BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 1 Ianuarie 1942 — Nr. 1

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Anul 1941

(=) Evenimentele anului, de care ne-am despărțit, ni au înălțat spiritele, realizând o parte din speranțele atât de îndreptățite ale neamului de sub domnia unui tinăr și bun Suveran, și de sub conducerea unui genial și viteaz Conducător, ale cărui calde cuvinte au găsit totdeauna viu ecou în inimile cetățenilor.

Revenire

Țara, din care anul 1940 a sfășiat a treia parte, cu aproape 5 milioane de români, a prăznuit în 1941 înfrățirea cu o bună parte din frații reveniți la țara mamă. Două mari puteri europene, garantând existența statului român, ne-au sprijinit cu arma întru realizarea înfrățirii românești, în noua rânduială națională și creștină, năzuind spre înfăptuirea integrală a aspirațiilor sale.

Dragostea de neam și lege ni-a daruit forța necesară pentru a înfrunta și a birui piedeche și a smulge o izbândă care ne-a întărit și ne-a încurajat să pășim hotărâți și neînfricați în drumul ce ni-am ales.

Conducătorul la datorie

Autoritatea de stat s'a dovedit deplin stăpânitoare și în zilele de 21—23 Ianuar 1941, când mai mulți rătăciți, parte copilandri, parte comuniști, încercaseră cu forța să răstoarne conducerea statului. Generalul Antonescu, apărătorul neclintit al țării, n'a îngăduit, în faptele de guvernământ, amestecul uneltirilor iudeomasonice. Astfel țara și-a regăsit ordinea, și puterea, și pacea între frați.

Numai la altar?

Preoțimea, purtată de iubirea și grija pentru *neam* și *lege*, este îndatorată să se intereseze de soartea neamului și a legii. Prin urmare, această preoțime a declarat și declară că respinge părerea celor celor ce susțin că: «*preotul să rămâie numai la propovăduirea dela altar*».

El însă, preotul, nu se poate mărgini la această preocupare, când poporul său îi cere zilnic sfaturi și îndrumări ce privesc gospodăria, economia, raporturile sociale și politice ale țării, lucrările de caritate ș. a.

Rămâne ca ocârmuitorii de astăzi și de mâne ai statului să aibă justa înțelegere a rolului și menirii tagmei preoțești și să fie tratată în consecvență.

Plebiscitare

Două impunătoare manifestări ale solidarității cetățenești în jurul Conducătorului nostru, a Generalului apoi Mareșalului *Antonescu*, s'au desfășurat în cursul anului, când întreaga țară și a rostit recunoștința pentru ilustrul salvator de stat, Ion Antonescu. Orașele și satele mitropoliei noastre și-au dat votul cu încredere și însuflețire pentru omul care conduce destinul de înoire a neamului. La întâia adunare plebiscitară, din Martie, au răspuns prin «*DA*» aproape *trei milioane* de oameni; 2672 de voturi au răspuns «*NU*». — In a doua plebiscitară, din Noemvrie, țara și-a exprimat, cu și mai mare tărie, deplina încredere în opera de guvernare a Mareșalului Antonescu și în viitoarea conducere a statului. Resultatul votării a fost: peste trei milioane cu «*DA*», și abea 68 cu «*NU*».

Investire de chiriarhi

Alegii chiriarhi, din Iunie 1940, ai bisericii noastre: I. P. S. mitropolit *Tit Simedrea* al Bucovinei, P. S. episcop *Grigore Leu* al Hușilor, și P. S. episcop *Vasile Lăzărescu* al Timișoarei, au primit învestitura în Palatul regal din București, în ziua de Joi, 13 Martie 1941.

Investitura a dat-o M. Sa Regele *Mihai I*, în sala Tronului, cu ceremonialul obișnuit.

Suveranul, la acest prilej, a zis:

«Niciodată ca azi, când lumea întreagă se cutremură de freamătul urii și al patimilor, nu vom găsi un sprijin mai puternic pentru credința noastră în pacea cea dreaptă și în iubirea izbăvitoare de suflete și de neamuri, decât în învățătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Faceți ca această sfântă învățătură să fie apă vie, tămăduitoare de dureri, întăritoare de speranțe drepte în mijlocul poporului păstorit. Duceți această sfântă apă vie, mângăietoare de suflete și întăritoare de speranțe, pretutindeni unde datoriile de păstori vă cheamă de azi înainte. Ea este de sigur mai necesară acolo unde credincioșii îndură mai grele suferințe morale; ea este tot atât de necesară în noua ctitorie a Eparhiei Timișoarei, care își așteaptă cu atâta nerăbdare păstorul rânduit.»

Inaugurare la Beiuș

In Dumineca Ortodoxiei, episcopia ortodoxă română a *Orăzii* a inaugurat la Beiuș școala sa *confesională*, menită să dea conducătoare pentru grădinile de copii.

In numele ministerului a grăit subsecretarul de stat, dl Ion Sandu, subliniind faptul de revenire la tradiția șaguniană, ear P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Orăzii constatând că, prin actul acesta, dl Ion Antonescu, înțeleptul Conducător al statului, a trecut în pomelnicul ctitorilor de eternă amintire ai episcopiei dela Oradea. Păr. Episcop a încheiat zicând: Școală a bisericii însemnează școală a caracterelor și a virtuților prin care toate se'mplinesc; dorim să facem, din această școală, un institut de elită spre slava bisericii și spre binele țării.

Recensământul

Opera de recensământ general al țării, pentru care statul a cheltuit 300 de milioane de lei, a fost sprijinită cu grijă și încredere de cetățenii doritori să cunoască exact: familia, proprietatea și toate elementele noastre naționale.

Pomenind pe I. C. Brătianu

Când s'a împlinit o jumătate de veac dela moartea ctitorului României moderne, s'a desfășurat, în ziua de Duminecă 4 Mai 1941, pelerinajul la biserica dela Florica, unde se află criptele lui lui Ion C. Brătianu și Ion I. C. Brătianu.

S'a sfințit, în această zi, *bisericuța de lemn a lui Horea*, transportată în 1907, din Albac la Florica, prin râvna lui Ion I. C. Brătianu. Doi mitropoliți, al Ardealului și al Bucovinei, și doi episcopi, al Argeșului și al Orăzii, împreună cu un mare număr de pelerini, cărturari și țărani, s'au adunat în jurul mormântului dela Florica. Atât la bisericuța lui Horea, cât și la biserica unde sânt criptele iluștrilor dispăruți, primul cuvânt l-a rostit I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, făcând istoricul bisericii, ear la sfârșitul slujbei de pomenire aducând omagiul Ardealului marelui român și bărbat de stat I. C. Brătianu.

Celelalte cuvântări, ale admiratorilor celui răposat, au vibrat asemenea de o caldă simțire românească, făgăduind să urmărească neclintiți linia indicată prin activitatea, politică națională, a lui Ion C. Brătianu.

Alegeri de episcopi

Marele Colegiu electoral, întrunit la 3 Iunie 1941, a proclamat ales episcop de Caransebeș pe I. P. C. Sa arhimandritul *Veniamin V. Nistor*, consilier arhiepiscopesc în Sibiu, pentru care au votat 91 din 140 votanți.

După cuvântul de sfat și îndemn, — rostit de președintele Colegiului, I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, — a răspunsnoul episcop, care este al *șaselea* vlădică în reînființata episcopie caransebeșană, și a făgăduit ca, păsind pe urmele marilor săi înaintași, să păstreze și să sporească tradiția moștenită și să lupte cu toată inima ca ortodoxia să rămână pentru totdeauna steaua călăuzitoare a neamului românesc, ear biserica străbună să fie scut și adăpost al darurilor dumnezeești și al comorilor sufletești cu care bunul Dumnezeu a înzestrat națiia română. —

P. S. Sa episcopul *Veniamin* este al patrulea trimis al Sibiului în scaunul vlădicesc dela Caransebeș. Cât a stat în Sibiu, timp de 20 de ani, în calitate de consilier și secretar arhiepiscopesc, s'a dovedit una din puterile cele mai de preț în deslegarea problemelor de administrație și de reprezentare a bisericii noastre. Bogata experiență, dobândită până acum, îi va slujì drept îndreptar în conducerea eparhiei, în fruntea căreia a fost chemat de vrednicii bănățeni, clerici și mireni.

La Rusalii

Ori cât de dureroase au fost împrejurările vremii pentru neamul românesc, *Oastea Domnului* n'a încetat, ci, dimpotrivă, s'a năzuit tot mai mult să răspândească și să întărească mișcarea de înoire a sufletelor, luptând și izbândind pentru Hristos.

Praznicul Rusaliilor a întrunit pe ostașii Domnului nostru Iisus Hristos în al 9-lea congres. Adunarea, celor veniți din apropiere și din mari depărtări, a deschis-o și condus-o întemeetorul și ocrotitorul acestei mișcări creștinești și naționale, I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, de față fiind PP. SS. LL. episcopii *Vasile* al Timișorii, *Vasile* al Maramurășului, *Veniamin* noul episcop al Caransebeșului și *Partenie* al armatei.

Inalții chiriarhi, precum și alți valoroși reprezentanți ai vieții publice, au adresat, și de astă dată, luminoase îndrumări și povețe congresiștilor.

Tot la sărbătoarea coborârii Duhului sfânt a urmat hirotonirea întru arhiereu a episcopului *Veniamin* al Caransebeșului, ear înscăunarea nou alesului s'a făcut, în mijlocul unor manifestări dintre cele mai însuflețite, în ziua de Duminecă 24 August 1941.

Războiul sfânt

s'a pornit în apărarea credinței creștine și a moralei. Duminecă în 22 Iunie 1941, când România a intrat în război împotriva Uniunii sovietelor, n'a fost sat sau oraș, în întreg cuprinsul pământului românesc, care să nu tresalte de fiorii bucuriei și ai bunelor speranțe la această veste, urând armatelor noastre aliate și viteze izbândă deplină întru reîntregirea hotarelor ce ne aparțin după drept și dreptate.

In sfintele locașuri, începând dela catedrale până la cea din urmă bisericuță, s'au înălțat cucernice rugăciuni pentru biruința ostașilor noștri.

Cetățenii, în manifestații publice, au adus puternice urale: M. Sale Regelui *Mihai I*, marelui Fuehrer *Adolf Hitler* și Conducătorului general *Ion Antonescu*, precum și armatelor aliate română, germană, italiană.

In războiul sângeros, Uniunea sovietică a îndurat uriașe pierderi, astfel că astăzi Rusia bolșevică încetează să mai fiinteze ca mare putere în Europa, — și în acelaș timp otrava iudeo-comunistă nu mai poate găsì loc prielnic înlăuntrul popoarelor cu viață națională creștină.

Cu atât mai liniștite se întorc acasă atât dulcea *Bucovină*, cât și *Basarabia*, care nu poate să se înapoieze singură, ci împreună cu sora ei de peste Nistru.

Imprumutul Reîntregirii

Subscrierile la Imprumutul Reîntregirii s'au început, și se continuă, cu toată ardoarea reclamată de greutățile vremilor aspre ce le trăim.

Exemplul măreț, — dat de Suveran și de Augusta Sa Mamă Regina Elena, și urmat de Patriarhia Română și de întreg clerul bisericii noastre

262.
Biblioteca Judeteana ASTRA
262P

ortodoxe, — (observăm că Arhiepiscopia ortodoxă de Alba Iulia şi Sibiu a semnat circa $4^1/_2$ milioane de lei), — a stârnit cel mai viu ecou în inimile poporului dreptcredincios, care nu întârzie să împlinească exemplul şi îndemnul ce i s'au dat. S'a dovedit astfel că România de astăzi, încununând sacrificiile vitejilor ostaşi, este strâns alipită de Marele ei Conducător, Ion Antonescu.

Nou vicar în Sibiu

In şedinţa plenară, a Consiliului Arhiepiscopesc din 22 August 1941, s'a făcut cunoscută numirea I. P. C. Sale Arhimandrit *Teodor Scorobeţ* în postul de vicar al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu.

Numirea este dintre cele mai nimerite şi a produs bună impresie în mijlocul tuturor celorce cunosc lucrarea spirituală, luminată şi totdeauna desinteresată a distinsului slujbaş al Arhiepiscopiei noastre, în acelaş timp colaborator preţios al organului de publicitate şagunian, ale cărui coloane au fost, şi sânt încă, ilustrate cu dese contribuţii, datorite unui iscusit şi priceput condei.

Vlădicii din Ardeal şi Banat în misiune

In frunte cu I. P. S. mitropolit *Nicolae* dela Sibiu, vlădicii noştri, anume: PP. SS LL. episcopul *Andrei* al Aradului, *Vasile* al Timişoarei, *Nicolae* al Orăzii şi *Veniamin* al Caransebeşului, împreună cu alţi 53 de preoţi şi diaconi, au plecat în Sept. la fraţii noştri basarabeni să cerceteze şi, alături de cei izbăviţi prin vitejia ostaşilor noştri, să aducă fierbinţi rugăciuni Atotputernicului Dumnezeu, păzitor şi întăritor al poporului basarabean în vremea cumplitei prigoane a bolşevicilor, cari prefăcuseră bisericile în magazii şi în localuri de petreceri păcătoase, ear pe slujitorii lor preoţi şi pe toţi oamenii de carte, împreună cu fruntaşii satelor, i-au deportat, întemniţat sau asasinat. Tineretul, intrat pe mâna iudeo-comuniştilor, şi instruit să dispreţuească biserica şi tot ce-i aparţine, avea să ducă mai departe opera de jale şi pustiu a celor fără Dumnezeu. Ceriul însă nu i-a mai răbdat. Şi, prin războiul pentru crucea lui Hristos, au fost goniţi din pământul ce ni-l cutropiseră înainte cu un an, ear la retragerea lor au dat foc satelor şi oraşelor, au răpit şi au omorât, ca pe vremea năvălirilor barbare.

Cei rămaşi aveau mare trebuinţă de ajutorul cuvântului cald, şi al faptei creştineşti.

In peste şase sute de sate din Basarabia a sunat glasul mângâetor al misionarilor noştri, pretutindeni s'au împărţit cărţi folositoare sufletului, icoane, cruciuliţe ş. a., ear poporul, tare în credinţă şi mult evlavios, a întâmpinat preoţimea, în tot locul, cu cea mai mare dragoste.

La una din mănăstiri, la Căpriana, întrunindu-se toţi arhiereii, au făcut parastas pentru odihna sufletului unui mare mitropolit al Basarabiei, *Gavril Bănulescu*, de origine ardelean, care păstorise în biserica basarabeană înainte cu 120 de ani.

Misionarii, trecând râul Nistru, au cercetat şi pe fraţii noştri de acolo, şi au constatat, că şi după 24 de ani ai stăpânirii bolşevice, „moldovenii" şi-au păstrat credinţa în Dumnezeu, ascunsă în sufletele lor româneşti. Biserica unui sat, *Sucleia*, refăcută în grabă, (bolşevicii o schimbaseră în grajd), a fost sfinţită, în 21 Septemvrie, de patru vlădici şi zece preoţi, spre marea bucurie a credincioşilor din pământul bezbojnicilor alungaţi.

In scrisorile pastorale arhiereşti s'a arătat mersul şi înrâurirea binefăcătoare a *expediţiei misionare* în Basarabia şi Transnistria, — o expediţie despre care se va mai vorbi amănunţit şi documentat.

Vizitaţii canonice în eparhia Clujului

Nu putem lăsa nemenţionată reluarea vizitaţiilor canonice ale P. S. episcop *Nicolae Colan*, paznicul şi însufleţitorul comorilor de viaţă ce ni le-a agonisit biserica ortodoxă. P. S. Sa, — pe lângă toate greutăţile mari ale vieţii bisericeşti din Ardealul cedat, — a coborât la timpuri potrivite în mijlocul credincioşilor din parohiile eparhiei Sale, întâmpinat cu sentimente de profundă alipire, ce nu mai are nevoie de tălmăcirile condeiului de ziarist.

Pe teritorul cedat Eparhia are 7 protopopiate, 193 parohii şi 56 filii, cu un număr aproape de 154 mii de suflete. Aici a rămas episcopul şi Consiliul eparhial, luând sub jurisdicţia sa parohiile din teritorul cedat cari aparţin Episcopiei de Maramureş, apoi ale Episcopiei Orăzii şi cele din regiunea secuizată aparţinătoare Arhiepiscopiei noastre. Noua stăpânire n'a recunoscut, până acum, actuala organizare a episcopiei noastre clujene.

Pe teritorul României au rămas din această episcopie: 8 protopopiate, 202 parohii cu aproape 180 mii suflete; ear pentru conducerea administrativă a acestei părţi s'a organizat un *vicariat* la Alba Iulia, compus dintr'un consiliu de 3 clerici şi 6 mireni.

In 14 Februar 1941, I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* a vizitat vicariatul, provizoriu instituit şi s'a interesat de aproape de buna funcţionare a acestui organism, dând conducătorilor din vicariat toate îndrumările necesare. Inaltul chiriarh a rămas mulţumit de felul cum se munceşte acolo şi de sentimentele pline de devotament ce le păstrează toţi faţă de P. S. Sa episcopul Clujului *Nicolae Colan*, sub a cărui jurisdicţie canonică se găseşte vicariatul ortodox român din Alba-Iulia.

In legătură cu mişcarea culturală a românilor din Ardealul cedat, am anunţat cu bucurie apariţia publicaţiilor din «*Cărţile vieţii*» şi a *Cărţilor de religie*, potrivite pentru sufleteasca îmbogăţire a creştinilor noştri, mari şi mici, de pretutindeni. Toată această activitate culturală şi bisericească este iniţiată şi sprijinită cu părintească iubire de neobositul şi valorosul vlădică, ortodox român, dela Cluj.

Publicaţii teologice de valoare

Imprimeria şagunianâ dela Sibiu, în plină activitate şi în anul acesta, a sporit numărul publicaţiilor sale, — aproape exclusiv teologice, — cu un număr respectabil de cărţi nouă, care se deosebesc atât prin extensiunea lor (de peste 400 de pagini), cât şi prin scrisul lor, bogat şi îngrijit ca formă şi conţinut.

Increstăm că în „Seria Teologică", — colecţia e întemeiată şi condusă, cum se ştie, de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, — a apărut al 20-lea număr sub titlul de „Antropologia Paulină" de Diacon Dr. Grigorie T. Marcu, prof. la Academia teologică „Andreiană", carte apreţiată cu multă laudă din partea criticei şi călduros recomandată tuturora ca reconfortantă.

Colecţia „Seria Didactică" a atins Nr. 11, prin volumul „Ajutoarele româneşti la Mănăstirile din Sf. Munte Athos", de Dr. Teodor Bodogae, prof. la aceeaş Academie, — studiu care s'a împărtăşit asemenea de-o favorabilă critică.

Toate publicaţiile, apărute în colecţiile amintite, sânt deplin vrednice de-a fi primite de intelectualii noştri, cu dragoste şi înţelegere pentru cărţile bune, menite să fie izvor de respândirea luminii povăţuitoare spre înalte ţinte.

După un an de guvernare

Credincios făgăduelii făcute, Conducătorul statului, prin guvernarea sa din primul an, a căutat să pună biserica noastră în drepturile ei de prestigiu şi să o îndrepte tot mai mult spre o direcţie naţională, «care să-i dea un rol nou în formarea spirituală a familiei şi vieţii româneşti».

Mareşalul Antonescu, sprijinind acţiunea bisericii, a remarcat cu satisfacţie rostul misionarilor ardeleni, precum şi exemplul trimişilor de sf. Patriarhie, în Basarabia desrobită, pentru a deschide drumuri nouă şi promiţătoare în mersul activităţii tot mai intensive a bisericii noastre. Mai aparţine, înfăptuirilor guvernării de un an a Mareşalului, un şir întreg de opere, în toate ramurile de activitate, prin care domnia Regelui Mihai I primeşte pecetea de reîntregitoare de ţară, — prin desrobirea Basarabiei şi Bucovinei, — şi de apărătoarea drepturilor şi intereselor românilor din ţară şi în afară de ţară.

Provinciile, revenite la vechea ţară, scăpate de colaborarea politică, economică şi culturală cu jidovii şi cu iudeo-democraţii, şi răzimate pe ţărănime şi pe tinerii intelectuali, vor învia la o nouă şi mai bună viaţă.

Al doilea an...

Universitatea Regele Ferdinand I fostă la Cluj şi-a deschis, în Noemvrie, al doilea an de activitate ca refugiată în Sibiu.

Dl Dr. Iuliu Haţeganu, noul rector, în cuvântul său de inaugurare, a accentuat misiunea universităţii moderne, arătând că educaţia generaţiilor de studenţi trebue să năzuiască a încadra tinerimea în iubirea de neam, de pământ şi de biserică.

Aceeaş îndrumare, în calea dreaptă, o cere şi biserica urând universităţii noastre un an academic bogat în resultate binefăcătoare neamului.

Aceste urări au fost tălmăcite, de redactorul foii noastre, în cuvântul rostit în catedrala din Sibiu, cu prilejul deschiderii anului universitar 1941-42.

Război...

România, primind comunicarea, cu senz ultimativ, a guvernului englez, de a se retrage din Rusia, a declarat, prin glasul Conducătorului statului român, că ultimatul dela Londra e lipsit de temei: ţara noastră luptă împotriva comunismului şi slujeşte crezul naţional şi civilizaţia însaşi, de care Marea Britania nu poate fi străină.

Războiul s'a întins mai departe şi a cuprins toate continentele. Japonia stă astăzi în faţa Statelor Unite nord-americane şi a Angliei, un respectabil şi puternic adversar; Japonia se simte totuş pregătită de ajuns să poarte şi să dobândească războiul. Primele resultate, ale acţiunii militare japoneze în extremul Orient şi în Oceanul Pacific, sânt viu şi dureros comentate în lumea dela Washington şi Londra.

Sfintele Sărbători ale Crăciunului la Sibiu

Sfintele sărbători ale Naşterii Domnului au fost prăznuite în cetatea de scaun a Mitropoliei noastre în tradiţionala atmosferă de reculegere şi rugăciune.

In ziua întâia de Crăciun, s'a săvârşit în Catedrala mitropolitană o măreaţă liturghie arhierească, de către I. P. Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* şi P. Sf. Episcop *Vasile* al Maramureşului, înconjuraţi de un impunător sobor de preoţi şi diaconi. Cu acel prilej, preotul Ioan Fodoreanu a fost hirotesit întru protopresbiter, pe seama protopopiatului Abrud, iar absolventul de Teologie Visalon Ispas a fost hirotonit întru diacon.

La sfârşitul sfintei liturghii, a predicat cuceritor I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, desvoltând ideile din splendida Pastorală de Crăciun.

A doua zi, liturghia arhierească a fost săvârşită de P. Sfinţitul Episcop *Vasile* al Maramureşului.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae la serbarea pomului de Crăciun în spitale

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, dela începutul vremilor tulburi pe cari le străbatem, nu a întrelăsat nici un prilej pentru a îndemna şi stimula preoţimea la o cât mai rodnică activitate pastorală în legătură cu îndatoririle speciale ridicate la suprafaţă în mijlocul poporului cu urmările inevitabile ale războiului ca: ajutorarea şi colectarea de daruri pentru soldaţi, grija de cei răniţi, de văduve, orfani ş. c.

I. P. S. Sa poate spune preoţimii şi tuturor celor chemaţi şi cu dragoste în slujba deaproapelui, cuvintele Mântuitorului: *Pildă am dat vouă...* căci nu întrelasă nici o ocazie ca să nu cerceteze pe cei răniţi, să nu-i mângâe, ajutându-i cu daruri pentru hrana sufletească şi pentru cea trupească.

In Sibiu, ca şi în alte oraşe şi spitale, adeseori a cercetat seriile de ostaşi răniţi, având pentru fiecare cuvinte pline de părintească dragoste.

Duminecă, 21 Decemvrie c. la ora 4 d. m. I. P. S. Sa, însoţit de păr. consilier Ieronim Grovu, a participat la serbarea pomului de Crăciun dela Spitalul militar.

Miercuri, în ajunul Crăciunului, a participat însoţit de cons. mitr. E. Cioran la serbarea pomului de Crăciun la Spitalul public şi la cel din Institutul Maicelor Ursuline, unde sunt adăpostiţi soldaţii răniţi. Conducerea acestor spitale s'a îngrijit să procure ostaşilor o seară de Crăciun, care să le reamintească căminul familiar, datinele străbune, obiceiurile noastre creştineşti şi româneşti aceleaşi pretutindenea pe larga întindere a pământului strămoşesc în legătură cu praznicul luminat al Naşterii Domnului nostru Iisus Hristos.

Ostaşii din aceste spitale au avut de astădată şi deosebita bucurie să aibă în mijlocul lor pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, ca un simbol că Iisus a fost şi este totdeauna prezent, mai ales lângă cei ce sunt în suferinţă, iar prin cuvintele adresate tuturor şi fiecăruia în parte Inaltul Ierarh a revărsat în sufletele ostaşilor o rază de lumină, de bucurie şi dragoste părintească.

In toate trei spitalele serbarea pomului de Crăciun s'a desfăşurat cu un bogat şi variat program, cu slujbă pentru cei bolnavi şi suferinzi, cu colinde, cântări, coruri, piese acomodate redate de ostaşi, într'o atmosferă cu adevărat creştinească şi românească.

La Spitalul militar, de sub priceputa conducere a dlui maior Dr. Aurel Mavru, şi în faţa a numeroşi oaspeţi militari şi civili, după desfăşurarea programului, executat de ostaşii convalescenţi, I. P. S. Sa a împărţit personal cruciuliţe, cărţi de rugăciuni şi broşuri religioase. Cu răniţii cari nu s'au putut ridica din paturile de suferinţă, I. P. S. Sa a stat de vorbă, mângâindu-le frunţile şi adresându-le cuvinte rupte din inima Sa de părinte îndurerat.

La spitalul public au fost de faţă: dl docent Dr. O. Filipescu, Dr. C. Manta cu întreg corpul medical, dl general Pleniceanu, insp. san. Dr. G. Preda, doamnele dela Crucea roşie, o echipă din corul catedralei şi a maicelor, cu cuvântarea plină de înalte gânduri creştineşti şi româneşti a dlui Dr. Filipescu directorul spitalului, adresând respectuoase mulţămiri I. P. S. Sale pentru participarea şi darurile oferite.

A urmat cuvântul I. P. S. Sale şi cercetarea fiecărui ostaş în parte, împărţindu-le cruciuliţe şi cărţi de rugăciuni.

La Spitalul dela Maicele Ursuline, condus de dl Dr. Emil Ţeposu, au însoţit pe I. P. S. Sa aceleaşi persoane, cu aceeaşi serbare, coruri, cuvântări, împărţire de cruciuliţe, cărţi de rugăciuni şi alte daruri.

I. P. S. Sa a rămas deplin mulţumit de grija deosebită desfăşurată de conducătorii spitalelor, adresându-le cuvinte de mulţămire, iar ostaşilor îndemnuri la credinţă în Cel ce se naşte în Vifleem, lău-

dându-le jertfa adusă pentru credinţă, cruce, neam şi ţară şi pregătindu-i sufleteşte pentru jertfele de viitor.

Serbările s'au desfăşurat într'o atmosferă de lumină, de bucurie şi de dragoste creştinească şi românească.

Arhipăstorul nostru între sălişteni

Credincioşii noştri din fruntaşa comună Sălişte au avut bucuria de a primi în mijlocul lor, a doua zi de Crăciun, pe I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** *al Ardealului.*

Inaltul Ierarh a plecat dela reşedinţa Sa, în revărsatul zorilor, însoţit de dl Ministru Subsecretar de stat al Cultelor şi Artelor Prof. ***Ioan Sandu****, Prot.-Stavrofor Em. Cioran, consilier mitropolitan, Prot. Prof. Gh. Maior, Prof. Candid Popa, Arhidiacon I. Circov, Diacon Dr. Grigorie T. Marcu şi Diacon Visalon Ispas.*

La intrarea bisericii celei mari din Sălişte, I. P. S. Sa a fost întâmpinat de Păr. Prot. Dr. D. Borcea şi de preoţii N. Isac-Sălişte şi Octavian Flucuş-Săcel, cari au prezentat sfânta Evanghelie şi sfânta Cruce.

S'a săvârşit apoi o măreaţă liturghie arhierească de către Arhipăstorul nostru, înconjurat de preoţii şi diaconii din suită şi din loc, cu care prilej diaconul V. Ispas a fost hirotonit întru preot.

Corul tinerimii adulte „Sf. Gheorghe" din Sălişte a dat răspunsurile, iar la Priceasnă şi la sfârşitul sf. Liturghii a cântat mai multe colinde şi cântece de stea.

Punctul culminant al acestei zile memorabile pentru Sălişteei, l-a alcătuit de sigur ampla şi luminoasa cuvântare rostită de I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** *la sfârşitul sf. liturghii. Mulţimea care umplea până la refuz încăpătoarea biserică, a sorbit cu nesaţ învăţăturile pe cari i le-a împărtăsit într'un grai fermecător, vreme de aproape o oră, Inaltul Ierarh. Cuvântarea Inalt Prea Sfinţiei Sale, presărată la tot pasul cu pilde nimerit alese şi iscusit interpretate, a fost o apologie exemplară a supremei griji care trebue să ne însufleţească în toate zilele vieţii noastre: mântuirea sufletului — şi un prilej de reconfortare a nădejdilor ce le nutreşte întreaga suflare românească şi mai vârtos obştea ardelenească.*

Sălişteni au făcut cu acest prilej însufleţite manifestaţii de simpatie la adresa ***Arhipăstorului nostru****, a dlui Mareşal* ***Ion Antonescu*** *şi a dlui Ministru I.* ***Sandu****.*

I. P. S. Sa a împărţit apoi anaforă credincioşilor, iar celor câteva sute de copii aflători în biserică le-a dăruit câte o Carte de rugăciuni.

Cu acelaş ceremonial, I. P. S. Sa a fost condus la maşină, iar după o scurtă zăbavă în casa protopopească, s'a îndreptat spre reşedinţa Sa. (+)

Abonaţi ziarul înfiinţat de Andrei Şaguna

Invităm cărturarii noştri, preoţi şi mireni, să aboneze ziarul **Telegraful Român,** *intrat în al 90-lea an de existenţă, şi să stăruească pentru răspândirea acestui organ de publicitate în cercul doritorilor de a cunoaşte mai de aproape mersul lucrării aşezămintelor bisericeşti şi culturale din mitropolie şi munca ce se desfăşoară aici pentru biserică, neam şi ţară.*

Abonamentele, arătate în fruntea foii, se trimit la:

Administraţia
„Telegraful Român"
Sibiu

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Din pastoralele arhiereşti la Naşterea Domnului în anul 1941

I

Intruparea Fiului lui Dumnezeu — acest minunat început de împlinire a lucrurilor celor din veci rânduite pentru mântuirea noastră — a ispitit pe mulţi să se oprească îndelung asupra ei, să o cerceteze cu luare aminte, să caute să-i pătrundă înţelesul cel mai adânc şi să descopere pricinile pentru care Dumnezeu a hotărât înfăptuirea ei „la plinirea vremii". Toţi cei cari au pornit pe drumul acestei cercetări sfinte, încrezându-se prea mult în puterile lor omeneşti de înţelegere, toţi cei cari s'au lăsat călăuziţi numai de lumina slabă, ca de opaiţ, a minţii lor, au greşit. Au greşit toţi, până la unul, fiindcă mintea omenească, singură, poate privi şi poate înţelege numai lucrurile omeneşti şi pământeşti, nu şi pe cele dumnezeeşti. Ori, întruparea este un lucru mai presus de fire, este o mare taină dumnezeiască.

De tainele dumnezeieşti nimeni nu se poate apropia şi nu le poate privi decât cu ochii credinţei, cu ochii ageriţi şi întăriţi de puterea cerească a harului Duhului Sfânt, aşa cum au făcut bărbaţii sfinţi şi smeriţi ai Bisericii, singurii, cari au găsit adevărul adevărat şi deplin.

In anul acesta sărbătorim Naşterea Domnului — praznicul iubirii lui Dumnezeu faţă de noi — între împrejurări deosebit de grele. Flacările războiului, care a început înainte cu doi ani, au cuprins acum pământul întreg, încleştând popoarele lumii într'o luptă uriaşă, pe viaţă şi pe moarte. Ţara noastră — care în vara şi'n toamna anului 1940 a trecut prin atâtea umiliri şi suferinţe — a intrat şi ea, în zorii zilei de 22 Iunie 1941, în acest război. A întrat nu cu gând ascuns de cuceriri nedrepte, ci pentru a elibera şi strânge din nou laolaltă hotarele care, ni-au fost smulse din moşia străbună, pentru a slobozi din amara şi păgână robie pe iubiţii noştri fraţi de acelaş sânge şi de aceeaş lege, pentru a înălţa din nou crucea Domnului pe turlele bisericilor pângărite de necredincioşi, pentru a da libertate de închinare poporului drept credincios, în sfârşit, pentru a croi un viitor mai bun şi a asigura o viaţă mai liniştită pe seama paşnicului, mult încercatului şi îndureratului nostru popor.

Să nu scape privirilor noastre milostive cu deosebire casele îndurerate ale acelora, cari şi-au pierdut pe câmpurile de luptă tată sau fiu, soţ sau frate, cari le-au fost până acum de ajutor, iar acum nu mai sunt. Prisosul dragostei voastre să se facă după trebuinţă: hrană şi ajutor, mângâiere şi întărire, pentru toţi aceştia.

Mulţimea greutăţilor de tot felul, pe care trebue să le străbatem astăzi şi a căror povară trebue să o purtăm cu toţii, să nu vă descurajeze, căci sunt trecătoare. Toţi să aveţi ochii aţintiţi, ca şi magii, spre steaua neamului românesc, care străluceşte din nou pe ceriu şi spre biruinţa din urmă, care va trebui să vină şi să ne aducă dreptatea şi isbăvirea deplină.

(Pastorala P. S. episcop **Nicolae** *al Orăzii-Beiuş).*

*

II

In mijlocul furtunei ce s'a deslănţuit în lume, ţara noastră trece şi ea de câţiva ani prin suferinţe, pe care Dumnezeu ni le trimite spre a ne încerca credinţa. Cele ce se petrec acum în lume trebue judecate cu ochii credinţei. S'au ciocnit în zilele noastre două tabere de oameni: una a celor ce au uitat pe Dumnezeu şi s'au dedat cu totul la stăpânirea bunurilor pământeşti, şi cealaltă a celor nedreptăţiţi şi desmoşteniţi. Nimic nu se petrece fără ştirea lui Dumnezeu, deci nici războaele din zilele noastre. Dacă orizontul s'a întunecat, şi omul nu mai poate cunoaşte ce se va petrece mâine, noi ştim că deasupra lumei veghează Dumnezeu, fiindcă „Domnul peste toţi priveşte", (Iov 34, v. 23), şi că El conduce neamul omenesc pe căi necuprinse de mintea noastră. Nu ne putem îndoi însă nici pe o clipă că El le va aşeza pe toate după dreptatea Lui, şi că „se vor sfărâma cei fărădelege şi păcătoşii împreună, şi cei ce au părăsit pe Domnul se vor sfârşi" (Is. 1, v. 28).

La cârma ţării noastre vedem azi atâtea pilde creştineşti, vrednice de urmat. Cinstea şi dreptatea le vedem astăzi nu numai luate pe buze, ci şi înfăptuite prin legi şi măsuri înţelepte. Frica de Dumnezeu călăuzeşte hotărârile mai marilor, iar milostenia, întruchipată în „Ajutorul de earnă", ne dovedeşte că sus bate o inimă creştinească, dornică de a ajuta pe cei mici şi suferinzi.

(Pastorala P. S. episcop **Andrei** *al Aradului).*

*

III

...Glasul colindelor vestitoare ale acestei bucurii a Naşterii răsună astăzi nestingherit departe peste graniţele Ţării, peste Nistru şi Bug, până unde se aude dulcea limba românească, la fraţii noştri desrobiţi, cărora cu adevărat le-a „răsărit soarele dreptăţii" după o noapte întunecoasă a iadului bolşevic. Glasul lor aduce bucuria praznicului în sufletele însetate după o viaţă creştinească, — stingherită cu atâta răutate de cei fără Dumnezeu.

Astăzi s'a născut Domnul măririi, al păcii, al îndurării, al înţelepciunii, al dragostei de aproapelui, al iertării, şi al dreptăţii. S'a născut o nouă lume a credintei si a împlinirii adevăratelor porunci ale Mântuitorului Hristos. Şi astăzi se naşte Hristos unde găseşte un suflet curăţit de păcate, o inimă plină de iubire, de bunătate şi de pace creştină.

Primiţi în suflete îndemnurile cântării bisericeşti din această zi de praznic: „Hristos se naşte, măriţi-L, Hristos din ceruri, întâmpinaţi-L, Hristos pe pământ, înălţaţi-Vă! (Din catavasiile Crăciunului).

Ingenunchiaţi la altarele sfintelor biserici, în fiecare Duminică şi sărbătoare, în rugăciuni fierbinţi către Dumnezeu şi rugaţi-Vă cu smerenie şi pocăinţă pentru iertarea păcatelor voastre, ca să se şălăşluiască pacea şi bunavoire mult dorită, după care însetoşează atâtea milioane de oameni. In rugăciunile voastre să cuprindeţi cu dragoste şi pe fraţii de peste hotare, care sunt una cu noi în cuget şi simţiri şi aşteaptă dela noi isbăvirea. Rugaţi-vă cu tot sufletul lui Dumnezeu pentru o pace dreaptă, care să ne aducă la sânul Patriei pe toţi fraţii noştri. Numai cu pacea lui Hristos se va şălăşlui în lume pacea mult dorită. Nu vă îndoiţi nici o clipă în purtarea Lui de grijă, în bunătatea şi dreptatea Lui, pentru că El stă la cârma lumii şi va conduce corabia Ţării noastre prin valurile năpraznice ale acestui război la limanul dorit de sufletele noastre.

(Pastorala P. S. episcop **Veniamin** *al Caransebeşului).*

*

IV

...Am văzut cu ochii puternica înălţare spre cele cereşti, mântuitoare, ce a însemnat-o — pentru fraţii noştri din Basarabia, şi cu deosebire pentru cei de dincolo de apa Nistrului, — biruinţa armatelor noastre asupra prigonitorilor credinţii străbune. De aceea am crezut nimerit să Vă pun înainte pilda lor de înălţare pe aripile credinţii străbune, la înţelegerea şi preţuirea după cuviinţă a binefacerii ce a însemnat-o pentru noi, oamenii, întruparea Fiului lui Dumnezeu în Domnul nostru Iisus Hristos şi toată petrecerea şi lucrarea mântuitoare, săvârşită de El pentru mântuirea noastră. Pentru ca azi, când sfânta noastră Biserică ne invită din nou, prin cântarea ei de praznic, să ne înălţăm şi noi cu duhul la înţelegerea tainei ce ni-o înfăţişează naşterea cea după trup a Mântuitorului, să aveţi un motiv mai mult de a urma acestei chemări — ca de mamă grijulie — a sfintei noastre Biserici. Şi urmând glorioasei noastre armate, pe calea luptei ei pentru biruinţa crucii lui Hristos, şi pildei fraţilor noştri abia desrobiţi, să ne străduim şi noi, cu toţii, să asigurăm Crucii lui Hristos o mai desăvârşită biruinţă în viaţa neastră de aci încolo.

Nu este creştin şi nici chiar om, după rânduiala lui Dumnezeu, acela care se gândeşte mereu numai la sine, şi la alţii de loc. Noi creştinii formăm, aşa cum suntem grupaţi în Biserică, un singur corp. Mădulările corpului se îngrijesc şi ocrotesc unele pe altele. Aşa suntem şi noi datori să grijim unii de alţii, ca nişte mădulare ale aceluiaşi corp. Calea cea mai nimerită, pentru ca această purtare de grijă a noastră faţă de semenii noştri să se întruchipeze în fapte, este milostenia, facerea de bine, ajutorarea şi ocrotirea ce trebue să o îmbiem tuturor celor ce au nevoie de ea.

(Pastorala P. S. episcop **Vasile** *al Timişorii).*

Dela Societatea Femeilor ortodoxe, Filiala Sibiu

Vineri, 19 Decemvrie 1941, ora 6 d. a. s'a ţinut în sala de şedinţe a „Astrei" adunarea generală a Soc. Femeilor ortodoxe, Filiala Sibiu, în vederea alegerii unui nou comitet.

In absenţa dnei preşedinte Agnes Dr. Măcelar, a prezidat Păr. Dr. D. Stăniloae care făcând o expunere sumară a activităţii de până acum a Filialei, a prezentat în numele dnei Agnes Măcelor demisia comitetului. După ce dna prof. Cornelia Aleman, secretara filialei, a cetit raportul general, iar dna cassieră Maria Baciu a prezentat darea de seamă asupra cassei; s'a procedat la alegerea noului comitet, care s'a constituit astfel:

Preşedintă: dna Sofia St. Meteş; vicepreşedinte: Dr. D. Stăniloae; Secretară: dna Minodora Balca; Cassieră: dna Maria Baciu. Ca membre în comitet, pe lângă doamnele cari au activat până acum cu o deosebită râvnă, au fost alese şi câteva din doamnele refugiate dela Cluj, ca de pildă: dna Ana prof. Lupaş, dna Popovici, dna Sofronie etc.

Dna Sofia St. Meteş, aleasă cu unanim entusiasm ca preşedintă, preluând conducerea Filialei, a schiţat un luminos program de lucrare viitoare.

Activitatea Domniei Sale este aşteptată cu mari nădejdi, cunoscute fiind rezultatele strălucite obţinute de Filiala Cluj sub conducerea Domniei Sale, precum şi remarcabilele însuşiri de energie, de cultură şi de nobilă râvnă cari o cracterizează.

Nr. 558/1941 (99) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Tomnatecul de jos,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima puplicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Gânduri de Anul nou

Ne găsim iarăşi în pragul unui an nou. Şi, fără să vrem, o tresărire ne pătrunde până în cele mai tainice adâncuri ale noastre. De ce oare? Pentrucă trecerea pragului unui an nou ne năpădeşte cu o mulţime de întrebări: Ce ne aşteaptă pe fiecare ins în anul care ne stă în faţă: Bucurie sau durere? Belşug sau sărăcie? Ce roade vor aduce ostenelele noastre din anul acesta? Sălăşlui-se-va pacea'n lume sau încăerarea dintre oameni va deveni şi mai sălbatecă? Cu un cuvânt, ce soartă ne aşteaptă? Toate aceste chinuitoare întrebări sunt, cu toată dorinţa noastră aprinsă de a le cunoaşte răspunsul — acoperite de vălul des al necunoscutului.

Înţelepciunea dumnezeiască vrea, ca viitorul să ne rămână necunoscut. Căci e mult mai bine să nu cunoaştem viitorul; dacă, de pildă, cineva ar cunoaşte toate greutăţile şi nenorocirile ce se vor abate asupra sa în acest an, atunci s'ar desgusta de viaţă şi eforturile sale ar fi stânjenite şi paralizate de aripa neagră a desnădejdii şi a pesimismului. Cunoaşterea anticipată a tericirii ce ne e rezervată în acest an, ar diminua eforturile noastre prin încrederea prea mare în noi înşine şi ar răpi mult din farmecul gustării fericirii. Deci, cunoaşterea viitorului n'ar adăuga nimic la fericirea noastră. Pe de altă parte, ceeace este absolut necesar pentru mântuirea şi fericirea noastră, ne-a descoperit Dumnezeu şi cunoaştem.

De aceea, nu e atitudine autentic creştină a te lăsa copleşit de tumultul întrebărilor şi înspăimântat de necunoscutul viitorului. Fără îndoială, mai ales creştinul trebue să-şi facă acum un bilanţ al activităţii sale din anul ce se sfârşeşte, precum şi un plan de activitate pentru noul an. Atâta-i de ajuns!

In loc să-şi chinuiască mintea cu iscodirea zadarnică a viitorului, creştinul să-şi pună şi să-şi răspundă la o singură întrebare: Cum să folosesc mai bine noul an care începe, ceeace-i tot una cu problema: Cum trebue să întrebuinţez timpul? Căci în schimbul necunoaşterii viitorului ne este dat prezentul întreg, de care depinde şi viitorul. De noi depinde felul în care trăim prezentul; în fiecare clipă ne putem îndrepta încotro voim: spre cele plăcute sau spre cele neplăcute lui Dumnezeu.

Dar, pentru a folosi bine timpul, trebue să ne dăm mai întâi seama de valoarea lui. La justa apreciere a timpului nu putem ajunge decât călăuziţi de lumina concepţiei creştine. Intr'adevăr, nici o concepţie despre lume şi viaţă nu investeşte timpul cu atâta valoare ca creştinismul. In mâna atotputernică şi înţeleaptă a lui Dumnezeu, timpul nu-i numai o condiţie şi formă a existenţei create, ci-i şi element de maturizare şi desăvârşire a ei. Fiind relativă, existenţa creată e capabilă numai de o desvoltare succesivă în timp. Timpul e elementul de măsură al dinamismului universal, al desvoltării fiinţelor din lume. Aplicând acest adevăr la noi, ajungem în mod firesc la concluzia, că timpul este elementul în care omul trebue să se desvolte şi să progreseze până la desăvârşire. Măsura desăvârşirii noastre este însăşi deplinătatea divină, după cuvintele sf. Scripturi: «Fiţi desăsârşiţi, precum şi Tatăl vostru din ceruri desăvârşit este» (Mat. V 48). Deci, timpul este elementul în care trebue să progresăm în virtute şi'n sfinţenia până la reaiizarea asemănării cu Dumnezeu. Mai mult: Timpul este însuşi martorul activităţii noastre pământeşti; de aceea la judecata noastră de după moarte el va avea o influenţă hotăritoare asupra sentinţei, care va pecetlui soarta noastră veşnică. Iată, deci, că fiecare clipă a vieţii noastre ne pecetlueşte soarta pentru veşnicie; orice facem rămâne pentru veşnicie.

Fiind întrebat ce ar fi, după părerea lui, mai preţios decât toate pentru om, un înţelept din vechime a spus: «Vremea, pentrucă cu ajutorul vremii se pot dobândi toate»! Avea mare dreptate înţeleptul, pentrucă timpul este cel mai preţios element pentru noi, deoarece cu ajutorul lui se pot câştiga toate bunurile, chiar şi cerul şi fericirea veşnică. Prin urmare, cu fiecare clipă Dumnezeu ne dăruieşte ceeace-i mai de preţ pentru nci.

Ceeace-i de o aşa mare valoare, trebue şi bine chivernisit. Timpul nu-l pune Dumnezeu la dispoziţia noastră pentru a-l parcurge fizic şi inert (prin viaţa animalică din noi); el nu ni se dă pur şi simplu pentru a ne naşte, creşte, îmbătrâni şi muri. Insăşi singularitatea omului şi poziţia sa deosebită în ierarhia creaturală cer ca noi să trăim timpul în mod intens spiritual. Trebue să imprimăm curgerii timpului pecetea şi valoarea personalităţii noastre, să-l umplem cu fapte demne de chemarea noastră aici pe pământ.

Scopul înalt, cu care Dumnezeu ne oferă fiecare clipă, ni-l descifrează şi indică numai credinţa. Numai sub razele călăuzitoare şi deschizătoare de orizonturi infinite ale credinţei creştine se lămrreşte sensul timpului, numai prin ea timpul capătă sens şi valoare. Credinţa este organul prin care sesizăm eternul în timp şi tocmai deaceea dă timpului o semnificaţie hotărîtoare şi înaltă. Credinţa ne şopteşte, că există o realitate mai presus de noi înşine, care ne porunceşte să rupem cu comoditatea care ne ispiteşte de jos şi s'apucăm linia spinoasă dar ascendentă a încordărilor şi strădaniilor spre Transcendenţă. Ne porunceşte să nu ducem o viaţă căzută pe linia orizontală a unei trăiri inferioare şi comode, ci una străfulgerată de chemările Cerului. Tot credinta ne învaţă să petrecem viaţa aceasta pământească ca nişte călători şi pribegi, care caută cetatea cea de sus (Evrei 11, 10). Prin urmare, timpul ni-se dă pentru cucerirea veşniciei.

Veşnicia se cucereşte prin desăvârşire şi sfinţenie. De aceea fiecare clipă a vieţii noastre trebue s'o folosim pentru desăvârşiaea, înduhovnicirea şi sfinţirea noastră. Aceasta ne-o cere şi sf. noastră Biserică, care la Anul nou pune în faţa ochilor noştri chipul de sfânt al lui Vasile cel Mare, drept pildă şi îndemn de desăvârşire şi sftnţenie, spre care trebue să ne străduim cu toţii.

Din toate acestea, se desprinde în mod evident concluzia şi deviza. Fiecare clipă a vieţii noastre s'o umplem cu conţinutul curat al faptelor noastre bune; să nu privim în «dolce far niente». la scurgerea clipelor, ci să le folosim cât se poate mai bine pe fiecare, pentrucă fiecare are o însemnătate eternă. Fiecare moment al vieţii noastre să fie o încordare intensă pentru cucerirea Cerului. Să nu trăim cu privirile întoarse spre trecut cum fac păgânii, nici numai cu ele aţintite asupra prezentului ca ludeii, ci să străbatem prin viaţă cu ochii ţintă spre viitor şi, prin viitor, spre eternitate. Să creştem din viitor spre veşnicie!

La capătul unui an, să ne dăm seama că viaţa noastră s'a scurtat încă cu un an şi ne-am apropiat şi mai mult de sfârşit, după care urmează judecata. Conştienţi de seriozitatea acestei judecăţi, să ne hotărîm a folosi bine orice clipă a vieţii noastre! Căci altfel, orice clipă trăită ne va fi, dincolo, o cumplită povară...

Preot **Dr. Corneliu Sârbu**

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

Urare cetitorilor noştri: *Anul nou 1942 să aducă tuturora sănătate, dor de muncă creştină şi românească, cu pace în ţară şi lume!*

Preoţi pentru Transnistria. Basarabia desrobită a ţinut ca, de sfintele sărbători ale Naşterii Domnului, Anul nou şi Botezul Domnului, preoţi basarabeni să plece în Transnistria pentru a sluji la întâiele mari sărbători ale fraţilor de dincolo Nistru. S'a dispus anume, ca din toate parohiile basarabene unde slujesc 2 preoţi, unul din ei să plece în această misiune temporară. Plecarea caravanei misionare a fost pusă sub conducerea I. P. C. Sale Arhim. *Iuliu Scriban*, şeful misiunii ortodoxe, din Transnistria, unde bolşevicii bezbojnici au făcut totul pentru păgânizarea poporului.

Contribuţie din Germania pentru România. Fuehrerul Marelui Reich şi comandantul suprem al armatei de uscat germane, Adolf Hitler, a pus la dispoziţia Mareşalului Antonescu, conducătorul statului român, 24 de locuinţe de campanie, demontabile, în valoare de 22 milioane de lei, drept contribuţie personală pentru „Ajutorul de earnă" al României.

Progres! Ştiri primite de ziare constată, că mişcarea bolşevică a făcut, în timpul din urmă, progres repede în Anglia, unde s'au organizat zeci de adunări publice pentru Uniunea sovietică, ear partidul comunist engiez a sporit dela 300.000 de membri, în câteva luni, la 900.000 de membri. Bolşevicii, de pretutindeni, se bucură de acest progres; mai puţin se vor fi bucurând nobilii lorzi ai Britaniei.

Un congres al organizaţiilor naţionale de presă, din ţările aparţinând Axei, s'a ţinut recent la Viena, unde delegaţii presei româneşti, — dnii Al. Gregorian (dir. ziarului „Sfarmă Peatră), H. Ponescu (redactor la Universul) şi O. Cisek, — s'au bucurat de toate onorurile şi atenţia congresiştilor. Sferele conducătoare europene urmăresc ţinta de a da presei, profesiunii şi intreprinderilor presei o nouă organizare, corespunzătoare necesităţilor de astăzi. Iniţiativa organizării a fost luată de Asociaţia de stat a presei germane, în colaborare cu Sindicatul naţional al ziariştilor italieni. „Uniunea" ieşită din acest congres, conform statutelor sale are să vegheze la menţinerea prestigiului spiritual, moral şi politic al breslei gazetăreşti. Jidovii sânt excluşi din organizaţie.

Numărul grădinilor *zoologice* în Germania este destul de însemnat: astăzi germanii au 131 de grădini zoologice. Ţara noastră, România, n'are decât *una* singură, deocamdată şi aceasta foarte modestă: în Dumbrava Sibiului.

ŞTIRI LOCALE

Sibiul în ajutorul celor săraci. Lă colecta „Ajutorului de earnă" locuitorii Sibiului au dăruit peste 450 de mii de lei, precum şi alimente şi îmbrăcăminte în preţ de cca 250 de mii de lei.

Concert şi teatru. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, va da în ziua de Bobotează, Marţi, în 6 Ianuar 1942, ora 20, la Teatrul municipal, în folosul soldaţilor răniţi de pe front, *un concert şi teatru*, cu program bine alcătuit din: coruri mixte şi soluri, urmate de 3 scurte piese teatrale, conduse de dnii I. Stanciu şi D. Axente. Bilete se vând la Librăria Arhidiecezană şi la cassa teatrului.

Rescumpărare. Dl Ioan Marcu îşi rescumpără felicitările de ziua numelui cu 200 Lei în folosul „Legatului Iosif şi Paraschiva Marcu" dela Societatea română de înmormântare din Sibiu.

CARŢI ŞI REVISTE

Calendarul eparhiei ortodoxe române a Timişorii pe 1942, cuprinde: datele strict calendaristice, şematismul parohiilor, un bogat îndreptar tipiconal pe anul 1942 şi afară de acestea un bogat şi interesant conţinut pentru minte şi inimă. Preţul este de 35 lei.

Nr. 951/1941 (98) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Ceru-Băcăinţi,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 2 jug. cad. teren arabil situat în câmpia Murăşului.
3. Câte un duplu decalitru porumb de fiecare familie.
4. Arenda cimitirului.
5. Două părţi lemne din pădurea comunei.
6. Locuinţă în natură.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor prezenta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul arătat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 10 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial din Ceru-Băcăinţi

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 621/1941 (97) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II.a **Blăjeni-Plaiu,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 977/1941 (95) 2—3

Concurs repeţit

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, cu grădină şi pomi fructiferi.
3. Sesiune parohială de 7 jugăre.
4. Două părţi lemne de foc din parchetul comunal.
5. Câte o măsură (14 kgr.) porumb sfârmat dela cca 150 familii.
6. Folosirea cimiterului de 2 jugăre.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 1 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial din Renghet

Teodor Glodeanu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 11 Ianuarie 1942 — Nr. 2

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr. Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

rostită de I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE, cu prilejul recepţiei care a avut loc la reşedinţa mitropolitană, de Anul Nou 1942

Domnule General Comandant,
Domnilor Generali,
I. P. C. Părinte Arhim.-Vicar,
Domnule Prefect,
Domnule Rector,
Domnule Primar,
Doamnă Prezidentă,
Doamnelor şi Domnilor,

Din toată inima Vă mulţumesc pentru caldele urări ce mi le faceţi cu prilejul schimbării anului. Eu le refer pe toate la sfânta noastră Biserică, pentru că ea este acea instituţie divină care dealungul unor vremuri grele, a ocrotit sufletul neamului nostru.

Noi primim din mâna lui Dumnezeu anul cel nou, cu toate darurile lui — şi cu cele bune, şi cu cele mai puţin bune.

De anul care a trecut, nu ne despărţim cu simţăminte rele. El a fost anul reculegerii noastre, anul în care ne-am redobândit încrederea în puterile de viaţă ale neamului nostru, anul în care ne-am ridicat din nou pe culmile marilor aspiraţiuni ce ne însufleţesc, anul în care — prin fapte admirate de toată lumea — am fost în stare să dovedim simţăminte de jertfă, de credinţă şi de încredere în victorie, de toate acele virtuţi cari reprezintă cea mai sigură chezăşie a propăşirii unui popor.

Ii mulţumim anului 1941 pentru toate câte ne-au fost rânduite să le petrecem dealungul zilelor lui şi îi reţinem moştenirea pe care ne-a lăsat-o: **un gând mare,** *care trăieşte în sufletul neamului, un gând care face să vibreze toate inimile româneşti, un gând care ne împreunează într'un singur suflet, un gând pentru care suntem gata să aducem orice jertfă, un gând pentru care generaţia noastră trăieşte şi e în stare să şi moară. (Aplauze).*

Nu există putere pe lumea aceasta, care ne-ar putea strecura în suflete cea mai mică îndoială care să ne slăbească hotărârea de-al duce la îndeplinire.

Noi, în lungi veacuri de asuprire şi strâmtorări, ne-am ales o vârtute necesară pentru reuşita tuturor marilor înfăptuiri: vârtutea răbdării. Această vârtute o punem în lucrare şi azi. Dar când va sosi momentul potrivit, o vom preface în foc căzut din cer, care să ne încălzească întru ducerea la îndeplinire a idealului nostru naţional.

Biserica străbună, care „scăpare s'a făcut nouă din neam în neam", se identifică întru totul cu acest gând, îl propovăduieşte de pe amvoane, îl binecuvântă din pragul sfintelor altare şi îl înfăţişază în rugăciunile ei înaintea lui Dumnezeu, ca de Sus să ne vină şi de astă dată ocrotirea care nu ne-a lipsit nici odată când a fost vorba de biruinţa sfintei noastre dreptăţi.

Mă simt nespus de fericit când văd atât de solidar neamul nostru şi îndreptat cu toată simţirea lui spre acest ideal. Nu vom înceta să rugăm pe Dumnezeu să întărească braţul scumpei noastre armate, în care eu văd organul care la momentul potrivit, la „plinirea vremii", îşi va pune în cumpănă toată puterea, tot curajul, tot eroismul şi spiritul de jertfă pe care i-l cunoaştem, ca să realizeze marile aspiraţiuni ce ne încălzesc inimile.

Domnule General Comandant, din partea Bisericii, eu Vă rog să primiţi cele mai fierbinţi urări de isbândă integrală pentru anul ce-l începem. Vedem în armată chezăşia viitorului neamului nostru. Ea înfrăţeşte Crucea cu spada şi cu drapelul naţional, pe care-l vedem fâlfăind biruitor dela o margine la alta a hotarelor graiului nostru strămoşesc. Straje nebiruită a moştenirii străbune, de vrăjmaşi temută şi de prieteni cinstită, gata oricând să afirme, cu vigoarea înaintaşilor cari s'au oştit vitejeşte pentru Lege şi Cruce, drepturile noastre imprescriptibile asupra acestui pământ scump care ne aparţine din veci şi pentru veci de veci — aceasta a fost şi este Armata României care se renaşte.

Domnule Prefect, Vă mulţumesc din tot sufletul pentru caldele urări ce mi-aţi făcut şi Vă dau asigurarea că Biserica noastră Vă va sta într'ajutor şi de aici înainte, la satisfacerea nevoilor gospoodăreşti ale acestui judeţ.

Domnule Rector, noi însoţim cu toată dragostea şi stima munca devotată ce o desfăşoară Universitatea care poartă numele Regelui nostru desrobitor. Suntem martori ai idealurilor de cari este călăuzită această instituţie şi cărora le-aţi dat o interpretare atât de fericită în cuvântarea prin care aţi inaugurat acest an academic. Aţi mărturisit atunci sinteza dintre credinţă şi ştiinţă, cristalizată în acel echilibru sufletesc al poporului nostru, care n'a ars pe rug credinţa nimănui. Văd şi suntem martori cu toţii în ce măsură Vă identificaţi cu aspiraţiile de azi ale neamului nostru românesc.

Domnule Primar, Vă mulţumesc pentru urările ce mi le-aţi exprimat din partea Municipiului Sibiu şi din partea grupului etnic german. Sibiul, cetatea de scaun a Mitropoliei ardelene, este un lăcaş al păcii, pentru toţi locuitorii lui. Biserica noastră e fericită că poate contribui, cu binecuvântările ei, la perfectarea acestei armonii. De veacuri muncim împreună acelaş pământ şi'n vremuri grele, trebue să găsim legături dela inimă la inimă. Faceţi-vă interpretul simţămintelor mele cele mai bune faţă de populaţia Municipiului Sibiu şi faţă de grupul etnic german din România.

Doamnă Prezidentă, femeile au fost cele cari au plecat la urma tuturor de lângă Crucea Domnului. De aceea, în dimineaţa Invierii, Hristos Mântuitorul le-a învrednicit de favoarea de-a li se arăta mai întâi lor. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române a fost totdeauna aproape de sbuciumul neamului nostru. Imi aduc aminte, că la întemeierea ei, am luat parte şi eu, ca reprezentant al Mitropolitului Ioan Meţianu. Am spus atunci, că precum noi Românii privind la Carpaţii noştri falnici, unii dintr'o parte şi alţii din cealaltă parte, privirile ni se întâlnesc pe aceleaşi culmi, tot asemenea şi sufletele noastre, în avânturile lor, ni se întâlnesc pe culmea aceluiaş ideal naţional. Erau cuvinte îndrăzneţe pentru vremile acelea. Dar Dumnezeu ne-a ajutat să le vedem împlinite. Ştiu cât a contribuit Doamna principesă Alexandrina Cantacuzino şi Societatea ortodoxă pe care o conduce, la această împlinire.

Sunt foarte fericit, Doamnă Prezidentă, că alegerea tuturor s'a oprit asupra DVoastre cu prilejul recentei schimbări a comitetului filialei locale a Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române. Urându-Vă mult spor şi binecuvântare în munca DVoastră, nu vreau să spun că am dorì să vă reţinem aici. Dimpotrivă, doresc să Vă vedeţi realizată dorinţa căreia atât de frumos i-aţi dat tălmăcire.

Rostul nostru pe lume nu este acela de a mulţumì măruntele interese personale, ci de a trăi exclusiv pentru aspiraţiile neamului şi de-a pune la contribuţie toate puterile noastre pentru îndeplinirea lor totală.

Nu pot să ştiu ce ne va aduce anul pe care-l începem, dar ştiu că un popor care-i gata să facă orice jertfă pentru afirmarea dreptului său la viaţă şi pentru îndeplinirea dreptelor sale năzuinţi, nu poate fi oprit şi abătut din calea destinului său.

Altă dată lumea lupta pentru drepturile indivizilor. Astăzi, ea luptă pentru **drepturile naţiunilor.** *Noi mergem înainte, lăsându-ne cuprinşi de acest val al dreptăţii eliberatoare.*

Urând fiecăruia din DVoastre prosperitate în noul an, rog pe bunul Dumnezeu să facă să răsară în anul ce vine — ori în altul pe care-l va alege — soarele dreptăţii Sale pe cerul Patriei, iar noi să ne putem bucura de lumina lui. (Aplauze).

Sufletul naţiei noastre

Calendarul ziarului clujan „Tribuna Ardealului" pe 1942 publică următorul articol al P. Sf. Episcop Nicolae Colan:

Oricât s'ar mai gâlcevì învăţaţii în jurul acestei întrebări, pare adevărat că sufletul unei naţii îl zidesc mai ales trei puteri: legea, limba şi pământul.

In orice caz, sufletul neamului nostru a fost zidit de legea lui Hristos, pe care o mărturisim după rânduiala răsăriteană. Dulceaţa ei ne-a făcut blânzi, îngăduitori şi iertători faţă de semenii noştri — de orice limbă şi credinţă ar fi ei — şi tot ea ne-a învăţat să înfruntăm cu eroică seninătate vitregiile vremilor — bineştiind, că numai celui «credincios până la moarte i se dă cununa vieţii» (Apocalips 2, 10).

Noblеţe, limpezime şi frumuseţe a împrumutat sufletul nostru şi din graiul strămoşesc. Căci adevăr a grăit poetul când a spus:

„Mult e dulce şi frumoasă
Limba ce-o vorbim..."

De aceea — cinstind după cuviinţă credinţa, limba şi pământul altora — ne iubim mai ales legea, limba şi pământul nostru. In ele iubim, mijlocit, pe însuşi Părintele nostru cel ceresc, după a cărui rânduială ne este dat să vieţuim, creştineşte, pe aceste plaiuri, în mijlocul altor naţii.

Episcopul NICOLAE

Cuvântul Bisericii

Sub acest titlu cetim în *Gazeta Transilvaniei* din 1 Ianuar 1942, Nr. 1, Anul 105, următoarele:

Gazeta Transilvaniei *dela Braşov şi* **Telegraful Român** *dela Sibiu sânt cele mai vechi ziare dincoace de Carpaţi cu apariţie neîntreruptă dela înfiinţarea lor şi până azi.*

Prin ele, Sufletul şi Neamul şi-au proclamat drepturile imprescriptibile la viaţă şi libertate. Prin ele, generaţia de azi primeşte o glorioasă moştenire, pe care avem să o păstrăm neprihănită şi să o transmitem urmaşilor îmbogăţită.

Dorim «Gazetei Transilvaniei» deplină izbândă şi rodnică lucrare, iar Redactorului şi colaboratorilor împărtăşim arhierească binecuvântare.

Sibiu, la 11 Decemvrie.

NICOLAE
arhiepiscop şi mitropolit

Cu încredere în ajutorul lui Dumnezeu

Toate cuvântările, cari au fost ţinute din prilejul Anului Nou de către reprezentanţii de seamă ai poporului nostru, au exprimat convingerea că anul în care am întrat va fi un an de mari sforţări întru conducerea războiului, dar în acelaş timp şi un an decisiv pentru destinul de veacuri al omenirii. Iar deciziunea care se va desprinde din apriga încleştare neputând fi decât favorabilă deptăţii sfinte a naţiunilor, va aduce şi neamului nostru, care nu s'a abătut nici o clipă dela idealul dreptăţii, bucuria curată după care însetează, M. Sa Regele a spus în răspunsul cu care a întâmpinat urările corpului diplomatic: «*Sunt sigur că Dumnezeu va îndrepta paşii Naţiunilor spre căile justiţiei şi că o pace de dreptate va veni să încununeze jertfa luptelor de azi pentra un viitor mai mare şi drept*».

Dl Mareşal Ion Antonescu, restrângându şi preocupările la viitorul neamului, a exprimat această certitudine în legătură cu ceeace ne interesează în mod special: «Anul 1942 va fi un an de lupte grele şi de judecăţi izbăvitoare. Încleştarea popoarelor va trebui să deschidă luminiş de viaţă nouă prin biruinţa drepturilor. *Neamul românesc nu poate ieşi din această frământare decât puternic şi sporit în drepturile lui, pentrucă el a adus în această luptă sufletul credinţei, sângele jertfei şi onoarea dreptăţii. De aceea, Români, în acest prag de An Nou, priviţi cu încredere viitorul*».

Aceeaş încredere s'a manifestat în cuvântările ce s'au ţinut la Sibiu în ziua de Anul Nou, la recepţia ce a avut loc în reşedinţa mitropolitană. Certitudinilor ce s'au exprimat cu această ocazie de către rectorul Universităţii, dl Iuliu Haţeganu şi de către ceilalţi vorbitori, le-a pus accentul ultimei intensităţi I. P. S. Mitropolit Nicolae. «*Anul ce-a trecut, a spus Inaltul ierarh, ne-a lăsat moştenire un gând mare ce trăeşte în sufletul neamului, ce pune în mişcare orice sforţare, ce face să vibreze toată inima românească. Dumnezeu ne va ajuta să-l înfăptuim în timpul care vine*».

Greutăţile anului care şi-a revărsat zorile peste noi vor fi mari. Vor fi mai mari decât cele din anul trecut. Nici nu putem încă ştii la ce privaţiuni ne va supune, cu câte încercări ne va proba puterea de răbdare. Lacrimile ce s'au vărsat anul trecut vor fi urmate de altele, îngrijorările de până acum vor deveni şi mai apăsătoare, eforturile ce se vor cere dela toţi vor fi şi mai mari.

Ele vin asupra întregei lumi. Alte popoare au suferit până acum şi vor suferi şi de acî înainte mai mult ca noi. N'ar fi nici frumos şi nu ne-ar fi nici folositor să nu ne împărtăşim din paharul universal al greutăţilor. Nu ne-ar creşte sufletul în rând cu al tuturor popoarelor.

Dumnezeu vrea să înveţe neamurile cu o viaţă mai aspră, mai bărbătească. Viaţa de aici oricum e ceva firav, trecător, e un moment scurt de trecere, o punte care mai curând sau mai târziu, dar în mod sigur se va prăbuşi sub picioarele noastre. Dar omul a căutat să acopere acest caracter primejduit al ei, a căutat să o ferece în siguranţe, să o împrejmuiască în ziduri groase făcute din aparenţa şi iluzia că nimic nu o ameninţă, că suntem aici pentru vecii vecilor.

Timpurile de azi ne arată viaţa aşa cum e, ne face să o socotim şi să o trăim ca pe un bob de rouă, ca pe o lucire trecătoare în lumina soarelui.

Războiul învaţă pe oameni să conteze în fiece clipă cu orice pierdere şi chiar cu pierderea vieţii, îi obişnueşte să umble pe puntea de cuţit a prăpastiei fără să se sperie de prăbuşirea de care mai curând ori mai târziu vor avea parte. Noi suntem nişte somnambuli, umblând tot timpul pe crestele vecine cu abisul morţii. La vederea acestei situaţii a noastre ne trezeşte numai războiul, învăţându-ne totodată să nu ne mai speriem. Războiul e dascălul nostru întru realism şi întru bărbăţie. El e o şcoală forţată, singura afară de cea a Evangheliei care nu ne iluzionează cu trainicia stării noastre de aici, ci ne descopere în intimitatea existenţii caracterul ei de clipă fulgerătoare.

Evanghelia ne mai învaţă însă că valoarea acestei clipe e totuşi uriaşe nu prin durata, ci prin calitatea ei. Dar din valoarea ei creştinul nu treage concluzia de-a o prelungi, ci de-a o trăi cu faţa către Dumnezeu, cu referire la El. O pătimaşe silinţă de-a o prelungi cu orice preţ cât mai mult, de-a o înconjura cu ziduri betonate de siguranţă şi de alungare a gândului că e trecătoare, e chiar un păcat, întrucât nu mai e socotită ca simplă trecere spre Dumnezeu. Creştinul adevărat are în toată clipa trează în conştiinţă putinţa isprăvirii vieţii, dar aceasta nu îl umple de panică. Conştient în tot momentul de situaţia primejduită a existenţii sale, el e totuşi stăpânit de siguranţă, dar nu de o siguranţă burgheză şi nepăsătoare în lumea de aici, ci de siguranţa care contemplă existenţa netrecătoare care-l aşteaptă în mâna lui Dumnezeu.

In permanentă primejdie şi totuşi sigur, în neîncetata privire a morţii şi totuşi calm, în totală nesiguranţă în ce priveşte lucrurile de aici şi viaţa proprie şi totuşi senin şi dătător de curaj, aceasta e atitudinea creştinului, pe care ne-a descris-o atât de minunat Apostolul Pavel.

Trăind aşa referim clipa de aici continuu la Dumnezeu şi prin aceasta ea se umple de o valoare de care atârnă fericirea noastră veşnică, chiar dacă nu durează decât foarte scurt. Să-l rugăm pe Dumnezeu să dureze însă în orice caz până când ea câştigă această calitate. Pe urmă durata nu mai importă.

Starea de suflet cu care ne obişnueşte războiul arătându-ne caracterul trecător al vieţii noastre, să o întregim deci cu credinţa în Dumnezeu şi greutăţile ne vor părea uşoare.

Iar dincolo de soartea individuală a unuia sau altuia dintre noi să avem încredere că nu peste mult va aduce Dumnezeu din nou o eră de liniştire a valurilor omeneşti, cu biruinţa dreptăţii acelora cari n'au luptat decât pentru ea.

Cu cât vom suporta mai cu răbdare, mai creştineşte, mai încrezători în Dumnezeu, timpurile aspre ale războiului, cu atât vom ieşi mai teferi şi mai tari din ele. Cununa răsplăţii o dă Dumnezeu celor ce au arătat o răbdare şi o încredere mai neclintite.

Cât va lăsa Dumnezeu lumea aceasta să existe, va susţinea şi ordinea morală, căci societatea omenească fără această ordine nu poate dăinui. Iar noi nu aşteptăm altceva decât restabilirea existenţii normale a vieţii popoarelor pe temelia ordinei morale a dreptăţii.

D. STĂNILOAE

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Serbarea Anului nou la Sibiu

Ziua de început a anului an a prilejuit la Sibiu, în cadrul obişnuitelor ceremonii, puternice rostiri ale încrederii româneşti în viitorul de dreptate al neamului.

După slujba de invocare a Duhului Sfânt din catedrala mitropolitană şi după defilarea companiei de onoare în faţa cărela dl comandant de armată, eroul general N. Macici, a rostit un cuvânt de îndemn pentru viitoarele misiuni ale oastei noastre, s'a desfăşurat în reşedinţa mitropolitană o impresionantă recepţie la care au particlpat toţi conducătorii de instituţii şi toată intelectualitatea Sibiului.

Au fost de faţă dnii generali: N. Macici, Mitrănescu, I. Pleniceanu, Şerb şi dl prefect al judeţului colonel Darie Rădulescu, rectorul Universităţii dl Iuliu Haţeganu, I. P. C. Sa Păr. Arhim T. Scorobeţ, Părintele rector al Academiei teologice Dr. D. Stăniloae, profesorii universitari D. D. Roşca, decanul Facultăţii de Litere şi Filosofie, Ghidionescu, O. Ghibu, Silviu Dragomir, Valeriu Bologa, Al. Procopovici, Eug. Speranţia, I. Crăciun, Marius Sturza, dl Ştefan Meteş directorul Arhivelor Statului, dna Sofia Meteş, P. C. Sa Icon. stavr. colonel I. Dăncilă vicarul episcopiei militare, A. Dörr primarul municipiului, Dr. Ilie Beu preşedintele Băncii „Albina", Păr. Ion Agârbiceanu, Dr. G. Preda etc. etc.

Făcându-şi apariţia I. P. S. Mitropolit Nicolae, cel dintâi a luat cuvântul dl general *Nicolae Macici* aducând în numele armatei române, care a luptat glorios pentru apărarea creştinismului, omagii Bisericii strămoşeşti şi cerând ilustrului ei Ierarh ardelean binecuvântarea pentru lupta viitoare.

Recunoştinţa clerului şi a instituţiilor şi corporaţiilor bisericeşti faţă de I. P. Sf. Mitropolit a exprimat-o I. P. C. Sa Păr. Arhim. *Teodor Scorobeţ*, a cărui cuvântare o reproducem în altă parte a foii.

O avântată cuvântare a rostit dl *Iuliu Haţeganu*, rectorul Universităţii Daciei Superioare.

«*Universitatea Ardealului care poartă numele regelui întregitor de neam trăeşte de doi ani aici aproape de Biserica lui Şaguna şi de şcoala lui Gheorghe Lazăr*, a început Dsa. *Deşi lovită dureros, ea şi-a regăsit toate puterile aici în preajma capitalei religioase a Românilor ardeleni, unde şi le încălzeşte la lumina credinţei. Universitatea noastră a participat la lacrimile naţionale şi la vărsarea sângelui neamului. Ea ştie că un popor nu se ridică decât vărsând lacrimi şi sânge. La Sibiu Universitatea a mers cu un pas înainte. Dela o activitate poate prea exclusiv absorbită în probleme ale ştiinţii, ea s'a ridicat alături de credinţele neamului şi de idealurile lui. Alăturea de o biserică mândră şi de-o armată vitează, ea a devenit, aici la Sibiu, o Universitate militantă pentru dreptatea neamului*».

Dl prefect colonel *Darie Rădulescu* a adus omagiul administraţiei, iar dl *A. Dörr* a vorbit în numele Municipiului şi al Grupului etnic german, exprimând sentimentele de camaraderie şi de lealitate ale compatrioţilor Saşi, faţă de poporul român.

Un duios cuvânt pentru gândul nostru cel mai scump şi pentru cei ce ne sunt aproape de inimă a rostit dna *Sofia St. Meteş*, preşedinta Societăţii ortodoxe a femeilor române din Sibiu.

Luând cuvântul I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* a mulţumit tuturor vorbitorilor pentru sentimentele de iubire ce le-au tălmăcit faţă de I. P. S. Sa, declarând că le referă la Biserica neamului «*care dealungul unor vremuri grele ne-a ocrotit sufletul neamului şi toate comorile lui*». «*De anul trecut nu ne despărţim cu gânduri rele, ci cu sentimente bune, a spus mai departe Inaltul Ierarh. El a fost anul reculegerilor, anul în care ne-am dobândit încrederea în puterile de viaţă ale neamului, anul în care ne-am ridicat în avânturile sufletului nostru din nou spre culmea marilor aspiraţiuni ce ne călăuzesc. In cursul lui am dovedit prin fapte admirate de toată lumea spirit de jertfă şi am arătat că în sufletele noastre trăesc virtuţile ce asigură viitorul unui neam. Ne-a lăsat apoi drept moştenire un gând mare ce trăeşte în sufletele noastre, gândul ce face să vibreze toată inima românească, gândul pentru care suntem gata să aducem orice jertfă şi pentru carè trăesc generaţiile neamului şi ştiu să şi moară. La acest gând noi nu renunţăm şi nu există putere pe lume care să ne facă să slăbim în hotărârea noastră.*

Biserica se identifică cu acest mare gând al neamului. Il propovăduieşte în evanghelizarea ei, îl binecuvintează dela altarele ei, îl înfăţişează în rugăciunile ei înaintea lui Dumnezeu ca deacolo din cer să ajute sfânta noastră dreptate. Eu mă simt fericit când văd atât de una neamul nostru în această privinţă îndreptat cu toate forţele sale spre înfăptuirea acestui mare gând».

Adresându-se Dlui Ceneral N. Macici, I. P. S. Mitropolit a spus:

«*In armată vedem chezăşia viitoruiui nostru. Ea e organul neamului prin care, la plinirea vremii, punându-şi în cumpănă tot eroismul, îşi va realiza marile aspiraţiuni. Biserica ţine să-şi înfrăţească crucea ei cu sabia DVs. şi cu drapelul ţării pe care dorim să-l vedem fluturând oriunde porunceşte dreptatea noastră*».

Dlui rector al Universităţii i-a declarat:

«*Suntem martori ai idealurilor de cari e călăuzită Universitatea noastră şi cărora DVs. le-aţi dat expresie strălucită cu ocazia inaugurării acestui an academic. Aţi pledat atunci pentru sinteza între ştiinţă şi credinţă cari numai în armonie pot duce la mai mult bine. Sinteza aceasta neamul nostru a cristalizat-o într'un echilibru sufletesc ce n'a tolerat arderi pe rug*«.

I. P. S. Sa a adresat cuvinte tot atât de potrivite Dlui Prefect, dlui primar şi reprezentant a grupului etnic german, arătând spiritul de pace şi de armonie în care au trăit în oraşul nostru Românii şi Saşii.

De încheere a rostit câteva cuvinte de laudă pentru Societatea ortodoxă a Femeilor Române şi de apreciere pentru preşedinta lor dna Sofia St. Meteş.

Recepţia s'a încheiat într'o atmosferă de nădejdi întărite.

Scrisoarea şcolarilor

Bunii elevi dela şcoala din *Furcşoara*, judeţul Hunedoara, au trimis I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului scrisoarea următoare:

Inalt Prea Sfinţite,

Noi, elevii şcoalei primare de stat din comuna Furcşoara, judeţul Hunedoara, cu profund respect venim a Vă înştiinţa că, cu data de azi, 19 Decemvrie 1941, am trimis pe adresa Cassa Consiliului Arhidiecezan suma de 776 Lei, colectată de elevii şcoalei, din îndemnul dlui preot-învăţător **Cornel Ghişa**, *pentru a distribui, — după cum Veţi afla de bine, copiilor săraci, fără adăposturi, — micul nostru dar, pentru alinarea şi bucuria lor.*

Vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite, a ne da binecuvântarea, rămânând fii supuşi ai Inalt Prea Sfinţiei Voastre, şi credincioşi ai sfintei noastre biserici, sărutându-Vă mâinele.

Furcşoara, la 19 Decemvrie 1941.

Negrila Augustin clasa VII cassar; Cornean Gaşpăr cl. VII, Negrila Augustin cl. VI, membri din comisie.

Constatând primirea sumei colectate, I. P. S. Sa trimite vrednicilor elevi arhiereasca Sa binecuvântare, — la care noi adăogăm cuvânt de laudă pentru creştineasca faptă a tinerilor arătaţi mai sus.

Cuvântul

rostit de I. P. C. Sa Arhim. Teodor Scorobeț, cu prilejul anului nou

Inalt Prea Sfințite,

Cu vrerea lui Dumnezeu am trecut pragul Anuiui nou și din acest prilej dorim ca în numele Consiliului Arhiepiscopesc și Mitropolitan, în numele instituțiilor bisericești centrale, în numele asociațiilor creștine eparhiale și al Clerului și credincioșilor din Arhiepiscopie să Vă prezentăm urările cele mai cordiale de sănătate și de arhipăstorire binecuvântată în slujba lui Dumnezeu și a Neamului.

Anul care s'a închelat a fost plin de sbucium. Am trăit un capitol istoric din drama cea mare a lui Dumnezeu, căci istoria e sfera activității lui Dumnezeu în lume și instrumentul voii Lui, căreia toți trebue să se supună ori să peară.

Durerile mari scormonesc adâncurile misterioase ale ființei noastre. După cumplitele lovituri din anul prăbușirii, neamul nostru cuminte și încercat și-a înfășurat trupul rănit în năstrapa de aur a nădejdilor sfinte, pregătindu-se pentru ceasul reculegerii. Astă vară, când a sunat ceasul, potențialul sufletesc al neamului a fost înălțat peste așteptări. Războiul a pus în vibrare harfa suferințelor și a durerilor. Biserica însă a fost una cu neamul și a îndeplinit o misiune vrednică de trecutul și de glorioasa ei moștenire. Noi știm cât de însemnat a fost aportul sfintei Biserici în pregătirea stării de spirit din anul acesta, care se închee cu un excedent moral însemnat. Deasemenea știm cât datorăm I. P. Sf. Voastre, care ați condus Biserica, Clerul și credincioșii ei în acest interval. Știm că n'ați făcut ceeace ați făcut cu gândul la recunoștiința generației de azi, ci pentrucă așa v'a impus conștiința. Dar recunoștința contemporanilor nu lipsește; dovadă răsunetul adânc și sprijinul ce vi-le dă obștea întreagă.

Prin expediția misionară în părțile desrobite și realipite la patrimoniul Statului ați arătat tuturora că nu există problemă obștească să poată fi soluționată corect și definitiv decât înălțând-o la zenitul idealului lui Hristos.

Numai așa va ajunge la mântuire acest neam, pregătindu-se să fie instrument de mântuire în mâna lui Dumnezeu.

Mulțumitori de tot ce ați lăcut, Vă promitem solemn că în anul împlinirilor, în care am intrat, vom închina și mai mult toate puterile noastre în slujba lui Dumnezeu și a neamului. Vă rugăm să împărtășiți arhiereasca binecuvântare acestor solemne făgăduinți și să ne îngăduiți a Vă spune din tot sufletul:

Intru mulți fericiți ani!

Religia și Morala în concepția Școalei sociologice franceze, de P.r P. F. Alexandru Huși, 1940. Pg. 109, Lei 45.

Școala sociologică franceză, apărută la sfârșitul secolului trecut, a fost înscrisă, de apologetica veacului nostru, printre dușmanii religiei și moralei.

Părintele P. F. Alexandru, dela Huși, s'a oprit, în studiul său, la expunerea și combaterea procedeului acestei școli, menite să coboare religia și morala pe treapta instituțiilor sociale.

„Teoria sociologică a religiei după școaia durkheimiană", este expusă, în prima parte a lucrării. Intrucât societatea, întrunește condițiile suficiente, pentru nașterea, menținerea și desvoltarea sentimentului religios, este socotită mama religiei și moralei.

In partea a doua a lucrării se justifică necesitatea existenții celor două discipline: morala teoretică și știința moravurilor. Ceeace una idealizează, alta concretizează.

Scrisul Pàr. Alexandru rodul unei minuțioase studieri, prezintă aspectul unei serioase apologii, pentru care o și recomandăm celor ce vor să-și spună cuvântul întru apărarea credinței creștine. — *Gh. Constantin.*

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Ianuarie 1942

1. *In fiecare zi dimineața* la ora $6^1/_2$ Utrenie și în continuare *la ora* $7^1/_2$ *Sf. Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri și Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârșește *Sf. Maslu la ora* $8^1/_2$ pentru cei din răsboi. *Seara după Vecernie «Acatistul Maicii Domnului».*
3. *In Dumineci și Sărbători* dimineața la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.
4. Joi la 1 Ianuarie 1942 (Sf. Vasile) servește: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeț, prot. cons. Ieronim Grovu, Dr. Sp. Cândea, prot. Mihail Neagu și preot Ioan Muntean; diaconii Ioan Circov și Simion Macarie. Predică: prot. *Mihail Neagu.* La „Oastea Domnului" după la ora 4 predică preotul *Ioan Muntean.*
5. Duminecă în 4 Ianuarie 1942 servește: Prot. Ieronim Grovu, prot Sp. Cândea și preotul Ioan Munteanu; diaconii: Alex. Popa și Anatolie Scurtu. Predică pretul I. Muntean. După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică părintele *Nicolae Vonica.*
6. Marți în 6 Ianuarie 1942 (Botezul Domnului) liturghie arhierească, servește: I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* înconjurat de un sebor de preoți. La ora 11 procesiune religioasă în Piața Regele Ferdinand I, unde se săvârșește Sfântul Botez de către I. P. Sf. Mitropolit.
7. Miercuri în 7 Ianuarie 1942 (Sf. Ioan Botezătorul) servește: Prot. Mihail Neagu, preotut Ioan Nicoară și Micolae Vonica; diaconii: Ioan Circov și Cornel Dascăl. Predică: păr. *Nicolae Vonica.* La „Oastea Domnului" în ambele zile ale Botezului predică după masă la ora 4 preoții *N. Vonica* și *I. Muntean* și prot. *M. Neagu.*
8. Duminecă în 11 Ianuarie 1942 servește: Prot. M. Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga și prof. Zosim Oancea; diaconii: Simion Macarie și Dr. N. Balca. Predică: Păr. prof. *Zosim Oancea.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică preotul *Nicodim Belea.*
9. Duminecă în 18 Ianuarie 1942 servește: Prot. cons. Ieronim Grovu, prot. prof. Aurel Nanu și prot. M. Neagu; diaconii: Ioan Circov și Anat. Scurtu. Predica de consacrare pentru studenții universitari o ține prot. *Mihail Neagu.* La „Oastea Domnului" predică prof. *Zosim Oancea.*
10. Duminecă în 25 Ianuarie 1942 servește: Prot. prof. Gheorghe Maior, prot. Mihail Neagu și dir. D. Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Sim. Macarie. Predică: prot. *M. Neagu.* După masă la ora 4 predică la „Oastea Domnului" păr. *Ioan Muntean.*
11. Vineri în 30 Ianuarie 1942 (Sf. Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan) servește: Prot. M. Neagu, preotul Nicodim Belea și Iosif Țint; diaconii: I. Circov și A. Scurtu. Predică: păr. *Iosif Țint.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4, predică păr. *Nicolae Vonica.*

Nr. 16.574

Comunicat

Având în vedere că participarea personalului bisericesc la lucrările consiliilor de colaborare județene e obligatoare și de interes obștesc și patriotic, punem în vedere Prea Cuc. protopopi și preoți din centrele județene că absențele nemotivate dela întrunirile Comisiunilor de colaborare vor fi sancționate de autoritatea bisericească și civilă.

Sibiu, 3 Ianuar 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

In prag de an nou

Proclamația, către români, a dlui Mareșal *Antonescu,* arătând ce a fost Anul 1941, în istoria neamului și în fapta românească, grăește astfel:

Azi vă adunați cu toții în tinde de biserici, în lumina caldă a vetrei românești, în cazărmi și pe câmpuri de luptă, pentruca, din înaltul Cerului, să primiți în sunet de clopote, semnul credinței veșnice a Dumnezeului nostru ocrotitor.

In fața lui Dumnezeu, în fața credinței Lui, în fața gloriei strămoșilor noștri, stăm azi uniți și gata de a înfrunta toate primejdiile anului ce va să vină, gata de a urca toate crestele biruinții care nu poate să întârzie.

Românilor de pretutindeni, le trimit, în acest ceas de cutremurare sfințită, gândul Regelui și al meu, gândul nostru de mândrie, că începem un an nou cu frunte nouă și că putem privi viitorul cu încrederea pe care ți-o dă bucuria datoriei împlinite prin credință și prin jertfă.

Din durerile anului sfârșit, să toarcem fior de viață nouă și de nouă împlinire românească.

Cei cari au greșit să-și înțeleagă păcatul, iar cei care au stat cu brațele încrucișate, să-și desfacă azi pieptul de români și să-și prindă puterile în holda muncii românești.

Din pragul Anului Nou, chemându-Vă la muncă, la răspunderi și la jertfă, dar asigurându-vă că vă voi duce cu aceeași onoare, cu aceeași cinste neprihănită, cu aceeași credință nestrămutată la mândria de a putea vorbi lumii de istoria drepturilor noastre.

AVIZ

Onor. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor ne comunică prin adresa cu Nr. 61.090/1941 din 12 Noemvrie 1941 următoarele:

„Dată fiind starea de răsboi în care ne aflăm de luni de zile, în mai toate regiunile țării, pot fi găsite obiecte explosibile (granate, obuze etc.), cu care umblând, fără precauțiune, sânt cauzatoare de moarte.

Având în vedere această situație, avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune ca preoții noștri să atragă atențiunea credincioșilor asupra primejdiei ce o reprezintă aceste obiecte, invitându-i să se ferească de a umbla cu ele, și a le semnala autorităților ori de câte ori le găsesc".

Sibiu, 3 Decemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 17.351/1941

Aviz

— In atențiunea personalului bisericesc (preoți și cântăreți) —

Incepând cu 1 Ianuar 1942 se va primi ajutorul de familie, după copii trecuți de 16 ani, numai în următoarele cazuri și pe lângă actele indicate mai jos:

a) Pentru școală sau pregătire profesională:

1. Extras de naștere,
2. Certificat că copilul este în viață.
3. Certificat de școlaritate sau dovadă eliberată de patron.
4. Certificat eliberat de organele fiscale pentru venituri proprii de 1000 lei sau 2000 lei *lunar* după localitate (sat sau oraș).

In acest caz ajutorul de familie se poate primi până la vârsta de 25 ani.

b) Cazuri de infirmitate pe toată viața:

1. Certificat medical eliberat de medicul primar sau de circumscripție.
2. Certificat eliberat de organele fiscale pentru veniturile proprii de 1000 lei sau 2000 lei *lunar* după localitate. In acest caz ajutorul de familie se primește pe toată viața copilului infirm.

Sibiu, 15 Decemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Rolul scrisului bisericesc

— La 20 de ani de apostolat al foii „Lumina Satelor" —

In deobște scrisul este socotit o lucrare de mâna a doua, mai ales când e vorba de acțiuni destinate mediului rural. Aceasta, din pricina unei evidente insuficiențe culturale a satelor. Scrisul cerând o anumită pregătire, pare a avea mai puține sorți de isbândă decât vorba rostită. Și cu toate acestea scrisul poate face minuni. Un exemplu viu și de nesdruncinat ni-l ofere foaia „Lumina Satelor", a cărei existență, de 20 de ani, este imaginea celui mai activ apostolat sătesc.

Deși o foaie informativă, „Lumina Satelor" și-a creat o puternică tradiție și a realizat o vădită activitate misionară, prin aceea că posedă un stil al ei, specific, care o diferențiază radical de toate celelalte publicații similare, fie ele isvorite chiar din cercuri eclesiastice. Acest stil constă în aceea că nu se lasă dominată de învălmășagul întâmplărilor și al atitudinilor telurice, ci caută să domine și să subordoneze totul ideii că există un stăpân al istoriei, dincolo de istorie. „Lumina Satelor" are nou faptul că introduce în ziaristica informativă pe Dumnezeu. In locul lui „foae verde" și „hai leliță'n deal la vie", în locul „taclelor țărănești" ea a adus pe Hristos. Destule glume și povești se spun în lume. Ziarul oblăduit de Vlădica Nicolae dela Sibiu nu trebue să fie o foae cu folclor și literatură „culturalizatoare„ ci o adevărată foae de prestanță vlădicească. O foae în care să se vadă că nu „Bietul om e sub vremi" ci omul trebue să cârmuiască vremile, ajutat de puterea omniprezentă a lui Dumnezeu.

A reușit foaia aceasta să-și îndeplinească chemarea? Nu cumva și-a plictisit cetitorii cu lucruri „religioase" pe care unii le-au socotit departe de gustul poporului? Răspuns apăsat ne dau cei 20 de ani de biruințl neîntrerupte. „Lumina Satelor" nu numai că are cei mai mulți abonați din câți se pot întâlni la o foae poporală, nu numai că e cea mai răspândită, dar este unica foae care a fost în stare să stârnească o adevărată revoluție religioasă, într'o țară în care putreziciunea era nota dominantă. Să nu se uite că „Oastea Domnului" uriașa mișcare de trezire duhovnicească este copilul foii „Lumina Satelor". Și iarăși, să nu se uite că poate la redeșteptarea românească și morală a statului de azi, a contribuit modest, dar efectiv și foaia aceasta care apare din teascurile vlădicești dela Sibiu.

Prin „Lumina Satelor" scrisul bisericesc își câștigă un prim rang în rândul celorlalte feluri de scris. Căci alături de un rol religios și moral, putem vorbi de un rol cultural național și social, pe care l-a îndeplinit și-l va îndeplini și după acești festivi 20 de ani.

Deși pare curios, totuși mărturisim cu toată sinceritatea și la nevoe aducem dovezi, prin care se va vedea că mulți analfabeți au învățat să cetească numai de dragul de a ceti „Lumina Satelor".

Nu mai puțin însemnat este rolul ei național. Fiind o foae cetită în toată țara și chiar dincolo de granițe de creștini iubitori de cetiri adevărate, „Lumina Satelor" poate fi considerată nu numai un factor important de unitate religioasă ci și factor de unificare a întregei conștiințe românești de pretutindeni.

In sfârșit „Lumina Satelor" este un puternic factor social. A adunat tineri și bătrâni, învățați și neînvățați, lucrători și țărani, medici advocați la picioarele aceluiaș unic Hristos. Nu e aceasta cea mai mare biruință a ideii de fraternitate, de armonie socială? Nu e aceasta cea mai autentică democrație realizată prin duhul lui Hristos?

Acestea sunt meritele „Luminei Satelor" și apostolatul ei sfânt de 20 de ani. Dar ele nu sunt numai ale ei, ci și ale înțeleptului fondator: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. El este cel care a trasat această viguroasă brazdă creștină în câmpul zia-

ristice românești, El este cel ce a determinat „stilul" specific al foii. De aceea, la acest praznic măreț al „Luminei Satelor" se cade să-I aducem prinos de recunoștință, zicând din adâncul sufletului: Intru mulți ani, Stâpâne!

Preot **Ioan Opriș**

INFORMAȚIUNI

Mulțămire. Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul *Nicolae* mulțămește pe această cale tuturor acelora cari i-au adresat felicitări și urări de Sf. Sărbători și Anul Nou.

Ajutorul de earnă, desfășurat, cu ziua de 1 Decemvrie 1941, în cadrul consiliului de patronaj, sub conducerea dnei *Maria Mareșal Antonescu*, a atins cifre considerabile și neobișnuite până acum. Cuvântul de îndemn, adresat țării, de către Conducătorul statului, a găsit pretutindeni cel mai viu răsunet. S'au adunat, numerar și daruri în natură, în valoare de aproape 210 milioane lei. Porumb s'a adunat: 199 vagoane, grâu 28 vag., fasole și linte 26 vag., făină grâu 5 vag., mălai 6 vag., untdelemn 1350 litri, slănină 1250 kgr., mazăre 3000 kgr., ceapă 23 mii kgr., cartofi 41 vag., zahăr 3444 kgr., căpățini varză 22.500, zarzavat 12.500 kgr., — precum și 17.000 cămăși, 4000 perechi ciorapi, 1140 flanele, 1300 perechi încălțăminte, 1434 hăinuțe de copii, 980 perechi de mănuși, 800 per. de pantaloni, 250 paltdane. 1200 căciuli, 8254 kgr. săpun și 50 vag. lemne. Cei lipsiți au primit astfel, de sfintele Sărbători, multă creștinească mângâere, izvorâtă din dărnicia inimilor generoase.

Grija de mânăstiri. I. P. C. arhim. *Iuliu Scriban*, încredințat cu conducerea eparhială din Transnistria, se ocupă de organizarea vechilor mânăstiri, desființate sub regimul bolșevic. S'au înființat și organizat până acum: Mănăstirile de călugări în Balta, în jud. Dubăsari și în Odesa; a patra mănăstire, de călugărițe, tot în Odesa. I. P. C. Sa va numi și un exarh, care va stimula și mai mult înflorirea acestor așezăminte sfinte.

— In aceeaș eparhie, cu 13 județe, s'a prevăzut numirea a 70 de protoierei.

Daruri pentru cei lipsiți. Prefectul județului Sibiu, dl colonel Darie Rădulescu, a distribuit, cu ocazia sărbătorilor de earnă, elevilor și studenților refugiați și săraci, suma de 80 mii lei din fondul destinat acestor scopuri, împreună cu 16.500 lei din fondul Comitetului de patronaj. Din sumele acestea a primit Universitatea clujană „Regele Ferdinand I" din Sibiu 40.000 lei, Școala normală de fete „A. Șaguna" 7500 lei, Școala normală de băeți „A. Șaguna" 6000 lei; — alte școale sibiene au fost dăruite cu sume dela 1000 lei până la 10.000 lei.

Concert de colinde la Cluj. In numărul, acum primit al *Tribunei Ardealului* dela Cluj, cetim o dare de seamă despre concertul de colinde românești, ținut în catedrala ortodoxă din acel oraș. Corul tinerilor, condus de păr. L. Curea, a executat cele mai frumoase colinde, ascultate cu evlavie de românii localnici, în mijlocul cărora se afla P. S. episcop *Nicolae Colan*, dl *Negulescu*, consul general, consilierii din legație și alții.

Preschimbarea monetelor de argint, de 250 lei, cu efigia fostului Rege *Carol II*, se mai poate face până la 31 Ianuar 1942, — ultimul termin acordat pentru aceste monete.

Monetele de argint, cu efigia M. Sale Regelui *Mihai I*, **nu** se retrag din circulație.

† **Iosif Marcu sen.**, măestru pardositor în Sibiu, membru în consiliul parohial Sibiu-Iosefin și membru fondator al „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu", după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul, împărtășit cu sfintele Taine, în 5 Ianuar 1942, în al 71-lea an al vieții. Rămășițele sale pământești s'au înmormântat în 7 Ianuar în cimitirul central din Sibiu. Bunul Dumnezeu să-l odihnească în corturile drepților!

Premii pentru monografiile satelor. Asociațiunea culturală „Astra" Brașov (și, după exemplul ei, vor veni, poate, și alte despărțăminte mai de seamă) institue un *concurs* pentru cele mai bune monografii ale satelor din județul Brașov, și anume: **Premiul I Lei 50.000, al II-lea Lei 30.000, al III-lea 20.000.** Timpul de lucru s'a fixat trei ani, și adecă din 1 Ianuar 1942 până în 31 Decemvrie 1944. — *Preoții* și *învățătorii* satelor brașovene au prilej în deosebi să-și arate destoinicia întru a întocmi monografia satului lor. Premiile oferite, — mai ales când primele trei monografii se vor publica pe cheltueala „Astrei" Brașov, — alcătuesc îndemn serios la muncă. Informații, în legătură cu redactarea monografiilor, se dau la: Secretariatul „Astrei", Brașov, Bulevardul Regele Ferdinand, 12.

Act de mulțămire. Credincioșii suburbiei Brașov-Dârste aduc mulțămită dlui *Dumitru Voina*, proprietarul întreprinderilor metalurgice din București și Brașov, pentru donația de 20.000 lei, și dlui *Dr. Ion Voina*, proprietarul fabricei de ciocolată, pentru suma de lei 50.000, dăruiți sfintei noastre biserici, pentru ajutorarea săracilor și renovarea clădirii sfântului locaș. — Preot. *N. Bârsan.*

Regimul distrugător. Mitropolitul Evloghie, conducător sufletesc al emigranților ruși din Paris și străinătate, arată reprezentanților presei caracteristica regimului sovietic, care a distrus biblioteci, biserici și mânăstiri; în ultimii 20 de ani și-au dat sufletul, în groaznice chinuri: 100 de episcopi, zece mii de preoți și zece milioane de alți credincioși, — aceste cifre sânt adevăruri și nu uneltiri politice, spune mitropolitul.

Schimb de nume. In considerare că numeroase străzi din Paris poartă numiri jidovești, ziare parisiene, redactate de antisemiți, cer schimbarea numirii tuturor acestor străzi. — Cererea e bună și frumoasă, mai ales dacă după desjidovirea străzilor din capitală, se va continua acțiunea purificării în Franța întreagă.

Bibliotecile școlare. In clasele superioare ale ale școalelor din Cehia și Moravia se țin tinerimii conferințe despre organizarea și istoria bibliotecilor, însemnătatea tiparului, munca din bibliotecă, importanța cetirii cărților bune etc.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 11 Ianuarie 1942, va predica părintele prof. *Zosim Oancea.*

Noul paroh ortodox în cartierul „Iosefin" Sibiu, păr. *Ioan Albu*, a fost instalat, Dumineca trecută, de către păr. Mihail Neagu, protopopul Sibiului. In cuvântul său, rostit la instalare. păr. protopop a accentuat rolul însemnat al pteotului în viața credincioșilor din acest suburbiu, unde au slujit cu vrednicie valoroși înaintași. Noul paroh, păr. N. Albu, mulțumind superiorilor săi, a dat încredințarea că va căuta, din toate puterile, să satisfacă așteptările lor.

Răscumpărare de felicitări. Dl Dr. Vasile Bologa, dir. de liceu i. p., răscumpără felicitările de onomastică și anul nou 1942, dăruind 500 lei Fondului săracilor din parohia ort. Sibiu-Cetate.

Mulțămită. Dna Agnes Dr. Măcelariu și dl Dr. G. Măcelariu, advocat în Sibiu, dăruesc fondului Bustul Nicolae Cristea dela Reuniunea meseriașilor români din Sibiu Lei 1000, ca răscumpărare a felicitărilor Crăciunului, ale Anului nou și ale Bobotezii. — Pentru prinos mulțumește: *Comitetul*

Nr. 17.768/1941

Concurs din oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea — prin numire din parte Consiliului arhiepiscopesc — a următoarelor parohii vacante de clasa a treia:

1. Dealul Babii; 2. Chiscădaga; 3. Corbi; 4. Hăpria română; 5. Luța; 6. Hașdău; 7. Măgura-Băița; 8. Nădăștia superioară; 9. Rădulești; 10. Voia; 11. Valea Iepii: 12. Furcșoara; 13. Grohot,

Cererile de concurs instruite conform Regulamentelor în vigoare vor fi înaintate Consliului arhiepiscopesc în Sibiu.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 16 Decemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 694/1941 Prot. (101) 1–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I a **Ocna-Sibiu,** parohia de jos, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere și bucătărie.
3. Sesiune parohială de 20 jugăre, arător și fânaț, din cari 8 jugăre sânt din Reforma agrară.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în termenul indicat. Totodată se va anexa și permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta la strană și a predica, eventual a servi la sfântul altar și a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, 20 Decemvrie 1941.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 496/1941 (100) 1–3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Josani,** cu filia **Peștișul mic,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială 21 jugăre, pământ arabil și fânaț.
2. Folosirea celor 3 cimitire cca 1 jug.
3. Stolele obișnuite în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedorei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Hunedoara, 8 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Judecătoria de pace mixtă Sibiu, Secția c. f.

Nr. 5012—1941 c. f. (1) 1–1

Extract din publicațiunea de licitație

In cauza de executare pornită de urmăritoarea Biserica Ortodoxă Română din Gușterița contra urmăritei văd. Ana Radu n. Perea. Judecătoria:

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Gușterița circumscripția Tribunalului (jud.) Sibiu cuprinse în c. f. a comunei Gușterița Nrul protocolului c. f. 595 sub Nr. de ordine A+5, Nr. top. 3053, 3054 în valoare de 18.730 lei cu prețul de strigare 14.048 lei și sub Nr. de ordine A+6, Nr. top. 3051/2/31 în valoare de 31.180 lei cu prețul de strigare 23.385 lei, înscrise ca proprietatea urmăritei văd. Ana Radu născ. Perea, pentru încasarea creanței de 40.932 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 19 luna Ianuarie anul 1942 ora 15 în localul oficial al C. F. strada Carmen Sylva Nr. 7 parter ușa 34.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeaș parte procentuală al prețului ce a oferit.

Dată Sibiu la 21 Sept. anul 1941.

Cond. c. f.: Judecător:
(ss) **Dr. Jurca** (ss) **Sălăgean**

Pentru conformitate: **D. Răduțiu**

Nr. 558/1941 (99) 2–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Tomnatecul de jos,** din protopopiatul Zarand, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima puplicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și încuviințarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la 10 Decemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 16.597/1941 (94) 3–3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială: 6 jug. arător, 2 jugăre fânaț, 1100 st. □ grădină și 1 jugăr cimitir.
4. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (preoții în activitate de serviciu vor anexa *numai* „Curriculum vitae") se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia *prin numire.*

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 26 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizați Reuniuni de femei

Nr. 977/1941 (95) 3–3

Concurs repetit

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, cu grădină și pomi fructiferi.
3. Sesiune parohială de 7 jugăre.
4. Două părți lemne de foc din parchetul comunal.
5. Câte o măsură (14 kgr.) porumb sfârmat dela cca 150 familii.
6. Folosirea cimiterului de 2 jugăre.
7. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare și cu încuviințarea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul indicat.

Doritorii de a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviințarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Geoagiu, la 1 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial din Renghet

Teodor Glodeanu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 18 Ianuarie 1942 — Nr. 3

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Credem în Providența divină

In viața popoarelor ca și în cea a inșilor vin împrejurări cari după cea mai bună logică a desvoltării naturale trebue să ducă la o prăbușire a lor, sau în orice caz la o epocă de prelungită suferință. Oricum ai cântări factorii în lucrare și fie că această cântărire ți-ar permite să prevezi ca posibile două sau trei ieșiri din situația dată, ele ți se prezintă la fel de nefavorabile, încât dacă nu vrei să te lași copleșit cu totul de disperare trebue să-ți pui nădejdea într'un element necunoscut care va da o deslegare deosebită de cele posibile de prevăzut situației care se desfășoară tot mai amenințător. Și de fapt toți oamenii au această nădejde în intervenția unui factor necunoscut în momentele grave. Toți cred practic în Providență, oricât de atei ar fi teoretic în orele în cari nu simt asupra lor suflarea primejdiei.

Iar asemenea deslegări neprevăzute de logica naturalului se și produc foarte des atât în viața individuală cât și în cea națională și universal-umană.

De câte ori nu se desprind în chip neașteptat petricele de acelea mici, de cari vorbește profetul Daniil, din stânca vre-unui munte provocând în rostogolirea lor catastrofa unor uriași cari nu păreau amenințați de nimic și amenințau toată lumea?

Pe arena istoriei intră mulți factori misterioși, multe puteri neprevăzute. Ea nu se desvoltă după o logică automată. Nu ca excepție, ci aproape ca regulă cursul ei este altfel decât cel stabilit aprioric pe baza unor legi constante ale naturii.

Aceasta se explică în parte prin faptul că ea nu rezultă numai din lucrarea legilor naturii, ci mai ales din voințele omenești, iar limita între suflet și lumea spirituală superioară care-l inspiră și-l influințează nu se poate stabili cu preciziune.

Dar peste ceeace poate aduce ca necunoscut în desvoltarea istoriei factorul sufletesc atât de capricios și de nedefinit, suntem siliți să constatăm adesea intervenția unor puteri deosebite nu numai de natură, ci și de sufletul omenesc.

Când unui om rătăcind noaptea pe munte i se întâmplă să se oprească la trei pași de o prăpastie și să rămână acolo până dimineața, intervenția unui factor superior nu se poate contesta.

Asemenea cazuri se petrec și în viața popoarelor. Cu deosebire a experiat neamul nostru puterea de grijă a Providenței. Mic ca număr și așezat între popoare uriașe, la o răspântie deosebit de importantă, logica lucrurilor ar fi dus de mii de ori la strivirea lui sub roțile învălmășirii și încleștării spre care se chemau inexorabil acele neamuri. Și totuși, din mila lui Dumnezeu trăim până azi și am împlinit și împlinim unul din cele mai importante roluri de paznici ai Europei, de domolire a valurilor sălbatice ale Asiei nord-orientale.

Menținerea neamului nostru, încunjurați din trei laturi de o mare de slavi, iar din alta și prin mijloc de alte primejdii, e o minune a istoriei, un semn al Providenții divine. Așa se explică de ce nu putem fi un neam de oameni orgolioși, de ce nu putem smulge din sufletul poporului credința în Dumnezeu și de ce nu prind la noi acele moderne îndemnuri la aventură, imperialism, tot atâtea ecouri dela neamurile mari cari, în megalomania lor, cred că pot înfăptui prin puterile lor tot ce vreau și nu mai au lipsă de ajutorul lui Dumnezeu.

Bun și frumos lucru e eroismul, dar mai presus de el neamul nostru pune încrederea în Dumnezeu, evlavia și omenia. In poveștile noastre nu e proslăvit titanismul omenesc, puterea eroică încrezătoare în sine însași. Toți uriașii, toți smeii sunt învinși de flăcăiașul credincios, sau de înțelepciunea vre-unui românaș care nu uită granițele smereniei sale.

A dat și viteji neamul nostru, mai mari decât alte neamuri cari ne înconjoară. Dar toți au fost viteji ai credinții, viteji și sfinți în acelaș timp, nu viteji ai aventurii și ai orgoliului cuceritor, nu cavaleri lăudoroși, cu cântăreți ai faptelor lor după ei. Din istoria neamului nostru lipsește poza de erou, pentrucă e prea covârșitoare conștiința că toate se datoresc ajutorului lui Dumnezeu. Când veneau Sultanii cu armate de câte două sute de mii de oameni, iar dela Miază-noapte pătrundeau în acelaș timp lacomii și orgolioșii noștri vecini, și Voivozii noștri îi băteau cu o mână de oameni, ei vedeau că acì lucrurile au ieșit altfel decât o impunea logica naturală și intervenția lui Dumnezeu le părea prea evidentă ca să nu o recunoască.

Dacă Rusia nu cădea în bolșevism în nici un caz n'am fi putut vedea alipindu-se la trupul Țării Basarabia. Incât oricâte sensuri ar desvălui bolșevizarea Rusiei, între ele trebue să vedem și un ajutor pe care ni l-a dat Dumnezeu să ne realizăm visul nostru drept și sfânt.

Și odată ce istoria noastră ne este o dovadă neîntreruptă despre grija ce ne-o poartă Providența divină, despre semnele ce ține să le facă Dumnezeu cu noi susținându ne în ciuda puținătății noastre, și în acelaș timp cu alții în ciuda numărului lor, — să ne mai temem de viitorul neamului?

Ar însemna să ne învârtoșăm la vedere, să ne facem vinovați de orbie păcătoasă față de Dumnezeu.

Intr'un anume sens suntem și noi un neam ales în acest colț de răspântie al lumii, servind ca certificat al puterii lui Dumnezeu. Dar situația aceasta nu ne-o putem menține deeât crezând în El. Nici orgoliul pe temeiul puterilor proprii, dar nici disperarea nu este partea noastră, ci încrederea neclintită a dreptului în brațul Domnului.

Ni se arată grele, zilele de mâne. E necesar să fie acum așa, ca să simțim în chip neîndoelnic mâne că numai Dumnezeu le-a rezolvat atât de favorabil cum nici nu așteptam.

D. STĂNILOAE

Pastorala de Crăciun a Prea Sfinției Sale Episcopului Nicolae Colan dela Cluj

Iubiții mei fii sufletești,

Frații mei iubiți, fiți statornici, fiți neclătinați în credință, sporiți in lucrul Domnului pururea, bine știind că osteneala voastră nu este deșartă intru Domnul. (II Corinteni, 15, 58.)

Cu inimile înălțate de strălucirea și dulceața Praznicului, dăm slavă și mulțumită bunului Părinte ceresc, că ne-a învrednicit să ajungem din nou luminata zi a Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Simțământul acesta de creștinească slăvire și de recunoscătoare smerenie cu care ne închinăm astăzi Celui născut, după trup, în staulul din Vifleem izvorește din conștiința, că fiecare zi trăită pe pământ e un dar făcut de Dumnezeu, spre a ne fi prilej de căință pentru păcatele noastre cele trecute și de bună tocmire a zilelor ce ne sunt rânduite să le mai trăim. Căci viața aceasta nu este decât un popas zbuciumat spre viața de dincolo, o tindă a lăcașului celui mare întru care suntem chemați să ne sălășluim, la vremea sa, spre viețuire veșnică. Pentrucă — după cuvântul Scripturii — nu avem aici cetate stătătoare, ci așteptăm pe cea care va să vie (Evrei 13, 14).

După obștească știință, nașterea unui prunc este prilej de îndreptățită bucurie în sânul oricărei familii care umblă în căile Domnului. Și aceasta, de bună seamă, nu numai pentru nădejdea părinților, că la bătrânețele lor vor avea — cu voia lui Dumnezeu — un sprijin; nici numai pentru pricina că frățiorii văd în noul născut un nou tovarăș de joacă. Ci fiindcă așa a rânduit bunul Părinte ceresc când a poruncit celor dintâi oameni: Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul.

Cu atât mai firească și mai neasemuită a trebuit să fie bucuria marei familii a neamului omenesc, când, la plinirea vremii, a venit ziua sfântă în care s'a născut Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Căci prin sălășluirea lui Iisus Hristos în ieslea din Vifleem n'a venit în lume vre-un frate al nostru, ci însuși Zidítorul a toate, care chip de rob luând și asemănându-se oamenilor, a petrecut printre oameni, a trăit și a murit printre ei, ca prin preacurata sa jertfă să i izbăvească de sub jugul păcatului și al morții întru care au căzut prin propria lor trufie și neascultare.

De aceea, bătrâni și tineri, bogați și săraci, toți deopotrivă, într'un cuget și într'un glas, preamărim în fiecare an nașterea Domnului, mângâindu-ne inimile cu dulceața colindelor noastre strămoșești și înoindu-ne bucuria că nu mai suntem robii păcatului și osândiții lui Dumnezeu, ci fiii îndurării cu care Tatăl cel din ceruri — prin jertfa unuia născut Fiului său — iarăși ne-a primit întru ale sale.

Dreptaceea, cântați, fraților, și vă mângâiați cu cântarea: O, Iisuse, nume dulce, ne-ai scăpat prin sfânta cruce, din osânda strămoșească și din moartea diavolească!

Și dacă suntem un singur trup, să fim și un singur duh, una cugetând (Fil. 2, 2) și purtând sarcinile unii altora (Rom. 13, 1) cu frățească înțelegere și dragoste, silindu-ne a face toate câte sunt bine plăcute lui Dumnezeu și folositoare oamenilor și căutând mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, ca toate celelalte să ni se adaogă nouă (Mat. 6, 33).

Așa să vă siliți a trăi, iubiții mei fii sufletești, nu numai la Crăciun, ci în toate ziile vieții voastre; atunci veți dobândi pacea cugetului vostru și lauda cea dela Dumnezeu. Și nu este fericire mai mare și mai dulce decât aceea pe care ți-o dă pacea cugetului tău și binecuvântarea Tatălui celui din ceruri.

Trufia și nedreptatea vrăjmașului să nu vă întărâte spre izbândirea de voi înșivă și spre facere de rău — bine știind că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har (I Petru 5, 5) și nepierzând niciodată din ochii voștri cei duhovnicești făgăduința dată de Mântuitorul nostru Iisus Hristos: că celce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui (Mat. 24, 13).

Drept aceea, să nu se tulbure inima voastră, a celorce pătimiți pe urma prăpădului mare ce s'a abătut asupra pământului; și desnădejdea să nu-și facă locaș în sufletul vostru. Ci mai vârtos vă mângâiați și vă întăriți întru credința că celorce iubesc pe Dumnezeu toate li se lucrează spre bine.

Fiți tari și neclintiți în această credință; și sporiți în lucrul Domnului pururea, bine știind că osteneala voastră nu este deșartă întru Domnul (I Cor. 15, 59), ca să aveți dreptul a nădăjdui și a aștepta nu nu

mai pacea şi fericirea veacului acestuia, vestită de sfinţii îngeri în noaptea de taină a naşterii Domnului, ci şi pacea şi fericirea vieţii celei veşnice, făgăduite de Dumnezeu prin gura proorocului său Isaia, care zice: Iată, voi zidì cer nou şi pământ nou. Nimeni nu şi va mai aduce aminte de lucrurile vechi; ci se vor bucura şi se vor veselì de ceeace voi face acum. Căci iată voi întemeia Ierusalimul (cel nou) spre bucurie, şi poporul lui spre desfătare. Şi mă voi bucura de Ierusalim şi mă voi veselì de poporul meu şi nu se va mai auzì într'ânsul nici plâns, nici ţipet, (Isaia 65, 17—19).

Împărtăşindu-vă aceste gânduri şi bune povăţuiri izvorâte din părintească mea grijă şi dragoste, rog pe bunul Părinte ceresc să vă învrednicească a petrece sfintele sărbători ale Naşterii Domnului, ca şi ale Anului nou şi Bobotezii, întru sănătate şi bucurie şi în toată duhovnicească îndestulare — şi a le ajunge întru mulţi fericiţi anî.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi'mpărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi, cu toţi.

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor

† **NICOLAE** episcop

Sensul vieţii

In mâna atotputernică şi înţeleaptă a lui Dumnezeu răul devine instrument spre bine. Aşa-i cazul şi cu războiul. Prin pârjolul şi întreg cortejul de greutăţi şi suferinţe ce-l aduce cu sine, războiul ne scoate din superficialitate şi din platitudine, ne stârneşte din comoditate, ne tulbură şi ne împresoară cu o nelinişte metafizică. Sub cruda lui apăsare, omul — interesat şi chinuit de propria lui salvare — e retrezit la realitate, recapătă simţul adâncimii şi-i readus la eroismul profunzimilor spirituale. In cursul lui, omul trăieşte viaţa mai intens decât oricând, depunând cele mai mari eforturi posibile. Şi totuşi..., rezultatul sforţărilor sale e mai mult negativ!...

Constatarea acestei crude realităţi face pe om să-şi pună întrebarea: Ce rost are viaţa mea aicì pe pământ cu toate sforţările ei? Iată, cum războiul pune acut şi grabnic problema sensului vieţii şi creiază o condiţie prielnică pentru descifrarea şi fixarea sensului adevărat al vieţii.

Sensul adevărat al vieţii nu ni-l poate descoperì filosofia. Căci filosofia, aşa cum o fac cei mai mulţi, este de pe marginea existenţei şi nu din plinul ei, este de pe pământ, pe când sensul plin şi autentic al vieţii e din ceruri. De cele mai multeori, filosofia face pe om desorientat, pesimist şi îngândurat. La pragul de sus, unde s'au prăbuşit toate doctrinele şi toate filosofiile, numai credinţa poate ajuta şi pe cea mai nenorocită viaţă, dându-i o direcţie sănătoasă şi izbăvitoare. Numai o filosofie sincer şi profund creştină poate să ne dea sensul autentic al vieţii; de aceea, în căutarea sensului vieţii, să nu ne lăsăm târîţi de luminile rătăcitoare ale raţiunii, ci să îmbinăm armonic raţiunea cu credinţa.

Increderea oarbă în puterile raţiunii umane a dus, spre finea secolului trecut şi începutul celui actual, la antropocentrismul omului modern, care a scos pe Dumnezeu din centrul Universului şi al vieţii şi l-a pus pe om. Urmarea? Indepărtarea de Dumnezeu, ceea ce a dus la deslănţuirea cumplitului război de astăzi. Nicicând, ca astăzi, nu se verifică mai lămurit şi crud adevărul, că fără Dumnezeu omul nu poate face nimic, că departe de El viaţa noastră-i stearpă şi neputincioasă.

Insă ceeace nu ne poate da raţiunea, ne dă din plin credinţa. Sub aripile ei călăuzitoare şi protectoare, viaţa se încarcă de sens divin şi se umple de dinamism creator. Credinţa deschide drumul infinitului şi al eternităţii, iar puterea ei ne urcă până la ceruri.

Divinul din noi nu răspunde decât la chemările ce vin din adâncuri sau coboară din înalturi. Credinţa ne spune, că rostul nostru pe pământ este cucerirea Transcendenţei, este propria noastră mântuire şi fericire, care deschide totodată problema infinitului şi a nemuririi. Cerul este aspiraţia supremă şi singura autentică a omului. Existenţa, înţeleasă ca freamăt spiritual, este năzuinţa continuă spre înălţimile albastre ale Cerului. Grandoarea omului constă în a voì un singur lucru: Să cucerească Cerul şi nemurirea! Unitatea de măsură a eforturilor noastre este Transcendenţa.

Dorul după cer dinamizează viaţa spirituală, dându-i totodată relief, conţinut şi demnitate existenţială. Realitatea de toate zilele e banală, mediocră, uneori stupidă, e plictisitoare şi deşartă de orice noblete spirituală. Ea nu merită să fie trăită. Numai evadările pe culmile înalte ale idealului creştin (desăvârşirea şi intrarea 'n veşnicie) dau vieţii semnificaţie şi elan. Prin urmare, tensiune continuă spre înalturile Cerului, acesta-i sensul adevărat al vieţii noastre. Nu carpe diem în înţeles de om rob al momentului, ci de întrebuinţare a fiecărei clipe pentru eternitate. Nu viaţă deşartă de orice sens, ci plină de sensul ei autentic, divin: cucerirea veşniciei. Nu lâncezire în „dolce far niente", ci seriozitate, energie voluntară şi încordare. Nu lăsat pradă momentului şi nici dus de valul capriciilor, ci ridicarea privirilor spre înălţimile cerului.

Poziţia sa verticală permite omului să-şi ridice privirile deasupra munţilor şi să le îndrepte spre bolta cerului. Toată structura ontologică a omului ne înfăţişează pe om ca un căutător de Dumnezeu. Deci, în sus să tindem toţi, căutând faţa Tatălui care ne-a creat! E cel mai mare gând ce poate răsări sub tâmplă şi cel mai curat dor ce poate arde în inimă.

Dar cerul se cucereşte numai săvârşind totdeauna binele. Iar binele se realizează urmând lui Hristos până la moarte. Numai cine-L va urma până la moarte, va intra — prin moarte — pe poarta vieţii veşnice. Deaceea zicea atât de minunat Kirkegaard: „In viaţă există o singură bucurie fericită: ea constă în a urma pe Hristos; în moarte există numai o ultimă şi fericită bucurie: aceea de a urma pe Hristos spre viaţă". Deci, dacă voim să indicăm cât mai scurt sensul vieţii noastre, atunci spunem: Urmarea lui Hristos.

Insă nu i destul să cunoşti calea cea bună, ci trebue s'o şi urmezi. Războiul ne arată că nu suntem pe linia adevăratei vieţi, căci, cu toate eforturile sale titanice, omenirea nu duce o viaţă tihnită; dimpotrivă: trăeşte momente din cele mai grele şi mai sguduitoare. Cauza: depărtarea de Hristos, sensul vieţii celei adevărate. De aceea singurul remediu al situaţiei grave, prin care trece azi omenirea, este: revenirea la Hristos.

Să readucem, deci, pe Hristos în centrul vieţii noastre; atunci, şi numai atunci, faţa lumii se va schimba.

Pr. **Dr. Corneliu Sârbu**

Daruri făcute ostaşilor de pe câmpul de luptă

Ni se comunică dela *Consiliul de patronaj al operelor sociale, comitetul judeţean Sibiu*, următoarele:

In cursul lunei Decemvrie 1941, Comitetul judeţean de patronaj a expediat, în două rânduri, obiecte de lână în valoare de aproape 2.500.000 lei, pentru ostaşii de pe câmpul de luptă.

Ostaşii au primit cu mult drag darul făcut de populaţia Sibiului. A produs o deosebită mulţumire faptul că cetăţenii poartă în gândul lor pe luptătorii crucii pentru desrobirea celor asupriţi de hoardele bolşevice.

Cu acest prilej se face cunoscut că, în cursul lunii Ianuar 1942, se va pregăti un nou transport de asemenea obiecte de lână, şi astfel sânt rugaţi toţi acei cari doresc să dea contribuţia lor în asemenea efecte, că aceste se primesc la: *Secretariatul Comitetului judeţean de patronaj* (Prefectura judeţului Sibiu, camera 22).

Conferinţă catehetică a ţinut, de curând, preoţimea protopopiatului *Jiu*, întrunindu-se, sub preşedinţia păr. prot. *Ion Duma*, în parohia Lunca de sus.

In sfânta biserică, după liturghie, a predicat păr. protopop, ascultat de numeroşi credincioşi; ear în şcoală s'a ţinut o lecţie model, pentru clasa a 3-a, despre Iov. A predat păr. *A. Eftimie* Lupeni.

După masă a conferenţiat păr. prot. *Teofil Chifa* dela Deva, care înapoiat din călătoria misionară basarabeană, a desfăşurat ascultătorilor impresiile şi constatările din această călătorie în Basarabia şi Transnistria. Preşedintele conferinţei a exprimat, în numele preoţilor, mulţămire şi recunoştinţă I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului pentru părinteasca purtare de grijă, nutrită faţă de cler şi popor.

*

— Conferinţă catehetică au ţinut, de curând, preoţii din protopopiatul *Devei*, sub conducerea părintelui protopoo *Teofil Chifa*. După serviciul religios, din biserica ortodoxă a oraşului, a urmat lecţia practică ţinută într'o sală a Şcoalei primare de băeţi, unde păr. *Sebastian Domnaru*, catehetul ortodox al şcoalelor primare din Deva şi profesor la cursul profesional, a tratat despre Naşterea Domnului. După o oră conferinţa s'a continuat la prefectura judeţeană. S'a discutat lecţia din religie. După aceasta a vorbit părintele protopop *Chifa* despre frumoasa misiune din Basarabia şi Transnistria, ear la sfârşit părintele Sima a citit darea de seamă despre lucrarea lui G. Antonescu, felul cum se predă religia în şcoală. La conferinţă a participat şi dl prefect C. Dumitrescu.

A apărut ediţia a VI-a din Cântările sfintei liturghii pentru 3 voci egale, foarte uşoară şi potrivită pentru corurile şcolare primare şi secundare. Informaţii la autor: *Timotei Popovici*, strada Regina Maria 7, Sibiu.

FOIŞOARA

Figura Mântuitorului

(7) De Pr. **Aurel Radu**

(A se vedea Nrii 26, 32, 44, 47, 50, 51 din anul 1941)

Această icoană a Mântuitorului îşi are istoria bogată în peripeţii. Ea a fost aşezată, la poarta cetăţii, într'o firidă din zid şi a ajuns astfel pentru multă vreme protectoarea cetăţii împotriva nenorocirilor. Mai târziu, un strănepot al lui Avgar, restaurând păgânismul în Edesa, episcopul cetăţii. ca să scape icoana de profanări, după ce a pus o candelă în dreptul ei, a zidit firida în aşa fel că nu se mai cunoştea locul ei. Când armatele persane, comandate de regele Cosroes au atacat Edesa, episcopul cetăţii, pentru a ridica moralul scăzut al populaţiei, sfătuit în vis de Maica Domnului, a scobit zidul dela poarta cetăţii şi găsi acolo intactă icoana Domnului şi candela care mai ardea încă în faţa ei. Mai află însă că pe cărămida cu care se astupase firida, încă se imprimase chipul Mântuitorului. Cu ajutorul acestei icoane apoi Perşii au fost alungaţi.

Corespondenţa aceasta a păstrat-o Eusebiu, episcopul Cezareei, în istoria sa bisericească şi el a luat-o din arhivele din Edesa, traducând-o în limba grecă. Această corespondenţă a fost considerată neautentică până în vremea noastră, când cercetări noui arheologice pretind contrariul, — despre aceasta vom vorbi în capitolul unde vom examina chestiunea dacă avem portretul autentic al Mântuitorului.

In ce priveşte icoana miraculoasă, Eusebiu nu ne spune nimic. De ea se face menţiune prima dată în sec. al V-lea într'un text siriac, Doctrina Addaei. Aici se spune că Ananla a zugrăvit chipul lui Iisus şi l-a dus toparhului. Incepând cu sec. al VIII-lea scriitorii bizantini susţin că icoana se găsea într'adevăr în Edesa, de unde apoi a fost adusă în Constantinopol şi aşezată în biserica Vloherne din palatul imperial.

In amintirea lui Avgar şi a icoanei Mântuitorului, în arta noastră religioasă, avem două urme:

„Năframa sfântă cât şi roşiatica cărămidă sfântă, jos pe tamburul cupolei şi anume: vis à vis una de alta: năframa, la răsărit, cărămida, la apus". Prin urmare, icoana în care figura Mântuitorului e zugrăvită pe o năframă, din bisericile noastre, nu e altceva decât ilustrarea acestei legende, care a avut adânci repercursiuni în folklor.

In jurul Sighişoarei şi în Banat se obişnueşte să se poarte un fel de talismane, numite avgare. Astfel printr'o curioasă evoluţie semantică, un nume propriu Avgar, a ajuns în lexicul românesc un nume comun, cu înţelesul de amulet (N. Cartojan: Cărţile populare în lit. românească, vol. II, p. 135—140 şi Iconografie de Dr. E. Cristea, pg. 75—77).

Existenţa a unei a doua imagini a lui Iisus, nefăcută de mâna omenească, este legată de momentele tragice din viaţa Mântuitorului, când El se suia pe Via dolorosa. Fiind plin de praf şi sudoare, o femee pioasă, cu numele Veronica, i-a dat o maramă, ca să-şi şteargă faţa. Pe această pânză, s'a imprimat adevărata faţă a Mântuitorului şi întrucât pânzătura a fost strânsă în patru, au apărut pe ea, patru chipuri ale lui Iisus. E interesant de observat că, numele de Veronica este cunoscut primelor vreacuri creştine. Se presupune că femeia de care e vorba, s'a numit Veronica, nume ce se întâlneşte la femeile ludeilor din timpul Mântuitorului, iar din acest nume, s'a format Veronica, fie prin modificarea involuntară a vocalelor „fie că Biserica a obţinut adevăratul chip „Vera icon", ceeace se poate obţinea prin metateză" (Ist. Bis. univ. de E. Popovici cartea I, pg. 131).

Icoana aceasta a fost adusă lui Tiberiu, care se găsea bolnav de cancer în insula Capri şi s'a tămăduit. Se mai spune că a fost purtată în Constantinopole, iar iconoclastul Leon Isaurul ar fi nimicit-o. Legenda are mai multe variante, în apus. E adevărat că diferenţele se găsesc numai în ce priveşte numele persoanelor şi alte amănunte şi nu în ce priveşte faptul principal. (A se vedea în legătură cu aceasta: „Legende de Dorée" şi Christus-legenden, de S. Lagerlöf).

In ce priveşte faţa Mântuitorului, icoanele Veronicii au prezentat-o în două feluri: 1. mai vesel, cum a fost în timpul activităţii publice, şi 2. mai trist cum a fost în vremea patimilor. Evident că, există multe oraşe din apus care pretind că sânt în stăpânirea adevăratei icoane a lui Iisus: Roma, Milano ş. a.

Marama sfântă e aşezată în bisericile ortodoxe deasupra uşilor împărăteşti.

Avem, prin urmare, două feţe miraculoase: faţa romană occidentală pe marama Veronicii — Robul suferind, — şi faţa bizantină orientală pe marama lui Avgar — Regele triumfător, — observă D. Merejskovsky.

Imaginea Mântuitorului a mai rămas minunat imprimată pe Sindomul, giulgiul cu care a fost învelit în mormânt trupul lui Iisus. El se păstrează la Torino.

In legătură cu aceste icoane, nefăcute de mâni omeneşti, Antoniu, Martirul, pelerinii din veacul al VI-lea, ne povesteşte în „Itinerariul" său că i-a fost imposibil să vadă faţa Mântuitorului dintr'o icoană „achiropiită", fiindcă îl orbea lumina extraordinară ce emana din ea, şi pentrucă

Sfântul Ioan Gură de Aur: „Despre Preoție"

— O carte de căpătâi pentru fiecare preot. Cartea aceasta a ieșit acum de sub tipar, tradusă de părintele ARISTIDE N. GEAMĂNU —

Literatura teologică românească e toarte săracă, trebue s'o recunoaștem. Nu numai că avem o mică literatură românească originală, dar și traducerile în românește sunt puține. Și aceasta e o mare pagubă. Și paguba e cu atât mai mare cu cât n'avem în românește nici scrierile mai de seamă ale Sf. Părinți.

Iată o pildă mult grăitoare: de 50—60 de ani nu se găsește în librărie nici cartea de căpătâi a fiecărui preot și student teolog, anume: «*Despre Preoție*, de *Sf. Ioan Gură de Aur*. Acum însă vestim cu bucurie că această carte a ieșit la lumină datorită părintelui *Aristide N. Geamănu* deia Târgu-Jiu, care a tradus o din nou din grecește și a tipărit-o cu multă cheltueală, făcându-ne nouă tuturora un mare bine.

Dacă azi lucrarea Bisericii nu se săvârșește peste tot cum trebue și nu dă roadele dorite de oameni și așteptate de Domnul Hristos, apoi în primul rând de vină suntem noi preoții, slujitorii Bisericii. Să nu ne ascundem după deget și să nu aruncăm vina asupra vremilor și a oamenilor, ci vina s'o căutăm în noi, în inima noastră rece, în viața noastră întunecată de stăpânirea lucrurilor lumii acesteia.

Iar dacă noi preoții nu ne facem datoria cum trebue, este pentrucă nu ne-o cunoaștem bine. Suntem nepăsători față de darul ce este în noi pentrucă nu ne dăm seama de măreața și înfricoșata misiune și slujbă a preoției. N'avem conștiința mereu vie și simțitoare, că *suntem preoți ai lui Hristos;* că suntem trimișii Lui în lume și deci în noi și prin noi trebue să trăiască și să lucreze El pentru mântuirea lumii. Acesta e un adevăr dureros pe care-l putem verifica fiecare pentru noi și pe care trebue să-l privim în față.

Dar dacă este așa, ce avem de făcut? Să continuăm în lâncezeală? Nu! De o mie de ori nu! Ci să ne trezim! Domnul Iisus ne strigă și ne cheamă mereu la lucau și la luptă sfântă. Iată ne strigă și prin vremile acestea de jale și prăpăd, să ne trezim întâi noi preoții, ca prin noi să lucreze El izbăvirea omenirii din grozăviile prăpastiei în care a căzut.

La trezirea aceasta a noastră ne ajută foarte mult și cartea aceasta: «*Despre Preoție*» prin carele marele *Ioan Gură de Aur* ne strigă de peste veacuri, ne chiamă la realitate și ne arată *ce este preoția.* Căci între alte, noi suferim de o grozavă miopie: nu vedem și nu simțim preoția așa cum e. N'o vedem în toată măreția ei și nici grozava ei răspundere nu ne apasă. Și de aceea suntem nepăsatori cu ea. Și dacă noi, preoții, suntem nepăsători cu ea, apoi ce să mai zicem de ceilalți oameni?

Voi da o mică pildă. De curând mi-a căzut în mână un plic trimis de un preot unui părinte consilier arhiepiscopesc din Sibiu. Ei bine, iată cum era adresată: *Prea Veneratului Domn Dr. X, consilier* etc. Deci nici n'ar bănui cineva că această scrisoare e adresată unui preot, ci ori cine ar putea crede că e adresată unui mirean.

Iată unde ne duce lipsa conștiinței de preot. Și iată de ce minunatul imn de slavă pe care marele dascăl al Bisericii îl înalță preoției, în cartea pomenită mai sus, e nespus de bine venit printre noi. Să ne procurăm îndată această carte și să citim din ea în fiecare zi, spre a nu uita nici-o clipă că noi suntem preoți și că avem de îndeplinit o misiune pentru care ni s'a dat «*o putere pe care Dumnezeu n'a dat-o nici îngerilor, nici arhanghelilor*» (Sf. Ioan Gură de Aur: „Despre Preoție" p. 54).

Aș vrea să arăt puțin cuprinsul cărții „Despre Preoție" a Sf. Ioan Gură de Aur, și nu știu cu ce să încep. Despre ce să scriu întâi: despre bogăția sfaturilor și învățăturilor sau despre însemnătatea lor pentru noi preoții? Despre măreția misiunii de preot sau despre înfricoșata ei răspundere? Despre râvna și jertfele ce trebue să aducă preotul în slujba sa, sau despre virtuțile cu cari trebue să se împodobească el?

Nu voi putea face nici una, nici alta, căci nu-mi îngădue locul. Ci voi da doar câteva citate răslețe, lăsându-l pe însuș marele ierarh să ne vorbească despre preoție:

„Deși preoția se săvârșește pe pământ, ea are demnitatea lucrurilor cerești. Căci nu îngerul, omul, arhanghelul, ori altă putere făcută, ci însuși Duhul Sfânt a înființat-o. Incă și pe cei ce trăesc în trup i-a făcut să săvârșească slujba îngerilor. De aceea preotul trebue să fie așa de curat ca și cum ar locui în ceruri...

„Când vezi că Domnul ca o jertfă zace pe altar și pe jertfitor, plecat asupra jertfei și rugându-se, și pe toți înroșiți în sângele Celui pe care-L slăvești, crezi tu atunci că mai ești printre oameni și mai trăiești pe pământ? Ci nu vei fi cu atât mai mult înălțat în ceruri și aruncând din sufletu-ți orice gând trupesc și cu inimă slobodă și cu minte curățita, nu privești, oare cele ce sunt în ceruri? O minune: O, iubirea lui Dumnezeu de oameni!..." (pg. 52—53).

Dar dacă e așa de mare demnitatea preoției, cât de grea trebue să fie răspunderea celui ce-o are? De teama acestei răspunderi a fugit chiar Sf. Ioan Gură de Aur când a fost ales mai întâi episcop. Și ca să-și justifice fuga a scris această carte «*Despre Preoție*». Iar dacă Sf. Ioan Gură de Aur a fugit de preoție, ce vom face noi cari cu nepăsare am dat năvală s'o luăm asupra noastră, și cu nepăsare o purtăm? Vai, mă înfricoșez numai gândind la lucrul acesta.

Deci ce vom face, iubite frate întru preoția lui Hristos? Ne vom pierde nădejdea? Nici de cum. Căci Cel căruia ne-am legat a-i sluji ne va sta în ajutor de vom vrea să-i slujim „cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste". Dar mai întâi să ne desmeticim din somnul lumii, care vrea să ne înghită. Să punem mâna pe cartea aceasta „Despre Preoție", s'o citim și s'o răscitim, și cu lacrimi să cădem înaintea Domnului în sfântul Său altar, înaintea sfintelor Sale Taine de pe Jertfelnic, și să-L rugăm să ne ierte și să ne întărească, să ne lumineze și să lucreze El prin noi nevrednicii. De altfel Domnul nostru atât așteaptă: să-i deschidem inima, s'o curățim de toate întinăciunile lumii și să L chemăm să intre la noi, să stea cu noi și să lucreze cu Duhul său prin noi, lucrul împărăției Sale în lume.

Să înțelegem barem acum lucrul acesta. Până nu e prea târziu.

Preotul Nicolae Vonica

P. S. Cartea «*Despre Preoție*» despre care am scris mai sus, se găsește de vânzare și la „Librăria Arhidiecezană" cu prețul de 150 lei, plus spesele postale.

Cuvântul Evangheliei pătrunde tot mai puternic în ținutul dintre Bug și Nistru, salvat de sub stăpânirea păgână a iudeo-comuniștilor ale căror prigoniri sângeroase n'au izbutit, nici după două decenii, să înfrângă rezistența „moldovenilor" noștri de peste Nistru întru a-și păstra credința și datinile din străbuni. Bisericile, închise s'au pângărite de bolșevici, sânt redate poporului. Până în prezent au fost sfințite 21 de altare, câteva sute sânt în curs de sfințire, ear alte 24 parohii cer să li se trimită preoți. In Odesa s'au înființat șase biserici, în curs de reparații sânt alte opt. Sate transnistriene sânt cutreerate de peste 300 preoți, cari săvârșesc sfintele slujbe necesare credincioșilor. Toți acești preoți, ortodocși români, sânt întâmpinați de transnistriei cu întreg avântul dragostei pentru biserica dreptmăritoare.

INFORMAȚIUNI

Terminul de subscriere, la *Împrumutul Reîntregirii*, s'a prelungit până la 1 Februar 1942. Imprumutul este menit, cum s'a anunțat la timpul său, să asigure soarta țării și stabilitatea economică în interior. Ministerul de finanțe a stabilit sumele minimale la acest împrumut, adecă suma egală cu impozitul anual. Contribuabilii cari, până la 1 Februar a. c., nu vor subscrie nici această sumă, vor fi supuși unui *impozit de răsboi*, egal cu odată și jumătate impozitul fiecăruia.

— Ministrul finanțelor, dl general Stoenescu, lămurește, că împrumutul reîntregirii îndeplinește o înaltă funcțiune națională, vorba fiind de zidirea unei țări noui, prin continuarea acțiunii militare. Se așteaptă dar cu drept cuvânt, ca o seamă dintre oamenii cei *cu dare de mână* să subscrie la împrumut, în împrejurări excepționale, mai mult, decât cetățenii cu venite restrânse.

Sărbătoarea Bobotezei *s'a desfășurat la* **Tiraspol** *în sunetul prelung al clopotelor, pe valea adâncă a bătrânului râu Nistru, pe gheața căruia străluceau trei cruci albe, din sloiurile iernii, așteptând procesiunea. Slujba religioasă a fost săvârșită de I. P. C. arhimandrit* **Iuliu Scriban,** *înconjurat de preoțime. După un sfert de secol de amară soarte, anul acesta crucea creștină a sfințit earăș apele Nistrului și Bugului. Credincioșii, în număr de câteva mii, iau din Nistru apă sfințită și cu făclii aprinse, printre fire de busuioc, iau drumul spre liniștea căminelor.*

Concurs. Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român — Astra", Sibiu, publică concurs pentru mai multe *burse* de 500—10.000 lei pe anul școlar 1941—42. Reflectanții la aceste burse vor avea să înainteze cereri, *până cel mai târziu la 31 Ianuar 1942*, Comitetului central al „Asociațiunii" Sibiu, strada Șaguna Nr. 6, unde se pot primi lămuriri și informațiuni.

Recunoștința și lauda unui general. *Comandantul armatei germane din Crimeea, generalul* **Manstein,** *exprimă cele mai înalte recunoștințe atât comandanților, cât și trupei române din brigada I a vânătorilor de munte, care acolo, departe, la Marea de Azov, a smuls bolșevicilor importantele înălțimi dela* **Ciorgunov** *în lupte crâncene. «Ținuta eroică a trupelor române — spune ordinul de zi al generalului, — a găsit nelimitata recunoștință a trupelor germane cu care a colaborat».*

---

această „față se schimbă în continuu, înaintea celor care o privesc" (D. Merejskovsky p. 296).

In sfârșit, tradiția vorbește despre niște icoane ale lui Iisus, pe care le atribue diferitelor persoane neotestamentare. Astfel, o icoană a lui Iisus, ce se găsește într'o biserică din Roma, se atribue ap. Petru, care ar fi dat-o lui Pudeus (II Tim. 4, 21).

Erminiile, socotesc ca patroni ai artei picturii, pe Mântuitorul „întâiul zugrav", pe Maica Domnului și pe evanghelistul Luca, care pe lângă că era medic (Colos 4, 14) tradiția spune că era și pictor. El ar fi zugrăvit, fața Mântuitorului, pe Maica Domnului și pe ap. Petru și Pavel.

O legendă din evul-medin, spune că îndată după înălțarea la cer a Domnului, ucenicii s'au adunat într'o casă din Ierusalim, unde ei începură să se tângue că, deacum înainte ei nu vor mai putea privi fața Mântuitorului. De aceea ei rugară pe Luca, să reprezinte fața Lui. Luca refuză spunând că, aceasta este cu neputință s'o facă un om. După trei zile de post, rugăciuni și lacrimi, el își câștigă ajutorul de sus și se hotărește să împlinească cererea apostolilor. Cum trase el conturul feței în negru pe o pânză albă, înainte ca el să-și fi putut lua pensula, și culorile, toți văzură apărând pe pânză fața miraculoasă a lui Iisus.

Altă legendă medievală, și legată tot de Luca, ne spune că, pe când Mântuitorul era pe pământ, Luca a încercat de trei ori să zugrăvească fața Mântuitorului, pentru Veronica. Dar de fiecare dată când făcea comparație între portretul făcut de el și cel viu al Mântuitorului, el constata cu amărăciune că între ele nu-i nici o asemănare. Mântuitorul a zis lui Luca: „Copile, tu nu cunoști fața mea; ea nu se cunoaște decât acolo de unde am venit".

Apoi El spuse Veronicii: „Astăzi voiu mânca în casa ta". Și ea îi pregăti masa. Inainte, ca El să se așeze la masă, fața lui a rămas imprimată pe ea" (O. c. p. 297—289).

Tradiția susține că Nicodim a fost sculptor și că el a sculptat figura Mântuitorului în lemn negru de cedru. Dante pomenește aceasta în „Infernul" (21, 48).

In legătură cu icoanele, putem afirma că ele au fost în uz în primele veacuri creștine.

Este nu mai puțin adevărat, că Biserica a pus unele restricțiuni în folosirea și lucrarea lor, dar nu le-a interzis. Atitudinea lui Epifanie, de care se spune că văzând la intrarea într'o biserică o pânză cu chipul Mântuitorului, îndată a rupt-o și a poruncit păzitorilor Bisericii să învelească cu ea trupul vre'unui mort, își are explicația ei. Gestul lui a fost făcut ca o demonstrație împotriva eresului antropomorfiților, cari atribue lui Dumnezeu ochi, mâni, picioare... De asemenea putem spune că primii creștini au avut unele rezerve față de icoane și din considerație față de mentalitatea iudeilor și a păgânilor.

Avem, în privința aceasta, mărturia lui Eusebiu, care în istoria sa bisericească, spune: „Și am văzut mulțime de icoane cu chipul Mântuitorului și cu al lui Petru și al lui Pavel, care s'au păstrat astfel până în timpul nostru". Și apoi dacă n'ar fi fost în uz icoanele, de ce s'au combătut așa de mult încât mai târziu să se poarte adevărate războae pentru nimicirea lor? Evident că ele au fost în uz și au primit un oarecare cult.

Din cele ce tradiția ni-a păstrat cu privire la figura Mântuitorului, putem scoate câteva concluziuni:

1. Din toate se desprinde adevărul, că descrierea sau redarea figurii Lui pe cale particulară a fost extrem de dificilă.

2. Mântuitorul a avut o figură asemănătoare cu a oricărui om. Era doar „Fiul omului", deci a avut un trup asemenea ca orce om (Filip 2, 7—8). Sf. Ioan Damaschin spunea că: „El avea fața ca noi toți, fii lui Adam". Insă fața sa interioară a fost ca a nimănui. Aceasta înseamnă că El a avut fața cea mai personală, mai diferită de a tuturor oamenilor. De aici apoi greutatea de a-i zugrăvi fața.

3. După mărturiile unor scriitori, fața lui Iisus: „era mereu schimbătoare". Mântuitorul însuși la judecată, își va recunoaște mai multe fețe.

Marele scriitor Origen, comentând o scriere apocrifă, observa cu privire la fața Mântuitorului: „El n'avea un singur aspect, ci și-l schimba de așa manieră ca fiecare să-l poată vedea; fiecăruia El i se arăta sub aspectul de care el era demn".

O reminiscență, în acest senz, avem și în evanghelii, unde se vede că Mântuitorul apărea, când tânăr unora, când bătrân altora. Sf. Luca spunea că „Iisus... era ca de treizeci de ani" (Luca 3, 23); iar fariseii ziceau: „N'ai încă cincizeci de ani" (In. 8, 57). (D. Merejskovsky o. c. p. 311).

4. In sfârșit, tradiția subliniază mult coloritul figurii Mântuitorului.

Materialul informativ ce ni-l oferă tradiția cu privire la figura Mântuitorului, este un bogat mozaic, în care tradiția cea mai veche și autentică se îmbină cu legenda, realul cu miraculosul.

Ce să mai spunem de această față, încheind acest capitol, decât ceeace a spus împăratul Tiberiu către Faustina care-i adusese fața lui Iisus, imprimată pe o maramă, la care privind, el zise: „Acesta e om? Faustina, de ce-ai lăsat să moară omul acesta? El mi-ar fi redat cu siguranță sănătatea". Apoi îngenunchind în fața icoanei însângerânde a lui Iisus, a zis: „Tu ești omul! Tu ești, precum n'am nădăjduit să văd niciodată". Și arătându-și fața sa desfigurată și mânile în descompunere, adause: „Eu și toți ceilalți oameni sântem fiare sălbatice și monștri, dar tu ești omul... Miluește-mă! Privirea ta mă însănătoșează..."

Conferinţele unui scriitor român în Germania. Invitat de Institutul de cultură din Germania, cunoscutul scriitor român, dl *Liviu Rebreanu*, a ţinut o conferinţă la Berlin despre: *Spiritualitatea României*, relevând calvarul milenar românesc şi evenimentele jalnice dela 1940. Dl Rebreanu a repetat conferinţa sa la: Muenchen, Stuttgart, Leipzig, Dresda, Goeritz, Breslau şi Viena, — primit în tot locul cu multă cinste şi simpatie.

Parastas. Implinindu-se trei luni dela moartea eroului *Virgil I. Şortan*, s'a ţinut în 7 l. c., în catedrala mitropolitană din Sibiu, parastas pentru odihna sufletului celui dispărut. La pioasa slujbă a participat văduva eroului şi o numeroasă asistenţă.

† **Dr. Petru Debu,** parohul bisericii „Sf. Adormire" din Braşovul-vechi, protopop onorar, fost deputat şi senator, decorat cu: Răsplata muncii pentru biserică clasa I, Ordinul Coroana României în grad de Comandor, Medalia Ferdinand I cu spade, Crucea Comemorativă 1916—1918, Vulturul României în grad de cavaler, Medalia Victoria şi Medalia Peleş, — s'a stins în ziua de 12 Ianuar 1942, în etate de 56 ani, după o scurtă şi chinuitoare suferinţă. Aşezarea osemintelor spre veşnică odihnă s'a făcut în 15 Ianuar din biserica „Sf. Adormiri", Braşovul-vechi. Dumnezeu să-l odihnească!

† **Preoteasa Silvia Doroga,** soţia preotului nostru din Idici, protopopiatul Târnava mare, a încetat din viaţă şi a fost înmormântată în 6 Ianuar 1942 în Glogoveţ. O deplâng întristatul soţ, împreună cu un copilaş, precum şi toţi ceice i-au cunoscut viaţa pilduitoare creştinească. Veşnică să-i fie pomenirea!

† **Preoteasa Maria Stănuleţ,** soţia preotului din Săsăuşi, Cornel Stănuleţ, s'a stins la vârsta de 37 de ani de viaţă, pilduitoare de credinţă, de soţie şi mamă virtuoasă, iubitoare celor nevoiaşi şi împăciuitoarea celor învrăjbiţi. Duminecă, 4 Ianuar, după rânduiala înmormântării slujită la biserică de 3 preoţi, plânsă de soţul ei cu 3 copii, de părinţi, frate, rudenii şi de satul întreg, defuncta a fost petrecută la locul de eternă odihnă. Neuitată să-i fie amintirea!

Act de mulţămire. Dl ing. *Nicolae Mircea*, conducătorul minelor „Titan, Nadrag, Calan" din Teliucul Inferior, cu ocazia fericită: (a botezului celei de a doua odraslă în familie) pentru a cimenta şi mai vădit creştinismul său integru şi dragostea ce poartă faţă de legea strămoşească, a binevoit a dona, pentru biserica ortodoxă română *Teliuc*, două exemplare „Ohtoicul Mare, în valoare de 3600 lei. Dl inginer Mircea primească, şi pe această cale, cele mai călduroase mulţămiri. — Pr. *Gheorghe Turceanu*.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 18 Ianuarie 1942, va predica părintele protopop *M. Neagu*.

Conferinţă publică se ţine Duminecă, în 18 l. c,, ora 18, în sala Prefecturii judeţene. Vorbeşte dl *Teodor Iacobescu*, — preşedintele Asociaţiei generale a învăţătorilor din România, — despre: Ajutorul ardelean pentru fraţii moldoveni de peste Nistru. Intrarea benevolă.

Nr. 17.768/1941

Concurs din oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea — prin numire din parte Consiliului arhiepiscopesc — a următoarelor parohii vacante de clasa a treia:

1. Dealul Babii; 2. Chiscădaga; 3. Corbi; 4. Luţa; 5. Haşdău; 6. Măgura-Băiţa; 7. Nădăştia superioară; 8. Rădulești; 9. Voia; 10. Valea Iepii; 11. Furcşoara; 12. Grohot,

Cererile de concurs instruite conform Regulamentelor în vigoare vor fi înaintate Consliului arhiepiscopesc în Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 16 Decemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 621/1941 (97) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Blăjeni-Plaiu,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 558/1941 (99) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Tomnatecul de jos,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima puplicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU

Lei 25

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu;** *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae.** *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

Căutăm

spre cumpărare următoarele reviste şi ziare româneşti din Ardeal

Apărute în Sibiu:

Foaia Poporului (anii 1892—1904, 1910 şi următorii); *Foişoara Telegrafului Român* (1876-1877); *Gazeta Poporului* (1917—1918); *Observatorul* (1880, 1885); *Rândunica* (1894—1895); *Revista Teologică* (1908—1911, 1925); *Telegraful Român* (întreagă colecţia); *Tribuna* (1900); *Tribuna Literară* (1900—1902); *Vatra Şcolară* (1908 şi urm.); *Patria* 1919—1920).

Apărute în Blaj:

Cultura Creştină (1917—18, 1920, 1922); *Foaia Administrativă Arhidiecezană* (1867); *Foaia Bisericească* (1883—1887); *Foaia Bisericească şi Scolastică* (1887-1990); *Foaia Scolastică* (1873—1876, 1878-1879, 1883—1886, 1899 şi urm.); *Invăţătorul Poporului* (1848); *Musa Română* (întreagă colectia); *Organul Naţional* (1848); *Revista Politică şi Literară* (întreagă col.); *Unirea* (1891-1898, 1902, 1904, 1905, 1907—1910, 1912, 1914 şi urm.).

Apărute în Budapesta:

Adevărul — Glasul Poporului (1903 şi urm.); *Concordia* (1861—1780); *Familia* (1865, 1867, 1870—1875, 1877—1878, 1880—1897, 1900—1906); *Federaţiunea* (1868-1876); *Foaia Ilustrată Română* 1902—1903); *Patria* (1871-1872); *Poporul Român* (întreagă colecţia); *Şezătoarea* (1875—1876); *Viitorul* (1884—1885); *Voinţa Poporului — Voinţa Poporului Român* (1902—1903).

Apărute în Arad:

Pagini Literare (1916); *Românul* (1912—1918, 1920-1925); *Tribuna Poporului* 1899, 1902—1903); *Tribuna* (1913 şi urm.).

In alte localităţi:

Gazeta Transilvaniei, Braşov (întreagă colecţia); *Foaia pentru minte, inimă şi literatură*, Braşov (1840, 1844, 1847—1859, 1862—1865); *Revue de Transylvanie*, Cluj (întreagă colecţia); *Albina*, Viena (1866-1867, 1870-1872, 1875); *Luminătorul*, Timişoara (1880—1893); *Dreptatea*, Timişoara (1895, 1898); *Drapelul*, Lugoj (1915, 1917-1918); *Libertatea*, Orăştie (1907 şi urm.); *Revista Ilustrată*, Şoimuş-Bistriţa (1899, 1900, 1902); *Amicul Familiei*, Gherla (1878).

Ofertele se vor înainta Bibliotecii Universităţii din Cluj, la Sibiu.

Se caută nu numai volume complete, ci şi numere răsleţe. Biblioteca le primeşte bucuros şi ca donaţie.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1942

cu Şematism Lei 75·—; fără Şematism Lei 25·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1942 Lei 25·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Nr. 951/1941 (98) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Ceru-Băcăinţi,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 2 jug. cad. teren arabil situat în câmpia Murăşului.
3. Câte un duplu decalitru porumb de fiecare familie.
4. Arenda cimitirului.
5. Două părţi lemne din pădurea comunei.
6. Locuinţă în natură.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor prezenta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul arătat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 10 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial din Ceru-Băcăinţi

Teodor Glodeanu
protopop

Nr 694/1941 Prot. (101) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Ocna-Sibiu,** parohia de jos, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere şi bucătărie.
3. Sesiune parohială de 20 jugăre, arător şi fânaţ, din cari 8 jugăre sânt din Reforma agrară.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sfântul altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, 20 Decemvrie 1941.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 496/1941 (100) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Josani,** cu filia **Peştişul mic,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială 21 jugăre, pământ arabil şi fânaţ.
2. Folosirea celor 3 cimitire cca 1 jug.
3. Stolele obişnuite în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedorei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 8 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Anul XC — Sibiu, 25 Ianuarie 1942 — Nr. 4

LEI 0.25 PARACLIS HOTIN

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit... Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Jertfa, esența preoției

Sunt multe îndatoririle preotului. El e propovăduitorul cuvântului dumnezeesc, ajutătorul și îndrumătorul de tot momentul al fiecărui ins și al poporului în totalitatea ființei și intereselor sale. E mângâietorul sufletelor, susținătorul dragostei între oameni, întăritorul vieții în laturea ei pământească și păstrătorul legăturii ei cu cerul. E Părintele credincioșilor luați individual și al neamului în întregime, în înțelesul cel mai deplin al cuvântului, întrucât îmbrățișează în grija sa toate interesele lor, le este cel mai intim îndrumător și este împovărat de cea mai adâncă răspundere pentru soartea lor. E singurul slujitor al poporului cu misiune dela Dumnezeu și aceasta îl face să vibreze de o conștiinciozitate supremă în toate momentele vieții lui.

Dar dacă am vrea să rezumăm într'un singur cuvânt ceeace formează esența slujbei preoțești, acesta n'ar putea fi altul decât: *jertfa*. Densitatea și intensitatea preoției se măsoară cu duhul de jertfă care domnind în sufletul preotului se revarsă în toată viața lui dinafară.

Preoția Noului Testament e o expresie și o actualizare a preoției lui Hristos. Toți preoții Bisericii reprezentăm în chip văzut și prelungim în istorie preoția Domnului. Preoția noastră nu își are puterea în sine, ci e organ al preoției lui Hristos. In aceasta stă și limita noastră ca preoți, dar și măreția cerească a puterii preoțești ce se revarsă prin lutul nostru. Singurul preot în sine este Hristos, iar noi suntem ecourile vocii Lui, undele propagatoare ale faptelor Lui mântuitoare. Nimica nu suntem în noi înșine, dar totuși prin noi se decide destinul de veci al fiecărui suflet.

Iar Hristos e preot prin jertfa Sa de pe Golgota. E supremul preot, e ideea de preot realizată în plenitudinea ei, e arhi-iereul, întrucât jertfa ce-o aduce El nu e exterioară, ci este El însuși. Ce ușor e să fi preot aducând jertfă streină! Greutatea o suportă în acest caz nu preotul, ci obiectul sau persoana jertfită. Mijlocitor dela oameni la Dumnezeu nu e în acest caz propriu zis preotul, ci ceeace se aduce ca jertfă. De dragul jertfei se îndură Dumnezeu de cei datori să moară, nu de dragul preotului. Preotul dinainte de Hristos, la iudei sau la păgâni, era un surogat al adevăratului preot; era semnul nu numai al îndurării dumnezeești care nu vrea să pedepsească pe toți pentru vina lor, dar și al slăbiciunii omenești care nu poate ridica din sânul ei un adevărat preot. Preotul însuși, menit să se interpună pentru oameni prin jertfă, se eschiva dela această misiune. Un preot deplin este numai acolo unde între el și jertfă nu mai este separație.

Preotul Testamentului Nou deși nu poate avea pretenția să realizeze prin sine deplinătatea preoției, ca Iisus Hristos, căci unul este adevăratul preot și mijlocitor între Dumnezeu și oameni, totuși nu poate recădea în starea preotului de dinainte de Hristos, aducând numai jertfă străină.

Nici un preot nu mai poate aduce jertfă mântuitoare, căci printr'o singură jertfă ne mântuim toți, dar prin aceasta nu e dispensat în genere de jertfa personală.

Orice preot, reprezentând preoția lui Hristos, Il aduce pe El ca jertfă în Euharistie. Dar ca să reprezinte cât mai adecvat pe Preotul adevărat care s'a adus pe Sine jertfă, trebue să tindă cât mai mult a-L imita, aducându-se în oarecare chip și el pe sine jertfă, fără a-și închipui totuși că jertfa sa personală e la fel de mântuitoare ca a lui Hristos.

Nu te poți încumeta, fără primejdie personală, să fi chip văzut al Preotului Hristos, să faci să răsune cuvintele Lui și să schițezi simbolic dar eficient în planul văzut fapta Lui de auto jertfire, dacă prin dispozițiile tale de suflet și prin faptele tale manifești tot ce e mai contrar ideei căreia a slujit Hristos și pe care trebue să o preamărești între oameni. Nu-i permis să rămânem, ca preoți, exteriori jertfii lui Hristos pe care o actualizăm la fiecare adunare a credincioșilor, nepăsători, indiferenți, cel mult spectatori, ci trebue să ne-o însușim nu numai ca beneficiari ai mântuirii, ci și ca impuls de-a ne jertfi și noi.

Prin toată prezența noastră trebue să sugerăm credincioșilor pe Hristos care stă de fapt la rădăcina actelor noastre preoțești.

In general creștinismul e exaltarea jertfii. Prin jertfă s'a mântuit lumea obiectiv, prin ea își poate însuși mântuirea. Jertfa e prezentată de creștinism ca soluția tuturor neajunsurilor lumii. Dar jertfa e înfățișată nu numai ca faptă de contemplat, ci și de imitat. Numai întrucât jertfa devine norma de conduită în toate colțurile societății omenești, se poate salva viața pământească și se poate dobândi cea veșnică. Lumea de azi își dă tot mai mult seama despre justețea punctului de vedere creștin și toate Statele cari s'au sesizat de problema reînoirii popoarelor lor au ridicat la locul prim dogma jertfei, chiar dacă nu primesc temeiurile creștine ale ei.

Preotul propovăduitor al mântuirii lumii prin jertfa Fiului lui Dumnezeu și împrospătător continuu prin actele liturgice a acestui adevăr în fața conștiințelor, nu poate suporta să decadă această misiune a lui la o simbolizare formală, răcită prin absența oricărui coeficent de participare și de fervoare personală.

El trebue să păşească înaintea timpurilor noui prin pilda jertfei personale de care va umplea tot conținutul neobositei sale acțiuni. Preotul e chemat să se jertfească, nu numai să jertfească. El trebue să uite de sine și să pună tot ce are și ce este în cumpăna reușitei sfintei sale misiuni.

D. STĂNILOAE

Ziua de 24 Ianuar

Sărbătoarea națională, a unirii românilor, s'a sărbătorit în acest an, conform hotărârii dlui Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul statului, ca și acum un an, prin **muncă,** *astfel că școalele și autoritățile publice au funcționat.*

In școale, domnii profesori, designați de direcția școalei, au făcut cu elevii, între orele de program, educație practică și națională. In armată, asemenea, la începutul instrucției dnii ofițeri au desfășurat problema de educație cu subiectul **unirea.** *In toate bisericile mitropoliei noastre s'au săvârșit slujbe religioase, la care au participat reprezentanții autorităților locale și numeroși alți cetățeni.*

Astfel ideea, de a strânge la olaltă pe toți fiii neamului românesc, crește și se întărește cu fiecare manifestare națională de acest fel, ear luptele între frați se dovedesc a fi nu numai fără rost, ci și dintre cele mai dăunătoare unității românești, — lupte purtate spre marea bucurie a tuturor neprietenilor noștri de peste hotare.

Unitatea ne cere imperios să fim: o singură gândire, o singură simțire, o singură credință. Atunci țara noastră, România nouă, va fi respectată, mare și puternică.

Nr. 1234/1942

Comunicat

Onor. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor, cu adresa Nr. 1906 din 15 Ianuarie 1942, ne-a făcut cunoscută următoarea dispoziție:

„Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a dispune să se pună în vedere organelor în subordine că titulatura exactă a cabinetului dlui Mareșal Ion Antonescu, este: «*Cabinetul Militar al Conducătorului Statului*».

Pe viitor toată corespondența adresată dlui Mareșal Ion Antonescu, va fi trimisă numai pe această adresă.

Primiți, Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.» —

Invităm Onor. preoțime a Arhiepiscopiei noastre să se conformeze celor dispuse mai sus.

Sibiu, 22 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Noul arhiereu-vicar al Arhiepiscopiei noastre

La recamandarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, Sf. Sinod a întărit, iar guvernul a aprobat pe I. P. C. Sa Păr. Arhimandrit Teodor Scorobeț ca arhiereu-vicar al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu, cu titlul de Rășinăreanul.

Aducem prin aceasta o veste de bucurie clerului și credincioșilor Arhiepiscopiei noastre și tuturor celor ce l-au cunoscut pe I. P. C. Sa și au apreciat cultura teologică, capacitatea de muncă și blândețea sufletului Său.

De douăzeci de ani și mai bine I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a avut în nou numitul arhiereu un sfetnic iscusit și devotat, care L-a secondat cu avânt în toate inițiativele spirituale de împrospătare a metodelor de lucrare în ogorul vieții bisericești.

Câte idei de viață nu s'au semânat în acest timp în conștiința preoțimii noastre, câte probleme impuse de porunca vremurilor nu i-au fost conturate, câte taine ale sufletului omenesc contimporan nu i au fost descifrate! Am trăit o epocă de asiduă adaptare a Bisericii la fețele și necesitățile unui timp nou.

Contribuția Păr. Teodor Scorobeț s'a resimțit neîntrerupt intensă și importantă. A fost fără doar și poate un factor spiritual în această fecundă epocă a Arhiepiscopiei noastre și nu un simplu funcționar administrativ.

Urăm I. P. C. Sale puteri de muncă în noua demnitate, deplin meritată, căci vremurile grele de azi și de mâne cer noui eforturi de apropiere a Bisericii de marile probleme ale vieții.

Nr. 940/1942

AVIZ

Având în vedere scumpirea lucrului și a materialului, se urcă la Lei 600 — abonamentul la Telegraful Român pe anul 1942. —

De asemenea pentru publicarea de concursuri la întregirea protopopiatelor, parohiilor de cl. I, II și III se vor plăti cu:

Lei 1000 concursurile pt. protopop
„ 500 „ „ parohii cl. I
„ 400 „ „ „ „ II
„ 300 „ „ „ „ III

La inserate, un șir petit Lei 10.

Sibiu, la 17 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 207/1942

Comunicare

Se aduce la cunoștință că văduva preotului Gheorghe Conta din parohia Cincul, decedat la 6 Decemvrie 1941, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc a primit, dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoțesc de Lei 40.000.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 10 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Părintele protopop Aurel Nanu la 50 ani

Cine nu cunoaşte pe părintele protopop *Aurel Nanu*, profesor la şcoala normală „A. Şaguna" din Sibiu? Cu faţa veşnic surâzătoare, ca o primăvară însoritâ, părintele Nanu îţi întinde de departe o mână frăţească şi-ţi deschide o inimă caldă, care te veseleşte şi te înalţă. Şi dela primele cuvinte te cucereşte. Modest şi blând, bun şi delicat, părintele Nanu are cele mai multe prietenii. Toţi cari l-au cunoscut, îl iubesc fără rezervă.

Dar iată că părintele A. Nanu a împlinit la 6 Ianuarie 50 de ani de viaţă şi 25 ani de preoţie. Am aflat întâmplător. Vestea m'a surprins şi cred că va surprinde pe mulţi. Deşi cu tâmplele albite, părintele Nanu are o privire prea tinerească, un zâmbet prea luminos, o activitate prea intensă, încât nici nu-i vezi părul alb.

Şi totuş părintele Nanu a împlinit 50 de ani. La acest popas, pe culmea celor 25 de ani de preoţie, figura părintelui Nanu ne apare frumos zidită din cele mai alese calităţi ale sufletului omenesc împletite cu numeroasele înfăptuiri ale unei vieţi de muncă necurmată şi felurită. *Preot* ales la altar, *predicator* aprins pe amvon, *duhovnic* şi *părinte* sufletesc în care simţi îndată pe Domnul Iisus în duhul blândeţei şi dragostei sale. Dar *profesorul* de istorie, adânc cunoscător al trecutului nostru, pentru care istoria e povestea miraculoasă a sufletului neamului nostru adânc credincios şi viteaz fără pereche. Şi în sfârşit la toate acestea se adaugă talentul de *scriitor* al părintelui Nanu, care a îmbogăţit literatura noastră cu minunate povestiri toarse din viaţa de fapte şi legendă a neamului nostru. Dar şi în scrisul său părintele A. Nanu rămâne tot preot, şi povestirile sale sunt frumoase prilejuri de chemare a sufletelor la Dumnezeul strămoşilor noştri.

Dar nu pot încheia acest şir de flori sufleteşti ale părintelui Nanu fără să amintesc şi de râvna sa misionară. Căci pe lângă toate şi prin toate Sf. Sa e *chipul preotului misionar*. Are toate calităţile sufletului cuceritor de suflete. Şi are şi răbdare şi râvnă neostenită.

Anul trecut I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* l-a încredinţat cu greaua misiune de *duhovnic al studenţilor* universitari clujeni refugiaţi la Sibiu. Puţini ştiu câtă revărsare de dragoste, lumină, căldură, muncă şi zel a pus părintele Nanu în această nespus de grea misiune, reuşind să strângă în jurul său un frumos mănunchiu de studenţi cu cari ţine şedinţe religioase în toată Joia. Era încă o biruinţă a Sf. Sale.

Apoi au venit răniţii prin spitalele din Sibiu, iar părintele Nanu a început sfânta sa colindă misionară pela paturile bravilor noştri răniţi. A fost repartizat la Clinicile Universitare şi trebuia să străbată câte 7—8 chilometri dus şi întors. Dar nici depărtarea, nici căldura verii sau ploile toamnei nu-l împiedica. Il întâlneam mereu. Era tot pe drum cu servieta sub braţ: venea sau se ducea la spital. Imi cerea mereu ceva pentru răniţi: gazete: «*Lumina Satelor*» sau «*Oastea Domnului*», vechi sau proaspete. Ba într'un rând mi-a cerut reviste vechi primite schimb la redacţie. Orce, numai să nu se ducă la bieţii răniţi cu mâna goală. De-o vreme s'a abonat să ia în fiecare zi câte 100 foi „Oastea Domnului". De unde ia bani să le plătească, Sf. Sa ştie.

Da, părintele Nanu e un adevărat misionar, adecă un adevărat preot: în toate şi prin toate vesteşte pe Hristos şi mai ales îl poartă viu, cald şi plin de putere în sufletul său blând şi smerit.

Acum când a împlinit 50 de ani de viaţă şi 25 ani de preoţie vie şi rodnică, toţi cei ce l-au cunoscut pe părintele Nanu, îi doresc din tot sufletul încă mulţi ani, cu sănătate deplină spre a-şi putea duce mai departe, şi cu spor înzecit, frumoasa misiune ce i-a încredinţat Domnul Iisus.

Pr. Nicolae Vonica

Instalare. In 11 Ianuar 1942 s'a făcut instalarea oficială a preotului *Ion Ştirbeţ*, în noua parohie *Sighişoara III*, în biserica cea nouă, de către P. C. Sa părintele protopop Emilian Stoica, în prezenţa Cuc. preoţi A. Stoicovici, Ch. Muntean, P. Sasu şi a credincioşilor, intelectuali şi ţărani, de aci. Moment mai însemnat la acest prilej a fost vorbirea părintelui protopop, care subliniază îndatoririle preotului şi citeşte Singhelia dată de I. P. Sfinţitul nostru mitropolit *Nicolae*. In răspunsul său noul paroh, după ce desvoltă citatul din II Corinteni 3, 4—7, roagă pe păr. protopop să transmită I. P. S. Sale mulţumiri pentru numirea făcută, precum şi asigurarea că prin munca pastorală, în nou înfiinţata parohie, va căuta să se arate vrednic de încrederea cu care a fost onorat. — *Coresp.*

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — I. P. Sf. mitropolit *Nicolae* al Ardealului a dispus ca, la conferinţele noastre, ţinute în vremea din urmă, să ia parte câte un preot misionar, — care a fost în Basarabia, — pentru a împărtăşi cele văzute şi câştigate acolo şi celorlalţi preoţi din Arhiepiscopie.

La conferinţa preoţească din *Mediaş* ţinută în 11 Noemvrie 1941, sub preşedinţia P. C. Sale Păr. I. Crăciun, a luat parte preotul misionar *A. Marcovici* din Lepindea.

După invocarea Duhului sfânt din biserica ortodoxă română, preoţimea a trecut la oficiul protopopesc, unde Păr. prot. declară şedinţa deschisă printr'o frumoasă cuvântare, spunând: cum Inalt Prea Sfinţitul nostru mitropolit, a luat tolagul arhipăstoresc şi a plecat în misiune apostolească pe meleagurile Basarabiei şi la fraţii „moldoveni" din Transnistria, unde a dus duh de îmbărbătare, predicând cuvântul lui Dumnezeu.

1. Tema, „Ortodoxia ca factor de conservare a neamului românesc" a fost lucrată de toţi preoţii prezenţi la conferinţă. S'a citit, la dorinţa preoţilor, lucrarea părintelui *Cheşcu*, — declarată de reuşită.

2. Păr. *A. Marcovici* a citit lucrarea: „Drumul Crucii". Trecând prin faţa ochilor sufleteşti icoana călătoriei din Basarabia, a fost ascultat cu deosebită luare aminte.

Preoţii: N. Bălăban, I. Popovici şi M. Maier au citit recenzia lucrării „Antropologia Paulină" de Dr. Gr. T. Marcu, prof., scoţând în evidenţă însemnătatea acestei cărţi, apreţiată de distinsul teolog Dr. V. Gheorghiu. — Pr. *Miron Maier*-Brătei.

*

— Aceeaş preoţime din tractul *Mediaş* şi-a ţinut a doua conferinţă de toamnă, în 11 Decemvrie 1941, în Mediaş.

Păr. protopop I. Crăciun declarând şedinţa deschisă, păr. *Miron Maier* citeşte lucrarea: „Eroism evanghelic", spunând: „Eroismul şi sfinţenia formează trupul şi sufletul preoţilor. Este ţărmul de unde pleacă şi unde trebue să se întoarcă tot avântul lor apostolic. O preoţie, orfană de eroism şi sfinţenie, este o falsă preoţie. Preoţia creştină este o preoţie revelată care are la temelie „Eroismul", ce înalţă pe om la Dumnezeu, şi Sfinţenia ce coboară pe Dumnezeu la om. Sfinţenia este pierderea de sine pentru glorificarea lui Dumnezeu înaintea oamenilor. „Eroismul" este pierderea de sine pentru glorificarea oamenilor înaintea lui Dumnezeu".

La critica lucrării au luat cuvântul preotul I. Popovici şi păr. protopop, care a spus că dacă preoţii ni-am face datoria aşa cum cere Domnul, atunci la sfârşitul vieţii noastre am avea bucuria „Dreptului Simeon".

2. Părintele *Pătărău*-Moşna citeşte tema: „Francmasoneria, sectarism şi comunism, cei trei factori de distrugere ai bisericii şi ai statului". Observări asupra lucrării au făcut păr. protopop, A. Marienescu, confesor militar, şi M. Maier. Se cere din conferinţă: intervenirea celor chemaţi, pe lângă cei în drept, ca toate sectele să fie desfiinţate prin lege, aşa cum s'a făcut în Germania.

3. Tema: „Activitatea preotului în timp de răsboi" a fost lucrată de toţi preoţii din tract. La propunerea părintelui prot., s'au citit temele lucrate de preoţii Ciora şi Morariu.

Conferinţa constată cu mulţumire felul cum s'a rezolvat chestiunea recentă privitoare la şcoalele confesionale.

După cuvântul de îndemn la muncă al părintelui protopop, şedinţa se închee. — Pr. *Miron Maier*-Brătei.

*

— Preoţimea tractului *Târnava*, a ţinut conferinţă de toamnă în 21 şi 23 Noemvrie, a. tr., în parohia Cornesti. In ziua întâi s'a săvârşit la ora 4 d. m. vecernia, la sfârşitul căreia a predicat păr. *I. Oprea* din Bahnea, având ca citat: „Pocăiţi-vă, s'a apropiat împărăţia cerurilor" (Mt. 3, 2). A urmai apoi mărturisirea credincioşilor. A doua zi, Duminecă, după sfânta liturghie în sobor în frunte cu păr. protopop Gh. Opreanu, a predicat păr. *Traian Popa* din Suplac, cu subiectul: „Certându-ne ne-a certat Domnul, dar morţii nu ne-a dat". La ora 2 d. m. s'a continuat conferinţa în şcoala primară, într'o sală plină de credincioşi. Programul s'a început cu un cor al elevilor şcoalei primare cu rugăciunea „Cu noi este Dumnezeu", urmată de cuvântul de bun sosit, al înv. dir. *D. Belea*.

Cuvântul de deschidere, rostit de păr. protopop, arată ultimele şi marile evenimente ale trecutului apropiat.

A urmat conferinţa păr. *Asachie Marcovici* din Lepindea, care a luat parte la „caravana misionară" a I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului. Conferenţiarul a expus situaţia din Basarabia şi nordul Bucovinei, precum şi a Transnistriei. Descrie evlavia credincioşilor, şi graba cu care alergau credincioşii din Transnistria, spre a-şi boteza atât copiii mici, cât şi cei mari.

Conferinţa publică se închee cu mulţumirile înv. dir. A. Belea.

FOIŞOARA

Figura Mântuitorului

(8) De Pr. **Aurel Radu**

Portretul autentic al Mântuitorului. — La întrebarea: dacă creştinătatea posedă sau nu portretul autentic al lui Iisus, istoricii şi arheologii creştini, în unanimitate, dau răspuns negativ.

„Printre portretele pe care le găsim asupra Mântuitorului în textele şi monumentele anticităţii, nu este nici unul — spune P. Vigné — despre care să putem zice într'adevăr: iată adevărata faţă a lui Hristos" (Le Crist — Encyclopédie populaire de Connaissances Christologiques de M. G. Bardy şi M. A. Tricot, p. 514).

Iar Dom Seclercy se rosteşte astfel: „Dacă ministerul său (adecă al lui Iisus) s'ar fi împlinit pe pământ elenic sau latin, la Alexandria sau la Antiohia, la Efes, la Atena sau la Roma, ni-ar fi rămas probabil despre el unele monumente iconografice contemporane, sau dintr'o dată apropiată" (Dict. d'Arhéol. Christ. col. 2394).

Pe când în Ierusalim şi Galileea — unde şi-a împlinit misiunea Mântuitorul, — era prezent şi activ iudaismul cel mai sever în moravuri şi, în consecinţă, orce reprezentare picturală a figurii omeneşti ar fi fost condamnată ca idolatrie, ca o tentativă de păgânizare. Se pare deci, că mentalitatea iudaică, refractară orcărei noutăţi şi progres, a fost prima cauză, care a făcut ca imaginea Mântuitorului să apară mai târziu în istorie.

La această primă cauză se adaugă a doua, de natură psihologică, a primilor creştini. Intr'adevăr, pentru lumea veche care obosise în căutarea şi aşteptarea unui mântuitor, venirea Mântuitorului, a fost un eveniment aşa de covârşitor pentru ei, şi prin aceasta aspiraţiile lor sufleteşti au fost atât de mult satisfăcute, încât orce altă preocupare era absentă în sufletul lor. Ei erau aşa de fericiţi că aflaseră pe Mântuitorul, „calea, adevărul şi viaţa" lor, încât au uitat să se preocupe de portretul lui prin mijlocirea artei. Psihologia aceasta, a primilor convertiţi creştini, o exprimă în cuvinte nimerite, germanul Kran, în lucrarea sa Christ-Kunst, când scrie: „Când omul, după îndelungi rătăciri în urmă totuşi găseşte calea adevărului, când torentul binefăcător, dar sguduitor al gândurilor sfinte îi pătrunde în suflet, când cu duioşie se întoarce la căminul părăsit cu necredinţă, mintea şi inima lui vor mai putea fi oare accesibile şi pentru altceva decât pentru acelea ce-i sânt neapărat de lipsă? Celce astfel îşi duce traiul în lacrimi, cu greu se va mai gândi şi la rezolvarea problemelor estetice" (Citat după N. Bălan, „Figura şi chipul Mântuitorului", Telegraful Român 1904).

Iată două explicaţiuni care se întregesc şi care, chiar dacă nu ne satisfac integral, totuşi ele proectează multă lumină asupra acestei probleme.

Sora împăratului Constantin cel Mare, Constanţa, doritoare de a se lămuri asupra figurii Mântuitorului, s'a adresat printr'o scrisoare episcopului Eusebiu din Cezareea, cerându-i părerea.

Acesta, adânc cunoscător al istoriei Bisericii creştine, îi răspunde că în Iisus Hristos sânt două naturi: divină şi umană; cât priveşte natura lui divină, numai Dumnezeu singur ştie în mod exact în ce consistă; iar cât priveşte natura lui umană şi în special portretul lui Iisus cum este, noi trebue să ne mărginim a spune cu ap. Pavel, că noi nu cunoaştem pe Hristos după trup. Fericitul Augustin se rosteşte într'un chip asemănător; deci anticitatea creştină n'avea concepţiune precisă asupra fisionomiei Mântuitorului.

Ul alt motiv, care pledează în favoarea tezei că primele veacuri creştine n'au cunoscut şi n'au avut portretul autentic al Mântuitorului, rezultă din imprejurarea că în primele veacuri creştine exista un mare dezacord în ce priveşte dacă Iisus a fost frumos sau urât. Scriitorii şi părinţii Bisericii erau împărţiţi în două tabere opuse: unii susţineau că El a fost frumos, iar alţii dimpotrivă, afirmau că El „n'a avut nici o frumuseţe".

Toate acestea explică de ce aceeaşi nesiguranţă se vede şi la maeştrii pictori moderni ai chipului Domnului. Cei mai mari artişti n'au reuşit a da un chip de model al lui Iisus. Nici Rubens, în al cărui tablou: „Purtarea crucii" privirea ce Iisus aruncă asupra gloatelor e ca un reflex al unei lumi de mizerii, nici Rembrandt, aşa de maestru în perspective de lumini şi umbre, nici Van Dyck, nici Rafael, Murillo, Velasquez, nici Titian, al cărui tablou „Christ" e podoaba Florenţei, nici Le Dominiquin, nici Holbein, autor al unui tablou maestru: „Maica Domnului cu pruncul", nici graţiosul Fra Angelico, nici genialul Giotto, ca să nu mai vorbim de Grüneweld Jauvenet, Albert Dürer, Veronese, Leonardo de Vinci, cu atât mai puţin de pictorii răsăriteni anteriori şi posteriori lui Pauselin; nici unul din toţi pictorii maeştri n'au produs un chip perfect al lui Iisus. De aceea Titian, ca şi când el însuşi nu era satisfăcut cu tabloul său menţionat a lăsat în umbră chipul Domnului din tabloul: „Punerea lui Iisus în mormnnt" (Ist. Bis. Universale, de E. Popovici, p. 131).

In ultimii ani însă, problema portretului autentic al Mântuitorului se pare că intră într'o fază nouă, datorită zelului specialiştilor şi muncii arheologilor şi istoricilor creştini. Se ştie doar că surpriza nu este cu totul exclusă în câmpul istoriei şi deci posibilitatea de-a se descoperi într'o zi portretul adevărat al lui Iisus.

Urmează conferința intimă în care păr. protopop face mai multe comunicări oficiale urgente. Jertfele războiului sfânt au ajuns și pe meleagurile Târnavei, fiind internați în Spitalul de stat din Târnăveni 224 de răniți moldoveni.

Daniile distribuite au constat din: pâne, ouă, lapte, pui, brânză, unt, fructe, ș. a. în valoare de cca: 90.000 lei.

Toate parohiile prezente la datorie, afară de Cornești și Chesler, care este vacantă.

Afară de hrana trupească, păr. prot. se îngrijește intens de hrana sufletească. Zilnic fiind între credincioși, mărturisind, împărtășind, explicând texte biblice, și organizând un curs de analfați. Serviciile păr. protopop, în slujba neamului, au fost desăvârșite prin concursul vredniciei sale soții, dna Victoria Opreanu și fiica lor, angajându-se infirmiere voluntare. — Pr. *V. Tetcu.*

*

Pr. Vasile Coman: *Despre Sfânta Tradiție*, Biblioteca „Popasuri duhovnicești" Nr. 24, Sibiu 1941, pg. 60, Lei 30.

Sfânta Tradiție nu e carte care să ne dea câteva norme și învățături, ci e izvorul viu al credinței, e alvia în care s'a altoit învățătura Mântuitorului pe sufletele creștinilor. Sfânta Tradiție e cea care a coborât Evanghelia în fapte și a tradus-o în acele exemplare unice de trăire creștinească care sunt martirii, mucenicii, cuvioșii, sfinții, luminătorii Bisericii peste veacuri.

Sfânta tradiție nu s'a născut din Sf. Scriptură, nu e o interpretare a ei pe înțelesul tuturor, ci invers. Scriptura e o parte a Tradiției fixată în scris de Sfinții Apostoli și ucenicii acestora. Mântuitorul n'a scris nimic, ci numai a învățat prin graiu viu; deasemenea Sfinții Apostoli. Ei numai la mare strâmtorare luau condeiul în mână și scriau un rezumat al celor propovăduite mai înainte. Printre alte porunci ei au dat-o și pe aceea de-a ține predania. Fiecare carte a Noului Testament are o destinație precisă, are în vedere cetitori destul de avansați în învățătura și viața creștinească pe care o cunoșteau prin graiu viu. Deci Tradiția a născut Scriptura și amândouă împreună sunt depozitarele tezaurului credinței.

Părintele Vasile Coman, cărturar și misionar al lui Hristos, ia atitudine dârză față de rătăcirea sectară, chemând totodată în căminul părintesc al Bisericii pe cei amăgiți și luminând credința celor nouăzeci și nouă de oi rămase în staulul Bisericii.

Deaceea cartea părintelui Coman și-a câștigat un loc de frunte printre cele apărute în acest domeniu, mai ales că astfel de publicații sunt puține la noi.

Stilul ușor, cuvintele alese, imaginile și pildele grăitoare, fac ca această carte să fie plăcută intelectualului dornic de literatură religioasă, și folositoare preotului și mai ales poporului credincios, asaltat la fiecare pas de agenții sectarismului.

Cu deplină încredere că aceste semințe aruncate de un harnic lucrător în ogorul Domnului, vor avea rod bogat de îndreptare și întărire în dreapta credință, o recomandăm tuturor. — *I. Giurgiu.*

*

Pr. P. F. Alexandru: *Originea omului după religie și știință.* București 1941. Pg. 206. Prețul 80 lei.

Apărută recent, cartea Păr. P. F. Alexandru îmbogățește literatura noastră apologetică cu un studiu de cea mai aleasă calitate și importanță.

Cartea cuprinde două părți.

Iată concluziile ce se evidențiază din fondul primei părți:

1. Aserțiunea că originea omului poate fi explicată pe bază de evoluție, dela formele organice cele mai inferioare până la formele cele mai complexe, fără participarea operei de creație, fără intervenția miraculoasă a unei forțe superioare, este complet perimată și absolut neștiințifică.

2. Ideia unui raport genealogic direct între om și maimuță, ideia descendenței simiene a omului, este o aberație și un anacronism științific, întrucât cercetările mai noui duc la concluzii cu totul deosebite.

3. Făcându-se o incursiune în istoria religiunilor, se constată faptul că toate popoarele, fie ele primitive sau civilizate, au în linii generale aceeaș concepție despre geneza omului, atribuind-o unei Ființe Superioare.

In partea a doua a cărții, autorul expune și combate punct cu punct argumentele teoriei transformiste privitoare la originea omului:

a) argumentul anatomico-fiziologic;
b) „ organelor rudimentare;
c) „ embriologic;
d) „ etnologic;
e) „ paleontologic.

Autorul afirmă și demonstrează că, departe ca aceste argumente să susțină teza transformistă, ele devin, datorită cercetărilor serioase ale oamenilor de știință contimporani, un puternic sprijin pentru concepția religioasă despre originea omului.

Relativitatea acestor argumente arată clar tuturor oamenilor, a căror rațiune nu este viciată de prejudecăți, că știința nu posedă cheia enigmelor universului.

In continuare, autorul infirmă și ultima teză a teoriei transformiste, făcând o comparație între caracterele esențiale ale sufletului uman inteligent și cel animal senzitiv și negăsind nici o afinitate între ele, așa cum afirmă această teorie bazată pe ipoteze hazardate și prejudecați, ci o radicală diferență.

Concluzia lucrării e că studiul științific în loc să ne ducă la înlăturarea lui Dumnezeu dela creația omului, ne constrânge în chip logic să-L admitem la originea noastră și a întregii vieți universale.

Lucrarea distinsului autor, Păr. P. F. Alexandru, tratată cu multă competință și seriozitate, este un răspuns științific dat chinuitoarelor întrebări ce frământă gândul uman, în dorul lui de-a afla originea vieții.

In directă conexiune cu preocupările de cea mai acută actualitate, ea oferе o informație bogată, documentată și de înaltă calitate științifică.

Favorizat de un pronunțat spirit critic, autorul aduce în tema abordată concluzii dintre cele mai edificatoare, reușind să ne elucideze deplin asupra acestei probleme fundamentale: originea omului.

De aceea recomandăm cu toată căldura această carte tuturor cercurilor de telectuali, întrucât ea interesează în mod deosebit atât pe teologi, cât și pe oamenii de știință. — *N. Meodoiu.*

Inmormântarea unui vrednic preot brașovean

Pr. *Dr. Petru Debu*, dela parohia Brașovului-vechi, stâns în vârstă de 57 de ani, și a legat numele de câteva opere de cultură și morală creștină: Brașovul vechi îi datorește frumoasa Casă culturală pentru luminarea poporului, secția „Oștii Domnului", a „FOR"-ului, și a Reuniunii femeilor române, — reprezentând la toate prilejurile interesele bisericii și ale credincioșilor ei. Părintele Debu era omul aprețiat și iubit atât de parohienii săi, cât și de întreg județul Brașovului.

Despre înmormântarea sa, săvârșită la 15 Ianuarie 1942, ni se anunță următoarele:

Slujba religioasă a fost săvârșită de un sobor de peste 30 de preoți, în frunte cu păr. protopop Dr. Nic. Stinghe.

La trista ceremonie au fost de față, pe lângă membrii familiei, autoritățile civile și militare, dl colonel D. Craiu, prefectul județului.

După săvârșirea serviciului divin a luat cuvântul P. C. Sa Pr. Dr. Nic. Stinghe, arătând pierderea suferită de preoțimea Brașovului prin mutarea prea timpurie dintre noi, a Pr. Dr. P. Debu. Au mai vorbit lt.-colonel Pr. Matei Popescu din partea confesorilor militari, adv. Cornel Voicu în numele consiliului parohial, dl Vicol în numele inspectoratului școlar, un soldat în numele spitalelor de răniți, de sub îngrijirea răposatului, precum și o delegată a Reuniunii de femei din Brașov.

După terminarea cuvântărilor, sicriul cu rămășițele pământești ale celui ce a preotul Debu, a fost ridicat pe brațe de preoții din Brașov și așezat în cripta familiară. Odihnească cu drepții!

INFORMAȚIUNI

Decan. I. P. C. arhimandrit *Iuliu Scriban* a fost ales decan al facultății ortodoxe teologice din Odesa. Rectorul universității Odesa, prof. P. Ceasovnicov, și corpul profesoral au rugat pe păr. Scriban să primească această înaltă demnitate și să organizeze facultatea de teologie.

Faptă pilduitoare. Săteanul fruntaș din Rășinari, *M. Lungu*, a dărut despărțământului Sibiu al Asociațiunii suma de 1000 de lei, care să fie întrebuințată pentru o expoziție de copii în comuna Rășinari. Comitetul despărțământului exprimă mulțumiri fruntașului rășinărean.

Pentru ostașii răniți. In 15 Ianuar 1942, societatea „Reuniunea femeilor ortodoxe române din *Cornățel*, protopopiatul Sibiu", a pregătit și împărțit soldaților răniți, aflători în Spitalul public și la „Ursuline", Sibiu, varză feartă, cu carne, 500 sarmale, 200 kgr. pâne, și 300 buc. țigarete. — Hotarul comunei Cornățel a fost inundat în anul 1941 și toată recolta a fost nimicită, — totuși credincioșii noștri s'au grăbit să aducă jertfe pentru scopul măreț al ajutorării răniților din războiu. O parte din femei a pregătit darul adunat, altă parte, cu prezidenta în frunte, pe cheltuiala lor, au călătorit în Sibiu, împărțind donația, pe care cei reconvalescenți au primit-o cu mare bucurie. — Pr. *M. Fl.*

Act de mulțămire. Organizând o serbare, în folosul bisericii noastre din Hoghilag, s'a realizat suma de 8190 lei, pentru procurarea de odăjdii. Suma aceasta a fost mărită, făcând apel la fiul acestei parohii dl *Vasile Moșoiu*, pensionar în Sibiu, cu suma de 3000 lei, pentru care i se aduc calde mulțămiri. Tot odată mulțămim dlui *Gheorghe Martin* care a donat 5000 lei. Credincioșii acestei parohii au donat 6875, ce s'a colectat de către harnicul epitrop *Ilie Negrea.* — Pr. *N. Petri.*

† **Ioan Stanciu**, maestru zugrav în Sibiu, vicepreședinte al Reuniunii române de meseriași, consilier la camera de muncă și la Casa asigurărilor sociale, a încetat

---

Și în domeniul istoriei, calculul probabilităților nu trebue să-l ignorăm. In ultima vreme se lansase senzațională știre că în mănăstirea, Monte Carmelo din Palestina, s'ar fi descoperit un document foarte vechi care ar conține portretul adevărat al lui Iisus. Se mai spunea cu acest prilej că faimosul manuscris menit să umple o lacună a istoriei, se găsește în posesia miliardarului Morgan. Nici una din aceste versiuni nu s'a confirmat.

O descoperire mai nouă pretinde că s'a aflat un manuscris, verificat de întreaga lume științifică, din veacul al VI-lea. Acesta a fost păstrat ca o relicvă sfântă și ca un talisman prețios într'un sat din Egipt. Autorul acestei descoperiri prețioase este arheologul Luigi Gaffre, fost călugăr dominican și abate. In ce privește manuscrisul, ni se dau următoarele detalii: e scris pe un pergament din piele de gazelă și are un fond aurit pe care se găsesc 20 miniaturi și textul grec al scrisorilor din Edesa.

Netăgăduit că, dacă se va dovedi, în mod neîndoios, autenticitatea corespondenței din Edesa, cum se pretinde acum, atunci s'a realizat un imens progres în chestiunea portretului lui Iisus și se va pune capăt controversei ce exista, în această chestiune, între istorici. Mai mult: se va dovedi că ceeace pietatea tradiției creștine a îmbrățișat cu atâta căldură și a afirmat cu atâta tenacitate timp de aproape două milenii, este adevăr și nu legendă naivă cum le place la atâția să spună, când e vorbă de chestiuni religioase.

Dar, cum am spus, pasiunea nobilă a cercetărilor, în căutarea portretului Mântuitorului, n'a slăbit cu toate dificultățile ce le stau în cale.

Astfel ele s'au îndreptat pe un drum cu totul nou, în ultimii zece ani. E vorba de cercetările științifice ce s'au făcut asupra *giulgiului* sfânt al lui Isus.

Mai întâi se impune: un mic istoric al giulgiului sfânt.

Giulgiul, cu care a fost învăluit trupul Mântuitorului coborât de pe cruce de Iosif din Arimateia și Nicodim, a ajuns în stăpânirea creștinilor ca una din cele mai scumpe relicve și, în timpul modern, ca unul din documentele cele mai prețioase. Până la anul 1204, el a fost în stăpânirea împăraților din Bizanț, de unde fu luat de cruciați. La anul 1355, un nobil francez Geofroy Charmy îl puse spre păstrare într'o localitate din sudul Franței. O nepoată a acestui nobil, contesa Margareta, îl dăruește la anul 1532, lui Ludovic I, duce de Savoia. Astfel giulgiul a rămas la Chambery, capitala Savoiei, până ce acolo izbucnind un incendiu, lințoiul sfânt a suferit câteva stricăciuni. Călugărițele de acolo l-au reparat. Se păstrează și procesul verbal luat cu ocazia reparării giulgiului. Din 1578, el se păstrează într'o capelă a catedralei din Turin. Din timp în timp giulgiul sfânt este scos și expus spre vederea credincioșilor. Astfel, s'a făcut în 1918 și 1931, din prilejul unor nunți în familia principilor de Pièmont. In 1933, când creștinătatea a sărbătorit 19 veacuri de viață creștină, a fost eară expus giulgiul sfânt. Cu acest prilej a fost obiectul unor cercetări și studii aprofundate, făcute de comisiuni italiene și franceze, — o comisie științifică din America de Nord, încă l-a siudiat.

Profesorul Paul Vignon, pela institutul catolic din Paris, publică într'un studiu de 216 pag. și cu 72 figuri, rezultatul obținut prin cercetările făcute și anume, urmele ce le-a lăsat trupul Mântuitorului pe giulgiu. Giulgiul sfânt este o bucată de pânză albă, lată de 1·10 m. și lungă de 4·30 m.

In anul 1898, cavalerul Pia l-a fotografiat. In timp ce developa placa, acesta fu surprins, când a recunoscut pe hârtia gelatinoasă, conturul unui chip omenesc și apoi mai precis, imaginea lui Iisus. Vestea a produs o emoție generală, dar întâmpiarea a părut atât de miraculoasă, încât în curând a fost socotită de unii ca mistificare grosolană, iar autorul a fost acuzat de falș și excrocherie.

Această experiență a fost reluată în anul 1933 făcându-se cercetări și studii, timp de trei săptămâni.

Natural, acum erau alte mijloace de studiu și control, mai perfecționate și anume plăci incomparabil mai sensibile și apoi aplicații de raze infra-roșii, ultra-violete, de analize chimice, etc., în sfârșit aveau la dispoziții rezultatul progresului din sec. al 20-lea, pe acest teren. Giulgiul a fost astfel fotografiat în multe feluri, la lumina zilei și în interiorul catedralei, cu tot felul de cerane ce nu se lasă să se filtreze decât colorile dorite. Așa s'a ajuns să se fotografieze pe o placă numai sângele depe giulgiu, care dealtfel cu ochii liberi nu se vede. Pe clișeele tuturor operatorilor s'a fixat același chip, aceleași urme, ce le-a lăsat trupul lui Iisus pe giulgiu.

Iată acum explicația acestor urme rămase pe giulgiu, din punct de vedere științific:

Din trupul oricărui mort, 3—4 zile se desface vapori de amoniac și nădușeală. Acestea întrând în contact cu amestecul de aloes și mir, colorează, cu o nuanță de coloarea lemnului, toate părțile corpului, care sânt în legătură directă cu giulgiul. Astfel, apar ca pe un desemn, capul, mânile, picioarele, bustul, spinarea etc.

Doctorul Barbet a ajuns, în urma experiențelor făcute cu mai multe cadavre pe care le-a învelit după obiceiul vechiu palestinian, să precizeze că, pentruca giulgiul să păstreze urmele precise ale corpului, imaginea trupului, trebue să stea învelit cel puțin două zile și cel mult trei zile. In mai puțin de două zile, cantitatea vaporilor amoniacali e prea mică și insuficientă ca să precizeze un desemn; dimpotrivă, în mai mult de trei zlie, vaporii amoniacali sânt prea abundenți și, generalizând coloarea, se șterg urmele desemnului (Olga Greceanu, Giugiul sfânt.)

din viaţă în 17 l. c. în Spitalul public din Sibiu. Muncitor, cu multă trecere între meseriaşii sibieni, decedatul s'a distins şi ca iscusit amator de artă. Pe vremuri făcuse parte şi din corul operei germane din Sibiu, unde obţinuse roluri de solist, ca tenor liric, alături de colegul său, românul Moga, baritonul, răposat acum şi el. Corul meserieşesc a fost dirijat, mulţi ani în şir, tot de prevenitorul Ioan Stanciu. Regretat de multă lume, a fost petrecut în 19 l. c., la locul de eternă odihnă.

Prohodul a fost săvârşit în sala Reuniunii meseriaşilor, prin soborul de preoţi alcătuit din PP. CC. LL. Emilian Cioran, prot. M. Neagu, I. Nicoară şi Gh. Şoima, răspunsurile fiind date de corul meserieşesc, condus de dl C. Popa. Păr. consilier mitropolitan Em. Cioran, preşedinte al Reuniunii, în cuvântarea sa arată meritele celuice, răposat în vârstă de 64 ani, în timp de patru decenii a lucrat ca membru, apoi ca vicepreşedinte, al Reuniunii meseriaşilor din Sibiu, ca epitrop la catedrala mitropolitană, ca distins măestru şi bun român şi bun credincios al bisericii dreptmăritoare. Părintele Consilier aduce ultimul salut şi binecuvântarea I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*. Au mai vorbit: dnii Ion Lupu, în numele cântăreţilor dela strana mitropoliei, şi Ion Tâmpănaru în numele instituţiilor muncitoreşti din localitate.

Veşnica lui pomenire!

Inaugurare. Duminecă. în 18 c., s'a inaugurat în comuna *Aciliu*, prot. Săliştei, *şcoală ţărănească* pentru fete, în prezenţa dlor Dr. Ilea, Dr. Dragomir, Pr. Isac subinspector şcolar, I. Tarcea, reprezentând plasa sanitară Săliste şi în prezenţa sătenilor, în frunte cu preotul Ion Bărbat, împreună cu învăţătorul şi notarul comunei. S'a făcut sfinţirea localului de şcoală, şi s'au rostit conferinţe instructive, elogiând pe iniţiatori. Cursurile se ţin sub patronajul „Astrei„ şi cu sprijinul material al primăriei. — *Coresp.*

Problema cooperaţiilor. Organul de afirmare al românilor din Ungaria, *Tribuna Ardealului*, în 6 l. c., anunţă că la 8 Ianuar 1942 se ţine la ministerul de finanţe din Budapesta o consfătuire în vederea problemei cooperaţiilor *româneşti* din „partium", la care au fost invitaţi şi conducătorii mişcării cooperative române din Ardealul de nord. In urma invitării, au plecat în capitala Ungariei dnii: prof. Dr. E. Hăţeganu, I. Buzea, directorul centralei „Plugarul", însoţiţi de dnii G. Osianu dela Baiamare şi Dr. A. Anderco dela Sighet.

Incorporare. Pe data de *10 Februar* 1942 se încorporează tinerii din contingentul 1942 şi 1943. Tinerii din aceste contingente, (afară de cei însumaţi cu termen redus), se vor prezenta, în ziua numită, la cercurile de recrutare unde aparţin. Termenul de prezentare la cercuri este până la 14 Februar 1942 inclusiv. Celce nu se prezintă, vor fi pedepsiţi conform Codului de justiţie militară în timp de războiu.

Coruri bisericeşti. O recentă dispoziţiune ministerială, pornită din timpul ministeriatului dlui Radu Rosetti, obligă toate şcoalele (primară, secundară, profesională, particulară) să alcătuiască *coruri bisericeşti*, care să cânte în fiecare Duminecă la biserica cea mai apropiată de şcoală.

Măsura aceasta merită toată lauda — dacă se va aplica, — pentrucă: 1. elevii, mergând să cânte, sânt mai activi şi mai atenţi la slujbă; — 2. elevii împlinesc mai cu bucurie obligaţia frecventării bisericii; — 3. această prezenţă activă la actele liturgice înlesneşte educaţie religioasă; — 4. Muzica religioasă îi ataşează bisericii şi scopurilor ei; — 5. corul de elevi aduce cu ei şi pe profesori, ba chiar şi pe părinţi; — 6. biserica devine un centru de frumoase întâlniri spirituale; — 7. pe calea aceasta, poruncită deocamdată, cresc bunele deprinderi creştine. — (P. O.)

Asociaţie pentru muzica religioasă s'a constituit de curând într'o adunare ţinută la Praga. Scopul societăţii este: a se îngriji de executarea acestui fel de muzică atât cehă, cât şi străină, veche şi nouă, în biserici, în săli de concerte, propagarea ei în şcoale, în conferinţe populare, — precum şi a publică prin tipar opere muzicale bisericeşti. Preşedinte de onoare al societăţii este compozitorul I. B. Foerster.

Ocupaţie în vremea de earnă. In partea răsăriteană a Moraviei se găsesc comune întregi, care trăesc dintr'o interesantă ocupaţie casnică. Locuitorii satelor se îndeletnicesc cu *împletirea din paie* a diferitelor obiecte: coşuri, papuci, genţi, în vremea de earnă şi cizme, provăzute cu unele podoabe. Astfel de cizme au ajuns acum foarte căutate de oamenii dela ţară, mai ales în frigul iernii aspre din acest an.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 25 Ianuarie 1942, va predica părintele protopop *M. Neagu.*

Conferinţă publică se ţine Duminecă, în 25 l. c., ora 18, în sala Prefecturii judeţene. Vorbeşte dl *Dr. Alex. Filipaşcu*, profesor la liceul „Gh. Lazăr", Sibiu, despre: Românii din Maramureş. Intrarea benevolă.

CARŢI ŞI REVISTE

A apărut ediţia a VI-a din Cântările sfintei liturghii pentru 3 voci egale, foarte uşoară şi potrivită pentru corurile şcolare primare şi secundare. Informaţii la autor: *Timotei Popovici*, strada Regina Maria 7, Sibiu.

(2) 1—3

Concurs

Pentru confecţionarea circa 80 străni din lemn de stejar sculptate după modelul fixat de Monumentele istorice dela Bucureşti pentru biserica „Sf. Nicolae din Braşov-Schei:

1. Consiliul parohial al bisericii „Sf. Nicolae" din Braşov-Schei publică concurs pentru confecţionarea acestor străni, cu termin de 14 zile.

2. Domnii amatori sculptori sânt invitaţi a înainta în acest termin, ofertele închise şi sigilate, oficiului parohial, Piaţa Unirii 1.

2. Modelele sânt a se vedea în această biserică în Paraclisul sud şi în fotografie la biroul parohial.

4. Termenul de livrare şi de aşezare în Biserică este de 1 Octomvrie 1942.

5. Garanţia de 10% se va depune la biroul parohial în efecte de stat, odată cu oferta, şi se va reţine un an de zile dela predarea şi recepţionarea străniIor de către arhitectul şef al bisericii.

Consiliul parohial al bisericii „Sf. Nicolae", Braşov-Schei.

Vasile Iordache, secretar.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 621/1941 (97) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Blăjeni-Plaiu**, din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscoscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 203/1942 (!) 1—2

Concurs

Devenind vacant postul de *econom* la Internatul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, se publică concurs pentru întregirea lui cu termen de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Candidaţii, cari doresc să ocupe acest post, au să facă dovadă că întrunesc condiţiunile cerute de Statutul funcţionarilor publici, aplicate funcţionarilor bisericeşti precum şi condiţiunile legilor şi regulamentelor bisericeşti şi să fie ortodocşi.

La cererea de concurs vor înainta:

1. Act de cetăţenie.
2. Act de naştere.
3. Extras de botez.
4. Certificat de moralitate din care să rezulte că n'a fost condamnat pentru infracţiuni împotriva ordinei şi siguranţei Statului şi că n'a fost destituit ori pus în disponibilitate din alt serviciu public.
5. Actele şcolare.
6. Act de situaţia militară.
7. Certificat medical dela un medic oficial.
8. Declaraţia de avere a candidatului.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: Baza dela Stat fără gradaţii şi locuinţă şi întreţinere gratuită în Internatul Academiei.

Cererile de concurs, timbrate se vor înainta la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Concurenţii admişi vor fi supuşi unui examen, de baza căruia pot fi numiţi în conformitate cu Regulamentul intern pentru întregirea posturilor administrative ale Arhiepiscopiei.

Data ţinerii examenului de concurs se va anunţa ulterior.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 9 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr 694/1941 Prot. (101) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Ocna-Sibiu,** parohia de jos, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială cu 3 camere şi bucătărie.

3. Sesiune parohială de 20 jugăre, arător şi fânaţ, din cari 8 jugăre sânt din Reforma agrară.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sfântul altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, 20 Decemvrie 1941.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 18.022/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că văduva preotului Ioan Laslo din parohia Băgara, decedat la 26 Noemvrie 1941, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul preoţesc de Lei 40.000 (Patruzeci mii).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 951/1941 (98) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Ceru-Băcăinţi,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiune parohială de 2 jug. cad. teren arabil situat în câmpia Murăşului.

3. Câte un duplu decalitru porumb de fiecare familie.

4. Arenda cimitirului.

5. Două părţi lemne din pădurea comunei.

6. Locuinţă în natură.

7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor prezenta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul arătat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 10 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial din Ceru-Băcăinţi

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 496/1941 (100) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Josani,** cu filia **Peştişul mic,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială 21 jugăre, pământ arabil şi fânaţ.

2. Folosirea celor 3 cimitire cca 1 jug.

3. Stolele obişnuite în parohie.

4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedorei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 8 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stănilоae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 1 Februarie 1942 — Nr. 5

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Gândirea“ la douăzeci de ani

Cu numărul de pe Decemvrie 1941 revista „Gândirea“ a împlinit douăzeci de ani de apariție. Dl Nichifor Crainic, îndrumătorul și animatorul ei, a scris cu acest prilej unul din acele articole cari propagă în jurul lor largi rotocoale de lumină și coboară în suflete bucurii de sărbătoare.

Momentul acesta se cuvine să fie accentuat după importanța lui, căci cei douăzeci de ani de existență ai «Gândirii» înseamnă mult nu numai ca durată, ci și ca nepieritoare creație și influință spirituală în toate direcțiile.

«Gândirea» înseamnă a treia epocă în istoria modernă a scrisului și a manifestării spiritului românesc.

Ceeace au fost «Convorbirile literare» și «Sămănătorul» înainte de războiul întregirii, aceea a fost «Gândirea» în timpul care s'a scurs de atunci și până azi. «Gândirismul» nu a fost în acest răstimp un curent literar alăturea de altele, ci a fost însuși spiritul românesc creator de valori culturale în înfățișarea sa postbelică. Toate tendințele literare cari n'au voit să primească pecetea «Gândirismului» au sucombat după scurtă vreme.

Care e taina acestei biruințe? O spune directorul revistei în articolul comemorativ: «*e credința neclintită a celor ce s'au grupat în jurul ei că drumul pe care merg vine din adâncimile acestui neam și duce spre misiunea lui de mâne*».

In creațiunile și manifestările sale un neam vrea să rămână identic cu el însuși. Acestea trebue să fie oglinda spiritului său în care să se poată privi și recunoaște, expresia nefalsificată, frumoasă și limpede a ceeace e mai adânc, mai autentic în ființa lui.

Omenitatea nu e un continuum uniform, ci o varietate de zone spirituale numite neamuri. Numai la suprafața trivială oamenii sunt la fel. Cu cât cobori mai mult în adâncul plin de farmec negrăit al spiritului surprinzi deosebirile între neamuri. Și fiindcă arta este aceea care dă graiu acestor adâncuri, tocmai ea poartă în chip necesar semnele acelor regiuni ontice ireductibile cari sunt neamurile. Anatomia este universală, în sensul de uniformă, dar arta nu va putea devenì niciodată uniformă.

Acesta e motivul pentru care adversarii sufletului național în artă, au degradat arta la o patologie și fiziologie a instinctelor. Universal a devenit în literatura ce s'a scris la noi după războiu tot una cu obscen, cu trivial.

Așa se explică și faptul pentru care «Gândirea» a pus atâta accent pe spirit. Este una din trăsăturile caracteristice ale «Gândirismului» preocuparea de lumea adâncă a sufletului. Cine n'a avut impresia aceasta mai ales la primele sale întâlniri cu «Gândirea», știut fiind că în primele întâlniri se experiază mai limpede ceeace-i caracteristic unui lucru? Cine nu a simțit că sub coperta revistei îl așteaptă o lume de taină, o năvală a spiritului în existența banală a cotidianului? Iar citind eseurile, poesiile din revistă și contemplând desenele ei, cine n'a încercat necontenit sentimentul că autorii vorbesc de o lume care e totdeauna dincolo de ceeace poate fi cuprins în expresie, că privirile lor țintesc spre o realitate ce depășește muchea planului de aici?

«Gândirea» a crezut în spirit, pentrucă a crezut în național, sau viceversa.

Adâncind naționalul în spiritual «Gândirea» reprezintă o etapă mai matură a culturii românești. Ea înseamnă în multe privințe prima epocă de maturitate a acestei culturi.

Cât a făcut «Gândirea» pentru definirea și autocunoașterea sufletului românesc în acești douăzeci de ani, nici nu putem noi cei de azi evalua.

Ea va decide toată desvoltarea viitoare a culturii noastre, al cărei drum va fi luminat necontenit de lumina netrecătoare isbucnită din activitatea «Gândirii».

Căutând autenticitatea adâncă a sufletului românesc «Gândirea» s'a întâlnit cu prezența de har și de taină a ortodoxiei. Și astfel această revistă a avut cea dintâi îndrăsneala să prezinte ortodoxia ca factor de temelie al românismului și ca izvor determinant al culturii și literaturii noastre.

Grație «Gândirii» ortodoxia a ieșit din ceața pe care o aruncase asupra ei mentalitatea lumii intelectuale după anul 1848, sub influința spiritului francez ateu sau a filosofiei germane idealiste din veacul al 19 lea. Azi ea strălucește din nou în stima intelectualității noastre creatoare de cultură.

«Gândirea» a făcut pentru redescoperirea ortodoxiei în lumea intelectuală mai mult decât orice altă inițiativă sau lucrare din Țara noastră. Biserica neamului îi recunoaște aceste merite, iar preoțimea o prețuește ca pe nici o altă revistă literară.

Ne dăm însă prea bine seama că drumul acesta l-a găsit și l-a urmat cu tenacitate «Gândirea» datorită mai cu seamă marelui suflet și adâncului gânditor care este directorul ei, dl Nichifor Crainic. Domnia Sa i-a limpezit orientarea; Domnia Sa a purtat-o, cu negrăite jertfe și osteneli, în acești douăzeci de ani pe brațe iubitoare asemenea unui ctitor, apărând-o de toate adversitățile și ridicând-o treaptă cu treaptă pe culmile de azi.

Urăm «Gândirii» încă multe zeci de ani de existență sub conducerea directorului ei, pentru a consolida definitiv duhul ei în cultura românească.

D. STĂNILOAE

Cinstirea vitejilor

Pe meleagurile Ucrainei, stăpânite de cei fără de Dumnezeu, mi-a fost dat să văd și să aud întâmplări pilduitoare.

Cele mai multe, de pe vremea stăpânirii celor roșii, te fac să te îngrozești și inima să-ți svâcnească de durere.

Dar iată că, printre ele, așa cum o rază senină se strecoară între norii întunecoși, am văzut o întâmplare, care, prin duioșia ei, m'a mișcat până la lacrimi.

Treceam printr'o câmpie netedă și oarecum uscată, unde ne întâmpină din nou colibele tăcute cu ușile ferecate. Apoi o apucăm pe un drum norolos, cuprins între două culmi, presărat cu alte colibe rusești, printre care puteai zări o școală, un teatru și o biserică dărâmată. Deabea ne oprim când, deodată cântecul distrugător al mitralierelor bolșevice începe, — în câteva clipe rușii ies din șanțuri, pornesc la atac, hotărâți să dea înapoi pe români din poziția cucerită.

Fără să stea pe gânduri, Gheorghe sergentul schimbă repede locul de tragere al mitralierei, se așează fără frică după un zid părăsit și bravul soldat deschide focul, secerând lanțurile de bolșevici cari înaintau.

Dar nu după multă vreme este observat de dușmani, cari deschid focul cu patru mitraliere, iar bravul ostaș cade ciuruit de gloanțele vrăjmașe. In aceeaș clipă însă cuibul de mitralieră a fost distrus, iar contra-atacul bolșevicilor respins.

Trupele noastre din nou înaintează, iar eu rămân să duc la locul de veci trupul neînsuflețit al bravului sergent Gheorghe. Săpăm o groapă chiar pe locul unde a murit; i-am așezat o cruce, pe care i-am scris numele și unitatea, i-am pus casca deasupra crucii și'n cântece de „'n veci pomenirea lui“, l-am acoperit cu pământ, lăsându-l să se odihnească singur, într'o țară străină, la margine de drum...

Au umblat mulți trecători pe acolo... Unii poate nici nu l-au băgat în seamă, alții vor fi zis un „Dumnezeu să-l ierte“ și și-au văzut de treabă. Dar iată că o femee, cu brațul plin de flori, vine la mormântul eroului străin, așează florile pe mormânt și se închină în genunchi, vărsând lacrimi de durere...

Nu trebue să fii prea bogat sau prea învățat ca să poți face ceva pentru preamărirea eroilor.

O lacrimă, o floare, o rugăciune, fiecare dintre noi le poate închina.

Pr. Ioan Vulcu

Nr. 940/1942

AVIZ

Având în vedere scumpirea lucrului și a materialului, se urcă la Lei 600 — abonamentul la Telegraful Român pe anul 1942. —

De asemenea pentru publicarea de concursuri la întregirea protopopiatelor, parohiilor de cl. I, II și III se vor plăti cu:

Lei 1000 concursurile pt. protopop
„ 500 „ „ parohii cl. I
„ 400 „ „ „ „ II
„ 300 „ „ „ „ III

La inserate, un șir petit Lei 10.

Sibiu, la 17 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Conferință de protopopi în Caransebeș

P. S. Sa episcopul *Veniamin* al Caransebeșului a ținut, în 14 Ianuar 1942, la sediul episcopiei, o conferință a protopopilor din eparhie. De față au fost toți părinții protopopi, afară de doi, — al Vârșețului și al Panciovei, — împiedecați de împrejurările de acolo d'a se prezenta la conferință, al cărei subiect a fost o consfătuire pentru aflarea căilor celor mai potrivite în scopul promovării intereselor mari ale bisericii noastre.

P. S. Sa a prezentat, protopopilor și consilierilor săi, *programul* care rămâne să fie tradus în faptă atât pe plan duhovnicesc, cât și administrativ.

Programul stărueste asupra însușirilor și datorințelor preotului, conducătorul sufletesc al păstoriților săi, organizați în reuniuni și societăți ortodoxe, ca „Oastea Domnului“ și „Sf. Gheorghe“, reuniuni de femei etc.

Protopopii vor veghea, cu toată atențiunea, ca preoții să fie la înălțimea misiunii lor, făcând în parohii, în fiecare an, cel puțin o *vizitație* canonică, și dând îndrumări organelor parohiale convocate în ședință.

Programul scoate în evidență însemnătatea *conferințelor preoțești, a duhovnicilor tractuali, și a vizitațiilor canonice* etc.

Catehizația în școalele duminecale, revenirea la tradiția trecutului prin reîntroducerea *examenului festiv* la sfârșit de an școlar din religie ș. a. formează alte puncte ale programului.

Prin asemenea căi și mijloace se va putea promova, în mare măsură, opera misionară și pastorală a slujitorilor altarului.

Astfel, împreuna sfătuire dela Caransebeș, din 14 Ianuar, inaugurează *o școală*, de roadele căreia, — cum declară organul de publicitate al diecezei caransebeșene, — se va bucura curând însuși Prea Sfințitul episcop Veniamin, inițiatorul ei.

Circumscripții administrative se înființează, — prin decret-lege apărut în M. O. 22 Ianuar 1942, — conduse de un *inspector general* administrativ cu reședința în circumscripția respectivă. Se statorește, în nădejdea unei mai bune administrații, o legătură vie între oficialitățile administrative și trebuințele reale ale locului. Organul de control și de îndrumare va inspecta, în fiecare lună, administrațiile locale, ca să cunoască în acest mod cum își îndeplinesc datoria subalternii săi, dela prefectul județelor până la primarii satelor, și în acelaș timp să afle și toate grijile, nevoile și năzuințele cetățenilor din colțul de țară ce are să fie controlat și îndrumat. — Vor fi cu totul 11 circumscripții. Circumscripția administrativă **X Sibiu,** cu reședința în Sibiu, se constitue din județele: Sibiu, Târnava Mare, Târnava Mică, Vâlcea. Conducerea acestei circumscripții este încredințată dlui inspector general administrativ *Dumitru Stoenescu*. — Alte reședințe, în părțile ardelene și bănățene ale țării, sânt în: Alba-Iulia, Brașov, Timișoara.

Program de meditaţii religioase

dela Mănăstirea de maici „Sfânta Elisabeta", surori de caritate Cluj-Sibiu

Subiectul: *Feţele vieţii în lumina lui Hristos.*

In zilele dela 25 Ianuarie—7 Februarie a. c. între orele 3—4 p. m.

1. Introducere: Zările vieţii, 25 I—Duminecă, Vicar arhim. T. Scorobeţ.
2. Tratare: Evanghelia vieţii (Legile vieţii) creştine, monahale 26 I—Luni, Vicar arhim. T. Scorobeţ.
3. Tratare: Lupta vieţii, 27 I—Marţi, Păr. consilier Sp. Cândea.
4. Tratare: Plăgile vieţii, 28 I—Miercuri, Păr. N. Belea, spiritualul Acad. teol.
5. Tratare: Ispitele vieţii, 29 I—Joi, Vicar arhim. T. Scorobeţ.
6. Tratare: Lumina vieţii, 30 I—Vineri, Păr. protopop M. Neagu.
7. Tratare: Umbra vieţii, 31 I—Sâmbătă, Păr. protopop M. Neagu.
8. Tratare: Crucea vieţii, 1 II—Duminecă, Vicar arhim. T. Scorobeţ.
9. Tratare: Altarul vieţii, 2 II—Luni, Păr. N. Belea.
10. Concluzii: Bucuria vieţii, 3 II—Marţi, Păr. consilier Sp. Cândea.
11. Concluzii: Psalmii vieţii, 4 II—Miercuri, Păr. protopop M. Neagu.
12. Concluzii: Biruinţa vieţii, 5 II—Joi, Păr. N. Belea.
13. Concluzii: Călăuza Surorii de caritate, 6 II—Vineri, Vicar arhim. T. Scorobeţ.
14. Concluzii: Opera samariteană în spital. 7 II—Sâmbătă, Vicar arhim. T. Scorobeţ.
15. Concluzii: Religia la bolnavi, 8 II—Duminecă, Vicar arhim. T. Scorobeţ.

Patticipă surorile infirmiere dela spitalele din Sibiu şi monahiile studente universitare dela Mănăstirea „Sf. Elisabeta".

Nr. 191/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că preotul Vasile Doroga din parohia Idiciu, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit, dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoţesc de Lei 20.000, după soţia sa Silvia, decedată la 4 Ianuarie 1942.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Februarie 1942

1. *In fiecare zi dimineaţa* la ora 6½ Utrenie şi în continuare *la ora 7½ Sf. Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri şi Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârşeşte *Sf. Maslu la ora 8½* pentru cei din războiu. *Seara după Vecernie «Acatistul Maicii Domnului».*
3. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenie, iar *la ora 9½ Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
4. **Duminecă în 1 Februarie** serveşte: Prot. Mih. Neagu, preot-prof. Dr. Liviu Stan şi Nicolae Vonica; diaconii: Alex. Popa şi Simion Macarie. Predică: Păr. *Nicolae Vonica.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4, predică protopop *M. Neagu.*
5. **Luni în 2 Februarie 1942 (Intâmpinarea Domnului)** serveşte: Prot. cons. Ieronim Grovu, Mihail Neagu, şi Dr. Sp. Cândea; diaconii: Ioan Circov şi Dr. N. Balca. Predică: Prot. *Mih. Neagu.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică preotul *Ioan Muntean.*
6. **Duminecă 8 Februarie 1942** serveşte: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. N. Terchilă şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Alex. Popa şi Dr. Gr. T. Marcu. Predică: prof. *Dr. N. Terchilă.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică preotul *Nicolae Vonica.*
7. **Duminecă 15 Februarie 1942** serveşte: Prot. cons. Emilian Cioran, Aurel Nanu şi prof. M. Neagu; diaconii: Dr. Nicolae Balca şi Simion Macarie. Predica de consacrare pentru studenţii universitari o ţine prof. *Aurel Nanu.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică păr. *Nicodim Belea.*
8. **Duminecă 22 Februarie 1942** serveşte: Prof. Gheorghe Maior, prot. M. Neagu şi prot. consilier Dr. Spiridon Cândea; diaconii: Ioan Circov şi Sim. Macarie. Predică: cons. *Dr. Spiridon Cândea.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică diaconul *Sim. Macarie.*

Organizaţi Reuniuni de femei

Halal de combatere

Intr'un ziar sibian a fost publicat de curând un articol nesemnat, intitulat „Comunismul", în care se combătea într'un chip foarte ciudat doctrina lui Karl Marx şi aplicarea ei în nenorocita Rusie.

Citind acest articol ne-am dat seama ce neorânduială este în capul multora din aceia cari se pretind îndrumătorii cumintelui şi vrednicului nostru popor, care îşi varsă sângele pe câmpiile ruseşti mânat de convingeri mult mai demne şi mai înalte decât trivialităţile întru cari vor să-l „educe" asemenea povăţuitori orbi.

„Combate" stimabilul comunismul mai abitir ca un erou de al lui Caragiale din „Noaptea furtunoasă". Cu asemenea combateri ne-am putea pomeni într'o bună zi cu toată lumea comunistă.

Trebue să fim, cică, după Dumnealui anticomunişti din cauza provenienţii noastre din maimuţă. Omul nu mai poate vieţui în starea de comunism ca animalul, întrucât a evoluat dela gradul de animal vertebrat.

«*Din animalul patruped, din care trage, a devenit biped* — se spune în articolul numit, — *şi-a desrobit de sarcina umbletului membrele anterioare, prefăcute în mâinile cu ajutorul cărora a realizat toată opera de progres material, toată opera de prefacere a mediului cosmic în care trăeşte. Din subomul ce era, antropopitecul de odinioară a ajuns omul de astăzi. Peste apetitul de-a mânca şi de-a se reproduce, comune tuturor animalelor, s'a ivit în el un alt apetit, care constitue cea mai caracteristică deosebire între el şi celelalte animale, anume apetitul de-a cunoaşte etc.*»

Mulţi dintre noi au văzut în ultimul timp cărţi bolşevice aduse sau trimise de soldaţii noştri din teritorul de dincolo de Nistru. Ei bine, cele mai multe din aceste cărţi au menirea de-a îndoctrina poporul rus cu teoria descendenţii omului din maimuţă. Aceasta e baza cea mai solidă a bolşevismului. Prin aceasta îl face pe om să părăsească credinţa în nobleţea calitativă a structurii şi a destinului său, îl face să nu se mai împiedece de grija sufletului, ci să vadă tot rostul său în satisfacerea stomacului.

Că a evoluat dela animal, ridicându-se pe o treaptă luminată de cunoaştere? Slab argument este pentru oprirea omului de-a se considera în fond ca animal. Viaţa spirituală care s'a desvoltat din animalitate şi în ultima instanţă din fiinţele unicelulare, şi nu dintr'un principiu radical deosebit, nu e în fond decât tot biologie. Sufletul, ca secreţie a materiei, nu e altceva decât materie.

Evoluţia are şi reversul decăderii. Bolşevicii ruşi sunt o pildă. Cine crede că descinde din animal, decade inevitabil în animalitate.

Nu e locul să arătăm în aceste scurte rânduri că transformismul, aplicat la om, a început să fie demascat ca o fantasmagorie lipsită de orice temelie ştiinţifică.

Transformistul Teilhard de Chardin a spus: „Soluţia ştiinţifică a problemei umane nu se va termina de loc prin studiul fosilelor, ci printr'o consideraţie mai atentă a proprietăţilor şi posibilităţilor, care în omul de astăzi permit să se prevadă omul de mâne" (Une importante découverte en paléontologie humaine, Revue des questions scientifiques, 1930, Juillet).

Iar Pierre Termier declară că asemânarea omului cu animalul „este mai de grabă evocatoarea misterului decât explicatoarea lui" (La joie de connaître, Paris, Desclée, 1931).

O bună prezentare a fazei actuale a problemei privitoare la originea omului, cu accentuarea eşecului ştiinţei de-a deriva pe om din maimuţă, o constitue cartea recentă a Păr. P. F. Alexandru: „Originea omului după religie şi ştiinţă", Bucureşti, Cugetarea, 1941.

Regretăm că în vreme ce încordarea până la sânge a neamului românesc de-a lichida domnia bolşevică, e socotită şi numită de toată lumea, *cruciada creştinismului împotriva lui Antihrist,* pot să se profaneze în presa noastră prin asemenea voci jertfele şi convingerile cele mai sfinte.

Dacă suntem din maimuţe, puţin importă că suntem români sau ruşi, comunişti sau creştini. Totul e o cumplită zădărnicie.

Culturale din Transnistria. Autorităţile noastre civile şi militare caută să şteargă tot mai mult urmele dureroase ale barbariei bolşevice în ţinutul dintre Nistru şi Bug. Astfel la *Odesa,* în oraşul sacrificiilor româneşti, — cum anunţă gazeta redeşteptării naţionale a românilor din acel ţinut, — localnicii românii, împreună cu fraţii din regat, în ziua de 17 Ianuar 1942, au constituit un *Cerc cultural român* în scop d'a promova cultura românească printre fraţii dintre Nistru şi Bug şi de a strânge rândurile pentru marea biruinţă a românismului. Urăm deplină izbândă acţiunii transnistriene a Cercului cultural român cu sediul în Odesa.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

Figura Mântuitorului

(9) De Pr. **Aurel Radu**

Giulgiul sfânt, apare astfel, cu un document ştiinţific, medico-legal, care dovedeşte punerea în mormânt a trupului Mântuitorului şi că acesta n'a cunoscut semnele descompunerii, înviind din morţi a trei zi.

Totodată, el reprezintă cea mai veche şi mai autentică imagine a Mântuitorului. Creştinătatea înregistrează, cu multă bucurie, acest aport al ştiinţei, care a ajutat-o să descopere icoana ce mai veche a Mântuitorului.

Frumuseţea lui Iisus. — Chestiunea, dacă figura exterioară a Mântuitorului este sau nu frumoasă, a fost un subiect de controversă acută, între părinţii şi scriitorii creştini, din primele veacuri ale antichităţii creştine. Dacă, în alte probleme, antichitatea creştină afirmă un acord perfect de unanimitate, în ce priveşte figura lui Iisus, ea cunoaşte părerile cele mai divergente, care merg uneori până la o absolută opoziţie. In mozaicul acela de opinii se disting totuşi două direcţiuni extreme, cari se impun tot mai mult, până ce reuşeşte să polarizeze, în jurul lor, întreaga cugetare creştină. Prima opinie care s'a impus mai mult, afirmă că Mântuitorul n'a avut o figură frumoasă, ci dimpotrivă. A doua opinie, susţinea absoluta frumuseţe a lui Iisus. Ambele opiniuni, plecau şi se sprijineau pe temeiul profeţiilor V. Testament cu privire la figura lui Mesia. Intreagă această dispută se poartă deci pe marginea şi în jurul unor texte mesianice ale V. Testament.

Astfel, opiniunea, care susţinea că Iisus a avut o fizionomie urâtă, se întemeia pe profetul Isaia, care înfăţişând pe viitorul Mesia, ca pe un „om al durerii", îi face următorul portret: „Nu avea nici chip, nici frumseţe, ca să ne uităm la el, şi nici înfăţişare, ca să ne fie drag. Disprețuit era, şi cel din urmă dintre oameni: om al suferinţei şi deprins cu durerea; unul de care nu-ţi acoperi faţa, când îl vezi; disprețuit şi socotit ca nimic" (Isaia 53, 2—3). Acelaş profet spune în altă parte, că: „Precum mulţi s'au spăimântat de el, — aşa de schimonosită era înfăţişarea lui, încât chipul lui nu mai avea nici o asemânare omenească" (Isaia 52, 14). De asemenea regele şi profetul David, în descrierea ce o face, cu un realism şi patetism fără egal, şi în mod anticipat, viitoarei drame, ce avea să se consume pe Golgota, pune în gura lui Mesia aceste cuvinte: „Dar ca un vierme sunt şi nu un om, de ocară în faţa oamenilor şi disprețuit de popor" (Ps. 27, 7). Acestea sunt textele cari au sugerat prima părăre, după care Mântuitorul a fost lipsit de frumuseţe.

Intre cei dintâi cari îmbrăţişează şi susţin această părere este Iustin Martirul şi filosoful, care în opera sa întitulată: „Dialogul cu iudeul Trifon", după ce se provoacă la profeţia lui Isaia, sus menţionată, afirmă că Fiul lui Dumnezeu, luând trup omenesc a fost „un om fără frumuseţe, fără glorie şi suferind". Clement Alexandrinul în operele sale: „Pedagogul" (c. 3, 1) şi „Stromata" (6. 17), afirmă tot pe baza profeţiei lui Isaia, că Iisus „a fost cu faţa urâtă". Şi anume spune el, că Mântuitorul pentru aceea n'a avut frumuseţe exterioară, pentruca lumea să privească mai puţin figura lui şi mai mult învăţătura lui.

Intre criticile ce Cels face creştinilor, este şi aceea că: „stăpânul lor — adecă Iisus — a fost mic, cu conformaţie urâtă, de o naştere umilă şi obscură, fără ca nimic să-l facă de remarcat, nici forţa, nici frumuseţea şi nici elocvenţa". Din toate ocestea Cels conchide că Iisus, n'a fost Dumnezeu. Lui Cels îi răspunde, marele scriitor creştin Origen în modul următor: „Intr'adevăr a fost scris, că corpul lui Hristos nu va fi de loc frumos, dar în nici un caz, că el ar fi de origine umilă şi disprețuită şi nici că el ar fi de statură mică. Profetul Isaia a proorocit pur şi simplu, că Mântuitorul, în timpul vieţii sale pământeşti, nu se va distinge nici prin faţă frumoasă şi nici prin calităţi extraordinare ale corpului său.

Tertulian merge ceva mai departe în privinţa aceasta. Opinia sa Tertulian şi-o expune, cu un prilej polemic, atunci, când combate pe Mercion, care susţinea, între alte rătăciri, şi aceea că trupul lui Hristos este de origine astrală. Tertulian spune: „El nu avea nimic remarcabil, şi aceasta făcea în mod precis contrastul ce-l forma cu restul persoanei sale, cari uimea lumea... Corpul său, departe de a străluci de o lumină cerească, era lipsit şi de simpla frumuseţe omenească. Căci chiar şi profeţii au păstrat tăcere asupra exteriorului său, care n'avea nimic plăcut, patima sa, umilinţele la cari el fu supus vorbeau îndeajuns, Patima sa probează, că trupul său era uman, iar umilinţele sale mărturisesc, că el era lipsit de atracţiune" (De carne Christii e. IX ((Le Christ: Encyclopedie Populaire des connaissanses christologiques, Paris 1932, pag. 515). Este prea evident, că Tertulian în felul său de argumentare este excesiv. Exagerările sale se explică prin poziţia de polemist în care se găsea. O părere similară, de o nuanţă mai moderată, manifestă Sfântul Vasile cel Mare, în comentariul ce-l face psalmului 44. In această categorie, se încadrează şi Irineu care în opera sa „Adversus haeresis", afirmă, că Iisus a fost „plăpând şi

Bibliografie

Ştefan Meteş: *Contribuţii la studiul populaţiei din Transilvania în trecut*, Bucureşti 1941 (In Analele Academiei Române, Memoriile Secţiunii istorice, Seria III, Tomul XXIV, Mem. 3).

Sub acest titlu, fecundul istoric ardelean, publică o serie de conscripţii ale satelor din judeţul Cojocna, Dobâca şi Turda din anii 1713, 1721, 1724 şi 1785. Ele dau o icoană a situaţiei sociale şi economice a populaţiei din peste 300 de sate.

Interesantă este cu deosebire statistica din 1785, scoasă din Arhivele Statului din Cluj. Prin comparaţie cu o statistică din 1786 se constată că numai în curs de un an populaţia a scăzut în cele 330 sate cu 10.709 suflete, ceeace nu se poate explica altfel decât prin emigrarea în massă a populaţiei româneşti în Principatele Române, unde viaţa era mai uşoară.

*

Ştefan Meteş: *Din scrierile lui Gheorghe Sion*, Sibiu 1941, p. LXTIV+212.

Volumul cuprinde, după o introducere care se ocupă cu viaţa şi activitatea marelui mecenate al Eparhiei Clujului, o parte din scrierile acestui boer de viţă românească şi de frumoasă tradiţie cărturărească şi naţionalistă.

Gheorghe Sion ne arată prin viaţa lui, ca şi a înaintaşilor săi, ce-ar fi trebuit să fie aristocraţia noastră şi ce rol salvator ar fi jucat în istoria recentă a neamului dacă nu s'ar fi înstrăinat franţuzându-se şi masonizându-se.

Omul de caracter şi de pilduitoare moralitate, neamestecat în zarva şi în cloaca politică, se conturează din expunerea dlui Ştefan Meteş şi din scrierile proprii, ca un nedesmînţit naţionalist şi antisemit, ca o rară şi impresionantă apariţie edificatoare.

Aşa dar mai e câte un om neîntinat, câte un suflet de român dârz şi plin de adevărată dragoste şi abnegaţie pentru neamul său! Cu această exclamaţie mângâietoare sfârşeşti recules lectura acestei recente opere a emeritului istoric ardelean, care fără să caute reclamă în jurul numelui său ca apoi să o utilizeze ca mijloc pentru tot felul de aranjamente prea puţin ştiinţifice, adauge tom după tom la cea mai temeinică operă istorică. — *D. S.*

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae *a încunoştiinţat prin adresa Nr. 9033 din 8 August 1941 Onor. Subsecretariat de Stat al Cultelor despre numirea I. P. C. Sale Păr. Arhim. Teodor Scorobeţ în* **postul de Vicar** *al Arhiepiscopiei noastre. Printr'un decret-regal recent această numire a fost confirmată.*

Se călătoreşte fără autorizaţii. Ministerul de interne desfiinţează, începând dela 25 Ianuar 1942, autorizaţiile de călătorie pe cfr. Se excepţionează *jidovii!* — Călătorii sânt invitaţi să aibă la sine acte de identitate. Organele de jandarmerie şi poliţie fac controlul călătorilor în trenuri şi în gări.

Reluarea numelor româneşti. In urma presiunii muscăleşti, mulţi români basarabeni, doritori să înveţe carte, şi-au schimbat numele şi au devenit din Ionescu *Ivanesco* sau *Ivanovici*, din Ştefanescu *Stepanescu* sau *Stepanovici* ş. a. m. d. De aceea guvernamentul de acum basarabean a dispus ca toţi românii basarabeni cărora, în decursul istoriei, li s'a înstrăinat numele, să-şi poată relua numele patronimice române.

Cruce luminoasă. P. S. Sa episcopul *Partenie* al armatei a dispus să se monteze, deasupra clopotniţei dela catedrala încoronării din Alba-Iulia, o cruce uriaşă, luminată feeric în timpul nopţii, de 12 becuri electrice. Lumina crucii, situate la 60 metri înălţime, se poate zări dela mari depărtări, până pe la Tg. Mureş, Cluj, Dealul Feleacului...

Al 12-lea copil al săteanului *Ion Drăgănuţa* din comuna Turcheş, judeţul Braşov, a fost botezat, la rugămintea părintelui, de către dl Mareşal Antonescu, Conducătorul statului. La botez, slujit de Păr. Daniil Purcăroiu, dl Mareşal a fost reprezentat prin dnele A. Tanasiu şi Stinghe din Braşov. Copilul, Mihai-Ion, a primit dela naşi 6000 de lei şi rufărie de 3000 de lei, ear dela comuna Turcheş 4000 de lei.

Dela P. T. T. Publicul este din nou rugat, în interesul său, să depună la cutiile poştale scrisorile cu plicurile *nelipite*. Scrisori cu plicuri lipite întârzie operaţiile cenzurii şi expedierea corespondenţei.

Simplificarea administrativă se introduce şi în oficiile centrale din Cehia şi Moravia. Activitatea organelor de administraţie se adaptează trebuinţelor poporului; pe lângă simplificare însă, în noua organizare se urmăreşte nu numai o bună gospodărie, ci şi o *ieftinire* a administraţiei publice prin desfiinţarea slujbelor de prisos.

Dintre locuitorii Chişinăului, după datele mai nouă ale autorităţilor locale, au fost deportaţi de bolşevici 15 mii persoane, cu forţa. De bună voie au plecat, deodată cu comuniştii, vreo 5000. Pe lângă cei 75 mii de jidovi, s'au mai dus, de voie de nevoie, 20 mii locuitori băştinaşi.

In categoria I de salarizare sânt clasate, cu începere din Ianuar 1942, municipiile *Sibiu* şi Timişoara, ear comuna Beiuş în categoria II de salarizare, cu indemnizaţiile de chirie arătate în art. 26, pct. b.

Direcţia generală a poştelor comunică: Cu ziua de 1 Februar 1942 intră de nou în vigoare *tariful poştal*, aşa cum era până la 1 Decemvrie 1941.

Uniunea sovietică şi jidovimea. Conform statisticei din urmă, Uniunea sovietelor a avut 193 milioane de locuitori, aparţinători la peste o sută de naţionalităţi. Numărul jidovilor din această Uniune este arătat cu $4^1/_2$ milioane, — în realitate vor fi, probabil, mai mulţi. Pe vremea ţarilor, deşi capitalul jidovilor era şi atunci puternic, jidovimea n'avea rol conducător; sub bolşevici însă a ajuns deplina stăpânitoare a Uniunii sovietice. In toate posturile ei importante, figurează jidovii, a căror înrâurire, deşi sânt minoritari, este hotărâtoare în toate direcţiile. Nejidovii, ca Lenin, Stalin, Molotov, cu rol conducător în Uniune, s'au căsătorit cu jidovoici, — ear mâna dreaptă a ţarului roşu era jidovul Lazar Moiseevici Kaganovici, fără aprobarea căruia nu se lua nici o hotărâre politică. In ramurile de administraţie, de economie, cultură, politică, jidovii au ocupat până la 90 la sută din servicille existente. Intreaga Uniune sovietică se prezintă ca o veritabilă uniune iudaică.

Act de mulţămire. Oficiul parohial din parohia Budila, protopopiatul Braşov, aduce cele mai vii mulţumiri bunilor credincioşi cari au donat obolul lor pentru edificarea bisericii din roşu, pusă sub acoperiş în anul 1941. Aceştia sunt: Prefectura judeţului Braşov prin marinimosul prefect colonel D. Craiu Lei 600.000; Preot Iordan Curcubătă lei 200.000; Gh. Voiculescu, Medgidia lei 200.000; Primăria comunei Budila 71.010 lei; Principele Ing. N. Mavrocordato 30.000 lei; Coop. „România Nouă", Budila 20.000 lei; Ioan Şandru, Budila 10.000 lei; Ana L. Muşat, Budila lei 11.000; Ioan Marcu, Budila 10.000 lei; Ioan şi Maria Oltean, Budila 10.000 lei; Staicu Şeitan, Budila 5000 lei; Gheorghe Şandru, şeful diviziei VII cfr. Târgu-Jiu 5000 lei; Ioan Clinciu, Satulung 5000 lei; Parohia Teliu 5000 lei; Parohia Sirnea-Bran 3620 lei; Ing. Nivin 1000 lei; Ioan Seitan, Cărpiniş 500 lei; Susana Ioanovici, Budila lei 1000; Maria Ven, Budila 500 lei; Volcu Drângă, Prejmer 1000 lei; Andrei Mirică, Băcel 1000 lei; Ioan Nica Andreiescu, Brăila 10.000 lei; primăria Cristian 360 lei; Primăria Sânpetru 1448 lei; Primăria Moeciul de jos 160 lei; Primăria Bod 1470 lei; Primăria Măgura-Bran 425 lei; Primăria Cernatu 1190 lei; Primăria Zărneşti 1285 lei; Primăria Simon-Brad 339 lei; Primăria Hărman 565 lei; Primăria Araci 938 lei; Primăria Sohodol-Bran 70 lei; Primăria Urmeniş 430 lei; Primăria Ariuşd 416 lei; Primăria Baciu 10.475 lei; Primăria Poiana Mărului 560 lei şi Primăria Prejmer 100 lei. Cu totul donaţii în anul 1941 lei 1.220.861. Budila, 21 Ianuar 1942. — Preot *Iordan Curcubătă.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 1 Februarie 1942, va predica părintele *Nicolae Vonica.*

Adunarea generală a societăţii de «*Cruce Roşie*», filiala Sibiu, se ţine Duminecă, 1 Februar 1942, ora 11 şi jum., în sala mare a prefecturii judeţului Sibiu.

Cantine şcolare, pe lângă şcoalele primare sibiene, organizează primăria municipală. Peste 600 copii, din părinţi săraci, s'au înscris pentru a lua masa la cantine. Un apel călduros este adresat sibienilor, cari sânt rugaţi a-şi depune binevoitoarele daruri la primăria municipiului Sibiu.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 400 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerli 1—2 pe Ian.—Febr. a. c. cuprind: Diac. Dr. Grigorie T. Marcu: Veacul Ortodoxiei misionare. Prot. Dr. Ştefan Lupşa: Ştiri şi documente despre Biserica ortodoxă română din Transilvania după 1761. Preot Zosim Oancea: Hristos şi Antihrist. Prot. Sebastian Stanca: Pater Iani de Alba-Iulia. Sabin Sibianu: Pastoraţia în vreme de războiu (Un model al genului: Pastorala de Crăciun a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului). Preot Gh. Şoima: Răspunsurile ecteniilor. Preot Dr. Il. V. Felea: Darurile Bisericii. Diacon Nicolae Mladin: Doctrina despre viaţă a Profesorului Nicolae Paulescu. Prof. univ. Şerban Ionescu: Pacifismul bisericii papale. Prof. univ. Dr. Ioan Mateiu: Biserica în viaţa Românismului transilvan. Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Tipul veridic de vieţuire creştinească (Note pe marginea unei

---

ără glorie". In sfârşit Sf. Ciprian, are o părere aproape identică, cu cea expusă până aici.

Punctul acesta de vedere domină conştiinţa creştină a primelor trei veacări; el coincide cu răstimpul de persecuţie a Bisericii. Această împrejurare explică preferinţa ce au manifestat primele veacuri pentru o imagine aşa de sumbră. Atunci când creştinismul era violent combătut, iar creştinii mereu crucificaţi, era firesc ca ei să fie mai apropiaţi de imaginea lui Iisus ca „om al durerii". Creştinii, prigoniţi şi umiliţi, vedeau în Iisus cel crucificat şi batjocorit propria lor imagine.

Incepând cu sec. IV şi V acest curent începe să slăbească şi treptat să dispară. Primei păreri, îi urmează cea de a doua, care afirma absoluta frumuseţe a Mântuitorului. Aceasta coincide, în apariţia ei cu epoca de libertate pe care o dobândeşte creştinismul în imperiul roman. Momentul acesta de libertate acordată Bisericii creştine are repercursiuni dintre cele mai însemnate asupra desvoltării ei ulterioare. Intr'adevăr, prin regimul de libertate câştigat, creştinismul părăseşte nu numai ungherele întunecoase ale catacombelor, dar se desbracă şi de haina mohorâtă şi plină de umilinţă, în care o învesmântase vitregia vremurilor. Creştinismul se instalează acum oficial, în marile metropole ale imperiului, sub ocrotirea împăraţilor creştini, şi cu ajutorul artelor reuşeşte în curând să-şi câştige o strălucire pământească. Sentimentul interior, ce stăpânea acum lumea creştină ca şi condiţiunile exterioare de viaţă în care se afla, a determinat o modificare esenţială şi în modul de a reprezenta imaginea Mântuitorului. Vechea concepţie este abandonată ca anacronică. Ei aveau nevoie acum de o altă imagine a lui Iisus: mai luminoasă, mai strălucitoare care să reflecteze sentimentele lor de biruinţă triumfătoare. Imaginea nouă a lui Iisus trebuia să fie corespunzătoare nouii stări de lucruri, să reproducă şi rezume imaginea bisericii biruitoare.

Temeiul pentru noua concepţiune, fu găsit în psalmul 45, v. 3, în care se spune despre Mesia: „Tu eşti frumos ca nimeni altul între oameni şi harul să revarsă pe buzele tale, drept aceea Dumnezeu te-a binecuvântat în veac de veac". Sf. Ioan Gură de Aur, comentând acest psalm, subliniază „Frumuseţea fizică a Mântuitorului", şi totodată el explică profeţia lui Isaia despre figura lui Mesia, în senzul suferinţelor şi umilinţelor la care fu supus El. Fericitul Augustin comentând acelaş psalm, afirmă în termini şi mai categorici frumuseţea Mântuitorului, când spune: „Un Hristos pe cruce era un scandal pentru iudei, o nebunie pentru greci... însă pentru noi cari credem, El este frumos ca un Dumnezeu. El e frumos în sânul Fecioarei în care se îmbracă cu natura omenească, fără să se lipsească de natura divină. El este frumos prin naşterea sa... căci acest copil, în braţele mamei sale, dă cuvânt cerurilor să cânte mărirea sa de îngeri, o stea aduce la naşterea sa pe magi, cari îl adoră. El care este hrana celor iubitori de pace, El este frumos în cer şi pe pământ, frumos în trupul original al Fecioarei; frumos în braţele materne, frumos în minuni, frumos în flagelaţie, frumos când dispreţueşte moartea; frumos când îşi dă sufletul, frumos când îl reia; frumos pe cruce, frumos în mormânt, frumos în cer".

Opinia despre frumuseţea lui Iisus era confirmată de o legendă pioasă, păstrată de tradiţie. Ea este legată de următorul episod din călătoria familiei sfinte. Familia sfântă este înconjurată, la un moment dat de o ceată de tâlhari. Unul din tâlhari, văzând frumuseţea neobişnuită a pruncului, a împiedecat pe ceilalţi tovarăşi ai săi de a face ceva rău familiei sfinte, zicând: „Nu faceţi acestora nici un rău; căci dacă însuşi Dumnezeu ar primi chipul omenesc, El n'ar fi mai frumos, decât acest prunc". Şi legenda spune mai departe, că acel tâlhar a fost mai târziu răstignit de a dreapta Mântuitorului şi care pocăindu-se a şi fost mântuit.

Părerea că Iisus a avut o figură plină de frumuseţe a început să prevaleze tot mai mult şi începând cu secolul al V-lea, ea tinde să se generalizeze în lumea creştină. E probabil, că la promovarea şi consolidarea nouii concepţiuni asupra figurii Mântuitorului a contribuit într'o largă măsură încreştinarea grecilor, cari aveau un pronunţat gust estetic. Cu Dionisie Areopagitul, care crează o adevărată teologie a frumosului şi cu I. Damaschin, concepţiunea despre frumuseţea lui Iisus capătă o tot mai mare amploare şi temei mai puternic. Dovadă în acest sens ne sunt descrierile figurii Mântuitorului pe care ni le-a lăsat epistola lui Lentulus, I. Damaschin şi Nichifor Calist, aşa de înrudite între ele, şi în care figura lui Iisus apare în trăsături de netăgăduită frumuseţe.

Cât de mult s'a impus în răsărit convingerea că, Iisus a fost frumos, se vede şi din Prohodul Domnului, ce se cântă în răsărit la denia din Vinerea Patimilor. Autor al lui este considerat Teodor Studitul, care a trăit la sfârşitul veacului al 8-lea şi începutul celui de al 9-lea. In această pătrunzătoare elegie se pomeneşte adesea despre frumuseţea Mântuitorului. Cine poate să uite cuvintele pe care Sf. Fecioară le adresează Fiului său: „Primăvara dulce, Fiul meu cel dulce, frumuseţea unde ţi-ai pus?"

In apus, mai ales prin Toma d'Aquino, noul punct de vedere încă triumfă definitiv. Doctorul angelic, al catolicismului argumentează în modul următor frumuseţea figurii Mântuitorului: Iisus a fost fiinţă perfectă şi admirabil echilibrată. E greu de conceput, că un astfel de suflet, ca al lui Iisus, a putut fi asociat unui trup imperfect.

cărți a dlui Prof. Șerban Ionescu). Dr. Gr. T. Marcu, Dr. Nicolae Terchilă, Preot Ioan Bunea, Dr. Ilarion V. Felea, Dr. Spiridon Cândea și Dr. Corneliu Sârbu: Mișcarea literară: Von der Freiheit der Kinder Gottes. Das Kommen des Herrn. Prolegomena la o educație românească. Eine lateinische Inschrift des 4 Jahrhunderts aus Siebenbürgen. Tragedia omului în cultura modernă. Eclesiastul. Biblia în Ortodoxie. II Corinteni XII, 7–9. Viața Mântuitorului nostru Iisus Hristos povestită pe înțelesul tuturor. Viețile sfinților. Omul cel nou. Decăderea Dogmelor. Viețile sfinților. Chemări la Domnul. Râvna Casei Tale. Liturgisches Gebet und Privatgebet. Immer wieder Ostern. Dreissig Pfarrern geben Anregungen zur Seelsorge. LXXV de ani dela înființarea Academiei Române. Un vechiu Molitvenic-manuscris din Bihor în legătură cu alte molitvenice. Cronicari și istorici români din Transilvania. Adevăruri vechi pentru zidire nouă. Mărire Ție! Ni se pierde Neamul. Calendare eparhiale pe 1942 (Sibiu, Cluj, Arad, Caransebeș, Oradea-Beiuș, Timișoara și Argeș). Calendarul ziarului „Tribuna Ardealului" din Cluj. Dr, Grigorie T. Marcu, Arhim. Dr. Antim Nica și Sabin Sibianu: Cronică: Un an de apostolat ortodox românesc în Eparhia Clujului. Activitatea Misiunii Ortodoxe Române în Transnistria dela înființare și până la 31 Decemvrie 1941. Două momente festive în presa noastră bisericească. „Gândirea" la 20 de ani. Gr. T. M. și Dr. N. Neaga: Note și informații: Muncă spornică în Eparhia Caransebeșului. Premiul de virtute. Biserica apuseană și războiul. Apostasia anglicană. „Conștiința ortodoxă a lui „Petru Maior". Mărunte.

Credința ta te-a mântuit, de *Nifon Criveanu*, Mitropolitul Olteniei, Craiova. Tip. mitropoliei. Pg. 72. Lei 70. Conține *pastorale* cu bune și folositoare îndemnuri atât pentru preoți, cât și pentru ori care cetitor. De vânzare la Libr. Arhid. Sibiu.

Cereți

Catalogul

publicațiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și SIBIU **Lei 25**

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfințitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu**; *acest Catalog informează rapid, complect și onest asupra bogatei recolte cărturărești a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române și străine, însoțesc lucrările de mare răsunet ieșite din teascurile tiparniței șaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae.** *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

Concurs

Pentru pictarea Bisericii Sftului Nicolae din Brașov-Scheiu.

Consiliul Parohial al Bisericii Sftului Nicolae din Brașov Șchei instituie Concurs, pentru pictarea acestei biserici, declarată monument istoric, cu Ctitorie Voevodală, în următoarele condițiuni:

1. Pictura pe pereți se va face în fresco pe tencuială crudă.

2. Subiectele și motivele de inspirație sunt a se alege din Paraclisul Sf. Înălțări, din dreapta bisericii, ținându-se seamă de spațiul arhitectonic și de regulele iconografice.

Se va adopta stilul bizantin al bisericilor din secolul XVII și XVIII., ținându-se negreșit socoteala și de viziunea obiectivă a timpurilor noastre.

3. Pictura trebue să fie în concordanță cu icoanele vechi ale Bisericii Sf. Nicolae. Se cere armonie de stil și de culoare în toată lucrarea, care trebue să fie unitară și să exprime puternic simțământul religios ortodox.

4. Pictura se va executa în părți bine stabilite și succesive:

a) Turla
b) Altarul
c) Sânurile
d) Naosul
e) Pronaosul, și potretele ctitoricești
f) Porticul
g) In exterior: Sf. Ierarh Nicolae.

5. In biserică nu vor rămânea locuri libere, nepictate. Spațiile dintre scene se vor completa cu icoanele vechi ale bisericii și cu ornamente strict necesare, dându-se toată importanța compozițiilor figurale, cari trebue să fie monumental înțelese.

6. Fresca, pe lângă exprimarea unui sentiment puternic de credință religioasă, trebue să fie frumoasă, proaspătă, strălucitoare, asemenea vechilor fresci din bisericile noastre.

Materiale

7. Adevărata frescă cere o severă procedură și întrebuințarea unui material ales. Culorile vor fi din cele mai speciale pentru frescă, adecă să suporte varul fără să se discompună. Varul să fie stins de cel puțin trei ani într'o groapă curată, să fie compact și nu apos, să fie alb, nu gălbui, iar la întrebuințare să fie trecut prin sită, fără a mai fi udat.

Nisipul va fi curat de râu și se va întrebuința întotdeauna uscat. Fondurile tablourilor și locurile cari necesită poleituri, se vor executa cu aur adevărat.

Biserica Sf. Nicolae din Brașov-Șcheiu, fiind de foarte multă vreme tencuită, mai întâi se va da jos această tencuială pe sectoarele ce se vor picta treptat, curățindu-se bine și între cărămizi, pentru ca tencuiala nouă să pătrundă cât mai adânc. Primul strat care va suporta pe celelalte două, va fi gros și se va după ce zidul a fost bine udat. Compoziția lui va fi cea reglementară $^1/_4$ var și $^3/_4$ nisip curat.

Condițiuni speciale

8. Artiștii vor prezenta pe lângă ofertă:

a) Un memoriu-Deviz, specificat cu pictură în fresco și schițe de ansamblu,
b) Proiectul secțiunei longitudinale a Bisericii, executat în desemn și culoare, pe hârtie, arătându-se compozițiile ce artistul înțelege a picta, precum și locurile lor în biserică.
c) Relevul păretelui de apus al Bisericii, executat în desemn și coloare, ca și proiectul secțiunei logitudinale.
d) O scenă în mărime de execuție, în desemn stilizat, care să facă parte din proiectul prezentat.
e) Un fragment de frescă în dimensiunea 1 m. pe 0,80. m care se va executa direct pe peretele bisericii și al cărui subiect să facă parte din proiectul prezentat.
f) Toate lucrările se vor prezenta cu motto, iar numele autorilor se vor prezenta în plicuri, având acelaș motto, odată cu ofertele și devizele.
g) Artiștii vor preciza în ofertă costul întregei lucrări executate cu vopsele (culorile) proprii și costul lucrării cu culorile cumpărate de biserică, după avizul artiștilor.
h) Lucrările prezentate vor fi examinate de o comisie de specialiști, în care va intra și parohul bisericii și un membru al consiliului parohial.
i) Cousilul parohial își rezervă dreptul a încredința lucrarea concurentului în care are încrederea, că va executa o lucrare artistică și durabilă.

Recepționările și plățile se vor face conform contractului treptat pe fiecare sector. Termenile de predare vor avea totdeauna o toleranță de două săptămâni. La aprobarea devizului și la facerea contractului se va da pictorului executant un aconto de 30% din suma prevăzută pentru partea ce va executa. Pictorului executant i se-va reține o garanție de 10% pe un an.

Delegatul sfintei Metropolii din Sibiu va avea dreptul să controleze din punct de vedere iconografic, dacă pictorul executant se conformă cerințelor picturii religioase ortodoxe.

Schelăria necesară cade în sarcina pictorului ales pentru executare.

Biserica furnizează apa și lumina.

Artiștii concurenți vor obține dela Oficiul parohial al Bisericii planurile construcției și devizul lucrărilor de pictură.

Ofertele cu memoriile-deviz se vor înainta Parohiei Bisericii Sf. Nicolae, până la 20 Martie 1942.

Consiliul par. al Bisericii Nicolae din Brașov-Schei

Președinte
Dr. N. Stinghe
paroh, adm. prot.

Vasile Iordache
secretar

(3) 1—3

Nr. 203/1942 (1) 2—2

Concurs

Devenind vacant postul de *econom* la Internatul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, se publică concurs pentru întregirea lui cu termen de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Candidații, cari doresc să ocupe acest post, au să facă dovadă că întrunesc condițiunile cerute de Statutul funcționarilor publici, aplicate funcționarilor bisericești precum și condițiunile legilor și regulamentelor bisericești și să fie ortodocși.

La cererea de concurs vor înainta:

1. Act de cetățenie.
2. Act de naștere.
3. Extras de botez.
4. Certificat de moralitate din care să rezulte că n'a fost condamnat pentru infracțiuni împotriva ordinei și siguranței Statului și că n'a fost destituit ori pus în disponibilitate din alt serviciu public.
5. Actele școlare.
6. Act de situația militară.
7. Certificat medical dela un medic oficial.
8. Declarația de avere a candidatului.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: Baza dela Stat fără gradații și locuință și întreținere gratuită în Internatul Academiei.

Cererile de concurs, timbrate se vor înainta la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Concurenții admiși vor fi supuși unui examen, de baza căruia pot fi numiți în conformitate cu Regulamentul intern pentru întregirea posturilor administrative ale Arhiepiscopiei.

Data ținerii examenului de concurs se va anunța ulterior.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 9 Ianuarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

(2) 2—3

Concurs

Pentru confecționarea circa 80 strâni din lemn de stejar sculptate după modelul fixat de Monumentele istorice dela București pentru biserica „Sf. Nicolae din Brașov-Schei:

1. Consiliul parohial al bisericii „Sf. Nicolae" din Brașov-Schei publică concurs pentru confecționarea acestor strâni, cu termin de 14 zile.

2. Domnii amatori sculptori sânt invitați a înainta în acest termin, ofertele închise și sigilate, oficiului parohial, Piața Unirii 1.

2. Modelele sânt a se vedea în această biserică în Paraclisul sud și în fotografie la biroul parohial.

4. Termenul de livrare și de așezare în Biserică este de 1 Octomvrie 1942.

5. Garanția de 10% se va depune la biroul parohial în efecte de stat, odată cu oferta, și se va reține un an de zile dela predarea și recepționarea strânilor de către arhitectul șef al bisericii.

Consiliul parohial al bisericii „Sf. Nicolae", Brașov-Schei.

Vasile Iordache, secretar.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

Intre cuvânt și faptă

Adeseori pare a se ivi un antagonism între cuvânt și faptă, între idee și realizare, între promisiune și împlinirea ei.

Cuvântul urcă înălțimi îndrăsnețe, în timp ce fapta se târăște, ca o reptilă anemiată de intemperiile vremii.

Cuvântul însuși clădește înălțimi la care fapta cuvântului nici că îndrăznește a privi. Am putea spune că mare parte din energia umană este consumată în formulări abstracte, în măestrite realizări, — pe câtă vreme ceeace rămâne valabil în lume este numai ceeace omul realizează faptic.

In realizarea ei ideea își cucerește poziția de afirmare și valoare în timp și spațiu.

In realizarea ei, și numai astfel, se identifică cu viața, e însăși viață.

Cuvântul se mulțumește adese cu reflexele sale exterioare, cu sonoritatea sa mai mult sau mai puțin plăcută, ignorând fapta, deși cunoaște realitatea că în asemenea împrejurări el rămâne „literă moartă".

Fapta își poartă cu umilință purpura sdrențuită de ascuțișul sfidător al cuvântului, dar așteaptă răsturnarea neîntârziată a acestei stări și restabilirea armoniei dintre ele, a acelei armonii pe care însuși Dumnezeu a lăsat-o lumii ca pe o lege fără de care continuitatea ei fericită în timp nu poate fi gândită.

Dar cine este chemat, în primul rând, să realizeze această armonie?

Desigur Cuvântătorul!

Până când viața cuvântătorului nu va reprezenta, în lume, fructul sintetic al cuvântului, adecă fapta, cuvântul va rătăci mereu fără rost, iar fapta nu se va putea ridica din depresiunea ei.

Până când Cuvântătorul nu va sângera însuși sub spinii suferințelor, sau singur nu se va smulge din bucuriile relative cu care-l momește această scurtă trecere prin lumea pământească, zadarnic se va strădui să-și îndrepte semenii, spre orizontul unui ideal, prin cuvânt.

A fi cuvântător, înseamnă a întregi, în aceeaș ființă, rațiunea limpede a învățătorului, cu disciplina stăruitoare și munca fără repaus a învățăcelului.

Și când spun cuvântător, mă gândesc, în primul rând, la preot și apoi la mirean; pe umerii celui dintâi apasă responsabilitatea celei mai sacre misiuni din câte a încredințat Cerescul Creator, creaturii Sale rațional-libere, omului.

Pe umerii acestuia cutreeră lumea, dela o margine la alta a pământului, crucea mântuirii în Hristos, sau biciul ispășitor al iadului, și pe conștiința lui se sprijină conștiința dreaptă sau mincinoasă a omenirii, conștiința ce va moșteni libertatea sau osânda veșnicei judecăți a Domnului.

Tot astfel preotul, și cu el fiecare creștin, numai ce a auzit cu conștiința sa, ce a văzut cu ochii sufletului său și cu propria-i îngenunchiere și sângerare a pipăit, *aceasta* și despre aceasta să vorbească.

Faptă, *apoi* cuvânt, cere Domnul, când, prin gura lui Pavel, nesocotește credința dacă aceasta este lipsită de fapta corespunzătoare.

...Și peste egoismul propriu, peste capriciul de a poza în ceeace nu sântem, întâi noi, slujitorii de zi și noapte ai Domnului, să schimbăm retorica pufoasă, cu adevărata plinire, *prin trăire*, a poruncilor dumnezeești.

Căci numai „dacă umblăm în lumină, așa cu el (Dumnezeu) este în lumină, avem împărtășire unul cu altul, și sângele lui Iisus, Fiul lui, ne curățește de de orce păcat", (Ioan Epist. I, 1, 7).

Valeriu Popa

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stănilоae

Editura și tipărul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 8 Februarie 1942 — Nr. 6

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Dl Ministru Ion Petrovici la Sibiu

In zilele de 7 și 8 Februarie Sibiul va fi cinstit de vizita dlui Ioan Petrovici, ministrul Culturii Naționale și al Cultelor.

Domnia Sa vine să ia contact cu conducerea Bisericii ardelene, cu lumea universitară și școlară, la scurtă vreme după preluarea importantului Minister de unde se îndrumează spiritualitatea românească și educația tinerelor generații.

Ardealul românesc și bisericesc, ca toată Țara de altfel, a așteptat de mult să vadă la cârma culturii naționale o minte care să aibă afinități cu idealurile spirituale românești. Sufletul românesc cu destinul lui viitor a fost îndrumat până acum de chirurghi, de inși fără patrie, de sociologi din școala lui Durkheim. Nici unul din aceștia nu știa ce trebue acestui suflet, spre ce ținte trebue îndrumat și prin ce metode. Toți îi impuneau idealuri nebuloase și sisteme pedagogice artificiale, luate de-a gata din cine știe ce laboratorii suspecte de peste nouă Țări. Nu e de mirare dacă s'a ajuns în școala noastră la o adevărată babilonie de idei, sau la o mare descurajare.

Azi școala românească are în sfârșit în fruntea ei un om cu două mari însușiri. Dl Ion Petrovici e un gânditor de rangul întâi, unul dintre cei câțiva mari filosofi ai noștri, pe cât de informat pe atât de talentat. In al doilea rând, Domnia Sa e un filosof de categorică orientare românească și creștină. Dl Ion Petrovici socotește că cugetarea nu are dreptul să lunece cu indiferență peste cele mai directe realități spirituale, peste nație și religie, pentru a se învălui într'o țesătură de abstracții de cari rațiunea poate inventa câte vrea, dar cari n'au nici o legătură eficentă cu existența concretă. Filosofia trebue să explice nația ca ultimă unitate specifică a omenirii, ca zonă ontică ireductibilă, ca mediu spiritual calificat ce determină pe fiecare ins, ca isvor și suport de viață al indivizilor în virtutea caracterului ei de comunitate. Dar filosofia trebue să și ajute la menținerea și promovarea nației dacă de ea atârnă existența inșilor. Cultura nu trebue să fie un instrument de tulburare a caracterelor etnice, ci de conservare a lor.

Acelaș interes pe care l-a arătat neamului, l-a arătat dl Ion Petrovici în cugetarea sa creștinismului. Neamurile nu se susțin prin trup, ci în primul rând prin puterea sufletului, care e alimentată de credință. Persistența credinței în milioane de suflete și fructele ei binecuvântate sunt o realitate care trebue să îndemne filosofia a lua într'o mai serioasă considerație certitudinile ei.

Mânat de asemenea motive și de rezultatele actuale ale științii, dl Ion Petrovici a scris în anii din urmă o serie de studii în revista «Gândirea», prin cari demonstrează convingător adevărurile de temelie ale creștinismului. Cine a citit eseul «Dincolo de zare», publicat în «Gândirea» în Septemvrie 1939, a rămas covârșit de mulțimea argumentelor pe cari le scoate Domnia Sa din rezultatele psihologiei și științei contimporane pentru nemurirea sufletului. Vechile argumente, clădite numai pe mecanismul legilor logice, sunt atât de naive și de artificiale pe lângă convingătoarele concluzii și sugestii ce rezultă din datele psihologice și din evaporarea materiei în abstracte reguli matematice.

Disprețul științei pentru adevărurile de taină ale realității spirituale e arătat în alte eseuri ale dlui Ion Petrovici ca o naivitate depășită de vremea noastră. (A se vedea de pildă eseul «Vicisitudinile obiectivității științifice»). Comentând pe filosoful francez Boutroux, dl Ion Petrovici stărue altădată asupra caracterului contingent al legilor naturii, arătând că nu există o siguranță absolută în ce privește desfășurarea viitoare a unui fenomen sau altul, căci există totdeauna posibilitatea unor cauze cari să modifice formula cunoscută, există un isvor adânc, infinit, nedeterminat al posibilului, căruia numai că nu-i spune dl Ion Petrovici, Dumnezeu.

Gândirea creștină a dlui Ion Petrovici, deși nu s'a exprimat până acum decât în puține eseuri, este atât de bogată și de subtilă și aduce apologeticei creștine argumente așa de proaspete, încât ar merita să formeze obiectul unui studiul special din partea vre-unuia din teologii noștri.

Dl Ion Petrovici este cel dintâi și până acum singurul nostru filosof de orientare creștină.

E trist că un neam creștin ca al nostru a trebuit să fie torturat până acum de filosofi ce nu voiau să aibă nici o înțelegere pentru concepția lui de viață, pentru aspirațiunile lui cele mai adânci, de filosofi cari îi sfidau temeiurile de existență din trecut și din viitor dela înălțimea strașnicei lor originalități întru ateism de stil Auguste Comte sau Durkheim.

Meritul dlui Ion Petrovici este cu atât mai mare, cu cât prin Domnia Sa filosofia românească face primii pași de întoarcere lângă sufletul și lângă destinul neamului, însușindu-și un creștinism categoric.

Dată fiind gândirea naționalistă și creștină a dlui Ion Petrovici, avem cele mai îndreptățite nădejdi că prin Domnia Sa s'a inaugurat la postul de comandă al culturii naționale epoca regăsirii spiritului românesc în educația viitoarelor generații.

Pentru Biserică această epocă de românizare a oficiului de îndrumare al spiritualității noastre constitue o mare bucurie. Biserica românească a pășit totdeauna alături de neam și s'a bucurat de toate izbânzile și înălțările lui, precum s'a întristat totdeauna de neînțelegerea cu care a fost chinuit și umilit. In triumful spiritului românesc, Biserica vede o biruință proprie, căci adâncurile acestui spirit stau pe temelie creștină ortodoxă.

Dar Biserica se va bucura și de înțelegerea pe care știe că o va întâlni ea însăși la filosoful creștin care conduce departamentul Cultelor.

In multe privințe Biserica a avut să sufere dela regimurile trecute. Nu amintim acum decât loviturile ce le-a îndurat învățământul teologic al Bisericii ardelene și prin el însași preoțimea Ardealului recrutată din Academiile teologice. Deși cu aceeaș pregătire ca la Facultățile teologice, această preoțime a fost ținută permanent în inferioritate de prestigiu și de salarizare față de preoțimea celorlalte provincii, luptând în modestele sate aleArdealului, uneori strâmtorate de populație minoritară, cu infinite greutăți.

Avem toată nădejdea că în sfârșit s'a ivit omul care va înlătura greutățile inegale de pe umerii acestor mucenici ai neamului.

Cu asemenea gânduri de admirație și de încredere salutăm pe dl ministru Ion Petrovici în Sibiul ortodox și universitar.

D. STĂNILOAE

„Preotul să fie neiubitor de argint"...

Intr'un mod mult mai competent decât ar putea aceste rânduri să o facă, s'a semnalat în coloanele acestui ziar porunca Sf. ap. Pavel către slujitorii de altar din toate vremurile, de-a nu fi iubitori de argint; s'a trimis în acest sens în Arhidieceza noastră și o Circulară, așa că problema ar părea epuizată. Totuș am dorì să se audă în această privință și glasul preoțimii. Din dosul vreunei culise ar putea să se scoată câte un zâmbet ironic, îndreptat în spre centrul de unde aceste sfaturi au pornit. Și dacă vrei să găsești fundamentul de atac, îl găsești cu multă ușurință în orce împrejurare.

Aslăzi cu valul de scumpete, cu copii în școală... îmbrăcăminte scumpă... hrană... toate cu sute de procente mai urcate... credincioșii mai răi și ei... salarii insuficiente.., mai poți să mai slujești cu stolă atât de redusă?

Preotul nu-și poate cumpărà o carte, nici nu-și poate abonà vreun ziar, la colecte, la ajutoare, la primire de străini, la orice altă operă de binefacere trebue să fi cap de listă, căci te faci de rușine și'n fața oamenilor și'n a lui Dumnezeu.

Da, adevărat, au și aceste angajamente, realitatea lor, dar nu înseamnează că sfaturile primite ar fi produsul fantasiei, sau că ar fi puse pe hârtie de un condei ce nu a gustat amărăciunea vieții. Și dacă ar fi să fac o comparație între realitatea unora și a altora, atunci m'aș slujì de un fruct oarecare, care pe deasupra are coaja, iar înăuntru miezul. Argumentele pentru gonirea arginților din mâna preotului ar constituì coaja, iar îndemnurile citite pe frontispiciul ziarului nostru: „Preotul să fie neiubitor de argint", date de către P. C. S. Păr. Dr. Spiridon Cândea, ar constituì miezul. Și oricine știe că viața nu încolțește din coajă, ci de sub coajă, adecă din sâmbure, din miez.

Și atunci pierderea noastră va fi mare dacă ne vom oprì numai asupra lustrului ce-l dă coaja, iar la miez nici nu ne gândim. Cu ce progres ne putem mândrì, dacă am reușit să câștigăm un ban mai mult din cine știe ce împrejurare, dacă pe la spate credinciosul ne vorbește mereu de rău, ne critică, ne calomniază. Unde e progresul?

Intr'o gară auzisem mai zilele trecute vorbindu-se despre niște preoți, ce au ținut cu cale să atragă atenția credincioșilor că la umblatul cu crucea ar trebuì mai mulți arginți puși pe masă, decât altădată, ba unul a spus că nu pretinde decât 4 ouă, sau cel puțin valoarea lor. Și câți dintre preoți nu vor fi făcut acelaș lucru, îl vor fi făcut pentrucă își vor fi zis că 4 ouă altădată ți le dădea cea mai sărăcăcioasă casă. Dar nu pretenția materială este mare, ci faptul în sine este grav, devine ridicol, se comentează, se tălmăcește și tot ceeace ai clădit prin predica unui an întreg, ai dărâmat prin nechibzuita vorbă a unui moment.

Pretenția în sine este mică, dar face din preot un iubitor de argint și sub nici o latură nu te judecă mai mult credincioșii decât sub aceasta a materiei. Pipăiți discret pulsul printre enoriași ca să vedeți cum te povestesc și'n fața altora din alte parohìi, că ești lacom, că nu te mai vezi sătul etc. Și frate părinte, să nu dea Dumnezeu să se țeasă astfel de pânză în jurul nostru, toate celelalte calități ale noastre sânt reduse la nimic. Te vezi atunci că faci apeluri peste apeluri pentru ajutorarea nevoiașilor sau pentru cine știe ce colectă și nu au nici un rezultat. Credinciosul par'că stă să-ți reamintească de cuvintele apostolului: „Iubirea numai cu cuvântul sau cu limba nimic nu plătește, trebue să iubim cu fapta și cu adevărul" (I Ioan 3, 18).

De eşti iubitor de argint, răstorni clădirea lui Dumnezeu, la care te-ai angajat în momentul când ai primit înfricoşata răspundere a preoţiei, făgăduind că vei fi un bun zidar.

Şi atunci să ştergem veniţele stolare? Nu, aceasta nu o vom putea face chiar de am vrea. Ele sânt înrădăcinate în credinţa şi tradiţia poporului nostru, ele isvorăsc din iubirea ce o are turma faţă de păstor şi din convingerea că-şi ajută altarul, fără de care nu pot trăi. Decretele-legi ce s'au dat cândva pentru desfiinţarea, ştergerea stolelor au fost pur şi simplu utopii. Ele se vor şterge atunci când nu vor mai fi nici slujbe, sau se vor şterge atunci când le vom comercializà; poporul se desgustă, iar între tine păstor şi ea turmă prăpastia s'a deschis. Din contră, stolele se menţin şi cresc atunci când nu te târgueşti, când foarte discret le primeşti... Dø, ştiu că sunt credincioşi cari speculează această bunătate a preotului, aceştia sunt însă lemnele uscate care nu pot micşora farmecul verde al pădurii.

Adevărat iarăş, că această generaţie de preoţi suntem la răscruce, statul în nădejdea că enoriaşii se îngrijesc de noi ne dă o întregire de salar, iar aceştia ne-au lăsat în seama statului. Această răscruce însă nu trebue să ne forţeze să ne neglijăm pastoraţia noastră. In acest timp putem pierde valori cu care nu ne mai întâlnim — pierdem miezul, sâmburele, viaţa — alergând după un trai mai îmbelşugat, adecă după coajă. Noi trebue să tindem „să facem din parohie o adevărată familie în care păstorul să fie tată adevărat, copiii duhovniceşti vor şti să regulèze traiul tatălui duhovnicesc, nu-şi vor curţa punga lor, pentru acela care le dă tot sufletul, tot timpul, toată munca şi toată viaţa sa" [Petrov: Un păstor model, p. 44].

Acesta să ne fie deci idealul; să alergăm după suflete şi nu după ban. Ce folos ai că la o slujbă ai reuşit să iei un ban mai mult, dacă sufletul credinciosului l-ai pierdut?

Va fi privit acest scris al meu cu oarecarè rezervă? Voiu fi privit ca unul care nu cunoaşte realitatea şi mă erijez în sfătuitor? Voiu fi taxat un „burghez" care nu se interesează de situaţia amară a preoţilor din parohiile noastre sărace?

Tocmai experienţa din astfel de parohii mă face să vorbesc astfel. Mi-am început viaţa într'o parohie care n'avea nici o palmă de grădină măcar, o casă în care ploua şi bătea vântul, n'aveam nici salar şi în acelaş timp eram şi sărac fiind la începutul căsniciei, şi cu toate astea acolo mi-am petrecut cele mai frumoase clipe din viaţă sub acest raport al traiului material; cămara de provizii dădea aspectul unei gòspodării în stil mare. Eu n'am taxat nici o slujbă şi nici n'am cerut vreodată ceva, — de-aş fi cerut cât de mult fără îndoială că nu aveam nici o zecime din ceeace mi-a dat iubirea lor.

Cunosc şi acum cazuri cu preoţi tineri fără salar, cari duc aceeaş viaţă şi cari nu cer nici o stolă. Astfel în o parohie învecinată cu dela ei iniţiativă credincioşii au pus boii la cară şi au colindat prin sat după bucate, pentruca să-şi ajute preotul ce n'are salar. Aceasta dovedeşte că fi duhovniceşti nu-şi uită de tatăl lor, atunci când îţi împarţi cu ei sufletul tău de părinte. Pe credincios aşadar trebue să-l convingem, că noi vrem să ne apropiem de sufletul lui, şi nu de banul lui.

Iubite, întru Hristos frate, ţi-am descusut acì inima cu toată sinceritatea şi ţi-am scris aceste rânduri, nu pentrucă vrèau să par mai ştiutor şi să-ţi dau îndrumări şi sfaturi, nici n'am vrut să fac o lecţie din studiul pastoralei, când mi-am întitulat astfel rândurile de mai sus, ci am vrut să stăm de vorbă pe marginea sfaturilor şi călduroaselor îndemnuri ce dela centru ni-au venit în legătură cu stolele noastre. Am privit problema cu toată sinceritatea şi în acelaş timp cu modestia unui preót dela sat, fără a avea decât pretenţia că am căutat se nu pierd din vedere idealul nostru suprem: câştigarea sufletelor pentru împărăţia lui Dumnezeu.

Unul pe altul iubindu-ne, e bine să ne fătuim.

Ştiu că ţi se face şi frăţiei tale inima ghem de durere, când aude vorbindu-se de rău câte-un slujitor de altar pentrucă este prea agonisitor de câştig şi prea iubitor de argint.

In acestè vremuri, când ne războim cu slujitorii întunericului şi cu aceia ai materiei, când încheeturile lumii ţesută din tortul jidovului Karl Marx, au trosnit şi încep a se prăbuşi, slujitorii Spiritului trebue să dovedească că slujesc cu adevărat Spiritului şi numai Lui.

Pr. Ion Sabău

Probleme-Recensii-Comentarii

Revista «*Internationale Kirchlichè Zeitschrift*», din Berna, în numărul său ultim pe anul 1941, caetul 3—4, sub semnătura unui cunoscut om de carte, profesorul Dr. Bertold Spuler, dela Universitatea din Göttingen, publică o recenzie foarte elogioasă asupra studiului pe care eminentul profesor al Academiei teologice „Andreiane", Dr. Grigorie T. Marcu, l-a publicat de curând sub titlul: „Antropologia Paulină", în Seria Teologică, Nr. 20. Sibiu, 1942, p. XXXVIII+335.

Profesorul B. Spuler analizează pe scurt cuprinsul studiului părintelui profesor Marcu, arătând cum din elementele teologiei pauline cu privire la „Eliberarea omului de sub stăpânirea păcatului", şi la „înnoirea şi înobilarea lui sufletească prin Hristos", a ştiut să închege autorul o splendidă lucrare despre „Antropologia Paulină", prezentând pe om sub cele două aspecte: extern şi intern, şi arătând „schimbarea omului vechiu în om nou sub înrâurirea Mântuitorului".

Recenzentul remarcă obiectiv caracterul ortodox al studiului părintelui Marcu, temeinicia elaborării ştiinţifice şi alte însuşiri ale operii, prin care autorul cărturar şi maestru rar al cuvântului, şi-a agonisit sieşi cinste, şi a sporit în chip deosebit prestigiul centrului ortodox al Sibiului.

*

Tot problema tineretului. — Un săptămânal, de învăţătură creştină ortodoxă, a publicat recent, la loc de frunte, un cuvânt către preoţi, semnat de un distins mănuitor de condei, care face apel la slujitorii altarului de-a se smulge din starea prea mare de izolare şi de a se apropià, înainte de toate, de sufletul copiilor şi al tinerilor, pentrucă în ei fâlfăie duhul avântului, ce nu cunoaşte piedeci şi greutăţi.

Se explică astfel din acest avânt, de ce Stăpânul întunerecului a stat cu undiţa mai ales în apa tinereţii. Dintre *tineri* a voit el să-şi creeze propovăduitori, pentrucă acolo, în tineret, se găseşte râvnă şi îndrăzneală necesară.

Pentru restul oamenilor nu poate fi mâhnire mai mare decât a vedea tineretul angajat la armata Satanei dela Miazănoapte.

Angajare zadarnică, cu toate acestea: Diavolul roşu va fi înfrânt, despre aceasta nu trebue să se îndoească nici tinerii şi nici alţii.

Oricât ai svârli peatra împotriva cerului, ea e sortită să recadă la pământ. Oricât de puternic ar fi Satana, — atunci când păşeşti împotriva lui cu făclii de lumină sfântă, intervine puterea de Sus şi te face biruitor.

Dar cu atâta problema nu s'a rezolvat. Sufletul tineretului rămâne setos întru a se desăvârşi. Aici intră în acţiune biserica şi şcoala ca să pună stăpânire pe duhul tinerimii active.

Tineretul, sub oblăduitorul scut al bisericii şi al şcoalei, are să-şi depene firul muncii sale.

Dintr'un fericit instinct de conservare, la noi tineretul român a preţuit stratul credinţei strămoşeşti şi a căutat să-i fie razim.

Păstrând această temelie şi având un tineret, temeinic crescut în duhul temerii de Dumnezeu, vom dispune de puteri mai scumpe decât orce alte comori.

Şi dacă pedagogii, precum şi conducătorii politici au ochii îndreptaţi spre tineret, nouă, modeştilor ziditori de suflete, nu ne poate fi iertat să nesocotim această problemă.

Omul, pentru noi, este făptura lui Dumnezeu şi nu e produsul exclusiv al mediului social şi economic, cum a căutat jidovul Karl Marx să-şi lămurească ucenicii şi urmaşii.

Dacă ochii ne sânt ţintiţi, din acest punct de vedere, asupra tineretului, am dori ca *şi alte priviri* să intre în raza vederilor noastre atât în educatia din şcoală, cât şi în cea afară de şcoală.

Noi, preoţii, avem să înconjurăm tineretul cu viul nostru interes şi să-l creştem după vederile şi poruncile bisericii. Ear prin colaborarea dorită, vom înainta cu paşi repezi spre ţelul comun.

Cu o tinerime, creştină cu adevărat, zările viitorului apar luminoase şi pline de bune făgăduinţe. — Pr. *Ion Sabău.*

*

Răvaş luptătorilor din Crimeea. — La lumina dorului de frate s'au deslusit gânduri pentru iubiţii ostaşi cari luptă pe frontul răsăritului, ca să înece în apus regimul tiran din Rusia.

Luptători ai crucii şi credinţei străbune, — pentru voi aprindem făclii în faţa altarelor; pentru voi rugăciunile noastre se urcă pe norii de tămâie până în slava ce-

FOIŞOARA

Figura Mântuitorului

(10) [Sfârşit] De Pr. **Aurel Radu**

Mai mult, presupunând, că Iisus a avut fizonomie urâtă şi respingătoare, aceasta ar fi constituit o piedecă serioasă în lucrarea sa pământnască, întrucât şi-ar fi atras dispreţul mulţimilor şi ar fi fost deci evitat. Şi referatele evanghelice confirmă din plin acest punct de vedere. Mulţimile erau atrase de El nu numai prin noutatea şi frumuseţea învăţăturii Sale, şi nici numai prin miracolele săvârştie de El, ci şi prin farmecul şi frumuseţea întregii sale personalităţi.

Până şi unele scrieri apocrife numesc pe Iisus „frumos".

D. Merejskovski, ocupându-se de faţa Mântuitorului, înclină să creadă, că în evanghelia după Ioan unde se vorbeşte de pruncia lui Iisus, se face aluziune şi la frumuseţea Lui. „Şi Iisus sporea în înţelepciune, creştea cu trupul şi har avea la Dumnezeu şi la oameni" (Lc. 2, 52). Cuvântul grec haris, latinul gratia, se referă — după el — nu numai la spiritul lui Iisus, ci şi la trupul lui... Astfel că senzul general al versetului, ar fi următorul: „Iisus creştea şi se făcea tot mai frumos" (D. Merejskovski o. c. pag. 307).

Inainte de a trece mai departe şi a expune ultimul temeiu pe care se sprijină convingerea creştină în frumuseţea lui Iisus, să examinez felul cum trebue conciliate şi explicate cele două păreri extreme care au împărţit pe părinţii şi pe scriitorii creştini, cu privire la figura lui Iisus. Evident, că dacă „extremele se ating", atunci, acest lucru putem să-l spunem şi cu privire la aceste păreri, în aparenţă aşa de contradictorii. Căci ele se armonizează perfect între olaltă, dacă nu ne lăsăm înşelaţi asupra senzului problemii care a frământat pe sf. părinţi. Problema pe care au desbătut-o sf. părinţi, n'a fost o problemă de pură estetică, cum sunt ispitiţi s'o considere esteticienii moderni. Ea a fost mai mult o problemă de ordin etic. Unii au privit mai mult umilinţa întrupării lui Iisus, şi l-au urmărit în perspectiva plină de umbre a calvarului; pe când ceilalţi covârşiţi de maiestatea lui divină, n'au voit să-l vadă decât în strălucirea taborică. Astfel se explică cum Clement Alexandrinul, după ce spune, că Iisus n'a fost frumos, tot el mărturiseşte că: „Pentru noi cari dorim adevărata frumuseţe, El este singurul frumos" (Strom. II. 5, 21).

Cuvântul hotărâtor în această problemă îl are, fără îndoială, ortodoxia care prin concepţia ei despre frumos, aşa cum ea a fost formulată şi sistematizată de Dionisie Areopagitul, I. Damaschin, Maxim Mărturisitorul etc. lămurită şi adâncită la noi de dl prof. N, Crainic, aduce incontestabilă lumină şi clarificare.

După D. Areopagitul, frumuseţea e unul din numele lui Dumnezeu, ceeace înseamnă, că ea este un atribut divin. El este frumuseţea absolută şi isvorul oricărei frumuseţi. Lumea însăşi, care e creaţiunea lui Dumnezeu, se numeşte frumoasă, căci cosmos înseamnă frumuseţe, podoabă. Şi ea este frumoasă tocmai pentrucă în ea se răsfrânge frumuseţea lui Dumnezeu. Binele absolut şi frumosul absolut, sânt identice, şi deci frumosul şi binele sânt acelaş lucru. N. Crainic: Nostalgia Paradisului, p. 149) Aceasta înseamnă, că atunci, când cetim în geneză că: „a privit Dumnezeu la toate câte le făcuse şi iată erau bune foarte", trebue să înţelegem, că Dumnezeu contemplând sau privind lumea creată de El, a găsit-o desăvârşită de frumoasă. Adam încă a fost opera lui Dumnezeu şi deci şi despre el a spus, că este frumos.

Cea mai mare catastrofă, în istoria lumii, este căderea ei în păcat, prin care s'a distrus armonia paradişiacă a omului. Păcatul a desfigurat totul. Prin el intră eroarea în ordinea cugetării, răul în ordinea morală şi urâtul în ordinea estetică. Deci păcatul n'a fost un simplu accident, fără importanţă în istoria lumii.

In lumea aceasta stricată şi desfigurată de păcat a venit Mântuitorul, al doilea Adam, cum îl numeşte Ap. Pavel, tocmai ca s'o restaureze în ordinea spirituală primordială, s'o renască în Duh, prin a doua creaţie. Prin Mântuitorul lumea se zideşte a doua oară, transfigurându-se prin har, spre a ajunge din nou la frumuseţe, primordială. Spre aceasta frumuseţe primordială aspiră întreg cosmosul, şi deci şi omul. La slujba înmormântării, Biserica cântă aceste cuvinte aşa de semnificative: „la celce după asemănare se ridică, cu frumuseţea cea dintâi iarăş împodobindu-mă".

Dacă Dumnezeu Tatăl este frumuseţe, şi Dumnezeu Fiul e frumuseţe. Dacă Adam cel dintâi a fost frumos, şi Adam cel de al doilea a fost frumos; deci Mântuitorul a fost frumos. Modul de frumuseţe sofianică, necreată şi creată totodată, e personalitatea Mântuitorului, care ca logos e necreat, iar ca întrupare în om e creat. „— Iar D. Areopagitul spune, că prin frumuseţe ne ridicăm la Iisus, şi ochii noştri întorşi spre El, pot vedea ceeace este îngăduit să vedem.

Ceeace teologia ortodoxă a teoretizat, arta bizantină a realizat. In arta bizantină nu găsim natura aşa cum e ea, desfigurată de păcat, ci transfigurată şi modelată după chipul Mântuitorului de pe Tabor. — „Ortodoxia are viziunea frumuseţii spirituale ideale", observă cu dreptate S. Bulgakov — Este un ideal religios, mai mult estetic decât etic, ideal situat dincolo de bine şi de rău, ca entităţi separate. — E lumina ce luminează drumul pelerinilor pe acest pământ. — acest ideal ne chiamă dincolo de marginile vieţii noastre, el chiamă la transfigurare" (S. Bulgacov: Ortodoxia, p. 194).

rului. Jertfa voastră este mare! Un neam întreg o urmăreşte ca pe o liturghie naţională prin care se preamăreşte legea creştinească şi neamul.

Profilul vostru argintat de zăpadă ne apare în faţă, în suflet vă dăm adăpost de frate, din dragoste vă dăm avântul şi căldura cu care să înfruntaţi viscolul pustiitor al gerului.

Nu uitaţi, acasă vă aşteaptă copiii şi nepoţii, ei doresc să vă reîntoarceţi cu bine şi să le spuneţi basme din lumea albă a zăpezilor pe care aţi însemnat cu sânge cărarea biruinţelor.

Voi scrieţi, cu focul dragostei de neam şi ţară, pe papirusul alb al Rusiei, întinate de molima roşie a destrămării ordinei şi civilizaţiei.

Inainte! Scrieţi, dragii noştri, să afle muscalii că românii ştiu să-şi apere ogorul şi căminul. — Pr. *Gh. Şerbu*-Saţulung-Braşov.

Consfătuirea clerului din Caransebeş

După conferinţa de protopopi, care am anunţat-o în numărul nostru precedent, a urmat, în 17 Ianuar c., consfătuirea clerului din Caransebeş, convocat de P. S. episcop *Veniamin* la reşedinţa episcopală.

P. S. Sa a dat cucernicilor preoţi, prezenţi în mare număr, anumite îndrumări privitoare la pornirea apostolatului în vremuri ca cele de acum.

Consfătuirea a hotărât ca *Dumineca Ortodoxiei* din acest an să fie prăznuită cu fast deosebit, stabilind şi planul pentru serbare.

Predica, de Dumineci şi sărbători, are să fie o problemă tratată cu importanţa cuvenită. Lucrările mai reuşite se vor da la lumină, tipărindu-se în broşuri sau în organul eparhial de publicitate.

S'a propus: tipărirea unui supliment *pentru popor* la „Foaia Diecezană", precum şi tipărirea unei *reviste* cu caracter bisericesc. Observări potrivite s'au mai făcut în legătură cu catehizaţia şi trecerea la pastoraţia individuală în timpul actual.

S'au luat măsuri pentru a întocmi *lista* predicilor până la Sf. ap. Petru şi Pavel. S'a ales comisiunea, care să studieze programul serbării din Dumineca Ortodoxiei, statorind subiectele ce vor fi tratate la acest prilej.

Oficiul prot. ortodox român al Târnavei
Nr. 34/1942 (9) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *cântăreţ bisericesc* (cantor) dela biserica centrală a parohiei *Târnăveni*, fost Diciosânmărtin, sediul protopopiatului Târnavei, se publică concurs de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, fără nici o obligaţie din partea parohiei asupra salarului.
2. Sesiunea cantorală primită prin R. A. 5 jugăre arător.
3. Partea legală din venitele stolare obişnuite în parohie.
4. Locuinţă, în una din casele evreeşti cerute, când le va primi parohia.

Candidaţii vor trebui să fie absolvenţi ai şcolii de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, ca să poată primi salarul dela stat. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note muzicale, cari vor putea instrui şi conduce cor bisericesc.

Doritorii şi îndreptăţiţii de a ocupa acest post, să se prezinte la strană în oricare Duminecă, din timpul acestui concurs.

Târnăveni, la 3 Februarie 1942.

In numele consiliului parohial:

Gheorghe Oprean
protopop şi paroh

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 260.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

INFORMAŢIUNI

Biserică-monument. Guvernul a aprobat construirea unei biserici-monument în *Cimitirul Eroilor* în Sibiu. S'a format, în acest scop, un comitet încredinţat să organizeze colecta spre desăvârşirea operei. Comitetul este alcătuit din: Inalt Prea Sf. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, generalul comandant de corp, şi preşedinta Soc. „Regina Maria" (Cultul Eroilor).

Profesor român sărbătorit la Berlin. Academia de ştiinţe din Berlin şi-a deschis noua sesiune, în 31 Ian c., prezidată de dl Wahlen, preşedinte activ al Academiei. La şedinţe participă, ca singur membru străin, dl profesor *Sextil Puşcariu*, ales membru al acestei academii încă de acum un an. S'a subliniat faptul că dela Dimitrie Cantemir, care a fost pe vremuri membru al acestei instituţii, dl Puşcariu este primul român care face parte din acest înalt for al culturii germane.

Rente viagere. I. P. S. mitropolit al Basarabiei şi arhiepiscop al Chişinăului, *Gurie Grosu*, şi P. S. episcop *Dionizie Erhan* dela Cetatea Albă-Ismail, s'au retras, cum se ştie, dela conducerea eparhiilor la care fuseseră aleşi. Prin decret-lege li se acordă rente viagere, celui dintâi 51 mii de lei lunar, celui de al doilea 22.900 lei lunar, începând dela 1 Octomvrie 1941.

Parastas la Arad. Intru pomenirea episcopului de vie amintire, *Roman Ciorogariu* al eparhiei oradane, s'a slujit Duminecă un parastas în catedrala dela Arad, în oraşul unde răposatul a stat timp îndelungat şi a funcţionat ca director al seminarului, astăzi Academie teologică. La parastasul, oficiat de părintele prot. Codreanu, asistat de un reprezentant al episcopiei din Arad şi de alţi preoţi, au asistat membrii familiei, precum şi un foarte mare număr de expulsaţi şi refugiaţi din Ardealul de nord.

Reclamaţii neîntemeiate. Un comunicat recent al subsecretariatului de stat al muncii arată că numeroase plângeri şi reclamaţii, ce s'au adresat, — în mare parte prin cutiile sătеşti, — Conducătorului statului, au fost neîntemeiate şi au pricinuit statului cheltueli inutile prin trimiterea de anchetători. Se atrage atenţiunea celor ce fac astfel de reclamaţii, că s'a dispus *să se pună în sarcina celor de rea credinţă plata cheltuelilor* cauzate statului prin anchetele ce se ordonă în urma reclamaţiilor neîntemeiate sau a informaţiilor neadevărate. Sumele vor fi achitate pe loc. Altfel, reclamantul va fi trimis în *lagăr*, unde va sta până ce, prin munca la care va fi supus, va produce suma cuvenită statului drept despăgubire.

Inaugurare. In ziua de 27 Ianuar 1942 s'a inaugurat, la facultatea teologică din Cernăuţi, cursurile de Psihologie şi Istoria literaturii române, instituite de ministrul culturii naţionale şi al cultelor.

Către fraţii de credinţă. O scriitoare publicistă din Odesa, Natalia Nobocova-Vasilcova a adresat, la început de an nou, un apel poporului român, zicând: „Fraţi de credinţă! Ni-aţi ajutat să ne refacem bisericile ponegrite şi distruse. Aţi ridicat biserica ortodoxă, mama noastră, la înălţimea ce i se cuvine. Petutindeni, în biserici, alături de noi, ostaşii români iau parte cu evlavie la rugăciunile noastre. Nu un ocupant străin se roagă alături de noi, ci împreună cu noi îngenunche un frate eliberator, ridicându-şi ochii spre chipul Maicii Domnului: şi noi, şi voi, fraţi de credinţă, sântem ocrotiţi deopotrivă de Ea".

Din Basarabia vine vestea îmbucurătoare, că în vremea din urmă numeroşi sectanţi trec în massă la religia ortodoxă, dându-şi seama de netemeinicia învăţăturilor sectare, distructive pentru sufletul omenesc.

Experienţa făcută anul precedent, prin cultivarea de **orez** în sudul **Basarabiei,** a realizat cantităţi importante din această plantă cereală, astăzi atât de scumpă şi rară la noi. In anul acesta se vor cultiva circa 200 hectare de orez în judeţe basarabene, unde condiţiile de cultură a orezului sânt favorabile.

Nu se fac restricţii! Casa autonomă a monopolurilor, C. A. M., din regatul României, anunţă că dispune de *stocuri îndestulitare* pentru acoperirea consumului. Astfel Casa nu are motiv pentru a introduce cartele la consumul de: sare, tutun, ţigarete, chibrite şi celelalte fabricate ale C. A. M.

Bonurile de înzestrare. Subscriitorii, cari n'au ridicat *Bonurile de înzestrarea armatei*, pentru chitanţele de subscriere în valori nominale de 100—5000 lei, sânt din nou invitaţi să înainteze chitanţele respective ce deţin spre a li se elibera bonurile emise. Subscriitorii din provincie vor înainta chitanţele cu o cerere netimbrată spre a li se expedia bonurile la domiciliu. Cererile se înaintează la: *Casa Autonomă de finanţare şi amortizare*, Bucureşti, strada Doamnei Nr. 15.

Frumuseţea lui Iisus nu trebue concepută, ca o frumuseţe femenină, aşa cum au încercat s'o reprezinte unii din pictorii din occident, ci ca o frumuseţe virilă, aşa cum încearcă s'o prindă pictura bizantină.

Părerea că Iisus a fost frumos, a devenit credinţă universală, care a intrat adânc în conştiinţa diferitelor popoare creştine. — Fiecare popor şi-l reprezintă pe Mântuitorul, după idealul lui de frumuseţe. Patriarhul Fotie a articulat un mare adevăr când a spus: „Faţa lui Hristos este diferită la Romani, la Elini, la Indieni, la Etiopeni, căci fiecare din aceste popoare afirmă că Domnul, lui i-a apărut sub aspectul care îi este propriu."

Poporul român vede în Mântuitorul întruparea frumuseţii. El şi-l reprezintă, după idealul lui de frumuseţe. In special colindele aduc un impresionant omagiu frumuseţii lui Iisus. Astfel ele vestesc:

Că s'a născut Domn frumos,
Numele lui e Hristos
Şi-am văzut prunc mititel,
Frumuşel ca îngerel.

Pe Maica Domnului, Colindele o prezintă totdeauna cu frumosul prunc în braţe:

Şade, şade Maica Sfântă
Cu 'n fiuţ frumos în braţe.

Sau că:

Şi-a născut, pe fân uscat
Prunc frumos şi luminat.

Solul trimis de Irod a aflat pe Iisus culcat în ieslea dobitoacelor:

Dară 'n ea era culcat
Domn frumos, s'o arătat
Cum e junele frumos
Când e tare sănătos
De-i înfioară mustăcioara
Şi 'nmugură bărbioara.

Unele colinde ne dau o descriere bogată a figurii Mântuitorului, când spun că:

Lesne de-a cunoaşte:
Feţişoara Lui
Spuma laptelui,
Ochişorii lui
Mura câmpului,
Mustăcioara Lui
Spicul grâului....

In această descriere aflăm elementele caracteristice ale idealului de frumuseţe românească. Astfel Iisus apare în trăsăturile de frumuseţe ideală ale unui Făt-frumos.

In alte colinde poporul român împrumută imagini nouă pentru a descrie frumuseţea lui divină.

Dacă cumva l-aţi văzut
A-l cunoaşte aţi putut
Că pe faţa fiului,
Scrisă-i raza soarelui
Şi pe frunte lună plină,
Lună plină cu lumină,
Iară pe ai lui umerei
Strălucesc luceferei!

De asemenea poporul român, crede că în fiecare bob de grâu se vede faţa Mântuitorului. De aceea el şi spune că: „grâul e frumos, ca şi faţa lui Hristos". In concepţia românească grâul este aşadar Cristoforic.

In sfârşit, într'o povestire despre naşterea Domnului, se spune între altele cum Maica Domnului, după ce naşte pe pruncul Iisus în ieslea unui grajd, care era a lui Crăciun, o vrabie s'a aşezat pe iesle şi striga mereu: „giu, giu", adică Domnul Hristos este giu, adică frumos. Pentru aceea Maica Domnului a binecuvântat vrabia, pentrucă ea i-a spus, că-i frumos pruncul ei (Th. Texion: Poporul Român şi fenomenul religios p. 168,... şi diferitele colecţii de colinde).

Asfel poporul românesc, prin producţiunile sale folclorice, mărturiseşte despre frumuseţea Mântuitorului

De două mii de ani poezia cea mai înaltă cântă frumuseţea Lui, tradiţia cea mai bogată şi mai variată cu vastă broderie de legendă o proclamă cu o tot mai sporită convingere, iar penelul celor mai geniali pictori şi dalta celor mai strălucіţi sculptori, în încordări sublime, încearcă să prindă ceva din frumuseţea Lui. Toate aceste genii ale omenirii reuşesc să prindă câte o fărâmă din frumuseţea lui Iisus, însă nu izbutesc niciodată s'o redea în întregime. O privire retrospectivă, oricât de fugară, în istoria artelor, ne confirmă cu prisosinţă aceasta. Intr'adevăr dacă ne oprim în faţa celor mai vechi reprezentări ale Lui, fie la cele simbolice, în care el apare sub chipul lui Orfeu, sau Hermes, fie la acele reprezentări catacombice, în cari el apare imberb şi efeb, frumos ca un Adonis sau cu graţia lui Apolon, fie că priveşti figura Lui din mozaicuri, severă şi care răsfrânge ceva din măiestria lui Jupiter, fie că te opreşti în faţa tablourilor lui Rafael, Fra Angelico, Rubens, Leonardo da Vinci, Rembrandt, El Greco, etc. constaţi că în toate se resfrânge o rază din frumuseţea Lui, însă nu toată, căci El este mai frumos decât însăşi frumuseţea.

Figura Mântuitorului scapă tuturor măsurilor omeneşti de frumos şi urât; ea este incomensurabilă cu estetica noastră, cu trei dimensiuni, observă cu dreptate Merejkovski.

Aceasta incapacitate, de a prinde în întregime frumuseţea lui Iisus, a făcut pe Fra Angelico să verse lacrimi, iar pe marele Leonardo da Vinci să arunce cu necaz penelul din mână. Şi experienţa acestora au repetat-o toţi cei cari s'au încordat să zugrăvească faţa lui Iisus. El este greu de reprezentat, pentrucă El a fost frumos ca un Dumnezeu, iar ca om El a fost cel mai frumos din fiii oamenilor; figura Lui este greu de redat, pentrucă El a fost Dumnezu şi om.

Numeroşi jidovi, răspânditori de ştiri mincinoase în capitala Ungariei, aducând prejudicii intereselor statului, au fost deferiţi tribunalelor. Aparatele de radio, ale acestor jidovi, s'au confiscat.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 8 Februarie 1942, va predica prof. *Dr. N. Terchilă.*

Se aduce la cunoştinţa pensionarilor din oraşul şi judeţul Sibiu, care au subscris şi achitat la **Imprumutul de Inzestrare** $4^1/_2$ în anul 1939/40, să se prezinte la Administraţia financiară, Biroul casieriei, pentru a-şi ridica bonurile cuvenite fiecăruia. In caz de neprezentare la timp, bonurile se depun la Casa autonomă de finanţare şi amortizare, Bucureşti.

Concurs

Pentru pictarea Bisericii Sftului Nicolae din Braşov-Scheiu.

Consiliul Parohial al Bisericii Sftului Nicolae din Braşov Şchei instituie Concurs, pentru pictarea acestei biserici, declarată monument istoric, cu Ctitorie Voevodală, în următoarele condiţiuni:

1. Pictura pe pereţi se va face în fresco pe tencuială crudă.

2. Subiectele şi motivele de inspiraţie sunt a se alege din Paraclisul Sf. Înălţări, din dreapta bisericii, ţinându-se seamă de spaţiul arhitectonic şi de regulele iconografice.

Se va adopta stilul bizantin al bisericilor din secolul XVII şi XVIII., ţinându-se negreşit socoteala şi de viziunea obiectivă a timpurilor noastre.

3. Pictura trebue să fie în concordanţă cu icoanele vechi ale Bisericii Sf. Nicolae. Se cere armonie de stil şi de culoare în toată lucrarea, care trebue să fie unitară şi să exprime puternic simţământul religios ortodox.

4. Pictura se va executa în părţi bine stabilite şi succesive:

a) Turla
b) Altarul
c) Sânurile
d) Naosul
e) Pronaosul, şi potretele ctitoriceşti
f) Porticul
g) In exterior: Sf. Ierarh Nicolae.

5. In biserică nu vor rămânea locuri libere, nepictate. Spaţiile dintre scene se vor completa cu icoanele vechi ale bisericii şi cu ornamente strict necesare, dându-se toată importanţa compoziţiilor figurale, cari trebue să fie monumental înţelese.

6. Fresca, pe lângă exprimarea unui sentiment puternic de credinţă religioasă, trebue să fie frumoasă, proaspătă, strălucitoare, asemenea vechilor fresci din bisericile noastre.

Materiale

7. Adevărata frescă cere o severă procedură şi întrebuinţarea unui material ales. Culorile vor fi din cele mai speciale pentru frescă, adecă să suporte varul fără să se discompună. Varul să fie stins de cel puţin trei ani într'o groapă curată, să fie compact şi nu apos, să fie alb, nu gălbui, iar la întrebuinţare să fie trecut prin sită, fără a mai fi udat.

Nisipul va fi curat de râu şi se va întrebuinţa întotdeauna uscat. Fondurile tablourilor şi locurile cari necesită poleituri, se vor executa cu aur adevărat.

Biserica Sf. Nicolae din Braşov-Şcheiu, fiind de foarte multă vreme tencuită, mai întâi se va da jos această tencuială pe sectoarele ce se vor picta treptat, curăţindu-se bine şi între cărămizi, pentru ca tencuiala nouă să pătrundă cât mai adânc. Primul strat care va suporta pe celelalte două, va fi gros şi se va după ce zidul a fost bine udat. Compoziţia lui va fi cea reglementară $^1/_4$ var şi $^3/_4$ nisip curat.

Condiţiuni speciale

8. Artiştii vor prezenta pe lângă ofertă:

a) Un memoriu-Deviz, specificat cu pictură în fresco şi schiţe de ansamblu.
b) Proiectul secţiunei longitudinale a Bisericii, executat în desemn şi culoare, pe hârtie, arătându-se compoziţiile ce artistul înţelege a picta, precum şi locurile lor în biserică.
c) Relevul păretelui de apus al Bisericii, executat în desemn şi coloare, ca şi proiectul secţiunei logitudinale.
d) O scenă în mărime de execuţie, în desemn stilizat, care să facă parte din proiectul prezentat.
e) Un fragment de frescă în dimensiunea 1 m. pe 0,80. m care se va executa direct pe peretele bisericii şi al cărui subiect să facă parte din proiectul prezentat.
f) Toate lucrările se vor prezenta cu motto, iar numele autorilor se vor prezenta în plicuri, având acelaş motto, odată cu ofertele şi devizele.
g) Artiştii vor preciza în ofertă costul întregei lucrări executate cu vopsele (culorile) proprii şi costul lucrării cu culorile cumpărate de biserică, după avizul artiştilor.
h) Lucrările prezentate vor fi examinate de o comisie de specialişti, în care va intra şi parohul bisericii şi un membru al consiliului parohial.
i) Cousilul parohial îşi rezervă dreptul a încredinţa lucrarea concurentului în care are încrederea, că va executa o lucrare artistică şi durabilă.

Recepţionările şi plăţile se vor face conform contractului treptat pe fiecare sector. Termenile de predare vor avea totdeauna o toleranţă de două săptămâni. La aprobarea devizului şi la facerea contractului se va da pictorului executant un aconto de 30% din suma prevăzută pentru partea ce va executa. Pictorului executant i se-va reţine o garanţie de 10% pe un an.

Delegatul sfintei Metropolii din Sibiu va avea dreptul să controleze din punct de vedere iconografic, dacă pictorul executant se conformă cerinţelor picturii religioase ortodoxe.

Schelăria necesară cade în sarcina pictorului ales pentru executare.

Biserica furnizează apa şi lumina.

Artiştii concurenţi vor obţine dela Oficiul parohial al Bisericii planurile construcţiei şi devizul lucrărilor de pictură.

Ofertele cu memoriile-deviz se vor înainta Parohiei Bisericii Sf. Nicolae, până la 20 Martie 1942.

Consiliul par. al Bisericii Nicolae din Braşov-Schei

Preşedinte
Dr. N. Stinghe
paroh, adm. prot.

Vasile Iordache
secretar

(3) 2—3

Nr. 26/1942 (7) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I Ludoşul mare I, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zille dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. In locul ferdelei de cucuruz, prevăzută în coala B, se dau 60 lei de familie.

3. Venitele stolare stabilite în protopopiat.

4. Folosinţa unui teren de 5 jugăre fânaţ, ce se află pe hotarul comunei Gusu, obţinut prin reforma agrară.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în termenul fixat oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Ciuchendea
protopop

Nr. 56/1932 (5) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lăpuşnic,** din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Până la edificarea sau cumpărarea unei case parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă preotului.

3. Folosirea sesiunii parohiale de 7 jugăre pământ arabil şi a cimitirului.

4. Câte 30 litri porumb sfârmat dela flecare familie.

5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc orlodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 19 Ianuarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Lăpuşnic

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Judecătoria de pace rurală Agnita, Sec. c. f.

Nr. 23/1942 c. f. (8) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

In cererea de executare făcută de urmăritorul Keul Gheorghe contra urmăritei Glokner Sofia, judecătoria:

A ordonat licitaţiunea din nou în ce priveşte imobilul situat în comuna Hendorf, circumscripţia tribunalului Târnava mare, judecătoria de pace rurală Agnita cuprinsă în c. f. a comunei Hendorf Nr. coalei c. f. 1266 Nr. de ordine A+ Nr. top. 1005 casă şi curte 270 stj. 1006 grădină 301 stj. p. în întregime cu preţul de strigare de 60.000 lei pentru încasarea creanţei de 60.780 lei capital şi accesorii.

Licitaţia se va ţine în ziua de 26 luna Februarie anul 1942 ora 10 a. m. în localul oficial a c. f. strada Mihai Viteazul Nr. 16, uşa Nr. 18.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut cu un preţ mai mic decât preţul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din preţul de strigare drept garanţie în numerar sau să predea aceluiaş delegat chitanţă constând depunerea, judecătoreşte, prealabilă a garanţei şi să semneze condiţiunile de licitaţie.

Dacă nimeni nu ofere mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preţ mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanţia fixată conform procentului de strigare. La aceeaşi parte procentuală a preţului oferit. § 25 XLI 1908.

Agnita, la 15 Ianuarie 1942.

Judecător: (ss) **Dr. Emil Popa**
aj. cond. c. f.: (ss) **Ioan Andreiu**
Pentru conf.: **Indescifrabil**

Nr. 250/1942 (6) 1—3

Concurs

Se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Măgura,** protopopiatul Bran, devenită vacantă prin pensionarea bătrânului preot: Iosif Runceanu.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesie parohială: 19.123 jugăre pădure în „Preduş".

3. Venitele stolare aprobate de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544/1929.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Prea Ven. Cons. Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, ear concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zărneşti, 26 Ianuarie 1942.

Vasile Stoicanea
protopop

Concurs

Pentru confecţionarea circa 80 străni din lemn de stejar, sculptate după modelul fixat de Monumentele istorice dela Bucureşti, pentru biserica „Sf. Nicolae din Braşov-Schei:

1. Consiliul parohial al bisericii „Sf. Nicolae" din Braşov-Schei publică concurs pentru confecţionarea acestor străni, cu termin de 14 zile.

2. Domnii amatori sculptori sânt invitaţi a înainta în acest termin, ofertele închise şi sigilate, oficiului parohial, Piaţa Unirii 1.

2. Modèlele sânt a se vedea în această biserică în Paraclisul sud şi în fotografie la biroul parohial.

4. Termenul de livrare şi de aşezare în Biserică este de 1 Octomvrie 1942.

5. Garanţia de 10% se va depune la biroul parohial în efecte de stat, odată cu oferta, şi se va reţinea un an de zile dela predarea şi recepţionarea străniIor de către arhitectul şef al bisericii.

Consiliul parohial al bisericii „Sf. Nicolae", Braşov-Schei.

Vasile Iordache, secretar.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(2) 3—3

Nr. 4/1942 (4) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Săcămaş,** cu filiile **Ohaba** şi **Stânceşti,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Folosirea sesiunii parohiale de 8 jugăre 1200 st. □ din care $^1/_2$ fânaţ, iar $^1/_2$ arător.

3. 20 m³ lemne de loc din pădurea bisericii (tăiatul şi transportul îl priveşte pe paroh).

4. Până la transformarea fostei şcoli confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă preotului.

5. Câte 20 litri grâu dela fiecare familie din filii.

6. Folosirea cimitirelor din materă şi filii.

7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, 8 Ianuarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Săcămaş

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU **Lei 25**

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu;** *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae.** *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 15 Februarie 1942 — Nr. 7

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

La începutul Postului mare

Străduința pentru mântuirea sufletului și pentru apropierea de Dumnezeu se desfășoară, după învățătura Sf. Părinți, în două forme: pozitiv prin rugăciune, prin gând cucernic ațintit spre Dumnezeu și prin fapte bune, și negativ prin mortificarea patimilor trupești și sufletești.

Acțiunile acestea două trebue să progreseze în strânsă îmbinare, căci dacă cineva nu are grije de combaterea patimilor își vede toată silința de înălțare spre Dumnezeu subminată, precum, pe de altă parte, veștejirea poftelor și a pasiunilor nu poate fi urmărită efectiv fără chemarea continuă a lui Dumnezeu în ajutor.

Tot timpul trebue să lupte creștinul cu patimile. Dar din când în când această luptă trebue să devină mai îndârjită, mai concentrată, mai radicală. Ca la orice războiu sunt necesare anumite domoliri ale ostilităților, când ostașii sunt obosiți, dar pe urmă ofensiva trebue reluată până mai este dușmanul un pericol.

Răstimpurile acestea de aprindere a luptei noastre împotriva patimilor sunt posturile fixate de Biserică la anumite intervale. Iar cea mai aprigă perioadă de luptă a orânduit o Biserica în preajma Răstignirii și Invierii Domnului, ca Post al Paștilor.

Moartea Domnului pe Cruce reprezintă moartea trupurilor noastre supuse păcatului. Pe Golgota «Dumnezeu a osândit păcatul în trup» (Rom. 8, 3). El a suportat prin moartea Sa blestemul care era al nostru. «Hristos ne-a răscumpărat din blestemul legii, făcându-Se pentru noi blestem, pentrucă scris este: Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn» (Gol. 3, 13).

Dar moartea Domnului pe Golgota a venit ca o culminare a unei pregătiri anterioare. Iisus s'a pregătit în cugetul Său pentru suportarea morții în numele tuturor oamenilor.

Precum însă Iisus s'a identificat cu noi toți în primirea morții și în pregătirea spre ea, așa trebue să ne identificăm și noi cu El absorbind în noi acțiunea aceasta a Lui.

Păcatul din trupul nostru nu dispare dacă nu ne vom însuși moartea lui Iisus care a fost moartea noastră. Moartea cu care eram noi datori, moartea noastră, trecută dela noi la El și suportată în chip sângeros, trebue să se întoarcă iar la noi, pentru a o suporta în chip mistic, nesângeros. Nu ni se mai cere să suportăm moartea înspăimântătoare pe care am fi avut-o de suportat dacă n'ar fi murit Iisus pentru noi. Intr'un anume fel am fost ușurați. Dar totuși, măcar cu duhul, cu concentrarea gândului trebue să facem să se producă în noi dispariția făpturii vechi, experiența dureroasă a morții ființii noastre păcătoase de până acum.

Acest eveniment covârșitor și profund din ființa noastră nu e însă numai un sentiment, nici nu se produce în chip total într'un singur moment. Deși trebue remarcat în mod special momentul în care se face începutul lui, el totuși se desăvârșește zi de zi prin silințe extraordinare.

Omorârea aceasta continuă a trupului păcatului se realizează prin încordările noastre mai ales în Postul Paștelui. In acest timp trebue să progresăm atât de mult în această lucrare încât în Vinerea în care se produce moartea Domnului pe Cruce să experiem și noi moartea totală și profundă a ființii noastre vechi, pentru ca a treia zi, când învie Hristos, să simțim și noi că am înviat ca o altă făptură. De nu va muri ființa noastră veche, nu va învia cea nouă. De nu va muri trupul, adecă existența noastră înglodată în pofte, nu vom învia într'o viață după duh. «Căci pofta trupului este moarte« (Rom. 8, 6). Cine nu e mort trupului, adecă păcatului și poftelor lui, nu viază lui Hristos cu duhul. «Dacă viețuiți după trup veți muri, iar de veți omorî cu Duhul faptele trupului, veți trăi», spune Ap. Pavel (Rom. 8, 13).

Deși Sf. Scriptură vorbește de moartea mistică a trupului nostru, prin veștejirea patimilor, totuși prin trup trebue să înțelegem ființa noastră întreagă, după trup și suflet, întrucât e robită patimilor. Moartea ce ni se cere, pentruca să ne identificăm cu Hristos, este deci o scufundare a întregei noastre ființe trecute într'o uitare, spălând-o în lacrimile regretului, aruncând-o prin voință într'o totală nefuncționare. Precum Iisus a murit după ființa văzută, pământească, și noi trebue să oprim viața întregei noastre ființe pătimașe de până acum, suprimând poftele și pasiunile trupului și sufletului.

Astfel postul este actul omorârii ființii noastre păcătoase, a țesăturii de pofte și de patimi în care suntem învăluiți.

Nu trebue să neglijăm nici patimile trupului, nici ale sufletului. O influință apuseană, de comod și abstract spiritualism, a introdus și în lumea răsăriteană ideea că ajunge postul cu gândul. Dar dacă nu înfrânăm trupul, poftele, crescute tot mai mari, nu dau odihnă spiritului.

Experiențele mai nouă ale omului și constatările medicale au ajuns la concluzia că înfrânările, posturile, ajunurile sunt necesare. Organismul obosește, slăbește, se uzează prin traiu prea bun. Prin consumația fără măsură, mai mult își consumă energia decât și o sporește.

Luxul, desfrâul relaxează și ele puterile trupului și ale sufletului, ca să nu mai vorbim de desechilibrul social și de crizele grozave ce le aduc cu ele.

Dar pe măsură ce omul învinge poftele și ispitele trupești, trebue să-și concentreze atențiunea spre patimile spirituale. Vrăjmașul omului, fugărit din laturea trupească, se strecoară pe portița mai ascunsă a sufletului, născând acolo dorul de slavă deșartă și de mândrie.

Iată ce spune *Sfântul Maxim Mărturisitorul în cap. 59 din suta a treia a capetelor pentru dragoste: «Când vei birui vreuna din patimile mai necinstite ca de pildă: lăcomia pântecului, ori desfrânarea, ori mânia, ori lăcomia după averi, îndată năvălește asupra ta gândul iubirii de slavă deșartă; iar dacă îl vei birui și pe acesta își face loc gândul mândriei».*

Este exprimată ací o cunoștință precisă a sufletului pe care o pot experia toți cei ce au făcut progrese în înfrânarea patimilor trupești. Lupta trebue începută deaceea dela cele trupești, căci până nu ai trecut peste faza aceasta n'ai luat încă cunoștință de adevărata urâțenie a mândriei și nici nu ai biruit-o.

Dar apoi trebue purtată și împotriva iubirii de mărire din partea oamenilor, iar la urmă și împotriva mândriei care poate sălășluì în om și după ce e în stare să renunțe, disprețuitor, la slava dela alții.

Numai după smulgerea tuturor rădăcinilor acestor patimi, se ivește în tine făptura curată, care te face să te simți nevinovat ca un nou născut și împrăștie și în jurul ei numai binecuvântare, putere purificatoare și dragoste de Dumnezeu. Otrava eliminată din tine, nu mai emană nici în jurul tău.

Atuncea ești mort cu trupul și înviat cu duhul. Atuncea e Duhul lui Dumnezeu sălășluit în tine și cu el însuși Hristos. Râuri de apă vie vor izvorî atunci din tine spre înălțarea celor cu cari te întâlnești (Io. 7, 38). Bine este atunci să fie frații împreună.

Când însă hălăduesc în tine șerpii patimilor, ai gândurilor nepretinoase, ai mândriei, otrava pornită din tine va ucide și pe semenii tăi. Și înspăimântătoare vinovăție îți aduni. Iată ce spune Sfântul *Isaac Sirul*, în *Cuvântul despre râvna cea bună:* «De nu poți astupa gura celuice clevetește pe pretinul tău, măcar păzește-te să nu te faci părtaș la clevetirea lui.

Să știi că de va ieși din tine foc și va arde pe alții, sufletele cele arse în focul tău, le va cere Dumnezeu din mânile tale».

Nu s'ar putea o exprimare mai drastică a ideei de răspundere și a lanțului de comuniune prin care, în lumina creștinismului, e legat omul de om.

Cine lucrează pentru purificarea sa, lucrează eo ipso pentru mântuirea semenilor. Iar cine neglijează această datorie către sine, își adună osândă și pentru pierderea altora prin el. Și cu cât cineva e în stare, prin autoritatea spirituală ce-o are asupra altora, să-i influințeze mai mult pe aceia, cu atât poartă o mai mare răspundere pentru soartea lor.

In observarea postului nu săvârșim un act de interes strict individual, care nu are să importe decât persoana noastră proprie, ci unul social. Preotul e obligat de răspunderea lui supremă să-și veștejească patimile prin post, pentru a nu otrăvì în mirosul lor sufletele credincioșilor.

D. STĂNILOAE

Nr. 1799/1942 Ep.

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale și parchiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

On. Ministerul Culturii naționale și Cultelor ne-a trimis la 4 Februarie 1942 în copie următoarea adresă cu Nr. 162.297/1941 a Cassei de Depuneri și Consemnațiuni din București:

„Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că în baza Decretelor-legi Nr. 889 și 890/941, toate emisiunile de rentă anterioare anului 1920 și unele emise după 1920, se unifică într'un singur tip de rentă.

Operațiunea de unificare se face la cererea deținătorilor de rentă.

Deoarece o mare parte din aceste rente au fost consemnate la această Cassă, sub formă de garanții pentru lucrări, iar recipisele sunt deținute de autoritățile pendinte de acel Departament, Vă rugăm să binevoiți a da dispoziții, în sensul de a-se lua măsuri pentru sesizarea celor interesați de a se cere unificarea acestor rente acolo unde este cazul, și a ni-se trimite recipisele.

Intrucât această lucrare urmează a fi terminată până la 31 Martie 1942, Vă rugăm a lua măsuri de a ni-se trimite recipisele cari conțin rentă supusă unificării cât mai curând posibil, atât cele deținute de Dvoastră, cât și de autoritățile pendinte de acel Departament."

Atragem atențiunea Oficiilor protopopești și parohiale din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, cari dețin astfel de rente, să se conformeze celor cuprinse în adresa de mai sus a Cassei de Depuneri și Consemnațiuni din București.

Sibiu, 10 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

AVIZ

Cântăreții bisericești, plătiți din bugetul statului, care au 5 ani împliniți de serviciu, să ceară *urgent* prin Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu recunoașterea dreptului la gradația I.

Cei cari au 10 ani de serviciu, de când sunt plătiți du stat, să ceară recunoașterea dreptului la gradația I și a II.

Toți cântăreții bisericești, plătiți din bugetul statului, care au copii, să înainteze urgent extrase din registrul de nașteri pentru fiecare copil, spre a primì ajutorul familiei legal.

Consiliul Arhiepiscopesc

Vizita dlui ministru ION PETROVICI la Academia teologică „Andreiană“

Dl Ion Petrovici, ministrul Culturii naţionale şi al Cultelor, a sosit la Sibiu Sâmbătă în 7 Februarie c. la ora 9·45, fiind aşteptat în gară de cele mai distinse personalităţi bisericeşti şi universitare. Tot timpul cât a stat la Sibiu, a fost oaspele I. P. S. Mitropolit Nicolae.

In prima zi dl ministru Ion Petrovici a vizitat Universitatea şi diferitele ei activităţi, fiind însoţit de dl rector Dr. Iuliu Haţeganu şi de dnii decani ai Facultăţilor: Victor Papilian, Camil Negrea şi D. D. Roşca, precum şi de alţi profesori.

A doua zi, Duminecă, dl ministru a participat la Sf. Liturghie, însoţit de I. P. S. Mitropolit Nicolae, iar după aceea a vizitat Academia teologică şi Şcoala normală de băeţi „A. Şaguna“.

La Academia teologică festivitatea primirii ilustrului oaspe s'a desfăşurat în paraclisul instituţiei.

În întâmpinarea ilustrului oaspe, se aflau: P. C. Prot. Stavrofor *Dr. Dumitru Stăniloae*, rectorul Academiei, Profesorii Dr. Nicolae Terchilă, Dr. Nicolae Neaga, Dr. Grigorie T. Marcu, Dr. Liviu Stan, Gh. Şoima, duhovnicul Preot Nicodim Belea şi studenţii teologi, precum şi I. P. C. Arhimandrit-vicar Teodor Scorobeţ, Domnii Profesori universitari Dr. Ioan Lupaş, E. Speranţia şi D. D. Roşca, consilierii mitropolitani şi arhiepiscopeşti Em. Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Gh.ovu, Dr. Spiridon Cândea şi Al. Popa.

La intrarea I. P. S. Mitropolit *Nicolae* şi a dlui Ministru *Ion Petrovici*, cari erau însoţiţi de dl Prof. *Aurel Popa*, secretarul general al Cultelor şi Artelor şi de dnii director de cabinet Iarovschi şi şef de cabinet Ulmu, corul studenţilor teologi — dirijat de Păr. Prof. G. Şoima — a intonat imnul arhieresc.

Cuvântul de bineventare l-a rostit Păr. Rector *Dr. D. Stăniloae*, care a spus între altele:

Inalt Prea Sfinţite Părinte,

Academia noastră teologică, şcoala lui Vasile Moga şi a lui Andrei Şaguna, e mândră şi fericită că i-aţi dat prilejul să aibă un oaspe atât de distins cum este dl ministru Ion Petrovici.

Domnule Ministru,

Profesorii şi studenţii Academiei noastre salută în Domnia Voastră pe cel dintâi mare filosof român, pretin al concepţiei creştine de viaţă.

De fiecare dată când revista «Gândirea» aduce un eseu de-al Domniei Voastre, ei îl cetesc cu bucurie şi-l înregistrează ca pe-o nouă piesă dintr'o fortificaţie modernă, logică şi ştiinţifică, ridicată în jurul creştinismului.

Dar ei salută în Domnia Voastră şi pe ministrul de azi al spiritualităţii româneşti, purtat de cel mai înţelegător interes pentru Biserica neamului şi pentru instituţiile în cari se formează viitorii ei preoţi.

Instituţia în care Vă aflaţi Domnule Ministru, are înapoia ei o existenţă şi o activitate vrednică de peste 130 ani. Trecând prin vremuri grele, pe cari le-au suportat cu eroism şi abnegaţie profesorii şi studenţii ei, şi-a îndeplinit cu înflăcărare creştină şi românească misiunea ei de-a creşte poporului nostru de dincoace de munţi pe propovăduitorii idealului naţional.

Din cuprinsul acestei instituţii s'au împrăştiat în satele şi târgurile Transilvaniei preoţii mucenici ai deşteptării noastre.

După întregirea naţională dela 1918 noi am continuat să mergem, în privinţa educaţiei, pe aceeaş linie îndelung verificată a tradiţiei noastre bune şi înţelepte, acordând se înţelege atenţiunea cuvenită noilor împrejurări de viaţă ale poporului nostru şi achiziţiilor ştiinţii teologice şi psihologice.

Ne-am nizuit să creştem pe viitorii preoţi în disciplina serioasă a virtuţilor creştine, dinamizată de jarul dragostei lui Hristos şi de flacăra iubirii de neam.

N'am făcut din tinerii ce ni s'au încredinţat, cobaii tuturor experienţelor pedagogice.

Cucernici preoţi ai altarelor, solizi îndrumători ai poporului în toate compartimentele vieţii lui, aprigi credincioşi ai ideii naţionale: acesta a fost idealul pedagogic al străduaniilor noastre.

Toţi profesorii şi-au încordat până la limită puterile lor, punând la contribuţie o pregătire de cât care mai înaltă nu se poate, pentru susţinerea prin prelegeri, prin opere ştiinţifice, prin activitate publicistică periodică, idealul creştin şi naţional în sufletele preoţilor şi ale întregii noastre opinii publice.

Aşa vom face şi în viitor. Durerea Ardealului, pe care o simte ca un junghiu permanent întreaga ţară şi vremurile aspre prin care trecem, ne cer să punem din nou un accent puternic pe înzestrarea preoţimii de mâne cu acele forţe cari au făcut gloria ei din trecutul nu prea îndepărtat.

Vom creşte preoţi cu crucea în fruntea marilor năzuinţe ale sufletului românesc.

In acest duh Vă spunem, Domnule Ministru, fiţi binevenit în mijlocul nostru!

Ultimele cuvinte ale Păr. Rector Dr. D. Stăniloae, au fost acoperite de un puternic: „Mulţi ani trăiască...“, intonat de corul studenţilor teologi.

Răspunsul dlui Ministru Ion Petrovici

Luând cuvântul, Domnul Ministru Ion Petrovici a spus în rezumat:

«*Cu Părintele Rector Stăniloae ne cunoaştem din coloanele revistei «Gândirea» şi din preţioasa sa părtăşie la promovarea culturii noastre teologice. Citind studiile Domniei Sale am constatat cât de minunat se poate împăca tradiţia cu o cugetare creatoare.*

Cum mi-e cunoscută activitatea sa personală, îmi e cunoscută şi activitatea devenită istorică a acestei Academii teologice. In cei 130 de ani de existenţă, ea şi-a făcut din plin datoria către sufletul neamului — şi şi-o face şi azi, în împrejurări destul de anevoioase. Apreciez meritele ei cu atât mai mult, cu cât sunt convins că în viaţa unei naţiuni, factorul de căpetenie este sufletul. Principalul este ca sufletul să nu cedeze şi să rămână întreg, ori cât de vitrege ar fi vremile ce le străbatem. Dacă el rămâne întreg, celelalte întregiri vin dela sine. Rolul şcoalei zace tocmai în făurirea acestui suflet şi'n menţinerea lui. Academia teologică «Andreiană» a înţeles acest adevăr şi i s'a conformat întru totul.

Apreciind valoarea acestei şcoli şi trecând peste opinia anumitor cercuri profesorale dela noi din ţară, am hotărât să creez acestei Academii o situaţie legală mai apropiată de ceea ce este ea în fapt, să legalizez o stare de fapt.

Peste puţine zile vor ieşi la iveală dispoziţiile prin care se va creia un cadru demn de trecutul, prezentul şi viitorul acestei Academii teologice.

Urez acestei istorice instituţii toată prosperitatea, ca să adauge încă multe înfăptuiri de valoare la cele dobândite în trecutul său de peste un secol».

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae, luând cuvântul a mulţumit Domnului Ministru Ion Petrovici, pentru călduroasele aprecieri cu cari a cinstit trecutul de muncă al acestei instituţii şi pentru încrederea ce i-o acordă prin drepturile ce a promis să i le recunoască. —

După ce corul studenţilor a întonat „Cu noi este Dumnezeu“, I. P. Sf. Mitropolit a prezentat dlui Ministru pe fiecare profesor în parte şi apoi l-a condus împreună cu toţi profesorii în cuprinsul edificiului.

Lăsând cea mai vie mulţumire între profesorii şi studenţii Academiei pentru făgăduiala reparării nedreptăţilor ce-a trebuit să le sufere această Academie până acum din partea oficialităţii de stat, dl ministru a plecat împreună cu I. P. Sf. Mitropolit să viziteze Şcoala normală de băeţi, unde au fost primiţi de profesori şi elevi în frunte cu Păr. director substitut Gheorghe Maior.

Distinsul oaspe a părăsit Sibiul la ora 5 d. a. fiind însoţit la gară din nou de cele mai distinse personalităţi ale oraşului.

Dl ministru Ion Petrovici a fost însoţit în această vizită la Sibiu de dl Aurel Popa, secretarul general al Cultelor şi Artelor, de dl Gerota, directorul învăţământului secundar, şi de dl Iavorschi directorul de cabinet al dlui ministru şi de dl Popescu-Ulmu, şeful de cabinet.

Cu această ocazie dl Aurel Popa, energicul şi atât de priceputul secretar general al Cultelor, a avut o serie de întrevederi cu reprezentanţii vieţii bisericeşti şi teologice, interesându-se de problemele cărora au să le facă faţă şi arătând cea mai vie solicitudine şi înţelegere pentru tot ce I-a fost prezentat. Simpatia generală de care se bucură în cercurile ardelene şi bisericeşti, a sporit astfel şi mai mult.

Domnia Sa a contribuit într'o însemnată măsură ca această vizită ministerială să aibă o deplină reuşită şi binefăcătoare urmări de ordin sufletesc.

Nr. 1856/1942

Concurs

Pentru întregirea postului de *medic şcolar* la liceul ortodox român „Avram Iancu“ din Brad, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Medicul şcolii va fi profesor de igienă.

Doritorii de a ocupa acest post să-şi înainteze în termen Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere însoţită de actele ce posedă.

Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 11 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

---

* FOIŞOARA *

Din trecutul cântărilor corale bisericeşti

de diacon **Oct. Lipovan**
profesor-Arad

Un grup de cântăreţi cari cântă unison sau polyfon indiferent de timbrul sau intensitatea lor vocală, se numeşte cor.

Despre cântarea în formă corală istoria muzicei aminteşte mai mult popoarele mediteraniene, în deosebi la manifestările lor religioase. Cântarea individuală fie recitativă, sau cantabilă, se obişnuia a se cânta şi idividual, de solist, dar scopul urmărit era prepararea motivului următor ce urma a fi cântat mai pe larg de ansamblul coral cu diferite cadenţe finale. Coralul vocal amintit atât de des la evrei din Vechiul Testament cât şi la primele organizaţii creştine, a avut rol conducător la toate ceremoniile religioase, deoarece cântarea fiind expresia sinceră a sufletului s'a păstrat cu sfinţenie, fiindcă melodiile conzervă sentimentele popoarelor apuse de veacuri, cari au simţit adevărata divinitate cerească, ce noi ne nizuim a o menţine azi în faţa altarului. In muzica vechilor greci, sub numirea de coral nu se înţelegea numai partea muzicală, ci şi ansamblul dansatorilor în cadrul căreia avea rol şi declamatorul.

Toate aceste trei arte: sunetul, ritmul şi declamaţia, constituite în coral, ce exprimau sentimente, se numea artă dramatică. Cântările în tempo de marş obişnuite de vechi greci la diferite ocasiuni, s'au mai numit şi prozodie, care cu timpul a devenit un principiu teoretic, ce arată raportul între text şi melodia vocală.

In istoria muzicei vocale acest studiu al silabizării a avut şi are mare importanţă în deosebi în biserica noastră, unde se aplică cântările celor 8 glasuri în toate cărţile bisericeşti, nizuindu-se declamaţia să fie cât mai aproape de înţelesul melodiei, în deosebi la cântarea corală.

Popoarele orientale cari cultivau cântarea corală, aveau cunoştinţă despre acordurile consonante şi disonante, cari se practică în muzica de azi, dar nu le-au întrebuinţat pentru a nu altera originalitatea cântărilor. Cu toate aceste, forma antifonică, care este leagănul contrapunctului de azi, creia senzaţii ce mulţumea simţul auditiv după toate cerinţele estetice. „Coralul Gregorian“ ce datează ca muzică oficială a bisericii catolice odată cu întemeierea ei, după cercetările făcute mai nou, are melodii din imnele greco-romane (Möhler). Prin secolul al 4-le-a, Sf. Ambrosie episcopul Milanului a organizat Liturghia şi cântările în stil antifon ortodox, ale căror melodii îşi au originea din imnele Siriene. Adevăratele merite la sistemizarea cântărilor catolice le deţine papa Grigorie, despre care legendele ne spun că melodiile coralului ar fi compoziţii de ale lui, Aceasta însă nu se poate dovedi sub nici o formă. Adevărul este că pe timpul păstoririi lui s'au colecţionat sub numirea de „Antifonarium Cento“, care colecţie mult timp s'a păstrat la „Scoola cantorum“. Această colecţie de cântări în care sunt şi însemnări de-alui Grigorie, denotă că numitul nu a fost numai mizician ci şi instructor şi propagator al acestor melodii.

Multe şcoli au cultivat şi propagat aceste melodii după sistemul bizantin-grecesc pe principiul aplicării melodiei pe diferite texte, având ca bază memorizarea frazelor melodice, ce constitue o cântare. Notaţia cântărilor făcute pe acele timpuri cu diferite semne numite neume, cari indica intervale sonore neprecise, au folosit ca o reamintire a cântării. Această greutate a dispărut odată cu apariţia călăgărului Gujdo D'arezzo, care a precizat înălţimea sunetelor cu puncte pe portativ colorat, progresând astfel tehnica compoziţiei, însă în detrimentul cântărilor cu tonalităţi vechi creştine bizantine.

In biserica apuseană prin secolul al 8—9 au luat fiinţă primele începuturi corale armonice şi se cânta în intervale de quarte quinte paralèle fără a se cunoaşte şi intervalele sonore consonante de terţă şi sextă întrebuintate cu mult mai târziu. Intervale disonante ce creiau o atmosferă mistică prin noutatea lor sonoră, erau cunoscute la Roma abia prin secolul al 7-lea; această muzicalitate corală ce este de origine bizantină a avut o profundă influinţă în cercurile muzicale ale bisericii apusene.

Despre rolul important ce l-a avut coralul în biserica apuseană ne arată şi alegerea vocilor făcută la sexul bărbătesc, pentrucă femeilor le era interzis a cânta în corul bisericesc, iar vocea de alt care este un intermediu între sopran şi tenor, era cântată de castraţi cari erau recrutaţi dintre copii sopranişti cu voci alese.

Tăcere și Grai

Aștept de atâta vremĕ graiul sufletului să spună un cuvânt — mugure de primăvară, — și totuși, peste el străjuește încă pulpana de tăcere care-mi produce atâta scâncet lângă încheieturile minții.

Toată lumea grăiește! Azi, veacul e un potop de graiuri, de grai încurcat, de grai tare, de grai care nu mai sfârșește. Toți spun câte ceva... Și, dè ce oare toată lumea grăiește, de ce toți se frământă, de ce nu mai poposește liniștea în casa sufletului nostru?!... De ce numai un suflet încă nu are să grăiască nici un cuvânt? Iată-l, e un prieten al „tăcerii", și totuș ascultă și el cum toți cuvântă sub fierbințeala veacului în care trăim. Cum toți despică — pe întrecute, — miezul dimineților, și aduc cuvinte cu puteri neașteptate, cuvinte cari alungă și ultimul strop dè pace din tainițele gândului.

Și totuși, într'un suflet e tăcere! O tăcere grea... nemiloasă... amară. Tăcere l-a stors ca pe un ciorchine din aurul toamnei și-l ține încleștat și supt, când abundă peste tot mustul primăverilor de rai și de grai.

E atâta grai peste tot și-un grai așa de felurit... De-oparte graiul îndătinat al seninului primăvăratic, graiul bucuriilor firii, așternut ca snopii de răcoare în văzduhul durerilor. De altă parte, graiul de plumb, cu pecetea infernului pe frunte, al veacului prezent, încins în sporadica frământare a izbeliștei ce i s'a abătut pe de-asupra-i ca o tărie a necurmatelor răutăți omenești.

Graiuri așa de multĕ și, totuși, deopotrivă îmbietoare la o sclavică ascultare. Toți grăitorii de azi se opintesc să fie ascultați și, în aceeași vreme, trece peste lăuntrul lor spasmul supușeniei.

Un suflet, numai, e îndreptat pe linia de consecvență a vieții; o parte a graiurilor — graiurile firii necuvântătoare, — urmează *grăind*, acestei consecvențe. Mulțimea cea imensă a cuvântătorilor se nevoiesc să fie — pe întrecute — purtători de grai. Și astfel, văzduhul e haos și lumea infern. La poarta urechii e năvală și luptă de svon, ca lupta de apă la jgheabul morilór. Unde se mai poatĕ ascunde pacea în sufletul iubitor de tăcere, când năvala s'a abătut peste el ca un puvoi al munților răsvrătiți împotriva negurilor călătoare?

O tăcere grea și amară domnește într'un suflet... tăcerea durerilor sufocate... într'un *suflet!* suflet, vlăstar al tăcerilor de dincolo de veac...

Peste culmi stelare, într'un proaspăt revărsat de noapte, apar lumini noi, încrestând răvașe de spovadă dumnezeească pe stâlpii Portilor Domnești, pentruca să le citească pământul care-și răscolește adâncurile în spumegânde valuri tulburătoare de minți și de liniști. Răvașele cerului, răvașe ale Tăcerii, spânzură sus, în văzduh, mai nobil decât grădinile suspendate ale Semiramidei...

Împărătească străbună liniște a acestui văzduh, martor neobosit al împământenirii noastre, e tulburată și ea dintr'un ceas în altul, pentru cele de jos, pentru țâșniturile aprinse, de grai, ce-au înroșit fața pământului,

Tăcere și grai!... O lume flămândă după tăcere, își încarcă auzul de grai, iar o alta — lume a țăcerii, — plânge durerea graiurilor lumii de jos. Lume a haosului, — lume de jos, — și lume a pururi tinerelor duhuri curate, — lume de sus, — unde se rostuește veșnică viețuire la locul măririlor...

E atâta pace acolo sus, în tainicele încăperi ale hotarului de dincolo și mireasma duhovnicescului se întinde peste tot ca o mantie a binelui suprem... Suflete al frământatelor dureri de jos, iată patria păcii, patria tăcerii, patria veșniciilor! Dorește-o...

Preot **Nichifor Todor**

Pentru ostașii țării

Consiliul de patronaj al operelor sociale, comitetul județean Sibiu, se adresează tuturor cetățenilor, îndemnând să facă **donațiuni,** *în scop ca ostașii noștri, cari stau de veghe earna aceasta în regiunile reci ale Ucrainei, să fie bine îmbrăcați pentru gerul iernii.*

Se face apel la săteni, să dea fiecare familie, una pereche ciorapi lână, una pereche mănuși lână, una pereche mânecuțe lână.

Se face apel la orășeni să dea una flanelă, două perechi ciorapi lână, două perechi mănuși lână.

Donațiile sătenilor vor fi strânse de fiecare comisiune la primăria locală luându-se în primire de o comisiune compusă din: primar, notar și șeful de post respectiv. Se vor elibera adeverințe de primire.

Efectele strânse se vor expedia prin îngrijirea primăriilor la Cercul de Recrutare respectiv, iar de acì la depozitele regionale alè Comandamentelor Teritoriale.

Donațiile orășenilor se vor strânge la o unitate din Garnizoana hotărâtă dè Comandamentul Teritorial respectiv.

Români și romance, lucrați cu dragoste pentru fiii și frații voștri cari sânt ostașii țării.

Hristos și Tinerimea

Programul

Săptămânei spirituale organizate de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, pe seama studențimei dela Universitatea „Regele Ferdinand I" din Cluj-Sibiu, pe 15—22 Februarie 1942:

1. Duminecă, 15 Februarie, la Sf. Liturghie, diacon prof. Dr. Nicolae Balca: «*Tineri, veniți la Hristos!*», predică în catedrală.
2. Luni, 16 Februarie, ora 7½ seara: Vicararhim. Teodor Scorobeț, «*Hristos și Tinerimea Sfintei Evanghelii*», meditație religioasă la Universitate, sala I, Facultatea de drept.
3. Marți, 17 Februarie, ora 7½ seara: prof. univ. Dr. Isidor Todoran, «*Hristos și viața religioasă a studențimei în timpul cruciadei noastre împotriva ateismului comunist*», meditație religioasă la Universitate.
4. Miercuri, 18 Februarie, ora 7½ seara: prof. uuiv. Dr. Eugen Speranția, «*Hristos și valorile spirituale ale studențimei,* ca factori determinanți ai biruinței noastre viitoare", meditație religioasă la Universitate.
5. Joi, 19 Februarie, ora 7½ seara: prof. univ. Dr. Valeriu Bologa, «*Hristos și virtuțile studentului român din zilele Reîntregirii*», meditație religioasă la Universitate.
6. Vineri, 20 Februarie, ora 7½ seara: prot. Gheorghe Maior, «*Hristos și ispitele tinerimii noastre culte de azi*», meditație religioasă la Universitate.
7. Sâmbătă, 21 Februarie, ora 7½ seara: Prof. Dr. Nicolae Terchilă, «*Hristos și Sfintele Taine ca isvoare de energie spirituală în lupta sufletească a tinerimei*», meditație religioasă la Universitate.
8. Duminecă, 22 Februarie, la Sf. Liturghie: prot. cons. Spiridon Cândea, «*Hristos și ortodoxia, ca axă spirituală a tinerimei*», predică în catedrală.
9. Prot. prof. Aurel Nanu, duhovnicul studențimei, spovedește zilnic între orele 4—7 d. m. în catedrală, iar în Dumineca Ortodoxiei, la Sf. Liturghie, împărtășește cu Sfintele Taine.

Tineri, veniți la Hristos!

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.

INFORMAȚIUNI

Prelungire. Spre a satisface cât mai mult cererile nouă de subscrieri la *Împrumutul reîntregirii* și pentru a da putință celorce, din diverse motive, au întârziat să-și îndeplinească întatorirea cătră țară, ministrul finanțelor a prelungit termenul de subscriere până la 1 Martie 1942. Prețul este 4500 lei pentru titlul de 5000 lei.

Conferința unui episcop. Despărțământul «*Caransebeș*» al asociațiunii „Astra" organisează, cu concursul altor instituții locale, un ciclu de conferințe publice, inaugurate, Dumineca trecută, de P. S. Sa episcopul *Veniamin*, care la acest prilej a vorbit, în fața unui public extrem de numeros, despre *Misiunea episcopiei ortodoxe române a Caransebeșului în Transnistria.* P. S. Sa a descris, în vii culori, itinerarul făcut sub conducerea I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*, în opera misionară a vlădicilor și preoților ardeleni și bănățeni în ținuturile de dincoace și dincolo de Nistru. A arătat, în trăsături largi, o parte din suferințele cumplite ale fraților din depărtări în lupta lor pentru păstrarea ființei și credinței străbune sub stăpânirea barbară bolșevică; ear la încheere conferențiarul a făcut o dare de seamă despre botezurile, sfințirile de biserici și alte acte religioase, săvârșite, în provinciile dela Nistru, de echipa preoților bănățeni, de sub conducerea P. S. Sale în această frumoasă și neuitată călătorie misionară. Intreaga conferință a fost urmărită cu tot interesul și cu toată dragostea creștinească a publicului caransebeșan.

Ciclu de conferințe despre ortodoxism organisează facultatea teologică din București, în fiecare săptămână din Februar și Martie 1942. Vor cuvânta, în aceste conferințe, profesorii: I. G. Savin, Gala Galaction, Arhim. Iuliu Scriban, V. G. Ispir, Lazăr Iacob, T. M. Popescu și Șerban Ionescu.

Parastas. Pomenirea neuitatului episcop *Nicolae Ivan* al Clujului s'a prăznuit, prin câte un parastas, slujit în toate bisericile eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, în ziua de Duminecă, 8 Februar 1942, la împlinirea celor șase ani dela moartea preavrednicului organizator al vechei ctitorii a lui Ștefan cel Mare. La cucernica pomenire s'au asociat numeroși *refugiați* în centrele Ardealului liber, unde asemenea s'au ținut pioase parastase pentru odihna sufletului celui coborât în cripta de sub cupola monumentalei catedrale ortodoxe din inima Clujului...

Revenindu-se la tarifele poștale, care au fost în vigoare până la 1 Dec. 1941, se vor timbra: scrisori simple cu 9 lei (locale cu 7 lei), imprimate simple 2·50; taxa de recomandare 11 lei (locală 7), carte poștală 5 lei, etc.

In Biserica bizantină toți credincioșii prezenți la serviciile divine luau parte activă în ansamblul coral, iar feluriмea imnelor cari aveau mai multe genuri, erau cântate în coral unison, însă variat după timbrul vocal. Cântările erau de multe genuri, iar melodiile ce împodobeau textul erau compuse din tonalități originale creștine. Cântarea *Akkatistos* este o ramură din multele imne ale bisericii greco-bizantine ce se cânta stând în picioare, contrarul acestui imn era kathizma (șezând), momentul culminant era în cântarea [Ti impermacho stratigo] nebiruitorului conducător... Autorul acestui imn a trăit prin sec. al 7-lea, numele lui este necunoscut până în ziua de azi.

Kontakionul, este o ramură din imnologia bizantină care se traduce „sul de lemn" în jurul căreia era înfășurată hârtia cu conținutul acestui imn. Această compoziție poetică-muzicală, ce a fost compusă pentru praznicul învierii lui Hristos, iar mai târziu și pentru alte ocaziuni, are caracter liric, dar mai întâlnim și părți epice și dramatice. După păreri mai recente conținutul acestui imn ar fi o predică în stil liric, ce era cântat de solist, iar refrenul de cor.

Autorul acestor imne a compus și melodii cu motive originale, cari erau înrudite cu tonalitățile obișnuite de primii creștini, și astfel a luat ființă însuși glasul (idiomelon) sau tema compoziției, cum o mai numesc muzicienli în lucrările lor clasice de azi. Acestor cântări de sine stătătoare urma din când încând o strofă de model numită heirmos.

Aceste compoziții s'au mai numit ode, ale căror număr mare de strofe aveau același număr de silabe și de accente ritmice. Autorul acestor imne este *Roman Melodul,* cel mai sărbătorit pentru impozanta sa creație poetică-muzicală.

Acest gen poetic ce-și păstrează amintirea în imnul Akkatistos, își are trecutul în muzica siriană numită sughita. Kontakionul, cu timpul perfecționându-se, s'a adaptat spiritului grecesc care la rândul său a fost împrumutat de poporul slav, folosind acest model în imnologia sa sub numirea de *kondak.* Troparul sau troposul sânt cântări ce s'au format de ornamente muzicale grecești. Textele troparelor erau lungite în așa fel că anumite părți melodice să primească câte o silabă. Ex: Kyrie eleison", tropizat sună astfel: Kyrie fons bonitatis pater ingenite a qua bona cuncta procedent eleison".=*Stăpâne,* izvor al bunătății, tată înăscut dela care vor purcede toate bunurile *miluește-ne.*

Canon, după înțelesul grecesc actual, înseamnă măsurătoare, la vechii greci era rezultatul vibrațiunii intervalelor ce se calcula cu monocordul, după principiul pitagorian. In muzica clasică de azi, canonul este imitarea, melodică și ritmică precisă, a două sau mai multe voci.

Dacă vocea care imită se începe cu același ton, se cheamă canon unison; dacă vocea care imită se începe cu un interval de secundă, terță, qvartă, sau cvintă, se numește canon, după numirea ce o dă intervalul.

In biserica bizantină canonul este o ramură superioară din multiplele imne creștine, ce s'au format din kontakion. Strofele canoanelor nu sunt la fel ca la kontakion, ci de 8—9 feluri, întru cât canoanele, fiind strâns unite în jurul unei strofe, formate prin imitație, după cele 9 cântări din Test. Vechi și Nou, (Moisi 2, 15, 5, 32, Sam. 2, 22, Habak 3; Ezs. 26, Ion 2; Dan. 3 și 9, Luca 1, 46), respectiv numai 8, deoarece cântarea din 'naintea morții lui Moisi nefiind de laudă, a fost înlăturată, și astfel s'a numerotat dela 1—3.

Alte ode mai sunt de 3—4 pesne, până când a Sf. Andrei din Creta, de 250 strofe (pesne).

Canonul ca valoare literară însemnează decădere în raport cu kontakionul; din punct de vedere muzical reprerintă o muzică superioară.

In Ierusalim, Antiohia, Alexandria, cari pe vremuri erau mari centre culturale, cântările bisericești ce se cântau la serviciile divine în formațiuni corale, erau repartizate după voci bărbătești, femeiești, copii, și mixte, cântându-se alternativ unison, în decursul cărora un solist cu vocea instruită intona fragmente melodice scurte stihuri din biblie; aceste stihuri au evoluat luând formă tot mai independentă și originală împreună cu frazele melodice, și depărtându-se de stihirile biblice, au ajuns la înflorirea lor de azi.

Aceste creații muzicale evolutive de origină pur creștină, cari sunt tonalitățile glasurilor ortodoxe, lipsite de orice influință muzicală teoretică grecească, își au trecutul în inspirația creștină.

Organizați Reuniuni de femei

† **Ştefan Albu,** fost, timp de o jumătate de veac, profesor şi director la liceul nostru dela Bradul Zarandului, a încetat din viaţă la 29 Ianuar 1942, în vârsta patriarhală de 87 de ani. Trecuse la penzie în anul 1927, deodată cu profesorii şi directorii de odinioară ai liceului brădean, Oprişa şi Radu, decedaţi acum şi ei. Bătrânul profesor Ştefan Albu s'a stâns din viaţă în oraşul Arad, unde trăise în vremea din urmă, şi unde a fost înmormântat în 31 Ianuar c., în cimitirul Eternitatea, deplâns de familiile înrudite şi de numeroşii săi foşti elevi. Odihnească cu drepţii!

Trei gemeni. Ţăranca Ana Vasile Bogdan, în vârstă de 32 de ani, din Orăştioara de sus, a născut trei băeţi gemeni. Prefectul judeţului, dl colonel Dumitrescu, fiind încunoştinţat, a plecat cu maşina la Orăştioara, a luat femeea, — care mai are trei feciori, — şi împreună cu cei trei gemeni i-a adus la spitalul din Orăştie, unde sânt bine îngrijiţi. Mama şi copilaşii sânt sănătoşi.

Subvenţii pentru monumente religioase. Statul german acordă ajutoare şi subvenţii pentru întreţinerea monumentelor, fie direct, fie indirect sub formă de colecte publice, sprijinite şi aprobate de stat. In majoritatea cazurilor, subvenţiile sânt aprobate direct de comune şi judeţe, în virtutea unei tradiţii, devenite lege. Astfel amintim că oraşul Colonia aprobă anual o subvenţie de 100.000 mărci, adică circa 6 milioane lei, pentru întreţinerea Domului din Colonia. La fel celelalte oraşe pentru întreţinerea bisericilor şi altor opere de interes religios. (C. g.-r.)

Actualităţi germane: — In anul 1640 au funcţionat în Germania 57.255 şcoli primare publice cu 200–235 clase, la care au urmat regulat circa 8.300.000 elevi şi aproape 200.000 învăţători. — Biblioteca centrală germană dela Lipsca, înfiinţată în anul 1913, a ajuns la numărul de 1.779.000 volume. Numai în anul 1941 au intrat 96.654 volume. Misiunea acestei biblioteci centrale este să adune toate volumele ce apar în Germania. (Curierul german-român).

A 350-a aniversare a unui pedagog. Cehia şi Moravia vor sărbători anul acesta a 350-a aniversare dela naşterea celebrului pedagog ceh *Jan Amos Komensky*, născut la 28 Martie 1592. Festivităţile jubilare vor fi executate sub forma unor acţiuni culturale în folosul şcoalelor, bibliotecilor, educaţiei naţionale a populaţiei şi tineretului.

Tuturor celor ce au luat parte la nemângâiata mea durere, în urma morţii fulgerătoare a scumpei mele soţii *Silvia Doroga* născ. *Barbu*, întâmplată în ziua de 4 Ianuar 1942, ţin să le aduc şi pe această cale mulţămirile mele adânc recunoscătoare.

Invit totodată pe toţi binevoitorii a lua parte la parastasul de 6 săptămâni, care se va oficia în 15 Februar în comuna Glogoveţ.

Pr. **Vasile Doroga** Idici

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 15 Februarie 1942, va predica prof. *Aurel Nanu.*

Conferinţă publică se ţine, în sala prefecturii judeţului, Duminecă în 15 Febr. 1942, ora 18, când va vorbi dl profesor *L. Ghergariu*, fost director la liceul din Zălau, despre: Românii din Sălaj. Intrarea benevolă.

CARŢI ŞI REVISTE

Transilvania, organ al Astrei, a apărut Nr. 1 din Ianuar 1942. Cuprinde: Articole, Cronici şi Însemnări, scrise de valoroşi colaboratori. Cu acest număr, revista Astrei culturale începe anul al 73-lea de existenţă şi al doilea în noua sa formă. Respândirea „Transilvaniei", chemate la o viaţă mai vioae, se impune cu atât mai vârtos. Organizaţiile Asociaţiunii, despărţămintele sale, mai mult sau mai puţin active, au bun prilej de-a se manifesta culturalicește, stăruind mai dinadins pentru **câştigarea de abonaţi cari obişnuesc să fie în regulă cu plata abonamentului la publicaţiile româneşti ce merită să fie susţinute şi citite. — Abonamentul revistei lunare este 400 Lei anual. Redacţia şi administraţia: Sibiu, strada Şaguna 6.**

Concurs

Pentru pictarea Bisericii Sftului Nicolae din Braşov-Scheiu.

Consiliul Parohial al Bisericii Sftului Nicolae din Braşov Şchei instituie Concurs, pentru pictarea acestei biserici, declarată monument istoric, cu Ctitorie Voevodală, în următoarele condiţiuni:

1. Pictura pe pereţi se va face în fresco pe tencuială crudă.

2. Subiectele şi motivele de inspiraţie sunt a se alege din Paraclisul Sf. Inălţări, din dreapta bisericii, ţinându-se seamă de spaţiul arhitectonic şi de regulele iconografice.

Se va adopta stilul bizantin al bisericilor din secolul XVII şi XVIII., ţinându-se negreşit socoteala şi de viziunea obiectivă a timpurilor noastre.

3. Pictura trebue să fie în concordanţă cu icoanele vechi ale Bisericii Sf. Nicolae. Se cere armonie de stil şi de culoare în toată lucrarea, care trebue să fie unitară şi să exprime puternic simţământul religios ortodox.

4. Pictura se va executa în părţi bine stabilite şi succesive:

a) Turla
b) Altarul
c) Sânurile
d) Naosul
e) Pronaosul, şi potretele ctitoriceşti
f) Porticul
g) In exterior: Sf. Ierarh Nicolae.

5. In biserică nu vor rămânea locuri libere, nepictate. Spaţiile dintre scene se vor completa cu icoanele vechi ale bisericii şi cu ornamente strict necesare, dându-se toată importanţa compoziţiilor figurale, cari trebue să fie monumental înţelese.

6. Fresca, pe lângă exprimarea unui sentiment puternic de credinţă religioasă, trebue să fie frumoasă, proaspătă, strălucitoare, asemenea vechilor fresci din bisericile noastre.

Materiale

7. Adevărata frescă cere o severă procedură şi întrebuinţarea unui material ales. Culorile vor fi din cele mai speciale pentru frescă, adecă să suporte varul fără să se discompună. Varul să fie stins de cel puţin trei ani într'o groapă curată, să fie compact şi nu apos, să fie alb, nu gălbui, iar la întrebuinţare să fie trecut prin sită, fără a mai fi udat.

Nisipul va fi curat de râu şi se va întrebuinţa întotdeauna uscat. Fondurile tablourilor şi locurile cari necesită poleituri, se vor executa cu aur adevărat.

Biserica Sf. Nicolae din Braşov-Şcheiu, fiind de foarte multă vreme tencuită, mai întâi se va da jos această tencuială pe sectoarele ce se vor picta treptat, curăţindu-se bine şi între cărămizi, pentru ca tencuiala nouă să pătrundă cât mai adânc. Primul strat care va suporta pe celelalte două, va fi gros şi se va după ce zidul a fost bine udat. Compoziţia lui va fi cea reglementară $^1/_4$ var şi $^3/_4$ nisip curat.

Condiţiuni speciale

8. Artiştii vor prezenta pe lângă ofertă:

a) Un memoriu-Deviz, specificat cu pictură în fresco şi schiţe de ansamblu.
b) Proiectul secţiunei longitudinale a Bisericii, executat în desemn şi culoare, pe hârtie, arătându-se compoziţiile ce artistul înţelege a picta, precum şi locurile lor în biserică.
c) Relevul păretelui de apus al Bisericii, executat în desemn şi coloare, ca şi proiectul secţiunei logitudinale.
d) O scenă în mărime de execuţie, în desemn stilizat, care să facă parte din proiectul prezentat.
e) Un fragment de frescă în dimensiunea 1 m. pe 0,80. m care se va executa direct pe peretele bisericii şi al cărui subiect să facă parte din proiectul prezentat.
f) Toate lucrările se vor prezenta cu motto, iar numele autorilor se vor prezenta în plicuri, având acelaş motto, odată cu ofertele şi devizele.
g) Artiştii vor preciza în ofertă costul întregei lucrări executate cu vopsele (culorile) proprii şi costul lucrării cu culorile cumpărate de biserică, după avizul artiştilor.
h) Lucrările prezentate vor fi examinate de o comisie de specialişti, în care va intra şi parohul bisericii şi un membru al consiliului parohial.
i) Cousilul parohial îşi rezervă dreptul a încredinţa lucrarea concurentului în care are încrederea, că va executa o lucrare artistică şi durabilă.

Recepţionările şi plăţile se vor face conform contractului treptat pe fiecare sector. Termenile de predare vor avea totdeauna o toleranţă de două săptămâni. La aprobarea devizului şi la facerea contractului se va da pictorului executant un aconto de 30% din suma prevăzută pentru partea ce va executa. Pictorului executant i se-va reţine o garanţie de 10% pe un an.

Delegatul sfintei Metropolii din Sibiu va avea dreptul să controleze din punct de vedere iconografic, dacă pictorul executant se conformă cerinţelor picturii religioase ortodoxe.

Schelăria necesară cade în sarcina pictorului ales pentru executare.

Biserica furnizează apa şi lumina.

Artiştii concurenţi vor obţine dela Oficiul parohial al Bisericii planurile construcţiei şi devizul lucrărilor de pictură.

Ofertele cu memoriile-deviz se vor înainta Parohiei Bisericii Sf. Nicolae, până la 20 Martie 1942.

Consiliul par. al Bisericii Nicolae din Braşov-Schei

Preşedinte
Dr. N. Stinghe
paroh, adm. prot.

Vasile Iordache
secretar

(3) 3—3

Nr. 31/1942 (12) 1—1

Concurs repeţit

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc, la biserica ortodoxă română din Sibiu-Iosefin, se publică un nou concurs cu termen de 8 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întru cât statul va bugeta acest post, sau 5500 (cincimii cincisute) lei anual dela parohie întru cât statul nu va bugeta postul.

2. Locuinţă dela parohie.

3. Taxele obişnuite în parohie.

Dela candidaţi se cere să aibă diploma de absolvire a şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan".

Cererile de concurs se vor înainta oficiului parohial în termenul indicat, ear concurenţii se vor prezenta la sf. biserică pentru a cânta şi la face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul parohial ortodox rom. Siblu-Iosefin

Pr. **Ioan Albu**

Nr. 108/1942 prot. (11) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a Braşov-vechiu, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Ajutor pentru chirie.

3. Sesiune parohială de 32 jugăre arabil.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Braşov, în terminul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sf. Altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Adormiri din Braşovul-vechiu în înţelegere cu oficiul protopopesc al Braşovului

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 250/1942 (6) 2—3

Concurs

Se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III-a Măgura, protopopiatul Bran, devenită vacantă prin pensionarea bătrânului preot: Iosif Runceanu.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesie parohială: 19.123 jugăre pădure în „Preduş".

3. Venitele stolare aprobate de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544/1929.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Prea Ven. Cons. Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, ear concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zărneşti, 26 Ianuarie 1942.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 26/1942 (7) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I Ludoşul mare I, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zille dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. In locul ferdelei de cucuruz, prevăzută în coala B, se dau 60 lei de familie.

3. Venitele stolare stabilite în protopopiat.

4. Folosinţa unui teren de 5 jugăre fânaţ, ce se află pe hotarul comunei Gusu, obţinut prin reforma agrară.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în termenul fixat oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Ciuchendea
protopop

Nr. 56/1932 (5) 2–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Lăpuşnic, din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Până la ediiicarea sau cumpărarea unei case parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă preotului.

3. Folosirea sesiunii parohiale de 7 jugăre pământ arabil şi a cimitirului.

4. Câte 30 litri porumb stârmat dela fiecare familie.

5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc orlodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 19 Ianuarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Lăpuşnic

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Oficiul prot. ortodox român al Târnavei

Nr. 34/1942 (9) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *cântăreţ bisericesc* (cantor) dela biserica centrală a parohiei *Târnăveni*, fost Diciosânmărtin, sediul protopopiatului Târnavei, se publică concurs de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, fără nici o obligaţie din partea parohiei asupra salarului.

2. Sesiunea cantorală primită prin R. A. 5 jugăre arător.

3. Partea legală din venitele stolare obişnuite în parohie.

4. Locuinţă, în una din casele evreeşti cerute, când le va primi parohia.

Candidaţii vor trebui să fie absolvenţi ai şcolii de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, ca să poată primi salarul dela stat. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note muzicale, cari vor putea instrui şi conduce cor bisericesc.

Doritorii şi îndreptăţiţii de a ocupa acest post, să se prezinte la strană în oricare Duminecă, din timpul acestui concurs.

Târnăveni, la 3 Februarie 1942.

In numele consiliului parohial:

Gheorghe Oprean
protopop şi paroh

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 22 Februarie 1942 — Nr. 8

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei, — Pentru America 8 Doluri

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Hristos în Universitate

In acest început de Post al Paștilor am putut înregistra cu multă bucurie stabilirea unor raporturi mai strânse și mai sistematice între Biserică și Universitate.

Din inițiativa I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae și cu înțelegerea lăudabilă a rectorului actual, dl Iuliu Hațegan și a celorlalți profesori, s'a organizat o serie de meditații pe seama studenților universitari în vederea mărturisirii și cuminecării. Ceeace dă acestor meditații un relief cu totul remarcabil și le caracterizează ca un început de eră nouă în viața universitară, este că ele se țin în însuși edificiul Universității și că unele din ele sunt ținute chiar de profesorii universitari. Dat fiind că toate au avut ca temă pe Hristos în raport cu diferitele aspecte ale sufletului tânăr, am văzut profesori universitari iluștri, ca Dr. Valeriu Bologa și Eugeniu Speranția, vorbind despre Mântuitorul dela catedră, în duh de cucernică meditație, de creștinism practicat cu sinceritate.

Toate cele șase meditații au fost ascultate de o mulțime imensă de studenți în frunte cu mulți profesori universitari.

Inaugurarea lor s'a făcut Luni, în 16 Februarie la orele $7^1/_2$ d. a. în prezența I. P. S. Mitropolit Nicolae. A fost o solemnitate covârșitor de impresionantă.

Sala era arhiplină. Câteva sute de studenți și studente, profesori secundari, intelectuali și preoți ocupaseră toate locurile sau stăteau îngrămădiți pe de margini. Coridoarele au rămas și ele pline de cei cari nu mai încăpeau înăuntru.

I. P. Sf. Mitropolit a întrat însoțit de profesorii universitari cari îl așteptaseră în holul Universității. Erau de față profesorii: Victor Papilian, D. D. Roșca, Onisifor Ghibu, Romul Cândea, Al. Procopovici, Coriolan Petran, Const Daicovici, Valeriu Bologa etc.

După o cântare religioasă executată de corul studenților sub conducerea Păr. Anatolie Scurtu, a luat cuvântul dl *Victor Papilian*, decanul Facultății de medicină, care a salutat pe I. P. S. Sa în numele dlui rector Hațegan, absent din localitate. Distinsul savant și om de litere a dat expresie bucuriei ce o simte Universitatea să vadă venind în mijlocul ei Biserica cu binecuvântările și adevărurile ei de credință. Intr'o limpede și convingătoare alocuție Domnia Sa a arătat cum adevărurile obținute de știință nu se opun adevărurilor de credință, ci se împacă într'o concepție de viață unitară, așa cum e propovăduită de creștinism. Știința merge numai până la un loc, dar prin aceasta nu neagă realitățile de dincolo de limita ajunsă de investigațiile ei, căci le constată pătrunzând în domeniul în care ne mișcăm, dar într'un mod tainic, neînțeles. In fond ea ajunge la concluzia că sunt adevăruri de taină și e just să se creadă în ele. Domnia Sa a mărturisit că a cercetat, în calitate de biolog, creerul ca nimeni altul în țara noastră. La sfârșit a trebuit să recunoască faptul că spiritul nu poate fi produs de creer. Este o legătură între ele, creerul e un instrument al spiritului, dar ele sunt de natură cu totul diferită cum a spus Descartes, pe care dl Papilian îl consideră cel mai mare și cel mai onest filosof. Cum se face legătura între suflet și creer, aceasta este o taină, pe care n'a putut-o deslega nici biologia nici filosofia. Biserica are dreptate când afirmă existența sigură a realităților de dincolo, a căror prezență fiind în acelaș timp o taină, accesul spre ele îl ușurează numai credința. Adevărurile acelea nu sunt iraționale, ci suprarașionale a spus Domnia Sa, în acord perfect cu învățătura creștină.

Mulțumește I. P. S. Sale pentru descinderea în mijlocul Universității, ca cel ce este Arhipăstor sufletesc și al cetățenilor ei.

Luând cuvântul I. P. S Sa a rostit una din acele luminoase și bogate cuvântări cari duc până în adâncul inimilor convingeri mari și hotărâtoare.

I. P. S. Sa, mulțumind dlui Victor Papilian pentru cuvântul de întâmpinare, a început prin a arăta că e fericit să constate în Universitate, pe lângă interesul pentru știință, și o mare dragoste pentru credință. «Credința este puterea cea mai mare de pe lume. Nimic nu se poate măsura cu ea», a spus Inaltul Ierarh.

Referindu-se la cele spuse de dl Victor Papilian, I. P. S. Sa a subliniat că «între credință și rezultatele sigure ale științii este o desăvârșită armonie». «Nu s'a ivit nici o descoperire certă, nu ipotetică a științii, care să se împotrivească credinții.

Mai înainte exista la unii reprezentanți ai credinții temerea că s'ar putea descoperi ceva contrar credinții. Astăzi această temere nu o mai are nici un suflet credincios».

I P. S. Sa a îndemnat tineretul să studieze cu sârguință, căci studiul lor nu va face decât să descopere tot mai deplin măreția operei lui Dumnezeu.

Dar sunt adevăruri, a spus I. P. S. Sa, cari nu pot fi descoperite prin instrumentele laboratorului. Sunt realități de altă natură decât cele ce pot fi cântărite cu microtomul și privite cu microscopul.

Acestea sunt adevărurile cele mari. Ele sunt privite cu ochii credinții. Fără credință un om nu e în stare să lupte pentru nimic mare, nu poate realiza nimic important. O viață care nu se pune în slujba credinței e o viață ratată.

După ce a desvoltat mai mult problema raportului între credință și știință, I. P. S. Sa a trecut la misiunea intelectualilor. Aceștia trebue să respire prin adevărurile cari susțin viața poporului, să iubească ce iubește neamul, să lupte pentru ceeace luptă neamul. Legătura cu poporul nu o pot simți intelectualii decât prin comunitatea aceleiaș credințe. Nu e de ajuns identitatea graiului. Prin graiu oamenii se pot și certa. Din nefericire am făcut în timpurile din urmă experiența că identitatea graiului ne-a servit mai mult la certuri și dușmănii între noi. Numai credința susține o adevărată și iubitoare unitate în mijlocul unui popor. Credința e cheagul națiunii.

Orice intelectual trebue să tindă la formarea unei concepții despre lume. Dar solidar cu neamul este numai intelectualul care trăește prin concepția despre lume a neamului său. Altfel e un desrădăcinat, care nu e de nici un folos neamului, ci mai de grabă spre pagubă.

Cuvântarea I. P. S. Sale, din care regretăm că n'am prins decât câteva idei schematice, a fost ascultată de toată lumea în picioare, cu o încordată atenție. Ea a lăsat o profundă impresie. O mare de ochi scăpărători de tinerețe s'au învăluit în reflexe meditative sub puterea și adevărul cuvintelor ce curgeau părintești, luminoase, pătrunzătoare de pe buzele Arhipăstorului.

A urmat apoi cea dintâi din seria meditațiilor. Ea a fost desvoltată de I. P. C. Sa Păr. Vicar, Arhim. Teodor Scorobeț, care în terenul pregătit de cuvântările anterioare a aruncat sămânța gândului de convertire.

Momentul de inaugurare a raporturilor mai strânse între Hristos și Universitate s'a desfășurat la o înălțime corespunzătoare cu însemnătatea lui.

D. S.

Ziua Cumpătării. *Un călduros apel al dnei și dlui Mareșal Antonescu cere, pentru o zi, consimțirea la o jertfă, ori cât de neînsemnată, pentru aproapele trudit. Astfel,* **Dumineca din 22 Februar 1942** *este aleasă ca Ziua Cumpătării. Români și românce, de pretutindeni, vor dărui rodul cumpătării și jertfei lor, în această zi, ajutorului de earnă, pentru ca acest ajutor să-și împlinească rostul de mângâere a suferinței și sprijinire a nevoii.*

La începutul Marelui Post s'a dat din partea I. P. S. Sale Patriarhului *Nicodim* o *pastorală*, care îndeamnă credincioșii să țină postul, să ducă o viață cumpătată, să n'asculte svonurile respândite de dușmanii neamului, cari caută să samene neîncredere în sufletele cetățenilor, să-și facă fiecare datoria, să muncească ogoarele cu sârguință, după cum la frontul de răsărit ostașii se luptă pentru apărarea și siguranța patriei noastre.

Nr. 2625.

Dumineca Bolnavilor

Dumineca în 1 Martie a. c. prăznuim „Dumineca bolnavilor" în toate parohiile din Arhiepiscopie și în spitale, cu pregătirea bolnavilor pentru sf. împărtășanie, cu rugăciuni, și sf. maslu, și strângerea de bani și distribuirea lor pe seama celor bolnavi în fiecare parohie și filie. Se va proceda exact potrivit instrucțiunilor date anii trecuți.

In termen de opt zile dela prăznuire Duminecii Bolnavilor, cucernicii preoți vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc raport despre numărul bolnavilor din parohie și despre darurile distribuite bolnavilor, având a aviza oficiul protopopesc că s'a prăznuit Dumineca Bolnavilor și s'a raportat Consiliului Arhiepiscopesc.

Sibiu 20 Febr. 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Meditația dlui profesor univ. Eugeniu Speranția în fața studenților universitari

In seria meditațiilor religioase organizate pe seama studenților universitari în săptămâna primă din Postul Paștilor, Miercuri seara a vorbit dl prof. univ. Eugeniu Speranția în fața unui numeros auditor format din studenți și profesori.

Meditația á fost o expunere a puterilor creatoare de personalitate ale creștinismului. Numai credința unifică înclinațiile sufletești și le dă o tensiune fermă spre un scop mare. Creștinismul oferă un sistem de valori, cel mai înalt posibil. Iar sufletul nu poate trăi decât pentru realizarea anumitor valori.

Dl profesor Speranția a analizat câteva din dogmele creștinismului arătând ce mari forțe susținătoare și întăritoare ale omului se cuprind în ele. Creștinismul a creiat tot ce-i nobil, toată cultura din istorie.

Meditația a fost ascultată în adâncă reculegere și a făcut o puternică impresie.

Preoțimii ardelene i s'a făcut dreptate

Printr'un decret-lege publicat în Mon. Oficial din 7 Februarie a. c., revenindu-se asupra nedreptății ce se făcuse preoțimii ardelene prin codul funcționarilor din 12 Octomvrie 1941, salariile acesteia sunt egalizate cu ale preoților licențiați în teologie.

Iată tabela acestei noui salarizări a preoților absolvenți ai Academiei teologice:

Preot (cu institut teologic, cu bacalaureat sau diploma școlii normale) cu 5 gradații Lei 15.600; cu 4 gradații, 14.050; cu 3 gradații, 12.500; cu 2 gradații, 10.900; cu 1 gradație, 9350; fără gradație, 7800.

Ortodoxia

De unsprezece veacuri se prăznueşte, în lumea ortodoxă marea sărbătoare, numită *Dumineca Ortodoxiei.*

Este prăznuirea unei biruinţe: triumful dreptei credinţe asupra păgânismului, şi a luminii asupra întunerecului.

Ziua biruinţii Bisericii asupra iconoclaştilor este biruinţa Ortodoxiei însaşi. Pentru creştinul dreptcredincios icoana a fost întotdeauna odor de mare preţ. Icoana i-a fost „canalul harului dumnezeesc", — cum spune Sf. Ioan Damaschinul, — „Icoanele au fost aşezate spre aducere aminte, nu ca nişte dumnezei, ci ca unele ce ne amintesc despre lucrurile dumnezeeşti".

Aceasta a fost concepţia Ortodoxului despre sfintele icoane. Precum tradiţia sfântă l-a învăţat cum să se închine, să se întoarcă spre Răsărit când se roagă, să-şi facă cruce cu trei degete, să se afunde de trei ori în apă la botez etc., tot aşa a rămas în tradiţia şi concepţia lui de creştin ortodox şi *cinstirea sfintelor icoane.*

Pentru ortodox, venerarea sfintelor icoane, nu este obiect de discuţii, cum n'a fost nici după o luptă ca cea iconoclastă.

S'au putut vedea acum, în Rusia, scene duioase, când se desgropau sfinte icoane şi odăjdii, asemănătoare cu acelea pe care le descrie istoria de-acum unsprezece-douăsprezece veacuri.

Ortodoxia este poarta care duce la plinirea adevărului: este scara pe care a ridicat-o Dumnezeu-Omul Iisus, scara care duce pe cei de pe pământ la cer. Este scara ale cărei trepte sânt: dreptatea şi adevărul.

Pe aceste trepte scoboară îngerii pe pământ, iar oamenii urcă la cer.

Pe aceste trepte s'au suit toţi mucenicii adevărului: luptătorii dreptei credinţe. Treptele sânt Evangheliile nemuritoare şi scrierile sfinţilor părinţi ai Ortodoxiei.

In scara aceasta e *unitatea* tainică a tuturor dreptcredincioşilor cari au trăit şi vor trăi în spiritualitatea nebiruită a ortodoxiei.

Privind către una din dumnezeeştile trepte ale acestei scări, găsim cuvintele lui Ioan-Gură-de-Aur: „Cetele martirilor, strălucesc mai mult chiar decât stelele; trupurile lor erau îmbucătăţite; dar gândul lor era neînvins, rămânând statornic şi încununat. Cine a văzut, cine a auzit, că moartea să aducă cununa, măcelărirea să aducă biruinţe? Iar ceata să apară mai strălucită când erau mai mulţi cei măcelăriţi decât potrivnicii lor?"

Ortodoxia poartă în ea adevărul, şi „nimic nu este mai puternic ca adevărul". Ortodoxia este Biserica însăşi în adevărul său.

In afară de adevăr, Ortodoxia este dragoste: pe nimeni nu urăşte, pe nimeni nu batjocureşte, de nimeni nu fuge, pe toţi îi iubeşte şi se roagă de-apururea „pentru unirea tuturor".

Ortodoxia este har şi pace, iubire şi milă, smerenie şi cucernicie, credinţă şi faptă.

Ortodoxia a fost pavăza tare şi nebiruită a poporului român, în toate vremurile de încercări şi lupte din trecut.

De ea s'au isbit şi s'au frânt toate uneltirile şi atacurile duşmanilor seculari ai fiinţei noastre naţionale atunci când se dădeau asalturi asupra sufletului românesc.

Ortodoxia a fost şi a rămas sufletul organismului poporului românesc şi făuritoarea vieţii lui duhovniceşti.

In concepţia poporului nostru, *nu poate fi român fără a fi ortodox.*

Ortodoxia şi naţionalitatea sunt atât de indisolubil legate, încât a lovi într'una, înseamnă a lovi şi în cealaltă.

Ortodoxia pentru român este biserica lui, mormintele strămoşilor, slujbele sfinte, chipurile de sfinţi înegrite de vremi, dar blânde şi iertătoare.

Prăznuirea Ortodoxiei azi trebue să fie, pe lângă bucuria unui triumf, şi o chemare de bucium către toţi acei care se numesc români, să se strângă pe lângă credinţa părinţilor noştri, pe lângă legea românească ce ne-a susţinut în decursul unei sbuciumate istorii, pe lângă credinţa cea dreaptă, pentru care au murit martirii creştinătăţii, şi au pătimit eroii şi mucenicii neamului românesc.

Pr. T. Moşic

La Dumineca Bolnavilor

— Predică —

„Ear Iisus a zis slăbănogului: Fiule, iertate îţi sânt păcatele tale", (Marcu 2, 5).

Sfânta Evanghelie ne vesteşte astăzi: minunea tămăduirii slăbănogului din Capernaum.

Să cercetăm cu gândul minunea, făcută de Domnul, spre a lua dintr'însa aleasă povaţă pentru minte, şi temeinică zidire pentru suflet.

Se afla Domnul în Capernaum, în Cetatea Sa, propovăduia cuvântul într'o casă în care: „s'au adunat mulţi, încât nu mai era loc nici înaintea uşii".

Patru inşi purtau pe pat un slăbănog, — care dorea să fie înfăţişat Mântuitorului, — dar oamenii se osteneu zadarnic, căci nimeni nu se îndura să-şi lase locul spre a înlesni slăbănogului intrarea la Iisus. Totuşi, cei patru nu se dau descurajării şi, încălziţi de focul binefacerii, „au descoperit casa unde era Iisus şi, spărgând acoperişul, au coborât patul în care zăcea slăbănogul.

Iisus, văzând credinţa lor, a zis slăbănogului: „Fiule, iersate îţi sânt păcatele tale".

Şi erau de faţă farisei şi cărturari, oameni purtaţi de duhul răului, — socotind astfel în inima lor: „Ce grăieşte acesta asemenea hule? Cine poate ierta păcatele, decât numai unul Dumnezeu!"

Domnul, pătrunzând cu Duhul în inimile lor, i-a mustrat spunând: „Pentruce cugetaţi aşa în inimile voastre?" Şi, ca ei să ştie că putere are Fiul Omului pe pământ să ierte păcatele, a zis slăbănogului: „Ţie zic, scoală-te, ia-ţi patul şi mergi la casa ta". — Şi s'a sculat şi, luându-şi patul, a ieşit înaintea tuturor, încât erau toţi uimiţi şi lăudau pe Dumnezeu, zicând: Niciodată n'am văzut asemenea lucruri", (Marcu 2, 8—13).

Iubiţi creştini, ni s'a vestit astăzi una din minunile Fiului lui Dumnezeu, o faptă în care, prin cuvântul lui Iisus, s'a tămăduit un slăbănog în faţa mulţimii.

Mărturiile apostolilor întăresc credinţa noastră în neasemuita bunătate a Cerescului Părinte.

Când Fiul lui Dumnezeu se făcuse om şi se purta prin Ţara sfântă a îndurărilor cereşti, el a fost căutat de cei suferinzi, pentrucă nimic pe lume nu duce pe om în căutarea lui Dumnezeu, ca suferinţa. *Durerea* este cărăruia care ne conduce la picioarele lui Dumnezeu. Aceasta e drumul crucii.

Astfel de drum a făcut slăbănogul, a cărui vindecare ni-a vestit-o evanghelistul Marcu.

Vreau să vă spun acum câteva cuvinte despre cei patru oameni, cari au dus patul bolnavului.

Purtarea milostivă a celor patru se desprinde din vălmăşagul mulţimii şi stăruie în faţa noastră ca o faptă spre care trebue să tindem cu toţii.

Purtătorii patului sânt părtaşi la suferinţa bolnavului, sânt încălziţi de aceeaş credinţă în Hristos Domnul şi datorită stăruinţii lor, ajung cu bolnavul în faţa lui Iisus.

Ce s'ar fi ales de sănătatea bolnavului, dacă ei nu purtau în suflet credinţa tare de a înfăţişa lui Hristos pe cel slăbănog? Sforţarea lor izvora din credinţa adâncă a unor suflete frământate de iubirea lui Hristos. Ei n'au poposit lângă patul semenului bolnav aducând câteva vorbe de compătimire... Iubirea şi ajutorul dat paraliticului nu se aseamănă cu o fugară vizită ce o facem celor ce se găsesc în patul suferinţei.

Spre a îndupleca pe oameni şi mai mult la fapta cercetării celor bolnavi, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, de câţiva ani în şir a dat dispoziţii că în această Duminecă a slăbănogului să se facă în parohii rugăciuni pentru bolnavi şi să fie cercetaţi şi ajutaţi, — să rostim o rugăciune, o mângâiere, să miluim şi să fim în Duhul lui Hristos.

Biserica rosteşte chemarea spre fiii săi, doreşte ca viaţa noastră să fie „ca un covor de azur aşternut la picioarele altarului".

Iubiţi ascultători, dacă fapta celor patru milostivi este răsplătită cu aureola laudelor noastre, nu putem să nu zăbovim asupra cuvintelor Domnului spuse celui bolnav: „Fiule, iertate-ţi sânt păcatele tale". Avem în aceste cuvinte căldura dragostei cereşti.

Cuvintele Domnului sânt cuvinte de încurajare şi de mângâiere. Iisus a privit trupul măcinat de suferinţă al slăbănogului, a pătruns în adâncurile sufletului şi s'a apropiat părinteşte de pat, spunându-i: „Fiule, iertate-ţi sânt păcatele tale". Imbrăţişarea iubirii Lui primea pe cel slăbănog spre a-l reda casei sale sănătos trupeşte şi sufleteşte.

Iisus intreprindea astfel marea operă de asanare a sufletelor care din pricina păgânătăţii se asemănau unor lacuri pe apele cărora nuferli păcatelor se purtau în voie.

Este vremea Postului Mare, timp sortit împăcării omului cu Dumnezeu şi a micşorării neînţelegerii dintre oameni.

Din mijlocul neajunsurilor noastre nu putem fi tămăduiţi decât prin *pocăinţă;* ea descopere păcatele săvârşite şi ne aşază în starea de a auzi cuvintele Domnului, rostite prin preot: „Fiule, iertate-ţi sânt păcatele tale".

Chemarea Domnului se rosteşte astfel prin gura proorocului: „Intoarceţi-vă la mine din toată inima, cu post, cu plângere şi cu tânguire. Sfâşiaţi-vă inimile, iar nu vesmintele şi vă întoarceţi la Domnul Dumnezeul vostru".

Sfântul Ioan Gură de Aur ne îndeamnă: „Dacă păcătueşti, plângi şi suspină, nu pentrucă vei fi pedepsit, căci aceasta nu însemnează nimic, ci pentrucă ai supărat pe Domnul tău, care este aşa de bând, care te iubeşte atâta şi se îngrijeşte de mântuirea ta aşa de mult, încât a dat pentru tine pe însuş Fiul Său.

„Căiţi-vă, scumpii mei fraţi, — zice sfântul Ciprian, — şi cercetaţi-vă păcatele cu inima înfrântă, recunoaşteţi greşala cea mare a cugetului vostru, deschideţi-vă ochii inimii... Pe cât de grele ni-au fost păcatele, pe atât de mult cată să le deplângem. Rana adâncă are trebuinţă de tratare cu îngrijire şi îndelungată".

Cine nu va răspunde la chemările sfintei noastre biserici, va cunoaşte odată mustrările Cerescului Părinte.

Drept aceea, ştiut este de toţi că aici în „casa mângâierilor" se află Domnul nostru Iisus Hristos; să venim la Dânsul, aducând cu noi căderile şi slăbiciunile sufletului nostru.

Vom simţi privirea curăţeniei de foc, vom cunoaşte mângâierile sfinte pe creştetul nostru, şi printre suspinul lacrimilor vom auzi cuvintele de slobozenie: Fiule, îndrăzneşte, iertatt-ţi sânt păcatele. Amin.

Pr. Gh. Şerbu-Satulung

Nr. 1856/1942

Concurs

Pentru întregirea postului de *medic şcolar* la liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Medicul şcolii va fi profesor de igienă.

Doritorii de a ocupa acest post să-şi înainteze în termen Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere însoţită de actele ce posedă.

Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 11 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

† Văd. Catinca A. Bârseanu

Vestim, cu multă durere, încetarea din viaţă a venerabilei doamne *Catinca A. Bârseanu,* văduva regretatului fruntaş şi luptător naţionalist, Andrei Bârseanu, şi fostă preşedintă, apoi membră de onoare a Reuniuniii femeilor române din Sibiu. Distinsa doamnă a decedat în Sibiu, împărtăşită cu sf. Taine, după îndelungată boală, în ziua de 18 Februar 1942.

Cu trecerea sa la cele veşnice dispare a vrednică română şi bună creştină, care a moştenit tradiţia religioasă a Braşovului ortodox.

Rămăşiţele pământeşti ale răposatei au fost transportate, în 20 l. c. din catedrala mitropolitană din Sibiu, şi depuse, spre eternă odihnă, în cripta familiară, lângă nobilul ei soţ, astăzi Sâmbătă, în cimitirul de lângă capela ortodoxă din Groaveri.

In veci amintirea ei!

INFORMAŢIUNI

Programele şcoalelor primare şi secundare, conform hotărârii guvernului vor fi, anul acesta, comprimate, aşa ca materialul învăţământului să fie terminat cât mai curând, rămâne însă ca programele de vară să întregească, prin lucrare extraşcolară, pregătirea intelectuală, patriotică şi civică a tineretului. Durata normală a cursurilor nu se va reduce, decât în cazul când evimentele o vor cere.

Salarizarea clerului nostru primeşte o modificare, în senzul că preoţii cu institut teologic, cu bacalaureat sau diploma şcoalei normale, sânt echivalaţi la salar cu preoţii licenţiaţi, începând cu 1 Oct. 1941.

Bibliotecă nouă. Sub titlul «*Seminţe în ogorul vieţii*», la iniţiativa P. S. Sale episcopului *Vasile* al Timişorii, eparhia timişoreană publică o *bibliotecă socială* pentru necesităţile spirituale ale credincioşilor. Primul număr poartă titlul de: „Să fim buni creştini şi buni români".

Al cincisprezecelea! De curând a fost botezat, în biserica noastră ortodoxă din Sebeş, judeţul Alba, al 15-lea copil al ţăranului *Nicolae Pienariu,* naş fiind Conducătorul statului, dl Mareşal Ion Antonescu, reprezentat de pretorul plăşii Sebeş, de prezidenta Reuniunii femeilor, şi de un ofiţer din garnizoană. Insemnătatea faptului a tălmăcit-o cuvântarea părintelui protopop *V. Oană,* care a săvârşit taina botezului celui nou născut, *Mihai* cu numele. Naşii au dăruit 4000 de lei, şi au subscris alte 20 mii de lei pe numele lui Mihai până la majorat.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 22 Februarie 1942, va predica păr. *Dr. Sp. Cândea.*

Festival religios. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala Sibiu, organizează Duminecă, în 22 Februar 1942, ora 11·30 a. m., în sala mare a prefecturii, un Festival religios, întru comemorarea «*Duminecii Ortodoxiei*». Programul conţine: Cuvânt pentru eroii neamului, rostit de preşedinta filialei, dna *Sofia Şt. Meteş;* conferinţă ţinută de Păr. *D. Stăniloae,* despre Ortodoxia şi Sf. Icoane; versuri, recitate de-o elevă din liceu; piese corale executate de corul mixt al Şcoalei normale „A. Şaguna", secţia de fete şi băeţi, sub conducerea dnei prof. Paula Popa. Intrarea liberă.

Faptă pilduitoare. Tinăra Societate C. F. R. «*Coroana*» şi-a ţinut recent adunarea generală în localul Căminului C. F. R., proprietatea din cartierul „Dosul Gării", Sibiu. La propunerea vred-

nicului său preşedinte, dl *Vasile Ganêa*, adunarea a hotărât ca, din fondurile societăţii, să facă donaţiuni în scopuri de binefacere. S'au votat astfel 40.000 de lei pentru mărirea fondului de construcţii la Biserica ortodoxă Sf. Nicolae din cartierul „Lazaret", şi 15.000 de lei pentru fondul construirii bisericii ortodoxe din cartierul „Mihai Viteazul-Trei Stejari". — Pilda mănunchiului de funcţionari şi angajaţi ceferişti din gara Sibiu, constituiţi în Societatea „Coroana", se învredniceşte de toată preţuirea opiniei publice şi de recunoştinţa obştei pentru pilduitoarea sa faptă.

Banca „Poporul"

societate anonimă, Sălişte

Inscr. în Regis. bancar Nr. 13, 17 Mai 1935

Convocare

Domnii acţionari ai băncii „Poporul", societate anonimă, Sălişte, sânt invitaţi la

Adunarea generală extraordinară

pe ziua de *15 Martie 1942*, ora 3 p. m., în sala şcoalei primare, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Modificarea art. 11, 14, 20 şi 28 din statute; şi la

a XXXIV-a adunare generală ordinară

pe ziua de *15 Marte 1942*, ora 4 p. m., în acelaş local, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Stabilirea Bilanţului şi Contului de Profit şi Pierdere pe anul 1941 şi descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de cenzori, pentru gestiunea anului 1941.
3. Fixarea jetoanelor Consiliului de administraţie şi a Consiliului de cenzori pe anul 1942.
4. Alegerea unui membru în Consiliul de administraţie cu mandat de 3 ani.

Pentru cazul că la data de 15 Martie 1942 nu se va putea ţine adunarea generală extraordinară, şi la data de 15 Martie 1942 nu se va putea ţine adunarea generală ordinară, prin aceasta se convoacă o altă adunare generală extraordinară pe ziua de 22 Martie 1942 şi o altă adunare generală ordinară pe ziua de 22 Martie 1942, în acelaş loc, la aceeaşi oră şi cu aceeaşi ordine de zi când, se vor lua hotărâri valabile, fără considerare la numărul acţionarilor, al acţiilor reprezentate şi a voturilor.

Vot decisiv au în adunarea generală acţionarii cari depun cu 24 ore înainte de adunare titlii provizorii sau reversale, la cassa institutului sau cu 48 de ore înainte de adunare la următoarele institute: Banca „Poporul" filiala Câmpia-Turzii, Banca „Oaşia" Sibiu şi Banca Naţională a României, Sibiu.

Sălişte, la 10 Februarie 1942.

(15) 1—3 **Consiliul de administraţie**

Concurs

Pentru ocuparea postului de cantor al parohiei Hălchiu, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat cu 1 Aprilie 1942.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune cantorală 5 jugăre 400 st. p. pământ arabil.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin în Dumineci şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea utreniei şi vecerniei.

Concurenţii îndreptăţiţi, au să înainteze cererile oficiului parohial ortodox român Hălchiu.

Hălchiu, hotărâre luată în şedinţa consiliului parohial din 17 Ianuarie 1942.

Preot Ioachim Pura
paroh

Aprobat:
Oficiul prot. ortodox român al Braşovului

(14) 1—3 **Dr. N. Stinghe**
adm. prot.

„Cassa de Păstrare"

institut de credit şi econ. S. A. în Sălişte

Cap. Lei 1.250.000; Regis. bancar Nr. 9/1934

Convocare

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii „Cassa de Păstrare" S. A. în Sălişte, sânt invitaţi a lua parte la

a LVII-a adunare generală ordinară,

care va avea loc *Joi, în 19 Martie 1942*, ora 10 a. m., la sediul societăţii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administraţie şi al Consiliului de cenzori.
3. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de cenzori.
4. Fixarea jetoanelor de prezenţă.
5. Eventuale propuneri, prezentate în conformitate cu dispoziţiunile statutare.

In caz de neîntrunire a numărului legal de acţionari şi acţii, cea de a doua adunare se va ţine în acelaş local în ziua de 28 Martie 1942, la aceeaş oră, putând această adunare generală se aducă concluze valide fără considerare la numărul acţiunilor depozitate şi la numărul acţionarilor prezenţi.

Acţionarii cari doresc a lua parte la această adunare, vor depune acţiunile cu cel puţin 5 zile înainte de adunare la casieria institutului.

Sălişte, 18 Ianuarie 1942.

(13) 1—1 **Consiliul de administraţie**

Ad. Nr. 13/1942 (17) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Streiu-Săcel,** din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, după pregătirea candidatului.
2. Sesiune parohială 6 jugăre arător, 2 jugăre fânaţ şi 6 jugăre păşune.
3. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegerea cu consiliul parohial.

Haţeg, 13 Februarie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop.

Ad. Nr. 398/1942 (18) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Gânţaga,** din protopopiatul Haţeg, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, după calificaţiune.
2. Sesiune parohială de 5 jug. arător.
3. Câte două măsuri (à 30 litre) porumb nesfârmat de fiecare casă.
4. Câte o zi de lucru dela fiecare casă.
5. Lemne, după necesitate dela composesorat.
6. Până la edificarea caselor parohiale, parohia plăteşte chiria.
7. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Haţeg, 13 Februarie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop

Nr. 3/1942 (16) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Şapartoc,** din protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie a acestui text în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în protopopiat.
3. Sesiune parohială veche şi nouă 15 jugăre.
4. Câte-o ferdelă (dublu decalitru) de porumb sfărâmat dela fiecare familie.
5. Curte parohială, grădină de legume, dependinţe economice, casa parohială în perspectivă de construcţie.
6. Până la edificarea casei parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare.
7. Lemne de foc din parchetul comunei, o soarte cu preţul de strigare, fasonatul şi transportul îl privesc pe preot.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, inclusiv încuviinţarea de a concura exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului subsemnat.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Şapartoc.

Sighişoara, 19 Ianuarie 1942.

Emilian Stoica
protopop

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.

Nr. 4/1942 (4) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Săcămaş,** cu filiile **Ohaba şi Stâncești,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea sesiunii parohiale de 8 jugăre 1200 st. □ din care $^1/_2$ fânaţ, iar $^1/_2$ arător.
3. 20 m³ lemne de loc din pădurea bisericii (tăiatul şi transportul îl priveşte pe paroh).
4. Până la transformarea fostei şcoli confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă preotului.
5. Câte 20 litri grâu dela fiecare familie din filii.
6. Folosirea cimitirelor din materă şi filii.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, 8 Ianuarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Săcămaş

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Nr. 26/1942 (7) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I **Ludoşul mare I,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zille dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. In loçul ferdelei de cucuruz, prevăzută în coala B, se dau 60 lei de familie.
3. Venitele stolare stabilite în protopopiat.
4. Folosinţa unui teren de 5 jugăre fânaţ, ce se află pe hotarul comunei Gusu, obţinut prin reforma agrară.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în termenul fixat oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Ciuchendea
protopop

Nr. 56/1932 (5) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lăpuşnic,** din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Până la ediificarea sau cumpărarea unei case parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă preotului.
3. Folosirea sesiunii parohiale de 7 jugăre pământ arabil şi a cimitirului.
4. Câte 30 litri porumb sfârmat dela fiecare familie.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc orlodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 19 Ianuarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Lăpuşnic

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Oficiul prot. ortodox român al Târnavei

Nr. 34/1942 (9) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *cântăreţ bisericesc* (cantor) dela biserica centrală a parohiei *Târnăveni*, fost Diciosânmărtin, sediul protopopiatului Târnavei, se publică concurs de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, fără nici o obligaţie din partea parohiei asupra salarului.
2. Sesiunea cantorală primită prin R. A. 5 jugăre arător.
3. Partea legală din venitele stolare obişnuite în parohie.
4. Locuinţă, în una din casele evreeşti cerute, când le va primi parohia.

Candidaţii vor trebui să fie absolvenţi ai şcolii de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, ca să poată primi salarul dela stat. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note muzicale, cari vor putea instrui şi conduce cor bisericesc.

Doritorii şi îndreptăţiţii de a ocupa acest post, să se prezinte la strană în oricare Duminecă, din timpul acestui concurs.

Târnăveni, la 3 Februarie 1942.

In numele consiliului parohial:

Gheorghe Oprean
protopop şi paroh

„ALBINA", institut de credit şi de economii, Sibiu

Nr. 2309/1942.

CONVOCARE

(19) 1—1

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, sunt învitaţi în virtutea art. 19 şi 25 din Statute pentru ziua de *Joi 12 Martie 1942, ora 9 a. m.*, la

a LXIX-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în localul de şedinţe al institutului „ALBINA" din Sibiu, strada Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari conform Codului Comercial în vigoare să reprezinte jumătate din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale.*
2. *Darea de seamă a Consiliului de administraţie, bilanţul şi contul Profit şi Pierdere pe anul 1941 şi raportul Consiliului de censori.*
3. *Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de Censori.*
4. *Distribuirea beneficiului net.*
5. *Stabilirea remuneraţiei pentru Consiliul de censori pe anul 1942.*
6. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă şi a remuneraţiei administratorilor pe anul 1942.*
7. *Raportul cu privire la sucursalele institutului din Cluj şi Tg.-Mureş.*
8. *Alegerea unui membru în Consiliul de administraţie cu mandat pe 6 ani.*

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „ALBINA", Sibiu, sunt deasemenea invitaţi conform art. 28 din Statutele institutului la

Adunarea generală extraordinară

care se va ţinea în aceeaşi zi şi în acelaş local, imediat după terminarea adunării generale ordinare.

Adunarea generală extraordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari conform art. 212 al Codului Comercial în vigoare să reprezinte trei pătrimi din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale extraordinare.*
2. *Sporirea capitalului social şi modificarea articolelor 6, 19, 22, 25, 27, 28, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 43, 46, 53, 63 şi 64 din Statutele institutului, dupăcum urmează:*

Capital, acţiuni şi acţionari.

Textul vechiu:	Textul nou:
ART. 6. Capitalul social este de Lei 100 milioane împărţit în 200.000 acţiuni de câte Lei 500.— fiecare. Acţiunile se pot emite şi în titluri cumulative de câte 5, 10 şi 50 bucăţi.	ART. 6. Capitalul social este de Lei 100 milioane împărţit în 200.000 acţiuni de câte Lei 500.— fiecare. Capitalul social va putea fi sporit până la suma de Lei 250 milioane printr'una sau mai multe emisiuni, prin deciziunea Consiliului de administraţie, care este autorizat de către adunarea generală extraordinară să fixeze cvantumul acestor emisiuni, condiţiunile de subscriere şi termenele vărsămintelor. Acţiunile se pot emite şi în titluri cumulative de câte 5, 10 şi 50 bucăţi.

Adunarea generală:

ART. 19. Totalitatea acţionarilor este reprezentată prin adunarea generală. Aceasta este ordinară ori extraordinară, se ţine în Sibiu şi se convoacă de Consiliul de administraţie, prin un anunţ în foile societăţii. (Art. 4). Anunţul are să apară cel puţin cu 14 zile înainte de ziua adunării şi să conţină obiectele de deliberare.	ART. 19. Totalitatea acţionarilor este reprezentată prin adunarea generală. Aceasta este ordinară ori extraordinară, se ţine în Sibiu şi se convoacă de Consiliul de administraţie, prin un anunţ în foile societăţii (art. 4). Anunţul are să apară cu cel puţin 15 zile înainte de ziua adunării şi să conţină locul, data şi ordinea de zi.
ART. 22. Fiecare acţionar a 1—10 acţiuni are în adunarea generală un vot, iar de aci în sus tot după 10 acţiuni câte un vot, dar nu poate avea mai mult de 200 voturi. Mai poate avea încă 200 voturi prin autorizare (procură). Fiecare acţionar îşi poate exercita drepturile sale în persoană sau prin mandatar, care trebue să fie şi el acţionar al societăţii. Minorii să reprezintă prin tutorii, interzişii prin curatorii lor, societăţile, corporaţiunile şi institutele prin împuterniciţi, chiar dacă aceşti reprezentanţi nu ar fi acţionari.	ART. 22. Fiecare acţionar, care posedă până la 5 acţiuni, are drept la un vot pentru fiecare acţiune; acţionarul care posedă peste 5 acţiuni până la 100 acţiuni, are dreptul la încă un vot pentru fiecare 5 acţiuni ce depăşesc primele 5, iar cel ce posedă peste 100, are dreptul la încă un vot pentru fiecare 25 acţiuni, ce depăşesc prima sută. Mai poate avea voturi prin autorizare (procură). Administratorii nu pot vota în baza acţiunilor ce posedă, nici personal nici prin mandatar, descărcarea gestiunii lor, sau a chestiunii în care persoana sau administraţia lor ar fi în discuţiune. Ei pot vota Bilanţul şi Contul de Profit şi Pierdere, dacă, fiind posesorii a cel puţin jumătate din capitalul social, nu se poate forma majoritatea legală fără votul lor. Fiecare acţionar îşi poate exercita drepturile sale în persoană sau prin mandatar, care trebue să fie şi el acţionar al societăţii. Minorii se reprezintă prin tutorii, interzişii prin curatorii lor, societăţile, corporaţiunile şi institutele prin împuterniciţi, chiar dacă aceşti reprezentanţi nu ar fi acţionari.
ART. 25. Adunarea generală poate lua deciziuni când sunt prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari împreună reprezintă a 10-a parte din capital. In lipsa acestui număr se convoacă o nouă adunare cu 8 zile înainte de ziua fixată pentru adunare. Această a doua adunare se va mărgini la obiectele cuprinse în programul pentru prima adunare şi poate aduce hotărîri valabile fără considerare la numărul acţionarilor prezenţi şi la capitalul reprezentat, cu excepţia cazurilor prevăzute în art, 28.	ART. 25. Adunarea generală poate lua deciziuni când sunt prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari împreună reprezintă cvantumul din capitalul cerut de lege. In lipsa acestui număr se va ţine o nouă adunare conform cu dispoziţiile Codului de Comerţ în vigoare. Această a doua adunare se va mărgini la obiectele cuprinse în programul pentru prima adunare şi poate aduce hotărîri valabile fără considerare la numărul acţionarilor prezenţi şi la capitalul reprezentat.

Textul vechiu:	Textul nou:
ART. 27. Alegerile se fac cu vot secret. Când o alegere nu dă majoritate absolută, se face alegere restrânsă între aceia, cari la întâia alegere au întrunit cele mai multe voturi. La alegerea restrânsă se ia numărul îndoit al membrilor de ales. Când la alegerea restrânsă ies doi cu voturi egale, decide soartea.	ART. 27. Deciziunile adunărilor se iau prin vot pe faţă. Este obligatoriu votul secret pentru alegerea membrilor Consiliului de administraţie şi a censorilor, pentru revocarea lor şi pentru luarea deciziunilor referitoare la răspunderea administratorilor, însă numai în cazul, când se cere de un număr de acţionari, cari reprezintă cel puţin $^1/_5$ parte din capitalul prezent în adunare. Când o alegere nu dă majoritatea absolută, se face alegere restrânsă între aceia, cari la întâia alegere au întrunit cele mai multe voturi. La alegerea restrânsă se ia numărul îndoit al membrilor de ales. Când la alegerea restrânsă ies doi cu voturi egale, decide soartea.
ART. 28. La deciziuni asupra propunerilor pentru reducerea ori sporirea capitalului social, pentru modificarea statutelor, pentru fuziunea cu altă societate, ori pentru disolvarea societăţii, se cere, ca în respectiva adunare generelă să fie reprezentată cel puţin o treime a acţiunilor emise şi ca concluzele să fie aduse cu majoritate de 2/3 a voturilor.	Se suprimă.
ART. 32. Obiectele rezervate adunării generale sunt: *a)* Raportul anual al Consiliului de administraţie; *b)* Raportul Consiliului de censori asupra examinării Bilanţului anual, verificării conturilor şi a propunerilor pentru împărţirea profitului. *c)* Stabilirea bilanţului anuaI cu fixarea dividendului; *d)* Stabilirea indemnizaţiei censorilor; *e)* Fixarea preţului marcelor de prezenţă; *f)* Alegerea, respectiv întregirea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de censori; *g)* Hotărîre asupra întrebuinţării sumei amintite în art. 58. *g)*; *h)* Reducerea ori sporirea capitalului social; *i)* Modificarea Statutelor; *j)* Disolvarea societăţii ori fuzionarea ei cu altă societate.	ART. 32. Obiectele rezervate adunării generale ordinare sunt: *a)* Raportul anual al Consiliului de administraţie; *b)* Raportul Consiliului de censori asupra examinării Bilanţului anual, verificării conturilor şi a propunerilor pentru împărţirea profitului; *c)* Stabilirea bilanţului anual şi fixarea dividendului; *d)* Stabilirea indemnizaţiei administratorilor şi censorilor; *e)* Fixarea preţului marcelor de prezenţă; *f)* Alegerea, respective întregirea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de censori.
	ART. NOU. Obiectele rezervate adunării generale extraordinare sunt: *a)* Sporirea ori reducerea capitalului social; *b)* Modificarea statutelor; *c)* Disolvarea societăţii ori fuzionarea ei cu altă societate. Adunarea generală extraordinară poate delibera fiind prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari împreună să reprezinte cvantumul din capitalul cerut de lege. In lipsa acestui număr se va ţinea o nouă adunare conform cu dispoziţiile Codului de Comerţ în vigoare.

Textul vechiu:	Textul nou:
Consiliul de administrație și comitetul de direcție.	
ART. 34. Consiliul de administrație se compune din 8—12 membrii aleși de adunarea generală dintre acționarii societății pe câte 6 ani. Trei din patru părți a membrilor Consiliului de administrație trebue să fie Români. Această proporție se va menține permanent, orice modificări s'ar aduce Statutelor.	ART. 34. Consiliul de administrație se compune din 5—7 membri aleși de adunarea generală dintre acționarii societății pe câte 6 ani.
Membrii Consiliului de administrație și cei ai Consiliului de censori nu pot fi nici între ei, nici cu funcționarii definitivi ai societății în raport de soț și soție, tată și fiu, socru și ginere, frate și frate, sau cumnat și cumnat.	Când capitalul social prin sporire va depăși suma de Lei 100 milioane, numărul membrilor din Consiliul de administrație va fi de 5—9.
Cel puțin 5 dintre membrii Consiliului de administrație au să locuiască în Sibiu.	Trei din patru părți a membrilor Consiliului de administrație trebue să fie Români. Această proporție se va menține permanent orice modificări s'ar aduce statutelor.
Consiliul de administrație alege din sânul său un președinte și 1—2 vicepreședinți.	Membrii Consiliului de administrație și cei ai Consiliului de censori nu pot fi nici între ei, nici cu funcționarii definitivi ai societății în raport de soț și soție, tată și fiu, socru și ginere, frate și frate, sau cumnat și cumnat.
	Cel puțin 5 dintre membrii Consiliului de administrație au să locuiască în Sibiu.
	Consiliul de administrație alege din sânul său un președinte și 1—2 vicepreședinți.
ART. 36. Dacă numărul membrilor Consiliului de administrație ar scădea sub 8, se va convoca imediat adunarea generală pentru complectarea Consiliului de administrație.	ART. 36. Dacă numărul membrilor Consiliului de administrație ar scădea sub 5, se va convoca imediat adunarea generală pentru complectarea Consiliului de administrație.
ART. 37. Fiecare membru al Consiliului de administrație are să depună la cassa societății 600 acțiuni de ale societății, scrise pe numele său, cu cupoane neexpirate, libere de orice sarcini, cari acțiuni în timpul funcționării sunt inalienabile. Intrucât legea ar cere o garanție mai mare, se va observa dispoziția legii. Neîmplinirea acestei condițiuni în 30 zile dela alegere se consideră ca renunțare la mandat.	ART. 37. Fiecare membru al Consiliului de administrație are să depună la cassa societății garanția legală în acțiuni de ale societății, cu cupoane neexpirate, libere de orice sarcini, cari acțiuni în timpul funcționării sunt inalienabile. Neîmplinirea acestei condițiuni în 30 zile dela alegere se consideră ca renunțare la mandat.
Membrii Consiliului de administrație dela sediul central al societății, cari își schimbă domiciliul, se consideră demisionați.	Membrii Consiliului de aministrație dela sediul central al societății, cari își schimbă domicilul, se consideră demisionați.
ART. 39. La ședințe se invită toți membrii Consiliului de administrație, cari pot fi reprezentați și prin alți membri. Un membru poate primi numai o singură procură. La ședințele Consiliului de administrație se invită și membrii Consiliului de censori. Invitările la ședință se trimit prin carte de înmanuare ori prin poștă recomandat.	ART. 39. La ședințe se invită toți membrii Consiliului de administrație. La ședințele Consiliului de administrație se invită și membrii Consiliului de censori. Invitările la ședințe se trimit prin carte de înmanuare ori prin poștă recomandat.
Pentru participare la ședințe membrii externi primesc spese de deplasare.	Pentru participare la ședințe membrii externi primesc spese de deplasare.
ART. 40. Pentru a se putea aduce hotăriri valabile se cere ca la ședințe să fie prezenți cel puțin $^2/_3$ din numărul consilierilor, în persoană ori reprezentați prin procură.	ART. 40. Pentru a se putea aduce hotăriri valabile se cere ca la ședințe să fie prezenți cel puțin $^2/_3$ din numărul consilierilor.
ART. 41. Deciziunile se iau cu majoritatea absolută a voturilor membrilor prezenți și reprezentați. In caz de paritate se ridică la valoare de decis propunerea, respectiv opiniunea, pentru care a votat președintele.	ART. 41. Deciziunile se iau cu majoritatea absolută a voturilor membrilor prezenți. In caz de paritate se ridică la valoare de decis propunerea pentru care a votat președintele.
ART. 43. Consiliul de administrație reprezintă societatea față cu autorități și terțe persoane, decide și dispune în toate afacerile societății, cari nu sunt rezervate adunării generale; numește pe directorul general, pe ceilalți directori și pe toți funcționarii societății; le fixează rangul, salariile și competințele; stabilește condițiunile și regulamentele pentru operațiunile societății; determiuă întrebuințarea capitalurilor societății; decide crearea și suprimarea de sucursale și agenții; supraveghează conducerea afacerilor, examinează conturile, revede cassele, stabilește bilanțul și prezintă adunării generale propuneri pentru distribuirea profitului net; pregătește chestiunile, ce sunt a se discuta în adunarea generală și face acesteia propuneri.	ART. 43. Consiliul de administrație reprezintă societatea față de autorități și terțe persoane, decide și dispune în toate afacerile societății, cari nu sunt rezervate adunării generale; numește pe directorul general, pe ceilalți directori și pe toți funcționarii societății; le fixează rangul, salariile și competințele; stabilește condițiunile și regulamentele pentru operațiunile societății; determină întrebuințarea capitalurilor societății; decide crearea și suprimarea de sucursale și agenții; supraveghează conducerea afacerilor, examinează conturile, revede cassele, stabilește bilanțul și prezintă adunării generale propuneri pentru distribuirea profitului net; pregătește chestiunile, ce sunt a se discuta în adunarea generală și face acesteia propuneri.
Consiliul de administrație poate numi un comitet de direcție, care să trateze și să încheie operațiuni din cele prevăzute la art, 16 din Statute, determinând prin procesul verbal de numire, întinderea, limitele și durata mandatului ce i s'a conferit.	
Consiliul de administrație mai poate numi și un administrator-delegat, care va primi o remunerație lunară stabilită de Consiliul de administrație.	
	ART. NOU. Consiliul de administrație poate numi un comitet de direcție, care să trateze și să încheie operațiuni din cele prevăzute la art. 16 din Statute, determinând prin procesul verbal de numire întinderea, limitele și durata mandatului ce i s'a conferit.
	Consiliul de administrație mai poate numi și un administrator-delegat, care va primi o remunerație lunară.
	Consiliul de administrație poate delega pe termen de câte o lună din sânul său câte un membru, care controlează mersul afacerilor și care poate fi invitat la ședințele Comitetului de direcție.
	Delegatul lunar primește o remunerație.
ART. 46. Consiliul de administrație deleagă pe termen de câte o lună din sânul său câte un membru, care controlează mersul afacerilor.	
Delegatul primește o remunerație, pe care o fixează Consiliul.	Se suprimă.
Consiliul de censori.	
ART. 53. Consiliul de censori se compune din 5 membri aleși de adunarea generală dintre acționarii societății pe 3 ani, cari pot fi realeși. Cel puțin un censor trebue să fie expert-contabil.	ART. 53. Consiliul de censori se compune din 3 membri titulari și 1—3 membri supleanți, aleși de adunarea generală pe timp de 3 ani, dintre acționarii societății. Ei pot fi realeși. Cel puțin un censor trebue să fie expert-contabil sau contabil-autorizat.
Censorii, cu excepțiunea expert-contabilului, vor avea obligator domiciliul în Sibiu.	Censorii, cu excepțiunea expert-contabilului sau contabilului autorizat vor avea obligator domiciliul în Sibiu.
Fiecare censor, cu excepțiunea expert-contabilului, are să depună drept garanție 300 acțiuni ale societății cu cupoane neexpirate, libere de orice sarcini, proprietatea sa, care acțiuni sunt inalienabile în tot timpul funcționării sale. Neîmplinirea acestei condițiuni în 30 zile dela alegere se consideră ca renunțare la mandat.	Fiecare censor cu excepțiunea expert-contabilului sau contabilului autorizat, are să depună garanția legală în acțiuni ale societății cu cupoane neexpirate, libere de orice sarcini, cari acțiuni sunt inalienabile în tot timpul funcționării sale. Neîmplinirea acestei condițiuni în 30 zile dela alegere se consideră ca renunțare la mandat.
Patru din cinci membri ai acestui consiliu trebue să fie Români.	Pentru a putea lua hotărîri se cere să fie de față cel puțin 3 membri.
Pentru a putea lua hotărîri se cere să fie de față cel puțin 3 membri; la hotărîri pentru convocarea adunării generale însă se cere votul a cel puțin 4 membri.	Censorul, care se mută din Sibiu, se privește renunțat de bună voie la mandatul său.
Censorul, care se mută din Sibiu, se privește renunțat de bună voie la mandatul său. Vacanța se va întregi în adunarea generală cea mai apropiată.	In cazul când în urma unei renunțări în aceste condițiuni, sau a încetării din viață, sau a unei împiedecări legale, Consiliul de censori ar scădea sub numărul necesar pentru luarea unei deciziuni valabile, se va convoca adunarea generală pentru complectarea vacanțelor.
In cazul când în urma unei renunțări în aceste condițiuni, sau a încetării din viață, sau a unei împiedecări legale, Consiliul de censori ar scădea sub numărul necesar pentru luarea unei decisiuni valabile, se va convoca adunarea generală pentru completarea vacanțelor. Membrii Consiliului de censori vor fi invitați la ședințele Consiliului de administrație.	Membrii Consiliului de censori vor fi invitați la ședințele Consiliului de administrație.
ART. 59. Dividendele se plătesc conform hotărîrii adunării generale.	ART. 59. Dividendele se plătesc conform hotărîrii adunării generale.
Dividendele, cari nu s'au ridicat în decurs de 3 ani rămân în folosul fondului de rezervă al societății.	
ART. 63. Fondul de pensiuni pentru funcționarii societății este o avere de sine stătătoare și se administrează prin societate separat de cealaltă avere a sa. Venitele acestui fond se întrebuințează exclusiv pentru achitarea pensiilor, acordate funcționarilor și servitorilor.	ART. 63. Fondurile (A. B.) de pensiuni pentru funcționarii societății formează avere de sine stătătoare și se administrează prin societate separat de cealaltă avere a sa. Venitele acestor fonduri se întrebuințează exclusiv pentru achitarea pensiilor, acordate funcționarilor și servitorilor, conform prevederilor din Statutele fondului patronal de pensiuni.
Pentru cazul, când venitele fondului de pensiuni nu ar fi suficiente pentru acoperirea pensiunilor, conform statutelor speciale, diferința se va suplini din venitul net, ce rămâne după satisfacerea dispozițiilor cuprinse în art. 58 lit. *a)—f).*	
Statutele Fondului de pensiuni pot limita această obligațiune a societății.	
ART. 64. Institutul plătește impozitul elementar după salarele tuturor funcționarilor și servitorilor săi.	Se suprimă.

Domnii acționari cari voiesc să participe la adunările generale, ordinară și extraordinară, în persoană sau prin plenipotență, în conformitate cu art. 22, 23 și 25 din Statutele societății, trebue să depună acțiunile și procurile cel mult până Vineri, 6 Martie a. c., ora 12, la casieria Centralei din Sibiu.

Depunerea acțiunilor respective a procurilor în scopul indicat, se poate face și la sediile institutului din Brașov, București, Lugoj, Mediaș, Târnăveni și Timișoara, precum și la băncile „Ardeleana" din Orăștie, „Furnica" din Făgăraș, „Patria" din Blaj și Banca Românească s. a. din București, tot până la termenul de 6 Marfie a. c., ora 12.

Membrii Consiliului de administrație și funcționarii institutului nu pot fi mandatari. — Procurile trebue să fie timbrate.

In cazul când la adunările generale, ordinară și extraordinară din 12 Martie 1942 nu se vor prezenta acționari în numărul suficient prevăzut mai sus, în virtutea art. 214 Codul Comercial în vigoare, convocăm fără altă înștiințare a doua adunare generală ordinară cu aceeași ordine de zi pe ziua de Sâmbătă, 21 Martie 1942, orele 9 a. m. în acelaș local, precum și a doua adunare generală extraordinară cu aceeași ordine de zi, imediat după terminarea adunării generale ordinare.

Pentru a doua adunare generală ordinară, precum și pentru a doua adunare generală extraordinară sunt valabil depuse acțiunile depuse până la 6 Martie a. c. și se mai pot depune altele până la data de Luni, 16 Martie a. c., ora 12, la aceleași locuri. Adunarea generală ordinară a doua poate aduce hotărîri valabile fără considerare la numărul acționarilor prezenți și la capitalul reprezentat. In schimb adunarea generală extraordinară a doua poate aduce hotărîri valabile numai dacă vor fi prezenți acționari cari să reprezinte jumătate din capital, iar deciziunile vor fi luate cu votul a unei treimi din capitalul social.

Sibiu, 19 Februarie 1942.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

„ALBINA", INSTITUT DE CREDIT ŞI DE ECONOMII, SIBIU

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1941

ACTIV

			Lei
Cassa			
a) Numerar efectiv		54.256.777'—	
b) Disponibil la B. N. R. şi C. E. C.		45.365.195'—	99.621.972'—
Disponibil la bănci:			
a) In ţară		83.356.078'—	
b) In străinătate		1.380.418'—	84.736.496'—
Portofoliul de Titluri:			
I. *Titluri româneşti:*			
	In Portofoliu		
1. *Cu venit fix*	v. n. v. r.		
a) Efecte publice	88.393.639'— 61.121.694'—		
b) Scrisuri şi Obligaţiuni	3.052.625'— 1.595.200'—	62.716.894'—	
2. *Cu venit variabil*			
c) Acţiuni cotate la bursă	24.124.550'— 38.583.996'—		
d) Acţiuni necotate la bursă	10.996.330'— 3.505.206'—	42.089.202'—	
II. *Titluri streine*			
a) Efecte		901.132'—	
b) Acţiuni		900'—	105.708.128'—
Plasamentul fondului de rezervă			
Efecte publice garantate de stat	v. n.	6.105.885'—	3.297.200'—
Portofoliul de scont			
I. *Plătibil în ţară*	*In Portofoliu*	*Reescontate*	
a) Cambii fără garanţie	119.683.189'—	880.000'— 120.563.189'—	
b) Cambii garantate cu mărfuri şi titl.	17.827.570'—	17.827.570'—	
c) Cambii garantate cu ipoteci	166.392.073'—	47.202.400'— 213.594.473'—	
d) Cambii cu diverse garanţii şi scrisuri de garanţie	96.733.672'—	96.733.672'—	448.718.904'—
	400.636.504'—	48.082.400'—	
Din care în suferinţă Lei 9.647.115'—			
Debitori	Cambii de circulaţie primite din care *In portofoliu*	*Reescontate*	
I. *Din ţară*			
a) Debitori fără garanţii	176.389.272'—	36.600.000'— 212.989.272.—	
b) Debitori cu garanţii, efecte şi cam.	1.257.637'—	— 1.257.637'—	
c) Debitori cu garanţii de titluri	60.720.836'—	3.000.000'— 63.720.836'—	
d) Debitori cu garanţii de mărfuri	45.956.579'—	— 45.956.579'—	
e) Debitori cu garanţii de ipotecă	151.513.653'—	14.732.000'— 166.245.653'—	
f) Debitori cu garanţii diverse	86.286.370'—	— 86.286.370'—	
II. *Din străinătate*	522.124.347'—	54.332.000'— 576.456.347'—	
g) fără garanţii		750.644'—	577.206.991'—
Creanţe în conversiune conform legii din 7 IV 1934			
a) In portofoliu cota redusă			124.480.818'—
Participaţiuni			
In intreprinderi comerciale şi industriale		33.269.600'—	
La alte intreprinderi		3.520.000'—	36.789.600'—
Imobile			
a) Pentru uzul propriu şi inmag. de mărfuri		40.820.141'—	
b) Pentru trebuinţele funcţionarilor		10.700.000'—	
c) Alte imobile		60.417.391'—	111.937.532'—
Conturi diverse debitoare			97.375.717'—
			1.689.873.358'—

PASIV

			Lei
Capital social			100.000.000'—
Fonduri de rezervă:			
a) Rezervă legală		22.000.000'—	
b) Alte fonduri (de ajutoare)			
1. Fond cultural		3.752.380'—	
2. Fondul P. Cosma		1.068.017'—	26.820.397'—
Fonduri de amortizare			
a) Pentru creanţe dubioase		31.799.094'—	
b) Pentru imobile		7.000.000'—	38.799.094'—
Dobânzi nerealizate la creanţe dubioase			3.661.272'—
Diferenţe de curs nerealizate la portofoliul de titluri			10.511.900'—
Fondul patronal de pensiuni al funcţionarilor			29.531.563'—
Depuneri spre fructificare			
I. *La purtător sau nominative dar plătibile la purtător*	la vedere	pe termen	
a) Cu liv. de econ. la purt.	31.069.891'—	803.418'— 31.873.309'—	
b) Cu liv. de econ. nomin. dar plătibile la purtător	103.400.736'—	4.266.626'— 107.667.362'—	139.540.671'—
II. *Nominative*			
a) Cu livret de economii	320.937.025'—	18.346.760'—	339.283.785'— 478.824.456'—
Total general	455.407.652'—	23.416.804'—	
Creditori			
I. *Din ţară.*			
a) Creditori nereduşi	299.393.294'—	455.499.401'—	754.892.695'—
II. *Din străinătate*			
Noui	6.580'—	510.534'—	517.114'— 755.409.809'—
	299.399.874'—	456.009.935'—	
Angajamente de reescont			
Provenite din:	*Efecte scont.*	*Cambii de circ.*	
1. Curente la B. N. R.	47.402.400'—	54.332.000'—	101.734.400'—
Cecuri şi ordine de plată			
I. *Simple*			
Cu plata în ţară			21.795.430'—
Dividende neridicate			765.373'—
Conturi diverse creditoare			102.271.794'—
Conturi transitorii			3.340.543'—
Beneficiu net			
a) Reportat din anul preced.		887.654'—	
b) Din anul curent		15.519.673'—	16.407.327'—
			1.689.873.358'—

Conturi de ordine

DEBIT

	Lei
Cauţiuni statutare	6.775.000'—
Debitori pentru avaluri şi scrisori de gar. date de bancă:	
In ţară	300.715.376'—
Efecte comerciale în gaj:	
In portofoliu	769.253'—
Cambii de circulaţiune:	
a) In portofoliu	503.164.160'—
b) Reescontate la B. N. R.	54.332.000'— 557.496.160'—
Efecte spre incasare:	
a) In portofoliu	5.805.530'—
b) La corespondenţi	7.082.925'— 12.888.455'—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse:	
In portofoliu	1.139.059.387'—
Titluri în gaj:	
In portofoliu	34.465.558'—
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	276.183.378'—
Debitori de titluri împrumutate	18.922.000'—
	2.347.274.567'—

CREDIT

	Lei
Deponenţi de cauţiuni statutare	6.775.000.—
Creditori pentru avaluri şi scrisori garanţii date de bancă	300.715.376'—
Deponenţi de efecte comerciale în gaj	769.253'—
Deponenţi de cambii de circulaţiune	557.496.160'—
Remitenţi de efecte spre incasare	12.888.455'—
Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	1.139.059.387'—
Deponenţi de titluri în gaj	34.465.558'—
Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare	276.183.378'—
Creditori de titluri împrumutate	18.922.000'—
	2.347.274.567'—

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT

	Lei
Cheltueli de administraţie:	
a) Salarii şi indemnizaţii	26.102.689'—
b) Diverse	12.073.527'— 38.176.216'—
Impozite şi taxe	8.443.546'—
Dobânzi plătite:	
a) La depuneri	8.951.758'—
b) La reescont	3.109.713'—
c) La alţi creditori	16.048.105'— 28.109.576'—
Comisioane plătite	1.014.585'—
Amortismente:	
a) La creanţe dubioase	1.000.000'—
b) La imobile	1.000.000'— 2.000.000'—
Beneficiul net:	
a) Reportat din anul trecut	887.654'—
b) Beneficiul anului curent	15.519.673'— 16.407.327'—
	94.151.250'—

CREDIT

		Lei
Report din beneficiul anului trecut		887.654.—
Dobânzi încasate.		
a) Dela portofoliul de scont	18.039.604.—	
b) Dela debitori	41.588.243'—	59.627.847'—
Comisioane încasate		17.887.362'—
Venitul portofoliului de titluri:		
a) Cupoane exigibile		6.902.132'—
Venitul imobilelor		7.213.930'—
Beneficii diverse		1.632.325.—
		94.151.250'—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1941.

Dr. I. Beu,
Preşedintele Consiliului de Administraţie.

Dr. Mihai Veliciu,
Directorul General.

Pentru contabilitate: **Eugen Vancu,**
Expert-contabil.

Sibiu, la 14 Februarie 1941.

Verificat şi găsit în conformitate cu Codul de comerţ şi legea bancară.

CONSILIUL DE CENSORI:

Ioan Vătăşianu, Preşedinte. **Dr. George Proca** **Matei Jiga,** Expert-contabil.

Reproducerea nu se onorează.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ
„ASOCIAȚIUNII"
SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 1 Martie 1942 — Nr. 9

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Post și lumină taborică

Cine își îndulcește inima mai stăruitor cu cântările din Triod constată că adeseori postului i se atribue puterea de-a ne lumina ființa, topind patimile cari ne-o întunecă.

«*Cu postul luminându-ne* trupul, să ne hrănim sufletul cu fapte bune», cântă Biserica la Utrenia din Vinerea săptămânii a doua din post. «*Darul postului a strălucit, gonind întunerecul neînfrânării*», spune iar la Utrenia din Mercurea aceleiaș săptămâni. «*Celor ce umblă întru întunerecul păcatelor, ai răsărit lumină, Hristoase, în vremea postului*», ne asigură din nou în Stihira Triodului din Dumineca ce încheie această săptămână.

Nu fără o anumită legătură Dumineca aceasta este închinată Sf. Grigorie Palama, care a apărat învățătura ortodoxă despre putința vederii și primirii luminii dumnezeești încă în viața pământească.

Deaceea «*vremea postului este veselă*», declară Biserica în podobia de Marți seara și în alte cântări, aducându-ne aminte de cuvântul Domnului că nu trebue să facem pe încruntații în acest timp.

Domnește părerea că prin post ne împuținăm ființa, îi comprimăm vitalitatea, îi știrbim integritatea. De aceea silințele din acest timp ar fi asemănătoare unor cazne. Adevărul e că postul este acțiunea de întărire a ființii noastre, de eliminare a boalelor, de spălare a ei.

Lumina este expresia adevăratei sănătăți, bunăstări și fericiri. Fața luminoasă manifestă buna dispoziție, normala funcționare a vieții spirituale și trupești, înseamnă că dorurile ei se împlinesc.

Dimpotrivă întunecimea este expresia boalei, a decăderii, a desfigurării ființii noastre, a unei apăsări ce o înăbușe.

Intrucât lumina este arătată ca efect al postului și al căinții, iar întunerecul ca efect al patimilor, atât lumina cât și întunerecul primesc o semnificație morală, sau sunt prelungirea unor atitudini morale. Lumina în sensul creștin nu e rezultatul unei străduințe pur cerebrale, precum nici întunerecul nu e efectul unei neglijări de ordin teoretic. De aceea ele nu sunt stări exclusive ale minții, ci ale întregei noastre ființe.

Cine nu știe că patima orbește, întunecă privirea dreaptă și largă? Omul stăpânit de patimă vede numai prin prisma inieresului său; judecata lui e grăbită, fiind aprinsă de pofta care nu dă răgaz sau de revolta care nu permite cumpăt.

Ființa pătimașe e crescută strâmb. Ea vede fals, se mișcă într'un orizont îngustat pe care nu-l poate depăși, sucește realitățile evidente printr'o optică ce le batjocurește. Numai iubirea, numai lipsa de patimă egoistă ajută omului să se încadreze sincer în realitate, să vadă dreptatea și adevărul ori unde este. Numai lipsa de patimă, care e una cu iubirea, trăește în lumină.

Și numai trăirea în lumină te face să te simți bine.

Lumina, adevărul, viața, iubirea sunt, în sensul lor creștin, ca stări adânci ale ființii noastre totale, una.

Astfel postul, ca acțiune de reprimare a patimilor, este o lucrare de curățire a gunoiului de pe ochii noștri spirituali, de pe învelișul întregei noastre ființe; este o operație de îndreptare a ființei noastre crescută strâmb.

Lucrul îl simțim ca pe o oarecare greutate la început. Dar pe măsură ce e țesălată de pe noi tina păcatului și ne inundă lumina și atmosfera de liberă respirație, continuarea operației ne apare tot mai ușoară.

Dar lumina în care creștem prin post și prin pocăință nu e o calitate a lumii acesteia, ci o formă de existență scăldată în mediul dumnezeesc, în afară de care nu poate fi existență dreaptă.

Existența luminată e o anticipație a existenții noastre viitoare. Lumina, care ni se face atribut în urma postului, se ivește parte prin silințele noastre, parte prin proectarea luminii din veacul viitor, prin ieșirea ei în întâmpinarea noastră.

Starea spre care progresăm prin post si pocăință se consolidează însă în noi deplin prin împărtășirea cu Trupul și cu Sângele Domnului.

Inchipuirile credinței noastre despre acest Trup și Sânge nu trebue să se împovăreze cu ceeace știm despre trupul și sângele existenții pământești. In Euharistie primim Trupul și Sângele Domnului cel înviat. Dar știut este că Trupul înviat e cu totul deosebit de cel de pe pământ. Deci și sângele. Sunt realități spiritualizate, transformate, eliberate de sub condițiile materialității cunoscute. E un Trup asemănător trupului ce-l vom avea și noi după înviere. Nu mai e supus legilor de viață pământească: inerției, durității, impenetrabilității, trebuinții de hrană. E o energie spiritualizată în formă corporală. Nefiind supus legilor naturii actuale, nici nu se poate arăta în angrenajul ordinei acesteia.

Sunt un Trup și un Sânge eschatologic cu alte cuvinte. Primindu-le în trupul și în sângele nostru, acestea primesc încă în viața pământeană o substanță eschatologică. Ființa noastră încă de aici se acomodează într'un chip tainic, nevăzut, formei de existență de dincolo de veac. Ființa noastră ascunsă primește calitățile de rezistență pentruca moartea să nu o poată copleși, ci să continue pe planul eschatologic, iar la ceasul orânduit de Dumnezeu să învie cu trupul. Vom învia ca Domnul pentrucă primim de-acum în ființa noastră substanța Trupului înviat al Domnului.

Astfel câtă vreme postul și căința sunt primele trepte cari ne urcă ființa spre lumină, cari o înzestrează cu rezistența pentru vecie, scăpând-o de stricăciunea patimilor, Sf. Cuminecătură e treapta ultimă a acestui urcuș. Precum nu poți sări dintr'odată pe ultima treaptă, tot așa nu poți să te împărtășești fără să te încordezi câtăva vreme în postul trupesc și sufletesc și fără să faci căință în fața duhovnicului.

Postul, pocăința și împărtășirea sunt un întreg, cu o orânduire precisă. E un drum înainte, tot înainte spre existența cea întru lumină, întru adevăr și veșnicie.

D. STĂNILOAE

După șase luni

— Infăptuiri în Episcopia Hotinului —

Străjuitoarea sfintei noastre biserici din nordul Basarabiei, *Eparhia Hotinului*, și-a reluat activitatea, după o pauză de jalnică pomenire din răstimpul Iunie 1940 până la sfârșitul lui Iulie 1941.

Reorganizarea episcopiei a fost încredințată P. S. Sale episcópului *Dr. Partenie Ciopron*, sub a cărui conducere, în timpul scurt de șase luni, se înregistrează înfăptuiri frumoase și rodnice.

Intre altele:

Se redeschid peste 100 de sfinte locașuri, redate cultului și târnosite de neobositul Arhiereu. Clericii refugiați sânt repuși în posturile avute înainte de evacuare, ear cei rămași acolo sânt reîntegrați în serviciu.

In biserici, și la diferite prilejuri, *predica* ocupă loc însemnat; se redeschid școalele eparhiale, dela mănăstiri, la dispoziția școlarilor săteni; în parohii se continuă activitatea misionară prin adunări duminecale. Peste 400 de suflete de-ale sectanților baptiști, adventiști etc. revin la ortodoxie.

P. S. Sa episcopul a convocat, pe zilele de 4—5 Martie 1942, un congres misionar, care va întocmi planul de lucrare în anul curent.

In laturea economică: s'au refăcut stricăciunile dela catedrala episcopală din Bălți, dela clădirile eparhiale: tipografie, fabrică de luminări, reședință episcopală ș. a., cu cheltueli de 2 milioane de lei.

Intru ajutorarea săracilor din parohii, precum și în favoarea ostașilor de pe front, s'au colectat bani și s'au făcut numeroase alte daruri.

In modul acesta biserica ortodoxă română din nordul basarabean își reia cursul normal.

Nr. 161—1942 Prot.

Conferința preoțească

din protopopiatul Sibiului se convoacă pentru zilele de 17 și 18 Martie 1942 cu următorul

PROGRAM:

ZIUA I:

1. **Invocarea Duhului Sfânt în Catedrală ora 9 a. m.**
2. **Deschiderea conferinței.**
3. **Lucrarea: Exegeza II. Cor. VI. 1—10 ca discuție.**
4. **Dările de seamă stabilite în conferința pastorală dela 11 Nov. 1941. Masă comună la Internatul Academiei. Continuarea programului.**
5. **Lucrare: Exegeza cap. 11 Evrei. Seara slujbă în Catedrală cu Sf. Acatist și Sf. Mărturisirea preoților.**

ZIUA II:

6. **„Sf. Liturghie înainte sfințită" în Catedrală la ora 9, cu meditație. Impărtășirea cu Sf. Cuminecătură.**
7. **Dejun la Internatul Academiei.**
8. **Ședința de încheere.**

Fiecare membru al conferinței va pregăti în scris meditația dela Sf. Liturghie. Tot în scris va pregăti una din lucrările arătate în program.

Designarea predicatorului o va face președintele în ajun.

Sibiu, 25 Februarie 1942.

Prot. MIHAIL NEAGU

Pentru ostașii țării

Consiliul de patronaj al operelor sociale, comitetul județean Sibiu, se adresează tuturor cetățenilor, îndemnând să facă **donațiuni,** *în scop ca ostașii noștri, cari stau de veghe earna aceasta în regiunile reci ale Ucrainei, să fie bine îmbrăcați pentru gerul iernii.*

Se face apel la săteni, să dea fiecare familie: una pereche ciorapi lână, una pereche mănuși lână, una pereche mânecuțe lână.

Se face apel la orășeni să dea: una flanelă, două perechi ciorapi lână, două perechi mănuși lână.

Donațiile sătenilor vor fi strânse de fiecare comisiune la primăria locală luându-se în primire de o comisiune compusă din: primar, notar și șeful de post respectiv. Se vor elibera adeverințe de primire.

Efectele strânse se vor expedia prin îngrijirea primăriilor la Cercul de Recrutare respectiv, iar de acì la depozitele regionale ale Comandamentelor Teritoriale.

Donațiile orășenilor se vor strânge la o unitate din Garnizoana hotărâtă de Comandamentul Teritorial respectiv.

Români și romance, lucrați cu dragoste pentru fiii și frații voștri cari sânt ostașii țării!

Activitatea unei misiuni ortodoxe române

O dare de seamă, — alcătuită după datele oficiale culese, din cancelăria Misiunii ortodoxe române în Transnistria, de Arhimandritul *A. Nica*, — arată ce fel de activitate a desfăşurat Misiunea ortodoxă română în Transnistria *dela înfiinţare şi până la 31 Decemvrie 1941.*

Desprindem, din această luminoasă expunere, câteva date, care vor interesa, negreşit, un larg cerc de cetitori.

Misiunea ortodoxă română, — cu scop de a creştină din nou şi a organizà viaţa bisericească a ţinuturilor dintre Nistru şi Bug, — a luat fiinţă în 15 August 1941, sub conducerea I. P. C. Sale arhimandritului *Iuliu Scriban.*

Sediul misiunii era la *Tiraspol.* Bisericile, dintre Bug şi Nistru, fuseseră închise toate, o parte dărâmate, altele prefăcute în magazii şi cluburi: una singură a rămas — biserica dela Odesa, lăsată anume, ca să fie arătată *străinilor*, induşi în eroare asupra celorce se petrec în Rusia bolşevică. Preoţii, cu mici excepţii, au fost deportaţi sau omoraţi. Bolşevismul a înrâurit întru câtva *tineretul;* dar, lucrarea de catehizare a bisericii, va şterge urmele comuniste cu atât mai vârtos, că firea religioasă a poporului rus a rămas nesdruncinată.

Transnistria de astăzi îş repară bisericile şi îşi sfinţeşte altarele pângărite. Credincioşii aduc copiii în massă la botez.

Cancelăria misiunii este aglomerată cu tot felul de lucrări. Credincioşii, din cele mai depărtate colţuri, cer preoţi, cer să li se sfinţească biserici, cer cărţi de ritual, odăjdii, cruciuliţe, vase sfinţite şi altele.

Au fost sfinţite, în acest restimp, 32 biserici, şi un număr mult mai mare s'a deschis, la disppziţia credincioşilor, provizoriu, prin stropire cu aghiasmă.

Activitarea misionară a avut sprijin puternic în *colaborarea chiriarhilor.*

Chiriarhi ai Basarabiei au aprobat ca preoţii de pe malul basarabean al Nistrului să iacă slujbe în Transnistria, în satele apropiate.

In a doua parte a lunii Septemvrie 1941 a lucrat în Transnistria *echipa de misionari ardeleni şi bănăţeni,* în frunte cu I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, o echipă de preoţi din eparhia Huşilor în frunte cu P. S. episcop *Grigore*, altă echipă din arhiepiscopia Chişinăului, condusă de misionarul eparhial Pr. *T. Rudiev*, — echipe care au lucrat mai mult în mijlocul poporului „moldovean", lăsând cea mai bună impresie.

In Octomvrie a venit o nouă echipă, de 16 misionari, din episcopia Huşilor; ear în Decemvrie a sosit marea echipă de 55 preoţi din eparhia Chişinăului, trimisă pentru o singură lună şi aducând mângâere sufletească credincioşilor în timpul sfintelor sărbători ale Crăciunului.

Tot în Decemvrie a trimis o echipă de preoţi mitropolia craioveană.

Pe lângă aceşti misionari, lucrează în Transnistria misionari *statornici,* veniţi pentru timp mai îndelungat şi aşezaţi în parohii hotărâte. Până acuma sânt 63 preoţi misionari veniţi din Ţară, un diacon şi doi cântăreţi.

In fruntea fiecărui judeţ, din cele 13, stă câte un protoiereu, ear unul pentru municipiul Odesa, în total *14 protoierei.*

Numirea preoţilor şi cântăreţilor s'a făcut, de sine înţeles, cu învoirea şi recomandarea chiriarhilor de unde veneau.

Clericii veniţi în Transnistria, — afară de protoierei, — lucrează în chip onorific, având numai venitul epitrahilului. In viitorul apropiat se aşteaptă o îmbunătăţire a acestei situaţii.

Altă categorie de lucrători, în ogorul misionar transnistrian, o formează preoţii *băştinaşi,* înapoiaţi din îndepărtate regiuni, în număr de vreo 150, care au să fie încadraţi, pe rând, după împrejurări.

S'au redeschis *7 mânăstiri,* unele de călugări, altele de maici.

Numărul preoţilor misionari încadraţi în Transnistria din clerul de mir şi cel monahal, recrutaţi din ţară şi dintre localnici, *este de 84,* — de sigur prea puţin, când se ştie că Transnistria, înainte de revoluţia bolşevică, avea două eparhii cu peste două mii de preoţi.

Mişcările *sectare*, ale baptiştilor şi ale inochentiştilor, în mijlocul poporului, cu preoţi luminaţi, nu mai găsesc teren potrivit de-a respândi rătăciri sectare între moldovenii dintre Nistru şi Bug.

Majoritatea credincioşilor a prăznuit sărbătorile după exemplul dat de autorităţi, — adecă *după calendarul îndreptat.*

Ca necesităţi urgente se cer *şcoli teologice* cu caracter misionar, care să pregătească slujitori nu numai pentru Transnistria, ci şi pentru Ucraina în general.

Se mai cer *obiecte şi cărţi religioasă*, cărţi de slujbă, de rugăciuni, de propagandă, atât în româneşte, cât şi în ucraineşte şi ruseşte. Pentru şcoli primare, trebuesc manuale de religie.

Misiunea ortodoxă română e lipsită încă de mijloacele trebuitoare pentru a satisface toate cerinţele poporului. Totuşi, în vreme scurtă, s'au realizat lucruri bune şi frumoase; — fie ca anul 1942 să le desăvârşească, spre binele bisericii dreptmăritoare şi a credincioşilor ei.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Sub preşedinţia P. C. Sale protopopului *Ioan Duma*, dela Petroşani, s'au întrunit de curând, în prima conferinţă din acest an, preoţii protopopiatului Jiu: Gh. Popa, I. Săbău, Marcu Păun Jura, Teofil Ioanovici, V. Şandru, Coriolan Drăgan, C. Zoican, P. Fanu, Tr. Moşic, Gh. Zemora, A. Efimie, V. Romiţanu şi prof. I. Dancu.

Pr. *T. Iancovici* a citit în continuare lucrarea: Chestiuni liturgice. Părintele protopop a expus diferite probleme urgente de administraţie. S'au alcătuit, după aceasta, cercurile religioase pe anul curent şi s'au fixat predicatorii lor.

*

— Cercul religios *Daneş*, prot. Târnava Mare, s'a întrunit, în cursul anului 1941, sub conducerea Păr. *Iustin Sârbu* din Seleuşul, în *patru* şedinţe pastorale: la Seleuş (18 Mai), la Criş (17 Aug.), la Noul-săsesc (31 August) şi earăş la Seleuş (în 21 Sept.).

La toate aceste ocazii preoţii cercului au săvârşit înălţătoarele slujbe religioase în sobor şi au rostit cuvântări pilduitoare pentru viaţa credincioşilor din parohii, aducându-le lumina lui Hristos ce luminează tuturora.

Au cuvântat poporului, în cele patru centre: Pr. *Ion Olteanu*-Criş, despre iubirea creştină; Pr. *Vasile Corbeanu*, despre post şi rugăciune; Pr. *Onoriu Sas*-Daneş, sfătuind credincioşii să rămână în dragostea lui Hristos; Păr. prot. *Ion Dragolea*, — încredinţatul I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, cu resfinţirea bisericii din Noul săsesc, renovate după stricăciunile produse de cutremur, — a vorbit despre biserică în viaţa neamului românesc; Pr. *Remus Gheaja*-Malâncrav, la slujirea sf. Maslu pentru bolnavii din parohia Noul-săsesc, despre puterea rugăciunii; Pr. *Pavel Morariu*-Floreşti, despre puterea credinţei creştine; Pr. *O. Sas*-Daneş, arătând că, fără de fapte, credinţa moartă este; Pr. *Iustin Sârbu*-Seleuş, tălmăcind glasul poporului care cere stăruitor rugăciune.

După toate aceste întruniri, însoţite de obişnuitele şedinţe intime, preoţii cercului s'au înapoiat la parohiile lor, înviorați cu puteri nouă spre a sluji Domnului. — Pr. *I. S.*

*

Prin credinţă. — Poporul românesc este chemat să ducă mai departe lupta, dusă de veacuri, pentru a apăra crucea şi altarele sfinte.

Astăzi, în linia de foc, prin gerul cumplit al Crimeii, soldatul român cu suflet mai tare decât tancurile bolşevicilor fără Dumnezeu, apărătorii crucii şi ai dreptăţii înscriu în fiecare zi pagini de eroism, cu lung ecou în ţările Europei,

In faţa sufletului, armat de credinţa pentru care luptă, şi în faţa jertfelor vulturilor neînfricaţi, maşina de războiu a lui Stalin slăbeşte cu fiecare zi.

Căci acolo unde nu există credinţă, totul este o zădărnicie. Ear cel ce va lupta prin credinţă, va birui.

De multe ori duşmanii au voit să ne răstignească neamul. Dumnezeu însă ni-a dăruit câte un luminător de drumuri, ridicând crucea răstignirii neamului. Astăzi această cruce a răstignirii nenmului a luat-o pe umerii săi dl *Mareşal Antonescu*, care susţinut de eroii acestui neam, o va înălţa spre culmile măririi, dovedind că sânt demni a purta numele de *apărători ai crucii lui Hristos.* — Pr. *Ioan Vulcu.*

*

— Preoţimea protopopiatului Deva s'a întrunit la conferinţa catehetică în 16 Decemvrie 1941, în oraşul Deva. Au participat toţi preoţii, iar desbaterile s'au desfăşurat sub preşedinţia P. C. Păr. *Teofil Chiffa*, protopopul ortodox al Devei.

După serviciul divin, oficiat în biserică, preoţii au mers la şcoala primară, unde s'a ţinut lecţia practică de religie, predată de preotul *Sebastian Domnariu*, cu elevii clasei III-a. Programul conferenţei s'a continuat în sala de şedinţe a prefecturii judeţene.

Păr. protopop, T. Chiffa, în cuvinte emoţionante aminteşte evenimentele mai nouă petrecute în viaţa neamului nostru. A urmat discuţia asupra lecţiei de catehizare; au luat cuvântul preoţii: I. Roman, Popovici, Al. Mihai, Aurel Guga şi alţii, după care părintele protopop, rezumând observaţiile

* FOIŞOARA *

Cuvântare

rostită la serbarea societăţii „Ocrotirea" din Sălişte, Duminecă, la 15 Februarie 1942, de Alexandru Iosof, directorul gimnaziului mixt

Onorată asistenţă, — Asistăm la una din manifestările „Ocrotirei", societate de binefacere şi milostenie creştinească.

La dorinţa dnei prezidente vreau să arăt, în câteva cuvinte, rostul acestei societăţi, scopul pentru care s'a înfiinţat, precum şi felul muncii şi al activităţii desfăşurate timp de 16 ani, dela înfiinţarea ei până astăzi.

Din procesele verbale, luate în cele 97 de şedinţe ale societăţii, se vede limpede rolul ei în viaţa satului nostru, precum şi scopul ce-l urmăreşte, scop indicat de întemeetorul ei, dl profesor universitar Dr. Ioan Lupaş.

Cine altul putea să vadă — după războiul trecut — lipsa şi suferinţa multor sălişteni, odinioară fruntaşi înstăriţi cu bune gospodării, cari din cauza schimbării rosturilor vechi de viaţă, au ajuns la lipsă, la sărăcie?

Numai bunul părinte sufletesc, fostul protopop al „Marginei" şi profesorul învăţat Dr. I. Lupaş putea să înţeleagă şi să trăiască această tragedie a regiunii noastre.

Şi-atunci, pe lângă şcoalele, prin care Săliştea avea să ţină pas cu vremurile noi, când a ajuns în sfatul ţării ca ministru al sănătăţii publice şi al ocrotirilor sociale, a avut fericita idee să dea Săliştei şi această societate numită „Ocrotirea".

Menirea societăţii este să dea ajutor grabnic deaproapelui în suferinţă, bătrânilor neputincieşi şi lipsiţi, femeilor gravide şi lăuze, copiilor orfani şi săracilor de toate vârstele.

Gândul bun al dlui profesor l-au înţeles îndată dnele din Sălişte, cari au fost gata să-şi pună munca, priceperea, mila şi bunătatea lor de samaritence în slujba „Ocrotirii".

Societatea s'a constituit la 31 August 1926 cu un număr de 54 membri, majoritate femei. Astăzi societatea are 141 membre.

Fondul iniţial pentru începerea activităţii, cu grija părintească a ctitorului, s'a primit din partea ministerului sănătăţii şi ocrotirilor sociale.

Societatea, în adunarea generală de constituire, în semn de recunoştinţă, a proclamat pe dna şi dl Dr. I. Lupaş preşedinţi de onoare, iar pe dnii: V. Goldiş, fost ministru al cultelor şi artelor, Dr. Gh. Banu, fost secretar general al ministerului sănătăţii publice şi Dr. Nicolae Comşa, fost prefect al judeţului Sibiu, ca membri onorari.

Cu privire la activitatea desfăşurată, dela început trebue să remarc grija deosebită şi strădania celor patru prezidente pe care le-a avut societatea în acest interval de timp: dna Eugenia Ştefiea preoteasă, Elena Cupu, Paraschiva Lăpădat şi Ana Chirca, în ducerea la îndeplinire a scopului urmărit.

Aceeaş dragoste de muncă au manifestat-o secretarele: dra A. Borcea, dna Marina Peligrad, dna Maria Soră, toate învăţătoare, şi casierele: dna A. Chirca, dna Cornelia Hociotă şi dna Maria I. Dădârlat.

Activitatea „Ocrotirii" are trei laturi: una este aceea indicată de scopul ei, adecă ajutorarea deaproapelui în suferinţă; a doua este strângerea fondurilor necesare din care să se poată împărţi ajutoarele; a treia este laturea culturală, prin care — alături de celelalte societăţi din localitate — contribue la ridicarea vieţii sociale şi culturale a Săliştei.

Prin ajutoarele date timp de 16 ani celor năpăstuiţi de soartă, în bani, haine, medicamente, cărţi şi rechizite şcolare, cărţi de rugăciuni şi istorice, alimente, a făcut nespus de mult bine.

Citând cuvintele fostei prezidente, dna P. Lăpădat, înţelegem că societatea a căutat să ajute mai ales pe acele persoane cari îşi îneacă lipsa şi suferinţa în sufletele lor şi nu îndrăsnesc să ceară, fiindcă nu le iartă demnitatea lor din trecut şi fiindcă n'au fost obişnuite să ceară.

Ajutoarele s'au dat de cele mai multe ori între patru ochi, în taină, ca persoanele ajutate să nu fie umilite sau jignite.

In primii ani de activitate, s'au distribuit ajutoare în sume de câte 25.000—30.000 lei la an, şi nu numai în Sălişte, ci şi în satele din jur.

In anii din urmă ajutoarele s'au redus mult (la câte 5000—6000 lei anual) din cauză că depunerile societăţii au suferit pierderi însemnate în urma legii conversiunii.

Problema augmentării fondului de ajutorare a preocupat mult pe conducătoarele şi membrele societăţii tot timpul. Fondul a fost mereu sporit din taxele membrilor: fondatori, pe viaţă, activi şi ajutători, apoi din donaţii şi din venitul convenirilor sociale şi al serbărilor aranjate.

In timpul din urmă, din cauza vremurilor grele prin care trecem, scăzând simţitor veniturile societăţii, comitetul a aflat de bine să întreprindă colecte între membrii societăţii pentru a putea întinde şi azi o mână de ajutor fratelui în suferinţă.

Laturea activităţii culturale a Ocrotirii este deasemenea demnă de evidenţiat.

Societatea a aranjat multe serbări culturale cu programe alese şi o seamă de reprezentaţii teatrale cu concursul studenţilor, şcoalelor şi al tinerilor intelectuali din localitate.

In adunările ei generale am ascultat conferinţe de un înalt conţinut intelectual si moral, cum a fost, de pildă, conferinţa dlui profesor I. Lupaş, cu titlul: Ocrotirea din punct de vedere social, sau conferinţele fostului rector al Academiei teologice din Sibiu, astăzi episcop al Clujului de dincolo de graniţă, Nicolae Colan, cu subiectele: „Opera de caritate în biserica pri-

făcute, — lecţia a fost declarată deplin reuşită.

Făcându-şi apariţia în sala conferinţei dl prefect al judeţului, colonel *C. Dumitrescu*, în cuvântul de salutare ce-i adresează părintele prótopop, îl asigură că preoţimea ortodoxă a fost şi va fi totdeauna alături de cei ce trudesc pentru deslegarea definitivă a problemelor vitale ale neamului nostru.

In răspunsul său dl prefect declară că fiind convins de importanţa Bisericii ortodoxe în viaţa neamului nostru, ca român şi ortodox convins, va sprijini din toate puterile Biserica ortodoxă.

A urmat: Conferinţa instructivă a părintelui protopop *T. Chiffa*, unul dintre fericiţii însoţitori ai I. P. S. Mitropolit Nicolae în misiunea din Basarabia şi Transnistria. Sub titlul: „Fapte şi impresii din Basarabia şi Transnistria", conferenţiarul descrie impresionant stările din Basarabia şi Transnistria. Ascultată cu mult interes, preoţii au cerut să fie tipărită această frumoasă conferinţă, pentru a o avea cât mai mulţi la îndemână.

Păr. protopop îndeamnă preoţimea ca, pe lângă intensificarea vieţuirii cu Hristos, — să intensifice şi preocupările de ordin social faţă de credincioşi, dând importanţă operii de caritate creştină.

După masă s'a cetit de către preotul *T. Sima*, darea de seamă asupra cărţii: „Educaţia religioasă şi morală în şcoala românească", de G. G. Antonescu, iar părintele protopop comunică diferite ordine şi dă îndrumări de ordin pastoral şi administrativ. — Păr. *Al. Mihai*.

Nr. 1042/1042

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de *preot misionar*, dela biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

Salarul prevăzut în bugetul Onor. Minister al culturii naţionale şi cultelor pentru preoţii din localitatea Sibiu, raportat la pregătirea teologică (bacalaureat, licenţiat sau doctor în teologie) plus indemnizaţia de chirie.

Dela candidaţi se cere să aibă îndreptăţire de candidare la parohii de clasa întâia.

Cererile de concurs, însoţite de „Curriculum vitae", vor fi trimise pe adresa Consiliului Arhiepiscppesc în Sibiu.

Sibiu, din şedinţa şenatului bisericesc din 19 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

mară" şi „Persecuţiile creştinilor în Rusia".

Alte conferinţe au fost: „Crucea ca simbol al creştinătăţii şi al legii româneşti", ţinută de Al. Iosof; „Despre solidaritate", de Dumitru I. Herţa; „Călugărul Visarion", de I. Moga; „Prospectul de viitor al tineretului şcolar", de Semproniu Lupaş; „Aşezămintele de binefacere în Săliste", de D. Lăpădat; „Viaţa şi faptele S. Ap. Pavel", de N. Fara; „Intrarea lui Iisus în Ierusalim", de păr. I. Isacu şi altele.

Conferinţele au fost încadrate de cele mai multe ori de cântări religioase şi naţionale, executate de corul elevilor şcoalei primare sau de corul gimnaziului mixt.

Iată aspectele muncii depuse de „Ocrotirea" în mijlocul nostru în cei 16 ani de existenţă.

„Ocrotirea", a intrat adânc în conştiinţa publicului sălişteau. De aceea nu putem decât să-i elogiem activitatea şi binefacerile ei pentru Săliste.

Astăzi, când necazurile s'au înmulţit din cauza războiului pe care-l ducem şi când lipsa e mai mare, ne dăm seama cât de necesară e această societate.

In noua etapă, de colaborare cu Consiliul de patronaj, în care a intrat, societatea „Ocrotirea" îşi va urma şi desvolta mai departe activitatea pentru alinarea suferinţelor celor oropsiţi.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Matrie 1942

1. *In fiecare zi dimineaţa* la ora $6^1/_2$ Utrenie. *Sâmbăta* în continuarea utreniei *Sf. Liturghie* întru pomenirea celor răposaţi în Domnul. In fiecare seară la ora 6 Vecernie.
2. *Miercuri şi Vineri la ora 9 «Sf. Liturghie înainte sfinţită»*.
3. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora $9^1/_2$ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
4. **Duminecă la 1 Martie 1942 servesc:** Prot. M. Neagu, păr. Iosif Ţint şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anat. Scurtu şi Simion Macarie. Predică: păr. *Iosif Ţint*. La „Oastea Domnului" predică d. m. la ora 4 preotul *Nicolae Vonica*. In această „Sfântă Duminecă a bolnavilor" echipe de preoţi săvârşesc Sf. Liturghie şi Sf. Maslu la toate spitalele din Sibiu.
5. **Duminecă în 8 Martie 1942 servesc:** Prot. cons. Ieronim Grovu, prof. Aurel Nanu şi prot. M. Neagu; diaconii: Anat. Scurtu şi Dr. N. Balca. Predică: prof. *Aurel Nanu*. La „Oastea Domnului" d. m. la ora 4 predică preotul *I. Munteanu*.
6. **Duminecă în 15 Martie 1942 servesc:** Prot. prof. Gheorghe Maior, A. Nanu şi prot. M. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Alexandru Popa. Predica de consacrare pentru studenţii universitari o ţine prot. prof. *Gheorghe Maior*. La „Oastea Domnului" predică după masă la ora 4 prot. *Mihail Neagu*.
7. **Miercuri şi Vineri seara în 18 şi 20 Martie 1942** la ora $6^1/_2$ ($18^1/_2$) Denii.
8. **Duminecă în 22 Martie 1942 servesc:** Prot. M. Neagu, prof. Dr. Liviu Stan şi Zosim Oancea; diaconii Anat. Scurtu şi Simion Macarie. Predică: prot. *Mihail Neagu*. La „Oastea Domnului" predică d. m. la ora 4 preotul *Nicodim Belea*.
9. **Miercuri în 25 Martie 1942 (Buna-vestire) servesc:** Prot. cons. Emilian Cioran, Ieronim Grovu şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Dr. Gr. T. Marcu şi Anatolie Scurtu. Predică: Prof. *Dr. Gr. T. Marcu*. După masă la ora 4 predică la „Oastea Domnului" prof. *Z. Oancea*.
10. **La 29 Martie 1942 (Dumineca Floriilor) servesc:** I. P. C. Sa Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Prot. stavrofor Dr. D. Stăniloae, Emilian Cioran, cons. Ieronim Grovu şi prot. M. Neagu; diaconii: I. Circov şi Dr. N. Balca. Predică: I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ*. După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică preotul *Nicolae Vonica*. Seara la ora $6^1/_2$ Denie.

Nr. 1411/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că văduva preotului Em. Şuiaga din parohia Lăpuşnic, decedat la 29 Decemvrie 1941, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul preoţesc de Lei 40.000 (Patruzeci mii).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 852/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că preotul Cornel Stănuleţ din parohia Săsăuş, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit, dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoţesc de Lei 20.000, după soţia sa Maria, decedată la 1 Ianuarie 1942.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ceeace se poate la Berlin, nu se poate oare şi la Roma? *Germania, condusă de marele Fuehrer Adolf Hitler, a admis, cum se ştie, înfiinţarea unei parohii ortodoxe române la Berlin.*

Aflăm acum, că preotul uniat, **Tăutu, salariat al statului român** *la Roma, a făcut referat defavorabil înfiinţării la Roma a unei parohii ortodoxe române, menite trebuinţelor sufleteşti ale personalului diplomatic român din capitala Italiei.*

Guvernul român, care a făgăduit să respecte drepturile ortodoxiei, este dator să cerceteze râvna antiortodoxă a Tăutului (care a fost odată **Toth**), *şi să-l cheme la ordine şi realitate.*

INFORMAŢIUNI

O carte de rugăciune s'a tipărit recent ca lucrare de misionarism a Vicariatului ortodox român din Alba-Iulia. Apărută cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului şi a P. S. Episcop *Nicolae Colan* din Cluj, cartea conţine bogat şi bine ales material, pentru a fi respândit cât mai mult între credincioşii iubitori de carte bună şi mântuitoare. Exemplarul se vinde cu 100 lei, — e împodobit cu clişee şi e legat în pânză.

Aniversarea unei societăţi de binefacere. „Ocrotirea", societate de binefacere şi milostenie creştinească în Săliste, a aranjat Duminecă, 1 Februar a. c. o serbare în sala festivă a şcoalei primare cu concursul gimnaziului mixt. Serbarea a fost deschisă de dl Alex. Iosof, directorul gimnaziului, printr'un cuvânt în care a prezentat activitatea acestei societăţi dela înfiinţarea ei până astăzi. A urmat apoi feeria muzicală „Ileana Cosânzeană" de dna Elena Dr. Aciu-Fabian, jucată de elevele şi elevii gimnaziului mixt sub conducerea dlui profesor C. Iosof. [Dăm în altă parte a ziarului cuvântarea dlui dir. Al. Iosof].

Frăţia Ortodoxă Română, secţia eparhială Arad, rămasă, în urma morţii Generalului Al. Vlad, fără preşedinte, s'a reorganizat prin alegerea unui nou comitet. Şedinţa de reorganizare a fost prezidată de P. S. episcop *Andrei*, în 19 Febr. 1942. In cuvântul de deschidere, P. S. Sa subliniază rolul istoric al bisericii noastre şi stăruieşte asupra datoriei intelectualilor de a fi buni creştini. S'au ales apoi, prin aclamaţie, membrii comitetului eparhial, în frunte cu dl *Dr. Cornel Radu* ca preşedinte. Reorganizarea FOR-ului promite desfăşurarea unei lucrări cu bune resultate.

Cercul catehetic eparhial arădan a ţinut, în 10 l. c., în sala de şedinţe a Consiliului eparhial din Arad, şedinţa trimestrială sub preşedinţia P. S. Sale episcopului *Andrei* şi în prezenţa unui mare număr de preoţi şi profesori dela toate şcoalele din localitate. Cu acest prilej, P. S. Sa a pus în discuţie problema catehizaţiei şi a catehetului, arătând legătura strânsă între amvon şi catehizaţie, care nu este altceva decât o pastoraţie multilaterală a sufletului de copil pentru a-l face *creştin practicant*. Membrii cercului au primit cu fiască mulţumire îndrumările preţioase date de P. S. Sa episcopul Andrei. S'au statorit apoi diferite măsuri duhovniceşti pentru Marele Post, în decursul căruia se vor ţinea conferinţe religioase pentru ucenici şi se vor organiza întruniri religioase-culturale, în fiecare Duminecă după amează, în Casele culturale din suburbii.

Contribuire pilduitoare. Un membru mirean al Adunării eparhiale dela Arad, dl *Dr. A. Iancu*, — constatând că unul dintre mijloacele cu adevărat bune, pentru a face propagandă culturală şi religioasă, este *Calendarul eparhial*, — a avut nimerita şi generoasa idee de a pune la dispoziţia P. S. Sale episcopului *Andrei* al Aradului suma de *cinci mii de lei*, cu rugămintea de a fi distribuită *ca premii* pentru acei *trei* Cucernici preoţi din eparhie cari vor desface, din Calendarul eparhial pe anul 1943, în parohiile lor, cele mai multe exemplare în proporţie cu numărul sufletelor păstorite. Scopul pilduitoarei contribuiri dela Arad este ca în viitor Calendarul eparhial, îngrijit redactat, să pătrundă în cât mai multe familii creştineşti.

Ciclu de conferinţe în Marele Post. P. S. episcop *Vasile* al Timişorii, împreună cu corpul profesoral dela Academia teologică, au luat hotărârea ca în timpul Marelui Post, în fiecare Sâmbătă seara, câte un profesor al Academiei să ţină câte o conferinţă religioasă. Credincioşii localnici sânt invitaţi să sprijinească, cu tot interesul, iniţiativa Arhiereului şi a corpului profesoral dela Academia de teologie.

— Ciclu de prelegeri, în Postul Paştilor, a deschis, conform tradiţiilor sale, şi *Societatea ortodoxă naţională a femeilor române* în Bucureşti; se ţin în fiecare Marţi, ora 16, în sala festivă a externatului „Zoe Romniceanu", Calea Moşilor 148.

Moarte de erou. Pe frontul din Crimeea a fost răpus de duşman, în 17 Ian. 1942, absolventul Academiei teologice române din Cluj, *Iuliu Coman*. Tinărul absolvent, încă nehirotonit, a fost chemat sub arme ca elev plutonier t. r. pe la începutul războiului, când terminase studiile printre cei mai buni studenţi ai Academiei clujene. Eroul, căzut la datorie, va fi pururea viu între ceice pun temeliile ţării de mâne. Domnul să-l odihnească cu aleşii Săi!

Călătoria pe căile ferate se reglementează cu începere dela 25 Februar 1942, când orce deplasare cu trenul sau autobusele C. F. R. se va face pe baza de *autorizaţii*, eliberate de: prefectura poliţiei, sau de pretori, ori posturi de jandarmi. Cei găsiţi călătorind fără autorizaţii, vor fi internaţi în lagăr. Nu se cere autorizaţie: pentru călătorii dela est de Nistru, dela militari activi, dela concentraţi ş. a.

Vii mulţumiri. Primim dela prefectura judeţului Sibiu: Ministerul apărării naţionale aduce viile sale mulţumiri locuitorilor: *Pop Nicolae, Soloiu Ioan, Fulea Nicolae, Tăban Ghëorghe, Isdrail Ioan* toţi din comuna Orlat, *Iliboară Ilie* din comuna Gurarâului, şi *Drotleff Andrei* din comuna Alţina, întrucât prin faptele lor, de buni români şi patrioţi, au înţeles porunca ceasului de faţă în care se găseşte ţara şi au renunţat la drepturile ce li se cuvëneau din rechiziţii.

† **Pr. Vasile Bodor.** In 9 Februar 1942 a trecut la cele veşnice, în comuna Noul Român, jud. Făgăraş, vrednicul slujitor al altarului, preotul ortodox *Vasile Bodor* în vârstă de 82 de ani. Născut în 1860, în Vecherd, jud. Bihor, termină liceul şi îşi ia bacalaureatul la Oradea şi Academia teologică la Arad. Recomandat de profesorii săi, este profesorul fiilor Mocioni din Banat, până la anul 1900, când a fost hirotonit de preot pentru parohia Săcal, din jud. Bihor. In 1919 a stat în fruntea popórului său la primirea însufleţită a armatei române. Atacat de bandele săcueşti scapă numai prin apărarea credincioşilor săi. Refugiat, în anul 1920 episcopia din Oradea îi încredinţează parohia Abram, jud. Bihor, unde păstoreşte până în anul 1938, fiind distins de către forurile bisericeşti cu brâul roşu şi Coroana României în grad de ofiţer. La 1938, în vârstă înaintată, trece la pensie şi se retrage la Oradea, pentru restul unei vieţi frământate. In 1940 e silit însă să ia din nou toiagul pribegiei, şi găseşte adăpost la fiica sa Florica, soţia profesorului universitar Dr. Ioan Goia. A murit cu credinţa în suflet că dreptatea va triumfa şi că corpul său neînsufleţit, depus provizoriu în 11 l. c. în cimitirul din Noul Român, jud. Făgăraş, va putea lua în curând drumul spre meleagurile bihorene, unde a jertfit, muncind în via Domnului, cei mai frumoşi ani ai vieţi sale. Odihnească cu dreptii!

Colonişti macedoneni. Dl general C. Voiculescu, guvernatorul Basarabiei, aduce la cunoştinţă că în sudul provinciei vor fi aduşi trei mii de colonişti macedoromâni, astfel se va normaliza massa poporaţiei române basarabene.

Tiranul dela Kremlin. Un post de radio, în legătură cu situaţia din Rusia sovietică anunţă, cum scriu gazetele, că *Stalin*, dictatorul Rusiei, este pus sub interdicţie medicală şi nimeni nu mai poate intra la el. Postul amintit spune că Stalin a garantat englezilor şi americanilor că la 1 Februar 1942 frontul rusesc va fi la locul de unde pornise în 22 Iunie 1941; trecând însă şi 15 Februar 1942 şi armatele aliate aflându-se, aproape peste tot, pe aceleaşi poziţii, pe care se opriseră în earnă, Stalin, desperat de situaţia mai mult decât dezastruoasă, şi-a pierdut minţile... Bătaea lui Dumnezeu.

Numărul jidovilor. Una dintre publicaţiile periodice berlineze a întocmit recent o statistică despre felul respândirii elementului jidovesc în centrele Europei şi în alte continente. Datele statistice despre numărul jidovilor, scrie revista dela Berlin, sânt numai aproximative, deoarece, cu excepţia Germaniei, în nici o ţară nu găsim numărul oficial al celor de origine semită. Numărul jidovilor, în majoritatea ţărilor europene, este mai mare decât îl arată statisticele din urmă. După numărătoarea din 1937 şi 1939, revista amintită ajunge la resultatul, că pe întreg globul pământului trăesc cea 17 milioane de jidovi; dintre cari 10 milioane (60%) în Europa şi 5 milioane (30%) în Statele Unite din America de nord. In spaţiul, mărginit de oraşele Riga, Bucureşti şi Rostov, trăiau, înainte de războiu, cam jumătate din numărul tuturor jidovilor. Ei s'au cuibărit, şi se cuibăresc, în deosebi la *oraşele* ţărilor: Polonia, Lituania, Rusia albă, *România*, Ungaria, Slovacia, Ucraina şi Crimeea. Cel mai mare oraş jidovesc în Europa este *Varşovia*, cu peste 350.000 (30%) jidovi; — e întrecut numai de oraşul Newyork, cu $2^1/_2$ milioane (23%) jidovime. După Varşovia urmează: Londra, cu 340.000 jidovi; apoi Budapesta. Peste 100.000 de jidovi locuesc în Odesa, acelaş număr la Chiev, Moscova, Lemberg; Parisul are 175.000. In Germania numărul lor a scăzut la 0.4%. America de nord are $4^1/_2$ milioane de jidovi, ear Palestina abea 400.000. (— Facerea recensământului locuitorilor de sânge jidovesc, în ţara noastră, se va face *până la 20 April 1942*. Atunci se va vedea: câţi jidani avem în Bucuresti şi câţi în restul ţării).

Fericit oraş! Un oraş fără jidovime este oraşul Hradişti din Cehia. In acest oraş nu există nici un fiu al poporului „ales".

Ingrijirea de biserici. In cursul anului 1941 au fost renovate la Praga 50 de biserici şi capele. S'au întocmit proectele de renovare la o nouă serie de biserici,

La fondul căminului pentru bătrâni al societăţii române de înmormântare din Sibiu dl sublocotenent *Iosif Marcu*, cu prilejul trist al morţii tatălui său Iosif şi al mamei sale Eva întâmplată în 5 Ianuar şi 10 Februar 1942, — a dăruit pentru pomenirea iubiţilor săi părinţi suma de 1000 lei. Această sumă s'a alăturat la Legatul Iosif şi Paraschiva Marcu întemeiat de dl Ioan Marcu, directorul Librăriei arhidiecezane. Legatul va purta de acì înainte numele *Legatul Iosif şi Paraschiva Marcu şi copiii lor Iosif cu soţia Eva*. La acest Legat a dăruit tot cu acest prilej părintele profesor Timotei Popovici suma de 300 lei. — Pentru aceste creştineşti daruri mulţămeşte: *Comitetul*.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 1 Martie 1942, va predica părintele *Iosif Ţint*.

Conferinţe publice. Societatea ort. naţională a femeilor române, filiala Sibiu, invită la conferinţa dnei *Sofia Şt. Meteş*, care va vorbi, în sala prefecturii judeţene, Duminecă în 1 Martie 1942, ora 11·15, după serviciul divin, despre: Imperative româneşti. Conferinţa va fi încadrată de cântări religioase, executate de corul elevelor şi elevilor Şcoalelor normale „A. Şaguna". Şibiu.

— In aceeaş sală şi în aceeaş zi, ora 18, va vorbi dl *Sabin Opreanu*, profesor la facultatea de ştiinţe, despre: Românii de pe malul Mureşului superior. Intrarea benevolă.

CARŢI ŞI REVISTE

„Gândul Nostru", revista şcoalei normale de băeţi „A. Şaguna", Sibiu. A apărut Nr. 3—4, din 1941, cu multe şi îngrijite contribuţii, datorite dlor profesori, precum şi harnicilor elevi ai şcoalei. Revista apare în patru numere pe an. Abonamentul: 80 lei.

Foaie nouă săptămânală de zidire sufletească, sub numirea *Moldova Creştină*, apare patronată de I.P.S. *Irineu*, mitropolitul Moldovei şi Sucevei. Inaltul Chiriarh pune, prin această publicaţie, la îndemâna eparhioţilor, păstori şi păstoriţi, o excelentă lucrare, din care cetitorii ei vor putea să tragă nepreţuit folos sufletesc. Pentru respândirea învăţăturii creştine, găsim, în fruntea fiecărui număr, câte o nimerită *tâlmăcire* a sfintelor evanghelii, urmată de scurte biografii din vieţile sfinţilor; sub titlul «*Comoara înţelepciunii*» citim numeroase povestiri şi pilduiri din viaţa oamenilor. Sfaturi gospodăreşti şi feluri te veşti fac cetirea foii şi mai atrăgătoare. Preţul numărului de opt pagini este *doi* lei. Redacţia şi administraţia la: *Sft. Mitropolie*, secţia culturală, *Iaşi*. Când „secerişul este mult, ear secerătorii puţini", astfel de foi sânt dintre cele binevenite şi vrednice de tot sprijinul credincioşilor din apropiere şi depărtare.

Poşta redacţiei

Pr. *I. L.* în *B.-P.* Astfel de chestiuni se aranjează pe cale discretă. Cât mai puţină publicitate, în asemenea cazuri, duce la scop mai curând decât polemizarea în gazete.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 1969—1942

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a treia: Almaşul mic de munte şi Ardeu din protopopiatul Geoagiu şi Baştea din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotit dela publicarea lui în Tel. Român.

Cererile de concurs se vor înainta pe adresa: Consiliul Arhiepiscopesc, Sibiu, care face numire pentru aceste parohii.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Febr. 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 250/1942 (6) 3—3

Concurs

Se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Măgura**, protopopiatul Bran, devenită vacantă prin pensionarea bătrânului preot: Iosif Runceanu.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială: 19.123 jugăre pădure în „Preduş".
3. Venitele stolare aprobate de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544/1929.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Prea Ven. Cons. Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, ear concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zărneşti, 26 Ianuarie 1942.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 65/1942 [20] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă română din *Sibiu-inferior I* (Maeri, str. Lungă), se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, şi 500 lei lunar pentru chirie până la ridicarea unei locuinţe cantorale.

Intrucât statul nu va bugeta acest post, până la bugetarea lui cântăreţul diplomat va primi o remuneraţie lunară de 1500 lei dela parohie şi 1 jugăr de loc arător pe şesul Sibiului.

Venitele uzitate în parohie.

Candidaţii trebue să fie absolvenţi ai şcolii de cântăreţi bisericeşti „Dim. Cunţan" din Sibiu şi pricepuţi în dirijarea corului.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin din Dumineci şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea utreniei, a sfintei liturghii, a vecerniei şi Acatistului.

Ceice doresc să ocupe acest post, vor înainţa cererile de concurs oficiului parohial şi se vor prezenta la sfânta biserică într'o Duminecă pentru a fi cunoscuţi.

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial din 19 Februar 1942.

Sibiu, aprobat în şedinţa secţiei bisericeşti din 24 Februar 1942.

Prot. **Dr. Sp. Cândea**
cons. arhiep. ref.

Nr. 108/1942 prot. (11) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a Braşov-vechiu, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Ajutor pentru chirie.
3. Sesiune parohială de 32 jugăre arabil.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Braşov, în terminul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sf. Altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Adormiri din Braşovul-vechiu în înţelegere cu oficiul protopopesc al Braşovului

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Concurs

Pentru ocuparea postului de cantor al parohiei Hălchiu, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat cu 1 Aprilie 1942.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune cantorală 5 jugăre 400 st. p. pământ arabil.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin în Dumineci şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea utreniei şi vecerniei.

Concurenţii îndreptăţiţi, au să înainteze cererile oficiului parohial ortodox român Hălchiu.

Hălchiu, hotărâre luată în şedinţa consiliului parohial din 17 Ianuarie 1942.

Preot **Ioachim Pura**
paroh

Aprobat:

Oficiul prot. ortodox român al Braşovului

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(14) 2—3

Nr. 4/1942 (4) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Săcămaş**, cu filiile **Ohaba** şi **Stânceşti**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea sesiunli parohiale de 8 jugăre 1200 st. □ din care $^1/_2$ fânaţ, iar $^1/_2$ arător.
3. 20 m³ lemne de loc din pădurea bisericii (tăiatul şi transportul îl priveşte pe paroh).
4. Până la transformarea fostei şcoli confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă preotului.
5. Câte 20 litri grâu dela fiecare familie din filii.
6. Folosirea cimitirelor din materă şi filii.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, 8 Ianuarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Săcămaş

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Ad. Nr. 398/1942 (18) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Gânţaga, din protopopiatul Haţeg, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, după calificaţiune.
2. Sesiune parohială de 5 jug. arător.
3. Câte două măsuri (à 30 litre) porumb nesfârmat de fiecare casă.
4. Câte o zi de lucru dela fiecare casă.
5. Lemne, după necesitate dela composesorat.
6. Până la edificarea caselor parohiale, parohia plăteşte chiria.
7. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Haţeg, 13 Februarie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop

Ad. Nr. 13/1942 (17) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Streiu-Săcel**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, după pregătirea candidatului.
2. Sesiune parohială 6 jugăre arător, 2 jugăre fânaţ şi 6 jugăre păşune.
3. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegerea cu consiliul parohial

Haţeg, 13 Februarie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 8 Martie 1942 — Nr. 10

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASTRA SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853

APARE SĂPTĂMÂNA

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul anunţurilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biserica Românească

I

Marea majoritate a poporului român aparţine, ca toate popoarele din Răsăritul şi Sub-Estul Europei, Bisericii ortodoxe.

O notă caracteristică a acestei Biserici este legătura ei deosebit de intimă cu fiecare din popoarele care fac parte din sânul ei. Cu toată unitatea ei dogmatică, Biserica ortodoxă s'a adaptat fiinţei etnice a fiecărui popor în aşa măsură încât a devenit pentru fiecare o Biserică naţională. Ea a ştiut să împace ideia ecumenică cu necesităţile de existenţă ale neamurilor într'un chip desăvârşit.

Rămânând în unitate dogmatică, Bisericile ortodoxe s'au organizat în cadrul diferitelor naţiuni după principiul autocefaliei care le permite să-şi desfăşoare întreaga activitate fără imixtiuni din extern, potrivit cu împrejurările de viaţă ale fiecărui popor şi înţelegându se exclusiv cu acesta. E un fapt remarcat adeseori că în istoria popoarelor ortodoxe lipseşte acel permanent conflict între Biserică şi Stat de care e plină istoria Occidentului. Dimpotrivă, Biserica a mers în Răsărit totdeauna cu neamul, şi-a însuşit aspiraţiunile lui, a sintetizat misiunea ei sfântă cu grija pentru apărarea şi întărirea neamului şi peste tot între învăţăturile ei revelate şi manifestările sufletului etnic s'a creat o sinteză care a făcut fiecărui neam Biserica familiară.

Fenomenul acesta poate fi urmărit în toată istoria poporului român, ca şi în viaţa lui contimporană. Mai mult chiar ca la oricare popor ortodox, Biserica a avut în istoria neamului românesc un rol de primul ordin.

S'a spus că persistenţa poporului român, ca o insulă într'un ocean de puternice şi dinamice rasse streine, este o enigmă.

Cum s'a putut menţine o colectivitate de oameni pe lângă graiul de structură latină sădit în Dacia de coloniştii romani, când aproape de jur împrejur se vorbea limba slavă, iar spre Apus limba germană şi maghiară? Intrebarea aceasta porneştre dintr'o uimire cu atât mai mare, cu cât multă vreme poporul român n'a avut un Stat mai mare organizat, iar după întemeierea Principatelor Munteniei şi Moldovei în veacul 14-lea, Transilvania a rămas, cu excepţia unor mici teritorii, sub stăpânire străină.

Interesele economice cari legau pe românii de pe graniţa muntoasă a Carpaţilor, vor fi fost un factor care făcea să se menţină şi să circule aceeaşi limbă, dar pe lângă interesele economice un rol însemnat a avut, precum ne arată istoria, identitatea aceleaşi credinţe.

Călugărul Nicodim, care în veacul 14-lea întemeiază mânăstirile din principatul Munteniei, iar prin ucenicii săi pe cele din Moldova, a întemeiat şi cele dintâi mânăstiri din Transilvania. Cele peste 100 mânăstiri din Transilvania, distruse din ordinul Mariei Terezia de generalul austriac Bucov după anul 1760, erau aşezate mai ales în Sudul Transilvaniei la poalele Carpaţilor în vecinătatea Munteniei şi personalul lor era format mai ales din călugări din Sudul Carpaţilor. Mulţi din Românii din Transilvania, trecând în Sudul Carpaţilor, ajungeau acolo în posturile de conducere ale mânăstirilor şi în scaunele de arhierei.

Când, începând de prin veacul 17, încep să se tipărească la Bucureşti, Râmnicul-Vâlcea, Buzău, cărţile bisericeşti în limba română, se trimeteau de cele mai multe ori gratuit în bisericile româneşti din Transilvania.

Toate aceste fapte ne fac să deducem că şi în veacurile anterioare întemeierii Principatelor Munteniei şi Moldovei, era o vie circulaţie a misionarilor credinţei dintr'o parte într'alta. Cărţile bisericeşti nu erau traduse în româneşte, iar o organizare ierarhică autohtonă nu exista. Cu toate acestea în mijlocul poporului au trebuit să fie păstori sufleteşti hirotoniţi de episcopi, cari vizitau aceste ţinuturi şi-şi aveau scaunele peste Dunăre. Iar aceşti păstori sufleteşti, cu toate că făceau slujba în slavoneşte, trebuiau să fie recrutaţi din popor, să cunoască limba acestuia şi să-i vorbească pe înţelesul lui despre conţinutul credinţei creştine. Că poporul român are din primele veacuri un creştinism de care vorbea în limba lui, ne-o arată faptul că cuvintele de temelie ale credinţei sale creştine sunt de caracter latin (biserică, botez, Crăciun, întrupare, Cruce, etc.) şi nu slavone, cum ar fi trebuit să fie dacă primea creştinismul după veacul al 5-lea sau dacă ar fi început să vorbească despre ale credinţei în limba slavonă după ce-a ajuns în contact cu slavii şi s'a introdus în Bisericile sale liturghia slavonă.

Astfel aceeaşi credinţă de origine răsăriteană a ajutat poporului român să rămână întreg pe lângă acelaşi graiu. Românii din Transilvania persistând în ortodoxie îşi conservau originalitatea faţă de popoarele din Apus cu cari erau în contact şi cari s'ar fi putut servì de limba latină a Bisericii ca de cel mai ispititor mijloc de atracţie. Dar în acelaşi timp rămânând în credinţă una cu Românii de pretutindeni se păstra între ei şi aceia o legătură şi un factor de circulaţie în plus. In acelaş timp în latinitatea nepericlitată de slavism a Românismului transilvănean cu care prin credinţa ortodoxă se păstra în cea mai deplină comuniune, Românii dela Răsăritul şi Sudul Carpaţilor aflau o întărire a fiinţei lor etnice în faţa slavonismului. Servindu-se de latinitate în faţa slavonismului, iar de ortodoxie în faţa ispitelor dela Apus, neamul românesc şi-a avut în această sinteză miraculoasă puterea de apărare şi de conservare.

Dar rolul acesta l-a împlinit Biserica ortodoxă în istoria poporului român numai pentru că s'a identificat cu soartea şi fiinţa lui.

Dar în credinţa sa a găsit poporul român nu numai un factor principal de conservare a graiului ci şi a unităţii sale. Din ea a luat şi puterea de luptă împotriva tuturor forţelor duşmane. Când luptă împotriva poftelor de hegemonie ale vecinilor dela Apus şi Nord, poporul român era conştient că luptă şi pentru apărarea credinţei creştine adevărate şi aceasta-i înzecea puterile. Iar Biserica era permanent alături.

Războaiele cele multe le-a purtat însă poporul român împotriva Semilunei în epoca ei de fanatism religios cuceritor. Veacuri întregi existenţa poporului român a fost un aproape neîntrerupt război şi e uimitor faptul că Principatul Munteniei şi al Moldovei au rezistat mai mult decât toate ţările mari şi mici dimprejur, iar la o completă dispariţie n'au ajuns nici odată.

In veacul al 13-lea ideia Cruciadelor păleşte în Occident. O încercare ultimă de oprire a valului mohamedan la Nicopole pe Dunăre în 1396 eşuiază într'un fiasco lamentabil.

Dar în acelaş timp misiunea de apărare a Europei de primejdia mohamedană şi-o asumă Principatele române, al Moldovei şi al Munteniei. In 1397 Voivodul Mircea cel Bătrân bate oştile Sultanului Baiazid la Rovine şi de acì înainte vreme de peste două veacuri încercările necontenite turceşti de-a trece peste Principate se izbesc de zidul românesc. Cade Sârbia la 1378, cade Bulgaria la 1394, cade Ungaria la 1526. In vremea aceasta Principatele Române înfrâng pe turci în nenumărate războaie.

Din ce forţă miraculoasă îşi sorbea acest mic popor împărţit în două ţărişoare puterea sa de rezistenţă? Ne-o spun înşişi Voivozii cari s'au distins mai mult în aceste lupte. Stefan cel Mare, voievodul Munteniei se considera un apărător al creştinătăţii şi atribuia orice biruinţă ajutorului dumnezeesc, zidind după fiecare câte o mânăstire. Insuşi Papa Sixt al 4-lea îl numea «Atlet al lui Hristos».

Mihai Viteazul, voievodul Munteniei, trecu Dunărea la 1595, zdrobì oastea turcească şi arse Rusciucul, purtat de o ideie care înflăcăra toate popoarele robite din Balcani. El voia să elibereze creştinismul Sud-estic de sub mohamedanism.

In vreme ce principii Apusului în frunte cu Papa purtau interminabile şi infructuoase discuţii pentru pornirea unor cruciade împotriva Semilunei, cei ce stăteau pe poziţie şi purtau lupta cu succes erau voievozii români. Apusul s'a mişcat numai când turcii au atacat Viena la sfârşitul veacului 17-lea. Până atunci i-a ţinut în loc şi i-a slăbit rezistenţa română.

Lupta Principatelor române şi-a sorbit puterea, desigur şi din instinctul de conservare. Dar şi din ardoarea credinţii. Voievozii români sufereau mai mult de prezenţa turcilor în Balcani, pentru că se aflau în comunitate de credinţă cu popoarele supuse. Dacă n'ar fi fost în această comunitate, n'ar fi pus atâta fervoare de cruciaţi în lupta lor, aşa cum n'au pus popoarele vecine dela Apus şi Nord.

Ortodoxia a dat în aceste veacuri neamului românesc puterea să împlinească rolul de cruciat al Europei. Prin poziţia geografică aşezat mai spre interiorul Europei, dar prin credinţă legat de Sud-estul căzut în nenorocirea robiei, poporul român a fost cel mai de seamă sprijin al acestui Sud-est. In credinţa ortodoxă a găsit atât puterea de apărare a fiinţii sale, cât şi de ajutorare a popoarelor balcanice.

Insă nu numai prin războaie a susţinut nădejdea acelor popoare, ci şi prin alte ajutoare.

Toate patriarhiile ortodoxe, toate mânăstirile dela Muntele Athos şi din întreg Răsăritul robit, s'au împărtăşit din belşug din daniile Principatelor române, fără de cari aproape că n'ar fi putut continua să existe. «Nici un alt popor pravoslavnic n'a făcut atâta bine pentru Atos cât au făcut Românii», spunea rusul Porfirie Uspensky (Hristiankij Vostoc, Afon, vol. III, pag. 3). A şaptea parte din teritoriul Principatelor erau moşii închinate mânăstirilor din Răsărit.

Dar prin instituţiile bisericeşti şi prin mânăstiri Principatele române susţineau înseşi popoarele robite şi puterea lor de luptă, odată ce aproape toată viaţa culturală a acelor popoare era concentrată în jurul Bisericii.

Acest rol în resuscitarea popoarelor creştine din Sud-estul Europei l-a împlinit poporul român prin ortodoxia sa şi prin primirea tuturor intelectualilor greci, bulgari, albanezi, sârbi în cuprinsul său.

Aproape toată intelectualitatea greacă în special şi-a aflat în Principatele române un cămin permanent sau trecător. (H. Papadopulos-Kerameus: Texte greceşti privitoare la istoria Românilor în E. Hurmuzachi).

In două ţări şi-a găsit cultura greacă un cămin după căderea Constantinopolului sub turci. In Italia de unde a fructificat Renaşterea şi în Principatele române, unde venind mai ales persoanele eclesiastice au putut salva fiinţa poporului grec şi ortodoxia lui şi a întregului Sud-est european.

Observăm în treacăt că cultura greacă ajunsă pe mâna Apusului, care nu avea în creştinismul lui o frână destul de puternică şi nu avea nici îndelungata experienţă a umblării cu bunurile culturii, i-a devenit o nenorocire. Deschizând larg sacul acestei culturi, s'a răspândit asupra lui toate curentele anticreştine, cari l-au dus până la situaţia de azi.

D. STĂNILOAE

Veacul monahismului misionar

Ceeace caracterizează conştiinţa creştină este profundul ei simţ de responsabilitate faţă de curgerea domoală sau vijelioasă a timpului. Fiecare moment care vine cuprinde în el un sens oarecum crucial, o ratare sau un efort isbutit, un pas înapoi sau un pas înainte în destin, sub pecetea implacabilă a ireversibilităţii. De aici simţământul mereu actual de unicitate şi excepţional al generaţiilor şi conştiinţa unui moment istoric care poartă în el ceva definitiv, parfumat de mireasma unui presentiment de sfârşit sau început de lume. Deaceea nu ştim dacă este o iluzie sau un adevăr simţământul eshatologic pe care îl trăim în faţa vremurilor de azi. Ele par a descinde direct din Apocalipsă, cu păsări de fier, cu războae, cu antihrişti şi împăraţi cari se războesc, cu bubuit de tunuri şi gemete de agonie, cu pământuri pârjolite şi pustii, cu inimi pline de coşmaruri şi îndoeli. Nu ştim dacă obştescul sfârşit pe care-l aşteptăm din pagini criptice de profeţie, este aproape sau departe. Dar ceeace ştim cu siguranţă este că în faţa acestor vremuri grele avem o gravă responsabilitate: *Aceea de a pregăti cu ultimă energie venirea triumfătoare a Mielului, în sufletul sbuciumat de furtună al omenirii.* Veacul de acum este veacul marilor sforţări, veacul de afirmare excepţională a Bisericii ortodoxe, examenul simţământului de responsabilitate creştină a clerului ca şi a întregii obşti creştineşti.

Prin ce vom răspunde la chemările veacului? Printr'o armată de şoc misionar. Pe câmpul de răsboi al Bisericii luptătoare e nevoe de o armată destinată unor supreme sacrificii. Toată forţa explosivă, tot capitalul de elan şi abnegaţie, toată revărsarea de viaţă făcătoare a Duhului trebue să se concentreze într'un punct: spre formarea cadrelor unei misiuni externe, spre forţa expansivă, cuceritoare a Bisericii. Şi toate acestea nu le putem spera cu deplină încredere decât dintr'un loc: din monahism. Monahismul este şi rămâne forţa misionară a Bisericii luptătoare. Iar veacul care ni se deschide în faţă, nu poate să fie decât veacul de glorie al monahismului misionar.

Prin aceasta nu ne gândim însă a degrada clerul de mir, optând pentru celibatarismul Bisericii romane. Departe de noi acest gând. Susţinem însă că în ce priveşte misiunile exterioare ale Bisericii, cel mai indicat este monahismul, pentru motive pe care le vom preciza. După concepţia noastră, în cadrul unei Biserici temeinic organizate, clerul de mir îşi are rolul lui, aparte. Pe când monahismul reprezintă elementul de ofensivă şi de iniţiativă, elementul cuceritor al Bisericii, clerul de mir are sarcina de organizare interioară, de adâncire, de menţinere şi perpetuare a credinţei ai cărei pionieri au fost monahii. Când s'au opus celibatarismului radical, Sf. Părinţi au avut ideea clară a rolurilor diferite pe care le au cele două ramuri conducătoare ale Bisericii. Sau cel puţin au avut presentimentul că ceeace poate face monahismul cu maximum de eficacitate nu poate face clerul de mir, şi viceversa.

Aşadar, monahismul şi clerul de mir reprezintă funcţiuni pe deplin justistificate în viaţa Bisericii. Monahul, prin eliberarea de orice sarcină socială, trăind cu Iisus, în Iisus şi *numai* pentru Iisus, este mai apt pentru misiunea de cercetaş, de aprinzător de focuri, de avantgardă. In sufletul lui, dragostea neîmpărţită nu cunoaşte decât o ţintă: Hristos şi mărirea Bisericii Lui. Toată vigoarea, toată energia, tot elanul, tot focul, toată abnegaţia, toată forţa explosivă a fiinţei sale se canalizează în aceeaşi direcţie: Coborârea împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Ţinta unică a lui, neumbrită de nici o preocupare terestră este: Cucerirea mântuirii pentru sine şi pentru cei mulţi cari zac în întuneric.

Fără îndoială că ceeace poate face monahismul pe tărâmul misiunii exterioare, nu poate face clerul de mir, cu aceeaşi eficacitate. Preotul de mir nu e cu totul liber. El se află oarecum legat în mijlocul lumii, prin familie, şi are de a îndeplini o funcţie socială. El poate trăi aceeaşi viaţă plină de lumina harului, ca şi monahul, dar nu trăeşte numai pentru Hristos, ci şi pentru familia lui. Faţă de viaţa fără sinuozităţi virtuale a monahului, viaţa preotului de mir e mai complexă. Unde se termină dragostea de familie proprie şi unde începe dragostea faţă de Dumnezeu? Care este puntea de legătură între cele două iubiri, oarecum polare? Care este atitudinea cea mai adecvată pentru a face faţă cutărei sarcini sociale? Iată întrebări cari se impun numai incidental şi fără necesitate monahului, care însă tulbură în mod esenţial conştiinţa preotului de mir. Deaceea n'ar fi exclus ca un preot de mir perfect, să fie superior unui monah perfect. Pentrucă dacă viaţa celui dintâi este un drum deschis — fie el chiar cu spini, — viaţa preotului de mir este o serie continuă de probleme care trebue resolvate la fiecare pas.

Preotul de mir depăşeşte pe monah prin problematica vieţii. Iată o calitate care esenţial lipseşte monahului, dar care este trăsătura fundamentală justificată a clerului de mir. Problematizând viaţa preotul de mir se situează la nivelul mediului pe care este dator a-l păstori. Din starea aceasta experiază el însuşi destinul celor mulţi, a căror viaţă este problemă. Problematizarea reprezintă pentru clerul de mir o funcţie necesară de adaptare socială a credinţei, care lipseşte monahismului. Rar preotul de mir posedă ceva ce întrece nivelul turmei: Făclia unei certitudini, prin care ştie să aleagă şi să descopere şi altora, soluţia cea dreaptă, drumul fără ocolişuri care duce la mântuire.

Nu putem face elogiul monahismului, fără a elogia în acelaşi timp clerul de mir. Fiecare reprezintă funcţiuni şi puteri proprii, care se unesc inseparabil în acelaşi unic organism al Bisericii luptătoare. Dar ceeace vrem să subliniem acum, este necesitatea acută a monahismului misionar. Fără a neglija misiunea sa internă, pastorală, Biserica este obligată de a răspunde solicitărilor misiunii exterioare. Colosul rusesc trezit din letargia apostasiei, cere lumină. Il vom lăsa să înseteze după lumină? Vom lăsa pe alţii să-i ducă altă lumină decât lumina pe care a aprins-o Biserica ortodoxă în candela sufletului rusesc? Iată întrebări la care nu putem răspunde cu braţele încrucişate, ci într'un singur mod: Prin prezenţa noastră necondiţionată, dinamică, misionară.

Nu trebue să uităm nici în vis că Rusia nu e numai un teatru crâncen şi sângeros răsboi văzut, ci şi un loc de o tot atât de crâncenă întrecere de duhuri. Se luptă tradiţia milenară a spiritualităţii ortodoxe cu jurisdicţionalismul acaparant al catolicismului pedeoparte, şi cu raţionalismul disolvant al protestantismului pedealta. Lupte ori în primul rând dimensiuni de spiritualitate. Rusia este în acelaş timp un teren de verificare a vredniciilor preoţeşti, a devotamentului preoţesc faţă de Biserică. Căci nu învinge confesiunea cu spiritualitatea cea mai pură, cât mai ales clerul care depune cea mai mare străduinţă şi cel mai fierbinte zel misionar întru propoveduirea cuvântului şi voii lui Dumnezeu.

Proba de foc a ortodoxiei depinde de vredniciile ei misionare. Iată adevărul care trebue subliniat cu toată energia. Iată pentruce vorbim despre un adevărat veac misionar şi pentruce îmbrăţişem în centrul acestui veac, figura cu reflexe pauline a monahului. Să se organizeze cât mai urgent marea ofensivă misionară ortodoxă pe care ne-o cere momentul istoric. E nevoe de armata de şoc a monahilor. Ca din pământ trebue să răsară nebunii pentru Hristos, posedaţii jertfei, iluminaţii credinţei triumfătoare. E veacul lor. Trăim vremuri de încercări supreme; se cer sforţări supreme: E veacul monahismului misionar.

Preot **Ioan Opriş**

Nr. 2597/1942

Aviz oficial

Onor. Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor, Subsecretariatul de stat al cultelor şi artelor, cu adresa Nr. 5076 din 14 Februarie 1942, ne-a adus la cunoştinţă, că Statele cu salariul preoţilor, cari au fost pensionaţi în decursul anului 1940, se vor putea ordonanţa *numai* din bugetul anului financiar viitor (1942—1943) şi *numai* după ce va primi în acel scop credite dela On. Minister al Finanţelor.

Cucernicii preoţi, conducători ai oficiilor parohiale, vor încunoştiinţa despre aceasta pe preoţii pensionaţi în anul 1940, cari se află în parohiile lor.

Sibiu, la 23 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 2725/1942 Bis.

Anunţ oficial

Prin Jurnalul Consiliului de miniştri Nr. 1408, publicat în Monitorul Oficial Nr. 292 din 9 Decemvrie 1941 s'a aprobat ca funcţionarii publici care prestează serviciul în comunele suburbane, ce depind de capitală, municipii sau oraşe, să primească cu începere dela 1 Decemvrie 1941, salariile şi îndemnizaţiile de chirie stabilite pentru categoria de salarizare corespunzătoare municipiilor sau oraşelor de care depind.

Diferenţele de salar rezultate din aplicarea Jurnalului menţinut, se vor plăti din economiile rezultate la capitolul de personal din bugetul Ministerului culturii naţionale şi al cultelor.

Personalul bisericesc care prestează serviciul în comune suburbane, va anunţa cazul Oficiului de cassă arhidiecezan, pentru a le întocmi State suplimentare de chirie.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Liturgia cosmică

Liturgia cosmică (Maxim Mărturisitorul) de *Hans Urs von Balthasar*, Freiburg im Bresgau, 1941.

In monumentala sa istorie a Patrologiei Bardenhewer se plângea de lipsa unei monografii despre Maxim Mărturisitorul. Acest desiderat a fost realizat acum în urmă de cunoscutul cercetător al unor noui aspecte ce se desfac din opera marilor părinţi ai Bisericii. Cartea sa, cu titlul de mai sus, care în circa 400 de pagini studiază doctrina acestui cel mai de seamă sistematizator al ortodoxiei, e extrem de condensată. De aceea şi e aproape imposibil să o rezumi în câteva pagini. Ne vom mulţumi în cele mai de jos să desprindem din ea numai câteva probleme fundamentale, spre a arăta cum le rezolvă subtilul interpret al celor mai intime taine ale religiei creştine.

Contribuţia cea mai de seamă a sf. Maxim constă în aceea că el caută să reabiliteze *lumea*, creaţia, carnea, firește nu în sens păgân, ci spiritualizând-o prin o serie de sinteze îndrăzneţe şi profunde între Dumnezeu şi lume, universal şi particular, graţie şi natură etc. Pe de o parte mirifica clădire a sistemului platonic, cu dispreţul său pentru tot ceeace e o palidă cópie a eternelor idei, a acestei lumi vremelnice şi pieritoare, veşnic în schimbare, pe de alta, interpretarea dogmelor creştine, ieşite din para sufletului de foc al genialului eretic Origen, platonizând prin toate fibrele fiinţei sale, umbriseră veacuri dearândul cugetele creştine ce căutau să se adâncească în descifrarea tainelor inenarabile ale credinţei în Hristos. O reacţiune împotriva acestei defăimări, a acestei ponegriri aduse operii Creatorului se observă şi la predecesorii autorului „Centuriilor dragostei", cum de pildă la Gregoriu din Nyssa, la Evagrius şi, de bună seamă, şi la alţii. E meritul Mărturisitorului de a fi reluat, şi adâncit această problemă centrală a creştinismului, spre a o resolva în sensul arătat mai sus. Pornind chiar dela Platon şi Aristotel, punând într'o nouă şi mai justă lumină achiziţiile, în acest domeniu, ale înaintaşilor săi întru aceeaşi străduinţe — în primul rând ale lui Evagrius — el ajunge la încheerea că: „Numai prin apariţia lui Hristos s'a descoperit pedeantregul adevărul că creatura nu e numai un „negativ" (Kein reines Negativum) al lui Dumnezeu şi, aşa dar, nu prin topirea mistică în Dumnezeu poate ea să se mântuiască, ci prin expresa păstrare, ba — mai mult — prin perfecţionarea naturii sale" (pg. 194).

La această concluzie ajunge el după ce mai întâi restabileşte echilibrul dintre universal şi particular, dintre idee şi realizarea ei materială aci pe pământ. El nu mai acordă de loc ideii supremaţia, ci face din ea doar un corelat al creaţiei individuale, al lucrului sau fiinţei isolate. Intre idei şi existenţa lucrurilor e o reciprocă dependenţă. Astfel raportul dintre idei şi lumea reală e *analog* (nu şi identic) cu acela dintre universal şi particular. Procesul prin care el ajunge la această echilibrare dintre cei doi poli, e până la un punct, asemănător cu critica şi reducţia de către Aristotel a *ideilor* întemeetorului Academiei. Accentul, şi la filosoful Stagirit, şi la sf. Maxim, cade mai mult pe individual.

Iată, (bănuesc eu), una din portiţele prin care autorul Metafizicei a intrat în arsenalul argumentărilor creştine, ajungând să stăpânească mai apoi toată filosofia scolastică, pentru a fi detronat, în parte numai, abia după zece veacuri, când filosoful divin începe să iasă din întunerecul în care, fără să vrea, îl impusese cel mai genial descipol al său. In acest sens sf. Maxim, care a ajutat şi el la această detronare, e numit un biruitor al platonismului. Şi mai e numit aşa şi din pricină că el a rezolvat, în felul său şi în sens creştin, o parte din antinomiile în aparenţă insolubile, din sistemul lui Platon. A resolvat, în modul arătat mai sus, antinomia dintre idee şi lucru, care l-a chinuit aşa de mult pe autorul Republicei, contopind aceşti doi poli într'o armonioasă unitate.

El a întreprins apoi, ceva şi mai dificil, a justifica *devenirea*, al cărei simbol sau vehicul e mişcarea, factor care determină creiarea lucrurilor (sensibile şi nesensibile). Dar mişcarea era pentru Platon începutul decăderii, al stricăciuniii, şi tot sistemul său respiră pentru mişcare aceeaş oroare pe care atomiştii o aveau pentru vid. In lumea exegeţilor creştini platonizanţi, (Origen), această mişcare e simbolul păcatului original. Mărturisitorul justifică şi reabilitează (cum făcuse în felul său şi Aristotel) mişcarea, care, după sf. Maxim e în firea imanentă a lucrurilor şi nu e decât continuarea şi manifestarea unui instinct sădit adânc în firea lucrurilor. Pentru filosoful creştin mişcarea ajunge, aşa dar, a fi o expresie ontologică a creaţiunii (pg. 113). Dar, pentruca această mişcare să nu ajungă o desperată goană la infinit, ce ar fi dus din nou la sumbra concepţie heraclitiană, autorul „Centuriilor gnostice", după pilda lui Gregoriu din Nyssa, schiţează sinteza paradoxală dintre repaos — ţinta oricarei mişcări — şi mişcare. Căci noţiunile de mişcare şi repaus, contradictorii în ele însile, *adecă în afară de Dumnezeu*, sunt, ca toate celelalte contradicţii mundane, atunci când se reunesc în sânul divinităţii, cu mult întrecute, depăşite.

Cu sinceritate

A plecat la drum acum douăzeci de ani „Lumina Satelor".

In călătoria ei n'a urmărit alt scop decât acela de a răspândi în popor cu sinceritate cuvântul lui Dumnezeu.

Imi amintesc de cei dintâi cetitori ai ei, printre cari se găseau şi unii studenţi teologi, ce erau mândri că se pot număra printre colaboratorii acestei gazete scrise în duh de viaţă nouă.

Erau preoţii de mai târziu ce aveau menirea să stea în fruntea acestei mişcări de viaţă duhovnicească. Ei au menirea şi astăzi, mai mult ca oricând, să stea în fruntea „Oştii Domnului", fiica legitimă a „Luminei Satelor".

Să stăm în duh, să stăm cu sinceritate şi să nu uităm că, atunci când a lipsit această virtute, au fost şi nemulţumiri.

Să ne gândim, cucernici fraţi, că această gazetă nu e numai slovă pe hârtie, ci viaţă zi de zi. Slova va lumina, va încuraja, va da directive, însă va trebui să fie lucrătoare aşa cum mila e rezultatul iubirii pusă în slujbă de samaritean.

Şi mai mult: să nu uităm esenţialul, acest apostolat de viaţă misionară a emanat cu sinceritate, din dragostea şi grija către popor a celui mai tânăr ierarh de acum douăzeci de ani,

Şi cât de mult trebue să preţuim sinceritatea, floare ce se găseşte aşa de rar în zilele noastre.

Cine n'a fost martor în adunările acestei mişcări, când cu îndrăsneală se ridica câte un ostaş făcând mărturisiri publice, arătându-şi căinţa pentru un trecut de viaţă rea şi dorinţa după mântuire, îndemnând şi pe alţii.

Da, pe astfel de ostaşi putem conta, pe sinceritatea lor, pe îndrăzneala lor, cu ei putem desfăşura steagul sfânt, războiul împotriva veacului acestuia.

Pe aceşti fraţi să-i ascultăm cu dragoste de părinte, să fim mereu în mijlocul lor, întărindu-i şi întărindu-ne în Domnul.

Să le spunem că, după douăzeci de ani de luptă sfântă, urmează a doua parte care va fi cea mai luminoasă, cea mai hotărâtoare şi mai purificătoare, — fiind buni ostaşi vor fi printre cei dintâi cari se vor împărtăşi cu vrednicie din paharul Domnului.

Aşa cred că înviorarea şi mântuirea noastră şi a acestei Asociaţiuni, ne va veni mai curând prin sfânta Euharistie.

După cuvântul Scripturii: „De nu veţi mânca trupul Meu, şi nu veţi bea sângele Meu, nu veţi avea viaţă între voi", (I. 6, 53).

Să se pună mai mult temei la scaunul mărturisirii, unde sinceritatea trebue să se prezinte ca odinioară în primele veacuri.

Cu frica lui Dumnezeu, cu credinţă, cu dragoste şi cu sinceritate să vă apropiaţi sufletele dornice de mântuire.

Increzători în iubirea părintească a Intemeetorului şi ocrotitor al acestei gazete ce o sărbătorim, ne închinăm cu smerenie: Intru multi ani, Stăpâne!

Increzători în învăţătura bună ce o va respândi cu sinceritate şi de aici înainte foile noastre dragi şi în înoirea omului prin sf. Taină, să păşim cu nădejde pe cărarea vremii cântând Domnului: Sunt ostaş al lui Hristos.

Pr. N. Ilea

Combaterea mortalităţii infantile

— Colaborare între Biserică şi Sănătatea publică —

In urma cererii dlui profesor şi director al clinicei infantile Cluj-Sibiu, *Dr. Gh. Popovici*, — I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a dispus ca 12 maice surori-infirmiere, bugetate de ministerul sănătăţii şi puse la dispoziţia clinicei infantile, să dea tot sprijinul bisericii în lupta contra marei mortalităţi infantile, care ameninţă să răărească şirurile poporului nostru.

Din încredinţarea Inaltului chiriarh, în ziua de Duminecă, 1 Martie 1942 I. P. C. arhimandrit-vicar *Teodor Scorobeţ* a procedat la sfeştania localului clinicei infantile dela Spitalul public din Sibiu, la care au asistat, pe lângă personalul clinicei, şi alte persoane fruntaşe din localitate.

Păr. arhimandrit-vicar a mulţumit, în cuvântarea sa, dlui prof. Popovici pentru iniţiativa atât de frumoasă şi folositoare, asigurându-l de întreg concursul bisericii în această măreaţă lucrare, ear surorilor de caritate li-a adresat cuvinte de încurajare şi îndemn în munca lor creştină şi românească.

Dl prof. *Popovici* transmite, în răspunsul său, I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* mulţumirile clinicei, rugând ca şi de aici înainte biserica să-şi dea contribuţia binevoitoare în opera caritabilă a neamului nostru vrednic de o mai bună soarte.

Conferinţa dnei Sofia Şt. Meteş

In seria conferinţelor organizate de Asociaţia Ortodoxă Naţională a Femeilor Române, Filiala Sibiu, a conferenţiat, Duminecă în 1 Martie c. a. la orele 11, dna **Sofia Şt. Meteş,** *preşedinta Filialei. In faţa unui public select şi numeros, care umplea sala prefecturii, distinsa conferenţiară a scos în evidenţă «Imperativele româneşti» de azi, după atâtea întrelăsări şi greşeli ale trecutului. Conferenţa a fost des aplaudată, întrucât multe din pasagiile ei puneau apăsat degetul pe rană sau indicau categoric datoriile noastre.*

In selectul public erau de faţă PP. SS. Lor episcopii Vasile al Maramureşului, Veniamin al Caransebeşului, Dr. Iuliu Haţeganu rectorul Universităţii etc.

*

Sub egida Soc. Ort. Naţ. a Femeilor Române, Duminecă 8 Martie a. c. ora 11 va avea loc în sala prefecturii o şezătoare religioasă cu următorul program :

Păr. Dr. D. Stăniloae, Cuvânt introductiv. Vor cîti din operele lor dnii: Victor Papilian, Grigore Popa, Michaela Papilian, Romeo Dăscălescu, I. Ch. Severeanu, I. V. Spiridon.

Solii *bravului popor slovac, o delegaţie militară, au sosit zilele trecute în capitala ţării noastre, întâmpinaţi de o călduroasă primire. Delegaţia slovacă a venit să întoarcă poporului român vizita ce i-o făcuse delegaţia militară română. Poporul slovac şi poporul român au avut ocazii de-a se cunoaşte în vremuri grele şi de-a se preţui reciproc, luptând alături împotriva duşmanului comun şi apărând credinţa creştină, libertatea şi civilizaţia popoarelor.*

Nr. 1442/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că văduva păr. Dr. P. Debu din parohia Braşov-vechiu, decedat la 12 Ianuarie 1942, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul preoţesc de Lei 40.000 (Patruzeci mii).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

O serie de distincţii şi recompense vor fi acordate celor ce au răspuns în mod pilduitor la chemarea Conducătorului, Mareşal Antonescu, pentru «*Imprumutul Reîntregirii*». Distincţiile şi recompensele în bani vor însemna şi o mustrare pentru ceice nu şi-au împlinit datoria de a răspunde la chemarea ce li s'a făcut.

Măsuri aspre. Consiliul de miniştri, ţinut în 3 Martie 1942, sub preşedinţia Conducătorului statului, a hotărât să se ia măsurile cele mai aspre în contra elevilor şi studenţilor, cari se mai lasă amăgiţi, în asociaţii clandestine, de acţiunea criminală a unor incapabili d'a se înregimenta în lupta dreaptă şi deschisă de îndreptare şi ridicare a neamului. S'a mai hotărât: să se înlocuească directorii şi dirigenţii şcoalelor unde se produc încă acte de disordine, fiindcă fac dovadă că sânt lipsiţi de energia şi priceperea de a ţinea ordine şi disciplină şcolară. Căminurile şi instituţiile în care se constată că tineretul continuă a desfăşura o activitate anarhică, vor fi închise. — Un avertisment s'a dat, în această privinţă, şi facultăţii teologice dela Cernăuţi.

O prea frumoasă pastorală, din prilejul Dumineci Ortodoxiei, a dat P. S. **Policarp,** locotenent de episcop al Cetăţii Albe-Ismail, pentru întărirea în dreapta credinţă a păstoriţilor din eparhie. Pastorala arhierească a fost primită cu adâncă emoţiune mai ales în locurile acelea, unde soartea icoanelor a avut să îndure cumplita prigoană de pe vremuri.

Nou protopop. In cadru sărbătoresc, şi în prezenţa mulţimii de credincioşi, s'a făcut de curând instalarea părintelui *Valeriu Matei*, secretarul eparhial din Cluj, în protopopiatul Unguraşului, devenit vacant prin moartea regretatului protopop Joil Ghiuriţanu. Instalarea a săvârşit-o păr. protoiereu *Ion Goron*, delegat eparhial, înconjurat de un sobor de preoţi ai tractului. Cele mai bune urări, în noua misiune, s'au adus noului protopop al Unguraşului.

In Dumineca Ortodoxiei la Braşov s'a ţinut d. a. o serbare religioasă la liceul „Andrei Şaguna". Corul liturgic al liceului, condus de prof. M. Rebciug, a executat câteva bucăţi religioase, după care dl prof. *Dr. I. Mateiu*, a desvoltat conferinţa: „Mitropolitul Miron Romanul şi şcoalele din Braşov". Conferentiarul a zugrăvit una din epocile dramatice ale istoriei noastre bisericeşti din Transilvania arătând cum Mitropolitul Miron Romanul a apărat şcoalele noastre cu un curaj vrednic de urmat. Conferinţa a fost ascultată cu viu interes de numeros public în sala festivă a liceului.

„Dumnezeu nu e mişcat în nici un chip, dar el nu e nici stare pe loc, în nici un chip". Aceste două opuse se contopesc în firea dumnezeeaseă, care e mai presus de ele şi le resolvă într'o unitate, într'o paradoxală sinteză.

Tot aşa va opera el sinteza dintre lumea spirituală şi cea a simţurilor, arătând că între ele este o echivalenţă, un echilibru, nu însă în sensul că ar fi egale; sufletul nu putea fi egal cu trupul pentru un cugetător care îşi construeşte sistemul său pe temeliile gândirii lui Platon şi Aristotel. El arată că cugetarea pură e insuficientă şi caută s'o realipească la lumea sensibilului, pentru a realiza sinteza între cele două feluri de cunoaştere: cea bazată pe noţiuni şi raţiune, şi cea întemeiată pe simţuri. „Există, spune sf. Maxim, trei mişcări fundamentale ale sufletului: Mintea (nous), cugetarea discursivă (logos) şi simţirea. Prima ne e înfăţişată ca locul curatei întâlniri cu Dumnezeul supramundan; a doua, ca putinţă de a determina — din operele sale prin apropierea şi încorporarea conţinuturilor de sens (Sinngehalte) ale creaţiunii — pe Dumnezeul necunoscut ca pricină (causă a creaţiunii); a treia în sfârşit, ca punctul de contact cu lucrurile exterioare, din care simţirea scoate conţinuturile de sens ca din nişte simboluri", (v. pg. 288–289). Această contopire într'o unitate înseamnă atât de puţin dispariţia sensibilului în ea (unitate), încât dimpotrivă pluralitatea naturală şi universalitatea fiinţei omeneşti se desăvârşeşte în această unitate. Misticul afirmă că uneori cunoaşterea prin simţuri stă mai aproape de adevăr: „Experienţa imediată a unui lucru desfiinţează noţiunea (conceptul) referitor la acest lucru; şi percepţia aceluiaşi lucru face ca reflexiunea asupra lui să nu mai aibă obiect". Uneori el dă precădere cunoaşterii sensual-intuitive, alteori, celei logic discursive, însă acestea amândouă ne facilitează numai în chip indirect contemplarea transcendentă a divinităţii.

Ocupându-se în alt loc cu problema păcatului originar, el vorbeşte de sinteza sexuală. „Aceasta e o *cale* şi un mijloc de educaţie, pentrucă e o formă pozitivă a unirii. Ea e primul grad al sintezelor progresive prin care lumea se adună şi se desăvârşeşte în unitatea lui Dumnezeu. In oamenii diferenţiaţi ca sex, diferenţiarea şi destrămarea la maximum a lumii îşi află prima ei cale de reîntoarcere spre unitate: omul prin putinţa sa de împreunare este mijlocitorul firesc al lumii cu Dumnezeu", (v. pg. 186).

Mărturisitorul e un optimist în toată puterea cuvântului. Natura e bună. Toate discordanţele şi contrarietăţile ce le întâlnim în lume, sunt numai la suprafaţă, aparente. Contrastele acestea „se topesc ca ceaţa în cerul albastru al veşniciei". Bunătatea lui Dumnezeu predomină peste toate şi pe toate le împacă în pacea lui eternă. Căci calitatea supremă a divinităţii e, după sf. Maxim, ca şi după Platon, *bunătatea*.

Am încercat în cele de mai sus să schiţez câteva din problemele pe care le atacă autorul „Centuriilor dragostei". Dar problemele acestea sunt legiune în opera marelui scriitor creştin. Aşa că o recensie, de cele mai multe ori, nu are decât rostul de a atrage atenţia asupra unei cărţi, sau unei probleme. Nu vreau să închei însă această dare de seamă, fără să semnalez încă o constatare — ce mi se pare extrem de importantă — pe care o face sf. Maxim când e vorba de raportul dintre *credinţă* şi ştiinţă (pistis si gnosis). „In orice cunoaştere teoretică — spune el — se amestecă şi un element „practic", o stare de convingere, o credinţă, care ţine pas cu progresul acestei ştiinţe (cercetări, cunoaşteri). Şi tocmai în cea mai înaltă cunoaştere e decisiv acest element al credinţei; numai prin el e „confirmat" (acreditat) acest obiect absolut (al cunoaşterii) şi numai prin el îşi câştigă o temelie sigură", (v. p. 148).

E o admirabilă şi profundă pagină de psihologie! Şi dacă acest lucru e adevărat — şi e evident adevărat —, dacă la baza ori cărui act de cunoaştere stă un „crez", cum rămâne cu afirmaţia acelora cari spun că religia nu poate fi un obiect de ştiinţă, de filosofie, căci ea nu are nimic de-a face cu raţiunea, ci e doar un fapt de credinţă? La obârşia şi a religiei, şi a ştiinţei se află tot credinţa. Şi credinţa e mult mai veche, cu mai trainice rădăcini în fiinţa noastră decât ştiinţa (filosofia). Acest comun element al lor ne arată că şi ştiinţa e o religie, precum şi religia este şi poate fi obiect de ştiinţă, de studiu filosofic. Căci ce altceva au făcut Părinţii Bisericii atâtea veacuri, când — robustului — în simplicitatea sa primitivă — crez al religiei creştine, i-au clădit un atât de somptuos corp de doctrină, făcând din filosofia greacă o *ancilla* a cuvântului lui Hristos? De această uriaşă operaţie a fost nevoe pentru cei ce erau sclavi doar ai *raţiunei*, şi nu mai înţelegeau adevărul în primara lui simplitate; pentru cei orbiţi de logosul discursiv, pentru cei ce perduseră contactul cu tainele simple şi adânci ale creaţiei. Acest spirit-logos, îndreptat numai spre coaja lucrurilor, mai mult întunecă, decât destăinue pe Dumnezeu.

„Cunoaşterea lucrurilor nu ne revelează şi nu aduce la lumină ceea ce e incognoscibil în Dumnezeu, ci mai de grabă îl acopere şi-l ascunde privirii noastre", spunea sf. Maxim, pe bună dreptate (v. pg. 287).

St. Bezdechi

— **Amintim că F. O. R. secţia Braşov, a organizat şi în acest an o serie de conferinţe cu caracter religios. Vor veni să conferenţieze: Părintele Dr. Liviu Stan, I. Gh. Savin şi Nichifor Crainic.** — *Coresp.*

In lupta contra bolşevismului s'a deschis Duminecă la Paris, în sala Wagram, expoziţia „Bolşevismul contra Europei", organizată de autorităţile germane şi de cele cinci ţări colaboratoare, între care e şi România. Scopul expoziţiei este a demasca adevărata faţă a bolşevismului pentru ceice n'o cunosc sau nu vor s'o recunoască. La solemna deschidere a expoziţiei s'a arătat că deviza bolşevică „pâne, pace, libertate" înseamnă de fapt: foamete, războiu şi sclăvie. — Bolşevismul va fi înlăturat printr'o nouă formă de viaţă.

Sfârşitul se apropie? Ambasadorul Rusiei sovietice la Washington, Litvinov, a rostit Joia trecută un discurs public în Statele unite, zicând că primăvara ce vine e de importanţă deosebită, atât pentru Rusia, cât şi pentru puterile Axei, căci atunci se va decide: cine va învinge sau va pieri; Litvinov cere, prin urmare, aliaţilor săi cel mai mare ajutor posibil.

Se aduce la cunoştinţă subscriitorilor la *Imprumutul de înzestrare* al ţării, cari nu şi-au ridicat bonurile, să se adreseze de urgenţă către Onor. *Casă Autonomă de Finanţare şi Amortizare*, Bucureşti, strada Doamnei 15 et. V. (cu cerere netimbrată) şi să ceară ca bonurile să li se trimită prin *B. N. R.* Alte lămuriri se dau şi la administraţia financiară, Sibiu.

Biblioteci nouă. Dl prof. A. Marcu anunţă, într'un recent consiliu de miniştri, că se vor înfiinţa biblioteci săteşti şi orăşeneşti atât în Basarabia, cât şi în Bucovina.

Sprijinirea familiilor cu mulţi copii. O acţiune pentru a sprijini familiile, care au mai mult de trei copii, s'a întreprins în Cehia. In vestul ţării s'au dat, până acum, subvenţii în valoare de 100.000 coroane. In 35 cazuri era vorba de familii cu mai mult de patru copii, şi într'un singur caz de familie cu 11 copii.

In vederea aprovizionării populaţiei cu *carne de miel* pentru sărbătorile de **Paşti, subsecretariatul de stat al aprovizionării a oprit tăierea mieilor între 5 şi 25 Martie 1942. Contravenienţii vor fi daţi în judecată ca delicvenţi la legea sabotajului, ear marfa se va confişca în folosul abatorului respectiv.**

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 8 Martie 1942, va predica părintele *Aurel Nanu.*

Nr. 1969—1942

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a treia: Almaşul mic de munte şi Ardeu din protopopiatul Geoagiu şi Baştea din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotit dela publicarea lui în Tel. Român.

Cererile de concurs se vor înainta pe adresa: Consiliul Arhiepiscopesc, Sibiu, care face numire pentru aceste parohii.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Febr. 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Concurs

La liceul ortodox român „A. Iancu" din **Brad** e vacant postul II de pedagog. Ceice doresc a ocupa acest post să-şi înainteze cererea însoţită de actele prevăzute, de Codul funcţionarilor publici, până la *15 Martie 1942:* Direcţiunii liceului în Brad, jud. Hunedoara.

Candidaţii să fie de religia ortodoxă română şi să dispună de pregătirea necesară acestui post. Retribuţia postului va fi aceea prevăzută de Decretul-lege Nr. 2845/1941 Mon. Of. Nr. 242 din 12 Oct. 1941, având a-şi plăti întreţinerea în conf. cu ord. Casei Şcoalelor Nr. 44.444/1941.

Directorul liceului:
(II) 1—3 **C. Ciocan**

Nr. 1042/1042

Concurs repeţit

Pentru ocuparea postului de *preot misionar*, dela biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

Salarul prevăzut în bugetul Onor. Minister al culturii naţionale şi cultelor pentru preoţii din localitatea Sibiu, raportat la pregătirea teologică (bacalaureat, licenţiat sau doctor în teologie) plus indemnizaţia de chirie.

Dela candidaţi se cere să aibă îndreptăţire de candidare la parohii de clasa întâia.

Cererile de concurs, însoţite de „Curriculum vitae", vor fi trimise pe adresa Consiliului Arhiepiscppesc în Sibiu.

Sibiu, din şedinţa şenatului bisericesc din 19 Februarie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc, la biserica ortodoxă română din **Braşov-Cetate,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar lunar dela parohie, Lei 3500, întru cât statul nu va bugeta posiul.

2. Locuinţă în natură, fără încălzit şi luminat.

3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţilor li se cere să aibă diploma de absolvire a şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan".

Cererile de concurs se vor înainta oficiului parohial în termen, iar concurenţii se vor prezenta la sfânta biserică, la o dată ce li se va comunica, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Din şedinţa Consiliului parohial, dela 7 Februarie 1942.

Oficiul parohial ort. român Braşov-Cetate
Preot V. Coman
adm. paroh

Văzut:
Dr. N. Stinghe
adm. prot.
(21) 1—3

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 65/1942 (20) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă **română din *Sibiu-inferior I* (Maeri, str. Lungă), se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.**

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, şi 500 lei lunar pentru chirie până la ridicarea unei locuinţe cantorale.

Intrucât statul nu va bugeta acest post, până la bugetarea lui cântăreţul diplomat va primi o remuneraţie lunară de 1500 lei dela parohie şi 1 jugăr de loc arător pe şesul Sibiului.

Venitele uzitate în parohie.

Candidaţii trebue să fie absolvenţi ai şcolii de cântăreţi bisericeşti „Dim. Cunţan" din Sibiu şi pricepuţi în dirijarea corului.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin din Dumineci şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea utreniei, a sfintei liturghii, a vecerniei şi Acatistului.

Ceice doresc să ocupe acest post, vor înainţa cererile de concurs oficiului parohial şi se vor prezenta la sfânta biserică într'o Duminecă pentru a fi cunoscuţi.

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial din 19 Februar 1942.

Sibiu, aprobat în şedinţa secţiei bisericeşti din 24 Februar 1942.

Prot. Dr. Sp. Cândea
cons. arhiep. ref.

Nr. 44/1942 (22) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului I de cântăreţ al parohiei **Ţânţari,** protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, atunci când statul va bugeta acest post.

2. Salarul de 2500 lei anual dela parohie, până la salarizarea de către stat.

3. Sesiunea cantorală, constând din 643 st. p. arător şi 2 jug. 635 st. p. fânaţ.

5. Taxa încasată dela credincioşi în ajunul Crăciunului cu umblarea cu iconiţa, câte 10 lei de familie, dela aproximativ 230 familii.

5. Jumătate din stola uzitată în parohie.

Candidaţii îndreptăţiţi la acest post, adecă absolvenţii cu diplomă ai şcoalei de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu, îşi vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului parohial ortodox român Ţânţari, urmând apoi a se prezenta în parohie cu prealabila învoire a parohului, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul parohial ortodox român Ţânţari
Preot **Ioan Turcu**

Văzut:
Dr. N. Stinghe
adm, prot.

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ în parohia nou înfiinţată **Brădet-Acriş (Intorsura Buzăului),** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat.

2. Venitele din parohie, conform uzului local.

3. Candidaţii vor prezenta oficiului parohial pe lângă cerere următoarele acte: *a)* Diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu; *b)* Extras de naştere; *c)* Extras de botez; *d)* Certificat de moralitate.

Doritorii au a se prezenta în termen la strană spre a fi cunoscuţi de credincioşi. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note spre a conduce cor bisericesc.

Consiliul par. al parohiei Brădet-Acriş. — Văzut: Ofiiciul protopopesc Braşov.
Dr. N. Stinghe
(23) 1—3 adm. prot.

Nr. 3/1942 (16) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Şapartoc,** din protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie a acestui text în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.

2. Stola uzitată în protopopiat.

3. Sesiune parohială veche şi nouă 15 jugăre.

4. Câte-o ferdelă (dublu decalitru) de porumb sfărâmat dela fiecare familie.

5. Curte parohială, grădină de legume, dependinţe economice, casa parohială în perspectivă de construcţie.

6. Până la edificarea casei parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare.

7. Lemne de foc din parchetul comunei, o soarte cu preţul de strigare, fasonatul şi transportul îl privesc pe preot.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, inclusiv încuviinţarea de a concura exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului subsemnat.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Şapartoc.

Sighişoara, 19 Ianuarie 1942.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 108/1942 prot. (11) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Braşov-vechiu,** protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Ajutor pentru chirie.

3. Sesiune parohială de 32 jugăre arabil.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Braşov, în terminul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sf. Altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Adormiri din Braşovul-vechiu în înţelegere cu oficiul protopopesc al Braşovului

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

C. preoţi să stea
în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Concurs

Pentru ocuparea postului de cantor al parohiei Hălchiu, protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat cu 1 Aprilie 1942.

2. Venitele uzitate în parohie.

3. Sesiune cantorală 5 jugăre 400 st. p. pământ arabil.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin în Dumineci şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea utreniei şi vecerniei.

Concurenţii îndreptăţiţi, au să înainteze cererile oficiului parohial ortodox român Hălchiu.

Hălchiu, hotărâre luată în şedinţa consiliului parohial din 17 Ianuarie 1942.

Preot Ioachim Pura
paroh

Aprobat:
Oficiul prot. ortodox român al Braşovului
Dr. N. Stinghe
(14) 3—3 adm. prot.

Ad. Nr. 398/1942 (18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Gânţaga,** din protopopiatul Haţeg, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, după calificaţiune.

2. Sesiune parohială de 5 jug. arător.

3. Câte două măsuri (à 30 litre) porumb nesfârmat de fiecare casă.

4. Câte o zi de lucru dela fiecare casă.

5. Lemne, după necesitate dela composesorat.

6. Până la edificarea caselor parohiale, parohia plăteşte chiria.

7. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Haţeg, 13 Februarie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 15 Martie 1942 — Nr. 11

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.) Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Sibiu Str. Șaguna 8

Biserica Românească

II

Dar prin ortodoxie influența poporului român s'a extins civilizatorie și spre Slavii de dincolo de Nistru. Pe temeiul documentelor istorice, Rușii și au primit creștinismul dela Constantinopol și multă vreme Biserica lor a fost condusă de mitropoliți greci. Insă în răspândirea și întărirea creștinismului rusesc nu se poate să nu fi avut un rol însemnat Românii cari erau vecini de graniță și aveau creștinismul din veacurile II—IV. Ținuturile dintre Nistru și Bug și Crimeea, adecă chiar primele ținuturi încreștinate ale Rusiei, au fost totdeauna împânzite de coloniști români așezați statornic acolo, sau de ciobani cari petreceau câtva timp. Iar într'un moment de mare primejdie, ortodoxia Ucrainei a fost salvată, de catolicismul ce voiau să i-l impună regii Poloniei, de către românul Petru Movilă, mitropolit de Kiev.

Rolul jucat de acesta e simbolic pentru toată misiunea ce a împlinit-o poporul român ca punte între Apus și Răsărit. Studiind în Polonia, unde a deprins limba latină și a cunoscut teologia catolică, el a dat Bisericii ortodoxe din Ucraina întâi și apoi de peste tot, prin Sinodul dela Iași din 1642, vestita Mărturisire Ortodoxă, utilizând termenii scolasticei latine, împărțirile și definițiile ei din Catehismele contimporane catolice.

Legat de Răsărit prin ortodoxie poporul român a adus în slujba ei ceea ce putea oferi în aceea vreme situația avansată a Europei latine.

Ortodoxia rusă subminată de tulburarea staroviertă și de ispitele catolicismului s'ar fi prăbușit în haos, dacă nu-i venea în ajutor un latin ortodox.

Pe de altă parte poporul român, dacă n'ar fi fost legat de Răsăritul și de Sudestul Europei prin comunitatea de credință, ar fi privit indiferent la prăbușirea ortodoxiei, la lichidarea popoarelor din Sud est și la întoarcerea Slavilor dela Răsărit în cine știe ce haos. In acelaș timp în ansamblul Europei apusene, situația lui periferială nu i-ar fi permis să fie altceva decât o anexă. Europei însăși nu i-ar fi putut aduce imensul serviciu ce i l-a adus.

Latinitatea, ca legătură cu Apusul, în împreunare cu ortodoxia, ca legătură cu Răsăritul, au făcut din poporul român un însărcinat al Europei pentru susținerea popoarelor din Răsărit și Sud-est. Dacă însemnătatea unui popor se măsoară cu rolul pe care l-a jucat în soartea unui ansamblu mai mare de neamuri, poporul român poate prezenta dovezile unor servicii cari sunt extraordinar de mari în raport cu neamurile vecine.

Poporul român este prin latinitatea și ortodoxia sa o punte între Apus și Răsărît. Prin el s'a susținut în mare măsură legătura între cele două părți ale Europei. Fără de el Răsăritul ar fi rămas în afară de zona de putere și de influență a Apusului. Unde e trecerea prea bruscă, nu e nici o trecere.

S'a accentuat adeseori poziția de mijloc a poporului german între Europa vestică și ostică. De fapt poporul german e singurul care se întinde, prin cele două extreme ale sale, din Apusul Europei de dincolo de Rin până în Răsăritul baltic și rusesc. El a purtat valorile culturii apusene până la rasele atât de deosebite din Răsărit.

Dar nu trebue uitat că poporul german a rămas și în Răsărit occidental. Geografic el a pătruns în mediul răsăritean, dar spiritual trecerea dela sufletul lui la sufletul răsăritean nu se putea realiza decât printr'un popor care pe de o parte nu numai geografic, ci și sufletește era mai aproape de spiritul apusean al poporului german, iar pe de alta avea elemente spirituale comune cu Răsăritul. Acest popor a fost cel român, ale cărui afinități cu Apusul prin latinitate l-a făcut să-și deschidă sufletul valorilor culturale germane. Procesul acesta s'a realizat în Transilvania.

Rolul acesta îi revine poporului român și în viitor. In lumea de Slavi ale cărei tendințe sunt de-a trăi din creațiunile spiritului propriu și de-a întoarce spatele culturii rasselor apusene, poporul român e singurul care se simte atras de cultura Apusului, pe care prin legăturile de credință ce le are cu popoarele slave le-o poate strecura moderând deosebirile și micșorând distanțele spirituale.

Prin caracterul ei național Biserica ortodoxă a poporului român nu numai că a contribuit într'o măsură covârșitoare la conservarea și precizarea etnică a acestuia, ci i-a și ajutat să împlinească o misiune de apărare a civilizației europene, de salvare a popoarelor din Sud-est și de transmisiune a bunurilor culturale din Apus spre Răsărit.

Ea a fost în stare să dea această putere poporului român, deoarece ea are un interes vibrant pentru nație ca atare și nu numai pentru om. Universalismul catolic și individualismul protestant se întâlnesc în lipsa lor de interes pentru realitatea nației ca atare. Catolicismul vede omenirea desbrăcată de atributul etnicității, protestantismul pe insul singuratic. In fond amândouă consideră că insul religios e dincolo sau înafară de calificația etnică.

Biserica ortodoxă nu desbracă pe insul religios de etnicitate și nu-l scoate din comunitatea etnică. Comunitățile etnice sunt chemate ca atare la mântuire. Ele devin comunități bisericești. Acestea sunt bisericile autocefale. Insul se mântuește deodată cu neamul.

Neamurile sunt zone ontice ireductibile. Ele sunt unitățile specifice ultime ale omenirii. Din ele se explică individul și prin ele trăește. Omenirea nu există ca un continuum sau ca un discontinuum uniform. Creațiunea lui Dumnezeu nu poate fi găsită nicăiri decât în înfățișările comunității etnice.

Aceste întreguri etnice, vii organisme spiritual biologice, nu pot fi sfărâmate pentru a se crea comunități bisericești anaționale. Forțele de comunitate naturală ale neamului se intensifică și înalță, prin coborârea harului dumnezeesc, luând ființă Biserica. Astfel Biserica are în seama sa nu numai persoanele, ci și întregurile naturale și coloratura lor etnică. Ea nu vede persoanele în izolare și în uniformitate abstractă, ci ca mlădițe ce cresc din seva tulpinei etnice.

Deaceea, fără a părăsi dogmele revelate, ea se modelează pe trupul fiecărei națiuni, ca o concretizare a Providenții divine pentru un neam sau altul.

Wilhelm Stapel, teologul german favorabil național-socialismului, spune: «Statul lui Hitler ar fi fost desăvârșit dacă i-ar fi stat alături o *Biserică națională de creștinism pozitiv*». (Die Kirche Christi und der Staat Hitlers, pg. 29). El constată că un stat naționalist, care nu e o simplă autoritate statică pentru menținerea ordinei în mijlocul unei mulțimi indiferentă sub raportul național, nici numai un factor creator de condiții economice mai favorabile pentru acea mulțime, ci un instrument de promovare a națiunii ca atare, vede atât în universalismul catolic, cât și în individualismul protestant mai mult forțe care-i stau în cale decât aliați care să-i ajute. Ar avea însă totuși lipsă de o instituție religioasă care să stea alături de el în opera de educație a națiunii, dar care să aibă atât autoritatea unei Biserici de origine divină, cu dogme revelate, neconstruite de om, cât și interesul pentru națiune ca întreg specific.

Biserica ortodoxă întrunește întocmai aceste două criterii.

Wilhelm Stapel însuși recunoaște acest lucru adăogând îndată după cuvintele amintite: «Că pot exista biserici naționale creștine ne învață Sud-Ostul și Ostul».

Dar Biserică națională a însemnat la Români în acelaș timp *Biserică poporală*, Biserică a poporului. Poate aceasta a constituit deosebirea esențială între Biserica ortodoxă română și Biserica ortodoxă rusă.

Biserica română n'a fost o Biserică a claselor suprapuse și o Biserică a Statului, o Biserică oficială. La aceasta au ajutat-o și împrejurările trecutului istoric. In Transilvania n'a existat o nobilime română, căci toți nobilii au trecut la catolicism și s'au maghiarizat. A existat numai poporul și Biserica l-a îmbrățișat pe acesta cu tot devotamentul, împărtășind soartea, loviturile și umilirile lui. (Interesant de remarcat că precum boerimea română transilvăneană părăsind ortodoxia s'a maghiarizat, așa în timpul nou boerimea din Vechiul Regat părăsind ortodoxia s'a franțuzit. Numai poporul i-a rămas fidel Bisericii, pentrucă și-a rămas fidel sie însăși).

Circulația religioasă vie între ținuturile românești a menținut pretutindeni caracterul poporal al Bisericii.

Poporul nu a simțit niciodată și nu simte nici azi pe slujitorii Bisericii ca streini, ca aliați cu clasele superioare. Dimpotrivă, pe preot îl simte mai aproape decât pe toți intelectualii, deși și aceștia se recrutează cea mai mare parte din sânul poporului.

Preoții au fost în trecut, sub stăpânirea străină, singurii conducători naționali ai satelor și de aceea s'au interesat de toate problemele de viață ale poporului. Ei n'au fost numai slujitori ai altarelor, ci îndrumători economici, susținătorii nădejdilor de libertate, conducătorii școlilor.

Marele Mitropolit al Transilvaniei din veacul 19-lea, Andrei Șaguna, legiferând o tradiție veche, a legat prin norme precise toată viața politică, națională și școlară a poporului de Biserică. Biserica a înființat și îndrumat școlile poporale și secundare ale poporului român din Transilvania. Preoții au fost tribunii naționali ai poporului, scriindu-i gazetele și cărțile, suferind persecuțiile și temnița stăpânirii străine. Din intimitatea în care a trăit Biserica cu poporul s'a născut o cultură poporală creștină-română de o bogăție extraordinară. Dealtfel toate neamurile din Sud-estul Europei se pot lăuda cu bogăția și pitorescul creațiunilor și manifestărilor spiritului poporal. In Apus creștinismul a fructificat o teologie abstractă, ca produs al rațiunii universale a intelectualilor. In Răsărit rolul teologilor l-a împlinit poporul care, meditând asupra revelațiunii creștine din împrejurările concrete ale vieții și ilustrând-o prin ele, pe de o parte și-a încreștinat profund ființa, pe de alta a creat o cultură poporală tot pe atât de creștină, pe cât de etnică.

Wilhelm Stapel afirmă că fiecare popor a creat un *nomos etnic* (Volksnomos, Nomos des Volkes), o lege de viață națională, o concepție etică proprie, pe care creștinismul nu o poate înlătura, ci numai desvolta. Acest nomos etnic trebue să țină locul Testamentului Vechiu la fiecare popor.

S'ar putea însă ca la unele popoare acest nomos etnic să cuprindă elemente contrare concepției creștine, în care caz e pus în fața dilemei grozave de-a alege între creștinism și etnic.

Pentru poporul român această dilemă nu se pune. Nomosul său, deși are cu adevărat caracterul etnic, este în acelaș timp creștin. Atitudinea sa în fața vieții, în fond creștină, s'a îmbrăcat în experiențele etnice. Din materialul creștin topit în flacăra

spiritului şi a trecutului românesc s'a înfiripat edificiul unei concepţii de viaţă, care e numai a poporului român.

Doina românească e cântecul bisericesc amestecat cu elementele rasei şi trecut prin sufletul duios, intim şi nostalgic al poporului român.

Portul românesc, care nu imită natura nici în culori, nici în figuri, ci o schematizează, este o transpunere a icoanei bizantine care nu redă natura, ci numai trăsăturile esenţiale, ascetice, spre a sugera realitatea eschatologică.

Toată varietatea de folclor, de artă, de obiceiuri, a poporului român are un caracter creştin ortodox, dar în acelaş timp se deosebeşte de a tuturor celorlalte popoare ortodoxe, întrucât alta a fost rasa, alte au fost antecedentele spirituale în cari a pătruns creştinismul, alta istoria în care s'a desfăşurat.

Fiind aproape de popor, Biserica a trezit ca printr'o baghetă magică toate puterile creatoare ale celei mai originale pături a neamului.

Acesta fiind caracterul Bisericii româneşti este explicabil, de ce, precum în trecut, aşa şi azi ea merge cu neamul. Precum în trecut n'a existat nicicând conflict între neam şi Biserică, aşa nici azi nu există. După războiu a existat uneori o tensiune ascunsă între Stat şi Biserică. Dar nu între neam şi Biserică. Tensiunea a fost produsă de spiritul mason al oamenilor politici de factură democrată şi străini de aspiraţiunile neamului. Neamul a stat însă totdeauna alături de Biserică în atitudine de protest. Curentele naţionaliste toate s'au declarat în acelaş timp creştine.

In România numai antinaţionalismul este anticreştin.

D. STĂNILOAE

Nr. 3442/1942

Comunicat

Onor. Minister al Cultelor şi Artelor, Subsecretariatul de stat al Cultelor şi artelor, cu adresa Circulară Nr. 10.930/1942 din 2 Martie 1942, ne-a adus la cunoştinţă, că pe luna Martie 1942 va plăti ajutor de familie numai acelor preoţi şi cântăreţi, cari au înaintat prin Consiliul nostru Arhiepiscopesc toate *actele oficiale* din care să rezulte vârsta copiilor atât până la 16 ani, cât şi după aceasta, *actele de scolaritate* sau că urmează o meserie de pe urma căreia să-şi câştige singuri existenţa, *actele că*, copiii peste 16 ani *nu* câştigă la sate mai mult de 1000 lei lunar, iar la comunele urbane 2000 lei lunar, cum şi o *declaraţie scrisă*, că copiii cari urmează în şcoli nu primesc dela stat întreţinere complectă ca: hrană, locuinţă, sau îmbrăcăminte.

Preoţii şi cântăreţii, cari *nu* au înaintat actele de mai sus, sau vre-unul din ele, le vor trimite fără amânare pe adresa: *Oficiul Cassei Arhidiecezane, Sibiu*, altcum nu vor mai fi luaţi în Statele de plată cu ajutor de familie, după copiii ce-i au.

Sibiu, la 9 Martie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu în ajutorul soldaţilor răniţi

Comitetul Reuniunii în şedinţa din 5 Martie a, c. a dăruit Comisiunii de Patronaj din Sibiu suma de 18.678 lei, rezultată dela Concertul şi Reprezentaţia teatrală din 6 Ianuarie a. c. dată sub conducerea răposatului Ioan Stanciu şi a dlui Dumitru Axente.

La acelaş fond au mai dăruit Lei 920 femeile meseriaşilor români din Sibiu ca taxă pe lunile Decemvrie 1941 şi Ianuarie 1942.

Fapta meseriaşilor noştri merită toată lauda.

Nr. 3452/1942

Anunţ oficial

Mai mulţi preoţi au cerut să intervenim la locul în drept, pentru a li se aproba gradaţia a cincea la salar.

Intervenind în cauză, Onor. Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor ne-a răspuns, că gradaţia a cincea nu se dă preoţilor pentru vechime de serviciu, ci ca gradaţie de „merit militar", pe care o pot obţine *numai acei preoţi*, cari au fost mobilizaţi ca preoţi în armata română pe timpul dela 15 August 1916 până inclusiv 31 Decemvrie 1918.

Prin urmare să nu se mai înainteze cereri pentru obţinerea gradaţiei a cincea de vechime, ci numai pentru gradaţia de ordin militar şi numai acei preoţi să o ceară, cari au fost mobilizaţi în armata română ca preoţi pe tot timpul dela 15 Aug. 1916 până la 31 Dec. 1918 inclusiv.

Sibiu, 9 Martie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Şedinţă literară religioasă

Duminecă, 8 Martie ora 11 a. m., a avut loc în sala Prefecturii o şedinţă literară religioasă, aranjată de dl prof. universitar ***Victor Papilian****, preşedintele scriitorilor români din Ardeal, în cadrul ciclului de conferenţe organizate de Societatea ortodoxă a femeilor române de sub conducerea dnei Sofia Şt. Meteş.*

A fost un rar prilej de înălţare sufletească, o oră de încântare curată, o preumblare a spiritului prin zona gândurilor şi sentimentelor luminate de conştiinţa prezenţii şi a măreţiei lui Dumnezeu, o revelaţie a adevăratului frumos de care Părintele rector ***D. Stăniloae*** *a spus în cuvântul de introducere că e strălucirea lui Dumnezeu, slava fiinţii Lui, proectată peste lumea făpturilor Sale.*

Un public deosebit de numeros, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, a răsplătit cu o impresionantă şi bucuroasă atenţiune pe scriitorii cari au cetit din operele lor de inspiraţie creştină.

Lecturile au urmat în următoarea ordine: dşoara ***Michaela Papilian*** *a făcut inimile să îngenunche în faţa măririi lui Dumnezeu prin doi psalmi de concentrată simţire.*

Tinerii poeţi ***Romeo Dăscălescu*** *şi* ***I. V. Spiridon*** *au înălţat meditaţia auditorului într'o ordine superioară a spiritului. Sunt două talente de mari nădejdi preocupate să întindă farmecul viziunii de poet peste domeniile de taină ale religiozităţii româneşti şi teologiei poporale. Răsună în poezia lor întrebările prohodului, chemarea clopotelor, bucuriile luminoase ale sărbătorilor în haine albe.*

Cu răsuflarea oprită a fost urmărită descrierea întâlnirii dintre apostolii Petru şi Toma pe de oparte şi Iisus cel înviat pe de alta, care formează tema nuvelei «Minunea» a marelui nostru scriitor creştin dl ***Victor Papilian****.*

Despre literatura atât de matură şi totuşi atât de creştină a dlui Victor Papilian suntem datori să scriem odată pe larg. Incă nu s'a subliniat după cuviinţă rolul şi însemnătatea specială a acestui scriitor în ansamblul literaturii noastre. Abia cu dl Victor Papilian literatura noastră s'a apropiat de marile probleme ale spiritului. Inţelegem ale spiritului românesc, ce poartă în temeiurile lui trăsăturile ortodoxiei.

Literatura românească până la dl Victor Papilian a fost un romantism idilic când a vrut să reflecteze viaţa românească, sau în timpul mai nou o descriere a superficialei vieţi a cărnii.

Festivalul a fost încheiat de dl ***Grigore Popa****, acest caracteristic poet şi eseist al Ardealului tânăr. In cele cinci poezii citite de Domnia Sa se alternau scăpărările revelatoare ale onticului ardelean, cu accentele apăsate ale chemărilor în duhul de luptă al trecutului.*

Aplauzele publicului s'au intensificat la ultimul grad când a fost să răsplătească poeziile de încheiere ale dlui Grigore Popa, întinse ca o nădejde, ca o siguranţă suverană spre viitor.

A fost o şedinţă literară memorabilă.

Incompatibilităţi

Asistăm azi cu toţii la o grea încăerare, nu între două popoare sau mai multe, ci la o luptă pe viaţă şi pe moarte a adevărului cu minciuna, a falsităţii dominante cu linia consecventă a vieţii care nu mai poate accepta nici ondolări, nici frânturi diabolice. Se bate azi cap în cap stilul veritabil de viaţă creştină cu cel croit după întunecoasa concepţie a promotorilor iudei.

Vajnicul nostru popor s'a alipit şi el la partida „pentru Hristos", aşa precum a făcut totdeauna în istorie. Numai aşa a ştiut să lupte şi numai aşa a ştiut să birue în toată vremea.

De aceea, astăzi, mai mult decât oricând, ni se cere nouă, clerului de mir, în deosebi, să înzecim acţiunea noastră de îndrumare a masselor la Hristos şi de-a scutura orce urmă scămoasă de pe haina neamului românesc care se vrea şi doreşte, de acum în colo, strălucită în duh şi adevăr.

Ne întrebăm însă, avem noi, clerul neamului românesc, sprijinul corăspunzător cu rezultatul forte ce ni se pretinde?!

N'am vrea prin răspunsul pe care l-am da la această întrebare, să pretindem Conducerii o osteneală şi o jertfă a Statului în plus pentru preoţime. Departe de noi acest gând. Şi aceasta pentru că privilegiile ce ni s'au retezat rând pe rând, sunt mărunte şi fără pretenţia de-a ne fi îndulcit oarecând situaţia materială.

Ne surprinde însă dispoziţiunea ministerială prin care se acordă pe deoparte acel adaus minim de salar, iar pe de alta se impune cu birul degradator «*profesional*» venitul din parohie evaluat la maximum şi care nu e decât o ofrandă benevolă a credincioşilor, pe care nu se poate conta după calcul, taxând, totuşi, preoţia — prin impunerea de mai sus —, drept o meserie, iar nu o misiune, o jertfă în primul rând — precum este!

Printr'o altă dispoziţiune ministerială, şi mai recentă, se anulează acel din veacuri *privilegium immunitatis servitiorum*, prin care persoana preotului, ca membru al clerului, era slobozită de anumite servicii publice, incompatibile cu slujba duhovnicească.

Astăzi, numita dispoziţiune, dată, credem, fără avizul prealabil al Departamentului culturii naţionale şi al cultelor şi, mai ales, fără cunoaşterea realităţii, *obligă* pe părintele satului să presteze, alături de cel din urmă păstorit al său, prestaţia comunală: repararea drumurilor în sat, a podurilor etc. sau dacă situaţia îi permite să-şi achite osteneala în bani, fiecare zi de lucru face numai 300 lei, cum e cazul în parohia mea.

Mă întreb, ce face nu preot care nu dispune de fonduri în plus pentru ca să-şi achite «*prestaţia comunală*» în bani, întrucât e strâmtorat din punct de vedere material?!...

Oare, o comună, un sat, îşi stagnează progresul material tocmai din lipsa prestaţiei oferite de jertfitorul său prin excelenţă care este preotul?! Nici odată! Insă dacă legea i-o îmbie, organele în drept execută. Şi credem că ne strică acest fel de modernizare...

Drept consecinţă a acestor fel de dispoziţiuni, auzi comentându-se în contul preoţimei — din partea anumitor oficialităţi mărunte: — „li s'a înfundat şi popilor, nu mai sunt pe vremea lui Papură Vodă (Constantin cel Mare)". Iar un fidel păstorit te opreşte în cale şi cu sfiiciune te'ntreabă: — „Apoi bine, Părinte, nu suntem noi dăstui pentru sapă, de-aţi mai ajuns şi Dvoastră la prestaţie?!"..., în timp ce un altul mai impertinent şi cu mai puţine afinităţi faţă de biserică şi reprezentanţii ei, râde sadic — sămănând prin atitudine-i anarhie în rândul celor nepătaţi.

Iată unde poate duce un popor, atari dispoziţiuni — în aparenţă de puţină importanţă, şi iată dece, noi, propovăduitori ai adevărului din lumea satelor româneşti, simţim mai întâi şi mai intens, tot tragismul dispoziţiunilor de acest fel.

E lucru notoriu că un conducător sufletesc — în cazul nostru — preotul, care constrânge nu cu usturimea legilor, ci numai cu puterea morală, la înduhovnicire, nu poate să-şi atingă ţelul care este şi al neamului — în totalitate, decât dacă legea nu-l mai umileşte, ci-i crează pe viitor — prin dispoziţiunile date şi repunerea lui în privilegiile smulse, — o atmosferă înaltă şi demnă de respectat, aşa cum a avut totdeauna acea preoţime care era «*cu crucea 'n frunte!*».

Suntem de bună credinţă că statul nostru — eminamente creştin —, nu va împărtăşi nici când opinia degradării clerului, ci va dorì un cler la înălţimea chemării ce-l aşteaptă. In felul acesta va fi o consecvenţă deplină între jertfa imensă pe care-o prestează la Răsărit slăviţii noştri ostaşi, pentru Hristos, şi între atitudinea dinlăuntru a legiuirilor şi dispoziţiunilor care se dau faţă de biserică şi faţă de organele ei — misionarii de jertfă.

Preot **Nichifor Todor**

Congresul Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române

S'a deschis Duminecă, la ora 3 d. a., în sala de festivităţi a externatului Zoe Romniceanu din capitala ţării, în prezenţa reprezentanţilor eparhiilor ortodoxe şi a reprezentantelor filialelor societăţii.

Congresul a fost prezidat de dl prof. *Ion Petrovici*, ministrul culturii naţionale, asistat de I. P. S. *Nifon*, mitropolitul Olteniei, *Veniamin Pocitan*, vicarul Sfintei Patriarhii, dna *Alexandrina Cantacuzino* preşedinta Societăţii, *N. Creţu*, secretarul general în ministerul educaţiei naţionale, *Aurel Popa* secretar general la culte, doamnele şi preoţii membri ai comitetului central.

P. S. *Veniamin Pocitan* aduce congresului binecuvântarea I. P. S. Patriarh Nicodim. Invederează apoi scopul măreţ pentru care lucrează societatea: a creşte tineretul român în duhul ortodoxiei.

I. P. S. mitropolit *Nifon*, în cuvântarea sa, arată că acest congres, ţinut în Dumineca Sfintei Cruci, înseamnă biruinţa binelui asupra răului. In semnul Crucii vom birui.

Dna *Alexandrina Cantacuzino* face un scurt istoric al Societăţii care timp de 32 de ani poartă steagul ortodoxiei şi al naţionalismului eroic. Aşezământul de cultură, deschis de Societate, în timpul războiului a devenit spital de răniţi. Prin înfiinţarea de filiale, s'au întemeiat strânse legături cu Ardealul şi Basarabia. S'au deschis şcoale şi s'a înălţat mausoleul dela Mărăşeşti. In cursul anului din urmă s'a dat sprijin refugiaţilor din Ardeal, Basarabia şi Bucovina. S'au restaurat şi redeschis căminuri şi şcoale, precum şi întâia biserică din Transnistria, la Rebniţa. Dna prezidentă aduce omagii Suveranului, M. Sale Reginei Mame, Conducătorului statului, I. P. S. Patriarh, mitropoliţilor şi episcopilor, rugându-i să privească Societatea ca pe o fiică a bisericii.

Dl prof. *I. Petrovici*, ministrul culturii naţionale, subliniază rolul Societăţii în deşteptarea sentimentelor noastre de români, creştini şi ortodocşi, ca însuşiri de

adâncire, nu de suprafață. In promovarea acestei opere, meritul dnei Cantacuzino este de netăgăduit. „Ca român, nu pot să nu relev încă un moment din activitatea dvoastre: inițiativa de a fixa o cruce pe dealul Feleacului, o cruce vremelnic înfiptă acolo, pentrucă este o cruce în marș." Dl ministru felicită Societatea pentru lucrarea de educație, înfăptuită până acum, la adăpostul, cu sprijinul și în credința *bisericii*, stâlpul de temelie al neamului.

„Credința creștină este, în adevăr, un minunat factor de educație. Și dvoastră ați pornit să înfăptuiți în spirit ortodox, ceeace realizaseră alte confesiuni creștine."

Au cuvântat apoi, pe rând, reprezentanții eparhiilor, și reprezentantele filialelor Societății.

Din partea bisericii din Ardeal, și a I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, a vorbit, salutând congresul, Păr. *Dr. Aurel Crăciunescu*, care propune a se lua inițiativa ridicării unei Catedrale a Mântuirii.

Cărți apărute

Grigore Popa: *Invitații*. Editura „Țara", Sibiu, 1941, pg. 128, Lei 100.

Credincioși rostului ziarului nostru nu remarcăm și nu recenzăm decât cărți al căror cuprins contribue la lămurirea și întărirea temeiurilor creștine și românești ale neamului nostru, venind în ajutor preoțimii în opera de zidire și de apărare a sufletului etnic.

Semnalând cartea recentă a dlui Grigore Popa nu ne abatem dela linia noastră deoarece ea este o carte de duh și de gândire naționalistă și creștină, aspecte atât de caracteristice scrisului acestui tânăr și talentat scriitor ardelean.

Dl Grigore Popa este un artist al cuvântului românesc. In fraza lui învolburată grăesc voiniciile Ardealului, durerile și frumusețile lui. Murmurul codrilor noștri, lumina duminecală a câmpurilor, pumnul tlăcăilor strâns pe prăsele, toate se rostogolesc și lucesc în rândurile năvalnice ale acestui îndrăgostit al peisagiului și sufletului transilvănean.

E firesc ca acest scris arzător ca jarul să nu poată fi deslipit de un anumit cuprins, care nu e altceva decât comoara bunurilor sufletești ale poporului nostru.

Dl Grigore Popa laudă în această carte tot ce ne e scump tuturor în calitate de români și de creștini, vrăjiți de nostalgiile plaiului și înțelepciunii strămoșești. Ne cucerește prin îmnul ce-l înalță credinții, ne cheamă să ascultăm svonul tradiției, ne înflăcărează spre eroism, ne determină pentru românism și peste toate se coboară lumina frumosului, care e starea mântuirii.

Cartea e o desfătare a spiritului, cu excepția unor nedumeriri provocate de sonoritatea panteizantă a câtorva pasagii. — *D. S.*

Societatea Română de Filosofie; Omagiu profesorului Ion Petrovici; Istoria Filosofiei Moderne, vol. V; *Filosofia românească dela origini până astăzi*, de: Nicolae Bagdasar, Traian Herseni și S. S. Bârsănescu. București, 1941. Pg. XVI+805. Prețul Lei 360.

Norocoasa și vrednica inițiativă a tinerei „Societăți Române de Filosofie" de a redacta o Istorie a filosofiei moderne, ca omagiu profesorului Ion Petrovici, a fost încununată de cel mai deplin succes, reușind să îmbogățească bibliografia noastră filosofică cu cinci volume masive, numai în cinci ani, timp foarte scurt pentru asemenea creații. Această înfăptuire a gânditorilor noștri contemporani trebue apreciată nu numai din punct de vedere științific, dar și din punct de vedere *național*. Sentimentul de îndreptățită mândrie națională trebue să umple sufletul oricărui bun român, văzând cât de frumos se afirmă spiritul productiv și dornic de muncă al neamului său capabil să creeze valori spirituale neperitoare, chiar și în anii în cari a trebuit să treacă — și l-a trecut cu glorie — cel mai cumplit examen al existenței sale. Cartea aceasta este un bolovan în plus menit să umple gurile dușmanilor noștri cari doreau să arete lumii că neamul românesc nu-i capabil de cultură. Un mare adevăr cuprind cuvintele din prefața vol. V, unde se zice: „Cele cinci volume ale *Istoriei filosofiei moderne* constitue un fapt cultural, cu care orice cultură s'ar putea mândri și pe care nici unul din popoarele vecine nu-l au încă".

Volumul V al acestei lucrări monumentale ne încredințează apoi în mod special că gândirea românească își ocupă cu demnitate locul său pe câmpul de frământare spirituală a popoarelor culte. Filosofia românească ne este prezentată așa cum ea a luat ființă și s'a desvoltat în jurul problemelor de: I. Filosofie pură; II. Estetică; III. Filosofia dreptului; IV. Filosofia culturii; V. Sociologie; VI. Pedagogie.

In primele patru domenii ne conduce cu o pricepere neîntrecută *Nicolae Bagdasar*, al cărui spirit fecund a înzestrat cultura românească cu un număr foarte bogat — pentru vârsta lui tânără — de studii mult apreciate în filosofia noastră, cum este, în afară de „Filosofia românească" apărută în 1940, Filosofia contemporană a Istoriei, București, 1930.

Asupra Sociologiei românești ne orientează tânărul conferențiar dela Universitatea din București *Traian Herseni*, iar *Pedagogia românească* o expune ca nimeni altul până acum, profesorul dela Universitatea din Iași *S. S. Bârsănescu*.

Dar o lucrare românească orcât s'ar apropia de culmile desăvârșirii, nu scapă de greșeli cari pentru omul dornic de îndreptare devin stimuli spre perfecțiune. Astfel ni se pare că și frumoasa lucrare de față este lipsită de o adevărată podoabă a gândirii românești, de gândirea lui *Nichifor Crainic*.

Despre acest gânditor original, apreciat și peste hotare, și cu drept cuvânt providențial pentru îndrumarea vieții noastre spirituale, într'o carte în care se vorbește pe 805 pagini despre gânditorii noștri, despre filosoful *român* Nichifor Crainic se vorbește într'o singură propoziție, la pg. 382 unde se zice: ...gânditori distinși ca *Nae Ionescu și Nichifor Crainic* recomandau o întoarcere la ortodoxism și intuiția mistică ca mijloc de cunoaștere".

Dacă este așezat între „gânditorii distinși", oricare cetitor așteaptă în mod firesc să afle și în această carte informații mai temeinice acupra vieții și operii lui.

Sântem convinși că autorii cărții despre filosofia românească cunosc foarte bine și filosofia lui Nichifor Crainic și știu bine că concepția lui despre lume și viață miroasă a tămâie ortodoxă, este pătrunsă de duhul bisericii strămoșești, în tinda căreia s'a născut adevărata gândire românească. Deaceea credem că nu ne vor lua în nume de rău, dacă ne exprimăm la acest loc dorința ca într'o nouă ediție a cărții, care va fi reclamată în curând, datorită valorii ei extraordinare, să zăbovească ceva mai mult la filosoful Nichifor Crainic, cugetarea căruia poartă pecetea vădită a specificului românesc.

Tot desăvârșirea operei cere să se pună în lucrare fără zăbavă și Istoria filosofiei din anticitate până la Renaștere.

Cartea a fost așteptată cu nerăbdare de toată lumea cultă, nu numai de specialiști, fiindcă lipsa ei a devenit deadreptul dureroasă atât din punct de vedere național, cât și științific. Ea face un serviciu neprețuit prin informațiile ei bogate, temeinice și sistematice, dând posibilitate lumii din școală și celei înafară de școală să afle la un loc, într'un volum masiv, dar ușor și plăcut de pătruns, fructele bogate și frumoase ale puterii creatoare a Neamului în variatele domenii ale culturii, inspirând cetitorului deplină încredere într'un viitor strălucit pentru poporul românesc.

Dr. N. Terchilă

Organizați Reuniuni de femei

INFORMAȚIUNI

SPRE ȘTIRE. Atragem atențiunea Onoratei Preoțimi, că în ziua sărbătorii Buna Vestire se săvârșește liturghia Sf. Ioan Gură de Aur. Amănunte în Triod, Capetele lui Marcu, litera T.

Decorat. Președintele Institutului germano-român din Berlin, dl *Sextil Pușcariu*, a fost decorat cu însemnele Crucii pentru merit a Vulturului german cl. I. Ministrul României la Berlin, dl Bossy, i-a înmânat decorația, împreună cu o scrisoare autografă, din partea Fuehrerului.

„Viața Ilustrată", revista lunară condusă de P. S. episcop *Nicolae Colan*, și sistată anul trecut, își reia apariția, cu ziua de 1 Martie 1942. Singura revistă română în Ardealul de nord, a fost așteptată cu mare dor de toată suflarea românească. Vom reveni.

Resultatul colectei publice, înfăptuite cu prilejul *Zilei Cumpătării* la 22 Februar 1942, se prezintă în următoarele cifre: In București s'au adunat 24½ milioane lei; în provincie aproape 81 milioane lei. Totalul colectei este peste 105 milioane lei. S'a manifestat și de astă dată solidaritatea națională. Sumele colectate vor fi împărțite în modul cel mai echitabil. Străduința Ajutorului de earnă a fost primită pretutindeni cu mare bucurie. Aceasta va fi un îndemn al muncii închinate, și mai mai departe, întru alinarea suferințelor.

Reuniunea femeilor române din Sibiu aduce cele mai sincere mulțumiri domnilor și doamnelor, cari din tristul prilej al încetării din viață a vrednicei matroane Catinca A. Bârseanu, în loc de cunună trecătoare pe sicriul regretatei, au contribuit la sporirea Fondului pentru un cămin de femei, care fond o preocupa pe răposata în ultimul timp al vieții. Până în prezent s'au primit următoarele donațiuni: I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit 2000 lei; Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român 3000 lei; dna și dl Valer Bologa, dna Marioara Brediceanu, dna și dl Dr. Nicolae Comșa și dna Ersilia Vătășianu, câte 1000 lei; dl Dr. Ilie Beu și dna Marioara Mircea, câte 500 lei; dna Foca Crișan 300 lei; dnele Aurelia Albini, Cornelia Popopici și dna Elena Stănciulescu, câte 200 lei; dna Maria Odor 100 lei. Total 18.000 lei. — *Comitetul.*

Se înființează un impozit excepțional de reîntregire, potrivit *tabloului* anexă din *M. O.*, unde a apărut decretul-lege. Scutiți de acest impozit sânt, între alții, ceice prezintă dovadă că au subscris la „Împrumutul Reîntregirii 1941" cel puțin sumele prevăzute în tabloul anexă, pentru fiecare dintre izvoarele lor de venite.

Conferință publică. Societatea ortodoxă națională a femeilor române, filiala Sibiu, invită la conferința ținută de dșoara *Elena Eftimiu*, lectoră universitară, care va vorbi despre: Un gânditor creștin (Despre problema morții), Duminecă, 15 Martie 1942, la ora 11·15, după serviciul divin, în sala Prefecturii județene Sibiu.

Modificare de lege. In urma intervenției, făcute de Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor, ministerul finanțelor a dispus ca așa zisul impozit „pe epitrahil" să fie soluționat prin modificare de lege, ce se va aduce în April a. c.

Conferințe preoțești. Consiliul eparhial Beiuș a convocat pe toți preoții din eparhie în conferințe pastorale și administrative. Conferințele s'au ținut în 10 Martie c. la Beiuș și în 12 Martie la Tinca, pe lângă participarea preoților din cele 8 protopopiate: Beiuș, Ceica, Răbăgani, Rieni, Vașcău, Beliu, Salonta și Tincă.

Sunete de clopote fără clopote. Biserica ceho-moravă din cartierul Vinohrady din Praga posedă un turn înalt frumos, de unde răsună în mod regulat prin împrejurimi sunete de clopote, cu toate că un observator atent nu poate zări nici un fel de clopote în turn. Aceste clopote într'adevăr nu există. Turnul este lipsit de clopote. In locul clopotelor turnul este provăzut cu niște reproductoare puternice. Și în felul acesta din turnul bisericii din Vinohrady răsună tonuri prea frumoase de clopote fără clopote.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 15 Martie 1942, va predica părintele *Gh. Maior*.

CARȚI ȘI REVISTE

Apologeți creștini, români și străini, de *Emilian Vasilescu*, București, „Cugetarea", 1942. Pg. 224. Lei 90. — In „Biblioteca Teologică", de sub îngrijirea I. P. S. *Irineu Mihălcescu*, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, prof. onorar al Fal. teol. din București, a apărut de curând volumul Apologeți creștini, scris de asistentul la facultatea de teologie din capitală, păr. Emilian Vasilescu. Cartea cuprinde articole publicate în revistele: Sfarmă Peatră, Gândirea, Calendarul etc.

Intre numeroșii apărători ai credinței sânt cercetați și studiați, în acest volum, următorii teologi: P. Movilă, V. Găină, Nicolae Bălan, Irineu Mihălcescu, Nichifor Crainic, I. Gh. Savin și D. Stăniloae, ear dintre oamenii de știință și literați: D. Cantemir, Al. de Sturdza, N. Paulescu, G. G. Longinescu, S. Mehedinți, I. Petrovici și V. Gomoiu.

Înfățișând cetitorului pe cei ce nu numai îș mărturisesc credința, ci și se luptă pentru ea, autorul aduce neprețuit folos, prin puterea pildelor, iscusit alese și tălmăcite, întru apărarea credinței creștine.

De vânzare la Librăria Arhid., Sibiu.

Viețile Sfinților, prelucrate de *Al. Lascarov-Moldovanu*, vol. VII (ultimul). „Cugetarea". Pg. 320. Lei 80.

Volumul acesta, al cărților de conținut creștin prelucrate de mult osârdiosul scriitor, Al. Lascarov-Moldovanu, — închee seria publicației din Viețile Sfinților, — volumul care, înfățișând viețile, cu ostenelile și pătimirile sfinților, în numeroase pilduiri, va aduce bune servicii azi, în vremea prefacerii sociale și creștine a noilor generații. — A se cere dela: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Judecătoria rurală Nocrich, secția c. f.

Nr. 734/1941 c. f. (28) 1—1

Extract din publicațiunea de licitație

In cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca Agronomilor S. A. Agnita contra urmăritei Tatu Anisie n. Popoviciu.

Judecătoria.

A ordonat licitațiunea executională în ce privește imobilele situate în comuna Alțina, circumscripția judecătoriei ocolului Nocrich cuprinse în c. f. a comunei Alțina Nr. protocolului c. f. 2024 Nr. top. 144 casă și curte de 183 st. p. în valoare de 95.000 lei cu prețul de strigare de 71.250 lei și Nr. top 145 grădină de 52 st. p. în valoare de 5000 lei cu prețul de strigare de 3750 lei pe lângă menținerea dreptului de uzufruct viager întabulat sub C. 4, 7 – 8, pentru încasarea creanței de 20.000 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 22 luna Aprilie anul 1942, ora 10 a. m. la casa comunală a comunei Alțina.

Dată în Nocrich la 31 luna Octomvrie anul 1941.

aj. cond. c. f.: Judecător:
(ss) **Săpunaru** (ss) **Ioan Gh. Ionescu**
Pentru conformitate: **Indescifrabil**

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacția și Administrația: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 400.

Nr. 132/1942 (27) 1–3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Sibişeni,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în ziarul Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială veche, 3 jugăre cad. 1004 stj. p. păşune.
2. Sesiune parohială nouă, din Reforma agrară, 16 jug. cad. arător.
3. Pădure, 5 jug. 148 stj. p.
4. Locuinţă în natură.
5. Venitele stolare obişnuite în parohie.
6. Salarul dela Stat.
7. Folosinţa ierbii din cimitirul vechi.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiune dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 20 Februarie 1942,

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Concurs

La liceul ortodox român „A. Iancu" din **Brad** e vacant postul II de pedagog. Celce doresc a ocupa acest post să-şi înainteze cererea însoţită de actele prevăzute, de Codul funcţionarilor publici, până la *15 Martie 1942:* Direcţiunii liceului în Brad, jud. Hunedoara.

Candidaţii să fie de religia ortodoxă română şi să dispună de pregătirea necesară acestui post. Retribuţia postului va fi aceea prevăzută de Decretul-lege Nr. 2845/1941 Mon. Of. Nr. 242 din 12 Oct. 1941, având a-şi plăti întreţinerea în conf. cu ord. Casei Şcoalelor Nr. 44.444/1941.

Directorul liceului:
(II) 2–3 **C. Ciocan**

Nr. 65/1942 (20) 3–3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă română din *Sibiu-inferior I* (Maeri, str. Lungă), se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, şi 500 lei lunar pentru chirie până la ridicarea unei locuinţe cantorale.

Intrucât statul nu va bugeta acest post, până la bugetarea lui cântăreţul diplomat va primì o remuneraţie lunară de 1500 lei dela parohie şi 1 jugăr de loc arător pe şesul Sibiului.

Venitele uzitate în parohie.

Candidaţii trebue să fie absolvenţi ai şcolii de cântăreţi bisericeşti „Dim. Cunţan" din Sibiu şi pricepuţi în dirijarea corului.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin din Dumineci şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea utreniei, a sfintei liturghii, a vecerniei şi Acatistului.

Ceice doresc să ocupe acest post, vor înainţa cererile de concurs oficiului parohial şi se vor prezenta la sfânta biserică într'o Duminecă pentru a fi cunoscuţi.

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial din 19 Februar 1942.

Sibiu, aprobat în şedinţa secţiei bisericeşti din 24 Februar 1942.

Prot. **Dr. Sp. Cândea**
cons. arhiep. ref.

Nr. 58/1942 (26) 1–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bobohalma,** protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător şi fânaţ.
3. Grădina bisericii în mărime de 1 jugăr.
4. Cimitirul bisericii în mărime de $^1/_2$ jugăr.
5. Locuinţă deplin corăspunzătoare, închiriată şi plătită de consiliul parohial.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei, în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servì la sf. altar şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Bobohalma.

Târnăveni, la 21 Februarie 1942.

Gheorghe Oprean
protopop

Ad. Nr. 13/1942 (17) 3–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Streiu-Săcel,** din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, după pregătirea candidatului.
2. Sesiune parohială 6 jugăre arător, 2 jugăre fânaţ şi 6 jugăre păşune.
3. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegerea cu consiliul parohial

Haţeg, 13 Februarie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop.

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc, la biserica ortodoxă română din **Braşov-Cetate,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar lunar dela parohie, Lei 3500, întru cât statul nu va bugeta posiul.
2. Locuinţă în natură, fără încălzit şi luminat.
3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţilor li se cere să aibă diploma de absolvire a şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan".

Cererile de concurs se vor înainta oficiului parohial în termen, iar concurenţii se vor prezenta la sfânta biserică, la o dată ce li se va comunica, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Din şedinţa Consiliului parohial, dela 7 Februarie 1942.

Oficiul parohial ort. român Braşov-Cetate

Preot **V. Coman**
adm. paroh

Văzut:

(21) 2–3 **Dr. N. Stinghe**
adm. prot.

Par. ort. rom., comuna Budila, jud. Braşov

Nr. 61/1942 (24) 1–3

Publicare de licitaţie

Pentru darea în întreprindere a continuării lucrărilor de edificare la biserica ortodoxă română din comuna Budila, jud. Braşov: tencuire, dulgherie, tâmplărie, etc. se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *28 Martie 1942,* sau în caz de neprezentare pe ziua de *8 Aprilie 1942, ora 14.*

Licitaţia se va ţinea la oficiul parohial Budila.

Planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţiile de licitaţie se pot vedea la epitropia parohială. Sau Serviciul tehnic judeţean.

Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Admişi la licitaţie sunt antreprenori autorizaţi de astfel de lucrări.

Concurenţii nu pot pretinde spese de deplasare.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va putea încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 2 Februarie 1942.

Pentru consiliul parohial:
Jordan Curcubătă
paroh, preş. cons. par.

Nr. 251/1942 (25) 1–3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului **Dobra,** jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei Dobra şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salar dela stat.
2. Parohia, până la edificarea sau cumpărarea unei case parohiale, se va îngriji de locuinţă corespunzătoare protopopului.
3. Sesiune parohială în extenziune de 14 jugăre în materă şi 3 jug. 800 stj. p. în filie, teren arabil de cl. I.
4. Stolele parohiale usitate în tract.
5. Diurnă de protopop dela stat.
6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare, se vor înainta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, în termenul fixat.

Dobra, la 2 Martie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul protopopesc al tractului Dobra.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ în parohia nou înfiinţată **Brădet-Acriş (Intorsura Buzăului),** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie, conform uzului local.
3. Candidaţii vor prezenta oficiului parohial pe lângă cerere următoarele acte: *a)* Diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu; *b)* Extras de naştere; *c)* Extras de botez; *d)* Certificat de moralitate.

Doritorii au a se prezenta în termen la strană spre a fi cunoscuţi de credincioşi. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note spre a conduce cor bisericesc.

Consiliul par. al parohiei Brădet-Acriş. —

Văzut: Ofiiciul protopopesc Braşov.

Dr. N. Stinghe
(23) 2–3 adm. prot.

Nr. 44/1942 (22) 2–3

Concurs

Pentru întregirea postului I de cântăreţ al parohiei **Ţânţari,** protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, atunci când statul va bugeta acest post.
2. Salarul de 2500 lei anual dela parohie, până la salarizarea de către stat.
3. Sesiunea cantorală, constând din 643 st. p. arător şi 2 jug. 635 st. p. fânaţ.
5. Taxa încasată dela credincioşi în ajunul Crăciunului cu umblarea cu iconiţa, câte 10 lei de familie, dela aproximativ 230 familii.
5. Jumătate din stola uzitată în parohie.

Candidaţii îndreptăţiţi la acest post, adecă absolvenţii cu diplomă ai şcoalei de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu, îşi vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului parohial ortodox român Ţânţari, urmând apoi a se prezenta în parohie cu prealabila învoire a parohului, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul parohial ortodox român Ţânţari

Preot Ioan Turcu

Văzut:
Dr. N. Stinghe
adm, prot.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 3/1942 (16) 3–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Şapartoc,** din protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie a acestui text în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în protopopiat.
3. Sesiune parohială veche şi nouă 15 jugăre.
4. Câte-o ferdelă (dublu decalitru) de porumb sfărâmat dela fiecare familie.
5. Curte parohială, grădină de legume, dependinţe economice, casa parohială în perspectivă de construcţie.
6. Până la edificarea casei parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare.
7. Lemne de foc din parchetul comunei, o soarte cu preţul de strigare, fasonatul şi transportul îl privesc pe preot.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, inclusiv încuviinţarea de a concura exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului subsemnat.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Şapartoc.

Sighişoara, 19 Ianuarie 1942.

Emilian Stoica
protopop

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 22 Martie 194[illegible] — Nr. 12

Telegraful R[illegible]

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

Inalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului NICOLAE la marea Adunare națională din 19 Martie 1942

Inalt Preasfințite, Domnule Prim Ministru, Domnilor.

Am ascultat cu viu interes și cu încordată atențiune luminoasele și avântatele cuvântări ce s'au rostit. Am simțit vibrând în glasurile vorbitorilor inima românească din toată țara. Neamul însuși a dat grai dogoritor jarului care arde azi în adâncimile ființei sale.

Conținutul gândurilor și hotărârilor ce s'au pronunțat în această memorabilă întâlnire a sufletului românesc, se poate rezuma ușor: tot ce s'a spus sau s'a voit să se spună aici, se concentrează în esență în jurul marei și copleșitoarei aspirațiuni actuale a neamului nostru de a-și vedea hotarele întregite și în acele părți unde sunt încă în suferință (aplauze).

Nici nu s'ar putea să fie altfel. Un neam care sângerează în ființa și în pământul lui strămoșesc și mai simte în vinele sale forța vieții, nu poate uita un moment durerea sa și nu poate înmuia o clipă hotărârea de a-i pune capăt cu un ceas mai de vreme (aplauze).

N'a îngăduit acest neam prelungirea nedreptății dela Răsărit. Nu trecuse nici un an dela încălcarea samavolnică a provinciilor din stema lui Ștefan și sângele românesc a țâșnit cu vitejie neîndurată și cu generozitate, măturând cotropirea și alungând negura nimicitoare de suflet și credință românească, ce se abătuse asupra lor.

Fără să avem cu poporul rusesc nimic de împărțit, neamul nostru și-a restabilit drepturile la granițele ființei sale și și-a dat, cu arzătoare jertfelnicie, contribuția la înlăturarea primejdiei ce-i amenința credința creștină și existența sa.

Din tot cuprinsul țării românești s'au mișcat valurile solvatoare spre porțile dela Răsărit ale Neamului, când se isbea în ele puhoiul haosului roșu.

După ostașii cari au sfărâmat, cu piepturile lor, lanțurile robiei din Răsărit, au purces ierarhii și preoții Bisericii să ridice sufletul Basarabiei pe meterezele credinții și ale puterii de luptă și de încredere în viitor (aplauze). *Am fost acolo și eu împreună cu toți ierarhii ardeleni și cu un număr de preoți ca să dăm fraților loviți balsamul unei puteri și mângâieri noui* (aplauze).

Acum partea din Răsărit a țării este reîntregită datorită vitejiei răsbătătoare a poporului român și destoinicului Conducător al Statului și al oastei noastre, Domnul Mareșal Ion Antonescu (Vii aplauze).

A rămas însă sfâșiat Ardealul, care geme sub cea mai grea suferință.

Frați români,

Eu vorbesc în numele și în duhul Bisericii naționale din Ardeal. Biserica în genere nu cunoaște granițe. Ea e cuvânt dumnezeesc și Duh Sfânt, iar cuvântul dumnezeesc nu se leagă, spune Scriptura și duhul suflă unde voește. Dar Biserica neamului din Ardeal a experiat, în chip deosebit, acest adevăr.

Pentru ea Carpații n'au fost graniță, oricât au fost de înalți. Ea e de față prin rugăciunile ei și prin puterile ce coboară dela Tatăl ceresc oriunde e un suflet de român (Aplauze).

Biserica aceasta care nu s'a lăsat intimidată de nici o putere seculară potrivnică Neamului, Biserica aceasta care știe din convingerile ei de credință confirmate de o lungă experiență, că nu e putere pe lume în stare să sfarme unitatea unui neam ce crede în Dumnezeu și în destinul lui și nu e furtună care să-l sdrobească — mărturisește încrederea nesdruncinată în țara cea mare și liberă (Aplauze și strigăte de „bravo"). *Ea știe că drepturile neamurilor la libertate sunt sfinte și, ca atare, biruința lor e de Dumnezeu chezășuită și binecuvântată.*

Dar ziua biruinței trebue pregătită de noi înșine. Aceasta este cea mai mare obligație a clipei de față: să ne pregătim pe toate căile, în toate colțurile și ramurile vieții noastre spirituale și materiale, individuale și colective, în vederea acestui unic și mare scop (Aplauze). *Toate strădaniile noastre să fie puse sub lozinca atotcuprinzătoare a pregătirii.*

Mai presus de toate trebue să ne pregătim armata, care este chezășia înfăptuirii idealului nostru, (Aplauze). *Sunt om al păcii, atât ca ierarh al Bisericii cât și ca membru al unui popor blând și bun. Cu toate acestea când e în joc existența neamului și în fața noastră flutură cu neîndurare imperativul salvării fraților noștri, nu am atâta energie câtă aș vrea să pun în cererea de a se pregăti armata* (Aplauze, cu strigăte de „bravo").

Generația noastră a primit dela Dumnezeu o importantă misiune. Vom fi răspunzători în fața urmașilor, ne vor urmări până înaintea lui Dumnezeu lacrimile suferinței lor, de nu vom fi vrednici să le lăsăm o viață de libertate. Conștiința acestei supreme datorii a noastre să ne facă să alungăm dintre noi orice preocupare lăturalnică, orice desmembrare care ne-ar slăbi.

Inima din fiecare din noi e inima Neamului. Ea trebue să bată la fel. Nu este îngăduit să o închinăm decât în slujba sfântă a înfăptuirii idealului nostru cel mare, într'o solidaritate impunătoare și răzbătătoare. Puterea pentru ajungerea la ținta spre care tindem nu o putem găsi decât în unitatea și încrederea noastră supremă (Aplauze). *Din acestea ne vom sorbi încrederea pe care o vom spori prin conștiința că Dumnezeu e cu noi și că suferințele și jertfele îndelungate ale înaintașilor se transformă în putere nebiruită în cei ce nu uită de ele.*

Prin dârzenia noastră neînduplecată în afirmarea drepturilor ce le avem și a voinții de a le înfăptui, vom face pe toți să simtă că suntem înfipți în pământul acesta de două mii de ani și în virtutea acestui fapt e cu desăvârșire al nostru (Vii aplauze). *Noi suntem stăpânii lui, căci poartă chipul nostru și e format din trupurile strămoșilor noștri și duhul lor îl învălue și ne leagă de el* (Aplauze).

Toți cei ce gândesc că pot să profaneze timp mai îndelungat acest pământ prin gândurile lor de stăpânire, vor avea de luptat nu numai cu noi, ci cu toți Dacii, cu legiunile lui Traian și cu îngerii credinței noastre (Aplauze).

Avem un Rege tânăr, de care legăm cele mai curate și mai viguroase nădejdi (Aplauze vii și îndelung repetate, adunarea ovaționează în picioare); *avem un Mareșal viteaz și neînduplecat în urmărirea planului de mărire a Neamului. In jurul lor stă un guvern a cărui voință ne-a tălmăcit-o atât de înălțător Domnul Președinte al Consiliului. Am simțit în cuvântarea D-sale că inima îi bate la unison cu inima Neamului* (Aplauze).

Il asigurăm că atâta vreme cât vor merge pe linia aspirațiunilor naționale, îl vom urma conștienți că urmăm linia Neamului.

Trăim timpuri în care se tratează de existența Statului, nu de forma lui. Aceasta trebue să ne preocupe și pe noi în primul rând. Orice formă care asigură și consolidează existența Statului e binevenită (Aplauze). *Iar consolidarea Statului nostru e împletită cu întregirea hotarelor lui* (Aplauze puternice).

Vă asigurăm că suntem gata în această direcție de toate jertfele, chiar și de aceea a vieții noastre.

Din sbuciumarea aspră a acestui războiu trebue să răsară împreună cu lumina și dreptatea generală și lumina și dreptatea noastră. Dacă prin acest războiu se urmărește înfăptuirea unei ordini mai bune și mai drepte în lume, nu se poate ca să nu vină pe urmele lui și dreptatea noastră. Neamul nostru nu-i făcut pe lume numai ca să suporte nedreptăți și poveri străine (Aplauze).

Avem de împlinit și noi o misiune pozitivă creatoare pe acest pământ. Am convingerea că înaintea noastră se întind veacuri nesfârșite de desvoltare liberă, ca să descoperim lui Dumnezeu și lumii virtuțile și frumusețile sădite în ființa noastră (Aplauze vii și prelungite).

Marea adunare Națională dela București

Joi, 19 l. c. s'au adunat la București, în Aula Facultății de Drept toți fruntașii Bisericii și ai Școalei românești pentru a asculta cuvântul răspicat al demnității românești în fața ofenselor necontenite ale presei maghiare.

Dl Mihai Antonescu, președintele ad interim al Consiliului de miniștri a făcut cu această ocazie un magistral expozeu care în partea întâi a trasat liniile viitoare de organizare a Statului, iar în partea a doua a dat un răspuns cuvenit acelora cari n'au știut să respecte tăcerea noastră în aceste vremuri grele în cari Europa este angajată prin uriașe jertfe de sânge la rezolvarea unei probleme de viață și de moarte.

Cuvântul dlui **Mihai A. Antonescu** *și al* **I. P. Sf. Mitropolit Nicolae** *au fost însași respirația neamului nostru, care de mult cerea acest ceas de stâmpărare.*

Vom reveni cu amănunte în numărul viitor.

Cuvântarea I. P. Sfințitului nostru Mitropolit **Nicolae** *o dăm în rezumat în acest număr.*

Ce a spus marele bărbat de stat Adolf Hitler? In discursul său, ținut la Muzeul armatei din Berlin, Duminecă, din prilejul comemorării eroilor morți în războiu, Fuehrerul a spus: *Știm de pe acum, că hoardele bolșevice care n'au izbutit să învingă earna aceasta pe soldații germani și pe aliații lor, vor fi bătute de noi, în vara ce vine, până la desăvârșită nimicire. Colosul bolșevic, pe care abea acum îl cunoaștem în întreaga și înspăimântătoarea lui primejdie, nu trebue — și aceasta e neclintita noastră hotărâre — să mai atingă binecuvântatul pământ al Europei, ci va trebui să-și găsească o graniță definitivă cât mai departe de el. Simțim cu toții, în această clipă, măreția vremurilor pe care le trăim. O lume nouă se creiază.*

La cuvintele profetice ale genialului Conducător n'avem de adăogat comentarii.

Un om vrednic

Biserica şi preoţimea constată cu bucurie crescândă că are în Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor, la conducerea chestiunilor bisericeşti, un om, care cu fiecare zi rezolvă câte una din multele doleanţe ale celor mai importanţi şi mai înţelepţi îndrumători ai poporului.

Timp îndelungat era pentru Biserică şi pentru preoţime o greutate uriaşă să obţină deslegarea uneia sau alteia din cele mai juste doleanţe ale ei prin Ministerul Cultelor.

Nu vor fi fost totdeauna oameni cu rea voinţă faţă de Biserică la conducerea acelui departament. Probabil însă că nu puteau face nimic pentru înlăturarea unei dense atmosfere de neînţelegere şi de neprietenie ce domnea în sânul cercurilor conducătoare faţă de Biserică, reprezentanta spiritualităţii creştine a poporului.

De câte ori timpurile impuneau poveri excepţionale, economii mai aspre, guvernul se repezea asupra preoţimii care până la urmă se pomenea rămasă singură sub apăsarea acestor măsuri.

De ani de zile spre exemplu numai preoţii tineri nu primeau un an doi modestul lor salar, deşi interdicţia ocupării posturilor vacante în timpul exerciţiului bugetar în curs figura teoretic ca o dispoziţie generală.

Iar dispoziţiile şi legile, contrare Bisericii în ansamblul ei şi jignitoare la adresa ei, curgeau cu nemiluita.

Nu mai îndrăsnea nimeni din Biserică să mai spere vreo rezolvare pozitivă grabnică a nevoilor sale.

Dar iată că de vre-o două luni încoace s'a produs la Ministerul Cultelor ceva nou, ceva neaşteptat şi aproape de necrezut.

Intr'o bună zi am aflat că preoţii numiţi de vre-o doi ani încoace, pentru cari Consiliile eparhiale duceau lupte homerice ca să obţină măcar câte unul salarul trebuincios, au fost luaţi deodată toţi în buget.

Preoţimea ardeleană, care a suferit tot timpul dela întregirea naţională încoace de o salarizare inferioară preoţimii din alte părţi ale Ţării, deşi avea şi ea studii academice, s'a pomenit ridicată la nivel de egalitate.

Aceste înfăptuiri şi alte multe nu mai puţin importante, precum şi cele ce sunt pe cale să vină una câte după cum suntem informaţi, sunt opera unui singur om care n'are titlul de ministru plin sau pe jumătate, ci numai acela de Secretar general, dar a cărui prezenţă la Ministerul Cultelor, deşi de dată recentă, se simte.

E destul să spunem că pentru bugetul viitor acest om a obţinut o sporire de circa 226 milioane lei pentru crearea de posturi nouă şi pentru sporuri juste de salar.

Acest om vrednic este dl *Aurel Popa*, fiul de preot din Arpaşul de sus, membru al Adunării eparhiale din Sibiu. Este omul care nu şi-a desminţit, ajungând în situaţia actuală, vajnicul interes pentru misiunea Bisericii şi greutăţile preoţimii noastre.

Domnia Sa dovedeşte că prin stăruinţă, prin hotărâre, se pot totuşi împlini multe din doleanţele preoţimii, cari înainte se acumulau cu nemiluita, devenind adevărate suferinţe cronice.

Şcolarii se vor premia. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala Sibiu, a hotărât se premieze *pe cei mai merituoşi şcolari în studiul religiunii*, dela toate şcoalele primare şi secundare din Sibiu. Societatea femeilor noastre, slujind înaltele scopuri religioase şi naţionale, îşi îndreaptă grija şi către educaţia tineretului, al cărui suflet are să fie format şi întărit prin lumina sfintelor adevăruri creştine. Premierea tinerimii se va face în prezenţa autorităţilor, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, în ziua Buneivestiri, Miercuri în 25 Martie 1942, la ora 11 şi un sfert, în sala Teatrului municipal. Intrarea liberă.

Gânduri la prasnicul Buneivestiri

„Bucură-Te, uşa mântuirii!“

Preacurată, Doamnă şi Stăpână, Maica Făcătorului cerului şi al pământului, în ziua praznicului de taină, inima mea smerită îngenunche înaintea Ta, căci eşti icoana supunerii la porunci care vin din înălţimile altei lumi.

Copleşită de minunea clipei, se închină Ţie firea toată, fiindcă de-acum poţi face tot binele care-l voeşti. Da, căci eşti scaunul înţelepciunii lui Dumnezeu, nădejdea bunătăţilor veşnice, deschizătoarea raiului, cheia împărăţiei lui Hristos şi *uşa mântuirii sufletului meu*.

Aşa-Ţi cântă Biserica şi aşa credem fiecare.

Bunăvestire, praznic de sfinţenie al Fecioarei, tu eşti stâlpul neclătit al Bisericii! Prin Tine vrăjmaşul şi înşelătorul diavol este deapururi biruit şi orice întrebare iscoditoare a filosofilor neînţelepţi, rămâne înfrântă de raza strălucitoare a Soarelui vieţii, care a odrăslit în tine.

Tu eşti izvor necuprins de bucurii spirituale, de înălţare a gândului senin pe culmi de lumină cerească.

Pentru darul fără de preţ pe care-L oferi azi omenirii, străină de Dumnezeul iubirii, cât eşti de binecuvântat!

Fii cu adevărat slăvit, căci vii din adâncul înţelepciunii necreate, ca să ne deschizi raiul cel zăvorit cu pecetea morţii!

Preamărit fii în veci, căci vrei să apleci aspiraţiile şi avântul conştiinţei noastre altui altar, din care, adăpându-se, isvorăsc puteri generatoare de valori veşnice.

Care alt prasnic, pe lângă modesta Naştere şi strălucita Inviere, poate sta alături de tine? Prin Maica luminii, eşti „începutul mântuirii noastre“ şi descoperirea „tainei celei din veac“; tâlcuitorul veseliilor duhovniceşti, care pornesc dintr'o viaţă adevărată, trăită după modelul Domnului Hristos.

Dacă tu n'ai fi fost, pe pământ n'am fi auzit premărindu-se pacea lui Dumnezeu, de corul îngerilor, în noaptea de Crăciun, ear Edenul ar fi rămas încuiat.

Praznic minunat şi sfânt. Tu ai deschis omenirii, dornică de Adevăr, Frumos şi Bine absolut, orizont veşnic luminos, care se poate atinge decât numai prin efort uriaş, prin muncă jertfelnică, zidită pe dragostea cuceritoare a Celui răstignit pe sfânta Cruce. *La picioarele ei ne aşternem cucernic, ca să ne îndrepţi privirile către o lume mai bună, condusă de un Părinte*, care, iubindu-ne, trimite pe Fiul Său, ca prin sublimitatea dăruirii Lui pentru noi, să ne facă fii şi moştenitori ai Impărăţiei din care am fost isgoniţi pentru nesupunere, neascultare şi necumpătare.

Prin vestirea ta, tăinuitule, ne chemi stăruitor la ospăţul Celui ce se găteşte să ne întrupeze. După cum aurora dimineţii anunţă apropiatul răsărit al soarelui, aşa tu anunţi ospăţul cel fără de moarte al Stăpânului. Tu ne înviţi la lumina Soarelui adevărat — Hristos.

Eşti prasnic de înălţare şi bucurie în Biserică. De aceea în cântări răsunătoare strigăm: Să fii mai mult, decât în orice an, început de primăvară pentru mântuirea obiditului nostru suflet!

Iar pe Tine, Prea sfântă Fecioară, care ai fost aleasă dintre toate fecioarele neamurilor să conlucri la mântuirea noastră, Te slăvim şi Te fericim după adevăr. Pentru că ai răsărit bucuria, ai pierdut blăstămul, ai şters lacrimile Evei şi ai ridicat pe Adam cel căzut, făcându-Te tron al Impăratului tuturor.

Dacă prin ispitirea Evei celei dintâi am rătăcit şi ne-am afundat în moarte, prin Eva cea de a doua am regăsit uşa mântuirii, dobândind dreptul la viaţă şi la fericirea deplină, întru care cu „anevoe se suie gândirile omeneşti“. Făcându-Te „scară cerească pe care s'a pogorât Dumnezeu şi pod care treci la cer pe cei de de pământ“, Tu ai recâştigat comorile mari ale sufletului femeesc, prin patimile şi durerile Tale, alături de Fiul Tău, îndurate din noaptea Naşterii şi până 'n ziua urcării Calvarului.

Doamne, ce taină mare este aceasta! Cât sunt de necuprinse căile Tale! Printr'o femee a intrat moartea în lume şi tot prin ea a venit învierea şi viaţa. Cu adevărat Tu întreci mintea celor înţelepţi şi luminezi gândul celor ce cu credinţă se'nchină nepătrunsei minuni dela Nazaret, în care Ziditorul se face prunc, ca să curăţească şi să mântuiască firea noastră cea stricată de păcat.

Sufletul meu înălţat de bogăţia podoabelor duhovniceşti care se descopăr în Tine, se pleacă la picioarele Tale şi slăvind cununa înfrânării, din care s'a născut Semănătorul curăţiei, cântă: „Bucură-Te tămâia rugăciunii cea binepримită! Bucură-Te voia lui Dumnezeu cea bună către noi cei muritori! Bucură-Te ceea ce eşti îndrăznirea noastră către Dumnezeu! Bucură-Te uşa raiului, temeiul cel tare al credinţei şi curăţitoarea de lucrurile cele spurcate! Bucură-Te îndreptarea oamenilor, căderea dracilor şi stâlpul de foc al vieţii noastre întunecate! Bucură-te hrană şi năstrapă cu mană, pământul făgăduinţei din care curge miere şi lapte! *Bucură-Te Mireasă, pururea Fecioară!*»*

Astăzi este Bunavestire... Vestirea Naşterii lui Emanuil, Dumnezeul nostru.

Intră Maică Sfântă în inima mea cea plină de necurăţenie şi rămâi aici, ca s'o înveţi, s'o întăreşti şi s'o povăţuieşti cu lumina Fiului Tău! Am mare nevoe de ajutorul Tău, ca să mă conduci peste grijile, necazurile, ispitele şi păcatele vieţii, la fericirea cea dintâi — pentru care am fost zidit.

Doamne, iartă-mi păcatele! Iar Tu, Maica durerii şi a tuturor celor scârbiţi, fii pururea rugătoare pentru mine, înaintea Fiului Tău, ca să aflu răspuns bun înaintea înfricoşatului Său jude, în ziua când îmi va cere socoteală de viaţa mea!

Pr. Simion Radu
prof. la sem. ped. univ., Sibiu

* Din "Acatistul Buneivestiri" a Sfintei Fecioare Maria.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţă preoţească. — Joi, în 12 Martie a. c., s'a ţinut în *Rupea* (Cohalm) conferinţa de primăvară a preoţilor din tractul Cohalm. Dorul de a se revedea şi de a se sfătui, în aceste grele vremuri, a îndemnat preoţii a fi prezenţi: din 22 n'a lipsit decât unul. La ora 9 dim. s'a făcut rugăciunea pentru chemarea Duhului sfânt, după care s'a trecut în sala cancelariei protopopeşti, unde Păr. protopop *Al. Brotea* deschide sedinţa prin o cuvântare în care atrage atenţia preoţilor asupra unei cât mai întinse activităţi. Se citesc apoi rapoartele despre activitatea preoţilor şi a cercurilor religioase. Părintele *Bălăcuţa*-Buneşti desvoltă meditaţia pentru mărturisire, cu textul „Dar pe când oamenii dormeau“ (Mat. 13, 25), ear Păr. *Septimiu Brotea*-Mateiaş desvoltă meditaţia pentru sfânta cuminecare cu textul: „Dumnezeu este scăparea şi nădejdea noastră“ (Psalm). Ambele dizertaţii au fost ascultate cu interes de preoţi.

Preoţimea trimite telegrame de recunoştinţă pentru apărarea intereselor preoţeşti: I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, dlor profesori: *Petrovici* Ministrul cultelor, şi *Aurel Popa*, secretar general în acest minister.

Conferinţa, la propuneri, roagă ca: 1. Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc să intervină la locurile în drept, ca preoţilor să li se dea lemnele de foc necesare, ca şi în trecut, din pădurile comunelor; 2. să nu mai fie numiţi în posturi administrative sau financiare *sectari*.

Se hotăreşte la propunerea părintelui D. Bucur să se comande, pentru a fi împărţită gratis la cercurile religioase, cărticica de rugăciuni a Prof. Toma Gherasimescu, Bucureşti-Calea Victoriei 202.

După diferite comunicări oficiale a le Păr. protopop şi după mărturisire, preşedintele închee adunarea urând spor la muncă. — Pr. *D. Bucur*, secretar.

*

Dr. Emilian Vasilescu, asistent la Facultatea de Teologie din Bucureşti: «*Apologeţi creştini. Români şi străini*». Biblioteca teologică. Ed. Cugetarea. Pg. 224. Bucureşti, 1942. Lei 90.

Dl Dr. Emilian Vasilescu, asistent la Facultatea de teologie din Bucureşti, tânăr şi fecund scriitor şi gânditor, ne-a dăruit de curând sub titlul de mai sus o lucrare de mare valoare pentru scrisul teologic.

In prima parte a cărţii sânt trataţi cei mai de seamă teologi, cari prin scrisul lor au apărat în trecut sau apără încă şi azi doctrina creştină de loviturile care vin din partea filosofiei materialiste şi a curentelor raţionaliste.

In partea a doua sânt trataţi unii dintre cei mai aleşi oameni de ştiinţă, filosofi şi literaţi mireni, cari fie că au apărat adevărurile creştine prin metode puse la îndemână de ştiinţa profană, fie că s'au remarcat prin credinţa şi trăirea lor religioasă profundă, au contribuit la înlăturarea prăpastiei creiată de unii artificial între ştiinţă şi religie.

Aproape toţi oamenii de ştiinţă şi filosofii prezentaţi ca apărători ai credinţei, sânt din aceia care în epoca tinereţii luptau din răsputeri pentru a smulge din sufletele credincioase pe Dumnezeu; întoarcerea lor la credinţă ne întăreşte convingerea că ştiinţa adevărată duce la Dumnezeu. Omul de ştiinţă nu se mulţumeşte să spună: „credo in Deum“, ci spune tare şi răspicat: „scio Deum esse“, astfel că devine nu numai un descoperitor al realităţii ştiinţifice, ci şi un glas propoveduitor al lui Hristos în lumea celor din biblioteci şi laboratoare. Unii din aceştia, învinşi de neputinţa şi slăbiciunea firii umane pervertită, au uitat de suflet şi de scânteia divină ce stă umilă şi ascunsă, aşteptând doar înlăturarea cenuşei; astfel, nu e de mirare că aceştia nu înţeleg sensul normal al vieţii şi nu văd rostul firesc al omului în lume.

Dar peste lumea acestor inşi cu privirea îndreptată la cele ce se văd, se ridică exemplare unice, cari privesc cu un ochiu la cer, de unde au venit şi unde se vor duce, şi cu un ochiu la pământul care îi adăposteşte vremelnic. Prin credinţa lor, prin scrisul lor şi prin viaţa lor, ei săvârşesc lucru de apologeţi. Creştinismul a biruit prin puterea exemplului, iar dl Emilian Vasilescu ne prezintă în cartea Dsale exemple din abundenţă.

Teolog remarcabil, Dsa ofere o privire sintetică asupra întregului sistem de gândire al apologeţilor cu care se ocupă. Cartea e o îndrumare sistematică, scoţând în relief ce este mai important, ce trebue citit mai întâi, mai ales astăzi când cărţile abundă, dar bietul om e prea slab pentru a le cunoaşte pe toate. Acest neajuns îl îndeplineşte autorul, prezentând un mănunchiu unitar de idei, nu dărâmând răul, pe care-l neglijează, ci realizând o operă pozitivă de înălţare a spiritului.

Cartea vădeşte pe autor din nou ca un adânc cunoscător al problemelor de

psihologie religioasă, analizând până în cele mai mici amănunte această laturе la apologeții cu care se ocupă.

Sunt tratați următorii apologeți, fiecare în câte un capitol: teologii: Petru Movilă, Vasile Găină, Nicolae Bălan, Irineu Mihălcescu, Nichifor Crainic, Ioan Gh. Savin, Dumitru Stăniloae (români), Nicolae Rojdestwenski, Pavel Svetlov, Vladimir Guettée și Raoul Allier (străini); apoi oameni de știință, filosofi și literați: Dimitrie Cantemir, Alexandru de Sturdza, Nicolae Paulescu, G. G. Longinescu, Simion Mehedinți, Ioan Petrovici, Victor Gomoiu (români), Pascal, Ampère, Pierre Duhem și Piere Termier (străini).

E o carte și științifică, și teologică, e un întreg unitar, armonios. Bogăția informației, înaltele ei calități de sinteză și claritate, nu se pot gusta decât citind-o.

Conștienți de valoarea ei neprețuită, o recomandăm intelectualilor, cari nu se mărginesc numai la cadrele înguste permise de preocupările zilnice, preoților ca propovăduitori și apărători ai credinței, și studenților în teologie pentru întărirea convingerii și credinței lor.

I. Giurgiu

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae la așezământul copiilor orfani din Turnu-Roșu

Orfanii adăpostiți în „Așezământul pentru ocrotirea și reeducarea copiilor din Turnu-Roșu", în ziua de Vineri, 13 Martie c., au avut deosebita bucurie să vadă și să aibă în mijlocul lor pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, care ca un adevărat părinte sufletesc iubește atât de mult copiii și fiii neamului nostru.

Orfelinatul e susținut de Ministerul sănătății și ocrotirilor sociale. De prezent adăpostește 165 băeți, orfani de unul sau de ambii părinți, din tot cuprinsul țării, și e plasat în Castelul Turnu-Roșu, situat la marginea comunei Boița, jud. Sibiu, un turn de veghe din alte vremi într'o admirabilă poziție de unde se deschide înspre răsărit o frumoasă priveliște asupra împrejurimii minunate.

Orfanii adăpostiți află nu numai ocrotire, ci acî în Castel urmează și cursurile școalei primare, izolați de val-vârtejul și sgomotul orașului, sub bolta cerului senin, în mijlocul naturii, în acest mediu liniștit își petrec copilăria în grija deosebită a corpului didactic, învăluiți de dragostea părintească a dlui director Nicolae Borcia și a mamei lor, care este a tuturora, dna Borcia.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae — însoțit de părintele consilier mitropolitan E. Cioran, a stat $1^1/_2$ oră în mijlocul orfanilor vorbindu-le în graiul dulce de părinte sufletesc și în chipul cel mai intuitiv despre Iisus, înfățișându-le nemărginita iubire a Mântuitorului față de copii, imprimându-le în suflet ca să le rămână ca o pecetie neștearsă de a se strădui să aibă în viață: o minte limpede și o inimă curată. S'a interesat de soartea fiecărui copil, de unde este, vorbind cu fiecare aparte, dacă e orfan de unul sau de ambii părinți, împărțindu-le tuturora cărți de rugăciuni și cruciulițe.

Micii copilași au răsplătit și ei dragostea Ierarhului prin executarea mai multor cântări religioase și patriotice de toată frumusețea.

Inaltul Ierarh a vizitat apoi toate camerele Castelului rămânând deplin mulțumit de ordinea, curățenia și grija deosebită desfășurată de conducătorii așezământului, adresându-le cuvinte de mulțumire și laudă tuturora cari au chemarea de a fi nu numai ocrotitorii, educatorii orfanilor, ci și părinții lor.

Distincții. PP. CC. LL. consilierii eparhiali din Timișoara, *Ioan Geția* și *Dr. Șt. Cioroianu*, au fost hirotesiți, pentru serviciile valoroase aduse bisericii, întru iconomi stavrofori, ear profesorii academiei teologice *Dr. S. Vlad* hirotesit protopop onorar, și *Dr. I. Bodea* distins cu brâu roșu.

Meditație
Ioan 20, 19

„Pace vouă"...

Inserarea, cu umbre și taine, se așterne asupra Ierusalimului. Era ziua întâi a săptămânii, ziua Domnului.

Primăvara, cu flori și paseri, cu turme de oi, îmbiă la viață, la muncă și la rugă. Cu toate acestea, ucenicii Domnului erau triști. Pacea sufletească și încrederea lor în Iisus păreau slăbite. De câte ori lipsea din mijlocul lor Învățătorul, se lupta în ei credința cu îndoeala.

De o săptămână nu mai au liniște, nici pace. Împrăștiați „ca oile turmei" odată cu prinderea și răstignirea Păstorului lor, ei s'au strâns rând pe rând din ascunzișurile lor la olaltă din frică, turburare și vagă nădejde. Acum așteptau cu nerăbdare o minune. De când așteptau? Nici ei nu-și pot da seama. O veșnicie rece și dureroasă li se părea timpul trecut.

Unii spuneau că Hristos ar fi înviat, că femeile care au fost la mânecare la mormânt, au aflat mormântul gol, și îngeri cu haine strălucitoare li-ar fi spus că a înviat cu adevărat; dar mintea lor tulburată nu i-au lăsat să creadă.

Și nu numai ei erau tulburați, ci tot Ierusalimul era 'n fierbere. Se întrebau unii pe alții nedumeriți despre marile semne ce s'au făcut. Crédeau că a fost Fiul lui Dumnezeu și nu credeau. „Ce ne va paște pe noi cari am vărsat sânge nevinovat", se'nfiorau judecătorii văzându-și păcatul.

Păzitorii mormântului povesteau cu groază minunea învierii, dar mărturia lor era luată în batjocură de cărturarii poporului.

In mijlocul acelei lumi, în umila casă unde erau ucenicii strânși de frica iudeilor că vor pune mânile pe ei, în nesiguranța ce-i stăpânea, ca un vifor neașteptat s'a pogorât Domnul păcii zicându-le: «*Pace vouă!*» — cuvinte ce au răsunat prelung în sufletele lor.

Stătea nemișcat cu fața strălucită, cu aureola de sânge și spini schimbată în cunună de raze de foc. Ei îl privesc cu uimire. Și mai mare frică i-ar fi cuprins, dacă nu li-ar fi arătat El coasta sa impusă cu sulița și palmele, găurite de cuiele cu care fu țintuit pe cruce, și dacă n'ar fi auzit glasul zicând: «*Pace vouă*, încredințați-vă că eu sânt, nu duh, nici nălucă". Gheața fricii care i-a ținut, s'a topit la suflarea căldurii Stăpânului lor.

Pacea mult dorită s'a sălășluit în sufletul lor.

Locul temerii de oameni l-a luat bucuria revederii, dragostea și dorul de a se jertfi pentru mântuirea oamenilor.

S'au împrăștiat norii îndoielii de pe cerul întunecat al sufletului lor, și odată împăcați, au primit sămânța Duhului sfânt, aducătoare de înălțare spre Dumnezeu. —

Pacea sufletească ni-a lăsat-o drept tezaur, căci numai ea dă mulțumire și fericire pe pământ și 'n cer.

Prin pace cu Dumnezeu, cu sine însuși și cu oamenii, sufletul e ancorat în marea dumnezeirii, oglindindu-se în fapte bune.

„Unde este pace, și lui Dumnezeu îi place", căci însuși Mântuitorul în chip tainic stă în mijloc suflând Duh sfânt în acel loc.

Coboară Doamne în mijlocul lumii pline de încordare, în furtuna îndoelii, ce sbuciumă toate conștiințele... Ne grăește și nouă ca ucenicilor: «*Pace vouă*». Strânge oștirea „făcătorilor de pace" și alungă cu puterea Ta duhul groazei și al războiului.

Fă senină aurora zilei de mâne și razele soarelui ceresc cât mai roditoare în pământul frământat de neliniște, și Tu Doamne fii Stăpânul și cârmaciul popoarelor. Trimite duhul păcii în lume și cruță facerea mânilor Tale dela pieire...

Pr. Viorel Ogradă

A reapărut „Viața Ilustrată"

In zilele acestea am avut parte de o mare bucurie. Dela Cluj ne-a sosit ca un mărțișor al acestei primăveri primul număr al reapărutei reviste „Viața Ilustrată", după o încetare mai îndelungată a apariției sale.

E un sol iubit dela frații noștri.

Am cercetat-o cu deamănuntul ca pe o rudenie revăzută după mult timp și venită din depărtare.

Inima ni s'a umplut de-o și mai mare bucurie constatând cât de bine se înfățișează și acum.

Cuprinsul este uimitor de bogat și de select. Aproape că întrece nivelul dinainte de întrerupere. Se vede că talente noui cari au rămas în teritorul cedat s'au adunat în jurul acestei singure reviste românești a Ardealului de Nord.

Primul articol este semnat de Prot. *I. Goron* care tratează înălțător despre «*Sfințenie*».

Articolul începe cu următoarele cuvinte:

«*De vrem de nu vrem, în centrul preocupărilor fiecăruia dintre noi stă greaua întrebare asupra zilei de mâne. Cu toții ne dăm seama, că din marea frământare a zilelor noastre va răsări un veac nou. E firesc deci să ne întrebăm, care va fi înfățișarea acestui veac nou și, în cadrul lui, care va fi situația noastră de mâne?*»

Indrumări limpezi dă Păr. *L. G. Munteanu*, rectorul Academiei teologice, despre „Postul Mare".

Două povestiri de reală valoare semnează *Augustin Corbu: Aparența* — și *Eugenia Adam: Negustătoarea de porfiră.*

Dl *Dr. E. Nicoară* descrie în povestirea «*Moartea Părintelui Grigorie*» rostul universal al preotului în mijlocul satului și poporului nostru.

Poezia este semnată de poeții *Ștefan Baciu, Emil Zegreanu* și *Iosif Moruțan.* Ultimul este student la Academia teologică din Cluj și vădește un puternic și suprinzător talent.

Din celalalt cuprins al revistei semnalăm *cronica plastică* în care ni se arată că în Cluj avem încă un număr de pictori cari au putut deschide o apreciată expoziție de pictură. In cadrul unei dări de seamă ni se vorbește de pictorii *Abrudan, Cornea, Harșia, Șorban,* din ale căror tablouri revista prezintă și câteva reproduceri.

La cronica literară se recensează cărțile: *Omul cel nou* de *Părintele Nicolae* (P. S. Episcop Nicolae), *Ajutoarele românești la Athos* de *T. Bodogae, Pârgă* de preotul poet *T. Ciceu* și culegerea de versuri poporale, *De pe Mureș și Câmpie* de *Dr. E. Nicoară.*

Fragmentele ce se dau din poeziile Pr. T. Ciceu ne descopere un nou poet de valoare în linia poeziei tradiționale a Ardealului.

Deosebit de importantă este vestea că de Sfintele Paști va apărea la Cluj Testamentul Nou, în tălmăcire revăzută de de P. S. Episcop Nicolae Colan.

In general acest număr din „Viața Ilustrată" ne reconfortează prin dovezile de vitalitate creatoare și de voință strădalnică ce ni le aduce dela frații noștri din Nord. — (Cu numărul se vinde și la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 40 lei).

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Marți, 17 Martie a. c. la București pentru a participa la marea întrunire a clerului și învățământului, care a avut loc Joi, 19 Martie a. c. în sala festivă a Facultății de drept. Vineri, 20 Martie a. c. I. P. S. Sa s'a întors la reședință.

Dl profesor **Nichifor Crainic** *a fost greu, neînchipuit de greu bolnav. Dumnezeu l-a scăpat ca prin minune. Să-l mulțumim Domnului.*

Insigne. M. Sa Regele a aprobat înființarea a două insigne: „Insigna invalizilor din războiu pentru reîntregirea neamului", și „Insigna amintirii Eroilor căzuți pentru reîntregirea neamului". Prima o o poartă invalizii, ear pe a doua familiile celor căzuți (mamă, soție, copii). Dreptul de a purta insignele se acordă prin Decret Regal, eliberându-se fiecăruia un brevet cu numărul de ordine respectiv.

Se cere luarea de măsuri potrivite. In ciclul de conferințe despre ortodoxie, organizate de facultatea teologică din București, a vorbit zilele trecute profesorul *Dr. V. Gh. Ispir* despre *secte* și pericolul național și social ce-l prezintă în țara noastră, unde unele sânt oprite, dar altele au libertate de cult, ca: baptiștii, adventiștii de ziua a șaptea și „evangheliștii". Sectele acestea, fără deosebire, fac o propagandă întinsă, primind bani din străinătate și întreținând legături cu dușmanii țării. Sectanții au abuzat și abuzează de libertatea de conștiință, prevăzută în Constituția noastră, și interpretează libertatea aceasta ca o *libertale de cult*, — ceea ce nu putem admite. Conferențiarul a cerut, cu drept cuvânt, ca statul să intervie cu toată hotărârea, luând neîntârziate măsuri pentru stavilirea propagandei străine de credința și idealul neamului românesc.

Mulțumită publică. *Bunii credincioși* **Bucur Droc, Oprea Pinciu** *și* **Stan Bădilă** *cu familiile lor din* **Rășinari** *au binevoit a dărui pe seama capelei penitenciarului tribunalului Sibiu, următoarele obiecte sacre: Una cădelniță în valoare de Lei 2600, una cruce pe prestol în valoare de 1200 lei și următoarele cărți rituale:* **Triod** *și* **Penticostar** *legate în piele precum și 2* **Octoihe** *și 1* **Ciaslov,** *una* **Psaltire** *și 10 bucăți* **Testamentul Nou,** *în valoare de 6000 lei. Au dăruit apoi* **un rând complet de ornate** *pentru sfintele slujbe în* **valoare de 23.000** *lei și un* **Epitaf** *măreț cu 5000 lei.* **Acești buni creștini** *după ce au primit sfintele taine ale* **mărturisirii** *și* **cuminecării** *și după ce m'au întrebat, de ce mai are trebuință paraclisul — au cumpărat și una* **Cruce mare** *înaintea prestolului din sf. Altar în valoare de 5000 lei. — total Lei 42.800. Pentru aceste fapte în vremurile grele și însemnate prin care trecem rog pe Atotputernicul Dumnezeu să scrie pe făptuitorii lor în cartea nescrisă de oameni, iar celor peste 300 de deținuți dintre cari mulți intelectuali, precum și altor credincioși fie-le ca o pildă vie pentru urmare.* — **Preot Ștefan Morariu,** *conf. penit. Sibiu.*

Concurs pentru pictare de biserică

La ordinul Preaveneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 2277|1942 Bis. publicăm concurs pentru executarea lucrărilor de pictură a bisericii ortodoxe române din comuna Fundata-Bran, jud. Brașov, construită cu cheltuiala dlui ctitor Moise Găvănescu și soția Ecaterina din Ploiești.

Memoriul-deviz privitor la pictarea acestei biserici se poate cerceta de către domnii pictori reflectanți la Oficiul parohial ort. român din comuna Fundata-Bran, și la dl ctitor Moise Găvănescu în Ploești, strada Chișinăului, (fostă strada Ghiță Ionescu) Nr. 3.

Alte eventuale informații în ce privește pictarea și schelăria se pot cere dela dl Moise Găvănescu.

Ofertele-memorii pentru luarea în întreprindere a lucrărilor de pictură se vor înainta de către domnii pictori reflectanți, **Oficiului protopopesc ortodox român în Zârnești,** *județul Brașov, până* **la 25 Aprilie 1942.**

Domnii reflectanți vor cunoaște, că ne rezervăm dreptul a încredința lucrarea picturii acelui concurent, în care vom avea mai mare încredere, că va face o lucrare artistică și durabilă, iar pentru prezentare în parohie a pictorilor nu se plătesc cheltueli de deplasare.

Protopop **Vasile Stoicanea**
preș. comitetului de construcție

(30) 1—1

Anunţ. Biroul refugiaţilor, Sibiu, aduce la cunoştinţa tuturor refugiaţilor din Ardeal şi Cadrilater că, conform ordinului telegrafic al ministerului afacerilor interne Nr. 43.328 A din 14 Martie 1942, toţi refugiaţii sânt obligaţi a se înscrie la biroul populaţiei şi a purta în permanenţă asupra lor buletinul de înscriere. Inscrierile se fac pe baza unei simple dovezi, că au calitatea de refugiat, eliberată de către biroul refugiaţilor. — Prefect, colonel *Darie Rădulescu*, şeful biroului *M. D. Russu*.

Completă izolare. Un decret, dat în Protectoratul Cehiei şi Moraviei, prevede separarea completă a elementului *jidovesc* de locuitorii ariani ai acestor provincii. Presa întreagă salută cu satisfacţie această măsură, prin care poporul „ales" este internat, ear poporul ceh e scăpat de cel mai mare duşman al său.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 22 Martie 1942, va predica părintele protopop *M. Neagu*.

Festival pentru răniţi. Duminecă, în 22 l. c., ora 11 şi Duminecă, în 29 l. c., ora 20, se va da pe scena teatrului municipal, un festival artistic, patronat de Societatea Crucea Roşie, filiala Sibiu. Festivalul se dă, în folosul răniţilor din spitalele locale, de către artiştii foşti refugiaţi din Basarabia şi Bucovina de nord. Bilete se pot cumpăra la cassa teatrului în ziua reprezentaţiilor, (costă: 130, 80, 60 şi 20 lei).

Conferinţă publică. In ciclul de conferinţe pentru acest an: „Marginile pământului şi Neamului românesc", va conferenţia Duminecă, 22 Martie 1942, ora 18, în sala festivă a prefecturii judeţului dl *Dr. Aurel Cosma*, vicepreşedintele „Astrei bănăţene", despre: Românii din Bănat. — Intrarea benevolă! Despărţământul „Astra" Sibiu invită publicul la această conferinţă.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 400 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*. — Numerii 3—4 pe Martie—Aprilie a. c. cuprind: **I. P. Sf. Mitropolit Nicolae sexagenar.** Revista Teologică: Inchinare Arhipăstorului. Prot. Dr. Spiridon Cândea: Pastoraţia creştină în timp de războiu. Prot. Stavrofor Emilian Cioran: Biserica cu hramul „Sf. Treimi" din Răşinari. Diacon Nicolae Mladin: Doctrina despre viaţă a Profesorului Nicolae Paulescu. Prot. Dr. Ştefan Lupşa: Ştiri şi documente despre Biserica ortodoxă română din Transilvania după 1761. Preot Prof. Ioan Bunea: Atitudini: Creştinismul românesc (Simbioza între ortodoxie şi românism). Preot Dr. C. Sârbu, Preot Prof. Ioan Bunea, Preot Dr. Teodor Bodogae, Preot Nichifor Todor, Prof. Dr. N. Neaga, Prot. Dr. Spiridon Cândea şi Dr. Grigorie T. Marcu: Mişcarea literară: Conştiinţa creştină, Psihologia credinţei, Din Ţara Oltului, Războiul nevăzut, Das Buch Esther, Zum Aufbau unserer Pfarrgemeinde, Aufbau und Deutung der synoptischen Leidensberichte, Adevărul ortodox şi greşala sectară despre sfânta tradiţie. Vieţile sfinţilor. Dr. Grigorie T. Marcu, Preot Nichifor Todor şi Prot. Dr. Sebastian Stanca: Cronică: Atitudinea dlui ministru Ion Petrovici faţă de Academiile teologice din Ardeal, Ofensiva duhovnicească din postul sf. Paşti. Biserica ortodoxă din Finlanda (Suomi). Biserica în Rusia Sovietică. Gr. T. M.: Note şi informaţii: Reorganizarea Institutului Biblic. O revistă studenţească teologică: „Catehetul". Nouă conducere la „Renaşterea". Despre secte. Scris'a Stalin Papei? Reapariţia revistei „Viaţa Ilustrată".

Duh şi Adevăr, organ omiletic al preoţimii din Eparhia ortodoxă română a Timişorii. Anul II. Nr. 3—4 Martie—April 1942. Timişoara II. strada Şaguna 12. — Apare lunar sub patronajul P. S. Episcop *Vasile*, director Ic. Stavrofor Dr. Şt. Cioroianu. Abonamentul anual 240 lei. — Numărul acum apărut conţine predici, scrise de preoţi şi diaconi, pentru: Duminecile din Post, sărbătoarea Buneivestiri, Dumineca Floriilor, Vinerea Patimilor, Ziua a doua de sf. Paşti, Dumineca a doua după sf. Paşti, Dumineca Mironosiţelor, la Sf. Gheorghe ş. a. —, care toate vor putea aduce îndemn şi ajutor celorce propoveduesc adevărurile evangheliei.

Nr. 37/1942 (29) 1—1

Publicare de licitare

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construcţie a bisericii ortodoxe române din cartierul Blumăna din Braşov, se pubilcă licitaţie cu oferte închise şi sigilate pentru ziua de *19 Aprilie 1942*, ora 11 a. m.

Licitaţia se va ţinea în Oficiul parohial din Calea Victoriei Nr. 35, Braşov, unde se pot vedea zilnic planul, devizul, caetul de sarcini şi condiţiunile de licitaţie.

In campania de lucru a acestui an urmează a se executa numai săpăturile şi betoanele de fundaţie cu planşeul subsolului.

Concurenţii vor depune odată cu oferta o garanţie de 5%, din valoarea lucrării în numerar ori efecte publice garantate de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori autorizaţi de a construi astfel de edificii.

Concurenţii nu vor putea pretinde nici un fel de spese pentru deplasare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de acceptarea ofertei şi ofertantului.

Actele de licitaţie se vor aproba de Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu după care se va încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 10 Martie 1942.

D. Tohăneanu preot paroh — **C. Davidescu** prim epitrop

Concurs

La liceul ortodox român „A. Iancu" din **Brad** e vacant postul II de pedagog. Celce doresc a ocupa acest post să-şi înainteze cererea însoţită de actele prevăzute, de Codul funcţionarilor publici, până la *15 Martie 1942*: Direcţiunii liceului în Brad, jud. Hunedoara.

Candidaţii să fie de religia ortodoxă română şi să dispună de pregătirea necesară acestui post. Retribuţia postului va fi aceea prevăzută de Decretul-lege Nr. 2845/1941 Mon. Of. Nr. 242 din 12 Oct. 1941, având a-şi plăti întreţinerea în conf. cu ord. Casei Şcoalelor Nr. 44.444/1941.

Directorul liceului: **C. Ciocan**

(II) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ în parohia nou înfiinţată **Brădet-Acriş (Intorsura Buzăului),** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie, conform uzului local.
3. Candidaţii vor prezenta oficiului parohial pe lângă cerere următoarele acte: *a)* Diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu; *b)* Extras de naştere; *c)* Extras de botez; *d)* Certificat de moralitate.

Doritorii au a se prezenta în termen la strană spre a fi cunoscuţi de credincioşi. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note spre a conduce cor bisericesc.

Consiliul par. al parohiei Brădet-Acriş. —

Văzut: Ofiiciul protopopesc Braşov.

Dr. N. Stinghe adm. prot.

(23) 3—3

Nr. 251/1942 (25) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului **Dobra,** jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei Dobra şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salar dela stat.
2. Parohia, până la edificarea sau cumpărarea unei case parohiale, se va îngriji de locuinţă corespunzătoare protopopului.
3. Sesiune parohială în extenziune de 14 jugăre în materă şi 3 jug. 800 stj. p. în filie, teren arabil de cl. I.
4. Stolele parohiale usitate în tract.
5. Diurnă de protopop dela stat.
6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare, se vor înainta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, în termenul fixat.

Dobra, la 2 Martie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul protopopesc al tractului Dobra.

Pr. **Adam Lăzărescu** adm. protopopesc

Nr. 132/1942 (27) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Sibişeni,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în ziarul Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială veche, 3 jugăre cad. 1004 stj. p. păşune.
2. Sesiune parohială nouă, din Reforma agrară, 16 jug. cad. arător.
3. Pădure, 5 jug. 148 stj. p.
4. Locuinţă în natură.
5. Venitele stolare obişnuite în parohie.
6. Salarul dela Stat.
7. Folosinţa ierbii din cimitirul vechi.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiune dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 20 Februarie 1942,

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană protopop

Par. ort. rom., comuna Budila, jud. Braşov

Nr. 61/1942 (24) 2—3

Publicare de licitaţie

Pentru darea în întreprindere a continuării lucrărilor de edificare la biserica ortodoxă română din comuna Budila, jud. Braşov: tencuire, dulgherie, tâmplărie, etc. se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *28 Martie 1942*, sau în caz de neprezentare pe ziua de *8 Aprilie 1942, ora 14*.

Licitaţia se va ţinea la oficiul parohial Budila.

Planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţiile de licitaţie se pot vedea la epitropia parohială. Sau Serviciul tehnic judeţean.

Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Admişi la licitaţie sunt antreprenori autorizaţi de astfel de lucrări.

Concurenţii nu pot pretinde spese de deplasare.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va putea încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 2 Februarie 1942.

Pentru consiliul parohial: **Jordan Curcubătă** paroh, preş. cons. par.

Nr. 44/1942 (22) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului I de cântăreţ al parohiei **Ţânţari,** protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, atunci când statul va bugeta acest post.
2. Salarul de 2500 lei anual dela parohie, până la salarizarea de către stat.
3. Sesiunea cantorală, constând din 643 st. p. arător şi 2 jug. 635 st. p. fânaţ.
5. Taxa încasată dela credincioşi în ajunul Crăciunului cu umblarea cu iconiţa, câte 10 lei de familie, dela aproximativ 230 familii.
5. Jumătate din stola uzitată în parohie.

Candidaţii îndreptăţiţi la acest post, adecă absolvenţii cu diplomă ai şcoalei de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu, îşi vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului parohial ortodox român Ţânţari, urmând apoi a se prezenta în parohie cu prealabila învoire a parohului, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul parohial ortodox român Ţânţari

Preot **Ioan Turcu**

Văzut:

Dr. N. Stinghe adm, prot.

Nr. 58/1942 (26) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bobohalma,** protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător şi fânaţ.
3. Grădina bisericii în mărime de 1 jugăr.
4. Cimitirul bisericii în mărime de 1/2 jugăr.
5. Locuinţă deplin corăspunzătoare, închiriată şi plătită de consiliul parohial.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei, în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sf. altar şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Bobohalma.

Târnăveni, la 21 Februarie 1942.

Gheorghe Oprean protopop

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc, la biserica ortodoxă română din **Braşov-Cetate,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar lunar dela parohie, Lei 3500, întru cât statul nu va bugeta posiul.
2. Locuinţă în natură, fără încălzit şi luminat.
3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţilor li se cere să aibă diploma de absolvire a şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan".

Cererile de concurs se vor înainta oficiului parohial în termen, iar concurenţii se vor prezenta la sfânta biserică, la o dată ce li se va comunica, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Din şedinţa Consiliului parohial, dela 7 Februarie 1942.

Oficiul parohial ort. român Braşov-Cetate

Preot **V. Coman** adm. paroh

Văzut:

Dr. N. Stinghe adm. prot.

(21) 3—3

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 29 Martie 19 — Nr. 13

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1200 Lei. — Pentru America 6 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegrafui Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4247/1942 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş

Iubitului cler şi popor: Har şi milă dela Dumnezeu Tatăl şi dela Domnul nostru Iisus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 şi 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm şi declarăm convocată **Adunarea eparhială** a Arhiepiscopiei noastre, în sesiune ordinară, pe ziua de **Dumineca Tomii, 12 Aprilie** a. c. ora 9 dimineaţa, în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia sfânta Liturghie şi invocarea Duhului Sfânt, după care va avea loc deschiderea Adunării în locul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu la 25 Martie 1942.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preotul dela sat, gazetar

de Dr. ION GAROVINA

Pe noul sfinţit preot cine şi ce-l însoţeşte în depărtatul sat dela munte sau de pe nesfârşitul şes, — în momentul când a trecut pragul capelei episcopeşti în ziua sfinţirii sale?

Nimeni şi nimic afară de darul preoţiei, dar al puterii dumnezeeşti, cu care a fost învestit la altarul vlădicului. Aşa am crede.

Cineva totuşi îl însoţeşte pe neobservate, ca un bun prieten şi sfătuitor. Este ziarul său favorit, iar de n'are, atunci o foaie diecezană. Când am zis favorit, am înţeles numai unul naţional şi creştin.

In munca sa de apotol, în îndeletnicirile sale de cap al satului, în îndeplinirea datorinţelor sale de preot cu crucea în cele naţionale, *preotul român uită uneori să se folosească de nebănuita putere a acestui aliat de propagandă, a acestui amvon al tuturor amvoanelor*, a cărui putere este de două feluri:

1. Dacă preotul dă Dumineca un bun ziar săteanului ca acesta să-l citească şi sfătuindu-l îl îndeamnă să devină abonat, făcând astfel un serviciu ziarului, atunci acesta, la rândul său, îi este recunoscător, pentrucă face din cetitor un parohian disciplinat, inteligent şi un bun creştin;

2. A doua, putere de care servindu-se preotul poate fi servit este *colaborarea activă* la ziarul *prieten*, care îi uşurează sarcina apostolatului în parohia sa.

Nu vom vorbi de datoria preotului întru răspândirea presei naţionale şi creştine, azi când sectele bat la uşa bisericilor, când comunismul e la marginea satelor. Vedem noi, care am plecat din sat peste mări şi ţări, cu ochii sufleteşti, de aici din depărtări mari, pe preotul român privind îngândurat şi întristat biserica-i uneori goală la dumineci şi sărbători.

Voi vorbi despre preotul gazetar, *colaborând sârguincios* şi nu ocazional, când are poate numai o chestiune *personală* de discutat. Toată lumea cititoare, dar mai ales săteanul, când abonează o foaie, vrea să citească ceva şi despre satul lui şi despre ţinutul unde trăieşte. Şi nu trece săptămână ca să nu se întâmple ceva în jurul turnului bisericii satului şi în ţinutul lui.

Preotul are o sumedenie de izvoare din care să-şi alimenteze corespondenţa cu ziarul. Să nu-i fie frică, deoarece deşi misiunea de gazetar cere isteţimea condeiului şi în parte ea este un dar dela Dumnezeu, ea totuşi poate fi însuşită pentru trebuinţele sale, dacă face exerciţiu.

Presa naţională şi creştină, mai ales cea din provincie, va vedea cu mare interes, că preoţimea adună, desgroapă şi publică *toate* datele istorice posibile asupra parohiilor, despre cari în toată România şi la toţi românii de peste tot nu există o monografie, fie judeţeană, fie diecezană sau pe ţară. Câte date istorice şi ce bogăţie de însemnări de material istoric şi spiritual pentru istoricii Bisericii româneşti, care odată şi odată totuşi vor începe să scrie în acest domeniu atât de important al trecutului nostru. Dar faptele şi întâmplările petrecute în satul lor în anii războiului mondial dela 1914, şi atâtea amintiri şi frământări numai în anul 1918, anul naşterii primei Românii Mari, cine să le adune şi să le publice? Cine ar vorbi cu temei şi mai îndreptăţit decât *preotul satului devenit gazetar*.

Lupta Bisericii româneşti din Transilvania şi Banat pentru apărarea şcoalelor confesionale pe la anii 1900—1907, cine s'o fixeze în paginile enciclopediei neamului: Presa? Pentrucă să fim bine înţeleşi: românii din toate provinciile şi din toate ţările unde stau rupţi, sunt atât de săraci în monografii şi însemnări asupra trecutului. N'avem nici măcar monografii asupra trecutului mai apropiat.

Cunosc arhive parohiale-bisericeşti cu bogate însemnări de pe vremea cârmuirii sârbeşti a Bisericii noastre de dincoace de Carpaţi.

In lipsa unor arhive centrale eparhiale, aceste acte preţioase şi cărţi bisericeşti nu numai că întârzie a vedea lumina tiparului, ci dispar zi de zi.

...Cunosc familii preoţeşti unde cheile aceleiaşi biserici din acelaş sat sunt moştenite din moşi-strămoşi. Familia semnatarului acestora şi-a numărat 186 de ani preoţi în acelaşi sat. Cărui preot *din lumea nouă* îi trece prin gând, în serile de iarnă, ca să înşire note şi informaţii, acte şi date despre înaintaşii săi la acelaş altar? Ori, cinstind trecutul însemnează a fi în viitor cinstit de urmaşi şi de istoria patriei.

Dar istoria satelor din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş cu fostele moşii şi nemeşi, din neagra iobăgie, oare nu merită toată atenţiunea preotului cu carte din România de veac nou?

El, preotul, are şi discernământul cuvenit şi timp, şi este primus inter pares în satul său.

Iar acum, ajungând la zilele noastre, câte n'are de spus un preot vrednic! Câte şi mai câte chestiuni nu sunt în care ţăranul aşteaptă ca să-şi spună cuvântul în public «popa».

Oare satele noastre sunt de cristul şi n'au nevoile lor de viaţă? N'au preoţii necesitatea de a se stimula? Nu sunt atâtea evenimente — coruri, case naţionale, cooperaţie, datini, folclor, etc. etc. — ce merită şi trebue fixate în paginile ziarelor, a căror menire nu este risipirea coloanelor lor pe sport internaţional, cinematograf american şi pagina femeii cu roşu pe buze.

Lăsând însă aceste petricele preţioase din mozaicul vieţii Naţiunii, a căror adunare şi publicare cade în sarcina preotului din sat, — ţinem să accentuăm că *apostolatul religios* al preotului şi al Bisericii întru îndeplinirea misiunii lor, nu se poate închipui azi fără biblia mulţimii, *Biblia veacului al 20-lea: presa*, a cărei importanţă este egală amvonului şi misionarilor.

Preotul satelor, *gazetar*, *colaborator activ* al ziarelor naţionaliste şi cu adevărat creştine, împletind, prin presă, Biserica şi învăţăturile ei cu viata de toate zilele a poporului, merită mai curând onoruri ierarhice şi avansări, pentrucă el îşi apără cu mai multă tărie şi succes păstoriţii săi, decât dacă cântă glasurile cu un tremolo teatral.

Numai muncind în presă şi răspândind ziarul bun, vor putea pune în serviciul Bisericii o *mare putere*.

Dacă preotul dela sat crede şi trebue să creadă, că Presa are un mare rost în apostolat, atunci este de a sa datorie să se facă *Apostolul ei*, căci oricât ar părea vorba asta, unora, o blasfemie, ziarul este Biblia mulţimii şi prin el şi cu el se poate face enorm de mult bine.

Zürich (Elveţia)

Vizita doamnei Mareşal Maria Antonescu

Dna Mareşal Antonescu, însoţită de dnele Petrovici, Manuiă şi de dl profesor Dr. P. Tomescu, ministrul sănătăţii şi ocrotirilor sociale, a vizitat în 21 şi 22 l. c. instituţiile sanitare şi de ocrotire din judeţele Sibiu şi Făgăraş.

In comunele *Voila, Vistea, Arpaş. Turnu-Roşu, Şelimbăr*, oaspeţii au vizitat: dispensarele medicale, şcoalele ţărăneşti pentru viitoarele mame, băile poporale, bisericile (în comuna Vistea) ş. a.

In *Sibiu* asemenea au fost cercetate toate aşezămintele sanitare şi de ocrotire din localitate, unde oaspeţii au primit rapoartele de activitate cu resultatul obţinut până în prezent.

Dna Mareşal Antonescu a participat la deschiderea căminului studenţesc, înfiinţat din dania dlui Mareşal Antonescu. Domnia Sa a făcut o vizită şi I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* şi în aceeaş zi a cercetat pe răniţii din spitalele Sibiului.

Nr. 4370/942

Pelerinajul la Sf. Mănăstire dela Sâmbăta de sus

Vineri în 10 Aprilie 1942 se va ţine obişnuitul Pelerinaj la Sf. Mănăstire dela Sâmbăta de sus.

Acest Pelerinaj împreunat cu liturghie arhierească, slujirea sf. Maslu şi un bogat program pe seama închinătorilor, va fi condus de către I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de un sobor de preoţi misionari şi confesori.

Inchinătorii, care vor participa la acest pelerinaj, se vor mărturisi la parohii lor şi se vor împărtăşi cu sfânta cuminecătură la sfârşitul liturghiei arhiereşti la Mănăstire.

Ceice doresc însă să se spovedească la Mănăstire, vor avea preoţi confesori rânduiţi în acest scop.

Pelerinii din depărtări vor putea găsi adăpost în ajun, la credincioşii din parohiile Lisa, Sâmbăta de sus şi Drăguş.

Onor. Preoţime din protopopiatele Făgăraş, Avrig şi Olt va lua parte la pelerinaj în fruntea credincioşilor şi va proceda în conformitate cu instrucţiile Pastoralei Arhiereşti cu Nr. 3808 din 16 Aprilie 1940, apărută în Telegraful Român Nr. 17, din 21 Aprilie 1940.

Centrul *Oastei Domnului* va aranja la sfânta Mănăstire un bazar de cărţi de propagandă şi obiecte de cult.

Sibiu, 28 Martie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Meditaţie

„Cu trupul lui Hristos vă cuminecaţi
Şi din isvorul cel fără de moarte gustaţi".

Iată, Hristos stă în prezenţă — nu numai în metafizică, ci şi în una văzută, — pe sfântul Altar sub chipul pânii şi al vinului euharistic!... Iată, ne apropiem de marea şi cutremurătoarea taină a Impărşaniei, ca să ne cuminecăm cu însuşi scumpul trup şi scumpul sânge al Mântuitorului! De aceea cuvine-se să ne desprindem, măcar câteva clipe, din frământările şi sbuciumul intens al vieţii de toate zilele şi să medităm adânc asupra celui mai sublim moment din viaţa noastră duhovnicească.

Ca odinioară sfântul arhidiacon Ştefan, ni se deschid şi nouă cerurile, ca să vedem „pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu" (Fapte 7, 56). Insuşi Fiul lui Dumnezeu, aşa cum a fost El pe pământ, stă pe sfântul Altar gata să ni se ofere — sub chipul pânii şi al vinului, — spre mâncare şi beutură, spre iertarea păcatelor şi spre viaţa de veci. Şi de-acolo, de pe sfântul Altar, El ne zice tainic fiecăruia din noi: „Amin, amin grăiesc vouă: De nu veţi mânca trupul Fiului Omului şi de nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă întru voi. Cel ce mănâncă trupul meu şi bea sângele meu, are viaţă veşnică şi Eu îl voiu învia în ziua cea de apoi. Căci trupul meu este adevărată mâncare şi sângele meu adevărată beutură. Cela ce mănâncă trupul meu şi bea sângele meu, rămâne întru mine şi Eu întru el" (Ioan 6, 53—56). Nu-I auziţi glasul blând, care ne pofteşte la viaţă adevărată, ne invită să prânzim cu El în Cina Euharistică?!...

Acum se apropie clipa măreaţă, în care Iisus Domnul se pogoară în mod tainic în adâncurile ontologice ale sufletului nostru!...

La masa lui Iisus, El însuşi devine hrana noastră. — „Eu sunt pâinea vieţii... Luaţi şi mâncaţi!" — „Eu sunt sângele care se varsă pentru voi... Luaţi şi beţi!" Eu iau şi mănânc şi simt cum pătrund în cutele sufletului meu razele de lumină harică, cum pâlpâie şi apoi se aprinde tot mai puternic focul dragostei lui Hristos; simt cum se sălăşlueşte în mine dorul întoarcerii pe căile de lumină ale desăvârşirii creştine. Simt, ca odinioară sfântul apostul Pavel, că: „Nu eu mai trăesc, ci Hristos trăeşte în mine".

De câte ori mă cuminec, mă simt mai destoinic în luptă şi muncă, mai voinic în renunţare, în devotament şi în sacrificiu!... Mi se pare, că nişte aripi se pun în mişcare în mine; mi se pare că trăesc pentru totdeauna...

Cu adevărat, negrăit de minunat lucru este, să te uneşti cu Mântuitorul însuşi în sfânta împărtăşanie. Taină mai pre sus de fire, de-apururi neexplicabilă cu lozinca noastră pământească.

Sfânta Cuminecătură este cel mai mare dar, şi cea mai mare bucurie, de care se poate învrednici creştinul în viaţa pământească. E Taina care ne face să trăim bucuria, că avem pe Mântuitorul de-apururi între noi şi-L putem gusta, oridecâteori sufletul nostru însetează după Domnul. Cu noi, cu adevărat de-apururi este Dumnezeu!... De nimic să nu ne fie frică!...

Drept aceea, momentul Cuminecării este un punct de aur în viaţa noastră, o dată sfântă, de lumină şi mai ales de dragoste. E clipa de răpire, de cutremurare şi transfigurare...

Dar..., pentru ca să ne învrednicim de această aleasă desfătare duhovnicească, trebue să împlinim o condiţie şi anume: să fim vrednici de Domnul! Deaceea trebue să ne întrebăm serios şi necruţător fiecare din noi: suntem oare conştienţi de măreţia acestei clipe şi de importanţa ei hotărâtoare mai ales pentru noi slujitorii altarelor? Oare ne dăm bine seama, că ne apropiem „de muntele Sionului şi de cetatea Dumnezeului celui viu, de Ierusalimul cel ceresc,... de Dumnezeu judecătorul tuturor şi de... Iisus mijlocitorul noului legământ..." (Evrei, 12, 19—24). Ca odinioară Moisi, suntem chemaţi şi noi pe munte, spre a primi putere şi îndrumare de sus, ca apoi coborându-ne în mijlocul poporului să-l scoatem din robia păcatelor şi să-l ducem în pământul făgăduinţei, în ţara desăvârşirii şi a sfinţeniei. Intrebatu-ne-am cu profetul David: „Cine se va sui în muntele Domnului? Sau cine va sta în locul cel sfânt al lui?" Acelaşi prooroc ne dă şi răspunsul: „Cel cu mâni nevinovate şi cu inima curată." (Ps. 23, 3—4).

Putem afirma, oare, că mânile şi inima ne sunt curate? Dacă da, să ne apropiem de Domnul şi să gustăm din isvorul cel fără de moarte! Dacă nu, cum îndrăsnim să stăm în faţa Domnului?!... Cu mâini murdare şi cu inima întinată nu vom putea urca „muntele Domnului". Ori, vrem ca'n loc de viaţă veşnică, să ne agonisim osândă şi moarte veşnică?!

Intrebatu-ne-am vreodată: dece sfânta noastră Biserică învaţă, că sfânta Euharistie este şi taină şi jertfă? Cum avem să înţelegem acest caracter de jertfă al sfintei Euharistii, când ştim că ea nu-i o repetare, ci numai o continuare şi permanentizare a jertfei de pe crucea Golgotei? Dacă jertfa Mântuitorului de pe cruce şi satisfacţia adusă lui Dumnezeu-Tatăl a fost reală, deplin satisfăcătoare şi universală, atunci ce nevoie mai este de altă jertfă a Mântuitorului? Un învăţat teolog al nostru a căutat să răspundă la această întrebare, opinând — cu multă pătrundere — că laturea de jertfă a sfintei Euharistii constă în durerea pe care o sufere Domnul Iisus din cauza păcatelor noastre. Şi de fapt, de cele mai multeori, noi răspundem la iubirea nemărginită a lui Hristos cu ura cea mai înverşunată; la blândeţea lui cu brutalitatea cea mai animalică; la curăţenia lui cu murdăria cea mai înspăimântătoare a a tuturor felurilor de păcate. Deaceea, blândul Iisus îşi frânge inima de durere şi întristare pe altarul sfintei biserici, pentrucă de atâtea ori nu-i înţeles şi nu-l ascultat şi mai ales nu-i luat cu vrednicie în sfânta Impărtăşanie!

Să privim în lăuntrul nostru, să ni-l cercetăm şi să ne întrebăm cu toată cutremurarea şi seriositatea: nu-L facem şi noi pe Domnul Hristos să sufere, nu-L chinuim şi noi cu păcatele noastre? Şi mai ales — o, mă cutremur! — nu cumva îi mâncăm trupul şi-i bem sângele cu nevrednicie? Nu cumva suntem şi noi „ca unii ce răstignesc pentru ei a doua oară pe Fiul lui Dumnezeu şi-La fac de batjocură"? (Evrei 6, 6). Aceasta este întrebarea, care trebue să ne chinue fiinţa, oridecâteori ne apropiem de sfântul Potir.

Doamne, Iisuse Hristoase, Stăpânul vieţii şi al morţii, îngădue-ne acum, când cu cutremur duhovnicesc ne apropiem din nou de sfântul Potir, să îngenunchiem smeriţi în faţa strălucirii Tale şi să Te rugăm: Ajută-ne ca întâlnirea cu Tine să nu ne fie osândă, nici numai una fugară şi de suprafaţă, ci o întâlnire atât de curată, intensă şi profundă, încât, uniţi, de-apururi cu Tine, să putem înţelege deplin lecţia snblimă ce se desprinde din sfânta Ta jertfă a Altarului şi s'o fructificăm cât mai intens, ca să putem fi vrednici slujitori ai Tăi! Amin.

Pr. Dr. Corneliu Sârbu

O înălţătoare serbare a tineretului

In ziua de Bunavestire, 25 Martie, ora 11 a. m. s'a desfăşurat în sala Teatrului municipal din Sibiu o înălţătoare serbare a tineretului merituos.

Cu acea ocazie au fost premiaţi la religie elevele şi elevii distinşi ai tuturor şcoalelor primare şi secundare din Sibiu.

Premiile au constat din cărţi de zidire sufletească de cuprins religios şi naţional-istoric.

Au fost premiaţi cei mai buni elevi la religie ca şi aceia cari au făcut cele mai bune lucrări la un concurs de religie organizat cu clasele a VI—VII a secundare.

Serbarea a fost organizată de Societatea Ortodoxă Naţională a Femeilor Române, secţia Sibiu.

Ea a început cu câteva coruri, executate de corul mixt al Şcoalei normale de băeţi şi fete sub conducerea Părintelui prof. Gh. Şoima.

A urmat un cuvânt al dnei Sofia Şt. Meteş, preşedinta Filialei, după care au fost premiaţi elevii în asistenţa unui numeros public în frunte cu P. Sf. Episcop Vasile al Maramureşului.

Ministru italian în România. *Zilele acestea ni-a vizitat ţara dl profesor şi corporatist* **Riccardo del Giudice,** *ministru subsecretar de stat al educaţiei naţionale din Italia. Oaspelui italian i s'a făcut pretutindeni o întâmpinare prietenească.*

Şcoală ţărănească. — Eată un nou gen de învăţământ popular în mediul rural.

Părintele ei este preotul Grundtvig, ear patria Olanda. Cunoscându-se realizările economice ale acestor şcoli în Olanda, ţara vecină, Germania, le-a adoptat, le-a perfecţionat şi generalizat în lumea satelor, cu scop naţional: *Formarea omului nou.*

Ministerul Reichului pentru educaţia şi cultura poporului, în anul 1936, a suprapus şcoalei primare germane o *şcoală profesională.*

Paralel cu aceasta a luat fiinţă şi şcoala pentru fete, numită: Şcoala de gospodărie ţărănească, cu un caracter practic de educaţie a gospodinei, mamei şi soţiei de mâne.

La noi, în ţară, «*Astra*» în cei din urmă 10 ani a întreprins o acţiune de ridicare a vieţii satului prin numărul mare de şcoli ţărăneşti, înfiinţate în aproape toate despărţămintele judeţene.

Prin organizarea acestor şcoale ţărăneşti se urmăreşte unul dintre cele mai frumoase scopuri de formare a ţăranului român, pe care vrea să-l lumineze la o altă viaţă, de putere, de creaţie şi la un mai înalt spirit de moralitate. Deaceea şcoala noastră ţărănească, atât de bărbaţi, cât şi de femei, organizată pe baze realiste, se ocupă de omul complet; ea nu este o şcoală profesională cu o anumită meserie, ci o şcoală care se ocupă de toate realităţile satului, o şcoală a tuturora, o şcoală a satului în care, prin rotaţie, să intre feciorii şi toate fetele înainte de căsătorie.

Paralel cu şcoalele ţărăneşti de bărbaţi s'a organizat cele dintâi şcoale de [illegible]

In ajutorul Astrei a venit şi legea sanitară din 1930, care fixează pentru surorile de ocrotire între alte atribuţiuni şi pe aceea „de a face femeilor instrucţie de puericultură, de igienă şi de gospodărie casnică".

Prin acesta îi ajută astăzi surorile de ocrotire în cadrul şcoalelor ţărăneşti de femei, organizate şi subvenţionate de Astra cu concursul serviciului sanitar.

Despărţământul Sibiu al Astrei, condus de dl preşedinte *Silviu Ţeposu*, a organizat în anii din urmă mai multe şcoale ţărăneşti de bărbaţi şi de femei: în *Sibiu, Săliştе, Orlat* şi în alte centre ale judeţului.

In luna Februarie a. c., în despărţământul de plasă al Săliştei, au funcţionat trei şcoale ţărăneşti de femei, în: *Aciliu, Săcel* şi *Tilişca*, conduse de surori de ocrotire.

Şcoala din Aciliu e condusă de dşoara *E. Daneş* soră de ocrotire; în Săliştе a fost inaugurată într'un cadru sărbătoresc cu slujbă dumnezeească, la care au luat parte autorităţile comunale, populaţia satului, şcoala primară cu program bine selecţionat de înv. Oţoiu. Vorbiri au ţinut Pr. I. Isacu, despre însemnătatea şcoalei ţărăneşti în mediul rural, Dr. T. Ilea, medic igienist în Săliştе, despre alimentaţie, precum şi dnii Dr. N. Dragomir medic în Săliştе şi I. Tarcea subinspector şcolar.

In Tilişca şcoala e condusă de dşoara *P. Banciu*, soră de ocrotire în Tilişca. Inaugurarea s'a făcut cu slujba sfinţirii apei şi cu vorbirile părintelui S. Vecerzan, I. Isacu şi Al. Iosof, director gimn. din Săliştе. Conferinţe au ţinut: Pr. S. Vecerzan, Dr. T. Ilea, medic, Al. Iosof, director gimn. Săliştе, învăţătorii Balu şi Mihăescu.

In Săcel şcoala e condusă de dna *M. Mocanu*, soră de ocrotire în Săcel. Inaugurarea s'a făcut prin cuvântările Pr. O. Fiucuş şi Dr. T. Ilea.

Prin acestea şcoli ţărăneşti de femei se creiază: bune gospodine, bune mame şi soţii, care vor duce în casele lor, în gospodăriile lor, în familiile lor şi în viaţa satului, ordinea, sănătatea, curăţenia şi o mai bună şi mai substanţială hrană. — Pr. *I. Isacu.*

FOIŞOARA

Invăţăminte din opera lui Şaguna şi din activitatea „Asociaţiunii Transilvane"

de Prof. I. Lupaş

Opera celui ce-şi doarme somnul de veci în preajma munţilor ocrotitori, în cripta păzită de leii dela Răşinari, se înfăţişează posterităţii sub trei aspecte: politic, bisericesc şi cultural.

Sub cel dintâi, prin fericita întâlnire la Sibiu şi prin strânsa colaborare a lui Simion Bărnuţiu cu Andrei Şaguna pe Câmpia Libertăţii, s'a pregătit cel mai înălţător moment al frământărilor revoluţionare din anii 1848—49: concentrarea tuturor Românilor transilvani — atât de dureros sfâşiaţi prin intriga politicei vieneze timp de un veac şi jumătate — într'o singură tabără, aceea a *solidarităţii naţionale depline.*

Baza acţiunilor sale o căuta Şaguna, mai ales, în nesdruncinatele lui legături sufleteşti cu poporul drept-credincios, înţelegând să clădească totdeauna în mod raţional: *de jos în sus, nu invers.* Increderea lui în vitalitatea şi destoinicia neamului românesc l-a ajutat să poată privi cu desăvârşită seninătate schimbările politice, produse prin transacţiunea dualistă austro ungară dela 1867, care a prăvălit în mormântul nefiinţei *Marele Principat al Transilvaniei.*

Când a văzut că Viena imperială, vrând nevrând, era pornită să cedeze pasul revendicărilor excesive ale Budapestei, Şaguna — fără a-şi pierde cumpătul — scria unui intim al său: *Noi totdeauna trebue să fim şi să rămânem Români, fie cum va fi guvernul şi maxima lui.*

*

In domeniul vieţii bisericeşti şi în al celei culturale, trăinicia biruitoare peste vremi apare ca una din cele mai caracteristice note ale tuturor creaţiunilor lui Andrei Şaguna. In concepţia lui nu se ivea aproape *nici o distanţă între cuvânt şi faptă.* Cuvântul şi ideea înveşmântată într'ânsul avea, desigur, valoare însemnată şi pentru el, dar *totdeauna în funcţiune de importanţa, de frumuseţea şi de utilitatea faptei,* ce putea să răsară din energiile sufleteşti, trezite prin puterea cuvântului. El însuşi a mărturisit adeseori, că cea mai mare bucurie a vieţii şi-o căuta în lupta cu cele mai grele piedeci şi în smulgerea biruinţei asupra lor. De aceea rareori a întreprins vreun lucru pe care să nu-l fi dus la bun sfârşit, după cum de asemeni rareori a rostit vreun cuvânt, pe care să nu-l fi respectat integral.

Dacă a înfiinţat, acum 90 de ani, *Tipografia* din Sibiu şi ziarul *Telegraful Român*, amândouă aceste instrumente de progres cultural îşi împlinesc şi în timpul de faţă menirea de a răspândi cât mai multă şi mai binefăcătoare lumină. Dacă a organizat, potrivit cu principiile pedagogiei moderne, *Seminarul teologic* (azi *Academie*), *Şcoala normală* din Sibiu, *Liceul* din *Braşov* şi pe cel din *Brad*, precum şi miile de şcoli primare aşezate sub acoperemântul autonomiei bisericeşti, dacă a înfiinţat împreună cu distinşii săi contemporani Gheorghe Barţiu, Timotei Cipariu şi Ioan Puşcariu «*Asociaţiunea Transilvană*», toate aceste instituţiuni folositoare dăinuesc şi astăzi, revărsându-şi roadele activităţii în păturile adânci ale poporului din oraşele şi din satele româneşti dintre Carpaţi şi Tisa.

Dacă a izbutit să aşeze organizarea constituţională a Mitropoliei transilvane pe stânca de nesguduit a *Statutului Organic* dela 1868, temeiul acesta s'a dovedit atât de trainic şi resistent, încât a putut fi extins ca o *pavăză nepreţuită* asupra tuturor elementelor constitutive ale *Patriarhiei ortodoxe române.*

*

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Aprilie 1942

1. *După Sfintele Paşti* în fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie.
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenie, iar *la ora 9½ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. **Joi în 2 Aprilie 1942** la Patimile Domnului serveşte I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* înconjurat de un mare sobor de preoţi. Predică prof. *Aurel Nanu*.
4. **Vineri în 3 Aprilie 1942** seara Privegherea lângă mormântul Domnului, serveşte I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* înconjurat de un sobor de preoţi. Predică Prot. *Mihail Neagu*.
5. **Dumineca Sfintelor Paşti, în 5 Aprilie 1942, la ora 4 dimineaţa „Sfânta Inviere"**, serveşte I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* înconjurat de un mare sobor de preoţi. — La ora 9½ Sf. Liturhie, serveşte tot I. P. Sf. Mitropolit înconjurat de un sobor frumos de preoţi. Atât la Inviere cât şi la sfânta Liturghie predică I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*.
6. **Luni a doua zi de Paşti în 6 Aprilie 1942** la ora 8½ Utrenie, la ora 9½ Sf. Liturghie, serveşte I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ înconjurat de un sobor de preoţi. Predică tot I. P. C. Arhim. *Teodor Scorobeţ*.
7. **Marţi a treia zi de Paşti în 7 Aprilie 1942,** ora 8½ Utrenie, la ora 9½ Sf. Liturghie, servesc cons. Ieronim Grovu, Nicodim Belea şi Ioan Munteanu; diaconii: A. Scurtu şi Simion Macarie. — La „Oastea Domnului" în sărbătorile Paştilor predică Prot. *M. Neagu*, Păr. *N. Vonica* şi Păr. *I. Munteanu*.
8. **Dumineca Tomii în 12 Aprilie 1942** serveşte I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi dela centru şi provincie. Predică I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ*.
9. **Dumineca Mironosiţelor în 19 Aprilie 1942** servesc: Prot. Mihail Neagu, preot dir. Dumitru Călugăr şi Ioan Munteanu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică prot. *Mihail Neagu*. La „Oastea Domnului" predică, după masă la ora 4, preotul *Nicolae Vonica*.
10. **Joi în 23 Aprilie 1942 (Sf. Gheorghe)** servesc: Prot. M. Neagu, prof. Dr. N. Terchilă şi Nicodim Belea; diaconii: Dr. Nicolae Balca şi Simion Macarie. Predică prof. *Dr. Nicolae Terchilă*. La „Oastea Domnului" predică duhovnicul *Nicodim Belea*.
11. **Dumineca Slăbănăgului în 26 Aprilie 1942** servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Zosim Oancea şi Ioan Nicoară; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. Predică prof. *Zosim Oancea*. După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică stud. în teologie *G. Constantin*.

Meditaţie

„Ceice sânt ai lui Hristos, trupul şi-au răstignit împreună cu patimile şi poftele", [Galateni 5, 24].

Trezit de o tainică minune, în mijlocul suferinţelor pricinuite de nemilosul îngheţ, un firicel, strălucind de nevinovăţia curăţeniei, răsbate drumul, spinos pentru el, al zăpezii.

E ghiocelul plăpând. Pleoapele, în valuri căzânde spre pământ, varsă lacrămi, plângând pare „eul" său antecedent, acum mort, ca din moartea sa viaţa să renască în reînviere. Făptura veche a murit, ca el să se poată ridica recunoscător spre soarele, trezitorul, spre care nu îndrăzneşte să-şi ridice privirea.

Un gând mă chinueşte, gând trezit de învierea tainică a ghiocelului.

Oare n'am fost şi eu — omul — un mic ghiocel trezit din aceaş forţă tainică la viaţă? Oare n'am primit şi eu albul curăţeniei nevinovate, când preotul în liniştea locaşului dumnezeesc, în semiîntunerecul luminat de pâlpăirea candelui şi tremurul lumânării de ceară, a rostit... „şi-l uneşti cu Hristos?"... şi naşa — călăuza mea — n'a răspuns oare... „şi-l unesc cu Hristos... împreunatu-l-am cu Hristos."

Suflet plăpând, curat, nevinovat şi al lui Hristos se chema, dar slujile deavolului semănat-au spini şi pălămidă care l-au înăbuşit, căci n'a privit ca ghiocelul spre izvorul său de viaţă, ci şi-a ridicat privirea sfidând dumnezeirea pe care o uita sau nega prin vorbe şi fapte.

Păcatul şi pofta intrat-au în suflet, ferecându-te în grelele-i cătuşe.

Privim la acest „eu" al nostru cel mai mare duşman, „hoţul de casă", pe care cu greu îl întorci, odată ce a apucat pe povârnişul patimilor cari duc la iad.

De „eul" bolnăvicios în păcat nu ne poatĕ scăpa decât voinţa fermă de a-l ucide. Este unica noastră salvare, spre a putea devenì ai lui Hristos. Aceasta se poate realiza prin pironirea fără milă a „eului" nostru, făptura învechită în rele.

Dar acuma începe suferinţa, căci trebue să urcăm muntele Golgotei, şi e greu a face acest lucru dumnezeiesc, crucea fiind grea şi „soldaţii" — poftele şi plăcerile — punându-ţi mereu piedeci grele de trecut.

Dar cu hotărâre eroică ajungi pe Golgota. Aici nu zăbovì, prinde ferm ciocanul şi înfige primul piron în „eul" tău, ca să adormi făptura veche, înfige apoi multe piroane în fiecare poftă şi patimă.

Ingheţul morţii patimilor tale şi zăpada curăţirii prin suferinţă te va acoperì, şi atunci minunea învierii ghiocelului se va întâmpla şi cu tine.

Din negura morţii tale, prin răstignirea ta, împreună cu patimile şi poftele tale, vei devenì al lui Hristos Iisus.

E primăvară. Natura învie. Taină nepătrunsă, izvor de minuni măreţe...

Soarele pătrunde prin pojghiţa ce acopere micul ghiocel, trezindu-l la viaţă. Oare soarele, Hristos, care bate mereu la poarta sufletului nostru, trimiţându-şi razele dătătoare de viaţă, nu ne ating mereu, stimulând renaşterea noastră sufletească?

Să ne întoarcem la Dumnezeu, cu post, cu plângere şi tânguire, răstignindu-ne, ca să putem învia odată cu toată firea care acum se înoieşte.

Să ne pironim făptura veche cu sinceritatea mărturisirii. Sângele cu care te vei împărtăşì prin vrednicia postului şi curata mărturisire, unindu-se cu sângele căinţei tale, spăla-va întinăciunea omului vechiu, şi de pe crucea suferinţii vei putea striga către Hristos: „Pomeneşte-mă, Doamne, întru împărăţia Ta"... şi răspunsul izbăvitor al Mântuitorului te va învia zicând: „Astăzi vei fi cu mine în Rai"...

Preot Octavian Cocan

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Conferinţele noastre preoţeşti sânt alese clipe de înviorare duhovnicească. Ele sânt „Troiţe" la câteva răspântii ale anului, la care sufletele noastre se adapă cu apa cea vie a sfintei Evangheliі şi a dumnezeeştilor ei învăţături.

Conferinţa pastorală a preoţilor din protopopiatul *Sălişte*i, de sub cârmuirea P. C. Sale păr. protopop Dr. D. Borcea, ţinută în Mercurea din a cincea săptămână din postul Paştilor, prin bogatul ei cuprins a fost un adevărat popas duhovnicesc.

De dimineaţă preoţii au luat parte la rugăciunile şi cântările Sf. Liturghii înainte sfinţite, de faţă fiind, pe lângă mulţimea credincioşilor, şi elevii clasei a IV-a dela gimnaziu, precum şi ai şcoalei primare. Predica despre Sf. Taină a mărturisirii a rostit-o părintele *I. Bologa*, după care slujitorii Domnului şi-au plecat genunchii mărturisindu-şi păcatele la duhovnicii tractului.

Şedinţa conferinţei s'a deschis în cancelaria şcoalei primare prin meditaţia P. C. Sale păr. protopop *Dr. D. Borcea* despre: „Lepădarea de sine şi alipirea de Iisus Hristos" în care iubirea, dăruirea de sine, şi eroismul au împodobit duhovnicească învăţătură a meditaţiei.

Păr. *Tr. Popovici* citeşte meditaţia pespre sfânta Cuminecătură, mânecând dela cuvintele sf. Evanghelist Ioan: „Căci trupul Meu este adevărata hrană şi sângele Meu adevărata beutură".

In şedinţa de după masă s'a făcut darea de seamă asupra valoroasei cărţi, prin conţinutul şi noutatea ei pentru literatura noastră bisericească, a păr. prof. Dr. Gr. T. Marcu: Antropologia Paulină.

Păr. *O. Flucuş* a făcut amănunţită dare de seamă asupra întregei lucrări, analizând elementele ei componente.

Păr. *S. Vecerzan*, a stăruit în darea de seamă asupra concepţiei pauline despre antropologie cu specificul ei creştin şi sotiorologic şi asupra elementelor antropologiei pauline din punct de vedere ontologic şi etic.

Păr. *I. Opriş*, s'a ocupat în darea de seamă cu partea esenţială a „Antropologiei Pauline" cu: „Esenţa Antropologiei pauline".

Păr. *I. Isacu* a prezentat raportul despre activitatea Cercurilor pastorale din anul 1941, cu stăruinţa ca şedinţele Cercurilor să se ţină odată în fiecare lună în sfânta biserică, cu slujba sf. Maslu, cu rugăciuni pentru biruinţa oştirii noastre asupra celor protivnici şi cu conferinţe corespunzătoare.

S'a mai hotărât ca de două ori pe an, la a doua şi la a patra conferinţă preoţească, să se facă Cronica bisericii ortodoxe române, cât şi a bisericii ortodoxe străine: [Evenimentele mai importante, realizări din punct de vedere religios, spiritual, literar etc.] — Pr. *I. I.*

*

— In 19 şi 20 Martie a. c. s'a ţinut la Petroşani, sub preşedinţia păr. prot. Ion Duma, conferinţa de primăvară a preoţimii din protopopiatul Jiu, cu următorul program:

In 19 Martie, la ora 15 după ce s'a făcut slujba chemării Sf. Duh în biserica din Petroşani, a urmat, la sediul protopopesc, programul:

1. Păr. prot. *I. Duma:* Cuvânt de deschidere, în care, după ce arată marile evenimente istorice, petrecute din anul trecut până azi, rezumă şi activitatea preoţimii jiene în decurs de un an.
2. Păr. *V. Şandru:* Raport despre activitatea cercurilor religioase din tract, în anul 1941.
3. Păr. *T. Ioanoviciu:* Raport despre activitatea extraşcolară şi extrapastorală a preoţimii în anul trecut.
4. Pr. *V. Romiţan:* Raport despre activitatea despărţământului Jiu al preoţimii în anul 1941.
5. Pr. *A. Eftimie:* Iniţiative pentru progresul despărţământului Jiu al Asociaţiei clerului.

In aceeaş zi, la ora 18, s'a săvârşit slujba Pavecerniţei celei mari în biserică, după care, preotul *Gh. Popa* a rostit meditaţia pentru mărturisire. S'au mărturisit preoţii şi un mare număr de credincioşi.

In calitate de preşedinte al „Asociaţiunii", timp de şapte ani, Andrei Şaguna a împărtăşit în chip practic, mai mult prin fapte decât prin cuvinte, îndrumări de netrecătoare valoare, cu binecuvântate consecinţe, prelungite departe dincolo de graniţele strâmte ale unei vieţi omeneşti, îndrumări cari au devenit pentru urmaşi scumpe moşteniri, active şi roditoare în viaţa neamului întreg. El nu era omul programelor vaste şi răsunătoare, cărora adeseori le este rezervată soarta să rămână în domeniul deziderateloг, fără perspectiva realizării. Era omul faptelor, nu al vorbelor.

Cu prilejul uneia din cele mai bine cercetate adunări anuale, — întrunită la Braşov în vara anului 1862 şi împreunată cu o expoziţie industrială şi artistică de produse ale poporului român din Transilvania, — preşedintele Andrei Şaguna făcea „Asociaţiunii" urarea să-şi vadă, într'un viitor nu prea îndepărtat, ostenelile încoronate cu succesul dorit: *literatura, cultura, şcoalele* — în stare înfloritoare, satele şi oraşele româneşti înaintate; *grădini şi holde frumoase pretutindeni*, unde până ieri erau plălămide şi ale ierburi sălbatice, pe scurt, *naţiunea română s'o vadă regenerată în puterile ei intelectuale, industriale şi materiale, pentrucă naţiunea înseteză după cultură şi luminare, iar membrii Asociaţiunii nu vor cruţa nici un sacrificiu, ce ar condiţionà un viitor mai fericit şi propăşire naţională*».

Pe urmele lui Şaguna au păşit şi urmaşii săi în această demnitate, precum şi întemeietorii şi organizatorii *Caselor Naţionale* al căror paralelism cu opera lui poate fi descoperit în toate momentele decisive ale acţiunilor ei de ordin obştesc silindu-se fiecare să-şi aducă modesta sa contribuţie la opera educativă, săvârşită cu râvnă şi cu neîntreruptă continuitate, păstrând şi sporind moştenirea trecutului, înfruntând cu bărbăţie dificultăţile prezentului şi pregătind calea spre progresul care se întrezăreşte, ca o senină făgăduinţă, despicând negura viitorului.

Din realizările „Asociaţiunii" fie amintite aci, pe scurt, numai cele trei volume publicate la Sibiu ca cea dintâi *Enciclopedie Română*, apoi cele *71 de volume* din revista «*Transilvania*» (1870—1941), cele aproape *trei sute* numere din *Biblioteca poporală*, înfiinţarea *Şcoalei civile de fete* şi a *Internatului*, clădirea şi înzestrarea *Muzeului etnografic* (1905), organizarea despărţămintelor judeţene şi a secţiunilor literare-ştiinţifice, ajutorarea meseriaşilor, distribuirea de burse pe seama studenţilor... Merită subliniat, în deosebi, faptul că tot ce a putut realiza «*Asociaţiunea*» în chip trainic, s'a făcut *numai* din cotizaţiunile membrilor ei şi din *ofrandele benevole ale unor mecenaţi* cu deplină încredere în administraţiunea scrupuloasă a fondurilor încredinţate ei spre chivernisire; deci fără nici o subvenţiune din partea guvernelor dela Budapesta.

Iată câteva învăţăminte cari se cer desprinse din opera lui Şaguna şi a urmaşilor săi în scaunul de preşedinte al „Asociaţiunii Transilvane". Ele pot servì ca tot atâtea îndemnuri folositoare şi pentru ziua de azi şi pentru cea de mâne.

*

NOTĂ. Comunicare făcută la Bucureşti, cu ocaziunea festivităţilor comemorative ale *Caselor Naţionale*, cari au împlinit un sfert de veac de activitate rodnică, fiind conduse de Gen. Ion Manolescu în spiritul tradiţiunii respectate şi la cârma *Asociaţiunii Transilvane* dela 1861 până în timpul de faţă.

Eroii nu mor. Liceul nostru „Andrei Şaguna" din Braşov, într'o cucernică slujbă religioasă, a făcut pomenirea foştilor săi elevi, căzuţi pe câmpul de onoare; *Gh. Pricu*, din Braşov, *Ion Oţelea* dintr'un sat de pe Olt, Arini; *Gherasim Grecu*, din Cristian, şi *Ion Pascu* din Codlea. Jertfa acestor eroi, cari au pecetluit cu sânge adevărurile naţional-creştine, propagate de şcoala şaguniană dela Braşov, a fost tălmăcită, în duioase accente, din partea directorului de liceu, dl Ion Moşoiu.

A doua zi, 20 Martie c., la ora 7 jum. s'a început, în biserică, slujba ceasurilor, urmată de sfânta liturghie înainte sfinţită.

Au slujit: păr. prot. *Ion Duma* şi preoţii: *C. Drăgan* şi *I. Popiţa*. Meditaţia pentru sfânta împărtăşire a rostit-o păr. *Gh. Zemora*.

După serviciul divin, a urmat, în biroul oficiului protopopesc, conferinţa în continuare.

Pr. *C. Zoican*, cassierul tractului, a făcut raportul asupra cassei la finea anului 1941.

S'au luat în discuţie, cu observări şi propuneri, cuprinsul rapoartelor de mai sus, precum şi problema cercurilor religioase, a conferenţelor tractuale şi a activităţii pastorale în viitor.

Cu acest prilej, s'a expediat o telegramă de omagiu I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, pentru discursul magistral, rostit la Bucureşti în ziua de 19 Martie a. c. — Pr. *T. M.*

*

— Preoţimea ortodoxă română din tractul *Mediaş* s'a întrunit în conferinţă de primăvară în 12 şi 13 Martie 1942.

Părintele protopop *Ioan Crăciun*, declarând şedinţa deschisă, a spus: „Preoţia este chemare, nu funcţie oarecare cu salarii şi venituri, este o chemare de sus, ca să fim părinţi duhovniceşti, spre a face pe oameni să se nască fii ai lui Dumnezeu". Deci au fii nebăgător de seamă de darul ce este întru tine, care ţi s'a dat prin prorocie cu punerea mânilor preoţiei (I Tim. 4, 14).

Părintele *M. Maier*, secretar, citeşte procesele verbale, din care se constată activitatea preoţilor din tract în cadrele Asociaţiei clerului „A. Şaguna", desp. Mediaş, în decursul anului 1941. Se constată că preoţimea şi-a făcut cu prisosinţă datoria, înţelegând gravitatea timpurilor ce le trăim.

Preşedinţii cercurilor religioase: V. Scutea, I. Dordea şi I. Morariu, au citit dările de seamă despre activitatea preoţilor în cadrele acestor cercuri.

Părinţii A. Fleşeriu şi P. Pătărău citesc tema: „Activitatea preotului pe teren cultural, social şi economic". Această temă a fost lucrată de către toţi preoţii din tract.

La ora 6 seara preoţii au trecut la sfânta biserică, unde s'a slujit sf. Paraclis.

A predicat părintele *N. Medeşan* din Dârlos, ascultat cu atenţie de către credincioşii din sfânta biserică. După terminarea predicei toţi preoţii şi credincioşii s'au mărturisit.

A doua zi la ora 9 a. m. s'a slujit vecernia şi Liturghia înainte sfinţită de către părintele protopop şi păr. Miron Maier, răspunsurile fiind date de către preoţii din tract.

La pricesnă a predicat părintele *R. Gheaja* din Buzd.

Preoţii apoi s'au întrunit la sediul pròtopopesc, punându-se în discuţie temele citite, care s'au declarat deplin reuşite. — Pr. *M. M.*

*

Societăţile religioase, ale tineretului adult „Sfântul Gheorghe", în misiuni religioase. — Postul mare din acest an, ne cheamă pe noi toţi, atât pe cei dela front, cât şi pe cei din dosul frontului, să ne împlinim chemările şi poruncile în chip mai înălţător ca de altă dată.

Toţli fiii bisericii noastre, fie ca indivizi, fie ca societăţi colective, avem datoria a servi acelaş scop sfânt: biruinţa Regelui nostru asupra protivnicilor, cari de data aceasta sânt şi protivnicii lui Iisus Hristos.

Societatea de adulţi „Sf. Gheorghe" din *Nădăştia de jos*, prot. Hunedoara, îndată cu venirea postului, a început a ţinea producţiuni corale şi teatrale, religioase, cu puternic efect de viaţă curată creştinească.

Astfel în prima Duminecă din post au organizat în parohie o producţiune cu cântări religioase, cu recitări de poezii şi cu rularea a două piese teatrale, una cu subiect din actualul războiu purtat cu bolşevicii, alta cu subiect din persecuţiunile primilor creştini, înfăţişând puterea nemărginită a credinţei în Hristos şi a crucii Lui.

Neobositul conducător al acestei acţiuni, *Alexandru Stanciu*, muncitor tâmplar în uzina de fier din Călan şi ostaş al Domnului, la încurajarea preotului său *G. Rain*, a reprezentat această piesă în sala mare a uzinei Călan, în Dumineca a 4-a din sf. Post.

Asistenţa numeroasă a rămas profund înrâurită de această producţiune reuşită.

A avut societatea „Sf. Gheorghe" şi câştig material, încassându-se aproape 12.000 lei, din care sumă jumătate parte a fost dăruită *bisericii* ortodoxe de aici, care se aşteaptă a fi sfinţită în curând. Neasemănat mai mare a fost câştigul moral, prin îndemn la credinţă tare şi la patriotism luminat. — *Asistent.*

INFORMAŢIUNI

Mulţămire. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* mulţumeşte pe această cale persoanelor ce i-au trimis felicitări din prilejul memorabilei zile de 19 Martie a. c. şi împărtăşeşte tuturor arhiereşti binecuvântări.

Intervenire. Sf. Sinod a intervenit de urgenţă la ministerul cultelor şi al propagandei cu rugămintea ca organele de cenzură ale statului să nu mai dea aprobare pentru tipărirea cărţilor *sectare* de prozelitism religios. — Acelaş Sf. Sinod a cerut guvernului să desfiinţeze *toate* sectele religioase, redându-se neamului românesc unitatea religioasă şi naţională. — Sf. Sinod a mai hotărât tipărirea unui *tipic* pentru uniformizarea slujbelor bisericeşti în tot cuprinsul ţării.

Se prelungeşte, *prin decret-lege, terminul de subscriere la* **Imprumutul Reîntregirii din 1941,** *şi anume până la 30 April 1942 pentru supscripţia generală, şi până la 1 Octomvrie 1942 pentru subscripţia ţărănească. Preţul obligaţiilor subscrise este egal cu valoarea lor nominală.*

† **Dr. Ilie Gropşianu.** Banatul a pierdut de curând un distins luptător naţional din vechea generaţie de cărturari, care a colaborat alături de Mocioneşti şi de Vincenţiu Babeş, apărătorii drepturilor poporului în monarhia dispărută austro-ungară. Consilier la curtea de apel în pensie şi advocat în baroul de Timişoara, Ilie Gropşianu a stat cu fapta şi exemplul în ajutorul neamului pe teren cultural, economic şi politic. A lucrat în deosebi pentru obţinerea drepturilor bisericii sale ortodoxe, şi a reuşit să aducă în patrimoniul acestei biserici o parte din bunurile mănăstireşti după despărţirea ierarhică de biserica sârbească. A publicat articole şi studii despre înaintaşul său V. Babeş şi Mocioneşti. Ţărănimea şi minierii din Caraş, din mijlocul cărora s'a înălţat, au găsit într'însul totdeauna un părinte iubitor, gata să sprijinească pe cei strâmtoraţi şi necăjiţi. A fost înmormântat la Sasca-montană, între iubiţii minieri, aşa cum a dorit. Odihnească cu drepţii!

Mulţămire. Oficiul parohial ortodox român din *Ghiţasa de jos*, protop. Agnita, aduce vii mulţămiri dlui prefect *Darie Rădulescu*, Sibiu, pentru ajutorul acordat bisericii şi şcoalei în suma de lei 60.000,— în părţi egale. — Preot *Vasile Gheşcu.*

Omul de bine. Din comuna Bran se vesteşte: Una din recentele fapte de binefacere, săvârşite de familia *Ioan G. Stoian*, dela poalele stâncilor brănene, este darul de 150.000 lei oferit de această generoasă familie Consiliului de patronaj pentru opere sociale. Pentru invalizii din Bran, dl I. G. Stoian a dat 30.000 de lei, şi a înzestrat zece fete orfane, ai căror părinţi au căzut pe front în actualul războiu. Pe seama locuitorilor săraci, din regiunea Branului, dl Stoian a distribuit 100.000 lei, spre a li se procura porumbul necesar; afară de acestea, omul de bine dela Bran acordă 30 burse pentru studenţi săraci din Ţara Bârsei şi 50 de ajutoare anuale şcolarilor silitori lipsiţi de mijloace. Eată o dărnicie dintre cele mai pilduitoare!

Propaganda bolşevică a devenit celebră. Un ziar din Praga, constatând acest fapt, aminteşte şi următoarele: Informaţiile postului radiofonic dela Moscova vestesc că armata bolşevică a înaintat dela începutul contraofensivei sale până la 1 Febr. c. 2201 km. Dacă am măsura distanţa aceasta pe hartă, bolşevicii ar fi de fapt în faţa Parisului sau a Milanului. Dar nici Parisul nici Milanul nu bănuesc că în vecinătatea lor ar fi ajuns trupele bolşevice. Adevărat, la Paris se găsesc câteva tunuri bolşevice, — dar ele sânt arătate la *expoziţia* „raiului bolşevic", unde n'au ajuns pe urma vreunei lupte victorioase. Eată deosebirea între propaganda moscovită şi realitatea. Tovarăşii dela Moscova ştiu minţi de scapără pietrile.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 29 Martie 1942, va predica I. P. C. Păr. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ.*

Programul

serviciilor religioase la Sf. biserică Catedrală în Săptămâna Patimilor

Dumineca Floriilor	*la ora 8½*	*Utrenie şi în continuare Sfânta Liturghie.*
	la ora 4	*Vecernie şi Pavecerniţă.*
	la ora 6½	*Denie.*
Luni	*la ora 8*	*Ceasurile şi Liturghia înainte Sfinţită.*
	la ora 4	*Pavecerniţă.*
	la ora 6½	*Denie.*
Marţi	*la ora 8*	*Ceasurile şi Liturghia înainte Sfinţită.*
	la ora 4	*Pavecerniţă.*
	la ora 6½	*Denie.*
Miercuri	*la ora 8*	*Ceasurile şi Liturghia înainte Sfinţită.*
	la ora 4	*Pavecerniţa.*
	la ora 6½	*Denie.*
Joi	*la ora 8*	*Sfântul Maslu.*
	la ora 9	*Sfânta Liturghie — Sfinţirea Paştilor.*
	la ora 6½	*Denie — Patimile Domnului.*
Vineri	*la ora 8*	*Ceasurile Domneşti.*
	la ora 4	*Vecernia — Luarea Mântuitorului de pe cruce.*
	la ora 6½	*Utrenia cu prohohul Domnului Hristos.*
Sâmbătă	*la ora 8*	*Vecernia Sf. Paşti cu Liturghia sf. Vasile.*
Dumineca Sf. Paşti	*la ora 4*	*dimineaţa Invierea.*
	la ora 9	*Sfânta Liturghie.*

Toată săptămâna stau preoţi la dispoziţia credincioşilor pentru Sfânta Taină a Mărturisirii.

Nr. 58/1942 (26) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bobohalma**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător şi fânaţ.
3. Grădina bisericii în mărime de 1 jugăr.
4. Cimitirul bisericii în mărime de ½ jugăr.
5. Locuinţă deplin corăspunzătoare, închiriată şi plătită de consiliul parohial.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei, în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sf. altar şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Bobohalma.

Târnăveni, la 21 Februarie 1942.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 132/1942 (27) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Sibişeni**, din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în ziarul Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială veche, 3 jugăre cad. 1004 stj. p. păşune.
2. Sesiune parohială nouă, din Reforma agrară, 16 jug. cad. arător.
3. Pădure, 5 jug. 148 stj. p.
4. Locuinţă în natură.
5. Venitele stolare obişnuite în parohie.
6. Salarul dela Stat.
7. Folosinţa ierbii din cimitirul vechi.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiune dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 20 Februarie 1942,

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Par. ort. rom., comuna Budila, jud. Braşov

Nr. 61/1942 (24) 3—3

Publicare de licitaţie

Pentru darea în întreprindere a continuării lucrărilor de edificare la biserica ortodoxă română din comuna Budila, jud. Braşov: tencuire, dulgherie, tâmplărie, etc. se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *28 Martie 1942*, sau în caz de neprezentare pe ziua de *8 Aprilie 1942, ora 14.*

Licitaţia se va ţinea la oficiul parohial Budila.

Planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţiile de licitaţie se pot vedea la epitropia parohială. Sau Serviciul tehnic judeţean.

Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Admişi la licitaţie sunt antreprenori autorizaţi de astfel de lucrări.

Concurenţii nu pot pretinde spese de depiasare.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va putea încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 2 Februarie 1942.

Pentru consiliul parohial:
Jordan Curcubătă
paroh, preş. cons. par.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 5 Aprilie 1942 — Nr. 14

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4357/1942 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„După cum Hristos a înviat din morți prin mărirea Tatălui, așa și noi întru înoirea vieții să umblăm". Romani VI, 4.

Iubiții mei fii sufletești,

Dumnezeu cel milostiv nu lasă inima omului prea mult sub povară și în întristare. După orice greutate și suferință aduce ușurarea și bucuria peste cei ce au purtat cu răbdare și cu bărbăție încercările.

O icoană statornică a acestei milostive purtări de grijă a lui Dumnezeu este rânduiala firii în care totdeauna iarna grea e urmată de primăvara încărcată de verdeață și de voie bună.

Iată și acum ce bucurie ne-a hărăzit bunul Dumnezeu prin aducerea primăverii după o iarnă aspră și prelungită, care a îngrămădit nenumărate necazuri pe umerii celor mai mulți dintre oameni.

Primăvara a venit cu lumină, cu căldură, cu viața nouă a câmpului și cu nădejdi de mai bine.

Dar deodată cu primăvara, pentru a ne spori bucuriile și a le face mai curate, a sosit și *praznicul Învierii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.*

Acest praznic ne întărește nădejdile nu numai pentru scurta viață pământească, ci pentru viața cea de veci. Prin învierea Sa Mântuitorul a învins păcatul și moartea pentru noi cari credem în El. Dumnezeu ne-a arătat că nu vrea o lume a morții, ci a vieții fericite fără de sfârșit, pe care a întemeiat-o pe seama noastră a tuturora. Mântuitorul ne-a deschis prin învierea Sa din groapă zările spre o viață de dincolo de moarte. Acolo e patria noastră cea netrecătoare și adevărată, unde ne așteaptă Mântuitorul nostru cel înviat din mormânt și înălțat la cer.

Dar pentru a intra la viața aceea, pentru a învinge și noi moartea întru puterea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, *trebue să învingem întâi păcatul care este izvorul morții.* Numai luptând împotriva păcatului în lumea de aici, ne pregătim pentru înviere.

Precum păcatul este izvorul morții, așa Domnul nostru Iisus Hristos cel înviat este izvorul de unde se revarsă viața în noi toți. In preajma Lui, în ascultare de El, noi ne simțim mai bogați în viață, mai luminați, mai plini de putere întru tot lucrul bun.

Dar ca viața, puterea și lumina ce ne vin din Hristos cel înviat să poată omorî stricăciunea din noi, cea produsă de păcat și ducătoare la moarte, e de trebuință *să ne deschidem larg inimile,* pentru a le lăsa să pătrundă cât mai adânc în ființa noastră. Numai așa ni se înoește viața, ca să ne putem învrednici de înviere.

Viața lui Hristos, care ne înoește viața, crește în noi *prin credința noastră în El și prin strădania de a ocoli orice păcat și de-a împlini voia lui Dumnezeu.* Puterea lui Hristos Domnul o primim ca un dar, însă de noi atârnă să o prefacem în fapte bine plăcute lui Dumnezeu, spre a ne fi de folos vecinic.

Din învierea Domnului izvorăște în sufletele noastre atât viața cea nouă și puterea lui Hristos, cât și porunca de a le face pe acestea să rodească în noi întru fapte după voia lui Dumnezeu.

Spune Apostolul Pavel: *„Iar Dumnezeul păcii, care a sculat din morți pe Domnul Iisus Hristos... să vă întărească în orice lucru bun, ca să faceți voia lui și să lucreze în voi ceeace este bine plăcut înaintea lui, prin Iisus Hristos, căruia fie mărirea în vecii vecilor, Amin"* (Evrei 13, 20—21).

Invierea Domnului ne este și dar și datorie. Iar datoria care crește din credința noastră în înviere, ne trimite în mijlocul semenilor noștri ca să ne trăim viața spre binele lor și ne leagă de greutățile timpului nostru, ca să le suportăm cu răbdare și cu nădejde.

Zilele de astăzi, dragii mei, sunt deosebit de grele. Războiul s'a aprins și stărue în toate părțile lumii, ucigând vieți omenești, pustiind orașe și sate, înghițând în gura lui de balaur tot ce mai poate produce omenirea pentru hrana ei. Din pricina aceasta toate lucrurile s'au scumpit, iar unele nu se mai găsesc nicidecum. Unii dintre voi, iubiții mei, pe lângă greutățile acestea mai purtați în suflet și durerea de a fi despărțiți de cei scumpi ai voștri, cari au plecat să apere Țara și credința noastră.

Neamului nostru acest război i-a adus lovituri grele, dar i-a adus în timpul din urmă și unele bucurii. Cea mai mare lovitură a fost *încălcarea hotarelor dela Răsărit și dela Apus și căderea a milioane de frați ai noștri sub jug străin.* In vara anului trecut Dumnezeu ne-a ușurat o parte din această durere, ajutându-ne să recâștigăm Basarabia și Bucovina și să alungăm departe pe vrășmașii neamului și ai crucii lui Hristos.

Trebue să vedem în aceasta un semn că Dumnezeu e cu noi, că loviturile și greutățile ni le-a trimis numai spre îndreptare și îmbunătățirea noastră și nu peste mult le va depărta pe toate. Războiul cu năcazurile aduse de el va trece, iar scumpa noastră Țară își va vedea iarăși pe toți fiii ei adunați între granițele ei într'o viață de libertate și frăție.

Știu, dragii mei, că aceasta e nădejdea și încredințarea neclintită a voastră a tuturora. De aceea când v-am dat glas de curând la o adunare în capitala Țării, am simțit că vorbesc în numele vostru al tuturora.

Dar, iubiții mei, deocamdată Dumnezeu ne încearcă în cuptorul de foc al timpului de față. El ne-a trimis și nouă *o săptămână a patimilor,* înainte de a ne scoate la înviere. Acum trebue să ne dovedim *iubirea noastră întreolaltă și duhul de jertfă întru slujirea neamului.*

Greutățile vor fi mai mici de ne vom ajuta unul pe altul în purtarea lor. Cei mai lipsiți și cu casă mai grea trebue să cunoască acum dragostea celor cu mai puține greutăți. Un neam de oameni se ridică la timpuri mai bune numai dacă e stăpânit de duhul frăției, numai dacă toți fiii lui țin laolaltă și se sprijinesc între ei. Altfel, dacă trăesc în răslețire, dușmanii și greutățile îi slăbesc mai ușor, pe unul câte unul. Nici unul nu-și poate asigura viitorul său și al urmașilor săi, dacă nu luptă pentru sprijinirea și asigurarea semenilor săi și a neamului întreg.

Din multe case e plecat tatăl copiilor să-și dea viața pentru noi toți. Datori sunt cei rămași în sat să stea fără încetare în ajutorul acelor familii. In vremuri ca acestea Dumnezeu ne cere să trăim, să muncim și să luptăm unii pentru alții.

Faceți-vă datoria, iubiții mei, către neam, ori unde e lipsă de voi. Dumnezeu ne poruncește să slujim acelora în mijlocul cărora ne-a așezat și în vinele cărora curge același sânge ca într'ale noastre. *Sămânați ogoarele* și încordați-vă la muncă cu toată vrednicia, ca să puteți înlocui și brațele celor plecați pe front. Din rodul muncii voastre trebue să se hrănească oastea Țării, familiile celor ce luptă pentru neam, din prețul ei Țara trebue să cumpere tot ce trebue scumpei noastre armate, ca să elibereze pe frații din robia străină.

Cea mai înaltă culme la care se poate ridica virtutea creștinească este *duhul de jertfă.* Prin jertfă ne-a mântuit Domnul nostru Iisus Hristos, prin ea a înviat. Mai mult ca oricând Dumnezeu vrea să ne încerce în aceste timpuri puterea noastră de jertfă. Pregătiți-vă deci în sufletele voastre, ca să puteți aduce orice jertfă pentru frații voștri și pentru Țară. Multora li se poate cere, în ceasul în care nu știm, chiar viața. Orice Român trebue să fie gata oricând să și-o dea. Așa și-au dat-o strămoșii noștri. *Numai când o nație, un neam e gata de orice jertfă, chiar și a vieții, își poate câștiga și păstra libertatea.*

Dumnezeu nu lasă nici o jertfă nerăsplătită. Cel ce se jertfește pentru alții va dobândi învierea întru viața de veci, iar neamul său va scăpa de suferințele și de greutățile ce le îndură.

Puterile cu ajutorul cărora vom birui greutatea acestor timpuri și vom răsbate la lumina și libertatea națională sunt: *credința în Dumnezeu, dragostea de frate între toți Românii și duhul de jertfă pentru neamul nostru.*

Un popor care are în sufletul lui aceste virtuți, nu are să se teamă de nimic și poate să privească cu încredere viitorul.

Să nu se tulbure inimile voastre, iubiții mei. Credeți întru Domnul nostru Iisus Hristos și stăruiți în răbdare și în nădejdea voastră.

Suntem cu toții un neam de douăzeci milioane de oameni. Să fim încredințați că Dumnezeu nu ne-a păstrat până astăzi și nu ne-a adunat într'o Țară mare, ca să ne părăsească tocmai acum. *El e cu noi, are cu noi planuri mari de viitor.* Prin noi vrea să fie lăudat între neamuri. De nu-L vom părăsi noi, nici El nu ne va părăsi. Dumnezeu care a învins moartea, înviind pe Fiul Său, poate învinge și greutățile timpului de față. Invierea lui Hristos Domnul e un temeiu neînșelător pentru nădejdea scăpării noastre din sbuciumările de acum.

Rostind cu credință salutul *„Hristos a înviat"*, dăm graiu convingerii noastre despre ieșirea fericită din apăsarea timpurilor de acum.

Salutându-ne cu cuvântul: *„Hristos a înviat"*, ne mărturisim unul altuia bucuria nădejdii în învierea neamului nostru pe acest pământ și a fiecăruia din noi în viața cea viitoare.

Increderea aceasta vreau să o sădesc cât mai adânc în inimile voastre, iubiții mei fii sufletești, adresându-mă astăzi vouă cu cuvântul: *„Hristos a înviat"*. Rog pe Tatăl ce-

resc să vă întărească cu puterea Lui întru împlinirea datoriilor voastre şi întru suportarea greutăţilor zilelor de azi. Lumina învierii să vă umple sufletele cu bucuria nădejdii.

Trimiţându-vă arhiereştile Noastre binecuvântări, vă îmbrăţişez pe toţi cu dragostea cea întru Domnul nostru Iisus Hristos, care vreau să o arătaţi cu toţii întreolaltă.

Hristos a înviat!

Cu aceste învăţături şi poveţe părinteşti, am rămas

Sibiu, la praznicul Invierii Domnului din anul 1942

al vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop şi Mitropolit

Invierea Domnului[1]

Inainte de toate învierea lui Hristos ne întemeiază în general credinţa într'o continuare a vieţii după moarte. «Dacă Hristos n'a înviat, zadarnică este credinţa noastră», spune ap. Pavel (I Cor. 15, 17). Fără acest eveniment noi n'am avea constatat de oameni ce au trăit în istorie un fapt doveditor al vieţii de după moarte. S'ar fi putut spune că Iisus murind a încetat definitiv de-a mai fi şi orice om prin moarte piere în chip integral. Prin faptul că a înviat, pe lângă credinţa în viaţa noastră de după învierea cu trupul, e confirmată o existenţă a sufletului îndată după moarte. Dacă n'ar fi fost întemeiată această credinţă prin învierea Lui, n'ar mai avea nici o importanţă deosebirea între cei ce cred şi cei ce nu cred şi n'ar mai fi nici o dovadă că Iisus a fost Dumnezeu, iar opera Lui, operă mântuitoare.

Dar presupunând evident acest rost de temelie al învierii Domnului, noi vom desvolta alte semnificaţii ale ei.

Consideraţiile moderne, cari se aduc în favorul nemuririi sufletului, văd în despărţirea sufletului de trup o eliberare a puterilor lui încătuşate, o isbucnire într'o viaţă mai plină. Creştinismul, sprijinit de indicaţia anumitor experienţe, crede că de o astfel de amplificare a vieţii au parte numai sufletele cari nu se duc de aici încercuite de păcat. Cel dintâi care a trecut prin moarte la viaţă mai deplină a fost Iisus Hristos.

Păcatul aşadar este o piedică mai durabilă în calea vieţii spirituale, decât trupul. Păcatul rămâne permanent legat de suflet, ca o desfigurare a fiinţei lui. Trupul poate să nu afecteze puterile spiritului în fiinţa lor, ci numai să le fie o barieră în manifestare. Păcatul le deformează şi le slăbeşte până în inima lor. Adevărul acesta este ilustrat de cele două forme ale existenţii sufletelor după moarte, întrucât deşi toate sufletele au plecat din trupuri, nu toate se duc într'o existenţă chinuită cum ar trebui să fie dacă trupul le-ar fi alterat fiinţa. Dar o separaţie reală între trup şi păcat, ca să se poată constata ce se poate pune propriu zis în seama unuia şi a altuia, nu se produce de cât prin separaţia sufletului de trup. In viaţa pământească trupul şi păcatul se află ca un întreg nedespărţit, încât e greu de evidenţiat real că piedeca vieţii sufleteşti stă nu în trup ci în păcat. După învăţătura creştină, omu din primul momentl al apariţiei sale în trup, în viaţa pământească, se împovărează cu păcatul ereditar.

Nu trupul care se zămisleşte e păcatul; între ele se poate face în lumina existenţii sufletelor din lumea viitoare o distincţie conceptuală. Dar păcatul se iveşte deodată cu apariţia omului în trup, din primul moment al existenţii lui aşadar. Existenţa pământească a omului, prima formă a existenţii lui, se naşte cu pecetea păcatului şi acest fapt se recunoaşte în toată desfăşurarea ei. Dar trupul este forma văzută a acestei existenţe. Chiar dacă prin botezul în Iisus Hristos e scos de sub robia păcatului, omul rămâne cât se află pe pământ într'un trup al cărui raport faţă de suflet e determinat de legea generală a existenţii pământeşti a oamenilor după ivirea păcatului în lume. Trupul după păcatul strămoşesc a devenit un instrument al păcatului nu numai întrucât păcatul ca act al subiectului se săvârşeşte prin el, ci şi întrucât prin el încercueşte sufletul şi mai mult în desfăşurarea puterilor sale. Serviciul acesta ingrat îl împlineşte trupul în urma unei învârtoşări, în urma unei structurări a lui în sensul acesta. Chiar când dintr'un om a dispărut păcatul, această îngroşare structurală a trupului rămâne, fiind şi o condiţie de angrenare a omului în forma lumii acesteia, determinată de păcat.

Astfel moartea împlineşte un îndoit rost în raport cu o lume afectată de păcat. Intâi arată prin cele două forme de existenţă ale sufletelor după despărţirea de trup că nu trupului se datoreşte în ultima analiză stingherirea şi deformarea vieţii spiritului, ci păcatului. Al doilea, moartea disolvă un trup, care chiar când nu mai este mediu de manifestare a păcatului, nu poate fi transformat în aşa măsură încât să nu mai îngusteze viaţa spiritului, oricât s'ar micşora această deficienţă a lui în cursul existenţei pământeşti a unor sfinţi de pildă. Trupul istoric, dacă nu e mediul de manifestare al unui păcat actual, poartă în structura lui îngroşările produse de păcatul trecut, sau de continuitatea lui cu corporalitatea unei omeniri păcătoase şi a unei naturi cosmice adaptate la o astfel de corporalitate. El e lava răcită care arată că prin ea a trecut focul păcatului. El nu poate fi modificat în cadrul acestei lumi, ci trebue distrus până în temelie şi scos cu totul din continuitatea în care se află cu forma aceasta a lumii.

Dar dacă trupul este o creaţiune a lui Dumnezeu, constituind mediul firesc de manifestare a spiritului omenesc, şi dacă nu el este cauza păcatului şi a îngustării vieţii spirituale, distrugerea lui nu poate fi de cât o condiţie pentru reînoirea lui, pentru ridicarea lui într'o formă care să nu mai poarte stigmatul păcatului. Cine crede că omul e creat de Dumnezeu şi anume ca un întreg format din trup şi suflet şi mai crede că păcatul n'a distrus definitiv această făptură, acela trebue să creadă ca într'o concluzie necesară în învierea trupurilor.

Această înviere nu se poate produce însă înainte de transformarea întreagă a chipului lumii acesteia afectat de păcat şi îngroşat pe măsura convieţuirii oamenilor purtaţi de patimi.

In forma actuală a lumii nu se poate de pildă să nu fie moarte, deci nu e posibilă o viaţă fără de sfârşit, o viaţă a învierii în relaţii depline cu oamenii ce trăesc după legile ei. Numai aşa pot găsi generaţiile tinere hrană, dacă mor cele bătrâne. Pe de o parte este o poruncă divină ca oamenii să întrebuinţeze instinctul sexual spre naşteri, pe de alta dacă oamenii s'ar tot îmulţi fără să moară, pământul nu i-ar putea hrăni.

Dar sunt alte trăsături ale lumii acesteia cari îi arată potriveala ei cu o omenire păcătoasă. E de exemplu concurenţa aprigă dintre indivizi şi popoare. Celce vrea să se menţină, să ajungă la o situaţie mai bună, trebue să lupte. Dar în chipul acesta, vrând nevrând înlătură pe alţii dela anumite bunuri.

Noi nu tragem de aci concluzia extrem protestantă a lui H. Thielicke de pildă că în forma actuală a lumii nu se poate trăi fără păcat. Dar fapt e că cine vrea să trăiască fără păcat trebue să sufere. Există o anumită neconformitate între viaţa de puritate a cuiva şi legile lumii acesteia. Chipul acestei lumi se răzbună oarecum cu gelozie pe cel ce nu trăeşte după voia ei. Aci se află încă o cauză a morţii silnice a lui Iisus. Dar în general legile acestei lumi macină pe toţi oamenii cari trăesc pe arena ei. E un rău care se consumă pe sine însuşi, manifestând şi în aceasta mărirea lui Dumnezeu.

Desigur chiar aşa cum e lumea acum, ea reflectă înţelepciunea şi mărirea lui Dumnezeu. In ea domneşte o potriveală fizică şi o ordine socială care face posibilă viaţa, chiar viaţa fără de păcat cu anumite strâmtorări. Insuşi faptul că acomodarea ei în urma păcatului s'a făcut în sensul că păcatul e pedepsit prin moartea tuturor şi prin anumite suferinţe, sau e limitat prin reacţiuni regulate, arată înţelepciunea şi mărirea dumnezeească ce o conduce.

Totuşi de-o potriveală deplină a lumii pentru o viaţă fericită fără de păcat şi fără de moarte nu se poate vorbi şi aceasta e cauza pentru care cei mântuiţi nu pot trăi în trupurile actuale vecinic, nici nu pot învia în altele până nu se sfârşeşte în întregimea sa chipul actual al lumii.

Numai în acord cu acest adevăr trebue concepută şi transfigurarea cosmosului acesta prin harul Duhului Sfânt. E o transfigurare nu întru strălucire făţişe, ci sub văl de smerenie. La suprafaţă, întru strălucire văzută domnesc tot formele afectate de păcat

Am amintit de suferinţa inşilor fără de păcat din pricina neconformităţii lor cu lumea. Trebue să notăm însă că suferinţa aceasta nu e un chin pentru ei, ci în acelaş timp e fericire. Aceasta e transfigurarea ce se realizează în lume. O transfigurare ascunsă în smerenie şi suferinţă, dar o transfigurare reală. Iar întrucât puterea din ei se comunică şi cosmosului şi multor fiinţe înconjurătoare cari îi cinstesc ca pe cârmacii lor puternici dar tainici, se poate spune că, prin acţiunea nevăzută a Duhului Sfânt, există o continuă stare şi se produce o continuă lucrare de transfigurare a lumii întru ascuns, în pofida domniei orgolioase a legilor păcatului dela suprafaţă. Ba mai mult, aceste categorii ale păcatului nu au o domnie neciuruită nici la suprafaţă. Prin ele mijesc şi se amestecă puterile ordinei transfiguratoare din ascuns. Fără această contrabalansare nici nu s'ar putea menţine relativa rânduială dela suprafaţă, ci ar deveni un haos.

Forma acestei lumi, deşi în general nu e compatibilă cu viaţa fericită a celor fără de păcat, totuşi nu trebue considerată unilateral ca universal rea — în sens protestant — sau ca universal bună — ceea ce făcând de prisos o viaţă responsabilă şi scufundându-o pe toată în indiferenţă — aminteşte iarăşi fie de teza protestantă, fie de cea naturalistă.

Transfigurarea ascunsă a lumii rămâne deci în general nedeplină, nesatisfăcătoare. Domnie absolută asupra lumii acesteia nu poate câştiga. Aşa ceva ar însemna sfârşitul ei.

Acesta e motivul pentru care învierea trupurilor nu se poate produce înainte de terminarea soroculul acestei lumi.

Dar acuma nu ne importă timpul când se va produce învierea trupurilor, ci faptul că se va produce odată. Semnificaţia acestui fapt este că existenţa fericită a sufletului după moarte nu e deplină fără trup. Trupul departe de a fi cauza nedeplinătăţii vieţii spirituale a omului, este o condiţie pentru această deplinătate. Dar nu trupul vieţii pământeşti a cărui structură poartă urmările păcatului, ci trupul înviat, care nu mai poartă aceste urme. Astfel viaţa spirituală a omului după moarte este superioară celei din trupul de aici, dar cea din trupul înviat va fi superioară şi aceleia.

Acest lucru ni-l arată învierea lui Hristos, care este deci şi pentru El o nouă înălţare ca om. Ea este deplina Lui biruinţă asupra morţii şi nu numai o dovadă pentru oamenii de pe pământ că moartea nu înseamnă sfârşitul total al fiinţii Ea este anticiparea unei asemenea biruinţe şi pentru noi, deoarece chiar dacă sufletele celor drepţi se bucură de o fericire după despărţirea de trup, cum s'a bucurat şi al lui Iisus, starea lor de separaţie arată totuşi o ştirbire, o descomplectare a omului prin moarte în urma păcatului ereditar. Fericirea la care se duc unele suflete după moarte, n'ar fi posibilă dacă n'ar fi destinate învierii, dacă acea stare n'ar fi o anticipare a învierii, cum a fost şi pentru Iisus coborîrea Sa întru strălucire în regiunea sufletelor de după moarte.

Deocamdată ne interesează să ştim în ce constă superioritatea învierii? Ştim că omul, fiind creat ca o fiinţă spiritual-trupească, poate trăi deplinătatea vieţii sale numai în această întregime şi anume când atât spiritul cât şi trupul lui sunt neîngroşate de păcat, deci după înviere. Dar răspunsul care se limitează la această învăţătură generală, pare prea hermetic, prea sgârcit în descoperirea vreunei evidenţe. In existenţa noastră corporală nu prea pare să găsim indicaţii pentru confirmarea şi evidenţierea acestei învăţături. Tocmai din fenomenele cari prezintă trupul ca o barieră pentru deplina desfăşurare a vieţii spirituale, se scot argumente pentru continuarea sufletului într'o viaţă necorporală mai fericită după moarte.

E locul însă să ne punem întrebarea: se prezintă raportul între suflet şi trup în aşa fel, încât trupul să apară numai ca o barieră pentru suflet, nu şi ca un mediu care uşurează comuniunea spirituală dintre oameni? Dacă trupul ni s'ar prezenta în toate privinţele numai ca o piedecă a vieţii spirituale, am putea conchide că această funcţie ţine de însaşi fiinţa lui. Dacă însă în alte privinţe trupul se prezintă ca un mediu fericit de manifestare a spiritului, dacă funcţia trupului ca barieră e înfruntată de o funcţie a trupului ca revelare a sufletului, atunci suntem îndreptăţiţi să afirmăm că trupul e menit în fond să uşureze arătarea sufletului nu să o împedece.

Asemenea aspecte ale rolului trupului avem atât de multe, în cât mulţi cugetători şi artişti consideră vizibilitatea trupului şi sonoritatea cuvântului şi a glasului ca forma necesară de arătare a spiritului şi a frumosului.

Domnul Ion Petrovici induce în eseul «Dincolo de zare» («Gândirea, Septemvrie 1939) observaţia lui Louis Lavelle că morţii ne devin mai prezenţi în suflet în urma faptului că nu-i mai împedecă învelişul corpului. Lucrul este adevărat într'o privinţă,

[1] Din cartea ce va apare „Iisus Hristos sau restaurarea omului".

Dar în alta, prezența aceasta e pentru noi extrem de vagă și prin urmare nesigură. Dacă n'am crede în nemurirea sufletului, simpla experiență a vreunei legături cu cei morți, ar fi ceva cu totul nesatisfăcător. Cum se face că acolo unde lipsește credința, nu se produce presiunea acestei prezențe a celor morți, pentruca să admită toți nemurirea?

Singura prezență, certă pentru experiența noastră, a altora este cea în trup. Trupul acelora nu este numai o pedecă pentru cunoașterea lor, ci și singurul mod prin care putem ști de fapt de existența lor, prin care ni se apropie gnoseologic realitatea lor, ni se precizează ființa lor și putem întra într'o comuniune cu ei de care nu ne îndoim. Oricât de intensivă ar fi influința spirituală a altuia dela distanță sau în genere dintr'un plan nevăzut, dacă nu se prezintă corporal înaintea noastră, influința aceea nu are caracterul înalt al comuniunii. Oricât de atotprezent e Dumnezeu, aproape de noi ca dat cert, ca factor de comuniune, ne devine numai prin întrupare.

Funcția trupului, chiar în actuala lui stare de păcat, nu poate fi determinată numai negativ, ci și pozitiv, adică în termini antinomici, arătându-se în aceasta că numai prin păcat s'a amestecat funcția lui pozitivă cu una negativă, iar păcatul n'a putut distruge destinația lui originară, ci numai întuneca.

In orice caz, prin cele anterioare n'am evidențiat decât faptul că noi fiind în trup subiectele altora ne sunt mai desvăluite, mai certe, mai apropiate când sunt îmbrăcate în trup. Dar putem conchide de aci că de fapt ele nu se pot manifesta atât de ușor când sunt fără de trup, sau numai noi, fiind îmbrăcați în trup, nu putem constata manifestarea lor. Pe lângă aceasta, dacă noi nu le cunoaștem satisfăcător desbrăcate de trup, oare nici ele nu ne pot cunoaște, fie pe noi cei îmbrăcați în trup, fie sufletele fără trup?

Despre viața spiritului omenesc desbrăcat de trup, despre felul cunoașterii și raporturilor sale de comuniune nu putem ști nimic concret. Putem bănui însă că pe deoparte ea e mai liberă, mai plină, mai înălțată în cugetări, în urma înlăturării trupului actual îngroșat, dar pe de alta ea nu se poate împărtăși de bucuriile comuniunii depline pe cari le ocazionează raporturile precise cari între subiectele umane pot avea loc numai când se află în trupuri. Probabil că gradul de comuniune posibil de realizat în trupurile pământești îngroșate în urma păcatului, îl ating și chiar îl întrec sufletele după moarte. Dar deplinătatea comuniunii ele nu o pot ajunge decât în trupurile înviate.

Invierea înființează o nouă apropiere între subiectele umane și, desigur, într'un fel în care nu ne putem imagina și între ele și Dumnezeu, întrucât peste tot viața spiritului omenesc în trupul pur e mai plină, iar realitățile spirituale ale lumii i se înfățișează mai certe, mai concrete.

Invierea L-a adus și pe Iisus într'o mai mare apropiere de oameni. Desigur, întrucât trupurile acestora nu sunt și ele înviate, apropierea deplină se va realiza numai după învierea tuturor. Dar trupul Său a devenit un mediu desăvârșit al manifestării sufletului Său și prin aceasta și al dumnezeirii. Tocmai aceasta înseamnă o mai mare apropiere a Lui de noi, ca spirit omenesc și dumnezeesc. Apropierea aceasta se înțelege că e de altă natură decât cea din trupul pământesc. Un om în trupul pământesc ne este aproape întrucât trupul lui are inerția și legile obișnuite ale trupului nostru, cu cari sunt conforme simțurile noastre de aici. Dar spiritul lui ne este mai puțin descoperit. Iisus se află în trupul pământesc în acest înțeles mai aproape ca după înviere. Trupul Lui era și în acest timp îndumnezeit, deoarece nu stimula spre păcat, iar spiritul nu întâmpina atâta greutate în a se revela prin el. Dar întrucât Iisus a luat de bună voie un trup supus legilor de inerție, de opacitate, de spațiu și întreținere materială, nu se manifesta prin el în chip atât de firesc și de plenar sufletul omenesc și dumnezeirea, ca prin trupul înviat. Trupul acesta cuprindea posibilitatea morții, deci anumite scăderi. Nu avea desăvârșirea de viață, nu se afla în starea unui trup ce a biruit moartea. Toate acestea constituiau greutăți și pentru revelarea realității spirituale a lui Iisus. Ele explică putința unei înălțări a Lui prin înviere și înălțare.

Invierea cu trupul a însemnat atât o înălțare a propriei Sale stări, cât și o apropiere mai mare de oameni, o mai mare eficacitate asupra spiritului lor. Sunt două aspecte ale aceluiaș efect. Dar ridicarea propriei Sale stări înseamnă și o mai mare apropiere de Dumnezeu, ca om.

Apropierea Sa de Dumnezeu n'ar însemna și o intensificare a eficienții Sale asupra spiritelor omenești, dacă această ridicare n'ar fi a unui om, a unei ființe, care pe lângă toată ridicarea Sa mai presus de starea actuală a oamenilor, rămâne în legături ontice cu aceștia. Numai prin faptul că a trăit în istorie cu o față reală de om, a simțit și a suferit ca ei și pentru ei prin toate atributele omenești, ridicarea Sa nu-L scoate din legăturile cu umanitatea, iar oamenii simt prin amintirea feții și a vieții lui istorice, dar și prin alte fire mai actuale, influința Lui asupra lor.

Prin înviere Iisus s'a ridicat la treapta cea mai înaltă a omenității, care e o maximă comunicativitate a spiritului Său în relațiile cu oamenii. Invierea e spiritualizarea trupului, copleșirea lui totală prin spirit, actualizarea cea mai deplină a potențelor spiritului. Deoarece spiritul e sesizat de noi în măsura înălțării noastre spirituale, apropierea lui Iisus după înviere e experiată de cei ce trăesc prin puterile spiritului.

Despre ființa și atributele trupului înviat al lui Hristos nu poate omul din trup pământesc să spună ceva determinat și inteligibil.

Evangheliile pe deoparte ne relatează că trupul lui Iisus a putut fi pipăit cu mânile, a primit hrană, iar pe de altă parte că pătrundea prin ușile încuiate, apărea și dispărea din ochii ucenicilor și în general că atingerea fizică obișnuită de mai înainte nu mai era posibilă, cum se vede din cazul Mariei Magdalena în dimineața Invierii.

Prot. Sergie Bulgacov spune că într'un anume fel trupul lui Hristos cel înviat era spațial, dar de-o altă spațialitate decât cea a lumii materiale. «Trupul înviat al lui Hristos cu excepția «aparițiilor» rămâne inaccesibil ucenicilor și dincolo de perceptibilitatea omenească.

Domnul se conforma pe Sine acestei perceptibilități, întorcându-Se oarecum în această lume sensorială, făcându-Se accesibil simțurilor, vederii și chiar pipăirii («duhul trup și oase nu are, cum vedeți la Mine» Luca 24, 39). (Agnet Bojii, p. 414).

Iisus și-a ridicat trupul de sigur din mormânt. Dar nu știm dacă trupul înviat nu aparține unei ordini și unei structuri la care nu se pot ridica simțurile actuale ale trupului nostru. In acest caz trupul lui Iisus nu era vizibil datorită unei naturi compacte asemenea celei a noastre, ci se făcea prin voință vizibil în planul nostru, conformându-Se capacității de percepție a ucenicilor, însă în așa fel ca totodată ei să-și dea seama despre caracterul deosebit al acestui trup. El avea în chip real un trup a cărui continuitate cu trupul pământesc e sigură, și în acest trup real, dar de structură totuși înoită și aparținând unui plan transcendent, era întemeiată putința ca Iisus să se facă vizibil când și unde voia, nu ca arătare inconsistentă, asemenea teofaniilor și angelofaniilor din Vechiul Testament, ci cu trup adevărat și statornic. Și înainte de înviere trupul lui Iisus se putea face nevăzut, dar pe când atunci vizibilitatea în planul nostru era starea lui obișnuită, după înviere invizibilitatea este starea obișnuită.

Există oare o spațialitate, o vizibilitate și chiar o materialitate transcendente spațialității și materialității chipului actual al lumii și capacității noastre de percepere, dar proprii chipului viitor al lumii, căruia vom aparține după înviere toți? Spațialitatea și corporalitatea de atunci realizează oare într'un chip satisfăcător sinteza între forma de prezență a spiritului și a trupului, între localizare și pretutindenitate, între spațialitate și supraspațialitate? Sunt probleme ce vor rămânea deschise până la descoperirea acelui chip desăvârșit al lumii.

Merejkovschi spune că trupul lui Iisus trecea când voia din cele trei dimensiuni ale lumii noastre într'a patra (Tod und Auferstehung, p. 377). Karl Heim găsește această sugestie minunată (Jesus der Weltvollender, pg. 194).

Dar cine poate ști în ce constă acea ordine a celei de-a patra dimensiuni?

D. STĂNILOAE

FOIȘOARA

Filosofia Religiei la domnul Lucian Blaga

de **Nicolae Terchilă**

Setea religioasă din zilele noastre ne impune datoria să ne coborîm în adâncul ființei religiei, să studiem — așa cum cere mintea omului modern — acele principii pe cari se bazează îndreptățirea și necesitatea religiei în general, precum și a religiei creștine în special. Filosofia are motive îndeajuns, ca să-și îndrepteze întreaga ei atenție asupra acestui important fenomen istoric și psihologic care este religia, cercetându-i temelia și ființa, fiindcă religia nu este numai un factor istoric sau psihologic.

Cu toate acestea religia nu a alcătuit obiect al examenului filosofic la gânditorii români până în prezent. Cea dintâi lucrare de această natură, este cartea dlui *Lucian Blaga*, intitulată: *Religie și Spirit*, Sibiu, 1942.

Filosoful nostru, înzestrat cu un mare dar de scriitor, a reușit la o vârstă așa de tinără, să rotunjească un sistem filosofic, care sub raportul înlănțuirii consecvente e unic în cultura românească. Ca o parte integrantă a acestui sistem autorul în cartea de față are de gând „să expună în câteva linii mari o filosofie a religiei, adică principial de a considera fenomenul religios după metode și sub unghiuri proprii filosofiei" (pg .6).

Domnul Blaga urmărește așadar o lămurire a procesului de viață religioasă, evitând în cercetările D-sale drumul empirismului științific, pentrucă acesta este incapabil de o „viziune de ansamblu" și disprețuind poziția teologică fiindcă aceasta apare totdeauna alterată de credința că o anumită religie este privilegiată, aceasta datorită unei pretinse origini „neumane", sau grație unei particulare „revelații" de natură *divină*" (pg. 7).

Mergând pe drumul indicat de filosofie, autorul precizează scopul acestei lucrări precum urmează: *1.* „Să arătăm varietatea fenomenului religios, mai ales sub raportul unor aspecte foarte puțin sesizate până acum.

2. Să ajungem încetul cu încetul la o definiție a religiei, mai cuprinzătoare și mai adecuată a obiectului ei.

3. Să punem în lumină importanța fundamentală a factorilor „stilistici", pentru constituirea *valorilor religioase*.

4. Să dovedim că și fenomenul misticei, în aparență atât de straniu și de excepțional, se integrează în ordinea umană ca și alte fenomene ale spiritului creator" (pg. 8—9).

Desfășurând în fața noastră formele multiple ale vieții religioase dl Lucian Blaga se oprește cu mai multă luare aminte asupra celor colective (brahmanism, budhism, parsism, mohamedanism, iudaism și creștinism), sau asupra unor forme care au vădite legături cu cele colective (protestantismul lui Sören Kirkegaard, Nietzsche).

Analizând viața religioasă dl *Lucian Blaga face un efort gigantic să ne convingă că religiozitatea*, fie aceasta în chipul „misticei", fie în chipul „credinței" — *este o simplă plăsmuire a spiritului uman* și oricare ar fi pretenția ei de a se întemeia pe o inspirație extraumană, rămâne un fapt că ea îmbracă totdeauna forme istorice, și că nu se manifestă decât incadrată, articulată, străbătută, pătrunsă, structurată de categorii stilistice (pg. 148).

Plăsmuirile spiritului uman rezultă din tendința acestuia — ca pornire permanentă a ființei umane — de a-și revela prin puterile proprii misterul existenței. In religie ca și în artă, în știință, în mituri, în metafizică, în toate deopotrivă identifică autorul aceeași tendință a spiritului omenesc de a-și revela misterele existenței și anume totdeauna în cadrele categoriilor stilistice (pg. 187).

In concepția dlui Blaga religia este destinată să ocupe un loc central în cultură, putând să capteze toate celelalte manifestări spirituale. Aceasta rezultă din definiția religiei la care ajunge Dsa după un examen atent al fenomenului religios în variantele ei felurite.

Redăm în întregime această definiție, pentruca cetitorii să cugete singuri, întrucât concepția despre religie a dlui Blaga mai lasă deschisă putința de-a apropia, printr'o oarecare interpretare, sistemul dsale de doctrina creștină. „Religia — zice dl Blaga — circumscrie, în oricare din variantele ei, capacitatea de auto-totalizare sau de autodepășire a ființei umane în corelație ideală cu toată existența, dar mai ales în corelație ideală cu ultimele elemente sau coordonate ale misterului existențial în genere, pe cari omul și le revelează sau și le socotește revelate" (pg. 178).

Din această definiție deducem convingerea dlui Blaga că religia rezultă din tendința omului de a-și revela misterul existenței sub forma unor plăsmuiri spirituale prin auto-totalizare, adecă prin concentrarea tuturor puterilor sale sufletești, precum și prin auto-depășire. In acest proces din urmă toate forțele (sufletești, spirituale și obscure) le folosește omul în vederea creerii unei existențe umane de alt ordin decât cea naturală.

Dar — zice autorul — datorită unor funcții categoriale, de natură stilistică, capacitatea revelatorie a omului e de fapt ținută în frâu, zădărnicindu-se prin ele totdeauna și în orice împrejurări, o convertire pozitivă și adecvată a misterului existențial. Din cauza aceasta orice religie este supusă — după părerea dlui Blaga — determinațiunilor stilistice, efectiv valabile pentru orice plăsmuire spirituală. In orice religie omul își făurește un mit sau o metafizică oarecum după chipul și asemănarea sa (pg. 179 secv). Prin urmare adevărul absolut nu se află în nici o religie, pentrucă o revelație divină este cu neputință din cauza „categoriilor stilistice".

Cercetarea dlui Blaga nu pătrunde în adâncime, ea rămâne la suprafață. Voind să lămurească ființa religiei studiază cu preferință „formele sau categoriile stilistice" ale acesteia. Pe dsa îl pasionează așa de mult *formele* vieții religioase, încât îi scapă din vedere *fondul*, esența religiei. Admitem

Adevărat a înviat!

Există nenumărate formule convenționale de salut, legate de anumite locuri și de anumite epoci. A noastră, s'a dovedit a fi osebit de inventivă și de productivă în acest domeniu. Dar nu despre aceasta avem de gând să scriem...

După câte știu, nimănui nu i-a trecut prin gând să reformeze binețele cu cari dreptcredincioșii creștini se întâmpină unii pe alții din dimineața Invierii și până 'n pragul Înălțării la cer a Domnului, tocmai pentrucă ele reprezintă ceva mai mult decât simple amabilități pascale comandate de cine știe ce protocol eclesiastic. La rădăcinile acestei străvechi și neasemuit de frumoase datini, zace convingerea fermă ca certitudinea care a făurit-o, a ținuit-o pentru deapururi și a susținut-o trează, fără clintire, în conștiința tuturor semințiilor creștine cari populează scoarța pământului: Hristos a înviat, a înviat cu adevărat; **Viața a triumfat asupra morții.**

Convingerea aceasta este un bun comun, o certitudine de sine 'nțeles pentru obștea rugătorilor în duh și adevăr. Există o «cenzură populară» care funcționează ireproșabil ori de câte ori obștească credință este primejduită în unul sau altul din articolele ei componente. Ignorând cu desăvârșire gâlcevile învățaților, ea veghiază cu o strășnicie fără egal la păstrarea integrității necondiționate a belșugului de viață religioasă dobândit din moși-strămoși și alimentat fără contenire de povețele duminecale ale Bisericii. Argumentele ei, pe cât de puține pe atât de iredutabile, se rezumă cam la acestea: «Așa ne-am pomenit»; «Așa scrie în Evanghelie»; «Așa ne-a învățat domnu părinte la biserică»; «Așa spune Cazania», lar când ispititorul — sectar, ateu cu carte sau orice ar fi el — insistă, ca s'o sfârșască odată cu el, creștinul îi administrează cu promptitudinea de atâtea ori verificată argumentul suprem: «Ăsta-i de bună samă ucigă-l toaca»! Semn lămurit că orice discuție e inutită. Omul nostru ține la ale lui, fiindcă și Dumnezeu are grijă de el, de familia lui, de țarina lui, de vitele lui, ferindu-le de toată întâmplarea rea.

Cele zise, sunt valabile pentru pătura noastră țărănească, așa dar pentru grosul populației românești. E semnificativ faptul că noi nu avem o literatură de popularizare a smintelilor raționaliste în materie religioasă, ca alte popoare de pe continent. N'a fost dorită și n'a fost cerută, fiindcă obștea românească nu digerează ierburile amare ale unei gândiri răsvrătite împotriva lui Dumnezeu și nu sufere să i se spurce sufletul. Renumele de om învățat pe care și l-a câștigat cineva, e valabil atâta vreme cât respectivul se roagă și crede ca toată lumea. Cât ce se abate dela această cale, judecata poporului e necruțătoare și definitivă:

«S'o strâcat de hire, săracu«. Il repudiază fără să-l urască: îl compătimește.

Nu-i pregătit pentru înțelegerea adevăratei științe! — vor spune, cu trufie și dispreț, stegarii necredinței.

Fals, domnilor! Refuzul de-a accepta aventura în materie de credință este organic. Firea poporului nostru — și nu ignoranța ce i se impută adeseori, cu atâta vizibilă lipsă de considerație față de eminentele sale însușiri sufletești — explică lipsa de receptivitate a Românului față de mentalitatea atee care se manifestă periodic în sânul altor popoare. Aluatul din care e plămădită ea, conține o doză respectabilă de elemente religioase. Aceasta îi organizează și îi susține rezistența admirabilă de care a dat dovadă neamul nostru, ori de câte ori s'a încercat să i se vatăme credința străbună. Numai pământul Patriei a mai fost apărat cu îndârjirea cu care ne-am păstrat intactă tradiționala noastră viață sufletească religioasă.

Cu totul altfel stau lucrurile în pătura noastră cultă — se va susține dincotro-va. Și până la un anumit punct, e adevărat.

Avem intelectuali necredincioși, de sigur. Necredincioși prin contagiune. Formația lor apuseană explică totul. Trăind într'un mediu de pasionate desbateri privitoare la originea religiei și nedându-și osteneala să epuizeze belșugul de argumente cari pledează pro și contra intervenției supranaturalului în istorie, s'au limitat la operația de ciugulire a firimiturilor căzute dela mesele altora. Las cititorilor sarcina de-a califica tapta lor.

Ceea ce trebuește subliniat cu apăs în această ordine de idei, este lipsa ori căror contribuțiuni **originale** *românești la alimentarea campaniei de eliminare a intervenției dumnezeești din istorie. Nici chiar proaspăta carte a dlui Lucian Blaga, intitulată «Religie și Spirit», nu face excepție dela cele zise, deoarece «mitul» lui Hristos, pe care-l afirmă ea, este marfă de import suficient devalorizată aiurea ca să mai merite a fi plasată în mediul românesc. Intr'un studiu pe care-l pregătim actualmente („Iisus Hristos — mit sau realitate»?) vom insista mai cu dinadinsul asupra acestei chestiuni. Apariția lui nu se va lăsa așteptată, tocmai pentru că vremea noastră o cere.*

Azi ca și ieri, ca și totdeauna, noi credem și mărturisim că există Dumnezeu și că la El nu se poate ajunge decât prin Iisus Hristos, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut, carele **pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire** *a murit și a înviat întru mărire.*

Credem!... și tocmai pentru că nu ne lipsesc temeiurile de neclătinat ale acestei credințe, de aceea o și mărturisim.

Cunoaștem încercările de negare a acestei evidențe și argumentele pe cari se sprijinesc ele nu ne înspăimântă și nici nu ne lasă fără răspuns. Toți zeii Orientului antic au fost mobilizați și obligați să depună mărturie împotriva dumnezeirii lui Iisus Hristos. Procesul înscenat de critica raționalistă — încurajată din nenorocire și de câțiva «fii pierduți» ai teologiei — suferă însă de vicii cari îl compromit irremediabil. Inexistența dovedită a unor ficțiuni, ori care ar fi numele lor, nu poate constitui un argument decisiv împotriva dumnezeirii lui Iisus Hristos, așa cum analogiile nu implică numai decât dependență. Savanți de renumele lui Franz Cumont și Gerhard Kittel — n'am citat nume pasibile de suspiciuni — au clarificat definitiv această neînțelegere. In cazul nostru: «Ideea că un dumnezeu moare și învie ca să-și călăuzească credincioșii la viața vecinică, nu există în nici o religie de mistere» — precizează o competență de talia lui André Boulanger.

A înviat Domnul, creștini, a înviat cu adevărat, **pentru noi și pentru a noastră mântuire!** *Intru aceasta ne bucurăm și ne vom bucura.*

Științei și filosofiei necredincioase, după geniala inspirație a lui Gerhard Esser, i se potrivesc cuvintele îngerului:

Ce căutați pe Cel viu între cei morți? *(Luca 24, 5).*

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Exemplul vieții preotului

„Nimeni să nu defaime tinerețele tale, ci te fă pildă credincioșilor, cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția". [I. Timotei 4, 12).

Iubite frate,

Tu știi, atât din învățătura pe care cu strădalnică hărnicie și cu neostenită sârguință ai agonisit-o, cât și din bogata experiență a vieții, că mijlocul cel mai puternic al bunei vestiri a preotului și în același timp arma cea mai nebiruită a tuturor luptelor sale pe teren misionar este *exemplul propriei sale vieți.* De aceea, pentru a avea la îndemână o apărare mai temeinică și a-ți veni prin aceasta întru ajutor, contra celor ce încearcă să-ți slăbească dreapta știință și conștiință și să te abată din drumul cel bun, îți scriu cele ce urmează:

Religia în general și creștinismul în special, spre deosebire de toate sistemele filosofice și de toate teoriile, care au amăgit în cursul veacurilor mintea milioanelor de muritori, nu este un sistem de gândire oarecare și nu este nici o simplă profesiune intelectuală a unor ipoteze despre om și viață. Nu. Creștinismul este în primul rând viața însăși și anume viața cea mai desăvârșită, cea mai autentică, cea mai adevărată, viața trăită după rânduiala lui Dumnezeu. Integrala descoperire a acestei orânduiri s'a făcut omului prin Iisus Hristos, care s'a pogorât din ceruri și s'a întrupat dela Duhul Sfânt și din Maria Fecioară s'a făcut om. In Hristos și creștinism avem deci modelul adevăratei vieți, care a mântuit și mântuește în veac sufletele milioanelor de credincioși. «*Eu sunt calea, adevărul și viața*», (Ioan 14, 6).

Vestirea acestei vieți, propoveduirea ei, împărtășirea ei altora, se face în primul rând și mai presus de

---

împreună cu dsa că formele religiozității sunt determinate de diversitatea imensă a stilurilor spirituale. Dar faptul acesta nu-l îndreptățește nici decum să nege categoric revelația divină, izvorul acestor forme de viață religioasă. Dl Blaga bazându-se pe analiza stilistică a doctrinelor religioase afirmă că „o revelație divină sau nu există în general, sau dacă există ea se adaptează așa de mult la condiții umane, încât devine tot atât de variabilă ca și plăsmuirile și doctrinele de proveniență exclusiv umană" (pg. 139).

Afirmarea aceasta dovedește că dl Blaga nu cunoaște cu aproximație nici religia în care s'a născut. Căci o religie nu poate fi cunoscută și cu atât mai puțin apreciată numai din „formele ei stilistice". Autorul nu știe ce este religia adevărată a lui Hristos și nu o va cunoaște până când nu va *trăi* în Biserica Lui ca „mădular viu al trupului tainic al lui Hristos", precum zice marele filosof rus *N. Berdiaev* în cartea sa *„Die Philosophie des Freien Geistes"*: „Biserica, și prin urmare și religia, nu poate fi cunoscută și înțeleasă de dinafară; ea nu poate fi definită în mod rațional, nici pricepută de mintea omenească. Omul trebue *să trăiască* în Biserică".

In cercetarea sa autorul elimină „ab origine" această primă și esențială condiție pentru cunoașterea ființei, a temeliei unei religii pentrucă: „Poziția teologică față de fenomenul religios — zice dl Blaga — apare totdeauna alterată de credința că o anumită religie este privilegiată, aceasta datorită unei pretinse origini „neumane", sau grație unei particulare „revelații" de natură *divină*".

Dsa procedează ca naturalistul învechit, care credea că va putea cunoaște viața în natură, omorând vietățile și astfel având în fața sa *formele* lor frumos preparate în laborator, le va putea studia liniștit. Dl Blaga știe foarte bine că metoda aceasta n'a dus la rezultate suficiente nici în domeniul științelor naturale. Naturalistul de azi *trăiește* timp îndelungat împreună cu plantele sau animalele, dacă vrea să pătrundă cât de puțin în taina vieții lor.

Ne întrebăm atunci cum vrea savantul nostru să pătrundă taina vieții religioase, dacă dsa se *ferește de ea* de dragul științei. Va scrie un studiu despre leul „împăiat".

Desvelind greșala inițială a lucrării, vom înțelege ușor celelalte afirmări eronate cari nu sunt ceva nou și cari culminează în desvoltarea teoriei despre „mitul mesianic", amintind „pentru amatorii de paraléle că în culturile arhaice mesopotamiene mitul Salvatorului era foarte răspândit și cultivat cu deosebită fervoare" (pg. 142 secv).

De fapt dl L. Blaga în lucrarea aceasta nu face altceva decât scrie în românește în anul 1942 ceeace a scris *Ludwig Feuerbach* în 1841 (Das Vesen des Christentums; Das Vesen der Religion) sau *E. Renan* (Viața lui Isus) sau alți scriitori aderenți ai unei concepții din veacul trecut, demult depășite și condamnate de toți gânditorii de seamă ai veacului nostru. Azi teoria aceasta mai e susținută doar de bolșevici pentru depărtarea poporului dela creștinism. In vreme ce poporul nostru luptă împotrîva bolșevismului, în numele crucii, iată cum întăresc intelectualii frontul intern.

Analizele riguroase și strict științifice întreprinse de dl prof. Blaga, dovedesc incontestabil că autorii tuturor religiilor *trăiesc* intens descoperirea lui Dumnezeu. „Sunt multe religiile — zice autorul — întemeiate pe ideia că învățătura lor de bază e relevată de Dumnezeu" (pg. 138). Tot această anchetă a savantului nostru constată că scopul religiosității este realizarea unei stări de uniune, de contopire sufletească a omului cu Principiul suprem (pg. 46 secv.)

Așa dar dl Blaga ne dovedește că în toate religiile factorul esențial este „Principiul suprem" și că omul tinde să se unească cu acest „Principiu" sau caută să facă voia Lui (pg. 138), ca apoi să tragă concluzia paradoxală că „o revelație divină nu există în general" (pg. 139).

Dar dacă nu există revelație divină, cum află omul religios despre existența scopului suprem al nizuințelor sale, cum află omul religios că există Dumnezeu, cum află el care este voia acestui Dumnezeu de care ascultă — cum zice dl Blaga — „cu scrâșnire, poate cu suferință, totuș plin de încredere" (pg. 138). Cum și-ar fi putut bate natura în așa măsură joc de om, ca să-l facă să creadă permanent într'o revelație divină, dacă aceasta nu e posibilă. Putem admite împreună cu autorul că revelația divină se adaptează foarte mult la condițiile umane. Cel mai clasic argument pentru această afirmare este revelația în forma cea mai desăvârșită, Mântuitorul nostru Isus Hristos, care „s'a adaptat" condițiilor umane așa cum știe toată lumea, Dumnezeul cel adevărat făcându-se om adevărat. Dar oare și această revelație este numai „pretinsă" sau „așa zisă"?

Dl Blaga, când admite „diferențierea bogată a înfățișărilor stilistice a tuturor misticismelor" (pg. 48) și când susține că „și formele credinței sunt determinate de diversitatea imensă a stilurilor spirituale" (pg. 138), dar când nu admite că în această „diversitate imensă a stilurilor" coboară Dumnezeu și le umple sau mai bine zis le crează cum crează focul flacăra cu nenumărate forme, când nu admite deci că Dumnezeu se revelează omului, comite o greșală elementară de logică; admite efectul, dar neagă cauza, admite creația dar neagă pe Creator, admite apa cristalină a izvorului, dar neagă izvorul și revărsarea lui.

Dacă religiositatea mistică ar fi numai o „potențare a omenescului, dar nu o transcendere" (pg. 48), omul n'ar răuși să iasă din nexul categoriilor, n'ar fi capabil a concepe existența unui „Principiu Suprem", n'ar fi capabil să creeze valori spirituale, absolute, n'ar fi capabil să creeze cultură. (Vezi definiția culturii *„Nostalgia Paradisului* de *Nichifor Crainic*).

Dacă spiritului omenesc nu i-ar fi cu putință „transcenderea", omul ar rămânea o ființă animalică, condamnată a orbecăi în lumea legii, a „categoriilor stilistice". Este incontestabil că nu orice spirit e capabil de „transcendere", însă spiritul lipsit de această putere nu e în stare să descopere adevărul întreg.

Iar scopul revelației este ca „Adevărul întreg", adică Dumnezeu să fie cu-

orice prin exemplul propriei noastre vieţi. Dela acest exemplu, care în materie de edificare creştină e mult mai puternic decât cuvântul, porneşte întreaga zidire spirituală în orice parohie. Intocmai ca o lumină din lumină, aşa viaţa din viaţă se aprinde.

De aceea, cuvântul cel mai înaripat şi chiar predica aceea care s'ar înălţa până la culmea predicii lui Ioan Gură de Aur, rodeşte în viaţă numai în măsura în care preotul realizează în faptele, în trăirea vieţii lui ceea ce el propovedueşte. Invăţătura creştină cea mai plină de căldură sufletească rămâne totdeauna o lucrare suspendată în văzduh, dacă nu este integral aşezată pe temelia faptei, dacă nu este sprijinită pas de pas şi clipă de clipă pe propria să viaţă creştinească. «Preoţia este deci în primul rând o funcţiune a sfinţeniei, este Evanghelia sau morala în acţiune continuă».

Taina biruinţii şi puterea extraordinară a Evangheliei lui Hristos a rezidat totdeauna în viaţa fără de prihană a Mântuitorului. El a trăit intens şi total — spre deosebire de toţi ceilalţi învăţători ai lumii — întreaga sa învăţătură. El singur în lume a putut să spună despre sine: «Cine mă vădeşte de păcat?»

Ştiind Mântuitorul că în creştinism esenţialul este trăirea, este viaţa însăşi şi nu teoria şi că exemplul faptei înfrânge totdeauna orice rezistenţă în lume şi cucereşte toată împărăţia sufletului, a cerut ca şi Apostolii săi, cât şi urmaşii lor, să fie înarmaţi cu această nebiruită armă a propoveduirii creştine. De aceea, adresându-se lor le-a spus: «*Voi sunteţi sarea pământului*», adecă elementul esenţial, menit să conserve întreagă făptura, întreaga lume spirituală. Iar dacă voi, prin lipsă de exemplu, vă pierdeţi această proprietate, atunci lumea întreagă e sortită stricării, e condamnată pieirii! «*Voi sunteţi lumina lumii*» şi nici o făclie nu se pune sub obroc, ci în sfeşnic şi pe loc înalt ca să lumineze tuturor!

«*Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune şi să preamărească pe Tatăl vostru carele este în ceruri*», (Matei 5, 13 - 16).

Tot cu intenţiunea vădită de a arăta importanţa vieţii şi rolul faptei în creştinism, Mântuitorul a spus: «*Cel ce va face* şi va învăţa, acela mare se va numi întru împărăţia cerurilor», (Matei 5, 19). Deci chiar înaintea învăţării, înaintea propoveduirii stă fapta, stă viaţa noastră a fiecăruia, aşa cum a stat clipă de clipă viaţa Mântuitorului în faţa Apostolilor: «*V'am dat vouă pildă*, ca să faceţi şi voi precum v'am făcut eu», (Ioan 13, 15).

Exemplul vieţii este un principiu pastoral pe care sfântul Apostol Pavel îl repetă ca pe un refren de mare preţ şi de cea mai înaltă frumuseţe în epistolele sale. De sigur face acest lucru, fiindcă cunoştea valoarea acestui principiu.

Corintenilor le zice: *Vă rog fiţi mie următori pe cum şi eu lui Hristos*, (I Cor. 4, 16 şi 11, 1), iar Filipenilor le scrie: «*Fraţilor, faceţi-vă următorii mei* şi uitaţi-vă la aceia care umblă astfel, pe cum aveţi pildă dela noi», (Filip. 3, 17). Lui Timotei îi cere — după cum ai putut vedea chiar dela începutul acestei epistole — să se facă pildă credincioşilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu credinţa şi cu curăţia» şi în altă parte îi spune că se cuvine ca «episcopul să fie fără de prihană», (I Tim. 3, 1). Lui Tit îi accentuează: «Intru toate arată-te pe tine pildă de fapte bune, dovedind în învăţătură nestricăciune şi cinste (2 7). Principiul acesta de a vesti mai mult cu fapta decât cu cuvântul îl repetă adeseori sfântul Apostol Pavel şi în alte epistole, ca de exemplu: Efeseni 5, 1, Tes. 1, 6, etc.

La fel Sfântul Apostol Petru, în prima sa epistolă, dând sfaturi preoţilor le zice: «*...pilde făcându-vă turmei*» (I Petru 5, 3).

Se înţelege că această deasă afirmare a acestui principiu a făcut-o Mântuitorul şi Apostolii pe deoparte pentru a sublinia deosebita valoare a exemplului vieţii în creştinism, iar pe de altă parte pentru a arăta că a reprezenta continuu legea morală nu este un lucru tocmai uşor, că este o chestiune de eroism neîntrerupt. Şi este uşor de înţeles că nu ori cine este capabil de un asemenea eroism. Tocmai pentru această deosebită importanţă, pe care o are fapta preotului şi exemplul vieţii lui în faţa credincioşilor şi pentru greutatea realizării acestui model de trăire creştinească, sfinţii Părinţi s'au ocupat şi ei deaproape cu această problemă, insistând pe larg asupra necesităţii prezentării unui model de viaţă virtuoasă.

Sfântul Grigorie teologul pretinde ca «preoţii să fie asemenea unor făpturi cereşti, care să propoveduească Evanghelia şi cu vorba, *dar mai ales cu pilda lor cea bună*. (Apologia despre fugă, cap. 69). Spre a nu fi păstorul însuşi pricină de nimicire a turmei întregi, sfântul Grigorie Teologul pretinde ca chiar înainte de îmbrăţişarea preoţiei, candidatul la preoţie să-şi fi verificat puterile şi să se fi înarmat cu toate virtuţile necesare unei superioare vieţuiri. «Este peste puterile noastre», zicea sfântul Grigorie Teologul, «să primim conducerea şi păstorirea sufletelor, înainte de a ne fi curăţit sufletele cum se cuvine (cap. 78). Căci firesc, este de neapărată trebuinţă să fii întâiu tu curăţit şi apoi să poţi curăţii pe alţii; să te înţelepţeşti întâi tu şi pe urmă să înţelepţeşti pe alţii; să devii întâi tu lumină şi pe urmă să luminezi pe alţii; întâi să te apropii de Dumnezeu şi apoi să apropii de El şi pe alţii; să te sfinţeşti întâi pe tine şi apoi să sfinţeşti pe alţii (cap. 71)· Nu-i mică primejdia, dacă primeşti să păstoreşti suflete sau să fii mijlocitor între Dumnezeu şi oameni..., mai 'nainte de a domina cât mai mult materia, de a-ţi curăţi bine cugetul şi a te apropia de Dumnezeu mai mult decât oamenii de rând (cap. 91). Poate cineva să fie socotit în rândul membrelor mai importante, poate primi bucuros şi cu inimă uşoară să fie cap al unei adunări creştine, câtă vreme încă nu poate purta cu bărbăţie crucea lui Hristos?» (cap. 99). Sfântul Ioan Gură de Aur sesizând faptul că în materie de conducere sufletească totul depinde de exemplul frumos, pe care preotul îl poate pune ca pe un tablou viu şi întuitiv în faţa credincioşilor săi spune: «Preotul trebue să răspândească în toate părţile frumuseţea sufletului lui ca să poată să bucure şi în acelaş timp să lumineze sufletele celor ce privesc la dânsul».

«Trebue deci să fie alese la preoţie astfel de suflete precum ne-au arătat că au fost cândva prin puterea darului lui Dumnezcu, trupurile acelor sfinţi din cuptorul din Babylon», pe care flacările focului nu le-au putut cuprinde. «Apoi hrana focului ce ameninţă pe preot, nu sunt vreascurile, câlţii sau smoala, ci ceva mai periculos ca acestea. Căci pe preot nu-l ameninţă un foc priceput prin simţurile noastre, ci flacările invidiei mistuitoare îl împresoară apucându-l din toate părţile şi-l cercetează foarte amănunţit,... scormonindu-i,... viaţa,... precum a cercetat odată focul trupurilor copiilor acelora. Iar de află chiar şi vreo mică bucăţică din vreun paiu se leagă îndată de ea şi arde acea parte stricată, aprinde în fum tot restul clădirei aceleia şi o întunecă peste tot chiar de ar fi fost mai strălucitoare decât razele soarelui.

Cât timp viaţa preotului este în toate privinţele bineorânduită este scăpat şi de piedeci; de ar face însă o mică neglijenţă (ceeace este firesc căci şi el este om şi are şi el de străbătut marea cea plină de primejdii a acestei vieţi) el nu poate să astupe gura învinuitorilor lui prin folosul celorlalte virtuţi, căci acel mic pas greşit le umbreşte pe toate celelalte virtuţi. Toţi voesc să-l judece pe preot ca şi cum el n'ar fi într'un înveliş trupesc, nici ar avea fire omenească, ci par'c'ar fi înger şi liber de orice slăbiciune. Şi precum toţi se tem de tiran şi-l linguşesc cât timp este la putere, pentrucă nimeni nu este în stare să-l dea jos, când bagă însă de seamă că împotrivirea lui se clatină, atunci pierde respectul cel făţarnic, — cei ce cu puţin mai înainte îi erau prieteni, dintr'odată se fac duşmani şi împotrivitori, — şi după ce-i cunosc părţile slabe, toţi se aruncă asupra lui şi-l jefuesc de domnie. Tot aşa i se întâmplă şi preotului. Cei ce puţin mai înainte din cauza puterii îl cinsteau şi-i slujeau, când găsesc un mic prilej se pregătesc cel mai bine cu putinţă voind nu numai să-l dea afară ca pe un tiran ci ca pe un răufăcător şi mai mare, («Despre preoţie», trad. de preot Icon. Aristide N. Geamănu, pg. 72—74).

Iar sfântul Grigorie cel Mare, patriarhul Romei, în comentarul pe care îl face cuvintelor proorocului Isaia: «*In munte înalt te sue, cel ce binevesteşti Sionului*» (40, 9), trage concluzia că, «cel care răspândeşte cuvântul ceresc să se arate totdeauna departe de josnicile preocupări pământeşti, pentru ca, menţinându-se pe culmi, să poată duce spre mai bine pe credincioşii săi, cu atât mai multă uşurinţă, cu cât graţie meritului vieţii sale, cuvântul său va răsuna mai de sus».

«Puterea exemplului vieţii preotului, în instruirea credincioşilor săi în perceptele Evangheliei, este admirabil ilustrată de replica unui sălbatec din Canada, dată unui misionar, în epoca de încreştinare a acestui ţinut. „Tu spui lucruri care întrec priceperea noastră", zicea sălbatecul, «şi pe cari noi nu le putem înţelege din cuvântare. Dar dacă tu vrei să locueşti în acest ţinut, noi vom vedea cum serveşti tu pe acest Dumnezeu, la care te închini şi chipul în care trăeşti. Ceea ce văzând, noi vom învăţa mai mult într'un an decât în douăzeci de ascultare de cuvântări şi astfel comparând viaţa noastră păcătoasă cu valoarea alei tale, este uşor de crezut că noi vom lua-o, părăsind pe-a noastră». (Pr. P. Vintilescu: Preotul în faţa chemării sale de păstor al sufletelor, pg. 143).

Pe cât de mult zideşte, sfinţeşte şi înalţă sufleteşte pe credincioşi exemplul cel bun al preotului, pe atât de mult distruge parohia şi ucide credinţa sufletului exemplul cel rău al preotului. Vedem acest lucru atât din practica vieţii de fiecare zi, cât şi din următoarele cuvinte ale sfântului Ioan Gură de Aur:

«Păcatele oamenilor de rând sunt ca înfăptuite într'un fel de întunerec şi pierd numai pe cei ce le-au înfăptuit, dar greşala unui bărbat cu vază şi în faţa privirilor celor mulţi este o pagubă comună pentru toţi, care face şi mai lâncezi pe cei obosiţi în luptele anevoioase pentru bine şi ataţă la mândrie pe cei ce voesc să vegheze asupra lor înşişi. In afară de aceasta, păcatele celor neînsemnaţi, chiar de ar fi vădite, pe nimeni nu rănesc cu o aşa de mare rană, însă pentru cei ce ocupă acest înalt loc de cinste, mai întâiu sunt foarte lămurit văzuţi de toţi şi apoi chiar de ar cădea în greşelele cele mai mici, mari apar aceste mici greşeli în ochii mulţimii. Căci toţi preţuesc greşala, nu după măsura faptului, ci după demnitatea celui care greşeşte. Tre-

---

noscut de oameni. Dumnezeul creştin doreşte să fie cunoscut de oameni. El nu este identic, n'are nimic comun cu „Marele Anonim" al dlui Blaga. „Censura şi înfrânarea transcendentă care domină toate încercările revelatorii ale spiritului uman" (pg. 212) poate porni numai dela Marele Anonim care trebue să fie egoist, despotic şi excluzivist, însuşiri cari nu pot fi atribuite Dumnezeului adevărat care este Dumnezeul iubirii, care s'a coborât din transcendenţa Sa pentru a se face cunoscut oamenilor *(S. Bulgakov: Ceriul pe pământ)*.

Hristos, revelaţia noastră supremă a îmbrăcat trup omenesc, a trăit pe pământ, s'a bucurat şi a suferit ca toţi oamenii, dumnezeirea întrupată a purtat — cum zice dl Blaga — „pecetea categoriilor stilistice proprii epocei, regiunei şi persoanei, în care i-a fost dat să se realizeze", pentrucă fără aceasta oamenii n'ar fi putut înţelege, n'ar fi putut cunoaşte pe Dumnezeu.

Dar gânditorul nostru este rob al „categoriilor stilistice" în aşa măsură, încât în cugetarea sa chiar divinitatea cuprinsă în aceste „forme" este despoiată de atributele sale divine. Deaceea zic că revelaţia — dacă este — se adaptează aşa de mult la condiţiile umane, încât devine tot atât de variabilă ca şi plăzmuirile şi doctrinele de provenienţă exclusiv umană (pg. 139). Deaceea face din M. l. n. Isus Hristos o simplă figură mitologică.

Numai unui „rob al formelor" unui rob care trăieşte încă „sub lege" îi putem atribui cuvintele: „E drept că în starea mistică omul are conştiinţa unei confluinţe cu principiul, dar conştiinţa aceasta e de fapt iluzorie" (pg. 47).

Autorul cunoaşte foarte bine — ca fost student în teologie — chemarea profeţilor, viaţa lui Isus, a Sfinţilor Apostoli şi Martiri. Drept aceea ne permtiem o întrebare: examinând faptele lor aşa cum cere ştiinţa cea mai riguroasă şi cum face şi dl Blaga mai ales în capitolul „Certitudine şi ·Supraconştiinţă", se pot explica toate aceste fapte pornind dintr'o simplă iluzie? Era capabil Avraam să-şi jertfească unicul său fiu dintr'o simplă iluzie? Era în stare Isaia, Eremia sau oricare proroc să înfrunte ocara întregului său popor, să sufere şi să moară pentru popor numai dintr'o simplă iluzie? Erau în stare Sfinţii Apostoli şi Martiri să îndure cu faţa senină chinurile cele mai înfiorătoare numai dintr'o simplă iluzie?

Dar — paradoxal — această „iluzie" o destramă tocmai autorul în ultimul capitol al studiului de faţă, unde, după examinare temeinică a câtorva cazuri clasice de religiozitate mistică, admite „că în adevăr misticii realizează o stare de iper — sau supra — conştiinţă, de o intensitate ce alungă în umbră toate stările de conştiinţă obişnuită" (pg. 212). Cu alte cuvinte dl L. Blaga recunoaşte că religiositatea este o trăire, o simţire a unei puteri cu totul de altfel (Rud. Otto: Das ganz andere), dar dsa cu toate acestea nu poate să recunoască nici în această „supra conştiinţă" revelaţia divină pentrucă îi lipseşte credinţa „cât un grăunte de muştar" cerută de Mântuitorul, îi lipseşte credinţa care „este dovada lucrurilor celor nevăzute" (Evrei 11, 1), iar fără această credinţă nu poate vedea Impărăţia lui Dumnezeu în care nu sunt valabile „Categoriile stilistice".

Numai astfel ne putem explica dece mai susţine şi după recunoaşterea „supraconştiinţei" că aceasta nu ar fi o stare de osmoză cu Absolutul (pg. 212). O cunoaştere a adevărului în domeniul vieţii religioase fără credinţă este cu neputinţă, ea înseamnă o filosofie a religiei fără religie.

Organizaţi Reuniuni de femei

bue dar ca preotul să se întărească, aşa ca într'un fel de armătură de diamant, printr'o neîncetată râvnă, printr'o neobosită veghere asupra vieţii sale şi în toate părţile să privească cu băgare de seamă împrejurul său ca să nu descopere cineva pe undeva vreun loc slab şi descoperit şi apoi să primească o lovitură mortală. Căci toţi stau împrejurul lui gata să-l lovească şi să-l doboare, nu numai vrăjmaşii şi protivnicii ci şi mulţi din cei ce se prefac a-i fi prieteni», («Despre preoţie», cap. XIV).

Cât de păgubitoare este pentru mântuirea sufletelor lipsa de exemplu bun a preotului putem vedea şi din următoarele clasice asemănări ale sfinţilor Părinţi: «*Un preot rău este o uneatlă a morţii sufleteşti, o sentinelă adormită, un povăţuitor orb, o stea rătăcitoare, un comandant trecut la duşman, un nor fără apă, un păstor adormit, un arbore sterp*»...

Iubite frate! Aş putea să aduc încă şi alte dovezi pentru a arăta cât este de important pentru Dumnezeu, pentru Biserică, pentru mântuirea sufletului tău şi pentru mântuirea sufletelor credincioşilor tăi exemplul cel bun al preotului. Cred însă că din cele spuse până acum te-ai lămurit suficient asupra acestei probleme şi vei căuta din toate puterile tale să fi «preot fără de prihană, să fi pildă cu purtarea, cu curăţia, cu credinţa» şi cu viaţa ta întreagă tuturor credincioşilor tăi.

De încheiere, doresc ca strălucitoarea lumină, care izvoreşte în veac din Invierea lui Hristos, din acest Prasnic împărătesc, pe care îl sărbătorim acum, să lumineze în adâncări toată fiinţa ta şi să te facă pentru totdeauna desăvârşit vestitor cu fapta şi cu cuvântul al Evangheliei mântuitore.

Al tău iubitor frate:
Pr. **TEOFIL**

De n'a înviat Hristos...

Dacă credinţa în divinitatea lui Hristos este cheagul prin care s'au dospit dogmele creştinismului, apoi nu e mai puţin adevărat că temelia de nesdruncinat a acestei credinţe se clădeşte pe minunea fără precedent a învierii din morţi a Domnului. Căcă „de n'a înviat Hristos, atunci zadarnică este propoveduirea noastră, zadarnică şi credinţa voastră" (I Cor. 15, 14).

Tot edificiul creştinismului s'ar prăbuşi dacă învierea Domnului ar fi un mit, dacă ea n'ar fi un fapt de covârşitoare prezenţă a puterii divine în istorie. Căci cum ar putea să ne mântuiască din moarte un om el însuşi biruit de moarte? „Hristos însă a înviat din morţi; început al învierii morţilor s'a făcut", (I Cor. 15, 20).

Din punct de vedere al logicei religioase învierea este sinteza necesară a paradoxului: viaţă-moarte; este încheerea suprafirească a unui proces dialectic, care dealtfel pare a trece graniţele antropologicului, pentru a lua proporţii cosmice, — lucru pe care îl remarcă şi sfântul Apostol Pavel (I Cor. 15, 37—38).

Această sinteză, acest proces dialectic se realizează însă numai în măsura în care ne lăsăm copleşiţi de mister, numai dacă ne împărtăşim de darurile mântuitoare ale lui Hristos, numai dacă turnăm ceva din Hristos în fiinţa noastră. Avem de ales între Adam, cel ce a căzut rob legii păcatului, şi între Hristos care a înviat „cu moartea pre moarte călcând", pentrucă „precum în Adam toţi mor, aşa în Hristos vor învia toţi", (I Cor. 15, 22).

Prin învierea Sa din morţi Hristos primeşte certificatul suprem de pedagog divin al omenirii. Şi poatecă nicăiri nu se poate vedea mai bine valoarea pragmatică —aşi zice vitală — a dogmelor ca în această dogmă a învierii. Căci ea nu rămâne o simplă afirmare teoretică a unei realităţi transcendente, ci se constitue în scop pasibil, în valoare transfiguratoare a existenţii umane.

De n'a înviat Hristos, lumea ar trebui să aştepte un alt Hristos care s'o învieze, să-şi justifice prin înviere prezenţa teandrică — cheea de boltă a dogmaticei şi a moralei creştine, rugul de foc al oricărei avânt expansiv şi începutul oricărei sfinte comuniuni. De aceea bine zice tot sfântul Apostol Pavel: „Omeneşte vorbind, dacă nu învie morţii, ce folos am că m'am luptat cu fiarăle în Efes? Să mâncăm şi să bem că mâne o să murim", (I Cor. 15, 32).

Cine este convins de înviere, este convins implicit de realitatea istorică a lui Hristos Mântuitorul, de valoarea eternă a creştinismului şi de necesitatea vitală a moralităţii. Invierea acordă în deosebi moralităţii o serioasă temelie transcendentă. Pentrucă o existenţă concepută „sub specie resurectionis" este incomparabil superioară, aceleia rezultată dintr'o oricât de savantă „ştiinţă a moravurilor". A trăi spre a învia este mai mult decât a trăi spre a via. Ori a trăi spre a învia este a trăi spre a via prin Hristos.

Aşadar învierea este element preponderant al unui stil de viaţă cu totul nou: stilul vieţii creştineşti. Un stil de viaţă care şi-a demonstrat trăinicia străpungând milenii. De aceea, parafrazând şi inversând termenii sf. Apostol Pavel, din citatul pe care l-am amintit la început, am putea spune: Intrucât propoveduirea noastră s'a dovedit a nu fi zadarnică şi întru cât credinţa noastră este lucrătoare, e dovadă că Hristos a înviat!

Pr. **Ioan Opriş**

Nr. 251/1942 (25) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului **Dobra,** jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei Dobra şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salar dela stat.
2. Parohia, până la edificarea sau cumpărarea unei case parohiale, se va îngriji de locuinţă corespunzătoare protopopului.
3. Sesiune parohială în extenziune de 14 jugăre în materă şi 3 jug. 800 stj. p. în filie, teren arabil de cl. I.
4. Stolele parohiale usitate în tract.
5. Diurnă de protopop dela stat.
6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare, se vor înainta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, în termenul fixat.

Dobra, la 2 Martie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul protopopesc al tractului Dobra.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU Lei 25

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit NICOLAE *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu**; *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* Nicolae. *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

INFORMAŢIUNI

HRISTOS A'NVIAT! Trimitem, de ziua Invierii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, iubiţilor noştri cetitori toate dorirele de bine, şi de sănătate, şi de cât mai apropiată pace în lume şi ţară!

Jurământul recruţilor. In garnizoana *Sibiu* s'a desfăşurat Duminecă solemnitatea de punerii jurământului de recruţi. In Piaţa Regele Ferdinand, pe o tribună improvizată s'a ţinut slujba religioasă în prezenţa reprezentanţilor autorităţilor şi a altor fruntaşi ai vieţii publice locale. După slujba religioasă a vorbit părintele consilier *Dr. Spiridon Cândea,* arătând însemnătatea jurământului, ear la sfârşit a cuvântat tinerilor ostaşi ai contingentului 1942 şi 1943 dl General *Pleniceanu,* cerând să fie gata cu toţii pentru jertfa pe care Ţara, Regele şi Conducătorul o aşteaptă dela fiecare ostaş. Urale lungi au răspuns din piepturile recruţilor la cuvintele însufleţite ale dlui General.

Adunare generală a ţinut, în 25 şi 26 Martie c., despărţământul Arad al Asociaţiei Clerului „A. Şaguna", deschisă prin cuvântul rostit de păr. *I. Ardeleanu,* preşedinte al acestui despărţământ. După comunicările privitoare la activitatea cercurilor religioase, părintele *I. Buţiu* a ţinut o disertaţie binevenită, „Mărturisirea ortodoxă a lui Petru Movilă şi Sinodul dela Iaşi", dela a cărui ţinere se împlinesc 300 de ani. Adunarea a decis să se trimită, din fondurile despărţământului, la Dubăsari, în Transnistria, un număr considerabil de cărţi de rugăciuni şi manuale de religie, ca răspuns la solicitarea primită. S'au adus apoi hotărâri relative la activitatea preoţească în educaţia extraşcolară.

Chestiunea jidovească, în Slovacia, are să fie definitiv rezolvată, a declarat reprezentanţilor presei ministrul de interne al guvernului slovac. Inlăturarea jidovilor, din toate ocupaţiile importante pentru viaţa poporului, a spus ministrul, este porunca ceasului de faţă. Jidovii excluşi dela activităţi principale vor fi întrebuinţaţi până la unul la alte domenii de muncă, unde nu vor avea de executat, decât muncă manuală.

Informaţii de actualitate aflăm în cartea, acum apărută, scrisă de Ernest Clam, despre „iudaizarea înaltei societăţi engleze dela Disraeli (mai exact D'Israeli) până la Hore-Belisha". Cetitorul acestui volum este condus în anumite cercuri iudaice şi francmasone, ca să facă cunoştinţă cu ele şi să tragă concluzii, hotărându-şi apoi singur atitudinea. Cartea, în românește (96 pg.), sub titlul „Lord Cohn", este editată de Librăria Pavel Suru, Bucureşti. Se găseşte de vânzare şi la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Dumineca Sfintelor Paşti, în 5 Aprilie 1942, la ora 4 dimineaţa „Sfânta Inviere", serveşte I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* înconjurat de un mare sobor de preoţi. — La ora 9½ Sf. Liturgie, serveşte tot I. P. Sf. Mitropolit înconjurat de un sobor frumos de preoţi. Atât la Inviere, cât şi la sfânta Liturghie predică I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae.*

Poşta redacţiei

Pr. *I. S.* în *V.* Lucrarea, pentru sărbătorile de acum, întârziată.

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: **Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.**

„CASSA DE PĂSTRARE"

institut de credit şi economii S. A. în Sălişte

Capital Lei 1.250.000·— Reg. Bancar Nr. 9/1934

Bilanţ anual încheiat la 31 Decemvrie 1941

Aprobat de adunarea generală ordinară din 28 Martie 1942

Activ. Cassa: numerar efectiv Lei 118.966·—; Disponibil la bănci în ţară: Lei 42.800·—; Portofoliul de titluri: Titluri româneşti cu venit fix: Efecte publice v. n. 2500·—. In portofoliu v. r. 1050·—; cu venit variabil: Acţiuni necotate la bursă v. n. 940.400·—. In Portofoliu v. r. 129.032·—; Titluri străine v. n. 660.300·—. In portofoliu Lei 9·—; Totalul portofoliului de titluri Lei 130.091·—; Debitori: din ţară: Debitori fără garanţii: In portofoliu Lei 178.993·—; Debitori garantaţi cu diverse: In portofoliu Lei 156.331·—; Totalul debitorilor Lei 335.324·—; Creanţe în conversiune conform legii din 7 Aprilie 1934. In portofoliu 1,985.617·—. Cedate 193.578·—. Total Lei 2,179.195·—; Imobile: Pentru uzul propriu şi înmagazinare de mărfuri 600.000·—; Alte imobile Lei 6,450.850·—; Total Lei 7,050.850·-; Mobilier Lei 375.727·-; Conturi diverse (debitoare) Lei 1,541.129·—; Conturi tranzitorii debitoare Lei 37.434·—. Totalul activului Lei 11,811.516·—.

Conturi de Ordine: Cauţiuni statutare Lei 110.000·—; Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse Lei 3,482.485·—; Depozite de titluri şi alte valori în păstrare Lei 398.223·—. Total Lei 3,990.708·—.

Pasiv: Capital social Lei 1,250.000·—; Fond de penzii şi ajutor al funcţionarilor Lei 157.436·—; Depuneri spre fructificare: Din ţară: depuneri vechi reduse prin aranjament, la vedere 4,187.416·—; pe termen 5,244.190·—; Total Lei 9,431.606·—; Creditori din ţară: Creditori reduşi rate întârziate 113.704·—; Creditori nereduşi, noui: la vedere 665.192·—. Total Lei 778.896·—; Angajamente de reescont: In ţară: In conversiune (cota redusă) Cedate Statului Lei 193.578·—; Total pasiv Lei 11,811.516·—.

Conturi de Ordine: Deponenţi de cauţiuni statutare Lei 110.000·—; Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse Lei 3,482.485·—; Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare Lei 398.223·—. Total Lei 3,990.708·—.

Profit şi Pierdere la 31 Decemvrie 1941

Debit. Cheltueli de administraţie: Salarii Lei 69.783·—; Diverse Lei 97.402·—. Total Lei 167.185·—; Impozite şi taxe Lei 70.656·—; Totalul cheltuelilor Lei 237.841·—.

Credit. Dobânzi încasate; dela debitori Lei 15.983·—; Comisioane încasate Lei 324·—; Venitul portofoliului de titluri: Din cupoane exigibile Lei 2583.—; Venitul imobilelor Lei 180.914·—; Incasări din creanţe amortizate Lei 38.037·—. Totalul veniturilor Lei 237.841·—.

Consiliul de administraţie

Verificat şi găsit în conformitate cu codul de comerţ şi legea pentru organizarea şi reglementarea comerţului de bancă.

Consiliul de cenzori

(31) 1—1

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC Sibiu, 12 Aprilie 19 Nr. 15

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mi[illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Desăvârșirea necesară preotului

„Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este". (Matei 5, 48).

Iubite frate,

Ți-am vorbit pe larg în ultima scrisoare despre importanța și necesitatea unei viețuiri virtuoase, despre exemplul viu de trăire și făptuire a păstorului de suflete, despre însemnătatea și valoarea calității lui morale, calitate fără de care orice propoveduire creștină rămâne un glas care «strigă în pustie», sau în cel mai bun caz ajunge să fie o bună vestire, stingherită la fiecare pas de viața prihănită a vestitorului.

In ortodoxie însă păstorul de suflete este totdeuna și preot, este purtător al unui dar special, primit prin sfânta taină a hirotoniei. Darul acesta face din om un «slujitor al celor sfinte», un «ispravnic al Tainelor lui Dumnezeu». Păstorul de suflete este deci în ortodoxie și un liturghisitor.

In nici o altă chemare și funcțiune a misiunii sale preoțești nu ajunge preotul într'un contact atât de intim, atât de adevărat și substanțial, atât de viu și real cu Mântuitorul, ca în rolul său de liturghisitor. In sfânta liturghie preotul este făcut direct părtaș preoției Mântuitorului. Aici în sfânta Cuminecătură preotul poartă în mânile sale pe însuși Dumnezeu Creatorul, pe Dumnezeu Mântuitorul nostru al tuturora. In această taină preotul vine în contact nemijlocit — întocmai așa pe cum au fost Apostolii — cu Iisus Hristos cel euharistic. Mânile noastre, buzele noastre, limba noastră ating Isvorul sfințeniei și în fiecare liturghie noi ne adăpăm din paharul vieții din Hristos Mântuitorul lumii. Aici preotul se întâlnește și intră într'o legătură personală și reală cu Mântuitorul.

Știu, iubite frate, că în toate zilele vieții tale ai fost deosebit de atent și foarte îngrijorat oridecâteori a trebuit să întâlnești o persoană mai însemnată, sau să primești vizita unui superior. Ți-ai rânduit în asemenea împrejurări în chip cu totul special casa, ți-ai premenit hainele, te-ai gândit la toate amănuntele primirii și chiar la cuvintele cu care vei întâmpina pe superior. In fața lui ai avut apoi o atitudine de mare cuviință și de nețărmurit respect.

Dacă în felul acesta te-ai pregătit pentru primirea unui superior — care rămâne totuși numai un om, — *gândește cum trebue să te pregătești pentru întâlnirea ta cu Stăpânul vieții tale, cu Dumnezeu însuși? Gândește cât de curat trebue să fie sufletul și trupul tău, pentru a atinge cu vrednicie, în sfânta liturghie, pe Iisus Hristos Mântuitorul nostru?*

Mi-ai spus în repetate rânduri că, citind sfintele evanghelii, sufletul tău s'a tulburat văzând indiferența, răceala, nepregătirea și răutatea cu care oamenii din vremea aceea au primit pe Mântuitorul. In cursul citirii și după aceea ai gândit adeseori că dacă ai fi trăit tu în zilele acelea, ai fi fost de sigur altfel. Ai gândit că te-ai fi pregătit stăruitor și ai fi primit cu nețărmurită dragoste, cu mare interes și cu toată cuviința în casa ta și în sufletul tău pe Mântuitorul. Ai gândit că ar fi fost pentru tine cea mai înaltă fericire să poți sta aproape de Hristos, să vezi lumina lui, să simți prezența lui și să vorbești cu însuși Fiul lui Dumnezeu.

Așa gândești despre trecut, — dar uiți cu mare ușurință datoria ta prezentă și nu-ți dai seama că în sfântul altar tu primești, tu întâlnești și intri în contact real cu Mântuitorul Hristos. Tu preot creștin, tu slujitor al altarului, adeseori nu ești cu nimic mai bun, nu ești cu nimic mai vrednic, — nu ești astfel decât ceea ce au fost contimporanii vieții pământești ai Mântuitorului...

Meditează deci, iubite frate, asupra faptului, că sfânta liturghie este actul cel mai sublim al preoției tale, și că în această slujbă întâlnești și primești real pe Fiul lui Dumnezeu. Și meditând asupra acestui adevăr vei înțelege cu ușurință motivele pentru care *slujba de liturghisitor reclamă dela tine o stare de curățenie sufletească și trupească, o stare de puritate morală identică cu sfințenia.* Vei înțelege motivele pentru care cu drept cuvânt sfântul Ioan Gură de Aur a spus:... «Când invocă pe Duhul sfânt și săvârșește înfricoșata jertfă, când neîncetat atinge cu mânile sale pe Stăpânul tuturor lucrurilor, spune-mi în ce rang punem noi pe preot? Câtă curățenie sufletească și câtă pietate nu-i pretindem noi? Ce curate trebue să-i fie mânile, ca instrumente ale unor astfel de taine, ce curată trebue să-i fie limba, însărcinată să pronunțe cuvintele acelea? Există oare un grad de sfințenie și de curățenie, la care să nu fie dator a se ridica un suflet, care primește în el pe Duhul lui Dumnezeu? Atunci și îngerii înconjoară pe preot și tot corul puterilor cerești umplu tot locul dimprejurul sfântului altar întru mărirea celui ce stă aici spre jertfire...

«Ce fel de om trebue să fie cel ce este ambasador în fața lui Dumnezeu pentru întreg poporul și care cere ca Dumnezeu să fie îndurător pentru toate păcatele nu numai ale celor vii, ci și ale celor morți?» (Despre preoție, cartea VI, cap. IV). Cu adevărat, un asemenea om trebue să fie plin de curățenie, de lumină și de toată sfințenia.

Și vei înțelegere în același timp motivele pentru care «Liturghierul» dă pe larg toată învățătura despre felul cum trebue să se pregătească preotul prin rugăciune, prin meditație, pin ajunare și înfrânare pentru actul săvârșirii sfintei liturghii.

Ni se spune, și eu cred, că preoții aceia care s'au înălțat la gradul de sfințenie cerut și «au săvârșit cu cuget curat sfintele taine, când sunt gata să-și dea ultima suflare, îngerii, la plecarea lor din lumea aceasta, le formează garda princială de jur împrejur, din respectul pentru taina ce-au purtat-o în sufletele lor», (Sf. Ioan Gură de Aur: Despre preoție, cartea VI, cap. IV). Fericiți preoții aceia care ajung la această înaltă vrednicie morală, la această înaltă desăvârșire!

Al tău frate iubitor:
Pr. **TEOFIL**

Carte pastorală,

adresată clerului și poporului eparhiot, de P. S. Sa Episcopul NICOLAE COLAN al Clujului, la Praznicul Invierii Domnului 1942

„Veniți de luați lumină"
(Din sfânta slujbă a Invierii)

Iubiții mei fii sufletești,

Bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să săvârșim cu evlavie curgerea postului celui mare. Șapte săptămâni de-a-arândul ne-am nevoit întru omorârea poftelor noastre celor trupești, prin înfrânarea de bună voie. Am făcut-o aceasta fiind încredințați că numai scuturând cătușile ucigătoarelor patimi ale trupului putem purcede pe cărarea neprihănită a viețuirii întru slobozenia lui Hristos. Căci patimile robesc spre moarte, iar înfrânarea slobozește spre viață.

La dulcea chemare a Maicii noastre Biserici am alergat cu toții să petrecem cu zdrobire de inimi pe Fiul lui Dumnezeu pe drumul negrăitelor Sale Patimi, ca să ne facem astfel vrednici și de isbăvitoarele roduri ale învierii Lui.

Văzutu-l-am intrând pentru cea din urmă oară în Ierusalimul ucigător de proroci — și un fior de mândrie sfântă ne-a străbătut sufletul când am auzit răsunând din pieptul mulțimilor obștească strigare de slavă: **„Osana, Fiul lui David! Bine este cuvântat celce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!"** *(Matei 21, 9). Văzutu-l-am apoi în Vitania, în casa lui Simon leprosul, unde o muiere evlavioasă, cu mir de mare preț i-a uns trupul spre îngropare — și inima ni s'a umplut de duioșie. Văzutu-l-am la cina cea de taină, înconjurat de ucenicii săi, vestindu-și sărbătorește răscumpărătoarele Patimi și așezând taina preacuratei Impărtășanii întru care se vor izbăvi creștinii până la sfârșitul veacurilor — și inimile noastre s'au strâns de înfricoșatele vestiri ce s'au desprins depe buzele Mielului. Văzutu-l-am pradă uneltirilor mișelești ale căpeteniilor neamului jidovesc — și sufletul nostru s'a umplut de mânie sfântă împotriva judecătorilor mincinoși. Văzutu-l-am îngenunchiat pe stânca din grădina Ghetimani, rugându-se cu sudori de sânge în fața paharului jertfei pe care avea să-l bea până'n fund cu o dumnezeiască seninătate — și ne-am îngrozit de întunecata priveliște. Văzutu-l-am vândut de Iuda cel fără de lege — și ne-am cutremurat de fapta întunecată a celui ce nu s'a sfiit să dea în mâna ucigașilor pe bunul său Învățător și Stăpân. Văzutu-l-am făcut de ocară, scuipat și bătut de netrebnica obște întărâtată — și dreapta noastră tulburare nu mai avea margini. Văzutu-l-am suind sub povara crucii, sub a lacrimilor Maicii Sale și ale iubitului său ucenic Ioan, dealul Golgotei — și lacrimile noastre au curs șiroae. Iar când l-am văzut răstignit pe cruce între doi tâlhari, apoi murind și îngropându-se cu svon de cântare lină, secase și izvorul lacrimilor noastre; nu mai puteam decât să murmurăm printre suspinuri rugăciunea:* **„Inchinămu-ne Patimilor Tale, Hristoase; arată-ne nouă și mărită învierea Ta..."**

Ci iată că jalea noastră cumplită întru negrăită bucurie s'a întors, căci a treia zi **„Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le".** *Zăbranicul durerii s'a ridicat de pe ochii noștri înroșiți de lacrimi și duhul nostru se scaldă azi în baia de cerească lumină a învierii Domnului.*

Prin părinteasca dragoste a Tatălui celui din ceruri și prin ascultarea credincioasă până la moarte a Fiului Său s'a șters păcatul. Povara lui nu ne mai apasă, osânda lui nu ne mai înfricoșează. Prin învierea lui Hristos boldul morții s'a frânt și nevătămător s'a făcut. Iadul s'a surpat, cu întunericul lui cu tot, și peste dărâmăturile lui netezite raiu nou a înflorit, ca întru el să se sălășluiască toți cei ce se împărtășesc din acelaș Păhar al vieții și din aceeaș Pâne cerească, pe care ne-a dat-o prin moartea Sa Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Cei ce vor gusta din acest Păhar și din această Pâne, care este Hristos, vor vedea cât e de bun Domnul... Umplea-se-va inima lor de mângâierile covârșitoarei Lui iubiri, pentrucă din Patima lui preacurată și din slăvita Lui înviere vor învăța a cunoaște tot belșugul binecuvântărilor cari așteaptă dincolo pe toți ceice aici, întru necazuri și strâmtorați, plinesc porunca cea mare a iubirii de Dumnezeu și de oameni. Din luminatul praznic al Paștilor creștinești se vor încredința, că **„nu sunt vrednice pătimirile vremii de acum să se asemene cu slava cea viitoare care va să se descopere întru noi",** *(Rom. 8,*

18). Această slavă viitoare își va răsfrânge mângăetoarele sale raze și asupra vieții noastre din veacul cel pieritor — și așa vom gusta măcar în parte — și aici pe pământ — dulceața raiului celui ceresc.

Iată, iubiții mei fii sufletești, înțelepciunea vestită până la sfârșitul veacurilor, de cuvântul Crucii care numai **„pentru cei peritori este nebunie, iar pentru ceice ne mântuim este puterea lui Dumnezeu“,** *(I Cor. 1, 18). Iată covârșitoarea lumină care a strălucit în lume din mormântul întru care s'a culcat, trei zile, Domnul vieții, pentruca biruind moartea și înviind cu mărire, să dăruiască viață veșnică tuturor celorce cred într'însul.*

Drept aceea, ascultați chemarea plină de dragoste sfântă rostită de părinții voștri cei duhovnicești din fața altarelor strămoșești noastre Biserici: **„Veniți de luați lumină!“** *Veniți de vă împărtășiți din lumina pururea strălucitoare a iubirii și măririi lui Hristos. Deschideți-vă larg porțile inimilor voastre, ca să străbată în ele această lumină și să dobândiți astfel călăuză nesmintită pe cărările întortochiate și pline de ispite ale vieții acesteia și vă apropiați tot mai mult de înfloritele pajiști duhovnicești ale împărăției lui Dumnezeu.*

Nici o întristare să nu întunece sau să umbrească măcar bucuria voastră din ziua praznicului sfintelor Paști. Știm că pentru păcatul neascultării de Evanghelie, pentru ispita trufiei și nesațului după deșarte măriri, lumea se sbate'n necazuri cumplite; toată făptura suspină — ca'n chinurile facerii — așteptând din nou punerea de fii ai lui Dumnezeu. Neamurile pământului și-au împrăștiat feciorii — și-odată cu ei s'au împrăștiat inimile.

Este aceasta, dragii mei, o încordare eroică pentru legea lui Hristos și pentru dumnezeiasca lui rânduială care va trebui să se sălășluiască în lume. Conștiința părtășeniei noastre la uriașa năvală împotriva cumplitului vrăjmaș ne înalță sufletele noastre, și în acelaș timp ne întărește credința, că jertfele apărătorilor Crucii și dreptății lui Hristos nu vor rămânea fără roduri, ci îndurarea lui Dumnezeu va face să se plinească mângăetoarele graiuri rostite de Domnul prin gura proorocului său Ieremia: **„Eu îmi cunosc gândurile pe cari le am față de voi, gânduri bune și rele, ca să vă pregătesc un viitor cu nădejde. De mă veți căuta din toată inima voastră, mă veți afla — zice Domnul — și voi schimba răstriștea voastră“,** *(Ier. cap. 29).*

Cu asemenea gânduri și simțăminte să vă îndulciți sufletele în ziua marelui praznic al Invierii Domnului.

Incolo — «câte sunt adevărate, câte sunt cinstite, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt de iubit, câte sunt cu nume bun», (Filipeni 4, 8), să Vă siliți a le face; și Dumnezeul păcii va fi cu Voi.

Iată, dragii mei fii sufletești, dumnezeeștile învățături și părintești povățuiri pe care vi le trimit cu toată dragostea mea, de praznicul sfintelor Paști, fiind încredințat că le veți pune la inimă.

Dorind din tot sufletul meu, ca sfintele sărbători să le petreceți sănătoși și plini de toată îndestularea duhovnicească — și să le ajungeți întru mulți și fericiți ani. Vă trimit solia creștinești noastre biruințe: Hristos a înviat!

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtășirea sfântului Duh să fie cu voi cu toți.

Dată în reședința noastră episcopească, la praznicul sfintelor Paști din anul Domnului 1942.

Al vostru al tuturor de tot binele voitor:

† NICOLAE
episcop

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Din pastoralele arhierești de Sf. Paști

– Spicuiri –

I

P. S. Sa Episcopul *Ventamin* al Caransebeșului adresează credincioșilor Săi părintești sfaturi și îndemnuri, spunând:

...Invierea lui Hristos este temelia credinței noastre, pentrucă „de n'a înviat Hristos, zadarnică este propovedulrea noastră“ — ne asigură sfântul Apostol Pavel (I Cor. 15, 14).

Biserica noastră are la temelia ei această credință în Invierea Domnului... toate vrăjmășiile îndreptate contra ei au rămas zadarnice, și nu au putut o clăti, deoarece este zidită pe temelia adevărului propoveduit de Iisus Hristos. De aceea trebue, iubiți credincioși, să ne alipim cu toată credința și cu tot sufletul nostru de Biserica noastră strămoșească ortodoxă, pe care a întemeiat-o și o conduce Mântuitorul Hristos, ca singurul ei cap, și prin urmașii apostolilor, cari sunt episcopii și preoții lor.

...Vremurile grele prin cari trecem, zăngănitul armelor, durerile și lipsurile cele multe ale vieții nu trebue să ne întunece bucuria acestei sfinte zile a luminoasei „învieri“, care este „praznicelor praznic și sărbătoare este sărbătorilor“, „întru carea binecuvântăm pe Hristos întru toți vecii“.

Aceasta este ziua dragostei, a împăcării, „care a deschis nouă ușile raiului, Paștile cele ce sfințesc pe toți credincioșii“. Ca să putem simți în toată măreția lui bucuria acestui praznic, trebue „să ne curățim simțirile“, ca să scoatem din inimile toastre toate patimile, făcând loc iubirii frățești.

Din această putere a dragostei, care covârșește toate, răsar toate bunurile pentru sufletul nostru. De aceea lăsați la o parte toată grija cea lumească și grăbiți-vă cu mic cu mare, cu inimă curată și împăcați în suflet cu toții, ca să vă împărtășiți din bucuria acestui luminos praznic, plecându-Vă inimile la picioarele Mântuitorului, căci El ne spune: „Eu sunt învierea și viața, cel ce crede în Mine, deși va muri, viu va fi“, (Ioan 11, 25). Faceți pe Hristos stăpân al vieții voastre, El să vieze în voi, cu darurile Sale cele bogate, cu iubirea Sa cea veșnică, ca să deveniți „făptură nouă“.

Ca să murim însă cu Hristos, trebue să suferim cu El, „să ne lepădăm de noi, să luăm crucea și să-I urmăm Lui“. Eroii noștri scumpi merg la moarte pentru izbăvirea Patriei cu credința în Mântuitorul nostru Hristos, care-i călăuzește pe urmele jertfei spre a ajunge la viața cea veșnică pentru izbânda Crucei împotriva celor fără Dumnezeu. Poporul nostru, stând în slujba Țării și Neamului se roagă Tatălui ceresc, ca după ce a ajuns Vinerea Patimilor, să-i ajute, ca întreg Neamul, cu toți frații cari mai pătimesc sub stăpânire străină, să ajungă și Invierea la o nouă viață națională, căci „bine este, a fi toți frații împreună“.

„Români creștini,, adunați-vă cu toții în lumina caldă a credinței în Dumnezeu, pentru ca să primiți din înaltul cerului în sunet de clopote semnul credinței veșnice a Dumnepeului nostru ocrotitor“, este îndemnul creștinesc pe care ni-l face viteazul și înțeleptul Conducător al statului în aceste vremuri de grea cumpănă, când se hotărește soartea popoarelor pentru mulți ani înainte și pe care suntem datori să-l urmăm cu toții.

II

Din pastorala P. S. Sale Episcopului *Nicolae* al Orăzii:

...Mare este astăzi bucuria oamenilor celor credincioși pe pământ și nespusă veselia îngerilor în ceruri. Și nu fără temei.

Căci Paștile sânt praznicul *crèdinței* noastre creștinești. Invierea din morți a Domnului ne arată limpede tuturor, că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, căci numai Dumnezeu fiind a putut să se smulgă singur, cu putere și cu atâta mărire, din legăturile atotstăpânitoare ale morții și ale mormântului.

Paștile sânt în al doilea rând praznicul *vieții*. Noi dintru'nceput pentru viață am fost ziditi, pentru viața trăită întru fericita ascultare a poruncilor lui Dumnezeu. Dar, am căzut din harul acestei fericite stări și — prin neascultare — am deschis în lume drum larg și nefericit stricăciunii, păcatului și morții. Mântuitorul Hristos, ca un al doilea Adam, a biruit — prin învierea sa cea preamărită și atotputernică — stricăciunea, a învins moartea și a deschis izvor nesecat de viață nouă.

Paștile sânt, în al treilea rând, *praznicul de biruință al binelui asupra răului*. In sguduitoarea săptămână a patimilor cu sufletele cutremurate am văzut cum s'a deslănțuit toată ura și răutatea omenească, toate puterile răului și ale întunerecului, împotriva Domnului și cum nu s'au liniștit, până ce nu L-au răstignit și nu L-au omorât ca pe un făcător de rele pe crucea de pe Golgota.

In praznicul luminat de astăzi aș dori mai mult decât oricând să mă cobor în căminurile și în inimile voastre ale tuturor, ca — în numele Domnului Hristos celui înviat din morți — să Vă mângâi pe toți pentru necazurile și greutățile de tot felul care știu că vă apasă pe cei mai mulți.

Pe câmpurile de bătălie se făurește, prin vitejia uimitoare și prin jertfa darnică a celor mai buni fii ai neamului, viitorul nostru și al urmașilor noștri. La această nouă zidire a viitorului românesc trebue să ne luăm toți, și noi cei de acasă, partea noastră de jertfă. Și ni-o putem lua în mai multe feluri.

Intâi, *să ne rugăm* Dumnezeului părinților noștri, căci rugăciunea este cea mai puternică armă de luptă duhovnicească a bunului creștin.

Dar mai ales să ne rugăm în Duminici și sărbători, când toți trebue să ne plecăm genunchii în fața altarelor străbune și să sorbim putere din jertfa cea nesângeroasă a Domnului Hristos. Căci Duminica e ziua de prăznuire a Invierii Domnului și a pogorârii Duhului Sfânt, Duminica e ziua întemeierii Bisericii, așezământul mântuirii noastre.

In al doilea rând *să muncim* cu îndoită hărnicie ogoarele străbune și să scoatem din glia lor frământată cu sudoarea noastră pânea cea de toate zilele pentru iubiții noștri ostași de pe front, pentru pruncii noștri, nădejdea de mâne a neamului și pentru toți ceilalți fii ai țării.

In al treilea rând *să jertfim din putinul* nostru, ori de câte ori ni se cere, pe altarul bisericii și al patriei, pe masa orfanilor și a văduvelor de război, pe patul de suferință al răniților și al bolnavilor, pe vatra săracilor și a tuturor celor obidiți și dosădiți.

Dacă acestea le veți plini, binecuvântarea lui Dumnezeu cu voi va fi.

III

Din pastorala P. S. Sale Episcopului *Andrei* al Aradului:

O sete nepotolită după o viață nesfârșită a sădit Dumuezeu în noi. Setea aceasta nu poate izvorî din trupul cel muritor, care este țărână și în pământ se întoarce, ci este glasul sufletului nemuritor, ce însetează după Dumnezeul cel „viu“, izvorul de Viață. Dumnezeu n'a făcut moartea, nici nu se bucură de pieirea celor vii. El a zidit pe om spre nestricăciune, și numai prin pisma diavolului moartea a intrat în lume, ca plată a păcatului.

Din Invierea Domnului cunoaștem că Invierea nu vine decât după Golgota, și Viața cea veșnică nu răsare decât numai din biruința asupra morții. De aceea „păziți-vă întru dragostea lui Dumnezeu și așteptați mila Domnului nostru Iisus Hristos, spre Viața cea veșnică“.

Pentru vremea noastră se potrivesc cuvintele psalmistului: „Ochii lui Dumnezeu spre neamuri privesc. Ne-ai cercat pe noi, Dumnezeule. Cu foc ne-ai lămurit pre noi, precum se lămurește argintul. Băgatu-ne-ai pre noi în cursă, pus-ai necazuri pe umărul nostru, ridicat-ai oameni pe capetele noastre. Trecut-am prin foc și prin apă și ne-ai scos pre noi întru repaus“,

Nu va rămânea nebăgată în seamă de Dumnezeu, nici o picătură din sângele fiilor neamului nostru, acești „ostași ai lui Hristos, credincioși până la moarte“, cari de un an de zile luptă pentru apărarea Crucii. Eroii neamului pot spune și ei: „Impăratul lumii, pre noi cei ce murim pentru legile Lui, iarăși ne va învia cu învierea de Viață veșnică“. Acest sânge de jertfă pregătește marea zi de Inviere și pentru țara noastră creștină.

VI

Din pastorala P. S. Sale Episcopului *Vasile* al Timișorii:

...Oricât de grea ni s'ar părea viața, în aceste zile de grea încercare pentru noi toți, pentru țara și neamul nostru, vestea bună a învierii Domnului, vestea acestei biruințe asupra a tot ceea ce este suferință, durere și chiar moarte, e sortită să trezească în noi, ca buni creștini, și buni români, deplină bucurie. Bucurie pentru nădejdea ce ni-o chezășuește ea, că toată patima noastră de azi, tot sbuciumul și toată truda noastră vor fi, în cele din urmă, încununate de isbândă. Și oricât de întunecată ar fi noaptea durerilor și a îngrijorării noastre pentru viitor, soarele de Paști, răsărit din mormântul Domnului, o spulberă. Și într'aureste cu raze de strălucire nădejdile noastre de viitor. Căci puterea credinții noastre creștine, întemeeată pe învierea Domnului, e sortită să ne fie reazim în toate încercările. Și apărătoare față de toate loviturile soartei, ori cât de grele ar fi ele, oricâtă tulburare și amărăciune ar aduce în sufletele noastre.

...Glia noastră strămoșească este azi răscolită de morminte noui, până în cele mai îndepărtate întinderi ale ei. Morminte cari ascund sub țărâna lor floarea tineretului nostru românesc. Aceste vieți tinere s'au jertfit, privind spre Cel Răstignit, pentru isbânda Crucii Lui și pentru desrobirea pământului țării noastre, în care se proslăvește numele Lui cel prea sfânt. Jertfa eroilor noștri, apuși în morminte, asemănându-se — oricât de slab — cu jertfa Celui ce a apus în mormântul dela poalele Golgotei, ne îndreptățește să nădăjduim, ca din ele să isvorască învierea neamului. Cum a isvorât din mormântul Domnului mântuirea a toată suflarea din lume.

Dar, pentru ca roadele jertfei lor să nu se spulbere prin nevrednicia noastră, a celor de acasă, se cere ca și noi, călăuziți fiiind de lumina Invierii, să ne străduim ca, prin toată gândirea și viețuirea noastră, prin toată lucrarea și așteptările noastre să le cinstim amintirea și să sporim prețul jertfei lor, făcându-l viu și lucrător pentru întărirea și înălțarea din viitor a neamului și pentru refacerea hotarelor țării.

...Să ne învățăm — la lumina Invierii — să prețuim, mai mult ca până acì, pacea și curățenia familiei, sfințenia legăturii dintre soț și soție, dragostea de copii și respectul față de părinți, cari toate formează cheagul vieții noastre deobște și chezășuesc trăinicia și înălțarea din viitor a neamului nostru. Să ne rugăm Domnului Dumnezeului nostru, ca darul de sus, pricinuit de Invierea Fiului Său, să ne împuternicească a înstăpâni în țara noastră o viață nouă, mai creștină, plină de duhul înaintașilor, mari români și buni creștini. O viață românească și creștină, în stare să ne asigure, odată cu reînvierea sufletului neamului, și reîntregirea, după dorurile și nădejdile ei avântate, a hotarelor țării, astăzi atât de nefiresc schimbate. Ca în lăuntrul lor să se poată adăposti, în chip firesc și liber, toată suflarea românească, oriunde și în orice obidă s'ar sbate.

Dogma Invierii, element dinamic al vieții creștine

Dogma nu-i numai o formulă rigidă şi seacă a credinţei creştine, ci şi sâmbure care germinează şi rodeşte viaţă morală; ea naşte norma morală, care îndrumează şi călăuzeşte paşii vieţii noastre pe cărările ce duc la desăvârşire şi sfinţenie. Cu alte cuvinte, dogma, — însuşită nu numai mintal, ci şi duhovniceşte şi însoţită de puterea harului divin şi de contribuţia străduinţei noastre personale — nu-i un element static, ci unul dinamic, afirmare şi promovare a vieţii creştine.

Acest adevăr se constată mai evident şi mai din plin cu privire la dogma Invierii din morţi a Mântuitorului. Dogma Invierii nu-i numai însăşi temelia sistemului dogmatic al creştinismului, ca una care-i dovedeşte dumnezeirea şi îi deschide perspectiva eshatologică, — ci este şi element de bază, dinamizare şi susţinere a vieţii creştine. Mărturisirea clasică a Sf. Ap. Pavel: „Dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este atunci propoveduirea noastră, zadarnică însă şi credinţa noastră", (I Cor. 15, 14) exprimă nu numai adevărul că cu Invierea Mântuitorului stă sau cade întreg creştinismul, ci şi — cel puţin indirect — adevărul că fără dogma Invierii viaţa noastră este zadarnică, fără sens şi neproductivă.

Ce însemnează viaţa omului fără adevărul Invierii Domnului, ne ilustrează foarte bine situaţia sf. Apostoli în intervalul de timp, în care nu aveau convingerea tare şi nestrămutată, că Mântuitorul a înviat cu adevărat; erau timizi, retraşi şi ascunşi de frică, statici, pentrucă în răstimpul acesta nu trăiau certitudinea împlinirii marei minuni. De îndată ce, însă, în inimile lor s'a statornicit credinţa puternică în Inviere (desigur şi în urma învestirii lor cu puterea de sus a sf. Duh, condiţionată şi aceasta de Inviere!), sf. Apostoli au devenit îndrăzneţi, curajoşi, vajnici şi neobosiţi crainici ai învăţăturii Stăpânului. Ei au devenit o forţă dinamică din momentul în care au crezut şi mărturisit cu Petru: „Pe acest Iisus l-a înviat Dumnezeu, cărula noi toţi suntem mărturii", (Fapte 2, 32). Invierea Mântuitorului a fost pentru sf. Apostoli nu numai piatra de temelie şi obiectul de căpetenie al propoveduirii lor, ci şi puterea care-i stimula, susţinea şi întărea în muncă, luptă şi suferinţă: „Şi cu mare putere mărturiseau apostolii despre Invierea Domnului Iisus", (Fapte 4, 33). Când sf. Apostol Pavel vorbea lui Festus despre învierea Mântuitorului, procuratorul l-a socotit nebun, iar Pavel drept răspuns a zis: „Nu sunt nebun, puternice Festus, ci grăiesc cuvintele adevărului şi ale înţelepciunii", (Fapte 26, 25). Paginile Sf. Scripturi cuprind mărturii bogate despre dinamismul excepţional, cu care adevărul Invierii a investit pe sfinţii Apostoli (Cf. Fapte 2, 32; 3, 15, 26; 4, 10; 5, 30; 13, 30—37; 26, 23; 28, 31).

Invierea lui Iisus este temelia nemuririi noastre şi chezăşia învierii noastre la a doua a Sa venire în lume: „Cel ce a înviat pe Hristos din morţi, va face vii trupurile voastre cele muritoare", (Rom. 8, 11). Dacă Hristos n'ar fi înviat, ar fi însemnat că nici noi nu vom învia şi că odată cu intrarea noastră în răceala şi întunecimea mormântului se pune capăt şi vieţuiri noastre. In acest caz, „suntem mai de plâns decât toţi oamenii", (I Cor. 15, 19). Insă „acum Hristos a înviat din morţi, s'a făcut începătură celor adormiţi... Căci precum toţi mor în Adam, aşa toţi vor fi făcuţi vii în Hristos" (I. Cor. 15, 20 şi 22).

Invierea Mântuitorului dă vieţii noastre o perspectivă de dimensiuni cereşti şi infinite, care depăşeşte limitele strâmte ale immanenţei şi saltă în transcendenţă.

Această perspectivă de dimensiuni cereşti, deschisă nouă prin Inviere, dă vieţii noastre o semnificaţie înaltă şi un sens sublim. Din realitatea ei rezultă concluzia logică, că noi nu trăim pentru pământ şi vremelnicie, ci pentru cer şi veşnicie.

Credinţa nestrămutată în Invierea Domnului şi vieţuirea potrivită întru toate acestei credinţe este însăşi condiţia şi calea fericirii şi mântuirii noastre: „Că de vei mărturisi cu gura ta pe Domnul Iisus şi vei crede în inima ta, că Dumnezeu l-a înviat din morţi, te vei mântui" (Rom. 10, 9).

Dogma Invierii inspiră şi orientează toată viaţa noastră. Când ştim că viaţa noastră nu se isprăveşte odată cu moartea fizică, ci se continuă în perspectiva eshatologică, când ştim că prin înviere ajungem la judecată, atunci ne alcătuim cu totul altfel viaţa noastră: ca pentru cer şi veşnicie, şi nu ca pentru pământ şi vremelnicie! Ea intensifică şi dinamizează străduinţa noastră morală, căci prin înviere ştim că ajungem la viaţă şi fericire veşnică, pe care nădăjduind-o, îndurăm toate necazurile şi chinurile, numai ca să ne unim pentru totdeauna cu Hristos: „Celor ce prin răbdarea lucrului bun caută slavă şi cinste şi nestricăciune, viaţa veşnică", (Rom. 2, 7). Ne dă încredere şi putere de rezistenţă şi luptă cu toate greutăţile vieţii acesteia trecătoare, inspirându-ne duhul de jertfă în toate acţiunile noastre.

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-ne să fim vrednici de Invierea Ta din morţi!

Preot Dr. C. Sârbu

Sfintele Slujbe din Săptămâna mare

In catedrala din Sibiu Sfintele slujbe din săptămâna mare s'au desfăşurat într'o atmosferă de adâncă evlavie şi mare participare de popor credincios.

La toate a slujit P. S. Episcop al Maramureşului, Dr. Vasile Stan, cu mare sobor de preoţi.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a fost împedecat de-a servi, aflându-se suferind.

Joi seara a predicat P. C. Prot. Prof. Aurel Nanu, Vineri seara la Prohodul Domnului a rostit o cuvântare P. C. Prot. Mihail Neagu, în ziua 1 de Paşti s'a citit luminoasa Pastorală a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, iar a doua zi de Paşti a predicat I. P. C. Sa Părintele Arhim. Vicar Teodor Scorobeţ.

Nr 18.400|1941

Circulară

Către Onoraţi Membrii Clerici şi mireni ai Adunării protopopeşti electorale din Protopopiatul Orăştiei

In temeiul delegaţiei date la 9 Februarie 1942 de către Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, pentru săvârşirea alegerii de protopop al Orăştiei şi în conformitate cu dispoziţiile Regulamentului în vigoare, de procedură la alegerea de protopopi în Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, am onoare a convoca la şedinţă Consiliul protopopesc, pe ziua de 24 Aprilie a. c. ora 9 a. m. în şcoala confesională din Orăştie, pentru examinarea cererilor introduse la Concurs şi pentru stabilirea tabloului de candidare la postul de protopop al protopopiatului Orăştiei.

Totodată convocăm pe aceeaş zi, — 24 Aprilie a. c. — Adunarea electorală protopopească, în biserica parohială din Orăştie, la ora 10·30 a. m., la slujba Invocării Duhului Sfânt şi la deschiderea adunării electorale pentru săvârşirea alegerii de protopop.

Sibiu, 7 Aprilie 1942.

Arhim. ***Teodor Scorobeţ***
Comisar consistorial

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — In 19 şi 20 Martie 1942 s'a ţinut în *Brad* adunarea despărţământului Zarand al Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna", sub preşedinţia P. C. părinte protopop Ioan Indrei. Prezenţi toţi preoţii tractului.

In *prima zi* dimineaţa, după slujba invocării Duhului Sfânt la care a predicat părintele *Axente Ursa*-Luncoiul de sus, despre fariseism în diferitele sale aspecte, mânecând dela cuvintele sfântului evanghelist Luca 12, 1—7, preoţii au trecut în sala festivă a căminului cultural, unde părintele protopop, în cuvântul de deschidere a şedinţei, pune la sufletul preoţimii porunca ceasului: trăirea în Hristos şi înduhovnicirea vieţii credincioşilor, îndemnând preoţimea să se facă „tuturor toate" pe teren religios, cultural şi social pentru o cât mai reuşită pastoraţie.

Cucernicii preoţi, preşedinţi ai grupurilor religioase, au făcut dări de seamă despre activitatea celor 5 grupuri religioase alé tractului Zarand în cursul anului 1941/42.

S'a citit bine documentata conferinţă despre „Datoriile credincioşilor în timp de războiu", de părintele *Aurel Barna*-Mesteacăn.

In urma unor discuţii la care au luat parte P. C. protopop, C. preoţi Iosif Tisu senior, Gheorghe Bona, Hariton Eşanu şi Ştefan Corpadea, pentru o mai intensă activitate a grupurilor religioase, s'a decis ca'n satele cu populaţia mai adunată la un loc, să se coordoneze programul cercurilor religioase cu al cercurilor culturale ale învăţătorilor, cu program dublu: religios şi cultural naţional.

După amiazi s'a slujit vecernia de un sobor de preoţi, la sfârşitul căreia părintele *Tiberiu Perian*-Crişan a citit o instructivă meditaţie, în vederea mărturisirii preoţilor, mânecând dela cuvintele: „Dar pe când oamenii dormeau, a venit vrăjmaşul, a semănat neghină în grâu şi s'a dus", [Mat. 13, 25].

A urmat mărturisirea preoţilor.

A *doua zi* s'a slujit sfânta liturgie a darurilor mai 'nainte sfinţită, de un sobor de preoţi în frunte cu P. C. părinte protopop. Strana a fost susţinută de corul preoţilor, a cantorilor din tract şi a elevilor gimnaziului de fete din Brad sub conducerea părintelui Virgil Perian-Brad. La priceasnă a citit o meditaţie părintele *Ştefan Corpadea*-Zdrapţi pornind dela cuvintele „Dumnezeu este scăparea şi nădejdea noastră şi ajutor grabnic la vreme de necaz" [Ps. 45, 1]. A urmat împărtăşirea preoţilor, cantorilor şi a membrilor Oştii Domnului din tract. Apoi s'a slujit parastas pentru preoţii, cantorii decedaţi din protopopiat.

Trecându-se în Căminul cultural, părintele protopop, adresându-se cantorilor şi ostaşilor Domnului, îi îndeamnă să colaboreze la o cât mai intensă viaţă spirituală a parohiilor din care fac parte prin pilda vieţii lor de fiecare clipă.

In atenţia generală şi-a citit părintele *Virgil Perian*-Brad o binevenită conferinţă despre datoriile şi purtarea cantorilor în sfânta biserică, înainte şi în timpul sfintelor slujbe.

Mai mulţi cantori şi ostaşii Domnului au executat diferite pricesne vechi şi cântări de ale Oştii Domnului.

In numele cantorilor din protopopiat mulţumeşte părintelui protopop şi părintelui conferenţiar, — pentru grija şi sfaturile folositoare ce li s'au împărtăşit, — cantorul N. Crişţiu-Crişcior. — Pr. *Ştefan Corpadea.*

*

— In ziua de 26 Martie 1942 preoţii protopopiatului *Avrig* s'au întrunit în conferinţă de primăvară, în fruntaşa comună Avrig.

In cadrul serviciului divin, părintele *Marcu Budac*-Arpaşul de jos, a ţinut o meditaţie (Col. I 12, 17), cu subiect potrivit vremilor de azi. In decursul serviciului toţi preoţii s'au mărturisit şi împărtăşit cu sfintele taine.

Conferinţa şi-a continuat desbaterile într'o clasă a şcoalei primare din loc, începându-se cu „Impărate Ceresc". Preşedinţia conferinţei este luată de P. C. domn *Aurel Nistor*, protopopul tractului. Deschizând şedinţa urează bun venit preoţilor noui.

După aceea îşi desvoltă conferinţa: Contribuţia preotului la consolidarea nouei Românii. Arată rolul preotului român în trecutul depărtat şi apropiat al neamului, atinge evenimentele actuale şi şcoate concluzia că ţara noastră se va aşezà pe temelii noui.

In partea a doua a programului se trece la partea administrativă. Se explică felul cum să se întocmească conturile de gestiune, cum să se facă rapoartele ş. a.

Preoţii cer între altele ca prestaţia de muncă obştească, cerută prin lege oricărui cetăţean al statului, să fie în aşa fel satisfăcută încât autoritatea lor morală, în mijlocul poporului, să nu fie ştirbită.

De încheere, în numele preoţilor, se expediază o telegramă I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani, urând ani mulţi şi fericiţi Inaltului Chiriarh. — Pr. *Axente Tomuş.*

*

— Preoţimea ortodoxă a tractului *Mercurea* s'a întrunit în conferinţă pastorală, sub conducerea P. C. Sale părintelui *Dumitru Ciuchendea* protopop, într'una din salele şcoalei primare din loc. Părintele *Ioan Venica* citeşte meditaţia despre sfânta Cuminecătură.

In şedinţa de după amează urmează darea de seamă a părintelui *Ioan Luca* despre activitatea pastorală a preoţimii tractului în 1941.

Părintele *Nicolae Fora* face dare de seamă despre activitatea cercurilor pastorale-religioase ale despărţământului, accentuând roadele lor binefăcătoare.

Părintele *Nicolae Opriş* s'a ocupat, în darea sa de seamă, despre activitatea aşezămintelor religioase.

S'au cetit lucrări apoi de preoţii *Ioachim Marcu*-Tău şi *Ioan Marcu*-Păuca. Părintele protopop le întregeşte prin sfaturi şi îndemnuri date preoţimii de-a sta mereu de pază în mişcarea sectară.

Şedinţa se închee cu îndemnul P. C. Sale părintele protopop de-a face la timpuri potrivite misiuni în parohiile cu sectari. — Pr. *Ioan I. Popa*-Reciu.

*

— In 11 Martie a. c. s'a ţinut conferinţa preoţească a preoţimii din tractul Oltul, în parohia centrală *Sercaia.* La ora 8 în biserica parohială s'au săvârşit sf. slujbă, utrenia cu mărturisirea preoţilor şi sfânta liturghie înainte sfinţită, cu împărtăşirea tuturor cucernicilor slujitori.

Au rostit cu acest prilej meditaţii: înainte de mărturisire C. părinte Simion Iacob şi înainte de cuminecare C. părinte Al. Florea.

La ora 10, în cancelaria oficiului protopopesc, Prea C. părinte Chirion Marcu protopopul tractului a deschis conferinţa cu o însufleţită cuvântare, prin care slujitorii sânt chemaţi la cea mai îndatoritoare acţiune misionară.

Preşedinţii celor 5 cercuri religioase îşi citesc rapoartele de activitate a cercurilor, ear părintele Al. Florea, ca secretar al conferinţei, prezintă darea de seamă de activitatea despărţământului pe 1941.

C. părinte Valeriu Voineag din Braşov evócă impresii şi constatări din călătoria misionară a episcopatului ardelean în Basarabia şi Transnistria.

Pentru subiectul „Preotul misionar în faţa sectelor religioase, mijloace pentru stăvilirea propagandei sectare şi readucerea celor rătăciţi la credinţa bisericii" — lucrat şi prezentat biroului de toţi preoţii, — C. păr. Mircea, citind lucrarea cucerniciei sale, aduce câteva norme şi mijloace de acţiune dintre cele ce se cred mai potrivite.

După unele comunicări şi ordine, P. C. părinte protopop Chirion Marcu aduce mulţumiri tuturor celor ce au contribuit cu lucrările lor la desvoltarea subiectelor stabilite, cât şi celor ce au luat parte activă prin sugestiile date şi face urarea ca întorcându-se fiecare la parohia sa, să aducă cât mai mult spor şi binecuvântate roade misionare în via Domnului. — *Coresp.*

Mari bucurii sufleteşti la închisoarea din Sibiu

De câteva luni părintele *Ştefan Moraru*, preotul catedralei, a fost numit provizor duhovnic al penitenciarului din Sibiu. Sf. Sa a îndrăgit îndată aleasa misiune ce i s'a încredinţat şi a făcut tot ce i-a stat în putinţă ca să vină în ajutorul sufletesc al deţinuţilor, peste 300 la număr. A început a-i cerceta prin celule spre a-i cunoaşte şi a-i mângâia. Apoi prin slujirea sfintei liturghii cu răspunsurile date de deţinuţi în 2 voci şi instruiţi tot de părintele Moraru şi adunările religioase dela vecerniile din postul mare, se silea să-i înalţe sufleteşte şi să-i povăţuiască pe căile Domnului, îndemnându-i la spovedanie.

Dar nu numai atât, ci găsind câţiva buni creştini, cu dare de mână, a reuşit să adune frumoase daruri pentru împodobirea capelei cu veştminte preoţeşti, cărţi şi odoare. Şi astfel prin daniile familiilor *Pinciu, Droc* şi *Bădilă* din Răşinari s'au cumpărat un rând de odăjdii, cărţi de ritual, un epitaf, cădelniţă, cruce şi altele, în valoare de 72 mii lei. Sfinţirea acestor odoare s'a făcut în Dumineca Floriilor după sfânta liturghie. Cu acest prilej a predicat la sfânta litărghie părintele *N. Vonica*, iar după sfinţirea odoarelor a vorbit Sf. Sa părintele *St. Moraru*, mulţumind celorce au jertfit pentru podoaba Casei Domnului.

In vremea postului s'au spovedit şi s'au împărtăşit cu sfintele taine aproape toţi deţinuţii. In Joia Mare deţinuţii au luat parte la slujba sfintei liturghii şi sfinţirea Paştilor şi deniilor, slujite de părintele Şt. Moraru şi N. Vonica, iar Vineri s'a săvârşit taina sf. Maslu tot de preoţii sus amintiţi. In sfârşit părintele Moraru a slujit pentru deţinuţi sfânta Inviere noaptea la ora 5, împreună cu sfânta liturghie. Iar în a doua zi de Paşti lanţul bucuriilor sufleteşti pentru deţinuţi s'a încoronat cu sfânta liturghie slujită tot de preoţii *Şt. Moraru* şi *N. Vonica*, împreună cu arhidiaconul *I. Circov*. Cu acest prilej părintele Moraru a citit deţinuţilor înălţătoarea Pastorală de Paşti a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. Iar la sfârşitul liturghiei un frumos grup de surori din *Oastea Domnului*, cari veniseră cu daruri pentru cei închişi departe de familiile lor, au cântat o duioasă cântare religioasă. Apoi părintele N. Vonica în câteva cuvinte a lămurit rostul şi lupta Oastei Domnului. Deţinuţii erau aşa de mişcaţi sufleteşte, încât unul din ei a luat cuvânt şi a mulţumit cu lacrimi în ochi, pentru dragostea fraţilor ostaşi ai Domnului.

Cu acestea şirul bucuriilor sufleteşti dela închisoarea din Sibiu a ajuns o culme înaltă. Părintele Şt. Moraru şi aici ca în tot locul unde a fost chemat de Stăpânul său, poate fi mulţumit că truda şi alergările Sf. Sale au dat roade frumoase.

Remarcăm, că slujba Invierii la acest penitenciar nu s'a mai săvârşit până acum, dar se va continua în fiecare an pentru înviorarea şi întărirea şi a acestor loviţi de amară soarte.

Prăznuirea Invierii Domnului printre răniţii noştri dragi

Grija, faţă de cei în suferinţă, o am socotit, totdeauna, ca o obligaţie mare a oricărui suflet de creştin; este o obligaţiune ce izvoreşte din porunca dumnezeească: „Să iubeşti pe deaprôapele tău, ca însuţi pe tine"... şi care ne este explicată atât de măreţ în pilda „Samariteanului miiostiv".

Această obligaţie este însă mai categorică azi, ca oricând.

Avem atâţia suferinzi, doar în jurul nostru, semeni căzuţi între tâlharii credinţii creştine, — cari aşteaptă în toate clipele o mână întinsă spre alinarea suferinţelor lor.

Biserica noastră socoteşte această ajutorare a fiilor ei, aflaţi pe patul durerii, ca cea mai importantă misiune a ei.

De aceea şi de praznicul Invierii Domnului a ţinut să ducă lumină de bucurie şi nădejde prin toate spitalele noastre de răniţi, aflaţi acî la Sibiu, întărind şi îmbărbătând, în credinţa lor, pe iubiţii noştri răniţi.

Toţi răniţii din toate spitalele locale au fost mărturisiţi şi împărtăşiţi, şi spre a arăta felul purtării de grijă al conducătorilor acestor spitale, luăm spre exemplificare spitalul Z. I. Nr. 476 de sub destoinica şi părintească conducere a distinsului prof. univ. *Dr. E. Ţeposu*, secondat în greaua-i misiune de harnica şi neobosita Dsale soţie, dna *Gina Ţeposu*, care, adevărat, ca o maică iubitoare, faţă de proprii săi fii, îngrijeşte neobosită de răniţii aflaţi acest spital.

Această distinsă română nu poartă numai de paradă vestmântul „Crucii Roşii", ci se jertfeşte pentru ideea sublimă a acestei instituţii.

Ce bine ar fi pentru neamul nostru, dacă şi alte femei de-ale noastre şi-ar înţelege astfel rostul lor în aceste clipe grele ale neamului!

S'ar găsi în adevărata ţinută a femeilor creştine cu suflet de româncă iubitoare de patrie.

Răniţii din acest spital trăesc ca într'o adevărată familie. Iar conducătorii spitalului nu lipsesc un moment, din mijlocul lor. Astfel Sf. Paşti au fost petrecute întreolaltă.

In prima zi s'a slujit şi acî slujba Invierii şi li s'au împărţit răniţilor Sf. Paşti, iar confesorul spitalului a luat dejunul împreună cu răniţii într'o bucurie şi dragoste de nedescris.

A doua zi de Paşti răniţii au dat o reuşită şezătoare culturală şi patriotică. La această întrunire familiară, pe lângă nelipsiţii Dr. E. Ţeposu, comandantul spitalului şi dna G. Ţeposu, au mai luat parte P. C. părinte Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei teologice cu dna, prof. Gidionescu cu dna, dna Dr. Măcelariu, Dr. Hager medic cpt. precum şi numeroşi domni şi doamne din societatea sibiană.

Reuşita şezătorii a fost mai presus de aşteptări.

Seninătatea, pacea sufletească, curajul şi răbdarea în suferinţă a soldaţilor răniţi, au fost relevate şi recunoscute atât de P. C. părinte Dr. Stăniloae, care a vorbit de încheere din partea publicului asistent, cât şi de dl prof. Dr. E. Ţeposu în cuvântul său de mulţămire, adresat tuturor.

Atât răniţii spitalului, cât şi publicul participant, au trăit într'adevăr clipe de adevărată înălţare sufletească, fiind convinşi, că nu se puteau petrece sărbătorile Invierii Domnului mai potrivit şi mai creştineşte.

Pr. I. T. Munteanu

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Praznicul duhovnicesc dela mânăstirea Sâmbăta de sus

In Vinerea izvorului tămăduirii din acest an a avut loc la mânăstirea dela Sâmbăta de sus obişnuitul pelerinaj.

Pelerinii veniţi în număr destul de mare, faţă de timpurile grele ce le străbatem şi de vremea ploioasă, au avut mari bucurii duhovniceşti.

S'a slujit sfânta Liturghie atât la altarul mânăstirii, cât şi în aerul liber. I. P. S. Sa a hirotonit cu acest prilej pe Cuv. prodiacon Arsenie Boca întru ieromonah, iar pe tânărul absolvent de teologie Vasile Şortan întru diacon pentru trebuinţele mânăstirii.

Predica înălţătoare şi duioasă a I. P. S. Sale a stors lacrimi pelerinilor.

A urmat sfinţirea apei la fântâna tămăduitoare şi un sf. Maslu cu mare sobor de preoţi.

Mânăstirea lui Constantin Brâncoveanu a reînviat în toată puterea duhovnicească. Peste Ţara Oltului suflă cu putere duhul lui Dumnezeu prin mijlocirea mânăstirii reînviate din mormântul în care o aşezaseră adversarii neamului şi ai credinţii drepte.

Din prilejul

vizitei dnei Alexandrina Cantacuzino la Sibiu în sărbătorile Paştilor, comitetul Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, filiala Sibiu, a ţinut o importantă şedinţă Miercuri, 8 Aprilie ora 5 d. a. Dna Alex. Cantacuzino, preşedinta generală a Societăţii, salutat cu simţite cuvinte de dna Sofia Şt. Meteş, preşedinta Filialei Sibiu, a dat îndemnuri impresionante la muncă şi a promis sprijinul pentru deschiderea la Sibiu a unui internat pentru elevele şcolilor secundare.

Păr. Dr. D. Stăniloae a elogiat activitatea uriaşe a dnei Alex. Cantacuzino şi a mulţumit pentru ajutorul promis în vederea deschiderii unui astfel de internat la Sibiu.

INFORMAŢIUNI

Mulţămire. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* mulţămeşte tuturor celor ce i-au trimis felicitări şi urări de sfintele Paşti şi le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări.

Dispoziţie salutară. Ministerul culturii naţionale a dispus, în legătură cu terminarea anului şcolar, ca în cursul lunii Iunie a. c. elevii, însoţiţi de profesorii lor, să viziteze sfintele noastre mânăstiri, muzeele, locurile istorice şi instituţiile cu renume ale ţării.

La Crucea de pe dealul Feleacului s'a slujit o impresionantă solemnitate a *Invierii Domnului*, la care au asistat numeroşi credincioşi, sosiţi dela Turda şi din alte oraşe ale ţării. Dela Bucureşti a venit dna *Alexandrina Cantacuzino*, însoţită de dnele Mioara general *Pleniceanu* şi *Sofia Meteş* din Sibiu. Slujba Invierii, făcută sub auspiciile Societăţii naţionale a femeilor ortodoxe, a fost săvârşită lângă troiţă de preotul Bunea, ajutat de teologul Todea. După terminarea slujbei, a rostit o frumoasă cuvântare dna Alexandrina Cantacuzino, spunând că această Cruce nu este semn de resemnare: e semnul biruinţii neamului nostru asupra vrăjmaşilor; Crucea aceasta ne arată drumul spre victoria noastră finală. Dna Cantacuzino mulţumeşte dlui general *Vâlcu*, prefectul judeţului Turda, pentru înfăptuirea iniţiativei, luate de Societatea femeilor, de-a înălţa această grăitoare troiţă pe dealul Feleacului.

Serviciul militar. Decretul-lege dela 25 Martie 1942 stabileşte durata serviciului militar, pentru toate armele, la *doi* ani. Incorporarea tinerilor, cari au împlinit 20 de ani, se va face la 15 Octomvrie al fiecărui an.

Dela catedrala ortodoxă din Beiuş. Toate predicile din săptămâna Patimilor şi dela praznicul Invierii au fost rostite anul acesta, în catedrala dela Beiuş, de P. Sf. Sa Episcopul **Nicolae** al eparhiei Oradei. P. S. Sa a predicat despre: Apostolul Iuda, Lăpădarea şi căinţa apostolului Petru, Domnul în grădina Ghetsimani, Cu Domnul pe drumul crucii, Cele trei cruci de pe Golgota, Invierea Domnului. — Cuvintele P. S. Sale a fost urmărite cu cea mai adâncă evlavie de mulţimea credincioşilor.

Act de mulţămire. In numele sfintei biserici din *Crihalma*, protop. Cohalm, exprim mulţămirile noastre lui *Ioan Vlad* şi soţiei sale *Maria* născută *Bucuţa*, pentru darul unui rând de sfinte ornate, în valoare de 12.000 lei făcut bisericii noastre. — Pr. *Dionisie Bucur*.

Studenţi din Transnistria la universităţile din Iaşi şi Bucureşti. Preşedintele Asociaţiei românilor transnistrieni, dl *N. P. Smochină*, ceruse în Ianuar a. c. dlui guvernator prof. Alexianu acordarea de burse pentru intelectualii moldoveni din Transnistria, cari urmează să-şi completeze studiile la universităţile din ţară. Dl guvernator a aprobat 50 de burse à 5000 lei lunar, ear dl ministru al culturii naţionale, I. Petrovici, a dispus primirea studenţilor transnistrieni la universităţile din Iaşi şi Bucureşti. Astfel, în ziua de 25 Martie Martie 1942, s'a desfăşurat la universitatea din Iaşi solemnitatea primirii primului grup de studenţi moldoveni din Transnistria: 16 studente şi 27 studenţi. In grija deosebită ce o poartă autorităţile noastre faţă de generaţia românilor transnistrieni, un nou grup de studenţi va veni curând la universitatea din Bucureşti.

Autori români traduşi în limba germană. O mare editură din Viena va publica, în curând, în limba germană, operele complete ale scriitorilor români Ionel Teodorianu şi Liviu Rebreanu.

Şi ziarele sânt mai scumpe. Cu ziua de 28 Martie 1942 s'au scumpit şi ziarele din ţara noastră. Ziarele bucureştene, care au săptămânal cel mult 60 papagini, se vând cu *5 lei* exemplarul, cele cu cel mult 30 pagini săptămânal, cu *3 lei*. Ziarele din provincie au să se vândă cu 3 lei exemplarul, fără considerare la numărul paginilor.

Comemorare. Cu prilejul împlinirii a 350 de ani dela naşterea vestitului pedagog *Ioan Amos Komensky*, oraşul Praga a comemorat pe acest mare învăţat printr'o conferinţă ţinută la postul de radio praghez. Komensky-Comenius, născut într'o comună din Moravia, la 28 Martie 1592, făcuse parte din Biserica Fraţilor Cehi, al cărui şef a şi ajuns. In timpul războiului de 30 de ani a trebuit să părăsească ţara împreună cu alţi fraţi, protestanţi, şi să treacă în Germania, Polonia, Ungaria, unde a lucrat câţiva ani, ca pedagog, apoi în Olanda, — aici, la Amsterdam, a răposat în 1670. A îmbogăţit ştiinţa pedagogică a timpului său cu valoroase opere, Pomenirea lui este astfel deplin meritată.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Dumineca Tomii în 12 Aprilie 1942 serveşte I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi dela centru şi provincie. Predică I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ*.

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: **Prof. Dr. Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 400.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 19 Aprilie 1942 — Nr. 16

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

rostită de I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE la deschiderea sesiunii ordinare a Adunării Eparhiale, în Dumineca Tomii (12 Aprilie) 1942

Hristos a înviat!

Prea Cucernici părinți,

Domnilor deputați,

Ne aflăm încă învăluiți în atmosfera duhovnicească a luminatului praznic al Invierii Domnului. In sufletele noastre stăruesc simțirile și gândurile pline de încredere și de nădejde pe cari acest praznic le prilejuește. Și ar fi de dorit ca starea aceasta de suflet să continue a dăinui cât mai mult înlăuntrul nostru și al întregului neam românesc, căci în împrejurările actuale avem mare lipsă de credința în înviere și de tot ce reprezintă ea.

Prin înviere ni se chezășuește legătura noastră cu veșnicia, prin ea avem certitudinea că nu suferința și moartea au cuvântul din urmă, ci fericirea și viața. Invierea e dovada biruinței binelui asupra răului, a luminii asupra întunerecului, a dreptății asupra nedreptății. Ea ne ajută să suportăm greutățile fără să descurajăm, ea dă putere celor ce luptă în slujba binelui.

Invierea ni se oferă și nouă în încercările prin cari trecem ca cel mai întremător izvor de putere sufletească. Suferințele prezente individuale și naționale devin ușor de suportat când mijesc la orizontul vederii noastre biruințele ce ni le asigură Invierea Domnului. Frații noștri căzuți în cruda robie maghiară, soțiile și copiii cari și-au pierdut sotul și părintele iubit în lupta grea pentru apărarea credinței, ostașii cari stau în ploaia de gloanțe, toți sorb din credința în înviere puterea de a biruì greutățile lor știind că după ele urmează biruința binelui și a vieții.

Dar la valorificarea aceasta a învierii în sensul sporirii puterii de rezistență a neamului în grelele încercări de azi, e chemată în mod special Biserica și preoțimea ei. Aceasta e misiunea principală a slujitorilor Bisericii în vremurile actuale. Precum în trecut Biserica s'a apropiat de durerile neamului și de aspirațiunile lui, făcându-și-le ale sale proprii, îmbrățișând soartea neamului și ușurând-o, așa trebue să facă și azi.

De sigur Biserica rămâne credincioasă menirii ei de-a propoveduì evanghelia și de-a întări împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Dar azi nu poate fi despărțită această misiune a ei de problemele timpului, de greutățile neamului. Evanghelia își arată în asemenea vremuri dumnezeirea sa întrucât devine izvor de putere pentru biruința asupra greutăților în cari se sbate neamul. Năcazurile vieții trebue folosite pentru încreștinarea sufletelor, iar pe măsura sporirii creștinătății lor se învinge acele năcazuri.

Războiul însuși trebue utilizat pentru adâncirea trăirii religioase. Acesta e sensul pozitiv al lui, odată ce știm că orice rău e îngăduit de Dumnezeu pentruca prin el să îndrepte pe cei greșiți și să desăvârșească pe cei buni. Slujitorii altarului vor proecta asupra războiului lumina credinței, iar din frământările lui vor scoate învățăminte pentru întărirea credinței obștei credincioșilor.

Războiul este ocazia celor mai mari jertfe pentru colectivitate și pentru Dumnezeu. Iar jertfa este lucrul cel mai plăcut lui Dumnezeu, precum ne arată prin pilda Fiului Său. Preoții vor învăța poporul să nu evite jertfele, ci să sporească în puterea de-a le aduce.

Războiul e un criteriu care arată în ce măsură patria este pentru un popor bunul cel mai scump, în ce măsură ea e chivotul care cuprinde oasele strămoșilor și izvorul de viață pământească pentru urmași. Când ne slujim patria ne aflăm în cel mai deplin acord cu voia lui Dumnezeu. Cu cât conștiințele sunt mai întărite în duhul cel drept al lui Hristos, cu atât purtătorii lor se vor identifica mai mult cu durerile colectivității naționale și se vor jertfì pentru alinarea lor.

In realitatea crudă a războiului trebue să vedem așa dar un anumit fel de prezență a lui Dumnezeu în istorie. Domnul aruncă popoarele în cuptorul de foc pentruca să le curățe de zgură. El stă cu ele la judecată, îndemnându-le să se îndrepte.

Cei ce suntem slujitorii Bisericii sau stăm cu inima aproape de ea, avem datoria să transformăm împrejurările războiului în factori producători ai unei întoarceri la credință.

Rugăciunea preoților trebue să fie mai caldă și să îmbrățișeze aspirațiunile poporului. Vor ajuta astfel atât la transformarea sufletelor, la apropierea lor de Dumnezeu, cât și la înfăptuirea idealurilor naționale. Cuvântul lor să răsune mai părintește, mai înfiorat de puterea credinței și mai încălzit de dogoarea dragostei de suflete. Durerile azi apasă copleșitor pe aproape fiecare om. Inima fiecăruia e mai deschisă cuvântului de mângâiere, dar se poate împietrì mai ușor de nu i se împărtășește.

Preotul trebue să fie gata de ajutor în fiecare clipă și să-i îndemne pe credincioși la ajutorarea reciprocă.

Oricât de apăsătoare și de tulburi ar fi timpurile de azi sau din viitorul apropiat, e lucru știut că perdut e numai cel fără de curaj și fără de nădejde. Incercările războiului pot vântura toate cele din afară. Rezistența sufletului nu poate fi însă înfrântă de nici o armă și de nici un eveniment. Dar ea nu poate fi nici înlocuită prin arme. Iar această rezistență a sufletului Biserica e chemată cea dintâi să o întărească prin întemeierea lui pe puterea credinței.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să dăruiască înțelepciune și conducătorilor noștri ca să găsească în tot momentul căile cele mai nimerite de acțiune și de orientare pentru conservarea neamului.

Popoarele mari pot să se arunce în vâltoarea evenimentelor fără riscul a însași existenței lor. Dar popoarele mici trebue să cântărească cu chibzuială fiecare factor și orice pas al lor, căci dacă printr'o mișcare greșită aduc asupra-le rostogolirea unor forțe ce le copleșesc, acest lucru poate să le fie fatal.

Biserica, ca de altfel întotdeauna, are un însemnat rol în acțiunea de conservare a neamului în asemenea vremuri de răscruce, căci ea fiind un factor prin excelență conservator s'a obișnuit să lucreze cu prudență și înțelepciune și sfatul ei este totdeauna de cel mai mare folos.

Onorată Adunare Eparhială,

In anul trecut, aflându-ne în preajma deslănțuirii evenimentului excepțional al războiului împotriva bolșevismului, am găsit că nu e momentul nimerit să convocăm obișnuita sesiune anuală a Adunării Eparhiale.

Să nu considerați deci o întrelăsare a împlinirii unei datorii amânarea sesiunii din anul trecut, ci ca un fapt impus de puterea evenimentelor.

Rapoartele ce vi se vor prezenta de către Consiliul Nostru Arhiepiscopesc spre cercetare și judecare, vor cuprinde deci activitatea forurilor și instituțiilor noastre bisericești pe doi ani.

Sunt convins că membrii Adunării Eparhiale participă azi la această examinare a activității Arhiepiscopiei noastre și la stabilirea programului de acțiune viitoare mai apăsați ca oricând de conștiința răspunderii proprii în ce privește contribuția ce sunt datori să o aducă la ajutorarea Bisericii întru împlinirea marei ei misiuni.

Cu acestea salutându-Vă cu părinteasca dragoste cea întru Domnul Iisus Hristos și implorând binecuvântarea lui Dumnezeu peste lucrările Adunării noastre, declar sesiunea ei din anul 1942 deschisă.

Noul Testament

revăzut de Prea Sfințitul Episcop NICOLAE COLAN

Sărbătorile Invierii Domnului ne-au adus frumosul dar al Noului Testament tipărit la Cluj într'o ediție revăzută de Prea Sfințitul Episcop *Nicolaĕ Colan*.

Cu sensibilitatea-I cunoscută pentru aroma vechiului grai românesc, Prea Sfințitul Episcop ne-a dat un text care nu supără cu înoirile de cuvinte și de sintaxă pe cari le întâlneam aproape în toate traducerile mai nouă, ci păstrează rezonanța tradițională a sfintelor cuvinte. Dând mai jos „Lămurirea" Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan, promitem să scriem mai pe larg asupra acestui eveniment.

*

O lămurire

Știut este că'n zile de cumplită viforniță ca cele de acum, creștinii caută cuvântul dumnezeesc cu mai multă sete decât în zilele de pace binecuvântată. Si e și firesc să fie așa. Căci, mai cu seamă în asemenea vremi, unde ar si putea să alerge ei după povață și mângâere, dacă nu la nesecata fântână de înțelepciune și mângâeri a dumnezeeștii Scripturi?

Pricini ca acestea ne-au îndemnat să dăm la lumină și să puneam la îndemâna iubiților noștri fii sufletești, dacă nu Biblia întreagă, cel puțin Noul Testament al Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Mărturisim că dintru început ne ispitea gândul să scoatem la iveală, cu slove de azi, tipăritura Noului Testament așa cum a izvodit-o neuitatul Mitropolit Andrei Șaguna. Voiam, anume, ca și prin aceasta să ne arătăm osebita noastră cinstire față de marele «dătător de legi și datini» al sfintei noastre Biserici. Ne-am dat însă seama degrab, că dela tipărirea Legii celei nouă de către marele ierarh, până azi, au trecut aproape o sută de ani. Se cuvenea deci să mai tocmim haina graiului șagunian pe trupul vremii de azi.

Cu ajutorul lui Dumnezeu treaba aceasta am și făcut-o. Dar în strădania noastră ne-am ferit, întru cât ne-a fost cu putință, să ne atingem de mireasma cea dulce a graiului bătrânesc.

Sarcina ne-a fost mult ușurată de numeroasele tălmăciri — românești și streine — ale Noului Testament, pe cari le-am ispitit cu nu puțină luare aminte. Folositoare ne-a fost mai ales luminoasa tălmăcire a Prea Fericitului nostru Patriarh Nicodim, precum și a învățatului Părinte Grigorie (Gala Galaction). Iar unde am avut vreo nedumerire mai adâncă, ne-am dus chiar la izvorul de obârșie, adecă la cel grecesc, ca să dobândim lămurire deplină.

Săvârșind lucrul nostru, mulțumim cu smerenie bunului Părinte ceresc pentru ajutorul ce ni l-a dat; și tot îndurărilor Lui ne rugăm, ca să dăruiască pace, sănătate și iertare de păcate tuturor celor ce vor stărui întru cuvioasa ispitire a acestei sfinte Cărți.

La praznicul Floriilor din anul Domnului 1942

Episcopul NICOLAE

Iisus cel nebiruit

Iisus este numele în jurul căruia se duce o luptă necurmată de două mii de ani. Dela jidovii contimporani cu El şi până la David Strauss, Renan, Nitsche, Lenin şi ataţia adepţi de ai acestora, contimporani cu noi, s'a dus împotriva Lui o furioasă campanie de defăimare, dar în acelaş timp milioane de credincioşi şi-au făcut din inimile lor tron al slavei Lui. De câteori s'a încercat să se aşeze peste mărirea Lui o lespede a uitării, cioplită şi îngroşată de o masivă erudiţie şi ferecată cu tot felul de abilităţi, Iisus a înviat şi mai orbitor de strălucire, şi mai cuceritor de inimi.

Oricărei cărţi scrise cu gândul să-L micşoreze, să-L alunge din suflete, i s'a răspuns imediat cu zece, nemăsurat mai documentate şi mai convingătoare prin forţa de evidenţă a adevărului.

Măreţia lui Iisus este mărturisită nu numai de devotamentul integral al credincioşilor, ci şi de ura nedomolită a adversarilor.

Puţini oameni se învrednicesc în timpul vieţii sau puţină vreme după moarte de atâta pasiune în jurul persoanei lor, încât unii să meargă la moarte pentru ei, iar alţii să n'aibă odihnă în vrăjmăşia ce le o poartă.

Dar după mii de ani cine mai face chestie de viaţă şi de moarte din aderenţa sau inaderenţa la cei mai de seamă eroi şi conducători ai omenirii?

Iisus stârneşte continuu această luptă, pentrucă e pururea viu. El nu aparţine trecutului şi nu e eliminat dimpreună cu el din câmpul interesului nostru. El este ieri şi azi acelaş. Unii cred în El şi mor pentru El şi azi, pentrucă e viu şi pentrucă e totul pentru ei. Iar alţii nu pot suporta această permanentă actualitate a Lui, nu pot suporta să vadă că El deţine şi azi locul central pe arena istoriei, că atâtea milioane de oameni Ii dedică tot ce e mai adânc în fiinţa, în dragostea lor, în atenţiunea lor. E o gelozie nestâmpărată a celor ce — indivizi sau curente — ar vrea să joace un rol mai mare în viaţa omenirii, împotriva acestui Iisus care stăpâneşte sufletele contimporanilor.

Câţi duşmani nu se învolburează şi azi împotriva lui Iisus Hristos? Dela Răsărit şi dela Apus auzim larmă mare de bârfeală. Credeţi că bolşevicii au lichidat cu Iisus, L-au scos din inimi? Nici pomenire de aşa ceva. O dovedesc cărţile pe cari le scriu şi azi împotriva Lui. Un tânăr învăţător român de pe front mi-a trimis zilele trecute o carte rusească întitulată: «Mitul despre Hristos şi sărbătorile în legătură cu El», (Mit o Hriste i hristovi prazdniki). E scrisă în 1940 de N. Rumianţev.

La Apus se scriu şi se propagă lucruri asemănătoare. Uneori larma aceasta mai atrage în corul el şi câte o voce de printre noi (Vezi cartea recentă a unui filosof român).

Dar răspunsurile nu se lasă aşteptate nici acum. Fără să vorbim de vitejia cu care credincioşii se strâng în jurul lui Hristos murind pentru El sau slăvind numele lui în cărţile ce le scriu, semnalăm o carte românească de o uimitoare temeinicire şi putere de convingere scrisă în apărarea lui Iisus Hristos. Ea e întitulată: «Fiul lui Dumnezeu, Fiul Omului» şi se datoreşte profesorului Sterie Diamandi (Editura Cartea Românească).

Socotim o adevărată manifestare a Providenţei divine apariţia acestei cărţi tocmai deodată cu altă carte românească în care se încearcă împortarea teoriilor mitologice în legătură cu persoana lui Iisus Hristos.

Cartea dlui profesor Sterie Diamandi e cea dintâi operă românească despre persoana lui Iisus Hristos. Dar mai presus de aceasta, ea este o temeinică răsturnare şi împrăştiere a tuturor teoriilor cari au încercat să reducă persoana lui Iisus Hristos la un simplu om, mai mult sau mai puţin impunător, sau la o plăsmuire mitică a unei secte iudaice.

Autorul a cetit enorm. Tot ce e de oarecare importanţă în uriaşa literatură în jurul persoanei lui Iisus Hristos a fost cetit şi meditat. Faimoşii constructori de teorii negativiste asupra lui Iisus Hristos: David Strauss, Renan, Arthur Drews, Couchaud, Guignebert, Loisy sunt supuşi unei analize amănunţite şi eşafodagiile lor de carton sunt spulberate rând pe rând.

Autenticitatea textului integral al scrierilor Testamentului Nou este dovedită în mod ireproşabil, iar chipul supraomenesc al lui Iisus se înalţă împotriva tuturor ciocănaşelor erudite cari ar vrea să-L doboare.

Cartea se ceteşte pe nerăsuflate. Informaţia vastă, analiza amănunţită a argumentelor negativiste, logica subtilă cu care autorul despică toate problemele, sunt îmbrăcate într'o expunere vie, presărată cu imagini, pulsând de un cald avânt subteran.

Ai vrea să reţii fiecare pagină atât pentru gândirea ce evoluiază în ea cu o logică constrângătoare, cât şi pentru frumuseţile ei literare. Cu excepţia unor ambiguităţi în capitolul despre naşterea lui Iisus, cartea se menţine pe cea mai strictă linie a credinţii noastre.

Am vrea să dăm rezumativ măcar două pasagii în cari se împrăştie teoria că Iisus a fost un om simplu, dar cu timpul, sub presiunea aşteptărilor mesianice din timpul Său, a început să creadă că El este Mesia, ceeace aderenţii Lui au dus la ultimele consecinţe. E teoria lui Renan pe care a actualizat-o la noi de curând filosoful de care aminteam.

«Unii pe ocolite, alţii cu anumite menajamente, iar alţii deadreptul pe faţă susţin cu îndârjire, cum că Iisus n'a avut în mod lămurit şi dela început sentimentul conştiinţei mesianice; ci el s'a format, pe îndelete, târziu şi în zigzaguri, sub sugestiile mediului şi, mai cu seamă, sub influinţa apostolilor... După dânşii, Iisus a început prin a fi un visător contemplativ, căruia i-a plăcut să reflecteze asupra problemelor vitale ale existenţei. A respirat ideile mesianice care pluteau în atmosferă şi s'a hrănit, în deosebi, cu studiul profeţilor din Vechiul Testament...

Câteva cazuri de lecuire, săvârşite pe cale de sugestie îi crează faima de taumaturg... Faptele şi vorbele lui trezesc în rândurile poporului speranţe mesianice. Această atmosferă ambiantă îl solicită pe Iisus să-şi îndeplinească rolul de Mesia; în deosebi apostolii stăruesc în această direcţie. La început dânsul se opune; dar încetul cu încetul aproape pe negândite şi pe nesimţite, se lasă influinţat, primind sugestiile cari se exercită asupra lui din partea mediului şi a cercului de ucenici; până la urmă sfârşeşte prin a se crede Mesia... Vrăjmaşii îl condamnă la moarte... Halucinaţiile unei femei histerice crează mitul Invierii. Discipolii care nu se pot resemna cu moartea maestrului, încep să creadă în vedeniile Magdalenii... Şi astfel e gata istoria unui mit», (p. 554).

(Filosoful român de care vorbeam spune: «Un mit, încălzit de dogoarea crescândă a sufletelor timp de mai multe veacuri, trebuia odată să ia trup. In această atmosferă de exaltare înfrigurată s'a întâmplat apoi un fapt istoric de o importanţă cu totul excepţională. Mitul mesianic a luat în adevăr în posesie o fiinţă omenească şi s'a realizat prin ea». Religia lui Iisus, a fost foarte simplă. «Religia pentru care persoana lui Iisus a devenit, într'un fel sau altul, obiect religios, divinizează însăşi apariţia lui Iisus. La acest proces a contribuit în chipul cel mai fecund apostolul Pavel»).

Dl Serie Diamandi fărâmiţează această constructie prin argumente iresistibile. „Chiar Ernest Renan e nevoit să recunoască faptul că Iisus apare pe scenă, pe deplin format, cu totul străin de sguduiri şi crize sufleteşti". In tot timpul El afirmă cu o certitudine neclintită, care scandalizează pe toţi, caracterul Său dumnezeesc. Nu ucenicii îl îndeamnă să se facă Mesia, ci El trebue să lupte cu neîncrederea lor şi cu tot poporul iudeu. E dus chiar la moarte din această pricină. Şi cu toate că ar fi putut scăpa, dacă ar fi spus că nu e Dumnezeu, El afirmă şi în faţa lui Pilat că este împărat, dar nu din lumea aceasta. E în siguranţa neclătinată, permanentă a lui Iisus, ceva cu adevărat supraomenesc.

Iar în altă parte spune dl Sterie Diamandi: «Explicaţia că Iisus Hristos din cuprinsul Evangheliilor e produsul credinţii ucenicilor, vrând să desluşească misterul originii creştinismului, isbuteşte să nu spue nimic. Cum a fost cu putinţă ca un om să deslănţue în sufletul unor oameni simpli, credinţa formidabilă ce răstoarnă munţii? Cum a fost cu putinţă ca iluzia unor indivizi, lipsiţi de orice autoritate şi prestigiu, să devie obiectul unui cult de valoare generală şi universală? Cum a fost cu putinţă ca o psihoză momentană, născută într'un colţ din Palestina, să se răspândească în toată lumea civilizată, de pe cele trei continente cunoscute pe atunci, iar cu timpul care trece, în loc să dispară, se transformă într'o stare organică normală? Cum se poate ca timp de 19 veacuri omenirea să fie victima unei iluzii deşarte, ţesută în unghere întunecate, răspândită pe căi întortochiate şi menţinută prin artificii?» (pg. 248—49).

Cartea însă nu se poate rezuma, ci numai indica. Ea trebue să facă parte din toate bibliotecile parohiale din ţară. Mai mult: orice preot ar trebui să-şi facă o chestie de conştiinţă misionară de-a o face, prin dar sau altfel, proprietate a încă cel puţin cinci tineri intelectuali. Aceasta ţine de misiunea lui de apărător al credinţii.

Să mulţumim lui Dumnezeu că avem în sfârşit o carte de mare ajutor apologetic în legătură cu temelia credinţii creştine.

D. S.

Sublimitatea preoţiei

Iubite frate,

In mijlocul acestei lumi, care iubeşte cu patimă nebună «*veacul de acum*», se surpă cu repeziciune tot omul care «*nu este destul de temeinic zidit*» sufleteşte.

Deşartele amăgiri ale măririi, ale confortului moleşitor, ale bogăţiilor trecătoare, ale strălucirilor din afară, prind cu uşurinţă rădăcini puternice în sufletele goale.

Cărarea care urcă spre piscurile frumuseţilor spirituale, este îngustă şi anevoioasă, în timp ce spre mlaştinile mocirloase coboară multe drumuri şi cărări. Sunt puţini iubitorii de înălţimi, îndrăgostiţii piscurilor care obosesc dar recreiază, în timp ce pe lesnicioasele aleie se mişcă şi infirmii...

Tu însă, iubite frate, luptă-te mai departe lupta cea bună şi nu pleca urechea la şoapte amăgitoare! Infruntă ispitele şi rămâi mereu pe crestele frumuseţilor preoţiei adevărate! Judecata lumii nu te preocupe, preţuirea şi disprețul veacului să nu te neliniştească. Tu caută să placi judecăţii lui Hristos şi să atingi măsura preţuirilor eterne!

Tu eşti preot al lui Dumnezeu celui viu şi mai pre sus de preoţie nu există în toată lumea aceasta nici o altă carieră şi nici o altă misiune. Tu eşti purtătorul coroanei celei mai înalte frumuseţi din lumea întreagă, eşti purtătorul darului Creatorului a tuturor celor văzute şi nevăzute.

Dar fiindcă cuvintele mele sunt mult prea slabe şi lipsite de puterea de convingere, te rog să iai aminte la cuvintele celor ce au vorbit înaripat despre Taina al cărei purtător eşti:

Sfântul Ioan Gură de Aur, entuziasmat de sublimitatea sacerdoţiului, spune: «*Deşi preoţia se exercită pe pământ, dar rangul ei face parte din categoria lucrurilor cereşti. Şi cu drept cuvânt, pentrucă nu un om, nu un înger, nu un arhanghel şi nici vreo altă putere spirituală creiată i-a fixat acest rang, ci însuşi Duhul Sfânt. El acordă înalta sa încredere oamenilor — deşi fiinţe îmbrăcate în corp — să îndeplinească această slujbă cu totul îngerească... Dacă reflectăm că acela, care poate să se apropie de această prea fericită şi nemuritoare natură, este un om îmbrăcat în carne şi sânge, atunci rămânem uimiţi de profunzimea misterului şi, în acelaş timp, pătrunşi de măreţia puterii, pe care harul Sfântului Duh a încredinţat-o preoţilor. Prin oficiul lor se îndeplinesc aceste minuni şi multe altele nu mai puţin însemnate, spre slava lui Dumnezeu şi mântuirea noastră... Căci făpturi care locuesc pe pământ şi aici îşi săvârşesc felul lor de viaţă, să fie puse la chivernisirea bogăţiilor cerului, la exercitarea unei puteri pe care Dumnezeu n'a încredinţat-o nici îngerilor, nici arhanghelilor! Căci nu acestor spirite s'a zis: Tot ce veţi lega pe pământ, va fi legat şi în cer, (Matei 18, 18). Şi stăpânitorii de pe pământ au putere de a lega, dar numai trupurile. Legătura de care vorbeşte Hristos însă încătuşează sufletele şi se extinde până la ceruri. Tot ceeace fac preoţii jos pe pământ, aprobă şi întăreşte Dumnezeu sus în ceruri. Stăpânul confirmă judecata slujitorilor... Preoţia este deci mai presus de regalitate, aşa după cum sufletul este superior corpului. Puterea regală e mult mai mică decât demnitatea preoţească. Drept aceea, drept ar fi ca nu numai să fim mai temători de ei decât de conducători şi regi, ci şi mai cinstitori faţă de aceştia decât chiar faţă de părinţi, căci aceia ne-au născut din sângele şi din pofta lor trupească, iar aceştia sunt cauzele naşterii noastre din Dumnezeu, a acelei fericite renaşteri, a adevăratei libertăţi şi a înfierii noastre prin Har... Intre părinţii trupeşti şi preoţi este o aşa de mare deosebire, cât între viaţa de aici şi cea viitoare. Căci părinţii ne nasc pentru această viaţă trecătoare, iar preoţii pentru cea veşnică...* (Sfântul Ioan Hrisostom: Despre preoţie, Cartea III, cap. 1—6).

Sfântul Grigorie Teologul vede pe preot «*stând alături de îngeri, preamărind pe Dumnezeu alături cu arhanghelii, aducând jertfe la altarul cei de sus, luând parte la slujba de preot împreună cu Iisus Hristos, înoind făptura, restabilind chipul lui Dumnezeu în om,*

slujind lumii celei de sus, ba, ceva mai mult, devenind întru câtva Dumnezeu şi pe alţii Dumnezeu făcându-i... (Despre fugă, cap. 73).

Sfântul Efrem Sirul descrie frumuseţea preoţiei în termenii unei adevărate viziuni sfinte: «*Minune uimitoare, putere nespusă, mister înfricoşat al preoţiei! Slujbă sfântă, sublimă, de nepreţuit, cu care Hristos, după venirea Sa pe pământ, a binevoit să însărcineze pe nevrednicile sale făpturi! Vă rog în genunchi, cu lacrimi şi cu suspine, să cinstiţi acest tezaur al preoţiei — tezaur, pentru cei cari ştiu să-l păstreze cu sfinţenie şi cu vrednicie. Dar cum voi putea să slăvesc demnitatea preoţească?... Ea întrece orice idee, orice ştiinţă. Sfântul Apostol Pavel la ea se gândea, după părerea mea, când scrie: O, adâncul bogăţiei, al înţelepciunei şi al ştiinţei lui Dumnezeu!... Eu îl văd pe preot în mijlocul sfinţilor, în cetele curţii împăratului împăraţilor. In mijlocul celor fără de trup (spiritelor), în mijlocul cetelor strălucitoare de slavă, pline de iubire, el se desfată în apropierea (intimitatea) Domnului său, Creatorul şi izvorul a toată lumina, el îşi exprimă dorinţa şi această dorinţă îi este împlinită.*» (Cuvânt despre preoţie).

Iată, iubite frate, câteva din gândurile celor ce au meditat, au trăit şi au scris despre preoţie. Ele desvăluie toată strălucirea tezaurului, peste care Dumnezeu te-a pus stăpân.

Infruntă deci ademenirile deşarte, alungă gândurile rele şi fii mândru şi fericit de preoţia ta!

Caută, ca prin această preoţie să te învredniceşti de şi mai mare cinste înaintea Stăpânului vieţii noastre!... Aceasta este singura şi adevărata înţelepciune a vieţii: Să lupţi lupta cea bună, să sărvârşeşti călătoria, să păzeşti credinţa şi să dobândeşti prin taina preoţiei cununa cea neveştejită a dreptăţii. [1]

Al tău frate iubitor:
Pr. TEOFIL

[1] Citeşte cât mai des cartea: „Despre preoţie" a sfântului Ioan Gură de Aur, proaspăt tradusă de părintele Icon. Arîstide Geamănu, (Craiova, 1941) şi cartea: „Apologia despre fugă" a sfântului Grigore de Nazianz, tradusă mai nou de părintele N. Donos. (Huşi, 1931).

Biletele de 500 lei, cu chipul fostului Rege Carol II, vor fi retrase din circulaţie. Preschimbarea lor, la ghişeele de schimb ale Băncii Naţionale, se face până la 15 Iulie 1942. Aceste bilete vor fi înlocuite cu: bilete de 1000 lei şi cu *bitete noi de 2000 lei*, ce se pun acum în circulaţie.

Adunarea Eparhială

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu şi-a ţinut şedinţele sesiunii din acest an în zilele de Duminecă şi Luni, 12–13 Aprilie, în Sibiu.

Deschiderea sesiunii s'a făcut Duminecă la orele 11 a. m. în catedrala din Sibiu, după sfânta Liturghie arhierească slujită de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae cu mare sobor de preoţi. Cuvântarea luminoasă a I. P. S. Mitropolit *Nicolae* o dăm în fruntea foii.

După alegerea comisiunilor, şedinţa proximă s'a anunţat pentru d. a. la orele 5. La orele 12 membrii Adunării s'au prezentat la reşedinţa I. P. S. Sale, căruia prin glasul deputatului eparhial Dr. Gh. Preda i-au exprimat omagiul lor pentru atitudinea cu adevărat românească şi pentru demnitatea cu care reprezintă interesele Bisericii şi afirmă aspiraţiunile naţionale. A răspuns I. P. S. Sa exprimându-şi încrederea în viitorul neamului şi accentuând importanţa misiunii Bisericii.

In şedinţa dela orele 5 d. a., după ce s'au expediat telegrame omagiale M. Sale Regelui Mihai I, dlui Mareşal Ion Antonescu, dlui ministru Ion Petrovici şi dlui profesor Aurel Popa, secretarul general al cultelor pentru satisfacerea mai multor doleanţe ale preoţimii, — Părintele rector Dr. D. Stăniloae, raportorul comisiunii organizatoare a dat citire raportului Consiliului Arhiepiscopesc plenar şi concluziilor numitei comisiuni.

S'au scos în relief în raport şi în consiliile comisiunii următoarele momente:

1. Serbările pentru aniversarea a 20 de ani de activitate a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae dela Rusaliile anului 1940; 2. Golgota Românilor din Ardealul de Nord; 3. Biserica şi Noul regim; 4. Biserica şi războiul.

A urmat raportul secţiei culturalşcolare a Consiliului Arhiepiscopesc, citit de dl director Ion Sandu, raportorul comisiunii culturale.

Raportul a prezentat iniţiativele misionare ale Bisericii în Universitate, activitatea liceelor confesionale din Braşov şi Brad, a Şcolii normale din Sibiu. Pe marginea lui mai mulţi membri au discutat problema sectelor şi problema unei mai bune îndrumări a educaţiei elevilor din şcoalele secundare.

In şedinţa de Luni dimineaţa raportorul comisiunii bisericeşti protopopul Ion Duma a citit raportul secţiei bisericeşti a Consiliului Arhiepiscopesc, care a amintit între altele despre expediţia misionară a episcopatului ardelean în Basarabia.

După alte rapoarte speciale între cari amintim proectul de clădire al unui edificiu pe seama Şcolii normale de fete — şi după alegerea Părintelui Gh. Secaş în postul de consilier în locul I. P. C. Sale Arhim. Teodor Scorobeţ avansat în postul de vicar, sesiunea Adunării a luat sfârşit cu o cuvântare potrivită a I. P. S. Mitropolit Nicolae şi cu una de mulţumire din partea membrilor rostită de dl Ştefan Damian, dir. lic. „G. Lazăr" din Sibiu.

† Păr. IOAN HANZU din Cacova

Sibiu, 16 Aprilie 1942

Cu părintele *Ioan Hanzu* dispare din rândul luptătorilor pentru progres unul din cei mai tipici reprezentanţi ai preoţimii noastre strădalnice şi luminate.

Deplin respectuos pentru toate tradiţiile bune şi viabile ale vieţii bisericeşti, era în aceeaşi măsură animat de o nepotolită râvnă pentru înfăptuirea progresului în toate domeniile de traiu ale păstoriţilor săi.

Cine-şi va lua osteneala să facă o asemănare între situaţia religioasă-culturală şi economică-naţională a poporului din Cacova în vremea, când şi-a început păstorirea binecuvântată părintele Hanzu şi acum, în clipa când ea se încununează cu răsplata cerească, va putea constata un progres uimitor, realizat în primul rând prin iniţiativa înţeleaptă şi prin nepregetata strădanie a acestui vrednic părinte duhovnicesc.

Amintirea lui va fi păstrată cu sfinţenie şi va putea servi ca exemplu, în orice împrejurări, pentru generaţiile preoţeşti, cari îşi vor căuta printre înaintaşii lor *un model.*

Un astfel de *preot model* a reuşit să fie părintele Hanzu timp de mai bine de patru decenii, rugându-se pentru fiii săi sufleteşti, învăţându-i, îndemnându-i, dojenindu-i şi îmbărbătându-i cu toată răbdarea, făcându-se — după cuvântul apostolesc — tuturor toate, ca pe toţi să-i dobândească.

In preajma mormântului deschis acum lângă biserica din Cacova, toţi cei adânciţi în jale pentru pierderea bunului părinte sufletesc, se vor simţi îndemnaţi să rostească — împreună cu „cântăreţul pătimirii noastre" — cunoscutele cuvinte de alinare:

Cuvine-se hirotonia cu harul cerurilor ţie,
Dreptvestitorule apostol al unei vremi ce *[vor să vie...*

I. L.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 4198/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că ereziii preotului Ioan Stroia din parohia Ludişor, decedat la 11 Martie 1942, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul preoţesc de Lei 40.000 (Patruzeci mii).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Aprilie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 4339/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii preotului pensionar Nicolae Costea din parohia Sibişeni, decedat la 25 Martie 1942, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit, dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoţesc de Lei 40.000 (Patruzecimii).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Aprilie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU **Lei 25**

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu**; *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae.** *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

FOIŞOARA

Institutul Român din Germania

Intr'unul din cartierele frumoase ale Berlinului, aproape de piaţa Adolf Hitler, se află adăpostit *Institutul Român din Germania*, într'o casă spaţioasă, în mijlocul unui parc.

Revista *Europa Nouă*, în numărul său dela 18 Martie 1942, aduce următoarele amănunte despre Institut:

Această insulă română în centrul Berlinului este, în primul rând, Casa studenţilor români din Germania, zilnic vizitată de tinerime. Biblioteca sa numără aproape 5000 de volume, din care fac parte lucrările cele mai de seamă despre România. Dl profesor *Sextil Puşcariu* cu dl director *Grigore Manoilescu*, ajutaţi de asistenţi şi alţi funcţionari, îngrijesc de ordinea şi disciplina în Institut, în care stăpâneşte atmosfera de caldă prietenie şi găzduire românească.

Dl profesor S. Puşcariu a binevoit a da, despre înfiinţarea şi misiunea Institutului, lămuririle următoare:

In anul 1933 dsa a fost invitat să ţină o serie de conferinţe la universitatea din Berlin. Inapoiat la Bucureşti, s'a hotărât a propune ministerului de externe al României înfiinţarea unui Institut în Germania, înaintând, în acest scop, un memoriu. Institutul avea să fie călăuză şi sprijin pentru sutele de studenţi români la universităţile germane, unde pe lângă trecerea examenelor, vor avea să cunoască mai de aproape viaţa din Germania zilelor noastre. Afară de aceasta, Institutul avea să se ocupe cu problemele de apropiere culturală între Germania şi România, de organizarea conferinţelor, de excursiuni, vizite, publicaţii etc. In anul 1940, dupăce între timp se înfiinţase la Bucureşti un *Institut German* asămănător, s'a hotărât înfiinţarea Institutului Român din Germania. Inceputurile n'au fost tocmai uşoare, activitatea ţărilor fiind stânjenită de evenimentele războiului. Totuşi Institutul Român s'a bucurat de sprijinul autorităţilor germane în continuarea lucrărilor sale. In saloanele Institutului s'au organizat mai multe conferinţe, ocazii potrivite pentru a strânge la un loc prietenii României din stat, din armată, din partid, cu reprezentanţii statului român, veniţi să conferenţieze în Germania.

Dl profesor Sextil Puşcariu, a cărui personalitate ştiinţifică este foarte cunoscută în Germania, a făcut la despărţire următoarea mărturisire profetică:

«*România Nouă urmează, în orientarea sa, cursul Dunării dela vărsare spre izvoare, dela Marea Neagră până la Pădurea neagră;* se alniază astfel în noua ordine europeană, pentru care a adus până acum jertfe grele şi continuă să colaboreze activ la făurirea Europei Nuoi".

Seamănă...

— Indemnuri —

Frate plugar cu ochii aprinşi de nelinişte şi de griji, s'apropie ziua, când plugul tău va trebui să tragă brazdă nouă în ogorul înţelenit.

Spune-mi, ţi-ai ales cu grijă şi din vreme sămânţa bună, ca la seceriş să ai belşug?

Ce şi cum vei sămăna?...

Ear tu, la rândul tău, fratele meu ostaş în ogorul muncii duhovniceşti, va trebui şi tu să sameni, acum, — când revine primăvara cu soare, cu flori şi rândunele, — şi în orce vreme. Intre altele eată unele îndemnuri:

1. Seamănă nădejdea unei vieţi fericite. — Viaţa să fie închinată Soarelui Dreptăţii, Lui Iisus, mieluşelul cel nevinovat.

2. Seamănă dragostea ta de creştin. — Pentru a face pe alţii mai buni, dă totul din dragoste, dă pentru Iisus, care-ţi va da puterea cea nebiruită de-a stăpâni fără de sfârşit.

3. Semănă curajul tău. — „Indrăzniţi, eu am biruit lumea". Incepe chiar acum cu tot sufletul, mergi înainte, luptă mereu, urcă scara cerească pe care s'a pogorât Domnul, întinde mâna fratelui care se clatină, — priveşte înainte, unde se deschide pământul făgăduinţei.

4. Seamănă pacea ta. — Fii isvor cristalin la răscrucea drumurilor. Satură pe cei flămânzi, ca să nu fie copleşiţi de valurile ispitelor. Ajută celui oropsit şi-l îndrumă pe calea unde luceşte pacea dumnezeească, corabia celorce bat la uşa mântuirii.

5. Seamănă viaţa ta. — A trăi duhovniceşte este a te deschide din mugurul crinului, şi a străluci că o coroană cu pietri nestemate pe fruntea regelui cucernic. Picură stropi din această viaţă, întăreşte-i şi fii îndreptătorul celor ce şovăesc, fii isvor de înţelepciune care adapă pe toţi cei însetaţi!

Roagă-te: Iisuse, pânea vieţii, învredniceşte-mă să găsesc dumnezeeasca sămânţă care aici, în lumea visului şi a umbrei, să fie corabia celor ce vor să se mântuească! Pr. *Miron Maier*-Brătei

INFORMAȚIUNI

Baptiștii din România revin? In rândurile conducătorilor baptiști din țară s'a ivit bunul gând al revenirii la biserica strămună. Doi dintre aceștii conducători, dnii *Ion Ungureanu* și *Al. Ruja*, au dat în săptămâna Patimilor un apel către baptiștii din România, îndemnându-i să se apropie de biserica națională română. Apelul spune: „Să dărâmăm zidul care ne-a despărțit pe unii de alții și în locul urii să întronăm dragostea, unindu-ne cu toții, la cele bune, știind că atunci când ne dezbinăm și ne certăm, nu folosim decât dușmanilor noștri". In urma acestui manifest, a adresat și P. S. episcop *Andrei* al Aradului o pastorală către baptiștii din România, povățuindu-i să se „întoarcă acasă". Cuvintele din apel și pastorala au avut ecou deosebit în regiunea arădană, unde se găsesc nu puțini baptiști. Acțiunea, pentru revenirea lor „acasă", îndreptățește cele mai bune speranțe.

Infăptuiri vrednice de cinstire. Femeile ortodoxe române din *Cluj*, strânse în Reuniune, în frunte cu venerabila doamnă E. Bariț, — cum aflăm din revista „Viața Ilustrată", — au adunat dela multe inimi generoase mijloace necesare spre a distribui daruri în bani, haine și alimente săracilor din acel oraș, cari în prealabil au fost cercetați la casele lor și apoi ajutați atât în ajunul Crăciunului, cât și în preajma sfintelor sărbători ale Paștilor. —

— Tot la Cluj s'a organizat, din partea Societății femeilor ortodoxe române de acolo, un ciclu de *conferințe religioase*, ținute după slujba Vecerniei în catedrală. Au cuvântat: P. S. Episcop *Nicolae* despre Hristos, lumina lumii; P. C. părinte protopop *Dr. Munteanu*, rectorul Academiei teologice, despre Pavel Apostolul; părintele consilier *Dr. V. Sava*, despre Emanoil Gojdu, omul lui Hristos; părintele profesor *Dr. I. Pașca*, a conferențiat despre Hristos și problemele sociale; părintele consilier *I. Goron*, despre Impărăția lui Dumnezeu ca program social; părintele profesor *E. Nicolescu* a încheiat ciclul, în 29 Martie 1942, prin cuvântul duhovnicesc despre Patimile Mântuitorului. — Conferințele clujene au fost încadrate în concerte religioase, executate de corul catedralei, condus de părintele consilier eparhial Laurențiu Curea.

Șase ostași români răniți, în convalescență, din lazaretele dela Praga, au asistat, în zilele de Paști, la serviciul religios al bisericii ortodoxe ceho-morave, împreună cu consulul general al României cu dna, precum și membrii coloniei române din Praga. In cursul slujbei, corul a cântat de mai multe ori „Hristos a înviat" în românește.

Asigurarea purității sângelui. In Cehia și Moravia s'au luat măsuri legislative pentru asigurarea purității sângelui arian. Prin legea adusă de guvern sânt oprite căsătoriile jidovilor cu femei ariene, de asemenea este interzisă angajarea femeilor cehe în căsnicille jidovimii. Poporul ceh vrea să lichideze cu judaismul, în toată forma, definitiv și pe vecie.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Dumineca Mironosițelor în 19 Aprilie 1942 servesc: Prot. Mihail Neagu, preot dir. Dumitru Călugăr și Ioan Munteanu; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. Predică prot. *Mihail Neagu*. La „Oastea Domnului" predică, după masă la ora 4, preotul *Nicolae Vonica*.

Joi în 23 Aprilie 1942 (Sf. Gheorghe) servesc: Prot. M. Neagu, prof. Dr. N. Terchilă și Nicodim Belea; diaconii: Dr. Nicolae Balca și Simion Macarie. Predică prof. *Dr. Nicolae Terchilă*. La „Oastea Domnului" predică duhovnicul *Nicodim Belea*.

Conferințe publice. Societatea Crucea Roșie, filiala Sibiu, invită publicul la conferința ce se va ține, în sala prefecturii județului, Duminecă în 19 April 1942, ora 11 înainte de ameazi. Va vorbi conferențiarul universitar, dl *Dr. Traian Popovici*, despre: Femeea ca factor biologic și social. Intrarea benevolă.

— In acelaș loc, tot Duminecă, ora 18, va conferența distinsul teoretician al dreptului și profesor universitar, *I. V. Gruia*, fost ministru, despre: Stat și națiune.

CARȚI ȘI REVISTE

Viața Ilustrată, revista excelentă dela Cluj, a apărut, pentru luna lui April, cu material bogat și îngrijit ales, datorit: P. S. Sale Episcopului *Nicolae*, Prot. Ion Goron, V. Sânmărtineanu, Prot. Dr. V. Sava și altor colaboratori de seamă ai revistei, care și în acest număr, pe lângă cronicile literare, economice și actualități, conține ilustrații din operele artiștilor cu renume universal. — Abonamentul pentru România 450 lei. Un număr 40 lei.

Ou roșu de Paști. I. P. S. Patriarh *Nicodim*, în iubirea părintească pentru fiecare suflet al bisericii ortodoxe, trimite credincioșilor, drept *ou roșu* de sf. Paști, o foae de zidire sufletească pentru popor. Foaea apare sua numirea *Bucium Ortodox* și se tipărește din două în două săptămâni, pe lângă un abonament anual de 150 lei. Numărul se vinde cu 6 lei. Redacția și administrația la: București, Secția culturală a Sfintei Patriarhii. — Foaea ce apare cu binecuvântarea și îndrumarea I. P. P. S. Sale Patriarhului Nicodim, aducând, de două ori pe lună, cuvânt de întărire, luminare și bună povățuire, urmează a fi citită cu luare aminte în casele credincioșilor, de la cari se așteaptă să fie „tot mai buni, mai curați, mai harnici, mai cuminți" în cursul vieții lor de creștini și români.

Scrisori de răsboi din anul vitejiei românești 1941, de *Alex. Lascarov-Moldovanu*, „Cugetarea", București (1941). Pg. 351, Lei 175.

Scriitorul, vestit prin publicațiile sale în duh creștinesc adânc simțit, dl Alex. Lascarov-Moldovanu în noua sa carte tipărește fragmente din miile de scrisori, dela front și către front, pentru ostași, subofițeri și ofițeri. Volumul înfățișează, în culori vii și sincere, sentimentele atât ale celor plecați la datorie, cât și ale celor rămași la cămin, — și unii, și alții cu credința tare în viitorul de aur al neamului și cu dragostea nemărginită a pământului strămoșesc.

„Cartea dela neam culeasă, și la neam din nou trimeasă", va fi pentru cetitori izvor de sufletească înoire și prilej de întărire a sentimentelor de patriotism. — Volumul se poate cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Dr. Ștefan Cioroianu: *Lauda crinilor*, cuvântări la Sfânta Taină a Botezului. Timișoara, 1942. — Cartea cuprinde 50 predici la botezuri de prunci și de sectari. A fost o bună idee a părintelui iconom stavrofor Dr. Ștefan Cioroianu de-a tipări aceste mărgăritare, cari scot în relief semnificația botezului. Ele servesc la combaterea sectelor cari reduc importanța acestei taine și cu deosebire nu-i văd rostul pentru copii. Sunt scrise cu frăgezimea stării de suflet care se trezește în orice om în preajma mugurelui de viață care este pruncul. Sunt tot atâtea raze cari atrag atenția asupra însemnătății copilului și a răspunderii noastre pentru el.

Le recomandăm Cuc. preoți cari ar fi bine să deprindă a săvârși taina botezului cu asistență cât mai mare. — *D. S.*

Anuarul Sfintei Mitropolii a Olteniei, Râmnicului și Severinului a apărut sub titlul: *Viața Bisericească în Oltenia*, Cralova, Tip. mitrop. 1941. Pg. 906, cu hărțile celor 5 județe ale Olteniei. Anuarul (pe anul 1940), o lucrare documentată și așa zicând completă conține lămuriri din eparhia condusă de mult osârdiosul chiriarh, I. P. Sf. Mitropolit *Nifon Crivăanu*. Intre alte date și informațiuni, Anuarul face și un scurt istoric al fostei Episcopii a Râmnicului Noului Severin și al înființării nouii Mitropolii oltene, precum și un istoric al schiturilor și mânăstirilor din eparhie. La sfârșit se dă tabloul parohiilor, cu date despre alcătuirea și topografia lor, despre activitatea pastorală și alte opere, care toate vor putea sluji ca documente pentru viitoare cercetări. — Confirmând primirea Anuarului, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a răspuns I. P. S. Sale Mitropolitului *Nifon Criveanu* al Olteniei următoarele:

«*Am primit voluminoasa lucrare «Viața bisericească în Oltenia» și ne-a bucurat cuprinsul ei larg. Lucrarea aceasta este menită să lumineze multe amănunte importante din trecutul bogat al Bisericii din Oltenia. Mulțămindu-vă pestru ea, binevoiți a primì și din partea noastră broșura: «Biserica, Neamul și drepturile ei»*.

1. **Ebed-Iahve,** de *Dr. M. Chialda*, Caransebeș 1940, pag. 59.

In lucrarea aceasta autorul, profesor la Academia teologică din Caransebeș, studiază problema „Slugii Domnului" din cap. 40—50 dela Isaia. Analizează expresiile „Ebed-Iahve" și cercetează apoi 4 pericope — Is. 42_1, 49_1, 50_4, 52_{12}—53_{12} — pentru a deduce că „Sluga Domnului" este Mesia și nici decum textul nu are sens colectiv, referindu-se la Israil, cum greșit au interpretat unii. Astfel lucrare constitue o contribuție însemnată la lămurirea textelor mesianice din cartea profetului Isaia.

2. **Sacrificiile Vechiului Testament,** de *Dr. M. Chialda*, Caransebeș 1941, pag. 518.

Sub acest titlul autorul tratează o temă care alcătuește cea mai importantă parte din arheologia biblică. Părintele profesor Chialda își grupează materialul în două mari capitole: I Sacrificiile V. T. în general, II Sacrificiile V. T. în special. Capitolul prim tratează: Numele și ființa sacrificiilor, originea sacrificiilor, ritualul sacrificiilor și împărțirea sacrificiilor; capitolul al doilea: Sacrificiile sângeroase ordinare, sacrificiile nesângeroase, și sacrificiile extraordinare.

Adevărat că valabilitatea sacrificiilor V. T. a încetat deodată cu jertfirea Mântuitorului, dar rămâne însemnătatea simbolică și tipică a lor. Simbolic sacrificiile exprimă sentimentele celui care aduce jertfa, iar tipic prefigurează sacrificiul Mântuitorului pe cruce. Adevărurile acestea le expune autorul în capitolele: *a)* eficacitatea sacramentală; *b)* eficacitatea simbolică; și *c)* eficacitatea tipică a sacrificiilor.

Câteva considerente în legătură cu scopul și valoarea religios-morală a sacrificiilor V. T. formează sfârșitul tratatului. Rezultă, că toate instituțiile religioase ale V. T., și mai ales sacrificiile, au pregătit atât religios cât și moral, calea spre sacrificiul cel mare și desăvârșit.

Pentru alcătuirea lucrării autorul a consultat un frumos număr de studii și tratate. Cartea e scrisă într'un stil plăcut, ea se citește ușor, ceeace mă îndeamnă s'o recomand tuturor celorce doresc a pătrunde înțelesul tainic al Sfintelor Scripturi. — Prof. *Neaga*.

Amintiri: *Pe drumul Brașovului*, de *Dr. Munteanu-Râmnic*, „Bucovina" I. E. Torouț, București, 1941. Pg. 32. Lei 20. — Conferință rostită la Radio București, — cuprinzând date interesante în deosebi despre *negustorimea* românească a Brașovului. Negustorii brașoveni au devenit cu timpul, cum arată și autorul amintirilor: ctitori de biserici, școale, tipografii, ziare și cărți. Clișee numeroase împodobesc broșura dlui Munteanu-Râmnic.

Nr. 206—942 (34) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Birtin,** din protopopiatul Zarand, județul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Pământ în folosința preotului, 7 jugăre arător, 7 jugăre pășunat.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului Brad, în termin.

Concurenții se vor prezenta, — după avizul oficiului protopopesc, — într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, la sfânta biserică pentru a sluji, predica, cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la 19 Martie 1942.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 133—1942 Prot. (32) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Mărgineni,** protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere și supraedificate.
3. Folosirea celor două cimitire și a grădinii bisericii, circa 1 jugăr.
4. Câte una măsură — dublu decalitru — bucate de fiecare familie.
5. Fasonatul și transportul a cca 15 metri steri lemne de foc din pădurea comunală.
6. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta în termen Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu. Consiliul parohial renunțând la dreptul de alegere, întregirea parohiei se face prin numire de către Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu. Oficiul protopopesc ortodox romă al Oltului în înțelegere cu consiliul parohial din Mărgineni.

Șercaia, la 14 Martie 1942.

Pr. **Chirion Marcu**
adm. protopopesc

Nr. 558—1942 (33) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Ludișor,** din protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Tel. Român.

Beneficiile împrnunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs, cărora se va va anexa concesiunea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Făgăraș în termenul indicat.

Concurenții se vor prezenta în parohie cu prealabila încuviințare a oficiului protopopesc spre a face cunoștință cu parohienii.

Făgăraș, la 19 Martie 1942.

Pavel Borzea
protopop

Publicare de licitație

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de edificare la biserica ortodoxă română din Brădet-Acriș (Intorsura Buzăului), județul Brașov: tencuire parțială, pardosirea, etc. se publică licitație cu oferte închise și sigilate pe ziua de *1 Mai 1942*, sau, în caz de neprezentare, pe ziua de 10 Mai 1942, ora 15 d. m.

Licitația se va ține la oficiul parohial din Brădet-Acriș. Lucrarea se poate vedea la fața locului, pentru care interesații nu pot pretinde spese de deplasare. Concurenții vor înainta, deodată cu ofertele, și o garanție de 5% din suma oferită, în numerar, sau efecte de stat.

Sunt admiși antreprenorii autorizați pentru astfel de lucrări

Brădet-Acriș, la 12 Aprilie 1942.

Pentru consiliul parohial:
Preot **Iosif Popica**
președintele consiliului parohial

(35) 1—2

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 26 Aprilie 1942 — Nr. 17

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae la șaizeci de ani

La 27 Aprilie I. P. Sf. Mitropolit Nicolae împlinește venerabila vârstă de șaizeci de ani. E un eveniment sărbătoresc pentru clerul și poporul Arhiepiscopiei noastre, ca și pentru obștea dreptcredincioasă din tot Ardealul și din Țara întreagă.

Vlădicii în tradiția noastră n'au fost numai propovăduitorii și supraveghietorii credinții evanghelice în Domnul și Mântuitorul Iisus Hristos, ci și ocârmuitorii poporului pe linia destinului național. Pe meleagurile noastre unde existența neamului a fost o izbândă obținută în fiecare zi prin grele lupte și sacrificii, Mitropoliții au fost nu numai păstorii sufletești, ci în general singurii lui ocrotitori și apărători în fața asprimilor sorții. Ei au fost etnarhii românismului, bucurându-se de încrederea și iubirea totală a obștei, dar atrăgând în acelaș timp asupra persoanei lor toate fulgerele vremilor tari. In ei s'a cumulat atât înțelepciunea, cât și puterea de răsbatere și de rezistență a neamului întreg. Hirotoniți de Dumnezeu, ei au fost totodată exponenții sufletului unui popor ce a voit să trăiască. Ei au fost principii poporului într'un sens cu mult superior celui ce-l are acest titlu la episcopii catolici. Principi nu în înțelesul autocrat și fastuos pe care l-a lăsat ca pe o ereditate nesimpatică evul mediu, ci în înțelesul de exponenți totali ai sufletului poporal în virtutea faptului că erau expresia organică a acestui suflet și poporul le acorda o nemărginită cinstire și ascultare. Erau principi prin înrudirea supremă cu poporul, prin intimitatea în duh cu el.

Ei au fost conducătorii poporului întrucât au adunat în sufletul lor toate durerile, toate aspirațiunile, toată capacitatea de mucenicie a neamului, fiind neamul însuși în rezumare și maximă potențare. Ilie Iorest, Simion Ștefan, Sava Brancovici, Andrei Șaguna au fost culmile de nădejde, au fost înălțările supreme ale neamului cari au înfruntat și au biruit potrivniciile timpurilor, ca tot atâtea concentrări de cremene și de lumină ale substanței noastre etnice, pe cari încrucișerile de fulgere și de tunete n'au făcut decât să le arate și mai masive, și mai grandioase.

Tradiția aceasta n'a murit la noi. Vlădicii Ardealului nu sunt nici azi numai păzitorii și propovăduitorii credinții evanghelice. Prin încrederea poporului, prin măreția lor sufletească, prin forța împrejurărilor, ei au și azi funcția de îndrumători ai nației în toate problemele fundamentale de viață, în toate necesitățile de destin.

Iar pe deasupra tuturor se înalță Mitropolitul Ardealului ca adevăratul ocârmuitor al poporului. Cuvântul Lui încheie solemn o anumită direcție de activitate, înainte de-a se produce în viața națională o nouă situație care impunea accentuarea unei alte preocupări în opera I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

e așteptat în orice împrejurare nouă ca o sabie ce are să despice drum de lumină în negura nedumeririlor. Peste mărunțele agitații și pretenții ale celor ce vreau să îndrume poporul certându-se unii cu alții, se înalță în clipele hotărâtoare glasul Mitropolitului pe care nația îl ascultă ca pe glasul Părintelui său.

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae reprezintă azi cu o autoritate indiscutabilă acesstă moștenire vie a tradiției noastre.

In Iunie 1940 s'au sărbătorit primii douăzeci de ani de activitate uimitoare în toate direcțiile vieții bisericești și spirituale.

Par'că Providența voise să se încheie solemn o anumită direcție de activitate, înainte de-a se produce în viața națională o nouă situație care impunea accentuarea unei alte preocupări în opera I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

Intre 1920—1940 strădania Mitropolitului nostru era orientată în mod covârșitor spre îmbogățirea vieții bisericești cu cât mai multe și mai vii elemente spirituale. Ieșit din strâmtoarea timpurilor trecute sufletul național nu se mai mulțumea cu o religiositate comprimată, redusă la un orizont îngust. Desvoltarea intelectuală în atâtea laturi, impunea ca și viața religioasă să țină pas cu această lărgire a orizontului de probleme ale sufletului. Preoțimea trebuia ridicată pe un platou mai înalt de înțelegere și de trăire a valorilor spirituale, ca să poată devenì propoveduitoarea și animatoarea unei vieți religioase mai ample și mai vii.

I. P. S. Sa a desfășurat în acea epocă cele mai impresionante eforturi ca să facă din Biserică factorul principal de ridicare a poporului nostru la nivelui spiritual corăspunzător cu starea de libertate la care ajunsese și cu epoca de cultură avansată la care se află lumea. Mitropolitul Ardealului înțelese să fie și în aceste împrejurări nouă îndrumătorul poporului spre țintele impuse de vreme.

Dar evenimentele din vara anului 1940 au ridicat iarăși pe primul plan problema libertății naționale. Fără să fi recăzut total în starea de robie națională dinainte de 1918, situația de azi a ridicat la noi pe primul plan din nou aspirațiunile naționale.

Mitropolitul Ardealului a absorbit îndată în sufletul propriu durerea poporului și s'a făcut interpretul ei și al năzuințelor noastre de viață. La toate ocaziiile și în toate colțurile de țară glasul Său se înalță ca un glas al neamului, dând expresie celor mai autentice gânduri ale sufletului colectiv. Focul din pieptul neamului nu se poate stinge pentrucă suflă în el cu putere și-l veghează — ca un adevărat preot al altarului etnic — paznicul și îndrumătorul destinului național.

Fără să neglijeze alimentarea vieții duhovnicești, căci odată trezită la o mare intensitate, ea nu mai poate fi abandonată fără riscuri, I. P. Sf. Mitropolit dă acum în predica Sa un loc însemnat aspirațiunilor naționale.

Este și în aceste împrejurări nouă la unison cu inima poporului.

De aceea la trecerea pragului celor șaizeci de ani, I. P. S. Sa este însoțit de sentimentele filiale ale întregului cler și popor.

Râvna I. P. S. Sale pentru cele duhovnicești și pentru viitorul neamului, și energia caracteristică cu care înțelege să urmărească împlinirea țintelor înalte ce și le-a clarificat prin stăruitoare și limpezi meditații, Il vor păstra și de aci înainte tânăr. Venerabilitatea vârstei și bogăția trecutului plin de realizări Ii vor adăuga doar lumina experienții pentru înfăptuirea și mai ușoară a idealurilor ce le urmărește.

Conștient de tot ce înseamnă I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru viitorul de libertate și de viață înduhovnicită a neamului, tot clerul și poporul credincios roagă pe Dumnezeu să-I dăruiască încă mulți ani de sănătate și spornică activitate.

Intru mulți ani Inalt Prea Sfințite Părinte!

Mărturisiri

— Inchinare Stăpânului la praznic de şase decenii —

Fiecare viaţă omenească este un dar al lui Dumnezeu, căci El este dătătorul de viaţă. Pururea slăvit să fie numele Lui, pentrucă la veleatul 27 Aprilie 1882 prunc întâi născut dăruit-a prea cucernicilor soţi: preotul Vasile şi preoteasa Maria din Blaşfalăul Bistriţei, iar numele pruncului Nicolae, care biruitor se tălmăceşte.

Fiecare viaţă omenească este dăruită de Dumnezeu pentru slujba dumnezeească, de oarece Dumnezeu este «ţinta» noastră cea din urmă. Veşnică să fie pomenirea fericiţilor părinţi, cari pruncul dat lor de Dumnezeu, ei cu suflet smerit şi cu inimă curată l-au închinat tot lui Dumnezeu, ca el să-şi pună «tot devotamentul şi toată căldura inimii în slujba Lui».[1]

Fiecare viaţă omenească închinată lui Dumnezeu poartă în sine Legea Domnului ca pe un nestrămutat principiu de viaţă, din care izvoreşte toată vorba ce se rosteşte şi toată fapta ce se săvârşeşte.[2] *Prin vieţi închinate Domnului porneşte Duhul Sfânt să cucerească lumea.*[3]

Aşa, sub astfel de raze duhovniceşti înmugureau pornirile copilului Nicolae şi se bronza caracterul «diligentului stipendist»[4] *al Facultăţii de teologie din Cernăuţi, ca să devină impecabilul bărbat «care nu ştie să dea înapoi»*[5] *în lupta pentru slava lui Dumnezeu şi mântuirea sufletului.*

Unul dintre marii dascăli ai Facultăţii într'o delicată amintire conturează astfel figura bunului său elev:

«Imi amintesc încă şi acum, cu drag, că între studenţii cei mai aleşi ai Ardealului am cunoscut şi pe Nicolae Bălan, un tânăr albineţ, svelt şi frumos la chip, dar şi cuminte şi bun la suflet, delicat şi bine manierat în toate manifestările sale. Zelos în studii şi iubit de toţi profesorii săi pentru felul distins cum ştia să se prezinte şi iubit şi de colegii săi, între cari ştia să-şi păstreze demnitatea unui frate de ferme şi nestrămutate convingeri creştine şi de frate mai mare între cei mai tineri, întotdeauna deplin conştient şi de rolul şi de îndatoririle mari, pe cari le aveau la noi în Bucovina, mai ales pe vremurile de atunci, fraţii români de peste munţi».[6]

Acolo s'a împătimit de carte, ca să-i rămână prieten şi iubitor al ei toată viaţa.[7] *Acolo a îndrăgit lumina adevăratei culturi creştine, crainicul căreia avea să fie în pământul Ardealului despicat vremelnic din butucul românismului. Acolo şi-a fortificat credinţa neclintită în veşnicia adevărului dumnezeesc şi în trănicia neamului nostru românesc. Acolo, între 1900—1904 şi-a pus temelia înaltului său program de funcţie apostolească: lupta pentru credinţă, morală şi cultură, care-i va inspira permanent toată activitatea sa prodigioasă de catedră şi cea de înainte mergător al renaşterii noastre bisericeşti.*

Chipul său de înalt şi luminat dascăl este viu în conştiinţa tuturor elevilor săi. Căci aratu-ne-a adânc ţarina sufletelor şi trieratu-ne-a gândurile, «îndreptându-le sborul spre regiunile senine ale culturei împletite cu credinţa».[8] *Ca un nou Gheorghe Lazăr, care desprins-a fiorul simţirii româneşti şi din rigiditatea logicei şi din speculaţiunea metafizicei şi ariditatea matematicei şi din tehnica topometriei,*[9] *tot astfel profesorul Dr. Nicolae Bălan propovăduit-a odată cu Teologia sistematică: Evanghelia iubirii de neam.*

«Teolog desăvârşit, român întreg şi tinereţă neprihănită».[10]

Chipul tânărului ierarh, întâiul mitropolit al Ardealului unit cu patriamamă, vlădică de Ţară Nouă, ni-l înfăţişează cu toată competenţa şi măestria, elevul, colaboratorul, prietenul şi fratele său în slujba apostoliei Domnului: Prea Sfinţia Sa Nicolae al Clujului. L-a prins în clocotul de bucurie duhovnicească a istoricelor Rusalii din 16 Maiu 1920, ziua de «ungere» a Mitropolitului: «neegalat de nimeni în prestigiu şi neajuns de altcineva în realizările sale naţional-bisericeşti».[1]

In ochii albaştri ai Mielului se resfrângea par'că «toată seninătatea cerului românesc şi toată curăţenia strămoşeştii noastre credinţe».

«Statură impresionantă», ca mărirea şi cinstea cu care a fost încununat.

Iar propovedania «luminată şi caldă», căci era «mare zi de praznic».[2]

Şi mitropolitul Marei uniri intrat-a pe uşile Istoriei, căci şi-a primit misiunea pe «înţeles de vremuri nouă»[3] *Dacă a luat asupra sa Crucea lui Hristos, când interesele bisericii o cer: e hotărât cu toată virtutea sufletului său, «s'o ducă şi pe golgota».*[4] *Acesta-i crezul său apostolic. Nu-i mirare dacă după două decenii de binecuvântată păstorire arhiepiscopească şi mitropolitană, competenţa îl caracterizează:*

«Vitejia duhovnicească".[5]

„Mărie epică".[6]

„Figura cea mai reprezentativă a episcopatului nostru dela Unire încoace".[7]

„Puternic stâlp al ortodoxiei şi al neamului românesc".[8]

„Nu este manifestare creatoare a bunului şi aşa de cinstitului suflet românesc, întru făurirea noului său Stat, căreia mitropolitul Bălan să nu-i fie impregnat ceva din luminile sufletului său într'aripat, înţelept şi atâta de iubitor de credinţă şi de neam. Arătarea sa la sufleteştile popasuri ale sbuciumului nostru românesc, ca să aducă poveţele şi binecuvântările Bisericii sale, cu verbul de rezonanţă al arhipăstorului inspirat şi convins de puterea harului lucrător într'ânsul, înalţa şi cucerea inimile până la fascinare".[9]

Subtitlul scriitor creştin Al. Lascarov-Moldovanu îi prinde în astfel de cuvinte „figura plină de credinţă şi bunătate":

„Chipul lui liniştit, plin de-o lumină de pace, având trăsături de mare tip arhieresc, privirea lui blajină, dar având răsfrângeri de mare putere duhovnicească, venită din adâncurile unui suflet care ştie ce este mila, dar ştie şi ce este tăria; mersul lui rar şi măsurat, uşor legănat, după ritmul pe care parcă-l dă cârja arhierească, liniştitul gest de binecuvântare pentru mulţimea care-l priveşte totdeauna cu interes şi niciodată cu nepăsare, felul în care vestmântul strălucitor îi cade pe trup, în falduri de aur, dar mai ales acea inefabilă impresiune, care se desprinde de peste întreaga fiinţă a ierarhului, te face să cugeţi la Insuşi Domnul Hristos".[1]

Faţă de aceste preţioase şi memorabile mărturisiri omagiale, răsună atât de mişcător şi de cuceritor glasul Arhipăstorului iubit şi admirat:

„Am pus, cu toată curăţenia sufletului şi cu toată iubirea ce am putut-o cuprinde în inima mea, străduinţii şi râvnă pentru a fi cât mai de folos Bisericii şi neamului meu".[2]

Iar altă mărturisire vibrează aşa:

„Dacă ar trebui să-mi dau chiar bucăţica dela gură, voiu face-o cu drag, pentrucă mă simt dator să-mi servesc sf. noastră Biserică, căreia mi-am închinat viaţa şi să-mi servesc şi neamul din care mă trag".[3]

Chiar în plinul festivităţii omagiale întrebă în graiul modestiei şaguniene:

— „Oare, pentruce mă sărbătoriţi? Inaintea mai Marelui păstorilor şi a Stăpânului vieţii mele, nu mă pot prezenta decât cu o mână de seceriş. Dar, Doamne, Celace ai făcut să sporească cele cinci pâni şi cei doi peşti, săturând mulţimile în pustie, fă să sporească şi această mână de seceriş al slugii Tale".[4]

La această biblică întrebare, noi fiii duhovniceşti ai I. P. Sf. Voastre din citadela spiritualităţii ardelene, răspundem azi la praznicul de şase decenii încheiate cu proaspătul graiu al celui mai tânăr apologet muntean:

— „Dacă istoria Ardealului este cel mai bun argument în favoarea tezei armoniei dintre naţionalism şi creştinism, apoi **mitropolitul NICOLAE rezumă Ardealul în tot ce are el mai bun pe plan naţional şi creştin".**[5]

Frot. A. Nanu

[1] „Revista Teologică", an XXX, Nr. 9—10, pag. 482.
[2] „Revista Teologică", 1907 pg. 76.
[3] Cuvântarea de instalare ca mitropolit.
[4] Bursier al Consistorului şi student al Facultăţii.
[5] Gr. T. Marcu, Volum Omagial, pg. 213.
[6] Dr. V. Gheorghiu, în Vol. Omag. pg. 200.
[7] „Revista Teologică", an XXX. pg. 488.
[8] „Telegraful Român", 1906, Nr. 66.
[9] G. Bogdan-Duică. Gh. Lazăr, 1924, pg. 90.
[10] Dr. Gh. Ciuhandu, Amintiri, în „Revista Teol." an XXX, Nr. 5—8, pg. 160.
[1] Profesorii Facultăţii de teologie din Cernăuţi, în Vol. Omagial, pg. 131.
[2] Cuvânt de lămurire, „Revista Teologică", an XXX, p. 121.
[3] Dr. Gh. Ciuhandu, L. c.
[4] „Rev. Teol.", an. 1907 p. 426.
[5] I. P. S. S. Nicodim, patriarhul României, „Rev. Teol." an. XXX, p. 129.
[6] P. S. S. Nicolae al Clujului, L. c.
[7] Profesorii Facultăţii de Teologie din Cernăuţi, L. c.
[8] Dr. V. Gheorghiu. L. c.
[9] Profesorii Facult. de Teol. din Cernăuţi, L. c.
[1] Al. Lascarov-Moldovanu, Un chip de ierarh, „Rev. Teol." an. XXX, p. 207.
[2] „Rev. Teol.". an. XXX, Nr. 9—10, p. 483.
[3] Dr. V. Gheorghiu, L. c. p. 204.
[4] „Rev. Teol.", an. XXX, No. 8—10, p. 478—88.
[5] Emilian Vasilescu, Apologeţi creştini p. 46.

---

* FOIŞOARA *

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu

— La 75 de ani dela înfiinţare —

Se împlinesc 75 ani de când, după mai multe întruniri pregătitoare, în temeiul statutelor aprobate de guvernul transilvan, la 30 Aprilie 1867 îşi ţinu adunarea de constituire cea dintâi reuniune de meseriaşi din Ardeal şi de pe întreg teritoriul locuit de români, sub numirea de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu", numire schimbată prin modificarea statutelor din anul 1924, în «*Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu*».

Vremile aspre pe cari le străbatem nu ne dau posibilitatea a organiza o aniversare demnă de trecutul şi importanţa naţională şi socială a acestei Reuniuni — deşi ea ar fi necesară tocmai în aceste vremuri de mari prefaceri în structura organismului nostru naţional. Aniversarea de 50 de ani care a coincis cu războiul trecut în anul 1917, din aceleaşi motive a fost amânată.

De pe culmea celor 75 de ani, vom înfăţişa sumar câteva date, momente şi realizări mai însemnate din trecutul Reuniunii, cari reoglindesc ideile călăuzitoare şi realizările în desfăşurarea activităţii şi existenţei ei dela întemeiere şi până azi, date şi momente pe cari se poate broda, firesc, pe alt plan istoricul meseriilor la noi, importanţa naţională şi socială a clasei de mijloc chemată se „integreze structura organică a neamului nostru" în viitor.

Intemeierea Reuniuni.

Neamul nostru se constituia până la sfârşitul veacul XIX din agricultori păstori, preoţi, învăţători. Comercianţi, industriaşi şi meseriaşi abia de existau. Meseria aparţinea, ca multe alte, privilegiilor şi privilegiaţilor. Invăţarea meseriei şi aşezarea la oraş ca meseriaş român, erau îndeletniciri şi posibilităţi ferecate şi îngrădite elementului românesc.

Tinărul Nicolae Cristea, abs. de teologie şi al Academiei de Drept, asesorul consistorial de mai târziu, studiind ca bursier al Mitropolitului Şaguna în Germania, a văzut ce clasă puternică e burghezia acolo şi înapoindu-se dela studii plin de dragoste pentru înaintarea neamului său, mărturiseşte gândul său Mitr. Şaguna de-a închega, de-a organiza într'o societate pe puţinii meseriaşi români, patroni şi calfe ca să nu rămână izolaţi într'un mediu străin, să nu-şi piardă naţionalitatea, să fie ajutoraţi în meseria lor şi să-şi câştige şi cultura socială necesară. Mitrop. Şaguna s'a bucurat, i-a dat îndemn să înfiinţeze această Reuniune, promiţând tot sprijinul său moral şi material, punând la dispoziţia meseriaşilor o sală în Seminarul Andreian şi primind să fie patronul acestei Reuniuni.

Ideea de care era călăuzit N. Cristea, a fost canalizată şi difuzată în scris şi comunicată dela meseriaş la meseriaş, punându-se astfel piatra de temelie a închegării clasei de mijloc cu scop de înaintare în cultură, înaintare în câştigarea cunoştinţelor necesare. Ca mijloace se stabilesc întruniri săptămânale, iar pentru recreare şi cultura spirituală se fac lecturi şi deprinderi în cântări.

Din intrunirile serale s'au desvoltat mai târziu cunoscutele şedinţe literare introduse de Victor Tordăşianu, al doilea mare ctitor al Reuniunii, iar corul condus la constituire de păr. D. Cunţanu, este începutul corului mixt şi bărbătesc cu nenumăratele concerte, cu răspunsurile liturgice în Catedrală în vacanţa de vară şi corul funebral, cari există până astăzi.

La adunarea de constituire din 30 Aprilie 1867, cele dintâi cadre de meseriaşi se compuneau din 2 măestri; 1 pantofar şi 1 compactor de cărţi, şi din 28 sodali: 14 pantofari, 2 fauri, 4 tipografi, 1 măsar, 1 pietrar, 2 zidari, 3 bărdaşi, 1 covrigar, 1 pardositor şi 1 lăcătuş, în total 30 meseriaşi români.

Protopărintele meseriaşilor români scria cu prilejul constituirii în Reuniune „că un popor nu poate progresa numai cu ţărani şi funcţionari, puterea de viaţă, de rezistenţă i le dă însă industria, comerţul şi meseriile", şi spunea mai departe, că aceşti meseriaşi aveau o însuşire comună: toţi trăesc în sărăcie, iar Reuniunea, mulţi ani dearândul neavând un cămin propriu, era împreună cu membrii ei, ca melcul cu casa în spate.

Ca dintr'un grăunte de muştar, după modelul Reuniunii din Sibiu, au răsărit şi luat fiinţă zeci de asemenea Reuniuni în oraşele şi satele noastre, asociindu-se meseriaşii răsleţi în lupta de afirmare pe teren profesional şi în dorinţa de a se cultiva şi lumina. Era un imperativ de ordin naţional şi social ca un ecou la glasul de chemare al părintelui N. Cristea.

La anul 1870 Reuniunea îşi sfinţeşte steagul având de naş pe arhim. N. Popea, episcopul de mai târziu al Eparhiei Caransebeşului, la 1878 îşi serbează aniversarea de 10 ani, iar la 1892, 25 de ani de existenţă prin organizarea unei expoziţii care a atras şi admiraţia străinilor, — luând parte 69, exponenţi — cel dintâi pas pentru alte progrese de desvoltare a industriei şi meseriilor. Preşed. N. Cristea, cu acest prilej îşi exprimă legitima bucurie prin cuvintele: „Mulţumesc lui Dumnezeu, că am ajuns să văd ostenelele mele împreunate cu multe neajunsuri grele şi diverse suferinţe aduse la un rezultat cum e cel din stadiul de faţă, se înţelege prin concursul laudabil al membrilor şi al celor ce m'au sprijinit".

La anul 1897 întemeietorul N. Cristea se retrage dela conducerea Reuniunii, după 30 de ani de stăruitoare şi grea muncă, după cum însuşi spune: „am îmbătrânit alături de dânsa."

Reuniunea a avut fericirea se aibă parte de un alt vrednic urmaş, Victor Tordăşianu, care vreme de 22 de ani, până

Pe marginea unor neadevăruri

In ziarul „Ardealul" Nr. 7 din a. c. se cuprinde articolul „Facultas Theologica Transilvaniae" semnat de dl Iosif E. Naghiu, în care se aduc o seamă de jigniri Academiilor noastre teologice.

Nu vreau să polemizez în aceste rânduri cu autorul, ci să dau glas simţămintelor mele de absolvent al Academiei teologice din Sibiu, astăzi preot, fără a-mi fi ruşine a mărturisi, că pregătirea mi-am făcut-o în Academie şi nu în Facultate.

Nu voi căuta a rezolva chestiunea Academiilor teologice, dând o soluţie, fiindcă nu sunt eu cel chemat, ci voi zăbovi asupra „deficienţelor" Academiilor teologice expuse în articolul amintit, pentru a se auzi şi glasul preotului „dela sat" care nu doarme ci, adevărată slujire aduce Domnului, aşa cum în Academie a învăţat.

Autorul articolului spune:

I. Academiile, „nu au biblioteci universitare. Sunt lipsite de spirit universitar".

Eu, modest slujitor al altarului lui Hristos, socotesc a nu greşi susţinând că „spiritul universitar" nu e condiţie sine qua non în pregătirea adevăratului păstor sufletesc şi că preoţii Facultăţii de teologie vor fi — poate — mai „adânciţi în ştiinţa teologală", dar nu vor fi — la tot cazul — mai buni slujitori în cultivarea sufletelor spre lauda celui Atotputernic şi spre mântuirea lor, ca preotul ieşit din Academia „Andreiană", cu sufletul înmiresmat de mirosul de tămâe al capelei mitropolitane, catapeteasmă a zguduirilor sufleteşti pentru cei ce se pregătesc a sluji Domnului.

Cât priveşte biblioteca, îndrum pe autor a cerceta biblioteca dela Sibiu înainte de-a grăi. Apoi, dacă ciutura minţii preotului se va putea adânci cu folos în adânca fântână a ştiinţei, fără a gusta tămăduitoarele trăiri duhovniceşti, la ce folos biblioteca?

Păstorului de suflete i se cere trăire, viaţă în Hristos, nu sisteme sarbede.

II. „Selecţionările nu sunt riguroase. Studentul dela Academie ştie că după 4 ani va fi preot..."

Cât priveşte problema selecţionărilor, ca „deficienţă" a Academiei teologice, o socotesc numai nod în papură. Iar nădejdea — nu ştiinţa — studentului că peste 4 ani va fi preot e cel mai fericit gând şi cel mai puternic stimulent la o temeinică pregătire.

Idealul de a sluji lui Hristos e sublim. Studenţii Academiilor se pregătesc pentru slujire în ogorul Domnului. E „deficienţă" a creşte studenţi al căror ideal e a fi „vânători de oameni?"

Urmează cineva dreptul cu gândul de a se face inginer?

III. „Viaţa spirituală e numai în discursurile ocazionale";

„Duhovnicii Academiilor nu sunt personalităţi cari să capteze atenţia studenţilor..."

Aceasta poate fi şi în Facultate, deoarece trăirea sufletească nu e condiţionată de doctoratele celor care ţin meditaţii în mijlocul studenţilor, ci de putinţa acelora de a turna, din inimă în inimă, duh de viaţă dătător.

Mă'nchin în faţa marilor teologi amintiţi de dl ascet Iosif E. Naghiu, dar nu pot desconsidera adâncile meditaţii ale foştilor mei profesori dela Academie cari dacă, după judecata autoritativă a dlui ascet Iosif Naghiu, în analele teologiei ortodoxe române, nu însemnează nimica — ceeace nu e adevărat, — însemnează foarte mult în analele inimii preoţimii ce păstoreşte cu zel şi demnitate turma Ardealului.

IV. La Facultate, „aproape în fiecare an se iveau doritori de a vieţui după chipul îngeresc în trup fiind încă [ceeace la Academii nu se întâmplă]".

Aleargă, iubite domnule ascet, la mânăstirea din Sâmbăta de sus, jud. Făgăraş, şi vei afla adevărul, cunoscând rodul Academiei teologice din Sibiu şi în această direcţie. Dacă ascetismul Domniei Tale este rodul unei Facultăţi de teologie, ne mulţumim de el.

V. „Foştii mei profesori dela o Academie teologică combăteau vehement chiar şi ideea vieţuirii după chipul îngeresc".

Dela profesorii mei n'am învăţat aşa ceva! Când un deget e bolnav, nu se amputează mâna întreagă.

VI. „La Facultăţi propun personalităţi ştiinţifice dela cari ai ce învăţa. La Academiile teologice, în afară de părintele D. Stăniloae, nu e nici un altul care să însemne ceva în analele teologiei ortodoxe române de azi".

Dacă aş întâlni pe autorul acestor afirmaţii, l-aş întreba dacă nu cumva a avut vreo neplăcere pe la Sibiu?!

Aceasta e critica aspră a Academiei teologice făcută de autorul articolului amintit.

Dar, nu condeiul criticilor e în drept a da calificative Academiei teologice, ci aceia cari între zidurile ei şi-au însuşit ştiinţa cunoaşterii lui Dumnezeu, simţind fiorii întăririi Duhului sfânt în propoveduirea cuvântului divin şi trăesc sub înrâurirea Lui.

Iar înainte de-a încheia ţin a clarifica pe autorul articolului de care m'am ocupat, că dacă e deschisă o problemă a Academiilor teologice, a ceasta nu denotă o insuficienţă a acestora, ci dimpotrivă, dreptul lor de-a fi ridicate la cinste egală cu Facultăţile teologice, pe baza unor merite din destul dovedite.

Dăişoara, 16 April 1942.

Preot **Teofil Doctor**

---

la 1920, a reorganizat şi creat, lăsându-ne o scumpă moştenire de ordin moral şi material. Cine n'a auzit de Victor Tordăşianu, care ca şi antecesorul său s'a indentificat cu tot sufletul pentru interesele clasei de mijloc? Cu dragostea lui permanentă pentru cauza meseriaşilor, cu cei 20 de bani pe care îi cerea dela fiecare român cu care se întâlnea şi cu pălăria „Dumnezeu vede", a pus bază la 40 de fonduri şi legate cu diferite scopuri practice pentru viitorul meseriaşilor, ucenici, calfe şi patroni deopotrivă. Reuniunea şi astăzi trăeşte, se desvoltă din duhul celor 2 ctitori şi din sămînţa aruncată de ei. Istoricul Reuniunii e însaşi viaţa plină de fapte a lui N. Cristea şi V. Tordăşianu, icoana de oameni şi personalităţi cu mari merite în galeria binefăcătorilor neamului nostru.

Biserica şi Reuniunea.

Reuniunea culturală şi naţională a meseriaşilor români din Sibiu, îşi are începutul şi desvoltarea sub aripa ocrotitoare a Bisericii noastre şi începând cu Mitr. Şaguna şi urmaşii săi în scaunul mitropolitan au fost patronii şi protegiuitorii meseriaşilor români. Biserica noastră în trecutul ei a sprijinit desvoltarea socială şi naţională a meseriaşilor români. Dl I. Lupaş, comparând organizmul naţional-politic şi social economic al statului nostru cu o clădire, ne înfăţişează următoarea situaţie: Jos avem temelia puternică şi sănătoasă a poporului nostru dela sate, sus acoperişul alcătuit din elemente destul de impestriţate sub înrâurirea diferitelor curente politice şi culturale, iar la mijloc pereţii şi stâlpii, cari fac legătura între temelie şi acoperiş, în cea mai mare parte nu sunt ai noştri, ci ai străinilor.

Deodată cu zorile libertăţii din anul 1848, ivindu-se şi pentru poporul nostru posibilităţi de afirmare în industrie şi comerţ, elaborându-se instrucţiuni în această privinţă — Mitr. Şaguna încă la anul 1855, a îndrumat preoţii şi protopopii se sfătuiască poporul despre foloasele ce le aduc meşteşugurile şi neguţătoria, îndemnându-i să îmbrăţişeze cât mai mulţi meseriile prin cuvintele: „la meşteşuguri, turmă iubită!" la meşteşuguri! pentrucă, fiind tu numeroasă porţi forma din fiii tăi oameni învăţaţi cari să-ţi apere interesele, meşteşugari cari să-ţi înmulţească şi susţină economia naţională ...şi totuşi să rămână destui şi pentru lucrarea pământului, — numai lucrând aşa îţi vei putea croi şi asigura atât viitorul tău, cât şi al urmaşilor tăi".

[Sfârşitul urmează]

Donaţii. Familia *Ioan Bucuţa* lui *Ilie* din Dăişoara, stabilită la moşia Ghergani-Dâmboviţa, a dăruit de Sf. Paşti pentru această parohie (Dăişoara) un rând de odăjdii, în valoare de 20.000 lei. Donaţia au făcut-o pentru fiul răposat *Ilie*, fost elev de liceu. — O mână de buni parohieni din Dăişoara plecaţi în Bucureşti au dăruit de sfintele Paşti pentru biserica din Dăişoara o Evanghelie, în valoare de Lei 14.600. Aceste danii s'au obţinut în urma apelurilor adresate de preot. — Preot *Teofil Doctor*.

M. S. Regele şi Regina Mamă la Sibiu

In ziua de Sf. Gheorghe, la sărbătorirea Patronului Cavaleriei, Sibiul a fost onorat de vizita M. S. Regelui Mihai I. şi a M. S. Regina Mamă Elena.

Augustii oaspeţi au asistat la desfăşurarea întregei serbări pe platoul Şcoalei de Echitaţie, petrecând ziua exclusiv în mijlocul armatei.

La mormântul lui Gheorghe Lazăr

In ziua de Sf. Gheorghe intelectualitatea Sibiului a mers la Avrig, la mormântul lui Gheorghe Lazăr pentru a sorbi putere din marele lui suflet.

A participat I. P. S. Mitropolit Nicolae, mulţi profesori şi studenţi universitari, studenţi ai Academiei teologice, profesori şi elevi ai şcoalelor secundare şi mulţi intelectuali.

Poporul întreg le-a ieşit înainte la gară. Impresie deosebită au făcut călăraşii săteni în trumoasele lor costume.

După parastasul oficiat la mormântul marelui dascăl ardelean, I. P. S. Mitropolit a rostit o înflăcărată cuvântare, îndemnând tineretul să jure că va urma pilda lui Gheorghe Lazăr în lupta pentru libertatea naţională.

La adunarea care a avut apoi loc în Piaţa Avrigului, au vorbit: Prot. A. Nistor, doi studenţi, dl rector al Universităţii Iuliu Haţegan ş. a.

AVIZ

On. Adunare eparhială în şedinţa din 13 Aprilie a. c., sub Nr. 62, a adus următoarea hotărâre:

Cu începere dela 1 Aprilie 1942, vor plăti cota de 10%, după diurna de protopop, în favorul fondului de pensiuni al Arhiepiscopiei toţi protopopii în funcţiune ai Arhiepiscopiei noastre. In schimbul acestor cotizări protopopii Arhiepiscopiei noastre, pensionaţi de aici înainte, vor primi din fondul de pensiuni al Arhiepiscopiei un ajutor de Lei 3000 lunar. Acest ajutor este o complectare a pensiei primită dela Stat.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 21 IV 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

† Părintele Hanzu

Nume grăitor şi contopit cu fapta pentru toate generaţiile ce vor avea să vie.

Răsărit din glia acestor plaiuri, din părinţi vrednici, printr'o muncă şi o stăruinţă neobosită de o jumătate de veac, părintele Hanzu s'a ţinut de această glie, a fertilizat-o, a statornicit-o prin mii de plantaţii şi i-a înnobilat întinderea, înfrumseţându-i şi îmbelşugându-i hotarele cu albele petale de Mai şi culesul de Septemvrie.

Preot şagunian, şi cetăţean din paginile lui Thomas Carlyle, părintele Hanzu a fost un stâlp de granit al Bisericii ortodoxe, învăţătorul învăţătorilor şi cetăţeanul cetăţenilor.

A gândit ca nimeni altul, s'a frământat fără încetare, a experimentat toată viaţa cu îndărătnicie înţeleaptă şi numai după ce şi-a sintetizat constatările în formulele cele mai simple, le-a dat ucenicilor săi să le aplice şi să le răspândească. Şi ucenici ai părintelui Hanzu au fost toate generaţiile din jurul Cucerniciei Sale.

Credinţa, cugetul, gândirea, munca şi fapta părintelui Hanzu, pe toate tărâmurile, alcătuesc opera mare.

Părintele Hanzu nu mai este. Argintul viu dinlăuntrul Cucerniciei Sale s'a oprit. S'a răspândit svon fulgerător de moarte în regiune şi în depărtări, în aceste zile de încrâncenare ale Neamului şi în zvârcolirea iernii luată de piept de dreptul la viaţă al primăvenii.

S'au îmbrăcat preoţii în odăjdii, cărturarii şi-au pus pe masă îndeletnicirile, ţăranii din regiune au părăsit grădinile şi ogoarele şi în haină cernită de sărbătoare, cu toţii au venit să ducă la mormânt, cu închinare şi făgăduială, pe luminătorul şi inainte mergătorul lor.

Pomii, pomii cei mulţi şi roditori vor scutura în câteva zile, alături de închinarea noastră, omagiul petalelor albe pe ţărâna proaspătă care acopere lutul din care a tost zidit părintele Hanzu.

Pentru ridicarea morală, fizică şi economică a ţăranilor din regiune, părintele Hanzu a fost tămăduitorul suferinţelor obşteşti, doctorul vitelor, al semănăturilor, al pomilor şi al arborilor.

Printr'o jumătate de veac de stăruinţi fără asemănare, competinţa lui a ajuns unanim recunoscută. Agronomul agronomilor, veterinarul veterinarilor, silvicultorul silvicultorilor şi pomicultorul pomicultorilor, părintele Hanzu ar fi cinstit oricare Facultate de agronomie, care ar fi avut ideea să-i acorde titlul de doctor honoris causa.

Cine a avut norocul, măcar odată, să stea, din amurg şi până în zori, cu părintele Hanzu în casa lui vrăjită, cine a eşit cu el pe teren, în grădină, în pădure, în păşunat, la munte, într'o vâlcea sau într'o râpă, acela s'a botezat şi s'a cuminecat cu credinţele şi cu gândurile lui şi a priceput taina biruinţelor sale. Că izvor de apă vie a fost şi izvorul tămăduirii, pentru noi toţi care l-am cunoscut, l-am ascultat, l-am urmat şi l-am stimat.

Statornicirea gliei hotarului şi înnobilarea lui cu plantaţii, apaductul, cascadele, drumurile, şcoala, baia, pavagiile şi alte lucrări de durată, sunt, pentru comuna sa natală, *zidirile aevea ale părintelui Trandafir din Popa Tanda literaturii noastre, decoraţiile şi monumentele vorbitoare despre omul şi viaţa sa.* Iar comuna aceasta, se va numi odată comuna Hanzu.

Se mira odată cineva că în comuna Cacova, părintele Hanzu n'a avut colaboratorii pe care i-ar fi dorit, că făcea minuni şi mai mari decât acelea pe care le-a făcut. Ba a avut şi are, i-am răspuns nedumeritului, dar personalitatea părintelui Hanzu s'a profilat aşa de puternic şi de luminos, încât albinele lucrătoare din jurul său nici nu se mai observă.

Părintele Hanzu nu mai este cu istovitul său trup printre noi, dar duhul lui va fi întotdeauna prezent şi duhul acesta ne porunceşte: «*mergeţi înainte pe căile pe care le-am deschis vouă*».

Sălişte, Aprilie 1942.

Prof. C. Oţetea

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Maiu 1942

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenie, iar *la ora 9½ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. **Duminecă în 3 Maiu 1942** servesc: Cons. Ieronim Grovu, Dr. Spiridon Cândea şi Dr. Liviu Stan; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. Predică: cons. *Dr. Sp. Cândea*. După masă la la ora 4 la „Oastea Domnului" predică părintele *Ioan Munteanu*.
4. **Duminecă în 10 Maiu 1942 (Sărbătoare naţională)** servesc: Cons. stavrofor Em. Cioran, prot. Aurel Nanu şi protopop Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. Predică prot. *Aurel Nanu*. La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică părintele *N. Vonica*.
5. **Joi în 14 Maiu 1942 (Înălţarea Domnului)** servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, prot. stavrofor Dr. D. Stăniloae, cons. Em. Cioran, cons. Ier. Grovu şi protopop M. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. La cimitirul eroilor predică: protopop *Mih. Neagu*. La „Oastea Domnului" predică după masă la ora 4 diaconul *Simion Macarie*.
6. **Duminecă în 17 Maiu 1942** servesc: protopop M. Neagu, Nicodim Belea şi Dumitru Călugăr; diaconii: Dr. Nicolae Balca şi Sim. Macarie. Predică preotul *Nicodim Belea*. La „Oastea Domnului" predică după masă la ora 4 protopop *Mihail Neagu*.
7. **Joi în 21 Maiu 1942 (Sf. Împăraţi Constantin şi Elena)** servesc: prot. M. Neagu, Iosif Ţint şi Ştefan Morariu; diaconii: Simion Macarie şi Cornel Dascăl. Predică părintele *Iosif Ţint*. La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică diaconul *Sim. Macarie*.
8. **Duminecă în 24 Maiu 1942 (Sfintele Rusalii)** serveşte I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, înconjurat de un mare sobor de preoţi şi diaconi. Predică I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*.
9. **Lunea Rusaliilor în 25 Maiu 1942** serveşte I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, înconjurat de mai mulţi preoţi şi diaconi. Predică: I. P. C. Arhimandrit vicar *Teodor Scorobeţ*. După masă la ora 4 la „Oastea Domnului", în acestea sărbători predică mai mulţi preoţi în frunte cu părintele *N. Vonica*.
10. **Duminecă în 31 Maiu 1942** servesc: cons. Emilian Cioran, Dr. Sp. Cândea şi prot. M. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Sim. Macarie. Predică: cons. stavrofor *Emilian Cioran*. La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică diaconul *Sim. Macarie*.

Aspecte misionare din Basarabia, de Arhim. *Dr. Antim Nica*, vicarul Misiunii ortodoxe române în Transnistria. Chişinău, Tip. „Cartea Românească" 1942. — Extras din rev. „Misionarul", Nr. 2—3 din 1942. Pg. 44. Preţul? — Broşura părintetui Nica este o instructivă icoană a misionarismului basarabean din vremuri mai vechi şi până în zilele noastre. Merită să fie cunoscută în cercuri cât mai largi; ear sfaturile lui să fie urmate cât mai conştiincios.

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Mitropolit Nicolae a plecat Sâmbătă 25 Aprilie dela reşedinţa Sa din Sibiu pentru câteva săptămâni în scopul refacerii sănătăţii.

Ştire personală. Luni, în 20 Aprilie a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a inspectat vicariatul ortodox român din Alba-Iulia şi a vizitat răniţii din spitalul militar, cărora, pe lângă daruri de cruciuliţe şi cărţi de rugăciuni, le-a împărtăşit arhiereasca Sa binecuvântare şi părinteşti cuvinte de mângâiere şi îmbărbătare.

Către amiază în aceeaşi zi I. P. S. Sa a trecut la Blaj, unde a cercetat biserica ortodoxă nou zidită de-acolo şi a luat dispoziţiunile necesare pentru continuarea şi terminarea lucrărilor. Cu această ocaziune a întors şi vizita, făcută în toamna anului trecut, la reşedinţa mitropolitană din Sibiu, *P. Sf. Episcop Valeriu Traian Frenţiu*, locţiitor de mitropolit la Blaj.

Inspecţii. Conducătorul statului, dl Mareşal Antonescu, a făcut recent o amănunţită inspecţie în Basarabia şi Bucovina, ducând pretutindeni credinţa în puterea de viaţă a neamului românesc şi încrederea neclintită în soartea şi în năzuinţele noastre de mai bine. Ţărani şi muncitori s'au apropiat cu dragoste şi respect de Conducătorul, care li-a ascultat părinteşte păsurile şi necazurile. Se lucrează, în tot locul, cu multă tragere de inimă. Se repară biserici, şcoale, spitale, uzine, case, unde regimul păgân semănase jale şi pustiire. Ogoarele sânt astăzi lucrate şi meşteşugurile sânt reluate, cu toată încrederea în izbânda ce va să vie. Unde a văzut lipsuri, dl Mareşal a luat măsuri de îndreptare; unde a găsit lucrul bun, a dat încurajări pentru alte bune înfăptuiri pe pământul ţărilor desrobite. Conducătorul a putut să rămână mulţumit de cele constatate.

Aniversare. Poporul german a sărbătorit cu însufleţire, Luni, în 20 April, ziua de naştere a marelui Fuehrer *Adolf Hitler*. La acest prilej s'au subliniat din nou meritele sărbătoritului, care a pregătit şi pornit lupta de eliberare a popoarelor europene din primejdia bolşevismului iudeo-comunist. Poporul român întreg, şi în deosebi glasul Basarabiei şi al Transnistriei, urează Fuehrerului marelui Reich german sănătate şi deplină izbândă, după uriaşele jertfe aduse de ţările şi de armatele aliate pentru salvarea întregii Europe de pericolul anticriştilor dela răsărit.

Faptă frumoasă. Ostaşii răniţi dela Spitalul militar, spitalul Z. I. Nr. 476, şi Spitalul public din Sibiu, au avut prilejul unei adevărate bucurii în ziua de 11 April 1942, când Reuniunea femeilor ortodoxe române din comuna *Nucet*, prot. Sibiu, prin membrele din comitet, în frunte cu dna *Cornelia Constantin* preşedintă, i-au cercetat, distribuindu-le 140 kg. cozonaci, 30 litri cafea şi 130 ouă. Se dovedeşte şi de astădată, că femeea ortodoxă română îşi înţelege datoria ceasului de faţă. — *Coresp.*

Rugăciuni. In Dumineca Sf. Apostoli Toma un buchet de 7 preoţi, la dorinţa credincioşilor din parohia *Alţina*, protopopiatul Agnita, s'a adunat adunat la săvârşirea unui sfânt Maslu, pentru izbânda armatei noastre care luptă pentru credinţă şi Hristos. La ora 15 erau prezenţi preoţii: *Ghicăşanu*-Nocrih, *I. Scorobeţ*-Beneşti, *V. Cheşcu*-Ghijasa de jos, *V. Urian*-Vecerd, *V. Stoian*-Marpod, *Ioan Balaban*-Ighişul, *P. Trif*-Alţina. In mijlocul comunei a început slujirea sf. Maslu într'o atmosferă înălţătoarea plină de smerită rugăciune. Deşi picurii reci de ploae, amestecaţi cu fulgi de zăpadă, ameninţau, totuşi credincioşii, adunaţi într'un număr foarte mare, au rămas neclintiţi până la sfârşit, când preotul V. Cheşcu, a vorbit despre puterea credinţei şi a rugăciunii, ca arme puternice de a învinge vicistudinele în timpurile grele de azi. — *Asistent.*

Adunare generală. Reuniunea Femelor Române din Sibiu, sub preşedinţia dnei Ersilia Vătăşanu, se va întruni în adunare generală ordinară *Joi, în 7 Mai 1942*, ora 18, în sala de şedinţe a Asociaţiunii „Astra" din palatul Muzeului. Ordinea de zi conţine, pe lângă rapoartele obişnuite, şi alegerea membrilor comitetului şi a consilierilor pe un nou period de 3 ani. In cazul când la adunarea de Joi nu s'ar prezenta majoritatea absolută a membrilor, se convoacă acum a doua adunare generală ordinară, cu aceeaş ordine de zi, pe ziua de *Vineri, 15 Mai* c., la aceeaş oră, în acelaş local.

Proces împotriva fundaţiei Gojdu. S'a desbătut, zilele trecute, în faţa secţiei I a tribunalului din Cluj, procesul pornit de Societatea Crucea Roşie ungară împotriva fundaţiunii Emanoil Gojdu pentru restituirea imobilului spitalului din acel oraş, strada Honvéd; tribunalul a fixat un nou termin al desbaterii, pe ziua de 24 Iunie 1942, în speranţa că părţile vor ajunge la o înţelegere în afară de proces, — raportează „Tribuna" clujană. Fundaţia este reprezentată, în acest proces, de dl prof. Dr. Emil Hăţeganu.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Dumineca Slăbănăgului în 26 Aprilie 1942 servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Zosim Oancea şi Ioan Nicoară; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. Predică prof. *Zosim Oancea*. După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică stud. în teologie *G. Constantin*.

Nr. 558—1942 (33) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Ludişor,** din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs, cărora se va anexa concesiunea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Făgăraş în termenul indicat.

Concurenţii se vor prezenta în parohie cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc spre a face cunoştinţă cu parohienii.

Făgăraş, la 19 Martie 1942.

Pavel Borzea
protopop

Publicare de licitaţie

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de edificare la biserica ortodoxă română din Brădet-Acriş (Intorsura Buzăului), judeţul Braşov: tencuire parţială, pardosirea, etc. se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *1 Mai 1942*, sau, în caz de neprezentare, pe ziua de 10 Mai 1942, ora 15 d. m.

Licitaţia se va ţinea la oficiul parohial din Brădet-Acriş. Lucrarea se poate vedea la faţa locului, pentru care interesaţii nu pot pretinde spese de deplasare. Concurenţii vor înainta, deodată cu ofertele, şi o garanţie de 5% din suma oferită, în numerar, sau efecte de stat.

Sunt admişi întreprenorii autorizaţi pentru astfel de lucrări

Brădet-Acriş, la 12 Aprilie 1942.

Pentru consiliul parohial:
Preot Iosif Popica
preşedintele consiliului parohial

(35) 2—2

Nr. 370—1942 (36) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Almăş-Seliştе** cu filia **Braşeu,** din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială renovată constătătoare din 3 odăi, puţin corăspunzătoare.
3. Folosirea grădinei bisericeşti şi a cimitirului.
4. 10 drepturi (cât 10 familii) lemne de foc din pădurea expropriată. Tăiatul şi transportul, îl priveşte pe preot.
5. Bir câte 20 litri porumb sfărmat sau costul lui în numerar dela fiecare familie din materă şi filie, minus 7 (7 familii competinţa cantorului şi a crâsnicului.)
6. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 14 Aprilie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu cu consiliul parohial din Almăş-Săliştе.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Nr. 206—942 (34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Birtin,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Pământ în folosinţa preotului, 7 jugăre arător, 7 jugăre păşunat.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, — după avizul oficiului protopopesc, — într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, la sfânta biserică pentru a sluji, predica, cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 19 Martie 1942.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 133—1942 Prot. (32) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Mărgineni,** protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Românt.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere şi supraedificate.
3. Folosirea celor două cimitire şi a grădinii bisericii, circa 1 jugăr.
4. Câte una măsură — dublu decalitru — bucate de fiecare familie.
5. Fasonatul şi transportul a cca 15 metri steri lemne de foc din pădurea comunală.
6. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta în termen Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu. Consiliul parohial renunţând la dreptul de alegere, întregirea parohiei se face prin numire de către Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu. Oficiul protopopesc ortodox romă al Oltului în înţelegere cu consiliul parohial din Mărgineni.

Şercaia, la 14 Martie 1942.

Pr. Chirion Marcu
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 3 M — Nr. 18

Telegraful R

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Responsabilitatea preotului

„...mai marii voștri... priveghează pentru sufletele voastre, ca unii care vor avea să dea seama de ele".
(Evrei 13, 17).

Iubite frate,

Scriind sfântul apostol Pavel Evreilor, între altele, le arată că ei sunt datori a se supune păstorilor Bisericii, ca unora *care vor avea să dea seamă*, ca unora care vor avea să răspundă în fața lui Dumnezeu despre toată lucrarea lor. In aceste cuvinte biblice se pune în general pentru orice om și în special pentru preot problema răspunderilor, izvorîte din împlinirea sau neîmplinirea datoriei în viață.

Cred că vei admite și tu, alături de mine, că aceste cuvinte ale sfintei Scripturi sunt în cea mai mare parte necunoscute și chiar paradoxale, atât față de concepția generală care stăpânește astăzi, cât și față de practica vieții de acum.

Cine se mai gândește în zilele noastre la vreun fel de răspundere, împreunată cu slujba pe care o îndeplinește? Cine mai contează astăzi cu aceea că mai curând sau mai târziu fiecare om va avea să-și dea seama despre felul cum și-a îndeplinit în lume misiunea, despre priceperea, despre sârguința și despre conștiinciozitatea cu care a muncit și și-a îndeplinit datoria?

In sufletul fiecărui om stăruie astăzi cu mare prisosință amăgitoarea lumină a măririi, a puterii, a drepturilor nelimitate și a tuturor beneficiilor posibile. Toată lumea caută astăzi ca fără nici un fel de răspundere, prin eforturi minime să ajungă la maximum de cârșiguri materiale.

Stăvilarul răspunderilor în viață este dat acum cu totul la o parte și de aceea mulți nepregătiții, mulți nechemați și mulți inconștienți din lume sunt înălțați pe cele mai amețitoare culmi de slujbe sociale.

Păcatul a copleșit uneori și pe oamenii Bisericii și nici chiar preoția nu este scutită de asaltul celor care vor cu orice preț să se căpătuiască, să-și facă — și din preoție — un rost de trai mai tihnit.

Unde se mai pomenește să întâlnești astăzi exemple ca cele din epoca de aur a Bisericii, exemple ca cele date de sfântul Grigore Teologul și sfântul Ioan Gură de Aur, care deși foarte pregătiți din toate punctele de vedere, la gândul copleșitoarei răspunderi, au preferat să fugă de episcopie, decât să ia asupra lor sarcina acestei grele misiuni?

Dar cu toate nesocotințele de acum adevărul rămâne întreg în picioare, el înfruntă masiv și neclintit toate aberațiile și toate inconștiențele veacului nostru. Și adevărul este acesta: *Cu cât e mai mare demnitatea pe care o îmbracă cineva cu atât crește și răspunderea persoanei care îmbracă această demnitate.* Grija și răspunderea fiecărui om cresc deci totdeauna în proporții egale cu mărimea, cu grandoarea, cu sublimitatea slujbei pe care o ocupă.

Tu știi, iubite frate, că preoția este misiunea cea mai înaltă, slujba cea mai sublimă din întreaga lume. Urmează deci că nimeni nu are în viață o răspundere atât de înaltă, atât de copleșitoare, atât de cutremurătoare ca preotul.

Și cum n'ar fi astfel de vreme ce Dumnezeu a încredințat preotului grija fletului, grija acestui tezaur dumnezeesc, care a coborît din cer, care e părtaș noblețel celei de sus și care tinde tot spre Dumnezeu? Sufletul este, ca valoare, mai pe sus de orice lucru din lumea aceasta. El n'are în întreg universul nici un fel de echivalență, nici un fel de corespondență. Cel din urmă suflet valorează mai mult decât toată lumea văzută. «*Căci ce ar folosi omului dacă ar câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?* (Matei 16, 26). Nimic, pentrucă nu există valoare care să poată să răscumpere un singur suflet. Chiar oaia cea rătăcită, fiul cel pierdut, femeea cea desfrânată, tâlharul de pe cruce etc. au valorat și au meritat coborârea Fiului lui Dumnezeu din cer pe pământ, au meritat întruparea lui Hristos. Răscumpărarea acestor suflete, pline de toate păcatele, valorează crucea, jertfa, răstignirea, vărsarea sângelui sfânt pe piscul Golgotei.

Fiacare preot subscrie în alb, în clipa instalării lui în parohie, un cambiu spiritual, prin care garantează că nu va pierde nici o fărâmă, nici o părticică din valorile eterne, date spre îngrijire și cultivare lui, subscrie angajamentul străduirii desăvârșite de a duce la mântuire toate sufletele încredințate păstoririi sale. In virtutea acestui angajament fiecare preot va răspunde în fața dreptului Judecător de toate sufletele parohiei sale. «*Acestea zice Domnul Dumnezeu: iată eu asupra preoților și voi cere oile mele din mânile lor*». (Iezechil 34, 9—10).

Responsabilitatea fiecărui preot este deci deosebit de mare, pentrucă bunurile pe care le garantează nu sunt comune și trecătoare, ci sunt valori pentru care nimeni dintre muritori n'a putut să plătească prețul răscumpărării lor și a trebuit să se smerească Dumnezeu, luând trup de om și prin sângele său să răscumpere sufletele noastre. De aceea, fiecare preot răspunde în veci cu sufletul său de sufletele încredințate păstoririi sale. S'a putut spune deci cu drept cuvânt că «preotul care pierde oile, fie că le-ar fi răpit lupii, fie că le-ar fi furat hoții, sau au murit de vreo boală sau altă întâmplare, poate să găsească îndurare și iertare în fața stăpânului său, iar dacă acesta ar pretinde o despăgubire, ea se poate face prin bani. Cui însă i s'a încredințat grija oamenilor, grija turmei cuvântătoare a lui Hristos, va răspunde nu cu averea, nu cu bani, ci cu sufletul său, pentru pierderea turmei». (Ioan Gură de Aur: Despre preoție, Cartea II, cap. 2). «Cum vom putea deci a răbda pe cele de acolo, din lumea cealaltă, când o să fim siliți să ne dăm seama pentru fiecare dintre sufletele încredințate nouă? Căci acolo pedeapsa nu se va întinde numai până la rușine, ci și chinul cel veșnic ne așteaptă... Preotul nu se va putea desvinovăți că a fost fără deprindere, nici să scape pe motiv că a fost neștiutor, ori să pretindă că a fost silit, sau că a avut vreo nevoie... Cel ce a fost pus spre a lumina neștiința altora și să umble spre a vesti războiul împotriva diavolului, nu va putea pretinde că a fost neștiutor, nici să spună că n'a auzit trâmbița, sau că n'a prevăzut războiul. Căci cum spune Ezechiil, el pentru aceasta era pus ca să sune către toți cu trompeta de alarmă și să le vestească nenorocirile ce i-ar amenința. Și pentru aceasta pedeapsa e de neînlăturat, chiar de ar pierde numai un singur suflet. Căci dacă străjerul, spune acelaș profet, văzând sabia venind și nu va trâmbița poporului și nici nu-i dă vreun semn și venind sabia va lua dintre ei suflet, sufletul acela pentru fărădelegea străjerului s'a prins și sângele lui se va cere din mânile străjerului». (Ioan Gură de Aur: Despre preoție, Cartea IV, cap. 1).

Nu vei putea, iubite frate, prin nimic să eviți răspunderea, să eviți chinurile vieții viitoare, decât să gândești zi de zi, ceas de ceas, clipă de clipă la cutremurătoarea ta responsabilitate. Acest gând te va stimula mereu să-ți faci în întregime datoria ta de părinte, de păstor, de învățător și liturghisitor și îndeplinind cu toată sârguința și cu toată vrednicia slujba preoției tale vei primi răsplata Cerului și vei avea întreagă bucuria vieții viitoare.

Al tău iubitor frate:
Pr. TEOFIL

FOIȘOARA

MOMENTE

din viața și activitatea profesorului Dr. N. BĂLAN, — Sibiu în anii de războiu 1914—1918

(1) de Arhim. **Teodor Scorobeț**

Biserica ortodoxă ardeleană ca instituție a sufletului și ființei naționale a reunit în ogorul vieții și activității sale toate energiile de care dispunea poporul nostru: clerici și mireni, tineri cu focul sacru al entusiasmului și bătrâni cu experiența vieții, conservatori și progresiști, idealiști și practici, fiecare liber fiind și binevenit să aducă ofranda personală a binelui de care era capabil, pe altarul bisericii și al neamului.

Trecerea frânelor de conducere bisericească dela o generație la alta s'a petrecut în Ardeal, fără isbucniri de conflicte atât de frecvente între tineri și bătrâni și mai ales fără ca deosebirile de concepții să aibă repercursiuni în viața obștească.

Ceeace unia deopotrivă generația bătrânilor și a tinerilor precum și diferitele pături sociale, a fost apărarea patrimoniului spiritual și național de atacurile întețite și sistematice ale stăpânirii străine.

In deceniile dinainte de prăbușirea Austro-Ungariei s'a ivit o pleiadă de tineri în Biserica ardeleană, bine pregătită și harnică pentru o misiune, care avea să devină epocală.

Dintre aceștia, tinărul profesor Dr. Nicolae Bălan, dela Institutul teologic din Sibiu, s'a impus din primul moment al pășirii în viața bisericească națională ca un conducător consacrat. Această impunere s'a datorit nu numai distinsei sale culturi teologice ci și calităților sale personale de elită.

Indată ce s'a stabilit în Sibiu în anul 1906 ca profesor de teologie a pornit *Revista Teologică*, grupând în jurul ei teologii români de pretutindenea și dând astfel cea mai bună revistă de știință teologică și de îndrumare religioasă la români.

Larg concepută și cu orizonturi nouă, această revistă avea să creeze o ideologie superioară de cugetare și de adâncire a vieții bisericești dela noi.

Profesorul N. Bălan nu s'a închis în cercul de vrajă al preocupărilor academice ci a avut în vedere realitățile vieții și nevoile unor premeniri binefăcătoare.

I s'au deschis porțile tuturor corporațiunilor bisericești și ale instituțiunilor culturale și naționale, care s'au resimțit de suflul nou de împrospătare în toate domeniile vieții publice.

O personalitate cu atâtea resurse morale și intelectuale nu putea rămâne străină nici de frământările politice dinainte de războiu.

I. Un proces de agitație în contra Statului

Profesorul Nicolae Bălan obișnuia să facă plimbări în ore libere, prin împrejurimile Sibiului. Se ducea însoțit de studenții săi. Intr'o astfel de plimbare în spre Movila lui Mihai Viteazul — dela Șelimbăr trecea într'o după ameazi în primăvara anului 1913 — pe lângă câmpul de instrucție militară, cu grupuri de soldați la exercițiu.

Soldații români se căsneau să învețe formele de comandă în limba maghiară. Profesorul însoțit de un student stătu de de vorbă cu niște soldați români.

A doua zi, în acelaș loc văzând soldații pe profesorul român veniră în pauză la dânsul. Ofițerul St. Schröder cum îi văzu pe profesor, veni înfuriat la dânsul, îl declară arestat și sub excorta unui pluton îl conduce dimpreună cu studentul tovarăș la cabinetul de gardă al cazarmei. Fu înștiințată poliția de graniță, care le dresă acte de dare în judecată pentru că „a îndemnat soldații să nu se supună autorității și să nu învețe limba maghiară de instrucție militară".

Intoarcerea la esențial

Veacul stă la cotitura nedumeririlor: mustesc în mlădițele lui mugurii unei vieți înnoite. Care va fi ritmul, care fizonomia ei? Sunt întrebări care, cel puțin în domeniul spiritual, încă plutesc în nelămurite neguri. Ceea ce simțim sigur e că duhul se desghioacă de forme, de închistări istorice, ca să îmbrace o haină mai ușoară, mai lipsită de pretenții: e, dacă nu mă înșel, o îndrumare lentă, ca o adiere primăvăratecă, spre formele mai pure ale vieții, spre o gustare mai directă a spiritului, a luminilor ce ne'nfioară cu taina lor de dincolo de veac. De aceea nu cred în năruirea spiritului; chiar de va fi să trecem printr'o astfel de etapă, ea va însemna numai năruirea formelor, nu și a spiritului.

Veacul își deschide petalele darului și se'ndreaptă întrebător, nesigur către lumină: nu mai vrea să fie crescut în seră, să primească lumina prin geamuri colorate de vremelnicia veacurilor. Vrea să sărute poala de lumină a Tainei cu aceeaș simplitate cu care creștetul munților îmbrățișează azurul. E vreme de verificare, de supremă verificare, în care se răstoarnă tot ce a fost, se pun din nou, total întrebările existenței, ale sensurilor ultime. Spiritul e viu, dar cere o revizuire a pozițiilor, o disolvare a chisturilor, o sfărâmare a formelor, o purificare a amintirilor, grele ca draperiile vremelniciei. Și un fapt care începe să devie din ce în ce mai evident, mai constrângător, mai real. Simplitate și iluminare, esențial și viziune, ca însăși Dumnezeirea: aceasta o va cere — o cere — un veac care va renunța — renunță — la tot ce e superfluu, podoabă inutilă, îngrămădire fără sens. E o sete de coborâre la isvoarele originare ale vieții, ca din ele neamurile să soarbă puterile unei noi tinereți. Europa se naște la o nouă viață: ea însăși deschide ochii mirați peste problematicele splendori ale unei alte vieți. Nu știe precis cum va fi, dar știe că se naște, că din volbura zilelor de azi vor răsări seninătățile de mâine, altele, — mai vii, mai proaspete decât erau. După furtună cerul nu apare mai albastru și totul — pământ și cer, iarbă și fluture, lumină și umbră — nu pare ca nou-născut, ca o făptură nouă asemenea celei din prima zi a creațiunii? E aceeaș lume, și totuș alta; e acela duh, și totuși altul.

Cum stă Creștinismul în fața acestor primăvăratice anticipări? In forma lui catolică și protestantă stă gârbovit, apăsat sub un maldăr de amintiri, de închistări istorice. Sunt formele istorice ale Creștinismului. Catolicismul a voit să facă istorie și a făcut: Evul Mediu e istoria catolicismului. Dar prin aceasta el a devenit mai mult istorie decât veșnicie, a ascuns sâmburele adevărului sub formele pompoase ale veacurilor: o instituție istorică. De aceea el privește mereu spre trecut ca spre un ideal a cărui dispariție o regretă, dar în a cărui revenire nu mai poate nădăjdui. Idealul lui strălucește peste veacuri din taina de grandoare și mister a Evului Mediu. Evul Mediu totuși nu se mai poate întoarce: a apus de mult. Doar catedralele — mărețele catedrale gotice — mai amintesc prezentului despre ceeace a fost și nu mai este. Ideealurile omenirii, ca să fie într'adevăr idealuri strălucesc, trebue să strălucească — nu în melancolia trecutului, ci în fascinanta putere de atracție a culmilor pe cari le vezi în față și după a căror cucerire însetezi. Catolicismul a voit să facă istorie: de aceea s'a identificat prea mult cu un anumit veac al istoriei și astăzi se vede — reacționar — obosit de istorie, apăsat de prea multe forme, de prea mult raționalism, de prea multe amintiri.

Protestantismul n'a voit să facă istorie. Dimpotrivă: a voit să se întoarcă la isvoare, să facă abstracție de istorie, să sfarme formele istorice ale catolicismului. Incercarea însă n'a isbutit: și astăzi sufere din pricina aceasta. S'a lipsit de istorie, fără să dobândească puritatea supraistoriei pe care o căuta. De aceea, prin paradox, a devenit un simplu fenomen-simptom al unui nou veac: istoria modernă. O prefață. Ceva făcut, creat, nu creator de istorie.

Dar Ortodoxia? Ortodoxia e prezentă în istorie fără a fi istorie: e transfigurare. Ea coboară de sus nu ca să se identifice total cu istoria, ci ca s'o transfigureze, s'o pătrundă de esență divină, s'o înalțe spre zările *veșnic actuale* ale Divinității. E pură ca azurul, simplă ca veșnicia, flacără ca iubirea... E experiența pură, imediată, neîmbrobodită în forme și desfășurări istoric-omenești: formele ei sunt transparențe ale harului, trepte spre sublimitatea comuniunii cu Dumnezeu. Ortodoxia e esența străveche și veșnică a Creștinismului: ea e permanent contemporană.

Considerațiile acestea sunt deplin verificate de starea faptică a lucrurilor. Intr'adevăr, cea mai însemnată mișcare ce clocotește, în sânul catolicismului, în ultima vreme, este tocmai tendința aceasta de întoarcere la esențial, la miezul viu și veșnic al Creștinismului, de purificare și desbărare a tuturor formelor cu care istoria a desfigurat adevărata fizionomie creștină. Pentruca însă această întoarcere la esențial să fie efectivă, nu trebue să se oprească la jumătatea drumului: trebue să fie totală. Va reuși sau va avea îndrăsneala necesară spre a sparge crusta istorică în care s'a înfășurat? — Mă îndoesc. Pentrucă aceasta însemnează în mare parte renunțare la sine însuși, o renunțare care cere timp și — mai ales — smerenie: întoarcerea la adevărurile Ortodoxiei.

Dimpotrivă, Ortodoxia nu simte nevoia acestor revizuiri: ea *are* esența, simburele ei de viață e fierbinte ca inima pământului, ca lacrima de jar a iubirii. In cuprinsurile ortodoxiei nu bat vânturile pustiirii, nu se aud ciocanele dărâmării: e vremea desfășurării, a clădirii, e vremea creației. Se apropie primăvara Ortodoxiei. De aceea țâșnește puternic la lumină darul, vrerea valorificării totale a energiilor potențiale ce le cuprinde în sâmburele ei de flacără și cer, setea gustării depline a comorilor ei ascunse în taina adâncurilor ei nepătrunse. Aplecați peste abisul de nedumeriri ce țâșnesc din zarea veacului ce va veni, îngenunchiați la margini de mister, ne cântă în inimi bucuria învierii. Și îndoiala n'are umbră unde să poposească: veacul de preamărire al Ortodoxiei își tremură preludiul în neliniștile de azur ale veacului.

Viena, 1 Aprilie 1942.

N. Mladin

Apelul bisericii Sf. Nicolae din Brașov

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov a purces la o renovare a acestui vechi și glorios locaș. Arhitectura bisericii va primì modificări însemnate și pereții vor fi acoperiți cu pictură.

Din prilejul acestei renovări radicale și costisitoare, Consiliul parohial face un apel către toți Românii de-a contribuì cu darul lor.

Apelul, semnat de Părintele Dr. Nicolae Stinghe administratorul protopopesc al Brașovului și de dl Vasile Iordache secretarul consiliului parohial, arată într'o succintă expunere, ce-a însemnat această biserică pentru Brașov și pentru Ardealul întreg. In jurul ei s'au înfiripat primele instituții școlare ale Ardealului, s'au tipărit primele cărți românești, prima revistă și primul ziar politic. Prin contribuțiile acestei biserici și a înflăcăraților negustori din Schei s'au întemeiat școlile secundare confesionale, în frunte cu liceul «Andrei Șaguna» și s'a întreținut zeci de ani corpul lor profesoral.

Prin Brașovul bisericesc, prin preoții cărturari ai lui, s'au întreținut legăturile Ardealului cu Voevozii și boierii din Principate și cu Țarii Rusiei. Brașovul a fost factorul de căpetenie în apărarea ortodoxiei din Ardeal și în susținerea comunității Românilor de aici cu cei din Principate. El a fost în bezna vremurilor singura făclie de lumină și de nădejde.

Părintele Dr. Nicolae Stinghe publică deodată cu acest apèl câteva extrase din arhiva bisericii care arată marele suflet al Românilor din Schei și îndemnurile ce le-au lăsat urmașilor să nu-și răcească dragostea față de biserică și neam.

Apelul e menit să facă să vibreze inimile tuturor Românilor cari s'au împărtășit de lumina școalelor din Brașov și s'au încălzit la focul naționalismului lor.

In ajutorul celor săraci și al lucrătorilor mineri, din regiunea Petroșanilor, s'au distribuit de curând zece vagoane de porumb. Distribuirea s'a făcut în cadrul unei solemnități, în care, după un scurt serviciu religios, părintele protopop *Ion Duma* a rostit o cuvântare ocazională, subliniind fapta generoasă a Conducătorului statului, a dlui Mareșal Antonescu, prin darul făcut muncitorilor și săracilor din partea locului. Dl Ion Tecău, dela primăria din Petroșani, a mulțumit pentru prețiosul ajutor.

C. preoți să stea în fruntea mișcării Oastea Domnului

După multe tratative a fost lăsat liber, urmând ca acuza de instigație să-și urmeze cursul său la Parchet. Cazul acesta a stârnit mare senzație în oraș.

Procurorul maghiar a formulat actul de acuză în baza denunțului locotenentului St. Schröder și s'a ordonat ascultarea soldaților și a martorilor. In cele din urmă Tribunalul din Sibiu a sistat procesul în lipsă de motive serioase. Pârâtorul a făcut apel la Tribunalul militar din Cluj, de unde s'a trimis la Sibiu un jude de instrucție, care cercetând toată cauza, s'a convins că voinicosul locotenent a înscenat un proces de prisos.

Deși achitat de Tribunal, profesorul N. Bălan fu luat la ochi și isbucnind războiul mondial, în vara anului 1914 a fost tot timpul supraveghiat de poliție și de agenții secreți, cari îi urmăreau toți pașii.

Ca să scape de vexațiunile Siguranței locale, profesorul N. Bălan a petrecut vacanțele de vară din 1915, 1916 în localități unde putea să aibă contact cu diferiți bărbați politici din Ardeal și din Vechiul Regat, informându-se asupra cauzei naționale, legate de soartea războiului mondial.

Departe de casă, având perspectiva adevărată a stărilor critice, studiază problemele ardelene naționale și bisericești în complexul problemelor generale românești.

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu

— La 75 de ani dela înființare —

[Sfârșit]

Al doilea patron, Mitropolitul Mețianu, la anul 1900 când se prezintă o delegație a membrilor reuniunii ca să primească a le fi patron, le pune la suflet să fie cu recunoștință în toate timpurile față de conducătorii și binefăcătorii de totdeauna ai meseriașilor, ear în anul 1904 la stăruințele neobosite ale președintelui V. Tordășianu de a-și avea și Reuninnea un cămin propriu pentru a cărui cumpărare i-a pus bază cu 20 de bani și s'a cumpărat casa de astăzi a Reuniunii în strada Brukenthal 17, cu împrumut acordat de Prea Ven Consiliu Arhiepiscop, din vremea celui de al doilea patron.

Patronul de azi al Reuniunii, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, care se interesează deaproape de desvoltarea ei și în genere de afirmarea clasei de mijloc, la congresul economic dela Cluj, din anul 1935, semnalează o mare întrelăsare în desvoltarea neamului în nouile împrejurări de viață și pune problema burgheziei românești ca un *hiatus* în organismul nostru național, spunând între altele: ...„și mai trebue să ne gândim la un lucru, pe cât de important pe atât de neglijat până acum: la creiarea unei burghezii românești, care se integreze structura organică a neamului nostru. Inainte de războiul întregirii noastre naționale, neamul nostru de dincoace de Carpați a fost un neam de țărani. Pe urma acestui război, zoriți de necesitățile lărgite ale noii vieți, ne am creiat la repezeală o destul de numeroasă pătură de intelectualitate. Nu ne-am îngrijit însă destul de creiarea unei burghezii românești, care să susțină, pe tărâmul economic, concurența cu burghezia străină — minoritară ca națiune, dar majoritară ca forță economică și financiară. Acest *hiatus* în organismul nostru național se simte, de semnalat însă numai puțini l-au semnalat după adevărata lui importanță"...

Activitatea culturală și națională

Reuniunea noastră în cursul celor 75 de ani de existență a rămas credincioasă devizei brodate pe steagul său: credință, lumină și cultură, având la temelie și urmărind cu statornicie cele 2 obiective precise: concepția creștină și ideea națională, stăvilând la poarta de intrare a căminului său orice curente subversive menite a conturba armonia și solidaritatea între membrii ei.

Prin concepția creștină a înțeles să păstreze credința în înțeles evanghelic și românesc cu toate darurile și binefacerile ei. Ideea națională a cultivat-o și a păstrat-o ca o scumpă moștenire în firul aceleiași tradiții identificându-se cu toate aspirațiunile și imperativele ei. Amintim aci, că în anul 1918 în zilele de mărire, în Sibiu, singură Reuniunea meseriașilor avea un cor și membri închegați de a primi diferite personalități din Vechiul Regat și din străinătate.

Activitatea desfășurată, de ordin cultural și social, a fost și este necesară în mijlocul meseriașilor români, recrutați în majoritate din pătura țărănească dela sate, cu pregătirea din școala primară, cu o ușoară zestre sufletească, transplantați într'un mediu străin unde numai atelierul cu tot progresul tehnic de azi nu-i pot întregi cunoștințele și cultura necesară ce se cer în zilele noastre pentru un bun meseriaș, sub toate înfățișările.

Activitatea culturală-națională și socială s'a difuzat și realizat prin ședințe literare lunare cu distribuire de cărți, cu declamări și cântări; prin concerte și reprezentații teatrale — totatâtea recreații spirituale și prilejuri de afirmare și educare după istovitoarea muncă de fiecare zi în atelier. Corurile Reuniunii au fost conduse și instituite de profesorii: T. Popovici, C. Popa și Gh. Șoima, cei doi din urmă și astăzi. Reuniunea a mai avut fericirea să aibă și un dirijor de cor, pe re-

Probleme-Recensii-Comentarii

Aduuarea preoţească din Sibiu. — In 17 şi 18 Martie 1942 s'a ţinut adunarea protopopească a tractului Sibiu. După invocarea Duhului sfânt, preoţimea tractuală a trecut în corpul Academiei Andreiane, unde s'a desfăşurat programul.

Adunarea a fost deschisă de P. C. Sa protopop *Mihail Neagu*, care, în cuvinte calde, salută pe cei prezenţi şi dă cetire conferinţei de deschidere, prin care arată înalta chemare a preotului, menit să lumineze în lume prin faptă, vorbă şi atitudine.

A urmat interpretarea textului din ep. 2—6 Corinteni, Cap. 6, de părintele *Dr. C. Sârbu*. Marele Apostol al neamurilor pune aici problema apropierii noastre de Dumnezeu, a suferinţelor îndurate pentru evanghelie şi a datoriei ce o avem de a-i urma învăţăturile.

Acelaş subiect a fost tratat de părintele *Pavel Alisie*, din punct de vedere practic.

După masă preoţimea se întruneşte din nou în şedinţă.

Se citeşte a doua conferinţă: ep. c. Evrei: cap. 11, exegeză, de părintele protopop *Ioan Bânda*, care reuşeşte pe deplin a ne lămuri acest capitol.

Tot părintele protopop I. Bânda citeşte raportul asupra activităţii pastorale din parohie, urmărit cu viu interes de preoţi şi care stârneşte discuţiuni, la care iau cuvântul mai mulţi preoţi.

Se aleg apoi doi membri pentru congresul preoţesc şi se citeşte raportul despre activitatea cercurilor preoţeşti, după care preoţimea tractuală se îndreaptă spre catedrală, unde se slujeşte Acatistul Maicii Domnului.

Ziua a doua e destinată sf. cumineCături a preoţimei tractuale. Meditaţia e ţinută de părintele *Dr. C. Sârbu*. După sfânta împărtăşanie preoţii se despart în frăţească dragoste şi întăriţi duhovniceşte. — *Coresp.*

*

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea din protopopiatul *Orăştiei* s'a adunat în conferinţa de primăvară la 20 April. Şedinţa, deschisă în sala parohiei, după invocarea Duhului sfânt, a fost prezidată de părintele administrator protopopesc *Iosif Vinţanu*, care citind raportul special prezintă pentru rezolvare problemele: sectele religioase, repausul duminecal, şi cârciumile. La acest subiect au luat cuvântul preotul *Ion Săbău*-Vinerea şi alţi membri, cerând reacţionare faţă de nerespectarea Zilei Domnului. Părintele *Z. Radu* a citit lucrarea sa: Viaţa religioasă la enoriaşii mei. Părintele *I. Vulcu* a desfăşurat subiectul: Metodele folosite pentru înfiinţarea filiei din comuna Spini. Au urmat diferite propuneri în legătură cu discuţiile despre: divorţuri, concubinaj, obligativitatea prin lege a căsătoriilor bisericeşti, cimitirele comunale ş. a. Părintele adm. prot. Iosif Vinţanu arată lămuririle primite dela forurile bisericeşti în chestia de concubinaj etc., după care şedinţa se ridică.

*

Preoţimea ortodoxă română din tractul Ilia s'a întrunit în conferinţă de primăvară, în 19 şi 20 Martie 1942 în *Ilia*, sub preşedinţia P. C. părinte protopop I. Josan.

In prima zi dimineaţa, după slujba învocării Duhului sfânt, preoţii au trecut în sala festivă a Casei culturale, unde părintele protopop, în cuvântul de deschidere pune la sufletul preoţimii să se facă „tuturor toate".

S'a citit „Raportul asupra activităţii pastorale a cercurilor religioase în cursul anului 1941", urmat de discuţii pentru o mai intensă activitate a acestor grupuri religioase.

Părintele *Dr. Romul Iacob* prezintă, într'o interesantă conferinţă, o serie de: Iniţiative pentru promovarea vieţii religioase şi culturale în cuprinsul despărţământului.

Trecându-se la ordinea de zi P. C. preoţi prezintă fiecare în scris o dare de seamă asupra unei cărţi citite în timpul din urmă. Fiind designaţi de prezidiu: părintele *Coriolan Iacob* citeşte referatul „Botezul de necesitate" de Dr. Sp. Cândea, ear părintele *V. Hodoş* desvoltă recenzia cărţii: „Confucius, Buda, Mohamed". Recensiile au fost urmărite cu interes şi declarate pe deplin reuşite.

După ameazi s'a slujit vecernia în sobor, după care preoţii Gh. Luca şi Luca şi V. Hodoş au citit fiecare câte o instructivă meditaţie în vederea mărturisirii preoţilor. A urmat mărturisirea preoţilor.

A doua zi s'a slujit sfânta liturgie înainte sfinţită de un sobor de preoţi.

La priceasnă părintele *S. Păcurariu* şi *A. Puiuţ* au citit câte o meditaţie pornind dela cuvintele Ps. 53, 6—7 şi 45, 1, în vederea sfintei împărtăşanii.

Trecându-se la Casa culturală a urmat partea administrativă, cu îndrumări şi comunicări oficiale.

P. C. preoţi, îmbogăţiţi cu idei şi cunoştinţe noi se îndreaptă către parohiile lor cu un zel pastoral înviorat. — *Corespondent.*

*

— Preoţimea protopopiatului *Haţeg* a ţinut în 19 Martie 1942, în sfânta biserică din Haţeg, conferinţa de primăvară.

Prezenţi: toţi preoţii tractului, în frunte cu P. C. părinte protopop Ioan Ciocan. La ora 9 jum. s'a cetit meditaţia pentru mărturisire, — de părintele *I. Halmagiu*, din Băieşti, desvoltând textul dela Luca 8, 7: „Altă parte a căzut în mijlocul spinilor şi spinii, crescând odată cu ea, au înăbuşit-o". Toţi preoţii s'au mărturisit la duhovnicul tractului.

După serviciul divin, împreunat cu invocarea Duhului sfânt, — predică părintele *Lazăr Măciucă*, din Ocolişul mare, făcându-se şi mărturisirea preoţilor.

P. C. părinte I. Ciocan, deschizând şedinţa, îndeamnă preoţimea a fi la înălţimea chemării ei, având să dovedim rolul nostru de „samarineni milostivi", prezenţi, cu vorba şi fapta, unde necazurile sânt mai mari.

P. C. părinte protopop dă apoi cuvânt părintelui *V. Stancu*, din Vâlcelele Bune, care desvoltă tema temeinic lucrată: „Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii religioase şi culturale în cuprinsul despărţământului nostru şi propăşirea asociaţiei".

In legătură cu lucrarea cetită, P. C. părinte protopop accentuează problema pastoraţiei individuale, precum şi stabilirea unui program de lucru spre a nu se pierde nici un moment fără folos, în deosebi azi când se hotăreşte soarta popoarelor.

Preşedinţii cercurilor pastorale-religioase dau cetire rapoartelor despre activitatea rodnică din anul expirat.

S'au mai discutat apoi unele chestiuni de caracter administrativ. — Pr. *Ioan Comşa*-Măceu.

Transilvania, revistă lunară de cultură, organ al „Astrei", sub redacţia dlui *Ion Breazu*, a apărut pentru Aprile 1942, cu articole semnate de: Silviu Dragomir, G. Sofronie, D. Macrea, T. Drăgan, L. Ghergariu ş. a. — Abonamentul anual 400 lei. Sibiu, str. Şaguna 6.

A căzut pe frontul misionar

Toţi cei ce l-au cunoscut pe Părintele protosincel Nicodim Ioniţă, au rămas cuceriţi de frumuseţea blajină a figurii sale, de idealurile înalte cari îl însufleţeau, de devotamentul total cu care a pus la dispoziţia lui Hristos rarile sale calităţi şi pregătirea teologică excepţională. După ce terminase Facultatea teologică din Chişinău, continuase studiile la Oxford şi Atena. Deşi de abia 36 ani, era autorul mai multor scrieri de cuprins mistic şi se frământa cu problema cum s'ar putea reface monahismul nostru.

Idealul misionar îi era cel mai scump. Deaceea îndată ce a isbucnit războiul cu bolşevismul, s'a angajat voluntar la un regiment ce lupta în ultimul timp în Rusia şi acolo sârguia cu nespusă râvnă întru încreştinarea populaţiei bolşevizate.

Ziarul „Sinaxarul" ne vesteşte că a căzut lângă Harkov otrăvit de o mâna bolşevică, ce nu putea suferi sporul lucrării Părintelui Nicodim Ioniţă. Biserica noastră înscrie un nume de mucenic misionar în analele ei.

Pilda Părintelui Nicodim Ioniţă e menită să stârnească alte energii misionare dintre noi.

Prof. Dr. D. I. Belu: *Maica Domnului în lumina imnelor liturghice*, Caransebeş, 1941, pg. 88. — Sub titlul acesta, Părintele profesor Dr. D. I. Belu dela Academia teologică din Oradea-Timişoara, ne dă o expunere limpede a doctrinei dogmatice despre Fecioara Maria aşa cum se desprinde din frumoasele cântări bisericeşti. Ea aruncă o lumină asupra unor texte cari se cetesc şi se cântă de multeori fără preocupare de înţelesul lor. In acelaş timp oferă motive preţioase pentru predici. Legătura cu Fecioara Maria, neglijată uneori, e un mijloc minunat pentru desvoltarea unei mistici duioase, ce înfrăgezeşte ariditatea sufletului.

Prof. Dr. D. I. Belu: *In legătură cu valorile morale*, Caransebeş, 1942, pg. 50. — In opoziţie cu diverse teorii sociologice şi filosofice, autorul expune punctul de vedere creştin asupra valorilor. Ele sunt obiective şi nu dependente de arbitrarul omului, dar în lume se realizează prin om, care e dotat cu libertate.

Valorile cele mai înalte sunt cele morale după scara stabilită de creştinism. Dacă valorile nu sunt stabilite de subiectivismul omului, dar nu pot fi concepute nici ca entităţi abstracte, ele îşi au isvorul în voia lui Dumnezeu.

Omul simţind obligaţia să le realizeze, nu mai poate fi vorba de o autonomie deplină a lui, ci de o teonomie. Omul nu-şi dă singur legea morală, ci o primeşte dela Dumnezeu, având să o împlinească liber.

---

gretatul I. Stanciu, fost vicepreşedinte 22 de ani, iar în laturea artistică, are pe neobositul şi veşnic tânărul Dumitru Axente, care timp de peste 40 de ani a organizat reprezentaţiile teatrale ca un actor de forţă. Unul fost măestru zăgrav, al doilea culegător tipograf — pilde de oameni desinteresaţi cari prin prestaţiunile artistice-culturale nu puţin au contribuit la prestigiul Reuniunii, sporind simţitor şi zestrea materială. Drept recunoştinţă, dl D. Axente a fost proclamat membru onorar al Reuniunii.

Biblioteca cu peste 500 volume; sala festivă cu galeria de tablouri a bărbaţilor binemeritaţi pentru Reuniune; pianul, biliardul, casina, înfiinţată sub preş. N. Colan, azi episcopul Clujului, deschisă în fiecare seară; cultul şi recunoştinţa faţă de înaintaşii, conducătorii şi binefăcătorii decedaţi ai Reuniunii prin aranjarea parastasului anual, la Dumineca Floriilor în catedrală; participare la adunările şi manifestările altor Reuniuni similare; ajutorarea cu cărţi, îmbrăcăminte a ucenicilor; cursuri de iniţiere pentru ucenicii începători cari intră în viaţa de oraş, stabilind astfel legătura de mai târziu cu Reuniunea; colecte, contribuţii pentru scopuri naţionale şi filantropice; tradiţionalul maial al Reuniunii meseriaşilşr; administrarea averii Reuniunii cu prezentarea în şedinţa comitetului, lunar, a tuturor documentelor de încasări şi plăţi, avere sporită care se ridică la 670.000 lei, în numerar, efecte, mobilier — în afară de valoarea casei Reuniunii ş. a., sunt tot atâtea realizări, mijloace şi prilejuri de şcoală, de solidaritate, de control spre a desvolta şi cultiva spiritul de asociaţie, disciplină şi solidaritate între membrii clasei de mijloc — pe lângă problemele şi preocupările de ordin profesional ţinute întotdeauna la suprafaţă.

In existenţa de trei sferturi de veac a Reuniunii, în activitatea sumar schiţată, în modestele realizări şi manifestări în toate domeniile reclamate de viaţa meseriaşilor români, — constatăm o tradiţie sănătoasă, o continuitate puţin obişnuită la alte societăţi şi peste tot în toate rezorturile vieţii noastre româneşti, continuitate în alegerea conducătorilor, continuitate în activitatea desfăşurată, străduindu-se fiecare a spori moştenirea spirituală şi materială pe aceeaşi temelie solidă şi sănătoasă, pe care a fost aşezată Reuniunea şi scopurile ei, la înfiinţare. Acesta este secretul dăinuirii Reuniunii noastre. Ca ilustrare încrestez pe răbojul vremii caracterizate prin nestatornicie şi continue schimbări, că în cursul celor 75 de ani de activitate la Reuniunea noastră s'au perindat 5 preşedinţi: Asesorul Nic. Cristea dela 1867—1897; Asesorul Vic. Tordăşianu dela 1897—1920; Conducătorul tipografiei arhidiecezane G. Poponea dela 1920—1923; Rectorul Academiei teologice Nicolae Colan, azi episcopul Clujului dela 1924—1930; în care timp s'a confecţionat şi sfinţit un steag al Reuniunii; Prot. şi consilier mitrop. Em. Cioran dela 1930..., — ear de secretar, conducătorul de azi al tipografiei arhidiecezane Ştefan Duca, care de 38 de ani în această calitate e stâlpul şi sufletul Reuniunii şi atâţia alţi membri, care au fost şi sunt şi astăzi neobosiţi, jertfind din tot sufletul lor ce au mai bun, pentru realizarea scopurilor Reuniunii, fie ca membri în comitet, fie că au însărcinări speciale în conducere, ca Reuniunea să se menţină pe linia trasată de înaintaşi şi să rămână şi în viitor la locul ei de cinste şi mândrie românească.

De pe culmea celor 75 de ani de existenţă a Reuniunii, la acest popas şi aniversare amânată, privim cu admiraţie şi recunoştinţă la cei cari au înfiinţat-o şi condus în grele vremuri, spre cei cari au îmbătrânit lucrând desinteresat, spre binefăcătorii şi sprijinitorii de azi şi de totdeauna şi peste tot faţă de toţi membrii onorari, pe viaţă, fondatori şi activi, în număr de aproape 700 câţi îi numără astăzi Reuniunea.

Afirmăm, astfel de reuniuni, culturale naţionale şi profesionale pentru meseriaşi, au fost şi sunt necesare. Desvoltarea meseriilor, afirmarea clasei de mijloc sunt astăzi la o răscruce în concurenţă cu alţi factori străini, cu progresul tehnic, cu industria înstrăinată. Acum e momentul ca statul prin românizare şi naţionalizare să creeze, să ajute formarea şi întărirea unei burghezii româneşti „care se integreze structura organică a neamului nostru", pentru asprele vremuri de astăzi şi pentru înălţimile de mâne ale României Noui.

„Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu", în cursul celor 75 de ani, a stat cu credinţă în slujba acestui ideal, preocupată prin tot ce a putut realiza ca să contribue la opera de refacere şi restabilire a echilibrului social al neamului nostru. **E. C.**

Catehetul, revista studenţilor dela Academia teologică Arad, An. II, Martie—Aprilie, Nr. 4—5, abonament anual 150 lei.

Studenţii Academiei teologice din Arad îşi mărturisesc, în această revistă ce apare sub conducerea profesorului lor de catehetică, dl Vintilă Popescu, gândurile şi planurile lor de lucrare asupra sufletelor celor mici.

E o revistă vioaie, primăvăratică, ce împrăştie duh de tinereţe curată şi stăpânită de frumoase hotărâri.

In afară de articole şi studii semnate de prof. V. Popescu şi de studenţii: V. Guzu, Ion Zotta, Sinesie Ioja, I. Constantin, revista publică poezii reuşite ale stud. Lucian Emandi şi o revistă a cărţilor şi revisteler bine susţinută de studentul N. N. Nedelcu.

† Părintele Ioan Hanzu

Moartea prea timpurie a vrednicului părinte Ioan Hanzu din Cacova a îndoliat sufletele tuturor celor ce l-au cunoscut, l-au apreciat şi iubit.

Fiu de preot, călit din fragedă tinereţe la jarul credinţii în Dumnezeu şi al dragostei de neam în casa părintelui său şi la şcoala şaguniană în Sibiu, şi-a închinat întreaga lui viaţă, întreaga lui activitate, lui Dumnezeu şi neamului.

Preot de elită cu înfăţişare plăcută, care radia o adâncă convingere şi simţire religioasă, a slujit Domnului cu zel apostolic, făcându-se tuturor toate ca pe toţi să-i dobândească.

Preot cu inteligenţă vie, cu minte ageră şi vioiciune, cari te fermecau, cu multă bunătate, răbdare şi iubire, a slujit neamul cu demnitate şi dragoste.

Peste însuşirile intelectuale şi sufleteşti s'a impus tuturora prin cunoştinţele sale economice. A fost agronom cu largi cunoştinţe, veterinar practic, silvicultor, dar mai ales destoinic pomicultor şi cunoscător al tainelor vieţii pomilor, cu cari şi-a înfrăţit viaţa.

Părintele I. Hanzu în decurs de o jumătate de veac cât a păstorit şi condus parohia Cacova, din amvon, dela catedră, cu scrisul, cu vorba sau cu fapta, cari edificau, convingeau, mişcau şi hotărau la acţiuni bune, a reuşit să facă din parohia sa, o parohie de model, ear din hotarul comunei o adevărată grădină de raiu.

Pentru înfăptuirile sale pe teren bisericesc, şcolar, economic şi social a fost distins cu brâu roşu, cu Steaua României în grad de cavaler, cu Crucea Serviciului credincios şi cu Răsplata muncii.

Trupul neînsufleţit al celui ce a fost preotul I. Hanzu, a fost prohodit în biserica în care vreme de peste 40 de ani a propoveduit Evanghelia, înconjurat cu veneraţiune de poporul dreptcredincios, care a ascultat şi a urmat cu evlavie glasul păstorului său.

Slujba înmormântării a fost oficiată de I. P. C. Sa Părintele Arhim. Teodor Scoróbeţ, vicarul Mitropoliei, asistat de P. C. Sa părintele protopop Dr. D. Borcea şi de întreg soborul preoţilor din protopopiatul Săliştei.

In faţa mormântului deschis s'au rostit înduioşetoare cuvântări, în cari s'au arătat munca şi vrednicia unui preot dela sat, realizările economice, şcolare şi sociale.

In numele I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a vorbit I. P. C. Sa Teodor, vicarul mitropoliei, apoi în numele clerului din protopopiatul Săliştei, P. C. Sa părintele protopop Dr. D. Borcea. In numele Astrei dl Dr. L. Ionaşiu medic, în numele administraţiei pretorul plăşii Săliste L. Roşca, în numele şcoalei dl inspector general Petru Apolzan, iar în numele societăţii intelectualilor din Sibiel şi Cacova dl C. Oţetea, dir. lic. comercial din Săliste. In numele societăţii pomicole „Mărgineana" dl înv. pens. I. Dobrotă.

Seria cuvântărilor a încheiat-o dl înv. dir. al şcoalei primare din Cacova A. Stroia, cu arătarea tuturor realizărilor păr. I. Hanzu în comună, încheind cu un înduioşetor rămas bun în numele instituţiunilor şi poporului pe care l-a păstorit.

Apoi sicriul acoperit de lacrimi şi flori, ridicat pe umeri de preoţi, în dangăt duios de clopot şi în cântări melodioase a fost coborât în groapa săpată la umbra altarului, unde părintele Ion Hanzu îşi va dormi somnul de veşnică odihnă, cu convingerea deplină, că pentru toată munca şi trudnica sa vieţuire pe acest pământ, pusă în serviciul Domnului şi al neamului, sufletul său se va ridica în împărăţia cerurilor, unde Domnul l-a chemat spre a-l încununa cu cununa cea cerească a vieţii veşnice şi pururea fericite.

Odihnească cu drepţii!

Preot Ion Isacu

Existenţă şi Negaţiune

Ne e plină făptura de greutatea pământului şi aceasta ne apasă 'n continuu peste frământarea zilelor, ca pe-o salcie plângătoare la malul adierilor.

Nici o zi din viaţa noastră nu e dreaptă în statură! Avem întipărit pe faţă cel mai mare contrast, decât tot ce viaza şi mişcă. Săltăm ca o văpaie în spre înalta stare, cu fruntea asvârlită peste culmi de îndrăsneala visului. Şi, gustăm, cu amăgire, din picurii înfumurării, în timp ce natura ne adună pe toţi în palma-i uriaşe unde ne pitulăm pe întrecute ca să ajungem — umili —, cei dintâi sub crestele gliei.

Purtăm în noi sloii reci ai unei vieţi apuse cari ne străbat fiinţa ca o măduvă vertebrală secătuită şi aceşti sloi, crescuţi din greul pământului, ne înţepenesc rostul şi ne fac aşa de rigidă existenţa.

Deoparte, ca exterior, ni s'ar părea că suntem purtătorii geniali ai marilor împliniri, fără de cari, postatea de viaţă în care am vecuit ar fi apucat-o prăpădul, iar de altă parte, — după portiţa gândului —, auzim în şoaptă, citindu-ni-se, ca o amară imputare, toată autentica noastră mărunţime.

Astfel e complexul — în contrast — al existenţei noastre, după stihiile lumii vieţuind şi nu după Hristos. Ascundem în noi înşine adânciturile propriei noastre nesinceriţăţi pe cari le-am primit, ca cele dintâi victime ale ei.

Aşa e omul nostru! O îngemănare ciudată de viaţă consumată straniu, cu o viaţă 'n mugur plăpând ce se pierde mijind, peste sbârciturile vitejiei noastre omeneşti.

In această sfâşietoare dramă lăuntrică, zdrobim cu picioarele subtila noastră creştere primăvăratică şi coborâm intens sub bolta crâncenelor remuşcări, pe cari încercăm să le anulăm prin ponosita noastră pozare.

Râvnim să înşelăm după aparenţă, o anumită stare de fapt, să facem mai dulce pentru cei ce ne privesc, tot amarul ce-l stoarcem din miezul acestei inadaptări totale la personala cetăţuie a adevărului şi să intonăm imn bucuriei făţişe, în timp ce lăuntrul ne clocote de durerea faptelor împlinite „la întunerec!„

Cu înţepături de crivăţ, falsa exaltare în care ne-am aruncat, muşcă din făptura noastră bântuită şi o scutură vânjos ca-şi când ar vrea să ne spună un îndemn la trezirea reală a ceeace suntem.

O existenţă negată de noi înşine, ne e toată viaţa atunci când o risipim pe gusturile banale ale lumii, atunci când dezertăm în pustiul vieţii dela nostalgia sufletului. Ne supără privirea, luminişurile de azur ale unităţii în duh, dar ne lăsăm îmbătaţi până la pierzanie de întortocheliile vieţii, prin cari înotăm cu veselie stranie, ca o umbră pierdută în hăţişuri. Căzuţi de pe plaiurile unităţii lăuntrice, ne svârcolim sub sprânceana încruntată a durerii şi căutăm cu zădărnicie alinarea pribegiei noastre.

Prin nici o apucătură a falsităţii, viaţa nu câştigă însă în amploare, ci toate falsurile sunt pentru viaţă pete de uscăciune care-o fărămiţează şi-i pregătesc prohodirea pe câmpiile întunerecului.

Umbra Crucii care prinde a se înălţa iarăşi în zarea izbăvirii noastre — prin acest popas al Postului —, ne indică drumul autentic al existenţei.

Prin Hristos şi cu El, se poate alunga paliditatea vieţii, împrospătându-o cu sensul ei firesc şi se pot frânge zăgazurile întunerecului şi-ale falsurilor cari ne-au închingat rosturile până acum.

Prin apropierea de El — în duh şi jertfă —, vom putea toci colţii atâtor patimi cari ne înţeapă liniştea de raiu a sufletului şi vom putea face din viaţa noastră un simbol al armoniei suprafireşti spre care nizue până şi cel mai de rând muritor. Râvneşte să fii concurentul prim al acestei atitudini şi-atunci vei gusta din picurii bucuriei reale pe care ţi-o doreşte sufletul.

Preot Nichifor Todor

INFORMAŢIUNI

Luni, 27 Aprilie, *cu prilejul împlinirii a 60 de ani de către I. P. Sfinţitul Mitropolit NICOLAE, consilierii arhiepiscopeşti, profesorii Academiei teologice, funcţionarii Arhiepiscopiei şi studenţii teologi s'au adunat la orele 10 a. m. în capela mitropolitană unde I. P. C. Sa Arhimandritul Teodor Scorobeţ, înconjurat de un sobor de preoţi a săvârşit sfânta Liturghie şi o Doxologie pentru buna sporire în toate a Arhipăstorului nostru.*

„Ziua Cumpătării". *Consiliul de patronaj al operelor sociale a hotărât ca ziua de 3 Mai să fie închinată celorce înţeleg să-şi tacă datoria, dar sânt împedecaţi din lipsa mijloacelor necesare muncii din această primăvară. Este vorba ca, în ceasurile de luptă şi jertfă, să renunţăm pentru o zi la satisfacţii trecătoare şi să consimţim la o jertfă, ori cât de neînsemnală, în ajutorul deaproapelui, trudit şi sărac, sprijinindu-l în munca sa cinstită.*

Pentru eroii căzuţi în luptele dela răsărit. „Astra"-Despărţământul central judeţean, Sibiu, trimite tuturor preşedinţilor Cercurilor culturale ale Astrei din cuprinsul judeţului Sibiu un călduros *apel*, rugându-i ca, împreună cu organele în subordine, să adune toate informaţiunile privitoare la eroii căzuţi, originari de pe teritorul Despărţământului. Pentru fiecare erou căzut se va întocmi o fişă individuală, cuprinzând numele, gradul avut în armată, unitatea în care a luptat, locul şi ziua morţii şi unde e îngropat; locul, anul şi ziua naşterii, profesiunea civilă ş. a., precum şi o fotografie a eroului. Toate aceste date şi contribuiri se vor aduna la Despărţământul central judeţean din Sibiu şi vor fi înmânate dlui vicepreşedinte *Nicolae Martin* (Firma Floaşiu, strada Regina Maria). — Prin strângerea acestui material se îndeplineşte una din cele mai sfinte datorii ce le avem faţă de memoria eroilor, cari s'au jertfit pentru existenţa şi dreptu-rile neamului românesc.

A răposat mama aviatorului A. Vlaicu, în comuna Binţinţ, în 19 April, la vârstă de 83 de ani. Slujba înmormântării, la care au fost de faţă numeroşi credincioşi, au săvârşit-o preoţii Ios. Vinţanu din Orăştie şi Vas. Simtion din localitate. Din partea liceului „A. Vlaicu" din Orăştie au participat profesorii şi elevii, în numele cărora a rostit un duios cuvânt dl director P. Munteanu. In veci pomenirea ei!

† Preot Silviu Josan. In ziua de 13 April 1942 s'a stins din viaţă în vârstă de 38 de ani, vrednicul preot Silviu Josan din parohia Araci, jud. Braşov. Absolvent al Şcoalei normale din Deva şi a Academei teologice „Andreiane" din Sibiu, a fost hirotonit întru presbiter pentru parohia Zam, protopopiatul Dobra, pe care a păstorit-o un an şi jumătate. De aici a trecut în parohia Araci. Sub păstorirea lui, s'a renovat biserica, s'a edificat noua casă parohială care este o podoabă a comunei Araci, s'a ridicat un frumos monument al eroilor, s'a îngrădit cu terasament cimitirul ortodox. A activat intens cu toate societăţile religioase şi culturale din parohie. In urma cutremurului de pământ din noaptea de 10 Noemvrie 1940, biserica a suferit avarii atât de mari încât a trebuit să fie demolată. Cea mai arzătoare dorinţă a sa a fost să vadă înălţându-se o nouă biserică în locul celei distruse. In acest scop în ziua de Florii a întrunit comitetul parohial, aducând hotărâri importante în această privinţă. In aceeaş zi, seara însă, boala necruţătoare l-a răpus la pat, ca după două săptămâni să-i curme firul vieţii. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească strădaniile din această viaţă cu fericirea vieţii viitoare. — Pr. *P. V.*

In aşezământul, pentru ocrotirea surdo-muţilor, din Cluj la Sibiu, Strada Prof. Dr. Marinescu, se primesc pe cheltulala statului copii surdo-muţi (băieţi şi fetiţe) între 8—11 ani. Cererile timbrate, însoţite de actul de naştere şi certificatul medical, se vor înainta direcţiunii Aşezământului până la 15 Iunie 1942.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă în 3 Maiu 1942 servesc: Cons. Ieronim Grovu, Dr. Spiridon Cândea şi Dr. Liviu Stan; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. Predică: cons. *Dr. Sp. Cândea.* După masă la la ora 4, la „Oastea Domnului", predică părintele *Ioan Munteanu.*

Şezătoare patriotică naţională se va ţinea Duminecă, în 3 Mai 1942, ora 11 şi un sfert, după serviciul religios, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Va vorbi dna *Sofia Meteş*, preşedinta Societăţii femeilor ortodoxe, Sibiu, despre: rolul scriitorilor în viaţa neamului. Din operele lor vor ceti dnii: V. Papilian, Gr. Popa, I. V. Spiridon, R. Dăscălescu, dşoara Micaele Papilian ş. a. Publicul este învitat să ia parte la o frumoasă manifestare culturală.

Nr. 5545—1942 Ep.

Cumpărare de lemne de foc

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are nevoe de 250 stânjini lemne de foc esenţă fag, de prima calitate şi neplutite.

Lemnele sunt a se furniza şi preda în Sibiu la locurile designate, până la 1 Septemvrie 1942.

Ceice doresc să furnizeze aceste lemne, vor înainta oferte în scris până la **26 Mai 1942** *la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox din Sibiu, unde se pot vedea condiţiunile de furnizare şi se dau informaţiuni.*

Ofertanţii vor depune la Casieria Consiliului Arhiepiscopesc — odată cu înaintarea ofertei — o garanţie de Lei 40.000 (patruzeci mii) în numerar.

Oferte fără această garanţie nu se primesc.

Sibiu, din şedinţa secţiunei economice, ţinută la 20 Aprilie 1942.

T. Scorobeţ vicar — *A. Popa* secretar

Nr. 370—1942 (36) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Almăş-Selişte cu filia Braşeu, din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială renovată constătătoare din 3 odăi, puţin coráspunzătoare.

3. Folosirea grădinei bisericeşti şi a cimitirului.

4. 10 drepturi (cât 10 familii) lemne de foc din pădurea expropriată. Tăiatul şi transportul, îl priveşte pe preot.

5. Bir câte 20 litri porumb sfărmat sau costul lui în numerar dela fiecare familie din materă şi fiie, minus 7 (7 familii competinţa cantorului şi a crâsnicului.)

6. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 14 Aprilie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu cu consiliul parohial din Almăş-Sălişte.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 10 Maiu 1942 — Nr. 19

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitr. Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cumpătarea preotului

„Toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt de folos..."
(I Corinteni, 6, 12).

Iubite frate,

Au trecut numai câteva clipe dela primirea epistolei tale și iată-mă așezat la masa mea de lucru, ca să-ți dau, fără întârziere, răspunsul așteptat.

Semnalezi, cu îndreptățită revoltă și cu toată amărăciunea sufletului, lipsa de înfrânare și abuzul pe care îl fac credincioșii tocmai în împrejurări de viață când te-ai aștepta să fie stăpâniți de cea mai desăvârșită cumpătare, de sobrietate și chiar de sentimente de pietate. E caracteristic faptul că în multe din parohiile noastre, îndată după săvârșirea slujbei de înmormântare, în numele milosteniei creștine, se împart adeseori fără nici o alegere, fără rezervă și fără măsură tot felul de mâncări și beuturi. Sub influența durerii, rudeniile apropiate ale mortului sunt dispuse să facă «pomenirea», risipind uneori agoniseala unui an întreg a familiei, iar cei ce se înfruptă din aceste daruri, în lăcomia lor, nu mai țin uneori seamă nici de puterea de rezistență și nici de legile morale ale cumpătării. Din aceste pricini, nu arareori, lucrul cel bun în intenție, degenerează în abuz, în risipă și chiar în fără-de-lege.

Același tablou, lipsit de cumpătare, cu o notă de mare veselie, deci cu și mai multă înclinare spre uzur și abuz, ni se oferă la mesele întinse, îndată după săvârșirea cununiei. Și mai sunt încă în parohiile noastre și alte împrejurări, care prilejuesc asemenea atitudini. Lucrurile acestea se petrec — după cum spui și după cum bine știm — în prezența preotului și chiar sub aparența unei binecuvântări, pe care acesta o împărtășește mirenilor.

Ai tot dreptul, iubite frate, să te ridici cu toată vehemența contra ori căror abuzuri, săvârșite pe această linie. E chiar recomandabil ca intransigența ta morală să nu facă nici un fel de cesiune, ci să-ți împlinești datoria, fiind paznic neadormit al moralei fără compromisuri.

Nu ai însă nici un drept și nu ai nici dreptate, ca din pricina abuzurilor, să te ridici împotriva instituțiilor. Nu, pentrucă ele au fost rânduite de Biserică, sunt consfințite de tradiție și sunt verificate de experiența atâtor veacuri de trăire religioasă. Instituțiile, în sinea lor, sunt bune și generatoare ale credinții și ale pietății creștine. Rău și condamnabil este deci numai abuzul, numai lipsa de cumpătare, care se vădește uneori în viața credincioșilor. Tocmai din această pricină încercările unor preoți de a se ridica contra instituțiilor au dat totdeauna greș și uneori au dus chiar la tulburări grave în parohie.

Mijlocul cel mai potrivit, prin care tu ca preot poți să combați cu deplină eficacitate răul, *este totdeauna propria ta cumpătare.*

Prin cumpătare însă nu înțelegem nici de cum ca tu să răspunzi negativ la poftirile care ți se fac în această privință.

Din punct de vedere pastoral ar fi chiar o mare greșală ca tu să refuzi principial participarea ta la asemenea mese. Cu siguranță, credincioșii ar interpreta greșit refuzul tău de participare și ar zice: Preoții aceștia mai tineri, o fi având ei învățătură mai multă decât cei bătrâni, dar sunt mândri și nu se mai simt bine să stea la masă cu credincioșii lor. Ei strică sănătoasa rânduială bătrânească și calcă în picioare toată legea noastră românească...

De aceea te sfătuesc să fii prezent totdeauna și pretutindenea unde te chiamă datoria, dar să fii cu precauțiune în toate. Credincioșii au pregătit cu toată inima și din toate puterile lor cele mai alese mâncări și beuturi pentru preotul lor. Ei stăruie acum cu mare insistență ca tu să le faci cinstea de a te înfrupta cât mai bogat din aceste bunuri. Gustă din toate, dar cu măsură și fără nici un fel de lăcomie. Nu uita nici o clipă că tu n'ai venit la masă ca să mănânci și să bei, ci ai venit ca prin prezența ta să cinstești masa milosteniei și în felul acesta să mărești însemnătatea actului de pietate, care se face întru pomenirea și fericita odihnă a celui răposat. La fel trebue interpretată prezența ta și la alte ocaziuni. Să nu uiți deci nici o clipă că tu nu participi la aceste mese, pentruca în cazul unor tendințe de coborîre a participanților, să urmezi și tu aceeași pantă a declinului moral, dând spectacolul trist al păstorului molipsit de vițiul turmei. Nu, ci tocmai contrariul: Participarea ta, plină de cumpătare și înfrânare, trebue să impună măsură tuturor celor de față. Înfrânarea ta trebue să înfrâneze pe toți. Prezența ta trebue să fie în tot locul de așa natură încât să impună tuturor respect și admirațiune. Preotul trebue să ducă cu sine pretutindeni ceva din atmosfera de sfințenie a altarului, el trebue să prilejuească în toate împrejurările vieții înălțarea sufletească a credincioșilor săi. Preotul este reprezentantul lui Hristos în mijlocul oamenilor și în această calitate trebue să impună tuturor cumpătare și trăire virtuoasă. Prin ținuta ta generală vei ajunge, încetul cu încetul, să combați pretutindeni abuzul și fără-de-legea.

Dar fiindcă a venit vorba despre cumpătare, trebue să-ți spun, iubite frate, că suntem datori să realizăm această virtute, nu numai față de mâncare și beutură, ci și în alte multe compartimente ale vieții noastre.

Atât în parohia ta, cât și atunci când te găsești în călătorie, se pretinde să fii deosebit de atent cu privire la localul în care intri să primești hrană și adăpost. Tu trebue să știi că un preot nu poate să intre, la întâmplare oriunde și că se impune o severă cumpătare și în această privință. Tu nu poți să te expui să fi găzduit și tratat într'un local al cărui nume și prestigiu este compromis, pentrucă în asemenea cazuri nu cobori numai demnitatea ta personală ci demnitatea tagmei întregi. De aceea, ești obligat să te interesezi din vreme, să ai informații sigure, pentruca să eviți orice greșală, să eviți posibilitatea de a fi acuzat de lipsă de prevedere și cumpătare.

De asemenea trebue să fi cu măsură în toate vorbele pe care le rostești în societate. In nici o împrejurare nu se permite ca preotul să-și coloreze povestirea cu «spirite vulgare», cu «glume nesărate». Preotul nu se poate coborî la rolul de bufon al societății, fără profanarea preoției sale. Deci *«să nu se pomenească între voi nici măscăriciune, nici vorbă nebunească, nici glumă care nu se cade»*, (Efes. 5, 3—4). Poți să fi în mijlocul societății, în care te găsești și te distrezi, cu seninătate și chiar cu veselie, dar totdeauna cu demnitate neștirbită și cu măsură în toate.

Aceeași restricțiune se impune preotului în alegerea spectacolelor la care participă. Chiar dacă teatrul de astăzi nu mai este școala desfrâului moral din epoca de decadență a păgânismului, totuși nu s'a ajuns încă la punctul de desăvârșire, ca teatrul să fie în întregime o instituție morală. Același lucru se poate spune despre cinematograf, despre diferitele festivaluri, reviste și alte jocuri de scenă. Toate acestea impun preotului obligațiunea de a fi cu precauțiune, de a cerceta lucrurile temeinic, de a se informa din vreme și a nu participa la acele spectacole, care l-ar face

---

FOIȘOARA

MOMENTE

din viața și activitatea profesorului Dr. N. BĂLAN, — Sibiu, în anii de războiu 1914—1918

(2) de Arhim. **Teodor Scorobeț**

II. Datoriile Bisericii în războiu

De odată cu începerea războiului mondial, în vara anului 1914, s'a introdus mai ales în Ardeal, starea de asediu, cenzura aspră, restrângerea libertății până la înăbușire. Ziarele naționale române au amuțit rând pe rând, rămânând complect izolați de lume.

De o pregătire corespunzătoare a sufletelor în clipa grea nu putea fi vorbă.

Scrie Nicolae Iorga în Istoria Bisericii românești și a vieții religioase, București, 1932, vol. II, pag. 303: „Cu cei trei moșnegi obosiți, Conon în Regat, Vladimir în Bucovina și Ioan Mețianu în Ardeal, la cari se adaugiau, în Biserica unită, anii înaintați ai Episcopului Victor Mihaly dela Blaj... intra în războiul cel mai plin de speranțe, neamul românesc întreg.

„In cursul acestor lupte, episcopatul, în toate provinciile românești... n'avu nici un rol (Ibidem 303).

Preoțimea ardeleană simția că la această răscruce a destinului nu se poate mulțumi să facă rugăciuni pentru «*biruința Regelui nostru*» și să îndemne soldații la eroism, iar pe cei rămași acasă la suportarea în tăcere a tuturor năpăstuirilor sorții.

Profesorul N. Bălan prinse momentul a desvolta de pe *amvonul catedralei* din Sibiu datorințele Bisericii și ale creștinului în războiu. Il urmară și alți profesori și clerici sibieni. Rostul amvonului, s'a resimțit îndată. Profesorul Nicolae Bălan era predicatorul predilect al publicului ardelean.

Pentru preoțime a pregătit broșura: «*Indrăsniți, eu am biruit lumea*», Sibiu, după predicatorul german *S. Kessler* din Dresda, apărută în seria: *Biblioteca Bunului Păstor.*

Din prefața Broșurii reținem următoarele: „Nici când n'a fost mai potrivit timpul pentru a semăna cuvântul lui Dumnezeu în suflete, ca tocmai acum, când întâmplările zilelor au pregătit sufletele și le-au făcut *dornice* să primească cuvântul vieții de veci. Pentruca trezirea conștiinței religioase să aibă efecte adânci și *durabile*, preoții sunt datori să *tălmăcească* poporului glasul evenimentelor de azi și să scoată din ele *nouă motivări* pentru vechile și pururea actuale adevăruri ale credinții și vieții noastre creștinești. Ar fi într'adevăr un mare păcat, dacă n'am întrebuința ocaziunea dată ca să infiltrăm în inimi învățăturile credinții, să trezim energiile morale, și, în genere, să facem ca poporul nostru să se aleagă cu o *înnoire și o creștere sufletească*, pe urma acestui războiu", (Op. citat, pag. 3—4).

Ea fu trimisă gratuit tuturor preoților ardeleni, ca supliment la *Rev. Teologică.*

Broșura era o prelucrare după predicatorul german S. Kessler-Dresda, adaptată doctrinei Bisericii noastre și împrejurărilor specifice românești,

E interesantă prefața, din care reproducem următoarele:

„Cetind aceste predici ai impresia că numele lui Kessler din Dresda a fost luat mai mult ca chezășie ca să se poată strecura prin cenzura ungurească pagini ca aceasta:

„Dar oare e cu putință o asemenea nădejde și încredere în Dumnezeu? Când îmi pun această întrebare, înaintea ochilor mei sufletești, îmi răsar marile pilde de nesovăitoare nădejde și încredere în Dumnezeu din trecut. Marele apostol al neamurilor, sfântul Pavel, din mijlocul strâmtorărilor celor mai grele, așa vorbește: „De este Dumnezeu pentru noi, cine va fi împotriva noastră?", (Rom. 8 31). Sfinții și mucenicii pe cari îi cinstește Biserica cre

să roşească, l-ar face să se ruşineze în faţa mirenilor prezenţi.

La fel trebue făcută simţită şi văzută virtutea cumpătării preotului şi în ceeace priveşte jocul de cărţi şi în general toate jocurile sociale, precum şi în aranjamentul locuinţei şi chiar în îmbrăcămintea sa. Cu un cuvânt virtutea cumpătării trebue să însoţească în tot locul şi să stăpânească în toate actele vieţii întreagă fiinţa preotului.

In felul acesta şi numai aşa vei putea, iubite frate, să stârpeşti răul, să înfrânezi abuzul şi să îndrepţi în parohie stările dureroase despre care mi-ai vorbit în ultima ta scrisoare.

Eu, în slujbele mele, voi ruga din toată inima pe Dumnezeu Părintele nostru, să-ţi dea har şi putere, ca să te arăţi biruitor asupra ispitelor şi având din belşug virtutea cumpătării, să povăţueşti şi să obligi pe credincioşi a-şi înfrumseţa chipul cu această aleasă podoabă a creştinismului, care va ajuta în veci mântuirii tale şi fericirii sufletelor lor.

Al tău iubitor frate:
Pr. TEOFIL

Ziua Temperanţei

Nr. 5567/1942

Comunicat

Liga Temperanţa din România organizează anul acesta la 17 Mai o manifestaţie generală prin conferinţe pentru combaterea alcoolismului şi educarea civică şi morală a populaţiei. Onor. Cler e îndrumat a-şi da concursul la această acţiune salutară, tratând în predici şi conferinţe populare postulatele trezviei ca normă creştină de viaţă şi alternativele dezastruoase ale acesteia, piaga alcoolismului şi urmările acestuia.

Sibiu, la 1 Mai 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 5529/1942

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că C. preot Nicolae Floca din parohia Răhău, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul de înmormântare statutar în sumă de Lei 20.000 după soţia sa Antinia, decedată la 21 Aprilie 1942.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 29 Aprilie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

„Înapoi la Dumnezeu şi la biserica sa“

Sunt oameni cari nu scapă nici o ocazie să nu atace ideologia tradiţională a naţionalismului şi ortodoxiei noastre. Mai ales faţă de Religia din şcoală se manifestă o foarte pronunţată adversitate. In ochii multora, Religia e o rămăşiţă a timpurilor primitive şi între ea şi ştiinţă — aşa afirmă ei sentenţios — există o nepotrivire ireductibilă. Cer deci ca Religia să fie suprimată în învăţământ sau considerabil redusă; să se lase câmp liber ideilor şi producţiilor literare sectare, iar limba şi literatura veche bisericească să fie înlocuită sau radical modificată. Se repetă astfel, ca de atâtea ori în preajma noilor reforme şcolare, vechile atacuri ale celor cu sufletul pustiu de orice sentiment religios împotriva religiei şi moralei, a adevăratei spiritualităţi autohtone şi creştine.

De unde oare acest aspect straniu al problemei la ordinea zilei? Cum se explică sminteala atâtor capete înfierbântate?

Robiţi de mirajul Apusului şi grăbiţi de-a face să se întroducă şi la noi elementele unei civilizaţii mai evoluate, moderniştii de totdeauna s'au apucat să sfarme atâtea valori şi podoabe ale spiritului nostru genuin de dragul artificiilor spiritului cosmopolit şi a unei psihologii de factură iudaică. In faţa principiilor umanitariste, strigate tare pe la toate răspântiile, trebuiau să amuţească şi credinţa şi ordinea dumnezeiască şi vechile tradiţii şi adevărurile revelate. Descumpănirea progresivă a vieţii interioare în lumea politică şi continua sguduire a temeliilor de linişte în viaţa noastră de stat, tocmai în prima fază a consolidării, îşi au obârşia în acest spirit importat din străinătate.

Chiar unii dintre inspiratorii învăţământului au cerut, în dispreţul oricărei consideraţii de ordin religios şi naţional, pentru şcoala nouă — o educaţie nouă îndrumată de morala filozofică. Pecetea acestui spirit e imprimată în legiuirile şcolare din ultimele 3—4 decenii. In loc de a recunoaşte autoritatea harică a bisericii în călăuzirea sufletelor şi a aşeza Religia în centrul învăţământului public, cu misiunea de a-l înălţa şi sfinţi, în loc de-a face instrucţie religioasă obligatorie pentru elevii tuturor şcoalelor, ele au făcut din Religie un studiu de mâna a doua. Mereu strâmtorată de concepţiile laice venite din Apus, Religia, razimul de temelie a existenţei noastre, a fost dată tot mai la o parte în favoarea studiilor practice şi a dexterităţilor, fiind chiar eliminată din unele şcoale practice. Mai mult. Elevii se puteau dispensa de instrucţia religioasă printr'o simplă declaraţie depusă la primărie, că nu aparţin nici unui cult. Alţii deveneau din circumstanţă sectanţi şi ca atare îşi puteau îngădui sfidarea de-a nu lua parte la rugăciuni şi la lecţiile de religie, de-a nu participa la nici o taină sfântă în biserică şi totuşi de-a fi promovaţi la Religie pe baza unui act eliberat de un ins oarecare, neştiut de nimeni şi necontrolat de direcţiunea şcoalei, act prin care se certifica că a făcut Religie în familie.

Regretabil este că şi unii profesori de filosofie şi ştiinţe, ocolesc biserica şi altarele şi fug cu inima uşoară de limba şi spiritul Pravilelor şi Cronicilor. Luminoasele mărturii ale strădaniilor şi jertfelor noastre cucernice şi care au dăinuit veacuri de-arândul cu o atât de uimitoare vigoare, ideile-forţe, care se desfac din trecutul de durere şi slavă al neamului, sunt ponegrite şi ridiculizate de aceşti deţinători de catedre, pe cari contribuţia neamului îi plăteşte gras ca să-i declare credinţa un simplu mit. Cu stârpiciunea şi extravaganţele nuoilor sisteme filosofice şi ştiinţifice eronate, tineretul e ţinut într'o permanentă febră ideologică, pregătindu-i se astfel abisul, în care va aluneca cu timpul fără putinţă de salvare.

Ca unul care am controlat ani de-arândul şcoalele statului din ţara întreagă, îmi pot da mai bine seama de întinderea răului şi de perspectivele sinistre ce se deschid. Mi-a fost dat să constat că nici în seminariile teologice, ortodoxia, ca temelie spirituală, nu e trăită în toată plenitudinea ei.

Puterea lumească recoltează astfel ceeace a semănat ea însaş. Căci, împotriva oricărei raţiuni, statul laic al Vechiului Regat nu i-a mai recunoscut bisericii aproape nici un drept în conducerea instituţiilor sale, nici măcar dreptul de-a supraveghea modul în care se face pregătirea spirituală a seminariştilor. Biserica şi chiriarhii ei sunt nevoiţi să încredinţeze instrucţia şi educaţia viitorilor slujitori ai altarelor unor dascăli, pe cari nu ei i-au selecţionat şi format, ci conducerea anti-clericală de până ieri, dascăli cari puteau fi chiar de altă confesiune şi de alt neam.

Ridic această chestiune cu multă durere sufletească. Mie şi generaţiei mele religia ne-a dat cea mai înaltă concepţie de viaţă românească. In medii străine, prin şcoli ungureşti şi nemţeşti, ea ne-a fost călăuză şi pavăză în contra rătăcirilor şi a înstrăinării. Românismul nostru ne-a fost mereu încălzit şi înălţat de dânsa. Viaţa noastră şcolară nu se desfăşura în deşertul formelor şi al doctrinelor, ci era trăită cu adevărat duhovniceşte. Catehetul era, cu puţine excepţii, un dascăl şi duhovnic cu totul devotat misiunii sale. Nu era desconsiderat de toţi ceilalţi, profesori şi maestri, de toate categoriile. Ecclesia praecedit... Preotul mergea în fruntea tuturor, iar Religia era materia care domina şi lumina pe toate celelalte.

Religia sau legea românească ne e mai scumpă decât orice pe lume, pentrucă ea se confundă cu tot trecutul nostru, cu toate tainele sângelui şi pământului, cu toate bucuriile şi durerile de care poporul nostru a avut parte în această lume. Pentru apărarea legii lui mergea totdeauna în frunte preotul. Ei i s'a dăruit cu toată tăria şi cu tot sufletul. Intr'o vreme când loviturile unei stăpâniri haine curgeau cu nemiluita pe capul dreptcredincioşilor din Transilvania şi când celelalte confesiuni se năpusteau cu sabie şi foc asupra «schismei spurcate», singurii diriguitori de pe aceea vreme ai destinelor neamului, preoţii, desfăşurau o crâncenă rezistenţă şi manifestau în toate împrejurările o mândră ţinută morală. Mulţi s'au prăbuşit sub loviturile sbirilor, dar nu s'au abătut nici în ceasul morţii dela Catehismul naţional şi dela legea străbunilor. In mijlocul tristelor împrejurări, în care ne sbatem ca popor necăjit şi ameninţat de atâţia duşmani, nu ne este îngăduit să uităm această largă contribuţie a Religiei şi a preoţimei.

Suntem în prag de lume nouă. In faţa noastră, în jurul nostru se prăbuşesc cele vremelnice, se nărue o lume veche, aceea în care ni s'a format pentru viaţă gândirea şi simţirea. O singură instituţie a rămas

---

ştinească, au fost tot atâţia viteji nebiruiţi în nădejdea şi încrederea lor în Dumnezeu. Ştefan cel Mare, Domnul Moldovei, cu această armă întărindu-şi sufletul a biruit în multele războaie ce le-a purtat şi după fiecare biruinţă ridică câte-o biserică ori mânăstire în semn de mulţumită pentru ajutorul ce l-a primit dela Dumnezeu. Ascultaţi apoi cu câtă smerenie plină de încredere în Dumnezeu vorbeşte Mihai Viteazul către duşmanii săi: „Incât pentru nestatornicia norocului, — zice el, — ştiu că sunt om, dar ştiu încă că Dumnezeu ajută războaiele drepte, c'am luat armele pentru lege; că el va întări pe cei ce luptă pentru dânsul şi va prigoni pe cei ce-l vând“. Şi ca să ne apropiem de timpul nostru, oare fericitul mitropolit Şaguna ar fi putut lupta atâta pentru câştigarea drepturilor noastre bisericeşti şi naţionale, fără să-şi întărească curajul inimei prin o mare nădejde şi încredere în Dumnezeu?“

„Cine nu simte că oamenii, cari au aceste virtuţi în sufletele lor, sunt oamenii cei într'adevăr liberi, puternici şi fericiţi? De astfel de oameni avem noi trebuinţă şi astăzi, ca din curajul lor să prindă curaj toţi cei slabi de inger şi neîncrezători!“

„Şi noi într'adevăr avem temei ca să fim cu toată încrederea în Dumnezeu. Cercetând dela un capăt până la celalalt istoria poporului românesc, pe fiecare pagină găsim adeverite cuvintele psalmistului: „Spre tine au nădăjduit părinţii noştri, nădăjduit-au şi i-au isbăvit pe dânşii“, (Ps. 21, 5). Având această sfântă dovadă a trecutului despre purtarea de grijă alui Dumnezeu faţă de poporul nostru, putem nădăjdui, că Dumnezeu nu ne va părăsi nici astăzi, şi nici în viitor, dacă nici noi nu ne vom înstrăina de dânsul. Dumnezeu nu lucrează nimic fără scop. Prin urmare, dacă a trecut poporul românesc prin atâtea primejdii şi strâmtorări şi l-a scos la lumina veacului al 20-lea, a făcut-o aceasta de bună seamă ca să-i hărăzească un scop frumos, să-i încredinţeze o menire strălucită în planul înţelepciunii cu care cârmuieşte neamurile pământului. Această mare nădejde şi încredere în Dumnezeul părinţilor noştri se cuvine s'o avem cu toţii. Deci: Sus inimile!“, (Op. cit., pg. 8—9).

Mai îndrăzneţ nu se putea vorbi în acele vremuri sub asuprirea maghiară şi în timpul războiului.

Citind cu atenţiune predicile din această broşură, omul simte că deşi nu putem înţelege raţiunea războiului, totuşi el nu poate fi considerat ca un produs al răutăţii şi al capriciului omenesc. Lupta între bine şi rău face parte din destinul vieţii omeneşti. Se desprinde din această broşură că războiul început desvelește falsitatea şi bancrotul moral al civilizaţiei fără Dumnezeu. El e în planul Providenţei divine pentru ispăşirea multor păcate ale celor ce împiedecă realizarea Impărăţiei lui Dumnezeu în lume şi caută să încătuşeze Biserica, să-i robească independenţa ei spirituală de a-şi îndeplini misiunea ei în lume.

Broşura de predici a profesorului N. Bălan a fost cea dintâi brazdă la începutul războiului, la care s'au adăugat în scurtă vreme multe cărţi de predici, tipărite în Ardeal.

Amvonul şi propoveduirea au dobândit un triumf necunoscut până atunci în biserica ardeleană, mulţumită pregătirii terenului şi exemplului prin profesorul N. Bălan.

La adunarea eparhială din Aprilie 1916, profesorul N. Bălan era raportorul asupra activităţii bisericeşti desfăşurate în Arhiepiscopie.

Erau domenii nouă de activitate pastorală religioasă şi socială. Pentru ca experienţele să se poată continua şi permanentiza printr'o activitate sistematică, raportorul N. Bălan a formulat o serie de propuneri, pe cari adunarea eparhială le-a acceptat şi a decis: (Vezi Protocolul Sinodului ordinar al Arhidiecezei greco-orientale române din Transilvania, Sibiu, 1916, Pg. 17—19, p. 2—11). Acestea sunt următoarele:

2. Consistorul arhidiecezan este îndrumat a interveni la locurile competente pentru sporirea numărului preoţilor militari, cari să îngrijească de trebuintele sufleteşti ale credincioşilor bisericei noastre, înrolaţi la oaste.

3. Consistorul arhidiecezan se îndrumă să tipărească într'o ediţie foarte ieftină, format de buzunar, Noul Testament.

4. Consistorul arhidiecezan să continue cu publicarea şi distribuirea de cărţi religioase morale, atât printre ostaşii dela front, garnizoane şi spitale, cât şi printre credincioşii rămaşi acasă, chiar dacă Tipografia arhidiecezană va trebui să aducă jertfe materiale în scopul acesta.

5. Consistorul arhidiecezan să deie preoţimei instrucţiuni pastorale, cum să trateze în predici învăţăturile religioase-morale cu o pătrundere psihologică şi pedagogică, motivată prin împrejurările şi necesităţile vieţii din timpul înfricoşatului războiu de azi.

8. Consistorul arhidiecezan să dispună introducerea atât de folositoare a cetirilor biblice, arătând preoţilor cum trebuesc făcute la sex şi etate diferită.

7. Consistorul arhidiecezan să îndrume preoţimea, ca să poarte grijă de tineretul ieşit din şcoală, dar care încă n'a intrat în

neclintită — biserica. Toţi ochii sunt aţintiţi asupra ei şi se întreabă: Ce va face biserica? Va căuta ea şi va izbuti să îndrume generaţiile spre vechile altare, să înalţe sufletele spre zările idealurilor şi valorilor religioase şi morale ale neamului? Gândul cârmuitorilor de azi cari vreau, printr'un nou spor de spiritualitate, să realizeze un nou mod de viaţă naţională, e vrednic de toată lauda. La baza acestei spiritualităţi însă trebue să stea religia şi morala creştină care întruchipează geniul creator al neamului. Chiar ministrul şcoalelor, cu înalta-i autoritate de savant şi cârmuitor, ne cere acest lucru: «Inapoi la Dumnezeu şi la biserica sa, căci oamenii au nevoe de adevăruri imutabile şi numai Biserica posedă aceste adevăruri imutabile!»

Iată, deci, pentruce ne rugăm să se întreprindă cât mai curând, cu concursul activ şi autoritar al ierarhilor bisericii şi cu puternicul sprijin al ministrului şcoalelor şi bisericilor:

1. Oprirea oricărui scris şi oricărei propagande dăunătoare religiei de către anumiţi intelectuali lipsiţi de responsabilitate;

2. Oprirea oricărei propagande sectare;

3. Educaţia religioasă în şcoalele de toate categoriile;

4. Biblioteci şi asociaţii religioase cu activitate în afară de programele şcolare;

5. Intensificarea organizată a misionarismului;

6. O nouă întocmire a seminariilor cu trecerea lor sub conducerea bisericească şi cu o atentă selecţionare a profesorilor lor.

V. PĂCALĂ

Dl profesor Ion Lupaş la Berlin. Rectorul universităţii berlineze, profesorul Kreuz, a dat o masă în cinstea profesorului Ion Lupaş, care a ţinut o serie de conferinţe în Germania. Cu această ocazie profesorul rector din Berlin a constatat reînoirea legăturilor cu universitatea germană şi în acelaş timp mărturia sinceră pentru Germania, prietenă şi aliată a poporului român. Profesorul I. Lupaş şi-a exprimat convingerea că schimbul de profesori şi învăţaţi între România şi Germania va aduce şi el modesta sa contribuţie prieteniei sfinţite prin sângele vărsat de fiii celor două popoare pentru o nouă şi dreaptă Europă.

Şezătoare literară. Societatea Ortodoxă a Femeilor Române, Filiala Sibiu, a organizat Duminecă în 3 Mai, ora 11 a. m., în sala Prefecturii o a doua Şezătoare literară, de astădată cuprins patriotic-naţionalist. După cuvântul luminos al dnei Sofia St. Meteş despre „Rostul scriitorilor în viaţa neamului", au cetit poezii proprii dnii: Grigore Popa, I. V. Spiridon, Romeo Dăscălescu, V. Mureşanu. Lacrimi şi aplauze îmbelşugate au răsplătit versurile de durere şi de îmbărbătare. Tânărul V. Gherasim a cetit un fragment în proză. Deosebit de impresionantă a fost nuvela dlui V. Papilian despre fiul de moţ Mihail Golgot care se împărtăşeşte mistic din mucenicia lui Horia.

Nr. 5834/1942 Ep.

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se aduce la cunoştinţa oficiilor noastre protopopeşti şi parohiale, că în conformitate cu dispoziţiunile cuprinse în Legea Timbrului şi a Impozitului pe acte şi fapte iuridice publicată în Monitorul Oficial Nr. 99 din 30 Aprilie 1942, Art. 16, p. 4, — impunerea cu impozit de echivalent a imobilelor parohiale se va face începând cu exerciţiul financiar 1942/943 în modul următor:

1. Imobilele parohiilor rurale se impun cu impozit de echivalent de 0·25% numai pentru diferenţa care depăşeşte suma de Lei 2.000.000 (două milioane).

2. Imobilele parohiilór urbane se impun cu impozit de echivalent de 0·25% numai pentru diferenţa care depăşeşte suma de Lei 5.000.000 (cinci milioane).

Normele de evaluare a imobilelor sunt cele prevăzute la Art. 40, lit. *c)*.

Se atrage atenţiunea, că în suma de Lei 2.000.000 în parohiile rurale, respective în suma de Lei 5.000.000 în parohiile urbane *nu* intră valoarea sfintelor locaşuri ale bisericilor.

Totodată se atrage atenţiunea, că sesiunile parohiale, cantorale şi bisericeşti ce au primit parohiile prin Reforma agrară, al căror drept de proprietate este al Statului, sunt scutite de impozitul de echivalent.

Sibiu, la 8 Aprilie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Rasă şi Religiune

Sub acest titlu părintele profesor Dr. Liviu Stan a publicat în „Seria Teologică" un studiu mai extins asupra mult discutatului raport dintre noţiunile rasă şi religiune.

Autorul admite existenţa raselor ca entităţi umane colective, determinate de însuşiri specifice sanguine şi psihologice.

Ia însă atitudine categorică împotriva teoriilor rasiste cari susţin că toate conţinuturile spirituale, inclusiv religia, sunt produsul raselor.

Printr'o temeinică argumentare respinge punctul de vedere că şi creştinismul este produsul unei anumite rase (semite), sau grup de rase (cele mediteriene) şi ca atare nu se potriveşte întregei omeniri. Partea aceasta a cărţii e cea mai importantă şi mai folositoare astăzi când asemenea exagerări periculoase se răspândesc tot mai mult.

Autorul dovedeşte, pe lângă o bogată informaţie, un spirit lucid şi cumpănit, menţinându-se pe o poziţie justă şi apărând originea supranaturală şi destinaţia universală a creştinismului, neconstatând totuşi nici o incomparabilitate între el şi rasă.

Cartea este de o extremă actualitate în aceste vremuri de răscruce a căror pasiune centrală este o luptă cum nu s'a mai pomenit în istoria lumii, pentru şi contra viitorului creştin al omenirii.

Va trebui însă să revenim asupra interesantului studiu al Părintelui profesor Dr. Liviu Stan.

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU *Lei 25*

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit NICOLAE *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* Grigorie T. Marcu; *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* Nicolae. *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

INFORMAŢIUNI

Mulţămire. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* mulţămeşte şi pe această cale tuturor celorce i-au trimis felicitări şi i-au făcut urări cu ocaziunea împlinirii vârstei de 60 de ani şi le împărtăşeşte arhiereştile Sale binecuvântări.

† **Preotul Marcu Jantea,** profesor pensionar, şi-a dat sufletul, în mâinile Creatorului, după o scurtă şi grea suferinţă, Miercuri în 6 Mai 1932, în Bucureşti, în vârstă de 73 de ani. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat pentru veşnică odihnă în cimitirul Central din Sibiu, în 9 Mai 1942. Prohodul s'a săvârşit în Catedrala mitropolitană din Sibiu. Odihnească cu drepţii!

Se suprimă, dela 1 Mai 1942, autorizaţiile de călătorie pe liniile *secundare* ale C. F. R., — dar rămân în vigoare autorizaţiile pe liniile principale: Bucureşti—Braşov—Arad, sau Bucureşti—Timişoara, sau Bucureşti—Cernăuţi... şi invers.

Donaţiuni. In urma unei colecte, întreprinse de preotul local pentru înfrumseţarea şi împodobirea bisericii din *Deal*, prot. Sebeşului, bunii credincioşi au donat următoarele sume de bani: Familia Ioan Voişan-Pianul de sus-Alba 15.000 lei, Reuniunea de femei 9730 lei, Maria Roşca 2600, Ioan Stan 1020, Soc. „Sf. Gheorghe" 1500, Dura Pavel 4200, Gh. Urban 2600, Maria I. Gligor Petru 1000, dl notar Ioan Bădilă şi soţii 4000, Petru Ioan 1500, Luchian Mihu 10.000, Ileana Bădilă 7500, Radu Maria 700, Ion Simion 600, Ioan Coman 600, Gh. Ghib 500, Nicolae Radu-Braşov 500, Ioan Oprean 700, Şofron Iancu-Cacovita 500, Pavel Nedelcu 650, Nicolae Man 700, Ana I. Vas. Cioca 650, Nicolae Roşca 500, Petru Roşca-Braşov 500, Bodea Ioan 500, Ioan Oprean 500, Vasile Cioca 500, Elisaveta Oltean 500, Ana I. Vasile Dobre 500, Ioana I. Ion Surdu 500, Pavel Roşca 500, preot Lazăr Voişan 600, Nic. Dura 1000, Daniil Dăncilă 800 lei. Alte 93 familii localnice au donat sume de bani dela 100 la 500 lei, realizându-se un total general de *Lei 86.299.* — Consiliul parohial le mulţumeşte tuturor pentru înţelegerea de care au dat dovadă atunci când este vorba de împodobirea locaşului sfânt şi roagă pe bunul Dumnezeu să le înscrie faptele în ceruri, înmulţindu-le darurile făcute. — Preot *Lazăr Voişan.*

Condamnare. Tribunalul din Arad, după câteva desbateri, a condamnat de curând pe Tarnóczy Lajos, preot reformat în localitate, la o lună închisoare corec-

---

oaste şi să deie o mai mare atenţiune păstorirei sufleteşti a femeilor.

8. Consistorul arhidiecezan să îndrume preoţimea, ca să lucreze pentru introducerea unor obiceiuri, chemate a promova viaţa religioasă-morală, cum e spre pildă: mărturisirea şi cuminecarea mai deasă, decât odată la an, cum s'a practicat până acum.

9. Să deie preoţilor permisiunea ca unde va afla că e folositor, să ţină bisericile deschise, nu numai în decursul serviciilor religioase, ci şi în alte timpuri potrivite de peste zi, ca astfel bisericile să poată fi cercetate şi în zilele de peste săptămână din partea credincioşilor dornici a găsi mângâiere şi linişte sufletească în mijlocul zbuciumărilor şi năcazurilor de astăzi.

10. Consistorul să intervină la Comisiunea Tipografiei arhidiecezane ca să editeze în cel mai scurt timp o bibliotecă religioasă de propagandă, care distribuind-o pe calea oficiilor parohiale, sau în comisiuni, să contrabalanseze cu efect cărţile de conţinut dubiu, ce abundează prin sate şi otrăvesc sufletele credincioşilor noştri.

11. Consistorul arhidiecezan este îndrumat a lua măsurile necesare, dacă nu mai îngrabă, îndată după sosirea păcii mult dorite, ca toate comunele bisericeşti să fie vizitate prin bărbaţi probaţi din centru sau din provincie, cari venind în contact intim cu poporul, prin conferinţe şi cântări religioase, să-l mângâie, să-l îndrepte şi să-l întărească în lupta vieţii, în credinţa strămoşească şi în alipirea faţă de biserica strămoşească. Aceste apostolii să fie simple, curate şi lipsite de semnele deşertăciunilor lumeşti.

Introducerea dela Predica de pe Munte

Retorica cere ca introducerea unei cuvântări să pregătească auditoriul, să asculte cu bunăvoinţă cuvintele vorbitorului.

Atenţiunea ascultătorilor se dobândeşte prin prezentarea aspectului celui mai luminos al subiectului cuvântării.

Inceputul cuvântării are să facă o legătură intimă cu discursul întreg, dar să nu anticipeze asupra fondului subiectului.

Inceputul, în tonul său, va fi calm, senin şi moderat în figuri.

Vorbitorul trebue să se transpună în situaţia ascultătorilor şi să-şi aleagă bine izvorul din care va scoate ideea începătoare: din sfera amică, sau din cea contrară, dela subiect, sau dela auditorul însuşi.

Inceputurile unei vorbiri pot fi diferite. Dacă auditorul este oarecum preparat pentru subiect şi dacă oratorul nu prevede obiecţiuni, introducerea are să fie scurtă şi clară.

Dar, dacă oratorul bănueşte, că printre ascultători se găsesc dispoziţii nefavorabile subiectului, erori, prejudicii, resentimente, atunci începutul nu se va face prin atac frontal al chestiunii, ci oratorul va descoperi vălul treptat, cu precauţiune, spre a pregăti inimile ascultătorilor la recepţia adevărurilor.

Dacă auditorul este dispus să acorde vorbitorului cea mai mare atenţiune, atunci începutul va străluci cu tot ce limba omenească are mai sclipitor.

In sfârşit, dacă sufletul ascultătorilor fierbe de un eveniment general, fiind preocupat de o problemă arzătoare, atunci autorul intră direct în subiect, adoptând tonul şi limbajul potrivit stării sufleteşti a auditorului.

Inceputul Predicei de pe Munte satisface toate regulele. Ba chiar îmbogăţeşte retorica prin o podoabă nouă: răspânsul oratoric.

Subiectul predicei este: Condiţiile principale de cetăţenie în împărăţia cerurilor.

Faţă de acest subiect este cunoscută atitudirea şi starea sufletească a ascultătorilor de pe Hatter-Corn: un mozaic psihologic dificil în gradul suprem şi fără pereche în istoria elocinţei. Vorbitorul divin o vede prin intuiţie directă până în străfundurile inimilor.

Problema „Impărăţiei" plutea în aer. Prin fapte şi semne profetice, ca şi prin cuvinte, Iisus răspândise vestea cea bună — Evanghelia — prin toată Galileea (Mt. 4, 23; Marcu 1, 15).

„Legea şi prorocii au ţinut până la Ioan; de atunci Impărăţia lui Dumnezeu se binevesteşte şi fiecare dă năvală în ea" (Luca 16, 16).

Ca un vultur rotind în zbor aşa plutea aceeaşi întrebare în atmosfera sufletească a lumii, care pe Invăţătorul nostru îl întreba:

— „Invăţătorule, ce să fac, pentruca să...?" (Matei 19, 16; Luca 10, 25).

Este evident, că din această atmosferă spirituală se desciira dela sine întrebarea generală: „Cine sânt fericiţii, cari vor intra în Impărăţie?"

Era tocmai întrebarea de care se preocupa toată lumea, întrebarea, la care Vorbitorul Divin răspunde, începându-şi Predica de pe Munte, cu trandafirul fericirilor.

Şi astfel, chiar dacă peana Evanghelistului n'a înregistrat întrebarea, ba chiar

ţională şi suspendare din funcţiune pe timp de 3 ani, pentrucă, în mod ilegal, a dat acte de încreştinare la mai mulţi jidovi bănoşi din Arad. In acelaş timp, tribunalul a anulat încreştinările jidanilor, operate de conducătorul oficiului parohial reformat aradan, care făcuse o bună afacere, incasând câteva zeci de mii de lei dela fiecare „încreştinat".

Oraşul Praga, constată un ziar de acolo, continuă a se desbără tot mai mult de jidovime. Neamul care a abuzat de ospitalitatea cehilor, — şi a ori cărui popor în mijlocul căruia a trălt, — este pe cale de a fi concentrat într'a singură localitate din Protectoratul Cehiei şi al Moraviei, spre a fi împiedecat de a-şi desfăşura înrâurirea demoralizatoare între locuitorii ariani. — Desludaizarea este porunca vremii şi pentru neamul românesc. Ceice urmăresc planul de bolşevizare a Europei, au să fie puşi la punct şi munca lor zădărnicită.

Turneu în Germania. Artiştii actori ai Teatrului naţional din *Bucureşti* plănuesc un turneu în Germania pentru luna lui Iunie 1942. Vor reprezenta, la acest prilej, piesele: Faust, Hamlet şi o dramă românească.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă în 10 Maiu 1942 (Sărbătoare naţională) servesc: Cons. stavrofor Em. Cioran, prot. Aurel Nanu şi protopop Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. Predică prot. *Aurel Nanu.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică părintele *N. Vonica.*

Joi în 14 Maiu 1942 (Înălţarea Domnului) servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, prot. stavrofor, Dr. D. Stăniloae, cons. Em. Cioran, cons. Ier. Grovu şi protopop M. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. La cimitirul eroilor predică: protopop *Mih. Neagu.* La „Oastea Domnului" predică după masă la ora 4 diaconul *Simion Macarie.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 400 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 5—6 pe Maiu—Iunie a. c. cuprind: **Iisus Hristos mit?** Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: **Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat.** Prot. Dr. Ştefan Lupşa: Memoriul deputaţiunii ilirice din Viena despre stările bisericeşti ardelene la 1771. Preot Dr. Isidor Todoran: Transmisibilitatea răului. Preot Dr. Ilarion V. Felea: Vămile văzduhului. Sterie Diamandi: Iisus Hristos mit? Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: O carte care nu trebuia scrisă: „Religie şi spirit" de dl Lucian Blaga. Dr. Grigorie T. Marcu, Preot prof. Ioan Bunea şi Preot Dr. C. Sârbu: Mişcarea literară: Fiul lui Dumnezeu — Fiul Omului. Teologia luptătoare. Mărturia sf. Apostol Pavel despre viaţa şi învăţătura Mântuitorului. Apologeţi creştini. Des Andern Last. Gr. T. M. şi Preot Axente Tomuş: Cronică: Prof. Dr. Vasile Gheorghiu septuagenar. Protosinghelul Nicodem Ioniţă mort pentru patrie. Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu. Marea adunarea din Capitală. Universitatea din Cluj—Sibiu la mormântul lui Gheorghe Lazăr. Gr. T. M.: Note şi informaţii: Aniversarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. Noul Testament dela Cluj. I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi Părintele D. Stăniloae apologeţi creştini. Un demnitar care îşi cinsteşte dregătoria: dl Prof. A. Popa. „Rasă şi Religiune" cartea zilei. „Unirea" blăjană, Petru Maior şi încă ceva. A întrecut măsura.

Oficiul parohial ort. rom., Daia-Sighişoara

Nr. 47—1942 (39) 1—2

Publicare de licitaţie

Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din Daia, protopopiatul Sighişoara, institue concurs, pentru facerea: iconostasului, picturei şi zugrăvitul bisericii.

1. Iconostasul se face din lemn de stejar, conform planului existent.

2. Pictarea se va executa la cupolă şi iconostas.

3. Zugrăvitul în restul bisericii, după modèle alese de noi. Informaţiuni la oficiul parohial.

Licitaţia se va ţine o singură dată, în ziua de *31 Mai 1942*, ora 2 p. m., la oficiul parohial, cu oferte închise, depunându-se şi garanţia de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori autorizaţi la astfel de lucrări.

Concurenţii nu pot pretinde spese de deplasare.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial, ţinută la 3 Mai 1942.

Pentru consiliul parohial:
Preot Dumitru Ciulei
paroh, preş. cons. parohial

Nr. 363/1942 (37) 1—2

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Poeniţa Tomii,** cu filiile **Ferigi şi Merişorul de Munte,** din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Până la edificarea casei parohiale, parohia cu filiile vor plăti chirie pentru locuinţă corespunzătoare preotului.

3. Folosirea sesiunei parohiale de 13 jugăre teren arabil, fânaţ şi păşune.

4. Bir, câte 24 litri cereale (grâu, porumb, secară, orz, ear dela cei mai săraci 30 litri ovăs sau cartofi) dela cca 70 familii din filiile Feri şi Merişorul de munte.

5. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a I. P. S. Mitropolitul, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 30 Aprilie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Poeniţa Tomii.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Nr. 216—1942 (38) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Tomnatecul de sus,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salarul dela stat.

2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta cu prealabila încuviinţare oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 19 Aprilie 1942,

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului-Brad

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 133—1942 Prot. (32) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Mărgineni,** protopopiatul Oltul, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială cu 3 camere şi supraedificate.

3. Folosirea celor două cimitire şi a grădinii bisericii, circa 1 jugăr.

4. Câte una măsură — dublu decalitru — bucate de fiecare familie.

5. Fasonatul şi transportul a cca 15 metri steri lemne de foc din pădurea comunală.

6. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta în termen Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu. Consiliul parohial renunţând la dreptul de alegere, întregirea parohiei se face prin numire de către Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu. Oficiul protopopesc ortodox romă al Oltului în înţelegere cu consiliul parohial din Mărgineni.

Şercaia, la 14 Martie 1942.

Pr. **Chirion Marcu**
adm. protopopesc

Nr. 5545—1942 Ep.

Cumpărare de lemne de foc

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are nevoe de 250 stânjini lemne de foc esenţă fag, de prima calitate şi neplutite.

Lemnele sunt a se furniza şi preda în Sibiu la locurile designate, până la 1 Septemvrie 1942.

Ceice doresc să furnizeze aceste lemne, vor înainta oferte în scris până la **26 Mai 1942** *la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox din Sibiu, unde se pot vedea condiţiunile de furnizare şi se dau informaţiuni.*

Ofertanţii vor depune la Casieria Consiliului Arhiepiscopesc — odată cu înaintarea ofertei — o garanţie de Lei 40 000 (patruzeci mii) în numerar.

Oferte fără această garanţie nu se primesc.

Sibiu, din şedinţa secţiunei economice, ţinută la 20 Aprilie 1942.

I. Scorobeţ
vicar

A. Popa
secretar

Nr. 206—942 (34) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Birtin,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Pământ în folosinţa preotului, 7 jugăre arător, 7 jugăre păşunat.

3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiulului protopopesc al Zarandului-Brad, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, — după avizul oficiului protopopesc, — într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, la sfânta biserică pentru a sluji, predica, cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 19 Martie 1942.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 370—1942 (36) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Almăş-Seliştе** cu filia **Braşeu,** din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială renovată constătătoare din 3 odăi, puţin corăspunzătoare.

3. Folosirea grădinei bisericeşti şi a cimitirului.

4. 10 drepturi (cât 10 familii) lemne de foc din pădurea expropriată. Tăiatul şi transportul, îl priveşte pe preot.

5. Bir câte 20 litri porumb sfărmat sau costul lui în numerar dela fiecare familie din materă şi filie, minus 7 (7 familii competinţa cantorului şi a crâsnicului.)

6. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 14 Aprilie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Almăş-Săliştе.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

şi dacă n'ar fi auzit-o rostindu-se, totuşi începutul predicei de pe munte se clasifică în genul „ex abrupto", căci întrebarea era plutind în aer.

Se găsesc în predica de pe munte şi perle de întrebări oratorice; dar cu cât e mai greu a răspunde decât a întreba, cu atât mai presus se ridică valoarea retorică a răspunsului oratoric.

Ori, începutul predicei de pe munte se clasifică în genul „ex abrupto" cu figura răspunsului oratoric.

Observăm, că cele nouă fericiri urmează treptat, clasificând categoriile auditorului şi ţinând seama de configuraţia psihologică a miilor de ascultători şi anume: ignoranţa conştientă, suferinţa, blândeţea, dorinţa de dreptate, milostenia, sinceritatea, suferinţa prigonirii pentru dreptate, precum şi pentru ucenicia care urmează învăţătorului Iisus.

Începutul predicei este modest şi umil; se pare, că întrebarea: Cine sânt fericiţii, cari vor intra în împărăţie? nici nu s'a auzit.

Prezintă aspectul cel mai luminos al „Împărăţiei cereşti" şi anume fericirea eternă. Dar nu anticipează asupra condiţiilor de admitere, condiţiuni ce se vor desvolta în corpul discursului.

Arată dragostea, şi interesul, vorbind natural şi clar.

Are legătură intimă cu predica însaşi şi eradiază căldura Împărăţiei cereşti, subiectul predicei. Dar nu anticipează asupra diviziunilor principale: explicaţiuni şi imperative cuprinse în corpul predicei, cărora nu le răpeşte nimic din forţa noutăţii.

In simplitatea sa creşte gradat ca frumseţe, dela ideea „săraciei cu duhul" până la ideea cu „lumina lumii".

Este calm, senin şi moderat în figuri: se face cu o repetiţie şi o gradaţie de idei în ce priveşte clasificarea fericiţilor.

Nu depăşeşte proporţia justă, drept model desăvârşit de măsură proporţionată a introducerii faţă de totalul discursului.

Exprimă profunda simpatie a Vorbitorului, dovedind auditorului cel mai mare bine posibil: fericirea veşnică.

De aceea are şi puterea de a pătrunde în sufletele ascultătorilor spre a le mişca.

In tot ceea ce retorica, prin regulele sale, pretinde dela introducerea discursului oratoric, grupa fericirilor, dela începutul Predicei de pe Munte, este un model desăvârşit, bun de studiat şi de imitat.

(Bibliografie utilisată: M. T. Cicero „De oratore", M. F. Quintilianus: „Institutiones oratoriae", Migne: „Eloquence sacrée", ş. a.)

Vasile Vlaicu

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 17 Maiu 1942 — Nr. 20

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — întemeiat în 1853 de Mitrop... Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Suprema valorificare a semenului

Nu e zi fără suferință în lume. Suferința e umbra noastră nelipsită. Oricât am încerca să fugim de ea, este înzadar. Uneori apele ei ni se urcă până la grumaz, cum sunt timpurile de războiu.

Dar nici o concepție de viață, fie ea pur teoretică, sau cu pasionate aplicări politice, nu e în stare să ne dea o explicație suficientă a acestei nelipsite tovarășe a vieții noastre pământești. Numai creștinismul ne dă răspunsul satisfăcător. Suferința e mijlocul prin care luptăm cu egoismul, e antidotul hipertrofiei eului. Prin ea suntem siliți să ne reducem pretențiile exagerate, să ne micșorăm trufia, ea lovește în interesele egoiste și ne duce până la anularea propriei ființe. Suferința când e suportată voluntar se numește jertfă, mai mare sau mai mică. Când nu e suportată de bună voie, e o reducere silnică a egoismelor, prin reacțiunea reciprocă dintre ele, dar și printr'o orânduire de sus a lucrurilor.

Prin suferință suntem educați mai de voie, mai de nevoie. Ea ne smulge din alipirea prea mare de noi înșine, ne scoate din închisoarea egoismului, strânsă în zidurile în cari ne-am construit o viață adăpostită și asigurată. Ea ne cere să ne părăsim pe noi înșine, să ne împăcăm cu riscul a tot ce avem și suntem.

Dacă n'am fi în păcat, dacă n'am trăi pentru noi, n'am suferi. Am fi imuni față de ea. Nervul care convertește întâmplările vieții în suferință este păcatul, este egoismul.

Când volbura suferinții crește, e semn că egoismele au ajuns la apogeu. E un avertisment din partea lui Dumnezeu că trebue să luptăm și împotriva egoismului propriu, nu numai al altora. Să binecuvântăm pe Dumnezeu că ne-a trimis suferința care ne ajută să combatem egoismul propriu.

Prin suferințele războiului omenirea orbecăește după o ordine contrară egoismului. Situația de mai înainte nu mai putea dăinui. Sunt atâtea răni cari își caută leacul.

Ce bine ar fi dacă ar înțelege oamenii că numai printr'o adoptare sinceră, profundă, revoluționară a creștinismului ar putea rezolva marea problemă a cărei soluție o caută. Creștinismul are în adâncurile lui răspunsul. Dar el trebue trăit cu fervoare, cu intransigență. Trebuesc răscolite și scoase la suprafață prin trăire mărgăritarele lui ascunse.

Depășirea egoismului și valorificarea supremă a semenului, care e veșnica problemă ce se pune omului prin suferință, numai creștinismul profund o poate oferi.

Sunt azi porniri potrivnice creștinismului și la Răsărit și la Apus. Omenirea e pe cale de-a se înșela iar prin himere. Caută depășirea egoismelor și învingerea greutăților prin tot felul de mituri și metode silnice.

Intre mit și silnicie de fapt este o legătură ca dela premisă la concluzie. Mitul neagă persoana omului, ca realitate ireductibilă și netrecătoare. El pune în locul ei o lege, o substanță, o forță generală față de care persoanele sunt încorporări trecătoare, instrumente succesive. Contează ideea, senzul general, legea și forța dela temelie, nu persoanele vii și concrete.

De acì până la metodele ce anulează silnic persoanele, în favorul ideii generale, e numai un pas.

Mulțumirea pe care asemenea soluții o poate aduce între oameni e numai una negativă. Se dă satisfacție celor năpăstuiți că toți au devenit ca ei. Dar o mulțumire pozitivă nu se produce.

Numai creștinismul indică direcția dreaptă.

Creștinismul este mărturisirea despre Fiul lui Dumnezeu care s'a făcut om. Om real și nu fantomă.

Omul e ridicat dintr'odată la o valoare uluitoare. Fiecare om e un semen al lui Dumnezeu, un frate al Lui. Și nu S'a încorporat Fiul lui Dumnezeu, pe rând sau deodată, în toți oamenii. In acest caz oamenii iar ar fi degradați la simple semne accidentale ale unei realități de temelie care singură ea contează. O încorporare în toți oamenii n'ar mai fi o încorporare reală. Dumnezeu numai dacă s'a întrupat într'un singur om, e om adevărat, în vecii vecilor. Când toți ar fi încorporarea divinității, ar fi substituibili unul prin altul. Dumnezeu însă a voit să arate valoarea unică, neînlocuibilă a fiecărei persoane omenești.

Pe de altă parte dacă ași fi și eu încorporare a lui Dumnezeu, n'aș putea să fiu tras la răspundere pentru faptele mele, n'aș putea fi obligat la nimic, de vre-o valoare exterioară mie.

Dumnezeu nu e în mine, dar nici numai într'o transcendență abstractă, pe care mi-o pot închipuì cum îmi place. El a devenit o persoană omenească, una singură și reală și rămâne așa în vecii vecilor, ca un frate între ceilalți oameni. El veghează la respectarea fraților Săi, pe cari așa de mult I-a iubit încât S'a făcut ca unul dintre ei.

Atât de mult ține ca fiecare din noi să respectăm și să iubim pe semenii noștri, încât aceasta va fi măsura după care vom fi judecați. «Adevăr grăesc vouă, întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai mei prea mici, mie ați făcut» (Mt. 24, 40).

Unde s'a mai pomenit o atât de înaltă valorificare a semenului? Nu a celui bogat și fudul, ci a celui mai smerit?

Înfățișarea exterioară a preotului

Iubite frate,

Ca să prinzi trenul, ai plecat grăbit și discuția noastră a rămas fără încheiere.

Infățișarea ta însă îmi stărue în minte și părerile tale mă frământă mereu. Vei înțelege deci motivele pentru care am prins în mână tocul și îți scriu aceste rânduri.

Mărturisesc dela început că, până la un anumit punct, împărtășesc întru toate părerile tale. Ai toată dreptatea când afirmi că cea mai înaltă podoabă a unui preot este sufletul său curat și inima sa bună. Admit că interiorul omului este totdeauna mai de preț decât partea din afară, decât materia care e supusă stricăciunii. Și mai cu seamă pentru un reprezentant al lui Dumnezeu și slujitor al altarului, frumusețea morală este în orice împrejurare valoarea cea mai înaltă și podoaba cea mai autentică. Nici o cunună de flori din lume și nici o coroană de aur nu pot adauga chipului preoțesc strălucirea pe care i-o dau virtuțile morale. Deci înaintea oricăror altor preocupări, trebue grija cultivării acestor frumuseți eterne. Sufletul fiecărui preot trebue să fie o grădină în care se seamănă, se cultivă și se cresc cele mai alese flori spirituale. Credincioșii din parohie trebue să fie totdeauna fermecați de armonia culorilor, de mireasma busuiocului și de splendoarea florilor acestei grădini a sufletului preoțesc.

Dar crede-mă, frate iubit, că alături de această cultivare, suntem datori să purtăm și grija trupului, în care sălășluește vremelnic sufletul nostru. Au nu este trupul lăcaș sufletului? Și să nu fie oare nici un strop de adevăr în cuvintele: «Infățișarea externă este totdeauna oglinda lăuntrică a omului.» Pentruce atribui atunci așa de puțină însemnătate prezentării tale externe? De ce atâta neglijență tocmai la un preot și încă la un preot tânăr? Te-am văzut în repetate rânduri, traversând străzile principale ale orașului, în haine vechi și pătate, cu ghete murdare, cu pălăria mototolită și decolorată, cu umbrelă stricată și cu barbă nepieptenată și neorânduită.

Dacă în chip trecător am încercat să-ți atrag atențiunea asupra acestei nepermise prezentări, am observat în asemenea împrejurări umbra supărării care te-a copleșit. Tu ai căutat atunci să-mi arăți că lucrurile din afară nu au nici o importanță și că ele nu merită nici un fel de atențiune.

Eu socotesc că atât judecata, cât și atitudinea ta sunt cu totul greșite în această privință.

Și ca să vezi că am dreptate, te rog să cugeți la următoarele lucruri:

Câtă lume te judecă pe tine și pe toți frații tăi — exclusiv după această înfățișare externă? Toți aceia care nu te cunosc mai deaproape, csre n'au ocaziune de a ajunge în raporturi mai intime cu tine, te iau așa cum te văd și te judecă, pe tine și tagma întreagă, după cum te prezinți [illegible].

Gândește... ce impresie faci asupra prietenilor tăi,... asupra celor de alt neam,... asupra celor de altă credință,... asupra dușmanilor tăi,.. asupra dușmanilor neamului,... asupra dușmanilor credinței creștine în general,... și asupra dușmanilor confesiunii noastre prin această neglijentă înfățișare exterioară? Ce zic toți aceștia, când văd un asemenea preot...?

Gândește... oare nu ești dator față de Biserică, față de întreagă tagma preoțească și față de tine însuți, să fii cu atențiune, să iai măsuri și să nu calci în picioare cu indiferență și nesocotință regulele generale de bună purtare și bună prezentare și în ceeace privește înfățișarea exterioară?... Și mai ales când vii la «centru», când mergi în oraș, când te prezinți vederii străinilor și mulțimilor?...

Dar pentru ca să nu fiu greșit înțeles, trebue să-ți spun, în legătură cu cele ce am afirmat până acum, că orice preot se poate îmbrăca foarte îngrijit și foarte bine, fără ca prin aceasta să vateme întru nimic virtutea cumpătării. A fi totdeauna îmbrăcat cu îngrijire, dar și cu seriozitate și a fi mai ales cu mare atențiune în ceeace privește curățenia veșmintelor tale, nu însemnează câtuși de puțin că faci lux sau abuz. Intre extravaganță și îmbrăcămintea curată și serioasă există o foarte mare deosebire.

Dar nu-i mai puțin adevărat că tot atât de mare este deosebirea între ceeace am numit „îmbrăcăminte curată și serioasă" și între îmbrăcămintea neîngrijită, uzată și pătată. Simplitatea, seriozitatea și curățenia veșmintelor nu înseamnă neglijență, desinteresare, lipsă de orice gust artistic și prezentare într'o formă destrăbălată. Preotul trebue să sesizeze până în cele mai mici amănunte aceste

---

Teoriile moderne pot să spună că cine jertfește ceva pentru semenii săi jertfește pentru clasă, sau pentru neam.

Creștinismul spune: cine jertfește ceva pentru semenul său, jertfește pentru Dumnezeu. In spatele semenului nu stă numai clasa sau rasa, ci însuși Dumnezeu. Numai prin El câștigă însemnătate și grupările în cari e încadrat omul. Fața lui e acoperită de valoarea supremă care e Dumnezeu.

Și numai Dumnezeu e în stare să ne smulgă cu rădăcini cu tot din cremenea egoismului.

D. STĂNILOAE

deosebiri, pentrucă extravaganţa ca şi neglijenţa sunt două extreme deopotrivă de condamnabile. Preotul va merge totdeauna, în această privinţă, pe drumul de mijloc, care, după cum se spune, e în toate împrejurările vieţii drumul de aur. Preotul va fi atent să nu păcătuească cu nimic contra cumpătării, dar nu se va lăsa copleşit nici de slăbiciunea neglijenţei.

Să ştii, iubite frate, că dacă extravaganţa în îmbrăcăminte pune pe preot în rândurile oamenilor neserioşi, neglijenţa şi indiferenţa totală faţă de această înfăţişare exterioară îl situează în rândurile retrogrizilor.

Te rog să cugeţi asupra acestor lucruri, mici şi neînsemnate în aparenţă, dar de foarte mare importanţă în viaţă. Gândeşte că asupra lor îţi atrage atenţiunea al tău frate iubitor şi de tot binele voitor:

Pr. TEOFIL

Cuvinte de nădejde

Conducătorul a spus de ziua Eroilor la mormântul Eroului necunoscut:

In faţa ta, pentru dojana ta, venim acum să îngenunchiem din nou şi să-ţi cerem, purtătorule de credinţă, să fii şi de azi înainte crez de luptă nouă, veghe de drepturi stinte, desrobitor de pământuri nedesrobite...

Ţie, Erou Necunoscut îţi închinăm mândria noastră şi tot ţie îţi făgăduim să-ţi facem din această credinţă temeiuri de luptă nouă, pentru ca pretutindeni Neamul românesc să-şi buclume dreptul său la onoare, şi fiinţa noastră să fie stearsă nu numai de petele Răsăritului, dar şi de umbrele Apusului.

Aşa să-I ajute şi să ne ajute Dumnezeu!

Cuvântarea de deschidere, ţinută de P. S. Sa episcopul *Vasile* al Timişorii, la adunarea eparhială din 3 l. c., constată, pe temeiul rapoartelor Consiliului eparhial, numărul tot mai mare de participanţi la sfintele şi dumnezeeştile slujbe din Dumineci şi sărbători, precum şi prisosul de fapte ale îndurării creştine faţă de cei lipsiţi şi nevoiaşi.

Drept semn de înaltă consideraţie şi omagiu, la propunerea P. S. Sale Adunarea a trimis I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* următoarea telegramă:

«*Membrii Adunării eparhiale timişorene, în semn de înaltă consideraţiune şi supus omagiu roagă pe I. P. S. Voastră, ca la împlinirea celor 60 de ani de vârstă să binevoiţi a primi doririle lor de zile bune şi îndelungate, împodobite cu strălucite realizări duhovniceşti*».

† *VASILE, episcop*

In legătură cu misiunile religioase la sf. mânăstiri, P. S. Sa episcopul *Vasile* învită membrii Adunării în vara aceasta să facă, sub conducerea P. S. Sale, un pelerinaj comun la mânăstirea Săraca, unde, alături de ţărănime, intelectualii să înalţe rugăciuni cucernice pentru binele neamului şi al bisericii. Invitarea s'a primit cu mare bucurie.

S'au tratat apoi punctele cardinale din rapoartele Consiliului eparhial.

Adunarea primeşte cu vii ovaţiuni declaraţia făcută de dl deputat Rafiroiu, din partea dlui ministru *Antoniu Mocioni*, de a dona sfintei episcopii a Timişorii un ajutor de 120.000 lei pentru anul bugetar 1942—43.

— In Adunarea eparhială a Aradului, ţinută în 3 şi 4 l. c., s'au adus următoarele hotărâri: Infiinţarea *şcoalelor duminecale* în fiecare parohie, pentru tineret şi adulţi, cari vor fi deprinşi să-şi petreacă Duminecile după ameazi cu îndeletniciri duhovniceşti şi culturale, — ele vor începe în toate parohiile din eparhie în Dumineca Rusaliilor, 24 Mai a. c.; — s'a mai hohărât: înfiinţarea unui internat eparhial de băeţi; reînvierea concursurilor cu premii pentru cele mai bune coruri bisericeşti, — la acest prilej dl *Dr. Adam Iancu*, consilier onorific în secţia culturală, a dăruit 20 mii de lei pentru premierea celor mai bune coruri; pentru opera de respândire a culturii creştine în mijlocul credincioşilor, Episcopia Aradului şi-a exprimat întreaga mulţumire generosului donator.

— Adunarea eparhială din episcopia *Orăzii*, cu sediul la Beiuş, s'a deschis în sala internatului eparhial de fete, unde P. S. Sa episcopul *Nicolae*, într'o aleasă cuvântare, a expus problema supremaţiei spirituale în concepţia noastră despre viaţă, precum şi necesitatea intensificării misiunii interne şi externe în biserică. Adunarea trimite telegrame omagiale: Suveranului, Conducătorului statului, I. P. S. Sale Patriarhului Nicodim, I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, dlui ministru al cultelor, prof. I. Petrovici, şi dlui secretar general la culte, prof. A. Popa. Se constată, în sumar, realizările îmbucurătoare pentru biserica noastră, făcute sub noua conducere a statului, şi în deosebi pentru eparhia Orăzii.

Adunarea exprimă toată recunoştinţa P. S. Sale episcopului Nicolae, care, purtat de grija eparhiei, a alergat mult adunând pentru buna gospodărie a episcopiei în acest an bugetar peste 3 milioane şi jumătate lei, îmbunătăţind viaţa preoţimii şi a instituţiilor eparhiale.

— *Adunarea eparhială a episcopiei* Caransebeşului s'a deschis prin cuvântul P. Sf. Sale episcopului *Veniamin*, care arată momentele de seamă ale anului expirat şi apelează la o hotărâtă colaborare a clerului şi poporului în via cea mare a Domnului. S'au trimis, ca şi din sinul celorlalte adunări eparhiale, telegrame de profund omagiu către mai marii ţării şi către I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, care a purtat grija în cele canonice privitoare la eparhia în sedisvacanţă.

Din partea cetăţenilor caransebeşeni s'au adus vii mulţămiri membrilor Adunării, cari, prin solidaritatea lor, au salvat cel mai frumos aşezământ al Caransebeşului, episcopia sa ortodoxă.

Adunarea a hotărât, în unanimitate, să se ceară guvernului: revenirea la confesiune a Şcoalei normale dela Caransebeş, care *prin biserică* a luat fiinţă şi tot prin biserică îş va putea împlini cu adevărat menirea culturală creştină şi naţională.

S'a luat act cu plăcere despre faptul P. S. Sale episcopului Veniamin, care a pus bază unui fond cultural şi a unuia de propagandă. Activitatea lor a început şi se continuă. — In jurul problemelor bisericeşti eparhiale membrii adunării au manifestat cald şi statornic interes.

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU **Lei 25**

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Păr. Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu**; *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae**. *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

Prăznuirea „Zilei Eroilor“ printre vitejii răniţi din spitale

In toată ţara, „Ziua Eroilor“ a fost prăznuită cu deosebită solemnitate.

Fiecare suflet de român, a adus prinos de rugăciune către Cel Atotputernic, pentru odihna sufletului celor cari s'au jertfit pentru patrie, cunoscuţi şi necunoscuţi, şi cari au căzut la datorie, departe de cei dragi ai lor, pe pământ străin, prin văi şi păraie, râpi şi munţi, fără luminare la căpătâi, fără dangăt de clopot, fără ca să poată avea şi vedea în jurul lor pe cei dragi.

Toate bisericile noastre au fost neîncăpătoare pentru cei cari veneau să aprindă o lumânare şi să înalţe o rugăciune, mucenicilor neamului.

Cimitirele eroilor au fost cercetate apoi până'n amurgul serii.

Dar n'au fost uitaţi în această zi nici vitejii ce se află pe patul de suferinţă prin spitale.

Neamul şi dragostea tuturor a fost şi printre ei.

Li s'au adus daruri bogate, — dar mai ales te înduioşa felul în care toţi, mari şi mici, se apropiau de cei în suferinţă, mângâindu-le fruntea şi sufletul lor, învăluindu-i în priviri pline de dragoste şi înfrăţire.

La spitalul Z. I. 476 spre pildă, au venit în mijlocul răniţilor, elevele clasei a 8-a dela şcoala noastră normală de fete „A. Şaguna“, în frunte cu profesoara lor de clasă, dna Septimia Gherman şi profesoarele Lungociu şi Neli Popa.

In prezenţa răniţilor şi a multor dne şi dni din societatea sibiană, elevele au desfăşurat un reuşit program, făcând să se cutremure sufletele de fiorul patriotismului şi al hotărârilor nesdruncinate în victoria deplină a Legii lui Hristos şi a neamului românesc.

[illegible] Ghidionescu, dna M. Dr. Stăniloae, dna Agnes Măcelariu, dna colonel Botez, dna căpt. Hâncu, soţia căpt. rănit Hâncu, precum şi dnii prof. V. Ghidionescu, loc.-col. prof. Dr. Ţeposu comand. spitalului, loc.-col. Botez, precum şi numeroase doamne şi ofiţeri superiori din cavalerie, cari au venit cu daruri pentru camarazii viteji, cu cari s'au întreţinut frăţeşte, într'o camaraderie deplină.

Văzând aceste manifestaţii de solidaritate deplină, nu poţi decât să întrevezi cele mai glorioase izbânzi în viitorul neamului. — Pr. *I. T. Munteanu.*

FOIŞOARA

MOMENTE

din viaţa şi activitatea profesorului Dr. N. BĂLAN, — Sibiu, în anii de războiu 1914—1918

(3) de Arhim. **Teodor Scorobeţ**

III. In „captivitatea babilonică“

Când România a intrat în acţiune, la Sf. Mărie 1916, profesorul N. Bălan se găsea în Fiume, de unde a plecat prin Budapesta la Viena, iar de acolo la Innsbruck în Tirol, cu gândul ca să treacă pe ţărmurul lacului Boden şi de acolo să se strecoare în Elveţia. Din Elveţia, cu paşaport românesc, voia să treacă prin Franţa, Ţările Scandinave, Rusia, în România. Dar a fost oprit în Innsbruck şi astfel s'a retras în oraşul Salzburg, de unde spre sfârşitul anului 1916 a plecat la Karlsbad.

In scaunul mitropolitan era ales Vasile Mangra, vicarul dela Oradea Mare.

Consiliul arhiepiscopesc în surghiun la Oradea Mare era instalat în casele ursitului patron al mitropolitului trădător. In toamna anului 1916 s'a făcut sfinţirea şi instalarea mitropolitului Mangra, la care profesorul Bălan n'a voit să ia parte.

Ceice simţiau în suflete amărăciunea, cumplita durere şi loviturile sorţii au stat departe de omul fatal.

Printre aceştia a fost şi profesorul N. Bălan, a cărui lipsă la sfinţirea şi instalarea mitropolitului Mangra a fost observată şi mult comentată.

Provocat să se prezinte la catedră, — căci şi institutul teologic a fost strămutat la Oradea Mare, — s'a prezentat la slujbă în Ianuarie 1917.

La 19 Martie 1917, profesorul N. Bălan adresează Consistorului de-acolo următoarea scrisoare:

Inalt Preasfinţia Voastră,

Preavenerat Consistor arhidiecezan,

Din mai multe părţi ele arhidiecezei mi-au sosit la redacţia „Revistei Teologice“ scrisori, în care credincioşi de ai noştri se plâng că n'au preoţi şi prin urmare n'are cine îngriji de necesităţile vieţii lor sufleteşti. Luând îndemn din acele scrisori am studiat chestiunea aceasta şi, înainte de a o trece în publicitate, ţin să prezint Prea Veneratului Consistor rezultatele la cari am ajuns, pentru a curma măcar în parte răul.

Din datele sosite la Prea Veneratul Consistor arhidiecezan şi din informaţiile ce mi le-am putut câştiga, am constatat, că nu numai parohii răslеţe, ci întregi ţinuturi de pe teritorul arhidiecezei noastre din spre graniţa României sunt lipsite de preoţii lor, dintre cari unii sunt internaţi, iar alţii s'au retras cu armatele române. Uşor ne putem face o icoană clară despre incalculabilele pagube morale ce rezultă din această dureroasă stare de lucruri. Căci, în asemenea parohii n'are cine îndeplini sfintele slujbe în Dumineci şi sărbătpri, n'are cine boteza copiii şi îngropa morţii, n'are cine vesti cuvântul Domnului şi mângâia pe cei loviţi de năcazuri şi suferinţe, n'are cine îngrijі de creşterea tinerimei şi de soartea nemiloasă a orfanilor, n'are cine sfătui şi apăra poporul nostru în vremile vitrege de astăzi. Suntem în postul mare, când, urmând poruncilor bisericei, toţi credincioşii sunt datori să se mărturisească şi cuminece; se apropie sărbătorile Invierii Dumnului, cu slujbele lor sfinte şi înălţătoare de inimi: cum vom lăsa bisericile închise şi zeci de mii de credincioşi fără mângâierile credinţei? Văzând turma noastră fără păstori, au prins curaj propagandele străine, au pătruns în staulul nostru şi — dacă-i adevărat ce s'a scris în jurnale — deja până acum au reuşit să ne răpească credincioşii noştri dintr'o parohie!

In faţa acestor stări vrednice de plâns nu-i permis să rămânem indiferenţi, fiind în joc interese superioare bisericeşti. In Sf. Scriptură ni se spune, că la o ocazie, Mântuitorul primind mulţimea care-L înconjura, a zis: «*Milă-mi este de popor*», căci era ca o turmă fără de păstor. Cu aceste simţăminte trebue să privim şi noi situaţia poporului nostru din ţinuturile lipsite de preoţi şi cari au fost atinse mai greu de viforul războiului.

Mijloace şi căi pentru a-l sări într'ajutor se găsesc. Avem mai multe parohii cu câte doi preoţi, dintre cari unul ar putea fi trimis în parohiile mai mari din ţinuturile unde preoţii nu sunt acasă. Asemenea parohii avem d. ex. în protopopiatul Mercurei: Poiana cu trei preoţi, Jina, Rod, Ludoş şi Cărpiniş, cu câte doi preoţi; în

Predică pentru vremurile de azi

„La Domnul găsesc scăparea!"
[Psalm 11, 1]

Fraţilor,

Închipuitu-v'aţi vreodată privelişte măreaţă a unei furtuni pe mare? Valuri uriaşe se sparg mugind în stânci, într'un clocot asurzitor de ape. Iar din cerul greu şi umed de plumb, scapără în răstimpuri fulgere lungi şi repezi de lumină, ca nişte săbii înfricoşate de Arhangheli. Aceasta este furtuna. Şi ea este numai unul din chipurile în care noi putem deslusi groaza mâniei lui Dumnezeu.

Dar mânia aceasta a lui Dumnezu, nu este ca orice mânie. Ea este o mânie cerească. Mânia lui Dumnezeu este biciul care alungă din lume nedreptatea, care sfarmă nelegiuirea şi păcatul, care întocmai ca un vânt puternic, alungă de pe cerul omenirii norii răutăţilor şi ai fărădelegilor, spre a face să strălucească din nou pe pământ soarele luminos şi aducător de căldură al neprihănirii. In astfel de vremuri, de mânie sfântă, Domnul este împreună cu cei ce umblă pe căile Lui, îi îmbărbătează, le dă putere, îi face să se simtă apăraţi de El şi să zică împreună cu Psalmistul „La Domnul găsesc scăparea" (Ps. 11, 1).

Fraţilor,

1. De multeori s'a aprins Domnul de mânie din pricina răutăţilor noastre şi ne-a urât, încă din vremurile cele mai vechi. Prin zeci de plăgi grozave a pedepsit Dumnezeu nelegiuirile Egiptului; cu lepră a pedepsit pe Maria, care nu cinstise îndeajuns pe Moisi, prorocul Lui; patruzeci de ani a purtat pe poporul lui Israel, rătăcitor prin pustie, din pricina păcatelor lui; cu bube şi răni a umplut pe Filisteniii cari luaseră cu sila Chivotul Legii, din mânile poporului lui Israel, şi cu robie de 70 de ani a biciuit Cel Atotputernic pe Evrei, pentru neascultarea lor. Şi i-a lăsat să se vaite şi să se svârcolească în strâmtorări şi dureri năpraznice. Dar după ce li-a văzut strâmtorarea şi după ce li-a auzit strigătele de ajutor „Şi-a adus aminte de legământul Său şi a avut milă de ei, după bunătatea Lui cea mare" (Ps. 106, 45). Iar la plinirea vremii a trimis pe singurul Său Fiu „pentruca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică" (Ioan 3, 16). Prin Iisus Hristos şi-a arătat Dumnezeu în mod desăvârşit bunătatea Sa, înaintea oamenilor, adeverind cuvântul care zice că „Dumnezeu este dragoste" (I Ioan 4, 8). Pe crucea de pe Golgota s'a întărit între om şi Dumnezeu legământul iertării şi al iubirii veşnice.

2. Dar ce durere! Căci omenirea de astăzi a uitat de crucea mântuitoare a Domnului. Ea zace singuratică şi astăzi, ca şi acum două mii de ani, pe dealul Căpăţânii, între două cruci de tâlhari, uitată şi hulită de toţi. Iar Mirele, Iisus Hristos, Cel ce şade de-a dreapta Tatălui, ca un împărat gătit de nuntă, îşi aşteaptă zadarnic oaspeţii pământeşti. Scaunele din sala ospăţului aşteaptă goale în jurul mesei celei bogate şi veşnice a răsplătirilor cereşti, în timp ce Mireasa plânge, plânsul dureros al desamăgirii.

Cine mai are timp să mai asculte chemarea înaltă a Cerului? Cine-şi mai aduce aminte de promisiunea făcută de a veni la ospăţul cel ceresc? Cine mai înţelege simbolul divin al unei cruci singuratice, înfipte în pământul uscat al Golgotei?

Dar Domnul nu mai poate răbda batjocura! Domnul nu mai poate suferi nelegiuirea! Şi-a adus aminte de fulgerele mâniei Lui! Precum odinioară, când oamenii s'au răsculat împotriva Lui şi nu s'au mai aplecat la aşezământul legilor Lui, crezând că Dumnezeul cel viu, este mort, ca idolii la care se închinau ei — tot aşa şi astăzi „Domnul S'a trezit ca unul care a dormit, ca un viteaz îmbărbătat de vin şi a lovit pe potrivnicii Lui, care fugeau" (Ps. 87, 65). Da, Domnul astăzi ne loveşte şi noi fugim în neştire de frica mâniei Lui. Bubue tunurile, ard satele, se sbuciumă în sânge popoarele. Mânia Domnului revarsă peste lume ca o mare cuprinsă de furtună. „Sub El se tòpesc munţii văile crapă ca ceara înaintea focului, ca apa care curge prin râpi (Miheie 1, 4) şi în mijlocul acestei furtuni, vai de corăbierul prins în mijlocul danţului învolburat de ape, căci locul sălăşluirii lui veşnice va fi adâncul fără fund al [illegible] nu va mai putea să-l ajute, căci puteri nevăzute, îl vor târâ cu sila, acolo de unde nimenea nu se mai poate întoarce.

In mijlocul furtunii vremilor de azi, fiecare din noi este câte un astfel de corăbier, gata să se înece în marea încercărilor fără număr care ne pândesc de pretutindeni. Şi din adâncul fiecărui suflet răsare neliniştită marea întrebare: Cine ne va izbăvi pe noi de vâltoarea cea grozavă a vremilor, de focul cumplit al războiului, din toată primejdia şi nevoia? Şi fără să vrem, privirile ni se îndreaptă spre orizont, unde se vede tot mai plină de tainică lumină, crucea singuratică de pe dealul Căpăţânii, uitată şi hulită, între două cruci de tâlhari.

Fraţilor,

Suferinţa vremilor de azi este ca şi suferinţa vremilor de ieri, pentrucă greşala noastră de azi este la fel cu greşala cea de ieri. De aceea, dacă greşala noastră va fi trecătoare, nici suferinţa nu va fi veşnică. Căci Domnul totdeauna a stat gata să răspundă la gemetul celui strâmtorat, la plânsul celor din nevoi. De pretutindeni ne înconjură valurile suferinţelor; de pretutindeni ne pândesc ghiarele nevăzute ale morţii. Dar dacă ne punem încrederea în Domnul, dacă ne apropiem din nou de crucea sfântă de pe Golgota, dacă ne primenim sufletele ca să fim gata pentru ospăţul cel ceresc al lui Iisus şi al Bisericii Sale, atunci el nu ne va părăsi. Căci la Domnul se află scăparea pe care o aşteptăm, pacea pe care o dorim şi fericirea cea adevărată, după care suspină inima noastră. Amin.

Preot **Ioan Opriş**

„Viaţa Ilustrată", revista de familie, apare lunar, cu binecuvântarea P. S. Sale episcopului *Nicolae*, în Cluj. Numărul 3 pentru Mai 1942 are următorul cuprins: Prot. Ion Goron: Actualitatea problemei religioase. Dinu Pajură: Despre poezia trăsnită. Eugenia Mureşanu: Examen. Radu Gyr: Stepă ucraineană (poezie). Fredo Sordoni: Frescă (poezie). Dimitrie Danciu: Umbra lui Iisus (poezie). Eugenia Mureşanu: Te-aud (poezie). Virgil Şotropa: Aş vrea (poezie). Ionel Bulboacă: Frunză verde (poezie). Preot Fl. Mureşanu: Un eveniment religios şi literar. Pr. Augustin Faur: Iisus în Samaria. C. Mureşanu: Pictura italiană din secolul XV în Umbria. Pr. G. Covrig: Spiritismul în lumina religiei şi ştiinţei. Prof. Emil Nicolescu: Dr. T. Bodogae: Ajutoarele româneşti la Sf. Munte Athos. T. P. Vâlcu: Din însemnările unui pribeag transnistrian. P. L. Mureşanu: Cronica economică: Petrolul şi derivatele lui. D. P. şi V. Oprea: Cronica literară: Priveliştii dintr'un colţ de ţară. Cartea tinerilor. Duşmanii pomilor şi combaterea lor. Ogorul gândului. D. P. şi I. L. Actualităţi: Cântarea obştească în lăcaşul Domnului. Valoarea casei preoţeşti. Treizeci de ani dela catastrofa „Titanicului". Coperta noastră: Port românesc. — Abonamentul anual pentru România 450 lei. Un număr 40 lei.

Nr. 5811/1942

Aviz oficial

On. Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor ne-a comunicat, că în bugetul pe exerciţiul 1942/1943 s'au prevăzut gradaţii de vechime tuturor preoţilor, cari după registrele Ministerului, au împlinit noui termene de gradaţii până la 1 Aprilie 1942.

In urma acestei împrejurări toţi preoţii, cari până la data de 1 Aprilie 1942 au împlinit 5 ani, 10 ani, 15 ani sau 20 de ani de serviciu şi încă nu şi-au cerut aprobarea gradaţiilor corespunzătoare, în termen de 8 zile să-şi facă cereri pentru aprobarea lor şi să le înainteze la Consiliul arhiepiscopesc *până cel mai târziu 1 Iunie 1942.*

Ceice împlinesc termenele de gradaţii după 1 Aprile 1942, vor cere gradaţiile de vechime în cursul lunilor Septemvrie şi Octomvrie 1942, chiar şi în cazul, că vor împlini termenele de gradaţii în intervalul dela 1 Noemvrie 1942 până la 31 Martie 1943.

Ajutoarele de familii, după copiii nou născuţi, se plătesc cu începerea dela 1 a lunei ce urmează după luna în care s'au născut copiii.

Aceasta însă numai în cazul, dacă se cere ajutorul de familie în termen de 10 zile dela data naşterii copilului, altcum se aprobă *numai* cu 1 a lunei ce urmează după data primirii cererii de către Os. Minister.

La cererile pentru îndemnizaţia de naştere după copii nou-născuţi, pe lângă Certificatul de naştere, se va anexa şi Declaraţiunea făcută de preot înaintea *Notarului public*, că soţia sa *nu* este funcţionară publică, va anexa o *Dovadă oficială* dela şeful ei imediat superior, că n'a primit ajutorul de familie după copilul nou-născut. Invăţătoarele vor lua dovada dela Inspectoratul şcolar judeţean.

Ceice nu-şi vor înainta cererile pentru îndemnizaţia de naştere în termin de 30 zile, socotite dela data naşterii copilului, riscă a nu mai primi aprobare pentru plata îndemnizaţiei de naştere.

Sibiu, 11 Mai 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Consilierul patriarhal Gheorghe Maior

Părintele protopop *Gheorghe Maior*, profesor de religie la şcoala normală „A. Şaguna" din Sibiu, a fost chemat, mai zilele trecute, într'o dregătorie bisericească de mare cinste şi tot de atâta răspundere. De acum, P. C. Sa va sta sfetnic patriarhal în capitala ţării şi va avea deci misiunea să ajute la cât mai buna chivernisire şi îndrumare a atâtor treburi de ordin superior.

Părintele Maior duce în capitala ţării chipul preotului ortodox din Ardealul nostru scump, dârzenia intelectualului pornit dintre cei mici şi ajuns între cei mai de frunte, experienţa preotului de sat, seninătatea duhovnicului încercat, tactul dăscălesc şi o activitatea scriitoricească mai mult decât merituoasă. Cu o asemenea zestre, P. C. Sa va avea putinţa să samene duh misionar spre continua întărire a prestigiului preoţesc, să ajute la zămislirea unei linii de viaţă neşovăielnică şi să pătrundă necazurile şi durerile preoţilor din cele mai răsleţite sate şi cătune. Căci pastoraţia din Vingard şi activitatea din Sibiu îi pot sta drept razim. Deasemenea, experienţa dăscălească îi va sluji spre bine.

Generaţiile de dascăli, care au trecut prin Şcoala normală din Sibiu, privesc cu mulţumire spre duhovnicul lor de odinioară şi încearcă un sentiment de mândrie deodată cu avansarea lui. Preoţimea noastră, care a urmărit de atâţia ani activitatea părintelui Maior, întinde şi ea o mână creştinească spre felicitare. Iar societatea sibiană, în mijlocul căreia părintele Maior a trăit atâţia ani, ştie că prin alegerea ce s'a făcut, Sibiul va fi bine reprezentat în inima României.

D. Călugăr

---

protopopiatul Săliştei: Săliştea cu un protopop şi trei preoţi, Galeş, Topârcea şi Tilişca, cu câte doi preoţi; în protopopiatul Albei-Iulii: Cricău, Geomal, Geoagiul de sus şi Tecşeşti, cu câte doi preoţi; în protopopiatul Sebeşului: în Sebeşul săsesc, un protopop şi doi preoţi, Oarda de sus cu doi preoţi; protopopiatul Cetăţii de peatră: Costeni, Cărbunariu, Finteiuşul mare şi Libotin, cu câte doi preoţi, Vima mică, cu trei preoţi la 587 de suflete; în protopopiatul Orăştiei: Măgura şi Sibişelul vechiu, cu câte doi preoţi; în protopopiatul Câmpenilor: Albac, Arada şi Vidra de sus, cu câte doi preoţi etc.

Dacă ne mărginim şi numai la aceste parohii, găsim 25 de preoţi, cari pot fi trimişi ca să provadă trebuinţele sufleteşti ale credincioşilor noştri din protopopiatele: Făgăraş, Bran, Braşov şi Treiscaune, unde majoritatea covârşitoare a preoţilor sunt absenţi din parohiile lor. Intrucât acest număr de preoţi n'ar fi de ajuns, s'ar putea aplica şi următoarea modalitate: avem protopopiate cu parohii foarte apropiate unele de altele, cu căi de comunicaţie bune, cu un număr mic de suflete şi unde toţi ori aproape toţi preoţii sunt acasă; un preot ar putea administra şi parohia vecină, iar preotul acesteia ar putea fi trimis unde e mai mare lipsă de dânsul. Pentru o asemenea misiune să se facă apel la preoţii văduvi şi la cei fără de familii grele, cari mai uşor se pot desface de casa şi parohia lor pentru un timp oarecare.

Cheltuielile împreunate cu asemenea misiuni, cred că le-ar suporta cu plăcere parohiile cărora li s'ar trimite preoţi, iar întru cât unele nu ar fi în stare să le suporte, se vor aduce jertfe din fondurile arhidiecezei.

S'ar putea ivi obiecţiunna, că organele administraţiei civile vor pune piedeci la aducerea la îndeplinire a acestor măsuri. Intr'un caz ca acesta, Prea Veneratul Consistor va interveni la guvern cu explicaţiile de lipsă. Biserica trebue lăsată să-şi îndeplinească misiunea ei divină între orice împrejurări şi mai ales în strâmtorările şi suferinţele în cari au ajuns fiii ei astăzi!

In conformitate cu acestea, îmi iau voe să formulez următoarele propuneri:

1. Din parohiile cu doi sau trei preoţi să fie trimis câte un preot în astfel de parohii cu un număr mare de suflete, unde lipsesc preoţii locului;

2. In protopopiatele unde preoţii sunt toţi ori aproape toţi acasă, parohii învecinate şi cu un număr mic de suflete să fie încredinţate temporal unui singur preot, iar preotul devenit în acest chip liber de funcţiune în parohia sa, să fie trimis în misiune;

3. Preoţii aleşi pentru a fi trimişi, să fie încunoştiinţaţi direct despre misiunea ce li se încredinţează, ca să se poată pregăti de călătorie pentru a se prezenta măcar la sărbătorile învierii Domnului la locul ce li se va designa. In acelaş timp să fie îndrumaţi şi protopopii să stăruească pentru o cât mai urgentă ducere la îndeplinire a măsurilor luate;

4. Cu considerare la împrejurările excepţionale prin cari trecem, să se apeleze la devotamentul faţă de biserică şi la iubirea de popor a preoţilor, cărora li se va încredinţa o misiune atât de măreaţă.

Rog, ca aceste propuneri să nu fie considerate ca un amestec în sfera de competenţă a Prea Veneratului Consistor arhidiecezan, ci ca modesta părere a unui slujitor al bisericei, care văzând trebuinţele şi nevoile poporului în aceste vremuri grele, s'a cugetat la satisfacerea lor. Prea Veneratul Consistor având la îndemână un mai bogat material de informaţie şi orientare, va găsi modalităţi şi mai bune, decât cele propuse de mine, pentru promovarea intereselor bisericei celei vii.

Oradea mare, la 19 Martie v. 1917

Devotat

Dr. Nicolae Bălan,
profesor de teologie

† Arhim. Gerasim Agapie

(1869–1942)

S'a stins un slujitor al Domnului, un preot cu adevărat după rânduiala lui Melhisedec, purtându-şi cu cinste şi umilinţă votul monahicesc.

Toată osteneala şi agoniseala a făcut-o numai pentru semenii săi în suferinţă şi lipsuri, încât devotat votului „sărăcia de bunăvoie" nu l-au legat bunurile pământeşti.

Arhimandritul *Gerasim Agapie* a plecat înainte cu 70 ani din satul său moldovean, Andrieşeni, sprijinit de familia boerească Sturza din care îşi trage originea, şi de mic se aciuieşte pe lângă Sf. Mănăstire *Râşca*, unde ispiteşte cu deamănuntul viaţa de schimnic, aspră şi cu multe privaţiuni. Aci, lângă altarele sfinte, îşi croeşte o structură sufletească hotărâtă, creştinească, cu o voinţă tare, care îl ajută a-şi îndeplini misiunea sub arhipăstorirea a 14 episcopi.

Plecat din Moldova, deşi la etate de aproape 50 ani, în dorinţa sa de a se iniţia tot mai mult în ştiinţele teologice, îşi ia licenţa în teologie la facultatea din Bucureşti. Aci funcţionează ca spiritual la Seminarul Central, de unde, după câţiva ani, se întoarce în Moldova, luat fiind de P. Sf. Visarion pe atunci episcop la Bălţi. Aici, contribuind la organizarea episcopiei, este ridicat la demnitatea de Arhimandrit.

Cu reînfiinţarea Episcopiei Maramureşului la 1937, mitropolitul Visarion al Bucovinei pe atunci, îl instituie de paroh conducător la catedrala episcopală din Sighet.

Deşi ajunge ca să-şi binemerite odihna, pentru munca rodnică desfăşurată o viaţă întreagă pe ogorul bisericii, îl ajung alte greutăţi, — dar le poartă pe toate cu resemnare de mucenic pentru ortodoxia românească, dimpreună cu noi, cei ajunşi sub stăpânire străină.

In clipele grele ale bisericii noastre din acele părţi, în 30 August 1940, Arhimandritul Gerasim stă tot timpul la postul său în Sighet

Este deţinut şi ridicat din Palatul Episcopal, ear după 8 săptămâni e eliberat, dar supravegheat mereu, ca apoi să fie expulzat, la 19 Decemvrie 1940.

Toate acestea i-au măcinat sănătatea, şi corpul lui firav n'a mai putut rezista boalei a cărei germene îl consuma şi îi sfârşi zilele bătrâneţelor acum.

Din consideraţiunea şi dragostea ce a avut P. S. Episcop *Vasile* al Maramureşului faţă de sfetnicul credincios şi pentru a-i uşura zilele, a dispus internarea în Sanatorul Geoagiu, unde îl şi cercetează, mângâindu-l în suferinţă. P. S. Sa cu mâhnire sufletească a luat la cunoştinţă trista veste, trimiţând o delegaţie pentru a-l reprezenta, şi a transmite arhiereşti binecuvântări asupra rămăşiţelor lui pământeşti.

Iată, pe scurt, viaţa unui duhovnic credincios, care a luminat, dealungul anilor, ţinuturile româneşti — Moldova, Muntenia, Maramureş — ca apoi să se frăţească cu glia Ardealului, şi să se odihnească pe veci în apropierea bisericii voevodale din Geoagiu, ctitoria lui Radu dela Afumaţi, zidită la 1511.

Conlucrând în deplină armonia cu Consiliul eparhial al Maramureşului, l-au însoţit pe ultimul drum, un sobor de 8 preoţi: Prot. stavrofori A. Latiş, I. Ruşdea, consilieri eparhiali, Păr. I. Ţint secretar eparhial, Protopop T. Glodeanu al Geoagiului, Păr. E. Todea, Păr. V. Indrei, Păr. V. Glodeanu, Păr. P. Filip duhovnicul Sanatorului, din tractul Geoagiu.

Ţin să remarc neprecupeţita osteneală şi atenţiune ce a avut faţă de răposatul P. C. protopop *T. Glodeanu*, pentru care eparhia noastră îi rămâne recunoscătoare, aducând mulţumiri şi fraţilor preoţi cari au rostit rugăciuni pentru sufletul său.

Panegiricul a fost rostit de consilierul *Ruşdea*, urmat de cuvântul cald al protopopului T. Glodeaunu, în numele clerului din tract.

Iar noi, colaboratorii săi, ne-am legat, în nădejdea noastră nestrămutată că dreptatea cauzei neamului va birui şi zilele de pribegie încurând ni se vor strâşi, şi ne vom putea reîntoarce, pentru a continua opera întreruptă fără voia noastră.

Bunul Dumnezeu să aşeze sufletul său în patria drepţilor şi aleşilor Săi „unde nu este durere, nici întristare, nici suspinare, ci viaţă fără de sfârşit" (Condacul înmormântării preoţilor).

Prot. Stav. **I. Ruşdea**
consilier episcopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Act de mulţămire aducem dnei *Maria Pascu* care împreună cu fiul său *Ioan Ghib*, văzând lipsurile bisericii ortodoxe române din *Reciu*, protopopiatul Mercurea, au donat pe seama sfântului locaş un rând de mineie şi un Apotol, toate în valoare de lei 13.000. — Tot pe această cale aducem mulţămiri Păr. *Dr. Ioan Voişan* din Călnic pentru donaţia făcută bisericii, cu o faţă de masă, ţesut românesc. —. Pr. *Ioan I. Popa.*

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

INFORMAŢIUNI

Serbări naţionale. Atât ziua de *Zece Mai*, cât şi *Ziua Eroilor*, dela Înălţarea Domnului (14 Mai), au fost sărbătorite, în centrul mitropoliei noastre, la Sibiu, cu fastul obişnuit. In catedrală s'a săvârşit serviciul religios de către un sobor de preoţi, în frunte cu cu P. S. Sa Episcopul *Vasile* al Maramureşului. de faţă fiind: dnii general comandant Macici, generalul Pleniceanu, colonel D. Rădulescu, prefectul judeţului, şi aiţi reprezentanţi ai autorităţilor. In Piaţa Regele Ferdinand s'a desfăşurat o impunătoare defilare a unităţilor de armată.

— Ziua Eroilor s'a sărbătorit, ca şi în anii precedenţi, prin cucernice slujbe religioase, ţinute în toate cimitirele unde sânt înmormântaţi eroii, a căror amintire a fost evocată în emoţionante cuvinte.

La Sibiu, după Sf. Liturghie slujită de un sobor de preoţi în frunte cu I. P. C. Sa Arhimandritul Teodor Scorobeţ, s'a făcut un mare pelerinaj la Cimitirul Eroilor, unde după o slujbă de pomenire, a urmat defilarea trupelor.

Dăruire. Cu ocazia dela 3 Mai a. c., — când la iniţiativa luată de Consiliul de patronaj, s'au adunat fonduri pentru ajutorarea celor lipsiţi, — I. P. S. Sa Patriarhul *Nicodim*, în părintească Sa bunăvoinţă, a dăruit unasutămii (100.000) de lei.

Pelerinaj. In 21 Mai 1942, la Sfinţii Constantin şi Elena, se va face pelerinajul anual la Mănăstirea «*Afteia*» dela Plăişor, comuna Cioara, judeţul Alba. Invităm inimile caritabile să participe şi să doneze pentru cumpărarea clopotelor şi efectuarea picturii. — Preot *Constantin Oancea.*

Colecta din „Ziua Cumpătării", în Sibiu şi judeţ, a dat următorul rezultat: în municipiul Sibiu 532.994 lei, în judeţ 726.470 lei, cu totul 1.259.474 lei. Faţă de colectele de mai nainte, recenta colectă înregistrează un spor considerabil, atât la noi, cât şi în alte judeţe.

Câţi ruşi sânt în Rusia? După o statistică oficială din 1897 Rusia avea 126 milioane de locuitori. Dintre aceştia însă *numai 43·7% aparţineau naţionalităţii ruseşti*, restul de 56·3% se compunea din celelalte naţionalităţi. Rusia se prezintă astfel de fapt ca stat poliglot şi *asupritor* de naţionalităţi.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă în 17 Maiu 1942 servesc: protopop M. Neagu, Nicodim Belea şi Dumitru Călugăr; diaconii: Dr. Nicolae Balca şi Sim. Macarie. Predică preotul *Nicodim Belea*. La „Oastea Domnului" predică după masă la ora 4 protopop *Mihail Neagu*.

Joi în 21 Maiu 1942 (Sf. Împăraţi Constantin şi Elena) servesc: prot. M. Neagu, Iosif Ţint şi Ştefan Morariu; diaconii: Simion Macarie şi Cornel Dascăl. Predică părintele *Iosif Ţint*. La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică diaconul *Sim. Macarie*.

Nr. 558—1942 (33) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Ludişor**, din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs, cărora se va anexa concesiunea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Făgăraş în termenul indicat.

Concurenţii se vor prezenta în parohie cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc spre a face cunoştinţă cu parohienii.

Făgăraş, la 19 Martie 1942.

Pavel Borzea
protopop

Nr. 363/1942 (37) 2–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Poeniţa Tomii**, cu filiile **Ferigi** şi **Merişorul de Munte**, din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Până la edificarea casei parohiale, parohia cu filiile vor plăti chirie pentru locuinţă corespunzătoare preotului.
3. Folosirea sesiunei parohiale de 13 jugăre teren arabil, fânaţ şi păşune.
4. Bir, câte 24 litri cereale (grâu, porumb, secară, orz, ear dela cei mai săraci 30 litri ovăs sau cartofi) dela cca 70 familii din filiile Feri şi Merişorul de munte.
5. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a I. P. S. Mitropolitul, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 30 Aprilie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Poeniţa Tomii.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Nr. 216–1942 (38) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Tomnatecul de sus**, din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta cu prealabila încuviinţare oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 19 Aprilie 1942,

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului-Brad

Ioan Indreiu
protopop

Oficiul parohial ort. rom., Daia-Sighişoara

Nr. 47–1942 (39) 2—2

Publicare de licitaţie

Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din Daia, protopopiatul Sighişoara, institue concurs, pentru facerea: iconostasului, picturei şi zugrăvitul bisericii.

1. Iconostasul se face din lemn de stejar, conform planului existent.
2. Pictarea se va executa la cupolă şi iconostas.
3. Zugrăvitul în restul bisericii, după modèle alese de noi. Informaţiuni la oficiul parohial.

Licitaţia se va ţine o singură dată, în ziua de *31 Mai 1942*, ora 2 p. m., la oficiul parohial, cu oferte închise, depunându-se şi garanţia de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori autorizaţi la astfel de lucrări.

Concurenţii nu pot pretinde spese de deplasare.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial, ţinută la 3 Mai 1942.

Pentru consiliul parohial:
Preot **Dumitru Ciulei**
paroh, preş. cons. parohial

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 24 Maiu 194 — Nr. 21

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful R

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor pe șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Front și amvon

Neamul nostru se găsește astăzi la o răspântie hotărâtoare a destinului său. Nicicând temeliile așezărilor omenești n'au fost sguduite de un conflict mai aprig între popoare, niciodată ura oarbă n'a deslănțuit o tragedie umană de proporțiile aceleia care sfâșie azi planeta noastră.

Se pune chestiunea coordonării Statului nostru într'un sistem care să asigure, pentru multă vreme, pacea popoarelor. Pacea aceasta e în funcție de zdrobirea hidrei comuniste, iar comunismul cu doctrina lui materialistă și atee este în antiteză fundamentală cu credința și concepțiile noastre creștine.

De aceea, în primăvara aceasta tristă, când pe aripile vântului, ajung până la noi răbufniri de obuze și suspine de răniți, când — odată cu intuiția sfâșietoare a zădărniciei sbuciumului nostru în căutarea bucuriilor vieții — te copleșește certitudinea că egoismul încătușetor care îngenunche avântul nostru spre transcendent, nu-și are rostul în scurtul nostru popas în lume, ar trebuì să căutăm să învingem lutul ființei noastre trecătoare, să nu ne mai lăsăm târâți de dorinți deșarte și de amăgitoare proiecte de fericire egoistă și măruntă, ci să ne raportăm nădejdile la ceea ce-i veșnic și permanent, să ne topim sufletul în sufletul neamului, să ne înfrățim năzuințele cu năzuințele lui și să mergem cu hotărâre — și cu orice jertfă — pe drumul deschis de cei ce, murind, înfrâng moartea națiunii.

Dacă cei ce au atins un grad mai înalt de desvoltare morală pot aduce, cu demnitate, tributul unor astfel de renunțări și decența unei atitudini drept ofrandă neînsemnată supremei jertfe a celor ce mor fără murmur și fără paradă, sunt destui aceia care nu-și dau seama cât de ofensătoare poate fi, în anumite momente din viața unui neam, goana lor nebună după plăcerile lumii.

Religia a fost totdeauna o frână a pornirilor meschine, un memento pentru svăpăiații tuturor nebuniilor. «In umbra bisericii și pe lespedea mănăstirilor» nu simți numai «legătura cu strămoșii, tainica unire cu ceea ce a fost». De acolo îți vorbește nu numai «dulcele glas al trecutului», cum atât de mișcător o spune gânditorul și poetul I. Petrovici. Atmosfera din jurul altarelor a exercitat întotdeauna o putere mistică asupra sufletelor mulțimii, a fost frâna inhibitoare a atâtor acțiuni josnice, după cum tot ea a fost îndemnul cel mai puternic pentru fapte mari.

Astăzi, dar, în încleștarea titanică a neamului nostru cu puterile întunericului, trebue să ne adăpăm cu sete din acea forță imensă care este *credința noastră strămoșească*, împletită în cursul veacurilor cu însăși ființa noastră etnică, pe care a susținut-o în mijlocul tuturor vijeliilor și a salvat-o dela toate prăbușirile pe care i le deschidea în cale un aspru destin.

In înfiorarea clipelor de față biserica noastră are datoria să clădească punțile de legătură cu viitorul, sprijinind pe cei sortiți să aducă jertfa lor de sânge și de lacrimi, de renunțări și de sbucium, înfrățind cu suferința acestora pe aceia pe care nu știm ce miracol sau grație divină i-a scutit de marile dureri pe care războiul le seamănă în drumul lui de foc și de prăpăd.

Clerul, care a dat istoriei noastre bisericești și laice atâtea figuri alese, are astăzi ocazia sublimă de a face pe toți să înțeleagă eternul adevăr că numai *o credință neșovăelnică* în înțelepciunea orânduirilor divine ne poate arăta *singura* cărare luminoasă dintre umbritele drumuri ale vieții.

Cei ce au avut bucuria să poată petrece sfintele sărbători ale Invierii printre românii recent eliberați de sub stăpânirea bolșevică, povestesc scene ce înduioșează până la lacrimi și fac să se cutremure și cei mai sceptici. Ele dovedesc cât este de însetat sufletul omului după lumea imaterială, cât de puternice sunt pulsațiile inimii omenești în năzuința de a comunica cu Dumnezeu. In timpul teroarei scelerate credința n'a putut fi omorâtă, ea a pâlpâit mereu în sufletele prigoniților, ca să isbucnească în freamăt de bucurie când armatele biruitoare au sfărâmat zăvoarele sub care fiii lui Israel crezuseră că pot strivì conștiințele.

Sorbind cuvintele binevestitoare ale preoților slujitori, transfigurați de emoție, după 25 de ani de urgie, frații noștri au primit pe Hristos, Cel ce S'a răstignit și a înviat pentru noi toți.

Luminițele ce s'au aprins în pragul altarelor în noaptea Invierii și s'au împrăștiat apoi prin sate și cătune, sunt simbolul luminii pe care frații desrobitori trebue s'o împrăștie acolo unde frați de ai lor au bâjbâit în bezna unui sistem ucigător de suflete și elanuri.

Vai nouă dacă în acest ceas hotărâtor pentru cimentarea unei legături vom fi nevrednici de dragostea și încrederea cu care acești frați mai mici ai noștri ne întâmpină și ne învăluie...

De aceea, mai mult decât aici acasă, râvna preoților misionari *de acolo* trebue să fie neistovită, dăruirea lor nelimitată, viața, faptele lor să fie la înălțimea vremilor pe care ne e dat să le trăim, ca nimic să nu clatine credința acelora cari caută pe Dumnezeu și au nevoie de o călăuză.

Păzind cu gelozie pravila și punând — cu puterea lor de convingere — stavilă oricăror insinuări ce ar putea devenì ferment de fărămițare a unității noastre naționale, cu conștiința deplină a răspunderii lor față de oameni și față de Dumnezeu, preoții trebue să devină îndrumătorii întregii vieți din ținuturile desrobite și deschizători de drumuri. Buni psihologi, ei trebue *să știe și să dispună* de mijloacele prin care se poate influința voința omenească. Lor le revine sarcina de a face educația tuturor acelora — funcționari și oameni de afaferi — cari vin în contact cu poporul, ca nu cumva zelul deplasat al unora și pofta de câștig nesocotită a celorlalți să îndepărteze, iremediabil, sufletele abia cucerite, de solii metropolei.

Înțelegându-și astfel menirea, slujitorii altarelor vor forma o putere în Stat pe care nimic n'o va putea înlocuì.

Prin vrednicia preoților ei biserica noastră va putea începe fapta de *regenerare a întregei structuri a societății românești.*

Acesta a fost și gândul Mareșalului Conducător când a învestit pe preoți cu noi mijloace pentru ca lupta ce trebue să se deie pentru îndreptarea moravurilor, să fie încununată de izbândă.

Prof. AUREL POPA-Oradea
Secretar general al Ministerului Cultelor și Artelor

Facultatea de Teologie din Cernăuți

In Cernăuții recuceriți de vitejia armatei române, condusă de Mareșalul nostru desrobitor, și-a reluat din nou spornica și pilduitoarea activitate glorioasa Facultate de teologie ortodoxă.

Profesorii ei, pe cât de harnici și de modești, tot pe atât de învățați și de iluștri, și studenții aceia cari într'o sârguință tăcută nu mai știu cum să adune în mintea lor cât mai multă din înțelepciunea sobră a grelelor tomuri, — împrăștiați de bicisnica prăvălire a bo'șevismului rusesc, s'au întors din bejenia lor, zoriți să ia legătura cu cărțile lor dragi.

Facultatea teologică din Cernăuți va lumina iar ca un far uriaș în cuprinsurile spirituale ale ortodoxiei din Țara noastră și din tot Sud-Estul european.

Cine ar putea cântări după dreptate tot ce-a însemnat această Facultate pentru întreaga Biserică ortodoxă și pentru teologia ei în cei aproape 70 de ani de existență a ei.

Ea este cea mai veche școală românească de cultură teologică înaltă. Ea a creat teologia românească, ridicându-ne dela citirea empirică a textelor patristice — atâtea câte le aveam — la o cunoaștere și înțelegere sistematică a doctrinei creștine. Ea a făcut mai mult decât Statul nostru și tot ce trebuia să facă el pentru păstrarea și strângerea leguturilor noastre cu popoarele ortodoxe din Sud-Estul european în baza comunității de credință.

Grație ei acest Sud-Est ne-a cunoscut și ca factori răspânditori de cultură, nu numai ca sprijinitori materiali ai ei. In toate centrele balcanice, cine le cercetează găsește admiratori ai teologiei române în foștii studenții ai acestei Facultăți. Marile ei opere circulă în text românesc sau traduse în limbile autohtone și au o valoare normativă pentru gândirea teologică a acelor popoare.

Dar peste rostul ei de inițiatoare a culturii teologice la noi și de răspânditoare a prestigiului nostru cărturăresc între celelalte popoare ortodoxe, Facultatea de teologie din Cernăuți a avut și mai are unul de tot atâta însemnătate.

Ea reprezintă în ansamblul teologiei românești un stil propriu, extrem de necesar. Prin legăturile ei cu teologia germană ea reprezintă elementul de sobrietate și scrupulozitate în tot scrisul ei. Paznică severă a formulărilor precise, tradiționale, ea este frâna necesară și criteriul neînșelător pentru scrisul nostru teologic, care, fără îndoială, e bine pe de altă parte, să fie străbătut și de avânt și de o străduință de adâncire și lărgire a orizontului spiritual, laturi în cari excelează alte centre teologice.

Facultatea teologică din Cernăuți sădește în sufletul ucenicilor ei conștiinciozitatea și atenția supremă la noțiuni, la termeni și la judecăți.

Ea împlinește o funcție absolut necesară în teologia noastră, întrucât ține meditația teologică trează, ferind-o de-a se arunca în abisurile construcțiilor fantastice și eretice, în cari a căzut cea mai mare parte din teologia rusă.

Astăzi rolul Facultății de teologie din Cernăuți este cu atât mai important, cu cât stă la marginea lumii ruseștì care trebue readusă la ortodoxie. Ce-a însemnat această Facultate pentru Sub-Est, ar putea să însemneze, cu sprijinul înțelegător al Statului, pentru Rusia.

Un alt român, Petru Movilă, cu luciditatea lui turnată în formulele precise și strict tradiționale ale Mărturisirii ortodoxe, a mai scăpat odată Rusia creștină de haosul tuturor fanteziilor și sciziunilor.

Astăzi tot numai spiritul lucid și viguros românesc, așa cum e cultivat cu deosebire în Facultatea de teologie din Cernăuți, o poate salva. Azi zăpăceala în Rusia e și mai mare și

teologia rusească nu poate ajuta aproape nimic, din pricina arătată mai sus. Lecuirea nu poate sta decât într'un antidot: în inocularea unei ortodoxii riguroase, a unei norme de credinţă pe care să o accepte toţi pe baza valabilităţii ei de totdeauna.

Până se va înjgheba un învăţământ teologic în Rusia, Facultatea teologică din Cernăuţi îşi poate impune spiritul ei.

Departe de a-şi fi terminat misiunea, Facultatea teologică din Cernăuţi e chemată să joace în epoca în care intrăm un rol care să întreacă tot ce-a făcut până acum.

In acest scop ea trebue ajutată să-şi înmulţească catedrele, iar prin înţelegere cu Reichul german, să fie îndrumaţi cât mai mulţi tineri din Rusia să studieze teologia la Cernăuţi, bucurându-se de ajutoare din partea Statului nostru.

D. STĂNILOAE

Singur Hristos e capul creştinătăţii

Toţi creştinii ne rugăm lui Dumnezeu să aducă acea zi în care ne vom îmbrăţişa unul pe altul mărturisind cu o gură şi cu o inimă aceeaş credinţă.

Dar drumul spre unitate nu poate fi altul decât drumul spre apropierea cât mai deplină de Iisus Hristos şi de învăţătura Sa. Chemările la unitate nu pot fi chemări spre o anumită cetate, nici spre o anumită persoană omenească. In special Biserica ortodoxă, care în martiraj neîntrerupt, a rămas cu iubirea întreagă pe lângă Domnul nostru Iisus Hristos, nevoind să schimbe mărirea Lui cu mărirea omenească, nu simte nici o tresărire la necontenitele chemări cu cari o foiţă din cutare urbe insignifiantă îşi umple coloanele în lipsă de idei şi de avânturi duhovniceşti cerute de greutatea vremurilor de faţă.

Unitatea creştinătăţii nu se poate face pe linie coborâtoare dela Hristos la un om, care zice-se că L-ar înlocui. Unitatea se poate realiza numai dacă toţi părăsesc închinarea la făptură, ridicându-Se dela preocuparea de om, spre Dumnezeu cel întrupat.

Iisus Hristos trebue să fie lozinca unităţii creştine şi nicidecum altcineva.

Numai despre Iisus Hristos se poate spune următoarele cuvinte pe cari le citim în foaia amintită raportate la o anumită persoană omenească:

«Fără El Biserica ar înceta să mai fie Biserică a lui Hristos. Fără El n'ar mai fi nici credinţă şi nici civilizaţie creştinească pe globul pământesc.»

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

AVIZ

Aducem la cunoştinţa C. preoţi, că la 1 Iulie 1942 se deschide *Căminul* preoţesc dela Bazna şi va rămânea deschis până la 1 Septemvrie 1942.

Preţul camerelor pe Iulie—August va fi de zi:

Camera cu 1 pat . . Lei 100
Cameră cu 2 paturi . Lei 140

Pentru alţi oaspeţi cari nu sunt membrii ai Asociaţiei clerului, preţul va fi de zi:

Camera cu 1 pat . . Lei 140
Camera cu 2 paturi . Lei 180

Cei ce doresc să li se reţină camera, vor anunţa aceasta cel mai târziu până la 20 Iunie c., părintelui consilier mitropolitan Em. Cioran, Sibiu, care va acorda camerele în ordinea intrării cererilor.

După data de 20 Iunie 1942, cererile pentru reţinerea camerelor se vor adresa administratorului Căminului preoţesc dela Bazna — judeţul Târnava mică.

Comitetul secţiei

O izbândă a Departamentului Cultelor

Istoria bisericii noastre va trebui să încrusteze, la loc de cinste, pe răbojul ei, o serie de înfăptuiri epocale ce o privesc, rezultate din neadormita strădanie a domnului profesor Ion Petrovici, actualul ministru al Cultelor şi Culturii Naţionale de a reabilita — în raport cu ceeace sunt celelalte culte la noi în ţară şi de a ridica pe treapta ce i se cuvine, — biserica noastră ortodoxă, un aşezământ atât de adânc legat de sufletul neamului românesc.

In vreme de răsboiu, când visteria publică trebue să alimenteze formidabilele cheltueli de înarmare şi aprovizionare ale oştirii, e profund semnificativă intransigenţa cu care dl Ministru Ion Petrovici a pledat necesitatea satisfacerii unor revendicări, cari aşteptau — zadarnic — o soluţionare dreaptă, dela Unire încoace.

De bună seamă, dl Ministru I. Petrovici n'a făcut din lupta ce a dus-o pentru izbânda punctului său de vedere o chestiune de ambiţie personală. Asemenea meschine preocupări, de factură democrată, sunt profund dispreţuite de distinsul filosof. De bună seamă, însă, dac'a stăruit ca bugetul public să suporte un plus de sarcini, în beneficiul preoţimii, dl profesor Ion Petrovici a socotit că dobânda ce vor aduce-o aceste cheltueli, va compensa pe deplin sacrificiul şi că instituţia care a jucat un atât de mare rol în istoria culturală şi naţională a neamului nostru, trebue ajutată să-şi îndeplinească misiunea ei specială cu atât mai vârtos în împrejurările de astăzi, când poporul român luptă pentru lichidarea bolşevismului şi când trebue să punem umăr la umăr pentru a construi noul edificiu al Statului românesc.

La 6 Septemvrie 1940, când dl Mareşal Antonescu a luat conducerea Statului, Departamentului Cultelor i-au revenit o seamă de probleme de mare importanţă, de a căror rezolvare depindea prestigiul însuşi al Bisericii.

Domnul Mareşal Antonescu a dat, dela început, asigurarea deplină că va sprijini biserica „din toată inima şi din toate puterile", pentru ca ea „să poată păşi cu hotărâre la împlinirea misiunii spirituale ce i-a hărăzit-o dumnezeescul ei întemeetor şi la care a trimis-o în mijlocul dreptcredinciosului popor".

Dar intenţiunea Conducătorului Statului a pufut fi înfăptuită *abia acum, datorită creştinesţei comprehensiuni a domnului Ministru Ion Petrovici şi pasiunii tanatice cu care colaboratorul său, dl profesor Aurel Popa,* secretarul general al Departamentului Cultelor şi Artelor, *s'a angajat la soluţionarea unor probleme pentru cari* — ca fiu de preot, el însuşi teolog şi deputat permanent al Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului — *a militat dela 1919, data întregirii ţării şi până astăzi.*

Având încrederea nelimitată a dlui ministru I. Petrovici, care singur şi l-a ales colaborator, încredere derivată din aprecierea competenţei în chestiunile bisericeşti a unui om cu o temeinică pregătire teologică şi filosofică, dl Aurel Popa, muncind cu un devotament fără egal şi o încordare care nu cunoaşte piedeci — a reuşit să împlinească unele deziderate ale Bisericii noastre, într'un spirit de largă înţelegere şi de largi perspective, care a putut să triumfe numai datorită unei profunde convingeri creştine şi unei trăiri totale a Ortodoxiei mântuitoare.

Filosoful Ion Petrovici, care mărturiseşte şi un crez pragmatic de o anumită nuanţă îşi dă seama că rezolvarea unor chestiuni de ordin *material* va avea drept corolar o regenerare *spirituală*. Fiindcă, oricât ne-ar plăcea să privim pe preot ca pe o fiinţă dedicată numai spiritualului, asprele nevoi ale vieţii îl angajează şi pe el în lupta grea a existenţei.

De aceea, măsurile ce s'au luat pentru o mai dreaptă apreciere a muncii slujitorilor altarului, nu ne îndoim că vor aduce o nouă pulsaţie de energie în ritmul muncii acestora şi, în consecinţă, o importantă contribuţie a preoţimii în lupta noastră de redresare şi consolidare, iniţiată de Mareşalul Conducător.

In cele ce urmează vom arăta o parte din realizările noului regim, sortite să îndrepte unele stări de lucruri cari coborau prestigiul slujitorilor sfintelor altare, realizări ce culminează în măsurile de ordin financiar, luate în timpul ministeriatului dlui profesor I. Petrovici, tocmai cu scopul de a înlesni preoţilor să-şi închine forţele exclusiv menirii lor spirituale.

S'au luat măsuri pentru plasarea tineretului teologic. In acest scop s'a reglementat cumulul în cler şi în învăţământul religios, stabilindu-se principiul ca nici un preot să nu poată ocupa decât un singur post, fie în cler, fie în învăţământ. (D. L. Nr. 3566/1940 şi Nr. 1230/1941).

S'a înfiinţat un număr de posturi bugetare de preoţi în cursul exerciţiului 1941/1942 şi s'au exceptat numirile de preoţi, diaconi şi cântăreţi dela legea pentru unele măsuri financiare excepţionale. (D. L. Nr. 363/1942).

— *S'a reparat situaţiunea de inferioritate* în care au rămas, dela Unire până în prezent, preoţii din Transilvania, în privinţa salarizării, asimilându-se prin Decretul-Lege Nr. 394/1942 salariile preoţilor cu Institutul teologic şi bacalaureat sau şcoala normală cu preoţi licenţiaţi.

— S'au dat ajutoare pentru repararea bisericilor şi mânăstirilor avariate de cutremurul din 1940, în sumă de 25 milioane Lei, urmând ca în limita sumelor ce se vor mai pune la dispoziţie în acest scop să se continue opera de ajutorare pentru refacerea tuturor bisericilor şi mânăstirilor, care numai din contribuţia publică n'au putut şi nu vor putea fi refăcute.

— S'a studiat temeinic, în de comun acord cu Sf. Sinod, problema reorganizării mânăstirilor, în spiritul tradiţiei noastre ortodoxe şi potrivit intereselor superioare de Stat — ţinându-se seama şi de împrejurările de azi — pentru a face din nou aceste instituţiuni ceea ce au fost în trecut, focare puternice de spiritualitate şi îndrumătoare în economia şi industria specific românească.

— Intărirea şi apărarea credinţei strămoşeşti în provinciile desrobite, precum şi reînvierea credinţei ortodoxe în Transnistria, a constituit o preocupare permanentă a Departamentului Cultelor. S'au trimis imediat după eliberarea provinciilor preoţii refugiaţi la altarele de care fuseseră siliţi să se despartă, iar prin Guvernământul respectiv s'au pus la dispoziţie toate mijloacele necesare pentru refacerea sfintelor lăcaşuri distruse de cotropitori.

Pentru Transnistria s'a organizat o misiune permanentă a Bisericii Ortodoxe Române, condusă de I. P. C. Arhimandrit Iuliu Scriban, care cu preoţii puşi la dispoziţie de către celelalte eparhii, a realizat foarte bune rezultate, sfinţind din nou lăcaşurile pângărite sub regimul sovietic, prin destinaţia josnică ce li se dăduse, înviorând viaţa spirituală a acestei provincii. Cea dintâi misiune a fost condusă de însuşi Mitropolitul Ardealului, I. P. S. Sa Nicolae Bălan, însoţit de Episcopii tuturor eparhiilor ardelene.

— Spre a contribui la întărirea legăturilor cu marii noştri aliaţi şi spre a avea în capitalele celor două mari imperii o vatră luminoasă de cultură naţională, în jurul căreia să se grupeze toată colonia română din aceste centre, s'a înfiinţat câte o parohie ortodoxă română la Berlin şi Roma.

— S'a întocmit proiectul de Decret-Lege pentru reglementarea situaţiei juridice a bunurilor imobile care aparţineau şcolilor confesionale ale parohiilor ortodoxe şi greco-catolice din Transilvania şi Părţile ungurene, recunoscându-se parohiilor drepturile de proprietate asupra acestor imobile. Prin aceasta se pune capăt unei chestiuni care a provocat frământări şi neînţelegeri între Stat şi Bisericile ortodoxă şi greco-catolică din Transilvania.

Realizările schiţate mai sus sunt însă abia cea dintâiu etapă din programul urmărit de Departamentul Cultelor. Totuşi trebue să recunoaştem că, cu toate împrejurările nefavorabile şi vremurile grele pe care le-am trecut dela 6 Septemvrie 1940 până în prezent, s'a realizat un pas hotărâtor şi de importanţă netăgăduită pentru întărirea instituţiunilor de temelie ale Statului nostru şi pentru promovarea vieţii spirituale a poporului românesc.

Preocupările de viitor ale acestui departament vor fi pe aceeaşi linie de înţelegere a nevoilor sufleteşti ale poporului, născut şi crescut în credinţa creştină şi ocrotit de ea în toate răscrucile grele ale sbuciumatei sale istorii.

Un om de valoarea dlui ministru Petrovici, a cărui delicată sensibilitate a luat de mult cunoştinţă de dorinţa pe care o manifestă generaţia de astăzi, de a fi sănătos orientată în viaţa spirituală, va şti să încurajeze activitatea Bisericii astfel ca gândirea şi trăirea creştină să primească relief şi conţinut, şi ca această generaţie, care şi-a făcut un titlu de mândrie de a se numi naţionalistă şi creştină, să fie condusă, prin adevărul şi lumina Evangheliei, *pe calea muncii creatoare, pe calea onoarei, pe calea biruinţei integrale a drepturilor noastre sfinte şi inalienabile.*

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Molitvă la Ziua Eroilor 1942

Iisuse Hristoase, Mântuitorul lumii, la altarele Tale am prăznuit Înălţarea Ta la cer, de unde orânduieşti viaţa omenească spre destinaţia ei, înoieşte solia Înălţării Tale în sufletele credincioşilor, ca să păstreze sfintele Tale învăţături şi să zidească împărăţia Ta pe pământ.

Binecuvintează, Doamne, în ziua de azi şi în veci pe toţi pelerinii la sfintele morminte de Eroi desrobitori şi cari sunt undă proaspătă a curgerii de mucenici şi luptători, cari au pătimit pentru dreptatea Ta şi a neamului nostru isbăvire.

Binecuvintează, Doamne, mânile care împodobesc cu flori mormintele lor şi cinstesc sfântă pomenirea lor.

Primeşte, Doamne, în sfânt lăcaşul Tău rugăciunile noastre pentru sufletele eroilor noştri.

Dăruieşte-ne, Doamne, inimi curate şi suflete neprihănite, ca scumpă şi sfântă să ne fie pomenirea lor. Fiii gliei strămoşeşti au fost ei, şi i-au desmierdat mame duioase, şi au sfinţit graiul şi legea şi glia, dar mai ales dreptatea Ta şi dragostea de neam şi de lege, până în clipa, în care i-a învăluit lumina de sus şi s'au sălăşluit sufletele lor în cerul răsplătirii Tale.

Iartă-ne, Doamne, că jertfa vieţii şi idealul lor nu le-am păzit şi în grele abateri am alunecat, care ne-au adus cumplite dureri, mai greu de purtat decât hotarele nedrepte care au sfâşiat trupul neamului. Şi vrăjmaşii s'au năpustit asupra hotarelor şi apele durerii au năvăţit peste glia strămoşească. Ci, Doamne, opreşte urgia vrăjmaşilor, să nu profaneze cenuşile sfinte ale mucenicilor pământului. Nu lăsa, Doamne, ca ceasul vremii să fie oprit şi nici întors înapoi de pe drumul propăşirii poporului Tău.

Incă nu ne-am vindecat de ranele trecutului răsboiu şi alte răni s'au deschis pentru ispăşirea păcatelor săvârşite lângă mormintele sfinte.

Gata suntem, Doamne, de jertfă şi de pocăinţă şi cu jurământ ne legăm, martor luându-Te pe Tine şi sfintele morminte, că nu vom cădea în păcatul mai îngrozitor decât toate sacrilegiile, uitând idealul Eroilor mici jertfe lor, ci cu bucurie, gata suntem să jertfim viaţa noastră pentru dreptatea Ta şi izbăvirea tuturor fraţilor noştri.

Imprăştie, Doamne, tot întunerecul şi amara dosădire din cuprinsul pământului strămoşesc şi fraţilor din cuptorul de foc al suferinţei dă-le răcoarea milei şi a tăriei Tale şi zorile mântuirii grăbeşte-le.

Adunarea Eparhiei ort. rom. din Cluj

— Date privitoare la situaţia Eparhiei în 1941 —

Publicăm, după *Tribuna Ardëalului* dela 7 Mai a. c., următoarele:

După deschiderea Adunării Eparhiale P. S. Sa Episcopul *Nicolae Colan* a dat cuvântul părintelui consilier Dr. *V. Sava.*

Cucernicia Sa citeşte apelul nominal al deputaţilor eparhiali. Din 58 de deputaţi în adunarea eparhială a Clujului sunt de faţă 7 din cler şi trei dintre mireni. Deputaţii Dr. Pavel-Bistriţa, Dr. Gr. Manu-Lăpuş şi I. Ciupe-Arad şi-au cerut concediu pe întreaga durată a sesiunii.

Conform Statutului, nefiind majoritatea membrilor prezentă, lucrările nu s'au putut continua. Totuşi, ca cetitorii noştri să poată lua cunoştinţă despre lucrurile pe care le-ar fi putut afla din reportagiile despre lucrările şi rapoartele Adunării, ne-am adresat Consiliului eparhial şi, din datele primite, spicuim cele ce urmează referitoare la situaţia Eparhiei pe 1941:

Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului în 1941

Personalul dela centru

La Scaunul de reşedinţă al Eparhiei în decursul anului 1941 au continuat să stea la cârmă şi la posturile de conducere: P. S. Sa Episcopul *Nicolae Colan* şi sfetnicii săi, Dr. *V. Sava, Ion Goron* şi *L. Curea*, consilieri referenţi. Secretarul eparhial V. Mateiu, casierul prot. I. Ciora, contabil G. Vitman, şef de birou V. Bogdan, arhivar T. Ciceu, funcţ. Elena Racoşi, Elis. Monda, şi oamenii de serviciu N. Olariu şi Mih. Pop.

Academia teologică

Academia teologică a funcţionat cu profesorii: Dr. G. L. Munteanu, Rector Dr. V. Sava, Dr. I. Paşca, E. Nicolescu, Fl. Mureşanu şi S. Curea, având 52 de studenţi.

Au mai ţinut cursuri P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan (exegeza N. T.) şi Prot. stavr. Ion Goron (Apologetică).

In formaţiunea aceasta Academia a putut funcţiona aproape normal.

In sesiunea din Iunie au absolvit 4 studenţi, iar 7 candidaţi, învăţători, au fost promovaţi pe cale extraordinară.

Protopopiatele

Protopopiatele Dej, Lăpuş şi Reghin au fost cârmuite de vechii lor titulari: Prot. Zaharie Manu, Şt. Gheţie şi Ion Maloş.

Prot. Bistriţa a fost administrat de protopresbiterul onorar Victor Mureşanu, iar al Clujului, Huedin şi Tg.-Mureş de administratorii protopopeşti păr. prof. I. Costea, P. Pop şi C. Bărdăşan.

Eparhia este împărţită în 8 protopopiate, 184 parohii matere şi 42 filii, care în 1941 au fost deservite de 125 preoţi.

La 31 Decemvrie 1941 Săcuimea avea 6 preoţi pentru 55 parohii.

Mănăstirile

Pe teritorul Transilvaniei revenită la Ungaria sunt 4 mănăstiri:

1. „Sf. Ilie"-Topliţa, cu 2 Ieromonahi şi 2 Ierodiaconi.
2. „Sf. Ana"-Rohia, cu 2 Ieromonahi, 2 Ierodiaconi şi 2 mónahi.
3. „Sânta Mărie Mică"-Piatra Fântânelelor, cu 1 Ieromonah.
4. Schitul „Sf. Elihabeta"-Şimişna, cu 3 maici şi 3 surori.

Propaganda religioasă

a) Cercuri religioase s'au ţinut 3 în protopopiatul Lăpuş şi 2 în protopopiatul Reghin.

b) Festivităţi religioase. Un concert religios al corului din Bistriţa. Un concert religiós dat în Catedrala episcopală la 18 Mai 1941 de Corul catedralei sub conducerea păr. consilier eparhial L. Curea şi la 21 Decemvrie 1941 un concert de colinzi tot în catedrală.

c) Activitatea societăţilor. Reuniunea femeilor ortodoxe şi-a reluat activitatea. De Crăciunul anului 1941 a împărţit ajutoare celor nevoiaşi.

Drumuri misionare

Odată cu zorile primăverii P. S. Sa Episcopul *Nicolae Colan* a început să străbată eparhia spre a se convinge personal de situaţia reală şi spre a duce cuvânt de zidire tuturor fiilor săi duhovniceşti.

Undevă, o notă spune că Sf. Pavel a făcut peste 20 de mii de kilometri în călătoriile sale misionare. P. S. Episcop Nicolae Colan a început să-l urmeze. Iată itinerarul străbătut în 1941:

Lona de sus, Valea Drăganului, Oradea, Bistriţa, Topliţa, Unguraş, Zimbor, Iesc, Ciubăncuţa, Osoiu, Ciubanca, Olpret, Rohia, Căprioara, Covasna, Zăbala, Breţcu, Vălcele, Reghin şi Idicel. — Uniţi cu o linie punctul sălăjan dela Unguraş cu Breţcul din Săcuime, şi veţi vedea că sântem pe urmele Sf. apóstol Pavel.

Ci nu numai prin căile străbătute putem face apropiere de Sf. Pavel, ci şi în vâlvătaia cuvântului cu care a aprins inimile tuturor. Mai mult. Sf. Pavel spunea că el nu vrea să umble cu propovăduirea pe urmele altóra.

Şi P. Sf. *Nicolae Colan* a fost în 1941 în zilele de 4—6 August pe meleaguri care n'au mai fost atinse de urme vlădiceşti. Vlădica Nicolae Colan este întâiul chip vlădicesc care a călcat pe cranele dela Ciubanca, Ciubăncuţa şi Osoiu, deşi la Ciubanca a fost un foarte vechi punct de rezistenţă ortodoxă. Acolo se pomenesc unele dintre cele mai vechi clopote din Transilvania de nord, (1683).

Badea Andron, crâsnicul nonagenar din Ciubanca, poate zice cu dreptul Simeon: Acum slobozeşte pe robul tău, Stăpâne, în pace, că văzură ochii mei mântuirea...

Dorinţa sa de a sé însemna data de Marţi 5 August 1941 pe peretele iconostasului ca să se ştie din tată în fiu, că atunci vlădica Nicolae Colan a slujit sfânta Aghiasmă în bisericu Sf. Arhangheli de pe dealul Hagăului şi a fost întâiul vlădică ostenitor prin acele meleaguri, desigur că are aprobarea cerută.

Sfinţiri de biserici

P. Sf. *Nicolaé Colan* a sfinţit în 1941 următoarele biserici:

1. In 29 Iunie Catedrala din Bistriţa.
2. In 7 Sept. biserica din Covasna.
3. Şi în 27 Dec. biserica din Bonţida.

Hirotesiri şi hirotoniri

P. S. Sa a hirotesit în 1941 întru protopresbiter pe părintele V. Mureşanu din Bistriţa şi pe părintele V. Mateiu, fóstul secretar eparhial, pentru protopopiatul Unguraş.

A distins cu brâu roşu pe preoţii P. Nicolae din Sânpetru şi V. Gliga din Ibăneşti.

A hirotónit un monah întru Ierodiacon, un Ierodianón întru Ieromónah pentru trebuinţe mânăstireşti, iar 7 preoţi cu Academia şi 10 calificaţi pe cale extraordinară, pentru parohii.

Treceri religioase

Au trecut în 1941 dela ortodoxie la alte confesiuni 645, la secte 123. Dela alte confesiuni la ortodoxie 53 şi dela secte 16.

Decesuri

In 1941 au decédat 2 preoţi, păr. pensionat Zah. Lupu şi Dănilă Ivan-Cara.

Situaţia şcolară

Sub jurisdicţia Bisericii au funcţionat în 1941 Academia teologică şi Şcoala de cântăreţi.

Pe teritórul Eparhiei au fost 20.548 copii obligaţi de şcoală. Au funcţionat 117 secţii româneşti la şcolile primare.

Au funcţionat 772 de învăţători. Români 157 (62 ort. şi 95 gr.-cat.).

Dintre cei 20.548 copii obligaţi la cercetarea şcolii 3158 au rămas fără instrucţie şcolară.

Şcoli secundare, sub jurisdicţiunea bisericii, Eparhia nu are.

Elevii ortodocşi au cercetat cele 8 şcoli secundare cu limbă de propunere românească şi anume:

1. Şcoala de gospódărie pentru fete, Cluj.
2. Şcoala normală de învăţători, Gherla.
3. Şcoala normală de învăţătoare. Ambele sub jurisdicţia bisericii gr.-cat.
4. Liceul de băeţi Năsăud.
5. Liceul de fete Cluj.
6. Liceul de băeţi Cluj.
7. Gimnaziul din Bistriţa.

Din satele Eparhiei au cercetat scoli secundare: Liceul 106 băeţi şi 44 fete. Şcoala normală: 21 băeţi şi 12 fete. Gimnaziu: 14 băeţi şi 28 fete. Comerciale: 8 băeţi şi 1 fată. Profesionale: 12 băeţi şi 14 fete. Militare: 2 băeţi. Altele: 2 băeţi. Iar numărul studenţilor la Universitate din Eparhia Clujului a fost: 15 băeţi şi 5 fete.

Catehizaţia

Au funcţionat în Cluj 2 catéheţi. Unul pentru şcolile primare, altul pentru celé secundare. In restul Eparhiei — acolo unde sânt preoţi, au făcut ei catehizaţia, — în cele fără preoţi nu s'a catehizat.

Spre a înlesni lucrarea catehetică a preoţimii în 1941, s'a editat de Episcópie manuale de religie pentru cursul primar întocmit de păr. Fl. Mureşanu, (cl. I—IV).

Presa

„Viaţa Ilustrată" a apărut în 1941 numai în trei numere: Ianuarie—Februarie şi Martie.

Pentru suplinirea trebuinţei de slovă românească Episcopia cu grija P. S. Nicolae Colan a tipărit următoarele cărţi:

1. Dr. E. Nicoară: La răscrucea vieţii.
2. E. Fiedler: Omul cel mare, — trad. de Părintele Nicolae.
3. Părintele Fl. Mureşanu: Vieţile Sfinţilor.
4. Prot. Dr. G. L. Munteanu: Viaţa Mântuitorului.
5. Acatistier bogat.
6. Acatistul Domnului Hristos.
7. Acatistul Buneivestiri şi a Adormirii Maicii Domnului.
8. Acatistul Sf. Arhangheli.
9. Acatistul Sf. Nicolae.
10. Calendarul pe 1942, întocmit de Prot. Ion Goron.

Biblioteci

Eparhia dispune de 2 biblioteci şi un muzeu.

Biblioteca Consiliului eparhial (4000 cărţi) şi muzeul îl conduce Păr. prof. E. Nicolescu, iar Biblioteca Academiei teologice (7000 cărţi) o conduce Păr. prof. Fl. Mureşanu. Această bibliotecă a împrumutat cărţi şi externilor.

Breslaşii ortodocşi

Sânt pe teritóriul Eparhiei români ortodocşi:

108 negustori cu 20 ucenici;
151 pantofari cu 38 ucenici;
57 croitori cu 17 ucenici;
150 tâmplari cu 14 ucenici;
174 fauri cu 27 ucenici;
148 rotari cu 14 ucenici;
560 lemnari cu 29 ucenici;
4 hornari cu 4 ucenici;
7 tăbăcari;
48 mecanici cu 27 ucenici;
216 morari cu 27 ucenici;
156 alţi meseriaşi cu 22 ucenici.

Situaţia economică

Eparhia a susţinut Academia teologică, Şcoala de cântăreţi cu internat.

Dacă la „fondurile" vieţii duhovniceşti am întâlnit pe ici-colea sporuri îmbucurătoare, la capitolul economic n'am întâlnit decât fonduri deficitare.

Dela Soc. română de înmormântare din Sibiu

Chemare

Onoraţii membri sunt chemaţi să se întrunească în *adunarea gëneralë ordinară* în ziua de Duminecă 31 Mai 1942, la ora 11 în sala mare a Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu strada Brukenthal 17. Ordinea de zi: Raportul general despre mersul societăţii spre luare la cunoştinţă, bilantul şi inventarul pe 1941 pentru aprobarea şi descărcarea direcţiunii, comitetului şi comisiei censorilor pentru gestiunea anului 1941, votarea bugetului pe 1942, primirea propunerilor făcute de comitet în legătură cu raportul general, alegerea comitetului şi a comisiei censorilor şi propuneri prezentate de comitet.

Sibiu, 19 Mai 1942.

Prof. Timotei Popovici
preşedinte

Din protopopiatul Jiului. — Intr'o recentă adunare a preoţimii noastre, din protopopiatul Jiului, P. C. Sa părintele protopop *Ioan Duma* a făcut o amănunţită dare de seamă despre situaţia, pe anul trecut 1941, a aşezământului ce-l conduce.

Reţinem câteva din datele de căpetenie arătate în această dare de seamă:

Tractul Jiu are 19 *parohii* matere, cu 13 filii, în total 32 cu 17 preoţi; parohii vacante 2;

Biserici 22, în stare bună 10, mijlocie 7, rea 5;

Familii 6.248; bărbaţi 12.887, femei 11.790, în total 24.677 suflete ortodoxe;

Căsătorii: 173, civile 50, mixte 26; divorţuri 5, concubinaje 215;

Naşteri 589, băeţi 318, fete 271; faţă de anul 1940 este un spor la naşteri de 101;

Morţi: 412, bărbaţi 220, femei 192, — faţă de anul trecut cu 33 cazuri mai puţine;

Trëceri religioase: au trecut la ortodoxie 70 dela alte confesiuni; dela noi la alţii 15. Sporul, prin naşteri şi treceri religioase, este 232;

Secte: baptişti 227, adventişti de ziua a 7-a 55 (37 unguri); penticostaliştl 43, martorii lui Iehova 18, creştini după evanghelie 4, milenişti 2. In total 349 sectari, cei mai mulţi unguri şi de alte naţionalităţi. Dela sectari au trecut la noi 7 suflete.

Ştiutori de carte: 12.650, din care bărbaţi 6123, femei 5527;

Case culturale 5;

Bibliotecile parohiale au 4721 vol.;

Reuniuni de femei, soc. „Sf. Gheorge", Oastea Domnului, ş. a. în 15 parohii;

Case parohiale sânt în 7 parohii;

Donaţii, dela particulari şi instituţii, s'au primit în valoare de lei 80.000;

Averea parohiilor: în biserici, case parohiale, pământ, păduri, depuneri, fonduri etc., este de aproximativ 30 mil. lei.

Umbrează, Doamne, cu putereaTa pe Regelé nostru, pe Conducătorul statului, iar pe scumpii ostaşi ai Ţării adu-i biruitori la vetrele lor.

Dărueşte-ne, Doamne, pace dreaptă şi sfântă, nu pacea celorce uneltésc şi vânează izbândă deşartă; nici pacea robilor, cari-şi pierd sufletele, ci pacea neamului liber, carė şi-a spălat sufletul de orice prihană şi prin dreptate slujesc Impărăţiei Tale, ca astfél cerul şi pământul să Te preamărească pe Tine Impăratul cel veşnic al păcii, la care se sălăşluesc sufletele Eroilor, a căror pomenire veşnică fie. Amin.

Arhim. T. S.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Sărbătoarea preoției

După cum Nașterea Domnului este sărbătoarea păcii, dupăcum Paștile sunt sărbătoarea tuturor nădejdilor, tot așa Rusaliile îmi pare că sunt sărbătoarea preoției. Căci nici o sărbătoare din sărbătorile mari ale anului nu este în legătură așa de strânsă cu preoția, ca această sărbătoare. In ea este vorba despre cei dintâi chivernisitori ai Bisericii lui Dumnezeu și despre temeiurile de început ale preoției, care luminează prin veacuri cărările tuturor păstorilor de suflete și care sunt, și astăzi, cel mai bun povățuitor al lor.

Rusaliile însemnează pentru Ucenici a treia naștere: nașterea întru preoție. Dacă a doua naștere a coincis cu alegerea lor la apostolie, fiind oarecum o naștere de Sus, pentru cele de Sus, a treia naștere este tot o naștere de Sus, dar pentru cele de jos. Prin Pogorârea Duhului Sfânt asupra lor, Ucenicii au primit plenipotența de a cârmui cele de jos prin cele de Sus. Adecă, pe lângă dreptul de a moșteni Impărăția lui Dumnezeu, ei primesc la Rusalii puterea de a câștiga și altora acest drept. Deci preoția este un fel de maieutică duhovnicească, mijlocind în sufletele altora acea „naștere de Sus" de care e vorba în Evanghelia după Ioan.

Că lucrul acesta este adevărat și că preoția este a treia naștere, se dovedește de acolo că Ucenicii, după minunea pogorârii Duhului Sfânt, au fost cu totul schimbați. Dacă înainte de aceasta ei stăteau cu ușile încuiate „de frica iudeilor" (Ioan 20, 19), apoi, după ce li s'au împărțit limbile de foc și s'au umplut de Duh Sfânt, „au început să vorbească în alte limbi, precum Duhul le dădea ca să vorbească" (Fapte 2, 4).

Dece n'au vorbit și înainte? Pentruce se temeau? Pentrucă ei își aparțineau numai lor înșile și lui Dumnezeu. Dar când Domnul a binevoit să întemeeze Biserica, când a pus bazele preoției, a trebuit să adauge la această naștere de a doua, a treia naștere, făcând din Ucenici nu numai niște mântuiți, ci aceea ce fusese El însuși în lume: organe de mântuire.

Apostolii au primit, ca dar al Rusaliilor, favoarea de a reprezenta pe Dumnezeu pe pământ, de a fi, fiecare din ei, un „Alter Christus" — cum zice Huonder. Pentru aceasta se cerea o taină nouă, o altă naștere din nou. Din copii ascultători de Dumnezeu și temători de lume, trebuiau să devie părinți neînfricați, cu putere de a naște prunci duhovnicești, pe care să-i apere și să-i cârmuiască. Această schimbare s'a întâmplat în sufletele Ucenicilor în mod minunat, dintr'o dată, la suflarea înflăcărată a Duhului Sfânt în Ziua Cincizecimii.

Ceace a făcut Domnul când i-a chemat pe ei la apostolie, aceea au făcut și Ucenicii cu cei ce îi ascultau. Și precum Domnul nu vorbea dela Sine, ci dela Tatăl Său cel din ceruri, tot așa Ucenicii nu grăiau dela ei, ci numai ce le poruncea lor Duhul Sfânt.

Dar mă întreb: Ce era dacă nu se pogora Duhul Sfânt asupra Ucenicilor în ziua de Rusalii? Aceea ce ar fi fost, dacă Fiul, n'ar fi fost și „Cuvântul" lui Dumnezeu, dacă El ar fi fost mut. Prin Fiul noi cunoaștem cu adevărat pe Tatăl, și fără Fiul ființa cea adevărată a Tatălui ne-ar fi necunoscută. Dar tot așa, dacă Duhul Sfânt nu s'ar fi coborât în lăuntrul Ucenicilor, Fiul ar fi rămas nevăzut și departe de inimile lor. Domnul ar fi trăit în ei ca o simplă amintire, care n'ar fi avut puterea de a isbucni la lumină și de a răsturna lumea. Prezența vie și veșnică a lui Iisus ne-o mijlocește Duhul Sfânt „Domnul de viață făcătorul", prin Biserică. Ce să mai vorbim apoi că fără opera mântuitoare a Fiului, Duhul Sfânt ar fi rămas numai al celor puțini, grăind numai prin prooroci. Dar acum El este puterea vie care mijlocește și lucrează darurile mântuitoare ale credinței, ale dragostei și ale nădejdii în Iisus Hristos, prin Biserica Sa, așezământ fără de care cultul lui Iisus ar fi rămas un cult esoteric, abstract.

Cu cât Duhul Sfânt este mai lucrător în Biserică, cu atât și Iisus este mai viu, darurile mântuirii sunt mai bogate și Impărăția lui Dumnezeu pe pământ devine mai reală. Deaceea ne și îndeamnă undeva Apostolul să nu întristăm pe Duhul Sfânt. Căci alungarea Dupului Sfânt aduce uscăciune și moarte, prin alungarea însași a lui Iisus, pe când chemarea Lui ne dă prezența vie, aducătoare de pace, de liniște, de iubire și nădejde a lui Iisus.

Nu putem sluji lui Iisus, dacă nu slujim și Duhului Sfânt, făcându-ne mădularele noastre Temple ale Lui. Și nu putem fi slujitori ai lui Iisus, dacă n'am trecut prin minunea Cincizecimii, dacă nu s'a pogorât și asupra noastră Duhul Sfânt, dacă nu ne-am născut a treia oară. Taina preoției, taina prin care devenim locțiitori reali ai lui Iisus, aceasta este: Nașterea cea de a treia. Câți însă ne dăm seama de ea?

Pentruca să te poți naște a treia oară, trebue să te fi născut a doua oară. Acesta este adevărul simplu pentru care preoția adevărată e așa de grea, pentru care Sf. Ioan Gură de Aur a fugit în pustie și pentru care preoți adevărați sunt atât de puțini. A te naște a doua oară, a fi părtaș cu Iisus la cină, e lucru foarte mare. Dar a fi tu însuți un Iisus, un părinte duhovnicesc, împărțitor de daruri, este un lucru de mii de ori mai mare. Aici stă sublimul preoției.

Mă rușinez de mine însumi, apoi de Dumnezeu și de lume, că am trecut pe sub ploaia limbilor de foc ale Cincizecimii și sunt tot fricos, că m'am îndulcit de darul Rusaliilor și sunt tot mut și neputincios. Domnul însă mă va ajuta întru neputințele mele ca să mă fac vrednic măcar de nașterea cea de a doua, ca nu cumva propoveduind cu gura altora Evanghelia, să rămân eu însumi nemântuit.

Preot **Ioan Opriș**

Conferință preoțească. — Preoțimea protopopiatului *Brașov*, dimpreună cu a protopopiatelor anexe Oituz și Sf. Georghe, și-a ținut conferința de primăvară în 19 Martie 1942 sub conducerea P. C. Sale Părintelui *Ioan Ludu*, ajutor de protopop, ca substitut al P. C. Sale Părintelui Dr. N. Stinghe, administrator protopopesc, chemat să participe la marea adunare din acea zi la București. Dupăce s'a săvârșit slujba invocării Duhului Sfânt în biserica Sf. Adormiri din Cetate, — în cadrul căreia părintele *Gh. Șerbu*-Satulung a predicat despre „Pasiunile apostolilor", iar părintele *N. Bărsan*-Dârste despre „Puterea rugăciunii", — preoții celor trei protopopiate își îndeplinesc datoria de a se mărturisi în fața duhovnicilor mai vrâstnici.

Preoțimea se îndreaptă apoi spre biroul oficiului protopopesc, unde părintele ajutor de protopop Ioan Ludu deschide ședința printr'o cuvântare unde subliniază crâmpeiul istoric de răscruce pe care-l trăiește neamul nostru și omënirea întreagă.

P. C. Sa evoacă amintirea eroilor căzuți în războiul sfânt pentru credință și patrie, cât și pe aceea a mult regretatului dispărut preot Dr. Petru Debu. Conferința se ridică, păstrând un moment de reculegere.

Se remarcă prezența în sânul conferinței a titularului protopopiatului Oituz, părintele *I. Rafiroiu*, refugiat, și a părintelui arhimandrit *Neofit Stamatiadis*.

Intrându-se în ordinea de zi, se dă cetire lucrării părintelui *A. Negoescu*-Intorsura Buzăului, absent pentru cauză de boală: „Dare de seamă asupra literaturii teologice din ultimii doi ani", în care sânt trecute în revistă toate publicațiile din perioda aceasta, relievându-se locul de frunte ocupat de metropola Sibiului în această privință.

Părintele *Gh. Malene* cetește lucrarea sa: „Ortodoxia ca factor de conservare națională".

Tema: «*Armonia dintre minte și inimă ca condiție a spiritualității*» a fost dată spre lucrare tuturor preoților. Sorții de prim referent a căzut asupra părintelui *Gh. Iacob*-Ariușd, care tratează problema sub unghiul psihologic-religios. Seria discuțiilor asupra acestui subiect o deschide părintele *Ioan Ludu*-Prejmer, președintele conferinței; prețioase contribuții aduc deasemenea preoții *N. Filip*, *A. Radu* și *I. Turcu*. — Pr. *I. T.*

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a întors Marți, 19 Mai a. c. la reședința Sa și și-a reluat ocupațiunile.

Ziua Mamei în Sibiu *s'a serbat în 21 l. c. (la Sf. Constantin și Elena) printr'un reușit festival, organizat, în sala Prefecturii, de strădalnica Societate ort. națională a femeilor române, filiala Sibiu. După cuvântul de deschidere, rostit de dna președintă* **Sofia Șt. Meteș,** *s'a desfășurat un bogat și ales program de coruri, executat de Corul mixt al școalei normale «A. Șaguna» condus de dna prof. Paula Popa, și s'au premiat cele mai bune lucrări despre mamă, scrise de eleve. O numeroasă asistență a urmărit cu viu interes frumoasa manifestare dela Ziua Mamei.*

Nou prefect. Dl colonel Darie Rădulescu și-a dat demisia din demnitatea de prefect al județului Sibiu. Ministerul de interne, primind această demisie, a numit pe dl locotenent-colonel *V. Mihăilescu* din cavalerie în postul de prefect al județului Sibiu.

Inspecții din avion a făcut, zilele acestea, Conducătorul statului, dl Mareșal Antonescu, în comunele din împrejurimile capitalei. S'a observat: activitate multă pe câmp, locuri bine arate, — dar, și islazuri și curți nelucrate, unele în disordine și murdărie; de-alungul căii ferate, între două comune, salcâmii plini de cuiburi de ciori, — premilitarii din satele vecine vor avea să le distrugă în cursul săptămânii.

Examenele de bacalaureat se vor ține între 4 și 12 Iunie 1942.

Resfințire de biserică. In incinta palatului mitropolitan din Cernăuți se ridică Biserica Trei ierarhi, pe care bolșevicii o schimbaseră în cazarmă. De aceea a fost necesar ca biserica să fie reparată și din nou sfințită. Cu solemnitatea cuvenită s'a făcut de curând actul resfințirii, săvârșit de I. P. S. mitropolit Tit al Bucovinei, în fruntea unui sobor de preoți.

Prima conferință a protopopilor din *Transnistria* s'a ținut, în 8 l. c., la Misiunea ortodoxă din Tiraspol, sub președinția I. P. C. Sale Arhimandritului *Iuliu Scriban*, șeful Misiunii ortodoxe române dintre Nistru și Bug. Au fost de față cei 13 protopopi ai județelor din Transnistria. In cuvântările, rostite de președinte și de vicarul Misiunii *Antim Nica*, se constată că începutul locașurilor bisericești de peste Nistru a prins rădăcini și din izvorul lor se adapă o lume însetată de credința lui Hristos. Intre preoții localnici și cei veniți din țară, spune vicarul Misiunii, stăpânește duhul iubirii apostolești.

Expoziția „Paradisul sovietic", deschisă în câteva capitale, în 9 l. c. a fost inaugurată și la Berlin, dar cu material mai mult decât în alte capitale. Nu este vorba de-o expunere tendențioasă. Vizitatorii pot vedea „raiul sovietelor" așa cum a fost surprins la fața locului de soldații germani și aliați. Tablouri, fotografii și alte documente defilează înaintea ochilor, așa că privitorul primește o icoană reală a stărilor de jale din „raiul lucrătorilor". Se arată bogăția pământului răsăritean ca dar al naturii și al lui Dumnezeu, și de altă parte situația tristă și posomorâtă a locuitorilor. Teroarea bolșevismului este expusă în pavilionul numit „Jidanii și beția sângelui", cu tablouri din orașele terorizate, cu biserici transformate în magazinuri și distilerii, și cu multe alte isprăvi ale celor fără Dumnezeu și fără suflet.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă în 24 Maiu 1942 (Sfintele Rusalii) servește I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, **înconjurat de un mare sobor de preoți și diaconi. Predică I. P. Sf. Mitropolit** *Nicolae*.

Lunea Rusaliilor în 25 Maiu 1942 servește I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeț, înconjurat de mai mulți preoți și diaconi. Predică: I. P. C. Arhimandrit vicar *Teodor Scorobeț*. **După masă la ora 4 la „Oastea Domnului", în acestea sărbători predică mai mulți preoți în frunte cu părintele** *N. Vonica*.

Poșta redacției

Pr. *M. M.* în *B.* Treceți, la ocazie pe la redacție.

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț, în parohia Hondol, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat.

2. Venitele din parohie, conform taxelor stabilite de consiliul parohial și aprobate de oficiul protopopesc.

3. Două treimi din sumele ce se încasează pe discul al 2-lea.

4. Suma de 1200 lei anual din cassa bisericii.

5. In cazul că cel ales va voi să muncească la exploatarea minieră, se va interveni pentru a fi primit în serviciu.

Candidații odată cu prezentarea în parohie vor prezenta oficiului parohial și actele: Diploma de absolvire a școalei de cântăreți „D. Cunțan" din Sibiu, extrasul de botez, certificatul de moralitate dela oficiul parohial.

Din ședința consiliului parohial dela 3 Mai 1942.

Oficiul parohial ortodox român, Hondol

Pr. Aurel Guga
paroh

Văzut:
Teofil Chiffa
protopop

(40) 1—3

Nr. 216—1942 (38) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Tomnatecul de sus, din protopopiatul Zarand, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salarul dela stat.

2. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare și de încuviințarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenții se vor prezenta cu prealabila încuviințare oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la 19 Aprilie 1942,

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului-Brad

Ioan Indreiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidecezane

Anul XC — Sibiu, 31 Maiu 1942 — Nr. 22

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M[itropolitul] Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Cinstirea Mitropolitului Andrei Șaguna

Duminecă, 31 Mai, guvernul Țării, Universitatea cu învățătura și tinerețea ei clocotitoare și poporul mândru și sprinten al Mărginimii, cu părintească prezență a Bisericii, se adună la Rășinari, lângă mormântul Mitropolitului Andrei Șaguna să proslăvească marea lui personalitate și binefăcătoarea lui operă.

Neamul întreg prin ceeace are mai reprezentativ, își duce cununa lui de omagii și de recunoștință Aceluia care a săltat Ardealul într'o nouă epocă de existență, caracterizată prin unitate, libertate și cultură și prin dârza voință de-a lupta pentru toate acestea.

Din ce-a trecut timpul, personalitatea Mitropolitului Șaguna și opera lui s'au evidențiat tot mai mărețe. Azi el ne apare ca una din cele mai înalte culmi ale trecutului. Din ce-au crescut apele vii și de putere dătătoare, pornite din duhul lui, personalitatea lui s'a revelat tot mai mult ca unul din cele mai adânci izvoare de energie românească.

Puterea deslănțuită de personalitatea Mitropolitului Șaguna în poporul românesc din Ardeal s'a manifestat în toate direcțiile. Ea a devenit mândră conștiința de sine în acest popor, vedere clară a căii ce-o are de urmat, voință de progres cultural și economic. Mitropolitul Andrei Șaguna a strâns în frăție armonică preoțimea, dascălimea și poporul pentru a colabora în biserică, în școală, la „Astra", pe terenul luptelor naționale și economice.

El a revărsat duh de unitate în popor, sfințit de participarea tutelară a Bisericii.

Puterea izvorîtă din Mitropolitul Șaguna sau deslănțuită de el a grăbit roata vremii aducându-ne la 1918 eliberarea Ardealului și pe teren politic, după ce-l desrobise pe teren bisericesc și școlar.

Astăzi neamul se strânge la picioarele Părintelui său nu numai pentru a-i aduce recunoștința, ci pentru a sorbi puteri noui din pilda și din învățămintele lui.

Asprele vremuri de acum, cu poruncile pe cari ni le-au pus din nou pe umeri, cer proba eroismului și a tenacității noastre pentru a păstra ceeace avem și pentru a redobândi ceeace ni se cuvine.

Fără încercări repetate, puterea popoarelor se moleșește.

Deodată cu întreaga omenire suntem chemați de rânduiala superioară a lucrurilor la oțelirea ființii noastre pentru a ne menține în Europa de mâne și a ne câștiga un loc de cinste, cu o și mai deplină consolidare în drepturile noastre.

De aceea alergăm la Mitropolitul Șaguna să ne umplem ființa de îndemnurile lui și de încrederea ce ne-o inspiră.

Când știi că neamul tău a avut forțe ca Șaguna, încrederea în viitor îți devine neclintită. Lângă mormântul Mitropolitului Șaguna orice român se simte mai mare, mai puternic, mai adânc înrădăcinat în glia strămoșească și mai hotărît să se jertfească pentru ea.

Acest mormânt ne spune că nu pe iluzii deșarte și nu pe fraze făloase se întemeiază încrederea noastră în marile resurse ale românismului și în destinul lui magnific. Un neam care are în istoria lui un Șaguna, dispune de un uriaș tezaur și oferă o garanție impunătoare pentru viitor.

Tineretul, căruia îi revin toate marile misiuni naționale ale viitorului, a știut unde să meargă pentru a se pregăti înainte de-a păși la împlinirea lor.

Mitropolitul Andrei Șaguna înseamnă un întreg conținut de lumină și de forță, un întreg program dinamizator pentru generația tânără. O meditație de o oră lângă mormântul lui Șaguna are mai multă eficacitate educativă decât lectura multor tomuri de pedagogie. Căci acest mormânt nu vorbește de posibilități, ci de o realitate adevărată, din care se desprinde porunca de a-i urma pilda.

Ca organ al Mitropolitului Șaguna simțim un negrăit freamăt de bucurie la vederea acestei concentrări în jurul Marelui Păstor al Ardealului.

Ne bucurăm de participarea dlui Mihai Antonescu, vicepreședintele consiliului de Miniștri și de toți Miniștri cari vin să înfățișeze Țara însași în fața Mitropolitului Șaguna.

Adresându-le un călduros: Bine ați venit, rugăm pe bunul Dumnezeu ca duhul lui Șaguna să lumineze și să întărească neamul și pe conducătorii lui.

I. P. S. Mitropolit Nicolae în zilele Rusaliilor

In prima zi de Rusalii Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae a slujit Sf. Liturghie în biserica catedrală, înconjurat de mare sobor de preoți și diaconi. Cu acest prilej I. P. S. Sa a rostit o înălțătoare predică despre puterea Duhului Sfânt și roadele lui binecuvântate pentru viața omului singuratic și viața popoarelor.

A doua zi I. P. S. Sa a plecat la mânăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus, unde în preajma amiezii a primit vizita Domnului Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, însoțit de Doamna Maria Antonescu, Domnul Prof. Mihail Antonescu, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și de aleasă suită. Inalții oaspeți au petrecut câteva ceasuri plăcute în preajma ctitoriei brâncovenești, admirând frumusețile neîntrecute ale naturii și realizările frumoase ale noului ctitor, I. P. S. Mitropolit Nicolae. Cu acea ocaziune Domnul Mareșal Ion Antonescu a stat de vorbă cu creștinii veniți în pelerinaj la mânăstire, s'a interesat de necazurile lor și a împărțit daruri în bani câtorva romînce necăjite. Spre seară distinșii oaspeți a părăsit meleagurile voevodale, încântați de acel cuib de frumoasă tradiție și renăscută viață creștinească.

Marți a treia zi, I. P. S. Mitropolit Nicolae a luat parte la Sf. Liturghie, săvârșită de cuvioșii monahi ai mânăstirii, în biserică și la priceasnă a adresat credincioșilor aflați acolo cald cuvânt de învățătură.

In aceeași zi seara, înaltul Ierarh s'a reîntors la reședința Sa din Sibiu.

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

I

Românism și Ortodoxie

Dl Lucian Blaga a scris de curând o carte întitulată »Religie și Spirit», în care își fixează punctul de vedere asupra religiei în general și a creștinismului și ortodoxiei în special.

Intrucât acest punct de vedere este de natură să dăuneze profund existenții creștinismului și ortodoxiei, dacă ar fi însușit de tineretul chemat mâne la conducerea destinelor naționale, s'au exprimat din partea publicațiilor bisericești nedumeririle cuvenite.

O punere în paralelă amănunțită a punctului de vedere creștin și al celui susținut de dl Lucian Blaga, pentru a se vedea ireductibila opoziție între ele, și arătarea temeiurilor adevărului creștin și a contraziceriloг interne profunde ale tezei filosofului român, încă nu s'a putut produce, dat fiind că o asemenea lucrare necesită timp.

Rândurile acestea nu au nici ele pretenția de-a înfățișa o asemenea confruntare sistematică.

Cauza lor directă este un interview acordat de dl Lucian Blaga ziarului „Viața" din 26 Mai 1942, în care D-sa ține să dea un supliment de precizare atitudinii față de ortodoxie, în urma nedumeririlor cu cari a fost întâmpinată cartea din partea cercurilor bisericești.

Deoarece acest interview demonstrează că dl Lucian Blaga stăruе să încetățenească la noi anumite vederi greșite asupra ortodoxiei și legăturii ei cu românismul, se impunea fără întârziere unele precizări.

Iată ce spune dl Lucian Blaga în acest interview, vorbind despre »românesc».

»Am avut în acest sens al românescului niște discuții foarte aprinse cu câțiva teologi. Se refereau la cartea mea »Religie și Spirit». Imi spuneau: cum poți Dta să gândești atât de neromânește, în cartea Dtale »Religie și Spirit». Adică atât de neortodox? E o confuzie care se face identificându-se »ortodoxia» cu »românescul», când, de fapt, ortodoxia nu este decât o parte în acest românesc. Este o religie *care a fost asimilată de spiritualitatea românească originea ei fiind grecească și bizantină. Spiritualitatea românească e mult mai largă, mult mai bogată. Nu se poate face o privire asupra acestei probleme, subordonându te ortodoxiei — această privire trebue făcută cu ochiul clar al filosofului, care se situiază în afară de orice constrângeri,* pentru a avea o impresie de ansamblu. Ori, cred că s'a putut vedea din toată opera mea filosofică de până acum, că *felul meu de a gândi este profund românesc.*

Deci, lucrarea de care vorbesc, nu poate fi neromânească pentrucă nu este privită prin prisma ortodoxiei, ci prin aceea mai largă a filosofiei. Lucrul acesta nu înseamnă că ortodoxia nu-și are valoarea ei, dar nu trebue să limităm spiritualitatea românească la o singură formă, când e atât de complexă».

In discuții distincția logică este o condiție elementară. Prin urmare să facem uz de ea.

Ce vrea să spună dl Lucian Blaga prin cuvintele: »Ortodoxia este o religie care a fost *asimilată de spiritualitatea românească*, originea ei fiind grecească și bizantină».

Propoziția e plină de ambiguități. Să notăm vreo câteva:

Când a fost asimilată ortodoxia de spiritualitatea românească? A existat o spiritualitate românească, a existat un popor român înainte de-a fi creștin și ortodox? Se poate face cronologic o distincție între spiritualitatea românească și creștinism?

Iar dacă a fost *asimilată* ortodoxia — și dl Lucian Blaga ține la această precizare pentru a arăta că ortodoxia nu s'a născut, ca cealaltă spiritualitate românească din »matricea stilistică» a ființii etnice românești, ci a fost creația matricei stilistice grecești și bizantine, — dacă a fost asimilată așadar, mai face ea parte din acel românesc sau nu? Din rândurile citate de noi din interview, reiese că dl Lucian Blaga o consideră ca făcând parte din spiritualitatea românească, numai cât aceasta nu trebue limitată la ortodoxie, ca »la o singură formă».

Prin urmare iată-l pe dl Lucian Blaga recunoscând o teză potrivnică sistemului Dsale, după care orice religie, ca de altfel orice creație a spiritului uman, este produsul unui anume stil abisal, colectivitățile umane prezentându-se sub acest raport ca o mare varietate. (»Religia, indiferent de complexitatea ei, stă totdeauna sub imperiul cetegoriilor stilistice ale spiritului omenesc, supunându se lor cu aceeaș docilitate, ca și toate celelalte manifestări de cultură», »Religie și Spirit», pg. 188).

Cum a fost cu putință ca »spiritualitatea românească», cu stilul ei propriu, să asimeleze o religie produsă de un stil străin? Nu cumva atunci religia poate să nu mai fie numai decât un produs al spiritului omenesc, ci poate fi revelată și de sus? Dar această chestiune pe altădată.

Poate că dl Lucian Blaga ne va spune că această adoptare a unei religii creată de »matricea stilistică» bizantină, a fost posibilă prin înrudirea ce există între ea și ființa stilistică a românismului. In acest caz nu se mai poate vorbi de ortodoxie ca de un produs străin. Spiritul bizantin a fost atunci, în făurirea acestei religii, exponentul spiritului românesc și prin urmare era inutil să mai accentueze dl Lucian Blaga asupra originii străine a ortodoxiei și asupra adoptării ei prin »asimilare».

Dar poate că dl Lucian Blaga ne va atrage atenția asupra sensului ce-l dă cuvântului »asimilare», spunându-ne că el exprimă lucrarea de adaptare a ortodoxiei la ființa românismului, operată prin »matricea stilistică» românească.

In acest caz am fi iarăși ispitiți să-i răspundem dlui Lucian Blaga în mai multe feluri:

Dacă asimilarea este deplină, ce rost mai avea ca Dsa să insiste asupra faptului că ortodoxia totuși are o origine străină în raport cu cealaltă spiritualitate românească, iar dacă nu e deplină, cum de-o suportă spiritul românesc ca pe un corp străin.

Dar am putea să-i răspundem și altfel:

Nu prea vedem o deosebire a dogmelor creștine, a cultului, a moralei, la diferitele popoare ortodoxe și prin urmare sensul acesta al cuvântului »asimilare» e extrem de limitat.

Se pare că dl Lucian Blaga ocolește să dea un răspuns precis alternativei: face sau nu ortodoxia parte din spiritualitatea românească. Nu-i convine să dea un răspuns afirmativ, pentru a nu fi considerată ca »neromânească» filosofia Dsale antiortodoxă. Dar se ferește și de un răspuns negativ, întrucât aceasta ar însemna că poporul român n'are nicio religie, ceeace nu stă în acord cu realitatea și cu teza Dsale despre imposibilitatea existenții vreunui popor fără religie, ba chiar fără o religie corăspunzătoare stilului propriu.

Atitudinea aceasta însă nu-i o rezolvare a problemei. Dl Lucian Blaga face impresia că răspunde la numita întrebare prin cuvintele: este, dar nu prea este; ortodoxia este o parte a românismului, dar mai periferială. Dar aceasta iarăși e contrar tezei Dsale despre caracterul central al religiei în viața popoarelor.

Se înțelege, că, pe de altă parte, nu merită nici o considerație serioasă afirmarea gratuită din aceeaș propoziție inițială că originea ortodoxiei este grecească și bizantină, dat fiind că o asemenea teză nu a putut fi susținută științificește decât în sensul că filosofia greacă a oferit conceptele în cari conținutul evanghelic a fost îmbrăcat ca într'o haină. Azi numai rasiștii afirmă, cu totul neargumentat, despre creștinism, că e produsul lumii mediteraniene sau al spiritului ebraic. (Nu insistăm aci nici asupra afirmației că o atitudine favorabilă față de ortodoxia neamului înseamnă o constrângere a minții. Par'că recunoașterea prin rațiune a faptului că te-ai născut în cutare sat, din cutare părinți și exişti determinat de aceste elemente, este o constrângere a minții, și dacă-i așa trebue să-ți anulezi existența ca să poți fi liber în cugetare).

Dar, în sfârșit, ca să nu mai facem caz de aceste multe contraziceri logice cari, precum vom mai arăta poate cu unele exemple, se ascund în orice teză a dlui Lucian Blaga, să reținem că Dsa totuși recunoaște ortodoxia ca o «parte» a românescului.

Ce avem de observat, odată ce-l vedem pe dl Lucian Blaga pe această poziție?

Intâi, că nici un teolog n'a susținut vreodată că ortodoxia se confundă cu totalitatea românismului. Dl Lucian Blaga atribuind teologilor o asemenea afirmare, voește să creeze dela început impresia că susțin lucruri neadevărate și deci să scape ușor de sub obiecțiile lor, în aprobarea generală a auditorului. E o metodă foarte obișnuită în dispute.

Suntem însă siguri că dl Lucian Blaga n'ar putea găsi nicăiri un citat despre o asemenea cugetare a teologilor. Prin urmare polemica este deplasată în acest punct. Toți teologii sunt de acord cu Dsa în punc-

---

* FOIȘOARA *

Cuvânt la înmormântarea prof. Nic. R. Colceag[1]

„Fericit este omul care a aflat înțelepciune și muritorul care știe priceperea". Pilde, X, 8.

Sufletele noastre stau îngenunchiate sub povara tristeții. Simțim cu toții fiorii veșniciei, acum când glasul clopotelor bisericii noastre vestește în văzduh trista știre că blândul și bunul profesor Nicolae R. Colceag a încetat din viață. Inchinarea noastră pare săracă în vorbe, lacrimile sânt graiul simțirii în fața tainei celei eterne care este moartea.

In viscolul preocupărilor pământene, popasul la margine de sicriu aduce orientări creștine pentru pașii omenești, iar la lumina făcliilor de ceară cuvântul divin al Evangheliei face să odrăslească floarea credinței: „această minunată floare pământească, ce își are rădăcinile înfipte aici jos, dar tinde să crească și să înflorească în ceruri".

[1] Ținut în 17 Aprilie a. c., de către pr. Gh. Șerbu, Satulung.

In veacul nostru, atât de sgomotos și de orgolios, reculegerea îndătinată la margine de mormânt ne prilejuește întrarea în templul înțelepciunii creștine. Sufletul vibrează de durere și, cu antenele curățite de vremelnic, ajunge la porțile Edenului ceresc. In creștinism perspectiva sumbră a morții dispare, „că știm că dacă se va strica casa noastră cea pământească a locașului acestuia, zidire dela Dumnezeu, avem casă nefăcută de mână, vecinică, în ceruri", II Cor. V, 1.

Moartea nu stinge candela vieții, ci o trece pe firmamentul etern și-i împrumută strălucire stelară, atunci când omul n'a fost robit iluziilor deșarte, ci s'a lăsat copleșit de idealul desăvârșirii dat de Mântuitorul.

Jalnici ascultători, pașii gândului ar putea cutreera drumurile cugetătorilor, dar se vor obosi și mâhnirea ar tulbura sufletul: de aceea cuvântul Domnului nostru Iisus Hristos să ne fie îndrumarea de totdeauna: „Eu sânt lumina lumei; cel ce vine după mine, nu va umbla întru întunerec, ci va avea lumina vieții" Ioan VIII, 12.

Farul acesta al veșniciei dă strălucire luminoasă, dă trăsături frumoase acestui pământ și ridică pe om în slava de armonie a fericirii eterne. In fascicolul acesta de lumină cerească, de credință dreaptă s'a petrecut și răposatul nostru prof. N. R. Colceag.

Sufletul său a fost o pajiște frumoasă în care soarele credinței creștine a luminat întruna, făcând să răsară neprihănită o viață de har și fapte pentru care o lume întreagă își manifesta admirația și stima.

Regretatul profesor a fost muritorul fericit care a aflat înțelepciunea și priceperea divină a Evangheliei, a fost exemplarul de elită al însușirilor de blândețe și bunătate, a fost fagurul de milostenie din faptele căruia au gustat copiii și săracii.

In fața acestui prea ales fiu al Săcelelor, în fața acestui credincios care și-a ridicat viața pe temelia de stâncă a credinței, mi se pare că moartea nu poate umbri cu uitarea. Zidirea fâpturii sale este din betonul faptelor cari nu se uită, iar cartea vieții sale cuprinde pe filele zilelor istoria unui suflet încadrat în poruncile Domnului.

Acum când printre lacrimi și rugăciuni petrecem spre loc de odihnă pe adormitul în Domnul, în acest apus de vieață, amintirea recheamă frumusețea de basm a vieții sale. Răsfoim anii săi cu o pioasă simțire, asemenea fiorului pe care îl simțim atunci când citim slovele picurate cu ceară ale unei cărți bătrâne.

Profesorul N. R. Colceag s'a născut în anul 1863 aici în Satulung—Brașov din părinții Radu și Stana Colceag, gospodari și economi de oi, oameni cu nume bun. A fost copilul cel mai mic dintre cei cinci feciori, și fiind înzestrat cu vădite însușiri pentru învățătură, după ce a termiuat școala primară, de aici a purces la Brașov pentru a se instrui la Liceul confesional A. Șaguna. A urmat apoi la București Facultatea de litere și filosofie, luându-și licența în 1886.

Iată cum își istorisește răposatul anii de școală: „Acum vreo 40 și atâțea de ani, școlar fiind pe băncile liceului, orfan și fără nici un sprijin, îmi duceam greu zilele, îndurând nevoi mari de tot soiul: foame, frig, lipsă de îmbrăcăminte și de cărți. Nu rareori, istovit de lipsuri, plângeam într'ascuns, învățându-mi lecțiile. Bunul Dumnezeu, în care îmi pusesem toată nădejdea, nu mă lăsă să fiu biruit de necazuri și-mi ajută".

Ajuns prof. de limba greacă la Liceul Lazăr din București, apoi la Liceul „Gh. Șincai" prof. de greacă și din 1899 prof. de germană, răposatul a fost timp de 40 ani îndrăgostitul de catedră și de școlari.

„Școala noastră — spunea răposatul, — sporea mereu și profesorii se întreceau ca să-și îndeplinească cât mai con-

tul că ortodoxia e numai «o parte» a românismului.

Dar tocmai de aceea e mai greu pentru dl Lucian Blaga să-şi susţină caracterul românesc al cărţii «Religie şi Spirit».

Dacă ortodoxia e cel puţin o parte a «românismului», e admisibil că se poate face artă, ştiinţă sau filosofie românească atunci când nu se aminteşte de ortodoxie, sau nici măcar nu se constată o influinţă a ei.

Dar când prin filosofia pe care o plăsmueşte cineva sunt atacate direct temeliile acestei «părţi» a românismului, se mai poate susţine că acea filosofie e românească? Când ataci inima, sau plămânii, sau rinichii, unui organ uman, dar pe celelalte le laşi neatinse, mai poţi spune că în general nu eşti contra organismului, ori eşti favorabil lui?

Să ne ierte Dumnezeu, dar lucrul acesta e atât de evident, nu pentru o minte de teolog »robită prejudecăţilor», cum ne gratifică dl Lucian Blaga cu o impresionantă şi superioară stăruinţă, ci pentru orice om care vrea să mai cugete după normele logicei.

Dar să mergem un pas mai departe: «Părţile» unei spiritualităţi etnice pot exista şi se pot manifesta fără o interdeterminare, într'o izolare ideală?

Credem că nici dl Lucian Blaga nu se gândeşte la aşa ceva. Dimpotrivă, în ce priveşte mai ales religia, Dsa însuşi aduce o confirmare extrem de grăitoare a punctului de vedere că ea influinţează întreg omul şi toate manifestările lui, prin definiţia ce i-o dă ca singurul mijloc de »autototalizare şi autodepăşire a fiinţei umane în corelaţia ideală cu ultimele elemente sau coordonate ale misterului existenţial în genere» (Religie şi Spirit, p. 178 şi în alte locuri)

Iată cum îşi interpretează dl Lucian Blaga această definiţie:

«*Fiinţa umană simte o înclinare sau necesitatea de-a participa*, într'un fel sau altul, cu **toate facultăţile** şi **aptitudinile sale la ordinea** *dată odată cu revelarea ultimelor elemente* sau coordonate ale misterului existenţei». «Metafizica participă, preponderant sau exclusiv pe calea «cunoaşterii» la ordinea, pe care omul şi o revelează. *Prin religie fiinţa umană* se autototalizează în faţa ordinei ce şi-o revelează, adică fiinţa umană *participă la ordinea în chestiune cu cunoaşterea, cu efectele, cu voinţa, cu presimţirea, cu intuiţia, cu imaginaţia şi cu tot fondul subconştient al dorinţelor şi speranţelor, al erosului său, mai mult cu tot felul de a gândi raţional şi iraţional, mai mult chiar, cu tot felul său de-a gândi şi de-a simţi magia» (p. 181).*

Nu se putea o mai clară exprimare a ideei că religia, spre deosebire de orice altă îndeletnicire a spiritului uman, chiar de filosofie prin urmare, revendică omul întreg şi deci pune sub o lumină a ei, sub gândul la Dumnezeu, toată fiinţa umană şi deci toată viaţa colectivităţilor.

Dl Lucian Blaga n'a făcut însă decât să dea o exprimare proprie unuia din elementele cari intră în fiinţa religiei şi asupra căruia insistă aproape toţi gânditorii — teologi sau filosofi — cari meditează asupra ei.

De altfel cine nu ştie că viaţa unui om sau unui popor credincios este *întreagă* altfel decât a unuia necredincios, iar viaţa unui popor cu o anumită religie e *întreagă* altfel decât a altuia cu o relegie deosebită.

Dar dacă aşa stau lucrurile, nu mai încape îndoială că dl Lucian Blaga se află într'o gravă contrazicere cu sine însuşi şi cu firea realităţi, când afirmă că filosofia Dsale, deşi potrivnică ortodoxiei, e totuşi românească. Ca să iasă din contrazicere ar trebui să opteze sau pentru teza că religia nu are acest caracter totalitar, sau că ortodoxia în viaţa românismului, chiar dacă e numai o parte, e o parte ce-şi pune pecetea pe întregul românism şi prin urmare filosofia Dsale, atacând ortodoxia românească, e potrivnică românismului.

Filosofia Dsale însă nu vrea şi nu poate ieşi din contrazicere Ech'vocul îi este consubstanţial.

Aceasta din cauză că face pe de o parte din religie un produs esenţial al spiritului omenesc — deci nu-i poate nega caracterul necesar şi totalitar — iar pe de alta e potrivnică creştinismului propriu zis, şi deci şi ortodoxiei, întrucât neagă Revelaţia care este temelia ei.

Fiind însă potrivnică creştinismului şi deci şi ortodoxiei, această filosofie e potrivnică şi românismului.

Poate însă că îi atribuim filosofiei dlui Lucian Blaga pe nedreptul un caracter potrivnic creştinismului şi deci ortodoxiei.

De aceea suntem datori să producem dovada.

D. STĂNILOAE

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

P. S. Episcop Nicolae Colan, membru al Academiei Române

Academia română a ales în sesiunea generală actuală pe P. S. Episcop Nicolae Colan membru activ al ei în locul rămas vacant prin moartea lui Nicolae Titulescu.

Inaltul aréopag al culturii româneşti a cinstit astfel după cuviinţă ostenelile cărturăreşti ale iscusitului mânuitor de condeiu, care este P. S Episcop Nicolae Colan, ca şi meritele naţionale pe cari în epoca noastră şi le-a câştigat ca nimeni altul.

Alegerea P. S. Sale are o înaltă semnificaţie. Venerabila instituţie a dovedit că are o inimă ce bate la unison cu inima neamului. Nu se putea să facă azi o alegere mai minunată.

Academia Română şi-a cinstit prin acest gest marea ei tradiţie, cu care chiar a pornit la drum, de-a cuprinde membrii din toate ţinuturile româneşti, indiferent că sunt în cuprinsul hotarelor naţionale, ca o dovedire a unităţii noastre culturale şi ca o simbolizare a celeilalte unităţi.

Academia teologică „Andreiană" va elibera diplome de licenţă

Noua lege a învăţământului superior publicată în Mon. Of. Nr. 118 din 23 Mai a. c. aduce recunoaşterea mult aşteptată a vredniciei înaltului nivel cărturăresc al Academiei noastre, căreia i s'a acordat dreptul de-a elibera licenţă. Art. 141 al acestei legi prevede:

«Academia teologică din Sibiu va putea elibera diplome echivalente cu cele de licenţă în teologie, dacă îşi va organiza studiile şi-şi va recruta corpul didactic după modalităţile similare celor în vigoare pentru Facultăţile de teologie. In acest caz, corpului didactic al acestei Academii teologice i se conferă aceleaşi drepturi de salarizare ca şi celui dela Facultăţile de teologie».

In fond Academia noastră împlineşte şi acum condiţiile de cari vorbeşte articolul. Adaptarea formală îi va fi nespus de uşoară. Aşa încât sperăm că legea va intra neîntârziat în vigoare.

Rezolvarea aceasta fericită şi mult aşteptată se datoreşte înţelegerii dlui prof. Ion Petrovici, secondat cu multă vrednicie de dl prot. Aurel Popa, secretarul general al cultelor. Când sunt oameni de înţelegere superioară, chestiunile nu se mai complică inutil.

Comemorarea mitropolitului A. Şaguna şi a Memorandului

Duminecă, 31 Mai, vor avea loc mari festivităţi naţionale la Sibiu şi Răşinari, în prezenţa dlui Mihai Antonescu vicepreşedintele Consiliului de Miniştri şi a dlui prof. Ion Petrovici, ministrul Culturii Naţionale.

La Sibiu se va sărbători împlinirea unei jumătăţi de veac dela procesul Memorandului printr'un parastas în catedrală şi printr'un festival în Sala Prefecturii la orele 5 d. a. în cadrul căruia va conferenţia dl conf. univ. Ion Moga.

După amiazi universitatea organizează un mare pelerinaj la mormântul mitropolitului Andrei Şaguna dela Răşinari.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Iunie 1942

1. In fiecae zi dimineaţa la ora $6^1/_2$ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. *Duminecă în 7 Iunie 1942* servesc: Prot. M. Neagu, prof. Zosim Oancea şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. Predică *prof. Zosim Oancea.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 predică: *Prot. Mihail Neagu.*
4. *Duminecă în 14 Iunie 1942 servesc:* Prot. Iosif Serafim, Mih. Neagu şi prof. Dr. Nicolae Neaga; diaconi: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: prot. col. Iosif Serafim.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului, *predică: Pr. Nicolae Vonica.*
5. *Duminecă în 21 Iunie 1942, servesc:* Prot. cons. Ieronim Grovu, Aurel Nanu şi Mih. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: Prot. Aurel Nanu,* La Oastea Domnului după masă la ora 4 predică: *Pr. I. Munteanu.*
6. *Miercuri în 24 Iunie 1942 la Naşt. Sf. Ioan Botez.* servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Liviu Stan şi Ioan Nicoară; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: prot. Mihail Neagu.* La Oastea Domnului, după masă la ora 4, predică: diaconul *Simion Macarie.*
7. *Dumnică în 28 Iunie 1942,* servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Dr. Nic. Neaga; diaconii: Ioan Circov şi Alex. Popa. *Predică: prot. Mih. Neagu.* La Oastea Domnului, după masă la ora 4, *predică: Pr. Nic. Vonica.*
8. *Luni în 29 Iunie 1942, la SS. ap. Petru şi Pavel* servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, cons. Ieronim Grovu şi prot. Mihail Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: I. P. C. Arhimandrit Scorobeţ.*

INFORMAŢIUNI

Comemorarea Memorandului dela 1892. Inainte cu 50 de ani, în 28 Mai 1892, delegaţia română a celor 300 fruntaşi ardeleni, intelectuali şi popor, era în Viena Habsburgilor, pentru a prezenta Monarhului Francisc Iosif *Memorandul* românilor din fostul stat austro-ungar, cari cereau dreptatea cuvenită cetăţenilor săi ca români. Audienţa cerută fiind refuzată, conducătorul delegaţiei, Dr. Ioan Raţiu, în 1 Iunie 1892 a predat Memorandul, la Cancelaria imperială, şefului acestei Cancelarii, baronului Braun şi, împreună cu delegaţii, a părăsit Viena. Ce a urmat se ştie. — In amintirea actului ardele-

---

ştiincios îndatoririle, iar învăţăcei ei creşteau şi cu corpul, dar mai ales cu duhul şi cu adevărul, de-ţi era mai mare dragul să-i priveşti cum se angajau la lupta nobilă de emulaţie pentru întâietate: mai multă putere de muncă, mai multă energie, mai multă râvnă pentru dobândirea de cunoştinţe folositoare, aşa era pe vremea aceea".

Figura acestui profesor răsare luminoasă şi nimbată de faptul că a fost un părinte sufletesc. Pentru dânsul catedra era un altar, la care se slujea numai cu devotament şi neprihănire. In ţarina sufletelor tinere a lucrat cu râvnă, cu modestie şi cu suflet până în anul 1929 când a fost pensionat şi când a revenit la Satulung.

Legat de Liceul de băeţi „Gh. Şincai" din Bucureşti printr'o viaţă întreagă de slujire, a pus bazele unei fundaţii care-i poartă numele încă din anul 1923 şi la care a donat toate bunurile sale mobile şi imobile pentru a fi ajutaţi elevii săraci. Până în prezent din acest ajutor s'au îmbrăcat şi încălţat peste 1000 elevi.

Tot din această fundaţie s'a ridicat şi clădirea Căminului din Satulung, unde se vor recreea în fiecare vară şcolarii dela Liceul Şincai.

Indurerată asistenţă, sânt proaspete în memorie clipele din săptămâna ultimă a vieţii sale, când, fiind pe patul suferinţelor, a primit scrisorile de mulţumire dela cei mai proaspeţi copii, cari s'au îmbrăcat cu haine noi din această fundaţie. Scrisorile, aduceau mireasma mulţumirii peste sufletul său, care se lumina la săvârşirea binelui, erau petalele unor flori de mare preţ, ce se împrăştia peste trupul istovit al răposatului. Şi tot în aceste zile cu mâna-i albă şi tremurândă a mai iscălit două cereri spre a termina Căminul.

Şi dacă a avut o durere la plecarea de aici, a fost aceea că încă nu s'a învrednicit să-şi vadă opera împlinită şi să audă prin ogradă frământare veselă de copii veniţi să se bucure şi să se întărească.

Regretatul a fost un suflet mare, a fost un potir de bunătate din care s'au împărtăşit toţi săracii şi toate gândurile bune. A iubit locurile acestea strămoşeşti, a ascultat murmurul apei dela şipotul dintre brazi, precum şi simfonia vântului care mişca întreaga-i simţire.

Sufletul său a fost ancorat adânc în ţinuturile de veşnicie ale cerului. Creştin convins, a dat prioritate sufletului, s'a urcat prin rugăciune pe culmea Taborului ceresc, a fost intelectualul care nu se ruşina să-şi plece genunchii în faţa altarului, a fost un model armonios de făptură care dorea să se mântuiască. A cercetat sf. biserică cu o regularitate de necunoscut, a sprijinit-o ca membru în consiliul parohial pentru care fapt biserica de aici îi aduce mulţumirile sale.

Un exemplu bun, o figură de sfânt milostiv, a fost o binecuvântare pentru parohia noastră şi mâine, obştea de aici, va broda pe firul amintirii o istorie de basm în care bunătatea şi milostenia a cosumat un suflet în flacăra credinţei, ca pe o candelă pe care cerul a aprins-o în sufletul răposatului.

Bolnav în ultima vreme, chipul său frumos şi nins de vreme se usca şi Dumnezeu l-a învrednicit ca să fie împărtăşit cu sf. taine, merinde pentru drumeţia la care a plecat în zorii zilei de 15 Martie.

Şi acum, gândul mi se îndreaptă spre Ierusalimul ceresc, la porţile căruia îşi face apariţia un suflet ales, ca acela al prof. Nicolae R. Colceag. Intru întâmpinare îngerii îi aduc ramuri de finic şi salcie, care sunt podoabele faptelor sale bune şi milostive, iar pe creştet i se aşază cununa dreptăţii. —

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

nilor, cari declarau că „soarele dela Bucureşti răsare", şi întru cucernica pomenire a „memorandiştilor" se vor sluji *Duminecă în 31 Mai 1942*, parastase în toate sfintele biserici ale mitropoliei noastre, ear după serviciul religios vor urma conferinţe tratând rostul comemorării actului dela 1892, după care „drepturile unui neam nu se discută, se afirmă".

Revenire. In parohia *Bobâlna*, prótopopiatul Geoagiului, la sărbătoarea Inălţării Domnului s'a făcut revenirea dela secta adventistă la biserica strămoşéască alor două familii stătătoare din 10 membri. La sărbare au luat parte, pe lângă credincioşii din loc, şi cei din satele vecine. Sf. Liturghie a fost săvârşită de către părinţii: Protopopul Teodor Glodeanu, Geoagiu, preoţii Ion Sabău-Vinerea şi Dionisie D. Moldovanu din loc. La Priceasnă a predicat păr. protopop, arătând rolul bisericii noastre în aceste vremuri.

După oficierea sf. taine a botezului pentru 5 fetiţe nebotezate încă, la care au fost naşi: dnele văd. Colonel Florian, văd. Zoe Comănescu, preoteasa Elena Moldovan, soţia dlui notar şi o dnă învăţătoare, a vorbit Părintele *Moldovan*, şi a exprimat bucuria de părinte sufletesc ce o simte atunci când fraţii ce au trăit în afară de biserica noastră, se întorc la sânul ei.

S'a accentuat apoi unirea sufletească, din punct de vedere naţional, de către dl pretor al plasei Geoagiu, *Balomiri*, care a reprezentat pe dl prefect al judeţului. In cimitir s'a săvârşit parastasul întru pomenirea eroilor căzuţi pentru cruce şi ţară. Cu acest prilej a vorbit păr. *Ion Sabău*.

Dl pretor înmânează din partea dlui prefect al judeţului, Col. *Const. Dumitrescu*, suma de 10.000 Lei, pe seama micuţilor noi botezaţi. — *Participant*.

Instalare festivă. Duminecă, în 31 Mai c., se va face instalarea festivă, în slujba şi demnitatea episcopală, a noului vlădică evanghelic-luteran, *dl Wilhelm Staedel*, în prezenţa autorităţilor de stat şi a repezentanţilor diferitelor confesiuni. După serviciul religios, cu predica episcopului, în biserica parohială evang. din Sibiu, va urma o recepţiune în reşedinţa episcopului. In considerare la momentele grele, prin care trece ţara, s'a renunţat la alte festivităţi, obişnuite în vreme de pace.

De imitat. Sf. Episcopie a *Romanului*, condusă de P. S. Sa Episcopul Lucian, a dăruit pentru revista de familie „Viaţa Ilustrată" ce se tipăreşte la Cluj, suma de 2000 de lei drept ajutor. Incurajare vrednică de laudă şi de a fi urmată.

Maslu pentru pace. Credincioşii din parohia Bratei, protop. Mediaş, au trăit clipe de adevărată înălţare sufletească în ziua de 17 Mai a. c., când un număr de 4 preoţi: T. Radu, I. Gligor, R. Gheaja, M. Maier, parohul locului, au slujit sf. Maslu de pace. La sfârşit a predicat păr. Radu din Alma Apoi, luând cuvântul Păr. Maier, a mulţumit preoţilor participanţi şi Păr. Radu, pentru frumoasa predică rostită. Asemenea slujbe au fost făcute şi în Dârlos şi Alma. La Dârlos au slujit următorii preoţi: Radu T., M. Maier, R. Gheaja, I. Stângaciu şi N. Medeşan, parohul locului. Păr. Maier a scos în relief munca depusă de preotul locului N. Medeşan care în scurt timp a reuşit să ridice o frumoasă casă parohială. In parohia Alma au slujit preoţii: I. Chişiu, M. Maier, N. Medeşan, I. Gligor şi I. Stângaciu. In urmă părintele M. Maier, într'o cuvântare înălţătoare, a preamărit pe eroii căzuţi pentru cruce şi Hristos. A mai vorbit deasemenea păr. I. Chişiu, îndemnând credincioşii ca cele auzite să le urmeze şi să fie buni ortodocşi. Coresp.

Nimerită caracterizare. Un ziar ceh din Praga făcea, zilele acestea, următoarea observare: Democraţia avea culiselé ei jidoveşti şi francmasonice, care urmăreau ca oamenii să se certe între ei, să existe cât mai multe doctrine politice, pentru a sustrage astfel atenţia opiniei publice de la operaţiunile exploatatorilor şi parazitilor. Aceştia, în schimb, trăiau în belşug din sudoarea şi munca milioanelor de oameni. Astăzi aceşti exploatatori şi paraziţi au fost, în cea mai mare parte, înlăturaţi. Populaţia este învăţată a nu mai risipi preţioasele forţe naţionale în certe zădarnice şi lipsite de orce raţiune. Ea este, în schimb, îndemnată a-şi îndrepta şi folosi forţele constructive în favoarea ei proprie şi în favoarea noului întreg naţional. Chiar dacă această muncă de unificare este astăzi oarecum reţinută de nevoile războiului, totuşi simţim cu toţii că ea constitue singura cale bună ce ne conduce spre o viaţă naţională fericită.

După model antic. O asociaţie artistică din Praga pregăteşte o olimpiadă poetică după exemplul din anticitatea greco-romană. Poeţii îşi vór récita ei înşişi versurile de cuprins profan sau religios, ear publicul, prin votare, va alege poeziile cele mai bune. Asociaţia a pus un termen pentru primirea lucrărilor.

CARŢI ŞI REVISTE

Transilvania, revistă lunară de cultură, organ al Astrei, redactor *Ion Breazu*, a apărut Nr. 5 pentru Mai 1942, anul 73, cu bogat conţinut semnat de: Eug. Speranţa, Val. I. Bologa, Em. Bucuţa, Ion Breazu, Radu Stanca, G. Sofronie ş. a. Preţul Lei 40. In abonament 400 Lei anual. Red. şi administraţia: Sibiu, str. Şaguna Nr. 6.

Calea Mantuirii, foaie religioasă pentru popor, a reapărut sub patronajul P. S. Episcop *Andrei* al Aradului şi sub conducerea unui comitet. Foaia se tipăreşte săptămânal ca supliment la revista episcópiei aradane „Biserica şi Şcoala". Abonamentul suplimentului este 200 Lei pe an, (pentru anul curent 130 Lei). Primul număr, dela 24 Mai 1942, — sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh — poartă în frunte cuvântul semnat de P. S. Episcop *Andrei* pentru a lumina pe cel doritor de cetanie religioasă în toate problemele privitoare la mântuirea sufletească. Dorim reapărutului organ de publicitate, al eparhiei dela Arad, viaţă lungă şi rodnică în noua sa formă.

Poşta redacţiei

Şcoala de horticultură, în Geoagiu. Anunţul trimis nu se poate descifra. Trimi eţi altul, legibil.

Nr. 10—1942 (43) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Codreni (Jacul)**, din protopopiatul Sighişoara, public prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela data apariţiei acestor rânduri în „Telegraful Român".

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă cu toate dependinţele necesare în stare foarte bună.
3. Grădină de zarzavat şi grădină cu pomi.
4. Zece jugăre sesiune veche, alte zece jugăre sesiune nouă.
5. Una ferdelă porumb sfărmit dela fiecare familie; văduvii dau jumătate.
6. Doi stânjini lemne de foc făcute şi aduse de parohieni.
7. Venitele stolare stabilite pentru întreg protopopiatul.
8. Una jumătate zi de lucru cu carul sau o zi întreagă cu braţele.

Concurenţii îşi vor trimite petiţiile în termenul dat însoţite de documentele prescrise în regulamentul pentru parohii şi de încuviinţarea de candidare exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit subsemnatului Oficiu şi cu prealabila aprobare a noastră se vor prezenta în parohie Dumineca sau sărbătoare spre a sluji în biserică, a cuvânta şi fi cunoscuţi de credincioşi.

Sighişoara, 14 Februarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Codreni

Emilian Stoica
protopop

Nr. 34—1942 Odorheiu (44) 1—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile pentru întregirea parohiei de clasa III a **Săcel**, din protopopiatul Odorheiu, ataşată provizor la protopopiatul Sighişoara.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială veche 5 jugăre, nouă 20 jugăre; arător şi fânaţ cl. II-a.
3. Folosinţa cimitirului vechi.
4. Până la clădirea casei parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă potrivită pe seama preotului.
5. Lemne de foc una soarte din pădurea composesoratului.
6. Câte o ferdelă de porumb şi una de ovăs de fiecare familie.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs însoţite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, inclusiv încuviinţarea de a concura, exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului subsemnat.

Concurenţii se vor prezenta în paohie cu încuviinţarea prealabilă a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, 16 Mai 1942.

Oficiul protopopesc al Sighişoarei

Emilian Stoica
protopop

Ad. Nr. 115/1942 (42) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Măceu**, din protopopiatul Haţeg, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, după pregătirea candidatului.
2. Chiria, până la clădirea caselor parohiale, cade în sarcina parohiei.
3. Sesiune parohială 2 jug. fânaţ şi 1 jug. cimitir.
4. Câte 2 măsuri (à 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă, minus 40 case pentru cantor şi crâznic.
5. Câte una zi de lucru (clacă) de fiecare casă, minus cele 40 case rezervate personalului ajutător.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, şi celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie — cu încuviinţarea oficiului protopopesc — într'o Duminecă sau sărbătoare, pentruca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, la 7 Mai 1942.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Camere mobilate
pentru sezonul de vară
de închiriat la
Vila Preot P. Popa
Băile Ocna-Sibiului
(Vis-à-vis de Băi) (46) 1—1

Nr. 289—1942 Prot. (45) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Ocna-Sibiu**, parohia a doua de sus, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială de 21 jugăre fânaţ şi arător, din care 9 jugăre sunt din Reforma agrară.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în terminul indicat, totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezinta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sfântul altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, la 5 Mai 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Mihail Neagu
protopop

(41) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a **Văleni**, (protopopiatul Cohalm, jud. Făgăraş), se deschide concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială cu dependinţe gospodăreşti.
3. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil şi fânaţ, precum şi folosinţa cimitirului în suprafaţă de 1 jug.
4. O soarte de lemne, aduse în curtea parohială.
5. O ferdelă (20 l.) grâu dela circa 70 familii.
6. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de cuvenitele acte şi de încuviinţarea de candidare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, — concurenţii urmând să se prezinte în parohie — cu avizul protopopiatului, pentru a lua contact şi-a face cunoştinţă cu credincioşii.

Rupea, la 6 Mai 1942.

Alex. Brotea
protopop

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ, în parohia Hondol, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie, conform taxelor stabilite de consiliul parohial şi aprobate de oficiul protopopesc.
3. Două treimi din sumele ce se încasează pe discul al 2-lea.
4. Suma de 1200 lei anual din cassa bisericii.
5. In cazul că cel ales va voi să muncească la exploatarea minieră, se va intervenì pentru a fi primit în serviciu.

Candidaţii odată cu prezentarea în parohie vor prezenta oficiului parohial şi actele: Diploma de absolvire a şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu, extrasul de botez, certificatul de moralitate dela oficiul parohial.

Din şedinţa consiliului parohial dela 3 Mai 1942.

Oficiul parohial ortodox român, Hondol

Pr. **Aurel Guga**
paroh

Văzut:
Teofil Chiffa
protopop

(40) 2—3

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae
Editura şi tiparul Tipografiei Arhiidecezane

Anul XC — Sibiu, 7 Iunie 1942 — Nr. 23

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE, rostită la mormântul lui Andrei Șaguna, la 31 Mai 1942

Domnule Președinte al Consiliului,

Domnilor Miniștri,

Prea Cucernici părinți, iubită tinerime universitară, iubiții mei fii sufletești,

Se împlinesc peste un an șapte decenii dela trecerea din viața pământească a marelui Păstor al neamului Mitropolitul Andrei Șaguna, ale cărui oseminte se odihnesc aici.

Memoria lui însă e tot mai vie și mai slăvită în conștiința românească, iar opera lui s'a înălțat din an în an în admirația obștească pe măsură ce efectele ei binefăcătoare au ieșit tot mai îmbelșugate la iveală.

Adunarea de azi, lângă acest mormânt, a suflării românești reprezentată prin Guvernul Țării, prin elita ei cărturărească și prin tineretul studios, e o dovadă cum nu se poate mai grăitoare despre locul de frunte ce-l ocupă Mitropolitul Andrei Șaguna în inima neamului și despre simțemintele de cinstire unanimă cu care este încunjurat numele lui.

Personalitatea lui se proectează azi covârșitor peste gândurile noastre, ca unul dintre marii Părinți ai neamului cari i-au oblăduit existența în trecut și l-au înzestrat cu puteri și cu mijloace cari aveau să-i aducă izbăvirea.

Opera lui a fost izvor de tărie și de viață pentrucă a fost clădită pe tot ceeace înțelepciunea și experiența trecutului fixase în tradiția poporului ca element trainic și sănătos.

In centrul preocupărilor lui a stat voința arzătoare de a reînființa vechea Mitropolie a Ardealului, care-și avuse reședința în Alba Iulia, dar pe care dușmanii neamului o desființaseră cu gândul de a despărți ramura ardeleană a românismului de trunchiul de dincolo de Carpați, ca astfel să o poată mai ușor desființa. Marele ierarh, cu mintea lui adânc văzătoare, își dădea seama că numai reînființând instituția în care s'a adăpostit sufletul neamului cu toate comorile lui de furtunile atâtor veacuri în cari n'a avut alt ajutor, viitorul românismului ardelean va putea fi asigurat de primejdiile ce mai pot să vină și puterile lui se vor concentra și vor spori, canalizându-se spre idealul deplinei eliberări naționale.

După ce printr'o superioară destoinicie și neîntrecută stăruință a reînființat Mitropolia smulgând pe seama ei recunoașterea unei largi autonomii dela stăpânirea străină, a predat prin Statutul Organic întreaga răspundere pentru buna ei desvoltare în mânile clerului și poporului, ceeace însemna pe deoparte crearea unei largi sfere de libertate și de autodeterminare pe seama românismului ardelean în cadrul unui stat străin, pe de alta codificarea și perpetuarea celei mai strânse înfrățiri a preoțimii și a poporului, lângă altarul bisericii, în opera de înălțare națională.

Sutele de școli primare și cele câteva secundare înființate de el în cadrul autonomiei bisericești, organizarea școlii teologice pentru creșterea preoților, întemeierea „Astrei", arată idealul cultural spre care înțelegea Mitropolitul Șaguna să-și îndrume neamul, și toate aceste instituții au creat o epocă nouă, o epocă de conștiință luminată și de mai mare putere în viața poporului român de dincoace de Carpați.

Mai presus de toate însă marea personalitate a lui Șaguna a ridicat conștiința de sine a poporului din Ardeal *și încrederea lui în viitor prin păstorirea lui plină de demnitate și de energie, prin impunătoarea prestanță cu care românismul se vedea reprezentat.*

Conștiința demnității și a valorii proprii, insuflată de Șaguna smeritului nostru popor, i-a devenit izvorul unei puteri mereu crescânde, care a grăbit sosirea ceasului de libertate din 1918 și a dăruit Țării mame o ramură românească mândră, trează și luptătoare.

E firesc să vină tinerimea la mormântul acestui mare și luminat bărbat al neamului. Opera lui a urmărit și a realizat întemeierea unei vieți unitare și puternice a neamului, de care au beneficiat toate generațiile dela el încoace.

Mitropolitul Andrei Șaguna a dat Ardealului o singură lege și a strâns toată turma duhovnicească sub o singură cârmă. Azi o parte din Ardealul organizat unitar de Mitropolitul Șaguna este rupt dela trunchiul ei și geme sub apăsare străină. O parte din fiii Mitropoliei lui Șaguna se chinuesc smulși din comunitatea obștei românești. O graniță care nu e graniță, ci o tăietură sângeroasă în trupul neamului, ne face pe toți să suferim o cruntă durere. Dar Mitropolitul Șaguna întinde și fraților noștri de acolo o mână de alinare prin legea lui care îi ajută să-și găsească un ajutor la altarul sfintei Biserici mântuitoare.

Iubiți tineri,

Din pilda lui Șaguna să sorbiți îndemnul de-a Vă ține strâns pe lângă Biserică pentruca să vă umpleți conștiințele de puterea și de dragostea ei de neam. Lupta lui pentru drepturile neamului, pentru libertatea și unitatea lui, să Vă fie exemplu pentru lupta necurmată a Voastră.

Personalitatea și opera lui Șaguna a contribuit în mare măsură să avem și noi azi conștiința deplină că pământul acesta al Ardealului pe care s'a plămădit viața românească și unde a dăinuit în decurs de veacuri, ne aparține nouă și numai nouă. Sub imperativul acestei conștiințe nu vom recunoaște nimănui nici un titlu legitim de a-l ține sub asuprire în epoca de libertate a națiunilor *care trebue să urmeze din acest război. Sângele care se varsă azi pe câmpurile de luptă, nu se dăruește pentru satisfacerea poftelor de restaurare a unei anacronice stăpâniri medievale, în contrazicere cu toate progresele conștiinței politice a popoarelor.*

Domnule Președinte al Consiliului de Miniștri,

Vă mulțumim că ne-ați onorat cu participarea D.-Voastre la această sărbătoare a noastră.

De aici din preajma Carpaților, de lângă mormântul marelui conducător de neam Andrei Șaguna, afirmăm cu neclintire drepturile Ardealului la libertate. De aici dela poalele munților cari ne-au ocrotit ființa, ne strigăm durerea către frații de pe celealalte clinuri ale lor și-i rugăm să fie gata la momentul potrivit pentru a purcede împreună cu noi la restabilirea dreptății.

Făgăduim să dăm Mareșalului Conducător și guvernului tot sprijinul nostru la înfăptuirea marelui ideal care ne stăpânește.

Și Tu mare Păstor care străjuești și azi din înălțimea Cerului asupra turmei ce ai păstorit-o, roagă-L pe Dumnezeu să ne ajute la împlinirea gândurilor noastre și coboară încă odată vie și caldă binecuvântarea Ta arhierească peste poporul Tău.

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

II

Religie și Stil

Am terminat prima parte a acestor considerațiuni cu concluzia că ortodoxia chiar dacă ar fi numai »o parte« a spiritualității românești, o operă care o subminează este contrară »românismului« în general, pentrucă acea parte nu poate exista și funcționa în izolare de întreg, și nici întregul în izolare de ea, ceeace de altfel însuși dl Lucian Blaga recunoaște implicit mai ales pentru religie, când o definește ca mijlocul, ca singurul mijloc »de autotalizare a ființei umane în corelație ideală cu ultimele coordonate ale existenții«.

Pe baza acestui fapt, întrucât susțineam că opera dlui Lucian Blaga »Religie și Spirit«, având un caracter anticreștin și deci antiortodox, nu mai poate fi considerată ca exprimând și favorizând spiritul românesc, ne recunoșteam datoria să dovedim acest caracter anticreștin al ei în continuarea considerațiilor noastre.

Dar înainte de a purcede la prezentarea acestor dovezi, mai avem de împrăștiat un eventual argument pe care dl Lucian Blaga l-ar putea aduce pe baza sistemului Dsale în favorul tezei că religia și deci în cazul nostru ortodoxia nu face parte din ființa românismului, cu toate că ea actualizează necesitatea »de autotalizare a ființii umane« românești.

Desigur noi am putea aduce extrem de numeroase temeiuri pentru indisolubila împletire între ortodoxie și românism, dar voim să argumentăm chiar cu elemente din sistemul dlui Blaga, de cari firește Dsa nu se va bucura să se facă un astfel de uz potrivnic susținerilor Dsale de căpetenie.

Argumentul pe care l-ar putea aduce dl Lucian Blaga ar fi acela că stilul fiind, în concepția Dsale, mai adânc decât religia, aceasta, nereprezentând decât una dintre tendințele omenești, structurate și determinate de stil, are un loc mai periferial în spiritualitatea noui popor, centrul ei identificându se cu stilul.

De aceea, indiferent de părerea noastră despre stil, vom scruta puțin raportul dintre religie și stil, pentru a vedea de nu cumva chiar din această idee centrală a dlui Blaga nu rezultă altă concluzie în ce privește locul religiei în spiritualitatea unui neam.

Stilul ar fi, după dl Lucian Blaga, o sumă de categorii ale spiritului uman cari îl împedică să cunoască realitatea obiectivă, impunând tendinții omenești de-a lua contact cu realitatea prin cunoaștere sau altfel, diferite bariere, deformări, devieri și voalări subiective. Omul numai atâta știe că este o realitate deosebită de el, dar cum este ea nu poate ști. Marele Anonim, centrul existenții, are grijă ca omul să nu cunoască absolut nimic

din conţinutul realităţii şi deaceea a pus în fiinţa lui sistemul de categorii stilistice, prin cari îşi exercită censura sa. Omul ştie că este o realitate, dar când să prindă ceva din conţinutul ei, stilul îl face să vadă altceva decât ceeace este, îl face să plăsmuiască anumite »disimulări» ale realităţii, care rămâne totdeauna un mister. Supremul stadiu în cunoaştere îl ajunge omul când îşi dă seamă că nu poate cunoaşte nimic din realitate, că ea e mister şi tot ce cugetă despre ea e »mit», e construcţie subiectivă. („Gânditorii, cari s'au ocupat cu problema cunoaşterii, încercând s'o determine, n'au operat decât cu termenii alternativi: „subiectivitate" sau „obiectivitate". Unii s'au gândit cel mult la cunoaştere ca formă mixtă, alcătuită din subiectivitate, plus obiectivitate. Niciunul nu a conceput posibilitatatea unui autentic »compromis», adecă a unei subiectivităţi astfel ajustate încât *să ţină loc* de »obiectivitate»). »Cunoaşterea» aceasta, care nu redă conţinutul realităţii, ci este numai o plăsmuire subiectivă care-i ţine loc, o numeşte dl Blaga cvasicunoaştere. Singura idee »obiectivă» pe care o are omul este „ideia de mister existenţial ca atare", adecă siguranţa că exìstă ceva real, dar nu ştie ce. (Censura Transcendentă, pg. 103—4).

Fiecare neam, sau fiecare regiune de neamuri îşi are stilul ei, un mod propriu de disimulare a realităţii. Sunt anumite elemente cari disting »miturile», concepţiile, atitudinile unui popor sau grup de popoare, de ale altora.

In ce raport stă acum religia cu stilul? Este ea exclusiv un produs al stilului, în care caz ar avea un loc mai puţin central în fiinţa umană, ca stilul? Dl Lucian Blaga se pronunţă cam în felul următor. »Supraconştiinţa (misticilor) se realizează totdeauna în aceleaşi coordonate stilistice profunde ca şi plăsmuirile de cultură... Certitudinea mistică, cu valorile ei, se constitue, inapelabil, în cadre stilistice, în acele cadre adânci ale spiritului uman, care se dovedesc a fi subiective, pe cât sunt de variabile» (Religie şi Spirit, p. 212).

Insă a tălmăci raportul dintre religie şi stil, ca un raport de subordonare a celei dintâi ultimului, înseamnă a privi lucrurile prea simplist.

Religia, chiar după dl Lucian Blaga, face parte din acea năvală a spiritului uman spre realitatea transsubiectivă, pe care censura transcendentă prin stil o deviază, o face să se satisfacă cu disimulări. Din toată filosofia dlui Blaga rezultă — şi nu se putea altfel — că fundamentul fiinţii umane este acel »Drang» spre realitate, spre cunoaşterea ei şi spre contactul cu ea.

Censura e numai o măsură de apărare pe care a luat-o Marele Anonim în faţa acestei năvale a fiinţii umane, fie pentru a se apăra pe Sine, fie pentru a o apăra chiar pe ea. Prin urmare nu censura este elementul primar, pozitiv al fiinţii noastre, ci avântul spre realitate. Ea n'ar putea fi concepută ca un scop în sine, ci ca frână a acelui elan. „Marele Anonim a implantat generos cunoaşterii individuale postulatul, imperativul necondiţionat al „adevărului" integral. Cunoaşterea individuală tânjeşte după adevăr, pradă unui elan adânc înrădăcinat în chiar „actul transcenderii", cu a cărui posibilitate e înzestrată. Totuşi Marele Anonim n'a îngăduit realizarea acestui elan spre adevăr, decât în ideea negativ a misterului. Orice altă cunoaştere e disimulare, prin censură, a transcendenţei. *Marele Anonim a pus în noi îndemnul irevocabil spre »adevăr», îndemn întemeiat în însăşi natura cunoaşterii, dar prin censura-i transcendentă ni-l refuză.* Suntem categoric îndemnaţi spre şi categoric opriţi dela acelaş lucru" (Censura transcendentă, p. 203).

Deci nu tendinţa spre realitate e pusă în om pentru a da de lucru stilului, ci invers, stilul e pus pentru a îngrădi năvala spre realitate. Năvala spre realitate e valul, stilul e aparatul care îl deviază şi dispersează; năvala spre realitate e foamea lupului, stilul e acela care-i aruncă, în loc de alimente, iluzii. Matricea stilistică nu e izvorul din noi, ci filtrul aşezat în calea izvorului.

Dar ce loc deţine religia în această năvală a fiinţii umane spre realitate?

Chiar după dl Lucian Blaga, ea deţine un loc de prim ordin. În deosebire de celelalte tendinţe umane spre realitate, religia exprimă setea omului după cele mai înalte regiuni ale realităţii, după ultimile coordonate ale existenţii. Numai metafizica mai exprimă o asemenea tendinţă a omului şi încă şi ea nu o tendinţă a întregului om, ci numai a cunoaştreii. In orice caz religia e nu mai puţin decât metafizica, ci mai mult, după dl Lucian Blaga. »Aci e locul să arătăm prin ce se deosebeşte religia de celelalte încercări revelatorii ale omului, adecă de metafizică, de artă, de ştiinţe... In artă, încercările revelatorii nu privesc neapărat elementele ultime sau coordonatele înseşi ale misterelor existenţii, ci orice mister şi orice aspect al acestuia... In ştiinţă, deasemenea încercările privesc orice mister şi orice aspect al acestuia. Intre metafizică însă, şi religie, constatăm oarecare similitudine de interese, şi uneori chiar de mijloace; căci metafizica tinde ca şi religia să reveleze elementele ultime, coordonatele însele, ale misterelor existenţii. Metafizica participă preponderant sau exclusiv pe calea »cunoaşterii» la ordinea pe care omul şi-o revelează. Prin religie fiinţa umană se autototalizează în faţa ordinei ce şi o revelează, adică fiinţa umană participă la ordinea în chestiune cu cunoaşterea, cu afectele etc.» (Religie şi Spirit, pg. 180—181).

Ce însemnează aceasta? Că în religie se exprimă mai radical, mai pasionant năvala fiinţii umane după realitate, adecă adâncurile ei, substanţa ei. Iar acest fapt, ca şi acela că ea nu se mulţumeşte cu orice realitate, ca ştiinţa, ci tinde după ultimele coordonate, arată mai mult decât o deosebire accidentală între ea pe de o parte şi artă, ştiinţă şi metafizică pe de alta; arată o deosebire esenţială, pe care dl Lucian Blaga n'a explicat-o câtuşi de puţin, ci s'a mulţumit să constate cele două note caracteristice ale ei. Probabil că însaşi definiţia Dsale, deşi justă în elementele pe cari le cuprinde, fiind insuficientă, nu-l îndemna şi nu-i permitea o explicaţie. (Asupra acestui punct vom reveni). Dar noi ne putem urma demonstraţia şi numai cu ceeace oferă dl Lucian Blaga.

Religia fiind cea mai pasionantă năvală a fiinţii umane spre realitate şi anume spre cea mai principală realitate, iar în general năvala spre realitate fiind substanţa fundamentală a omului, urmează că religia e cea mai centrală expresie a acestei substanţe fundamentale umane.

Ea e mai adâncă decât stilul, mai una cu fiinţa umană.

Mai mult chiar. Dacă năvala omului spre realitate ar viza numai regiuni mai modeste, ca ştiinţa de pildă, Marele Anonim n'ar avea nici un motiv să-i pună frâna censorială a stilului, întrucât nu sar mai simţi primejduit de indiscreţia omului. Dacă n'ar avea omul tendinţa să-l cunoască pe el, prin urmare dacă n'ar exista în om impulsul religios, stilul n'ar avea rost. (Ideea principală a dlui Blaga în scrierea „Censura Transcendentă" este că Marele Anonim a pus în om această censură din teamă de făptură, pentru a se apăra de ea).

Cauza pentru care Marele Anonim pune în om frânele stilului este tendinţa religioasă a acestuia. Religiositatea omului este prin urmare cauza mai adâncă a stilului şi nu viceversa. Odată ce n'ar mai exista în om această sete după Absolut manifestată prin religie, stilul nu şi-ar mai avea raţiunea de-a fi. Probabil dl Lucian Blaga căutând acum să slăbească religiositatea omului, voeşte să desfiinţeze stilul şi prin urmare titlul de glorie al filosofiei Dsale.

Am putea conchide din consideraţiile anterioare: prin urmare spiritualitatea românească nu poate fi concepută fără ortodoxie, întrucât nu poate fi concepută ca stil ce funcţionează în gol, ci ca stil aplicat esenţial impulsului mai adânc religios, dând ca rezultat ortodoxia.

Desigur noi nu cunoaştem nici una din manifestările fiinţii noastre individuale sau etnice, decât determinată de »matricea stilistică». Dar ar fi greşit să spunem că nu cunoaştem nimic afară de matricea stilistică. Ceeace cunoaştem din noi e un întreg format din acel impuls spre realitate, a cărei inimă este religiositatea, şi din categoriile stilistice.

Deşi dl Lucian Blaga nu se încrede în mărturia conştiinţei universal, umane despre caracterul obiectiv al atâtora din cunoştinţele noastre, totuşi admite măcar mărturia conştiinţei despre existenţa principială a unei realităţi obiective — deşi necunoştibile — şi despre tendinţa fiinţii noastre spre »adevăr», adecă spre întrarea în legătură cu ea. Deşi cu alte cuvinte, afirmă că tot conţinutul cunoaşterii noastre este creaţia subiectivă a matricei stilistice, totuşi recunoaşte că prin ea ştim cel puţin că realitatea transubiectivă există. Cunoaşterea noastra, modelată de factorii stilistici, nu cuprinde nimic pozitiv din realitate, dar totuşi e un semn al realităţii, e o dovadă că realitatea există obiectiv.

Prin aceasta recunoaşte că manifestările noastre religioase şi metafizice nu sunt exclusiv produsul matricei stilistice, ci impulsul mai adânc dar deviat al fiinţii noastre după realitate.

Astfel ortodoxia noastră nu reprezintă numai un produs arbitrar al stilului românesc, care prin urmare s'ar putea dispensa de asemenea producţie, ci în ea este un element mai adânc decât stilul, dar necesar pentru existenţa şi funcţionarea stilului. Stilul are lipsă mai ales de ea ca să funcţioneze şi să se manifesteze, fără ortodoxie n'ar funcţiona, n'am cunoaşte şi deci nici n'ar exista un stil românesc. Spiritualitatea românească se revelează în mod esenţial prin ortodoxie.

Dl Lucian Blaga ar putea obiecta: elementul acesta mai adânc şi necesar stilului românesc, este religiositatea, dar nu ortodoxia; aceasta, ca modalitate religioasă determinată de stilul românesc, se datoreşte acestui stil, e subordonată lui şi deci e o parte mai puţin esenţială a românismului, putându-se face abstracţie de ea, sau putându-se lua chiar atitudine împotriva ei în operile cari exprimă »românescul».

Obiecţiunea însă ar fi caducă. Nu numai religiositatea indeterminată este un element esenţial pentru constituirea şi fiinţarea românescului, ci şi religiositatea ca ortodoxie.

Dacă dl Lucian Blaga persistă pe lângă teoria Dsale despre stil, etnicul românesc nu poate cunoaşte şi trăi religiositatea în altă formă decât ca ortodoxie, care nu este altceva decât religiositatea generală cu amprentele stilului românesc.

Deci pe de o parte religiozitatea ca impuls general omenesc este necesară pentru constituirea şi funcţionarea stilului românesc şi e mai adâncă decât el. Pe de altă parte această necesitate ia sub influinţa stilului forma ortodoxiei.

Dacă am spus că religiositatea, elanul spre realitatea supremă, este mai adâncă în fiinţa umană, decât stilul, nu am înţeles că spaţial e mai adâncă, sau cronologic mai originară, ci că e mai esenţială omului, mai caracteristică, mai necesară lui. In realitate, în concret, religiositatea este în om totdeauna deodată cu stilul lui, ca un întreg: Religiositatea poporului român se află în concret numai ca ortodoxie. Esenţialitatea românească are formă ortodoxă. Ortodoxia este *adâncul nostru.* Faptul că e al *nostru* nu trebue să fie motiv de închipuire că noi am creat-o şi deci ne putem şi lipsi de ea, fie înlocuind-o cu ceva analog, fie lăsând locul liber. Fără acest *adânc* nu mai putem avea nici ceva al *nostru.* Ne perdem pe noi înşine.

* * *

Ne-am străduit să punem în lumină un adevăr incontestabil.

Totuşi ar fi posibil ca dl Lucian Blaga, în ciuda acestor evidenţe şi cu riscul de-a se plasa dincolo de orice cadru logic de discuţie, să susţină că stilul are o astfel de independenţă şi de suveranitate în raport cu religia, încât chiar dacă aceasta este o manifestare ce angajează toate puterile omeneşti, cunoaştere, voinţă, sentimente etc., totuşi felul cum lucrează acestea e determinat de stil, iar stilul e dincolo de ele, necondiţionat de lucrarea lor, capabil să existe şi fără această lucrare a lor. O asemenea teză ar duce pe deoparte la un determinism stilistic absolut şi la transformarea întregei vieţi sufleteşti şi morale într'o iluzie. O astfel de susţinere ar însemna că nimic din ceeace cunoaşte omul nu are o influinţă asupra lui, că o voinţă reală, prin care omul să poată avea în urma unei anumite comportări, un efect asupra sa, nu există. Tot ce ne spune conştiinţa ar fi în acest caz o înscenare iluzorie şi o producţie fatalistă a stitului. Insaşi religia ca mijloc de autotalizare ar fi o iluzie. Dar atunci cum ne-ar putea convinge dl Blaga că stilul D sale nu e o iluzie? Cum ne-ar putea convinge că ceeace cugetă ca necesar, experiază, crede şi simte toată lumea e o iluzie, iar ceeace susţine D-sa singur nu e iluzie?

Dar şi în cazul când ar susţine un asemenea determinism absolut stilistic, odată ce religia e forma principală în care stilul se manifestă, ea ar apărea ca o expresie necesară a »românismului«.

D. STĂNILOAE

Instalare de episcop

Duminecă, 31 Mai, a avut loc solemnitatea instalării P. S. episcop al Bisericii luterane germane din România, Wilhelm Staedel.

După ceremonia religioasă din biserica evanghelică în cadrul căreia noul episcop a rostit o predică bogată şi impresionantă, P. S. Sa a primit diferitele delegaţii în reşedinţa episcopească.

Din partea I. P. S. Mitropolit Nicolae a participat I. P. C. Sa Păr. Arhim. vicar Teodor Scorobeţ şi P. C. Păr. Dr. Spiridon Cândea, iar Academia teologică a participat prin P. C. Sa Păr. rector Dr. D. Stăniloae şi Prof. Dr. N. Terchilă.

La cuvintele de urare pe cari le-a rostit I. P. C. Sa Păr. Arhim. Teodor Scorobeţ, noul episcop a răspuns cu alese mulţumiri şi cu dorinţa ca să se iniţieze o lucrare de cât mai strânsă apropiere între cele două Biserici, spre binele creştinismului şi al popoarelor.

Comemorarea Mitropolitului Şaguna

— Solemnitatea dela Universitatea Cluj—Sibiu. — Pelerinajul la mausoleul din Răşinari —

La Sibiu

Universitatea Ardealului a glorificat, în ziua de 31 Mai 1942, marea figură de luptător preot şi creator a Mitropolitului *Andrei Şaguna.*

Festivitatea a fost cinstită prin participarea dlui Prof. *Mihai Antonescu,* vicepreşedintele Consiliului de miniştri, însoţit de numeroşi membri ai guvernului. Cincisute de studenţi bucureşteni, sosiţi în cetatea Sibiului pentru serbarea zilei, au împrumutat festivităţilor un avânt şi un colorit şi mai viu.

Dl Prof. Mihai Antonescu, sosit cu avionul în aerodrom, este salutat de dl prefect col. *Vasile A. Mihăilescu* în numele cetăţenilor judeţului Sibiu şi de dl *Dr. A. Dörr,* primarul municipiului, în numele cetăţenilor oraşului.

Iluştrii oaspeţi sânt apoi conduşi în sala Senatului universitar; ear în sala de lectură a bibliotecii s'a desfăşurat solemnitatea academică, în faţa unui distins auditoriu, din care făceau parte şi delegaţiile studenţimii din ţară.

După cuvântul de bun sosit, rostit de dl rector *Iuliu Hăţeganu,* şi al dlui *Radu Stanca* în numele studenţilor locanici, — a luat cuvântul dl prof. Mihai Antonescu vice-preşedintele Consiliului de Miniştri, zicând:

Inalt prea Sfinţite, domnule rector, domnilor decani, domnilor profesori, studenţi dragi,

Guvernul Mareşalului Desrobitor se cinsteşte luând parte azi la sărbătoarea bisericii şi a Universităţii Ardealului nostru. (Aplauze). Nu este în această participare numai voinţa de a mărturisi grija şi considerarea noastră pentru două instituţiuni de frunte ale vieţii noastre naţionale, ci, în această participare, vă rog să vedeţi cinstirea pe care guvernul o face Ardealului însuşi. (Vii aplauze). Ardealul nu este pentru noi un pământ de provincie. Ardealul este istoria naţională însăşi. Pe pământul Ardealului ne-am zămislit fiinţa, atunci când două mari imperii, Imperiul dac şi Imperiul roman s'au înfruntat şi din moartea lor ne-am născut noi, straje a acestei glii. Pe pământul Ardealului, în codrii Carpaţilor noştri de totdeauna, veac de veac, neamul nostru a înseilat suferinţă de suferinţă atunci când cutropirile asiatice deslănţuiau potopul lor de întuneric asuprea bătrânei civilizaţii a Continentului, ieri ca şi azi.

Din acelaşi creştet de viaţă românească, din Carpaţii Ardealului, a pornit descălecarea voevozilor noştri şi prin lupta lor au întemeiat zidirea principatelor româneşti, care au resfirat neamul pe plaiurile Munteniei şi ale Moldovei, pe întinsul Dunării şi al Mării negre.

Tot aici, în inima Ardealului, în Alba-Iulia, şi-a înfipt în istorie misiunea de ziditor al unităţii noastre, Mihai Vodă Viteazul, atunci când împlinind un rost european de apărare creştină a civilizaţiei şi de unire cu împăratul german, împotriva năvălirilor, a aşezat pentru veacuri nu numai unitatea noastră creştină, dar însuşi destinul, sensul pestinului nostru naţional. (Aplauze). Aci pe pământul Ardealului, în zumzetul clopotelor ridicate de credinţa noastră creştină, biserica Ardealului păstrătoare de suflet a unui neam obidit, a ridicat catapetesme de mândrie şi a renăscut neamul din suferinţă, deschizându-i drumul dreptăţii prin cuvântul amvonului şi în răsunetul şcoalei româneşti. De aceea Ardealul, nu este un pământ, o provincie.

Ardealul suntem noi toţi, este istoria noastră, este sufletul nostru însuşi. (Aplauze furtunoase).

Ceea ce este pământul Rinului cu tradiţiile lui, cu mitologia lui, pentru marele popor german, ceea ce sunt şi vor rămâne munţii Berchtesgadenului pentru luptătorii lui Adolf Hitler, este şi rămâne pentru noi pământul Carpaţilor noştri. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Iubim Ardealul.

Şi cum o mamă îşi adoră pruncul pe care aducându-l pe lume i-a dat leagănul prin mare suferinţă, ne este scump Ardealul pentru că el este leagănul suferinţelor noastre. (Vii aplauze).

Năframa neamului în care plânsetul veacurilor s'a adunat şi ne-a spălat suferinţa, este plină de lacrimile Ardealului nostru. (Vii aplauze).

De aceea aşa trebue să vedeţi prezenţa guvernului la această sărbătoare a Universităţii ardelene, ca o cinstire naţională, ca o cinstire a Ardealului însuşi. (Vii aplauze).

Să nu aşteptaţi dela mine azi mărturisiri şi declaraţii.

Noi nu măcinăm cuvintele prin repetirea lor, nefolositoare, şi nici nu le repetăm pentru a ne închipui numai aşa că credem în ele.

Lăsăm altora să facă din cuvinte instrumente de veacuri naţionale (aplauze).

Noi nu participăm la istorie prin cuvinte ci prin faptă, prin jertfă şi prin sânge. Această este contribuţia noastră la zidirea Europei noui...

Intr'un an numai Dvs. Universitatea pribeagă v'aţi regăsit puterea de a întemeia aci, în Sibiul trecutului nostru, nouă aşezare, dând exemplu în înăuntru şi în afară de puterea de creaţie, de organizare românească.

Tu, Universitate rătăcitoare, dvoastră profesori şi dvoastră studenţi care purtaţi în cuget, stigmatul aspru al desrădăcinării, arătaţi neamului, că neamul românesc ştie şi din suferinţa sa să şi facă puteri de împlinire şi din sângele desrădăcinării toarce puteri de credinţă în care se înalţă onoarea soldatului român şi se varsă sângele lui pentru Europa de mâine, pentru Europa de dreptate şi de onoare. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate). —

La sfârşit, dl Mihai Antonescu a decorat pe rectorul universităţii şi pe decanii facultăţilor, în numele Suveranului şi al Guvernului Mareşalului Antonescu, remiţând insignele ordinului, Coroana României în gradul de mare cruce.

Ieşind din palatul Universităţii, dl Prof. M. Antonescu şi membrii Guvernului au fost oaspeţii I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae.*

La masă I. P. S. Sa a rostit următoarele:

Domnule Prim Ministru, Vă rog să-mi daţi voie să Vă mărturisesc cu această ocazie o nestrămutată convingere a mea:

Celace leagă pe oameni, mai presus de orice, este indentitatea principiilor pe cari îşi razimă rostul şi acţiunea lor. Nu este nevoie de o întâlnire zilnică pentru ca această legătură să existe.

Pot să vă spun, Domnule Prim Ministru, că o asemenea legătură am simţit existând între noi din aceea zi în care mi-aţi mărturisit că raporturile existente între Biserica şi Statul nostru fiind verificate de întreaga noastră istorie ca tot ce poate fi mai folositor pentru viaţa neamului, socotiţi e de prisos să Vă gândiţi a aduce în această privinţă vre-o modificare, punând în discuţie laturea cea mai stabilă şi mai sănătoasă a existenţii noastre.

Neamul trece prin ceasuri grele, dar trebue să ne facem toţi datoria, nu numai muncind în afară, ci luptându-ne să deschidem înăuntru adâncuri cât mai mari neamului nostru, să-i pregătim un suflet nou. Slujitorii bisericii au fost şi vor fi întotdeauna slujitorii neamului.

De aceea biserica în Ardeal se străduieşte să fie şi azi la înălţimea tradiţiilor ei, şi demnă de datoria de a sta, în orice împrejurare, în slujba marilor interese ale neamului. Noi dăm fără precupeţire Regelui Mihai I, Mareşalului Antonescu şi Dvoastră, domnule Prim-ministru, tot concursul pe care-l putem da. Biserica ardeleană are neclintita încredere în Dumnezeul părinţilor noştri.

Dl vice-preşedinte al Consiliului de miniştri a spus: *Inalt Prea Sfinţite. Vă exprim toată gratitudinea mea şi a colegilor mei pentru primirea care mi-aţi făcut-o. Vă exprim în acelaşi timp calda mea recunoştinţă pentru cuvintele cu care ne-aţi întâmpinat. Şi eu, Inalt Prea Sfinţite, mi-am dat seama din primul ceas că găsesc în Inalt Prea Sfinţia Voastră nu numai un păstor al faptei ziditoare a lui Şaguna, dar am simţit că prin fapta Inalt Prea Sfinţiei Voastre biserica Ardealului poate fi nu numai un instrument pentru păstrarea ordinei spirituale, dar este chemată să contribue alături de şcoală la întemeierea unui suflet românesc. Aceasta este marea misiune a Mareşalului Antonescu şi a noastră a tuturor de a zidi suflet nou neamului, nu numai ţara nouă a Regelui Mihai I. Suntem într'un popas de istorie nouă.*

Aşezări bătrâne pe continent se surpă.

State, care stau altădată prestigios în faţa noastră ca socluri de veacuri, se prăbuşesc.

Dincolo de orice cuvânt de ideologie sau de propagandă, este sigur, Inalt Prea Sfinţite, că azi se plămădeşte o lume nouă. Suntem la răscruce de veacuri. La fel, ca la sfârşitul antichităţii, în prăbuşirea unor aşezări bătrâne în care sufletul murise, a venit un semn de isbăvire coborând crez nou de viaţă.

Azi trăim un ceas care se aseamănă prin prăbuşire, prin frământări cu epoca acea grea dela sfârşitul antichităţii, când imperii străvechi muriseră şi când de dincolo de pământul bătrân al Europei mulţimi din întuneric apăsau şi ameninţau viaţa celor de aici. Avem datoria faţă de noi înşine, ca români şi ca oameni, să răscolim în acest trecut şi, din învăţămintele luptei şi din învăţătura celui care a coborât ca un îndreptar într'un ceas de răscruce, să luăm puteri de înoire pentru a înfrunta aceste vremuri cu toată credinţa şi cu toată puterea noastră. Suntem un popor creştin, adânc creştin.

Sufletul nostru are rădăcini de veacuri. De aceia Inalt Prea Sfinţite convingerea că prin puterea mistică ce străfueşte sufletele noastre şi ne poate înălţa oricând prin îndemnul de organizare a bisericii şi şcoalei noastre, vom împlini o nouă mistică naţională întemeind un suflet de român nou şi ridicând neamul pe culmile morale, vrednice de un popor de ostaşi credincioşi.

La Răşinari

Un cortegiu impozant de pelerini, alcătuit din înalţii oaspeţi, de preoţi, studenţi şi alţi învitaţi, s'a oprit în faţa mausoleului dela Răşinari, unde I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* slujeşte parastasul de pomenire a neiutatului păstor sufletesc al neamului, Andrei Şaguna, rostind cuvântul publicat în fruntea ziarului nostru de azi.

A luat apoi cuvântul dl Prof. Mihai Antonescu, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri zicând:

Inalt Prea Sfinţite, părinţi români, tineret drag, — obişnuit aducem la crucea mormintelor îngenunchierea creştină şi închinarea recunoştinţei.

Mormântul lui Andrei Şaguna nu este însă o simplă cruce la care să ne îngenunchiem cu pietate. Mormântul lui Şaguna e un altar naţional, pentrucă Şaguna este unul din ctitorii spirituali ai acestui neam. La moartea ziditorilor de ţară şi a ctitorilor de neam aduci puterea credinţei şi spovedania voinţei de împlinire. Şaguna este unul din marii ctitori ai unităţii noastre. Cel dintâi care a înţeles că unitatea unui neam nu se împlinişte prin vorbe, ci prin pregătire şi credinţă.

Pentru a împlini unitatea românească, Mihai Viteazul a pregătit unirea religioasă prin aşezământul religios din 1596, care făcea din biserica Ardealului şi a ţării româneşti una singură. Şi-a împlinit unitatea noastră prin barda luptei lui înfăptuitoare. Mihai Vodă Viteazul a fost prăvălit.

Unitatea politică a luptei s'a stins ca un fulger în noaptea suferinţei româneşti. Dar din veac, prin semnul crucii şi al unităţii religioase, a răsărit Şaguna, marele cârmuitor al bisericii Ardealului, care reluând aşezământul lui Mihai Viteazul a dat temelii noui ridicând cugetul Ardealului prin fapta naţională a bisericii şi prin înălţarea ţărănimii noastre trudite. Azi la mormântul lui Şaguna aduc nu numai pietate şi recunoştinţă, aduc închinarea faptei Mareşalului desrobirii, care continuând tradiţia strămoşească de a ne face loc în istorie prin spadă şi prin cruce, duce azi dincolo de Nistru cuvântul credinţei noastre de totdeauna, renăscând în istoria noastră naţională scrisă de sângele ostaşilor, crezul lui Mihai Viteazul şi al marelui mitropolit Şaguna. Azi slujim aceleaşi credinţe nu prin cuvinte, ci prin sângele nostru...

Ţăranilor din Răşinari, din Răşinarii care cuprind în sânul lor ca un tezaur cripta aceasta de închinare a bisericii ardelene, Răşinarilor din care a răsărit poetul pătimirii noastre, le mărturisesc voinţa noastră de a sluji idealul de dreptate al lui Şaguna, care a iubit poporul, ţărănimea şi slujitorii, ridicându-i prin munca şi fapta lui zilnică.

Drept închinare pentru marele slujitor al ţărănimei ardelene de altădată, rostesc azi voinţa Mareşalului Antonesc de a realiza odată cu dreptatea naţională şi dreptatea socială, ridicând ţărănimea neamului nostru şi făcând ca neamul întreg să muncească pentru rosturile noui ale ţărănimii noastre. Cu acest crez, urez bisericii Ardealului să dea mulţi ctitori vrednici şi mari ca Andrei Şaguna, pentru că ei vor rezema neamul şi istoria noastră". —

*

La ora 6 seara înalţii oaspeţi au părăsit Răşinarii. Vice-preşedintele Consiliului a plecat cu avionul la Bucureşti.

Bibligrafie

Lespezi de altar, de P. S. Sa Episcopul Orăzii **Dr. Nicolae Popoviciu.** Beiuş, 1942. Pg. 176. Lei 200.—

P. S. Episcop al Orăzii, una din cele mai proeminente figuri ale ierarhiei noastre deşi cel mai tânăr dintre membrii Sfântului Sinod, a dat de curând la iveală o carte, purtând mult grăitorul titlu: Lespezi de altar. — Cartea este lipsită de prefaţă, nu are niciun cuvânt lămuritor, şi aceasta pare cel puţin un lucru neobicinuit într'o vreme în care prefeţele au devenit prilej de laudă proprie pentru cei ce scriu câte o carte sau chiar şi numai câte o cărticică, pe care o întitulează volum. La dreptul vorbind, o prefaţă la cartea pe care a publicat-o P. S. Nicolae al Orăzii era şi de prisos, căci ce se putea scrie mai plin de sens şi mai potrivit pentru o prefaţă decât ceiace cuprinde însuş titlul? Titlul însuş e o prefaţă unică în felul ei pentru o carte, iar cartea P. S. Nicolae este şi ea o prefaţă la o viaţă de ocârmuire vlădicească creatoare. Intr'adevăr, cartea, care înmănunchează mai ales cuvântări vrednice de Antologie, se prezintă în întregimea ei ca o prefaţă a vieţii unui arhipăstor care-ţi dă numai o mică parte, un simplu cuvânt înainte, din ceeace va putea realiza prin puterile cu cari este înzestrat. După dimensiunile şi calitatea lespezilor de altar, pe cari le găseşti în cartea P. S. Nicolae, poţi pricepe dimensiunile şi frumuseţea catedralei pe care s'a legat P. S. Sa prin slujba vlădicească să o ridice ca pe o cetate nebiruită a Ortodoxiei şi a Românismului, la graniţa de Vest a Ţării. Duhul care pulsează în cuvântul şi în scrisul P. S. Sale, este duhul înoi-

itor şi ziditor de lăcaş nou în pământ nou, duh răscolitor de energii şi semănător de viaţă.

Prefaţa vieţii P. S. Sale, cuprinde pe lângă adevăruri de temelie, pe lângă valori cari formează centrul dinamic al vieţii Sale, încă şi primele realizări, primele înfăptuiri pe teren. Deşi, şi aceste înfăptuiri nu sunt decât un cuvânt înainte la cele ce vor mai urma, ele impresionează într'un mod deosebit şi te fac să simţi o trezărire de mândrie şi de încredere în virtuţile neamului tău, în puterea credinţei tale, şi prin ele se adaugă la temeiurile nădejdii tale de mai bine, o masivă lespede de optimism. Ierarh cu rară pregătire cărturărească, şi monahicească, înzestrat şi cu o energie greu de egalat, P. S. Nicolae al Orăzii este o podoabă a Ortodoxiei noastre şi un exemplar de elită al neamului românesc. In scurtul timp, de când păstoreşte la graniţa de Vest, P. S. Sa a polarizat în jurul său toate energiile creatoare din ţara Bihariei, şi sprijinit de toată suflarea credincioşilor săi, a purces la realizări, cu cari cei mai mulţi nu se pot lăuda nici la sfârşitul vieţii; necum după 5—6 ani de muncă în via Domnului.

Neobosit, modest, aspru cu sine şi blând cu alţii, a lucrat în tăcere, a lucrat temeinic şi cu râvnă sfântă de apostol. Munca sa şi ascendentul mare pe care şi-l dobândise asupra întregului popor pe care l-a păstorit, l-au făcut să fie socotit foarte primejdios de către Unguri şi să fie expulzat în mod barbar în toamna lui 1940. Insăşi această expulzare este o dovadă grăitoare pentru vrednicia ierarhului care a zidit singurele cazemate trainice la graniţa la care a fost aşezat cârmuitor.

Crescut în şcoala I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. S. Episcop al Orăzii cinsteşte prin realizările sale în mod deosebit, atât şcoala, cât şi pe întemeietorul şi ocârmuitorul ei.

Dar, asupra cărţii P. S. Sale şi asupra vrednicilor pe cari le mărturiseşte ea, cuvântul ar putea zăbovi îndelung şi cu bună plăcere, fără a putea reda fidel ceeace cuprinde, ceeace ea poate spune direct şi ceiace poate sugera, de aceea pentru a o lăsa să grăiască prin sine şi direct, oprim însemnarea asupra ei şi o recomandăm căldurós tuturor celor ce vor să se cuminece dintr'o credinţă vie viu mărturisită, din credinţa care-şi găseşte împlinirea în fapte, căci acesta e caracterul propriu al cărţii P. S. Nicolae: o mărturisire vie de credinţă împletită la fiecare filă cu faptele cari o confirmă.

L. STAN

INFORMAŢIUNI

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a plecat Miercuri, 3 Iunie c., la Bucureşti, pentru a lua parte la şedinţele Sinodului permanent şi pentru a rezolvi mai multe chestiuni bisericeşti.

I. P. S. Sa s'a întors Vineri, 5 Iunie c., la reşedinţa Sa.

Premiat. La ministerul culturii naţionale în Bucureşti s'au întrunit, în 30 Mai 1942, comisiile pentru acordarea premiilor naţionale: al prozei literare româneşti şi al picturii. Discutându-se asupra operelor prozatorilor celor mai proeminenţi, a fost declarat ca laureat al premiului naţional pentru proza literară părintele *Gala Galaction*. (Pr. Gr. Pişculescu).

Dela Consiliul de patronaj. In 29 Mai 1942, s'a ţinut la prefectura judeţului Sibiu, şedinţa Comitetului judeţean de Patronaj Sibiu, sub preşedinţia dlui Colonel *Vasile C. Mihăilescu*, noul prefect al judeţului. Noul preşedinte a pronunţat o călduroasă cuvântare, aducând salutul său celor prezenţi, şi îndreptând un cuvânt de omagiu, d-nei Maria Mareşal Antonescu, preşedinta Consiliului de patronaj, şi membrelor din comitetul central. Intrându-se în ordinea de zi, comitetul a hotărât crearea de depozite de lemne şi alimente pentru iarna viitoare, a delegat câte un membru în comisiile de licitaţie şi recepţie, şi în fine a procedat la organizarea echipelor de control la spitale, ş. a. Cu acest prilej au fost cooptaţi noui membri în comitet, şi, la propunerea dlui prefect, au fost proclamaţi preşedinţi de onoare, pe lângă I. P. S. S. mitropolitul Nicolae al Ardealului, şi d-nii: General de corp de armată Nicolae Măcici, Dr. Iuliu Haţieganu, rectorul Universităţii şi Dr. Ioan Papp, prim-preşedintele curţii de apel.

Promovat. Cucernicia Sa, păr. *Ioan Chioariu*, parohul bisericii din Sibiu, suburbiul inferior, de peste Ţibin, a fost promovat, în 28 Mai 1942, doctor în teologie „cu distincţie" de către facultatea de teologie din Cernăuţi. Parohul „măerenilor" este şi un iscusit purtător de condei între fruntaşii clerului nostru.

Fapte generoase şi creştineşti. Duminecă în prima zi de Rusalii, dl Mareşal Ion Antonescu, reprezentat de către prefectul judeţului T. Mare, dl Col. *Traian Antohi*, a botezat al 6-lea copil al eroului *Gheorghe Muntean*, din Comuna Bratei, mort în luptele pentru ţară şi cruce. Dumineca s'a slujit utrenia şi sf. Liturghie de către parohul locului Miron Maier. Apoi tot poporul în frunte cu prefectul judeţului şi suita sa au eşit cu crucea şi praporii la hotar. Aici Păr. M. Maier a săvârşit slujba prescrisă de Molitvelnic la astfel de ocazii. Răspunsurile au fost date de corul bis. condus de dl înv. I. Căbuz. Dupăce a fost botezat întreg poporul, s'a continuat în sf. Biserică ceremonia botezului fiului eroului Gh. Muntean. La acest prilej păr. M. Maier, într'o cuvântare impresionantă, a arătat bucuria ce o simte când cererea făcută de către C. Sa, în care a arătat situaţia grea în care se află Văduva eroului, a fost ascultată de către conducătorul Statului şi ocrotitorul orfanilor, Mareşalul Ion Antonescu. Mulţumeşte Dlui Mareşal pentru acest nobil gest creştinesc şi pentru suma de 22.000 (douăzecişidouă demii) Lei, trimişi acestei văduve prin poştă de către Preşedenţia Consiliului de miniştri. Apoi a mulţumit dlui prefect Col. Traian Antohi care a spus că să se cumpere orfanilor o vacă, completând suma din fondul Comitetului de Patronaj judeţean. Dl prefect a mai dat haine noului botezat în sumă de 10.000 Lei. Ear văduvelor de război Sofia Mihu şi Aurelia Mateiu dl prefect le-a dăruit un ajutor de câte 2000 Lei. Acest gest a făcut bună impresie asupra credincioşilor din comuna Bratei. Relevăm şi de astă dată buna îngrijire a păr. Maier, care ca un adevărat părinte sufletesc ocroteşte pe cei necăjiţi.

Coresp

Concert românesc în Cluj. Corul catedralei ortodoxe române dela Cluj, sub măeastra conducere a Părintelui consilier *Laurenţiu Curea*, a dat, în Sâmbăta Rusaliilor, ora 18, în sala festivă a palatului băncei „Albina"-Cluj, în scop de binefaceri, un prea izbutit concert, ascultat de-o aleasă asistenţă. S'au executat cântări religioase şi melodii poporale, urmărite cu tot interesul celor iubitori de frumosul artistic.

Sfinţire de monument. In comuna Blăjeni Plaiu, protopop. Zarandului, s'a făcut în 25 Mai a. c., sfinţirea unui *Monument al Eroilor* din anii 1914—1918 şi 1941, — între eróii anului din urmă figurează şi numele regretatului Dr. Virgil Şortan. Actul sfinţirii s'a săvârşit de 4 preoţi: Candin Stanciu, parohul local, Miron Popovici, Petru Stanciu şi Simeon Hărăguş, în faţa unui mare număr de credincioşi din localitate şi din parohiile vecine. Au cuvântat poporului, la acest prilej, preoţii M. Popovici, C. Stanciu, subliniind însemnătatea zilei pentru satul Blăjeni din ţara Zarandului, sat care în marele război trecut a dat 120 de eroi, ear în cel actual a mai dat, până acum, 12 viteji; pentru toţi cei decedaţi se vor înălţa, an de an, cucernica rugăciune în faţa acestui monument.

Cor.

Sectarii. *Conform ordinelor superioare: S'a hotărât ca toţi membri sectelor religioase, neautorizate de ministerul cultelor, să fie trimişi imediat în organizaţiile de muncă de pe Bug.*

Nr. 10—1942 (43) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Codreni (Jacul),** din protopopiatul Sighişoara, public prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela data apariţiei acestor rânduri în „Telegraful Român".

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă cu toate dependinţele necesare în stare foarte bună.
3. Grădină de zarzavat şi grădină cu pomi.
4. Zece jugăre sesiune veche, alte zece jugăre sesiune nouă.
5. Una ferdelă porumb sfărmit dela fiecare familie; văduvii dau jumătate.
6. Doi stânjini lemne de foc tăcute şi aduse de parohieni.
7. Venitele stolare stabilite pentru întreg protopopiatul.
8. Una jumătate zi de lucru cu carul sau o zi întreagă cu braţele.

Concurenţii îşi vor trimite petiţiile în termenul dat însoţite de documentele prescrise în regulamentul pentru parohii şi de încuviinţarea de candidare exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit subsemnatului Oficiu şi cu prealabila aprobare a noastră se vor prezenta în parohie Dumineca sau sărbătoare spre a sluji în biserică, a cuvânta şi fi cunoscuţi de credincioşi.

Sighişoara, 14 Februarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Codreni

Emilian Stoica
protopop

Nr. 34—1942 Odorheiu (44) 2—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile pentru întregirea parohiei de clasa III a **Săcel,** din protopopiatul Odorheiu, ataşată provizor la protopopiatul Sighişoara.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială veche 5 jugăre, nouă 20 jugăre; arător şi fânaţ cl. II-a.
3. Folosinţa cimitirului vechi.
4. Până la clădirea casei parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă potrivită pe seama preotului.
5. Lemne de foc una soarte din pădurea composesoratului.
6. Câte o ferdelă de porumb şi una de ovăs de fiecare familie.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs însoţite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, inclusiv încuviinţarea de a concura, exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului subsemnat.

Concurenţii se vor prezenta în parohie cu încuviinţarea prealabilă a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, 16 Mai 1942.

Oficiul protopopesc al Sighişoarei

Emilian Stoica
protopop

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 289—1942 Prot. (45) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Ocna-Sibiu,** parohia a doua de sus, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială de 21 jugăre fânaţ şi arător, din care 9 jugăre sunt din Reforma agrară.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în terminul indicat, totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezinta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sfântul altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, la 5 Mai 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Mihail Neagu
protopop

---

(41) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a **Văleni,** (protopopiatul Cohalm, jud. Făgăraş), se deschide concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială cu dependinţe gospodăreşti.
3. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil şi fânaţ, precum şi folosinţa cimitirului în suprafaţă de 1 jug.
4. O soarte de lemne, aduse în curtea parohială.
5. O ferdelă (20 l.) grâu dela circa 70 familii.
6. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de cuvenitele acte şi de încuviinţarea de candidare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, — concurenţii urmând să se prezinte în parohie — cu avizul protopopiatului, pentru a lua contact şi-a face cunoştinţă cu credincioşii.

Rupea, la 6 Mai 1942.

Alex. Brotea
protopop

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ, în parohia Hondol, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie, conform taxelor stabilite de consiliul parohial şi aprobate de oficiul protopopesc.
3. Două treimi din sumele ce se încasează pe discul al 2-lea.
4. Suma de 1200 lei anual din cassa bisericii.
5. In cazul că cel ales va voi să muncească la exploatarea minieră, se va interveni pentru a fi primit în serviciu.

Candidaţii odată cu prezentarea în parohie vor prezenta oficiului parohial şi actele: Diploma de absolvire a şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu, extrasul de botez, certificatul de moralitate dela oficiul parohial.

Din şedinţa consiliului parohial dela 3 Mai 1942.

Oficiul parohial ortodox român, Hondol

Pr. Aurel Guga
paroh

Văzut:

Teofil Chiffa
protopop

(40) 3—3

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidecezane

Anul XC — Sibiu, 14 Iunie 1942 — Nr. 24

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro[illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Cuvânt rostit de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae *al Ardealului*

la parastasul din 7 Iunie 1942, ținut pentru O. Goga, în Alba-Iulia

Acum patru ani mâna tainică a Providenții a curmat fulgerător firul vieții aceluia care a fost „poetul pătimirii noastre", aruncând un neam întreg în jale și durere adâncă. Și astăzi inimile ne sunt cernite de pierderea lui Octavian Goga și nu ne putem cu nici un chip împăca cu gândul că el nu se mai află viu și clocotitor de simțire și de bogăție sufletească printre noi.

In timpurile acestea de grele încercări naționale simțim cu o intensitate covârșitoare golul rămas pe urma lui în desfășurarea istorică a vieții românești.

Țara întreagă „cu codrii verzi de brad și cu câmpurile ei de mătasă", pe cari le-a cântat cu o dragoste transfigurată, îl plânge și astăzi, căci după pierderea ființii lui vii, a urmat și pierderea temporală a pământului care-i adăpostește oseminte. Ardealul, a cărui jale și „lacrimi multe, multe" dinainte de 1918, adunate de el în versuri neperitoare, a răscolit inimile și energiile pentru lupta decisivă de desrobire, ar avea azi din nou lipsă de simțirea lui, ca să-i cânte lacrimile ce le varsă iarăși și să-i trâmbițeze aspirațiunile actuale de izbăvire.

Octavian Goga a fost în zbuciumul său necurmat de poet și luptător, în personalitatea sa complexă după formele în cari a luptat, dar unitară în aspirațiile, în viziunea, în darurile și durerile sale, strigătul puternic al unui neam care s'a săturat de robie și care e conștient de frumusețea și de originalitatea spiritualității sale. In geniul, în simțirea și în acțiunea lui Octavian Goga voința neamului s'a manifestat atât de imperativ și de total, încât l-a dominat cu desăvârșire. Intreaga operă și activitate a lui Octavian Goga e izbucnirea etnicului nostru, care voia să trăiască și să simtă românește și să stăpânească pământul pe care spiritul lui și-a imprimat pecetea.

Românismul a fost tezaurul de simțire pe care l-a cântat în poezia sa răscolitoare; măririi efective a românismului și-a închinat tot scrisul și toată acțiunea sa politică de după războiu. Iubirea de neam l-a absorbit integral; toate fibrele simțirii sale se mișcau exclusiv sub dogoarea acestei pasiuni. Dar neamul el l-a văzut în adâncime, nu biologic sau într'o singură dimensiune. L-a văzut în adâncimile lui structurate de credința strămoșească. L-a văzut în jurul bisericii și în relație esențială cu cerul, așa cum e de fapt acest neam. Și l-a putut vedea așa datorită faptului că și-a trăit copilăria în casă de preot și în preajma sfântă a bisericii. Viața pământească a nației e împletită în toată poezia lui cu elementul sacru bisericesc. Iar naționalismul lui ca sistem de gândire și de acțiune politică și l-a definit, mânat de înțelegerea autentică a sufletului românesc, cu atributul de creștin.

Acum când viața lui pământească nu mai este între noi, după ce a ridicat în lumina eternă și strălucitoare a poeziei noi laturi ale sufletului românesc, după ce a îmbogățit inima generațiilor ce vor veni cu noi avânturi și le-a indicat noi culmi de mărire românească, din murmurul de recunoștință generală se înalță ca cel mai îndatorat glasul Ardealului, care mărturisește în fața celui care a luptat cu atâta izbândă pentru închegarea lui în trupul Țării, că nu va suporta noua robie a uneia din cele două jumătăți ale sale și va lupta pentru libertate, așa cum îi poruncește duhul lui Octavian Goga și tot exemplul vieții lui.

Ardealul se mărturisește în fața sufletului marelui său fiu ca unul și indivizibil, hotărît să înlăture stăpânirea nedreaptă care îi chinuește o parte din ființa sa și să redea bucuria libertății pământului în care se află mormântul lui. O spune aceasta în cetatea lui Mihai Viteazul, în care la 1 Decemvrie 1918 s'a pronunțat irevocabil hotărîrea lui de-a trăi în unitate politică toți Românii pe pământul lor strămoșesc.

Octavian Goga, fidel misiunii sale pământești, a rămas și acum cu frații robiți. De acolo el ne cheamă să punem capăt pătimirii sale și a unei părți a neamului. Ii făgăduim solemn că îi vom asculta și împlini chemarea.

Iar Biserica Ardealului, prin ale cărei străduințe și mucenicii sufletul românesc al Ardealului a putut păstra și în vremuri vitrege legătura cu neamul întreg și nostalgia după Țara-mamă, cântată la vremea sa de Octavian Goga, își îndreaptă către Tatăl ceresc rugăciunile sale, cerându-i să liniștească sufletul lui cu asigurarea că noua pătimire nu va dura și să-l încununeze cu cununa dreptății pentru slujba curată și mare ce a adus-o spre binele neamului său.

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

III

O filosofie religioasă anticreștină

Caracterul anticreștin al filosofiei dlui Lucian Blaga pornește din teoria gnoseologică a Dsale, dublată de o viziune corăspunzătoare despre centrul existenții sau Marele Anonim.

In privința gnoseologică, am văzut că Dsa admite o realitate transsubiectivă, dar nu admite posibilatea cunoașterii vreunui element pozitiv din ea. Toată cunoașterea noastră e sau *cvasicunoaștere*, adecă un produs subiectiv *ce ține locul* cunoașterii reale, sau *cunoaștere-negativ*, care este o transcendere reală a subiectivității, dar neconstând în altceva decât într'o conștiință a realității ca mister imposibil de cunoscut. Prin cvasicunoaștere omul își închipue că cunoaște realitatea, acordă cunoștințelor sale o adecvație cu realitatea; prin cunoașterea-negativ omul își dă seama că toate ideile sale despre realitate nu cuprind nimic din ea, dar tocmai prin aceasta e mai aproape de realitate. In fond însă prin nici una din aceste cunoașteri nu cunoaște nimic pozitiv din realitate. (»Ni se va concede, fără nici o rezervă, că misterul existențial e, atât prin cvasicunoaștere, cât și prin cunoașterea-negativ, pe deplin *apărat*. Prin cvasi-cunoaștere, care trebuie privită ca un pachet de disimulări, misterul e apărat, fiindcă în cadrul ei misterul nu se arată decât subiectiv mascat. Prin cunoașterea-negativ, misterul e apărat, fiindcă e atins numai ca »mister«. Censura transcendentă, pg. 157).

Se pune întrebarea, în fața acestei teorii: ce rost are o cunoaștere care nu e cunoaștere? Și în al doilea rând, strădania după un progres în cunoaștere și conștiința omului că are parte de el, nu cumva devine o simplă iluzie?

Dl Lucian Blaga răspunde: Cunoașterea are rost chiar dacă nu e cunoaștere pozitivă. Ea înseamnă o anumită realizare a spiritului. (»Cvasicunoașterea înseamnă o transpunere a unor fenomene vitale psihice pe portativul spiritului. Avem deci aici de a face cu o *cvasi-realizare*, dar nu cu o *realizare autentică* a spiritului. Cunoașterea-negativ, prin ideea misterului existențial, e în schimb o *autentică realizare*, sau efulgurațiune, a »spiritului«. Dar incomplect, nu mai puțin real«. (Censura transcendentă, pg. 194—5). Pe de altă parte prin această degradare a cunoașterilor, forțată de Marele Anonim« în domeniu creatural, ele devin valori *pozitive* în planul complex al creațiunii. Există deci *valori ideale*, cari în câmpul existenții devin factori *pozitivi* numai prin *degradare*«. (Cens. trans. pg. 291).

Oricât am căutat în »Censura transcendentă« a dlui Lucian Blaga, în care își expune teoria metafizică a cunoașterii, n'am putut afla nici un cuvânt din care să rezulte că în cunoașterea noastră se cuprinde vreun element care să redea ceva pozitiv din cuprinsul realității obiective. In asemenea condiții e firesc ca dl Lucian Blaga să nu vorbească de un progres al cunoașterii, decât spre o recunoaștere că nu știm nimic. Punctul central îl ajungem în cunoaștere când ne desrobim total de iluzia că știm ceva afară de faptul că există o realitate. Culminația cunoașterii echivalează cu »integrarea deplină în mister«, cu »potențarea misterului« în fața conștiinții noastre. Desigur e un progres să fii conștient de misterul realității, dar pe de altă parte în această conștiință nu trebue să se cuprindă nici o fărâmitură din mărimea realității.

Nu găsim la dl Lucian Blaga nici precizarea unui anumit raport între realitate și producțiile noastre gnoseologice. Nu ne spune dacă există o anumită influință a realității care ar dirija în noi continua schimbare a imaginilor și ideilor ce ni le facem despre ea, căci chiar în cadrul aceluiaș stil se produce o schimbare continuă de cunoștințe. Nu ne spune dl Lucian Blaga nici în ce raport pozitiv stă fiecare matrice stilistică cu realitatea și anume dacă nu e totuși o anumită corespondență pozitivă sau negativă între un aspect al realității și tiparele unui anume stil, sau dacă nu are realitatea un rost determinativ în constituirea cutărui sau cutărui stil.

Peste tot nu putem ști dacă produsele noastre subiective exprimă în vreun fel oarecare totuși ceva pozitiv din realitate. Din accentul ce-l pune dl Lucian Blaga pe integrarea în mister prin cunoașterea-negativ, ca ultimă posibilitate a noastră, se pare că nu se cuprinde în ceeace cunoaștem nimic, în nici o formă, din realitate — căci dacă s'ar cuprinde ceva, ar trebui să ne dea legile după cari se oglindește și se deformează realitatea în noi.

Concepția dlui Lucian Blaga este un fel de agnosticism, deosebit de agnosticismul clasic prin accentul apăsat ce-l pune pe mister și pe rostul »creator« al necunoașterii; sau un fel de Kantianism poetic, deosebit de Kantianismul propriu, prin faptul că acela a analizat sistematic legile după cari

subiectul cunoscător transpune realitatea în formele sale, câtă vreme dl Lucian Blaga nu se osteneşte cu analiza raportului dintre matricea stilistică şi realitate, sau nu recunoaşte o imbinare reală între obiectivitate şi subiectivitate, sau în sfârşit nu se ocupă cu cercetarea legilor după cari obiectivitatea e modificată de subiect. E un sistem de afirmări arbitrare. Cine vrea să creadă bine, cine nu, atâta pagubă! E un katianism poetic prin faptul că recunoaşte tot atâta îndreptăţire mitului, poeziei şi cugetării sistematice de-a »cunoaşte«, mai bine zis de-a nu cunoaşte realitatea.

E adevărat că dl Lucian Blaga descrie diferite feluri de cunoaştere şi diferite matrici stilistice, dar nu arată *raportul, legăturile* şi *legile legăturilor* dintre ele şi realitate. Se pare că Dsa nu recunoaşte nici o legătură, deoarece nu admite nici un fel de prezenţă a realităţii în formele noastre de cunoaştere şi în respectivele stiluri, sau în orice caz nu putem şti nimic despre modul acestei prezenţe.

Pe temeiul acestei gnoseologii ar mai fi fost posibil un creştinism? Doctrina creştină are multe posibilităţi de încopciere cu cugetarea omenească şi cu realitatea peste tot. Dacă dl Lucian Blaga s'ar fi oprit aci, ar fi fost posibil, cu oarecari greutăţi, ca această gnoseologie să fie interpretată ca aplicându-se numai omului natural, iar creştinismul creând un alt plan de viaţă, să fie văzut ca un cadru în care e posibil un acces la realitate. Deşi dl Lucian Blaga deriva, în »Censura transcendentă«, barierele cari impedecă pe om să cunoască ceva pozitiv, dintr'un Mare Anonim gelos şi temător de-a nu fi răsturnat, teologia creştină ar fi putut, cu oarecare îngăduinţă, să admită că un asemenea raport între om şi Dumnezeu e posibil după căderea în păcat, dar când Dumnezeu se decide să mântuiască pe om, îi permite acestuia să se apropie de Sine. (In treacăt fie zis e locul să ne mirăm cum a mai ajuns dl Lucian Blaga să ne vorbească atât de precis de un Mare Anonim, după ce gnoseologia îl dusese la rezultatul că acelaş Mare Anonim nu lasă pe nimeni să cunoască nimic pozitiv. Dsa deduce frânele stilistice din Marele Anonim, ori frânele stilistice nu ne lasă să cunoaştem nimic real, deci nici pe Marele Anonim. Cum şi-a mai putut întemeia deci frânele pe Marele Anonim? Temeiul acestor frâne însuşi e şubred. Consecvent în cugetare ar fi fost dl Lucian Blaga dacă recunoştea pur şi simplu existenţa lor, fără să facă un pas mai departe.

Apoi: E drept că dl Lucian Blaga şi-a asigurat libertatea de construcţie »filosofică« prin recunoaşterea că spiritul e silit să caute adevărul, însă întru cât Dsa a ajuns, privelegiat de soartă, până la punctul ultim al cunoaşterii, adecă la evidenţa că nu ştim nimic pozitiv, ci tot ce cunoaştem e construcţie subiectivă, ar fi o datorie faţă de semenii cari ar putea crede în adevărul conţinutului pozitiv al sistemului Dsale să spună lămurit undeva: tot ce-am construit eu este deasemenea gol de orice element corăspunzător cu realitatea; ceeace ştiu sigur, e că nu ştiu nimic, decât că există o realitate misterioasă).

Dar dl Lucian Blaga a mers din nefericire prea departe când a extins nu numai asupra religiei în general, ci în mod explicit şi asupra creştinismului teoria Dsale despre caracterul total subiectiv al oricărui conţinut spiritual.

In ce măsură se potriveşte la celelalte religii teza Dsale, vom vedea atunci când vom scruta fiinţa religiei în general, în comparaţie cu definiţia ce i-o dă dl Lucian Blaga şi cu ceeace rezultă ca element religios din gnoseologia Dsale.

Faţă de creştinism Dsa însă s'a fixat într'o atitudine de opoziţie articulată şi categorică, atunci când a arătat apriat că nu admite Revelaţiune divină şi aceasta nu numai într'un mod general, ci referindu-se şi la creştinism în special, în cartea »Religie şi Spirit«. Până aci dl Lucian Blaga ar fi putut să-şi facă toate mendrele în filosofia Dsale, fără să-şi fi auzit vreun cuvânt din laturea creştină. Dar odată ce Dsa este cel care a avut iniţiativa de-a denega creştinismului temeiul fiinţii şi al adevărului său şi anume Revelaţiunea divină, nu se mai poate plânge că nu e lăsat în pace. Când se leagă cineva de casa mea în care locuesc cu toţi ai mei, căutând să o surpe, sau să mă convingă pe mine şi toţi ai mei despre lipsa ei de fundament, deci indirect la o părăsire a ei, ar fi ciudat ca acela să se plângă dacă eu sunt silit să mă sesizez şi să arăt acelui răul pe care vrea să mi-l facă sau să-i demonstrez falsitatea părerii.

Ajunşi la punctul acesta ar trebui arătată din două laturi opoziţia dlui Lucian Blaga faţă de creştinism: *a)* evidenţiind că dl Lucian Blaga neagă de fapt Revelaţiunea dumnezeească chiar şi pentru creştinism şi *b)* dovedind că temelia creştinismului este convingerea în Revelaţiunea divină. Este încă şi o a treia chestiune, care se pune în legătură cu opoziţia dlui Blaga şi anume: dovedirea realităţii Revelaţiunii divine a creştinismului. Dar aceasta o vom trata în alt capitol. Deocamdată ajunge să se arate simplul fapt al opoziţiei dlui Lucian Blaga faţă de creştinism, întrucât Dsa nu recunoaşte Revelaţiunea divină.

Dar realitatea acestei opoziţii reiese atât de clar din cele două laturi, pentru cine a răsfoit cât de puţin cartea »Religie şi Spirit« şi cunoaşte măcar cât de elementar creştinismul, încât e aproape o pierdere de timp şi o corvoadă plictisitoare să stăruim prea mult.

Dăm câteva citate din cari se constată că dl Lucian Blaga nu recunoaşte o Revelaţie divină nici pentru creştinism, aplicându-i şi acestuia gnoseologia stilistică dedusă dintr'un Mare Anonim rău şi fricos. Tratând creştinismul amestecat cu celelalte religii, dl Lucian Blaga îl categoriseşte cu aceleaşi moduri ale Dsale de exprimare, afirmând deavalma despre toate că stau »totdeauna sub imperiul categoriilor stilistice ale spiritului omenesc, supunându-se lor cu aceeaş docilitate, ca şi toate celelalte manifestări de cultură«. (Religie şi Spirit, pg. 188). »Orice religie, întrucât se încheagă ca plăsmuire spirituală, este supusă determinantelor stilistice« (pg. 180). Dar aceste categorii stilistice nu numai modelează o cunoaştere religioasă reală, ci chiar o produc. Pe marginea lui Pascal, dl Lucian Blaga afirmă că »certitudinea mistică... nu este efectul unei ultime obiectivităţi, a unei transcenderi pozitive«, deci e un produs dinăuntrul subiectivităţii (pg. 212). Teza că tiparele stilistice nu numai modelează un conţinut de adevăr venit în spirit de dincolo de el, o susţine dl Lucian Blaga limpede, polemizând cu Rudolf Otto care, aflând pe de oparte categoria »sacrului« ca ceva fundamental în religie, iar pe de alta neputându-i găsi originea în subiect, a dedus din ea că omul care intueşte »sacrul« se află de fapt într'un raport cu o realitate obiectivă. Cu o pasiune ciudată dl Lucian Blaga se reîncarnează în faţa lui Otto în lungul şir de înaintaşi germani, cari au susţinut că religia este un produs subiectiv, dar a căror soluţie şi a dovedit de mult insuficienţa şi Otto însuşi a cunoscut toate motivele acestei insuficienţe. »Gânditorul (Otto), spune dl Lucian Blaga, vrea să asigure şi religiei o »obiectivitate«, sau o legitimitate indiscutabilă« (pg. 196). După o anumită »demonstraţie«, dl Blaga opune voinţei lui Otto de-a întemeia religia în obiectivitate: »*Iată pentruce orice întreprindere de-a legitima religia în sens obiectiv e primejdioasă. Noroc că religia n'are nevoie de această presupusă obiectivitate, pentru a-şi justifica existenţa. Religia are aceleaşi titluri de legitimitate ca orice altă manifestare de cultură a genului uman, dar şi un titlu mai mult decât acestea*« (pg. 203).

In aceste rânduri, sub aparenţa că s'ar acorda ceva pozitiv religiei, i se ia orice temelie. Titlul culturii care este după dl Lucian Blaga? Acela de-a fi un simplu joc »creator« de artificii al spiritului uman, în tendinţa »după adevăr«. (Ceva asemănător jocului inconsistent de stele care ia »fiinţă« fugară sub pleoapele închise). Cultura poate exista fără convingerea despre o obiectivitate. Religia însă nu. Ea nu se poate legitima ca joc gratuit al spiritului, cum se legitimează cultura. Când numai la aceasta şi-ar reduce legitimitatea, religia pur şi simplu n'ar mai exista ca religie; ar exista numai cultura. Religia şi cultura nu pot deci exista cu aceeaş legitimitate subiectivă. Aceasta e o dovadă că religia e cu totul altceva decât cultura. Dl Lucian Blaga identificându-le în esenţă arată, între altele, că nu acordă religiei nici un drept la obiectivitate, cum nu acordă culturii. (Dar despre aceasta vom trata când vom lua problema religiei în specială desbatere). Chiar particula de *auto-* (totalizare şi depăşire), pe care o foloseşte pentru definiţia religia, arată că Dsa o concepe ca produs al omului.

Dacă mai trebuia o precizare a atitudinii Dsale chiar faţă de Revelaţie, ne-o dă în nota dela pg. 190: »Cât priveşte revelaţia divină, la care se referă atâtea dintre religiile trecute şi prezente, în definitiv aceasta rămâne o problemă de natură metafizică (deci nu de altă natură, observăm noi), iar sub unghiu metafizic atitudinea noastră orice cetitor o poate deduce din concepţia pe care am desvoltat-o altădată, cu privire la censura transcendentă şi la frânele transcendente. De vreme ce după concepţia noastră toată grija Marelui Anonim este tocmai aceea de-a împedeca fiinţa umană (prin censura transcendentă şi prin frânele transcendente) de a şi tălmăci în termeni adecuaţi şi pozitivi misterele existenţei, nu prea vedem ce rol ar mai putea avea o revelaţie a cărei iniţiativă ar trebui să o ia acelaşi Mare Anonim. Nu ne prea putem închipui că Marele Anonim ia cu o mână, ca să dea cu cealaltă«.

In sfârşit, consecvent cu întreaga concepţie a Dsale, dl Lucian Blaga declară pe Iisus Hristos, — care este în învăţătura creştină desăvârşirea Revelaţiei lui Dumnezeu, adecă însuşi Fiul unul născut al Tatălui, cel de-o fiinţă cu El, coborât între oameni, după ce a luat şi fiinţă omenească, — simplu om, divinizat de ardoarea unui grup în care se formase cu timpul mitul mesianic, ca o producţie subiectiv omenească, după asemănarea tuturor produselor intelectuale şi mitice omeneşti, aşadar neredând nimic din conţinutul pozitiv al realităţii divine şi fără intervenţia afirmativă a acesteia.

Precum zeul Marduk al Babilonenilor e produsul mitic al unei aşteptări mesianice, tot aşa şi »divinitatea« lui Iisus e un asemenea adaus mitic, peste simpla omenitate a Lui. Mitul s'a născut omeneşte. Profeţii, prin cari ia fiinţă acest mit, numai »se cred un fel de organe ale Dumnezeului« (pg. 141), dar nu sunt. Totul se întâmplă natural ca în Babilon, numai cât acolo mitul are un caracter astral, dar la Evrei apare mai umanizat. Aici zeul nu trebuia să fie un astru, ci un om. »*Mitul mesianic a luat în adevăr în posesie o fiinţă omenească şi s'a realizat prin ea*« (p. 144), adecă cei ce mângâiau această aşteptare, s'au liniştit în convingerea că în Iisus aşteptarea li s'a împlinit.

E adevărat că dl Lucian Blaga acordă lui Iisus o putere „supraumană“ (pg. 144), altfel nu ar fi putut nici chiar Dsa explica dece n'au considerat contimporanii pe oricare alt semen drept Dumnezeu. Dar putere »supraumană« înseamnă, în contextul în care e încadrat şi în consonanţă de idei cu toată cartea »Religie şi Spirit« şi cu întreaga filosofie a dlui Lucian Blaga, o simplă potenţare în limitele umanului, dar nu ceva deosebit radical de el; ceva asemănător »supraomului« nitzscheien, sau »supraconştiinţei« misticilor, de cari Dsa spune categoric că nu e ceva deasupra fiinţei omeneşti. (»Se poate admite doar că în adevăr misticii realizează o stare de iper, sau supraconştiinţă, de o intensitate ce alungă în umbră toate stările de conştiinţă obişnuită. Dar nu putem admite că aceasta este efectul unei ultime obiectivităţi, a unei transcenderi pozitive, a unui contact sau a unei confluenţe cu Absolutul«, pg. 212).

Creştinismul însă este clădit pe temelia Revelaţiunii şi în speţă pe Revelaţiunea desăvârşită a lui Dumnezeu întrupat ca om. Cu această convingere, cu acest adevăr stă şi cade creştinismul.

Intr'un alt articol vom căuta să respingem încercarea dlui Blaga de-a submina temelia revelaţională a creştinismului, de-a se ridica împotriva lui Iisus Hristos-Dumnezeu. Căci dacă Iisus Hristos nu e Dumnezeu, El n'a înviat şi nu ne-a mântuit; prin urmare toată credinţa creştinilor e o jalnică iluzie.

D. STĂNILOAE

Cucernică solemnitate la Alba-Iulia

In catedrala încoronării din Alba-Iulia s'a făcut Duminecă parastasul pentru pomenirea celuice a fost *Octavian Goga*, dela a cărui săvârşire din viaţa au trecut patru ani.

Serviciul religios a fost celebrat de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului în fruntea unui sobor de preoţi şi în asistenţa numeroaselor personalităţi ale vieţii noastre publice.

Terminându-se slujba religioasă, I. P. S. Sa Mitripolitul *Nicolae* a arătat, în scurte cuvinte, activitatea şi însemnătatea lucrării marelui dispărut, pusă în slujba neamului românesc. Publicăm această cuvântare în altă parte a ziarului nostru.

A cuvântat apoi dl prof. *I. Petrovici*, ministrul culturii naţionale şi al cultelor, spunând:

„Evocăm astăzi imaginea unui om, a marelui Octavian Goga, care a rămas simbol de năzuinţă şi de înfăptuiri de ordin naţional.

„O maximă veche spune: poetul căutând frumosul, descopere cu mult mai multe adevăruri decât acei cari urmăresc adevărul însuşi.

„Această maximă este foarte potrivită pentru Octavian Goga, căci lumina adevărurilor noastre naţionale, a fost un fulger deprins de pe frutea sa.

„O. Goga a fost nu numai cântăreţul pătimirilor noastre naţionale, ci şi îndrumătorul său în momentele cruciale ale acestui neam, fiind astfel unul din factorii creatori ai României Mari.

„Imi amintesc, a spus dl ministru Petrovici, că în momentul coborîrii sicriului în cripta dela Ciucea, am avut viziunea că mormântul lui Goga va fi o fortăreaţă a drepturilor neamului.

„Din nenorocire, viziunea mea nu s'a îndeplinit, dar mormântul acesta rămâne totuşi o fortăreaţă la care nimeni nu-ne va putea face să renunţăm vreodată".

La ora 5 d. a., oaspeţii au părăsit cetatea încoronării.

Preotul și Sfânta Scriptură

Iubite frate,

Scrisoarea trimisă am primit-o cu bucuria rară și deosebită, pe care o are orice dascăl când vede înmugurind floarea recunoștinței în sufletul ucenicilor săi..

Să stii însă că totuși cea mai nepreţuită răsplată și în același timp cea mai mare bucurie a tuturor ostenelelor noastre este să putem vedea rodul sănătos al sămănăturilor, făcute cu trudă și stăruință de fiecare clipă..

In duhovniceștile tale biruinți, odrăslite sub harul binecuvântat al Cerului, văd înflorind pentru binele fiilor tăi sufletești și pentru slava neamului nostru întreg, toate îndelungatele tale strădanii întru frângerea obstacolelor vieții, dar în același timp se întrupează aevea în aceste frumoase biruinți și toate nădejdile dascălilor tăi, legate de tine.

Imi trimiți ultima scrisoare — după cum mărturisești — din mijlocul celor mai cumplite lupte și îmi ceri să-ți descopăr arma cea mai perfectă, să te îndrum la cartea cea mai bună, cea mai nouă, cea mai plină de înțelepciune, cea mai dătătoare de putere pentru trup și suflet.

Ascultă o mărturisire:

«Eu am citit zilnic Testamentul Nou și-l voiu citi mereu atâta timp cât ochii mei vor putea să vadă. Il voi citi pretutindeni unde va fi lumină. Il voi citi, fie la lumina strălucitoare a soarelui, fie la raza de lumină caldă a căminului. Il voi citi în zilele senine și în nopți întunecoase, în clipe de fericire și de nenorocire, în timp de boală și de sănătate, în momente de încredere sau de desnădejde, în vremuri când sufletul este avântat, ca și în cele mai cumplite depresiuni ale sale. Și ori de câte ori citesc această carte, găsesc totdeauna ceva nou, descopăr lucruri neașteptate, adevăruri ale căror adâncimi mintea mea n'a putut să le pătrundă integral nici când. Bogăția conținutului acestei cărți n'a putut fi epuizată niciodată de desele mele citiri.

Aurul foilor este uzat. Filele sunt îngălbenite și legătura de piele este ruptă. Unele foi s'au desprins din legătura lor și cartea trebue legată din nou. Dar eu nu mă pot hotărî să o duc la legător. Eu mă înspăimânt la gândul despărțirii, fie și numai pentru câteva zile, de această carte...

Și când mă întreb, ce trebue să mi se pună în sicriu, răspund: Biblia. Ce voi avea în mâini când voi învia din morți? Biblia. Care este cel mai mare bun pe care îl las oamenilor pe pământ? Tot Biblia»...

Cuvintele acestea nu alcătuesc mărturisirea unui ieremit, nu găsim în ele nici măcar spovedania unui călugăr și nici chiar gândurile unui preot... Nu. Cuvintele acestea au eșit din inima unui laic, ele poartă semnătura unui mirean ortodox care a intuit «legea» și a gustat toată dulceața dreptei noastre credințe. Autorul lor este S. Mereșcovski, marele scriitor rus. Prin prezentarea acestei mărturisiri, dau răspuns complet tuturor întrebărilor tale.

Iată, prin urmare, că și acum când ești departe, ca și atunci când erai aproape de mine, îți recomand în primul rând, spre citire Cartea cărților, Biblia. Ea este cea mai desăvârșită armă în contra tuturor dușmanilor, este o carte veche dar totdeauna nouă, este depozitul înțelepciunii lui Dumnezeu descoperit neamului omenesc, este cartea cea mai bună, cea mai dătătoare de putere pentru toate neamurile, pentru toate clasele sociale, pentru toate generațiile și pentru toate veacurile. Ea este cartea care posedă cheia tuturor biruințelor din lumea aceasta și din lumea viitoare, este cartea adevăratei vieți, cartea care nu a amăgit și nu amăgește pe nimeni, cartea care a dat fericirea sigură a mântuirii milioanelor de credincioși.

Te întreb deci, iubite frate: Este pentru tine preot al lui Hristos sfânta Scriptură cartea cea mai iubită? Ai tu setea lăuntrică nepotolită de a citi zilnic părți din Biblie? Simte sufletul tău necesitatea de a se adăpa zilnic din isvorul acestei ape vii? A devenit Biblia cartea nedespărțită a vieții tale?

Să știi că te găsești pe drumul cel bun al preoției tale numai dacă vei putea răspunde afirmativ acestor întrebări.

In caz contrar, eu te îndemn să rogi pe Părintele nostru cel ceresc ca El să-și verse darul său cu prisosință peste tine, să-ți ierte neștiința și nesocotința de până acum, să facă să simți că sfânta Scriptură este cartea vieții tale, cartea pe care o citești cu cea mai caldă dragoste, cu cea mai mare regularitate, cartea din care te hrănești continuu cu toată îmbelșugarea.

Al tău iubitor frate:
Pr. TEOFIL

Conferințe preoțești. — Preoțimea din protopopiatul *Băița*, în ziua de 26 Mai 1942, s'a întrunit la centrul protopopiatului, pentru a desbate chestiunea căsniciilor nelegiuite și aflarea căilor de urmat, pentru îndreptarea acestei situații.

La ora 9 a. m., s'a oficiat Te Deum, la care a participat întreagă preoțimea tractuală. Ședința s'a deschis în cancelaria oficiului protopopesc, de către P. C. S., părintele protopop *D. Secărea*, printr'o cuvântare în care a arătat: Trăsăturile condamnabile sub care apare această formă de conviețuire, din punct de vedere social și religios-moral; lipsa de conștiință creștină a acelor care se complac în indiferență față de legile bisericii! și umbririle ce răsfrânge concubinajul asupra activității noastre pastorale ș. a.

După aceste P. C. Sa dă diferite norme de natură administrativă cu aplicare la chestiunea de față. — Constatat folosul ce rezultă din asemenea consfătuiri, s'a procedat la o examinare a felului în care s'a activat în anul acesta în cadrul cercurilor religioase.

Pr. L. Tebieș.

INFORMAȚIUNI

In cinstea filandezilor. S'a reprezentat la *Sibiu*, Duminecă înainte de amiazi, filmul „Finlanda în războiu și episoadele de pe frontul finlandez", în prezența unui public extrem de numeros, care a salutat cu mare însuflețire sosirea dlui ministru finlandez dela București, *Eduard Palin*. După conferința rostită de dl ministru finlandez despre lupta comună a României și Finlandei împotriva bolșevismului, a urmat rularea filmelor, urmărite cu viu interes și îndelung aplaudate de privitori.

Comemorarea *Memorandului în Sibiu se va desfășura Duminecă, în 14 Iunie 1942, conform programului atișat.*

Act de mulțămire. Subsemnatul, în numele parohiei ort. române din *Șmig*, prot. Tr. Mare, aduc cele mai adânc simțite mulțumiri următorilor donatori cari au contribuit la înfrumusețarea sf. noastre biserici: Ziarul „Universul", prin dl Stelian Popescu București, 5000 Lei, dnii: Man Iustin din Șmig, 700 Lei, Dr. Ilarie Holom și Simion Mohan din Dumbrăveni, câte 500 Lei, dl Dr. Vasile Albu din Dumbrăveni 300 Lei. Dumnezeu să le răsplătească jertfa.

Pr. *I. Stângaciu*

Incheere de an școlar s'a făcut în toate școalele noastre din Sibiu. In 2 Iunie c. s'a ținut serbarea de încheere a anului școlar la școala normală de fete „A. Șaguna" din Sibiu, în prezența I. P. C. Sale arhimandritului vicar *Teodor* și a corpului profesoral în frunte cu dna directoară a școalei. După cuvântul rostit de dna directoară, s'a desfășurat programul serbării: coruri, citiri și recitări de elevele școalei, exerciții ritmice ș. a. In cuvinte înălțătoare a fost expusă, din partea dnei profesoare Ionescu, opera Conducătorului de stat a Mareșalului Antonescu. Părintele vicar Teodor la sfârșit a adus mulțămiri corpului profesoral pentru frumosul rezultat obținut de școala normală, îndemnând elevele să urmeze pe calea începută, ear absolventele să pună în practică materialul cunoștințelor adunate în cursul anilor de școală spre binele lor și al neamului.

Act de mulțămire. Oficiul parohial ortodox român din *Săcărâmb*, protopopiatul Deva, aduce călduroase mulțămiri dlui Valeriu Ambruș, inginer-director la societatea „Mică" din Brad, dlui Olimpiu Ambruș, inspector general la aceeaș societate, precum și dlui Emanoil Ambruș inginer, și întregei familii Ambruș, pentru ajutorul în sumă de 50.000 Lei, dat parohiei noastre în vederea reparării sfintei biserici. Deasemenea mulțămește dlui Aron Vulcan, industriaș din Tg.-Jiu, pentru ajutorul de 500 Lei, dat în același scop.

Pr. *Al. Mihai*

Biserică ortodoxă autonomă în Croația. Conducătorul statului croat a semnat legea prin care se întemeiază noua biserică ortodoxă în Croația ca biserică autochefală națională. Primul ei mitropolit a fost numit arhiepiscopul *Germogen*, cu reședința la Zagreb.

---

(41) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Văleni,** (protopopiatul Cohalm, jud. Făgăraș), se deschide concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială cu dependințe gospodărești.
3. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil și fânaț, precum și folosința cimitirului în suprafață de 1 jug.
4. O soarte de lemne, aduse în curtea parohială.
5. O ferdelă (20 l.) grâu dela circa 70 familii.
6. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de cuvenitele acte și de încuviințarea de candidare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, — concurenții urmând să se prezinte în parohie — cu avizul protopopiatului, pentru a lua contact și-a face cunoștință cu credincioșii.

Rupea, la 6 Mai 1942.

Alex. Brotea
protopop

Nr. 5789—1942.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că Cuc. preot pensionar Teodor Murgău fost paroh al parohiei Ruda, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc a ridicat dela Casa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar de Lei 20.000.— după soția sa Otilia, decedată la 9 Aprilie 1942.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 28 Mai 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 395—1942 Prot. (47) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Rânșor, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele acestuf post sunt:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiunea parohială: 2 3/4 jugăre pământ arabil, două cimitire, și dreptul la lemne de foc din composesorat, conform exploatării admise de organele silvice.

3. Câte două mierțe de cucuruz nesfărâmat dela 2/3 ale familiilor din parohie.

4. O zi de lucru la an dela 2/3 ale familiilor din parohie.

5. Locuință în casa parohială.

6. Stola obișnuită în parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs, cu toate documentele prevăzute de lege și cu încuviințarea I. P. S. S. Arhiepiscopului, se vor înainta în termin Oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, — Petroșani, — iar candidații se vor prezinta, cu prealabila aprobare a subsemnatului, într'o Duminecă sau serbătoare, la biserică, pentru a sluji, cânta și predica, făcând cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu— Petroșani în înțelegere cu consiliul parohial.

Petroșani, 3 Iunie 1942.

Ioan Duma
protopop

Ad. Nr. 115/1942 (42) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Măceu, din protopopiatul Hațeg, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, după pregătirea candidatului.

2. Chiria, până la clădirea caselor parohiale, cade în sarcina parohiei.

3. Sesiune parohială 2 jug. fânaț și 1 jug. cimitir.

4. Câte 2 măsuri (à 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă, minus 40 case pentru cantor și crâznic.

5. Câte una zi de lucru (clacă) de fiecare casă, minus cele 40 case rezervate personalului ajutător.

6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de autorizațiunea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, și celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta în parohie — cu încuviințarea oficiului protopopesc — într'o Duminecă sau sărbătoare, pentruca să fie cunoscuți de credincioși.

Hațeg, la 7 Mai 1942.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Nr. 7054—1942. 1—1

Concurs

La liceul „A. Șaguna" din Brașov, sunt vacante următoarele posturi, pentru întregirea cărora se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în „Telegraful Român":

1. Un post de ajutor de secretar.

2. Trei posturi de supraveghetori de ordine.

Fiecare din aceste posturi e retribuit cu 6000 Lei lunar. Candidații trebue să întrunească condițiile publicate în Monitorul Oficial Nr. 59 din 10 Martie 1942 și să fie de confesiune ortodoxă.

Cererile însoțite de acte vor fi înaintate direct Direcțiunii liceului „A. Șaguna" din Brașov, care va face propuneri pentru numiri.

Sibiu, 11 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 363/1942 (37) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Poeniţa Tomii,** cu filiile **Ferigi şi Merişorul de Munte,** din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Până la edificarea casei parohiale, parohia cu filiile vor plăti chirie pentru locuinţă corespunzătoare preotului.
3. Folosirea seslunei parohiale de 13 jugăre teren arabil, fânaţ şi păşune.
4. Bir, câte 24 litri cereale (grâu, porumb, secară, orz, ear dela cei mai săraci 30 litri ovăs sau cartofi) dela cca 70 familii din filiile Feri şi Merişorul de munte.
5. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a I. P. S. Mitropolitul, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Dobrei, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 30 Aprilie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Poeniţa Tomii.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Nr. 6585—1942. 1—1

AVIZ

In zilele de 30 Iunie şi 1 Iulie a. c., se ţine examen de capacitate preoţească la centrul eparhial Sibiu.

Candidaţii la acest examen vor înainta până la 29 Iunie a. c., Consiliului Arhiepiscopesc cereri însoţite de următoarele acte:

1. Extras de botez;
2. Extras de naştere;
3. Certificat de cetăţenie;
4. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a unui seminar;
5. Absolutorul teologic dela Academie sau diplomă de licenţă.

Licenţiaţii în teologie vor anexa dovada că în timpul studiilor au locuit în Internat teologic.

Licenţiaţii în teologie din Arhiepiscopie vor înainta dovadă că au primit încuviinţare de a studia la vreo facultate sau Academie din ţară.

Sibiu, la 9 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 137—1942. 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor din clasa III, **Godineşti** cu filia Petreşti şi parohia **Băgara,** din protopopiatul Ilia, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi:

1. Salar dela stat;
2. Adău, câte 20 litri porumb sau grâu dela fiecare casă, în Godineşti circa 150.—, în Băgara circa 100 case;
3. Stola uzitată în protopopiat;
4. Fânul din Cimitire;
5. In Godineşti şi Băgară, până la construirea unei case parohiale, parohiile se vor îngriji de locuinţă (una cameră, bucătărie şi cămară).

Concurenţii vor înainta actele în termin oficiului protopopesc din Ilia, împreună cu binecuvântarea de candidare, şi cu avizul nostru se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

In înţelegere cu Consiliile parohiale respective.

Ilia, la 18 Mai 1942.

Oficiul protopopesc.

Iuliu Josan
protopop

Nr. 740—1942. (49) 1-1

Publicaţiune de licitaţie

Pentru construirea din roşu a bisericii a treia din Zârneşti publicăm licitaţie, cu oferte închise şi sigilate, pe ziua de 25 Iunie a. c. ora 15-în edificiul şcolar parohial.

Planul, devizul şi caietul de sarcini se pot vedea la Serviciul tehnic judeţan — şi la oficiul parohial Zârneşti — aci aflându-se şi condiţiile de licitaţie. —

Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi sigilate şi vadiul de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat, şi nu vor putea pretinde spese de deplasare. —

Se admit la licitaţie antreprenorii autorizaţi pentru astfel de lucrări.

Parohia dă: 150.000 cărămizi presate, varul, cimentul, lemnul pentru dulgherie şi o anumită cantitate de piatră şi pietriş pentru temelie.

Contractul, ce se va încheia imediat după licitaţie, şi toate actele de licitaţie, sunt vabile pentru antreprenorul căruia i-sa adjudecat lucrarea din momentul semnării contractului, iară pentru parohie după aprobarea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Lucrările de construcţie se vor face sub controlul Dlui Arhitect judeţean Gavrilescu. —

Zărneşti 10 VI. 1942

Protopop Vasile Stoicanea
preşedintele consiliului perohial

Nr. 7049—1942. 1—1

AVIZ

Aducem la cunoştinţă celor interesaţi, că On. Minister al Cultelor a prevăzut în bugetul anului curent salarizarea alor 20 cântăreţi bisericeşti, absolvenţi ai şcoalei noastre din Sibiu.

Cântăreţii bisericeşti, care au fost alesi în parohiile Arhiepiscopiei noastre şi doresc să fie plătiţi din bugetul statului, vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, până la data de 25 Iunie a. c., cerere timbrată, însoţită de următoarele acte:

1. Extras din registrul de naştere;
2. Extras din registrul de botez;
3. Certificat de naţionalitate;
4. Copie de pe livretul militar, legalizată la oficiul parohial;
5. Diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu;
6. Dovadă dela oficiul parohial că serveşte regulat în parohie.

Cântăreţii bisericeşti care au copii, vor înainta, pe lângă actele amintite, şi extrase de naştere pentru fiecare copil.

Sibiu, 11 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6136—1942.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că văduva Cuc. preot Ioan Hanzu dela parohia Cacova decedat la 14 Aprilie 1942, în baza §-lui 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar de Lei 40.000.—

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 28 Mai 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 5706—1942.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii Cuc. preot Silviu Josan dela parohia Araci, decedat la 13 Aprilie 1942, în baza §-lui 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, au ridicat dela Casa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.—

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 28 Mai 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 7053—1942. 1—1

AVIZ

La şcolile confesionale, din Arhiepiscopie ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu, sunt vacante următoarele catedre:

a) La liceul „A. Şaguna" din Braşov:

1. Catedra de limba română;
2. Catedra Nr. 6 de limba latină şi elină;
3. Catedra Nr. 16 matem.-fizico-chimie;
4. Catedra de limba italiană;
5. Catedra de medic al liceului.

Pentru suplinire sunt libere în cursul anului şcolar 1942—1943, următoarele catedre:

1. Catedra de limba franceză;
2. Catedra de limba română;
3. Catedra de limba latină;
4. Catedra de matematică.
5. Ore libere de ştiinţe nat. şi geografie.—

b) La liceul „Avram Iancu" din Brad:

1. Catedra Nr. 2 de limba română;
2. Catedra Nr. 3 de limba română;
3. Catedra Nr. 6 de limba franceză;
4. Catedra Nr. 7 de limba germană;
5. Catedra Nr. 8 de limba italiană;
6. Catedra Nr. 10 geografie;
7. Catedra Nr. 12 matematică;
8. Catedra Nr. 13 mat.-fizică;
9. Catedra Nr. 16 desen-caligr.;
10. Catedra Nr. 17 muzică;
11. Catedra de medic şcolar. —

c) La Şcoala normală de băeţi „A. Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de ştiinţe naturale;
2. Catedra de ştiinţe agricole;
3. Catedra de muzică;
4. Catedra de limba germană.

Pentru suplinire sunt libere în cursul anului 1942—1943, următoarele catedre:

1. Catedra de religie;
2. Catedra de limba franceză. —

d) La şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de istorie;
2. Catedra I de ştiinţe pedagogice;
3. Catedra II „ „ „
4. Catedra de matematică;
5. Ore de ştiinţe agricole 5;
6. Ore de contabilitate şi cooperaţie 6.

e) La şcolile confesionale greco-catolice din Blaj:

1. Catedra I de religie ortodoxă;
2. „ II „ „ „

Cei cari doresc să ocupe aceste catedre, vor înainta până la sfârşitul lunei Iunie a. c., Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, cerere, însoţită de actele necesare pentru numiri, Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sunt preferaţi candidaţii, cari pe lângă studiile de specialitate, au şi studii teologice.

Sibiu, 11 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 10—1942 (43) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Codreni (Jacul),** din protopopiatul Sighişoara, public prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela data apariţiei acestor rânduri în „Telegraful Român".

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă cu toate dependinţele necesare în stare foarte bună.
3. Grădină de zarzavat şi grădină cu pomi.
4. Zece jugăre sesiune veche, alte zece jugăre sesiune nouă.
5. Una ferdelă porumb sfărmit dela fiecare familie; văduvii dau jumătate.
6. Doi stânjini lemne de foc făcute şi aduse de parohieni.
7. Venitele stolare stabilite pentru întreg protopopiatul.
8. Una jumătate zi de lucru cu carul sau o zi întreagă cu braţele.

Concurenţii îşi vor trimite petiţiile în termenul dat însoţite de documentele prescrise în regulamentul pentru parohii şi de încuviinţarea de candidare exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit subsemnatului Oficiu şi cu prealabila aprobare a noastră se vor prezenta în parohie Dumineca sau sărbătoare spre a sluji în biserică, a cuvânta şi fi cunoscuţi de credincioşi.

Sighişoara, 14 Februarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Codreni

Emilian Stoica
protopop

Nr. 289—1942 Prot. (45) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Ocna-Sibiu,** parohia a doua de sus, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială de 21 jugăre fânaţ şi arător, din care 9 jugăre sunt din Reforma agrară.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în terminul indicat, totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezinta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sfântul altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, la 5 Mai 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 5696—1942.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că Cuc. preot Nicolae Ilea dela parohia Topârcea, în baza § lui 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar de Lei 20.000 după soţia sa Ana, decedată la 27 Aprilie 1942.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 28 Mai 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 34—1942 Odorheiu (44) 3—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Săcel,** din protopopiatul Odorheiu, ataşată provizor la protopopiatul Sighişoara.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială veche 5 jugăre, nouă 20 jugăre; arător şi fânaţ cl. II-a.
3. Folosinţa cimitirului vechi.
4. Până la clădirea casei parohiale, parohia se va îngriji de locuinţă potrivită pe seama preotului.
5. Lemne de foc una soarte din pădurea composesoratului.
6. Câte o ferdelă de porumb şi una de ovăs de fiecare familie.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs însoţite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, inclusiv încuviinţarea de a concura, exoperată dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului subsemnat.

Concurenţii se vor prezenta în paohie cu încuviinţarea prealabilă a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, 16 Mai 1942.

Oficiul protopopesc al Sighişoarei

Emilian Stoica
protopop

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 21 Iunie 1942 — Nr. 25

BIBLIOTECA CENTRALĂ ACADEMIA TEOLOGICĂ SIBIIU

Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu
2 ex. (Of.)

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 6 Dolari

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Poziţia dlui Lucian Blaga faţă de creştinism şi ortodoxie

IV

Definiţia Religiei (1)

Cum ajunge dl Lucian Blaga să respingă Revelaţiunea creştină şi dumnezeirea lui Iisus Hristos? Intrebând pe profeţi, pe autorii cărţilor Sf. Scripturi, pe apostoli şi pe toţi creştinii? Când cercetezi fiinţa unei religii trebue să întrebi pe aderenţii ei, ce este ea pentru ei. Creştinismul este o realitate istorică. Pentru a afla ce este el trebue să întrebi istoria şi societatea celor ce îl mărturisesc. Nu se poate deduce dintr'un principiu mintal, subiectiv, fiinţa unei realităţi istorice.

Se poate întemeia pe o minciună credinţa atâtor martiri şi a atâtor veacuri de supremă ascensiune morală şi culturală a omenirii? De ce părerea Dsale ar fi mai dreaptă decât intuiţia miliardelor de oameni, cari n'au fost toţi inferiori ca gândire dlui Blaga?

Dl Lucian Blaga nu s'a apropiat de realitatea istorică şi socială fără prejudecăţi, pentru a asculta ceea ce spune ea şi apoi a-şi stabili o judecată asupra creştinismului, ci a venit cu prejudecata stilului şi a ideei că nu există Revelaţie divină, ci totul e produs subiectiv, şi a ciuntit realitatea ca să între în cadrul strâmt al ideii Dsale preconcepute.

Dsa a dat religiei o definiţie construită subiectiv, care nu cuprinde toate elementele specifice ale religiei şi cu deosebire pe acelea ale creştinismului. O definiţie a religiei trebue să fie astfel însuşită, încât să poată încăpea în ea toată varietatea religiei, prin urmare şi creştinismul. Obiectivitatea ştiinţifică nu admite să se ia la construirea unei definiţii numai religia preferată şi toate celelalte să fie răstălmăcite prin prisma aceleia.

Dacă trebue acordată, la stabilirea unei definiţii, o atenţie deosebită vreunei religii, desigur că aceasta trebue să fie religia în care elementele cari o constituesc apar mai clare, mai puţin tocite şi degenerate şi nu invers, aşa precum când voeşti să dai definiţia omului nu vei lua de model un surd, sau un debil mintal, sau dacă te preocupă definiţia unui pom, nu vei lua de model pomul sterp. Greşala aceasta a comis-o dl Lucian Blaga, după pilda atâtor antecesori adversari ai religiei, acordând nu creştinismului atenţia principală, ci unor elemente de suprafaţă ale hinduismului sau budismului. Dsa a umblat după curiozităţi în religie, după ceeace este neesenţial, nu după ceeace este permanent şi esenţial. Marele apologet Vasile Găină spune: »E un metod foarte natural, dacă având a determina fiinţa adevărată a unui lucru, îl privim din partea cea mai favorabilă din care ni se prezintă. Aceasta trebue să o avem în vedere şi la determinarea fiinţii religiunii. Spre a o cunoaşte pe aceasta, trebue să considerăm şi să analizăm mai de aproape acea religiune care ni se prezintă între toate religiunile ce-au existat şi există ca unica religiune adevărată, adecă religiunea creştină« (Universalitatea, fiinţa şi originea religiunii, Cernăuţi 1899, pg. 52).

Desigur, dl Lucian Blaga a căutat să scape de această necesitate metodologică, prin afirmarea că toate religiile au aceeaş valoare şi acelaş nivel. Afirmaţia este însă o simplă bravare a realităţii evidente. Fetişismul triburilor africane, sau chiar politeismul greco-roman cu acei zei plini de pasiuni meschine, nu pot fi puse pe aceeaş treaptă cu creştinismul decât de cineva care ţine să se încăpăţineze într'o afirmaţie contrară tuturor evidenţelor. (De altfel tot domeniul realităţii ne arată că lucrurile de acelaş fel — cuprinse într'o specie sau noţiune — nu sunt egale sub raportul calitativ).

După aceste consideraţii metodologice, vom purcede la o examinare a definiţiei religiei pe care a dat-o dl Lucian Blaga, arătând insuficenţele ei şi elementele esenţiale pe cari Dsa le-a lăsat afară, deoarece nu intrau în schema preconceptă de Dsa. Vom arăta apoi cum toate elementele esenţiale ale religiei apar în modul cel mai clar în creştinism şi cum prin urmare celelalte religii sunt într'o privinţă forme degenerate ale unei religii primordiale mai apropiată de creştinism, iar în altă privinţă expresii nedepline ale religiei adevărate spre care tind fără să-şi dea seama şi care s'a realizat prin creştinism.

Religia, după dl Lucian Blaga, exprimă strădania subiectivă de *»autototalizare şi autodepăşire a fiinţii umane în corelaţie ideală cu ultimele elemente sau coordonate ale misterului existenţial în general, pe cari omul şi le revelează sau şi le socoate revelate«* (Religie şi Spirit, pg. 178).

Intre religie şi metafizică dl Lucian Blaga nu găseşte altă deosebire decât că în cadrul celei dintâi omul tinde cu toată fiinţa spre ultimele coordonate ale existenţii, iar în cadrul ultimei numai prin cunoaştere. *»Fiinţa umană simte o înclinare sau necesitatea de-a participa, într'un fel sau altul, cu toate facultăţile şi aptitudinile sale la ordinea dată odată cu revelarea ultimelor elemente sau coordonate ale misterului existenţii... Metafizica participă* **preponderent** *sau exclusiv pe calea »cunoaşterii« la ordinea, pe care omul şi-o revelează. Prin religie fiinţa umană se autototalizează în faţa ordinei ce* **şi-o revelează,** *adică fiinţa umană participă la ordinea în chestiune cu cunoaşterea, cu efectele, cu voinţa, cu presimţirea* etc.« (Op. c. 181).

Prin urmare dl Lucian Blaga nu vede între religie şi metafizică decât o deosebire de ordin extensiv. Religia este o metafizică la care se asociază şi celelalte facultăţi ale spiritului uman. Şi în metafizică şi în religie este vorba de o »revelare« produsă de om, prin urmare sub acest raport dl Lucian Blaga nu vede nici o deosebire între metafizică şi religie. Ba mai mult, întrucât participarea întregei fiinţi umane, ca element caracteristic al religiei, se produce în favorul unei ordini dată mai întâi prin cunoaşterea autorevelatorie, religia are ca centru, după dl Lucian Blaga, tot metafizica. Religia este prin urmare, cum am spus, o metafizică la care se asociază şi celelalte părţi ale fiinţii umane.

Ar ajunge să arătăm insuficienţa patentă a acestei teorii prin simpla întrebare: de ce nu poate participa omul la orice metafizică cu toate facultăţile şi părţile naturii sale? Dece se alungă sistemele filosofice unul după altul fără ca să trezească participarea totală a unor cercuri mai mari din omenire, cu toată propaganda sgomotoasă ce au grije arhitecţii lor să o însufleţească şi dirijeze? De ce nu participă nici chiar constructorii lor cu toată fiinţa la sistemul ce l-au construit? Dacă aşa ar fi cazul, am avea atâtea religii câte metafizici s'au construit sau se vor construi.

In fond ce înseamnă aceea că în metafizică omul participă »la ordinea ce şi o revelează« numai prin cunoaştere? *Nimic altceva decât că omul nu se simte revendicat de acea ordine,* pentrucă nu e convins despre realitatea ei sau pentrucă nu are puterea de a-l revendica. Conştiinţa filosofului constructor de sistem sau a aderenţilor la sistemul lui, *nu are* **convingerea** *că realitatea ultimă este aşa cum o imaginează el, sau că acea realitate are calitatea de-a revendica pe om.*

Faţă de metafizică omul, chiar cel ce a construit-o, rămâne într'o conştiinţă că totul e un joc al spiritului propriu. Cel mult *e posibil* ca realitatea să fie aşa, dar o siguranţă nu are. Dacă totuşi ar avea o siguranţă că realitatea ultimă e aşa cum judecă el, şi cu toate acestea nu se simte revendicat de ea, cauza n'ar putea sta decât în faptul că nu o concepe ca având calitatea sau puterea să revendice pe om.

Din metafizică lipsesc prin urmare două elemente, pe cari religia, spre deosebire de ea, le are: 1) certitudinea realităţii ultime în felul în care e concepută şi 2) calitatea acestei realităţi de-a revendica pe om, adică o anumită însuşire care o ridica din indiferenţă sau din automatism şi uniformitate, prin urmare o anumită capacitate de-a se comporta dela caz la caz după cum se poartă şi omul; dar aceasta nu-i altceva decât un anumit caracter personal al realităţii ultime. Fără aceste două elemente proprii, nu se găseşte religie şi nu se poate explica dece omul participă total la o anumită ordine în cadrul religiei, iar în cadrul metafizicei nu.

Felul în care se combină cele două lipsuri în metafizică variază. Uneori certitudinea despre realitatea imaginată de om prin metafizică poate fi destul de mare. Dacă totuşi nu se compoartă omul totalitar faţă de ea, e din pricină că nu şi-o imaginează ca având un anumit caracter personal (libertate şi conştiinţă), ci ca pe o lege automată sau ca pe o materie oarbă etc., faţă de care zadarnic încearcă să se compoarte altfel. El gândeşte că oricum s'ar comporta, tot acolo iese. Alteori filosoful poate să ajungă în metafizica sa la ideea unei realităţi oarecum personale, dar atunci lipseşte certitudinea despre existenţa ei. Insă de cele mai multe ori metafizica se înfăţişează cu ambele lipsuri.

Ea fiind un joc al spiritului, omul nu se comportă în cadrul ei cu seriozitatea absolută şi cu conştiinţa că de această comportare atârnă destinul lui, cum e cazul în cadrul religiei.

a) In ce priveşte primul element caracteristic al religiei şi anume: certitudinea omului religios, ea însemnează *credinţa* lui în realitatea ultimă şi în felul ei de-a fi aşa cum o cunoaşte. Nu există religie fără de credinţă. Dl Lucian Blaga a înlăturat din definiţia religiei tocmai acest element caracteristic al ei. Dsa s'a gândit că în felul acesta va putea înşela lumea să admită că dânsul nu subminează religia, susţinând irealitatea obiectului ei de credinţă şi înlăturând astfel însaşi credinţa, căci religia nu constă în credinţă, ci în comportarea totală a omului faţă de o idee a sa. Neglijarea şi înlăturarea totală a credinţii din definiţia religiei construită de dl Blaga se vede de pildă din felul cum explică Dsa termenul de »corelaţie ideală«: *»Ce vrea să însemne această expresie, în »corelaţie ideală«?... Procesul de autototalizare sau de auto depăşire a fiinţei umane... se determină aşa cum o idee e în stare să determine fiinţa umană şi cum fiinţa umană cu structurile ei e în stare să determine conţinutul şi forma unei idei«.* Dl Lucian Blaga nu face de fapt decât să dea o haină de luciu înşelător celei mai josnice teorii despre religie, şi anume celei a lui Feuerbach, după care religia e o manifestare a egoismului omului şi a fanteziei sale. Prin egoism omul vrea să scape de scăderile proprii, iar prin fantezie îşi fixează o

ţintă ideală de ajuns. De obiceiu în religie omul »idealizează propria sa fiinţă«. Intâi crează un chip de Dumnezeu, după cum îl doreşte inima sa şi apoi îşi modelează fiinţa după acel chip. »El împinge, spune V. Găină op. c. 107, redând ideea lui Feuerbach, mai întâi fiinţa sa dela sine şi după ce a idealizat-o o primeşte apoi iarăş în inima sa. Aşa e divintatea după Feuerbach, eul obiectivat al omului, dar nu aşa cum este, ci cum ar dori să fie« »Religiunea e deci, după Feuerbach, un raport al omului cătră sine însuşi«. A se compara acestea cu expresiile dlui Lucian Blaga: »Datorită corelaţiei acesteia se face că *toate* plăsmuirile mitice sau metafizice induse în *orice* religie răspund mai mult sau mai puţin unor dorinţi făţişe sau subconştiente ale fiinţei umane. *In orice religie omul îşi făureşte un mit sau o metafizică oarecare după chipul şi asemănarea sa, dar şi acest mit sau această metafizică ce se cuprinde în orice religie, tinde să modeleze omul după chipul şi asemănarea sa*« (pg. 183). »Corelaţia ideală« a dlui Lucian Blaga nu e, în termeni mai clari, decât raportul omului cu ideile sale proprii.

La dl Lucian Blaga teoria lui Feuerbach se află împletită cu cea a pozitivistului Spencer, precum de altfel între ele se şi află o strânsă legătură. Spencer, ca şi Auguste Comte, consideră religia un produs al fantaziei, un mit. Dar pe când pozitivismul consecvent al lui Comte, declară că în acest mit nu este nici un adevăr şi prin urmare religia trebue înlăturată (»Alle Religion ist aus dem Mythos erzeugt und muss mit dem Mythos zugrunde gehen«, interpretează H. Scholz concepţia pozitivistă, Religionsphilosophie, Berlin, pg. 42), Spencer afirmă că religia ca mit traduce impropriu un adevăr şi anume ideea unui Absolut care există. In orice caz, religia e un produs omenesc şi după Spencer şi între ea şi metafizică este identitate esenţială, prin urmare nici el nu vede credinţa ca element distinctiv al religiei.

Punctul de vedere al dlui Blaga asupra religiei nu e decât o combinaţie din Feuerbach-Spencer.

Faţă de astfel de religie văduvită de credinţă, să ni se dea voie să ne manifestăm stupefacţia şi durerea când vedem cum unii ucenici de a-i dlui Lucian Blaga, cari au încă examene de dat, admiră mai cu voia, mai fără voia, în recenzii, strecurate misterios la diferite reviste, atitudinea »favorabilă, »generoasă« a dlui Blaga, faţă de religie, de care Dsa, în termeni la aparenţă frumoşi, spune că este o necesitate a firii omeneşti, numai cât omul trebue să ştie că nu există nimic din ceeace crede, căci toată credinţa lui se bazează pe o iluzie, însă aceasta n'are importanţă şi prin urmare religia nu e periclitată de sălăşluirea unei astfel de conştiinţe în oameni, deoarece religia poate exista şi fără credinţă, ca un raport al omului faţă de ideile sale proprii, exact ca în metafizică. (Ce frumos a vorbit şi Renau despre Iisus, numai că i-a negat dumnezeirea, înlăturând suportul creştinismului). Dl Blaga procedează cu religia ca unul care sugrumă pe cineva spunându-i cuvinte de mângăiere.

(Despre teoria lui Feuerbach privitoare la religie zice filosoful H. Scholz: »Această concepţie despre religie a avut o extraordinară influinţă şi are încă până azi. Feuerbach a devenit prin ea oarecum »filosoful religios« prin excelenţă al socialismului, în sensul în care Heine a devenit prin ale sale »Wintermärchen« „poetul" socialismului. Influinţa lui Feuerbach asupra filosofiei religioase la socialişti se poate studia mai bine la Fr. Engels care a scris şi o carte instructivă asupra lui „Ludwig Feuerbach şi sfârşitul filosofiei germane idealiste". Şi Scholz citează din Engles cuvinte cari exprimă opinia că zeii sunt numai reflexul omului.

De exemplu: „Auf einer noch weiteren Entwicklungstufe werden sämtliche natürliche und gesellschaftliche Atribute der vielen Götter auf Einen allmächtigen Gott übertragen, der selbst wieder nur der Reflex des abtrakten Menschen ist. So enstand der Monotheismus". H. Scholz, Religionsphilosophie, Berlin, pg. 65–66).

Iată prin urmare marea contrazjcere a dlui Lucian Blaga: pe de o parte afirmă că religia este o latură esenţială a culturii umane şi spiritul care nu o creează nu trăeşte în plenitudinea puterilor sale creatoare, iar pe de alta, ţinând să convingă pe oameni că lucrurile în cari cred sunt simple idei subiective, aşadar iluzii, caută să înlăture orice posibilitate de existenţă a religiei, prin urmare a unei funcţiuni esenţiale a spiritului uman. (Religia de care vorbeşte dl Lucian Blaga nu mai e religie. In sistemul Dsale nu este loc pentru religie. Ceeace am desprins în articolul nostru „Religie şi Stil" ca elan mai adânc decât stilul, nu e religie, ci metafizică. Dl Lucian Blaga numeşte în chip greşit acel elan religie şi noi am evidenţiat natura lui mai adâncă decât a stilului numai pentru a arăta o altă contrazicere a dlui Blaga, care face pe de altă parte religia subordonată stilului). In această gravă contrazicere a căzut dl Blaga, din pricina definiţiei greşite ce-a dat-o religiei, în tendinţa de-a smulge din ea credinţa şi de-a o identifica cu metafizica.

Am văzut că din cauza acestei definiţii dl Lucian Blaga n'a putut explica de ce nu însoţeşte omul orice metafizică, prin care »îşi revelează« o anumită ordine, cu toate facultăţile fiinţii sale.

Dl Lucian Blaga ar vrea poate să includă credinţa în rândul şi pe planul acelor »felurite facultăţi şi atitudini«, cari, după ce omul şi-a construit o metafizică, vin să-i adere. Insă prin aceasta n'a dat răspuns la întrebarea de ce nu poate omul participa cu toate facultăţile, prin urmare şi cu credinţa, la orice metafizică? Din aceasta se vede că credinţa nu e o simplă »facultate sau atitudine« în rând cu celelalte »facultăţi«, cari vin să aprobe o metafizică, ci este ceva mai profund decât toate, este ceva ce dă şi »cunoaşterii« certitudine şi sileşte pe tot omul să participe la acea ordine.

Dl Lucian Blaga a rămas la suprafaţă în definiţia ce o dă religiei.

Dsa a văzut că omul participă în cadrul ei cu toate facultăţile sale la o anumită ordine luată la cunoştinţă, însă n'a căutat să explice cum se face că omul participă la o anumită »metafizică«, iar la metafizica propriu zisă nu participă. Cauza mai profundă este *credinţa*, care deşi e văditâ în toate religiile, dl Lucian Blaga a trecut-o cu vederea pentru a putea lovi în voie în acest element de bază al religiei.

S'ar cuveni acum să arătăm cum în toate religiile este prezentă certitudinea credinţii. Pentru cine cunoaşte însă din experienţa proprie, din manifestările semenilor şi dintr'o cât de sumară informaţie despre religiile omenirii, ce este viaţă religioasă, apare ca un lucru aproape de prisos să se mai aducă astfel de dovezi.

Nu discutăm aci cum concep diferitele religii realitatea divină faţă de care aderenţii au o comportare stabilită. Că o cencep în legătură strânsă cu natura, sau ca multiplicitate de zei, sau ca o Nirvana indeterminată, sau ca un Dumnezeu unic, fapt e că toate grupările de aderenţi *cred* nelimitat că *religia lor nu-i înşeală* şi realitatea divină există şi este aşa cum li se propovăduieşte.

Vom vedea mai departe, când vom privi al doilea element caracteristic al religiei, cum totdeauna la bază stă convingerea despre un oarecare caracter personal al realităţii sau realităţilor ultime şi numai anumite speculaţii filosofice ce răsar pe marginea religiilor ajung uneori şi la evaporarea acestui caracter al divinităţii. Asemenea sisteme filosofice s'au produs în special la Inzi şi dl Lucian Blaga şi-a formulat definiţia religiei aproape numai pe baza acestor speculaţii filosofice hinduse, cari nu au cu religia altceva comun decât că şi-au avut în ea punctul de plecare. (Dr. A. Jeremias, Allgemeine Religions-Geschichte, München 1924, îşi intitulează capitolul despre Upanişade şi Brahmanism, de cari dl Lucian Blaga a făcut atâta caz: Die Laienphilosophie und die brahmanische Opfermystik, pg. 147; iar în text zice: »*Aceste speculaţii indice au pornit pe de oparte din cercuri laice în opoziţie cu religia mitică a poporului* şi cu tehnica vedică a jertfei, pe de alta din cercurile preoţeşti ale brahmanilor, *cari încercau să împace filosofia* cu vechea practică preoţească printr'o mistică a jertfei. Filosofia laică e cuprinsă în Upanişade şi în Aranyakas. Upanişadele au în diferitele lor grupe o tendinţă comună spre monismul idealist, care adună lumea, pe Dumnezeu şi sufletul într'o unitate: lumea e Brahman, (puterea originară divină), iar Brahman e Atman (intimitatea eului ridicat peste timp şi spaţiu, multiplicitate şi desvoltare"), pg. 149. Curios este de altfel că dl Lucian Blaga a restituit opera cea mai monumentală şi mai scrupulos ştiinţifică despre istoria religiilor — Lehrbuch der Religionsgeschichte, de Chantepie de la Saussaye — netăiată, bibliotecii Academiei teologice, dela care o împrumutase când lucra la cartea „Religie şi Spirit", tocmai la capitolul despre religia hindusă şi chineză, pe cari îşi bazează în special definiţia ciudată a religiei. Ar fi putut vedea din această operă cum la acele popoare filosofia religioasă a unor cercuri intelectuale sau preoţeşti avea paralel cu ea, ca bază a ei şi mai veche ca ea, religia poporului în zei concepuţi oarecum ca persoane. Din acea operă, ca şi din oricare alta serioasă, Dsa ar fi aflat şi despre budism că atunci când a devenit religie pentru mulţimi a fost o credinţă în zei, ce aveau în frunte pe Buda însuşi. Ideea de Nirvana însaşi, în care Buda şi cercul restrâns al aderenţilor vedea realitatea şi fiinţa supremă, nu e ceva care să poată fi identificată cu nimicul. V. Găină spune: „învăţătura despre Nirvana a fost prea misterisoasă spre a putea fi priceputâ, prea subtilă, spre a putea fi exprimată în termenii existenţii şi ai neexistenţii", Budism şi Creştinism, pg. 78. Iar Dr. St. Konov în monumentala operă amintită, vol. II, spune la pg. 114: „Intrebarea dacă Nirvana este o realitate pozitivă sau Nimicul absolut sau dacă Tathagata — desăvârşitul — trăeşte dincolo de moarte, o respinge Buda continuu, ca şi întrebarea dacă lumea este eternă sau temporală. Asemenea întrebări nu trebuesc puse. Dacă s'ar răspunde că Nirvana este o existenţă veşnică, aceasta ar duce la cramponarea de existenţă; dacă s'ar răspunde că totul sfârşeşte cu moartea, s'ar cădea într'o greşală primejdioasă". „Orice răspuns ar duce la perturbări". Buda repetă mereu că „sunt multe pe cari el le ştie, dar nu le-a propoveduit, pentrucă nu ajută la mântuire". Budismul însă ca religie următoare lui Buda, a umplut necunoscutul Nirvaniei cu o fericire pozitivă, ca dovadă că nu poate exista o religie fără zei şi fără un scop pozitiv. Dl Lucian Blaga identificând Nirvana cu „golul", a dat o interpretare simplistă şi grăbită doctrinei lui Buda, pentru a putea deduce că de religie nu ţine numai decât credinţa în ceva pozitiv. E o influenţă a romantismului de stradă în felul cum priveşte Dsa hinduismul şi budismul).

Religia are ca element caracteristic al ei credinţa tare şi neclintită în adevărul celor ce le susţine.

Dl Lucian Blaga ar putea spune: pe mine nu mă interesează faptul că oamenii religioşi cred cu toţii în anumite realităţi ultime, ci ce este adevărat din ceeace cred ei. Dar prin aceasta Dsa comite o gravă confuzie a obiectelor de cercetat. In analogie cu ce-a săvârşit Dsa, cineva ar putea defini omul numai ca spirit sau numai ca materie, spunând că el este convins că partea cealaltă din om e produsul aceleia pe care o admite el.

Când se stabileşte definiţia unui lucru, trebue să se dea într'o descripţie concisă toate aspectele caracteristice sub cari se prezintă el şi fără de cari nu se poate prezenta. Altceva este apoi interpretarea care se dă lucrului, şi care îşi poate eventual permite să afirme că un aspect derivă din altul.

Cu alte cuvinte altceva este definiţia religiei şi altceva este problema adevărului ei. Definiţia religiei trebue să cuprindă tot ce o caracterizează ca fenomen, ca realitate psihologică, istorică şi socială.

Dl Lucian Blaga a purces la definiţia religia cu o prejudecată negativă despre adevărul ei şi nu a mai putut da o definiţie obiectivă.

Definiţia religiei trebue să cuprindă toate acele elemente fără de cari nu se întâlneşte şi nu e posibil să se întâlnească religia ca fenomen specific în viaţa omenească, adică toate acele condiţii cari sunt necesare pentru constituirea şi persistenţa ei. Filosoful Heinrich Scholz, care nu e teolog, spune: »Ca elemente fundamentale ale religiei pot fi principial recunoscute numai acelea cari se dovedesc drept condiţii necesare şi suficiente pentru existenţa ei; căci întrebarea despre fiinţa religiei coincide, în sensul ei strict, cu întrebarea despre acele condiţii ale existenţii ei, cari sunt pentru aceasta deopotrivă necesare şi suficiente« (Religionsphilosophie, Berlin, 1922, p. 31).

Un asemenea element absolut necesar pentru existenţa religiei este credinţa aderenţilor în realităţile propovăduite de ea.

Dl Lucian Blaga trebuia să includă credinţa în definiţia Dsale. Ar fi putut arăta astfel adevărata deosebire între religie şi metafizică (sau artă) şi ar fi putut explica angajarea omului întreg prin ea.

Dar atunci ar fi trebuit să admită că Dsa, susţinând irealitatea celor crezute şi lovind astfel în inima credinţii, e un adversar al religiei şi aceasta nu era pentru Dsa dcocamdată oportun. Pe de altă parte, recunoscând credinţa ca element constitutiv al religiei, ar fi trebuit să meargă într'o direcţie în care nu voia. De pildă ar fi trebuit să şi pună întrebarea: cum se face că în religie omul crede în realităţile cari i s'au făcut cunoscute, iar în metafizică şi artă nu? Iar această întrebare deschidea zări spre caracterul obiectiv al realităţilor religioase şi toată filosofia Dsale subiectivistă s'ar fi dat peste cap.

In articolele viitoare, după ce vom evidenţia şi celelalte elemente caracteristice ale religiei, vom trece la problema adevărului ei şi a creştinismului.

D. STĂNILOAE

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Semne luminoase

Semne luminoase este numele, sub care vor apare de aici încolo, în răstimpuri, diferite însemnări despre oameni, fapte şi idei în legătură cu viaţa culturală şi bisericească dela noi şi din alte părţi. Este o rubrică în care va vibra mai ales conştiinţa apologetică creştină şi ortodoxă.

* * *

Problema existenţii, este studiul pe care l-a publicat dl I. Petrovici în Nr. 3, 1942 din „Revista Fundaţiilor Regale" din Bucureşti. Dupăce arată diferitele încercări ce s'au făcut din partea filosofilor de a rezolva filosoficeşte problema — fie derivând existenţa din formele logice ale minţii, fie reducând-o la principiul contradicţiei, fie volatilizând-o până la un quasi nimic, sau postulând puntea metafizică a unui echivoc „posibil" care să mijlocească trecerea dela nimic la real: explicaţii care toate au eşuat — dl I. Petrovici, conchide magistral, în cea mai perfectă consonanţă cu adevărurile eterne ale Religiei, afirmând următoarele: „In imposibilitatea de a se rezolva enigma existenţei, prin desfiinţarea ei, care nu poate fi niciodată efectuată, oricât am pulveriza-o, ori subtiliza-o, nu rămâne la îndemână decât vechea soluţie dată instructiv de înţelepciunea generaţiilor: imaginarea unui fundament suprareal, din care ar isvorî universul, cu sorii şi creaturile sale, o bază transcendentă, care n'ar mai avea un caracter contingent, în stare să perpetueze enigma, ce ar conţine în ea însăşi, raţiunea ei de a fi. Acest fundament suprasensibil, este ceeace oamenii au denumit popular Dumnezeu, şi trebue să mărturisim că până astăzi toate sforţările filosofilor *n'au reuşit să găsească o explicaţie mai bună* pentru tulburătoarea problemă a existenţei".

* * *

Reflexiuni gnoseologice. In pragul Teodiceei, se chiamă admirabilul studiu publicat de dl Eugen Speranţia, profesor universitar, în numărul recent din „Luceafărul". (Nr. 6, Iunie 1942) Ocupându-se de problema „ştiutului", în care distinge două grupe mari „ştiutul aflat" şi „ştiutul crezut", dsa dă o foarte îndreptăţită considerare credinţei. Poziţia adoptată este în deplină armonie cu concepţia creştină. Contrar tendinţelor de imanentizare a Religiei, pe care o observăm la dl Blaga de pildă, dl E. Speranţia afirmă caracterul ei transcendent. „Toate credinţele sunt de natură religioasă, zice d-sa, toate cuprind o adiere de religiositate, religiositatea fiind în ultimă analiză: supunerea docilă, înclinarea fiinţei noastre spirituale în faţa unui principiu care, depăşindu-ne deplin şi puterea şi înţelegerea, este acceptat ca trebuind să ne cârmuiască acţiunea şi să ne domine viaţa". „Principiul în care se săvârşeşte culminaţia în această ierarhie a credinţelor, este ideea de Dumnezeu".

Dar credinţa nu se confundă cu un simplu act de gândire aplicat unei noţiuni reci. „Pe Dumnezeu nu-l gândeşti şi nu-l înţelegi decât scufundându-te în credinţa pe care i-o adresezi. De aceea, pentru teoreticianul care-l gândeşte, Dumnezeu, ca noţiune filosofică, poate comporta discuţiuni şi speculaţii, privitoare la existenţa lui, pe când dimpotrivă, pentru credincios el este un dat imediat, cum e culoarea pentru ochiul care vede şi pentru care problema exlstenţii nici nu se mai pune. Cel ce *crede*, îl *vede* pe Dumnezeu şi n'are dece să caute probe despre el". Studiul termină cu următoarea propoziţie: „Afirmarea lui Dumnezeu este deci condiţia unei maxime realizări a spiritului omenesc".

Nu aveţi impresia că vorbeşte un teolog? - De altfel asupra „siluetei creştine" a dlui E. Speranţia vom reveni.

Empiricus

Sărbătorirea P. S. S. Episcopului Nicolae Colan

Cu prilejul alegerii ca membru activ al Academiei Române a P. S. S Episcopului Nicolae Colan, *societatea românească din capitala Ardealului a ţinut să prezinte felicitări înaltului ierarh. Un număr însemnat de intelectuali români, în frunte cu dl prof. Emil Haţieganu, reprezentanţii Bisericii române-ortodoxe, delegaţia Societăţii Femeilor Ortodoxe Române, corul Catedralei ortodoxe şi un grup de tineri teologi, studenţi şi elevi, s'au înfăţişat Duminecă înainte de masă la reşedinţa Episcopului care a primit felicitările în marea sală de recepţie.*

Păr. consilier eparhial Vasile Sava, în cuvinte simţite a tălmăcit urările de bine ale Bisericii ortodoxe ardelene, dl prof. Emil Haţieganu într'o înflăcărată cuvântare a exprimat recunoştinţa obştei româneşti faţă de activitatea neobosită a P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan, felicitându-l călduros pentru alegerea Sa ca membru activ al Academiei Române. In numele Societăţii Femeilor Ortodoxe Române a vorbit dna prezidentă Bariţiu, iar omagiul tineretului a fost prezentat în numele societăţii studenţilor Academiei teologice »Credinţa Ortopoxă«, de teologul Oprea.

Tuturor le-a răspuns mulţumind P. S. S. Episcopul Nicolae, care vădit emoţionat de manifestaţia de dragoste şi recunoştinţă, a ţinut să sublinieze că consideră distincţia, ce i s'a adus, ca o cinstire a Bisericii în slujba căreia a muncit şi până acum şi va munci şi de aci înainte.

Solemnitatea la care şi-a dat aportul şi corul Catedralei, de sub conducerea păr. consilier Laurenţiu Curea, prin câteva cântece, frumos executate, a fost o caldă şi spontană manifestaţie de dragoste şi recunoştinţă a poporului românesc din Ardeal, în semn de mulţumire pentru acela care îi îndrumă paşii pe cărările adevărului şi ale izbăvirii.

(Tribuna Ardealului, din 9 Iunie 1942).

Incheerea anului şcolar

la Academia teologică „Andreiană" în Sibiu

Duminecă 14 l. c., după sf. Liturghie, s'a desfăşurat serbarea de sfârşit de an la Academia teologică „Andreiană". Praznicul a fost cinstit cu prezenţa I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, a P. Sf. Episcop *Vasile* al Maramureşului şi a altor distinse persoane din localitate. S'a remarcat îndeosebi prezenţa dlui Gen. I. Pleniceanu, comand. corp. VII Teritorial, a dlui Dr. Iuliu Haţegan, rectorul Universităţii din Sibiu şi a domnilor profesori univ. Onisifor Ghibu, Procopovici, Goia, Gh. Popovici, Eugeniu Sperapţia, T. Popovici, dl Ştefan Meteş dir. Arhivelor statului cu dna Sofia Şt. Meteş preş. soc. ort. a Femeilor române.

La intrarea în Aulă, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, însoţit de Consilierii mitropolitani şi arhiepiscopeşti, a fost întâmpinat de Corul studenţilor teologi, dirijat de Păr. Prof. Gh. Şoima, cu imnul arhieresc „Pre Stăpânul"...

După o cântare religioasă executată de Cor, a luat cuvântul Păr. Rector Dr. *D. Stăniloae*. P. C. Sa a arătat străduinţele desfăşurate de Corpul profesoral pentru a înzestra pe viitorii preoţi cu cultura şi zelul de care au trebuinţă pentru îndeplinirea cu spor a misiunii lor de mai târziu. Adresându-se studenţilor teologi — şi mai cu osebire acelora cari părăsesc aceasta instituţie de învăţătură şi educaţie ortodoxă română — P. C. Sa a stăruit asupra temeiurilor credinţei noastre în dumnezeirea Mântuitorului. Tendinţii manifestate în anumite cercuri, de unii gânditori de-ai noştri, de-a substitui acestei certitudini concepţia vaporoasă despre mitul lui Hristos, i-a făcut o dreaptă critică.

P. C. Sa a adus apoi mulţumiri domnului ministru *Ion Petrovici*, zelosului său colaborator dl Prof. *Aurel Popa*, Secretarul general al Cultelor şi Artelor, şi mai cu osebire I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, cari i-au înlesnit şcoalei noastre dreptul de-a acorda diplome de Licenţă în Teologie.

Corul a cântat „Ridică-te acum"... după care a luat cuvântul I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*.

Ascultat cu multă atenţiune, Inaltul Ierarh a arătat că poporul nostru a ştiut totdeauna în ce crede şi că această credinţă în Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos i-a dat vigoarea trebuincioasă pentru a înfrânge vitregiile istoriei. Din războiul actual a spus I. P. Sf. Sa, e absolut sigur că vor ieşi biruitoare popoarele care îşi vor păstra şi zori până la urmă puterea sufletească.

I. P. Sf. Sa şi-a exprimat deplina satisfacţie pentru ostenelile tot mai devotate ale Corpului profesoral şi pentru sporul dovedit de studenţii teologi atât la carte cât şi ca purtare, şi-a împărtăşit tuturor arhiereşti binecuvântări.

Cu acest prilej, asistenţa a primit frumosul şi bogatul Anuar pe 1941-42 al Academiei teologice „Anpreiane", la care colaborează Păr. Rector Dr. D. Stăniloae, Profesorii Dr. Nicolae Neaga şi Dr. Grigorie T. Marcu şi studentul absolvent Ioan I. Giurgi.

La aniversarea zilei de naştere. *Conducătorul statului român, dl Mareşal* **Antonescu,** *din prilejul aniversării sale, — care, în împrejurările grele ale neamului, n'a voit să fie sărbătorită în mod deosebit, — a primit numeroase telegrame de felicitări din străinătate şi din întreg cuprinsul ţării, cu urări călduroase pentru fericirea personală a Conducătorului statului şi a României.*

— In acelaş timp, şi din acelaş motiv al aniversării zilei de naştere, a fost sărbătorit în 15 l. c., de prof. **Ion Petrovici,** *ministrul culturii naţionale şi al cultelor. Un grup de colegi dela Academia Română şi dela universitate, aducând doriri de bine sărbătoritului, au subliniat la această festivitate contribuţia dată de dl prof. I. Petrovici la îmbogăţirea culturii autohtone în spiritul naţional şi creştin al poporului nostru.*

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

FOIŞOARA

Corpul retoric al Predicei de pe Munte

Căutând dovezile tehnice şi istorice despre valoarea retorică a Predicei de pe munte, ajungem în toate direcţiile la acelaşi rezultat: Cuvântul Mântuitorului este o revelaţie divină.

Să ascultăm mai întâi dovezile tehnice. *Retorica pretinde ca discursul să trateze un subiect unitar, amplificându-l şi luminându-l din toate punctele de vedere după un plan bine întocmit. Corpul retoric al cuvântării este însaşi tratarea* subiectului unic. *Executarea se face prin împărţirea în diviziuni cu puncte sau subdiviziuni potrivite spre a lămuri toate părţile chestiunei, ca ramurile crescute în mod firesc din triunghiul ideii principale.*

După enunţarea subiectului şi a diviziunii oratorul începe corpul cuvântării cu o scurtă întroducere cu o frază pregătitoare, aducând subdiviziunile, punctele. Corpul discursului fiind partea cea mai importantă cuprinde de regulă trei sferturi din vorbirea întreagă. Toate celelalte părţi (introducerea, transiţia expunerea subiectului pateticul, peroraţia şi încheierea, împreună dau un sfert din total.

Apoi în desfăşurarea cuvântului, corpul retoric se ramifică prin diviziuni amplificate prin puncte (subdiviziuni) a căror ordine şi număr stau la dispoziţia vorbitorului după împrejurări spre a lumina subiectul din toate laturile, pregătind o concluzie.

Iar pentruca ideile să curgă ca apa, se va face o transiţie naturală, o punte de trecere dela o subdiviziune la alta, dela o diviziune la cea următoare.

Precum subdiviziunile se unesc într'o concluzie comună, tot astfel se face şi numitorul comun al diviziunilor principale dându-ne în rezultat final concluziunea finală a discursului. Aceasta se predă spre lucrare în partea numită patetic (peroraţie), trecând dela raţiune la sentiment, dela cap la inimă.

Acestea fiind pretenţiile technicei retorice, vom căuta aici aplicarea acelora în Predica de pe Munte a Mântuitorului.

Care este deci unitatea de concepţie şi dispozitivul retoric al acestui „Cuvânt al Impărăţiei" *(Marcu 2, 2)?*

Alţi misionari divini au vorbit despre Aproprierea Impărăţiei cereşti *(Mat. 3, 2; 10, 7; şi Luca 10, 9).*

Dar Domnul şi Impăratul, timp de trei ani, propoveduieşte însaşi Constituţia Imperiului Său. *Deci în această acţiune de promulgare a Constituţiei, predica de pe munte tratează capitolul condiţiilor de admitere la cetăţenie: îndeplinirea faptelor legii. Enunţarea subiectului este clară şi precisă:* „N'am venit ca să stric Legea sau Prorocii"... *Ci ca să arăt aplicarea acelora prin fapte, fapte şi iarăşi fapte.* Indeplinirea Legii şi Prorocilor prin fapte *se accentuează cu insistenţă şi cu repetiţie. (Mat. 5, 6; 5. 18; 6, 1; 6, 2; 7, 12; 7, 21; 7, 23; 7, 24 şi 7, 26).*

Concepţia unitară a Predicei de pe Munte este deci: Certificatul de cetăţenie *pentru Impărăţia cerească, şi anume certificatul cel scris cu* faptele vieţii omului.

Iar diviziunile principale şi punctele (subdiviziunile) din mersul ideilor sunt următoarele:

A) Faptele iubirei *(Mat. 5, 21—48) şi anume:*

1. *Impăcarea (Mat. 5, 21—26);*
2. *Castitatea (Mat. 5, 27—30).*
3. *Căsnicia (Mat. 5, 31—32).*
4. *Mărturisirea adevărului (Mat. 5, 33 37).*
5. *Toleranţa (Mat. 5, 38—42).*
6. *Prietenia şi*
7. *Duşmănia* } *Mat. 5, 43—47).*

B) Faptele credinţei *(Mat. 6, 1—34), precum.*

1. *Milostenia (Mat. 6, 1 4).*
2. *Rugăciunea (Mat. 6, 5—15).*
3. *Postul (Mat. 6, 16—18).*
4. *Tezaurul spiritual (Mat. 6, 19 -21).*
5. *Meditaţia (Mat. 6, 22—23).*
6. *Devotamentul (Mat. 6, 24—30).*
7. *Increderea (Mat. 6, 31 - 34).*

C) Faptele înţelepciunii *(Mat. 7, 1—23) adică*

1. *Autocritica (Mat. 7, 1—5).*
2. *Discreţiunea (Mat. 7, 6).*
3. *Iniţiativa (Mat. 7, 7—11).*
4. *Echitatea (Mat. 7. 12).*
5. *Modestia (Mat. 7, 13—14).*
6. *Controlul şi verificarea (Mat. 7, 15 - 20).*
7. *Sinceritatea (Mat. 7, 21—23).*

Urmărind cu atenţiune executarea acestui dispozitiv retoric, aflăm, că aceste trei ramuri principale sunt atât de naturale, încât ele cuprind toate situaţiile sau raporturile de activitate omenească grupate în trei diviziuni principale concludente şi anume ţinând seama de raporturile omului:

a) faţă de alţii (raporturile sociale);
b) faţă de Dumnezeu (raporturile religioase);
c) faţă de sine însuşi (raporturile esoterice).

Un an de luptă pentru apărarea creştinismului

La 22 Iunie a. c. se împlineşte un an de când sângele feciorilor noştri, sângele neamului, se varsă pe câmpiile ruseşti fără precupeţire şi cu o sfântă ardoare pentru asigurarea viitorului românesc şi creştin al ţării noastre. Neamul nostru scrie iar pagini de glorie şi de abnegaţie în istoria Europei pentru salvarea ordinei, a culturii şi a temeliilor ei creştine.

In nădejdea că aceste jertfe îşi vor aduce roadele lor pentru viitorul creştin al Europei şi pentru mărirea Ţării, rugăm pe Dumnezeu să binecuvinteze mai departe strădania de sânge a neamului.

Nici Dumnezeu, nici conştiinţa umană care mai păstrează în ea o vibraţie de omenie şi de răspundere, nu poate lăsa ca pe mormintele celor ce şi-au vărsat sângele pentru neam şi pentru Hristos, să se înalţe o lume de nedreptate şi de anticreştinism. Sângele de martiri şi de eroi ai celor mai buni fii ai neamului nu poate fi astfel batjocurit.

INFORMAŢIUNI

Vrednică sărbătorire. Românii ardeleni, şi întreaga noastră presă, au sărbătorit în toată cuviinţa amintirea *Memorandului* înaintat Vienei, acum sânt 50 de ani, de către cei 300 de ardeleni, în frunte cu membrii comitetului partidului naţional, cerând dreptate politică în ţara noastră. Sărbătorirea în *Sibiu* s'a făcut, cum am anunţat, în 14 l. c., în sala mare a prefecturii judeţului, prin o magistrală conferinţă rostită de dl prof. *Dr. I. Moga*, conferenţiar universitar, care a evocat în entuziaste cuvinte, actul istoric dela 1892. Asistenţa, în mare număr, în frunte cu I. P. S. Mitropolit *Nicolae* şi P. S. Episcop *Vasile* al Maramureşului, a subliniat cu dese aplauze expunerea documentată a dlui prof. Moga.

Şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu şi-a ţinut festivitatea încheerii anului şcolar în 10 l. c., în prezenţa corpului profesoral şi sub preşedinţia păr. consilier arhiepiscopesc, Dr. Spiridon Cândea. După cântarea câtorva coruri, directorul şcoalei, păr. D. Călugăr, a rostit cuvântul cu prilejul sfârşitului de an şcolar, accentuând munca şi silinţa depusă de elevi şi profesori. Preşedintele, păr. Cândea, aduce mulţumiri I. P. S. Sale Mitopolitului *Nicolae* pentru părintească îngrijire purtată şcoalei, precum şi corpului profesoral pentru activitatea rodnică desfăşurată în cursul anului; ear absolvenţilor şcóalei de cântăreţi le doreşte cât mai desăvârşit succes în munca ce-i aşteaptă în smeritele strane ale bisericuţelor noastre sătesti, unde vor ridica glas de laudă către Cel Atotputernic. — Corul şcoalei, dirijat de păr. diacon Anatolie Scurtu, a dat răspunsurile, în diferite rânduri, la catedrala mitropolitană şi în alte biserici ortodoxe din Sibiu; în timpul din urmă acelaş cor a obţinut o reuşită deplină în concertul organizat în folosul zidirii bisericii ortodoxe din suburbiul Lazaret.

Din Valea Jiului. Cercul religios pastoral s'a întrunit de curând în parohia Măleia din protopopiatul Jiului, la care au participat opt preoţi. Au rostit cuvântări la acest prilej, păr. prot. *Ion Duma* şi păr. Gh. Popa din Băniţa. In ultimele zile din Mai şi în primele zile din Iunie s'au ţinut examenele din religie la toate şcoalele din Valea Jiului. Cele mai multe examene au fost prezidate de păr. protopop Ion Duma, ear la câteva şcoale a fost trimis, ca delegat protopopesc, păr. T. Moşic. S'au distribuit după examene elevilor merituoşi premii de cărţi în valoare de câteva mii de lei.

Promovare. P. C. Sa părinte *Nicodim Belea* a fost promovat licenţiat al facultăţii de teologie din Cernăuţi, cu „distincţie". Ostenelile desfăşurate de P. C. Sa ca paroh în săcuime, la Belini, şi chipul exemplar în care şi-a îndeplinit mai mulţi ani de zile misiunea de director al Şcolii de cântăreţi bisericeşti a Episcopiei Clujului, cu sediul la Nuşeni, i-au câştigat preţuirea superiorilor. Dela refugiu, este duhovnic al Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu.

Adunare generală. Asociaţia pensionarilor civili din oraşul şi judeţul Sibiu, învită membrii săi să participe la adunarea generală anuală şi festivă pentru comemorarea primului deceniu de existenţă. Adunarea se ţine în *24 Iunie 1942*, ora $3^1/_2$ d. a., în sala prefecturii judeţului Sibiu.

Pentru respectarea legilor ţării şi a moralei publice. Se reamintesc unele prevederi legale, precum şi măsurile ce autoritatea va fi nevoită să le ia contra celor ce *proferă înjurături, bat animale*, sau strică *vehiculele* spre a le sustrage dela rechiziţii. Cei vinovaţi că au proferat înjurături în public, vor fi arestăţi de organele poliţieneşti. Pedeapsa: 1—6 luni închisoare corecţională şi amendă dela 5 mii până la 20 mii de lei. Căruţaşii şi toţi ceice împovărează prea mult animalele şi le bat, se pedepsesc cu 5—15 zile închisoare şi amendă dela 500—1000 lei. S'a ordonat organelor de poliţie şi jandarmerie spre a veghea la stricta aplicare a dispoziţiunilor acestora.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă în 21 Iunie 1942, servesc: Prot. cons. Ieronim Grovu, Aurel Nanu şi Mih. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: Prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 predică: *Pr. I. Munteanu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Viaţa ilustrată, revista clujană de familie, a apărut pe luna lui Iunie 1942. cu lucrări semnate de: V. Sămărtineanu, prot, Ion Goron, Dr. I. Paşca, L. Bologa ş. a. Afară de articole în proză şi versuri, revista aduce interesante cronici literare şi economice, şi actualităţi, cu numeroase ilustraţii, după tablouri de Grigorescu, Luchian, Aman ş. a. Abonamentul pentru România: 450 lei pe an.

Nr. 6786—1942 1—1

Concurs

Pentru întregirea alor două posturi de impiegaţi fără gradaţii la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Pentru fiecare post salarul este de 6000 lei lunar.

Cei care doresc să ocupe aceste posturi, vor înainta în termen, Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, cerere însoţită de actele legale. Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, la 12 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Ad. Nr. 115/1942 (42) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Măceu,** din protopopiatul Haţeg, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, după pregătirea candidatului.
2. Chiria, până la clădirea caselor parohiale, cade în sarcina parohiei.
3. Sesiune parohială 2 jug. fânaţ şi 1 jug. cimitir.
4. Câte 2 măsuri (à 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă, minus 40 case pentru cantor şi crâznic.
5. Câte una zi de lucru (clacă) de fiecare casă, minus cele 40 case rezervate personalului ajutător.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, şi celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie — cu încuviinţarea oficiului protopopesc — într'o Duminecă sau sărbătoare, pentruca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, la 7 Mai 1942.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Nr. 137—1942. (48) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor din clasa III, **Godineşti** cu filia Petreşti şi parohia **Băgara,** din protopopiatul Ilia, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi:

1. Salar dela stat;
2. Adău, câte 20 litri porumb sau grâu dela fiecare casă, în Godineşti circa 150.—, în Băgara circa 100 case;
3. Stola uzitată în protopopiat;
4. Fânul din Cimitire;
5. In Godineşti şi Băgara, până la construirea unei case parohiale, parohiile se vor îngriji de locuinţă (una cameră, bucătărie şi cămară).

Concurenţii vor înainta actele în termin oficiului protopopesc din Ilia, împreună cu binecuvântarea de candidare, şi cu avizul nostru se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

In înţelegere cu Consiliile parohiale respective.

Ilia, la 18 Mai 1942.

Oficiul protopopesc.

Iuliu Josan
protopop

Nr. 395—1942 Prot. (47) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Râuşor,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: $2^3/_4$ jugăre pământ arabil, două cimitire, şi dreptul la lemne de foc din composesorat, conform exploatării admise de organele silvice.
3. Câte două mierţe de cucuruz nesfărâmat dela $^2/_3$ ale familiilor din parohie.
4. O zi de lucru la an dela $^2/_3$ ale familiilor din parohie.
5. Locuinţă în casa parohială.
6. Stola obişnuită în parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs, cu toate documentele prevăzute de lege şi cu încuviinţarea I. P. S. S. Arhiepiscopului, se vor înainta în termin Oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, — Petroşani, — iar candidaţii se vor prezinta, cu prealabila aprobare a subsemnatului, într'o Duminecă sau serbătoare, la biserică, pentru a sluji, cânta şi predica, făcând cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu—Petroşani în înţelegere cu consiliul parohial.

Petroşani, 3 Iunie 1942.

Ioan Duma
protopop

Subdiviziunile (punctele) enumerate sub a) *sunt închegate cu fraza:* „Aţi auzit ce s'a zis"... *în privinţa 1) omuciderii; 2) adulterului, 3) divorţului; 4) falsului; 5) talionului; 6) iubirii şi 7) urei.*

„Dar eu vă zic vouă... *să faceţi aşa şi aşa. Explicând deci aceste puncte, toată grupa* a) *se poate numi cu drept cuvânt:* grupa explicaţiunilor *aducând concluzia, că suntem obligaţi a tinde spre desăvârşirea noastră spirituală prin care ne vom asemăna Tatălui Nostru cel ceresc. Prin această comparaţie se face şi trecerea la diviziunea* b) *a raporturilor noastre faţă de Dumnezeu.*

A doua diviziune descrie cele 7 raporturi de intimitate filială prin care dovedim credinţa şi încrederea faţă de Dumnezeu, Tatăl-Nostru, care locuieşte în fiecare inimă curată. Şi propoveduind numele Tatălui *timp de trei ani, Domnul şi Invăţătorul şi-a îndeplinit misiunea pământească (Ioan 17, 6).*

Chiagul prin care se leagă punctele de sub b) *este fraza:* „...tu însă"... *vei proceda aşa şi aşa, arătându-ne instrucţiunile exacte. Avem aici astfel:* grupa instrucţiunilor, *cu concluzia, ca să dăm preferinţă totdeauna preocupaţiunilor spirituale, având Impărăţia cerească drept centru de gravitaţiune spirituală.*

Această concluzie serveşte totodată şi ca trecere la diviziunea c) *a raporturilor omului faţă de sine însuşi, adică atitudinea noastră* faţă de omul cel dinlăuntru *(Ef. 3, 16) deci: raporturile esoterice. Punctele acestei grupe sunt cele* 7 imperative categorice:

1) judecarea «eului» propriu; 2) păstrarea cu discreţie a sfintelor taine; 3) curajul iniţiativei personale; 4) atitudinea echitabilă reflexă; 5) umilinţa modestiei; 6) probaţiunea tuturor ideilor şi a gândirilor controlate şi verificate prin fapte, şi în sfârşit 7) perfecta consonanţă a faptei cu vorba, deci sinceritatea.

Văzând toate aceste momente de tehnică retorică executate cu atâta desăvârşire în Predica de pe Munte, se naşte întrebarea:

Care este regula retorică cea mai modernă pe care să nu o găsim aplicată în mod impecabil de către Vorbitorul Divin? Căci până şi extensiunea corpului retoric al discursului prezintă proporţia de $^3/_4$ faţă de total, ca cea mai armonioasă măsură.

Iar acum, după dovezile technice, să ascultăm şi faptele istorice şi anume:

1. Nicio legătură istorică omenească nu există între disciplina ştiinţei şi artei oratorice moderne şi între Predica de pe Munte a Mântuitorului. Ambele fapte sunt absolut separate în loc şi timp. *Nici retorica nu s'a construit din Predica de pe Munte şi nici această cuvântare nu s'a făcut după cărţile moderne de retorică.*

Şi totuşi concludenţa este desăvârşită: dovada revelaţiei divine.

2. Scriitorul Predicei de pe Munte Sf. Ev. Matei n'a fost nici orator, nici retor, şi nici stenograf parlamentar. El n'a scris această predică nici din memoria proaspătă a celor auzite, ci după dovezile istorice cam la 40 ani după faptul petrecut pe muntele Hatter Corn.

Dat fiind autenticitatea Evangheliei dela Matei dovedită ca fapt istoric, pertecţiunea retorică a Predicei de pe Munte se proiectează dela o distanţă de 20 secole pe ecranul unei ştiinţe moderne, servind drept al doilea criteriu de recunoaştere a revelaţiei divine.

Există şi un al treilea moment revelator, care însă rămâne la aprecierea cetitorului pentru momentele sale de meditaţie, când se va gândi, că niciunul dintre celebrii oratori ai Bisericii creştine n'a observat perfecţiunea retorică a „Cuvântului întrupat". Este momentul când omiletica şi ermeneutica vor ajunge ca să bea şi ele din apa cea vie a retoricei Domnului.

Vasile Vlaicu

Bibliografie utilizată:

M. T. Cicero „De oratore".

M. F. Quintilianus: Institutiones oratoriae

Migne. Eloquence sacrée si altele.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 28 Iunie 1942 — Nr. 26

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1858 de Mitro[illegible] Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

V

Definiția Religiei (2)

b) Din articolul precedent am văzut că între condițiile necesare pentru existența religiei, pe lângă credință intră și convingerea despre capacitatea realităților din urmă de-a revendica pe om, adică o anumită însușire care le ridică din indiferență sau automatism, ceeace înseamnă și o anumită capacitate de-a se comporta față de om dela caz la caz, după cum se comportă și omul față de ele. Prin urmare, fără să avem pretenția de-a găsi pe toate treptele omenirii conștiința clară a caracterului de persoană aplicat realităților ultime, în fond aceste realități sunt concepute de orice suflet religios ca având anumite trăsături personale. Dacă realitatea ultimă nu e concepută așa, credința nu are nici o putere de-a face pe om să adere totalitar. Credința nu e credință propriu zis și nu poate constitui religie decât cu această condiție. Credința și caracterul personal al realității ultime țin la un loc.

Opinia aceasta părea într'o vreme, când începuseră primele scrutări ale vieții religioase a popoarelor primitive, că este desmințită de caracterul totemist, tabuist sau fetișist al religiozității acelor popoare.

Se constatase la toate popoarele primitive o teamă respectuoasă de o putere tainică ce emană din anumite lucruri, pe care etnologia mai nouă a numit-o cu un cuvânt polinezian *Mana*. „Toate obiectele lumii însuflețite sau neînsuflețite pot avea această Mana, dar numai anumiți oameni, animale și lucruri o posedă; altele nu. Influința Manei aduce moarte, vindecare sau viață, revelează lucruri viitoare sau ascunse. De aceea Mana e legată cu practicile vrăjitorești și cu ideea de tabu". „Lucrurile înzestrate cu Mana se numesc cu un cuvânt portughez, fetișe". Deobiceiu diferitele triburi se consideră ca stând în legătură cu un anumit animal, din care decurge o anumită putere, și care la indienii americani e numit totem. (Dr. Alfred Ieremias, Allgemeine Religions-Geschichte. 1924, p. 14, 17).

Astfel în veacul trecut, admițându-se că religia primitivilor se reduce la această credință într'o substanță tainică și puternică răspândită în lucruri, se trăgea concluzia că există religie și fără convingerea în ființe divine de caracter personal, ba întrucât se socotea că acești primitivi reprezintă prima treaptă de evoluție a omenirii, felul acesta de religiositate fără zei era considerat ca înfățișând chiar începutul religiei și prin urmare oarecum ființa ei.

Dar „etnologia mai nouă a stabilit faptul că la toate popoarele primitive se găsește ideea unei ființe supreme care locuește în cer. Andrew Lang a întemeiat pe acest fapt teoria sa despre o religie teistă preanimistă a popoarelor naturale. Iar W. Schmidt dovedește în cartea sa despre originea ideei de Dumnezeu — Ursprung der Gottesidee — că la începutul desvoltării eului omenesc stă un monoteism real, de o structură atât de simplă, încât nu apare necesar să se admită o evoluție anterioară de „forme inferioare". Sigur e că acest *Dumnezeu al cerului* nu e întemeiat în animism și nu stă în conexiune nici cu spiritele naturii, nici cu „spiritele" celor morți". (A. Ieremias, op. c. 18—19).

Într'un mod asemănător se exprimă *H. Pinard de la Boulaye* în monumentala sa operă asupra teoriilor și metodelor privitoare la istoria religiilor: *L'étude comparée des religions* (Paris, 1929, 2 vol.). El arată cum Andrew Lang, (1944—1912), mai înainte aderent al lui Ed. Tylor care susținea animismul ca religie primordială, a fost clătinat în convingerile lui de studiul serios al vieții religioase la popoarele cele mai disprețuite, găsind la ele noțiuni religioase și morale din cele mai pure. La Andamanesii din Asia meridională, la Fidjienii din Polinesia, la Zuluși, Saoși din Africa centrală, la Indienii din America de Nord a aflat credința în „Ființe supreme" cari sunt totodată legislatorii ordinei moralei și autorii lumii. („Andrew Lang se mit à l'étude et découvra bientôt des notions religieuses et morales aussi pures chez des nations aussi méprisées... Les „Êtres suprêmes", de ces tribus sont à la fois législateurs de l'ordre moral et auteurs du monde". Op. c. vol. I, pg. 392). Toate tezele, cari încercau să explice nașterea ideii de Dumnezeu în omenire din noțiunea de spirit și vorbeau de o prioritate a credinței în spiritele naturii sau ale strămoșilor, sunt depășite. („Priorité de la notion d'esprit, disjonction primitive de la religion et de l'éthique, monothéisme issu du culte des esprits de la nature ou des esprits des ancêtres, bref les théses capitales de l'école anthropologique apparaissaient en contradiction avec les faits, puisque chez ces peuples plus grossiers il ne se rencontrait, ou peu s'en faut, ni culte des ancêtres, ni culte des génies de la nature, ni chef unique qui pût servir de prototype au dieu souverain, et que l' *All-Father*, le Père de tous, comme le désignent les Australiens, rayonnait d'un éclat plus pur, précisément où l'animisme était moins développé", p. 392. Spencer e și el unul dintre susținătorii animismului primordial și ideea aceasta greșită l-a dus la o definiție a religiei care apare azi o venerabilă piesă de muzeu, ce a trebuit să aștepte pe dl Lucian Blaga pentru a fi prezentată în România ca ultima noutate).

Iar cu privire la totemism, pe care singur Durkheim l-a socotit religia primordială, autorul citat conchide, după o lungă expunere a cercetărilor și opiniilor mai recente și în special după ce amintește teza celui mai mare cercetător, W. Schmid, conform căreia totemismul apare într'un „cerc cultural" posterior cercului unde se distinge ca autohton cultul „marilor zei":

„Indiferent dacă această teză este admisă sau contestată, fapt e că totemismul, neapărând nici ca *universal*, nici ca *uniform*, nici ca esențial *religios*, nici ca *primitiv*, a perdut deosebit de mult din importanța sa" (op. c. p. 407).

Desigur cele mai multe din popoarele primitive reprezentând trepte decăzute ale omenirii dela starea primordială, credința în Părintele tuturor nu se mai înfățișează în puritate și limpezime, ci întunecată și amestecată sau chiar covârșită de credințe animiste, fetișiste și totemiste. Primitivii spun că Părintele cel mare s'a supărat pe oameni și s'a retras, lăsând lumea pe mâna unor spirite și forțe inferioare, pe cari ei încearcă să le îmblânzească, silească sau câștige prin practici magice. Astfel aceste practici și credințe nu sunt și nu se pot explica altfel, decât ca pornite dintr'o credință superioară în Dumnezeu. Pe de altă parte chiar practicile magiei, prin cari spiritele sau forțele tainice sunt îmblânzite sau silite să lucreze în favoarea omului, arată, în chip tulbure, ideea primitivilor despre anumite trăsături ale lor deosebite de caracterele naturii care se desfășoară automat, uniform și general, indiferent că e vorba de omul cutare sau cutare, care a săvârșit practicile cerute sau nu.

In celelalte religii prezența credinții în zei „personali" e în afară de orice dubiu.

Oarecari nedumeriri s'au ivit numai pe marginea anumitor faze ale religiozității hinduse, inclusiv budismul și ale celei chineze. Tocmai aceste faze și manifestări excepționale sub raportul religios din spiritualitatea hindusă și chineză le-a luat dl Lucian Blaga ca punct de plecare pentru construirea teoriei Dsale despre religie. I s'a părut că ele pot constitui un temeiu al tezei Dsale că religia nu e numai decât credința în caracterul oarecum personal al ultimelor realități.

In parte am văzut în articolul precedent că brahmanismul și upanișadele la cari se provoacă Dsa sunt mai mult curente de filosofie religioasă decât religie propriu zis. Iar Nirvana budistă nu a fost interpretată decât aproape numai de romantismul adolescenților ca un gol absolut.

Chiar dl Lucian Blaga recunoaște că în perioada religioasă cea mai veche din câte ne sunt cunoscute, în acea a Rigwedelor, atenția principală o acordau Inzii zeilor. Ba chiar exista un zeu suprem, ca în toate religiile, care la Inzi se numea Indra, prin ceeace se vădește aceeaș origine sau tendință monoteistă ce se suprinde în orice religiositate. Dl Lucian Blaga declară că nu-l interesează „zeitățile principale", nici „Indra, regele zeilor", ci „o zeitate secundară, dar foarte ciudată și deosebit de simptomatică pentru religiositatea indică ce poartă numele Brahmanaspati", care e un fel de ajutor preoțesc de rang divin pe lângă Indra, „o zeitate-preot", ca suprem administrator al puterii magice (Religie și Spirit, pg. 14).

De ce acordă dl Lucian Blaga acestei zeități secundare atențiunea principală? Intâi pentru a arăta, la lumina acestei zeități care reprezintă puterea magică a omului-preot asupra zeilor, că religia nu înseamnă numai decât un raport de dependență față de zei, ci și un raport invers. Prin forța magică de care dispune preotul, el poate înfrânge rezistența zeilor. Prin urmare nu zeii sunt realitatea supremă, ci o putere difuză răspândită peste tot, pe care o știe mânui cu deosebire preotul.

Mai târziu în perioada brahmanismului puterea preoțească, brahman, devine principiul suprem al tuturor și Inzii și-l închipuesc tot ca pe ceva impersonal, difuz.

Astfel dl Lucian Blaga va trage concluzia că pentru stilul hindus „adevărul metafizic indică o semnificație de unitate difuză, ce întrece orice formă particulară" (pg. 20).

Dl Lucian Blaga e purtat de o tendință de generalizare, care nu e potrivită când trebue să se asculte glasul realității.

Cum a recunoscut chiar Dsa, la începutul istoriei lor cunoscute Inzii au alți zei mari, iar deasupra tuturor pe Indra. De ce să-i acordăm chiar în acel timp lui Brahamanaspati atențiunea principală? El e un zeu secundar. Iar întrucât el reprezintă puterea preoțească, puterea magică, de înduplecare a zeilor, prin rolul subordonat al acestui zeu se evidențiază că și această putere la început e subordonată zeilor. Numai dacă vreau ascultă zeii de rugăciunile și practicile preoților. Indologul Dr. Sten Konow, care tratează în monumentala operă a lui Chantepie de la Saussaye, Lehrbuch der Religions-Geschichte (ed. 4, Tübingen, 1925), religia hindusă, scrie: „In vechile jertfe zeii erau încă în stare să-și impună voința lor. Ei puteau fi aduși de bună voie în dispoziție favorabilă, dar nu erau înlănțuiți de o lege. Cu deosebire Indra era și a rămas totdeauna svaraj, Autocratul și putea să-și desvolte puterea după voia proprie". (Bei dem alten Opfer waren die Götter noch immer imstande, ihren Willen durchsetzen. Sie konnten gnädig gestimmt werden, waren aber nicht einfach durch das Gesetz gebunden. Namentlich Indra war und blieb immer *swaraj*, Selbstherscher, und konnte seine ungestüme Kraft nach eigenem Dünken entfalten" vol. II pg. 57).

Două lucruri reies din acest fapt: întâi că zeii aveau și la Inzi trăsături personale și al doilea că acesta este un caracter mai vechiu al religiei hinduse, decât cel al „mentalității difuze", prin urmare mai caracteristic.

Exista însă și în vremea aceea mai veche, deodată cu credința în zei, ideea unor forțe tainice ascunse în toată natura. Dar această idee nu era numai la Inzi, ci la toate popoarele în istoria lor străveche (op. c. p. 17). La toate popoarele viața religioasă cuprinde ambele aspecte. Dar se observă că pe măsură ce trece timpul se produce o anumită estompare a conștiinții despre zeii personali și crește teama de forțele difuze din natura. Etnologii

consideră această evoluție, o degenerare, întrucât au observat că există anumite triburi dovedite a se fi păstrat în forme de viață mai originare, la cari nu se observă orgia de credințe și practici magice și superstițioase, ci o credință simplă, înaltă, morală, într'un Părinte al tuturor, bun, iubitor, răsplătitor nu al practicelor magice, ci al faptelor bune și pedepsitor al celor rele. (Lucrul acesta l-a stabilit cel mai mare etnolog al vremii noastre, Wilhelm Schmidt, în monumentala operă „Ursprung der Gottesidee", în 6 volume).

La Inzi încă s'a produs o desvoltare în sensul exaltării puterilor tainice difuze, cari la început erau privite numai ca o manifestare a puterii zeilor, sau a unor demoni. Dar la Inzi desvoltarea în acest sens s'a produs pe de o parte prin speculațiunile filosofice laice, pe de alta, în opoziție cu acelea, prin speculațiunile preoților brahmani, cari voiau să arate de ce mari puteri dispun ei și prin urmare ce rost însemnat au. Prin aceste speculațiuni interesate s'a ajuns să se vadă în jertfa ce-o aduceau brahmanii, cea mai mare putere din lume, chiar să se identifice oarecum cu temeiul lumii. Dar aceasta a rămas mai mult Opfer- sau Priesterspekulation, cum se exprimă toți indologii cu renume (vezi Sten Konow, op. c. p. 54 urm.; A. Jeremias, op. c. 147—149 îi spune Opfermystik, provocată de priesterlichen Erklärungen zum Opferrituss, pentru a apăra puterea preoțească de filosofia laică a upanișadelor).

Religiozitatea poporului, adică religia propriu zis, a rămas în tot timpul dominată de zei. Ba, în opoziție cu speculațiunile preoțești cari identificau jertfa cu potența lumii, poporul identifica și jertfa și această potență universală cu un zeu de caracter personal, Vișnu. (Iată ce spune Dr. Sten Konow: „Die Vorstellung vom ewigen Weltgesetz, von *rta*, aber lebte weiter, und sie wurde in der Brahmanazeit in der Erhebung des Opfers zur Weltpotenz lebendig. Und gleichzeitig können wir aus vielen Andeutungen den Schluss ziehen, dass der Glaube an grosse, mächtige Götter im Volke noch lebendig war... Dass Wishnu in der Brahmanazeit ein grosser Gott geworden war, geht daraus hervor, dass das Opfer mit ihm identifiziert wird. Das Opfer ist Wishnu, heisst es an vielen Stellen, d. h. die allmächtige Weltpotenz ist mit dem Gotte identisch, den viele als den höchsten, den einzigen verehrten... Jedenfalls ist es sicher, dass die Vorstellung von einem Gotte, der für verschiedene Zwecke verschidene Gestalten annimmt, in Indien später speziell mit Wihsnu verbunden wird" p. 62—63).

Astfel tendințelor panteizante ale filosofiei laice a upanisadelor și a brahmanilor, poporul le opune permanent zeitatea cu trăsături personale. Forței universale de caracter panteizant, religia propriu zis care trăește în popor îi dă caractere de voință și de autocratism monoteist personal.

Dl Lucian Blaga își mai sprijine teza religiei fără credință și fără ființe cu trăsături personale prin budism. Budha, spune Dsa, a fixat ca suprem țel al omului scufundarea în Nirvana, în golul absolut.

Despre dificultățile ce le prezintă înțelesul termenului Nirvana am amintit înainte. Dar indiferent de doctrina lui Budha, fapt e că religia budistă e o religie cu zei ca oricare alta, o religie a vieții și nu a morții, cum o voia poate speculația individuală a lui Budha. (Iată ce spune tot Sten Konow ca să nu mai citäm alte somități indologice: „Aber seine Religion hat sich auch im Laufe der Jahrtausende vielfach geändert, und der Budhismus als Weltreligion ist nicht mehr eine Lehre mönchischer Zucht und Disziplin, sondern eine Heilslehre für das ganze Volk, die zum Herz spricht und warme Gefühle der innigsten Religiosität wachruft" op. c. p. 104. Sau: „In der neuen Schule war das Verhältnis ein anderes geworden. Die volkstümliche Vorstellung von übermächtigen Wesen, die tatkräftig eingreifen und die Menschen vom Unglück und Leiden retten konnten, und die deshalb auch für die fromme Hingebung der Menschen einen Anspruch hatten, wurde auch für den eigentlichen Budhismus bestimmend" p. 127). „Intuiția religioasă a evitat în budism consecințele ateiste. Budha însuși devine revelația divinității". „In budism e considerată erezie ideea că Nirvana ar însemna nimicire" (A. Ieremias, op. c. p. 162).

In sfârșit să spunem câteva cuvinte și despre religia chineză, pe care dl Lucian Blaga o identifică cu un panteism, tot cu intenția de-a șterge din religie *credința și ființele divine cu trăsături personale.* Ca și la Inzi și la alte popoare vechi, nu se poate reduce nici ideea chineză despre puterile supranaturale la un panteism, precum de altfel nici la o viziune net personalistă. Este o idee ce stă la intersecția panteismului și personalismului. Prin ideea că ființa supremă e peste tot și lucrează în toate, omul străvechiu menținea credința în vastitatea și atotputernicia ei. Dar nu e mai puțin adevărat că atribuia acestei sau acestor ființe, o voință, o capacitate de arbitrar, de interes acordat după voia proprie, ridicându-le peste automatismul simplu al legilor naturale și făcându-le capabile de-a intra cu omul în raporturi deosebite.

Dl Lucian Blaga n'a văzut, pentrucă n'a voit să vadă, decât polul panteizant al ființelor divine, nu și pe cel personalist.

Dar iată cum se exprimă specialiștii istoriei religioase despre religia poporului chinez: „Cea mai veche învățătură religioasă în textele chineze este un panteism al naturii de tendință teistă, ba într'un anumit sens chiar monoteistă. Ideea revelației este și aici prezentă în mod latent... Divinitatea, care e concepută personal ca Creatoare și Cârmuitoare a lumii, este, după vechea învățătură chineză, puterea morală supremă din care își iau existența toate ființele și care conduce destinul lumii și al oamenilor și păzește a ordinea lumii... Divinitatea se revelează prin oracole și visuri... Concepția mecanicistă este evitată prin prezența ideii morale și prin admiterea unei responsabilități individuale" (A. Ieremias, op. c. pg. 179, cf. și Nathan Söderblom, după H. Pinard de la Boullaye, op. c. I, pg. 396). In subordinea acestui zeu stăteau un șir întreg de zei mai mici în legătură cu diferite părți ale naturii.

Reformele lui Konfucius și a lui Laotse n'au schimbat esențial fondul religiei chineze, cum remarcă toți cunoscătorii (vezi Dr. O. Franke, în Lehrbuch der Religionsgeschichte, ed. 4 a cărții lui Chantepie de la Saussaye, vol. I, pg. 194).

Cu aceasta am expus pe scurt un al doilea element din definiția religiei, neglijat de dl Lucian Blaga și anume: *trăsătura personalistă a ultimelor coordonate ale existenții.*

Implicate în aceste două prime elemente se mai cuprind însă câteva pe cari e bine să le expunem și explicit, înainte de-a lua în cercetare problema adevărului religiei și a creștinismului.

D. STĂNILOAE

Datorii pastorale ale preotului în timp de războiu

„..Tuturor toate m'am făcut, ca măcar pe unii să-i mântuesc". I Cor. 9—22.

Iubite frate,

Ai toată dreptatea: „Războiul a mărit greutățile vieții, a sporit durerile, a micșorat bucuriile, a înmulțit lipsurile, a intensificat criza și a adus încă multe necazuri asupra sbuciumatei noastre existențe", — dar alături de toate acestea războiul a sporit la infinit și datoriile noastre de ordin duhovnicesc și pastoral în parohie.

Preotul este dator să se apropie acum, mai mult decât oricând, cu toată inima sa și cu sinceră compătimire de îndoliata inimă a părinților, să se apropie de sufletul celor ce și-au pierdut pe front copilul lor drag, bucuria vieții, toiagul și întreaga nădejde a nevoiașelor lor bătrânețe, pentruca să-i mângâie, să-i sprijine și să-i întărească sufletește în mijlocul nenorocirii, care i-a copleșit.

Preotul e dator apoi să îmbărbăteze continuu și să îndrume mereu spre zările cerești sufletele cernite ale atâtor văduve din parohie. Credința în Dumnezeu și nădejdea în ajutorul său, trebuesc mereu împrospătate și întărite în sufletele acestor femei, atât de greu încercate de războiu.

Dar preotul e dator să fie și părinte adevărat, tată bun, suflet plin de cea mai curată dragoste și de tot interesul pentru buna creștere a tuturor orfanilor, a tuturor copiilor, ai căror părinți și-au jertfit viața pe altarul patriei și al dreptei credințe, cu un cuvânt e dator să se facă tuturor toate, pentruca pe toți să-i isbăvească din nevoi și să le asigure mântuirea vieții.

Și dacă n'ar mai fi nimic altceva de făcut în parohie decât îndeplinirea acestor cutremurătoare îndatoriri și lucrarea preotului ar fi destul de grea, destul de obositoare, destul de continuă și destul de vastă. Dar alături de acestea, sunt încă alte o mie și una de nevoi și îndatoriri de ordin social, cultural, național, economic etc. pe care preotul trebue să le satisfacă în parohia sa. Le știu pe toate, le cunosc deaproape și îmi dau foarte bine seama de toate necazurile, de toate greutățile și de toate ostenelele tale, iubite frate, și cu toate acestea în vremurile de astăzi nu pot să trec cu vederea și să nu-ți atrag atențiunea asupra unei îndatoriri, pe care ai neglijat-o cu totul până în prezent și anume: *Conducerea sufletească, adică păstorirea enoriașilor tăi, plecați din parohie.*

Unii din ei, concentrați sau mobilizați, sunt rânduiți la diferite slujbe prin orașele din țară. Alții, sunt în afară de țară. Unii sunt chiar pe front și alții au ajuns bolnavi sau răniți prin diferite spitale.

Ești dator să cunoști că grija ta de păstor trebue să însoțească pretutindeni pe acești oameni. Preocuparea ta de mântuirea lor sufletească nu trebue să înceteze nici o clipă, ea trebue să fie continuă, chiar și atunci când ei sunt plecați din parohie. Intocmai așa precum părinții trupești nu uită nici o clipă de copiii lor și nu încetează de a-i iubi și a le purta de grijă, chiar și atunci când ei se găsesc la cele mai mari depărtări de vatra părintească, tot astfel și tu, părintele lor sufletesc, nu trebue să uiți, să neglijezi pe fii tăi duhovnicești, plecați din parohie. Iubirea ta de părinte nu trebue să înceteze și nu trebue să se împuțineze niciodată. Ea trebue să fie totdeauna vie și să ardă cu flacără sfântă.

In împrejurările de astăzi, mijlocul cel mai potrivit al purtării tale de grijă al acestei conduceri pastorale, rămâne **scrisoarea** pentru cei plecați din parohie. Tu trebue să fi deci prin scrisori în neîntreruptă legătură sufletească cu fiecare credincios al parohiei tale. Aceasta, pentru motivul că în împrejurările actuale scrisoarea pe care o primește credinciosul dela preotul său este cea mai puternică și cea mai convingătoare predică pe care i-o poate adresa acolo unde se găsește el.

Gândește-te numai, câtă bucurie și ce lumină aduce în sufletul omului constatarea că preotul său nu l-a uitat! Prin faptul că tu însoțești ori cât de departe cu gândurile tale, cu grija ta, cu rugăciunile tale și cu bune povețe, date prin aceste epistole, pe credincioșii tăi, ei își dau acuma seama, mai bine decât oricând, că tu ești cu adevărat părintele lor, că ești într'adevăr reprezentantul lui Dumnezeu și strădualnic lucrător pentru zidirea împărăției cerului. Ei văd, din scrisorile tale, că nu interese de ordin material, că nu lucruri mărunte de ordin pământesc, ci interesul cel mare, care-l porți pentru mântuirea lor sufletească, te face să le scri. Ei simt din aceste scrisori toată dulceața dragostei tale părintești și prin aceasta cucerești definitiv încrederea lor în persoana ta și în lucrarea sfântă pe care o desfășori cu atâta neobosită trudă pentru binele și fericirea lor.

Prin epistolele acestea, tu iubite frate, le deschizi sistematic ochii asupra tuturor ispitelor, care îi asaltează din toate părțile, asupra tuturor prăpastiilor în care vor să-i prăvălească păcatul și le dai îndemnuri și îndrumări luminoase, arătându-le cum prin credință vie, prin iubire creștină, prin nădejde curată și prin rugăciune neîntreruptă pot să biruească pe toți vrăjmașii văzuți și nevăzuți și să înfrângă toate greutățile vieții.

In același timp vei face să coboare multă liniște și mulțumire în sufletul celor plecați din parohie, arătându-le grija ta de fiecare zi și ajutorul neprecupețit pe care îl dai din toată inima ta părinților, soțiilor, copiilor și rudeniilor lor, cu un cuvânt tuturor credincioșilor rămași în parohie.

Incearcă, deci iubite frate, și începe cât mai neîntârziat această lucrare pastorală! Ea va fi un mijloc de sănătoasă și temeinică zidire a parohiei tale pentru prezent și viitor, un mijloc roditor de duhovnicească bucurie pentru tine și de fericire veșnică pentru mulți credincioși din parohia ta.

Al tău de tot binele voitor frate:

Pr. TEOFIL

Conferințele Profesorului I. Lupaș în Apus

In urma unei sistematice propagande de ponegrire a vredniciei românești și de falsificare a trecutului celui mai vechiu popor din bazinul dunărean, lucruri atât de persistent urmărite de cei care nu ne-au putut iubi niciodată, se simțea lipsa unor lămuriri ale opiniei publice streine asupra adevărului ce privește țara și istoria noastră. Astăzi când, într'o încleștare hotărâtoare împotriva bolșevismului distrugător de suflete și de granițe, poporul nostru își împletește, alături de Marele Reich german, cununi de nemuritoare vrednicie, se simte și mai mult lipsa ca, mai ales în cuprinsul Germaniei noi, lumea să fie pe deplin informată asupra problemelor vitale din trecut și năzuințele românești. In această situație urmând invitației Rectoratului Universităților din Leipzig, Tübingen, Breslau, Viena, München, Bratislava și Berlin, dl Prof. univ. Dr. I. Lupaș a ținut în cursul lunilor Mai și Iunie în aceste centre universitare nu mai puțin de 12 conferințe istorice.

Problemele pe care Dsa le a tratat în fața exigentului public german au fost: Formarea întâiului Stat român independent (Berlin, Leipzig, München, Viena), Ioan Huniade ca apărător al creștinătății (Breslau), privire sintetică asupra desvoltării poporului român până în timpul de față, (Bratislava, unde pe lângă conferința din aula Universității dl Lupaș a mai ținut încă două: una la Radio și alta în cadrele societății slovaco-române prezidate de ministrul Iuliu Stano), drumul istoric al României spre independență (Tuebingen, unde a ținut chiar trei conferințe, vorbind în prima, despre fundamentele unității etnice românești, în cea de a doua despre drumul istoric al României, iar în cea de a treia, al cărei text i-a fost cerut spre publicare în Tuebinger Chronik, *despre un fost student al Universității din Tuebingen: Regele Ferdinand al României) și congresul din Berlin (1878) și urmările lui în istoria Românilor, (la Stuttgart, în urma invitației venite dela Deutsches Auslands Institut). In mod con-*

vingător s'a accentuat ridicarea unitară a Voevodatelor românești în năzuința lor spre independență contra încălcărilor maghiare așa cum reese din isvoarele contemporane (Chronicon pictum vindobonense ș. a.). Cu deosebită stăruință, s'a relevat apoi firul roșu al legăturilor de unire dintre Transilvania, Muntenia și Moldova în tot decursul istoriei, legături atât de mult ajutate prin Biserică și școală. Tot astfel s'a evidențiat temeinicia legăturilor românești cu puterea germană din a II-a jumătate a veacului al 19-lea, legături atât de firesc reluate în timpul de față. S'au subliniat solidele fundamente ale unității etnice românești și anevoiosul drum istoric percurs de neamul românesc până la îndeplinirea integrală a idealului său de unitate politică.

Faptul că aproape peste tot a fost cerut textul conferințelor spre publicare, iar în Bratislava chiar în două limbi (germană și slovacă), precum și faptul că Miniștrii președinți al Slovaciei (Dr. Tuka) și al Bavariei (Dr. Ludwig Siebert) precum și președintele Academiei vieneze Heinrich Ritter von Srbik — cel mai reputat istoric austriac de azi — au ținut să onoreze ei înșiși, alături de Rectorii Universităților și de elita orașelor respective, conferințele, rostite în cea mai naturală limbă germană, dovedesc pe deplin reușita acestui ciclu de conferințe istorice, care cu drept cuvânt sunt a se socoti o mare operă românească.

T. BODOGAE

Program de muncă

Asociațiunea culturală „Astra" din Sibiu se adresează, cu circulara sa din 16 Iunie 1942, Nr. 1870, către președinții tuturor despărțămintelor sale invitându-i să binevoiască a convoca neîntârziat comitetele spre a discuta și preciza programul de muncă pentru anul curent (vara, toamna, iarna și primăvara viitoare).

Comitetele despărțămintelor primesc următoarele îndatoriri:

1. Veți lua măsuri ca fiecare cerc cultural să aibă o *Carte a Eroilor din Războiul Reîntregirii*, în care vor fi consemnați toți cei care și-au dat viața pentru restabilirea onoarei Neamului și restituirea trupului sfârticat al Țării, în hotarele lui firești. Se va lipi în această Carte o fotografie a fiecărui erou, i se va face apoi o scurtă biografie, amintindu-se mai ales faptele de pe câmpul de onoare.

2. Veți lua dela Comitetul Județean al Consiliului de Patronaj informații privitoare la numărul și situația invalizilor din județ care ar putea fi ajutorați sau reeducați cu mijloacele și metodele încercate de noi.

3. Cu prilejul adunărilor generale, sau al unor festivități, anume organizate în acest scop, veți organiza expoziții de copii, premiind mamele cu copiii cei mai curați și mai sănătoși.

4. Veți acorda premii sau mențiuni familiilor cu copii cei mai numeroși și bine îngrijiți din comună.

5. Veți premia de asemenea, sau veți menționa, gospodăriile cele mai harnice și mai bine întreținute.

6. Fiecare despărțământ trebue să organizeze, în toamna sau iarna viitoare, una sau mai multe școale țărănești pentru bărbați sau femei.

7. Veți studia posibilitatea inițierii, după modelul școalelor noastre țărănești. de cursuri speciale, adaptate nevoilor locale.

8. Veți da o atențiune specială îmbrățișării meseriilor, fie prin îndemnul pe care îl veți da în descinderile d-voastră la sate, fie prin organizarea de cursuri speciale pentru perfecționare.

Vă rugăm să — spune circulară studiați posibilitatea aplicării acestui program pe terenul des părțământului d-voastră și să ne trimiteți până la 15 Iulie a. c. sugestiile dvoastră împreună cu un proiect de buget, specificând la fiecare din punctele amintite mai sus, mijloacele de care dispuneți, precum și ajutoarele pe care ați avea nevoe să vi le punem la dispoziție, din *subvenția binevoitoare a Consiliului de Patronaj al Operelor Sociale.*

Probleme catehetice

Invățământul religios în școala primară

— Insemnări practice —

În momentul când pornim o scurtă privire asupra problemei învățământului religios din școala noastră primară, grăbim să aducem și sublinierea necesară — din punctul nostru de vedere — că nu intenționăm o expunere pretențioasă și nici răzimată pe oarecari tratate științifice. Se înțelege deci că nu vom prezenta un studiu de bibliotecă. De altfel chiar și subtitlul așezat în fruntea acestor rânduri marchează linia noastră probabilă de conduită scriitoricească. Și apoi, fără îndoială, aparatul riguros științific le este propriu tratatelor ample iar nu unei expuneri ca aceasta de față, care va înfățișa un mănunchiu de constatări isvorâte din proaspătă experiență dăscălească.

Ni se pare chiar că ar fi aici tocmai momentul cel mai potrivit să facem, drept complectare la cele de mai sus, o remarcă interesantă și anume: avem o seamă de tratate și de lucrări pedagogice asupra învățământului religios în general și a celui din școala primară în special. Acestea ne familiarizează din destul cu principiile de bază carî ar trebui să ne conducă în activitatea noastră catehetică. Cu toate acestea însă suntem obligați să constatăm, că laturea noastră învățătoare nu se simte îndrumată în ceeace privește tocmai elementul practic. Și aceasta din motivul că asemenea lucrări — merituoase fără îndoială — înfățișează mai degrabă o muncă de cercetători și cetitori rutinați, de doctrinari adesea străini de viața reală a școalei noastre primare. Iar noi am uitat — probabil — că nu tot ceeace așează mintea prin cărți — mai ales străine — este de natură să oglindească situația reală a învățământului religios din școala românească de toate gradele și categoriile. Este posibil chiar, că învățământul nostru religios să fi avut de suferit tocmai din pricina prea multor încercări pur teoretice, prea deselor pretențiuni de savantlâc ale semenilor noștri dornici să se lanseze în lumea școlară exclusiv prin alcătuirea unor *tratate de pedagogie românească*.

Iată atâtea motive cari ne-au impus drumul de urmat în expunerea de față.

Mai întâi socotim că ar fi tocmai vremea să înțelegem rostul cel mai apropiat al învățământului religios din școala primară. Acesta nu poate și nici nu trebue să aibă ceva comun cu oarecari prelegeri înalte și migăloase. Căci el nu urmărește să dea societății niște creștini purtători de ochelari... științificește văzători și scrutători în tainele acestei lumi, ci trebue să ducă în sufletul și în mintea copiilor doar cuvântul cel neschimbat al lui Dumnezeu și anume așa cum ne-a fost el predat prin sfinții scriitori și prin Mântuitorul Iisus Hristos, cum ne-a fost păstrat din veac în veac de către aleșii Domnului. Ei urmează să așeze, în massa cea mare a creștinilor noștri din toate ramurile și clasele sociale, învățătura dreaptă și netrecătoare a Bisericii. Nu poate fi vorba să facem din copii niște mici exegeți și nici oarecari cunoscători ai tuturor amănuntelor legate de Sfânta Scriptură. Căci asemea intenționi pot fi un rod al tendințelor intelectualismului sec, dar nu duc și nu nasc o viață creștină. Nu pentru a ști mult, ci pentru a-i învăța pe copii ce însemnează trăirea învățăturilor sfinte, se cade să ne străduim în orele noastre de catehizație. După ce vor fi fost treziți la o asemenea viață, copiii vor căuta singuri să afle cât mai multe din cuvintele Scripturii. Și îndemnul acesta va crește în intensitate cu fiecare an al vieții lor. Este dela sine înțeles, că tocmai spre aceasta se cade să și simțim. Doar nu este greu să pricepem, că școala primară este menită să constitue o fereastră deschisă spre școala cea adevărată a vieții de mai târziu. Din școala primară, copiii unui neam trebue să salte cu predispoziția sufletească în a cărei virtute să se simtă îndemnați spre o continuă dăltuire a ființei lor integrale. Ținta aceasta nu poate fi în nici un caz străină învățământului religios.

Cu scopul de a întregi considerațiunile de mai sus, nu strică să adăugăm constatarea, nici într'un caz îmbucurătoare, că școlaritatea *reală* a copiilor noștri se întinde abia până la patru clase primare. Dacă am dobândi odată intuiția clară a acestei situații, am putea beneficia și de oarecari concluzii limpezi. Dar ne legănăm în situații exacte numai pe plan teoretic și ne creiem astfel nenumărate desavantajii de ordin moral. In învățământul supraprimar, frecvența este mai puțin regulată și aceasta din motivul că mulți copii sunt aplicați la diferite ocupațiuni casnice, unii chiar la munci agricole mai ușoare. In împrejurările de față, situația aceasta este desigur supusă unei adânciri explicabile.

Iată atâtea elemente care ne obligă să fim cu atenția tot mai încordată asupra învățământului religios. Experiența, mai întâi, și apoi alte considerațiuni, trebue să ne arate cât să se învețe mai ales în primele patru clase primare, știind că aceste cunoștințe vor alcătui fondul sufletesc, pe care viitorii noștri credincioși vor avea să clădească o viață întreagă. Temeiul așezat în școală poate fi rezumat în următoarele puncte:

1. Dumnezeul, Făcătorul a toate, este Tatăl nostru. El este închinat în trei fețe.

2. Domnul nostru Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu. El s'a întrupat, ne-a învățat, s'a jertfit și ne-a mântuit, din dragostea Sa pentru noi toți.

3 Biserica este împărăția lui Dumnezeu în lumea noastră și numai prin ea putem dobândi harul mântuitor.

4. Simbolul credinței.

5. Sfintele Taine și foloasele lor.

6. Modele de viață creștină trăită în chip real. (Sfinți, martiri, etc.).

Iată o înșirare limpede și de tot scurtă, dar din care putem stoarce materialul religios despre care pomeneam ceva mai înainte.

Dar cade-se a remarca în chip deosebit, că materialul religios din școala primară nu va germina viața creștină în cazul când se va adresa exclusiv minții elevilor. Laturea afectivă are un cuvânt apăsat în viața omului în general și cu atât mai mult în aceea a copilului. De aceea, esențialul stă în a prezenta pe Mântuitorul Hristos, spre exemplu, mai degrabă sub chipul Samarineanului milostiv, decât sub unghiu dogmatic. El să fie pentru copii, Învățătorul, Vindecătorul, Făcătorul de minuni, Prietenul celor mici, buni și necăjiți, Modelul jertfelniciei întregi și neprecupețite, chipul robului, „Cel care tuturor toate s'a făcut". El s'a făcut așa, dar și rămâne mereu asemenea și ni se dă nouă în toată viața noastră, prin Biserica Sa, prin Sfintele Taine.

Pe un asemenea fond religios, elevii vor clădi apoi mereu, dar nu din obligație școlară, ci călăuziți pururea de dragostea pentru învățătorul tuturor.

Nu este însă de prisos să accentuăm aici, că materialul religios și biblic, necesar elevilor din școala primară, va trebui să fie precizat cândva într'o programă analitică bine chibzuită.

Nu va fi niciodată fără de folos, să se afirme răspicat, că programa analitică are o deosebită însemnătate pentru învățământul de orice fel și cu atât mai mult pentru învățământul religios. Programa analitică vădește cadrul preocupărilor școlare și trage linie de direcție spre o țintă mai dinainte stabilită. Ea caracterizează și mentalitatea pe care o generație sau alta o răsfrânge asupra învățământului din școala neamului. Când e alcătuită în chip îngust și superficial, ea verifică o concepție de aceeaș întindere și o apreciere deadreptul turtită. O asemenea programă analitică situează o ramură a învățământului pe plan periferic și intenționează chiar zăpăcirea școlărimii. La asemenea țintă se ajunge mai ales prin aceea, că o programă analitică oarecare nu gravitează, prin conținutul ei, spre un punct central și esențial, ci stabilește doar crâmpeie disparate, lecții fără legătură internă și fără continuitate.

In ultimele două decenii, dăscălimea noastră de toate gradele a experimentat — pe risc propriu și pe spatele tineretului de toate vârstele — situații ca acelea de mai sus. Dar experiența a lovit mai ales în învățământul religios din școala primară. Aici, s'au alcătuit și s'au impus, la rând, mai multe programe analitice. Una din ele — spre exemplu — prevedea doar câteva lecții de religie, ca în schimb să arate că preotul este obligat să propună despre „Datoriile omului și ale cetățeanului", ca și când învățământul cu adevărat religios n'ar urmări creșterea unor oameni întregi și buni cetățeni. Din fericire, catecheții n'au prea luat în serios o asemenea programă, ci s'au orientat după criterii mult mai apropiate învățământului religios din școala primară.

Sfântul Sinod a alcătuit deasemenea o programă analitică pentru învățământul religios din școala primară. Dar ea nu s'a putut vedea generalizată, tocmai pentru motivul că organele școlare chemate nu au dispus să se lucreze manuale în conformitate cu vederile celui mai înalt for duhovnicesc.

Astăzi, nu avem o programă analitică unitară și statornică, pentru învățământul religios din școala primară a neamului întreg. Eparhiile se sârguesc, în mod izolat și deci cu energii resfirate, să asigure bunul mers al învățământului religios. Strădania lor este vrednică de laudă, mai ales că a stârnit și inițiative destul de viguroase. Dar situația actuală nu este spre folosul Bisericii învățătoare și, prin urmare, ea va trebui să se clarifice.

Biserica este în drept și are datoria să alcătuiască o programă analitică a învățământului religios din școala primară, după ale sale interese superioare. Ea are la dispoziție o tradiție îndelungată și sănătoasă, în această direcție. Tot numai ea este în situația să selecționeze materialul religios în așa fel, încât Hristos să stea în centrul vieții școlare și pe El să se razime toată creșterea religioasă a generațiilor ce vin. Numai în acest caz poate fi apoi angajată și răspunderea Bisericii pentru atmosfera religioasă în care îi va fi dat viitorimii să trăiască.

Aici se încopciază, în chip natural, și problema alcătuirii unor cât mai bune manuale de religie. Dar aceasta, fiind și ea foarte însemnată, o vom încadra într'un alt articol.

D. Călugăr

Conferințe preoțești. Cercul preoțesc *Vorumloc*, din protopopiatul Mediaș, a ținut conferință în 14 Iunie 1942 în fruntașa parohie Vorumloc, participând preoții: Nicolae Balaban din Ighișul-Nou, Amos Basarab din Agârbici, Zaharie Rucărean din Axente-Sever, Aurel Fleșariu din Șoala și Ieronim Morariu din loc, președintele Cercului.

Sfânta Liturghie în sobor și predica părintelui *A. Basarab* au înviorat sufletul credincioșilor adunați în mare număr la sf. slujbă.

La vecernie a participat și P. C. Părinte protopop Ion Crăciun rugându-se împreună cu preoții C. Sale pentru isbânda armatelor noastre și pentru trebuințele credincioșilor.

Conferința „Puterea rugăciunii și respectarea repausului Duminical" rostită de preotul *Z. Rucărean*, a pătruns adânc, trezind dorul de a se ruga în sufletul celor ce-l ascultau.

Ca o încoronare a clipelor măreț trăite de toți în sfânta biserică, a fost vorbirea P. C. Sale *I. Crăciun*, arătând da-

toria creştinilor de a nu întârzia dela nici o jertfă pentru ostaşii ce luptă contra celor fără Dumnezeu, şi pentru ţara noastră ce se află în drum de a-şi croi o soarte mai bună şi dreaptă pentru viitor.

De pe faţa credincioşilor înlăcrimaţi se putea ceti hotărârea de-a nu da un pas înapoi dela orice jertfe pentru ceice stau în ploaia de plumb, pentru apărarea căminului şi a ogorului părintesc.

A mulţumit călduros părintele I. Morariu pentru clipele măreţe trăite şi pentru râvna P. C. Protopop care a binevoit a fi în mijlocul nostru. **P. Z. R.**

Apel

către tinerele fete

Este datoria fiecărei românce să nu stea nepăsătoare în faţa îndemnului dat de Conducătorul Statului şi apelului dnei Mareşal Antonescu, pentru unirea tuturor femeilor şi colaborarea forţelor vitale, cu scopul de a reduce suferinţele marei masse a populaţiei care se sbate în nevoi.

Instituţia Surorilor de ocrotire, înfiinţată la *Cluj* în anul 1919, la *Iaşi* în anul 1929, la *Bucureşti* mai recent, a luat nou avânt anul acesta.

Scopul urmărit de Ministerul Sănătăţii, prin Institutele de Surori de ocrotire, este să formeze personal bine pregătit pentru a face educaţia igienică în mediul rural.

Inscrierile se fac pentru Institutul Surorilor de ocrotire Cluj—Arad, str. Iosif Vulcan 12.

Informaţii prospecte se pot primi dela Inspectoratul General Sanitar Sibiu.

Cererea, timbrată, va fi însoţită de:

Actul de naştere dela ofiţerul stării civile (Vârsta între 18—30 ani); Certificat şcolar, (absolvente de liceu, bacalaureate, şcoală normală, şcoală de menaj gr. II) ş. a.

Cursurile durează 3 ani. Toate elevele sunt bursiere. Toate sunt interne, locuiesc în cămine foarte bine amenajate.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Iulie 1942

1. **In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".**
2. ***In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, iar la *ora 9½ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.**
3. ***Duminecă 5 Iulie 1942* servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr., Prof. Aurel Nanu şi Prot. M. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: Prot. prof. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 *predică: Prot. Mihail Neagu.***
4. ***Duminecă în 12 Iulie 1942* servesc: Cons. stavrofor Emilian Cioran, prot. Mih. Neagu şi cons. Dr. Spiridon Cândea; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca, Predică: *prot. cons. Dr. Spiridon Cândea.* După masă la ora 4 la Oastea Domnului *predică Păr. Nicolae Vonica.***
5. ***Duminecă în 19 Iulie 1942* servesc: Prot. Mih. Neagu, prof Dr. Nicolae Terchilă şi Pr. Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: *Prof. Dr. Nicolae Terchilă.* La Oastea Domnului, după masă la ora 4, predică: *Pr. Ion Muntean.***
6. ***Luni în 20 Iulie 1942, „sf. Prooroc Ilie", servesc: Prot. Mih. Neagu, Preot Ioan Nicoară şi prof. Dr. Liviu Stan; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. Predică: *Prof. Dr. Liviu Stan.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 predică: *diaconul Simion Macarie.***
7. ***Duminecă în 26 Iulie 1942* servesc: Prot. cons. Dr. Andrei Gâlea, prot. Mih. Neagu şi prof. Dr. Nicolae Terchilă; diaconii: Anatolie Scurtu şi Liviu Macarie. Predică: *Prot. Mihail Neagu.* La Oastea Domnului, după masă la ora 4, predică: *Pr. Nicodim Belea.***

INFORMAŢIUNI

Serviciu religios s'a ţinut Luni, în toate bisericile din ţară, la împlinirea unui an de lupte purtate împotriva marelui duşman dela răsărit. La slujba săvârşită în catedrala mitropolitană din *Sibiu*, de către un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. C. S. arhimandritul-vicar *Teodor*, s'au înălţat rugăciuni pentru eroii neamului, pentru biruinţa armatei române şi a armatelor aliate, pentru Suveran şi pentru Mareşalul Conducător de ţară şi pentru întreg poporul credincios. Cu acest prilej păr. vicar *Teodor* a vorbit din faţa altarului despre războiul sfânt, — ce-l duce eroica armată română alături de a Marelui Reich în contra sovietelor, — proslăvind jertfele vitejilor noştri ostaşi. Un public numeros şi distins a asistat la solemnitate, ear în faţa catedralei o companie, cu muzică şi drapel, a dat onorurile. Manifestaţia s'a încheiat cu trecerea în revistă a trupei şi cu defilarea ei.

Din comunicatul *publicat de Preşedinţia consiliului de miniştri se constată că, la împlinirea unui an de război contra bolşevismului, totalul pierderilor noastre în morţi, răniţi şi dispăruţi este de:* 5998 ofiţeri, 2633 subofiţeri, şi 148.941 trupă. *Din aceste pierderi, 70 la sută reprezintă răniţi vindecaţi şi buni de luptă; adăogând contingentele nouă sub arme, potenţialul de luptă al armatei române este mult mai mare decât la începutul războiului. Astfel România intră în al doilea an de război cu încrederea nesdruncinată în victorie. La încheerea unui an de lupte închinăm glorioasei noastre armate recunoştinţa patriei.*

Abonament de sprijin. Episcopia Caransebeşului, prin P. S. Sa episcopul *Veniamin*, a trimis suma de două mii de lei drept abonament de sprijin pentru buna revistă de familie: *Viaţa Ilustrată*, ce apare lunar la Cluj, cu binecuvântarea P. S. Sale episcopului Nicolae Colan.

Festivaluri de artă în Sibiu. In cursul acestei săptămâni sibienii au avut cinstea şi marea bucurie de-a asculta reprezentaţiile, de înaltă valoare artistică, date de *Opera de stat* dela Bucureşti pe scena modestă a teatrului nostru municipal. S'au executat capodopere d'ale compozitorilor străini şi lucrări de rar talent ale compozitorilor români, prezentate de artişti solişti consacraţi, orhestră, dirijori, cor, balet şi o neîntrecută direcţie de scenă. Toate acestea ridică şi mai mult prestigiul Operei române din capitala ţării. Turneul ei prin Ardeal constitue un triumf artistic şi naţional, — de care dorim să ne mai împărtăşim şi de-aici înainte.

Manifestaţie culturală la sate. Duminecă, 14 l. c., societatea corală „Doina Târnavelor" din Mediaş, condusă de dl Aurel Mititelu, absolvent al Seminarului din Iaşi, s'a deplasat în parohia Brătei, unde, cu binevoitorul concurs al parohului local, a organizat o frumoasă manifestaţie creştinească şi românească. Inainte de ameazăzi corul a cântat la biserică, dând răspunsurile la serviciul liturghiei. Preotul din localitate, păr. Maier M., a rostit o frumoasă predică, arătând că sorţările omului sânt zădarnice, dacă nu se cere ajutorul lui Iisus Hristos. După ameazi, în sala culturală şi în faţa sătenilor a vorbit dl prof. N. P. Vaidomir despre: „Sensul războiului nostru dela răsărit", insistând asupra continuării luptei până la victoria definitivă. Coruri şi recitări au întregit programul serbării.

Coresp.

Căzut la datorie. *Studentul Nicolae Lăpădatu din anul II al Academiei teologice «Andreiene», cu domiciliul în comuna şi parohia Uroiu, şi-a dat sufletul în mâna Creatorului, căzând ca erou al neamului pe câmpul de luptă dela Sevastopol-Crimeea. Din trista scrisoare ce ne-a adus îndurerata veste, reese că a căzut mort în ziua de II Iunie a. c., înainte de amiază, pe când comanda în calitate de sublocotenent şi comandant al unui pluton de mitraliere unitatea ce avea să deschidă drum batalionului din care făcea parte, printre rândurile bolşevicilor. A murit lângă mitralieră lovit fiind de o schije de brand în cap şi piept, regiunea inimei. Este singurul fecior între cei patru copii ai fruntaşului gospodar Nicolae Lăpădatu din comuna noastră.*

Prin jertfa vieţii lui Academia noastră teologică se face părtaşe la marea luptă pe care neamul întreg o duce pentru credinţa creştină şi dreptul lui la viaţă între străvechile hotare ale pământului străbun.

Dumnezeu să odihnească sufletul bun a lui Nicolae Lăpădatu în lăcaşurile Sale, unde cei buni ai Săi se odihnesc.

Intregire. La darea de seamă, publicată în T. Român Nr. 22 a. c., despre maslul de pace, ţinut la Dârlos şi Alma, adaugăm că Păr. T. Radu din Alma a predicat în mod înălţător la Dârlos, iar la Alma a mulţumit preoţilor participanţi, în scurte cuvinte.

Pr. M. Maier

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 28 Iunie 1942 servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Dr. Nic. Neaga; diaconii: Ioan Circov şi Alex. Popa. *Predică: prot. Mih. Neagu.* La Oastea Domnului, după masă la ora 4, *predică: Pr. Nic. Vonica.*

Luni 29 Iunie 1942, la SS. ap. Petru şi Pavel servesc: I. P. C. Arhimadrit Teodor Scorobeţ, cons. Ieronim Grovu şi prot. Mih. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: I. P. C. Arhimandrit Scorobeţ.*

Nr 7580

Comunicat

Aducem la cunoştinţa Onor. Preoţimi din Arhiepiscopia noastră, că Sf. Paşti ale anului 1943 vor fi la 25 Aprilie.

Sibiu, la 25 Iunie

Consiliul Arhiepiscopesc

(50) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ la Mânăstirea Brâncoveanu-Sâmbăta de sus, Jud. Făgăraş se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român. Venitele fiind acestea:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă şi masă.

Candidaţii să aibă diploma de cântăreţ, să fie necăsătoriţi sau cu gând de-a se călugări.

Cererile să fie trimise Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, iar candidaţii să treacă odată şi pela Mânăstire.

Sf. Mânăstirea Brâncoveanu, 20 Iunie 1942.

Ierom. Arsenie Boca

Concurs

Pentru întregirea noului post bugetar de Secretar-ajutor la Academia teologică »Andreiană« din Sibiu, se publică concurs.

Salarul este de 10.200 Lei lunar brutto.

Cererile concursuale sunt a se înainta Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu până la data de 10 Iulie 1942, însoţite de următoarele acte:

Extras de naştere, Extras de botez, Certificat de moralitate, Certificat de studii şi situaţia serviciului militar.

Sunt preferaţi candidaţii fără familie.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti a Consiliului Arhiepiscopesc ţinută la 23 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ad. Nr. 115/1942 (42) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Măceu,** din protopopiatul Haţeg, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, după pregătirea candidatului.
2. Chiria, până la clădirea caselor parohiale, cade în sarcina parohiei.
3. Sesiune parohială 2 jug. fânaţ şi 1 jug. cimitir.
4. Câte 2 măsuri (à 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă, minus 40 case pentru cantor şi crâznic.
5. Câte una zi de lucru (clacă) de fiecare casă, minus cele 40 case rezervate personalului ajutător.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţiunea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, şi celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie — cu încuviinţarea oficiului protopopesc — într'o Duminecă sau sărbătoare, pentruca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, la 7 Mai 1942.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Nr. 137—1942. (48) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor din clasa III, **Godineşti** cu filia Petreşti şi parohia **Băgara,** din protopopiatul Ilia, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Roman.

Venitele împreunate cu aceste posturi:

1. Salar dela stat;
2. Adău, câte 20 litri porumb sau grâu dela fiecare casă, în Godineşti circa 150.—, în Băgara circa 100 case;
3. Stola uzitată în protopopiat;
4. Fânul din Cimitire;
5. In Godineşti şi Băgara, până la construirea unei case parohiale, parohiile se vor îngriji de locuinţă (una cameră, bucătărie şi cămară).

Concurenţii vor înainta actele în termin oficiului protopopesc din Ilia, împreună cu binecuvântarea de candidare, şi cu avizul nostru se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

In înţelegere cu Consiliile parohiale respective.

Ilia, la 18 Mai 1942.

Oficiul protopopesc.

Iuliu Josan
protopop

Nr. 395—1942 Prot. (47) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Râuşor,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: 2¾ jugăre pământ arabil, două cimitire, şi dreptul la lemne de foc din comunesorat, conform exploatării admise de organele silvice.
3. Câte două mierţe de cucuruz nesfărâmat dela ⅔ ale familiilor din parohie.
4. O zi de lucru la an dela ⅔ ale familiilor din parohie.
5. Locuinţă în casa parohială.
6. Stola obişnuită în parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs, cu toate documentele prevăzute de lege şi cu încuviinţarea I. P. S. S. Arhiepiscopului, se vor înainta în termin Oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, — Petroşani, — iar candidaţii se vor prezinta, cu prealabila aprobare a subsemnatului, într'o Duminecă sau serbătoare, la biserică, pentru a sluji, cânta şi predica, făcând cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu—Petroşani în înţelegere cu consiliul parohial.

Petroşani, 3 Iunie 1942.

Ioan Duma
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 5 Iulie 1942 — Nr. 27

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

VI

Definiția Religiei (3)

c) In afară de *certitudinea credinții* și de un *caracter superior automatismului deplin și pasivității pure*, atribuit ultimelor realități ale existenții, orice religie mai cuprinde încă unele elemente specifice și absolut necesare.

Primul, asupra căruia ne oprim atenția, este o anumită *deosebire ce o face orice credincios între aceste realități ultime, de caracter mai clar sau mai obscur personal, și între natură.*

Nici știința, nici metafizica nu face această distincție. Știința se ocupă cu ceeace se încadrează perfect în ordinea naturii, fizice sau psihice. Metafizica, deși e orientată spre ultimele baze ale realității, nu le concepe decât într'o continuitate de substanță cu ceva din ceeace se cuprinde în cadrul naturalului. Dacă se întâlnește uneori și câte un sistem metafizic ce face o deosebire între marea ordine a naturalului și între temelia lui, deobiceiu acea metafizică își are isvorul într'o religie, nefăcând decât să exprime în limbaj metafizic o credință religioasă. (Desigur autorul acelui sistem poate să fie numai filosof, adecă să nu aibă puterea de-a crede în sistemul său, chiar dacă e construit pe baza unei religii. La fel se pot comporta ca la o pură filosofie și cei ce îl cetesc).

Vorbind în această legătură de ordinea naturii, de care orice religie își deosebește obiectul credinții, includem în ea și realitatea lăuntrică a omului și caracterul lui personal.

Dar realitățile cari formează obiect de credință în religie nu sunt numai deosebite de întreaga ordine a naturii, ci sunt și superioare ei. Nu ele sunt subordonate naturii, ci natura le este subordonată lor.

Nota aceasta, distinctivă și superioară față de ordinea naturii, a realităților ultime propovăduite de orice religie, e în generalitatea ei ceeace se înțelege prin *atributul de divin, de divinitate* al acelor coordonate superioare sau supreme ale existenții.

Poate ca realitatea divină să fie văzută într'o legătură cum nu se poate mai intimă cu natura și cu obiectele ei.

Totuși în orice religie există conștiința că realitatea divină e altceva decât natura privită în ea însași. Cine nu observă această deosebire ce o face credinciosul oricărei religii, nu are simțul nuanțelor. In unele religii e posibil ca realitatea divină să fie considerată ca neputând fi aflată decât în natură, ca formând însași inima naturii, ca ceva ce constitue împreună cu natura un întreg funcțional. Dar chiar și în cazurile acelea conștiința credincioșilor fac o deosebire între divin și natură și îi atribue divinului și o altă capacitate decât aceea de-a întreține ordinea constantă și automată a naturii. E o distincție pe care credincioșii oricărei religii o fac așa cum fac o distincție între trupul omului și puterea mai înaltă care susține trupul. E un transcensus dela natură la realitatea divină, nu de distanță, ci de calitate. Ordinea credinței e altfel decât ordinea naturii și are o suveranitate asupra naturii.

Orientarea aceasta a religiei spre ceva deosebit de natură și superior ei, o confirmă și toți aceia cari văd în „sacru (Otto), sau chiar în „magic" (Levy Brühl) un element constant al religiei. Chiar și dl Lucian Blaga. („E aproape inevitabil deci ca ideea magică, de o incomparabilă polivalență, să nu isbucnească, cel puțin în ipoteza „sacrului", în componența oricărei religii", Religie și Spirit, p. 199). Notăm aceasta numai pentru a ne scuti de-a mai induce mărturii din istoria religiilor despre prezența amintitului caracter al oricărei religii. Dar totodată precizăm că această orientare spre ceva distinct de natură și superior ei nu se găsește în religie ca un element suficient și de sine stătător, ci numai ca un atribut al caracterului clar sau obscur personal al realităților cari formează obiectul credinții. (Prin aceasta religia se ridică deasupra magiei. Chiar dacă se întâlnesc uneori și practici pur magice, ele nu constitue singure religia. Prezența magicului în conexiune cu aproape toate religiile o considerăm în această legătură de idei numai ca una din dovezile despre conștiința caracterului deosebit de natură a realităților religioase. Magicul este elementul cel mai scoborât al conștiinții religioase; el sporește pe măsură ce slăbește conștiința caracterului personal al divinității, sau pe măsură ce conștiința omului detașează anumite puteri tainice din raza voinții divine. Nu e mai puțin adevărat că chiar și magicul are un caracter deosebit de natură și superior ei. Practicile de constrângere a puterii magice, sunt în fond o conformare a omului unor prescripții ale acelei puteri. Caracterul deosebit de natură al realităților cari formează cuprinsul preocupărilor religioase este evident și în fetișismul și totemismul triburilor primitive, întrucât nu consideră toată natura ca izvor de forțe tainice, ci numai anumite obiecte sau animale. Aceleași triburi schimbă apoi obiectele adorate ca fetișuri, sub impulsul convingerii că puterea tainică și-a mutat domiciliul.

La hinduși, inclusiv budiștii, cari în general depreciază ordinea imediată a existenții în favorul izvorului ultim al ei, această distincție este iarăși văditată.

Dar chiar și la Chinezi, la cari religia pare a avea un caracter mai accentuat panteist, divinitatea fiind văzută în legătură cu cerul și cu pământul care hrănește, o privire mai atentă și mai obișnuită cu nuanțele observă deosebirea între natura luată în sine și divinitatea ce sălășluește numai în ea, fiind vorba mai curând de un *panenteism* decât de un *panteism.* (Vezi citatele din A. Jeremias, Allgemeine Religionsgeschichte, în art. nostru anterior).

d) In sfârșit, un al patrulea element specific și necesar al oricărei religii este credința în *autorevelarea realității divine.* Este o convingere universală la credincioșii tuturor religiilor că divinitatea s'a revelat sau se revelează ea însași și știrile despre ea nu sunt o construcție a minții sau a fanteziei omenești, o autorevelare a spiritului uman, cum spune dl Blaga.

Popoarele primitive vorbesc despre o comunicare străveche între Părintele tuturor și oameni; Chinezii vorbesc și ei de o revelație (A. Ieremias, op. c. 179); în imnele vedice credinciosul poartă convorbiri cu Varuna, cu Indra; Budha se consideră un organ revelațiunii și așa îl consideră și aderenții.

Avem în acest element al religiei un nou punct care o deosebește radical de orice metafizică. In vreme ce metafizicianul urcă dela realitățile văzute spre temelia lor prin deducții sau prin imaginație, omul religios crede că acele realități s'au descoperit ele însele. Din nou se arată că religia nu poate fi redusă la metafizică; din nou constatăm că religia nu poate trăi, asemenea științei, artei, sau metafizicei, din conștiința că e un produs al spiritului omenesc, o autorevelare a acestuia, ci are lipsă de credința că însași divinitatea s'a descoperit. Propriu zis credința și autorevelarea divinității formează un întreg. Credința nu poate avea loc unde omul știe că anumite cunoștințe nu sunt decât produse ale spiritului propriu, dar e necesară unde trebue să afirme cu certitudine o realitate dincolo de spiritul propriu. Știința nu are lipsă de credință, pentrucă ea se ocupă cu natura înconjurătoare, cu elementele ei componente experiabile prin simțuri și prin aparate. Metafizica nu are lipsă de credință pentrucă tot ce proectează spre vedere e un produs al spiritului propriu și în spiritul propriu nu e necesar să se creadă. Chiar când o metafizică nu are un caracter subiectiv ca la dl Blaga, ci afirmă anumite realități obiective de temelie, a ajuns la afirmarea lor prin anumite judecăți ale spiritului omenesc, sau sunt văzute într'o continuitate cu ordinea naturii (dar nici în cazul din urmă nu prin experiment, ci prin deducții). Metafizica, de orice fel ar fi ea, nu poate avea nici o certitudine, pentrucă nu admite o întâlnire directă cu realitatea ultimă prin autorevelarea ei spontană, iar pe de altă parte nu e posibilă o supunere a acelei realități sub simțuri sau sub aparate ca în știință, aflându-se la temelia neexperimentabilă a naturii. Ea rămâne totdeauna produs al spiritului omenesc, mai mult sau mai puțin bazat pe anumite indicii reale. Contientă de aceasta, ea nu poate avea o certitudine. Numai o „metafizică" materialistă, care nu admite altceva decât ceeace poate fi experimentat, poate avea o certitudine. Dar aceasta nu e metafizică propriu zis. Certitudine despre realitățile ultime, când acestea sunt concepute ca neexperimentabile, ca dincolo de planul material, nu se poate avea decât prin năvălirea lor în fața spiritului omenesc, prin autorevelarea lor. De aceea credința în anumite realități ultime și autorevelarea lor țin împreună, precum țin împreună, după cum am văzut, credința și caracterul neautomat, supraautomat, deci personal și supranatural al divinității. Religia [illegible] întreg. Metafizica nu se bazează pe nici una. Metafizica e mulțumită să se știe mai mult sau mai puțin produs al spiritului omenesc. Ea nu încetează prin aceasta de-a fi. Religia, ca să existe, are lipsă de credință, adecă de credința în revelație.

Metafizica, din principiu, ca una ce vrea să fie operă a omului, nu se consideră ca mijloc de intrare în contact cu realitatea ultimă, care îi este obiectul; ea își dă seama că în cadrul ei nu se face o transcendere reală dela spiritul cugetător la realitatea ultimă. Religia însă trăește din această certitudine a unei transcenderi reale, a unei întâlniri cu divinitatea. Ea dă dreptate metatizicei, care, ca efort al spiritului omenesc, își dă seama despre incapacitatea ei, prin urmare a spiritului omenesc, de-a se lansa prin sine însuși în fața sau în miezul realității ultime. Religia știe despre metafizică, sau despre spiritul omenesc în eforturile sale proprii, ceeace știe despre sine însuși acest spirit că poate prin propriile sale puteri cel mult să schițeze anumite bănuieli, mai mult sau mai puțin bogate și verosimile despre realitatea din urmă, însă deplină certitudine nu poate câștiga. Dar tocmai de aceea certitudinea religiei despre realitățile ultime e însoțită totdeauna de convingerea despre autorevelarea acelora. Dacă spiritul omenesc nu-și poate da această certitudine — ca dovadă mormanul construcțiilor sale metafizice —, ea nu poate veni decât dintr'un contact cu acea realitate, datorită nu spiritului omenesc, ci inițiativei aceleia. In toate religiile există, spre deosebire de metafizică, conștiința certă a unei transcenderi reale a spiritului, dar nu prin spirit, ci prin realitatea divină. Spre deosebire de metafizică, nu există religie reală, zice H. Scholz op. c. 89, care să se simtă ca produs omenesc. Orice religie nefalsificată afirmă că este o legătură cu divinitatea, bazată nu pe capriciul omenesc, ci pe revelațiunea divină. Și să rămână bine precizat: o legătură cu divinitatea, nu cu vreo energie cosmică sau fizică, cum se pronunță Domnul Spencer".

Dacă dl Blaga a dat dreptate conștiinței manifestate de spiritul omenesc în metafizică, reținând imposibilitatea întâlnirii lui reale cu transcendent, prin propria inițiativă, de ce nu acordă aceeaș dreptate conștiinții manifestate de acelaș spirit în religie, recunoscând transcenderea lui prin inițiativa divinității, a realității ultime?

In orice caz, religia se prezintă atât de radical deosebită de metafizică și de toate celelalte ramuri ale culturii omenești, încât nu poate fi tratată cu criteriile cu car

se judecă acelea fără a fi nimicită în ceeace are ea caracteristic.

Dl Lucian Blaga s'a aflat în faţa a doi martori: metafizica şi religia. Primul a spus: eu nu pot depune nici o mărturie despre lucrurile de care mă întrebi, pentrucă ele se află la o mare distanţă şi eu nu le pot vedea.

Al doilea a spus: eu pot să-ţi spun că lucrurile de cari mă întrebi există şi ele sunt în linii mari aşa şi aşa, nu pentrucă aşi fi mai în stare să văd dela distanţă, decât antevorbitorul, ci pentrucă ele s'au deplasat spre mine.

Dl Lucian Blaga a răspuns la urmă astfel: tu cel de al doilea n'ai dreptate, numai cel dintâi.

E just acest procedeu?

Când ultimele temeiuri pentru aceste lucruri sunt mărturiile conştiinţei omeneşti, de ce să dau crezare numai unora? Reprezintă măcar metafizica cea mai mare parte a conştiinţei omeneşti? Şi apoi nu caută şi metafizica de cele mai multe ori să se pună de acord prin conjuncturile sale cu religia?

Corect ar fi fost să caute dl Blaga să afle de nu cumva au dreptate amândoi martorii.

Dar la acestea vom reveni, când vom trece la problema adevărului religiei.

H. Scholz spune: „O analiză a religiei, care nu pătrunde până la noţiunea Revelaţiei, nu e analiză a religiei empirice; este ideologie, nu filosofie religioasă" (o. c. pg. 114).

Dl Lucian Blaga a recunoscut că toate religiile revendică pe seama lor o revelaţie divină. Dar s'a mulţumit să constate acest fapt fără nici o urmare. In definiţia ce-a dat-o religiei, n'a ţinut seamă de el, ci a adus-o sub un numitor comun cu metafizica, deşi aceasta nu pretinde că se bazează pe Revelaţia divină, ci se recunoaşte ca produs al spiritului omenesc. Dl Blaga l-a constatat şi-a râs ca de-o naivitate, trecând mai departe. Dar acesta nu-i procedeu serios. La înţelegerea unei realităţi se cere cercetarea sensurilor şi cauzelor tuturor laturilor cari le prezintă; trecerea cu vederea a unor laturi importante, nu este explicaţie.

Dl Blaga o comis şi o uluitoare greşală de judecată: constatând că fiecare religie pretinde pentru ea Revelaţiunea divină, a tras, fără să supună chestiunea vreunei analize, concluzia că nici una nu are dreptate. Nu e mai justă concluzia că toate au dreptate? Cum s'ar explica altfel convingerea universală a omenirii (căci toată omenirea normală e religioasă) despre Revelaţiune? (Cel puţin dl Blaga să fi încercat o altă explicaţie).

Dacă am avea de-a face cu o afirmare arbitrară, voită, ar mai merge bagatelizarea şi blamarea ei. Dar este o afirmare mai adâncă decât cele voite, decât cele plănuite.

In fond „teologii" diferitelor religii — cari nu sunt decât oameni credincioşi din omenirea universală credincioasă, ce-şi articulează credinţa în numele tuturor — nu se află într'un desacord atât de total, cum vrea să-i prezinte compătimitor dl Blaga pentru a dovedi că nici unii n'au dreptate şi numai Dsa. Ei sunt mai apropiaţi între ei decât e dl Blaga faţă de indiferent care grupă. Ei toţi reprezintă şi afirmă, pe lângă anumite deosebiri, un fond comun al tuturor religiilor, care constă din cele patru puncte amintite. In privinţa acestor puncte dl Blaga nu se mai poate prevala de deosebirea între religii şi teologi, pentru a le nega. Dsa a comis o gravă eroare când dela deosebirile pe chestiuni, să zicem de al doilea grad, a conchis la neadevărul realităţilor de primul grad.

Dar despre fondul comun şi adevărat al tuturor religiilor şi despre diferitele spălăciri şi schimonosiri ale acestui fond, ca şi despre realizarea lui integrală în creştinism, vom trata în articolele următoare:

e) Acum trebue să mai amintim un element care intră în definiţia religiei, în fondul comun al religiosităţii universale.

Acest element este o anumită aşteptare, încredere şi speranţă cu care se leagă omul de divinitate în privinţa destinului său. Mai mult sau mai puţin clar, credincioşii tuturor religiilor nădăjduesc într'o continuare veşnică a existenţii lor cu ajutorul divinităţii şi a anumitor practici, prin cari se conformează voii acelei divinităţi sau rânduielii stabilite de ea. De asemenea, mai totdeauna omul credincios se aşteaptă şi la anumite ajutorări din partea divinităţii în cursul vieţii acesteia.

Conştiinţa umană universală *aşteaptă* şi *crede* într'o salvare a omului de sub puterea măcinătoare a naturii sau a unor forţe rele, într'o ridicare a destinului său peste destinul trecător al lucrurilor din natură. *Aşteptarea* e un instinct adânc al firii omeneşti, *credinţa* e puterea tainică dată omnlui deodată cu oricare religie.

Toate aceste cinci elemante ale religiei se ţin împreună ca un bloc. Nu există religie care să nu prezinte într'o formă fie cât de spălăcită, aceste cinci elemente. Nu se poate da o explicaţie a religiei, ca realitate specifică şi atât de importantă a sufletului uman, fără să se ţină seama de ele. Prin aceste cinci elemente comune fiecare religie pledează pentru adevărul tuturor celorlalte religii.

Dar când spunèm că cele cinci elemente ţin împreună înţelegem şi aceea că între ele este o strânsă legătură. Unul se explică prin celelalte. Credinţă fără divinitate personală şi fără revelaţie nu poate exista, precum am văzut. De asemenea nici fără prezenţa unui scop, cum este cel al salvării existenţii. Toate elementele exprimă în fond convingerea despre o anumită legătură specială de caracter supra-automat, personal, ce există între divinitate şi om în interesul salvării acestuia, convingerea omului despre posibilitatea salvării sale într'o şi printr'o comuniune specială cu divinitatea şi despre interesul acesteia de a-l salva.

Conştiinţa aceasta universală a omenirii trebue luată în serioasă consideraţie. Aci trebue să se ascundă un adevăr. E adevărul oricărei religii. Dar nici o religie nu dă acestei aşteptări şi convingeri un răspuns atât de clar ca religia creştină Acesta e adevărul creştinismului la lumina căruia ies în relief şi insuficienţele celorlalte religii.

Dar dacă nu există religie, care să nu fie un bloc al celor cinci elemente, nu însemnează că unele din ele nu se pot întâlni şi în alte fenomene ale spiritului omenesc. Elementele *b* şi *e* se pot întâlni şi în unele metafizici, iar elementul *c* în magia luată pentru sine (în religie acest element se cam include în elementul *b*). Dar putere religioasă nu au decât în legătură cu elementele *a* şi *d*, cu credinţa şi Revelaţiunea. De pildă un Dumnezeu care nu se revelează pierde din relieful spontan, personal. Dumnezeu se revelează nu numai pentru a se face cunoscut omului, ci şi pentru a-şi arăta interesul ce i-l poartă, calitatea de persoană capabilă să-l revendice întreg. Revelaţiunea nu e numai ceva care explică naşterea şi existenţa credinţii, ci dă şi o anumită calificaţie divinităţii.

Numai o divinitate crezută şi revelată este o divinitate a religiei.

Credinţa şi Revelaţia sunt elementele specific religioase şi dau acest caracter şi ideii de divinitate. (Desigur că asupra legăturilor celor 5 elemente s'ar putea insista mult, lămurindu-se o serie întreagă de probleme).

Pe de altă parte elementele *b*, *c* şi *e* formează *conţinutul* religiei, iar elementele *a* şi *d* actul uman şi actul divin prin cari elementele *b*, *c* şi *e* devin conţinut al religiozităţii.

Intrebările cele mari cu privire la adevărul religiei se vor concentra prin urmare în jurul problemei credinţii şi Revelaţiunii. Vom vedea că între ele este o strânsă legătură. Nu se poate explica realitatea credinţii fără Revelaţiune. Credinţa e pe deoparte cea mai profundă realitate a fiinţii umane şi cel mai sigur semn al unei obiectivităţi transubiective, dar în acelaş timp ea nu poate exista fără această obiectivitate, deci fără revelaţie. Ea este o realitate umană şi divină în acelaş timp. Ea are un caracter bipolar real. In existenţa ei se include realitatea Revelaţiei. Aceste două probleme fac una între ele. Dar să nu anticipăm. Să purcedem metodic.

D. STĂNILOAE

„Fără de Mine nu puteţi face nimic"

Iubite frate,

Trăim aevea din plin prorociile Apocalipsului. Fiare uriaşe varsă foc năprasnic pretutindeni. Lumea întreagă e mişcată din stihii. Văzduhul e tulburat, pământul e scormonit, mările sunt frământate şi adâncurile sunt pătrunse de neastâmpărul blestemelor ce apasă asupra omenirii. Moartea... foamea... şi ura cea mai neagră... îşi întind nebiruit împărăţia. In fiecare inimă clocoteşte o duşmănie. In viaţa celor puternici sbiară voluptăţile. Stăpânii se răsfaţă în uzur şi animalitate, iar slugile pălesc în mizerie şi sfârşesc în oftică...

Incleştarea de acum e fără precedent în istorie. Cultura, oricât de înaltă, stă mută şi neputincioasă în faţa viforniţii de sânge. Civilizaţia întreagă n'are nici o reţetă pentru înfrânarea instinctelor oarbe, pentru domolirea patimilor întărâtate,... pentru oprirea abrutizării celui ce a fost creat şi menit să fie după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Neamurile pământului îşi dispută întâietatea, se detestă reciproc şi întrec astăzi în cruzime fiarele sălbatice...

In vremuri ca acestea, pline de desnădejde, în clipele acestei cumplite tragedii, când lumea întreagă se afundă în valurile pierzării, când numărul »Irozilor« a crescut la infinit, când »Apostaţii« sunt fără număr, când trădarea muşcă din carnea atâtor popoare, când dezertarea din poziţia marilor răspunderi este socotită în multe părţi ale pământutui o virtute, o înţelepciune, o abilă deşteptăciune, când totul se nărue şi se prăbuşeşte în faţa nedumeritelor noastre priviri, când totul se pare că se întunecă în faţa ochilor noştri, o singură stea rămâne conducătoare, o singură rază mai luminează cărarea vieţii, o singură putere rămâne neînfrântă, un singur adevăr stă veşnic în picioare: *Iisus Hristos fiul lui Dumnezeu, care s'a coborât din ceruri şi a isbăvit neamul omenesc din osândă şi robie.*

In cumplita întunecare a zilelor noastre singur Hristos este în stare să însenineze zările, să împrăştie furtuna, să liniştească valurile şi să salveze din sbucium şi moarte neamul omenesc. Singur Acela care a isbăvit lumea din robia diavolului, poate s'o salveze astăzi din nou. Evanghelia este singura învăţătură care arată neamurilor calea izbăvirii în veac. Singură învăţătura Domnului este în stare să usuce în interiorul omului isvoarele răului general. Ea pune în locul urii neţărmurite iubirea de frate, în locul instinctelor oarbe sădeşte sentimente alese, în locul patimilor cultivă virtuţile creştine, care înalţă, spiritualizează şi îndumnezeesc fiinţa umană. Fără lumina acestei învăţături lumea se afundă tot mai adânc în întunerec, în rătăcire, în ură în prăpastie, în moarte.

Nici un fel de »lume nouă« nu se poate concepe fără de Hristos, noutatea cea veşnică! Nici o rânduială statornică nu se poate înfiripa în lume fără Dumnezeu!

Orice biruinţă a armelor şi a oştirilor şi oricât de uriaşă ar fi ea, nu poate să dăinuească decât dacă este temeinicită pe pedestalul solid al credinţei şi moralei creştine!

Orice putere din lume rămâne neînfrântă numai atâta vreme cât se laudă întru neputinţe proprii şi în toată puterea lui Dumnezeu!

Orice mărire rămâne fără coborîre numai dacă se smereşte şi nu se trufeşte!

Orice strălucire rămâne neumbrită numai atâta timp cât razele sfinţeniei şi ale desăvârşitei curăţenii se proectează nestingherite peste conştiinţa, peste făptuirile, peste gândurile şi viaţa celor ce au în mână destinele neamului!

Lume nouă, rânduială statornică, biruinţă deplină, putere neapusă, mărire necoborâtă, strălucire neumbrită, dreptate curată — naţională şi socială — nu se pot realiza acum şi niciodată decât prin voinţa, prin harul şi ajutorul lui Iisus Hristos. Cine nesocoteşte această Putere, nesocoteşte înseşi legile propriei sale fiinţări.

Tu, iubite frate, care eşti reprezentantul lui Hristos pe pământ şi învestit cu har şi dar pentru propoveduirea acestei învăţături, pentru împroprietărirea ei în sufletul oamenilor, pentru rânduirea întregei vieţi omeneşti după canoanele învăţăturii lui Hristos, să te întrebi şi să răspunzi: Ai făcut tu oare tot ceeace ţi-a stat în putere întru îndeplinirea acestei datorii? Eşti tu pe deplin împăcat în conştiinţa ta că n'ai scăpat nici o clipă, că n'ai pregetat nici o osteneală, că n'ai neglijat nici o făptură, că n'ai nesocotit nici un suflet şi că ai lucrat cu »nebunie« sfântă, ai luptat continuu contra tuturor puterilor iadului, pentru a înfrânge răul, pentru a evita catastrofa, pentru a face să coboare în inima ta, în familia ta şi în parohia ta împărăţia lui Dumnezeu? Ce-ai făcut şi ce faci tu pentru salvarea omenirii în aceste zile de durere? Care este programul vieţii tale şi care este programul activităţii tale în aceste zile cumplite? Şi mai ales, care este rezultatul acestei vieţi şi al acestei activităţi?

Intreabă-te, iubite frate, la sfârşitul fiecărei zile, câtă trudă ai depus pentru vestirea lui Hristos în lume. cât ai cheltuit din propria ta fiinţă pentru mântuirea enoriaşilor tăi şi câtă jertfă sinceră şi totală ai adus pe altarul celor mai curate idealuri în ziua respectivă?

Să mă crezi, frate iubit, că e mult mai bine să te întrebi şi să răspunzi acum, când nu e încă prea târziu, decât să ajungi să nu poţi da răspuns în faţa Stăpânului în ziua înfricoşatei judecăţi... Ar fi cumplit să fii atunci fără de glas, fără de răspuns...

Numai prin asemenea întrebări şi răspunsuri şi numai prin o asemenea misiune preoţească se poate mântui lumea din cumplita robie a păcatului, în ghiarele căreia se sbate astăzi. Te rog deci, nu fi nebăgător de seamă asupra darului care este în tine şi asupra datoriilor împreunate cu acest dar!

Al tău frate iubitor:
Pr. TEOFIL

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

In slujba dreptei noastre credinţe

Vajnicii şi neînfricaţii luptători pentru dreapta noastră credinţă, profesorii dela Facultatea de Teologie din Bucureşti au dovedit şi astădată ca totdeauna că cetatea sfântă a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Biserica ortodoxă, este apărată de sabia Duhului Sfânt care se află în mâni pricepute în aceste zile de cumplite încercări. Frumoasa chemare a Sfântului Apostol Pavel: „Priveghiaţi, staţi în credinţă, îmbărbătaţi-vă, întăriţi-vă" au îndeplinit-o cu prisosinţă aceşti vigilenţi paznici ai celui mai scump tezaur naţional, care este credinţa strămoşească, atunci când pe lângă munca istovitoare dela catedră, din biblioteci şi dela masa de scris „au ieşit afară dintre zidurile Facultăţii, în mijlocul societăţii româneşti, spre a preîntimpina pe indiferenţi, pe sceptici şi pe „bezbojnicii" zilelor noastre" (Prefaţa volumului „Ortodoxie"). Aşa face luptătorul adevărat, „preîntimpină" pe duşman, îi iasă în cale, nu aşteaptă nepăsător să fie atacat şi copleşit de cel rău, de cel potrivnic. Aşa au procedat şi profesorii dela Facultatea de Teologie din Bucureşti prin ciclul de conferinţe rostite anul acesta în Sala „Dalles" a Academiei Române în faţa unui numeros public compus din înalte personalităţi ale sòcietăţii noastre, sub preşedinţia I. P. S. S. Nicodim, Patriarhul Bisericii Române. Corferinţete acestea elaborate temeinic, conştiincios şi binedocumentate, prezentând ortodoxia, atât de des hulită, în haina ei adevărată, strălucirea căreia pune în umbră pe celelalte fiice ale culturii, pentrucă haina ortodoxiei este ţesută din firele gândirii ce se hrăneşte şi din lumea adevărurilor eterne sfidate de „cunoaşterea luciferică. Expunerile luminaţilor noştri dascăli dela cel mai înalt aşezământ al culturii noastre teologice şi cu drept cuvânt îndrumătorii competenţi ai vieţii noastre spirituale, satisfac [illegible] rafinate culturi, alcătuesc un întreg bine rotunjit, şi sunt publicate de către Facultatea de Teologie din Bucureşti, sub titlul »*Ortodoxia*« vol. I, Bucureşti, 1942, pg. 203, preţul Lei 200.

Pornind dela cerinţa imperioasă că „creştinul de mâne, mai mult decât cel de azi, va trebui să fie un creştin luminat, purificat, verificat", cerinţă exprimată de către actualul Decan al Facultăţii, dl Prof. Dr. Şerban Ionescu, în Cuvântul său introductiv, ciclul de conferinţe luminează „Ortodoxia" din mai multe puncte de vedere. Astfel dl prof. *Nichifor Crainic* a vorbit despre »*Spiritul ecumenic*«, arătând cu puterea sa de intuiţie a esenţialităţii, că spiritul ecumenic, în sensul consacrat de tradiţia noastră răsăriteană însemnează comunitatea de credinţă, comunitatea de dragoste şi de speranţă a tuturor popoarelor care fac parte din Biserica ortodoxă. In pragul nouii orândueli europene, problema cea mai însemnată a lumii ortodoxe e transformarea pasivităţii ei în conştiinţa ecumenică activă şi creatoare. Precum ne trebue un suflet specific naţional cu care să îmbogăţim viitoarea configuraţie a Europei, tot astfel ne trebue un spirit universal ortodox cu care să intrăm, ca Biserică, în configuraţia confesională a continentului. E vorba, cu alte cuvinte, de refacerea unităţii spirituale a lumii ortodoxe.

Această unitate spirituală — spune cu o certitudine profetică gânditorul ortodoxiei naţionale — se poate concretiza în trei puncte, care ar urma să fie realizate:

Unul e reorganizarea interortodoxă a Patriarhului din Constantinopol;

Al doilea, reorganizarea interortodoxă a marei comunităţi monahale dela Muntele Athos, cetatea sublimelor contemplaţii,

Şi al treilea, eliberarea Sfintei Sofii, capodopera geniului bizantin, pentru a o reda cultului ortodox.

Cu cât vom căuta să fim mai creştini decât suntem, cu atât refacerea unităţii ecumenice în marea Biserică a Răsăritului ni se va impune ca o necesitate de viaţă şi de moarte. Dacă Domnul nostru Iisus Hristos ne-a făcut cinstea unică de a fi moştenitorii dogmei sale nealterate, avem la rândul nostru datoria ca adevărul dogmei noastre să strălucească în ochii întregii lumi. Lucrul acesta nu e cu putinţă decât în totalitatea iubitoare a Bisericii ecumenice.

Domnul prof. *Ioan Gh. Savin* în conferinţa sa caută şi află un răspuns luminat la întrebarea atât de actuală în mijlocul frământărilor de azi: *Ce este ortodoxia?* Dintre toate notele distinctive care-i revin, sau i se atribue ortodoxiei, ca cea mai proprie fiinţei sale ne este prezentată cu toată dreptatea, *transfigurarea*. Ea este stilul de viaţă şi de simţire prezent în ortodoxie, şi izvorât din conştiinţa vie a marelui act al revărsării graţiei lui Dumnezeu în lume prin actul Intrupării sale. Prin această revărsare a graţiei divine, nu numai noi oamenii am fost răscumpăraţi, dar şi toată făptura care primind în sine pe Dumnezeu — „Cel ce în lume s'a sălăşluit şi chip făpturii s'a făcut", s'a îndumnezeit şi s'a transfigurat.

„Dumnezeu s'a deşertat în lume şi prin aceasta lumea s'a îndumnezeit", zic Părinţii cei vechi ai Bisericii creştine, redând prin acest gând al lor procesul de transfigurare a lumii, de „îndumnezeire a ei", cum zicea marele Atanasie.

Actul suprem al acestei revărsări de graţie îl formează Invierea Domnului, prin care toată făptura a fost eliberată şi transfigurată. In acest sens vorbim noi ortodoxii, de cea de a doua creaţie a lumii, fruct al graţiei divine [Ortodoxie 40—41].

In conferinţa a treia Păr. *Gala Galaction* este un competent purtător de cuvânt al *Monahismului ortodox*, indicând următoarele soluţii în vederea înviorării călugăriei: I. Un episcopat al călugărilor; II. O mânăstire model în care ar fi primiţi numai acei doritori de călugărie care ar avea vârsta de cel puţin 30 ani şi un rang academic, adică licenţa sau doctoratul în orcare din ştiinţele universitare. Naturalişti, igienişti, filologi, matematici, teologi etc. vor putea intra în această mânăstire, dedicându-se unei vieţi de spiritualizare proprie şi mai târziu a lumii,

III. Pentru ridicarea monahismului ortodox mai există încă o posibilitate. Un fel de şcoală excepţională în care au trăit şi s'au întărit vestiţii noştri călugări de altădată, şi care este şcoala din Sfântul Munte. Indeplinirea acestor desiderate ar putea crea o frumoasă perspectivă pentru viitorul monahism românesc, care în viaţa neamului a avut totdeauna înalta chemare de a consolida temeliile lui sufleteşti.

Despre *Misiunea ortodoxă românească peste Nistru* tratează păr. Arhim. *Iuliu Scriban* care cu verva-i cunoscută prezintă nòua problemă sufletească în faţa căreia a fost pus poporul românesc în războiul pe care-l poartă împotriva stăpânirii păgâneşti. Această nouă problemă este misiunea creştinească peste graniţe. Prilejul frumos de a munci pentru Hristos între popoare streine încă nu i s'a dat neamului nostru. Dar noutatea nu sperie, ci mai mult atrage. Iată că în ogorul nou se lucrează cu sârg aproape de un an sub conducerea pricepută a osârduitorului întru ale Domnului Arhim. Iuliu Scriban, şi cu bucurie şi mândrie putem constata că acest prilej a descoperit un nou Talant în sufletul românesc, şi anume, el este un bun misionar.

la *un*
sectele
leză cu
o primejdie
stră printr'un v
ţeleasă, în urma
întregirii statului r
noilor próvincii în 1
într'o atmosferă de ana
care ameninţă baza existe
naţionale, şi cu multă dest
dovedeşte că problema secte
zintă interes nu numai din pun
vedere teologic şi bisericesc, ci
ales din punct de vedere naţional ş
de stat.

Despre *Stat şi Biserică* a vorbit cu multă competinţă titularul catedrei de Drept bisericesc, *Lazăr Iacob*. Intelectual de înaltă calitate, cu cunoştinţe vaste şi bineorientat în domeniul spinoasei probleme a raportului dintre Biserică şi stat, domnul prof. Lazăr Iacób îşi desfăşoară expunerile sprijinindu-se pe o temelie neclintită şi de valoare eternă şi absolută, pe doctrina Mântuitorului nostru Iisus Hristos din care rezultă concepţia Bisericii noastre asupra raportului dintre supremele autorităţi pe pământ care reglementează această viaţă şi activitate. Acelaş om fiind credincios al Bisericii şi supus statului, se impune necesitatea colaborării celor după puterii, ca omul să se poată ridica la culmile cele mai înalte ale desăvârşirii.

Cel mai temeinic istoric actual ai Bisericii creştine la Români, domnul prof. *Teodor M. Popescu* prezintă într'un mod sugestiv şi foarte captivant realitatea pentru noi atât de vie, şi totuş de alţii mult contestată: *Vitalitatea Bisericii Ortodoxe*. Cu indelunga răbdare şi pricepere proprie istoricului de rasă, dl prof. T. M. Popescu aduce o mulţime nebănuită de argumente clasice cu o putere de convingere uimitoare pentru dovedirea vitalităţii Bisericii noastre strămoşeşti şi are darul sufletesc atât de rar de a rămânea obiectiv şi a judeca clar şi distinct „sine ira et studio" în faţa calomniilor infamante cu cari ne împroaşcă, orbiţi de patimă, duşmanii noştri, dintre cari cei mai răi sunt ocrotiţi chiar la sânul poporului de o blândeţe supraomenească, a acelui popor care n'a cunoscut şi nu poate admite decât o singură lege, „legea românească". Această „lege" ar dori ei să o şteargă, riscând chiar să şteargă împreună cu ea şi existenţa neamului.

In conferinţa sa despre »*Aspectul social al ortodoxismului*, domnul profesor *Şerban Ionescu*, autorul recentei opere monumentale „Morala ortodoxă" apărută în Bucureşti, 1941, deschizătoare de drumuri noi în acest domeniu, sprijineşte minunat afirmările antevorbitorului său despre Vitalitatea Bisericii Ortodoxe, arătând la înţelesul tuturor aportul pe care-l aduce creştinismul Ortodox la rezolvarea şi soluţionarea problemelor sociale şi materiale ale acestei vieţi.

Creştinismul — zice eminentul nostru dascăl — este o religiune, dar cu un caracter profund social. El a fost denumit cu drept cuvânt cea mai grandioasă revoluţiune din câte au fost dela începutul omenirii până astăzi. Mulţi au tăgăduit acest caracter revoluţionar moral şi social pe care l-a adus creştinismul, fiindcă au ignorat divinitatea lui şi fundamentul moral pe care stă această religiune. Din acest fond moral vor ţâşni marile reforme sociale, economice şi politice de mai târziu.

Ciclul de conferinţe al profesorilor dela Facultatea de Teologie din Bucureşti este un răspuns aşteptat cu însetare la strigătul pornit din adâncurile tainice ale sufletului românesc care în mijlocul tuturor schimbărilor de suprafaţă rămâne identic cu sine, rămâne în veci ceeace este, o creaţie a Bisericii ortodoxe, pentrucă sufletul românesc s'a plămădit la umbra sfintelor altare sub influinţa acestei Sfinte Biserici [La-

Adu
române
Sibiu

Duminecă, 2 , ora 11½, membrii Reuniunii ro de muzică „G. Dima" din Sibiu s'au ..trunit în Adunare generală ordinară, în sala de şedinţe a Primăriei Municipiului, sub preşedinţia dlui Dr. Simion Mitea, prim vice-preşedinte.

Adunarea a fost deschisă printr'o cuvântare rostită de dl vice-preşedinte Dr. Simion Mitea, care a stăruit asupra imensei pierderi suferite prin moartea prematură a strălucitului ei director de muzică şi dirijor, Diaconul *Petru Gherman*.

Adunarea i-a adus un ultim omagiu, ridicându-se şi rugându-se în taină pentru odihna sufletului lui.

După citirea procesului verbal al Adunării generale precedente de către Părintele Al. Popa, secretarul general al Reuniunii, Păr. D. Călugăr, secretar de şedinţă, a dat citire raportului general de activitate a Reuniunii, care a pus încă odată în lumină covârşitoarea contribuţie a lui Petru Gherman la sporirea prestigiului Reuniunii.

Dl casier Lazăr Albu a prezentat situaţia financiară a Reuniunii.

Au fost aleşi apoi trei cenzori titulari şi trei supleanţi, exprimându-se hotărârea nestrămutată de a se relua cât mai curând acrivitatea publică a instituţiei.

Din Ţara Oltului

Manifestaţie naţională şi bisericească

In comuna *Arpaşul de sus* s'a desfăşurat Dumineca trecută o sărbătoare impresionantă, datorită venirii în satul său natal a dlui prof. *Aurel Popa*, secretar general în ministerul cultelor şi al culturii naţionale, care venea acum în calitate oficială de colaborator al dlui ministru I. Petrovici şi al dlui Mareşal Antonescu. Salutat de autorităţi şi de mulţimea credincioşilor, dl secretar Al. Popa, însoţit de mai multe distinse personalităţi din capitală, a asistat la sf. Liturghie săvârşită de un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. C. Sa arhimandritul *Atanasie Dinca*, exarhul mânăstirilor din eparhia Ungro-Vlahiei şi delegat al Patriarhiei.

După sfânta liturghie s'a făcut o procesiune cu sfinţirea apei, cu care prilej s'a făcut şi sfinţirea obiectelor bisericeşti donate de dl secretar general prof. Aurel Popa, printre care menţionăm: vestmintele preoţeşti, cărţi pentru tot ritualul bisericesc, un steag, un policandru de alamă şi o cruce mare de argint. La sfârşitul procesiunii, I. P. C. Arhimandrit Atanasie Dincă aduce credincioşilor salutul şi binecuvântarea I. P. S. Sale Patriarh *Nicodim*, care a ţinut să dovedească cu fapt prin slujba oficiată în Ardeal de delegaţii săi, că numai printr'o cât mai strânsă legătură şi colaborare între slujitorii altarului se menţine, ca şi în decursul timpurilor, unitatea noastră naţională.

Luând apoi cuvântul dl secretar general prof. Aurel Popa, roagă pe I. P. C. Arhimandrit Atanasie Dincă, să ducă I. P. S. Sale Patriarhului Nicodim, mulţumirile sale şi ale credincioşilor comunei Arpaşul de

sus cât o mână răspândește pentru dragoste și gânduri de bine pe care le poartă în tine de peste mări și țări înfrățind pe toți din București, până la Dumnezeu, în aceeași limbă, dar în același timp în aceeași credință, care a păstrat legătura de veacuri între neamurile alipite și țara mumă.

Trecând prin comuna Avrig, dl secretar general prof. Aurel Popa s'a oprit la mormântul marelui cărturar și luptător naționalist Gheorghe Lazăr. Acolo I. P. C. Arhimandrit Atanasie Dincă a oficiat slujbe de pomenire.

Luni dimineața după ce a vizitat Mânăstirea Cozia, R. Vâlcea, a luat parte la săvârșirea Te-deumului dela Catedrală, apoi și-a continuat drumul la Mânăstirea Govora, Horezul și Dintr'un Lemn. La inspecțiile inopinate, făcute acestor așezăminte mănăstirești, a constatat multă ordine gospodărească și spirituală, iar la mănăstirile Horezu și Dintr'un Lemn, găsind lipsă materialul pentru întreținerea Monumentelor Istorice și a maicilor viețuitoare, a acordat însemnate ajutoare.

INFORMAȚIUNI

Cucernică pomenire. In ziua de 24 Iunie c., prăznuindu-se hramul Mănăstirii „sf. Ioan Botezătorul", ctitoria Episcopului armatei *Dr. Ioan Stroia*, s'a făcut la Alba-Iulia și pomenirea regretatului Episcop, dela a cărui trecere la cele veșnice s'au împlinit 5 ani. După sf. Liturghie, săvârșită de P. C. prot. Al. Baba și C. păr. T. Ciuruș, s'a slujit parastasul de pomenire la mormânt, în prezența preoților dela centrul vicariatului din Alba Iulia și a unui mare număr de alți localnici credincioși. In cununa de pomelnic s'a împletit, la acest prilej, și numele neuitatului ierarh *Nicolae Ivan*, eternizat prin binefăcătoarea păstorire a eparhiei Vadului, Feleacului și a Clujului.

Parastas. In ziua de luni, la praznicul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, s'a ținut, în Sibiu, parastas pentru neuitatul diacon *Petru Gherman*, fost profesor la Academia teologică „Andreiană" dela a cărui săvârșire din viață s'a împlinit un an. Au luat parte la această pomenire: membrii familiei, profesorii și studenții teologi, împreună cu rectorul Academiei, membrii Reuniuni de muzică „Gh. Dima", precum și prietenii și cunoscuții răposatului. Slujba religioasă a fost săvârșită de un sobor de 7 preoți, în frunte cu păr. prot. stavrofor Dr. D. Stăniloae. La sfârșitul parastasului s'a sfințit crucea pusă la mormântul celui dispărut.

Alt parastas s'a slujit în Alba Iulia pentru neînfricatul luptător naționalist, memorandistul *Rubin Patița*, decedat înainte cu o jumătate de veac. Onor. prot. Al. Baba, înconjurat de un sobor de preoți. A celebrat serviciul religios la mormântul celui dispărut, înălțând rugăciuni pentru odihna sufletului celui ce s'a jertfit în lupta neînduplecată, purtată în apărarea drepturilor românismului din țară subjugată.

Donație. Parohia ortodoxă română din Sibiu-Inferior I aduce călduroase mulțămiri dlui și dnei *Valer* și *Paraschiva Neagu*, care au binevoit a dona sfintei noastre biserici o Sf. Evanghelie argintată și plușată, în valoare de 20.000 Lei. Dumnezeu să le primească acest dar și să fie îndemn și pentru alți credincioși.

Pr. Dr. Ioan Cioran

Nou Doctor în Medicină. Dl Traian Olariu, fiul preotului Traian Olariu din Bacea (Hunedoara), și-a susținut cu succes la Facultatea de medicină din București teza de doctorat: Transfuzia cu sânge conservat.

Pe calea sănătoasă a refacerii. In Ucraina s'a reîntrodus, prin ordonanță specială, dreptul de căsătorie obișnuit în țările europene; ear măsurile bolșevice, relative la căsătorie, au fost astfel abrogate spre bucuria poporului.

Sevastopolul! *Deasupra fortăreței, orașului și portului Sevastopol fâlfâie astăzi drapelele germane și române. Sevastopolul a fost cucerit după 25 de zile de asediu.*

Pe când în timpul războiului Crimeii din anii 1854 și 1855, Sevastopolul a rezistat asediului organizat de forțele franco-anglo-italiene, 349 de zile, în războiul actual, Sevastopolul a căzut după un asediu de 25 zile, cu tot sistemul său de fortificații și cu toată rezistența înverșunată ce au opus-o apărătorii săi, grație vitejiei și spiritului de sacrificiu al soldatului german și român, care a înscris în istoria universală unul din faptele de arme cele mai strălucite.

† **Preotul Constantin Dăncilă.** In orășelul Hunedoara s'a stins la 22 Iunie a. c., în vârstă de 83 ani, senin, împăcat cu lumea și cu Dumnezeu, părintele Constantin Dăncilă, după o viață pe cât de lungă, pe atât de bogată în fapte de slujire lui Dumnezeu și neamului său. Figură reprezentativă a unei generații de preoți, din care numai ici colea mai vedem printre noi câte-un venerabil părinte de stil patriarhal, părintele C. Dăncilă și-a păstorit turma peste 55 ani, zidind suflete drepcredincioase, întărind mereu legătura credincioșilor săi cu Biserica strămoșească și cu neamul. Blând, modest, dar hotărât, inspira încredere deplină și iubire. Poporul îl cinstea și-l asculta ca pe un adevărat părinte, colegii l au respectat, și toată lumea l-a iubit. A fost tuturora reazim și pildă, întâmpinând pe oricine cu un cuvânt bun, cu o povață, cu încurajare și îndemn spre lumină, spre pace și spre iubire de biserică și de neam. Activ și priceput nu numai pe teren strict pastoral, a dat râvnei sale și un chip văzut mai trainic decât făptura sa, zidind două biserici și inițiind multe lucruri bune pentru cari va fi pomenit cu cinste.

Pentru vrednicia sa a fost distins cu brâu roșu, iar cei ce-i poartă numele, l-au distins cu adăugarea vredniciei lor la vrednicia bătrânului și la vrednicia neamului lor. Odihnească cu drepții păstorul cel bun al turmei sale și părintele părintelui col. I. Dăncilă! **L. S.**

Revista „Transilvania" *organul Astrei, a publicat în numărul de pe Mai o recenzie pe toată linia aprobativă asupra cărții dlui Lucian Blaga, »Religie și Spirit«. Mai mult, acea recenzie sfârșea cu o lecție la adresa teologilor.*

Intrucât această revistă nu este a unei sau a unor persoane, ci a »Astrei«, la a cărei întemeiere și susținere cele două Biserici românești au avut și au o mare contribuție, e necesar să se dea o explicație, pentruca lumea să știe dacă «Astra» e împăcată de-a se lua într'o revistă acoperită cu autoritatea ei o asemenea atitudine negativă față de temelia credinții creștine.

Cursurile de vară ale Universității Populare „Nicolae Iorga" din Vălenii de munte, se țin anul acesta între 12 și 30 Iulie 1942, sub președinția dlui Prof. universitar Dimitrie Pompeiu, membru al Academiei Române.

Orice informații se dau în fiecare zi, între orele 7—9 seara la „Liga Culturală" din bul. Schitu-Măgureanu Nr. 1, Etaj I, unde se află Secretariatul cursurilor.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. *Duminecă 5 Iulie 1942* servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr., Prof. Aurel Nanu și Prot. M. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. *Predică: Prof. prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 *predică: Prot. Mihail Neagu.*

Poșta redacției

Pr. *L. T.* în *C. d. s.* Incercați altele, în formă mai simplă și mai deslușită, fără împodobiri de cuvinte căutate înadins

CARȚI ȘI REVISTE

Noi contribuții la cunoașterea vieții și activității lui Visarion Roman, corespondența sa cu Gh. Bariț și Iosif Hodoș, de *Vasile Netea*, Sibiu, Ed. „Rev. Econ.", 1942. Tip. „Dacia Traiană". Pg. 116. Lei 60.—

Nr. 291—1942 (53) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cincul,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1) 5 jug. 359 stj. pământ arător și fânaț și 9 jug. arător și fânaț primit prin reforma agrară.

2. Locuință corespunzătoare sau chirie până la construirea unor case parohiale.

3. Venitele stolare obișnuite în tract.

4. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Agnita, însoțite de toate actele necesare, în termenul indicat. Se va anexa totodată și permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie cu prelabila învoire a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, pentru a cânta în strană și a predica, eventual a servi la Sf. altar și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita în înțelegere cu consiliul parohial ortodox român din Cincul.

Agnita la 9 Aprilie 1942.

Emil Păcăla
protopop

Nr. 218—1942 (52) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei **Criț** cu filia Cloașterf, de cl. III-a, din protopopiatul Sighișoara, se publică concurs din oficiu în conformitate cu ordinul Nr. 6243 din 22 Mai al Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, cu termen de 30 zile.

Venitele acestei parohii sunt cele stabilite în coala B (casă parohială cu dependențe economice, 17 jugăre sesiune parohială veche și nouă, câte-o ferdelă nouă de bucate dela români și stola uzitată în protopopiat).

Concurenții îndreptățiți își vor așterne petițiile lor, provăzute cu toate documentele prescrise de Regulamentul pentru parohii, inclusiv autorizația de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, în termenul dat subsemnatului Oficiu, și cu prealabila încuviințare a subsemnatului se vor prezenta și în parohie într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a predica și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Mai 1942.

Emilian Stoica
protopop

BANCA AGRARĂ S. A., CLUJ

(51) 1—3

Anunț

Se aduce la cunoștința tuturor acționarilor, că în conformitate cu hotărârea adunării generale ordinare din 7 Iunie 1942, s'a redus capitalul social dela Lei 55.000.000.- la Pengö 1.375.000.— respective a redus valoarea nominală a unei acțiuni dela Lei 1.000.— la Pengö 25.—

Ca urmare la cele de mai sus, toți acționarii Băncii Agrare, S. A., Cluj, sunt rugați să-și prezinte acțiunile spre stampilare la Banca „Albina", Sibiu, în timpul cel mai scurt posibil.

Banca Agrară, S. A.
sucursala Turda

(50) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț la Mânăstirea Brâncoveanu-Sâmbăta de sus, Jud. Făgăraș se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român. Venitele fiind acestea:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință și masă.

Candidații să aibă diploma de cântăreț, să fie necăsătoriți sau cu gând de-a se căsători.

Cererile să fie trimise Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, iar candidații să treacă odată și pela Mânăstire.

Sf. Mânăstirea Brâncoveanu, 20 Iunie 1942.

Ierom. **Arsenie Boca**

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

ATEȚNIUNE! **NOU!**

CĂRȚI TEOLOGICE DELA CLUJ

Avem bucuria de a anunța pe C. noștri preoți că am obținut un număr limitat din următoarele noutăți literare teologice, apărute la Cluj, prin purtarea de grije a

Prea Sfinției Sale

D. D. NICOLAE COLAN

Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului
Membru activ al Academiei Române

NOUL TESTAMENT dela Cluj ... ex. legat în pânză Lei 280.—
OMUL CEL NOU, în românește de Părintele Nicolae, pag. 150 . . . . . „ 80.—
VIAȚA MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS, de Prot. Dr. L. G. Munteanu, pag. 340 . . . „ 100.—
VIAȚA SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL, de Prot. Dr. L. G. Munteanu, pag. 248 . . . . . „ 100.—

*

Comande, la **Librăria Arhidiecezană,** SIBIU, str. Mitropoliei 45.

Cheltuielile de expediere îl privesc pe cumpărător.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecez

In slujba dreptei noastre credinţe

Vajnicii şi neînfricaţii luptători pentru dreapta noastră credinţă, profesorii dela Facultatea de Teologie din Bucureşti au dovedit şi astădată ca totdeauna că cetatea sfântă a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Biserica ortodoxă, este apărată de sabia Duhului Sfânt care se află în mâni pricepute în aceste zile de cumplite încercări. Frumoasa chemare a Sfântului Apostol Pavel: „Priveghiaţi, staţi în credinţă, îmbărbătaţi-vă, întăriţi-vă" au îndeplinit-o cu prisosinţă aceşti vigilenţi paznici ai celui mai scump tezaur naţional, care este credinţa strămoşească, atunci când pe lângă munca istovitoare dela catedră, din biblioteci şi dela masa de scris „au ieşit afară dintre zidurile Facultăţii, în mijlocul societăţii româneşti, spre a preîntimpina pe indiferenţi, pe sceptici şi pe „bezbojnicii" zilelor noastre" [Prefaţa volumului „Ortodoxie"]. Aşa face luptătorul adevărat, „preîntimpină" pe duşman, îi iasă în cale, nu aşteaptă nepăsător să fie atacat şi copleşit de cel rău, de cel potrivnic. Aşa au procedat şi profesorii dela Facultatea de Teologie din Bucureşti prin ciclul de conferinţe rostite anul acesta în Sala „Dalles" a Academiei Române în faţa unui numeros public compus din înalte personalităţi ale societăţii noastre, sub preşedinţia I. P. S. S. Nicodim, Patriarhul Bisericii Române. Corferinţete acestea elaborate temeinic, conştiincios şi binedocumentate, prezentând ortodoxia, atât de des hulită, în haina ei adevărată, strălucirea căreia pune în umbră pe celelalte fiice ale culturii, pentrucă haina ortodoxiei este ţesută din firele gândirii ce se hrăneşte şi din lumea adevărurilor eterne sfidate de „cunoaşterea luciferică. Expunerile luminaţilor noştri dascăli dela cel mai înalt aşezământ al culturii noastre teologice şi cu drept cuvânt îndrumătorii competenţi ai vieţii noastre spirituale, satisfac exigenţele celei mai rafinate culturi, alcătuesc un întreg bine rotunjit, şi sunt publicate de către Facultatea de Teologie din Bucureşti, sub titlul »*Ortodoxia*« vol. I, Bucureşti, 1942, pg. 203, preţul Lei 200.

Pornind dela cerinţa imperioasă că „creştinul de mâne, mai mult decât cel de azi, va trebui să fie un creştin luminat, purificat, verificat", cerinţă exprimată de către actualul Decan al Facultăţii, dl Prof. Dr. Şerban Ionescu, în Cuvântul său introductiv, ciclul de conferinţe luminează „Ortodoxia" din mai multe puncte de vedere. Astfel dl prof. *Nichifor Crainic* a vorbit despre »*Spiritul ecumenic*«, arătând cu puterea sa de intuiţie a esenţialităţii, că spiritul ecumenic, în sensul consacrat de tradiţia noastră răsăriteană însemnează comunitatea de credinţă, comunitatea de dragoste şi de speranţă a tuturor popoarelor care fac parte din Biserica ortodoxă. In pragul nouii orândueli europene, problema cea mai însemnată a lumii ortodoxe e transformarea pasivităţii ei în conştiinţa ecumenică activă şi creatoare. Precum ne trebue un suflet specific naţional cu care să îmbogăţim viitoarea configuraţie a Europei, tot astfel ne trebue un spirit universal ortodox cu care să intrăm, ca Biserică, în configuraţia confesională a continentului. E vorba, cu alte cuvinte, de refacerea unităţii spirituale a lumii ortodoxe.

Această unitate spirituală — spune cu o certitudine profetică gânditorul ortodoxiei naţionale — se poate concretiza în trei puncte, care ar urma să fie realizate:

Unul e reorganizarea interortodoxă a Patriarhului din Constantinopol;

Al doilea, reorganizarea interortodoxă a marei comunităţi monahale dela Muntele Athos, cetatea sublimelor contemplaţii,

Şi al treilea, eliberarea Sfintei Sofii, capodopera geniului bizantin, pentru a o reda cultului ortodox.

Cu cât vom căuta să fim mai creştini decât suntem, cu atât refacerea unităţii ecumenice în marea Biserică a Răsăritului ni se va impune ca o necesitate de viaţă şi de moarte. Dacă Domnul nostru Iisus Hristos ne-a făcut cinstea unică de a fi moştenitorii dogmei sale nealterate, avem la rândul nostru datoria ca adevărul dogmei noastre să strălucească în ochii întregii lumi. Lucrul acesta nu e cu putinţă decât în totalitatea iubitoare a Bisericii ecumenice.

Domnul prof. *Ioan Gh. Savin* în conferinţa sa caută şi află un răspuns luminat la întrebarea atât de actuală în mijlocul frământărilor de azi: *Ce este ortodoxia?* Dintre toate notele distinctive care-i revin, sau i se atribue ortodoxiei, ca cea mai proprie fiinţei sale ne este prezentată cu toată dreptatea, *transfigurarea*. Ea este stilul de viaţă şi de simţire prezent în ortodoxie, şi izvorât din conştiinţa vie a marelui act al revărsării graţiei lui Dumnezeu în lume prin actul Intrupării sale. Prin această revărsare a graţiei divine, nu numai noi oamenii am fost răscumpăraţi, dar şi toată făptura care primind în sine pe Dumnezeu — „Cel ce în lume s'a sălăşluit şi chip făpturii s'a făcut", s'a îndumnezeit şi s'a transfigurat.

„Dumnezeu s'a deşertat în lume şi prin aceasta lumea s'a îndumnezeit", zic Părinţii cei vechi ai Bisericii creştine, redând prin acest gând al lor procesul de transfigurare a lumii, de „îndumnezeire a ei", cum zicea marele Atanasie.

Actul suprem al acestei revărsări de graţie îl formează Invierea Domnului, prin care toată făptura a fost eliberată şi transfigurată. In acest sens vorbim noi ortodoxii, de cea de a doua creaţie a lumii, fruct al graţiei divine [Ortodoxie 40—41].

In conferinţa a treia Păr. *Gala Galaction* este un competent purtător de cuvânt al *Monahismului ortodox*, indicând următoarele soluţii în vederea înviorării călugăriei: I. Un episcopat al călugărilor; II. O mânăstire model în care ar fi primiţi numai acei doritori de călugărie care ar avea vârsta de cel puţin 30 ani şi un rang academic, adică licenţa sau doctoratul în orcare din ştiinţele universitare. Naturalişti, igienişti, filologi, matematici, teologi etc. vor putea intra în această mânăstire, dedicându-se unei vieţi de spiritualizare proprie şi mai târziu a lumii,

III. Pentru ridicarea monahismului ortodox mai există încă o posibilitate. Un fel de şcoală excepţională în care au trăit şi s'au întărit vestiţii noştri călugări de altădată, şi care este şcoala din Sfântul Munte. Indeplinirea acestor desiderate ar putea crea o frumoasă perspectivă pentru viitorul monahism românesc, care în viaţa neamului a avut totdeauna înalta chemare de a consolida temeliile lui sufleteşti.

Despre *Misiunea ortodoxă românească peste Nistru* tratează păr. Arhim. *Iuliu Scriban* care cu verva-i cunoscută prezintă noua problemă sufletească în faţa căreia a fost pus poporul românesc în războiul pe care-l poartă împotriva stăpânirii păgâneşti. Această nouă problemă este misiunea creştinească peste graniţe. Prilejul frumos de a munci pentru Hristos între popoare streine încă nu i s'a dat neamului nostru. Dar noutatea nu sperie, ci mai mult atrage. Iată că în ogorul nou se lucrează cu sârg aproape de un an sub conducerea pricepută a osârduitorului întru ale Domnului Arhim. Iuliu Scriban, şi cu bucurie şi mândrie putem constata că acest prilej a descoperit un nou Talant în sufletul românesc, şi anume, el este un bun misionar.

Dl prof. *V. G.* [illegible] la *un mare pericol* [illegible] *sectele religioase*. Domnia[illegible] leză cu documente bine selectio[illegible] o primejdie mare abătută asupra noastră printr'un vânt de libertate rău înţeleasă, în urma căreia, după bucuria întregirii statului român, prin alipirea noilor provincii în 1919, ne-am trezit într'o atmosferă de anarhie spirituală, care ameninţă baza existenţei noastre naţionale, şi cu multă destoinicie ne dovedeşte că problema sectelor prezintă interes nu numai din punct de vedere teologic şi bisericesc, ci mai ales din punct de vedere naţional şi de stat.

Despre *Stat şi Biserică* a vorbit cu multă competinţă titularul catedrei de Drept bisericesc, *Lazăr Iacob*. Intelectual de înaltă calitate, cu cunoştinţe vaste şi bineorientat în domeniul spinoasei probleme a raportului dintre Biserică şi stat, domnul prof. Lazăr Iacob îşi desfăşoară expunerile sprijinindu-se pe o temelie neclintită şi de valoare eternă şi absolută, pe doctrina Mântuitorului nostru Iisus Hristos din care rezultă concepţia Bisericii noastre asupra raportului dintre supremele autorităţi pe pământ care reglementează această viaţă şi activitate. Acelaş om fiind credincios al Bisericii şi supus statului, se impune necesitatea colaborării celor după puterii, ca omul să se poată ridica la culmile cele mai înalte ale desăvârşirii.

Cel mai temeinic istoric actual ai Bisericii creştine la Români, domnul prof. *Teodor M. Popescu* prezintă într'un mod sugestiv şi foarte captivant realitatea pentru noi atât de vie, şi totuş de alţii mult contestată: *Vitalitatea Bisericii Ortodoxe*. Cu indelunga răbdare şi pricepere proprie istoricului de rasă, dl prof. T. M. Popescu aduce o mulţime nebănuită de argumente clasice cu o putere de convingere uimitoare pentru dovedirea vitalităţii Bisericii noastre strămoşeşti şi are darul sufletesc atât de rar de a rămânea obiectiv si a judeca clar şi distinct „sine ira et studio" în faţa calomniilor infamante cu cari ne împroaşcă, orbiţi de patimă, duşmanii noştri, dintre cari cei mai răi sunt ocrotiţi chiar la sânul poporului de o blândeţe supraomenească, a acelui popor care n'a cunoscut şi nu poate admite decât o singură lege, „legea românească". Această „lege" ar dori ei să o şteargă, riscând chiar să şteargă împreună cu ea şi existenţa neamului.

In conferinţa sa despre »*Aspectul social al ortodoxismului*, domnul profesor *Şerban Ionescu*, autorul recentei opere monumentale „Morala ortodoxă" apărută în Bucureşti, 1941, deschizătoare de drumuri noi în acest domeniu, sprijineşte minunat afirmările antevorbitorului său despre Vitalitatea Bisericii Ortodoxe, arătând la înţelesul tuturor aportul pe care-l aduce creştinismul Ortodox la rezolvarea şi soluţionarea problemelor sociale şi materiale ale acestei vieţi.

Creştinismul — zice eminentul nostru dascăl — este o religiune, dar cu un caracter profund social. El a fost denumit cu drept cuvânt cea mai grandioasă revoluţiune din câte au fost dela începutul omenirii până astăzi. Mulţi au tăgăduit acest caracter revoluţionar moral şi social pe care l-a adus creştinismul, fiindcă au ignorat divinitatea lui şi fundamentul moral pe care stă această religiune. Din acest fond moral vor ţâşni marile reforme sociale, economice şi politice de mai târziu.

Ciclul de conferinţe al profesorilor dela Facultatea de Teologie din Bucureşti este un răspuns aşteptat cu însetare la strigătul pornit din adâncurile tainice ale sufletului românesc care în mijlocul tuturor schimbărilor de suprafaţă rămâne identic cu sine, rămâne în veci ceeace este, o creaţie a Bisericii ortodoxe, pentrucă sufletul românesc s'a plămădit la umbra sfintelor altare sub influinţa acestei Sfinte Biserici [La-

[illegible] adeva[illegible] sica execu[illegible] românesc totdea[illegible] inepuizabile pentru [illegible] neamul românesc nu-i avea[illegible] lască din împrumut nici spiritual, material, şi că îndrumători vieţii lui spirituale sunt şi astădată la înălţimea chemării lor. Să-i ascultăm totdeauna cu atenţia cuvenită.

Prof. Nicolae Terchilă

Adunarea generală a Reuniunii române de Muzică „Gheorghe Dima" din Sibiu

Duminecă, 28 Innie a. c., ora 11½, membrii Reuniunii ro[illegible]e de muzică „G. Dima" din Sibiu s'au întrunit în Adunare generală ordinară, în sala de şedinţe a Primăriei Municipiului, sub preşedinţia dlui Dr. Simion Mitea, prim vice-preşedinte.

Adunarea a fost deschisă printr'o cuvântare rostită de dl vice-preşedinte Dr. Simion Mitea, care a stăruit asupra imensei pierderi suferite prin moartea prematură a strălucitului ei director de muzică şi dirijor, Diaconul *Petru Gherman*.

Adunarea l-a adus un ultim omagiu, ridicându-se şi rugându-se în taină pentru odihna sufletului lui.

După citirea procesului verbal al Adunării generale precedente de către Părintele Al. Popa, secretarul general al Reuniunii, Păr. D. Călugăr, secretar de şedinţă, a dat citire raportului general de activitate a Reuniunii, care a pus încă odată în lumină covârşitoarea contribuţie a lui Petru Gherman la sporirea prestigiului Reuniunii.

Dl casier Lazăr Albu a prezentat situaţia financiară a Reuniunii.

Au fost aleşi apoi trei cenzori titulari şi trei supleanţi, exprimându-se notarârea nestrămutată de a se relua cât mai curând acrivitatea publică a instituţiei.

Din Ţara Oltului

Manifestaţie naţională şi bisericească

In comuna *Arpaşul de sus* s'a desfăşurat Dumineca trecută o sărbătoare impresionantă, datorită venirii în satul său natal a dlui prof. *Aurel Popa*, secretar general în ministerul cultelor şi al culturii naţionale, care venea acum în calitate oficială de colaborator al dlui ministru I. Petrovici şi al dlui Mareşal Antonescu. Salutat de autorităţi şi de mulţimea credincioşilor, dl secretar Al. Popa, însoţit de mai multe distinse personalităţi din capitală, a asistat la sf. Liturghie săvârşită de un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. C. Sa arhimandritul *Atanasie Dinca*, exarhul mânăstirilor din eparhia Ungro-Vlahiei şi delegat al Patriarhiei.

După sfânta liturghie s'a făcut o procesiune cu sfinţirea apei, cu care prilej s'a făcut şi sfinţirea obiectelor bisericeşti donate de dl secretar general prof. Aurel Popa, printre care menţionăm: vestmintele preoţeşti, cărţi pentru tot ritualul bisericesc, un steag, un policandru de alamă şi o cruce mare de argint. La sfârşitul procesiunii, I. P. C. Arhimandrit Atanasie Dincă aduce credincioşilor salutul şi binecuvântarea I. P. S. Sale Patriarh *Nicodim*, care a ţinut să dovedească cu fapt prin slujba oficiată în Ardeal de delegaţii săi, că numai printr'o cât mai strânsă legătură şi colaborare între slujitorii altarului se menţine, ca şi în decursul timpurilor, unitatea noastră naţională.

Luând apoi cuvântul dl secretar general prof. Aurel Popa, roagă pe I. P. C. Arhimandrit Atanasie Dincă, să ducă I. P. S. Sale Patriarhului Nicodim, mulţumirile sale şi ale credincioşilor comunei Arpaşul de

...opolul! *Deasupra fortăreței, ...l și portului Sevastopol fâlfâie ...stăzi drapelele germane și române. Sevastopolul a fost cucerit după 25 de zile de asediu.*

Pe când în timpul războiului Crimeii din anii 1854 și 1855, Sevastopolul a rezistat asediului organizat de forțele franco-anglo-italiene, 349 de zile, în războiul actual, Sevastopolul a căzut după un asediu de 25 zile, cu tot sistemul său de fortificații și cu toată rezistența înverșunată ce au opus-o apărătorii săi, grație vitejiei și spiritului de sacrificiu al soldatului german și român, care a înscris în istoria universală unul din faptele de arme cele mai strălucite.

...n aceași
...n aceeaș cre-
...legătura de veacuri
...alipite și țara mumă.

...trecând prin comuna Avrig, dl se...retar general prof. Aurel Popa s'a oprit la mormântul marelui cărturar și luptător naționalist Gheorghe Lazăr. Acolo I. P. C. Arhimandrit Atanasie Dincă a oficiat slujbe de pomenire.

Luni dimineața după ce a vizitat Mănăstirea Cozia, R. Vâlcea, a luat parte la săvârșirea Te-deumului dela Catedrală, apoi și-a continuat drumul la Mănăstirea Govora, Horezul și Dintr'un Lemn. La inspecțiile inopinate, făcute acestor așezăminte mănăstirești, a constatat multă ordine gospodărească și spirituală, iar la mănăstirile Horezu și Dintr'un Lemn, găsind lipsă materialul pentru întreținerea Monumentelor Istorice și a maicilor viețuitoare, a acordat însemnate ajutoare.

INFORMAȚIUNI

Cucernică pomenire. In ziua de 24 Iunie c., prăznuindu-se hramul Mănăstirii „sf. Ioan Botezătorul", ctitoria Episcopului armatei *Dr. Ioan Stroia*, s'a făcut la Alba-Iulia și pomenirea regretatului Episcop, dela a cărui trecere la cele veșnice s'au împlinit 5 ani. După sf. Liturghie, săvârșită de P. C. prot. Al. Baba și C. păr. T. Ciuruș, s'a slujit parastasul de pomenire la mormânt, în prezența preoților dela centrul vicariatului din Alba Iulia și a unui mare număr de alți localnici credincioși. In cununa de pomelnic s'a împletit, la acest prilej, și numele neuitatului ierarh *Nicolae Ivan*, eternizat prin binefăcătoarea păstorire a eparhiei Vadului, Feleacului și a Clujului.

Parastase. In ziua de luni, la prazn...cul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, s'a ...inut, în Sibiu, parastas pentru neuitatul diacon *Petru Gherman*, fost profesor la Academia teologică „Andreiană" dela a cărui săvârșire din viață s'a împlinit un an. Au luat parte la această pomenire: membrii familiei, profesorii și studenții teologi, împreună cu rectorul Academiei, membrii Reuniuni de muzică „Gh. Dima", precum și prietenii și cunoscuții răposatului. Slujba religioasă a fost săvârșită de un sobor de 7 preoți, în frunte cu păr. prot. stravrofor Dr. D. Stăniloae. La sfârșitul parastasului s'a sfințit crucea pusă la mormântul celui dispărut.

Alt parastas s'a slujit în Alba Iulia pentru neînfricatul luptător naționalist, memorandistul *Rubin Patița*, decedat înainte cu o jumătate de veac. Onor. prot. Al. Baba, înconjurat de un sobor de preoți. A celebrat serviciul religios la mormântul celui dispărut, înălțând rugăciuni pentru odihna sufletului celui ce s'a jertfit în lupta neînduplecată, purtată în apărarea drepturilor românismului din țară subjugată.

Donație. Parohia ortodoxă română din Sibiu-Inferior I aduce călduroase mulțămiri dlui și dnei *Valer* și *Paraschiva Neagu*, care au binevoit a dona sfintei noastre biserici o Sf. Evanghelie argintată și plușată, în valoare de 20.000 Lei. Dumnezeu să le primească acest dar și să fie îndemn și pentru alți credincioși.

Pr. Dr. Ioan Cioran

Nou Doctor în Medicină. Dl Traian Olariu, fiul preotului Traian Olariu din Bacea (Hunedoara), și-a susținut cu succes la Facultatea de medicină din București teza de doctorat: Transfuzia cu sânge conservat.

Pe calea sănătoasă a refacerii. In Ucraina s'a reîntrodus, prin ordonanță specială, dreptul de căsătorie obișnuit în țările europene; ear măsurile bolșevice, relative la căsătorie, au fost astfel abrogate spre bucuria poporului.

† **Preotul Constantin Dăncilă.** In orășelul Hunedoara s'a stins la 22 Iunie a. c., în vârstă de 83 ani, senin, împăcat cu lumea și cu Dumnezeu, părintele Constantin Dăncilă, după o viață pe cât de lungă, pe atât de bogată în fapte de slujire lui Dumnezeu și neamului său. Figură reprezentativă a unei generații de preoți, din care numai ici colea mai vedem printre noi câte-un venerabil părinte de stil patriarhal, părintele C. Dăncilă și-a păstorit turma peste 55 ani, zidind suflete drepcredincioase, întărind mereu legătura credincioșilor săi cu Biserica strămoșească și cu neamul. Blând, modest, dar hotărât, inspira încredere deplină și iubire. Poporul îl cinstea și-l asculta ca pe un adevărat părinte, colegii l au respectat, și toată lumea l-a iubit. A fost tuturora reazim și pildă, întâmpinând pe oricine cu un cuvânt bun, cu o povață, cu încurajare și îndemn spre lumină, spre pace și spre iubire de biserică și de neam. Activ și priceput nu numai pe teren strict pastoral, a dat râvnei sale și un chip văzut mai trainic decât făptura sa, zidind două biserici și inițiind multe lucruri bune pentru cari va fi pomenit cu cinste.

Pentru vrednicia sa a fost distins cu brâu roșu, iar cei ce-i poartă numele, l-au distins cu adăugarea vredniciei lor la vrednicia bătrânului și la vrednicia neamului lor. Odihnească cu drepții păstorul cel bun al turmei sale și părintele părintelui col. I. Dăncilă! **L. S.**

Revista „Transilvania" *organul Astrei, a publicat în numărul de pe Mai o recenzie pe toată linia aprobativă asupra cărții dlui Lucian Blaga, »Religie și Spirit«. Mai mult, acea recenzie sfârșea cu o lecție la adresa teologilor.*

Intrucât această revistă nu este a unei sau a unor persoane, ci a »Astrei«, la a cărei întemeiere și susținere cele două Biserici românești au avut și au o mare contribuție, e necesar să se dea o explicație, pentruca lumea să știe dacă «Astra» e împăcată de-a se lua într'o revistă acoperită cu autoritatea ei o asemenea atitudine negativă față de temelia credinții creștine.

Cursurile de vară ale Universității Populare „Nicolae Iorga" din Vălenii de munte, se țin anul acesta între 12 și 30 Iulie 1942, sub președinția dlui Prof. universitar Dimitrie Pompeiu, membru al Academiei Române.

Orice informații se dau în fiecare zi, între orele 7—9 seara la „Liga Culturală" din bul. Schitu-Măgureanu Nr. 1, Etaj I, unde se află Secretariatul cursurilor.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. *Duminecă 5 Iulie 1942* servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr., Prof. Aurel Nanu și Prot. M. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. *Predică: Prof. prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 *predică: Prot. Mihail Neagu.*

Poșta redacției

Pr. *L. T.* în *C. d. s.* Incercați altele, în formă mai simplă și mai deslușită, fără împodobiri de cuvinte căutate inadins

CARȚI ȘI REVISTE

Noi contribuții la cunoașterea vieții și activității lui Visarion Roman, corespondența sa cu Gh. Bariț și Iosif Hodoș, de *Vasile Netea*, Sibiu, Ed. „Rev. Econ.", 1942. Tip. „Dacia Traiană". Pg. 116. Lei 60.—

Nr. 291—1942 (53) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cincul**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1) 5 jug. 359 stj. pământ arător și fânaț și 9 jug. arător și fânaț primit prin reforma agrară.

2. Locuință corespunzătoare sau chirie până la construirea unor case parohiale.

3. Venitele stolare obișnuite în tract.

4. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Agnita, însoțite de toate actele necesare, în termenul indicat. Se va anexa totodată și permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie cu prelabila învoire a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, pentru a cânta în strană și a predica, eventual a servi la Sf. altar și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita în înțelegere cu consiliul parohial ortodox român din Cincul.

Agnita la 9 Aprilie 1942.

Emil Păcală
protopop

Nr. 218—1942 (52) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei **Criț** cu filia Cloașterf, de cl. III-a, din protopopiatul Sighișoara, se publică concurs din oficiu în conformitate cu ordinul Nr. 6243 din 22 Mai al Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, cu termen de 30 zile.

Venitele acestei parohii sunt cele stabilite în coala B (casă parohială cu dependențe economice, 17 jugăre sesiune parohială veche și nouă, câte-o ferdelă nouă de bucate dela români și stola uzitată în protopopiat).

Concurenții îndreptățiți își vor așterne petițiile lor, provăzute cu toate documentele prescrise de Regulamentul pentru parohii, inclusiv autorizația de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, în termenul dat subsemnatului Oficiu, și cu prealabila încuviințare a subsemnatului se vor prezenta și în parohie într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a predica și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Mai 1942.

Emilian Stoica
protopop

BANCA AGRARĂ S. A., CLUJ

(51) 1—3

Anunț

Se aduce la cunoștința tuturor acționarilor, că în conformitate cu hotărârea adunării generale ordinare din 7 Iunie 1942, s'a redus capitalul social dela Lei 55.000.000.- la Pengö 1.375.000.— respective a redus valoarea nominală a unei acțiuni dela Lei 1.000.— la Pengö 25.—

Ca urmare la cele de mai sus, toți acționarii Băncii Agrare, S. A., Cluj, sunt rugați să-și prezinte acțiunile spre stampilare la Banca „Albina", Sibiu, în timpul cel mai scurt posibil.

Banca Agrară, S. A.
sucursala Turda

(50) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț la Mânăstirea Brâncoveanu-Sâmbăta de sus, Jud. Făgăraș se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român. Venitele fiind acestea:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință și masă.

Candidații să aibă diploma de cântăreț, să fie necăsătoriți sau cu gând de-a se călugări.

Cererile să fie trimise Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, iar candidații să treacă odată și pela Mânăstire.

Sf. Mânăstirea Brâncoveanu, 20 Iunie 1942.

Ierom. **Arsenie Boca**

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

ATEȚNIUNE! **NOU!**

CĂRȚI TEOLOGICE DELA CLUJ

Avem bucuria de a anunța pe C. noștri preoți că am obținut un număr limitat din următoarele noutăți literare teologice, apărute la Cluj, prin purtarea de grije a

Prea Sfinției Sale

D. D. NICOLAE COLAN

Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului
Membru activ al Academiei Române

NOUL TESTAMENT dela Cluj ... ex. legat în pânză Lei 280.—
OMUL CEL NOU, în românește de Părintele Nicolae, pag. 150 . . . . . „ 80.—
VIAȚA MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS, de Prot. Dr. L. G. Munteanu, pag. 340 . . . „ 100.—
VIAȚA SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL, de Prot. Dr. L. G. Munteanu, pag. 248 . . . . . „ 100.—

*

Comande, la **Librăria Arhidiecezană,** SIBIU, str. Mitropoliei 45.

Cheltuielile de expediere îl privesc pe cumpărător.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 12 Iulie 1942 — Nr. 28

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitrop[illegible] Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

VII

Adevărul Religiei (1)

Înțelegem prin adevărul religiei realitatea obiectivă care corespunde conștiinții religioase. Există vreun adevăr al religiei? Și cum se poate trece dela definiția religiei, adică a conștiinții religioase universal-umane, la realitatea obiectivă care-i corespunde?

Cele cinci elemente despre cari am constatat că intră în mod necesar în constituția fiecărei religii, ne arată sfera de adevăr pe care pretind că o reprezintă nu o religie sau alta, ci toate la un loc. Problema adevărului religiei în general, se reduce deci la această sferă comună a religiozității universale. Faptul că anumite lucruri sunt mărturisite de conștiința întregei omeniri, le asigură dela început un avantaj în desbaterea problemei adevărului față de alte lucruri pe cari le-ar mărturisi numai o religie sau alta.

Să punem deocamdată față în față sfera de adevăr pretinsă de toate religiile și aceea pe care o recunoaște dl Lucian Blaga, pentru a vedea în primul rând deosebirile și în al doilea de nu cumva temeiul care l-a făcut pe Dsa să recunoască sfera Dsale de adevăr nu asigură tot atât de mult sfera de adevăr pretinsă de religie în general.

Punând de o parte certitudinea credinții care reprezintă aparatul receptiv al realităților obiective și amânând întrebările speciale pe cari le suscită existența ei misterioasă, constatăm că religia în general se prevalează de realitatea transsubiectivă a unei divinități deosebită de natură, purtând un anumit interes omului și capabilă să-l poarte, ceea se arată în conștiința universal-umană despre revelarea ei și despre un anumit ajutor ce-l dă omului în scopul salvării lui; deci o divinitate oarecum personală, purtând o grije pozitivă omului. Orice religie pretinde, are certitudinea că știe atâta.

Față de această sferă de adevăr (de realitate știută) a religiei, care este sfera de adevăr recunoscută de dl Lucian Blaga și peste care afirmă că nu se mai poate ști nimic?

Dl Blaga afirmă că nu putem ști din realitatea transsubiectivă decât atâta că există. Incolo, absolut nimic. Ea rămâne un mister impenetrabil. Tot ce umblă în mintea noastră este construcție subiectivă, mit. (Dsa a construit deasemenea o imagine a realității în frunte cu un Mare Anonim care pe de o parte a tăiat din periferia ființii sale mici și nenumărate părticele din cari se compun lucrurile și oamenii, iar pe de alta veghează cu teamă și cu foarfeca în mână să nu cumva să cunoască vreo făptură ceva din realitate, sau să se înalțe cumva și să-i pericliteze dominația. Dar construcția aceasta a dlui Blaga trebue considerată deasemenea un mit, cel mai inconsistent și mai meschin mit din câte există și mai incompatibil cu vreo ordine morală).

Deci este o deosebire simțitoare între sfera de adevăr a religiei și cea a dlui Blaga, așa încât nu poate fi vorba nici din punctul acesta de vedere dacă nu de un acord între Dsa și creștinism, măcar de unul între Dsa și oricare religie necreștină. Dsa nu admite că e posibil să se cunoască nici măcar acest minim comun al tuturor religiilor, deci chiar și acest minim comun este o iluzie. (Repetăm: dacă dl Blaga ar fi spus numai că prin rațiunea naturală, în cadrul filosofiei nu se poate ajunge la o sferă de adevăr mai extinsă, fără să fi declarat că nu există nici o altă posibilitate, teza Dsale s'ar fi putut împăca cu punctul de vedere religios. Dar Dsa a ținut să vorbească și despre religie și creștinism, susținând apriat că nici religia nu dispune de vreo putere deosebită de a lărgi sfera de cunoaștere a realității ultime).

Deci pe când orice religie afirmă cu certitudine că realitatea are în fruntea ei o putere sau mai multe de caracter oarecum personal, purtând un interes pozitiv, favorabil omului și revelându-și existența și acest interes, dl Lucian Blaga spune că nu știm absolut nimic, decât că există o realitate misterioasă.

Să trecem acum la întrebarea: de unde știe dl Lucian Blaga măcar atâta cât știe, că există anume o realitate transsubiectivă? Am văzut că Dsa admite două feluri de cunoaștere: cvasi-cunoașterea și cunoașterea-negativă.

Despre cvasi-cunoaștere spune că *ține locul* realității transsubiective, e un semn cognitiv al ei.

De unde știe dl Blaga că această cunoaștere *ține locul* unei realități obiective, că e un semn inadecvat al unei anume realități?

Iată răspunsul Dsale:

Noi observăm că totdeauna aceleași transcendențe, *aceleași realități obiective*, îi răspundem cu *acelaș fenomen* de conștiință. La una și aceeași realitate obiectivă misterioasă subiectul nostru răspunde cu sensația „roșu" și nu cu sensația „verde" sau galben. Există deci o corespondență *constantă* între un anumit fenomen de conștiință pretins cognitiv și o anumită transcendență. „Fenomenul de conștiință poate fi privit ca semn cognitiv al unei transcendențe numai atunci când subiectul individual reacționează *constant* cu aceeași transcendență. Dacă subiectul individual ar răspunde la contactul cu una și aceeași transcendență în fiecare moment cu alt fenomen de conștiință, dacă subiectul individual s'ar deda la o reacțiune capricioasă, nu ar mai fi dată nici o posibilitate ca aceste fenomene de conștiință să fie considerate semne ale unei transcendențe... când subiectul individual răspunde unei transcendențe iraționale de o pildă în sensația „roșu" acest fenomen de conștiință se transpune printr'un salt pe planul valorilor cognitive, prin aceea că subiectul cognitiv „constantizează" această reacțiune. Dacă subiectul individual cuprins pe neașteptate de-o irezistibilă spontaneitate și inconsecvență, ar răspunde uneia și aceleeaș transcendențe în fiecare clipă cu alt fenomen de conștiință, de o pildă în momentul de față cu sensația „roșu", în momentul următor cu sensația „verde", apoi cu sensația „galben" etc., s'ar face cu neputință transpunerea fenomenului de conștiință într'un angrenaj cognitiv" (Censura transcendentă, pg. 144—146).

Constantizării acesteia dl Blaga îi atribue așadar nu numai virtutea de-a ne asigura de o realitate transsubiectivă în genere, ci și de o realitate specială corespunzătoare cu fiecare fenomen de conștiință cognitiv. Nu știm cum e acea relitate specială, dar fenomenul de conștiință care îi răspunde constant o indică în mod deosebit pe ea. Fenomenul de conștiință special e suscitat anume de ea. „Infiltrațiile categoriale în materialul concret nu au un caracter întâmplător. Un material de-o anume ținută, de-o anume structură, e îmbrăcat cu oarecare organică stabilitate în unul și același mod categorial. Dacă unul și complex concret e etichetat cu un maximum de constanță cu același nume categorial, acest nume-mod categorial, deși subiectiv, se preface el însuș în semn al „obiectului". *Și e firesc* să fie așa: *aplicarea unui mod categorial depinde, din moment ce o reacțiune e constantizată, numai și numai de individualitatea ca atare a obiectului*".

Prin urmare toată siguranța realității obiective în genere și a unor realități obiective speciale și-o ia dl Blaga din *paralela constantă între diferitele forme de conștiință cu rost cognitiv și transcendență.*

Este momentul însă să observăm că din perspectiva exagerat subiectivistă în care s'a situat, argumentul paralelii constante este inconsistent. De unde știe dl Blaga că „transcendența" de care vorbește e transcendență reală? E adevărat că în cazurile acestea subiectul are conștiința despre două lucruri: sensația proprie și obiectul transsubiectiv. Dar cine ne asigură că „obiectul" nu e și el tot numai o emanație a cunoștiinții ca și sensația? „Obiectul" face și el parte oarecum din „fenomenul de conștiință". Paralela constantă a doi factori ar putea fi o repetare din când în când a unui singur factor, a unui fenomen de conștiință sub puterea unor legi imanente ale spiritului; o repetare cu aparențe de dublură.

Ca să poată admite o realitate transsubiectivă, dl *Blaga a trebuit să se încreadă în mărturia conștiinții.* Altă dovadă despre realitatea transsubiectivă nu există. Conștiința este aceea care mărturisește că obiectele ce le avem în față, ca deosebite de sensațiile ce ni le provoacă sunt reale. Dar o dovadă de dincolo de conștiință nu ne putem procura. Unii nu cred mărturiei conștiinții. Aceștia sunt subiectiviștii radicali. Alții cred. Aceștia admit obiectivitatea cunoștințelor noastre. (In timpul din urmă se semnalează o întoarcere a filosifiei dela subiectivism la ontologie. A se vedea afară de H. Scholz, op. c., în special: Nikolai von Hartmann, Das Problem der Realitätsgegebenheit, Berlin 1931 și John Cuhlberg, Das Du und die Wirklichkeit, Upsala 1932. Dar această întoarcere spre ontologie are la bază în ultima analiză încrederea în mărturia conștiinții. Filosofii aceștia constată că sunt acte de conștiință prin cari se afirmă realitatea obiectelor transsubiective și structura acestor acte de conștiință se deosebește de structura actelor de conștiință prin care nu se afirmă o asemenea realitate prin faptul că în primul caz obiectele se impun conștiinții ca entități ce nu pot fi schimbate arbitrar, sau socotite ca neexistând, cum se întâmplă în al doilea caz; un castel închipuit depinde de mine să mi-l închipui sau nu, dar unul real mă silește să-l cunosc sau recunosc așa cum este, J. Cuhlberg, op. c. p. 186).

Dl Lucian Blaga, admițând că în dosul „obiectelor" de cari mărturisește conștiința că nu sunt produse de ea și sunt deosebite de sensație, este o realitate transsubiectivă și încă una specială de fiecare dată când avem o sensație specială, dovedește că *se încrede* în mărturia conștiinței. Dsa recunoscând în mod foarte accentuat că nu se poate ești din lumea conștiinței, pentru a intra în lumea obiectelor, recunoaște implicit că se încrede în ceeeace-i mărturisește conștiința despre realitatea obiectelor. (Pentru convingerea despre transcenderea spre realitatea ca mister ce are loc în cunoașterea-negativ, dl Blaga nu dă nici măcar un argument cu aparență de obiectivitate ca cel al paralelii constante. S'ar părea că aci se încrede pur și simplu în simțământul conștiinței. Probabil însă că și această convingere din cunoașterea-negativ o bazează implicit tot pe fenomenul paralelii constante din cvasi-cunoaștere).

Dl Lucian Blaga este prin urmare prin afirmare ostil credinții, dar neavând nici o altă ieșire spre realitate, practică în fond credința. Prin ceeace afirmă este contrar religiei, prin ceeace face confirmă, fără să vrea, manifestarea sufletului omenesc din religie.

Odată ce-l vedem pe dl Lucian Blaga practicând, fără să vrea actul de încredere în conștiință am putea să arătăm cum datoria de consecvență l-ar obliga să admită și alte mărturii ale conștiinței în ce privește realitatea obiectivă. Conștiința ne mărturisește nu numai *că este* un anumit obiect, ci și *cum este.* Pe baza cărui fapt admit prima mărturie, iar pe a doua nu? Dl Lucian Blaga se provoacă la diferitele rezultate ale științei cari arată anumite lucruri ca fiind altfel de cum ni se arată. (Materia de pildă e arătată de știință ca energie, iar conștiința ne-o mărturisește ca lucru solid.) Dar nu este exclus ca unul și același lucru să aibă mai multe aspecte, mai multe trepte. Conștiința ne mărturisește pe cea care stă pe cel mai proeminent plan. S'ar mai putea provoca dl Blaga la varietatea mărturiilor diferitelor conștiințe

Asociaţia Clerului „A. Şaguna"

— Adunarea generală a secţiei Timişoara —

Intrunirile Asociaţiei preoţimii, în scopul unei reorganizări cât mai vii spirituale, formează în fiecare an clipe însemnate de înviorare şi reculegere duhovnicească. Aceasta se dovedeşte din nou şi din adunarea generală a Asociaţiei Clerului „Andrei Şaguna", secţia Timişoara, care s'a desfăşurat în 26 Iunie 1942.

Sf. Liturghie şi chemarea Duhului sfânt s'au slujit în biserica din Piaţa Asaneşti, în Timişoara, cu predică ocazională ţinută de păr. consilier referent *Dr. Ştefan Cioroianu*, prot. ic. stavrofor. Terminându-se serviciul religios, preoţimea trece în sala festivă a parohiei, unde după deschiderea şedinţei a luat cuvântul P. S. Sa episcopul *Vasile* al Timişorii, zicând:

Astăzi Asociaţiunei i se pun noi probleme, fiindcă în viaţa statului s'au ivit noi ţeluri de urmărit. Viaţa publică se resimte de influenţa ce o are Biserica. Dacă preoţimea este la înălţime, ea poate să impună asupra obştei credincioase, timbrul conştiinţei creştine. Preotul, în aceste momente istorice, are o importanţă excepţională. Dându-şi seama de situaţia reală, să-şi pună toată râvna duhovnicească în slujba binelui obştesc. Toate chestiunile materiale trebue să cedeze în faţa preocupărilor de ordin pastoral, cari ţintesc o intensificare a vieţii spirituale. Am convingerea, că preoţimea înţelege să fie alături de sufletul poporului şi să lucreze, odată cu sfinţirea credincioşilor, şi la alinarea durerilor lor. Pentrucă niciodată sufletul nu este mai dispus ca astăzi, să primească învăţăturile mântuitoare ale Domnului şi să-şi îndrume viaţa conform preceptelor evangelice.

Păr. *M. Şora* a rostit cuvântul de inaugurare. Preşedintele secţiei în cuvântul

---

umane în ce priveşte felul de-a fi al unui lucru. Dar când nu s'ar admite aplicarea şi în acest caz a ideii mai multor aspecte ale aceluiaş lucru, am putea aminti că pe lângă toată varietatea diferitelor conştiinţe în ce priveşte anumite detalii, în linii mari un lucru se prezintă tuturor conştiinţelor omeneşti în acelaş fel. Un anumit pom e mărturisit de conştiinţa tuturor oamenilor ca verde sau ca având rădăcini.

Dl Lucian Blaga afirmă că unanimitatea conştiinţelor nu contează ca for decisiv pentru stabilirea realităţii transsubiective, ci numai paralela constantă pe care i-o mărturiseşte conştiinţa proprie. (Afirmarea aceasta s'ar putea aduce şi împotriva Dsale, spunându-se că varietatea de păreri cu privire la unul şi acelaş lucru nu poate clătina adevărul mărturiei propriei conştiinţe despre felul de-a fi al unui obiect ce i se prezintă). Dar chiar dacă aşa ar fi, odată ce conştiinţa oricărui ins luat izolat mărturiseşte nu numai despre existenţa în genere a diferitelor „obiecte" în faţa diferitelor sensaţii ale ei, ci şi despre un anumit mod de-a fi al acelor obiecte, nu vedem motivul pentru care dl Blaga ar primi numai prima mărturie a conştiinţei nu şi-a doua, cu atât mai mult, cu cât, pentru Dsa nu contează, ca un semn de îndoială, varietatea de mărturii a altor conştiinţe despre modul de-a fi al unui „obiect" sau altul.

Deci dl Lucian Blaga ar trebui să aleagă una din două: sau nu acordă crezământ nici unei mărturii a conştiinţii, declarându-se pentru un scepticism absolut, sau acordă crezământ oricărei mărturii statornice şi nearbitrare a conştiinţei despre realitatea transsubiectivă. Scepticismul e un non sens. El face imposibilă orice afirmare, chiar una negativă. Impotriva lui se revoltă logica şi existenţa cu tensiunile prezente în ea, cari vorbesc de anumite rosturi. Dl Lucian Blaga a simţit că nu poate opta pentru el. Işi făcea de prisos însaşi filosofia Dsale. Dar punctul la care s'a oprit, optând împotriva scepticismului absolut e ales în mod arbitrar. Odată ce se încrede în mărturia conştiinţei, trebue să admită că cunoaştem mai mult. Altfel, prin neîncrederea ce-o manifestă faţă de alte mărturii statornice şi profunde ale conştiinţei, îi subminează demnitatea de crezare în genere şi face loc scepticismului radical. Kant când a stabilit ce e real în cunoaşterea noastră şi ce nu, a ţinut seama atât de „conştiinţă în genere" cu formele şi judecăţile ei universal valabile cât şi de rolul ce-l are „lucrul în sine" în formarea conţinuturilor cognitive. El s'a ridicat peste arbitrar, punând la mâna fiecăruia temeiurile mai adânci pentru cari are să considere că din realitatea transsubiectivă cunoaştem numai atâta.

Dl Lucian Blaga nu dă nici un temeiu mai adânc. Poziţia Dsale e cu totul arbitrară. Dacă ar fi spus: admit tot ce îmi mărturiseşte conştiinţa în cazurile de paralelă constantă, ar fi fost un criteriu mai puţin arbitrar. Dar Dsa a spus: admit numai mărturia ei despre existenţa în genere, în acele cazuri de paralelă constantă. Aceasta e un criteriu cu totul arbitrar. Dar în fond se străvede şi la Dsa împotriva voinţii proprii, că temeiul care nu admite din mărturiile conştiinţii în cazurile de paralelă constantă decât pe aceea despre existenţa unei realităţi transsubiective în genere, este temeiul de-a fi în acord atât cu realitatea obiectivă neschimbăcioasă, cât şi cu mărturia tuturor conştiinţelor. Dsa s'a gândit că acesta e un minim care nu va fi desmint nici de realitatea obiectivă însaşi, nici de opinia altora.

Dar dacă Dsa nu şi-a dat seama sau n'a voit să-şi dea seama despre criteriul mai adânc şi mai obiectiv, ce stă la baza alegerii Dsale care fără acel criteriu e arbitrară, suntem datori să-l punem noi în lumină şi să-l luăm ca normă ce decurge în mod necesar din procedeul dlui Blaga, pentru stabilirea a ceeace putem cunoaşte din realitate.

Criteriul care se desprinde astfel din procedeul dlui Blaga se poate formula: trebue socotită cunoaştere reală şi sigură tot ceeace mărturiseşte în toate timpurile conştiinţa universal-umană ca atare în cazurile de paralelă constantă a „fenomenului de conştiinţă" cu o „transcendenţă".

In fond mărturia conştiinţii universal-umane despre un anumit aspect neschimbat al realităţii nu înseamnă altceva decât că realitatea presează statornic, neschimbat asupra conştiinţii universal-umane, că îi stă deschisă, i se comunică permanent, cu acel aspect: că omenirea nu e formată din monadă hermetic închisă, ci se află într'o comunicare permanentă cu realitatea, că aceasta i se „revelează". Mărturia conştiinţei universal-umane despre cunoaşterea a ceva din realitatea transsubiectivă înseamnă o permanentă revelare a acelei realităţi. Cel puţin aceasta e mărturia conştiinţii. Şi afară de filosofia idealistă şi de scepticismul absolut toţi cugetătorii admit mărturia ei. Implicit, chiar şi dl Lucian Blaga.

Analizând fenomenul religios, am găsit patru elemente (b, c, d, e) pentru cari mărturiseşte conştiinţa universală şi de totdeauna a omenirii. Toţi oamenii au fost convinşi în toate timpurile despre: existenţa unei realităţi ultime cu oarecari trăsături personale, de caracter supranatural, revelându-se omului şi având un interes pentru salvarea lui din automatismul distrugător al naturii. Existenţa divinităţii şi revelarea ei formează obiectul unei mărturii permanente şi universale a conştiinţei omeneşti. Aceste elemente întrunesc perfect norma formulată mai sus pentru stabilirea conţinutului real al cunoaşterii noastre. Chiar dacă nu s'ar cuprinde între elementele religiei în mod explicit şi convingerea despre revelarea divinităţii, ci numai despre existenţa ei şi totuşi, în baza faptului că nu există mărturie statornică şi unanimă a conştiinţei umane despre existenţa unei realităţi, fără ca acea realitate să nu se reveleze presând oarecum asupra conştiinţii, siguranţa revelării divinităţii ar fi în afară de orice îndoială. Cu atât mai mult e întărit acest adevăr prin convingerea explicită a umanităţii despre revelarea divinităţii.

Va fi deci o mare varietate în credinţele omenirii cu privire la felul cum e divinitatea, la felul cum se revelează, la felul cum ajută pe om, la conţinutul mai precis al ţintei spre care e dus omul. In această privinţă probabil că subiectivitatea creatoare de „mituri" a omenirii, toată varietatea ei de structuri psihice şi de înclinaţii, joacă un mare rol. Dar nu e mai puţin adevărat că cele câteva linii străbat ca o nervură statornică şi universală în tot haosul de închipuiri omeneşti. Deasemenea trebue remarcat că convingerea despre revelarea divinităţii şi despre interesul pozitiv ce-l poartă omului constituesc anumite precizări ale fiinţii divine cari fac închipuirile contrare neverosimile şi repudiate de conştiinţa umanităţii. De pildă un mit ca cel construit de dl Lucian Blaga despre un Mare Anonim, care nu e purtat de niciun interes pozitiv, favorabil către omenire, ci e dominat numai de teama să nu fie răsturnat, este contrar liniilor generale pe cari le cunoaşte conştiinţa universal-umană ca fiind proprie divinităţii şi le respinge ca o neverosimilitate absurdă.

(Pe de altă parte, să încrestăm că chiar şi la dl Blaga se observă într'o anumită formă convingerea despre elementul *e* al religiei, despre un anumit destin superior al omului în raport cu natura, realizat, dacă nu cu ajutorul iubitor al Marelui Anonim, totuşi printr'o orânduire a lui. Dl Blaga dă întregei construcţii de închipuiri a spiritului uman — în lipsa cunoaşterii pozitive a realităţii — un rost. Prin ele se realizează o formă majoră a spiritului. „Cvasi-cunoaşterea înseamnă o transpunere a unor fenomene vitale psihice pe portativul spiritului. Avem deci aici de-a face cu o *cvasi-realizare*, dar nu cu o realizare autentică „spiritului". Cunoaşterea-negativ, prin ideea misterului existenţial, e în schimb o *autentică realizare*, sau efulguraţiune a „spiritului". (Cenz. Trans. pg. 195.) Deci dl Blaga recunoaşte o ţintă a acestei întocmiri a lucrurilor. Atunci nu mai e chiar totul un mister. L-am putea întreba: de unde cunoaşte această ţintă? N'ar putea să răspundă altceva decât: din mărturia universal-umană a conştiinţii. Deci Marele Anonim tot vrea o „realizare a spiritului". Dar dacă se urmăreşte peste tot o ţintă specială cu omul, nu e zădărnicită ea pe de altă parte prin faptul că, după dl Blaga, spiritul individual nu are nemurire? Ce rost avea această „realizare a spiritului", sortit destrămării după o scurtă existenţă pământească? E totul un joc al Marelui Anonim. Prin urmare o ţintă reală nu există. Dl Blaga n'a putut să nu reţină un rudiment din conştiinţa universal-umană despre un destin special al omului, dar l-a anihilat prin alte elemente ale concepţiei Dsale. Peste tot ce realizare este aceasta prin iluzii? Dl Blaga a voit să asigure bogăţia cunoaşterii omeneşti sacrificându-i obiectivitatea, ca şi când realitatea ar fi, fie extrem de săracă încât străduania şi progresul în cunoaşterea ei pozitivă n'ar îmbogăţi spiritul, sau omul ar ajunge să o cunoască deplin până şi pe Marele Anonim, fie periculoasă pentru spirit în caz că e cunoscută. Realitatea e pe de o parte atât de bogată şi de complexă încât niciodată omul nu ajunge să o cunoască deplin, prin urmare nu e pericol nici să primejduiască pe Dumnezeu, nici să nu mai aibă cu ce se îmbogăţi omul spiritual. Nu e necesar să sacrificăm adevărul cunoaşterii şi comuniunea omului cu realitatea, pentru a salva posibilităţile lui de îmbogăţire şi de realizare cu spiritul. Vieţii triste de monade, conştiinţa omului îi preferă şi opune viaţa de comuniune cu realitatea, în special cu realitatea celorlalte subiecte. Iubirea, care este inima vieţii noastre, ne grăieşte de necesitatea acestei comuniuni şi de realitate. Iubirea e semnul unei cunoaşteri reale. E o iluzie şi iubirea? E o simplă tendinţă subiectivă, nesatisfăcută de întâlnirea noastră reală cu altul? Iată unde duce filosofia dlui Blaga.

Dl Blaga ar putea ridica eventual obiecţiunea că prilejuri de paralele constante nu oferă decât obiectele lumii materiale, că numai ele constitulesc „transcendenţele" sensaţiilor. Insă mai puţin ar fi Dsa în drept să facă o asemenea restrângere, odată ce toate însuşirile sensibile şi tangibile ale obiectelor afirmă că sunt produsul subiectivităţii şi prin urmare nu putem vorbi de caracterul material al obiectelor. Ar putea prezenta în altă formă obiecţiunea aceasta: ar putea spune anume că prilejuri de paralelă constantă nu oferă decât acele „transcendenţe" cari se constituie pentru conştiinţa noastră şi prin contribuţia ei ca „obiecte" materiale.

Dar conştiinţa ne mărturiseşte tot atât de categoric despre „transcendenţe" pe cari deşi nu le vede şi pipăie cu simţurile, e convinsă că sunt în preajma ei ca prilejuri de simţiri constante. A nu admite decât mărturiile conştiinţei cari vorbesc despre „transcendenţele" înfăţişate material, ar fi o procedură arbitrară. Cum s'ar explica atunci certitudinea perpetuă universal-umană despre elementele ce intră în definiţia religiei? Cum s'ar explica de pildă deosebirea de experienţă şi de certitudine ce-o are conştiinţa noastră în faţa unui „obiect" pur şi simplu şi în faţa unui subiect omenesc, când simţim nu numai o presiune şi o întâlnire de ordin material, ci una de ordin voluntar, spiritual? N. Hartmann demonstrează existenţa unei realităţi obiective prin faptul că actele cognitive ce se referă la ea sunt scăldate în emoţii prin cari simţim o „asprime a realului" (Die Härte des Realen, vezi op. c.). Când cunoaşte o realitate obiectivă subiectul nu e într'o situaţie pur teoretică, ci într'una emoţională: el suportă, păţeşte, îndură, aşteaptă, speră, se teme, doreşte, voieşte, iubeşte, urăşte, tot stări de suflet cari arată că nu e singur, ci că se află în faţă a ceva, sau doreşte să se afle sau să nu se afle. Hartmann însă, după cum e firesc, spune că nu numai în raport cu realităţile ce ni se prezintă material trecem prin astfel de stări de conştiinţă, ci şi în raport cu anumite forţe, prezenţe, realităţi nevăzute, ascunse. Realitatea obiectivă a ceva nu stă numai decât în vizibilitatea sa, ci în „asprimea" cu care o experiem. Subiectul altuia îl experiem mai accentuat, prin ură, prin iubire, prin dorinţă, decât obiectele materiale, sau decât ar fi în măsură să se explice dacă ar consta numai din trup. Iubirea sau ura altuia este ea numai un produs subiectiv al eului propriu, sau o plăsmuire a noastră în faţa unei realităţi misterioase cum ar rezulta din filosofia dlui Blaga? Nu avem prin ele în anumită măsură o cunoaştere pozitivă a unei realităţi imateriale?

Aşa se face că elementele amintite cari intră în definiţia religiei se impun conştiinţei umane mai stăruitor, mai categoric decât toate aspectele lucrurilor văzute. Ar fi poate extrem de greu să se stabilească o sumă de aspecte ale lucrurilor văzute în jurul cărora să existe un unanim şi definitiv acord al conştiinţii întregii omeniri. Dar cele câteva elemente găsite în toate religiile întrunesc această universalitate de convingeri. Astfel se poate spune că omenirea e mai convinsă despre existenţa divinităţii personale ce se revelează decât de toate aspectele văzute ale lucrurilor. Afirmarea aceasta ne-o putem baza nu numai pe universalitatea acestei convingeri, ci şi pe adâncimea ei în orice conştiinţă umană. Nu există cunoştinţă, idee, afirmare, care să fie susţinută de o convingere atât de adâncă — aceasta e credinţa — ca afirmarea sau cunoştinţa despre existenţa unei divinităţi ce se revelează omului, purtată de un interes pozitiv pentru el. (Dar despre această latură de adâncime a convingerii în existenţa lui Dumnezeu, vom trata mai încolo).

D. STĂNILOAE

său, scoţând la iveală eroismul de astăzi al ostaşului român, a spus:

Jertfa adusă, în prezent, de vitieza armată română pentru credinţă şi neam, — pentru care sângerează fiii cei mai buni ai Bisericii şi pe cari nu-i putem uita nici o clipă şi în faţa jertfei cărora ne descoperim cu reverinţă, — ne obligă imperios să luptăm şi noi lupta cea bună „aici acasă" prin vestirea neîntreruptă a cuvântului adevărului; prin pilda unei vieţi curate, prin îndemnuri de trezire la conştiinţa nccesităţii celei mai sincere şi puternice solidarităţi creştineşti, a dragostei de neam, de pământul străbun, a respectului faţă de autorităţi şi a supunerii faţă de legi, înalta conducere a Statului, Tron şi Rege. Şi ne aflăm aci, întruniţi tocmai de aceea, ca — sub înalta îndrumare şi veghe a Prea Sfinţitului nostru Stăpân şi a fraţilor mai mari şi înainte stătători, — să aflăm mijloacele cele mai potrivite, cele mai binecuvântate pentru a putea îndeplini misiunea noastră; ca să ne putem da sprijin reciproc unul altuia în pregătirea pentru marea noastră chemare, — prin care să se asigure progresul religios moral, cultural şi naţional întru plinirea acelei împărăţii a lui Dumnezeu pe pământ, în care să se realizeze în primul rând mântuirea sufletelor şi în care să biruiască virtutea şi munca cinstită. Vremurile sunt cu adevărat mari şi decisive pentru soarta de mâine a neamurilor. Noi nu putem uita aceasta şi suntem datori a ne prezenta în faţa istoriei cu vrednicie, conştienţi şi solidari, muncind unul pentru toţi şi toţi pentru unul; „unul pentru toţi şi toţi pentru Hristos şi Biserica lui mântuitoare", ca să ne putem dărui şi pentru neam. —

Adunarea a expediat telegrame omagiale: M. Sale Regelui *Mihai I*, Conducătorului statului, dlui Mareşal *Antonescu*, dlui ministru al cultelor prof. *I. Petrovici*.

Telegrama trimisă I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului este următoarea:

Preoţimea Eparhiei Timişoara, întrunită în ziua de 26 Iunie c., în prima adunare anuală generală a Asociaţiei Clerului „A. Şaguna", secţia Timişoara, cu vie gratitudine îşi îndreaptă gândul spre urzitorul şi Patronul Asociaţiei şi vajnicul apărător al Bisericii. Întru mulţi ani I. P. Sf. Stăpâne. Preot *M. Şora*, preş.

Păr. prof. *Dr. D. Bodea*, îşi desvoltă apoi conferinţa: »*Educaţia tineretului, incl. M. I. R.*« accentuând următoarele teme din domeniul educaţiei religioase:

1. Necesitatea educaţiei tineretului.
2. Cum s'a realizat la noi educaţia tineretului român până acum.
3. Este posibilă o educaţie fără baze religioase?
4. Dificultăţile realizării scopului educativ.
5. Rolul preotului în educaţia tineretului.
6. Mijloace de educaţie.
7. Problema tinerilor ineducabili.

A doua conferinţă: „Necesitatea solidarităţii preoţeşti" a rostit-o păr. *Grigorie Vermeşan*. A urmat apoi raportul despre gestiunea administrativă a Asociaţiei. Adunarea s'a încheiat cu acordurile Troparului: „Bine eşti cuvântat Hristoase, Dumnezeul nostru"...

Cerc religios. In 28 Iunie 1942, s'a ţinut Cercul religios *Târnăveni* în parohia Bobohalma, pe lângă următorul program: Dimineaţa s'a slujit în sobor Utrenia, Sf. Liturghie, urmată de Sfinţirea apei, cu predică de Păr. *Emil Pop*-Sub pădure, explicând pericopa zilei. După masă Vecernie în sobor, la sfârşitul căreia Păr. *Ioan Velţan* a conferenţiat despre Războiul nostru şi datorinţele fiecărui român în timpurile de faţă. Credincioşii au ascultat cu viu interes atât predica dela Sf. Liturghie, cât şi conferinţa. In aceeaş zi s'au pus bazele unui „Fond de propagandă religioasă a Cercului", la care au contribuit credincioşii din parohie. Din acest fond se vor cumpăra cărţi şi broşuri cu conţinut moral-religios şi naţional, care se vor distribui gratuit credincioşilor din parohiile acestui cerc.

Astfel de Cercuri religioase se ţin în toate parohiile aparţinătoare protopopiatului Târnavei, cu rezultate bune care întrec toate aşteptările noastre.

Coresp.

Nr. 7572 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1942/43, îşi vor înainta, până la 1 Septemvrie 1942, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, având vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *30 Septemvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe orale asupra materiei din şcoala primară şi supraprimară. Cursurile vor începe regulat în ziua de *1 Octomvrie 1942*.

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergare cel puţin, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Uniforma şcoalei este costumul naţional românesc.

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere este de Lei 21.000 pentru întreg anul şcolar şi se va achita în trei rate şi anume: Lei 7000 la înscriere, Lei 7000 la întoarcerea din vacanţa Crăciunului şi Lei 7000 la Paşti.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar aproape toţi absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

In sfârşit, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor ca să cugete adânc şi să înţeleagă rostul cel mare al şcoalelor bisericeşti de toate gradele şi categoriile, în aceste vremuri de lupte vii pentru Neam şi pentru Lege. Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru lupta cea mare şi în Şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 30 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Despre „Reuniunea Ortodoxă a femeilor române" din Făgăraş

Reuniunea Ort. a femeilor române din Făgăraş este una din cele mai vechi în Ardeal. Ea a fost înfiinţată în anul 1876 la stăruinţa Anastasiei Popescu, soţia protopopului Petre Popescu din aceea vreme, precum şi la stăruinţa vestiţilor naţionalişti Ioan Cav. de Puşcariu şi Ioan Codru Drăguşanu, conducători ai districtului Făgăraş.

Scopul ce l-a urmărit Reuniunea, a fost bine precizat: întărirea credinţei ort., a sentimentului naţional şi sprijinirea şcoalei confesionale ortodoxe din Făgăraş.

In timpul războiului dela 1877/78 a colectat şi confecţionat bandaje pentru răniţi şi a fost distinsă de guvernul român cu „Crucea Elisabeta".

In războiul din 1914—1918 a activat îngrijind de românii răniţi.

După unirea cu Patria-Mamă, de când este în fruntea Reuniunii distinsa Dnă *Elisabeta Grama* din 1936 şi până în prezent 1942, s'a depus o intensă activitate în domeniul naţional, social şi cultural.

In domeniul naţional social Reuniunea a aranjat serbări; conferinţe, concerte, şi din beneficiul acestora s'au ajutat copiii săraci dela şcoalele primare şi familiile sărace, bătrâni şi bolnavi din Făgăraş, cu alimente şi haine. S'au înfiinţat 3 cantine şcolare, care funcţionează pe lângă şcolile primare, unde se serveşte copiilor săraci hrana zilnică din donaţiile doamnelor membre ale Reuniunii.

S'a pus la dispoziţia dlui Mareşal Ion Antonescu suma de 10.000 Lei pentru mărirea fondului de ajutorare a familiilor ostaşilor căzuţi la datorie în timpul rebeliunii.

La 11 Decemvrie 1939, Reuniunea a înţeles jertfa ce trebue făcută pentru armata noastră, şi a subscris suma de 25.000 Lei pentru împrumutul de înzestrare a armatei.

In Iulie 1940, când ţara a fost sfârtecată, Reuniunea fem. ort., a căutat să vină cât mai grabnic în ajutorul fraţilor noştri refugiaţi, trimiţând societăţii „Crucea Roşie" Bucureşti suma de 10.795 Lei, 27 kgr. de săpun, 50 cămăşi noui şi alte obiecte de îmbrăcăminte, iar infirmeriei „Crucea Roşie" filiala Făgăraş, s'au dăruit halate lungi de flanelă în valoare de 4000 Lei.

A înzestrat o secţie a Spitalului de Stat din Făgăraş cu cele necesare pentru răniţi, albituri pentru pat, medicamente şi altele. A înfrumuseţat şi înzestrat capela spitalului de stat cu odoarele şi vesmintele Sfinte necesare, hotărând totodată să suporte Reuniunea singură cheltuielile pentru pictarea acestei capele. Deasemenea s'a înzestrat cu obiecte sfinte capela militară din „Cetatea Negru Vodă".

S'a dat din partea Reuniunii, tot sprijinul Societăţii de patronaj.

In domeniul naţional cultural a comemorat, împreună cu Frăţia ort.-rom., Dumineca ortodoxiei şi s'a înfiinţat şi o bibliotecă cu cărţi şi reviste de valoare religioasă şi morală în suma de 35.594 Lei, cărţi care stau la dispoziţia membrelor Reuniunii.

Se îngrijeşte de „Cimitirul Eroilor" din Făgăraş şi a înfrumseţat Curtea Bisericii, lucrare ce a costat 60.000 Lei.

Anual s'a aranjat un „Bazar" cu scopul de a desvolta gustul pentru arta românească şi de a ajuta familiile sărace, dându-li-se de lucru.

In colaborare cu „Astra" s'a luat iniţiativa înfiinţării unui muzeu, în care să fie strânse obiecte ce reprezintă industria casnică, specifică acestui judeţ.

Din cele expuse mai sus, rezultă că Reuniunea, care este compusă din 121 membre şi-a îndeplinit cu prisosinţă datoria, dând dovada de frumoase iniţiative şi realizări pentru acest ţinut românesc.

Preot **Iacob Bozocea**
profesor

INFORMAŢIUNI

Rezultatul. Subscrierile la *Împrumutul Reîntregirii* au fost închise la 31 Mai 1942, încheindu-se cu respectabila sumă de *18 miliarde* lei. S'a dovedit astfel că cei rămaşi acasă participă cu toată inima la înfăptuirea misiunii, pentru care luptă pe front ostaşii noştri eroi.

Misiuni religioase se organizează, şi în anul acesta, la sf. mânăstire H.-Bodrog şi schitul „Sf. Gheorghe" Feredeu, din eparhia Aradului, cu pelerinajii în zilele de: 5—6 August, 14—15 August şi 14 Septemvrie. In procesiuni vor lua parte: Soc. F O R, Soc. femeilor ort., Oastea Domnului, membrii Şcoalei Duminecale. Scopul pelerinajilor, la care vor lua parte şi credincioşi din eparhiile învecinate, este: Creştinismul renăscut în luptă cu duşmanii Bisericii. Cucernicii preoţi sânt invitaţi să conducă *în procesiune* pe cei dornici de a participa la pelerinajii.

Osemintele Mitropolitului Petru Movilă dela Kiev. In 30 Iunie 1942, s'a ţinut la Iaşi sinodul mitropolitan al Moldovei, prezidat de către I. P. S. Mitropolit Irineu Mihălcescu. Din partea Basarabiei a participat I. P. S. Efrem Locot. de Arhiepiscop. Anul acesta s'au împlinit 300 de ani dela sinodul ţinut la Iaşi în 1642 în timpul domniei lui Vasile Lupu Vodă şi a Mitropolitului Varlaam, la care au parti-

cipat delegaţii patriarhiei de Constantinopol şi ai celorlalte biserici ortodoxe, condamnându-se învăţăturile greşite ale lui Ciril Lucaris şi admiţându-se ca îndrumare pentru biserica drept măritoare monumentala lucrare a Mitropolitului moldovean Petru Movilă, titular al Mitropoliei Kievului. In legătură cu aceasta s'a hotărât să se facă pelerinaj la Kiev, unde Mitropolitul Petru Movilă a înfiinţat prima academie teologică ce i-a purtat numele şi unde rămăşiţele lui pământeşti au fost îngropate. Sinodul a luat hotărârea să aducă osemintele marelui învăţat şi slujitor al bisericii în ţară pentru a se odihni alături de fraţii săi de sânge şi credinţă.

Moartea abatelui Zavoral. Din Praga se anunţă încetarea din viaţă a cunoscutului filoromân, a bătrânului abate *Dr. Mètodiu Zavoral*, decedat în 26 Iunie 1942, la mânăstirea Strahov din Praga. Abatele a răposat, după o lungă şi grea suferinţă, în etate de aproape 80 de ani. Pentru limba română a purtat totdeauna un viu şi cald interes, care l-a dovedit şi faţă de ostaşii noştri răniţi aflători în spitalele dela Praga. Fie-i amintirea neuitată!

Act de mulţămire. Biserica ortodoxă din *Cuciulata*, protop. Oltul, jud. Târnava-Mare, mulţămeşte dnei *Ana Lazăr Lăzărescu* din Bucureşti (nepoata cărturarului veacului trecut Aron Pumnul, fiu al satului şi bisericii noastre) care o donat bisericii din Cuciulata, în memoria şi spre pomenirea unchiului său, un rând de odăjdii de catifea neagră, un rând de odăidii cotorate din damasc şi lână, garnitură completă din argint pentru sfintele daruri ca: potir, disc, steluţă, copie şi linguriţă, toate în valoare de 60.000 lei. Părintele locului, *Simion Iacob*, asigură, în numele parohienilor, pe stimata doamnă, că acest act de jertfelnicie pentru bătrâna biserică din Cuciulata în care a crescut Aron Pumnul, că acest act va fi cel mai simbolic dar făcut în memoria distinsului bărbat.

Anunţ. In conformitate cu circulara Nr. 111.746—1942, a ministerului culturii naţionale şi cultelor, se reaminteşte studenţilor şi studentelor acestei Universităţi, că sunt obligaţi ca în timpul vacanţei de vară să aducă o contribuţie personală şi directă la munca de folos de război. Nici o înscriere nu se va putea face în anul şcolar viitor şi nici o bursă nu va fi achitată înainte de a se prezenta *certificat* dela autorităţile competente, că s'a executat această muncă. — Rector, *Dr. Iuliu Haţieganu*. Secretar general, *Ioan A. Vătăşescu*.

Biletele de 500 şi 1000 de lei cu chipul fostului Rege Carol II. Se aduce la cunoştinţă de către Banca Naţională a României, că biletele de 500 lei, purtând chipul fostului rege, mai au valoare circulatorie până la *15 August 1942*. După această dată ele vor putea fi preschimbate până la data de 15 Septemvrie 1942 numai la ghişeele Băncii Naţionale din Bucureşti şi provincie. In acelaş timp se aduce la cunoştinţă retragerea biletelor de 1000 lei, care înfăţişează, privite în zare pe cercul alb din mijloc, figura fostului rege şi peste care nu s'au tipărit cele două ţărănci cu sapă în mână. Aceste bilete nu vor putea fi întrebuinţate peste data de *30 Septemvrie 1942*, când încetează puterea lor circulatorie. Vor fi puse în circulaţie în schimb biletele de 1000 lei noui de culoare roz cu margini albăstrue, care înfăţişează, privite în zare, pe cercul alb din mijloc capul lui Traian, — pe lângă biletele de culoare cafenie închisă.

Ajutoare pentru tinerii căsătoriţi. In toate regiunile Boemiei şi Moraviei s'au luat măsuri, care să înleznească primii paşi în viaţă ai tinerelor perechi, acordându-li-se împrumuturi pentru instalaţiile strict necesare din casă. Astfel în oraşul Brno din Moravia, li se va împrumuta tinerilor căsătoriţi suma de 1 milion de coroane (6 milioane lei); împrumuturile se dau între sumele de 1000—5000 coroane cehe (6000—30.000 lei).

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. *Duminecă în 12 Iulie 1942* servesc: Cons. stavrofor Emilian Cioran, prot. Mih. Neagu şi cons. Dr. Spiridon Cândea; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca, Predică: *prot. cons. Dr. Spiridon Cândea*. După masă la ora 4 la Oastea Domnului *predică Păr. Nicolae Vonica*,

Poşta redacţiei

Pr. *I. V.* în *T.* Luăm act despre îndatorirea că rapoartele ni se vor trimite la timp. Cele întârziate nu se publică.

Nr. 230—1942 (55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Retişul**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile, socotite dela cea dintâi apariţie a acestor rânduri în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe economice şi grădină de legume în mărime de 100 stj. patraţi.
3. Sesiunea parohială în mărime de circa 15 jugăre, veche şi nouă, şi folosinţa cimitirului de 1 jug. 387 stj. patraţi.
4. Dela fiecare familie câte 10 litri porumb, dela văduve jumătate.
5. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îndreptăţiţi îşi vor înainta petiţiile provăzute cu documentele cerute de regulamentul parohial împreună cu încuviinţarea de candidare, oficiului protopopesc ortodox român din Sighişoara, şi cu încuviinţarea prealabilă a acestuia se vor prezenta şi în parohie în vr'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji în biserică, a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul. Oficiul protopopesc ort. rom., din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Retişul.

Sighişoara, la 10 Iunie 1942.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 178—1942 (54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Fizeş**, cu filiala Barbura, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat,
2. Câte un dublu decalitru cucuruz sfărâmat dela fiecare familie, atât din materă, cât şi din filia Barbura, sau contravaloarea în bani.
3. Folosinţa cimitirelor din materă şi filie.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele prevăzute de lege şi cu încuviinţarea I. P. S. S. Arhiepiscopului, se vor înainta în termin Oficiului protopopesc ort. rom. Băiţa, iar candidaţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare, la biserică, pentru a sluji, cânta şi predica, făcând cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băiţa, în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Băiţa, la 16 Iunie 1942.

Dumitru Secărea
protopop

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică
Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 400.

În atenţiunea studenţilor Academiei teologice „Andreiane"

Se face cunoscut studenţilor Academiei teologice »Andreiane« din Sibiu că parastasul pentru odihna sufletului pururea pomenitului lor coleg, Sublocotenentul de Infanterie **Lăpădatu Nicolae**, căzut pentru Cruce şi Patrie la asediul Sevastopolului, va avea loc irevocabil *Duminecă 19 Iulie a. c.*, după sf. Liturghie, *în satul său natal Uroiu* (jud. Hunedoara).

Vor participa cât mai mulţi dintre colegii eroului — şi îndeosebi cei din apropiere.

Călătoria se va face pe cheltuiala proprie. In cazul când se va obţine vreun ajutor bănesc, costul călătoriei va fi restituit pe baza biletului de tren sau autobus.

Studenţii participanţi se vor întâlni cu Păr. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu — şi eventual cu alţi Profesori ai Academiei teologice »Andreiane« — Duminecă 19 Iulie a. c., orele 9 dimineaţa, *în gara Simeria*, de unde vor pleca în grup spre Uroiu.

Participanţii îşi vor anunţa fără întârziere sosirea, printr'o carte poştală adresată P. C. Preot Inocenţiu Tiruţa, paroh ort. rom., Uroiu, p. u. Simeria, jud. Hunedoara.

P. C. Protopopi şi C. Preoţi sunt rugaţi stăruitor să aducă la cunoştinţa studenţilor teologi din parohiile lor acest anunţ.

Sibiu, la 10 Iulie 1942.

Rectoratul Academiei teologice „Andreiane"

Nr. 218—1942 (52) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei **Criţ** cu filia Cloaşterf, de cl. III-a, din protopopiatul Sighişoara, se publică concurs din oficiu în conformitate cu ordinul Nr. 6243 din 22 Mai al Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, cu termen de 30 zile.

Venitele acestei parohii sunt cele stabilite în coala B (casă parohială cu dependenţe economice, 17 jugăre sesiune parohială veche şi nouă, câte-o ferdelă nouă de bucate dela români şi stola uzitată în protopopiat).

Concurenţii îndreptăţiţi îşi vor aşterne petiţiile lor, provăzute cu toate documentele prescrise de Regulamentul pentru parohii, inclusiv autorizaţia de candidare exoperată de I. P. Sf. Mitropolit, în termenul dat subsemnatului Oficiu, şi cu prelabila încuviinţare a subsemnatului se vor prezenta şi în parohie într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 29 Mai 1942.

Emilian Stoica
protopop

BANCA AGRARĂ S. A., CLUJ

(51) 2—3

Anunţ

Se aduce la cunoştinţa tuturor acţionarilor, că în conformitate cu hotărârea adunării generale ordinare din 7 Iunie 1942, s'a redus capitalul social dela Lei 55.000.000.- la Pengö 1.375.000.— respective a redus valoarea nominală a unei acţiuni dela Lei 1.000.— la Pengö 25.—

Ca urmare la cele de mai sus, toţi acţionarii Băncii Agrare, S. A., Cluj, sunt rugaţi să-şi prezinte acţiunile spre stamplare la Banca „Albina", Sibiu, în timpul cel mai scurt posibil.

Banca Agrară, S. A.
sucursala Turda

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 291—1942 (53) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cincul**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1) 5 jug. 359 stj. pământ arător şi fânaţ şi 9 jug. arător şi fânaţ primit prin reforma agrară.

2. Locuinţă corespunzătoare sau chirie până la construirea unor case parohiale.

3. Venitele stolare obişnuite în tract.

4. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Agnita, însoţite de toate actele necesare, în termenul indicat. Se va anexa totodată şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie cu prelabila învoire a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, pentru a cânta în strană şi a predica, eventual a servi la Sf. altar şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Cincul.

Agnita la 9 Aprilie 1942.

Emil Păcală
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

(50) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ la Mânăstirea Brâncoveanu-Sâmbăta de sus, Jud. Făgăraş se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român. Venitele fiind acestea:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă şi masă.

Candidaţii să aibă diploma de cântăreţ, să fie necăsătoriţi sau cu gând de-a se călugări.

Cererile să fie trimise Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, iar candidaţii să treacă odată şi pela Mânăstire.

Sf. Mânăstirea Brâncoveanu, 20 Iunie 1942.

Ierom. **Arsenie Boca**

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASTRA SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 19 Iulie 1942 — Nr. 29

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 7788/1942

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1942/43 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1942, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;
2. Extras din matricola botezaţilor;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.
6. O dovadă dela autoritatea comunală sau poliţienească, că a prestat muncă de folos obştesc în vara acestui an.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 15—17 Septemvrie; în 18—19 Septemvrie studenţii se vor marturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 20 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 21 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 8000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreţinere în Internatul Academiei se va stabili ulterior în considerarea fluctuaţiei preţurilor pentru alimente şi a scumpetei. La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 1225 şi Lei 4500 jumătate din costul reverenzii, restul costului reverenzii îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 1090; an III Lei 1090; an IV 1090 Lei.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 15 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, şi trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 şervete, o saltea şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi vor beneficia de burse (22 burse a 3000 lei lunar).*

Absolvenţilor Academiei teologice „Andreiane" li se acordă dreptul de licenţă, în condiţiunile prevăzute de lege.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 7 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Poziţia dlui Lucian Blaga faţă de creştinism şi ortodoxie

VIII

Adevărul Religiei (2)

Extinderea universală a convingerii religioase e o dovadă despre o cunoaştere reală şi adecvată în anumite limite a divinităţii. Există o divinitate şi ea este în străsături mari aşa cum e convinsă întreaga omenire: o divinitate superioară automatismului şi naturii, care se revelează omului din interes pozitiv pentru el.

Intre ceeace formează conţinutul unei convingeri atât de universale şi de adânci — cea mai universală şi mai adâncă — şi realitatea obiectivă trebuie să fie o anumită adecvaţie.

Dl Blaga ar vrea par'că să recunoască o anumită adecvaţie între o sensaţie, o idee sau o plăsmuire a noastră şi realitate, întrucât recunoaşte că fiecare din acestea se datoresc unei anumite realităţi transsubiective. „Orice variaţiuni în conţinutul cunoaşterii individuale se datoresc, în cazul unei maxime stabilităţi reactive a factorilor subiectivi, exclusiv unor variaţiuni în conţinutul transcendenţii" (Cens. trans. 145). Dar mai departe nu precizează natura acestei adecvaţii. Nici nu putea după ce afirmase că nu putem cunoaşte nimic din realitate decât că există ca un mister. Ideea DSale corespunde cam următoarei imagini: există în spiritul nostru o seamă de piese de o anumită formă. In exteriorul spiritului există la fel o serie de alte piese necunoscute. Intre fiecare piesă internă şi externă există un astfel de raport încât o anumită piesă din spiritul nostru nu poate fi pusă în mişcare de o anumită piesă din exterior, care îi corespunde într'un chip pe care nu-l cunoaştem.

Două observaţii putem face pe marginea acestei teorii: întâi, dacă nu putem şti despre nici una din piesele externe decât acelaş lucru, anume că e o realitate misterioasă, tot ce e în afară de noi se reduce la o massă întunecată de mister şi atunci cum mai poate afirma dl Blaga că este o deosebire între diferitele piese externe? Să ne încredem în faptul că piesele noastre interne variază? Aceasta înseamnă să tragem o concluzie dela ceva intern la ceva extern şi atunci de ce n'am trage şi alte concluzii?

Al doilea: dar chiar numai pe baza acelei singure concluzii, rezultă că există o anumită adecvaţie între piesele din interiorul spiritului nostru şi cele din exterior. Există o mai mare potrivealã între anumite piese din exterior şi anumite piese din spiritul nostru, decât aceleaşi piese externe şi alte piese din interiorul nostru.

E adevărat că această recunoaştere a unei anumite adecvaţii o retrage dl Blaga prin afirmarea că adecvaţia e numai o iluzie. Prin ea înşeală Marele Anonim pe om ca să nu mai caute să depăşească ceeace ştie. Mai aproape de realitate este omul când nu mai crede în nicio adecvaţie între cunoştinţele sale şi realitate, când o acceptă ca mister. „Iluzia adecvaţiei e un moment, care se adaugă întru apărarea misterului existenţial. Şi iată cum: Subiectul cognitiv, împrumutând unei revelaţii disimulatoare nimbul adecvaţiei, nu se va mai simţi nicio clipă ispitit să caute un „mister" în dosul unei revelaţii disimulatoare" (Cens. Trans. p. 107). Avem aici o nouă contrazicere a dlui Blaga. Ea provine din aceeaşi atitudine arbitrară în una şi aceeaşi problemă. Pe de o parte, cum am văzut Dsa se încrede în mărturia conştiinţii despre o deosebire între diferitele piese externe cari mişcă ideile, imaginile şi judecăţile noastre — căci o privire asupra realităţii obiective după Dsa nu putem avea —, pe de alta declară că mărturia conştiinţii despre o anumită adecvaţie între ceeace ştim şi piesele externe, este o iluzie.

Observăm şi aci câteva greşeli. Intâi: n'a stabilit un criteriu bine întemeiat şi general valabil în baza căruia să acorde anumitor mărturii ale conştiinţii o încredere, iar altora nu. Pe de altă parte afirmă că conştiinţa de adecvaţie este o iluzie, iar pe de alta se încrede în ea. Dar nu ne spune de ce odată se încrede, odată nu. Al doilea: contradicţia se explică şi dintr'o neprecizare a termenului *adecvaţie*. Se pare că dl Blaga înţelege prin adecvaţie o copiere exactă a înfăţişării unei piese externe printr'o piesă cognitivă internă. Din acest motiv probabil respinge *adecvaţia*, dar recunoaşte o anumită *corespondenţă* între cutare piesă externă şi cutare internă, pe care o pune în mişcare.

Dar cu tot arbitrariul care stă la baza acestei alegeri a dlui Blaga, să o acceptăm şi să vedem de nu o putem folosi pentru ceeace ne interesează. Al doilea: o adecvaţie tot există. Dacă *„orice variaţiuni în conţinutul cunoaşterii individuale se datoresc*, în cazul unei maxime stabilităţi reactive a factorilor subiectivi, exclusiv unor variaţiuni în conţinutul transcendenţii diferitele stiluri de cunoaştere nu mai sunt expresii ale unei subiectivităţi, ci se datoresc anumitor aspecte ale realităţii obiective. In cazul acesta realitatea obiectivă nu mai apare ca una şi aceeaş massă uniformă pe care fiecare stil o redă după conformaţia lui subiectivă, ci ea însaş având diferite laturi şi aspecte lucrează cu unele asupra unor materii stilistice, cu altele asupra altora. Căci diferitele materii stilistice se disting şi prin conţinuturi deosebite. Originea însuşirii diferitelor stiluri stă prin urmare în realitatea obiectivă şi nu în cauze subiective, căci în cazul când aceste structuri ale spiritului şi-ar avea cauza în subiectivitate nu ne putem închipui cum diferitele piese ale realităţii obiective ar găsi anumite piese ale spiritului mai conforme cu ele decât pe altele. In orice caz la formarea acestor structuri subiective a dominat grija de conformarea lor cu diferitele piese ale realităţii obiective.

Deci nu numai în general structurile stilistice sunt puse în spirit de realitatea obiectivă (de Marele Anonim), cum ar rezulta pe de o parte din concepţia dlui Blaga, ci fiecare piesă stilistică şi peste tot fiecare stil s'a format sub puterea şi ţinând seama de conformaţia pieselor realităţii externe. Orice stil etnic, religios etc. redă prin urmare o anumită latură a realităţii obiective. De-o anumită adecvaţie, fie ea chiar negativă nu poate scăpa dl Blaga, dacă nu vrea să adopte un scepticism absolut, renunţând şi la afirmaţia unei cauze obiective specificate pentru fiecare act spiritual. Dacă însă, mai departe, pe lângă toată deosebirea între diferitele materii stilistice, observăm în conştiinţa întregei omeniri, prezenţa stăruitoare a câtorva elemente fundamentale, atunci desigur acelor elemente le corespunde în obiectivitate ceva ce lucrează asupra tuturor spiritelor, ceva tot aşa de fundamental realităţii obiective, ceva ce e imposibil să nu se descopere tuturor şi să nu stea continuă la poarta tuturor conştiinţelor. Ca atare ni se prezintă însă, cum am văzut convingerea despre o realitate ultimă de caracter personal ce se revelează omului din interes pentru destinul lui. Acestei convingeri universale şi permanente, fundamentale conştiinţii umane, trebuie să-i corespundă ceva în realitatea obiectivă, care deţine în ea un loc atât de permanent şi fundamental în raport cu acele elemente ale ei cari acţionează asupra unor factori variabili în subiectele omeneşti.

Acestor câtorva „idei" religioase trebuie să le corespundă în realitatea obiectivă ceva deosebit de ideile metafizice, întrucât altfel se prezintă ele conştiinţii umane. Iar spre deosebire de ideile metafizice, cele câteva „idei" religioase cu o universalitate şi cu o permanenţă covârşitoare. Aceasta înseamnă, după judecata dlui Blaga însăşi că piesele externe corespunzătoare „ideilor" religioase sunt permanent în lucru şi faţă de orice conştiinţă umană, virtuţi pe cari nu le au piesele cari pun în lucrare ideile filosofice.

Din toate acestea rezultă că pe când piesele externe cari nu se mişcă, cele câteva „idei" religioase nu sunt atât de active, de puternice, de esenţiale pentru orice realităţi obiective ce ne înconjoară, cele care pun în mişcare acele idei au toate caracterele amintite. Varietatea opiniilor în ce priveşte ideile filosofice, sau chiar diferenţele modalităţii acelor câtorva idei religioase, ca şi libertatea spiritului faţă de ele — spiritul nu se simte obligat să le admită, e faţă de ele ca într'un joc lipsit de seriozitatea supremă — arată că adecvaţia pe care o pretind ele poate fi şi o iluzie, îndoiala frecventă care există faţă de ele îşi are un temeiu în rara intermitenţă cu care apar şi în toate celelalte temeiuri enumărate, deci poate fi îndreptăţită. Nu tot aşa stă lucrul cu cele câteva idei care formează condiţiile necesare ale religiei. Aici nu mai poate fi cazul de auto-înşelări asupra faptului dacă a fost sau nu în lucrare un factor obiectiv şi anume permanent acelaş factor obiectiv în producerea acestor idei. Siguranţa corespondenţii între aceste idei şi anumite piese externe este întemeiată de permanenţa şi universalitatea acestor idei, dată fiind tendinţa spiritului uman după varietate şi exprimată prin varietăţile de stil.

Stilurile reprezintă vălurile de origine subiectivă în privirea realităţii. Ceeace se impune tuturor stilurilor, depăşindu-le, e o obiectivitate care nu poate fi învăluită. Oricât ar fi de mare puterea învăluitoare a stilurilor, cele câteva elemente religioase, neputând fi făcute să devină conţinut special al unuia sau altuia din stiluri, dovedesc că sunt acea parte din realitate care ni se impune aşa cum este, e mai puternică decât forţa de deviere şi fărămiţare a stilurilor, cu alte cuvinte diferitele stiluri învăluiesc în mod variat acele câteva adevăruri, dar sub toate vălurile ele persistă, ca o realitate fundamentală, care nu provine dintr'un stil sau altul, ci formează însuşi obiectul întregei activităţi de pricepere şi prin aceasta de voalare din partea stilului. Realitatea în ultima ei esenţă se prezintă conştiinţii religioase ca celei mai adânci. Dar poate conştiinţa religioasă cu convingerile ei, universale cum sunt, nu e conştiinţa cea mai adâncă şi deci nici convingerile ei. In acest caz nici realitatea văzută de ea nu e ultima esenţă în care i se prezintă.

Am ajuns astfel la punctul în care avem de scos în relief nu atât universalitatea mărturiei conştiinţei religioase, cât adâncimea ei, adecă ceeace constituie propriu zis credinţa şi prin ceeace se deosebeşte şi ca esenţă nu numai ca extensiune de orice altă mărturie gnoseologică a conştiinţii.

Dl Lucian Blaga a recunoscut că diferitele idei şi imagini ale spiritului se datoresc unor piese externe ale realităţii care le pun în mişcare. Dsa a dat crezământ astfel mărturiei conştiinţei noastre. Dar nu şi-a pus câtuşi de puţin întrebarea căror cauze se datoreşte accentul de convingere şi de aderenţă umană la anumite „conţinuturi" cognitive. Simplei voinţi a subiectului nu se poate datora, căci adâncimea convingerii şi pasiunea aderenţii duc şi voinţa cu ele, sau voinţa nu le poate singură produce. Vreunui factor din organizaţia stilistică a spiritului iarăşi nu, căci dl Blaga recunoaşte implicit că orice mişcare şi orice variaţie de mişcare din organizaţia noastră stilistică îşi are cauza în obiectivitate. Prin urmare numai în obiectivitate îşi poate avea cauza şi accentul de aderenţă şi adâncimea de convingere.

Iar întrucât, chiar după dl Blaga în religie îşi manifestă spiritul uman cea mai totală aderenţă la realitate dar şi cea mai adâncă convingere că este aşa şi nu altfel, urmează că realitatea obiectivă însăşi produce credinţa şi totala aderenţă religioasă. Ea trebuie să acţioneze printr'o astfel de lucrare asupra spiritului omenesc încât să se producă în el convingerea cea mai adâncă despre existenţa ei şi să facă să se trezească în el aderenţa totalitară. In orice caz printr'o altă putere, printr'o putere mult mai mare decât în toate celelalte cazuri trebuie să acţioneze realitatea obiectivă asupra organizaţiei stilistice obiective în cadrul religios. Astfel în cadrul conştiinţii religioase experienţa realităţii sau a presiunii ei e cea mai accentuată. Adâncimea supremă a conştiinţii religioase înseamnă intensitatea supremă a experienţii realităţii. Maxima experienţă a realităţii ultime e trăită prin conştiinţa religioasă, iar întrucât cauza nu stă decât în obiectivitate, conştiinţii religioase se revelează cel mai puternic realitatea sau cea mai esenţială latură a realităţii din cele posibile peste tot de revelat. Celace experiază conştiinţa religioasă universală este însăşi esenţa realităţii posibilă peste tot de revelat omului. Nu o realitate indeterminată experiază conştiinţa religioasă, ci o realitate ultimă oarecum personală, interesată la destinul omului, revelându-i-se lui. Scăpările acestea în cari se descopere esenţa realităţii ultime omului nu împrăştie misterul din jurul ei. Dar nu e mai puţin adevărat că nu în grosimea opacă şi totală a unui mister în sensul dlui Blaga, experiază cea mai adâncă şi mai universală conştiinţă umană realitatea, nu aceasta este mărturia ultimă şi perfectă a conştiinţii despre realitate. Misterul şi graţia realităţii din urmă sunt experiate împreună, sunt faţa cea mai adâncă sub care ne apare realitatea supremă. Nu experienţa dubie şi bănuielile unui filosof sau altul stau în contact cu realitatea în ultima ei esenţă, ci credinţa religioasă ca mărturia cea mai neclintită şi mai universală.

Când spunem că adâncimea convingerii religioase se datoreşte întâlnirii celei mai adânci regiuni a spiritului nostru cu cea mai puternică şi mai esenţială revelare a realităţii, atribuim credinţa nu numai Revelaţiei, ci şi subiectului. Există în om un elan după realitate, cum recunoaşte şi dl Blaga. Aceasta este poate cea mai adâncă esenţă a omului. Dar elanul acesta singur până nu se întâlneşte cu realitatea ultimă, până nu i se descopere, nu e credinţă, ci sbucium. Realitatea ultimă care a sădit acest elan în om ca ultimă esenţialitate, nu e conceput să nu fi dat şi posibilitatea de împlinire reală a lui. Dacă a sădit omului acest elan, înseamnă că ea însăşi îl vrea pe om să se apropie de ea. Satisfacerea acestui elan o realizează realitatea ultimă în parte prin revelarea ei care transformă sbuciumul omului în certitudinea existenţii şi a unei prezenţe tainice a ei.

Intrucât de când e omul există credinţă, de când este el a avut parte de Revelaţie. Umanitate fără credinţă nu e posibilă. Dar nici credinţa fără Revelaţie. Se cuprinde un adevăr atât în teoria inascenţii religiei, cât şi în teoria originii ei supranaturale, amândouă complectându-se.

Intrucât credinţa — deci şi Revelaţia e dela început — ea se primeşte dela antecesori. Dar în acelaş timp se produce în sens larg o permanentă Revelaţie, fiecare om experiând în chip tainic presiunea realităţii ultime asupra conştiinţii sale. Din toate manifestările naturii şi sufletului, desprinde conştiinţa Revelaţia divinităţii. Intrucât aceasta nu se produce ca un fenomen detaşat de cele cosmice, animale, sociale, politice, etc. s'au creat fel de fel de teorii care văd originea religiei în divinizarea forţelor naturii, ale vreunui animal a societăţii, a şefului politic, etc. In realitate experienţa religioasă distinge divinul de toate aceste fenomene, deşi poate face experienţa prezenţii şi a puterii lui în legătură cu toate acestea.

Nu intrăm aci în analiza acestei experienţe şi în reliefarea ei detailată în raport cu experienţele simple ale naturalului cosmic sau uman. Orice om religios cunoaşte deosebirea. In experienţa religioasă e o conştiinţă a prezenţii tainice a divinului. „Experienţa fundamentală religioasă este conştiinţa prezenţii divine ca ţâşnind prin conştiinţa despre lume" (Scholz, op. c., pg. 108).

La anumite intervale însă, când certitudinea religioasă slăbeşte şi revelarea perpetuă în sens larg nu apare suficientă se produc revelaţiile mai accentuate, mai apăsate, cari produc o intensificare a credinţii.

Un cuvânt vrem să spunem şi despre aderenţa totală a omului la religie pentru a accentua adecvaţia între convingerea universal-religioasă şi realitatea ultimă şi a preciza natura ei.

Filosofia existenţială de azi a lămurit condiţiile între cari omul participă total la ceva, nelăsând nici o regiune din fiinţa lui în indiferenţă. Omul participă total la ceeace e dincolo de graniţa fiinţii sale, la ceeace nu face parte din ceeace stăpâneşte sau poate stăpâni el. Această filosofie a arătat că omul ca întreg se trezeşte la ceeace este el propriu, intim, (Zu seiner Eigentlichkeit), adică la starea de *existenţă*, care e şi una de adevărată şi înfiorată cunoaştere a ceeace este, numai când îşi dă seama de graniţa sa ca întreg, de ceeace-i dincolo de sine, adică de transcendenţa sa. Iar o realitate de graniţă, de transcendenţă pentru om este numai aceea care nu poate fi absorbită în cuprinsul său, sau dominată de el, ci rămâne cu adevărat în afară de el, ca un factor de strâmtorare, ca o opoziţie ireductibilă şi suverană faţă de propria sa persoană.

O realitate faţă de care omul participă numai cu raţiunea, aşadar fără vibraţia întregei fiinţe, nu e experiată ca adevărată transcendenţă.

La lumina acestui criteriu ideile metafizicii nu răsar din experienţa, din mărturia conştiinţii umane despre o întâlnire cu realitatea. Dl Lucian Blaga n'a simţit nici o legătură cu realitatea în filosofia Dsale, ci totul i s'a arătat ca o construcţie subiectivă, ca un joc fără răspundere, produs al stării de somnolenţă a spiritului. Dar greşala Dsale este că a extins şi asupra religiei sentinţa aceasta. Religia însă angajează, chiar cum a recunoscut Dsa, totalitatea omului, ca dovadă că în cadrul ei fiinţa umană are cu adevărat experienţa realităţii transsubiective, cum în filosofie nu o poate avea. In cadrul religiei omul are suprema conştiinţă a atingerii cu realitatea transsubiectivă. Inainte de-a ne îndoi de realitatea de care vorbeşte religia trebue să ne îndoim de toate. Şi chiar de ne-am îndoi de tot ce cunoaştem, realităţile religiei au încă în favorul lor temeiuri puternice.

Dar transcendenţa adevărată nu este experiată de om ca o simplă prezenţă indeterminată, cum afirmă dl Blaga. Transcendenţa nu e experiată de om ca transcendenţă decât cu condiţia ca în acelaş timp să experieze puterea ei de revendicare. O transcendenţă amorţită, inertă, automată, nu e experiată ca transcendenţă, căci cu toată vastitatea ei, omul i se simte superior, sau în orice caz vibraţia totală faţă de ea nu are nici un rost. Dl Blaga opune acestei puteri de revendicare a realităţii, caracterul ei de mister. Prin misterul ei ar ţinea pe om într'o tensiune şi nelinişte, ar satisface deci condiţia de adevărată transcendenţă. Nu vrem să arătăm insuficienţa tezei Dsale printr'o simplă indicaţie spre anumite metafizici, cum e chiar şi a Dsale, cari deşi vorbesc continuu de mister, nu sunt în stare să trezească o participare totală a omului. Numai cu o condiţie realitatea văzută ca mister trezeşte şi întreţine tensiunea unei infinite şi grave pasiuni în om. Această condiţie este ca în orice caz să fie exclusă posibilitatea de indiferenţă şi automatism a realităţii văzută ca mister şi să se conteze numai cu puterea şi cu intenţia ei revendicatoare.

Participarea totalitară, fiind o vibraţie adâncă şi pasionată, e întreţinută de sentimentul îngustării prin transcendenţă, spre deosebire de joc care e manifestarea unei conştiinţe suverane, nepăsătoare, a unei iluzii a subiectului că el e totul, a unei somnolenţe care nu observă cutremurătoarea realitatea de margine.

Transcendenţa însă ne îngustează nu prin vastitate de substanţă, căci spiritul nu se sperie de substanţă fie ea cât de vastă. Ea ne îngustează prin revendicare. Prin puterea ei de revendicare se ridică mai presus de spiritul nostru. Prin aceasta transcendenţa este adevărată transcendenţă. Iar aceasta e o putere de natură spirituală, un cuvânt dela spirit la spirit. Prin puterea de revendicare realitatea transsubiectivă se descopere omului nu ca ceva inferior caracterului său de persoană, ci ca ceva superior.

De altfel constatăm şi în situaţiile imanente că singurul factor care revendică pe om, îl strâmtorează şi îl face să ia atitudine totalitară este persoana semenului. Toate celelalte părţi de natură lasă multe regiuni din el indiferente, faţă de toate se simte suveran, oarecum într'o situaţie superioară, de joc, nici una din ele nu-l strâmtorează cu adevărat, nu i se descopere ca transcendenţă adevărată, nu-l angajează iubirea şi ura.

Numai pe linia unor însuşiri asemănătoare experiază omul în religie realitatea transsubiectivă care îl angajează totalitar.

Dar pe când revendicarea persoanelor umane e limitată, deşi totală, revendicarea realităţii divine are un caracter absolut, angajându-ne cu o infinită feroare.

Cauza stă, conform unor evidenţe pe cari oricine şi le poate uşor lămuri, pe de o parte în experierea suveranităţii supreme a divinităţii iar pe de alta, în legătură cu aceasta, în convingerea că însuşi destinul propriu al nostru atârnă de raportul cu divinitatea.

Astfel participarea totală a fiinţii umane în religie se bazează pe suprema experienţă a întâlnirii cu reabilitatea transsubiectivă ultimă, realitatea aceea revelându-se conştiinţii implicit ca având o putere de revendicare absolută asupra omului — deci un caracter superior automatismului şi naturii constante — şi această revendicare exercitându-se asupra lui în scopul salvării sale eterne. Aceasta e faţa minimă sub care se revelează omului realitatea ultimă. Şi aceasta e cea mai sigură dintre întâlnirile omului cu realitatea. Lucrul minim şi cel mai sigur pe care îl ştim din realitate este nu simplu misterul ei, ci misterul şi graţia sau misterul şi blestemul ei (după cum se conformă omul sau nu revendicării ei),

Drumuri de apostolie

P. S. S. Episcopul Nicolae Colan în vizitaţiune canonică

P. S. S. Episcopul *Nicolae* a ţinut, ca Sărbătoarea Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel să o petreacă şi anul acesta la ţară în mijlocul poporului său credincios, ca astfel aceasta memorabilă zi de praznic, când se împlinesc şease ani dela instalarea P. S. Sale în scaunul arhieresc al episcopiei ce păstoreşte, să-l găsească şi de astădată la propoveduire între credincioşii noştri dela sate, pe cari, pentrucă îi iubeşte atât de mult, îi cercetează cu neţărmurită dragoste.

Deastădată călătoria misionară şi-a făcut-o în pitoreasca regiune a Chioarului. Aici neamul nostru locueşte compact prin cele văi înguste şi pe pantele celor munţi falnici, înfrăţit pentru veşnicie cu glia strămoşească, pe care o munceşte din greu spre a-şi agonisi, cu mult amar, pânea cea de toate zilele. Pentru că pământul cultivabil este puţin, poporul acesta spornic e sărac, dar fiind evlavios, are mai frumoase biserici decât oricare din cele multe regiuni locuite de români.

P. S. Sa a pornit la acest drum lung Sâmbătă dimineaţa, în 27 iunie, însoţit de Consilierul *Laurenţiu Curea* şi de Secretarul *Vasile Bogdan*. După un popas, în casa ospitaliteră a domnului director de bancă Alexandru Nilvan din orăşelul *Şomcuta Mare*, pe o ploaie mult aşteptată şi binefăcătoare pentru ţărani, P. S. Sa cât cu automobilul, cât cu trăsura, cât pe jos a mers la *Văleni*, unde prin hotar a fost întâmpinat de juni călare, în capătul satului la poarta triumfală de reprezentanţa comunală, iar în faţa bisericii de mulţimea poporului, în frunte cu preotul său Radu Coteţ, care a adresat calde cuvinte de bun sosit.

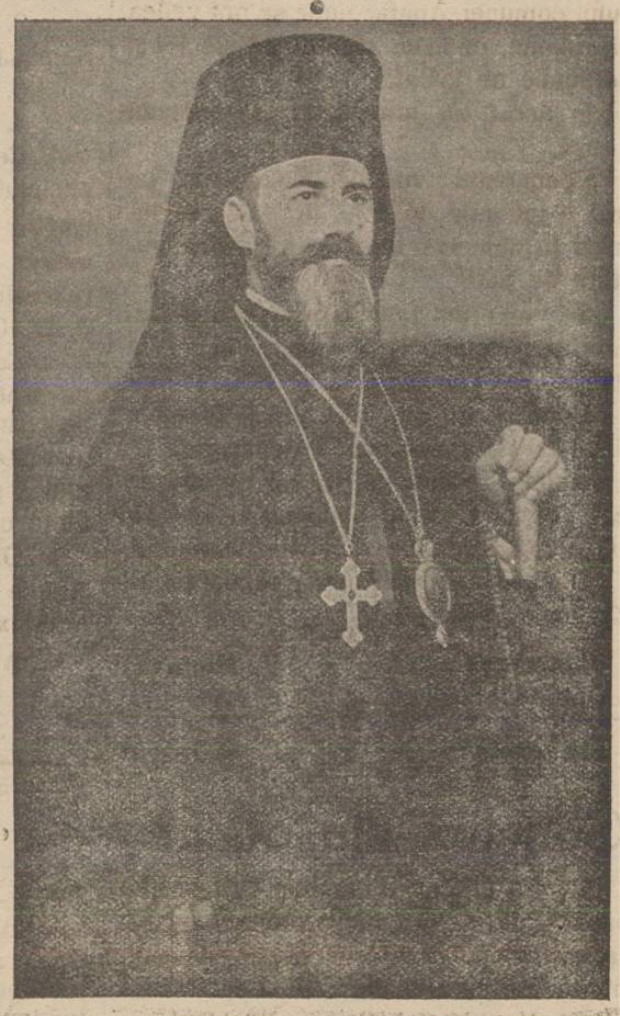

P. S. Sa Episcopul Clujului NICOLAE COLAN

Fiindcă biserica cea veche, de lemn, nu ar fi putut cuprinde pe toţi credincioşii sosiţi în număr mare la această serbare, P. S. Sa a slujit Sfeştania în biserica cea nouă ridicată din roşu şi pusă sub acoperiş, la urmă a predicat şi a stropit cu aghiazmă pe toţi cei prezenţi, cari cu multă cuviinţă s'au apropiat în ordine şi au sărutat Sfânta Cruce. La slujbă a cântat frumos corul copiilor.

După ce a vizitat cancelaria parohială în casa ospitală a preotului, P. S. Sa şi-a continuat drumul, şi spre seară a ajuns în *Baia Mare*, unde în pronaosul bisericii P. C. administrator protopopesc Ştefan Bărbos, înconjurat de clerul din protopopiat, de credincioşii din oraş şi de o seamă de intelectuali români greco-catolici în frunte cu preoţii lor, a rostit un cuvânt însufleţit de bineventare, arătând ce luptă grea trebue să poarte pentru menţinerea frumoasei bisericuţe, ce smerit îşi înalţă turla estetică spre ceriuri, în vecinătatea unei puternice şi pompoase catedrale catolice. Biserica noastră de aici este adaptată cu cheltueli mari, pe temelii vechi, dăruite de stat. Frumos pictată şi provăzută cu toate cele necesare satisface trebuinţele duhovniceşti ale enoriaşilor şi ale tuturor celor ce o cercetează cu evlavie.

P. S. Sa, înconjurat de marele sobor al tuturor preoţilor din protopopiat, a servit Vecernia, la care a cântat frumos excelentul cor mixt al catedralei Episcopiei române unite din localitate, iar la urmă Prea Sfinţia Sa în o cuvântare avântată a pătruns adânc în sufletele ascultătorilor, mişcându-le şi fortificându-le în credinţa noastră creştinească, ce nu trebue să fie ca cea a gadarenilor din Evanghelia zilei cari pe deoparte s'au bucurat că Hristos i-a mântuit de îndrăciţi, dar s'au supărat, că pentru aceasta mare binefacere a trebuit să piardă o turmă de porci şi de aceea l-au rugat să-i părăsească fără zăbavă. Credinţa noastră să fie cea a Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel, în ajunul praznicului cărora suntem şi cari au murit moarte de martiri pentru credinţa în Evanghelia Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

După această slujbă impresionantă P. S. Sa a cercetat pe P. S. Sa Episcopul Dr. *Alexandru Rusu*, al bisericii surori. De aici s'a retras în casa ospitalieră a Protopopului Ştefan Bărbos, iar a doua zi dimineaţa şi-a continuat călătoria apostolească.

Pe drumul ce străbate peste dealuri împodobite cu păduri, ajungem în comuna *Cărbunar*, unde ne iese în cale un mare convoi de călăreţi.

La poarta triumfală P. S. Sa a fost întâmpinat de pretorul plasei şi preotul Augustin Dragomir, iar în faţa bisericii de către cler şi popor, unde preotul locului Mihail Chiorean a rostit un cuvânt de caldă bineventare.

Aici P. S. Sa asistat de soborul preoţesc a sfinţit frumoasa biserică parohială cu tot fastul ceremonialului religios prevăzut în ritualul nostru. Răspunsurile liturghice le-a dat foarte bine un grup de cântăreţi bisericeşti cu voci frumoase. In decursul Sfintei Liturghii P. S. Sa a hirotonit întru diacon pe clericul Ioan M. Pintea. La urmă a predicat poporului, care asculta cu multă evlavie cuvintele blândului şi înţeleptului Arhiereu, apoi a stropit cu Aghiazmă pe toţi, cari s'au apropiat cu smerenie şi au sărutat Sfânta Cruce.

Săvârşită fiind Sfânta Slujbă P. S. Sa a cercetat cancelaria parohială şi a luat masa în modesta dar pitorească staţiune balneară din hotarul comunei, încunjurat de oaspeţii, cari au rămas foarte fericiţi, că au putut petrece câteva ceasuri senine în jurul bunului lor Arhiereu.

Pe un timp frumos şi pe drumul ce şerpueşte tot printre dealuri pline cu păduri învrăstate peste piesagii încântătoare, ajungem în comuna *Berinţa*, unde P. S. Sa a zăbovit înafară de program. A urcat la frumoasa biserică, urmat de credincioşii, cari îl aşteptau cu drag, stăruind să se oprească şi la ei. După rugăciunile de seara P. S. Sa le-a vorbit, întărindu-i în credinţa strămoşească.

De aici am coborît în *Copalnic*, unde P. S. Sa a fost întâmpinat de preotul bisericii surori Ion Ghindaş, şi de preotul nostru Ştefan Miclea, încunjuraţi de credincioşii ambelor confesiuni, izvoraţi dintr'o tulpină. La sfârşitul vecerniei P. S. Sa a predicat, sămănând sămânţă bună în inimile ascultătorilor, pe cari la urmă i-a uns cu unt de lemn sfinţit.

După o vizită, făcută distinsei familii Dr. Ion Urdea din comuna vecină Mănăştur, P. S. Sa s'a reîntors la casa părintelui Miclea, unde a cinat şi s'a odihnit peste noapte.

Ziua următoare e sărbătoarea Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel. P. S. Sa călătoreşte mai departe. In comuna *Vad* este întîmpinat de preotul român unit Vasile Buda înconjurat de fiii săi duhovniceşti, iar în *Lăschia* de primarul comunei şi de preotul Petru Filip. Incă nu se vede comuna următoare, când pe drumul ce trece printre sămănături mănoase, la o curmătură zărim un convoi mare de călăreţi, cari salută voioşi şi ne conduc în proxima comună *Făureşti*, unde la poarta triumfală rostesc cuvinte de bineventare, notarul comunal şi preotul Augustin Sovrea, iar în faţa bisericii preotul locului Nicolae Cotoţ.

Aici P. S. Sa a sfinţit biserica. Au participat foarte mulţi credincioşi şi din comunele învecinate, în frunte cu preoţii lor. Răspunsurile liturghice le-a dat alternativ şi frumos corul parohiei locale şi cel al parohiei din comuna *Fânaţe*. In decursul Sfintei Liturghii a fost sfinţit diaconul Ioan I. Pintea întru preot şi clericul Ioan Ţiboc întru diacon. La urmă P. S. Sa a predicat, fiind ascultat cu mare luare aminte, apoi a stropit pe credincioşi cu aghiazmă.

După masa luată în mijlocul oaspeţilor, P. S. Sa a plecat la *Finteşul Mare*. Primirea de aici merită menţiune specială pentru disciplina exemplară de care a dat dovadă poporul acestei parohii fruntaşe. In faţa porţii triumfale aşteptau bătrânii satului, în frunte cu corul bărbătesc, compus din 50 de ţărani. Acest cor de peste 40 de ani fără întrerupere cântă în biserică la Sfânta Liturghie melodiile în patru voci, ale marelui compozitor Gheorghe Dima.

Dealungul drumului deoparte bărbaţi, de cealaltă femei, apoi tot faţă în faţă sute de feciori şi fete, copii şi copile de şcoală, toţi în haine de sărbătoare.

După cuvântul de bun sosit, rostit de învăţătorul Nistor Dragoş, care conduce corul şi după intonarea imnului arhieresc, la comanda credinciosului Patriciu Dragoş publicul se aliniază şi lungul convoi urcă spre biserica din deal, unde în uşa ţintirimului P. S. Sa a fost întâmpinat de preotul locului, Valeriu Dragoş. In biserică s'a servit Vecernia, la care a cântat frumos corul, iar cantorul Gherasim Ilea cu vocea sa lină şi dulce ne-a dat ocaziunea să ascultăm cu drag stihirile ce ni le-a cântat duios şi pe înţeles, aşa cum se cuvine la o slujbă dumnezeiască.

Deşi biserica e destul de mare, nu a încăput întreg poporul ce era de faţă. De aceea la sfârşitul slujbei P. S. Sa şi-a ţinut predica în curtea bisericii preamărind creştineştile virtuţi ale neamului şi lăudând pe conducători şi pe toţi cei ce într'un mod atât de demn au participat la aceasta serbare.

După un scurt popas în casa preotului, ne-am continuat drumul spre şes şi trecând peste Someş cu brodina în judeţul Sălaj, către seară ne-am oprit jos în comuna *Jac*, de sub Meseşul cu ruinile cetăţii *Porolissum*, a strămoşilor noştri romani. Acolo ne aşteptau credincioşii parohiei şi preoţii tractului Unguraş, în frunte cu protopopul *Valeriu Matei*, care a întâmpinat pe P. S. Sa cu o frumoasă cuvântare. Am urcat la bisericuţa din deal. După ce văzusem bisericile mari şi frumoase, zidite mai de curând, ale chiorenilor, de astădată am avut prilejul să vedem o bisericuţă de lemn, zidită acum patru sute de ani. E cu acoperişul rupt şi cu turnul găurit de ciocănitoare. Aici tînărul preot Gheorghe Goron va avea mult de lucru. Dar cu ambiţie sfântă în scurt timp va putea repara toate întrelăsările trecutului, pentrucă poporul nostru este înţelegător şi numai conducător bun îi trebueşte. Vecernia s'a ţinut lângă bisericuţă, iar P. S. Sa atât de convingător a vorbit celor de faţă, încât aceştia trebue să aibă inimă de piatră, dacă nici acum nu s'or desmeteci, să jertfească tot ce pot şi cât mai repede pentru repararea bisericii. Ceeace, firește, nu credem.

La gustarea oferită de preot în casa parohială P. S. Sa s'a întreţinut cu preoţii, dându-le sfaturile trebuincioase pentru buna păstorire a turmelor cuvântătoare, apoi s'a reîntors la reşedinţă.

Precum în anii precedenţi, astfel şi în aceste trei zile de vizitaţiune canonică, încărcată cu un program atât de greu, cuvântările rostite de Prea Sfinţia Sa Episcopul *Nicolae Colan* au fost pline de învăţături folositoare şi de elocinţa care a captivat pe ascultători. De aceea suntem convinşi, că întreaga obşte românească şi creştinească a plecat dela aceste slujbe arhiereşti cu credinţa tare, că corabia bisericii ortodoxe române din această ţară este condusă de cârmaciu priceput. Turma cuvântătoare a acestei biserici şi-a găsit Păstorul providenţial în persoana P. S. Sale, care sufletul şi-l pune pentru izbăvirea de cel viclean a păstoriţilor săi, cari îl urmează cu desăvârşită încredere şi dragoste în calea spre biruinţa dreptăţii divine.

In drumul său P. S. Sa a împărţit sute de cărţi de rugăciuni şi exemplare din revista „Viaţa ilustrată".

Cele trei zile de rugăciune şi mângâere obştească, petrecute în ţara Chioarului şi pe alte meleaguri, nu vor fi uitate.

Sămânţa curată suntem încredinţaţi că a căzut în pământ bun şi va aduce roduri bogate.

Preot **Laur. Curea**

(*Tribuna Ardealului*).

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

iar graţia şi blestemul înseamnă excluderea automatismului şi indiferenţei, sau caracterul personal, care singur salvează pe de altă parte misterul ei.

Dacă n'ar fi o presiune dinafară asupra conştiinţei umane dela o realitate de acest caracter superior automatismului şi substanţei inerte, omul n'ar putea avea această conştiinţă a transcendenţii revendicatoare. De bună voie, din sine, omul nu face şi nu produce experienţa unei transcendenţe adevărate, dată fiind tendinţa egoistă şi orgolioasă a lui de-a reduce totul sub stăpânirea sa. Experienţa transcendenţii adevărate e dovada prezenţii transcendenţii adevărate, revendicatoare, voluntare, asemănătoare persoanei semenului, dar infinit superioare ei. (Motivul cel mai serios al dlui Blaga pentru inadecvaţia cunoştinţelor noastre cu realitatea este voinţa realităţii ultime de-a ne înşela ca să nu o putem cunoaşte. Dar chiar acest „motiv" dl Blaga arată că realitatea ultimă are un caracter personal şi prin urmare convingerea umană despre acest caracter nu e inadecvată. Nici o explicaţie a inadecvaţiei nu poate infirma adecvaţia convingerii despre caracterul personal al realităţii ultime. Dacă este vreo inadecvaţie are cineva interes să o cauzeze. Altfel dacă nu e decât o realitate automată, în continuitate cu ceeace e în noi natură, nu poate exista o inadecvaţie. Aceasta nu înseamnă, se înţelege că însuşirea personală a realităţii ultime implică numai decât inadecvaţia cunoştinţelor şi convingerilor noastre).

Cu acestea am evidenţiat câteva consideraţiuni cari ridică, socotim, adevărul celor câteva elemente comune ale religiei mai presus de toate adevărurile afirmate de conştiinţa umană.

Dar totodată ne-am apropiat de problema adevărului religiei creştine.

D. STĂNILOAE

Se impune o neîntârziată anchetă

Ziarul braşovean **Tribuna**, *din 13 l. c., aduce, din condeiul unui profesor de-ai noştri, o* **desvelire**, *care credem că nu poate rămânea glas în pustiu, ci dimpotrivă: forurile chemate vor fi la datorie întru a cerceta de urgenţă cazul, care este cu adevărat deadreptul extraordinar.*

Desvelirea, de care pomenim, se rapoartă la: o şcoală cu totul primejdioasă, şi anume la aşa zisul „Institut Biblic" *din Braşov-Stupini, unde* **„sectarii lucrează în taină împotriva neamului şi profanează cele mai sfinte bunuri şi tradiţii ale sufletului românesc".**

Acest institut »biblic«, mai corect adventist, păstrează legături cu duşmanii neamului, cu jidovi şi americani, cari îl finanţează.

Elevii şcoalei adventiste sânt sfătuiţi ca în decursul serviciului militar să refuze a lua arma; ear dacă e război, ca acum, li se spune, că pot lua arma, dar **„să nu tragă în duşman, că doar nu-i vede nimeni [?] ce fac".**

Având parale berechet, institutul îş ţine fireşte predicatori şi profesori, cari fac propagandă în judeţ şi chiar printre răniţii unui spital.

Cu atât mai vârtos se cer grabnice măsuri, prin care un astfel de institut are să fie închis, ear secta păcătoasă fără întârziere suprimată.

INFORMAŢIUNI

La Vălenii de Munte. Cu toate că profesorul *Nicolae Iorga* nu poate fi înlocuit la cursurile universităţii, care îi poartă numele, totuşi Liga Culturală a crezut, drept pietate faţă de memoria regretatului dispărut, să continue activitatea cursurilor dela Vălenii de Munte şi să le pună sub preşedinţia dlui profesor universitar *D. Pompeiu*. Cursurile acestea au fost cercetate, timp de peste 30 de ani, de auditori, între cari erau şi mulţi preoţi şi învăţători veniţi din Ardeal, Bucovina, Banat, Basarabia şi de peste Dunăre, să asculte cuvântul de apostol, rostit de profesorul promovător al unităţii sufleteşti între fiii aceluiaş popor. La cursurile din vara aceasta, deschise Duminecă în 12 Iulie, au sosit şi tineri din Transnistria, din diferite părţi ale Ardealului şi Bucovinei, precum şi din Vechiul Regat, să participe la prelegerile ţinute de profesori şi cărturari de seamă ai neamului şi să cunoască faptele măreţe din trecutul neamului românesc.

Un mare concert la Sibiu. Iubitorii de muzică din Sibiu au trăit, în seara zilei de 11 Iulie 1942, două ore de înălţare sufletească, artistică şi naţională, prilejuită de concertul Corului de bărbaţi al secţiei de propagandă din Marele Stat Major al armatei. Alcătuit din 60 de persoane, absolvenţi ai unui conservator de muzică din ţară, acum concentraţi, şi condus de talentatul sergent t. r. prof. *Ioan Ţiculescu*, corul armatei se prezintă ca cel mai bun cor bărbătesc din ţară. Bucăţile corale, cuprinse în program de compozitorii: Ciprian Porumbescu, Timotei Popovici, Sabin Drăgoi, Ion Bohociu etc. au răsunat în toată puterea lor de expresie, fiind călduros aplaudate. Des întreruptă de aplauze a fost recitarea poeziei „Ardealul" de Mircea Rădulescu, de către S.-Lt. rez. *Mihai Popescu*, erou de două ori rănit în luptele pentru desrobirea Basarabiei, distins pentru numeroasele sale fapte vitejeşti cu cele mai înalte decoraţii de război, inclusiv ordinul Mihai Viteazul. In ziua următoare, Duminecă, o seamă din membrii corului au mers de dimineaţă la catedrala mitropolitană şi au cântat în strană la slujba utreniei,— iar la sfânta liturghie a dat răspunsurile întreg corul. Credincioşii cari au luat parte la serviciul divin, au putut să se roage într'o atmosferă religioasă creată de cântări bisericeşti înălţătoare. După sfânta liturghie corul armatei a vizitat spitalele din oraş şi a cântat pentru răniţi. Prin manifestarile, de natura şi calitatea celor dela Sibiu, corul armatei realizează o mare operă culturală românească.

Presa cehă despre rezolvarea definitivă a problemei jidoveşti. Ziarul „Poledni List", din Praga, scrie despre necesitatea unei lichidări definitive a problemei jidoveşti din spaţiul cehomorav. „Problema aceasta — scrie ziarul — nu va fi tranşată în spaţiul cehomorav, până ce va mai exista aci un singur jidan. Până atunci trebuie să stăm cu toţii la pază şi să luptăm fără milă împotriva jidanilor. Fără milă şi drastic, căci după toate cele comise de ei, un tratament tolerant nu este la locul lui".

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 19 Iulie 1942 servesc: Prot. Mih. Neagu, prof Dr. Nicolae Terchilă şi Pr. Nicodim Belea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: *Prof. Dr. Nicolae Terchilă*. La Oastea Domnului, după masă la ora 4, predică: *Pr. Ion Muntean*.

Luni în 20 Iulie 1942, „sf. Prooroc Ilie", servesc: Prot. Mih. Neagu, Preot Ioan Nicoară şi prof. Dr. Liviu Stan; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. Predică: *Prof. Dr. Liviu Stan*. La Oastea Domnului după masă la ora 4 predică: *diaconul Simion Macarie*.

CĂRŢI ŞI REVISTE

A apărut „Viaţa Ilustrată", anul IX, nr. 5, Iulie 1942, cu următorul sumar: Prot. Ion Goron: Rasă şi Religie; Prot. Vasile Popovici: Nicolae Jiga; Eugenia Mureşanu: Pe o piatră funerară şi Rugăciune (poezii); I. V. Spiridon: Hai moarte (poezie); Ionel Bulboacă: Seară (poezie); Şt. Velisar-Teodoreanu: Niţă Berbecul; Emil Nicolescu: Moşteniri dela Gepizi; C. Mureşanu: Leonardo da Vinci; Pr. Fl. Mureşanu: Relaţiile bisericii ortodoxe române din Cluj cu Braşovenii; Aug. Dejeu: Galileo Galilei; *** Psalm 107; Fl. Dumbravă: Şaguna şi grija cărţii; E. m., G. I. Oagă şi D. P.: Cronica Literară: Viaţa Sf. Apostol Pavel. Mythos, Domnişoara Ana, Biserica din Deal; I. G. şi D. P.: Actualităţi: P. S. S. Episcopul *Nicolae Colan* membru al Academiei române. Examene amintiri antice ale românilor. Teatru în... şură. „Săptămâna". Primirea candidaţilor la Academia teologică ortodoxă română. Coperta: Aleie de trandafiri.

BANCA AGRARA S. A., CLUJ

(51) 3—3

Anunţ

Se aduce la cunoştinţa tuturor acţionarilor, că în conformitate cu hotărârea adunării generale ordinare din 7 Iunie 1942, s'a redus capitalul social dela Lei 55.000.000.- la Pengö 1.375.000.— respective a redus valoarea nominală a unei acţiuni dela Lei 1.000'— la Pengö 25. –

Ca urmare la cele de mai sus, toţi acţionarii Băncii Agrare, S. A., Cluj, sunt rugaţi să-şi prezinte acţiunile spre stampilare la Banca „Albina", Sibiu, în timpul cel mai scurt posibil.

Banca Agrară, S. A.
sucursala Turda

Nr. 56—1942 1—1

Publicare de licitaţie

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construcţie a bisericii ortodoxe române din parohia **Apaţa**, jud. Braşov, se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate, pentru ziua de 1 August 1942, ora 10 a. m.

Licitaţia se va ţinea în localul notariatului comunei Apaţa, unde se pot vedea zilnic planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţiunile de licitaţie.

In acest an urmează a se executa din roşu.

Concurenţii vor depune, odată cu oferta o garanţie de 5% din valoarea lucrărilor în numerar ori efecte publice garantate de Stat.

Se vor primi la licitaţie numai antreprenori autorizaţi de a construi astfel de edificii.

Concurenţii nu vor putea pretinde nici un fel de spese pentru deplasare.

Actele de licitaţie se vor aproba de Prea Vener. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, după care se va încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 28 Iunie 1942.

I. Garcea preot, preşed. cons. par. — **V. Macavei** epitrop

Nr. 218—1942 (52) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei **Criţ** cu filia Cloaşterf, de cl. III-a, din protopopiatul Sighişoara, se publică concurs din oficiu în conformitate cu ordinul Nr. 6243 din 22 Mai al Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, cu termen de 30 zile.

Venitele acestei parohii sunt cele stabilite în coala B (casă parohială cu dependenţe economice, 17 jugăre sesiune parohială veche şi nouă, câte-o ferdelă nouă de bucate dela români şi stola uzitată în protopopiat).

Concurenţii îndreptăţiţi îşi vor aşterne petiţiile lor, provăzute cu toate documentele prescrise de Regulamentul pentru parohii, inclusiv autorizaţia de candidare exoperată de I. P. Sf. Mitropolit, în termenul dat subsemnatului Oficiu, şi cu prelabila încuviinţare a subsemnatului se vor prezenta şi în parohie într'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 29 Mai 1942.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 291—1942 (53) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cincul**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1) 5 jug. 359 stj. pământ arător şi fânaţ şi 9 jug. arător şi fânaţ primit prin reforma agrară.

2. Locuinţă corespunzătoare sau chirie până la construirea unor case parohiale.

3. Venitele stolare obişnuite în tract.

4. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Agnita, însoţite de toate actele necesare, în termenul indicat. Se va anexa totodată şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie cu prelabila învoire a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, pentru a cânta în strană şi a predica, eventual a servi la Sf. altar şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Cincul.

Agnita la 9 Aprilie 1942.

Emil Păcală
protopop

Nr. 178—1942 (54) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Fizeş**, cu filiala Barbura, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat,

2. Câte un dublu decalitru cucuruz sfărâmat dela fiecare familie, atât din materă, cât şi din filia Barbura, sau contravaloarea în bani.

3. Folosinţa cimitirelor din materă şi filie.

4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele prevăzute de lege şi cu încuviinţarea I. P. S. S. Arhiepiscopului, se vor înainta în termin Oficiului protopopesc ort. rom. Băiţa, iar candidaţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a subsemnatului, într'o Duminecă sau sărbătoare, la biserică, pentru a sluji, cânta şi predica, făcând cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băiţa, în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Băiţa, la 16 Iunie 1942.

Dumitru Secărea
protopop

ATENŢIUNE! NOU!

CĂRŢI TEOLOGICE DELA CLUJ

Avem bucuria de a anunţa pe C. noştri preoţi că am obţinut un număr limitat din următoarele noutăţi literare teologice, apărute la Cluj, prin purtarea de grije a

Prea Sfinţiei Sale

D. D. NICOLAE COLAN

Episcopul Vadului, Feleacului şi Clujului
Membru activ al Academiei Române

NOUL TESTAMENT dela Cluj ... ex. legat în pânză Lei 280.—
OMUL CEL NOU, în româneşte de Părintele Nicolae, pag. 150 . . . . . „ 80.—
VIAŢA MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS, de Prot. Dr. L. G. Munteanu, pag. 340 . . . „ 100.—
VIAŢA SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL, de Prot. Dr. L. G. Munteanu, pag. 248 . . . . . „ 100.—

*

Comande, la **Librăria Arhidiecezană,** SIBIU, str. Mitropoliei 45.

Cheltuielile de expediere privesc pe cumpărător.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul XC — Sibiu, 26 Iulie 1942 — N. 30

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Lângă sufletul neamului...

Miracolul permanenței românești în Ardealul lăcomit veacuri dearândul de »pohtirile« tuturor năvălitorilor cari i-au scurmat sfințita țărână cu copitele sălbaticilor cai ai stepelor din spre Soare-Răsare, zace fără'ndoială în legătura indisolubilă dintre Biserică și popor. Sub streașina ei ocrotitoare au înflorit cele mai curate gânduri cari au răscolit vreodată sufletul unui popor, ni s'a mlădiat limba, ni s'a îmbunat sufletul, ni s'a oțelit voința de-a nu ne lăsa șterși din cartea semințiilor pământului — și tot la umbra modestelor noastre bisericuțe de sat am deprins gustul mântuitoarei vârtuți a dreptății, pe măsura căreia, cu o omenie pe care n'o mai întâlnești altundeva pe scoarța planetei, ne-am făurit istoria națională.

Expresie a acestei fuziuni desăvârșite dintre națiune și cer, tipul autentic de Ierarh ardelean a fost și a rămas, peste ani și peste vremi, »vlădicul poporului«. De aceea, cei mai populari înaintestătători ai Bisericii străbune din Ardealul de totdeauna au fost Ierarhii cari au iubit poporul, s'au apropiat de marele lui suflet, i-au sesizat vrerile și s'au făcut stegarii lor neînfricați, prezentându-le cu curaj și înțelepciune acolo unde trebue. Nemuritorul Mitropolit Andrei baron de Șaguna, de pildă, tocmai acestei calități își datorește covârșitoarea faimă cu care l a învestit o istorie nepărtinitoare. Uriașa sa personalitate ar fi rămas infructuoasă și rece în judecata contimporanilor și a generațiilor ulterioare dacă n'ar fi cultivat legătura cu poporul, fiindcă Ierarhul reprezintă mai mult decât ori care altă față bisericească mâna de ajutor pe care instituția sfântă i-o întinde obștei, în cele mai tulburi perioade ale vieții ei. El e rânduit pe scaunul cel mai de sus al funcțiunilor harice mai ales pentru ca »*să-i fie milă de popor*« (cf. Mateiu 15, 32), adică să-l mângâie, să-l îndrumeze, să-l înțeleagă, să-l ajute să se mântuiască.

Este marele merit al Inalt Prea Sfințitului Mitropolit *Nicolae* al Ardealului de-a fi statornicit în cuvinte de-o clasică frumusețe caracterul esențial al Ortodoxiei ardelene, numind-o »*Biserică a poporului*« Și mai ales de-a fi tras consecința de căpetenie a acestei definiri — pe cât de elocventă, pe atât de justă — realizându-se dealungul spornicei Sale arhipăstoriri de aproape un sfert de veac ca un desăvârșit *Ierarh al poporului*.

Vifornițele cari au biciuit obrazul gliei românești și sufletul plâns al Neamului în anii din urmă, au dovedit-o cu prisosință. Ele l-au găsit totdeauna acolo unde poruncește Evanghelia lui Hristos și graiurile străbunilor: *alăturea de popor*. Fără ostentație și mai ales fără altă intenție decât aceea de-a nu lăsa adevărul tăbărât de valurile tulburi ale falselor impresii — cari nu servesc niciodată interesele Neamului — Inalt Prea Sfințitul Mitropolit *Nicolae* s'a făcut în toată bună vremea interpretul fidel al dorurilor turmei Sale, pe cari le cunoaște mai bine decât ori cine. Cel mai autentic »*glas al Ardealului*« — așa l-a calificat admirația și respectul împins până la venerație al factorilor de răspundere din țara noastră. »*Și cel mai ascultat*«... am mai avea de adăugat noi.

Constatarea aceasta, care nu datează de ieri-alaltăieri, ne-a întărit-o recenta apostolie a Inalt Prea Sfinției Sale în laturile de sus ale Vicariatului Albei-Iulia.

Descinderile Inaltului Ierarh în mijlocul turmei Sale au fost, în vremuri bune, tot atâtea prilejuri de obștească bucurie, de fremătătoare sărbătoare. Fără a-și împuțina întru nimic caracterul festiv, după sfășierea hotarelor vecinice ale Patriei, ele s'au prefăcut în tot atâtea momente de îmbărbătare a inimilor apăsate de imensa durere a Neamului și de fortificare a nădejdilor cari umplu cerul Ardealului de totdeauna.

După evenimentele dureroase din vara anului 1940, Inalt Prea Sfințitul Mitropolit *Nicolae* al Ardealului și-a asumat sarcina purtării de grije pentru îndeplinirea trebuințelor duhovnicești ale credincioșilor Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, cari au rămas dincoace de linia noului și vremelnicului hotar. Spre ei a purces Inalt Prea Sfinția Sa la 'nceputul săptămânii acesteia și inimilor lor dogorite de para dorurilor ceasului de-acum, le-a împărtășit reconfortantele infuzii de optimism ale unui verb cuceritor, alimentat statornic din vlaga Evangheliei și din paginile fără de moarte ale trecutelor noastre opintiri spre limanul izbăvirii naționale. Bătrâni și tineri, femei și copii, intelectuali și săteni, s'au urnit de sârg dela casele lor ca să se împărtășească din belșugul nădejdilor semănate de marele lor Arhipăstor.

Mai ales despre aceste nădejdi, cari nu rușinează nici odată și pe nimeni, a vorbit Inalt Prea Sfinția Sa pretutindeni, înrourând ochii refugiaților din Ardealul de Nord — sălășluiți în număr mare pe acele meleaguri ospitaliere — și oferindu-le perspective unei grabnice și definitive curmări a îndureratei lor pribegii.

Jertfelnicul apostolat pe care-l îndeplinește Prea Sfințitul Episcop *Nicolae Colan* la un pas de regiunea cutreerată de căpetenia Bisericii ortodoxe ardelene, a fost evocat de Inalt Prea Sfinția Sa în cuvinte de justă prețuire. Mândria cu care obștea dreptcredincioasă privește strădaniile devotate ale Arhipăstorului ei legitim, rămas dincolo de rana care-și așteaptă tămăduirea, sunt perfect îndreptățite. Il va primi în genunchi, când se va întoarce întru ale Sale.

Cuvânt de caldă povață a mai rostit Inalt Prea Sfinția Sa și cu privire la ascultarea ce trebue s'o dăm cu toții Regelui Țării și viteazului Mareșal-Desrobitor, ajutându-i din toate puterile și cu cea mai mare tragere de inimă întru îndeplinirea năzuințelor ce le frământă sufletul.

N'a fost o vizitație canonică »protocolară« această rodnică raită misionară în cuprinsul Vicariatului Albei-Iulia, ci un drum de biruire a durerilor, de răscolire a nădejdilor și de perfectare a solidarității naționale în jurul Tronului și al Mareșalului, pentru curmarea suspinelor Patriei, care-și îmbie floarea tineretului și încercata înțelepciune a celor mai vârstnici, întru atingerea unui singur țel: tămăduirea tuturor rănilor deschise în trupul ei rotund.

Insoțind cu gândul pașii Mitropolitului Ardealului pe muchea durerilor noastre, îmi cânta în suflet un cânt »de vitejie«, cum a vrut să-l boteze G. Coșbuc:

Noi prin vremi ce ne'ncercară
Altă armă n'am avut
Numai dragostea de țară
Ce strămoșii ne-o lăsară,
Și pe Sfântul Domn de scut!

Dar ne-a fost destul atâta!
Fruntea sus! voi frați ai mei!
Astfel Cerul hotărât-a
Să se 'nalțe amărâta
Țară, prin puterea ei!

Mai fățiș, mai fără veste
Ne-ați lovit, dușmani de voi!
Dar ce-a fost, a fost poveste!
Dragostea de țară este
Și mai tare-acum în noi!

...Și nu mai pot uita sfințita dreaptă care binecuvânta de pe culmea Feleacului tot pământul ardelenesc, până dincolo de zare.

SABIN SIBIANU

*

La drum!

Sâmbătă 18 Iulie a. c. ne-am așternut la drum, pe șoseaua vătuită care duce pe la călcâiul munților. La Alba-Iulia I. P. Sf. Sa poposește puțin, inspectând cancelaria Vicarului ortodox român. P. C. Protopop Alexandru Baba, președintele Vicariatului, se atașază suitei. Purcedem spre

Dealul Feleacului

unde ajungem la orele 18 (6 d. m.). Mulțime multă de norod întâmpină pe Inaltul Ierarh. I. P. Sf. Sa împarte cărți de rugăciuni și cruciulițe, cuvântează și binecuvintează pământul Ardealului, cât cuprinde zarea — și dincolo de ea. Din preajma „Crucii în marș" care străjuește acolo, deslușlam scările albe ale măreței noastre Catedrale clujene și alăturea, lăcașul de gând și faptă creștinească și românească al P. Sf. Episcop Nicolae Colan. Două ore mai târziu, eram

La Turda

In fața porții de triumf dela Catedrală, I. P. Sf. Sa a fost primit de Protopopul V. Gliga, înconjurat de cler, care a prezentat sf. Cruce și sf. Evanghelie, de dl General Alex. Vâlcu, prefectul județului, primarul Dr. Iosif Chiorean, care a rostit un simțit cuvânt de bineventare și a prezentat I. P. Sf. Sale tradiționala pâine și sare, precum și de foarte mulți intelectuali și popor, atât ortodocși cât și uniți. S'a săvârșit apoi îndătinata rugăciune de mulțămită, după care I. P. Sf. Sa a vorbit celor prezenți. Duminecă 19 Iulie a. c., I. P. Sf. Sa a oficiat în sobor, la Catedrala „Mihai Viteazul", o măreață Liturghie arhierească, și a rostit o predică adecvată locului și momentului istoric pe care-l străbatem. O masă comună, oferită la băile orașului, a încheiat rodnicul popas arhieresc în acest centru al refugiaților ardeleni. După amiazi, Inaltul Ierarh a pornit

Spre Câmpeni

Satele din drum au ieșit în întâmpinarea I. P. Sf. Sale, cu preoții și drapoarii în frunte. Deosebit de mișcătoare a fost primirea Arhipăstorului de către credincioșii noștri din Baia de Arieș și la Câmpeni. La marginea orașului, așteptau autoritățile civile și militare, cari l-au condus pe I. P. Sf. Sa în procesiune, cu fanfara militară, la biserica din loc, unde aștepta preoțimea tractuală, în frunte cu Păr. Protopop Furdui. S'a săvârșit slujba Vecernei și a Sfințirii apei, după care a predicat I. P. Sf. Sa. După masa luată în casele protopopești, Inaltul Ierarh a întrunit preoțimea tractuală într'o conferință intimă, împărtășindu-i îndrumări pastorale pentru vremile de-acum. Luni 20 Iulie a. c., la praznicul sf. Prooroc Ilie, I. P. Sf. Sa a purces

Spre Abrud

Intâmpinat de cler, în frunte cu Păr. Protopop I. Fodoreanu, de autorități și de popor, I. P. Sf. Sa a fost condus în procesiune la sf. biserică, unde a săvârșit sf. Liturghie și a predicat norodului. In după amiaza aceleiași zile, I. P. Sf. Sa a sfințit piatra fundamentală a noului palat administrativ, iar apoi s'a îndreptat spre Zlatna. In drum, s'a oprit la Almașul-Mare, Almaș-Joseni și Balșa, vizitând sf. biserici de acolo și cancelariile oficiilor parohiale.

Marți 21 Iulie a. c., I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* s'a înapoiat la Reședința Sa.

Serbare. De Sfântul Ilie, patronul aviației române, s'a ținut în garnizoana *Sibiu* o frumoasă serbare militară în curtea regimentului antiaerian. S'a oficiat un serviciu religios, după care confesorul garnizoanei a tălmăcit semnificația patronului aviației și lupta sburătorilor noștri în războiul actual. A mai cuvântat dl căp. Moisiu Dumitru, după care a urmat un program artistic executat de Școala de T. F. F.

Ultimele trei articole din studiul Păr. D. Stănilоae, despre filosofia dlui Lucian Blaga, au ieșit cu numeroase greșeli de tipar, autorul fiind absent din Sibiu.

Studiul va apărea în broșură cu corecturile necesare.

Nr. 7788/1942

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1942/43 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1942, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;
2. Extras din matricola botezaţilor;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.
6. O dovadă dela autoritatea comunală sau poliţienească, că a prestat muncă de folos obştesc în vara acestui an.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 15—17 Septemvrie; în 18—19 Septemvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 20 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 21 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 8000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreţinere în Internatul Academiei se va stabili ulterior în considerarea fluctuaţiei preţurilor pentru alimente şi a scumpetei. La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 1225 şi Lei 4500 jumătate din costul reverenzii, restul costului reverenzii îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 1090; an III Lei 1090; an IV 1090 Lei.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 15 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, şi trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 şervete, o saltea şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt invitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi vor beneficia de burse (22 burse a 3000 lei lunar).*

Absolvenţilor Academiei teologice „Andreiane“ li se acordă dreptul de licenţă, în condiţiunile prevăzute de lege.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 7 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Liturghisitorul şi casa lui Dumnezeu

Iubite frate,

Ştii prea bine că am răspuns din toată inima şi cu toată dragostea mea creştineştii tale invitări, de a veni să petrec anul acesta zilele marelui prasnic împărătesc al Pogorîrii Duhului Sfânt în parohia ta la ţară. Mărturisesc şi pe această cale că, în modesta dar atât de pitoreasca ta biserică din deal, am trăit clipe de mare intensitate religioasă, de adevărată înălţare sufletească. M'a impresionat profund şi binefăcător simplitatea, sfânta simplitate, care mi-a evocat toată poezia copilăriei mele dintr'o altă bisericuţă dela ţară..

Imi dau seama şi trebue să spun că, pe lângă atmosfera de evlavie curată, proprie aproape fiecărei biserici din sat, nu puţin a contribuit la această plăcută trăire religioasă şi vrednicia ta de preot şi liturghisitor al Domnului.

Biserica, ce-i drept, n'are podoabe artistice prea multe, are însă cea mai necesară şi cea mai preţioasă podoabă a casei lui Dumnezeu: *curăţenia*. Lăcaşul, mobilierul, vestmintele, cărţile, vasele, icoanele, biserica întreagă şi tot ceeace este în biserică au fost prin ordinea desăvârşită şi prin strălucirea curăţeniei un adevărat mărgăritar sfinţit. Am văzut în aceste lucruri, ca într'o oglindă curată, întreg sufletul unui preot conştient de sfinţenia şi neprihănirea, care trebue să stăpânească totdeauna în casa lui Dumnezeu. Pentru mine, biserica şi înfăţişarea ei, ordinea şi curăţenia, care trebue să domnească în ea, alcătueşte cea dintâi carte deschisă, în care citesc credinţa în Dumnezeu, evlavia, conştienciozitatea, sensibilitatea sufletească şi toată cultura preotului.

Ai liturghisit apoi cu adevărat aşa după cum povăţuesc teologiceştile noastre îndrumări.

Am simţit puternic că în timpul slujbei ai fost cu desăvârşire copleşit de sfinţenia actului săvârşit. Te-am văzut în acele clipe desbrăcat cu totul de »toată grija cea lumească«, deslegat de toate legăturile pământului şi înălţat cu adevărat în Ierusalimul cel ceresc, slujind lângă Hristos, cu Hristos şi pentru Hristos. Ai fost strălucitor de senin, plin de linişte desăvârşită, cu demnitate sfântă în priviri, în gesturi şi expresii, atent în toate, fără nici o grabă şi fără nici un fel de nervositate. Am văzut atunci în tine pe liturghisitorul ideal, care a trăit integral clipă de clipă toată slujba savarşita. Şi atunci mă întreb: Se putea oare ca o asemenea biserică şi un asemenea slujitor al Domnului, să nu influenţeze în gradul cel mai înalt asupra tuturor sufletelor, venite să se împărtăşească din darurile sfinţitoare ale Bisericii? Se putea oare ca un asemenea mediu şi o asemenea lucrare să nu prilejuească adevărate emoţii religioase în sufletul fiecărui creştin? Nu, de sigur că nu! In biserica ta şi la slujba ta se realizează aevea »comparaţia cărbunelui« şi fiecare suflet se aprinde din sufletul preotului, din sufletul semenului, întocmai ca o lumină din lumină, ca un cărbune dela cărbunele ce arde şi în felul acesta, biserica întreagă e o văpaie de simţire religioasă, de rugăciune sfântă, de trăire creştinească, de dragoste curată.

La sfârşit ai predicat cu dar şi cu înţelepciune şi, toţi am plecat apoi dela biserică, spre case, cu belşug de merinde spirituală, pentru vreme îndelungată.

Aşa e corect, aşa e creştineşte, aşa ar trebui să fie în fiecare biserică, în fiecare Duminecă şi sărbătoare, aşa ar trebui să simtă, să trăească, să servească şi să lucreze fiecare preot. —

*

Şi acum când mă gândesc şi retrăesc în parte clipele plăcute de atunci, nu pot să nu-mi exprim nedumerirea, mirarea şi revolta faţă de ceeace am văzut, acum de curând, într'o altă biserică dela ţară.

Un lăcaş de închinare lipsit total de orice îngrijire. Murdăria, praful, desordinea şi haosul domneau în voie pretutindeni. Nu se desprindea nici din lăcaş şi nici din lucrurile lui nici un duh de sfinţenie, pentrucă nu încercase preotul mai întâi să facă să se sălăşluiască un asemenea duh în biserica sa. In grădina din jurul bisericii am văzut cucute şi urzici mari şi câteva morminte fără cruci. Mi-a venit atunci în minte raportul unui P. C. Protopop, prezentat adunării protopopeşti şi care, între altele, spune:

»In unele locuri lipseşte şi cea mai elementară noţiune de... curăţenie în biserică şi în orânduelile cultului. Pe pereţii bisericii, pictaţi şi nepictaţi, cu icoane armonioase şi nearmonioase, cu stréni betege, cuie bătute în locuri nepotrivite, chindisituri atârnate în bătaea vremii, cununi pentru pomeniri de morţi, magazii de praf şi mucegăire...

In jurul edificiului bisericii, pălane rele, grunji de ţigle şi cărămizi, grilajuri de morminte şi chiar cruci căzute, urzici şi burueni...

Preotul paroh aruncă vina pe ceilalţi, iar ceilalţi judecă pe paroh şi-l acuză că nu se interesează...«

Constatări dureroase, dar şi mai dureros e faptul că ele sunt foarte adevărate.

Am asistat apoi şi aici la săvârşirea sfintei liturghii şi vai câtă deosebire! Mi s'a părut totul fără trăire, fără simţire, fără evlavie, totul o mecanizare grăbită, o bagatelizare chiar şi a celor mai solemne acte ale sfintei liturghii.

Credincioşii au venit la biserică unii îmbrăcaţi în haine curate de sărbătoare, alţii în hainele murdare ale trudei de peste săptămână.

La sfârşitul slujbei, domnul primar a citit în biserică toate ordinele venite dela On. Prefectură, Pretură şi Notariat. S'a vestit apoi credincioşilor că după masă vine domnul perceptor să încaseze dările. Casierul comunal a anunţat că strânge taxa de păşunat şi de montă.

Toată lumea a început să murmure nemulţumită şi întărâtată. Era penibil să asculţi în biserică asemenea lucruri, să vezi atitudini, gesturi şi porniri de revoltă şi să asculţi reproşurile cauzate de asemenea vestiri.

Ca tabloul să fie complet, a eşit apoi preotul şi din faţa uşilor împărăteşti a adus la cunoştinţa credincioşilor că Ileana lui Bucur a pierdut, venind dela câmp, o sapă şi o »clicsenă«. Cei ce le-au găsit sunt rugaţi să le dea păgubaşei.

*

Dela biserică spre casă oamenii au început să se sfădească, pentru lucrurile lumii. »Aruncuri prea mari, vreme nepotrivită pentru încasări, domnii ştiu numai să poruncească, mişelie şi hoţie pretutindeni...« etc. etc. Acestea erau gândurile cu care se întorcea lumea dela o asemenea biserică. Nici vorbă să-şi mai amintească cineva de slujbă, de rugăciune şi de podoabele sufletului, cu care trebue să se întoarcă creştinul dela biserică.

Toate acestea însă erau oglinda fidelă a sufletului preotului.

Iată, iubite frate, cum nu trebue să fie un preot...

Citind aceste rânduri, te rog să nu mergi cu gândul prea departe, să nu-ţi închipui că preotul şi stările despre care am vorbit în partea doua a scrisorii mele sunt undeva departe, departe de parohia ta. Nu, ele sunt foarte aproape, sunt chiar în vecinătatea parohiei tale. Caută deci şi în fercurile culturale preoţeşti, în conferinţele protopopeşti şi în orice ocazii potrivite pune în discuţie aceste lucruri. Poate vei reuşi să trezeşti conştiinţa răspunderii şi să-i faci şi pe alţii să se străduiască să fie ca tine şi să lucreze ca tine. Ai face un mare bine Bisericii, credincioşilor, preoţilor şi neamului întreg.

Iţi mulţumesc încă odată pentrucă mi-ai dat prilejul să trăesc clipe fericite în biserica şi în parohia ta şi rămân:

Cu frăţească dragoste:

Pr. TEOFIL

Cerc religios. Preoţimea din Cercul religios *Nocrih*, protopopiatul Agnita, a ţinut Duminecă 28 Iunie 1942, prima şedinţă a Cercului din anul acesta, în parohia Nocrih.

Cu adâncă evlavie s'a oficiat în sobor Utrenia şi Sf. Liturghie. La priceasnă a predicat Păr *Vasile Cheşcu*-Ghijasa de jos, vorbind despre valoarea sufletului şi aducând multe momente pilduitoare. La sfârşitul Sf. Liturghii a predicat Păr. *Petru Stoia*, din Ţichindeal, despre suferinţă.

După Sf. Liturghie a urmat o şedinţă intimă la care s'au discutat diferite chestiuni de interes bisericesc administrativ.

La ora 3 p. m. s'a oficiat Sf. Maslu pentru ostaşii cari luptă pe front şi pentru pacea lumii. A conferenţiat Păr. *Liviu Scorobeţ* din Beneşti, desvoltând subiectul: „Eroism şi jertfă în lumina Sf. Cruci“. Ca încheere Păr. *Ioan Ghiţăşan*-Nocrih, preşedintele Cercului şi parohul locului, aduce mulţumiri preoţilor participanţi şi îndeamnă pe credincioşi să-şi sădească adânc în suflet învăţăturile ce le-au auzit din glasul preoţilor. **Pr. L. S**

Praznicul dela Uroiu

Pomenirea Sublt. Erou Lăpădatu Nicolae student în Teologie

Cât ce s'a primit la Rectoratul Academiei teologice »Andreiane« încunoştiinţarea oficială despre moartea eroică a studentului teolog din anul III Sublocotenentul de Infanterie Lăpădatu Nicolae, căzut pentru Cruce şi Patrie la asediul Sevastopolului, foştii săi profesori şi colegi au avut fericitul gând de-a organiza un parastas în satul său natal Uroiu (jud. Hunedoara), pe ziua de Duminecă 19 Iulie a. c.

In acest scop, au plecat dela Sibiu Sâmbătă 18 l. c. profesorii de Teologie Dr. Grigorie T. Marcu şi Dr. Liviu Stan însoţiţi de stud. abs. Ioan N. Giurgiu şi de stud. Liviu Boldura, urmând ca să se întâlnească la Simeria cu ceilalţi studenţi teologi cari vor putea sârgui la această pioasă pomenire. Primită şi găzduită cu îndatoritoare dragoste de distinsul intelectual ortodox dl Aurel Dima, farmacist în Simeria, Duminecă dimineaţa delegaţia a plecat spre Uroiu. Nu mai puţin de două duzini de studenţi teologi, unii veniţi dela mari depărtări, au zorit să aducă ultimul omagiu bravului lor coleg.

Un sobor de preoţi alcătuit din Păr. Prof. Dr. Liviu Stan, parohul locului Păr. Inocenţiu Tiruţa, Păr. Adam Lula-Simeria, Păr. Florea, Păr. I. Roman-Certejul de sus, Păr. Adam Marcu-Târnpa şi Diacon Prof. Dr. Grigorie T. Marcu, au săvârşit sf. Liturghie şi Parastasul. La sf. Liturghie a predicat despre urmarea lui Hristos Păr. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu, iar răspunsurile au fost date de Corul studenţilor teologi, dirijat de stud. Lăzăroni Gh.

Biserica fiind neîncăpătoare pentru mulţimea care a luat parte la această pomenire, Parastasul a fost oficiat în cimitir. Era de faţă, printre alţii, dl Lt.-Colonel Madgearu Alexandru, Comandantul Regt. 92 Infanterie din Orăştie, din care făcea parte eroul, însoţit de o delegaţie de ofiţeri şi un pluton de ostaşi, care a dat onorurile. Au fost depuse coroane de către Academia teologică »Andreiană«, Regimentul 92 Infanterie şi de numeroşi prieteni ai răposatului. Seria cuvântărilor a deschis-o Păr. Prof. Dr. Liviu Stan, care a înfăţişat în cuvinte emoţionante jertfa pilduitoare a lui N. Lăpădatu. Au mai vorbit apoi dl Lt.-Colonel Madgearu Al., studenţii teologi Guga Silviu şi Boldura L., un tânăr din sat şi Păr. Inocenţiu Tiruţa.

La casa părintească, unde au fost opriţi la masă, Profesorii, studenţii teologi, Ofiţerii şi ostaşii au mângâiat pe părinţi şi surorile eroului. A vorbit cu acest prilej Păr. I. Roman, dl Lt.-Col. Madgearu şi studentul absolvent Giurgiu Ioan.

După o scurtă vizită făcută harnicului paroh al locului, participanţii au purces spre gară.

Admirabila comportare a studenţilor teologi a făcut asupra tuturor o impresie deosebită, iar gestul înaltei instituţii care-i pregăteşte pentru sfânta misiune a preoţiei, a arătat dreptcredincioşilor din Uroiu că jertfirea pentru Cruce şi Patrie nu se dă uitării.

Asistent

Nr. 7572 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri sătesti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1942/43, îşi vor înainta, până la 1 Septemvrie 1942, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, având vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *30 Septemvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe orale asupra materiei din şcoala primară şi supraprimară. Cursurile vor începe regulat în ziua de *1 Octomvrie 1942.*

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergare cel puţin, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Uniforma şcoalei este costumul naţional românesc.

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere este de Lei 21.000 pentru întreg anul şcolar şi se va achita în trei rate şi anume: Lei 7000 la înscriere, Lei 7000 la întoarcerea din vacanţa Crăciunului şi Lei 7000 la Paşti.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar aproape toţi absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

In sfârşit, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor ca să cugete adânc şi să înţeleagă rostul cel mare al şcoalelor bisericeşti de toate gradele şi categoriile, în aceste vremuri de lupte vii pentru Neam şi pentru Lege. Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru lupta cea mare şi în Şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 30 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna August 1942

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, iar la ora 9½ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. *Duminecă în 2 August 1942* servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr., Prof. Aurel Nanu şi Prot. M. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: Prof. prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 *predică: Preot Nicolae Vonica.*
4. *Joi în 6 August 1942 la Schimbarea la faţă,* servesc: Prot. Mih. Neagu, dir. Dumitru Călugăr şi Ioan Munteanu; diaconii: Ioan Circov şi Alexandru Popa. Predică: *Prot. Mihail Neagu.* După

---

* FOIŞOARA *

Din trecutul cântărilor populare şi clasice creştine

Cele mai simple motive melodice au fost din toate timpurile un limbaj sau un mijloc elementar şi natural, pentru a se exprima oamenii întreolaltă. Prin cercetările făcute de către muzicieni, referitor la începutul progresului muzical de azi, s'a ajuns la convingerea că factorul determinant era credinţa religioasă a popoarelor, cari se năzuiau a se exprima prin sunete. Manifestările psihice prin sunete melodice la primele popoare a avut caracter pur religios. In decursul veacurilor, muzica a început a lua şi caracter lumesc; tot astfel şi dansurile cu progresul artistic de azi, îşi au trecutul din mişcările ritmice primitive ale ceremoniilor rituale religioase, acomodate mai târziu şi la religia practică a popoarelor de azi.

Motivele melodice ale popoarelor primitive şi antice, analizate, ne mai arată şi un argument despre legătura spirituală ce a existat din toate timpurile între Dumnezeu şi om. Intervalele melodice, cu totul aparte de cele cunoscute azi la popoarele mediteranice, şi notate după grai viu, ne arată felul, cum exprimau oameni primitivi sentimentul religios, dându-ne astfel şi unele directive pentru cercetări în studiul muzicologiei.

Spenzer atribue începutul muzicei cuvintelor lungite sonor a căror nuanţe reda diferite stări sufleteşti. Mai demult a existat părerea, că primii oameni s'au folosit numai de un singur ton, care în decursul timpului a făcut progrese la 2, 3, 4, sunete etc.. Cu ocasiunea întâlnirii europenilor cu triburile indieni pe noul continent american, se spune că a surprins pe europeni monotonia muzicii indienilor, a cărei muzicalitate avea un singur ton, ce creia senzaţii greu de suportat.

Muzica naţională a poporului chinez, atât în trecut cât şi azi, s'a orientat după cântecul paserilor „Tung şi Hoang", folosindu-se de cântecul şi sunetele lor în păstrarea caracterului tonal al muzicei lor. Triburile din Africa, şi astăzi au cea mai simplă formă muzicală, având un singur motiv ce se repetă des. Acest motiv, atât de simplu şi des repetat printre zgomotele ritmice, creiază impresii lugubre şi întunecoase.

Printre popoarele antice cari au apreciat arta sunetului ca materie psihologică, au fost popoarele mediteraniene, ele au susţinut că muzica are însuşirea de a despărţi sufletul omenesc de lumea materială în cea divină.

Platon, filosof şi estetician grec, a atribuit muzicei rolul de întâetate printre celelalte arte. Dânsul a susţinut că mişcarea muzicală este identică cu mişcarea sufletului. Scopul muzicei nu este numai distracţia, ci educarea şi oprirea pasiunilor. (Timaios) Muzica până la un anumit grad este expresia erosului, pod intre ideal şi lumea reală, iar ca principiu de educaţie, nu este o problemă particulară, ci generală.

Tonalitatea, mişcarea ritmică, timbrul vocal sau instrumental, au influinţă specifică asupra fiecărui individ. Muzica bună duce înainte un stat, muzica rea îl distruge.

Cântarea, după aspectul ei constructiv, e populară şi clasică sau cultă. Melodia clasică s'a desprins din cea populară, cu toatecă influinţe, din muzica cultă în cea populară şi invers, aflăm în toate timpurile. A construi un istoric al cântărilor populare e greu, deoarece tot ce avem şi ce ni-a mai rămas s'a notat puţin după grai viu. Cântările izvoâte din mediul poporului se află sub influinţa tradiţională, atât motivele ei caracteristice, cât şi intervalele cu specificul lor etnic, tot astfel şi mersul muzical ritmic apare ca o imagine a vieţii lui, în luptă pentru existenţă.

In muzica cultă sau clasică, autorul creiază ideia sau tema unei compoziţii, care este un specific caracteristic şi personal al autorului, Ideia, care este tema unei compoziţii clasice, poate fi luată şi din muzica populară, atunci valoarea artistului este numai forma ciclică creiată din diferite variante, ce radiază din aceeaş temă a lucrării. Teoria formelor, care este o ramură din ştiinţa muzicală analitică, analogă cu poetica, ne arată până şi cea mai mică părticică ce constitue punctul de plecare a unei gândiri muzicale: celula, motiv, frază, period,... cari tind a se desvolta după silabele, rândurile şi strofele dintr'o poezie.

Muzica clasică şi modernă de azi, fiind subjugată şcoalei teoretice internaţionale, la interpretarea ei se pretinde o educaţie muzicală superioară, până când cea populară, are simplitatea ei de creaţie naturală, cu o particularitate specifică naţională adaptabilă pentru fiecare individ în parte şi simţită la fel de întreaga comunitate a unui popor.

Muzica clasică de azi, nu este o creaţie evolutivă numai a popoarelor europene din apus, pentrucă această artă o întâlnim în plină ascenziune încă în vremea antică la Greci.

masă la ora 4, la Oastea Domnului, predică: *Pr. Ioan Muntean.*

5. *Duminecă în 9 August 1942* servesc: Prot. Mih. Neagu, Prof. Zosim Oancea şi Pr. dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: *Prof. Zosim Oancea.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 predică: *diaconul Simion Macarie.*
6. *Sâmbătă în 15 August 1942 la Adormirea Maicii Domnului,* servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr. Mih. Neagu şi pr. Nicolae Vonica; diaconii: Ioan Circov şi Nicolae Balca. Predică: Pr. *Nicolae Vonica.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului, predică: *Prot. Mihail Neagu.*
7. *Duminecă în 16 August 1942* servesc: prot. Mih. Neagu, preotul Dumitru Călugăr Iosif Ţint; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: *Prot. M Neagu.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului *predică Păr. Nicolae Vonica.*
8. *Duminecă în 23 August 1942* servesc: prot. Mih. Neagu, prof. Zosim Oancea şi Iosif Ţint; diaconii: Ioan Circov şi Alex. Popa. *Predică: Pr. Iosif Ţint.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*
9. *Sâmbătă în 29 August 1942 la Tăierea cap. Sf. Ioan Botezătorul,* servesc: Prot. Ieronim Grovu, Mih. Neagu şi Ioan Muntean; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: *Prot. Mih. Neagu.* După masă la ora 4, predică la Oastea Domnului *Prot. Mih. Neagu.*
10. *Duminecă 30 August 1942* servesc: Prot. stavr. Emilian Cioran, Mih. Neagu şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Alexandru Popa. *Predică: Prot. stavr. Emilian Cioran.* După masă la ora 4, predică la Oastea Domnului, *diaconul Simion Macarie.*

CĂRŢI ŞI REVISTE

Istoricul Asociaţiei Pensionarilor Civili *din judeţul Sibiu.* pe zece ani dela înfiinţare, 1931—1941, de *Dr. Vasile Bologa,* 1942 Tip. „Cartea Românească din Cluj", Sibiu, Broşură de 35 pg.

Nr. 7817—1942.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că preotul Ioan Câmpeanu dela parohia Stanija de sus, în baza §-lui 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul statutar de Lei 20.000.— după soţia sa Sofia, decedată la 17 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştiri din alte eparhii. In eparhia Cetăţii Alba-Ismail, P. S. Sa episcopul *Policarp* a vizitat în primăvara acestui an 32 de parohii şi sate în judeţele Ismail şi Cahul, unde a împărtăşit binecuvântări arhiereşti s'a interesat de necazurile credincioşilor, povăţuindu-şi pe toţi să fie buni creştini şi buni români.

— Prin lucrarea preoţilor din numita Eparhie, ajutaţi de intelectualii satelor s'au înregistrat, dela 1 Oct. 1941 până la 1 Iulie 1942, reveniri în massă la ortodoxie: *3392 de sectari,* din judeţele Ismail, Chilia, Cahul şi Cetatea Albă au revenit la strămoşeasca biserică.

— »*Cuvântul Adevărului*« se numeşte organul de publicitate, editat de Secţia culturală a Consiliului eparhial din Ismail, sub patronajul P. S. Sale episcopului Policarp.

Viaţă religioasă în Transnistria. Ziarul bulgar *Slovo* din Sofia se ocupă într'un articol, de acţiunea religioasă a misionarilor români între Nistru şi Bug, subliniind lucrarea misionară condusă de Sfânta Patriarhie a României şi de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, care cu grupurile sale misionare străbătuse aceste ţinuturi în 1941. „Restabilirea credinţei creştine în Rusia, spune Slovo, este una din cele mai însemnate fapte din vremea noastră. Românii au arătat tuturor cum trebue să se lucreze în această direcţie, şi prin aceasta, şi-au înscris numele cu litere de aur în paginile credinţei".

Corurile religioase în Transnistria, scrie „Cuvântul Adevărului" din Ismail, cântă, în fiecare Duminecă şi sărbătoare, ca o rară frumuseţă şi se găsesc aproape în fiecare sat; de altfel, acolo la slujbe, o mare parte de cântări se cântă de toţi credincioşii.

Moartea unei vrednice preotese. In ziua de 11 Iulie a. c., a trecut la cele veşnice, în etate de 87 de ani, văduva preoteasă *Maria G. Ludu născ. Frateş.* din parohia Prejmer, prot. Braşov, văduva fostului paroh Gh. Ludu şi mama păr. Ioan Ludu, ajutor de protopop al Braşovului şi adm. ppesc pentru protop. Sf. Gheorghe şi Oituz. Regretata defunctă, întemeietoarea unei vechi şi harnice Reuniuni de femei, a cărei preşedintă era timp de 33 de ani, a fost înmormântată în 13 l. c. în cavoul familiar, slujba fiind săvârşită de P. C. Sa păr. D. Stăniloae, rectorul Acad. teol. din Sibiu, asistat de preoţii Iordan Curcubătă, Dumitru Greceanu şi Nicolae Frateş, — fiind jelită atât de îndurerata familie, cât şi de întreaga parohie pentru bunătatea şi vrednicia ei. Veşnică să-i fie pomenirea! — Pr. N. F.

Premiile „Astrei". Asociaţiunea *Astra* publică un concurs pentru alegerea celor mai bune lucrări dramatice originale. *Premiul I,* de 30.000 lei, se va acorda celei mai bune piese cu subiect din viaţa satului românesc sau din trecutul Ardealului; *Premiul II,* de 15.000 lei, îl va primi cea mai bună piesă modernă (cu orice subiect). Manuscrisele vor fi înaintate până la 1 Noemvrie a. c. pe adresa: Astra, Sibiu, (pentru Concursul de teatru). Ele vor fi însoţite de un motto, scris atât în fruntea lucrării, cât şi pe plicul în care va fi închis numele autorului. Lucrările premiate rămân timp de doi ani proprietatea Astrei, care dispune de prezentarea sau editarea lor.

Se aduce la cunoştinţa tuturor subscriitorilor la Imprumutul Reîntregirii 1941, că toate titlurile au sosit şi se pot ridica de fiecare subscriitor dela ghişeele unde a făcut subscrierea. Pentru subscrierile făcute la ghişeul administraţiei financiare Sibiu, titlurile se pot ridica zilnic între orele 8—11 a. m. şi 5 - 7 p. m. la camera 3 parter. D-nii subscriitori sunt rugaţi a se prezenta în termen de 10 zile, în caz contrar titlurile se vor consemna la Casa de depuneri şi consemnaţiuni pentru care urmează a se face formalităţile de ridicare.

Producţie de cărţi. In anul de războiu 1941 s'au tipărit în Germania 341.000.000 volume, din care aproape două treimi sânt cărţi noui.

Plantarea străzilor cu pomi fructiferi. Se ştie că podoaba străzilor bine întreţinute este fâşia de arbori de pe margine, care înzestrează şoseaua nu numai cu umbră, ci adesea dau roade destul de bogate. In Germania mai toate străzile, până la drumuri de ţară, nepietruite, sânt înrămate de arbori fructiferi. In teritoriile ocupate, mai cu seamă în răsărit, şoselele au fost întregite cu arbori fructiferi, îngrijiţi şi protejaţi contra distrugerilor cauzate de oameni sau animale, boli etc.

Nr. 693—1942 (57) 1—3

Concurs

In conformitate cu ordinul Preavenerabilului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6396 din 27 Mai 1942, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante, de *cl. II-a,* **Fundata,** protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 19,123 jug. pădure în „Preduş".
3. Venitele stolare aprobate cu ord. Nr. 4544—1929.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Preavenerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor de reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zărneşti, la 1 Iunie 1942.

Protopop **Vasile Stoicanea**

Nr. 230—1942 (55) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Retişul,** protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile, socotite dela cea dintâi apariţie a acestor rânduri în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe economice şi grădină de legume în mărime de 100 stj. patraţi.
3. Sesiunea parohială în mărime de circa 15 jugăre, veche şi nouă, şi folosinţa cimitirului de 1 jug. 387 stj. patraţi.
4. Dela fiecare familie câte 10 litri porumb, dela văduve jumătate.
5. Stola uzitată în parohie.

Concurenţii îndreptăţiţi îşi vor înainta petiţiile provăzute cu documentele cerute de regulamentul parohial împreună cu încuviinţarea de candidare, oficiului protopopesc ortodox român din Sighişoara, şi cu încuviinţarea prealabilă a acestuia se vor prezenta şi în parohie în vr'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji în biserică, a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Retişul.

Sighişoara, la 16 Iunie 1942.

Emilian Stoica
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 178—1942 (54) 3—

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante clasa a III-a **Fizeş,** cu filiala Barbu protopopiatul Băiţa, se publică concurs termen de 30 zile dela prima publicare Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post su

1. Salarul dela Stat,
2. Câte un dublu decalitru cucu sfărâmat dela fiecare familie, atât din t teră, cât şi din filia Barbura, sau con valoarea în bani.
3. Folosinţa cimitirelor din mater filie.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate d mentele prevăzute de lege şi cu încu ţarea I. P. S. S. Arhiepiscopului, se înainta în termin Oficiului protopo ort. rom. Băiţa, iar candidaţii se vor zenta, cu prealabila încuviinţare a sub natului, într'o Duminecă sau sărbătoa biserică, pentru a sluji, cânta şi pr făcând cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băi înţelegere cu consiliile parohiale respe

Băiţa, la 16 Iunie 1942.

Dumitru Se
protopop

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teolog

Organ pentru ştiinţa şi viaţ ricească. Apare lunar, sub naşul I. P. Sf. Mitropolit NI al Ardealului. Redacţia şi nistraţia: **Sibiu,** Academ logică „Andreiană". Re Prof. Dr. **Grigorie T.** Abonament anual, Lei 400.

Cântecele de muncă la Greci, apoi ansamblul muzical al diferitelor festivităţi unde predomina acompaniamentul de chitară, şi de fluer **mişcarea** ritmică a versurilor, încă ne mai arată superioritatea compoziţiilor muzicale ce erau stilizate într'o continuă inovaţie, pentru a fi cât mai perfecţionate. Grecii antici, interesându-se mai mult de tehnica compoziţiilor cu privire la descoperirile teoretice, au pus bazele progresului muzical de azi. Deoarece această artă la Greci, s'a ridicat peste hotarele gândirii filosofice, fiind emanată din sentimente nobile superioare, iau descris un lung istoric, atribuindu-i începutul în viaţa zeilor. Muzica europeană clasică de azi îşi are începutul în glasurile bisericeşti creştine bizantine, altoite în biserica catolică de Sfântul Ambrosie, împreună cu stilul antifon şi responsorial prin secolul al 4-lea.

La anul 590—604, Sfântul Grigorie sistemizând practic cântarea bizantină unisonă în stil popular, a devenit astfel muzicalitatea oficială a bisericii catolice. Această mişcare muzicală, familiarizată la popoarele catolice, a început a fi prelucrată de muzicieni în coral armonic prin secol. al 6-lea, sub influinţa instrumentului muzical Orga, introdus în biserică cu scopul de a ajuta instrucţia şi a sprijini cântarea, însă nicidecum a înlocui vocea omenească prin rolul său conducător. Cântarea Grigoreană simplificându-se [cantus planus] pentru a fi întrebuinţată ca melodie dată (cantus firmus) în armonie şi contrapunct, vechea cântare bizantină cultivată de clasici a luat directivă înspre muzica lumească, până la apariţia compozitorului Palestrina.

Acest maestru epocal al coralului armonic, a limpezit o muzică a bisericii, din amestecul aglomerat al diferitelor compoziţii, dând naştere unui curent religios clasic, întronând astfel şi un stil reprezentativ al bisericii catolice.

Această evoluţie ce a înstrăinat cursul muzical creştin împreună cu stilul popular bizantin existent, al glasurilor, datorită instrumentelor muzicale introdu-se în biserică, continu să influinţeze în detrimentul cântărilor autentice creştine.

Vechea melodie creştină din apus, surprinsă de avântul semnelor tehnice perfecţionate din cele bizantine, a început a fi tot mai neglijată, iar mulţimea modulaţiilor şi a diferitelor variante, înlocuind vechea formă populară practicată de Sfinţii Ambrosie şi Grigorie, datorită acestui clasicism şi modernizm liber, continuă a se contopi cu melodia laică. Cântarea bisericească unisonă, cu vechea ei formă populară, îşi păstrează variantele necesare în cele 8 glasuri, ce satisfac îndeajuns simţul auditiv pentru a-l feri de monotonie. Cântările celor 8 glasuri, ale căror idei muzicale inepuizabile, păstrează o continuitate cu vechile cântări creştine, au fraze melodice explicate şi uşor de aplicat pe diferite texte, cântându-se cu uşurinţă de cel mai modest cântăreţ până la cel mai avansat artist.

Incercări de laicizare a cântărilor bisericeşti le vedem şi în răsărit pe timpul lui Arie, care căuta să-şi atragă aderenţi la învăţăturile lui eretice cu ajutorul cântărilor rimate şi atractive, având melodii din mediul popular muzical profan. Acestor încercări s'a opus cu rezistenţă ritmul vorbirii sau prozodia, care este un specific caracteristic al creştinismului în ramura muzicală. Mult timp s'a păstrat ca amintire în Liturghia Mozarab cântări profane, ariene, ce s'au practicat în Spania încă înainte de invazia arabilor. In toate lucrările clasice de artă muzicală, autorul caută melodia ca un dar divin, pentru a o prelucra fie contrapunctic, armonic, sau orchestral acest clasicizm ce se câştigă prin şcoală nu are egalitate cu melodia care este inspiraţia autorului, a cărei valoare este cu atât mai mare, cu cât este căutată mai adânc în sufletul său.

Biserica ortodoxă în toate timpurile s'a năzuit să păstreze melodia autentică creştină, întrebuinţând în acest scop cântarea populară unisonă, a cărei construcţie creştină este inspiraţia primilor creştini, însuflată de sfinţii apostoli.

Diacon Octavian Lipovan
prof. Arad

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidi

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 2 August 1942 — Nr. 31

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropo

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

IX

Adevărul creștinismului (1)

Am ridicat, credem, mai presus de orice îndoială adevărul unui minim fond comun al tuturor religiilor, prin urmare și al creștinismului. Intrebarea care se ivește acum, se referă la adevărul a ceece au în plus diferitele religii, inclusiv creștinismul.

Dacă privim mai de aproape la ceeace au în plus toate religiile necreștine pe de o parte și la ceeace are în plus creștinismul pe de alta, observăm o deosebire radicală. Tot ce au în plus religiile necreștine e sau orgie de mituri, sau o înviorare într'o formă sau alta a aceluiaș fond minim care constitue convingerea religioasă universală. Nici miturile greco-romane de pildă, nici „revelațiile" divinității prin persoana istorică a lui Budha, Laotse sau Mohamed, nu afirmă o sporire radicală a Revelației divine. Miturile sunt tălmăcirile omenești ale aceluiaș fapt religios fundamental, iar „revelațiile" prin diverse persoane istorice sunt o înviorare a conștiinței aceleiaș revelații generale, sau o precizare într'un fel sau altul a voii divine manifestată prin aceeaș revelație. Nici miturile, nici „revelațiile" prin persoane istorice nu afirmă esențial o venire mai aproape a divinității, o etapă radical nouă în comuniunea dintre divinitate și om, de care vorbește orice religie. Conștiința umană nu afirmă un adevăr în plus în nici una din religiile necreștine. Despre mit ea își dă seama că e o plăsmuire umană, fiind răsărit din străduința de-a prinde într'o imagine faptul fundamental al divinității și al revelației ei. Conștiința umană nu plasează într'un moment istoric precis apariția divinității printr'un erou mitic sau prin altă înjghebare. Deobiceiu mitul e o ipostasiere prin fantezie a unei puteri divine manifestate prin natură cu regularitate constantă, deci o exprimare poetică și ipostasiată a conștiinței despre revelația generală.

Nu numai că miturile nu aduc ceva nou peste faptul revelației generale, ci chiar îl aburesc. Mitul fiind contribuția subiectivității omenești la faptul revelației generale, sau forma în care se silește să redea conștiința revelației, de obiceiu poartă toate amprentele nivelului spiritual al colectivității respective. Despre mituri, ca moduri de sesizare și de tălmăcire a faptului fundamental al revelației, s'ar putea concede că sunt produsul unor stiluri omenești de gândire și de intuiție. Ele de fapt sunt mai mult văluri așternute peste revelație, decât clarificări ale ei.

Miturile sunt produsul conștiinței despre distanța între om și divinitate. Când omul nu mai simte atât de viu prezența și inițiativa divinității întru a se revela, fantezia își exaltă nestingherit aviditatea ei „creatoare". Să observăm că miturile se înmulțesc în fazele de decădere ale religiilor, sau că numărul lor e mai mic acolo unde domină conștiința revelării divinității printr'o persoană istorică. La Mohamedani, la Chinezi, la Budiști miturile sunt extrem de puține în raport cu religia hindusă sau greco-romană, iar la acestea s'au înmulțit pe măsura slăbirii conștiinței despre revelarea divinității prin inițiativă proprie. Din orgia miturilor câte o religie e scăpată printr'o nouă „revelație" a divinității prin intermediul unei persoane istorice.

Putem distinge așadar la religiile necreștine două trepte: 1) Religii în cari conștiința revelației divinității și deci a voii ei este foarte slăbită și tulbure. In ele se produc miturile cu nemiluita; 2) Religii în cari conștiința revelației divinității — și aceasta înseamnă revelație prin persoane istorice — e mai intensă și deci și ideile despre divinitate sunt mai clare. In acestea miturile nu prea înfloresc.

Conștiința mai intensă a revelației divinității înseamnă însă mărturia mai clară, mai puternică, mai adâncă despre prezența divinității, despre strâmtorarea ce o impune subiectivității. In aceste cazuri eul se sfiește să construiască dela sine tălmăciri ale realității ultime, odată ce această realitate s'a vădit ea însași așa cum e.

Creativitatea mitică și conștiința intensă a apropierii divinității sunt două stări aproape contradictorii. In cea dintâi grăește netămătoare, simțindu-se la largul ei, subiectivitatea; în a doua e ascultată cu sfială realitatea obiectivă însași. Creativitatea mitică slăbește răspunderea și participarea totalitară; ea e într'o mare măsură un joc. Conștiința prezenței divine are trăsăturile cu totul opuse. Dacă privim bine lucrurile, observăm faptul curios că miturile sunt sau produsul unei omeniri degenerate, sau titlul de mândrie al unei intelectualități în care a slăbit conștiința despre contactul cu realitatea ultimă. Triburile degenerate, sau poezia și filosofia greco-romană din epoca de decadență, rivalizează în bogăția de mituri. In general poporul care păstrează credința e mai conservativ, nu e cuprins atât de ușor de frenezia creatoare de mituri, căci această frenezie e însoțită la intelectual de conștiința relativității oricărei credințe și imagini despre zei. Peste tot unde sporește mitomania, e semnul unei slăbiri a conștiinței despre prezența îngustătoare și autorevelatoare a realității ultime. Mitul e mai mult sau mai puțin golul acoperit cu imaginația iresponsabilă a subiectivității umane, fie din nevoie ca la primitivi, fie din orgoliu ca la cei ce vreau să fie numai decât înțelepți. El e opusul realității. (Desigur că o asemenea prezentare a opoziției între mit și realitate e puțin cam îngroșată, dar în esență e justă). Mitul e basm, cum au tălmăcit vechii traducători ai Sf. Scripturi, acest cuvânt grecesc folosit de Sf. Apostol Pavel în epistolele pastorale.

In capitolul precedent arătam că participarea totală a omului la ordinea propovăduită de religie se explică din faptul că omul religios face experiența adevăratei sale transcendențe, care îl transpune în vibrația răspunderii și în situația să-și dea seama despre ceeace este el propriu. Iar transcendența înseamnă realitatea care-l limitează, îl face să-și vadă granițele. Din cele spuse e vădit că mitomania provine dintr'o estompare a conștiinței transcendenței și deci a limitelor proprii. Mitul nu e o trăire vibrantă și responsabilă în fața realității divine. Mitul e o slăbire a religiosității.

Poate dl Blaga ar spune: ce importă faptul că unde e puternică conștiința revelației, e mai intensă conștiința prezenței și a inițiativii realității ultime? Și acolo omul este tot așa de mult robul iluziei, ca și acolo unde se îndeletnicește cu crearea de mituri.

Dar o cugetare scrupuloasă nu poate trece peste diferențele cu care i se prezintă conștiința umană, nivelându-le în favorul uneia sau alteia din ele. Dacă într'un caz ființa umană se manifestă, neoprită de conștiința sfielnică a realității divine îngustătoare, în crearea de mituri cu privire la acea realitate, iar în alt caz se mărturisește oprită dela asemenea libertinaj de experința intensă a prezenței realității divine, trebue să fie o cauză mai adâncă decât bunul plac, sau decât stilul de pildă. Greco-romanii sau Germanii au trecut dela frenezia creatoare de mituri la sobrietatea credinței creștine; deci cauza nu a putut fi stilul etnic.

Noi am văzut, în urma analizelor din capitolul precedent, că mărturia conștiinței trebue primită așa cum se prezintă. Când această conștiință mărturisește o atingere intensă cu realitatea, această mărturisire vine dintr'o reală presiune a realității asupra ei. Altă dovadă despre realitatea transsubiectivă nu avem decât în mărturia conștiinței. Conștiința transcendenței sale adevărate, care îl îngustează în tendințele sale de egoism și de somnolență individualistă, nu o poate produce omul din sine, ci numai printr'o reală experiență a aceleia.

Conștiința miturgică mărturisește despre latitudinea ei creatoare de mituri, despre nestingherirea ei de către realitatea divină, deci despre distanța dintre ea și acea realitate. Conștiința adânc religioasă mărturisește înflorată despre experiența realității ultime. Le vom da dreptate amânduora, pentrucă așa este onest și numai așa se poate. Cea dintâi va avea satisfacția creativității în gol și nemulțumirea continuă cu ea. A doua va avea satisfacția realității, care i se prezintă mai mare decât orice și-ar putea închipui.

Dar să trecem acum la creștinism. Cum am văzut, el se distinge radical nu numai de religiile miturgice, ci și de cele dominate de conștiința unei revelații speciale printr'o persoană istorică.

Prin plusul pe care îl afirmă el, atestă despre o sporire esențială a Revelației divine. Câtă vreme celelalte religii, cari se prevalează de o revelație specială, nu o înțeleg esențial ca o venire mai aproape a lui Dumnezeu către om, creștinismul se prezintă ca o întregire reală și maximă posibilă a Revelațiunii. In creștinism Dumnezeu nu-și descopere numai o seamă de porunci nouă, ci El însuși devine om ca oamenii, un Tu al fiecăruia dintre noi, intrând astfel în comuniunea perfectă și directă cu noi, pe câtă vreme în toate celelalte religii cu „revelație" specială, El rămâne tot la spatele unui om, care vorbește în numele lui Dumnezeu. In celelalte religii cu „revelație" Dumnezeu nu devine ins între inșii omenești, ci rămâne mai presus de relațiile directe dintre aceștia, angajând doar pe unul dintre ei să vorbească în numele Lui. Oamenii nu întâlnesc pe Dumnezeu însuși ca un Tu din mijlocul lor, ci tot numai pe un om trimis de El.

Pentru oricine privește cu seriozitate acest fapt creștinismul se prezintă ca o religie cu totul deosebită și putem spune ca stând singură pe a treia treaptă superioară în ce privește conștiința apropierii realității divine, deci ca singura religie dominată de conștiința unei sporiri — până la ultima măsură — a Revelației divine.

In fond religiile mitice înfățișează spălăcit și tulburat fondul esențial al religiei. Ele sunt forme întunecate, decăzute ale religiei. Popoarele acelor religii simt că religia ar avea să le dea ceva, dar nu e în stare să le dea în mod deplin. „Părintele cel mare" s'a supărat pe oameni și s'a depărtat.

Religiile „revelațiilor" istorice nu înfăptuesc nici ele deplinătatea ideii religiei, nu se înfățișează ca realizări satisfăcătoare a raportului dintre divinitate și om, țintă spre care tinde atât divinitatea, odată ce e lucru sigur că ea e interesată de destinul omenesc și se revelează în deobște omului, cât și omul, dată fiind setea omenească universală după legătura cu divinitatea și după salvarea sa prin ea.

Odată ce am demonstrat în capitolul precedent adevărul religiei în general, adecă faptul că Dumnezeu se revelează cu adevărat omului și are o preocupare de acesta, adevărul creștinismului, ca realizare deplină a acestei tendințe divine, rezultă cu necesitate. Sau convingerea omenirii despre revelarea divinității e o iluzie universală (ceeace este imposibil, chiar logic imposibil, căci atunci tot ce cunoaștem pe baza mărturiei conștiinței e o iluzie și nu mai e altă alegere de cât scepticismul absolut și absurd), sau nu e o iluzie și atunci divinitatea trebuie să realizeze odată deplin voința ei de revelare, de manifestare integrală a grijii sale de om.

Religia în general nu se poate baza pe o iluzie, chiar dacă e considerată numai ca ceeace o prezintă dl Blaga, ca o expresie a necesității de autotalizare și autodepășire a ființii umane. Această autototalizare și autodepășire ce se realizează, după dl Blaga, numai prin religie, nu s'ar putea

„Românizarea“ numirilor parohiilor

Iubite frate,

Am înaintea ochilor mei, pe masa mea de lucru, plicul oficial al scrisorii pe care mi-ai trimis-o. De data aceasta, contrar obiceiului tău, ţi-ai aşternut gândurile pe hârtie oficială şi în felul acesta mi-ai dat prilej să văd »antetul« cu numirea aceea atât de străină a parohiei tale.

Numele acestei parohii n'are nimic, dar absolut nimic, comun cu trecutul nostru ortodox, nici cu trecutul nostru naţional şi nici cu sufletul nostru românesc. Numirea aceasta, care este în primul rând o sfidare a simţirii şi a demnităţii noastre creştineşti şi româneşti, a fost impusă odinioară de străini, cu scopuri şi tendinţe bine studiate pentru ei. Ai noştri, neavând încotro, au fost nevoiţi să o accepte atunci, şi în felul acesta ea s'a înrădăcinat în viaţa obişnuită a parohienilor. La fel s'a întâmplat şi în alte parohii.

Ceeace este însă ruşinos pentru noi, şi chiar foarte dureros pentru cel ce stăruie cu gând şi zăbavă asupra lucrurilor, este faptul că atunci când s'au rupt lanţurile robiei noastre seculare, nu s'a gândit nimeni să arunce, odată cu jugul asupririi, şi toate aceste pene străine, aceste împestriţări supărătoare, puse deopotrivă pe sufletul şi pe trupul neamului nostru, ca o sfidătoare batjocură. Şi ceeace este şi mai condamnabil, atât pentru tine ca preot, cât şi pentru credincioşii tăi, atât pentru imediatele tale autorităţi cât şi pentru particulari, că nici după un sfert de veac de stăpânire românească şi nici, mai ales, după cele ce am pătimit în anul 1940, nu s'a trezit nici o conştiinţă, nu s'a revoltat şi n'a protestat nimeni contra acestor umiliri naţionale.

Se vede şi din aceste lucruri cât a fost de nefastă influenţa liberalismului asupra neamului nostru. Doctrinele, isvorâte din liberalism, întitulate umanitariste, pacifiste, universale, internaţionale etc. ne-au tâmpit sensibilitatea naţională şi chiar pe cea ortodoxă şi ne-au făcut să nu mai simţim şi să nu mai distingem ceeace este al nostru de ceeace este străin.

Acum când văd »antetul« scrisorii tale, îmi vin în minte, fără să vreau, toate numirile străine ale tuturor parohiilor noastre din oraşe şi chiar din atâtea sate, numiri care se menţin încă, şi drept să-ţi spun, în faţa acestui atât de mare indiferentism ortodox şi românesc, nu pot să-mi stăpânesc revolta şi durerea.

Unele din parohiile noastre — ca să nu mai vorbim de sate, de străzi şi de alte localităţi — poartă, spre ruşinea noastră, numele unor împăraţi străini, care ne-au robit şi batjocorit decenii şi veacuri dearândul. Altele, prin numirile lor, ne reamintesc oameni, împrejurări istorice şi realizări tot atât de străine şi de vrăjmaşe sufletului şi intereselor noastre româneşti ca şi cele ale împăraţilor tirani...

Când văd şi mă gândesc la aceste lucruri, nu pot să nu mă întreb: Oare în parohia ta, unde Românii ortodocşi trăesc de atâtea veacuri, nu s'a realizat nimica important şi preţios sufletului nostru? Nu s'a născut oare, sau n'a trăit în cursul veacurilor în parohia ta nici un om de valoare pentru credinţa ortodoxă, sau pentru cultura noastră românească? N'a iniţiat nimeni nici un fel de luptă religioasă sau naţională şi nu s'a trăit nici un moment de însemnătate istorică? N'au dat oare domnitori viteji lupte biruitoare pe locurile din preajma parohiei tale, pentru drepturile neamului nostru? N'au poposit în cetatea aceea domniţe şi domnitori cuvioşi, porniţi pe drumurile pribegiei din pricina păgânilor, care au fost totdeauna vrăjmaşi neamului nostru? Eu cred că este cu neputinţă să nu fi fost nimic, nimic din cele amintite. Şi atunci nu se cuvine oare să eternizăm numele unui Român de valoare, sau actul istoric, care constitue o mândrie veşnică pentru sufletul nostru, dând o asemenea numire parohiei respective? Este cu neputinţă să nu se găsească o numire, care să fie o mândrie pentru sufletul nostru ortodox şi românesc. Inlocuind numirile străine cu numiri româneşti, facem lumii întregi dovada că avem sensibilitate şi conştiinţă ortodoxă şi românească.

Te învit deci, iubite frate, să cugeţi la ceeace ţi-am scris şi să procedezi fără întârziere la realizarea lucrărilor necesare.

In cazul că nu vei găsi în întreg trecutul nostru din acea localitate nimic, nimic vrednic şi potrivit pentru a se da ca numire parohiei tale, atunci vei da parohiei numirea hramului bisericii. In nici un caz însă să nu mai tolerezi batjocura străinismelor de până acuma.

Intruneşte în şedinţă consiliul parohial, lămureşte pe consilieri şi aduceţi o hotărâre oficială, cu privire la schimbarea numirii parohiei! Intr'o Duminecă, după săvârşirea sfintei liturghii, vei arăta în biserică tuturor credincioşilor motivele care te obligă să procedezi la schimbarea numirii parohiei tale. Cere apoi autorităţilor superioare bisericeşti să aprobe schimbarea hotărâtă. După ce vei avea şi această aprobare, vei proceda la schim-

---

urmări fără credinţa în realitatea şi în revelaţia divinităţii. Iar dacă această autototalizare şi autodepăşire e o necesitate a fiinţii umane, constatăm că această necesitate nu se poate realiza fără certitudinea despre existenţa şi revelaţia divinităţii. E o necesitate care nu s'ar putea satisface prin conştiinţa că revelarea divinităţii e o iluzie. Arta, metafizica şi ştiinţa, n'au lipsă de această certitudine. Dar ele nici nu exprimă cea mai principală necesitate a fiinţei umane, aceea de autototalizare şi autodepăşire. Prin urmare e locul să ne întrebăm: e posibil ca cea mai capitală necesitate a fiinţii umane, aceea fără de a cărei realizare omul nu s'ar mai putea totaliza şi depăşi, ci ar decădea şi s'ar destrăma, să fie avizată la o iluzie, la o autoînşelăciune? Această realitate profundă a fiinţii umane e posibil să nu fie reflexul unei realităţi obiective nemincinoase?

Dar dacă omul se autototalizează numai prin conştiinţa prezenţii şi a revelării divinităţii, creştinismul, ca religia care înfăţişează apropierea şi revelaţia lui Dumnezeu în gradul cel mai lămurit şi mai deplin, se arată ca răspunzând în modul cel mai perfect necesităţii de autototalizare şi autodepăşire a omului.

Dl Blaga, punând religiile pe acelaş plan în ce priveşte valoarea lor, a greşit chiar din punctul Dsale de vedere. Unde conştiinţa revelaţiei e slăbită şi întunecată, religia însaşi fiind slăbită, autototalizarea nu se mai poate realiza satisfăcător. Unde sporesc miturile din conştiinţa distanţării divinităţii sau din relaxarea credinţii, ca la unii filosofi de pildă, autototalizarea nu se mai înfăptueşte. (In contrazicere cu recunoaşterea faptului că numai prin religie se autototalizează şi autodepăşeşte omul, deci prin credinţa în revelaţie, sistemul dlui Blaga e dominat de ideea că rolul covârşitor îl are în destinul omului cunoaşterea şi nu etica. Prin cunoaştere se împlineşte destinul omului. Sistemul Dsale e chiar opus eticei, precum vom arăta poate amănunţit. Dar atunci filosofia este cea prin care se autototalizează şi se autodepăşeşte omul. Desigur că dl Blaga se gândeşte mai mult la religiile creatoare de mituri, acordându-le acestora locul prim pe scara religiilor. A se vedea preferinţa Dsale pentru hinduism şi ciuda pe creştinism că nu e favorabil orgiei de mituri. Insă noi am văzut că înmulţirea miturilor e un semn de slăbire a religiei, a conştiinţei revelaţiei divine).

Atât Dumnezeu cât şi omul tind spre o apropiere maximă, spre o comuniune integrală, deci spre o autorevelare deplină a lui Dumnezeu.

Fiinţa umană vine la starea de totalizare şi de conştiinţă a ceeace este, la tonalitatea gravă şi majoră a trăirii responsabile, numai când îşi dă seama de graniţa, adică de transcendenţa sa adevărată, ne spune filosofia existenţială. Din anumite desvoltări anterioare am văzut că transcendenţa adevărată nu şi-o simte omul decât în experienţa divinităţii cu capacitate revendicatoare, deci numai într'o divinitate care i se revelează şi prin aceasta îi îngustează tendinţele de infinită dar iluzorie extensiune hegemonică, făcându-l să o simtă apropiată şi poruncitoare, iar pe sine subordonat şi revendicat. Am văzut prin urmare că numai o divinitate care, pe lângă revelaţie, indică experienţii umane un caracter personal, are această putere de revendicare, de îngustare asupra omului.

Atât revelarea deplină a divinităţii cât şi manifestarea caracterului personal al ei se realizează deodată în creştinism, prin păşirea lui Dumnezeu ca om între oameni. De altfel persoana este realitatea obiectivă care ni se impune mai copleşitor ca atare. Diferitele lucruri le poate declara o filosofie subiectivistă mai uşor ca produse ale spontaneităţii conştiinţii, dar persoana altuia ni se impune mai mult decât orice ca ceva ce nu stă în puterea noastră, cu o „asprime a realului“. Caracterul de persoană dă un spor de revelare unei realităţi obiective.

Câtă vreme divinitatea rămânea în abisul ei inimaginabil, lipsa unei experienţe a prezenţii ei mai copleşitoare, prin revelarea deplină şi în formă personală, lăsa omului latitudinea unei desfăşurări a egoismului şi a orgoliului său creator de mituri. Omul putea luneca uşor de sub puterea lui Dumnezeu care îl cheamă la răspundere, croindu-şi închipuiri cari îi conveneau lui despre voia lui Dumnezeu. Dumnezeu îşi actualizează puterea asupra omului şi-l face să-şi simtă graniţa şi să se autototalizeze într'o viaţă de răspundere numai venind aproape de el. Dar şi iubirea şi ajutorul Său se manifestă întregi numai cu acest preţ.

Dumnezeu a devenit o persoană istorică, şi de atunci realitatea Lui e experiată cu o intensitate ce depăşeşte orice altă certitudine. Cum s'ar explica certitudinea apostolilor că Dumnezeu e cu ei, dacă nu prin o experienţă a realităţii divine în imediata lor apropiere? Cum s'ar explica Evangheliile, cari în scrisul lor onest, neprefăcut, simplu, zugrăvesc persoana cu adevărat dumnezeească — şi în acelaş timp şi omenească — a lui Iisus, dacă nu prin contactul apostolilor cu o realitate aşa cum o descriu, adică dumnezeească? Cum s'ar explica moartea tuturor apostolilor şi a milioanelor de martiri, ca şi certitudinea miliardelor de oameni de atunci încoace, decât printr'o venire a lui Dumnezeu prin Iisus Hristos în sfera de experienţă tainică a fiecăruia?

Cât n'am mai putea înmulţi asemenea întrebări, cari nu e permis să fie bagatelizate cu o ridicare din umeri! Analizele noastre din capitolul despre adevărul religiei ne-au arătat că certitudinea aceasta a conştiinţei nu se explică decât din experienţa realităţii corăspunzătoare.

Ceteam de curând într'un ziar observaţia, că pe când armata engleză îşi botează vapoarele şi escadrilele sale aviatice cu nume mitologice, armata germană şi le botează cu numele eroilor căzuţi, iar acest fapt dă o forţă deosebită ostaşilor. Prin faptul că acei eroi au trăit în istorie în mod precis, pe de o parte eroismul lor se arată ca real şi deci ca posibil de imitat, iar pe de alta ei exercită şi un fel de poruncă de revendicare asupra sufletelor ostaşilor. Aceştia se simt îndemnaţi, obligaţi la fapte eroice, strâmtoraţi în tendinţele egoiste. Numele mitologic nu obligă la nimic. Omul îşi dă seama ca eroismul lui Achile e o simplă plăsmuire poetică, deci prin faptul că e închipuit mitic se arată mai mult imposibilitatea lui. Omul nu are în mit o poruncă, un mijloc de autodepăşire a egoismului şi de autototalizare a puterilor sale, ci un pretext de visare poetică iresponsabilă.

Această simplă indicaţie arată că a pune pe Iisus Hristos în rând cu Marduk, care nici măcar n'a fost închipuit ca om, şi a adăuga că aceste două religii au aceeaş valoare cum a făcut dl Blaga, — este o imensă eroare.

Dar puterea de revendicare a lui Iisus Hristos e uriaşă, e totalitară nu numai prin faptul că El a murit bărbăteşte din iubire pentru noi şi ne dă o pildă de puritate morală, ci şi prin faptul că e Dumnezeu şi ca atare obligă orice conştiinţă în mod absolut. Iar pe de altă parte, prin faptul că Iisus Hristos n'a sfârşit de-a exista încheindu-şi viaţa pământească, ci înviat şi aşezat de-a dreapta Tatălui, la cârma lumii, ne revendică de acolo ca un Dumnezeu ce ne va judeca după faptele noastre.

Prin faptul că a trăit în istorie şi a fost Dumnezeu, ştim desigur că există şi acum, şi ştim care este voia Lui.

Când realitatea divină e aşa de aproape şi aşa de poruncitoare, când o ştim cum e şi ce vrea (importă cum e, ca premisă pentru conduita noastră, căci prin aceasta ne dobândim mântuirea, nu cum e, pentru a satisface curiozităţile cognitive), nu mai e loc pentru mituri. Cu o adorabilă nedumerire dl Blaga a privit înciudat la creştinism, după ce a contemplat cu încântare hinduismul şi apoi a învinovăţit copilăreşte Europa creştină că nu e propice creerii de mituri. Dsa n'a înţeles cauza. A crezut că faptul se datoreşte numai îngustimii de suflet a Bisericii creştine. Cine are însă realitatea, nu mai simte nici o plăcere pentru surogate. E prea puternică experienţa realităţii divine şi prea clară fiinţa şi voia ei în ce ne priveşte pe noi, prea serioase îndatoririle pe cari ni le impune ea, ca să mai recădem în zugrăvirile copilăreşti, cu mult inferioare şi prea naive în raport cu modul în care ni se prezintă. Europa creştină se află în epoca de maturitate a spiritului, având de rezolvat problemele cele mai serioase ale umanităţii. Ea a depăşit de mult epoca de somnolenţă copilăroasă a Asiei.

Dumnezeu întrupat ca om a pus în lumină însemnătatea capitală a omului. Dacă însuşi Dumnezeu se face om şi se răstigneşte pentru el, trebue că omul e lucru mare. Datoriile infinite şi nemărginit de serioase ale comuniunei, problema rezolvării inegalităţilor şi distanţelor sociale, au fost puse pe tapet abia prin creştinism, şi în treptata lor soluţionare stă misiunea culminantă a omenirii, iar starea întrezărită la capătul acestei soluţionări — poate niciodată realizabilă deplin pe pământ — reprezintă fericirea adevăratului Paradis. (Pentru dl Blaga paradisiacul e simplă naivitate iniţială, nu maturitate în iubire, câştigată prin asprele lupte ale omului cu sine însuşi).

Dar e departe de noi gândul de-a ne încumeta să expunem în cadrul acesta restrâns toate feţele creştinismului şi toată adâncimea acestor feţe, cu reliefarea adevărului cuprins în ele. Am schiţat numai câteva linii cari, sugerând mai mult această bogăţie şi profunzime, au pus totuşi suficient în lumină adevărul credinţei în Iisus-Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel întrupat. De va fi necesar vom mai reveni. Cât de săracă este, în raport cu creştinismul, filosofia dlui Blaga, întemniţată în eul ce-şi toarce în jurul fiinţii proprii firul nesfârşit şi fără rost al iluziilor! O filosofie trebue să se apropie de problemele mari ale vieţii, dând răspunsuri egale cu seriozitatea lor. Unde sunt răspunsurile dlui Blaga la atâtea feţe şi probleme ale vieţii, de cari se ocupă atât de magistral religia creştină?

D. STĂNILOAE

barea sigilului şi a »antetului« tuturor actelor cancelariei parohiale.

Vei stărui sistematic pentruca noua numire — ortodoxă şi românească — a parohiei să se înrădăcineze cât mai puternic şi cât mai neîntârziat în viaţa parohienilor tăi.

Vei spune poate că toate acestea sunt lucruri mici şi neînsemnate. Eu îţi răspund: Adeseori indivizii şi chiar neamurile sunt judecate şi apreciate în măsură hotărâtoare şi după felul cum îşi rezolvă lucrurile mici. Lucrurile mici au uneori o importanţă foarte mare.

Te rog să mă crezi, că pe lângă cele spuse în scrisoarea aceasta, mai sunt încă şi alte motive, foarte importante — care nu se pot spune aici — şi care m'au determinat să-ţi scriu rândurile acestea. Indeplineşte deci, fără nici o altă amânare, ceeace îţi cere prietenul şi binevoitorul tău frate:

Pr. TEOFIL

— In 19 Iulie 1942, s'a ţinut Cercul religios *Târnăveni*, în parohia Subpădure, pe lângă următorul program:

Dimineaţa la ora 8 s'a slujit, în sobor, utrenia, Sf. Liturghie, urmată de Sfinţirea apei, cu predica de pr. *Ioan Velţan*, explicând pericopa zilei. După masă, la ora 3, vecernie în sobor la sfârşitul căreia Pr. *Vintilă Laurenţiu* a conferenţiat despre „Războiul sfânt".

Păr. pens. *Vasile B. Popa* a dat credincioşilor mai multe sfaturi practice, potrivite timpurilor de azi.

Pr. local *Emil Pap*, mulţumeşte preoţilor pentru munca depusă în această zi în ogorul bisericii şi neamului din aceasta parohie. Intrunirea a luat sfârşit într'o atmosferă plină de evlavie şi nădejde.

Pr. I. V.

*

— Duminecă 19 Iulie a. c., preoţimea din Cercul religios *Nocrih*, sub prezidenţia Păr. Ioan Ghicăşan-Nocrich, a ţinut a doua şedinţă a Cercului în parohia Hozman. S'a oficiat în sobor de 6 preoţi Utrenia şi Sf. Liturghie. La priceasnă a predicat *păr. Liviu Scorobeţ* din Beneşti, desvoltând citatul: „Până ce va trece cerul şi pământul o iotă sau o cârtă nu va trece din lege, până ce nu vor fi toate". (Mat. 5, 18). După Sf. Liturghie s'a ţinut şedinţă intimă şi s'au discutat diferite chestiuni de interes bisericesc. D. a., s'a oficiat Sf. Maslu pentru ostaşii cari luptă pentru biruinţa Sf. Cruci. A predicat păr. *Petru Stroie* din Ţichindeal, desvoltând textul: (Iacob 5, 14 - 15).

Ca încheere, Păr. Vasile Cinezan, parohul locului, aduce mulţumiri preoţilor participanţi şi îndeamnă pe credincioşi să urmeze învăţăturile ce le-au auzit.

Pr. L. S.

Serviciul de presă bisericesc elveţian

„Schweizerischer evangelischer Pressedienst"

In presa românească — să fim sinceri — cronica religioasă a fost mereu rudenia săracă a ziarului; la rari ziare şi la ocaziuni mari când i s'a dat locul care-l merită. Nu ştiu, dacă, afară de „Universul", există ziar care are un *cronicar religios*, adecă un redactor anume pentru zilnicul contact cu Biserica.

Biserica naţională, ea însaşi ar trebui să aibe — în lipsa a trei patru cotidiane ale ei — un organ de informaţie, o agenţie de presă. Nu voi expune aici această teză. Mă voi limita a arăta ce face *comunitatea protestantă* din Elveţia, care abia dacă numără două milioane de suflete. Am fost surprins când am aflat că episcopiile protestante din această ţară au fondat la 1929 un serviciu de presă [Schweizerischer evangelischer Pressedienst]. Mi-am dat însă îndată seamă de importanţa lucrului, pentrucă spre deosebire de unii cari întreabă: ce are a face biserica cu presa, căci doar rostul ei, al bisericii, este a răspândi cuvântul lui Dumnezeu dela amvon, am fost convins că presa este biblia mulţimii de azi, am ştiut că o cât mai strânsă legătură între ea şi Biserică este de mare folos pentru popor şi cler.

Bisèrica protestantă elveţiană şi-a dat seamă, către finea secolului al 19-lea, — când în urma liberalismului şi al democraţiei presa devine o mare putere, iar în fiecare stat ajunge la rol hotărâtor cât priveşte opinia publică, — că ea trebue să şi aranjeze şi să-şi lămurească situaţia în această nouă stare. Ea a procedat aşa fel, că şi-a creiat o presă care câştigă o mare importanţă.

Şi-a dat însă seamă şi de faptul că discutarea chestiunilor politice nu poate fi lăsată numai ziarelor politice, tot aşa cum nici problemele bisericeşti şi religioase nu pot fi un privilegiu al ziarelor pur religioase.

Cum a deslegat această próblemă? A fondat o agenţie de presă care transmite informaţiuni bisericeşti şi articole ziarelor. Nu există aproape nici un domeniu al activităţii bisericeşti şi al vieţii religioase asupra căruia această agenţie să nu informeze. Cine citeşte cu atenţiune presa Elveţiei, vede că informaţia, atât religioasă cât şi bisericească, a cucerit un loc de frunte în paginile ei. Această agenţie are corespondenţi atât laici, cât şi predicatori protestanţi în toate părţile lumii. Ea formează un capitol deosebit al activităţii sale. Cât priveşte informaţia asupra vieţii şi activităţii pro domo sua, fără această agenţie parohiile n'ar fi în stare a ţinea contact între ele.

Inainte de 1929 ziarele cotidiane şi gazetele săptămânale protestante n'aveau decât rar vreo informaţie asupra comunităţilor din alte cantoane şi cu atât mai puţin asupra protestantismului din ţările străine.

Pe lângă informaţia numai religioasă, agenţia a ştiut să informeze şi politiceşte presa, care îi primeşte bucuros acest material. Meditaţiile de Dumineca, scrise de condee talentate, apar în 80 de gazète mai mici din provincie [tirajul lor între 1500 şi 3000], care însă toate laolaltă au cam 250.000 de abonaţi. Cum tirajul ziarelor elveţiene este controlat din trei în trei luni de către Uniunea editorilór de ziare, vom înţelege că aceste 80 de ziare cotidiane şi gazete mai mici sânt citite de aproape un milion de cititori. Ştiut este doar că un ziar e citit fie cu ochii, fie cu auzul de cel puţin patru persoane în familie.

Un bun serviciu de presă, face enorm serviciu bisericii. Prin el biserica evanghelică îşi plasează în ziarele politice apelurile la colecte şi la donaţiuni de caritate. Fără acest serviciu nici nu ne putem închipui cum ar face ziarele politice suplimentele religioase şi de literatură bisericească în fiecare lună odată, dând o bibliografie teologică cum nu găsim la presa din alte ţări. Acest serviciu de presă nu este numai un laborator al răspândirii activităţii protestantismului, ci, ca o sentinelă foarte trează, are mereu privirea spre orce conflict confesional, şi informează superiorii de orce încălcare a drepturilor protestantismului care este în această ţară biserica naţională.

Rostul unei agenţii de presă a bisericii este mare, pentrucă biserica trebue nu numai să informeze, ci şi să fie informată, ea trebue să ştie despre toate mai ales atunci, când ea se confundă cu fiinţa Naţiunii şi cu sufletul Patriei.

Dr. I. Garovina

Nr. 693—1942 (57) 2—3

Concurs

In conformitate cu ordinul Preavenerabilului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6396 din 27 Mai 1942, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante, de *cl. II-a*, **Fundata**, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 19,123 jug. pădure în „Preduş".
3. Venitele stolare aprobate cu ord. Nr. 4544—1929.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Preavenerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zărneşti, la 1 Iunie 1942.

Protopop **Vasile Stoicanea**

Cercuri pastorale. Preoţii din tractul Mediaşului, organizaţi în cercuri pastorale, desfăşoară o vie activitate pentru promovarea unei vieţi de înaltă moralitate şi de idealism creştin.

Conferinţele şi predicile rostite, în cadrul slujbelor săvârşite în sobor, adună în biserici un mare număr de credincioşi.

Hrana sufletească, adusă de o biserică activă, care îndreaptă paşii credincioşilor pe calea datoriei, nu poate decât să fie din cele mai folositoare.

Prilej de mare bucurie duhovnicească au avut credincioşii din comuna Păucea, tractul Mediaşului în 19 Iulie 1942, când s'a ţinut şedinţa pastorală a Cercului religios I Mediaş, sub preşedinţia Păr. *Valer Scutea* Păucea.

Au participat: Păr. V. Scutea, parohul local, Aurel Băcilă-Curciu, C. Anghel-Nemşa, P. Pătărău-Moşna, M. Maier-Bratei, N. Medeşan-Dârlos, R. Gheaja-Buzd.

Dimineaţa, la ora 8, s'a slujit utrenia şi sf. Liturghie de către 7 preoţi, răspunsurile la sf. Liturghie fiind date de către tinerii din Societatea Sf. Gheorghe.

La sfârşit a predicat frumos părintele *Băcilă*.

După masă, la ora 3, s'a slujit vecernia, sfinţirea apei şi sf. Maslu pentru pace, pomenindu-se iubiţii ostaşi cari luptă contra dărâmătorilor de biserici.

După terminarea sf. slujbe păr. *P. Pătărău* şi-a citit conferinţa: „Rolul credinţei în împrejurările actuale", ascultată cu multă atenţie de credincioşi.

Apoi a luat cuvântul păr. *M. Maier*, care a vorbit despre: „Biserica ortodoxă, păstrătoarea fiinţei neamului românesc"

FOIŞOARA

Pe marginea predicii

Avem, deşi poate nu prea mulţi preoţi cari au ajuns să stăpânească elementele oratoriei bisericeşti, şi să adapteze acest mijloc de acţiune trebuinţelor spiritului modern.

Credincioşii, e drept, ascultă, cu aceeaşi tradiţională sfinţenie, şi predici mai puţin pretenţioase; însă din punct de vedere emotiv, astfel de cuvântare nu mişcă resorturi noi sufleteşti, nu exercită alţi centri de cugetare în stare să producă o nouă creştere spirituală, aşa, cum de altfel, pretind legile evoluţiei. Se menţine doar o stare statică care conservă zestrea spirituală mai de mult câştigată, dar nu produce freamătul dinamic al sufletului spre o tot mai înaltă împlinire a aspiraţiilor sale.

Dacă sub raportul educaţiei duhovniceşti acest gen de predică are totuşi o preţuire de necontestat, sub raportul învăţămintelor practice, al acordului adevărurilor evanghelice cu rosturile sociale morale şi culturale ale credincioşilor, această predicaţie nu poate produce nici un reviriment, nici o prospeţime spirituală.

Iată de ce socotim că, în lumina acestor constatări, avem dreptul să afirmăm, că, deşi avem predicatori, totuşi problema practică, şi chiar teoretică, a predicei n'a depăşit cadrele modeste ale unei existenţe minore. Această constatare nu poate descuraja pe nimeni, — dimpotrivă, proectându-se asupra ei lumina experienţelor comune ale preoţimii, va produce o renaştere a interesului pentru o predică corespunzătoare cât mai mult spiritului modern.

Gândul meu, în acest foileton, nu este a face o lecţie de omiletică în înţelesul său clasic, aceasta revine specialiştilor, şi nici nu-l cred necesar în cauză. Studiul teoretic al predicei s'a făcut în teologie, şi nu presupun că, aşa zisele regule ale unei bune predici, nu sunt cunoscute de toată lumea. Eu vreau să relev ceeace pare mai imponderabil în fiinţa predicei, ca decurgând exclusiv din exerciţiul ei practic şi din trebuinţele noi, tot mai crescânde ale timpurilor ce le trăim şi adecă:

puterea de rezistenţă a tradiţiei;

generalitatea tratării subiectelor de predică;

fenomenul de repetiţie care duce la rutinare;

importanţa interpretărilor în duh evanghelic a evenimentelor care dau predicei nota de actualitate şi prospeţime;

abolirea intonaţiei şablon cu efecte exclusiv auditive.

1. Puterea de rezistenţă a tradiţiei tinde să imprime tendinţelor inovătoare în materie de predică un spirit uniform. Aceasta se manifestă în deosebi cu ocazia primului contact al preotului tinăr cu cadrele mai vechi ale clerului. Preotul începător, are un sentiment caracteristic de a pătrunde în structura intimă a lucrurilor şi de a evita repetările. El studiază cu atenţie subiectul şi se simte desolat când nu poate prinde în compoziţia cuvântării sale o notă de originalitate faţă de celelalte şi de ceilalţi. Puţini stăruesc pe linia promiţătoare a începutului, — cei mai mulţi însă, copleşiţi de mediul puţin încurajator, reintră în marea massă a predicatorilor banali. Cred că împotriva acestui neajuns se poate acţiona cu suficient efect, prin *instituirea de concursuri de predică rostită la centru de către autorităţile bisericeşti.*

In această direcţie, menţionăm cu satisfacţie începutul foarte preţios al *Revistei Teologice* cu organizarea concursului pentru predici antisectare.

2. Trecând la analiza structurală a predicei proprlu zisă, suntem siliţi să recunoaştem că predica obişnuită la sate sufere de o insuficienţă de concepţie. Dintr'o sută de predici ascultate şi studiate de mine, am constatat că 90% sunt predici care sufer de generalitatea atât a temelor, cât şi a modului de tratare şi expunere. Ca să dăm cazul unui tip de predică predominant în pastoraţia noastră: Predica unei expuneri la întâmplare a diferitelor citate din Sf. Scriptură: profeţi, psalmi. Evangheliі şi Sf. Apostoli — fără nici cea mai mică preocupare de sensul lor lăuntric, de viaţa cuvântului — fiindcă fiecare cuvânt îşi are viaţa şi expresivitatea sa, şi nici măcar de scoaterea unor idei concludente din toate acestea. Acest soiu de predică ne dă imaginea unui *covor* închegat din câteva petice de culori stridente care nu se nuanţează între ele.

Deobicei vorbitorii, ca să fie în formă, pleacă dela un motto, de care nu mai pomenesc în toată desfăşurarea predicilor lor. Ori, prin fixarea acestui motto se manifestă tocmai intenţiunea autorului de a aprofunda o latură din complexitatea doctrinei creştine. Laturea poate fi mai vastă sau mai puţin vastă, în tot cazul va trebui să fie determinată în margini precise. Astfel ca predica să ne apară ca un organism unitar, cu miez, cu o individualitate proprie, să producă o cunoaştere autentică a conţinutului vorbirii. Aceasta cunoaştere ne formează imaginea ideală adevărului predicat, punându-ne la îndemână posibilitatea unui control mintal, care duce la convingeri religioase adânci, la o trăire duhovnicească intensă.

In funcţie de necesitatea unei mai bogate argumentări şi luminări a temei expuse, se pot întrebuinţa şi alte texte

Păr. M. Maier a adus laudă părintelui *Scutea V.*, parohul local, pentru felul cum a muncit în parohia Păucea timp de 40 de ani, putând zidi o frumoasă biserică, ce ar face cinste şi unui oraş; a adus mulţumiri şi credincioşilor cari au dat ascultarea vrednicului păstor.

La sfârşit a vorbit păr. *Scutea*, aducând mulţumiri I. P. S. Mitropolitului *Nicolae*, iniţiatorul Cercurilor religioase, rugând pe Domnul să-i dăruiască sănătate îndelung înzilită. A mulţumit preoţilor participanţi şi în special celor cari au vorbit, pentru că n'au pregetat a veni în parohia Sfinţiei Sale, prilejuind clipe sfinte, prin slujbele săvârşite.

Preot **Miron Maier**

*

— Răspunzând unei îndatoriri misionare, preoţii Cercului religios *Branul de sus* s'au întrunit de curând în par. Moeciul de sus, unde bătrânul locaş de închinare îşi aştepta cu porţile larg deschise oaspeţii şi închinătorii.

După utrenie şi sf. liturghie, venerabilul părinte *Isaia Enescu* pronunţă, cu mult duh evanghelic, predica sa, în care arată rolul ce-l au în educaţie: familia, şcoala şi biserica. Se sluşeşte apoi parastas pentru odihna sufletelor eroilor căzuţi în războiul sfânt, precum şi pentru preoţii decedaţi ai cercului religios.

Urmează conferinţa despre: „Menirea femii în viaţa familiară", ţinută de Pr. *Moise Benga*-Şirnea, care arată, cu exemple din viaţa creştină şi naţională, că adevărata menire a femeii este a sluji altarul familiar ca soţie virtuoasă şi mamă creştină.

Preşedintele Cercului, Pr. *Ioan Budu*, sintetizând cuvântările ţinute, evidenţiază concluziile practice ce se impun pentru salvarea credinţei strămoşeşti şi a fiinţei neamului.

Tuturor le mulţumeşte, în cuvinte mişcătoare, pr. *Gh. Oncioiu*, parohul local.

Răspunsurile liturgice s'au dat de către corul bărbătesc, alături de cantorul local.

La oficiul parohial, urmează conferinţa intimă, în care s'au discutat chestiuni de pastoraţie în vremurile de azi.

Participant

Sfânta Episcopie ort. rom. a Caransebeşului

Nr. 4264 C. 1942.

AVIZ

La gimnaziile de Stat, din *Reciţa*, este vacantă catedra de Religie.

Doritorii de a ocupa această catedră, având la bază licenţa în teologie, seminarul pedagogic şi examenul de capacitate, să-şi înainteze cererile către Consiliul Eparhial din Caransebeş.

Consiliul Eparhial

INFORMAŢIUNI

Călduros apel. Dna Maria Mareşal Antonescu adresează „femeilor române un apel, spunând: Romînce, — In căminul vostru găsiţi: căciuli, flanele, ciorapi, mânecuţe, fulare, poulovere, genunchiere, blănuri, mânuşi, etc. Pentru mulţi păstrarea lor în cămin nu serveşte la nimic. Aceleaşi lucruri pot acoperi trupul vrednicului nostru soldat. In aceste haine dăruite, soldatul nostru va simţi căldura patriei şi a sufletului nostru. Strângeţi din cămin orce îmbrăcăminte călduroasă, reparaţi-o curăţaţi-o şi fiţi gata ca în zilele de *29 şi 30 August să o daţi Consiliului de Patronaj*, care-şi va face datoria să o trimită oştirii noastre. Cu încredere în sufletul de romînce şi în dăruirea pe care de atâtea ori am încercat-o, chem din nou femeea română să ne ajute a ne împlini datoria de femei, de mame şi soţii faţă de vitejii noştri.

Cursurile universităţii populare „Solidaritatea" dela *Râmnicul Vâlcea* se ţin anul acesta, între 9 şi 25 August, sub conducerea dlui prof. universitar *Şerban Ionescu*, decanul facultăţii de teologie din Bucureşti şi cu concursul I. P. S. mitropolit al Olteniei, *Nifon Criveanu*. Obiectul cursurilor de vară este: *aspecte ale spiritualităţii creştine*. Afară de profesorul Şerban Ionescu, vor mai conferenţia: profesorii Ştefan Bogdan, Vâlcovici, V. G. Ispir, I. Gh. Savin, Aurel Popa, Gala Galaction, Lungulescu etc. — Informaţiuni se vor cere dela dl profesor Şerban Ionescu, Bucureşti, str. Dr. Clunet 3.

Rectoratul Academiei teologice „Andreiane", face cunoscut studenţilor ei că sunt obligaţi a presta în cursul verii munca de folos obştesc şi a prezenta la începutul anului academic dovada despre acest fapt.

Păr. D. Stăniloae şi-a dat demisia din comitetul de direcţie al revistei „Luceafărul", întrucât fără să ştie în prealabil nimic s'a publicat în numărul de pe Iunie a. c. o recenzie elogioasă a cărţii dlui Lucian Blaga „Religie şi Spirit".

Sfinţire. Dumineca trecută s'a desfăşurat, în cartierul sibian „Lazaret", un act solemn şi măreţ: s'a sfinţit temelia bisericii „Sf. Nicolae", care se clădeşte, în acest cartier al Sibiului, din vrednicia şi sârguinţa credincioşilor din partea locului. Serviciul religios s'a săvârşit de un sobor de preoţi, compus din: Prot. Mihai Neagu, prot. I. Bânda, preoţii I. Albu, I. Chioaru şi parohul cartierului, *N. Constantin*, care la sfârşitul slujbei, într'o scurtă cuvântare, a accentuat însufleţirea manifestată de credincioşii parohiei, când în anul trecut au pornit la lucru în scop de a ridica o casă de rugăciune şi închinare lui Dumnezeu; a mulţumit apoi tuturor celor ce au contribuit la înălţarea viitoarei biserici din Sibiul ortodox. Au cuvântat, după aceasta, păr. prot. *Mihai Neagu*, aducând binecuvântarea I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, precum şi dnii *N. Constantinescu*, şeful gării, *Dr. S. Mitea*, dela primăria municipală, — care a dat concurs moral şi material pentru înfăptuirea scopului, — şi dl *Victor Munteanu*, preşedinte al societăţii „A. Şaguna" din cartierul Lazaret.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 2 August 1942 servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr., Prof. Aurel Nanu şi Prot. M. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: Prof. prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 *predică: Preot Nicolae Vonica.*

Joi în 6 August 1942 la Schimbarea la faţă, servesc: Prot. Mih. Neagu, dir. Dumitru Călugăr şi Ioan Munteanu; diaconii: Ioan Circov şi Alexandru Popa. Predică: *Prot. Mihail Neagu.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului, predică: *Pr. Ioan Muntean.*

Poşta redacţiei

Pr. *V. V.* în *Br.* „Atmosfera" conţine gândiri comune, şi prea puţin personale.

Pr. *I. G.* în *A.* Deocamdată răbdare şi tăcere. Se încrestează şi se ţin mereu în minte.

1—2

Concurs

Fiind vacantă catedra de Istorie Bisericească dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, în conformitate cu dispoziţiile art. 15 al. 5 din Regulamentul Academiei, se publică concurs, pentru întregirea ei, în „Telegraful Român" şi în „Monitorul Oficial" Bucureşti.

Cererile de candidare se vor înainta în termin de 15 zile dela apariţia întâi în „Telegraful Român", şi vor fi însoţite, de următoarele acte:

1. Extras de naştere şi de botez.
2. Diplome de licenţă şi doctorat în teologie eliberat de o Facultate teologică ortodoxă din ţară.
3. Lucrări tipărite.
4. Alte eventuale certificate doveditoare de studii de specialitate.

Consiliul Arhiepiscopesc

(60) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ în parohia nou înfiinţată **Brădet-Acriş** (Intorsura Buzăului) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie conform uzului local.
3. Candidaţii vor prezenta Oficiului parohial pe lângă cerere următoarele acte: *a)* Diploma de absolvire a Şcoalei de Cântăreţi D. Cunţanu din Sibiu.

b) Extras de naştere, *c)* Extras de botez, *d)* Certificat de moralitate. Doritorii au a se prezenta în termin la strană spre a fi cunoscuţi de credincioşi. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note spre a conduce cor bisericesc.

Consiliul parohial al parohiei Brădet-Acriş.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 8607—1942 1—3

Concurs

Petru întregirea a două posturi de pedagoge la şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Numirea în posturi se face pe data de 1 Septemvrie 1942 şi vor fi retribuite cu un salar brut de 6000 lei lunar.

Candidatele trebue să fie de confesiune ortodoxă şi să înainteze actele necesare pentru numiri în funcţiuni publice.

Sibiu, la 24 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 123—1942 (58) 1—1

Publicare de licitaţie

Pentru executarea lucrărilor împrejmuirii cimitirelor bisericii ort. rom. **Intorsura-Buzăului**, jud. Braşov, precum şi aşezarea ulucilor la casa parohială, se publică licitaţie cu oferte închise, pe ziua de 9 August 1942 în sala de şedinţe.

Planul, devizul, condiţiuni: la oficiul parohial.

Preşedintele consiliului:
Pr. Aurel Negoescu
paroh ort. român

Nr. 40—1942 (59) 1—1

Publicaţie

Consiliul parohial al parohiei **Brădet-Acriş** jud. Braşov, publică concurs prin înaintare de oferte, până la data de 5 August 1942, pentru pictarea bisericii nou construite în loc.

Pictarea se va face în fresco, adoptându-se stilul bizantin. Artiştii interesaţi vor prezenta pe lângă ofertă:

1. Un memoriu-deviz, pentru pictură în fresco.
2. Precizarea costului întregii lucrări, după ce s'a arătat mai întâi pe secţiuni.

Interesaţii nu pot pretinde spese de deplasare, nici o altă cheltuială, afară de cea care va fi prevăzută la încheerea contractului.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a rămânea pe lângă oferta ce va socoti-o mai bună.

Alte informaţii se vor cere dela oficiul parohial.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 12 Iulie 1942.

Pentru consiliul parohial:
Pr. **Iosif Popica**
preş. cons. par.

scripturale, cum şi toate cunoştinţele preotului câştigate din studii şi experienţă personală. Aici, evident, se rezervă personalităţii preotului larg câmp de fructificare a cunoştinţelor şi aptitudinilor sale. Aceasta aparţine la individualitatea proprie fiecăruia, şi desigur, nu se poate învăţa din carte. Dar, alegerea temei, aranjamentul ideilor, dragostea şi respectul de unitate şi interesul pentru desvoltarea în adâncime a predicei, sunt chestiuni ce se pot însuşi şi reţinea cu puţine eforturi intelectuale. In acest chip se ajunge şi la o disciplinare a gândirii predicatorului. Se elimină superficialitatea, deslânarea cugetării omeneşti. Ordinea de cugetare devine controlabilă, sugestivă.

Mijlocul de reacţionare împotriva acestui gen de predică residă în atitudinea critică pe care preoţii trebue s'o adopte în toate ocaziunile.

3. Prin adaptarea acestei atitudini vom promova combaterea cu succes şi a fenomenului de repetiţie şi rutină a preotului predicator. Dar împotriva acestuia găsim potrivit a recomanda fiecărui preot, ca la începutul carierii sale, să-şi facă un *plan* de predică cât se poate mai variat. De pildă: în primul an să se ocupe cu explicarea în general a evangheliilor; în al doilea an cu explicarea pericopelor din Tatăl nostru, Credeu, apoi Fericiri, Sf. Liturghie etc. aşa încât, chiar dacă la câţiva ani, ar fi obligat să revină la ele, timpul scurs, nu va mai putea produce starea de conştiinţă a unei predici repetite.

4. Ceeace dă unei predici noutate şi prospeţime este îndeosebi darul de a încopcia şi interpreta desăvârşit actualitatea în cuprinsul exegelor scripturale. Actualitatea în toată diversitatea şi frământarea sa. Interpretarea aceasta trebue să fie firească, să fie justificată de necesităţi spirituale bine definite, să nu aibă aerul de a spune ceva cu orce preţ. Indeosebi, trebule să ne ferim de interpretarea într'un senz politic al evenimentelor, lucru care ar stârni curiozitate, dar ar produce neajunsuri sub alte raporturi.

5. Câteva cuvinte despre *intonaţie:* Unii preoţi obişnuesc să adopte o intonaţie dintre cele mai ridicate chiar şi atunci când subiectul predicii e de natura ce reclamă mult calm, liniştită ţinută şi exprimare. Preotul apare totuşi ca vehement corector al moravurilor, fără a desprinde o corespunzătoare simţire şi convingere de ceeace spune.

Tonalitatea predicii este evident variată: aici reţinută, abia şoptită, când exprimă acţiuni care se rapoartă la laturea afectativă a sufletului omenesc; aici ridicată, când este produsul unei indignări firesc rezultată din succesiunea elementelor predicatoriale. Dar, totdeauna tonul ridicat nu trebue să constitue o ieşire excesivă, ci o afirmare cu energie bărbătească a atitudinii evanghelice într'o anumită problemă.

Cu totul altul este tronul unei meditaţii, care trebue rostită cucernic dela un capăt la altul, ca o rugăciune.

Peste tot, nu este îngăduit unui orator bisericesc a răscoli ceeace e inferior în om: teama sau sentimentul de ură, de revoltă.

Preotul în faţa altarului trebue să fie luminat în toată făptura sa de puterea adevărului pe care-l rosteşte, producând impresia unui stăpân al cuvântului şi voii dumnezeeşti, pe care le expune cu sinceritatea şi căldura misiunii sale. El nu gesticulează, nu strigă, ci copleşit de har, transpune pe undele misterioase ale gândirii şi sufletului omenesc conţinutul şi prisosul convingerilor sale.

Pr. **Augustin Băilă**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 9 August 1942 — Nr. 32

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

X

Adevărul creștinismului (2)

Renunțând la alte desvoltări, dăm ca încheiere a acestui capitol următoarele cuvinte adresate, la sfârșitul anului școlar 1941/42, tinerilor absolvenți ai Academiei teologice „Andreiane", cari vor lua mâne asupra lor marea îndatorire a misiunii preoțești:

Iubiți absolvenți,

Nu vrem să lăsăm a trece nici acest ultim moment de împreună petrecere, fără să Vă mai dăm un îndem. Pentru nici un timp de până acum nu s'a potrivit atât de bine cuvântul sf. apostol Pavel către Timotei:

„Propovăduește cuvântul, stăruește cu timp și fără timp... dând necontenită învățătură, căci va veni o vreme când nu vor mai suferi învățătura sănătoasă, ci, dornici să-și gâdile auzul, își vor grămădi învățători după poftele lor și-și vor întoarce urechile dela adevăr și se vor îndrepta către basme" (II Tim. 4, 3). Iar conținutul propovăduirii recomandat de ap. Pavel atât de stăruitor, pentru a-l opune basmelor cari gâdilă urechile, este Iisus Hristos. „Căci în El locuește trupește, toată plinătatea dumnezeirii" (Colos. 2, 9).

Intr'adevăr, astăzi, în numele filosofiei sau al intereselor politice și sociale rău înțelese ale neamurilor, se propovăduesc fel de fel de mituri, sau basme, cum traduce textul românesc al Scripturii acest cuvânt al ap. Pavel.

Mulți inși pledează azi pentru înlocuirea realității lui Dumnezeu așa cum ni s'a revelat și dăruit în Iisus Hristos, cu anumite mituri cari n'au nici un conținut, ci sunt simple plăsmuiri înșelătoare.

Aceștia vreau ca lumea să părăsească puterea și ajutorul real al lui Dumnezeu dat nouă în Iisus Hristos și să îmbrățișeze o himeră, care la o privire mai de aproape se vădește a nu cuprinde nimic.

In Iisus Hristos Dumnezeu a ieșit din abisul inimaginabil și inaccesibil, venind aproape de noi, cu toată puterea Lui de ajutor și de dragoste, făcându-ne să simțim și puținătatea noastră dar și mărirea Lui. Aceasta nu convine celor ce nu vreau să se simtă stingheriți în orgoliul lor de prezența lui Dumnezeu cel revelat. Ei ar vrea ca Dumnezeu să nu se fi revelat, fie pentru a-și fixa ei înșiși, potrivit orgoliului lor, norma de comportare, lucrând cum vreau ei, nu cum vrea Dumnezeu, fie pentru a putea declara pur și simplu că Dumnezeu nu există, în care caz omul iarăși s'ar simți cu patimile proprii la largul său.

Dumnezeu are putere efectivă asupra egoismului nostru intelectual sau trupesc numai dacă a venit aproape de noi și dacă rămâne așa, făcându-ni-se accesibil într'o persoană istorică, pe care cei ce-au stat în preajma ei au experiat-o ca Dumnezeu și ne-au dat tuturor mărturie despre aceasta cu prețul vieții lor. Dumnezeu are putere să ne facă să credem cu adevărat în El și crezând să ne schimbăm viața după voia Lui numai dacă acea persoană istorică în care s'a încorporat rămâne în veci înviată din morți și înălțată la dreapta Tatălui, stând în legătură cu noi, urmărind faptele noastre și așteptându-ne la o nouă întâlnire față către față, în ziua judecății celei mari, când vom avea să-i dăm socoteală de toate.

Dumnezeu, dacă e Dumnezeu cel mare și puternic, care nu admite să fie batjocurit, e firesc să nu fi rămas într'o situație care să-l pună la discreția oricărei făpturi, ci să fi făcut astfel încât să se schimbe raportul, să se simtă făptura la ordinile Lui și desigur și lângă iubirea Lui.

El ne-a devenit deci realitate apropiată, nemai lăsând loc pentru jocuri de fantezie, pentru basme, cu desastruoase urmări etice, în legătură cu existența și cu voia Lui.

Viața omului pe pământ numai cu această condiție a putut deveni serioasă. Dacă toată viața omului în lume și în special întreaga problemă divină se reduce la un pretext al construirii de basme, dacă Dumnezeu nu vine aproape, dându-ne certitudinea acestei apropieri și a obligațiilor ce ni le impune, viața noastră nu are nici un temeiu de seriozitate.

Un basm croit de mintea mea, pe lângă păstrarea conștiinței că e simplu basm, nu-mi poate impune nici mie, nici altora o riguroasă linie etică în viață.

Iar dacă în general despre Dumnezeu nu se poate ști nimic sigur, ci tot ceeace spune orice religie sau gândire despre El nu e decât un basm, viața omenească își pierde criteriul sigur al unei norme morale și certitudinea despre existența principială a vreunei obligații.

Mitul e volatizarea lui Dumnezeu și subminarea oricărei etici, înlocuind credința, seriozitatea vieții și ordinea cu anarhia orgoliilor manifestate pe plan intelectual sau practic.

Mitul e construcția omului, fiind determinat de impulsiunile lui, sau în orice caz amestecat cu acestea. El e o revelație săvârșită de om și de aceea chiar când afirmă că prin el descopere ceva din realitatea divină, în fond nu descopere decât ceva din ființa omului, un dor mai mult sau mai puțin nobil al omului. Mitul fiind o construcție a orgoliului omenesc, aproape orice ins își construește mitul lui, ceeace desființează posibilitatea oricărei comuniuni, ce se bazează pe credința comună.

Iisus Hristos e auto-revelația deplină a lui Dumnezeu. Prezența dumnezeirii din El nu e o închipuire omenească, ci o realitate masivă pentru toți cei ce-au stat fără prejudecăți aproape de El și pentru toți cei ce le ascultă mărturisirea sau citesc Evangheliile din cari persoana Lui, neputând fi rodul unei măestrite elaborări mintale, se înalță pe deasupra a tot ce poate fi persoană pur pământească. Evangheliile nu pot fi explicate altfel decât ca scrise sub impresia covârșitoare a unei ființi care n'a fost numai om, ci și Dumnezeu.

Prin Iisus Hristos știm sigur că Dumnezeu e realitate, știm sigur cum e Dumnezeu, știm sigur ce vrea El dela noi, știm sigur că El e aproape de noi și că ne așteaptă la judecata cea mare. Noi trăim în certitudinea realității, nu în nesiguranțele închipuirilor proprii. Noi trăim din încrederea neclintită în ajutorul dumnezeesc și din conștiința absolută a obligativității noastre în fața voii descoperite a lui Dumnezeu, nu din probabilitățile ideologiilor proprii, în cari singura forță certă, dar lipsită de echilibru și de rezistență în încercări, este orgoliul individualist alimentat de pasiuni.

Un Dumnezeu care nu s'a revelat, ci e o imagine construită de om după cum îi convine lui, este un idol. In plăsmuirea construită de om e plasat totdeauna ceva din lumea creată, un element al lumii pe care omul îl îndumnezeește. Numai revelația apropie de om ceva cu totul de dincolo de lume, adică divinitatea. Mitul, cuprinzând în figura lui ceva din lumea creată, înalță spre închinare idoli. Mitul și idolul țin împreună și unde este el nu este realitatea lui Dumnezeu. Având pe Dumnezeu real în Iisus Hristos, noi nu ne putem face idoli din ceeace convine intereselor și poftelor noastre individuale sau colective, idoli pe cari să-i servim cu uitarea de Dumnezeu. Cei cărora s'a descoperit Dumnezeu în toată realitatea sa nu mai au nici o plăcere să-și construiască dumnezei după pofta inimii lor. Așa se explică de ce Europa creștină, stăpânită de certitudinea prezenții reale a lui Dumnezeu în Iisus Hristos, s'a ridicat peste efervescența haotică a Asiei constructoare de mituri la infinit, virtualitate după care tânjesc uneori și inși dintre noi.

Dacă Dumnezeu, fiind mai mare ca omul, nu se lasă construit de om, ci se revelează El însuși cu suveranitatea Sa ce copleșește pe om, cei ce primesc această descoperire, făcând implicit experiența stăpânirii Lui absolute, știu că toată făptura trebue să se supună Lui și deci nici o parte din natură nu poate fi considerată Dumnezeu, adică idol. Când e privită în subordinea lui Dumnezeu, „toată făptura este bună și nimic nu este lăpădat, dacă se ia cu mulțumită", spune Scriptura (I Tim. 4, 4).

Nu există atitudine care să îmbrățișeze toate părțile Universului cu atâta dragoste și pretuire ca cea creștină, pentru care toate sunt opera mânilor lui Dumnezeu și obiectul grijii Lui părintești. Toate sistemele ideologice și politice se ridică împotriva vreunei sau altei părți din lumea lui Dumnezeu Dar pe lângă toată această atitudine universal-pozitivă față de lumea creată, creștinismul se ferește a transforma vreunul din sectoarele ei în dumnezeu, adică în idol și aceasta pentrucă Dumnezeu cel adevărat, cel „nerevelat" de om după pofta inimii sale, s'a revelat El însuși și este copleșitor de prezent în Iisus Hristos.

Deci fiți fericiți, iubiți preoți de mâne, că aveți în voi certitudinea apropierii lui Dumnezeu și a ajutorului Său intim în Domnul nostru Iisus Hristos. Cu această certitudine și bucurie „nu vă rușinați de propovăduirea noastră", căci „Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii, ci al puterii și al dragostei și al minții sănătoase" (II Tim. 1, 78).

Dacă Dumnezeu este cu voi în Iisus Hristos, aveți cea mai mare putere de pe lume. Să propovăduiți realitatea lui Dumnezeu și apropierea Lui de lume și dragostea Lui față de ea în Iisus Hristos cu conștiința că numai în aceasta stă mântuirea ei. De certitudinea cuvântului vostru, de devotamentul vostru exclusiv pentru Iisus Hristos, atârnă mântuirea lumii.

Dar tot de aceasta depinde mai ales viitorul neamului nostru.

Prin ce putere proprie ar putea înlocui neamul nostru, așezat în calea tuturor răutăților, puterea dumnezeească a lui Iisus Hristos? Prin ce putere s'a menținut într'un chip atât de miraculos în strâmtoarea cea mai cruntă și mai continuă a istoriei, dacă nu prin Iisus Hristos? Experiența nediluată a apropierii ajutorului și a dragostei lui Dumnezeu în Iisus Hristos i-a fost toată puterea, tot secretul rezistenții, tot izvorul de sănătate morală, fizică, intelectuală, aspecte ale vieții pentru cari azi lucrează un aparat de Stat uriaș, cu sute de mii de funcționari și de specialiști, fără a fi în stare, pare-se, să-l țină măcar la nivelul la care i l-a predat istoria atâtor veacuri de asuprire.

Poporul nostru a fost tare, cu toate că n'avea nici o putere omenească, de oarece în Iisus Hristos avea realitatea masivă a lui Dumnezeu. El n'a trăit din mituri, din înălțarea la rang de dumnezeu a rațiunii sau a alteia din părțile componente ale făpturii sale. Nu idoli neputincioși i-au fost puterile tutelare, ci realitatea adevărată a lui Dumnezeu.

Basmele sale nu sunt construcții despre Dumnezeu, ci întruchipări ale virtuților sale de credință și de viețuire după voia lui Dumnezeu, cu ajutorul căruia și numai cu ajutorul căruia puținătatea omenească a acestui neam simbolizat în Făt-Frumos învinge puterile cu mult mai mari ale răului.

Avem deci o sfântă datorie ca azi, când lumea din jurul nostru încearcă să construiască dumnezei făcuți de minte omenească, înlocuind realitatea lui Dumnezeu din Iisus Hristos cu umbre inconsistente, să propovăduim cu o râvnă mai mare ca oricând mărirea și puterea dumnezeească a celui ce singur poate fi și trebue să ne fie Domn adevărat, în care poporul nostru să se poată încrede fără teamă de vrăjmașii mari și nesfârșiți. Războiul care l-a pornit azi împotriva necredincioșilor tot cu puterea lui Hristos îl duce. El îl face capabil de atât de mari jertfe și hotărâri.

Iisus Hristos să Vă fie puterea și programul vostru, iubiți preoți de mâne. Căci „în El aveți viață deplină" (Colos. 2, 10), în El vi se adaugă tot ce Vă este necesar pentru existența pământească și veșnică.

D. STĂNILOAE

Nr. 7788/1942

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1942/43 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1942, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile
2. Extras din matricola botezaților;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.
6. O dovadă dela autoritatea comunală sau polițienească, că a prestat muncă de folos obștesc în vara acestui an.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 15—17 Septemvrie; în 18—19 Septemvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 20 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 21 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 8000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreținere în Internatul Academiei se va stabili ulterior în considerarea fluctuației prețurilor pentru alimente și a scumpetei. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 1225 și Lei 4500 jumătate din costul reverenzii, restul costului reverenzii îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 1090; an III Lei 1090; an IV 1090 Lei.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 15 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, și trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 servete, o saltea și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși vor beneficia de burse (22 burse a 3000 lei lunar).*

Absolvenților Academiei teologice „Andreiane" li se acordă dreptul de licență, în condițiunile prevăzute de lege.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 7 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Patima confesională

In numărul din 29 crt. al ziarului *Timpul* din București un corespondent anonim din *Blaj*, evocând figura mitropolitului greco-catolic *Alexandru Stèrca-Sulușiu* [1794—1867], ține să plaseze câteva insulte gratuite la adresa marelui ierarh *Andrei Șaguna*. Citățm: „Nu e deci mirare, dacă însuflețit de astfel de sentimente, a ajuns în conflict mare și grav cu dușmanii neamului său, *și chiar cu un coleg din strana stângă, care făcea ochi dulci guvernului și coresponda ungurește cu subalternii săi*".

Mai întâi, prin expresia »*strana stângă*«, toată lumea din Ardeal înțelege Biserica *Blajului* în raport cu Biserica *ortodoxă* dominantă a *Sibiului*, denumită figurat »*strana dreaptă*«. Numai autorul anonim se complace într'o voită denaturare, inspirată de o tristă pasiune ultramontană. Tot numai febra acestei maladii cronice — pe care nici războiul sfânt al reîntregirei hotarelor n'o poate vindeca — l-a putut împinge la ispita diabolică de a stropi încă odată cu invective fetide amintirea strălucită a Mitropolitului *Andrei Șaguna*.

Ar fi în adevăr pueril, să încercăm a combate asemenea insinuațiuni de prost gust, ticluite pe vremuri îm ambianța minoră a unei rivalități, înfrânte de personalitatea covârșitoare a mitropolitului din Sibiu.

Căci, cine dintre oamenii instruiți nu cunoaște celebra scrisoare a lui *Kossuth* din 1849 în care spune: „Numele acestui om este *Andrei Șaguna*, asupra căruia multul sânge ce s'a vărsat strigă răsbunare dreaptă" și care, precum este declarat *trădător de patrie, așa nu poate avea iertare pe acest pământ.*

Și iarăși, cine dintre intelectualii noștri nu-și amintește de *comentarul* acestui act public făcut de către *Mihai Eminescu* în „Curierul de Iași", unde zice: „Acestea toate Kossuth le scrie despre unul din cei mai moderați oameni, care se înțelege că nu s'a putut însufleți niciodată de strania onoare de a fi numărat între Turci sau *Maghiari*, încât ceeace a făcut contra acestora era în realitate *un serviciu adus umanității* și un merit față de popoarele transilvănene".

„Mai interesantă însă — continuă *Eminescu* — este această scrisoare din alt punct de vedere. *Șaguna* a fost trădat de un partid românesc din Transilvania (adică aderenții Mitr. Sulușiu din Blaj, nota ns.) ca vânzător al intereselor românești și maghiarofil. In faptă, Mitropolitul transilvan, *politic dela creștet pân'n tălpi*, își cunoștea așa de bine poporul, oamenii, inteligența, încât nu i-a crezut capabili de-a rezista la 1866, cu efect la introducea dualismului. Ca toți politicii de talent, *Șaguna* era pesimist, și a calculat totdeauna cu împrejurările cele mai rele, nu cu cele mai bune. Dealtfel, lipsa lui de încredere *nu* în energia, dar în judecata sănătoasă și oarecum realistă a conluptătorilor săi *a fost în parte adeverită de vreme*« (cf. Scrieri politice și literare, Buc. 1905, vol. I ed. I. Scurtu).

Așa dară, iată pe adevăratul *Saguna* în lumina judecății celui mai mare gânditor politic al neamului românesc!

Și în sfârșit, pentru cititorii de bună credință ai acestui ziar ne permitem a cita convingerea obiectivă a lui *Gh. Barițiu* — cel mai însemnat bărbat politic *greco-catolic* și adversar ireductibil al Mitropolitului sibian — cuprinsă în opera fundamentală „Părți alese din istoria Transilvaniei": „Românii din Transilvania au de-a-și mulțumi rezultatele cele mari naționale, afară de grația monarhului, eminentului talent și extraordinarei istețimi diplomatice și pătrunderii politice a lui Șaguna" (vol. III p. 331).

Aceste două mărturii grele, echivalente cu o sentință istorică definitivă, arată oricărei conștiințe oneste de român, cum trebue să fie calificate toate diatribele vulgare de eri și de azi, articulate din *strana stângă*, cu o dezolantă lipsă de eleganță morală, împotriva cârmuitorului genial, care va rămânea pentru totdeauna *suprema glorie* a românismului transilvan din veacul al XIX-lea.

Dar, cazul amintit de noi, ne mai demonstrează ceva: Că numai un patriotism înălțat și un riguros control redacțional ne poate feri, mai ales în aceste vremi de poruncitoare uniune sufletească, de primejdia acelor învrăjbiri regretabile, la care dau loc exibițiile ziaristice insolite ale unor condeie stăpânite iezuitic de microbii *patimei confesionale.*

Rândurile de față sunt scrise înainte de toate pentru cititorii ziarului *Timpul*, cari dincolo de Carpați nu sunt familiarizați în deajuns cu istoria Ardealui și realitățile lui religioase. Totuși este util, cred, să ia cunoștință de ele și cercurile dela noi, spre a constata din nou — dacă mai era nevoie — că și de astădată, „piatra scandelei nu vine dela Sibiu, *ci dela Blaj*", cum spunea *unitul* Ion Maiorescu la 1850.

Prof. I. Mateiu

Vizitațiuni canonice arhierești

In săptămânile din urmă Inalt Preasfința Sa mitropolitul nostru Nicolae a făcut câteva vizitațiuni canonice inopinate în parohiile din Arhiepiscopie.

Astfel, a descins în parohiile din Valea Oltului: Lisa, Recea Telecheană și Berivoii mici, unde a cercetat sfintele biserici, oficiile parohiale, starea bibliotecilor parohiale etc. Inalt Preasfința Sa a lăudat râvna preoților, acolo unde ea a fost găsită, a certat părintește neglijența și a dat directive pastorale și administrative preoților.

In după masa zilei de Joi, 6 August c., la sărbătoarea Schimbării la față, Inalt Preasfința Sa Mitropolitul nostru Nicolae, însoțit de părintele consilier mitropolitan Ieronim Grovu și de părintele protopop Dr. Dumitru Borcia din Săliște, a vizitat oficiile parohiale și sfintele biserici din Săliște, Galeș, Tilișca, Rod și Poiana.

In câteva din aceste parohii și din celelalte, făcând constatarea că nu s'a introdus monopolul luminărilor de ceară, Inalt Preasfința Sa a luat severe măsuri disciplinare împotriva preoților neglijenți.

Aceste vizitațiuni canonice foarte probabil că vor fi continuate.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Pe marginea unui mormânt

In cimitirul cu verdeață proaspătă, zilele trecute s'a mai făcut un mormânt; se odihnește acolo un credincios, la crucea căruia plâng în fiecare dimineață trei copilași orfani. In inimile, posomorâte de pârjolul dureroasei pierderi, soarele credinței este acela care usucă lacrimile, iar Providența a proteguit părintește pe orfani, rânduindu-le ocrotitori buni.

Dar gândul dela care mânecă aceste șire, își are obârșia dela un fapt, pe care dacă îl dăm în vileag, o facem pentru a da povață trăită.

Sunt mai mulți ani de când, din încredințarea I. P. S. Mitropolit al Ardealului, am fost numit într'o parohie. Interesele cuiva nu se potriveau cu acest fapt, și de aceea nu mi s'au așternut în cale ramuri de salcie și nici cuvinte de bun venit. Din contră, au plecat niște adrese și telegrame de protest iscălite de câțiva din credincioși, al căror nume nu-l cunosc și nici n'am dorit să-l știu. Totuși, la arhivă s'a păstrat un act oficial, venit dela Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc din care am cunoscut numele aceluia care a semnat primul și care a colectat și celelalte semnături.

I se comunica știrea, că numirea făcută nu se mai revoacă, deci să fie omul liniștit... Și a fost liniște și pace.

Faptul acesta a avut pentru mine o însemnătate de a verifica dragostea creștină care trebuie să prisosească în suflet. M'am rugat pentru credinciosul acesta, i-am vorbit cu prietenie și nu i-am dat nici când vreun semn că eu cunosc împotrivirea lui de atunci.

Acum un an, credinciosul meu a suferit un accident; de atunci s'a înfrățit cu patul și cu suferința. L-am cercetat adesea, i-am vorbit în numele Domnului, i-am împrumutat Sf. Scriptură, l-am îndemnat să citească viața dreptului Iov. Iar pentrucă lipsurile îl copleșau, i-am întins o mână de ajutor și am orânduit ca și alții să-l cerceteze cu milostenie.

După timp de lacrimi și de suferință, credinciosul meu a închis ochii spre a-i deschide pe plaiurile însorite ale veșniciei.

In ziua când clopotele vesteau faptul acesta trist, am întreprins o co-

lectă pentru familia lui atât de strâmtorată.

Iar la slujba înmormântării, lacrimile curgeau ca dintr'o cişmea cerească, în vreme ce mâna cădelniţa pentru veşnica lui pomenire. —

Iubite, frate în Hristos, ţi-am spus acest fapt nu spre laudă, — este un îndemn, o încurajare spre a birui pe toţi împotrivitorii cu blândeţe şi răbdare.

Scriu aceste şire fără să le iscălesc, o fac spre a nu fi înghiţit în apele îngâmfării.

Părintele cel Tânăr

† Horia Teculescu

Doamna Victoria Teculescu, şi fiii Gelu şi Radu, anunţă din Sighişoara, trecerea din viaţă a bunului soţ şi părinte **Horia Teculescu,** directorul liceului din localitate. Decedat în vârsta bărbăţiei, de 45 ani, după o lungă şi chinuitoare suferinţă, a fost înmormântat în 5 August 1942.

Tinăr şi muncitor neobosit în calea sa spre culmi regretatul profesor şi director, Horia Teculescu, s'a distins prin lucrările şi publicaţiile sale privitoare la bărbaţi de seamă ai neamului nostru şi la înfăptuirile lor culturale şi naţionale.

In ţinutul Târnavelor activitatea sa culturală, ca unul din stâlpii puternici ai „Asociaţiunii", lasă urme dintre cele mai frumoase: case culturale, biblioteci pentru popor, plăci comemorative şi alte monumente, — toate legate de numele lui Horia Teculescu.

Ca publicist şi scriitor, nu mai puţin ca organizator al liceului românesc din Sighişoara, conştient de chemarea sa, nu s'a clintit dela datorie, pe lângă toată boala nemiloasă de care suferea şi a lăsat, drept moştenire urmaşilor, comori de gândire ale unui român de caracter.

Veşnică să-i fie amintirea!

Cercuri religioase. — Preoţimea, din cercul religios *Ocna-Sibiului*, a ţinut în 18 Iulie 1942 prima şedinţă a cercului din anul acesta în parohia Slimnic. Au luat parte preoţii T. Roşca - Ocna Sibiului, preşedintele Cercului, P. Alisie din loc, C. Doroga-Ruşi şi I. Opriş-Mândra.

Inainte de masă s'au slujit în sobor utrenia şi sf. Liturghie. La priceasnă a vorbit Păr. *I. Opriş* despre „supunerea faţă de stăpânire".

După sf. Liturghie a urmat şedinţă întimă în care s'au discutat chestiuni pastorale. La ora 3 a urmat slujba vecernei, la sfârşitul căreia a vorbit cu multă putere de convingere Păr. *T. Roşca* despre subiectul „Nu este deajuns a zice că Dumnezeu ne-a pedepsit fiindcă ne-a uitat, ci trebue să ne şi îndreptăm".

A urmat apoi sf. Masiu pentru ostaşii de pe câmpul de luptă, la sfârşitul căruia Păr. *P. Alisie* în cadrul unei însufleţite cuvântări de încheere a citit scrisoarea soldatului Zaharie Stănilă, adresată Sf. Sale, scrisoare din care se vede roada unei bune pastoraţii. **Coresp.**

*

— In 26 Iulie 1942, s'a ţinut cercul II religios în parohia *Ruşi*-Haţeg. După utrenia, continuată cu sf. Liturghie, la priceasnă a predicat Păr. *Octavian Medrea*, cu subiectul din Evanghelia zilei în legătură cu evenimentele prin care trece ţara. S'a servit parastas pentru eroii din comună, căzuţi pe câmpul de luptă, precum şi serviciu religios pentru ostaşii de pe front. Păr. *Lazăr Măciucă* a conferenţiat despre „Puterea credinţei creştine în legătură cu războiul de azi". Păr. *Ştefan Păcurar*, parohul locului, îndeamnă credincioşii, adunaţi în număr frumos, să-şi însuşiască în întregime sfaturile auzite.

Programul s'a terminat cu slujbă religioasă ţinută la crucea fostului profesor seminarial Aurel Popovici, care îşi doarme somnul de veci la umbra bisericii din Ruşi.

Pr. L. M.

Nr. 7572 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri sătesti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, carl doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1942/43, îşi vor înainta, până la 1 Septemvrie 1942, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, având vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *30 Septemvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe orale asupra materiei din şcoala primară şi supraprimară. Cursurile vor începe regulat în ziua de *1 Octomvrie 1942.*

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea. pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergare cel puţin, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Uniforma şcoalei este costumul naţional românesc.

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere este de Lei 21.000 pentru întreg anul şcolar şi se va achita în trei rate şi anume: Lei 7000 la înscriere, Lei 7000 la întoarcerea din vacanţa Crăciunului şi Lei 7000 la Paşti.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar aproape toţi absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

In sfârşit, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor ca să cugete adânc şi să înţeleagă rostul cel mare al şcoalelor bisericeşti de toate gradele şi categoriile, în aceste vremuri de lupte vii pentru Neam şi pentru Lege. Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru lupta cea mare şi în Şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 30 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Şcoala Normală ort. rom. de băieţi „Andrei Şaguna" - Sibiu

Indrumări

pentru anul şcolar 1942/43

Concursul pentru clasa I. — In clasa I sunt 35 locuri vacante, dintre care 30 de bursieri. Pentru ocuparea acestor locuri se dă concurs în ziua de 1 Septemvrie, ora 8 dimineaţa.

La acest concurs se primesc absolvenţii a cel puţin 4 clase primare, de origine etnică română şi de religie creştină, cu vârsta între 11—14 ani. Dispense pentru cei sub 11 ani nu se acordă, pentru cei peste 14 ani, comisia examinatoare va putea da dispensă apreciind situaţia dela caz la caz, însă numai pentru cei născuţi în anul 1928.

Concursul va consta din: *a)* un examen medical prin care se vor alege numai copiii absolut sănătoşi, *b)* un examen muzical prin care se vor alege numai copiii cu simţ muzical, *c)* un examen de aptitudini intelectuale, cu probe scrise din limba română (o dictare şi o compunere liberă) şi matematici, şi oral din limba română, matematici, istoria şi geografia României şi religie (materia clasei a IV-a primară).

Cererile de înscriere la concurs se vor depune la Direcţiunea şcoalei în cursul lunei August, împreună cu următoarele acte: 1. extractul de pe actul de naştere; 2. certificatul de cetăţenia şi de origina etnică a părinţilor; 3. certificatul de botez în religia creştină; 4. certificatul de absolvire a cursului primar elementar; 5. actul constătător de starea materială a părinţilor şi de numărul copiilor. Taxa de concurs este 200.— Lei.

Examenele de corigenţă, integrale de clasă şi cele de admitere în clasa a V-a se vor da în ziua de 2 Septemvrie.

Inscrierea elevilor se face între 20 August şi 5 Septemvrie. Cei care nu se înscriu până la această dată, achitând prima rată din taxă, se consideră plecaţi dela şcoala noastră.

Flecare elev va prezenta la înscriere: 1. Adeverinţă că a prestat muncă de război, 2. Dovadă că nu este boală contagioasă în sat.

Numai în clasa I avem locuri libere.

Data începerii cursurilor se va anunţa la ttmp printr'un aviz trimis fiecărui elev în parte.

Taxe. Elevii plătesc anual 25.000.— Lei taxă de internat şi 2500.— Lei taxă şcolară. Totodată sunt obligaţi să depună 400.— Lei la C.E.C., pe care îi vor ridica la absolvirea şcoalei. Bursierilor li se scade din această sumă cota plătită de Minister.

Elevii nou înscrişi mai plătesc la înscriere o taxă de instalare de Lei 1500.—

La înscriere solvenţii sunt obligaţi să plătească 10.000.— Lei, bursierii 6000.— Lei şi suma cuvenită casei de economii. Restul taxei se achită în rate lunare, în aşa fel ca până la Paşti să fie achitată taxa întreagă. Restanţierii din anul trecut nu vor fi înscrişi, decât după ce vor achita suma ce mai datorează şcoalei sau cooperativei.

Prevenim pe susţinătorii elevilor că dacă preţurile alimentelor se vor mai ridica, vom fi nevoiţi să urcăm taxa de internat.

Procurarea cărţilor şi rechizitelor şcolare priveşte pe părinţii elevilor.

Imbrăcăminte şi rufărie. Flecare elev este obligat să aibă un costum de haine de sărbătoare şi unul pentru lucru. O pereche de ghete şi una de pantofi de casă (panci, scarpeţi) cu talpă de stofă sau pănură, 3 cămeşi de zi, 2 cămeşi de noapte, 3 indispensabile, 4 perechi ciorapi, 4 batiste, 2 servete, 3 prosoape (ştergare), 2 cearşafuri de pat, 2 cearşafuri de pătură, 2 feţe de perină, 1 cuvertură albă de pat, 1 pătură, 1 pernă, 1 saltea de iarbă de mare sau de lână. *Fiecare bucată de rufărie va purta cusut numele complet al elevului şi clasa.* Elevii vor mai avea câte 1 pahar, 1 perie de dinţi, 1 de haine, 1 de ghete, aţă şi ac pentru reparaturi. Pentru gimnastică vor avea: o pereche de chiloţi, o cămaşe şi o pereche papuci.

La intrarea în internat fiecare elev va avea asupra sa toate cele înşirate mai sus.

Este cu desăvârşire interzis elevilor a aduce pălărie în internat. Ei vor purta chipiul reglementar şi numărul corăspunzător din anul trecut.

Direcţiunea

INFORMAŢIUNI

Pierderile armatei noastre, în primul an de război, sânt: 5998 ofiţeri; 2633 subofiţeri şi 148.941 trupă, — cu totul 157.582 ostaşi români, dintre cari unii morţi, alţii răniţi, şi dispăruţi. Alături de marii noştri aliaţi germani, sântem cei dintâi cari am sângerat atât de mult pentru sf. cuce şi dreptate.

Injurăturile în public oprite. Spre a se pune capăt spectacolului înjositor, oferit de indivizi cari se folosesc de cele mai triviale injurături în public, în faţa copiilor, femeilor etc. — prefectul poliţiei din Bucureşti, dl general Nicolae Pălăngeanu, a dat pentru capitală, în urma ordinului preşedinţei consiliului de miniştri, ordonanţa, prin care se interzic cu desăvârşire injurăturile în public. Vinovaţii vor fi pedepsiţi cu închisoare dela 1—6 luni şi amenda dela 5 mii până la 20 mii de lei. Recidiviştii se internează în lagăr. Agenţii de poliţie se însărcinează cu aducerea la îndeplinire a ordonanţei.

Străinătatea despre România. Un ziar din *Praga* scrie despre luptele victorioase ale armatei române în răsărit, şi despre participarea poporului român la refacerea nouei Europe, următoarele: „Astăzi ne găsim în faţa faptului, că soldaţii români, cot la cot cu soldaţii germani, reprezintă una din verigele lanţului neîntrerupt în care sânt legate aproape toate naţiunile europene într'o solidaritate unitară şi într'o singură voinţă, de a nimici odată pentru totdeauna pericolul bolşevic şi de a zădărnici toate planurile, fie că vin dela Moscova, sau din Londra, privitoare la o nouă împărţire a Europei. Bravul popor român şi-a asigurat, în noua Europă, un loc de mare cinste, garantat în primul rând de lupta vitejilor lui ostaşi împotriva bolşevicilor".

Donaţie. Parohia *Valea-Brad*, din prot. Zarand, adânc mişcată de nobilul gest al dlui profesor *Avram Mateş*, fiu al acestei parohii şi profesor la Liceul co-

mercial din Sibiu, ține să-i aducă vii mulțămiri pentru suma de 5000 Lei, donată construirii bisericii noi, precum și o sf. Evanghelie. Pr. **Nicolae Stanciu**

Mereu cu gândul la eroi. Din inițiativa preotului V. Cheșcu și din dorința familiei eroului *Augustin Borghină* din Ghijasa de jos, mort undeva în Rusia, s'a făcut un pios parastas în fața soldaților dela detașamentul de lucru C. F. Ocna Sibiului gară, în ziua de 2 August 1942. la ora 2 d. m. La sfârșit preotul V. Cheșcu a cuvântat despre vitejia eroului Augustin Borghină al cărui tată și unchiu au căzut eroic în războiul trecut. In cuvinte calde creștinești îndeamnă pe toți cei prezenți să-și facă datoria cu dragoste față de ostașii cari cer dela noi eroism prin muncă acolo unde suntem chemați de Rege și Țară. Familia eroului a împărțit 250 colaci, mâncări și țigări celor de față.

Asistent

CĂRȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului. Abonamentul pe un an: 400 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 7—8 pe Iulie—August 1942 cuprind: **Certitudinea dela Cluj.** Revista Teologică: Certitudinea dela Cluj. Preot Dr. Liviu Stan: Teologia practică. Preot Dr. Isidor Todoran: Imperfecțiunile lumii față de înțelepciunea divină. Preot Dr. Corneliu Sârbu: Natura și valoarea timpului. Preot Dr. Liviu Stan și Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Realism creștin și bisericesc. Problema confesională. — Dr. Grigorie T. Marcu, Dr. Nicolae Neaga, Preot Prof. Ioan Bunea, Preot Prof. Gheorghe Șoima, Preot Ioan Opriș și Preot Dr. Corneliu Sârbu: Mișcarea literară: Lespezi de altar. Ebed Iahve. Sacrificiile Vechiului Testament. L'Eglise et la culture. Să stăm bine, să stăm cu frică! Orientări spre Romănia Nouă. Die Mysterien des Christentums, Gottesgeheimnisse der Gnade. Studii Biblice IV. Studii Biblice V. Studii Biblice VI. Reînvierea monahismului ardelean. - Dr. Grigorie T. Marcu și Ioan Giurgiu: Cronica: P. Sf. Episcop Nicolae Colan a fost ales membru activ al Academiei Române. Academia teologică „Andreiană" a obținut dreptul de a elibera diplome de licență. Incheierea anului școlar la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu. — Gr. T. M.: Note și Informații: Organizarea vieții bisericești în Transnistria. „Poziția dlui Lucian Blaga față de Creștinism și Ortodoxie". Facultatea de Teologie din Cernăuți. Broșuri religioase pentru popor. Un an dela moartea Profesorului Petru Gherman. Pomenirea jertfei unui student teolog. Adventiștii din Brașov-Stupini. Mormântul sf. Apostol Petru. Biserica ortodoxă română atacată de presa maghiară.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 9 August 1942 servesc: Prot. Mih. Neagu, Prof. Zosim Oancea și Pr. dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. Predică: *Prof. Zosim Oancea.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 predică: *diaconul Simion Macarie.*

Sâmbătă în 15 August 1942 la Adormirea Maicii Domnului, servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr. Mih. Neagu și pr. Nicolae Vonica; diaconii: Ioan Circov și Nicolae Balca. Predică: Pr. *Nicolae Vonica.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului, predică: *Prof. Mihail Neagu.*

Nr. 8873—1942.

AVIZ

Praznicul Adormirii Maicii Domnului — Sâmbătă, 15 August a. c. — fiind patronul Marinei și al Ligii Navale Române, de sub înaltul patronaj al Maj. Sale Regelui Mihai I, e ziua pomenirii eroilor marinari căzuți la datorie.

Cucernica preoțime a Arhiepiscopiei noastre este poftită a intercala la sf. Liturghie din această zi, ectenii speciale pentru pomenirea eroilor marinari căzuți la datorie, a evoca ajutorul Sfintei Fecioare Maria pentru ocrotirea Marinei Române, iar la sfârșitul sf. Liturghii a arăta, în predică, importanța jertfei eroilor marinari, pentru biruință în aceste vremuri de grea cumpănă pentru Neamul și Țara noastră.

Sibiu, la 1 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8811—1942 (50) 1—3

Concurs

La Mănăstirea dela Sâmbăta de sus e vacant postul de cântăreț bisericesc, pentru întregirea cărula se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în ziar.

Venitele sunt:

1. Salarul legal dela stat.
2. Locuință și toată întreținerea la mănăstire.

Candidații să fie necăsătoriți, sau cu gând de a se călugări și să aibă diplomă de absolvire dela școala de cântăreți bisericești.

Sibiu, la 31 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 7951—1942

Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii preotului pensionar Constantin Dăncilă, fost paroh al parohiei Mânierău, — decedat la 24 Iunie 1942, — în baza § lui 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au ridicat dela Casa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoțesc de Lei 40.000.—

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 14 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8966—942 1—1

Pământ de arândat

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, dă în arândă pământul în suprafață de opt jugăre — arător și fânaț — ce are orfelinatul Arhiepiscopiei în hotarul orașului Sibiu, la locul numit „Drenghea" în apropiere de hotarul comunei Șura mare, pe anii 1943, 1944 și 1945.

Ceice doresc să ia în arândă acest pământ, vor înainta oferte în scris până *Joi în 20 August 1942,* la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox în Sibiu, unde se pot vedea condițiunile de arândare și se dau informațiuni.

Ofertanții vor declara în oferte, că cunosc condițiunile de arândare și le acceptă.

Consiliul Arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanți.

Sibiu, la 4 August 1942.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 230—1942 (55) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Retișul,** protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile, socotite dela cea dintâi apariție a acestor rânduri în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe economice și grădină de legume în mărime de 100 stj. pătrați.
3. Sesiunea parohială în mărime de circa 15 jugăre, veche și nouă, și folosința cimitirului de 1 jug. 387 stj. pătrați.
4. Dela fiecare familie câte 10 litri porumb, dela văduve jumătate.
5. Stola uzitată în parohie.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta petițiile provăzute cu documentele cerute de regulamentul parohial împreună cu încuviințarea de candidare, oficiului protopopesc ortodox român din Sighișoara, și cu încuviințarea prealabilă a acestuia se vor prezenta și în parohie în vr'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji în biserică, a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din Sighișoara în înțelegere cu consiliul parohial din Retișul.

Sighișoara, la 16 Iunie 1942.

Emilian Stoica
protopop

2—2

Concurs

Fiind vacantă catedra de Istorie Bisericească dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, în conformitate cu dispozițiile art. 15 al. 5 din Regulamentul Academiei, se publică concurs, pentru întregirea ei, în „Telegraful Român" și în „Monitorul Oficial" București.

Cererile de candidare se vor înainta în termin de 15 zile dela apariția întâi în „Telegraful Român", și vor fi însoțite, de următoarele acte:

1. Extras de naștere și de botez.
2. Diplome de licență și doctorat în teologie eliberat de o Facultate teologică ortodoxă din țară.
3. Lucrări tipărite.
4. Alte eventuale certificate doveditoare de studii de specialitate.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Nr. 8607—1942 2—3

Concurs

Petru întregirea a două posturi de pedagoge la școala normală de fete „A. Șaguna" din Sibiu se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român".

Numirea în posturi se face pe data de 1 Septemvrie 1942 și vor fi retribuite cu un salar brut de 6000 lei lunar.

Candidatele trebue să fie de confesiune ortodoxă și să înainteze actele necesare pentru numiri în funcțiuni publice.

Sibiu, la 24 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

(60) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț în parohia nou înființată **Brădet-Acriș** (Intorsura Buzăului) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie conform uzului local.
3. Candidații vor prezenta Oficiului parohial pe lângă cerere următoarele acte: *a)* Diploma de absolvire a Școalei de Cântăreți D. Cunțanu din Sibiu.

b) Extras de naștere, *c)* Extras de botez, *d)* Certificat de moralitate. Doritorii au a se prezenta în termin la strană spre a fi cunoscuți de credincioși. Vor fi preferiți cunoscătorii de note spre a conduce cor bisericesc.

Consiliul parohial al parohiei Brădet-Acriș.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

FOIȘOARA

Familia în vreme de războiu

In vijelia războiului vatra familiei creștine e pusă la grea încercare.

Griji și suspine poposesc în cuibul dragostei, iar pe buze mute se crispează par'că întrebarea: Ce va fi cu el? Se va întoarce? Sau nu?

Mulți sânt aceia cari se 'ntreabă așa, dacă din sânul familiei a plecat pe câmpurile de bătălie fii și frații, sau tatăl familiei.

Ce vom face, în asemenea împrejurări? Cu ce vom lumina în întunerec, în așa fel ca sufletul nostru să nu fie învăluit de beznă? Cu ce vom întreține încrederea noastră?

Răspundem:

Cu credință și dragoste...

Fie vremile cât de aspre și grele, — familia însă va trebui să *aibă cap.*

De aceea, în asemenea împrejurări avem să grăim împreună cu psalmistul:

Tu ești Tatăl meu, *Dumnezeul* meu, stânca mântuirii mele... Deapururi îi voiu păstra mila mea și legământul meu cu El va fi nestrămutat" (Ps. 88, 26—28). Credința că Dumnezeu e cu noi, între noi și că nu ne părăsește, trebue să străbată ființa noastră întreagă. Această credință va face întocmai ca patriarhul Iacob, care luptându-se cu îngerul ce-l părăsise, în vis, l-a prins și i-a zis: nu te las până nu mă vei binecuvânta; iar noi vom spune: binecuvintează-ne, Doamne, binecuvintează-ne, așa ca să nu pleci dela noi.

Năzuința sufletului nostru, în asemenea vremuri, este că voim s'ajungem aproape unul de altul.

Când războiul cade peste noi, ne îmbrățișăm și cu bărbăție ne apărăm țara, ne îngrijim familia, copiii noștri, avutul nostru, în nădejde de zile bune.

Când pleacă tatăl, și mama n'are reazim, când și copiii simt lipsa brațelor puternice, a ochilor încrezători și a unei inimi calde, atunci un simțământ puternic străbate prin toți ca o dorință și îndrăzneală deosebită, se îmbărbătează și se trudesc a suplini munca, bucuria, căldura și iubirea.

Ce binecuvântare coboară asupra familiilor în vremuri triste, dacă într'adevăr sub influența primejdiilor se întăresc simțămintele familiare și dacă constată deopotrivă părinte, copil și frate, că aparțin unul altuia și că au nevoie unii de alții, și că multe lucruri bune au ale mulțumi unii altora.

Mai răsuna apoi un glas, care răsbate, din cuibul familiei, în furtună: dorința de pace.

De unde să se înalțe aceasta către cer, dacă nu din sânul vieții familiare? Familia, dacă e model de familie creștină, este dulce sălaș al păcii. Chiar dacă viața socială e gălăgioasă și lupta pentru existență e amară, în pragul casei trebue să dispară tumultul, iar valurile luptei să se frângă pe acest prag: cine calcă acest prag, acela să simtă puterea ideii după care „casa mea e cetatea mea", întru zidurile căreia îmi aflu odihna. Rugăciunea care se ridică la cer pentru pacea comună, se înalță din sânul familiei. Aici, în familie, rugăciunea se poate rosti, fiindcă niciodată și nicăieri lipsa nu se simte ca atunci când a plecat tatăl sau fiul la războiu, când viața sângerează dintr'o rană comună. De aceea altarul familiei să fie sălașul îngerului păcii și acela să ducă la Tronul ceresc rugăciunile părinților și fraților dragi și să aducă familiilor, neamurilor cel mai mare bine, binecuvântarea păcii.

Aceste simțăminte le aflăm în cadrul familiei sfinte din Nazaret. Și pe acea a urmărit-o prigoana criminală, și pe aceea a umbrit-o grija și tristețe, dar acolo s'au contopit într'una inimile în credință și dragoste. Amărăciunea și desperarea n'a trecut niciodată pragul acelui sălaș, unde însuși Dumnezeu a locuit.

Ce aproape se află acele suflete unul de altul! Aproape, ca și față de Dumnezeu, care i-a împreunat și le-a fost legătură.

Să fie Domnul Dumnezeu, și pentru familiile noastre, legătura care cimentează inimile!

(Prelucrare de **I. I.**)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ
ASOCIAȚIUNII
SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 16 August 1942 — Nr. 33

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor au șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

XI

Ortodoxia românească și mitul dlui Blaga

Din succinta noastră expunere s'a putut vedea opoziția în care se află filosofia dlui Blaga față de creștinism. Ne-am silit să inducem și câteva din temeiurile cari pun mai presus de orice îndoială adevărul religiei și al creștinismului, față de încercarea dlui Blaga de-a nega acest adevăr.

Voim să anexăm la această expunere un capitol care nu face parte organică din desvoltările de până acum, dar care aduce totuși un spor de lumină asupra temei tratate. Ne gândim să alegem câteva din elementele ortodoxiei românești, așa cum au fost formulate de dl Blaga și să le punem în comparație atât cu ortodoxia adevărată, cât și cu mitul, adică cu sistemul filosofic construit de Dsa.

Vom recunoaște dela început că în cartea „Spațiul mioritic" se cuprind lucruri remarcabile despre specificul românesc și ortodox. Faptul acesta ne arată că atunci când dl Blaga s'a aplecat cu dragoste asupra duhului autohton, lăsându-l pe acela să grăiască, fără să-l înăbușe cu pretențiile unei filosofii individualiste, a reușit să ne dea pagini minunate, în cari întreg românismul își recunoaștea ceva din chipul lui și cari i-au creat dlui Blaga gloria de filosof al specificului nostru etnic și ortodox.

Din nenorocire însă dragostea și admirația, pe cari le mărturisea atunci pentru ortodoxie, n'au durat decât până a scris acea carte, căci tot sistemul filosofic al Dsale e direct opus trăsăturilor pe cari le descoperea chiar Dsa în spiritualitatea românească ortodoxă.

E adevărat că la cei cari au cetit cu spirit critic „Spațiul mioritic", entusiasmul era binișor temperat de faptul că dl Blaga privea ortodoxia numai ca stil, ca produs imanent și fatal al spiritului răsăritean, nu ca revelație. Dar, pe de altă parte, tocmai în această particularitate a punctului Dsale de vedere, acești moderați apreciatori ai paginilor din „Spațiul mioritic", vedeau o garanție că filosofia dlui Blaga nu se va putea desvolta decât în sensul acestor trăsături ale ortodoxiei românești.

Ne gândeam că un provăduitor al fatalismului stilistic, cum se prezenta dl Blaga, va ține să confirme și prin filosofia Dsale că nici un autentic gânditor al neamului nu poate ieși de sub determinantele stilistice zugrăvite de Dsa în „Spațiul mioritic". Ceeace nu puteam aștepta, s'a întâmplat însă. E cazul acum să ne întrebăm cum a put scăpa gândirea Dsale de sub frânele stilistice românești, croind un sistem diametral opus?

Sau stilul românesc de care vorbește Dsa nu are nici o realitate, sau Dsa nu este în ceeace a gândit personal — căci în „Spațiul mioritic" ne dă mai mult o descriere a unor stări obiective — un cugetător autentic al duhului românesc. Cum noi credem într'o anumită putere de inspirație a specificului național, opinăm pentru partea din urmă a alternattvei. Desigur nu acordăm specificului etnic și religios caracterul fatalist și atotputernic ce i-l acordă dl Blaga în contradicție cu mitul filosofic ce l-a construit, pentrucă dacă i-am acorda asemenea caracter ar trebui să-i vedem pecetea imprimată pe orice gând și faptă românească. In realitate numai gânditorii și scriitori cari se coboară, în înflorată tăcere și reculegere, în adâncul lor, care se identifică cu adâncul etnic, sunt în stare să surprindă în opera lor specificul spiritualității colective.

Dacă sunt purtați de superficiale ambiții de originalitate cu orice preț, sau copleșiți de cine știe ce admirație pentru lucruri streine, opera lor nu se mai prezintă ca un întreg organic răsărit din specificul etnic, deși poate să mai prezinte din el vreo fășie, inestetic combinată, în ansamblul imitat după modele străine.

Dar contrazice oare sistemul filosofic al dlui Blaga de fapt trăsăturile spiritualității ortodoxe românești, prezentate de Dsa în „Spațiul mioritic"?

Faptul este în afară de orice îndoială.

Lăsând la o parte alternarea de deal și vale, așa numitul spațiu mioritic, care nu poate avea și nu are la dl Blaga nici o relevanță metafizică și e, ca factor de eficiență spirituală, de origine cu totul geografică, elementul principal pe care îl suprinde dl Blaga în spiritualitatea ortodoxă-românească și asupra căruia revine obsedant în mai multe capitole și sub diferite numiri (spiritualități bipolare, transcendentul care coboară, perspectiva sofianică) este acela al *„transcendentului care coboară"*.

Pe câtă vreme catolicismul și protestantismul d. Blaga le vede caracterizate prin efortul omului de-a se organiza în slujba transcendenții, respectiv de a se ridica de jos spre transcendent, ortodoxia e dominată, după Dsa, de convingerea că omul nu trebue să facă nici un efort, căci transcendentul coboară dela sine.

Intâi să facem o scurtă critică acestei idei. Deși paginile, în cari dl Blaga descrie liniștea adâncă a călugărilor atoniți și trăirea în realitatea divină, cuprind mult adevăr, reducerea raportului dintre creștinul ortodox și divinitate la acțiunea exclusivă a celei din urmă, este unilaterală. D. Lucian Blaga prezintă pe omul ortodox ca pe o ființă cu totul inactivă ce așteaptă în pasivitate complectă coborârea transcendentului.

Chestiunea e cu mult mai complexă decum o înfățișează dl Blaga, imitând judecățile disprețuitoare ce le rosteau până de curând reprezentanții Apusului asupra acestui Răsărit, care ar fi incapabil de eforturi și ostil oricărei afirmări a omului.

E de remarcat că doctrina predestinațianistă n'a apărut nici odată în cuprinsul ortodoxiei. Ea e specifică protestantismului și cu deosebire calvinismului, adică tocmai popoarelor cari s'au dovedit ca cele mai active și mai întreprinzătoare, creind marile imperii coloniale și comerțul mondial. Insuși stilul gotic, pe care-l dă dl Blaga ca exemplu al efortului protestant de-a se ridica spre transcendent, nu e o creație protestantă, ci catolică. La apariția protestantismului el a încetat de-a mai exista.

Intreaga chestiune prin urmare trebue privită sub un unghiu mai complex.

Răsăritul ortodox nu e dominat numai de convingerea că transcendentul coboară, ci și de conștiința că el nu coboară decât dacă omul se silește prin eforturile proprii să se facă apt să-l primească. E o continuă sinergie, o colaborare armonică și permanentă între voia omului și harul divin. Aceasta-i doctrina Bisericii ortodoxe și aceasta-i practica creștinității răsăritene. Nici-un creștin ortodox nu cugetă că păcatul nu e posibil, sau că păcătoșii sunt mântuiți cu sila. Indiferentismul moral nu e ceva propriu spiritualității răsăritene.

Dacă privim serios lucrurile, nu există creștinătate care să facă atât de mari eforturi în vederea învrednicirii de harul dumnezeesc, ca cea ortodoxă. Posturile, înghenuncherile, milostenille, vegherile sunt ceva specific ortodox.

Monahismul cu cutremurătoarele lui strădanii de purificare a apărut în Răsărit și Apusenii, transplantându-l la ei, erau copleșiți de admirație față de aceste eforturi și n'au îndrăsnit niciodată, afară de cazuri sporadice, să se ridice la înălțimea acestor maeștrii din Răsărit. Până azi Apusul refuză privațiunile postului și ale celorlalte forme de asceză monahală și obștească, atât de obișnuite la popoarele din Răsărit.

Dacă și-ar fi luat dl Lucian Blaga osteneala să cetească Filocalia, sau să viziteze o mânăstire ortodoxă în care s'au păstrat tradițiile noastre, ar fi constatat cu câtă scrupuluzitate și încordare se urmărește zi de zi și ceas de ceas purificarea făpturii prin atențiune la orice gând necurat, prin desrădăcinarea oricărei patimi și dorinți, oricât de mascate în înfățișări nobile. Vederea, înțelegerea adevărată a vieții, simțirea legăturii cu Dumnezeu nu se poate dobândi decât treptat, cu prețul acestui necurmat urcuș moral, atât de ostenitor.

Nu prin subconștient e credincios răsăriteanul, cum afirmă dl Blaga, ci printr'o victorie continuă asupra tuturor patimilor și gândurilor ce pornesc din subconștient, printr'o victorie a trezviei, a spiritului, asupra subconștientului.

Dl Blaga spune despre creștinul răsăritean: „Faptele, necăutate ca atare, par a fi crescut înăuntru, și când se ivesc, ele cad, ca niște fructe coapte". (Spațiul mioritic pg. 76). Ce ușor ar fi oricine creștin adevărat dacă ar cădea din noi și credința și faptele așa cum „cade para mălăiață în gura lui nătăfleață". Dl Blaga n'a văzut eforturile de perfecționare ce premerg acestei căderi ușoare a faptelor din om.

Dsa găsește cuvinte nimerite când descrie pe călugării atoniți astfel:

„Au acești călugări o liniște interioară de necrezut, o transparență a vieții sufletești și o lumină, care le străbate toată făptura și care se comunică fără putință de împotrivire, mediului înconjurător. Credința lor a devenit cu adevărat substanță organică" (op. c. pg. 75).

Dar până la această stare, câtor strădanii ascetice nu s'au supus acești călugări, și chiar acum, când arată atâta liniște, câtă încordare lăuntrică, adâncă, nu este în ei!

Peste tot dacă popoarele ortodoxe fac binele mai ușor, aceasta nu se datorește unei fatalități organice, ci unei educații îndelungate ce-au primit-o în această direcție din partea Bisericii.

Așadar chestiunea „pasivismului" răsăritean și a „activismului" apusean nu e atât de simplă.

Există și în Răsărit un activism, dar el e de interior, el e pus în slujba adevăratei perfecțiuni a omului. Dimpotrivă activismul apusean nu are caracter religios. El e exterior, se îndreaptă asupra naturii, nu asupra omului pentru a-l desăvârși, are scopuri cu totul imanente și materialiste.

Protestantismul cel puțin mărturisește categoric că mântuirea se dobândește fără fapte, „sola fida". Omul nu poate face nimic pentru a contribui la mântuirea sa. (Mă mir cum a putut vedea dl Blaga la protestanți o strădanie uriașă a omului în vederea mântuirii!). Orice ar face omul e rău. Dumnezeu trimite cui vrea darul credinții, indiferent de faptele lui, iar acest dar al credinții nu are puterea să-l schimbe pe om în bine cât e pe pământ și să-l determine la fapte bune.

Dacă însă faptele omului pe pământ rămân fatalmente rele, el e dispensat de-a se mai strădui spre ceeace e bun. Omul dobândește o neîngrădită libertate în a face ce-i place, nemai fiind împedecat de scrupule morale. Așa se explică marea putere colonială și comercială la care au ajuns popoarele calvine, nestingherite în avântul lor de câștig și de dominație de considerații morale și religioase. Așa se explică admiratele virtuți utilitariste de disciplină, ordine și tenacitate, pe cari le au popoarele apusene, cum arată și unii concetățeni ai noștri, dar și lipsa virtuților cu adevărat creștine, ca bunătatea, iertarea, ospitalitatea, abnegația etc.

Acesta-i activismul Apusului, care în fond înseamnă un mare pesimism în ce privește posibilitatea de perfecționare a omului și o totală renunțare la activitate în această direcție, o sustragere a comportării omului de sub comandamentele creștine. Creștinismul apusean și-a perdut virusul etic, devenind simplu pretext de filosofare asupra credinții.

Transfigurări...

Se întâmplă adesea ca, în urma unor puternice cutremure, să țâșnească din pământ isvoare, a căror binecuvântată apă fertilizează arzătoare pustiuri de nisip, fecundează locuri bătute de secetă, urgisite de oameni și ocolite de vietăți. Când au loc asemenea fenomene, natura se schimbă pe încetul, pustiul se îmbracă în haină de verdeață și din loc blestemat și ocolit, devine oază plină de răcoare, popas de odihnă căutat de caravanele împovărate și de călătorii obosiți...

Această curioasă transformare, care în lumea fizică se întâmplă în urma unor cataclisme înfricoșate, are un și mai admirabil revers în lumea sufletească. Câte transformări nu se cunosc în această lume sufletească plină de mister și de necunoscut, transformări ce au loc întotdeauna în urma unor puternice sguduiri. Se vede că totul în lume a fost creat după același plan și de către un prea-înțelept Creator, care »toate întru înțelepciune le-a făcut«, cum glăsuește așa de frumos psalmistul.

Ar putea cineva număra pe toți păcătoșii întorși de pe calea pierzării, în momentul când moartea cu mâna-i de ghiață le atingea frunțile posomorâte? Ar putea socoti cineva pe toți nelegiuiții întorși de pe calea fărădelegilor în clipa când viața lor sau a celor din apropierea lor trecea examenul morții? Nu, căci numărul lor e nesfârșit și se va continua cât vor fi veacuri și suflet omenesc.

Intoarcerea aceasta, a celui rătăcit, se chiamă convertire sau transfigurare; convertire, pentrucă sufletul își părăsește drumul de întunerec, pe care a mers ani de zile, revenind, cu ochi plânși de regretul zilelor pierdute în deșertăciuni, la calea pe care l-a îndreptat Făcătorul său; transfigurare, pentrucă chipul lui Dumnezeu, din ființa celui pierdut, îngroșat de noroiul păcatelor, se transfigurează încetul pe încetul sub flacăra suferințelor, uitând cu totul deșertăciunile vieții de ieri și trudind amarnic pe calea unei noui vieți plină de lumină și de înseninări cerești.

Nu voesc să număr exemple de transfigurări din lumea celor dispăruți, din lumea celor de ieri, ci exemple ce se petrec azi, sub ochii noștrii, sau despre cari auzim zilnic că se întâmplă acolo departe în nesfârșitele pustiuri rusești, unde moartea ucide, unde sufletul geme în dureri..

Au plecat mulți, poate, cu pustiu în suflet, cu ruini în inimi, cu o credință sfărâmată, cu un ideal pierdut. Au plecat poate mulți fără nădejdea zilei de mâine, fără speranța unui supraomenesc ajutor în clipe supreme, și iată-i întorși înapoi cu ochi înseninați de o nouă lumină, de o nouă viață.

In clipele când totul li se părea pierdut, acești convertiți au simțit adierile unei noi vieți, au întrevăzut zarișt'le de lumină ale unei alte lumi. In pustiul lor sufletesc, cutremurul morții a frânt pecețile păcatului și apa binecuvântării a țâșnit cristalină și răcoritoare transformând în oază de lumină și verdeață tot ce era uscat și sec.

Am vorbit cu asemenea oameni și am văzut roadele unor asemenea transformări. Se întorseseră, frânți de lupte și de trude, să-și odihnească trupurile sdrențuite de gloanțe, ciopârțite de obuze, arse de flăcări. De trei ori fusese refăcuți, și din cei cari au plecat la început, abia vre-o șaptesprezece de s'au mai întors integri.

Biserica satului în care poposiră pentru refacere, nereparată, părea o mireasă lipsită de podoabă și frumusețe, căci vremea și intemperiile ei i le răpiră pe cele care le avusese odinioară. Și nu au stat mult pe gânduri acești oameni, în inima cărora mijiseră alte zări, ci s'au apucat de lucru, muncind zi și noapte dela maior — un erou de legendă, — până la ultimul soldat să repare locașul Celui Preaînalt.....

— Imi pare curios, domnule maior, că în loc să vă odihniți, după ce ați sângerat pe toate coclaurile dela Prut la Dalnic și Odesa, v'ați apucat de o nouă muncă...

— M'am apucat părinte, căci nu știu cum aș putea mulțumi lui Dumnezeu, că mi-am revăzut din nou familia și țara și că am înfrânt pe dușman sfidând de mii de ori moartea. Când totul era un iad și în aer și pe pământ, doar pe Dumnezeu îl mai aveam, și adesea ne întrebam mirați, când se potolea infernul, cine și pentruce ne-a scăpat?

Așa mi-a răspuns maiorul Gheorghe Aldea și nu voi uita niciodată scena impresionantă ce mi-a povestit-o, scenă de un ceresc sublim petrecută în clipa atacului, în fața morții:

— Eram pe colină și dădusem ordinul de atac, spunea maiorul. La prima rachetă, nu s'a mișcat nimeni. La a doua privesc ostașii înșiruiți pe o vale și atunci ca la o comandă

Unde ne-a dus activismul Apusului ne-o arată stările de azi și decăderea actuală a omului la o simplă anexă a naturii. Apusul nu și-a pus problema mântuirii omului, ci a satisfacerii lui biologice. Intr'un eseu despre sensul icoanei (Gândirea, Martie 1942) scriam: „Răsăriteanul nu manifestă activismul Apuseanului, care e exterior, ci un activism de intensitate, de ordin religios și etic". Activismul Apusului nu desrobește natura și pe om de sub păcat, pentrucă el are numai scopuri economice. Singur activismul Răsăritului reușește să producă modificări morale în om, fiind purtat de scopuri religioase și folosind mijloace adecvate.

Complectând ideea unilaterală a dlui Blaga despre transcendentul care coboară, cu aceea a omului care se pregătește pentru primirea lui, vom avea viziunea unei voințe comune de apropiere și de întâlnire din partea lui Dumnezeu și a omului.

Care este acum ideea principală a mitului filosofic construit de dl Blaga? Este aceea a unui Mare Anonim care, departe de-a se coborî condescendent și iubitor spre făptură, sau de-a o lăsa pe aceasta să se apropie de el, veghează cu teamă la păstrarea distanței. El nici nu coboară la făptură, nici nu îngădue făpturii să se înalțe spre el. Se apără cu picioarele și cu ghiarele de cățărările făpturii, temându-se să nu-l doboare de pe parapet și să se așeze ea în locul lui.

E un Mare Anonim mic la suflet și fricos. E o plăsmuire absurdă, căci o ființă supremă trebue să aibă atributul de absolută, iar absolutul nu se poate teme și nu are de cine se teme.

Dar abstrăgând de caracterul acesta ilogic al Marelui Anonim, trebue să constatăm că chipul și comportarea lui stă în contrazicere radicală cu viziunea ortodoxă despre Părintele care caută și coboară cu bunăvoință la făptură. In special e în contradicție cu forma unilaterală în care a surprins-o dl Blaga, ca transcendență ce coboară chiar fără eforturile făpturii.

Viziunea unei vieți pământești ce se desfășoară sub fatalitatea distanței de divinitate e mai de grabă caracteristică protestantismului. Dumnezeul lipsit de trăsături părintești, despotul nepăsător la căutările făpturii, e Dumnezeul lui Calvin, iar ideea pesimistă că orice ar face făptura nu se poate împărtăși în viața aceasta de harul divin, e ideea fundamentală a întregului protestantism.

Filosofia dlui Blaga se vădește a purta nu numai pecetea filosofiei germane, ci și a protestantismului german, în care aceea își are substratul. Subiectivismul filosofiei germane, ca individualism și neîncredere în putința de-a cunoaște realitatea și de-a intra în comuniune cu ea, nu e specific ortodoxiei, ci își are izvorul în protestantismul pesimist al lui „sola fide", care afirmă că toate puterile cognitive și etice ale omului sunt definitiv distruse prin păcat.

Dl Blaga a văzut relativ just trăsătura fundamentală a ortodoxiei în încrederea optimistă în bunăvoința lui Dumnezeu care nu părăsește pe om, ci îi vine aproape spre ajutor și mântuire. Dar când a purces la construirea sistemului propriu s'a plasat la antipodul acestei viziuni. Ortodoxia e sofianică, după chiar expresia Dsale. Mitul filosofic construit de Dsa e antisofianic.

Sofianicul e o fatalitate stilistică a românismului ortodox. Cum s'a putut sustrage Dsa de sub această fatalitate? Nu-și infirmă prin sistemul Dsale întreaga teorie despre stil, adică titlul de glorie al filosofiei Dsale?

Am mai putea întreba: dacă existența frânelor stilistice indică spre o realitate supremă ce are interes să reteze toate avânturile omului spre ea și să păstreze distanța, cum e posibil ca specificul românesc să constea într'o viziune tocmai contrară acestei stări faptice a lucrurilor. Dacă ortodoxia e convingere despre transcendentul care coboară, iar transcendentul nici gând n'are să coboare, ortodoxia e viziunea cea mai contrară realității. Cum s'a putut naște ea atunci? Și cum de se menține?

Cum de n'a putut neamul românesc până acum să vadă ceeace a văzut dl Blaga, caracterul invers al stării de fapt a lucrurilor? Nu l-au lăsat frânele stilistice? Dar pe Dsa cum l-au lăsat?

Caracterul antiortodox și deci antiromânesc — căci chiar Dsa a recunoscut împletirea acestor două realități în „Spațiul mioritic" — al filosofiei dlui Blaga s'ar putea semnala și în alte multe privințe.

Noi ne mulțumim deocamdată să indicăm următoarea opoziție:

Ortodoxia este sobornicească, adecă etică și comunitară.

Filosofia Dsale este individualistă și antietică.

Din pilda Dumnezeului cel bun, care din iubire coboară la noi, învățăm să ne comportam și noi oamenii între olaltă cu iubire, să ne înfrățim în comuniune cu semenii.

In filosofia dlui Blaga nu există comuniune. Eul e închis în sine și în iluziile sale. Nu cunoaște nimic din realitate; nu știe de există vre-un semen și nu poate recunoaște nici o datorie de a-l iubi, dacă pilda ce i-o dă Marele Anonim, care trebue privită ca o lege fundamentală a vieții, este aceea a egoismului și a temerii de altul.

E o filosofie bazată pe teoria monadelor.

Filosofia dlui Blaga nu cunoaște libertate, păcat și virtute, obligații și răspundere. Aceste probleme, cari formează însuși conținutul filosofiei contimporane, nu sunt prezente în filosofia Dsale.

E o filosofie după stilul veacului al 19-lea. O filosofie cu care spiritul contemporan, în fața căruia au isbucnit cu o imperativă forță marile probleme și răspunderi față de colectivitate și de semeni, nu are ce face.

Datoria faptei, păcatul egoismului, apartentanța nu numai prin substanță, ci și prin răspundere la sobornicitatea națională, încrederea în contribuția efortului personal la modificarea destinului, suflul generos și jertfelnic, tot atâtea lozinci și tendințe descoperite azi odată pentru totdeauna de conștiința omenească și cari germinau în ortodoxie nu sunt posibile de auzit în filosofia dlui Blaga.

Fatalism, individualism monadic, indiferentism etic, sau mai degrabă tendință antietică, visătorie lipsită de răspundere, acestea sunt caracterele filosofiei dlui Blaga, direct opuse tendințelor eroice, comunitariste, altruiste a lumii tinere de azi, purtată de o mare încredere în comuniunea cu realitatea.

Filosofia de azi, ce palpită sub jarul marilor probleme comunitare și sociale, are o mare siguranță în întâlnirea omului cu realitatea și în datoria de-a o întâlni și de-a influința asupra ei, sau de-a asculta cu sentiment de răspundere poruncile ei. Pentru dl Blaga nu e posibilă întâlnirea cu realitatea, odată ce nu e posibilă o oarecare cunoaștere pozitivă a ei.

Dl Lucian Blaga vorbește adeseori de spirit în cărțile Dsale. Dar nimic nu e mai absent în ea decât spiritul. E o filosofie a substanței, adecă a desfășurărilor fatale și automate. Spiritul e libertate, e capacitate de decizie, e păcat și virtute, e răspundere, e har și blestem, e relație de iubire, e capacitate de determinare a destinului propriu și al altora, e dincolo și altceva decât automatism și fatalitate.

Filosofia dlui Blaga răsună în epoca noastră ca un svon întârziat al unor vremi apuse, pentru cari realitatea încă nu se descoperise cu marile ei porunci și în marea ei complexitate de azi. Departe de-a anticipa un ev nou, asemănător celui mediu, cum se pretindea, ea e o apariție tardivă a trecutului raționalist, individualist și antispiritualist. Filosofia dlui Blaga e o poezie, construită de un suflet cu predispoziții de poet și tinzând să explice cu deosebire creația poetică.

Ea își va păstra, desigur, o importanță în istoria filosofiei din România, ca un sistem „interesant" în rând cu altele sisteme „interesante".

In nici un caz însă ea nu poate fi privită ca o expresie autentică a spiritului românesc și deci ca un punct de plecare pentru cugetarea românească viitoare.

Iar ca forță de dinamizare și înălțare a neamului, valoarea ei este minimă, fiind mai degrabă o piedecă decât un factor pozitiv.

Nu considerăm această filosofie ca pe cea mai contrară creștinismului și românismului.

Din nenorocire filosofia noastră de până acum e atât de străină de sufletul nostru și atât de înfeodată unei epoci de gândire ce-a stat sub semnul negativismului spiritual, încât aproape toată e chiar mai ostilă în fond creștinismului, decât a dlui Blaga, denunțând pe de asupra o plictisitoare monotonie și aproape descurajând încrederea în puterile de creație variată a spiritului românesc.

Dacă am stăruit cu toate acestea în mod deosebit asupra raportului filosofiei dlui Lucian Blaga cu creștinismul și nu ne-am gândit la o cercetare a altor sisteme filosofice din România din acest punct de vedere, cauza este a se afla pe de o parte în faptul că nici un alt filosof nu a contestat fățiș Revelația divină și dumnezeirea lui Iisus Hristos, iar pe de alta în necesitatea de-a împrăștia un echivoc ce perzista în jurul filosofiei dlui Blaga. Despre alți filosofi români toată lumea știe că sunt la antipodul credinții creștine și nu mai era necesară o identificare a lor pentru a păzi pe cei ce vreau să rămână fideli creștinismului. Dl Lucian Blaga, construindu-și din termenii teologiei creștine o fațadă atrăgătoare, ispitea lumea să se apropie de un interior în care nu se mai afla aproape nimic creștin.

Dsa vorbea de *mister*, de *dogmă*, de *revelație*, de *parasidiac*, de *luciferic*, de *sofianic*.

Nu e de mirare dacă s'a născut de aci un echivoc care i-a fost favorabil Dsale, însă care, dacă ar dăinui, dată fiind neacoperirea acestui vocabular cu fondul lui adevărat și creștin, ar putea să aibă urmări tot mai periculoase pentru sufletul generațiilor tinere.

Sfârșit.

D. STĂNILOAE

văd că toţi îşi ridică coifurile, îşi fac cruce şi se avântă năvalnic din poziţii spre duşman.

Cuvintele maiorului m'au impresionat până la lacrimi şi nu ştiu dece. Poate pentrucă am văzut în gestul acesta, făcut în ceasul suprem, toată credinţa neamului nostru necăjit, care numai pe Dumnezeu l-a avut şi numai cu ajutorul Lui a biruit toate amărăciunile istoriei lui trudite.

Nu m'am mai mirat de fapta maiorului, şi nu l-am mai întrebat dece a reparat biserica. Am înţeles marea prefacere ce se făcuse în sufletul său, în clipele grozave din faţa morţii şi mi-am zis plin de evlavie: Doamne, cu câtă înţelepciune lucrezi Tu toate, spre binele nostru, »Doamne cât sunt de nepătrunse cugetele Tale şi de neurmate căile Tale«.

Pr. **P. B. R.**

Bibliografie

Protoiereu Dr. Gh. Cotoşman, profesor la Academia teologică din Caransebeş: **Episcopia Caransebeşului**, Caransebeş, 1941, pg. 202.

Părintele Dr. Gh. Cotoşman este unul dintre cei mai serioşi şi mai fecunzi istorici ardeleni din generaţia tânără. A publicat până acum numeroase monografii istorice asupra unor localităţi bănăţene, stăruind în special asupra vieţii lor bisericeşti. In toate a dovedit o informaţie bogată, spirit ştiinţific şi mare putere de muncă.

Lucrarea prezentă este o încoronare a acelor monografii şi o consacrare a autorului. Cunoscând limba sârbească şi maghiară, Păr. Gh. Cotoşman a putut utiliza cu folos izvoarele străine, urmărind istoria episcopiei Caransebeşului dela începuturile ei din v. XV până la 1787 când, sub influinţa sârbească, s'a mutat la Vârşeţ, ca după 80 de ani, la 1864, să fie reînfiinţată de marele Mitropolit Andrei Şaguna.

*

Dr. Petru Rezuş, profesor la Academia teologică din Caransebeş: **Curs de Teologie fundamentală**, Caransebeş 1942, pg. 622.

Părintele Dr. Petru Rezuş, după ce ne-a dat o serie de monografii dogmatice, publică acum acest curs de Apologetică creştină, impunător prin extinderea lui şi lăudabil prin străduinţa vădită de autor.

Desigur că într'un curs nu se pot desfăşura satisfăcător toate marile şi grelele probleme ale Apologeticei, iar formele noui de apărare a creştinismului, impuse de spiritualitatea contimporană, mai puţin scolastică şi mai mult convinsă de caracterul de taină al realităţii fizice, antropologice şi sociale, nu s'au limpezit încă atât de precis ca să poată fi transpuse într'un Manual menit să dea studenţilor formulări pregnante.

Aşa stând lucrurile, departe de a ne gândi să întâmpinăm Manualul Părintelui Rezuş cu pretenţii prea exigente, îl socotim un ajutor binevenit pentru toţi cei ce caută să şi consolideze temeiurile credinţii şi o nouă piesă apreciabilă în literatura noastră teologică atât de săracă.

*

Preot Dr. Ştefan Moldovan: **Concordatul în Dreptul Internaţional şi Concordatul Statului Român cu Vaticanul**, Sibiu, 1942, pg. 116.

Părintele Ştefan Moldovan înfăţişează în această teză de doctorat, prezentată la Facultatea de Drept din Cluj—Sibiu, o succintă şi clară expunere a argumentelor cari dovedesc lipsa de temeiuri juridice a Concordatelor în general şi a celui dintre Vatican şi Statul român în special. Problema Statului catolic ardelean şi a Acordului, încheiat referitor la el între Statul Român şi Vatican la 1932, este cercetată cu acelaş spirit cumpănit şi ştiinţific, rezultatele fiind identice.

Ne bucurăm când vedem câte unul din preoţii noştri continuând preocupările cărturăreşti şi intervenind cu competinţă în problemele la ordinea zilei.

D. S.

Inmormântarea fostului director Horia Teculescu

Sicriul cu rămăşiţele pământeşti ale mult regretatului *Horia Teculescu*, fost director al liceului „Principele Nicolae" din Sighişoara, au fost puse pe un catafalc în sala festivă a liceului, de unde, în 5 August, s'au transportat în biserica ortodoxă a oraşului.

Slujba religioasă a fost săvârşită, de un sobor de numeroşi preoţi, în frunte cu I. P. C. Sa arhimandritul-vicar dela arhiepiscopie *Teodor*, ca trimis al I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului.

La jalnica ceremonie au fost de faţă, afară de membrii îndureratei familii, în mare număr intelectualii localnici şi din alte centre ale ţării: dela Iaşi, Bucureşti, Braşov, Alba-Iulia, Dumbrăveni, [Dr. Il. Holom] Blaj ş. a.

După terminarea slujbei religioase, a cuvântat I. P. C. Sa arhimandritul-vicar *Teodor*, spunând despre defunct:

„Nu s'a cruţat pe sine şi s'a dăruit până în clipa cea din urmă bisericii şi catedrei. A fost un exemplu. N'a stat numai în brazda şcolii, care rodeşte şi creiază sufletele generaţiilor. Pedagog literat şi idealist neîntrecut, acesta a fost Horia Teculescu. S'a consumat prea din vreme şi şi-a dat din plin tot ce a avut mai nobil, înţelegând că orce slujbă este mare. Ca un mare pedagog a căutat să desgroape comorile din această regiune. A luat parte în toate corporaţiile bisericeşti şi era un deliciu să-i asculţi verva lui neîntrecută. I. P. S. Sa mitropolit a rămas profund îndurerat de trecerea lui din viaţa aceasta. Exprim sincere condoleanţe îndurateiei soţii şi fiilor. Dumnezeu să-i dăruiască odihnă veşnică".

Au mai rostit cuvântări, arătând distinsa personalitate a dispărutului, păr. protopop *Emilian Stoica* al Sighişorii, dl *O. Ghiţia*, inspector general şef, dl *Dr. N. Căliman* din partea „Astrei", dl prof. univ. *I. Gherghel*, canonicul *I. Maior* ca reprezentant al mitropoliei Blajului, păr. protopop *Al. Brotea* din partea foştilor colegi de şcoală, păr. prot. *Al. Baba* aducând ultimul salut al P. S. Sale episcopului Nicolae Colan al Clujului, dl prof. *Gh. Babeş* în numele profesorilor, iar un elev în numele şcolarilor dela liceul din Sighişoara.

Un lung cortegiu a pornit apoi dela biserică şi a însoţit sicriul până la locul de odihnă eternă din cimitirul ortodox al cetăţii.

Cerc pastoral. In Dumineca din 2 August 1942 s'a ţinut, în parohia ort. rom. Araci, o impresionantă solemnitate creştinească. Preoţimea cercului religios Araci s'a întrunit în şedinţă pastorală, la care a participat un număr mare de credincioşi.

După utrenie şi sf. Liturghie s'a slujit sf. parastas pentru odihna sufletului răposatului paroh al Araciului şi preşedinte al cercului, Silviu Josan.

A predicat la urmă părintele Gh. Iacob.

După masă preoţii s'au adunat în şedinţă intimă de reconstituire, alegând preşedinte în locul vacant, pe P. C. Sa prot. Ioan Rafiroiu ad. paroh. în Araci, iar secretar pe Pr. Iacob Gheorghe, adm. paroh. în Ariuşd.

S'a alcătuit programul pentru restul anului hotărând ca în viitor cu ocazia fiecărei şedinţe pastorale ţinută în parohiile cercului să se facă colecte, sau să se poarte un disc, iar la încheierea activităţii pe anul curent suma realizată să fie dată, pentru ajutorarea celor lipsiţi, Comitetului Judeţean de Patronaj.

Participant

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Din ordinul în rezoluţie al dlui Mareşal

»Având în vedere situaţia de război, cei rămaşi în interior trebue ca prin muncă şi conduită să se arate demni de truda şi sacrificiile celor depe front.

Ceice în aceste vremuri îşi întrebuinţează timpul în plimbări şi distracţii, ceice au ţinută şi atitudini destrăbălate, vor fi constrânşi a înţelege realitatea.

Dacă tineretul femenin a suprimat pălăriile şi ciorapii din motive de economie, aceasta nu trebue considerat ca un punct de plecare pentru a continua reducerea îmbrăcămintei.

Omul civilizat şi bine crescut respectă regulele bunei cuviinţe în orce împrejurări şi îşi impune singur restricţiuni, când concetăţenii sau rudele lui luptă pentru liniştea şi siguranţa lor.

Fardarea exagerată, coafuri extravagante, rochii prea scurte, atitudini ne permise în cinematografe, în grădini publice sau chiar pe stradă, bărbaţii cari sub pretextul excesului de căldură scot haina, îşi deschid cămaşa la gât sau îşi suflecă mânecile în localuri publice sau pe stradă, ceice fac vacarm la manifestaţiuni sportive şi toţi cei ce nu înţeleg a avea ţinută şi o conduită corectă, vor fi identificaţi de agenţii de Poliţie, înscrişi în controale speciale şi, în caz de recidivă, supuşi la un regim de corecţie în şcoli de reeducare sau lagăre.

Ceice-şi fac din desmăţ o ocupaţie şi vagabonzii vor fi trimişi în lagăre de muncă, copiii cari fumează arestaţi şi predaţi familiilor prin poliţie si în caz de recidivă trimişi la şcoli de corecţie, etc«

De pe Valea Jiului

— Fragment din scrisoarea unui preot —

...In ceeace mă priveşte, sânt de puţin timp pe această binecuvântată Vale a Jiului, dezlul de asemănătoare cu aceea a Mureşului, dinspre munţii Moldovei, unde am păstorit. Dar, acest puţin timp mi-a format ferma convingere că: Muncitorimea română este — ca şi ţărănimea — în linia religiozităţii străbune. Iată: „Oastea Domnului", din diferitele parohii de aici, mai numeroasă — ca număr de membri — decât în multe părţi; corurile bisericeşti, formate din simpli muncitori şi foarte rar din intelectuali, sânt la înălţime ce merită multă recunoştinţă; organizaţiile tinereşti la fel. Un singur lucru se pretinde cu stăruinţă: Preotul să stea în fruntea tuturor la postul de veghe şi comandă.

In vreme de război se verifică rezistenţa sufletească. Depresiunile morale vin în timpul şi după aceste flagele. Ei bine, aş greşi dacă aş afirma că au apărut semne care să ne dea de gândit. Singurul fapt că se lucrează şi în zile de Sărbători — în interesul superior al Patriei — apare ca ceva deosebitor. Aceasta însă, numai atât că, comandamentele naţionale o vor cere.

Aici, în Valea Jiului, nu există muncitorime „neagră la faţă şi înegrită la suflet"... Muncitorimea noastră va ieşi cu mult mai oţelită, — aşa cum vom ieşi cu toţii, căliţi, din crâncena încercare a războiului. Numai să cadă pentru totdeauna hidra roşie, promiţătoarea nenorocită a „raiului" pe pământ.

Pr. **Andrei Ettimie-Lupeni**

On. Minister *al culturii Naţionale şi Cultelor, Subsecretariatul de Stat al Cultelor şi Artelor, a bugetat pe ziua de 1 August 1942 următoarele parohii din Arhiepiscopia noastră:*

1. Braşov—Schei I ca parohie protopopească.
2 Braşov—Blumăna II.
3. Braşov—Vechiu II.
4. Lupeni II.
5. Orăştie III.
6. Tohanul Vechiu.
7. Dobra—Jina din protopopiatul Sebeş.
8. Băgaciu cu filia Romanèşti din protopopiatul Târnava.

O notă stridentă

Am mai avut ocazia să remarcăm: nu există act de unanimitate naţională ca „Unirea" dela Blaj, să nu-şi ridice glasul, producând o notă stridentă şi dovedindu-se prin aceasta ca stând în afară de solidaritatea frăţească a tuturor. Nu mai vorbim de „serviciul" pe care ni-l face în chipul acesta în mod permanent în faţa străinilor „Unirea".

Ultima manifestare de acest sens a monitorului blăjan se referă la alegerea P. S. Episcop Nicolae Colan la Academia Română. Intr'un articol semnat de canonicul Gh. Dănilă, foaia aceasta, lipsită totdeauna de capacitatea de-a sesiza tâlcul înalt şi serios al anumitor momente şi acte, profanează cu o vorbărie inoportună ceeace Inaltul Areopag al spiritului românesc a hotărât într'un moment de supremă reculegere şi identificare cu conştiinţa naţională.

In divorţ cu ceeace se cheamă fineţe şi tact, permanent agitata foiţă vorbeşte de influinţa „nefastă" a Sibiului la alegerea care s'a făcut, stabileşte o paralelă cu alegerea lui Mangra, întrecându-se pe sine însaşi în înşirarea de grosolănii.

N'avem lipsă să punem noi acum în lumină frumuseţea atitudinii episcopului Nicolae Colan. Nici n'ar fi cu tact să o facem. Cugetul românesc a ratificat şi ratifică în fiecare zi cu recunoştinţă această frumuseţe, condamnând irresponsabila manifestare a „Unirii".

Canonicul semnatar al articolului, sfătuind Academia ca pe nişte preoţi de pe Târnave, ar fi voit să fie tratat P. S. Nicolae Colan la fel cu P. S. Iuliu Hosu. Dar cum nici chiar ilustritatea sa nu îndrăzneşte să cugete că P. S. Iuliu Hosu ar fi putut fi ales membru activ, întrucât n'are nici o scriere, declară că Academia ar fi lucrat cel mai cuminte dacă ar fi ales pe amândoi episcopii membri de onoare.

Dar ce poţi face, dacă P. S. Episcop a meritat mai mult, datorită activităţii sale ştiinţifice literare? Să-l tai din statură, pentru a-l face egal cu altcineva şi spre a fi pe placul „Unirii".

Avem toată stima pentru P. S. episcop Iuliu Hosu, pentru identificarea Sa cu turma ce-o păstoreşte şi pentru meritele naţionale ce şi le câştigă în felul acesta. Dar de-o activitate literară a P. S. Sale nu se ştie nimic. Prin urmare membru activ al Academiei nu putea fi ales.

Dacă Inaltul Areopag va găsi că poate alege pe cineva membru de onoare al său numai pe baza unor merite naţionale, fără nici o activitate literară, poate să o facă. Dar P. S. Episcop Nicolae Colan, peste meritele naţionale, are o impresionantă activitate literară care poate impune oricui şi poate justifica alegerea P. S. Sale ca membru activ.

D. S.

Conferinţă misionară. In ziua Schimbării la Faţă, 6 August 1942, credincioşii bisericii ort. române din Gura-Sada şi jur, prot. Ilia, au petrecut înălţătoare clipe de înviorare sufletească. Potrivit unei bune tradiţii, păr. prot. Iuliu Josan a fixat ţinerea acestei conferinţe în parohia cu veche biserică, un monument istoric.

Conform programului, preoţii au fost prezenţi la ora 7 dimineaţa, în frunte cu păr. protopresbiter şi au început mărturisirea credincioşilor.

După sf. Utrenie şi Liturghie săvârşită în sobor, sub cerul liber lângă turn, într'un altar improvizat, a predicat la pricesnă Pr. V. Vlădăreanu, despre imperativul înoirii şi schimbării noastre, acomodat vremurilor actuale. Apoi s'a început sf. Impărtăşanie, iar la sfârşitul Sf. liturghii a predicat păr. prot. Josan, pornind dela citatul: „Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit, pe acesta să-L ascultaţi".

După aceasta preoţii se retrag în casa parohială, la o conferinţă intimă unde păr. protopop ţine să îndrume preoţimea pe căile bune de pastoraţie,

La ora 2,30 începe slujba Sf-tului Maslu, săvârşită în sobor de nouă preoţi. Inainte de mirungerea credincioşilor, a predicat Păr. Dr. Romul E. Iacob din Bretea, pornind dela citatul din Psalmi... „Cheamă-mă pe Mine în ziua necazului tău"... După mirungere a predicat pr. Traian Olariu, asupra importanţei Tainei Maslului şi a necesităţii rugăciunilor.

E. S.

INFORMAŢIUNI

I. P. S. Mitropolit Nicolae a vizitat, Duminecă 9 August c., lagărul de prizonieri dela Vlădeni, ducând cuvânt de credinţă şi întărire sufletească celor scăpaţi de vraja ateistă a regimului comunist. Darea de seamă despre această impresionantă vizitaţie arhierească, o vom publica în Nr. viitor al foii noastre.

Prorectorul şi nouii prodecani ai Universităţii Cluj-Sibiu. Următorii profesori se numesc, pe data de 1 August 1942, în calitate de prorector şi prodecan, la Universitate Cluj-Sibiu: Dl prof. *I. Lupaş*, prorector al Universităţii din Sibiu; dl prof. *Constantin Petrescu Ercea*, prodecan la Facultatea de drept Sibiu; dl prof. *D. Popovici*, prodecan la Facultatea de litere Sibiu; dl prof. *Emil Pop*, prodecan la Facultatea de ştiinţe Timişoara; dl prof. *Iuliu Moldovanu* prodecan la Facultatea de medicină Sibiu.

Sprijinitorii „Vieţii Ilustrate". P. S. Sa episcopul *Vasile* al Timişorii a binevoit să trimită suma de 2000 de lei, ca abonament de sprijin, pentru valoroasa revistă de familie „Viaţa Ilustrată".

Pictarea bisericilor de către picrorii şi zugravii autorizaţi. Potrivit ordinului ministerului de culte numai pictorii bisericeşti autorizaţi de minister au dreptul a concura şi lucra la pictarea, totală sau parţială, a bisericilor din ţară, dacă aparţin confesiunii bisericii respective. Lucrări, ce depăşesc suma de 800.000 lei, nu pot fi angajate decât prin instituirea de *concursuri* publice. Zugravii bisericeşti, autorizaţi de minister, au dreptul să concureze şi să lucreze până la valoarea de 80.000 lei, sub controlul şi răspunderea unui pictor bisericesc autorizat, delegat de comisia specială a picturii bisericeşti, şi au dreptul să execute lucrări până la orce sumă la biserici din parohiile rurale şi până la suma de 300.000 lei la biserici din parohiile urbane. Pictorii sau zugravii bisericeşti au să prezinte la licitaţii autorizaţia în original.

Convocare. Despărţământul judeţului *Sibiu* al „Astrei", convoacă adunarea generală anuală a *Despărţământului*, pe ziua de *Duminecă 23 August 1942, în comuna Săsăuşi, la ora 3 d. m.*, cu următorul program: Deschiderea adunării; cuvântul autorităţilor; alegerea comisiunilor (pentru examinarea raportului general; censurarea socotelilor şi a proiectului de buget); raportul despărţământului pe anul 1941—1942; rapoartele comisiunilor; eventuale propuneri; închiderea adunării. — Este de dorit ca, la adunarea generală, să ia parte membrii comitetului despărţământului central judeţean, comitetul despărţământului de plasă al „Astrei" Valea Hârtibaciului, cu sediul în Nocrih, precum şi toţi binevoitorii acestei instituţii culturale. — Preşedinte: *Silviu Ţeposu*, Secretar: *Ioan Dragomir*.

Caterisire. Diaconul Iosif E. Naghiu, impiegat la Consiliul eparhial ortodox român din Beiuş, născut în anul 1916, Septemvrie 14, în comuna Năsăud din părinţii: Iosif Nagy, de religie romano-catolică şi Roza Nagy, născută Fehér de religie ev. reformată, de naţionalitate (origine etnică) maghiar, trecut mai înainte la biserica ortodoxă şi acum trecut la biserica greco-catolică unită, a fost pedepsit cu *caterisirea* de către P. Sf. Episcop Nicolae al eparhiei Oradea. Sentinţă s'a adus la cunoştinţa tuturor P. S. Chiriarhi din Biserica ortodoxă română şi ereticului Iosif E. Naghiu.

Numărul adventiştilor de ziua a, 7-a, în Vechiul Regat, este de 15,843 cari au, în total, 244 case de rugăciuni. Cei mai mulţi adventişti de ziua a 7-a, în număr de 4215, cu 47 case de rugăciuni, se găsesc în Teleorman; urmează Prahova, cu 1243 sectari şi 25 case; Ialomiţa, cu 958 sectari şi 7 case, Ilfov, cam la fel; Dolj, cu 890 sectari şi 22 case; Dâmboviţa, cu 829 sectari şi 18 case, R. Sărat, cu 664 sectari şi 9 case; Bacău, cu 724 sectari şi 9 case. In alte judeţe numărul lor este mai redus. Sectarii sânt, în majoritatea lor, unguri.

Punerea pietrii fundamentale a bisericii ortodoxe din *Zărneşti — Braşov*, cu hramul Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril, s'a făcut Dumineca trecută în prezenţa fruntaşilor, ţărani şi intelectuali, din partea lócului. Dupăce s'a citit actul de fundare semnat de cei prezenţi, a urmat serviciul religios săvârşit de P. C. Sa păr. prótopop *Vasile Stoicanea*, înconjurat de un sobor de preoţi. La acest prilej păr. protopop, luând cuvântul, a spus, între altele, că zărneştenii, prin ridicarea acestei biserici, se incadrează în ordinea, în disciplina şi în strădaniile Mareşalului Ion Antonescu. A mai vorbit prefectul judeţului, dl *Drăgulinescu*, accentuând că creşterea generaţiei de astăzi şi de mâne are să se întemeeze pe credinţa strămoşească şi pe munca zidítoare a neamului pornit să creeze o nouă viaţă şi o nouă ţară.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 16 August 1942 servesc: prot. Mih. Neagu, preotul Dumitru Călugăr Iosif Ţint; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: *Prot. M Neagu*. După masă la ora 4, la Oastea Domnului *predică Păr. Nicolae Vonica*.

Poşta redacţiei

Pr. *Al. L.* în *S.* Aveţi dreptate: cele trimise intrec, în extensiunea lor, cadrele rezervate obişnuitelor rapoarte. Cât pentru banchet, lumea înţelegătoare îş impune singură anumite *restricţiuni*, cerute de situaţia în care ne găsim cu toţii.

Nr. 8601 - 942 1—3

Concurs din Oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea următoarelor parohii de *clasa a treia nou bugetate* şi anume:

1. *Băgaciu*, cu filia Romăneşti din protopopiatul Târnava,
2. *Dobra - Jina*, din protopopiatul Sebeş,
3. *Tohanul vechiu*, din protopopiatul Bran.

Cererile de concurs, *timbrate în regulă*, vor fi înaintate la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi, aceste parohii prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 11 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 439—1942 (61) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Finteag,** cu filia Coşeşti din protopopiatul **Dobra,** judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Până la transformarea şcoalei confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă potrivită pe seama preotului.
3. Folosirea sesiunii parohiale de 6 jug. 900 st. p. teren arabil şi fânaţ şi birul preoţesc uzitat în parohie şi filie.
4. Folosirea cimitirelor I şi II din materă şi I din filie.
5. Lemne de foc din pădurea comunală în mod egal cu credincioşii din parohie,
6. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a I. P. S. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 22 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei, în înţelegere cu Consiliul parohial din Finteag.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Nr. 325 - 1942 (62) 1 - 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Blăjeni-Grosuri,** din protopopiatul **Zarand,** judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salar dela Stat.
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, — se vor înainta Oficiului protopopesc al Zarandului—Brad, — în termin.

Concurenţii se vor prezenta cu prealabila încuviinţare a Oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 24 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ort. român al Zarandului—Brad.

Ioan Indreiu
protopop

Judecătoria de pace Mediaş,
Jud. Târnava-Mare

Nr. G. 3538—1941 [64] 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul, prin aceasta public, că în baza decisului N. 1632—1939, favorabil lui Stoica Aurel dom. în Stenea, repr. drin adv. Dr. Victor Stirbeţiu dom. în Sighişoara, contra urmăritei, domiciliată în comuna Stenea, pentru încasarea creanţei de 1713 lei şi acc. se fixează termen de licitaţie pe ziua de 1 Septemvrie 1942. ora 16, la domiciliul urmăritei în comuna Stenea Nr. 13 unde se vor vinde prin licitaţie publică judiciară: 10 care de fân, 1 car economic, 1 stj, lemne de foc, şi una şură acoperită cu ţiglă, toate în valoare estimativă de 12.000 lei. In caz de lipsă chiar şi sub acest preţ estimativ.

Dacă aceste obiecte sunt suprasechestrate şi de alţi urmăritori, licitaţia este ordonată şi în favoarea acelora.

Mediaş la 3 August 1942.

Grefier: **Zosim Curceanu**

Nr. 8811—1942 (50) 2—3

Concurs

La Mănăstirea dela Sâmbăta de sus e vacant postul de cântăreţ bisericesc, pentru întregirea căruia se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în ziar.

Venitele sunt:

1. Salarul legal dela stat.
2. Locuinţă şi toată întreţinerea la mănăstire.

Candidaţii să fie necăsătoriţi, sau cu gând de a se călugări şi să aibă diplomă de absolvire dela şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Sibiu, la 31 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8607—1942 3—3

Concurs

Pentru întregirea a două posturi de pedagoage la şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Numirea în posturi se face pe data de 1 Septemvrie 1942 şi vor fi retribuite cu un salar brut de 6000 lei lunar.

Candidatele trebue să fie de confesiune ortodoxă şi să înainteze actele necesare pentru numiri în funcţiuni publice.

Sibiu, la 24 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

(60) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ în parohia nou înfiinţată **Brădet-Acriş** (Intorsura Buzăului) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie, conform uzului local.
3. Candidaţii vor prezenta Oficiului parohial pe lângă cerere următoarele acte: *a)* Diploma de absolvire a Şcoalei de Cântăreţi D. Cunţanu din Sibiu.

b) Extras de naştere, *c)* Extras de botez, *d)* Certificat de moralitate. Doritorii au a se prezenta în termin la strană spre a fi cunoscuţi de credincioşi. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note spre a conduce cor bisericesc.

Consiliul parohial al parohiei Brădet-Acriş.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 693—1942 (57) 3—3

Concurs

In conformitate cu ordinul Preavenerabilului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6396 din 27 Mai 1942, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante, de *cl. II-a*, **Fundata,** protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 19,123 jug. pădure în „Preduş".
3. Venitele stolare aprobate cu ord. Nr. 4544—1929.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Preavenerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zărneşti, la 1 Iunie 1942.

Protopop **Vasile Stoicanea**

Nr. 74—1942 (63) 1—1

Concurs

Pentru executarea picturii murale şi zugrăvitul Bisericii ort. rom. din Secăşel, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român, în următoarele condiţiuni:

1. Pictura şi zugrăvitul se vor executa în conformitate cu devizul aprobat de Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc, aflător la Oficiu parohial, unde se poate vedea în orice zi.
2. Ofertele vor fi închise şi se vor înainta Oficiului parohial în terminul amintit, însoţit de garanţia de 10% din costul lucrării, în bani sau efecte de stat.
3. Concurenţii vor fi pictori autorizaţi şi nu vor putea pretinde spese de deplasare în acest scop.
4. Schelăria o dă parohia.

Secăşel. la 12 Iulie 1942.

Pentru Consiliul parohial:
Pr. **Nicolae S. Popa**
paroh

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC | Sibiu, 23 August 1942 | Nr. 34

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

La sfințirea bisericii din Tălmaciu

15 August 1942

In ziua de Sf. Mărie a. c., Inalt Prea Sfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae a închinat lui Dumnezeu celui atotputernic, în Tălmaciu un nou lăcaș dumnezeesc, care nu este numai o frumoasă întruchipare a unei viziuni de artă ci însuși simbolul vieții și al sufletului românesc.

Lume multă de închinători localnici și alții veniți din depărtări au asistat la această manifestație a legii strămoșești.

Intr'un colț, un moșneag își ștergea lacrimile care-l podideau văzând atâta bucurie și înălțare sufletească.

Ori cine poate înțelege la astfel de sărbători, că în jurul altarului se strâng nevăzute taine de înfiorare.

Și lângă altar ne găsim pe linia dramei mărețe, care se desfășoară spre țintele vieții fixate de Dumnezeu.

Involuntar mi-am reamintit de Tălmaciul de altă dată. Era tot praznicul Sfintei Mării din anul 1916.

Satul era pustiu. Locuitorii satului au luat-o la fugă din calea armatei, care se pogora din crestetele Carpaților să desrobească frați cu trupuri și suflete încătușate. Apoi câteva săptămâni în șir a poposit la Tălmaciu un comandant superior de armată. Soldații lui și-au răcorit sufletele însetate de glorie din izvoarele celor mai curate jertfe. Dar tot aceiași soldați au deșertat până la fund păharul amărăciunilor și al suferințelor.

Pe drumul de țară dintre Șelimbăr și Tălmaciu au fost pândite, lovite și măcelărite rămășițele oastei lui Mihai Viteazul într'o toamnă mohorîtă.

In amintirea acelei retrageri tragice, populația săsească din Ardeal ținea sărbări populare la Șelimbăr până prin anii 1860.

Lângă Tălmaciu a existat pe vremuri un sat românesc Plopii, *care a fost desființat și locuitorii s'au împrăștiat prin satele noastre din jur cu biserici ctitorii voevodale.*

Se cuvenea ca la Tălmaciu să se înalțe un semn de biruință creștinească și românească — semn al lumii noui, care să fie mărturie că dreptatea lui Dumnezeu biruește adversitățile sorții.

Biserica nouă din Tălmaciu vrea să mărturisească tuturora că acest neam nu se abate din căile cunoașterii Domnului și că în noua orânduire a Statului se străduește să dureze Impărăția Adevărului, a Binelui și a Frumosului, căreia îi va sluji și noul lăcaș sfințit. Furtuni și nori grei au plutit deasupra neamului nostru de dincoace de Carpați, dar când soarele își arată fața sa, încunjoară cu lumina sa acea biserică și întrânsa candela nu se va stinge și va fi un monument al eternității noastre ca și Carpații care o străjuesc la miazăzi.

Actul sfințirii și rugăciunile pioase care s'au înălțat la cer în ziua de Sfânta Mărie 1942 au implorat Prezența divină să umple de sfințenie acel lăcaș, ca să poată sta mărturie pentru toate generațiile de închinători, că Adevărul Domnului rămâne în veac și pe peatra Adevărului clădim viața noastră. **Arhim. T. S.**

Vizita I. P. S. Mitropolit Nicolae

la Lagărul de prisonieri ruși dela Vlădeni

Din toamna anului trecut, pe hotarul comunei Vlădeni (jud. Brașov), s'a amenajat un lagăr pentru prisonierii sovietici. Faptul acesta a atras atenția I. P. S. Nicolae, care s'a interesat de starea religoasă a acestor prisonieri, trimițându-le imediat un păstor în persoana destoinicului preot *Octavian Chehaiciuc*, căruia i-a dat în acelaș timp și însărcinarea de a vizita și celelalte lagăre de prisonieri din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre.

I. P. S. Mitropolit Nicolae s'a interesat îndeaproape de munca ce se desfășura în lagăr, prin păstorul prisonierilor, și a cercetat de mai multe ori lagărul. In timpul din urmă, cunoscând progresul prisonierilor în cele religioase, a hotărât să închine o zi întreagă, pentru a-i cerceta din nou, mai cu răgaz, și pentru a-le duce binecuvântarea sa arhierească celor ce s'au reîntors la credința pravoslavnică, pentru a-i chema pe ceice mai stau la îndoială și pentru a îndemna pe toți la atașament față de Biserică.

In dimineața zilei de Duminecă, 9 August a. c. I. P. S. Nicolae, la ora 9^{30}, a sosit la grupul central al lagărului, însoțit de Prof. Dr. Liviu Stan, dela Academia teologică din Sibiu și de diacon I. Circov și a fost primit de către dl Colonel Ion Nițescu comandantul lagărului, împreună cu Dr. Nicolae Gherghel medicul șef al lagărului, și de un grup de ofițeri.

Pe o tribună, amenajată pentru serviciul divin în fața unei frumoase troițe din interiorul lagărului, sub cerul liber, I. P. S. Mitropolit Nicolae a oficiat o liturghie arhierească în limba slavă bisericească, asistat de preoții: Oct. Chehaiciuc, confesorul lagărului, prof. Dr. Liviu Stan și arhidiaconul Ioan Circov. Răspunsurile au fost date de corul religios al prisonierilor.

Liturghia arhierească, pe care cei mai mulți dintre prisonieri au ascultat-o acum pentru prima dată, și pe care puțini dintre cei mai bătrâni abia dacă și-o mai aminteau, a impresionat profund sufletele încercate ale acestor oropsiți, cari în număr de peste 1000 erau așezați în careu în fața tribunei pe care se celebra Sf. liturghie, și ochii multora s'au umezit de lacrimi.

La sfânta liturghie au asistat, pe lângă prisonieri, o parte din corpul ofițeresc în frunte cu dl Colonel I. Nițescu și cu dl maior Furnică, și o parte din ostașii corpului de pază al lagărului. După sfânta liturghie, I. P. S. Nicolae a adresat prisonierilor un cuvânt de povățuire creștinească și de mângâiere, care a fost reprodus apoi de către arhidiaconul I. Circov în limba rusă, făcând adâncă impresie asupra prisonierilor, prin cuprinsul cuvântării și reproducerea ei în desăvârșită limbă rusă.

I. P. Sf. Sa a spus cam următoarele:

Imi pare rău că nu vă pot vorbi în limba voastră maternă, dar este o limbă pe care o înțeleg toți creștinii, aceasta este limba dragostei creștinești. Eu astăzi în această limbă vă voi vorbi.

Noi, dragii mei, avem același Stăpân, același Tată al tuturor, pe Dumnezeu din cer. Lui trebue să ne închinăm, pe El să-L iubim, căci nimeni altul nu este mai mare și mai aproape de noi decât El. Dacă toți avem același Părinte ceresc, atunci toți suntem fii ai Lui și frați între noi, și dacă îl iubim pe El ca Tată, trebue să ne iubim și unul pe altul ca frații.

Despre această iubire ni s'a vorbit azi din Sfânta Evanghelie pe care ați auzit-o. Am primit prin Sfânta Evanghelie un îndemn la iubire, ca pe aripile ei sufletul omenesc să se urce până la Dumnezeu, ca la El să ne aflăm bucuria și fericirea vieții. Nu este mai mare bucurie și fericire decât aceea, ca tu, biată ființă omenească să poți numi pe Făcătorul cerului și al pământului Tatăl tău și să te apropii de El cu toate durerile și cu toate dorurile inimii tale.

Dar cât de departe stau astăzi oamenii de Dumnezeu și de aproapele?! Aproape toate popoarele și țările de pe cuprinsul pământului sunt încleștate în războiul cel mai grozav din câte a văzut lumea.

Eu m'am întrebat, dragii mei, în fața încăerării dintre state și popoare: Oare cum de n'au găsit înțelepții lumii acesteia și conducătorii noroadelor, altă ieșire pentru pricinile dintre ei, decât războiul? Și n'am găsit răspuns decât că păcatul a deslănțuit războiul, păcatul oamenilor e pricina războiului.

Voi înțelegeți mai bine această pricină a războiului, pentrucă veniți dintr'o țară, în care conducătorii ei au declarat război lui Dumnezeu și au vrut să-L șteargă din sufletele oamenilor; ei au batjocorit pe Domnul Iisus Hristos și am cetit undeva că i-ar fi ridicat lui Iuda vânzătorul statuie în Moscova, ca și când el ar fi mântuit neamul omenesc și nu Hristos. Conducătorii voștri au vrut să vă facă pe toți **bezbojnici**. *O, dar încă nimeni n'a ieșit biruitor din lupta trufașe împotriva lui Dumnezeu. Dumnezeu nu se lasă batjocorit până în sfârșit. Așa a venit în cele din urmă pedeapsa peste țara voastră bolșevică.*

Eu știu că poporul rus a fost un popor plin de credință în Dumnezeu, un popor vestit pentru cucernicia sa, care zidise Domnului mănăstiri și biserici frumoase, înzestrându-le cu icoane minunate și cu vestminte strălucitoare. Dar aceste lucruri n'au plăcut conducătorilor de astăzi ai poporului rus și ei au dărâmat bisericile, ori le-au prefăcut în magazii, grajduri și teatre.

Am fost și eu în Transnistria, spre Ucraina, și am văzut prăpădul pe care l-a adus stăpânirea bolșevică în viața creștinilor pravoslavnici și în viața Bisericii.

Dar n'a fost oare curată nebunie, ceea ce s'a făcut în Rusia? N'a fost nebunie a scoate pe Dumnezeu din familie și a crește copiii fără Dumnezeu? A scoate Evanghelia din școală și din toată viața obștească, și a porunci să nu se mai cinstească numele Domnului nostru Iisus Hristos? Și atunci nu e mirare să ajungă țara voastră cu astfel de conducători, unde a ajuns astăzi.

Totuși nebunia bolșevică n'a putut zdrobi credința în Dumnezeu. Ea s'a păstrat în inimi ca sfântă. Am constatat acest lucru, atunci când am fost dincolo de Nistru, îndată după alungarea armatelor lui Stalin. Cu acea ocazie am sfințit o Biserică în comuna Sucleia, lângă Tiraspol, și am văzut câtă credință era în inimile oamenilor. Am văzut mii de oameni închinându-se cu lacrimi în ochi; mii de oameni cari au stat în genunchi ore întregi în rugăciune. Aceasta dovedește că poporul rus a rămas cu credința în Dumnezeu și că această credință e așa de adânc săpată în inimile oamenilor, încât nimeni nu o poate șterge de acolo.

Precum pasărea are nevoie de aer ca să sboare și peștii de apă ca să înoate, așa și sufletul omului are nevoie de credință în Dumnezeu ca să trăiască, ca să-și poată îndrepta pașii spre acea țintă care e la Dumnezeu din cer.

Eu văzui, din felul cum vă închinați, că în sufletele voastre trăește credința, că purtați pe Hristos în inimi și vă găsiți reazim în pravoslavnica credință.

Voi să mulțumiți lui Dumnezeu că din primejdiile prin cari ați trecut, ați scăpat cu viața și ați ajuns în mijlocul unui popor bun și milostiv ca cel românesc, care cu toate greutățile războiului, se îngrijește de voi cu hrană, cu îmbrăcăminte și cu cele duhovnicești.

Vă sfătuesc părintește, să faceți rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu, să vă ziceți „ocinașele" seara și dimineața, să ascultați sfaturile părintelui vostru duhovnicesc, pe care vi l-am orânduit, ca să vă facă sfintele slujbe, să vă lumineze, să vă mărturisească și să vă împărtășească, și să vă poarte de grijă.

Să vă întăriți prin rugăciune în credința pravoslavnică și să țineți la

Biserica pravoslavnică, întru care singură este mântuirea.

Să ascultaţi de dl comandant al vostru, de dnii ofiţeri şi de paznicii voştri. Intru toate să vă faceţi datoria.

Să vă rugaţi pentru România, pentru iubitul nostru Rege Mihai I şi pentru iubitul nostru Mareşal Ion Antonescu, căci ei vă poartă de grijă. Să mulţumiţi lui Dumnezeu că sunteţi aici vii şi sănătoşi.

Vă mai sfătuesc să vă rugaţi lui Dumnezeu pentru fraţii voştri ca să se întoarcă iar la credinţa în Dumnezeu, pentru părinţii voştri, pentru soţiile voastre, — cei ce sunteţi căsătoriţi — şi pentru copiii voştri cari au rămas acasă, pentru mântuirea voastră şi a lor, şi pentru poporul rusesc, ca bunul Dumnezeu să-i dea alţi conducători cu dreaptă credinţă în Dumnezeu, cari să-l conducă pe căile Domnului, căci un popor necondus după voia lui Dumnezeu, nu poate face nimic bun, nu poate progresa, nu poate ajunge la adevărata fericire.

Poporul rus îşi ispăşeşte azi păcatele sale şi ale conducătorilor săi, şi pentru ispăşire trebue îndelungă răbdare şi suferinţă, iar după deplină ispăşire, vine mântuirea. Din suferinţa de acum, numai Dumnezeu va putea izbăvi lumea, numai prin voinţa lui Dumnezeu va veni şi ziua păcii şi cu ea şi reîntoarcerea voastră acasă.

Să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne ajute să ajungem cât mai curând la pace, căci neamurile pământului nu pot trăi în încăerare şi măcel, ci trebue să înceteze zavistiile, focul, şi pârjolul, ca în pace viaţa omenească să-şi toarcă firul mai departe.

Să vă rugaţi împreună cu mine lui Hristos, ca neuitându-se la păcatele oamenilor, prin iubirea Sa de oameni să ne întindă mâna iertătoare, şi să ne dăruiască pacea, pentruca toţi oamenii, toate neamurile pământului să poată mări în înfrăţire şi dragoste preasfânt numele Lui.

Rugând pe bunul Dumnezeu să-şi trimită binecuvântările Sale asupra voastră, să ne plecăm genunchii şi să ne rugăm împreună. —

Intreaga asistenţă îngenunche deodată cu I. P. S. Mitropolit Nicolae şi din peste 1000 de inimi se înalţă spre cer cucernic şi mişcător »oce naş« (tatăl nostru), cântat de prisonieri pe cunoscuta şi impresionanta melodie slavă a rugăciunii domneşti.

După rugăciune, I. P. S. Mitropolit, îi anunţă pe prisonieri că le-a adus cruciuliţe şi cărţi şi alte daruri, îndrumându-i să citească Noul Testament pe care le vor primi în limba rusă, trecându-le din mână în mână.

Să trece apoi la împărţirea cruciuliţelor, pe care I P. S. o face personal, înmânându-i fiecărui prisonier câte o frumoasă cruciuliţă de metal greu. Cărţile ruseşti şi alte daruri, rămân să fie distribuite de către părintele Octavian Chehaiciuc, după cum va aprecia dânsul ca păstor, nevoile prisonierilor. Corpului ofiţeresc ca şi ostaşilor noştri cari fac paza prisonierilor, li s'au distribuit deasemenea de către I. P. S. Sa cruciuliţe şi câte o cărticică românească de rugăciuni, întocmită de I. P. S. Nicolae chiar pentru nevoile ostaşilor în timp de războiu.

După aceea, I. P. S. Mitropolit a vizitat capela lagărului, amenajată prin osârdia păr. Chehaiciuc şi cu concursul dlui Colonel Comandant şi a corpului ofiţeresc al lagărului, apoi a mai vizitat ateliere, birouri, dormitoare şi alte instalaţii ale lagărului. Cu acest prilej, Inaltul Ierarh a binecuvântat masa prisonierilor, care li se serveşte întocmai ca şi ostaşilor noştri.

I. P. S. Sa a rămas plăcut impresionat de ordinea şi curăţenia exemplară pe care a găsit-o în lagăr, datorită căreia lagărul a şi fost păzit de bolile contagioase ce bântuie în timp de războiu. Inainte de a părăsi lagărul, I. P. S. Sa a sfinţit o fântână construită de curând pentru trebuinţele prisonierilor.

La ora 12⁴⁰, I. P. S. Sa, însoţit de dl Colonel Niţescu, s'a îndreptat spre comuna Vlădeni, pentru a vizita şi sediul comandamentului lagărului şi grupul de prisonieri dela Comandament. Comandamentul este instalat într'o foarte frumoasă clădire a şcolii primare.

La intrare, I. P. S. Sa a fost întâmpinat de copiii de şcoală şi de un grup de doamne în costume naţionale locale, şi de dl dir. al şcolii primare Meiu, întors dela oaste. In curtea şcolii aştepta grupul de prisonieri şi corpul de pază, iar I. P. S. Sa a fost salutat de dl Cpt. Hudenţov, după care, Inaltul Ierarh le-a spus calde cuvinte de chemare la credinţa pravoslavnică, de mângăiere şi i-a binecuvântat, iar păr. arhidiacon I. Circov le-a tălmăcit în limba rusă cuvintele I. P. S. Sale. Apoi li s'au distribuit prisonierilor cruciuliţe şi alte daruri, iar ostaşilor de pază cruciuliţe şi cărţi de rugăciuni, deasemenea şi copiilor cari erau prezenţi. Distribuirea darurilor a făcut-o I. P. S. Sa personal. Foarte impresionaţi de vizita arhierească, prisonierii şi-au manifestat bucuria cântând cu toţii »oce naş« (tatăl nostru).

Dela comandament I. P. S. Sa a plecat spre biserica parohială — mare cât o catedrală — unde a fost primit de popor mult, în frunte cu părintele Al. Florea, parohul local. Din uşile împărăteşti I. P. S. Sa a vorbit poporului plin de avânt, încurajator şi mângăietor pentru vremurile şi grijile de acum. Cuvintele Inaltului Ierarh, au fost ascultate într'o atmosferă de cucernică reculegere şi vizita I. P. S. Sale la biserică a fost un prilej de mare bucurie duhovnicească pentru credincioşi, cari au dobândit prin povăţuirile I. P. S. Sale un nou reazim tare încercărilor vieţii de azi.

Dela biserică, I. P. S. Sa însoţit de dl Colonel Niţescu şi de păr. Al. Florea, s'a îndreptat spre casa părintelui Florea, unde s'a servit masa. După masă I. P. S. Sa a inspectat oficiul parohial găsindu-l în perfectă ordine, şi apoi, împreună cu toţi conmesenii s'a deplasat la secţia IV şi V ale lagărului de prisonieri unde a fost întâmpinat de dl Locot. Drăguţescu Octavian. Aici I. P. S. Sa a oficiat sfinţirea apei în faţa unei frumoase troiţe, rostind iarăşi un cuvânt de povăţuire şi de îndem la credinţă şi la ataşament faţă de Biserica noastră pravoslavnică, şi de mângăiere, pe care păr. arhidiacon I. Circov l-a reprodus imediat în limba rusă, cu multă tragere de inimă, fapt care i-a mişcat în chip deosebit, încât nu mai conteneau cu lăcrămile. Grupul de vreo 400 de prisonieri, dela secţia IV şi V, a cântat apoi foarte frumos »oce naş« (tatăl nostru), iar I. P. S, Sa, le-a împărţit imediat cruciuliţe şi alte daruri prisonierilor, iar ostaşilor români, cărţi de rugăciuni şi cruciuliţe.

Lăsând o frumoasă şi neştearsă amintire tuturor celor ce au participat la slujbele oficiate de I. P. S. Sa, şi tuturor celor ce i-au ascultat cuvântul luminat I. P. S. Sa a plecat spre Sibiu la ora 5 d. m., însoţit de părintele Dr. L. Stan. Până la maşină a fost condus de dl Colonel Niţescu, de Cucernicii preoţi: Oct. Chehaiciuc şi Al. Florea şi de arhidiaconul I. Circov, precum şi de un select grup de intelectuali şi ofiţeri.

Participant

A fi ferbinte...

Trăim într'o vreme de răscruci hotărâtoare. Omenirea e purtată de forţe uriaşe spre orânduiri n o u ă. Toate cadrele vieţii de până acum, toate valorile considerate ca neschimbătoare, sunt sguduite de un cutremur care nu ştim ce va mai lăsa din ele în fiinţă.

Războiul trecut fără să fi fost un războiu de ideologii revoluţionare direct opuse, a schimbat radical viaţa lumii. Ne putem închipui ce lume nouă va răsări din războiul actual purtat de voinţe cari vreau să schimbe tot ce-a fost.

Creştinismul însuşi va avea de trecut probe uriaşe. Tendinţele revoluţionare actuale, cari nizuesc să cristalizeze o nouă orânduire, sunt în general dispuse să considere creştinismul ca un element de sprijin al gândirii şi organizării lumii vechi şi nu prea contează cu el în planurile de constituire a ordinei viitoare.

In linii mari lumea se depărtează de ordinea burgheză, capitalistă, de egoismul ei purtat de dorinţa de îmbogăţiri personale, de orgoliul ei care pune distanţe materiale între oameni şi complică formele ca tot atâtea expresii ale lipsei de iubire.

Lumea se îndreaptă spre o orânduire a cărei voinţă principală e slujba în favorul colectivităţii, împărtăşirea tuturor în măsură egală de bunurile vieţii dar şi de poverile ei, măturarea formelor şi artificiilor cari susţin distanţele, apropierea omului de om în preţuire reciprocă şi în dragoste. Omenirea aleargă după o epocă antiegoistă şi antiindividualistă, după o epocă de hotărâtă subordonare a eului colectivităţii şi semenilor, după o epocă în care munca să se bucure de o supremă cinste, iar ce-i mai mult, nu o muncă prestată cu scopuri de câştig personal, ci din desinteresată dragoste de alţii.

Orice preot şi creştin, care-şi pleacă urechea adânc în fiinţa sa creştină, nu se poate să nu simtă că e ceva, în această uriaşă tendinţă contimporană, coräspunzător unor nobile doruri ale sale şi unor permanente îndemnuri cuprinse în comandamentele creştine.

Atunci cum se face că tendinţele revoluţionare contimporane consideră creştinismul ca pe ceva aproape incompatibil cu o ordine antiindividualistă, antiformalistă, străbătută de pasiunea apropierii de om?

Fără îndoială că o anumită vină poartă şi aceste tendinţe, întrucât ideea nobilă de care sunt purtate e strâmbată de interpretări pătimaşe şi îngustată de judecăţi unilaterale. Ele cred eronat că pot realiza apropierea şi dragostea între oameni şi satisfacerea trebuinţelor fiecăruia prin desfiinţarea ideii de spirit şi de transcendent.

Dar stabilită fiind vina lor, e cazul să ne întrebăm: oare nu e şi vina noastră, a propovăduitorilor iubirii Celui ce s'a jertfit pe cruce pentru oameni şi a creştinilor în general?

Creştinismul adevărat nu se poate învârtoşa ca o parte din chipul unei anumite ordini sociale, încremenită şi ea de vreme.

Prin faptul că este iubire, creştinismul e, în fiinţa lui, o permanenţă forţă revoluţionară, dat fiind că nizuinţa revoluţionară a omenirii din toate timpurile este aceea de apropiere a omului de om, de înlăturare a tot ce aşează între ei, ca distanţă şi nedreptate, patima egoismului şi a orgoliului.

Adevăratul creştin şi cu deosebire preotul este omul care nu poate fi niciodată mulţumit nici cu ceeace face el pentru semeni, nici cu ceeace îşi fac ei între ei, şi mai ales cu ceeace fac cei bogaţi cu cei săraci, cei puternici cu cei slabi. Creştinătatea adevărată a sufletului vrea totdeauna mai multă iubire de câtă este, mai multă înţelegere; ea totdeauna depăşeşte treapta de apropiere de om, de grije pentru semeni, la care obligă structura contimporană a societăţii, nemulţumită că nu obligă la mai mult.

Preotul cu deosebire nu poate amorţi niciodată în împlinirea poruncilor şi obişnuinţelor unei ordini sociale date. El totdeauna »arde« pentru ceva mai mult, mai înalt. El nu trebue să apară ca un identificat cu acea rânduială, ci ca un nedomolit nizuitor spre ceva mai bun, mai nobil, mai desăvârşit.

Creştinismul, prin slujitorii săi, trebue să fie factorul de frunte al tensiunii revoluţionare a omenirii şi nu trebue să se lase substituit în această privinţă de ideologii laice. Dacă creştinismul şi-ar împlini această misiune, el ar împlini şi funcţia de păstrător al permanentei nizuinţi revoluţionare a omenirii pe drumul drept, sănătos, ce duce cu adevărat la mai bine.

Desigur funcţia revoluţionară nu are să şi-o îndeplinească creştinismul ca pe una deosebită de cea evanghelică. Prin însuşi faptul că predică Evanghelia şi practică sincer iubirea de oameni după modelul lui Hristos, preotul şi creştinul adevărat sunt factorii revoluţiei permanente adevărate. Şi nu are să pună în aceasta nicio patimă, nicio ură la adresa cuiva. Preotul şi creştinul adevărat poate îndemna pe bogat să iubească pe sărac prin pilda lor şi prin cuvinte blânde evanghelice.

Apocalipsa cere slujitorilor Bisericii să fie ferbinţi sau reci. Adică fierbinţi cu ce e bine şi reci cu ce e rău. Dar îi opreşte să fie călduţi. Ferbinte şi rece e preotul care nu a amorţit în obişnuinţele ordinei sociale date, burghezind creştinismul, ci caută neodihnit să facă mai mult decât îl obligă legea civilă în favorul semenilor săi, din porunca Domnului Iisus Hristos.

Vorbeam zilele trecute cu un tânăr preot, ce simte în sufletul lui acest bold permanent de nemulţumire cu starea la care este. Şi discutam tocmai despre această necesitate ca fiecare preot să meargă pe linia aptitudinilor lui până dincolo de oamenii obişnuinţi: cel cu înclinaţii de liturg, să devină un mistic al rugăciunii; cel cu înclinaţii sociale, să realizeze lucruri excepţionale în acest d o m e n i u; cărturarul, să ajungă un om de carte care să înalţe simţitor prestigiul cultural al Bisericii; predicatorul, un neastâmpărat misionar; cel ce luptă cu păcatul, un sfânt.

Convorbitorul m e u a g ă s i t la un moment dat expresia nimerită pentru această trebuinţă: preotul să fie un »extremist al duhului lui Hristos«, un »nebun pentru Hristos«, după cuvântul sf. Apostol Pavel.

Noi ne-am învăţat să ne cam ferim de altfel de expresii. Semn că ne-am perdut ardoarea revoluţionară, ne-am burghezit, am adormit în obişnuinţele ordinei sociale date.

Ni se mai pare că aceste cuvinte exprimă ceva pătimaş, tulbure, lipsit de echilibru şi de înţelepciune.

Dar să observăm că tocmai Scriptura, care ne cere necurmata luptă cu patimile şi câştigarea înţelepciunei, ne porunceşte în acelaş timp să fim »f i e r b i n ţ i« sau »n e b u n i« pentru Hristos.

Deci sunt posibile de împreunat aceste două calităţi. Şi anume în sensul descris mai sus.

Lumea de azi, însă, spre deosebire de cea de ieri, nu numai că nu ne cere să fim »ferbinţi«, ci chiar ne-o impune. Altfel ea merge înainte, iar pe noi ne lapădă ca pe niște fosile ale erei pe cale de-a fi îngropată sub straturile unei noui ordini sociale.

In Apocalipsă se spune că Dumnezeu este cel ce »varsă pe cei căldicei din gura sa« (3, 16). Dar Dumnezeu nu lucrează descoperit, ci prin lume şi istorie, ca instrumente ale Sale. **D. STĂNILOAE**

Preoţii Cercului pastoral I. Sălişte, sub conducerea C. Sale păr. prot. Dr. D. Borcea, au ţinut în cea dintâi jumătate a anului curent următoarele şase Cercuri pastorale:

1. In ziua de 10 Aprile 1942 în Sălişte la biserica Eroilor (Foltea) Sfânta Liturghie s'a servit în sobor, la priceasnă a predicat pr. I. Isacu, despre Iisus Hristos, isvorul mântuirii noastre. După masă s'a slujit mulţimii adunate la bisericuţa cu trecut istoric sfântul Maslu, cu rugăciuni pentru biruinţa ostaşilor noştri asupra celor potrivnici. A predicat pr. S. Vecerzan, despre Mântuirea sufletului prin credinţă.

2. In ziua de 23 Aprilie în Sălişte, la hramul bisericii Eroilor, Sf. Liturghie s'a servit în sobor, după care s'a oficiat un parastas pentru odihna sufletelor ostaşilor căzuţi pe câmpurile de luptă pentru neam, ţară şi lege. A predicat pr. I. Isacu, despre Mucenicii credinţii şi ai neamului. După masă s'a slujit sf. Maslu pentru bolnavii veniţi din satele din jurul Săliştei. A predicat pr. N. Iosof, despre: Roadele credinţii.

3. In 3 Mai în Cacova, s'a oficiat sf. Liturghie în sobor şi slujba parastasului pentru odihna în veci neuitatului preot I. Hanzu. A predicat P. C. Sa păr. prot. Dr. D. Borcea, despre: Eroismul moral şi naţional.

4. In ziua de 26 Aprilie în Galeş. După slujba Vecerniei soborul preoţilor a înălţat către Tatăl din ceriuri rugăciunile sf. Maslu, cu rugăciuni speciale pentru ostaşii plecaţi pe câmpurile de luptă. A predicat pr. prof. A. Gherman, catihetul gimnaziului din Sălişte, despre: Creştinism şi comunism.

5. In 20 Iulie în Tilişca: După slujba Vecerniei soborul preoţilor a slujit sf. Maslu împreunat cu Acatistul Maicii Domnului, pomenind pe toţi ostaşii plecaţi pe câmpul de luptă. A predicat P. C. Sa păr. prot. Dr. D. Borcea despre Puterea rugăciunii.

6. In 6 August în Vale. După Vecernie s'a slujit sf. Maslu împreunat cu rugăciunile pentru ploaie. A predicat pr. N. Iosof, despre Puterea credinţii şi pr. I. Isacu, despre Binefacerile rugăciunii.

In afară de acţiunea acestor fortăreţe spirituale în mijlocul credincioşilor dela sate, în fiecare Vineri seara în biserica cea mare din Sălişte după slujba Vecerniei se înalţă rugăciuni împreunate cu Acatistul Maicii Domnului pentru ostaşii de pe câmpurile de luptă. **Pr. I. Isacu**

*

Cercul religios Nocrich, protopopiatul Agnita, a ţinut Duminecă 9 August a treia şedinţă, în parohia Ghijasa de jos. S'a slujit în sobor Utrenia şi sf. Liturghie. La priceasnă a predicat păr. Vasile Cinezan din Hosman, despre: iertare, pornind dela textul: „Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum iertăm şi noi greşiţilor noştri". (Mat. 6—12).

După sf. Liturghie a urmat şedinţa intimă, în care s'au discutat probleme pastorale. La ora 3 s'a slujit sf. Maslu, pentru ostaşii cari luptă pentru Credinţă şi Patrie, la sfârşitul căruia, păr. Liviu Scorobeţ din Beneşti, a conferenţiat desvoltând subiectul: „Martiri ai credinţei". Cuvântul autorităţii civile pe plasă l-a adus dl Pretor Nicolae Lăzărici, dând alese sfaturi locuitorilor.

Ca încheiere păr. Vasile Cheşcu parohul locului mulţumeşte preoţilor participanţi şi dlui Pretor, care în repetate rânduri a ajutat această parohie, şi îndeamnă pe credincioşii, adunaţi într'un mare număr să urmeze învăţăturile auzite. **Pr. L. S.**

P. S. S. Episcopul Nicolae Colan

în mijlocul credincioşilor din protopopiatul Reghin

Credincios unei sănătoase tradiţii de a vizita an de an la praznicul Sf. Ilie din Topliţa şi de astădată P. S. Sa a coborât ca neobosit apostol al lui Hristos în mijlocul miilor de pelerini credincioşi.

Insoţit de protoiereii Dr. Vasile Sava consilier, Ioan Maloş protopop al Reghinului şi Dr. Liviu Munteanu rectorul Academiei Teolobice, de arhidiaconul Vasile Bogdan în seara zilei de 18 Iulie face primul popas în fruntaşa crmună de oieri mureşeni, Luieriu. In dangăt de clopot cu haine de sărbătoare luerenii mândri, în frunte cu preotul Olteanu, îşi primesc părintele sufletesc la marginea satului lor şi la porţile bisericii. Infrăţiţi cu sufletul, arhiereu şi popor înalţă caldă rugăciune de seară către tronul ceresc. Intr'o atmosferă de profundă evlavie, cuvântul de mângăiere şi îndemn al P. S. Sale umple ochii de lacrimi.

Pornind dela o inspirată comparaţie a tatălui venit de departe, în mijlocul familiei sale, P. S. Sa arată cât de mult a dorit să-şi vadă şi această părticică din turma sa, şi cât de fericit este că Dumnezeu i-a împlinit această vrere. Venind la ai săi, la aduce îndemnul credinţei şi nădejdii în Dumnezeu.

In această credinţă părinţii să-şi crească copiii, în această credinţă să se apropie unul de altul, cu iubire frăţească. Roadele ei vor fi bogate. Seninătatea din nou va umplea sufletele, veselia din nou va descreţii frunţile.

Cuvântul arhieresc a mângăiat şi înviorat pe credincioşi. Al doilea popas este făcut în dimineaţa zilei de 19 Iulie în frumoasa şi bogata parohie Deda. Intr'o impunătoare ordine, mai bine de 3000 de credincioşi din Deda şi Filea, aşezaţi în şiruri lungi ce porneau dela impunătoarea biserică, cu aspect de catedrală, primesc pe P. S. Sa cu flori şi urale. Părintele Grecu, harnicul paroh din Deda, este mândru că poate prezenta arhiereului său un atât de frumos buchet de ţărani români. Trăeşte o clipă care-l răsplăteşte de toată strădania alor 16 ani de păstorie. In biserica arhiplină urmează sf. Liturgie şi sobor de 12 preoţi, răspunsurile fiind date de corul tineretului. Se disting voci frumoase de copii înţelegători ai duioaselor noastre cântări religioase. După rugăciunea de deslegare P. S. Ss într'o magistrală predică tălmăceşte evanghelia zilei:

Cuvântul Dumnezeesc, cuvânt veşnic şi universal este singurul pe care se poate clădi o vieaţă de adevăr. Cuvântul Dumnezeesc rodind în suflete singur poate schimba lumea pentru o viaţă mai bună, mai frumoasă, o viaţă de armonie şi linişte, o viaţă de belşug şi progres;

El ne face şi ca indivizi şi ca societate şi ca neam, buni, iubitori, drepţi, iubind adevărul şi urând minciuna, conştienţi şi vrednici. In duhul învăţăturii lui Hristos deci datori suntem toţi a ne întocmi viaţa.

Predica arhierească a făcut să curgă lacrimi. Cu mic cu mare au venit să primească binecuvântarea şi ungerea sfinţitoare.

In aceeaş zi al 3-lea popas este făcut la Vecernie în parohia Stânceni. O identică primire din partea parohului local Olteanu şi câţiva preoţi din jur şi popor. Recomandă rugăciunea din credinţă în toate timpurile liturgice. Rugăciunea asigură, face minuni şi în ordinea materială şi morală.

Luni în 20 Iulie s'a săvârşit Sf. Liturghie în mânăstirea Sf. Ilie din Topliţa, cu sobor de preoţi şi călugări în faţa alor câteva mii de pelerini din localitate şi împrejurimi.

In predică P. S. Sa scoate în relief lupta dârză a proorocului împotriva idolatriei timpului. Şi zilelele noastre îşi au idolii lor, ca: bogăţia, puterea, etc. Luptând împotriva acestor idoli vom putea face minuni.

La întoarcere ultimul popas e făcut la vecernie în parohia Galaţi. Grupuri, grupuri dela intrarea în parohie până la biserică, fiecare cu rosturile lui au întâmpinat pe I. S. Sa cu flori, urale şi cuvinte de caldă iubire. N'a lipsit nici carul împodobit cu patru boi, nici călăraşii. La intrarea în biserică P. Cucernicul Protoiereu al Bistriţei V. Mureşanu împreună cu 8 preoţi şi mulţi intelectuali şi corul din Bistriţa, au venit să ridice nimbul sărbătorii.

Vecernia s'a făcut în biserica arhiplină de credincioşi. Predica P. S. Sale a trezit un adevărat entuziasm. La ieşire mulţimea se înghesuia, fiecare vrând să sărute mâna, sau cel puţin haina arhiereului.

Luni seara P. S. Sa. a terminat un drum obositor.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. In zilele de 15 şi 16 l. c., Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* a fost oaspele Domnului Mareşal *Ion Antonescu*, la vila Conducătorului Statului din Predeal.

Luni 17 l. c., Inalt Prea Sfinţia Sa a plecat spre Tg. Ocna (jud. Bacău), pentru a cerceta pe venerabilul boier moldovean dl *Gheorghe Sion*, care s'a înscris de mult printre marii binefăcători ai Bisericii noastre şi a număroase instituţii culturale româneşti din Ardeal. După cum se ştie, mărinimosul boier moldovean, care a ajuns la venerabila vârstă de 87 de ani, a dăruit Episcopiei Vadului, Feleacului şi Clujului trei vile aflătoare la Slănicul Moldovei şi i-a înzestrat Muzeul bisericesc cu piese de mare valoare. Universităţii Daciei Superioare din Cluj—Sibiu i-a donat valoroasa sa bibliotecă personală, precum şi o preţioasă colecţie de stampe.

Pentru meritele sale culturale unanim recunoscute, distinsul mecenate a fost cinstit cu cetăţenia de onoare a Clujului, unde îşi strămutase locuinţa după întregirea Patriei.

După nefericitul arbitraj dela Viena, dl Gheorghe Sion s'a refugiat din capitala Ardealului la Tg. Ocna. Acolo l-a cercetat de astă dată I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, împlinind prin aceasta şi o dorinţă a P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* al Vadului, Feleacului şi Clujului, care îi păstrează respectatului boier moldovean o stimă desăvârşită şi o trainică prietenie.

Vineri 21 l. c., I. P. Sf. Sa s'a înapoiat la Reşedinţă.

Şezătoare literară în Sibiu. Sub preşedinţia I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* va fi Duminecă 23 August, ora 10.30 dim., în sala cinematografului „Corso", o şezătoare literară precedată de o conferinţă, organizată de ziarul „Citadela" pentru omagierea Armatei şi a Conducătorului. D-nii general Georgescu Pion şi Codin Lăzărescu vor vorbi despre „Unitatea naţională şi jertfa armatei". Vor mai da concursul d-nii dr. I. Haţieganu, rectorul universităţii Cluj—Sibiu, prof. Victor Papilian, prof. Silviu Ţeposu, prof. Grigore Popa, ş. a.

Dispreţul de moarte. Până la ce fel de grad a putut ajunge dispreţul morţii în actualul războiu, se arată în faptul soldaţilor *japonezi* din bătălia dela 14 August 1942, desfăşurată în apele aşa ziselor „insule Salomon". Aici, anglo-americanii, afară de numeroase vase de războiu şi de transport, au pierdut 58 de avioane, ear japonezii abea două vase avariate, şi 21 de avioane, — însă pierderea avioanelor japoneze s'a făcut astfel, că piloţii înşişi au provocat distrugerea lor, aruncându-se intenţionat asupra vaselor duşmane. Aşa merge soldatul japonez la moarte pentru ţară şi tron!

---

* FOIŞOARA *

Sfântă faptă dela ţară

Cum se face ziuă, tot satul e în picioare

Cele dintâi vestitoare ale dimineţii sânt rândunelele de sub streaşina casei. Din căsuţa lor scot mereu căpuşorul privind în toate părţile cu ochi ca nişte mărgeluţe şi ciripesc încet, pare c'ar vrea să nu tulbure liniştea nimănui înainte de vreme.

Deodată cu zările s'a deşteptat întreaga fire. In câteva minute gospodarii harnici au pregătit tot: vitele, uneltele de muncă, traista cu merinde.

Se aud ciocănituri, îşi bat coasele, sapele, păstorii scot vitele, femeile aleargă prin ogrăzi, o mişcare de furnicar ca 'ntr'un mare atelier.

Când primele raze de soare se risipesc peste plaiuri, toată lumea e înfrăţită cu glia. Multe brazde lucesc acum.

Astrul ceresc pare un glob de aur cu raze prietenoase. Din ce se ridică spre zenit, se micşorează mereu, cu raze tot mai fierbinţi, cu strălucire tot mai mare.

E la ameazi.

Acei cari au robotit de dimineaţă cu trudnice animale în ogor, aşteaptă această vreme ca pe o binecuvântare cerească.

Unul după altul desprind boii din jug, cari urmăresc pe stăpân cu ochii blânzi ca să le aducă hrană. Plugarul îşi şterge sudoarea de pe frunte cu mânicile cămăşii, rosteşte o rugăciune, apoi prânzesc.

O boare lină adie peste 'ntreaga fire. Căldura doar mai planează în aer şi se destramă mereu ca nişte văpăi de comoară.

Cei osteniţi gustă un pic din sfânta odihnă; copiii au aţipit de mult, doar boii mai rumegă încet mişcând botul umed cu ochii pe jumătate închişi.

După o vreme începe munca din nou, cu puteri noui, cu voioşie, cu nădejde, până în amurg când soarele a sfinţit de mult.

— De unde acest tezaur de muncă?

— A emanat din isvorul primordial, din faptă care e de origină divină: „La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul" (Gen. I. 1).

Exemplul l-a dat Dumnezeu desăvârşind creaţiunea în şase zile, iar în a şaptea s'a odihnit.

Credincioşi acestei fapte, şase zile se trudeau sub soare strămoşii pentru câştigarea pânei celei de toate zilele, iar în ziua a şaptea îşi agoniseau pâne pentru suflet.

Prin rugăciune şi prin muncă s'a ridicat acest neam, prin fapta anonimă a ţăranului.

Ocrotiţi de bunătatea lui Dumnezeu care toate le ţine, ne plecăm genunchiul şi vom înţelege că toate sânt împinse de o voinţă înţeleaptă, căreia toate celelalte voinţi trebue să i se supună după porunca supremei voinţi care dela început s'a manifestat în faptă:

Fapta Părintelui ceresc dela care au ieşit şi la care se vor întoarce.

Şi fiindcă soarele a sfinţit de mult, vor răsări iar stele şi luceferi pe cerul ţării în talnica noapte cu lună pentru cei din câmp, cari vor dormi mereu până ce se vor ivi alte zări ale dimineţii...

Pr. Nicolae Ilea

Mulţămire. Aduc adânci mulţămiri harnicului notar al Comunei Brătei, *N. Florea*, pentru dragostea arătată faţă de biserica noastră întotdeauna, dăruind din bugetul comunal — de când sânt paroh în această parohie — suma de lei 50.000.— iar în anul acesta, la cererea făcută de subsemnatul, a aprobat suma de 20.000 lei, plus stejarul necesar, pentru ridicarea unei troiţe în faţa sf. biserici, în amintirea eroilor căzuţi pentru cruce şi patrie în războiul actual. **Pr. Miron Maier**

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 23 August 1942 servesc: prot. Mih. Neagu, prof. Zosim Oancea şi Iosif Ţînţ; diaconii: Ioan Circov şi Alex. Popa. *Predică: Pr. Iosif Ţînţ.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*

Sâmbătă în 29 August 1942 la Tăierea cap. Sf. Ioan Botezătorul, servesc: Prot. Ieronim Grovu, Mih. Neagu şi Ioan Muntean; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. Predică: *Prot. Mih. Neagu.* După masă la ora 4, predică la Oastea Domnului *Prot. Mih. Neagu.*

Nr. 9402—1942

Aviz oficial

Aducem la cunoştinţa candidaţilor la preoţie, că Marele Stat Major, interpretând noua Lege a recrutării, prin adresa Nr. 71470 din 13 August 1942, trimisă Onoratului Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor, a făcut cunoscut, că tinerii candidaţi la preoţie pot fi hirotoniţi înainte de data încorporării contingentului 1943—1944 (1 Octomvrie 1942).

După aceasta dată nu vor mai putea fi admişi la hirotonire decât candidaţii, cari vor face dovada, că au satisfăcut serviciul militar.

Sibiu, la 21 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8828—1942.

Comunicat

Pentru îmbrăcarea soldaţilor, care luptă în războiu, armata are trebuinţă de mari cantităţi de lână. Statul cumpără dela crescătorii de oi stocul de lână, care trece peste cantităţile rezervate trebuinţelor proprii.

Se pedepsesc toţi aceia cari reţin mai multă lână decât prevede legea, pentrucă lipsesc de echipament pe soldaţii noştri, cari luptă pentru graniţele Ţării şi ne feresc de urgia duşmanului.

Onoratul cler e îndrumat să îndemne pe crescătorii de oi, să îndeplinească dispoziţiile Statului privitoare la strângerea lânei pentru armată, prin organizaţiile colectoare.

Sibiu, la 18 August 1942.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 522—1942 (66) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Folt,** din protopopiatul Geoagiului, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu toate dependinţele economice necesare.
3. Sesiune parohială 6 jug. 1419 st. p. arător.
4. Folosirea cimiterului de 1200 st. p.
5. Dreptul lá o parte lemne din pădurea comunală şi la o parte lemne din pădurea composesoratului.
6. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, dimpreună cu încuviinţarea de-a candida dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc concernent.

Candidaţii se vor prezenta în parohie — după încunoştiinţarea protopopului — într'o Duminecă sau sărbătoare, pentru a se face cunoscuţi credincioşilor.

Geoagiu, la 25 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial din Folt.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 735—1941 Prot. (65) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Şura mare,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat,
2. Casă parohială foarte bună, cu 4 camere mari şi bucătărie de vară.
3. Sesiune parohială de 13 jugăre 873 stânjini pământ arabil şi fânaţ.
4. Stola stabilită de cons. parohial după timpurile de azi.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela Preaveneratul Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, 11 August 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 439—1942 (61) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Fintoag,** cu filia Coşeşti din protopopiatul **Dobra,** judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Până la transformarea şcoalei confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă potrivită pe seama preotului.
3. Folosirea sesiunii parohiale de 6 jug. 900 st. p. teren arabil şi fânaţ şi birul preoţesc uzitat în parohie şi filie.
4. Folosirea cimitirelor I şi II din materă şi I din filie.
5. Lemne de foc din pădurea comunală în mod egal cu credincioşii din parohie,
6. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a I. P. S. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 22 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei, în înţelegere cu Consiliul parohial din Finteag.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Nr. 325—1942 (62) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Blăjeni-Grosuri,** din protopopiatul **Zarand,** judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salar dela Stat.
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, — se vor înainta Oficiului protopopesc al Zarandului—Brad, — în termin.

Concurenţii se vor prezenta cu prealabila încuviinţare a Oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 24 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ort. român al Zarandului—Brad.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 8601—942 2—3

Concurs din Oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea următoarelor parohii de *clasa a treia nou bugetate* şi anume:

1. *Băgaciu,* cu filia Românești din protopopiatul Târnava,
2. *Dobra—Jina,* din protopopiatul Sebeş,
3. *Tohanul vechiu,* din protopopiatul Bran.

Cererile de concurs, *timbrate în regulă,* vór fi înaintate la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi, aceste parohii prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 11 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8811—1942 (50) 3—3

Concurs

La Mănăstirea dela Sâmbăta de sus e vacant postul de cântăreţ bisericesc, pentru întregirea cărula se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în ziar.

Venitele sunt:

1. Salarul legal dela stat.
2. Locuinţă şi toată întreţinerea la mănăstire.

Candidaţii să fie necăsătoriţi, sau cu gând de a se călugări şi să aibă diplomă de absolvire dela şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Sibiu, la 31 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

„ALBINA" institut de credit şi de economii, Sibiu

Prospect de emisiune

In baza autorizării adunării generale extraordinare a acţionarilor Institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, ţinută la 21 Martie a. c. şi în conformitate cu art. 6, alin. 2 din noile Statute votate în aceeaşi adunare generală extraordinară, subsemnatul Consiliu de administraţie deschide prin aceasta subscripţie pentru o nouă emisiune de acţiuni, în scopul sporirii capitalului social dela: Lei 100.000.0000.-- la Lei 150.000.000.--

Noua emisiune se face în următoarele condiţiuni:

1. Acţionarii vechi au dreptul să opteze cel mai târziu până la data de 30 Septemvrie 1942 pentru fiecare două acţiuni vechi à 500 Lei, câte una acţiune nouă, cu preţul de Lei 500.—.
2. Preţul acţiunilor se va vărsa conform articolului 9 din Statute în 2 rate şi anume:
   50% = Lei 250.— de acţiune la subscriere;
   50% = „ 250.— „ „ până la 30 Noemvrie 1942.
   Faţă de acţionarii cari nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispoziţiunile art. 10 din Statute, de următorul conţinut:
   „La emisiuni viitoare, pentru acţionarii cari n'au achitat vreun vărsământ la termenul stabilit de Consiliul de administraţie, se fixează „prin publicare în conformitate cu art. 4 un nou termen de 45 zile, „Dacă nici până la expirarea acestui termen nu se vor face vărsăminte cerute, atunci sumele plătite cad în folosul societăţii (fondul „de rezervă), iar titlurile acţiunilor se anulează şi sub aceiaşi numeri se emit alte titluri. Anularea se publică.
   „Pentru vărsămintele, cari nu s'au făcut la termen, se plătesc dobânzi de „întârziere, cu etalonul fixat prealabil de Consiliul de aministraţie".
3. Pentru anul 1942 acţionarii vor beneficia după vărsămintele făcute de o dobândă de 5% pro rata temporis, iar cei cu plăţi întârziate vor avea să plătească 7% după ratele restante.
4. Acţiunile noui vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1943.
5. Acţiunile neoptate de vechii acţionari până la 30 Septemvrie 1942, se vor pune la dispoziţia vechilor acţionari în proporţie cu vechile acţiuni ce posedă, iar cele rămase nesemnate, se vor putea distribui şi neacţionarilor.
   Rata primă la acţiunile astfel distribuite se va plăti cel mai târziu la 15 zile socotite dela data avizului dat de institut, iar rata a doua până la 30 Noemvrie 1942.
6. Pentru exercitarea dreptului de opţiune, trebuesc prezentate acţiunile fără coală de cupoane.
7. Ca locuri de subscriere şi vărsăminte se designează: sediul central din Sibiu şi sucursalele Braşov, Bucureşti, Lugoj, Mediaş, Târnăveni şi Timişoara.
8. Pentru subscriere la noua emisiune se va folosi declaraţiunea anexată acestui prospect.

Sibiu, 31 Iulie 1942.

Consiliul de administraţie

67 1—2

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 30 August 1942 — Nr. 35

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — întemeiat în 1853 de [illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Soția Mareșalului în Ardeal

Misiunea unei femei, legată prin sf. taină a nunții de un om mare, este cu atât mai covârșitoare cu cât răspunderile ce apasă pe umerii soțului ei sunt mai număroase și mai împovărătoare. Istoria bisericească și cea profană oferă la tot pasul pilde strălucite de femei virtuoase, mame și soții exemplare, adevărate întrupări ale devotamentului împins până la sacrificiu, cărora omenirea le datorește în măsură însemnată atâția din sfinții, eroii și geniile cari i-au îmbunat sufletul și i-au făurit progresul cu care se mândrește.

Puțini cunosc dimensiunile participării reale a Doamnei Maria Antonescu, soția Mareșalului Conducător la oțelirea caracterului omului providențial care avea să înfrâneze, în ceasurile de răscruce ale verii anului 1940, prăvălirea vertiginoasă a statului român pe povârnișul descompunerii.

Din clipa acelui măreț și hotărâtor început de zidire nouă, Doamna Maria Mareșal Antonescu s'a aliat fățiș eroicului dsale soț. Obștea românească s'a obicinuit încetul cu încetul s'o vadă prezentă și activă ori unde se înfiripa o lucrare menită să ajutoreze pe cei ocoliți de noroc. Consiliul de Patronaj al operelor sociale, instituția care înmănunchează eforturile combinate ale conducerii de stat și ale inițiativei private pentru îndulcirea suferințelor sociale, se bucură statornic de conducerea dsale efectivă. Ajutoare de sute de milioane au fost dobândite de cei avuți și distribuite celor lipsiți prin osârdia acestei femei râvnitoare, în acești doi ani de refacere națională. Tineretul universitar, familiile nevoiașe și ale-concentraților, ostașii de pe front și refugiații din provinciile răpite s'au împărtășit simultan și copios din ofrandele instituției dirijate de Doamna Maria Mareșal Antonescu. N'a fost suferință pe care să nu încerce s'o potolească, odată ce i-a fost semnalată. Mai mult pe drumurile țării decât acasă, soția Mareșalului vrea să descopere singură lipsurile celor mulți și să controleze la fața locului chipul în care funcționează opera de ajutorare a Consiliului de Patronaj.

In zilele trecute, neostenita sa vrere de lecuire a mizeriei i-a călăuzit pașii în preajma cuiburilor de vulturi din văgăunile Munților Apuseni. Moții i-au făcut pretutindeni o primire strălucită. Amăgiți de atâția pețitori fățarnici ai voturilor lor, urmașii Iancului cred în fapta reparatoare a soției Mareșalului, fiindcă cred în Mareșal. Și cu ei — refugiații de dincolo de noul hotar, pentru cari mărinimoasa Doamnă a avut atențiuni speciale dealungul drumului făcut în Ardealul atâtor nădejdi de mai bine.

Pentru femeile României care se reface, soția Mareșalului este o pildă și un îndemn.

S'o urmeze fără șovăire!

GR. T. M.

Actualitatea ortodoxiei

S'a scris în această foaie despre ortodoxie din diferite puncte de vedere. S'a arătat în special rolul ei din trecut de apărătoare a Europei împotriva Asiei năvălitoare. Cu deosebită stăruință s'a evidențiat misiunea ortodoxiei românești ca punte între Apus și Răsărit, salvând Răsăritul pentru Europa și Europa prin Răsărit. Păstrătoare de neamuri, de cultură străveche, de credință nefalsificată, de virtuți adevărate, ortodoxia a fost factorul de frunte căreia își datorește Europa existența.

Am vrea să însemnăm acum în aceste rânduri câteva considerații despre actualitatea ortodoxiei, despre corespondența ei uimitoare cu tendințele și cu idealurile actuale ale omenirii.

Ca regim statal lumea europeană a trecut până acum prin două faze: prin monarhia absolutistă și prin liberalism. Prima epocă se potrivea cât se poate de mult cu monarhia papală, a doua cu individualismul protestant. De fapt monarhia absolutistă și-a avut timpul de înflorire în Evul-Mediu și a început să pălească cu apariția Renașterii și a protestantismului.

Astăzi omenirea se îndreaptă spre o formă de organizare în care conducerea să o aibă mai deplin națiunea ca întreg. In termeni teologi acest ideal se exprimă prin *sobornicitate*, care este opusă atât liberalismului individualist, cât și dictaturii autocrate. Sobornicitatea presupune dragoste între membrii cari constituesc un întreg etnic sau social, presupune conștiința unității și voința de încadrare a fiecărui ins în slujba comunității. Sobornicitatea nu e potrivnică insului, dar în cadrul ei insul crește în spirit prin dragoste. Aceasta e de fapt adevărata creștere a insului. Unde e dragoste nu e posibilă dictatura, dar nici centrifugalismul eurilor în sens democrat. In sobornicitate sunt liberi toți, sunt ascultați toți, dar toți ascultă de întreg, așa încât întregul este cel ce conduce. In regimul sobornicesc, transpus pe plan de organizare statală, conduce iubirea. Conducătorul întrunește suprema intensitate a iubirii de colectivitate (și a capacității bine înțeles, căci dacă incapabilul se cramponează de putere o face din egoism), dar e ținut acolo de forța iubirii tuturor.

In strânsă legătură cu organizarea statală stă regimul social. In epoca monarhiei absolutiste societatea a fost organizată pe caste încremenite, deasupra stând aristocrația feudală. In epoca liberalismului și a democrației purtate de tendința de-a pulveriza caracterul sobornicesc al totului, insul a căutat să-și creeze în ritm forțat, pe căi grăbite, deci nu prin muncă, ci prin speculații, o situație cât mai asigurată. A domnit acum banul, o aristocrație capitalistă, individualistă; societatea a devenit o grupă de inși în luptă după bunuri materiale, fiecare tinzând să se ridice deasupra celorlalți, pentru a-i sfida dela înălțimea unui traiu ușor și luxos. Lozinca protestantă: să se mântuiască cine poate, fără grijă la ceilalți, s'a transpus pe plan lumesc în lozinca: să se îmbogățească cine poate, fără păs la soartea celorlalți și la viitorul întregului.

Epoca feudalismului a trăit într'o dulce iubire cu catolicismul imprimându-i acestuia toate atitudinile și înfățișările aristocratice. Episcopii au devenit »prinți« și »seniori« stăpâni peste feude întinse, făcând paradă cu tot ce intră în apanajul acestei aristocrații. Tot Evul-Mediu este un necontenit șir de revolte ale iobagilor de pe diferitele moșii feudale. Insă deoarece feudalii erau demulteori episcopi sau confrați întru starea feudală cu episcopii, aceste revolte erau declarate mișcări schismatice și se pornea împotriva lor războiul sfânt. Până azi catolicismul a rămas confesiunea imprimată de stilul aristocrat feudal al Evului Mediu.

Epoca socială a burgheziei liberaliste, dornice de câștiguri bănești, a fost epoca protestantismului. A fost epoca negustorilor cu Biblia pe masă, având și în rațiune suprema normă morală și refuzând orice autoritate spirituală ce i-ar fi stingherit în întreprinderile lor comerciale. Orășanul ultimelor veacuri, deslegat de legăturile tradiției și individualizat, a fost cel mai firesc receptacol al concepției protestante. Popoarele calvine au cucerit lumea și-au creat comerțul și finanța mondială, ca dovadă despre legăturile ce există între această confesiune și ban. Pământul te leagă sufletește de înaintași, de rudenii, de întregul social. Banul e cea mai individuală proprietate. Nici un ban nu poartă pe el semnele strămoșilor, nici cea mai apropiată rudenie nu poate ști câți bani ai.

Dar ortodoxia? Ea a cui a fost? *Ea a fost a poporului.* Lucrul se explică și din împrejurările istorice prin cari a trecut. Peste neamurile ortodoxe s'au revărsat puhoaiele Asiei. Aristocrația lor a luat-o la fugă sau s'a asimilat în massa cuceritorilor, căci ea nu poate trăi decât în comoditate. A rămas pe brazdă poporul cu credința lui ce-l deosebea de năvălători.

Astfel, Biserica ortodoxă s'a îmbrățișat tot mai strâns cu poporul, împărtășind prigonirile și umilirile lui, dar topind totodată în spiritualitatea ei toate comorile de suflet și de simțire ale poporului. Ea a câștigat o mare înțelegere pentru cei obidiți, a simțit toată noblețea sufletului lor, toată profunda și duioasa umanitate din ființa celor de jos.

Astfel câtă vreme prelații Apusului călăreau în fruntea cânilor și a slugilor după vânat, se exercitau în mânuirea armelor, evoluau prin pretențiositățile deșerte ale saloanelor, puneau la cale în secrete alcovuri și cancelarii înăbușirea sângeroasă a schismelor iobăgești, sau opăcirea diplomatică a celor năcăjiți, episcopii și preoții Ardealului pășeau în fruntea cetelor de țărani în fața asupritorilor cerând dreptate pentru ei.

Biserica ortodoxă a păstrat și sub acest raport creștinismul proaspăt pentru timpurile de azi.

Timpul nostru, care a îngropat pentru totdeauna aristocrația feudală, cu excepția unor resturi gălăgioase, ce se cer, ca copiii treziți din somn, după visul frumos al Evului-Mediu, corăspunde ca nici un altul cu duhul ortodoxiei populare.

Spiritul revoluționar al vremii, purtat de un mare patos al dragostei de cei ce poartă greul muncii, are o anumită indispoziție față de creștinism. Cauza stă numai în faptul că se confundă creștinismul cu acele forme ale lui cari s'au identificat cu despotismul feudal sau bănesc.

In ortodoxie el găsește pe antemergătoarea vremurilor de azi și pe cea mai prețioasă pretină și colaboratoare.

Dar otodoxia a prefigurat și în privința organizării interstatele tendințele vremurilor actuale.

Azi naționalismul zidurilor chinezești este depășit. Pe lângă toată afirmarea drepturilor lor sfinte la viață, neamurile caută să intre în legături pentru a constitui întreguri mai mari. Se caută azi unitatea Europei, dar nu prin pulverizarea națiilor în inși incolori, nici prin înrudiri între case domnitoare, deci nu prin autocratism medieval, sau internaționalism liberalist, ci prin neamuri ca întreguri.

Dar aceasta nu este altceva decât o transpunere pe plan politic a chipului cum înțelege ortodoxia ecumenicitatea.

Biserica ortodoxă este ecumenică prin acordul Bisericilor naționale autocefale, nu printr'un autocrat, nici prin alăturarea inșilor.

Prin caracteristicele ei de *sobornicească, poporală, etnic-ecumenică*, Biserica ortodoxă îmbrățișează timpurile noui, arătându-le drumul spre adevăratele idealuri ale umanității, iar aceste timpuri vor trebui să sfârșească prin a înțelege actualitatea creștinismului păstrat ca o forță permanent vie de Biserica ortodoxă.

D. STĂNILOAE

P. S. Sa Episcopul Nicolae al Orăzii *s'a înapoiat de curând din misiunea îndeplinită prin Transnistria, Ucraina și Crimeea, timp de peste o lună, însoțit de patru preoți și un diacon. In drumul făcut, P. S. Sa a sfințit două biserici, a rostit predici, a cercetat 18 spitale cu 8000 de soldați răniți, cărora li-a împărțit cruciulițe și cărți de rugăciuni, a vizitat unitățile militare române de pe frontul răsăritean, precum și orașele Tiraspol, Odesa, Simferopol, Sevastopol și altele, unde a văzut urmele războiului și ruinele lăsate de armatele roșii ale bolșevicilor.*

Cercuri preoţeşti. — Preoţimea tractului Târnava, însufleţită de dragoste sfântă faţă de altar şi neam, se află în mijlocul turmei dreptmăritoare „propovăduind cuvântul, cu timp şi fără timp“ şi turnând în sufletele credincioşilor, prin administrarea sft. taine şi rugăciuni, balsamul cel întăritor al credinţei şi nădejdii în Dumnezeu.

Astfel în 19 Iulie a. c. s'a ţinut, în istorica parohie Cetatea de Baltă, soborul preoţilor din jur, la care fapt, credincioşii fiind anunţaţi din vreme, au umplut biserica până la ultimul loc.

La sfârşitul sft. Liturghii a predicat Păr. **I. Comşa**, din Bolan, în mişcătoare cuvinte, despre: Rolul bisericii noastre, în păstrarea fiinţei neamului nostru, arătând că numai prin biserică vom fi izbăviţi din încercările prin care trecem.

După masă se oficiază vecernia şi sft. Maslu pentru cei de pe front şi predică Păr. **T. Goga**, din Crăciunel, cu multă căldură, despre: Puterea rugăciunii. Tuturor le mulţumeşte Păr. Vasile Ţetcu din loc.

*

— In 9 August 1942 a. c. s'a oficiat sft. liturghie, în sobor de preoţi, în Crăciunelul de sus. Aci bisericuţa satului rămasă mărturie timpurilor grele ce-au trecut, păstrându-se în ea o placă, în memoria Păr. Isac, împuşcat de unguri, fiindcă şi-a iubit neamul şi altarul, a fost neîncăpătoare a primi mulţimea credincioşilor, cari fiind postul sfintei Marii s'au mărturisit şi cuminecat în mare număr. La sfârşitul sft. Liturghii predică Păr. **I. Comşa**, din Bolan, mânecând dela cuvântul: „Nu se cădea oare ca şi tu să ai milă de semenul tău, precum şi eu am avut milă de tine?“.

După masă se oficiază vecernia şi sft. maslu pentru pacea lumii şi mântuirea sufletelor, predicând Păr. **Vasile Ţetcu** din Cetatea de Baltă despre Post. In numele credincioşilor mulţumeşte Păr. T. Goga, din loc, pentru pilduitoarele cuvinte.

Pr. I. C.

*

— Cercul preoţesc »*Gârbova*«, din protopopiatul Mercurea, sub preşedinţia preotului paroh *Ioan Muntiu* din Cărpiniş, şi-a inaugurat activitatea din anul acesta, prin şedinţa recentă ţinută în parohia *Cărpiniş*, unde s'au săvârşit sfintele slujbe în sobor, urmate de obişnuitele conferinţe. Au predicat şi au conferenţiat la aceste prilejuri: Pr. *Nicolae Opriş*-Gârbova şi Pr. *Ion Popa*-Reciu, ale căror cuvinte au fost ascultate cu deosebit interes de un mare număr de credincioşi, în numele cărora mulţămeşte preotul local I. Muntiu.

După câteva zile a urmat întrunirea cercului preoţesc în parohia *Reciu*, cu acelaş program, potrivit zilelor serioase prin care trecem.

*

— Cercul II preoţesc Măceu—Haţeg, a ţinut şedinţă în parohia *Măceu*, în 16 l. c. Preoţimea cercului, compusă din preşedintele Pr. Oct. Medrea, preoţii Ştefan Păcurar, Traian Faur şi L. Măciucă au început Utrenia continuând cu Sf. Liturghie şi servind în sobor. Prezentându-se un număr însemnat de credincioşi setoşi de cuvântul Domnului, s'a mărturisit şi împărtăşit o mare mulţime. La priceasnă a predicat Păr. *Oct. Medrea*, desvoltând Evanghelia zilei, în legătură cu evenimentele actuale. A conferenţiat păr. *Şt. Păcurar*-Ruşi despre Credinţa creştină în luptă cu comunismul.

La sfârşit a luat cuvântul Pr. *L. Măciucă*, îndrumând credincioşii să urmeze poveţele frumoase şi practice date de preoţime.

Pr. L. M.

*

— Credincioşii parohiilor *Ţapu şi Micăsasa*, prot. Mediaş, au petrecut momente de multă înălţare sufletească, cu ocazia întrunirii cercului IV religios Copşa-Mică, în ziua de 16 Aug. 1942, în parohia Ţapu.

După Utrenie şi sf. Liturghie, când a predicat Pr. *I. Telea*-Copşa Mică, explicând evanghelia zilei, s'a făcut sfinţirea apei, la sfârşit conferenţiind Pr. *I. Căpâlnean*-Soroştin, despre „Biserica ortodoxă, leagănul ocrotitor al neamului“.

După masă preoţii s'au deplasat în parohia Micăsasa, unde au săvârşit taina sf. maslu şi sfinţirea apei. Aici Pr. *V. Ciora*-Valea Lungă, a rostit predica, despre „Recunoştinţă omenească şi dreptate divină“.

In şedinţa intimă s'a făcut reconstituirea cercului, alegându-se preşedinte Pr. I. Telea, iar secretar Pr. I. Turcu. — Pr. I. T.

Preotul şi ostaşii de pe front

...A fi preot însemnează a renunţa la tine pentru alţii, a renunţa la lume pentru Dumnezeu; a trudi o viaţă în ţarina Domnului, a alerga neodihnit spre ţintă în vederea cununii, şi a te îngriji şi de soarta celor ce-ţi sunt daţi în grijă.

...Şi, Doamne, multe se cer, pentruca ogorul să fie lucrat, plantele sădite, buruienile smulse; ca munca ta să fie de folos, ce-ai sădit să crească şi să dea roade însutite.

Dar, dacă în vremuri normale slujba preotului nu este uşoară, cum va fi oare în vremuri de războiu, când o parte din fiii tăi sufleteşti sângerează prin văi, mor prin pustiuri, sdrobiţi, rupţi în bucăţi şi arşi? Desigur va fi înzecit de grea în războiul aducător de lacrimi şi de multe dureri pe capul tuturor.

Să privim astăzi la ceice, departe de căminurile lor, făuresc, luptând cu toate grozăviile războiului, un nou destin pentru ţară, un nou viitor pentru neam, — şi vom vedea de câtă credinţă au nevoe, de câtă nădejde au trebuinţă, ca lupta lor să fie încununată cu laurii biruinţei.

Ei au pornit să-şi desrobească glia cutropită, să refacă altarele dărâmate, să înfrângă în luptă de cruciaţi pe duşmanii lui Hristos.

Cum vor putea înfrânge trupul, care-ţi spune să-l fereşti de moarte?

Instinctul cel mai puternic din om e instinctul de conservare, ear pentru a fi erou, trebue înfrânt acest instinct şi să te birueşti pe tine.

Această luptă, cu tine şi cu duşmanul, nu o poţi duce fără o neţărmurită nădejde, fără o puternică credinţă în Dumnezeu şi în viitorul ţării.

Credinţa îţi întăreşte braţul, nădejdea te face să disprețuieşti moartea.

Numai acel neam va ieşi biruitor din înfricoşatul măcel, ai cărui luptători vor judeca în felul acesta.

Ca să judece aşa, luptătorii trebue ajutaţi. Cine poate s'o facă dacă nu preotul? El e apostolul lui Dumnezeu şi al trăirii în veac, al credinţei statornice în destinul neamului şi al nădejdii de mai bine.

De aceea preotul are să ţină necontenită legătura cu cei plecaţi. Să-i întărească la orce prilej, să fie prezent, direct sau indirect, pe tot locul. Cuvântul lui să le fie talisman, amintirea lui pavăză, îndemnurile lui curaj, în lupta ce o duc.

Cum va ţinea însă preotul legătura cu cei plecaţi în războiu? Uşor, şi anume: prin scrisori. O scrisoare la un popas de odihnă face minuni. O scrisoare, a «*Părintelui din sat*«, e un colţişor din cerul senin lăsat departe, un cuvânt de îmbărbătare pentru un nou şir de încercări.

Se ştie că cele mai multe gânduri, ale celor plecaţi, sunt grijile ce le duc cei rămaşi acasă: Ce vor face copiii, soţia părăsită, părinţii bătrâni? Cine-i va sfătui la neştiinţă, cine le va da ajutor la necaz?

Câtă linişte nu coboară, într'un astfel de suflet sbuciumat, o scrisoare a „Părintelui“, care spune să nu ducă grijă celor părăsiţi, căci aceştia se bucură de toată evanghelica grijă a unui urmaş al lui Iisus.

Mi-a fost dat să citesc o corespondenţă a unui preot cu eroii din satul său. Le scrisese cuvânt de încurajare, amintindu-le pentru ce luptă şi făgăduindu-le că se va îngriji de familiile lor. Le mai trimisese şi câte o cruciuliţă pe care să şi-o anine în piept, „ca să-i ferească de primejdii“.

Ce răspunsuri, pline de duioşii şi nădejdi au urmat! Scrisori simple, unele din spitale, altele de pe margini de tranşee, din bărăci sărăcioase, — ţi se umeziau ochii citindu-le, atâtea doruri atâtea nădejdi, atâta credinţă se desprindea din fiecare rând.

— „Luptăm, părinte, vom birui pe ceice şi-au bătut joc de Dumnezeu şi Biserică, şi-au îndrăsnit să ne robească din nou fraţii, să ne calce din nou glia“, erau cuvintele lor. „Luptăm cu gândul la Dumnezeu care ştie necazul nostru şi cu ochii la cruciuliţa ce ne-ai trimis“. „Părinte, în ploaia de gloanţe şi în vârtejul morţii, nu avem pe nimeni decât pe Dumnezeu din cer şi cruciuliţele ce ni-ai trimis“...

Promisiunea ce preotul le-o făcuse, că cei rămaşi vor fi ocrotiţi, i-a impresionat adânc pe toţi.

Iată ce câmp de activitate deschide războiul păstorului de suflete, fără să luăm în seamă decât legăturile continue ce trebue ţinute cu cei plecaţi. Cred că nu poate fi lucru mai util şi mai creştinesc, decât să le împărtăşim, cel puţin în felul acesta necazurile, să le risipim grijile, luând parte activă la închiegarea noului veac, cum luau totdeauna preoţii înaintaşi, la alcătuirea destinului românesc.

Pilda celor câţiva preoţi cari, punându-se de acord cu cerinţele vremii, au făcut şi până acum acest lucru, trebue urmată, căci altfel ce lucrători vom fi în ogorul lui Hristos, când i-am lăsa în părăginire sufletească.

Să nu ne scape nimic din ceea ce se petrece în jurul nostru, pe care să nu aplicăm pecetea duhovniciei noastre. „Vremea trebue răscumpărată, căci zilele rele sânt“, zice Sf. Apostol Pavel, şi preotul trebue să se ştie afla în orce moment în mijlocul evenimentelor şi a se face tuturor toate, spre a fi la înălţimea chemării de urmaş vrednic al lui Hristos.

Pr. P. Br.

Chestiuni omiletice

de Preot **Ioan Opriş**

I

Apărarea omileticei

Criza predicii: Exclusivism cultic, Scepticism, Nepregătire, Peticărie, Preotul este dator să predice.

Deşi se vorbeşte relativ destul de mult, trebue să recunoaştem însă că în viaţa noastră bisericească se observă o adevărată criză a predicei, caracterizată prin lipsa de roade. Este o „predică în pustiu“ cu totul în alt înţeles de cum este vorba la Ioan Botezătorul. Se predică cu acelaş rezultat care s'ar putea recolta de către cineva care ar vorbi nisipurilor toride ale pustiului. Şi aceasta, în primul rând, pentrucă inimile oamenilor sunt pustii de dub, sunt încuiate pentru propoveduirea creştină, iar în al doilea rând, pentrucă aceste predici nu sunt alcătuite după toate rânduelile învăţăturii omiletice. Deci, pedeoparte criza predicei coincide cu criza morală, care sgudue astăzi lumea cu o deosebită putere, iar pe dealtă parte ea isvoreşte din disprețul foarte frecvent şi foarte nejustificat faţă de studiul şi mai ales faţă de practica omiletică.

Există chiar o atitudine antipredicatorială, cu argumente savante, doctorale, în anumite cercuri eclesiastice în care se profesează purismul ortodox excesiv. Predica este pur şi simplu desfiinţată în favoarea unui îndoelnic şi ineficace exclusivism cultic. Orice avânt omiletic este denunţat drept un pericol eterodox. De teama protestantismului predica este surghiunită, neglijată, urmărită ca un ferment de deviere sectară. Ca şi când cuvântul ar fi un blestem, lumina o pricină de poticnire şi întunerecul o metodă de a conserva tezaurul ortodoxiei noastre tradiţionale, care în ciuda oricărui staticism, va rămâne pururea dinamică şi virulentă.

Este just că în virtutea elementului transfigurativ, care predomină ca o boltă de lumină catapetesmele ortodoxiei, cultul îndeplineşte aci o funcţie esenţială. Totuşi cultul nu este suficient pentru complecta desvoltare a vieţii creştine, privită în ansamblul ei. El creiază atmosferă, introduce, înrâureşte tainic asupra inimilor, dar nu este un factor integral de educaţie creştină. Rolul acesta aparţine cuvântului. Lui îi este acordată prin excelenţă misiunea catehetică. Prin cuvânt s'au întemeiat cerurile şi pământul, adică s'a manifestat puterea demiurgică a Dumnezeirii şi tot prin cuvânt s'a întemeiat între noi împărăţia lui Dumnezeu. Predica are rolul de a cuceri inimile pentru această împărăţie, de a le „vâna“ în sens apostolic, de a modela caracterele creştine după statura gigantică a Pedagogului etern, impunând lumii stilul vieţii creştine.

Susţinătorii exclusivismului cultic nici nu-şi dau seama de ce enormă greşală săvârşesc şi teoretic şi practic şi logic. Teoretic, pentrucă infirmă cuvântul sf. Ap. Pavel, care afirmă că „credinţa vine prin auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Hristos“; — practic, pentrucă îngustează din proprie iniţiativă câmpul de mijlocire şi acţiune al Bisericii — şi logic, pentrucă pentru a fi gustat în toată frumuseţea, adâncimea şi esenţa lui viu lucrătoare asupra sufletului, cultul trebueşte mai întâi să fie bine înţeles.

Norocul Bisericei este că acest soi de savanţi ortodoxi sunt mai puţini. Mult mai numeroasă este însă grupa scepticilor. Aceştia disprețuesc sfânta elocinţă, din pricina desamăgirilor lor predicatoriale şi manifestă un duh cu totul strein de optimismul genuin al creştinismului. Sunt blazaţii creştinismului, oameni pentru care sarcina preoţiei este prea grea şi jugul păstoriei prea apăsător. Sunt aceia care pleacă dela sofisma descurajantă a unei presupuse înţelepciuni lumeşti că „Numai cu o rândunică nu se face primăvară“.

Dar oare pe timpul Domnului şi al Apostolilor răutatea era mai mică decât astăzi? Şi totuşi o mână de oameni simpli, dar aprinşi de zel apostolic, fără să se înspăimânte de uriaşul obstacol al păgânătăţii clocotitoare, au predicat „cu timp şi fără timp“, pentruca prin predica lor să se risipească miasma şi vrăjile idoleşti, şi peste ruinile templelor deşertăciunii omeneşti să se înalţe soarele primăvăratic şi dumnezeesc al unei vieţi noui şi autentice.

Este adevărat că minunea răspândirii creştinismului nu s'a făcut prin puterile lor proprii, ci prin darul lui Dumnezeu. Dar cuvântul lor a fost mijlocul prin care s'a comunicat darul dumnezeesc. Dacă predicile noastre de astăzi nu mai sunt atât de bogate în roade ca predicile apostolice, nu este fiindcă darul lui Dumnezeu ar fi pe isprăvite, sau pentrucă Dumnezeu l-ar împărtăşi cu mai multă sgârcenie decât în primele veacuri creştine, ci fiindcă astăzi nu mai trăim în aşa fel încât să ne facem vrednici de a fi socotiţi nişte purtători de Duh Sfânt, nişte mesageri în trup ai cerului

Scepticismul nostru este o dovadă peremtorie că duhul speranţei creştine nu locueşte în noi, că zelul apostolic e absent din inima noastră, că am abdicat dela misiunea noastră, încălcând regulele elementare de omiletica care se cuprind în noţiunile: muncă şi zel creştin. Cel ce este aprins de gândul muncii şi de zel nu mai are timp pentru reflexii sceptice şi nici motive de desamăgiri predicatoriale. Căci Duhul lui Dumnezeu va fi cu el şi-l va întări cuvântul cu putere de sus.

Dar să zicem că şi lotul scepticilor este mic. Rămâne falanga uriaşe a „nepregătiţilor“, a celor ce improvizează pururea. Aceştia sunt cei mai mari adversari ai omileticei. Dacă ar vorbi din prisosul inimei sau al ştiinţii, păcat n'ar avea. Insă ei nu vorbesc decât din prisosul limbii fără frâu şi atunci sunt osândiţi.

Mulţi dintre predicatori, din ziua de astăzi, trec direct la elocuţiune, fără nici o altă treaptă mijlocitoare. Pregătirea predicii este aproape inexistentă, fie din lene, fie din prea mare grabă, fie din nepricepere. Intotdeauna demonstrează însă o constantă lipsă de scrupul pastoral. Astfel de predicatori, interpretând tendenţios şi cu totul ocazional locul dela Matei 10, 19—20, se lasă seduşi de himera unei in-

spiraţii facile, pur verbale, în care capriciul momentului hotăreşte totul şi care de cele mai multe ori duce, dacă nu la rezultate deadreptul dezastruoase, cel puţin îndoelnice.

Predicarea este o slujbă dumnezeiască, pentru care trebue să ne pregătim cu toată răbdarea şi cu tot simţul răspunderii pastorale de care dispunem. Aceasta pentrucă inspiraţia Duhului Sfânt de care e vorba în versetul de mai sus, nu este dată tuturor muritorilor. Ea este ceva excepţional şi constitue apanagiul unei vieţi superioare, de meditaţie şi rugăciune, de sfinţenie şi sacrificiu mucenicesc. Inspiraţiile Duhului Sfânt isvoresc dintr'o zonă de existenţă situată dincolo de murmurul deşert al cotidianului, la confiniile existenţei angelice, unde sufletul se simte transfigurat de conştiinţa că este organ al lui Dumnezeu.

Câţi dintre noi putem mărturisi fără falsificări fariseice, această sublimă conştiinţa? Câţi coboară pe amvon dela o asemenea zonă de înaltă existenţă. Majoritatea dintre noi, suflete comune şi gregare, nu coborâm, ci urcăm pe amvon, pentru a ne îndeplini o misiune de care nu totdeauna suntem vrednici. Deaceea, pentru a ne putea îndeplini slujba pe deplin şi fără osândă, trebue neapărat să facem uz de un riguros îndreptar al vorbirii, care să ne lămurească în fiecare clipă cum să grăim ca să nu stângem duhul şi să nu defăimăm proorociile, după cuvântul sf. Ap. Pavel.

Predica nu se confundă cu vorbăria. Când vorbeşti cu cineva, poţi să-i spui ce-ţi place, cum îţi place. Când predici însă trebue să spui lucruri de temei, fiecare cu rostul şi rânduiala lui. Căci ţinta predicii este dumnezeiască. Prin ea urmărim un interes capital pentru viaţa duhovnicească a credincioşilor, mântuirea lor sufletească, zidirea lor, pentru a se putea înfăţişa fără prihană în faţa Judecătorului ceresc. Deaceea predica trebue să se supună regulelor omiletice, spiritului de adâncire şi rânduială pe care îl impune omiletica.

O ultimă serie de faliţi ai predicei sunt „peticarii". Ei blestemă omiletica, fiindcă confundă elaborarea predicei cu cârpoceala. Până să confecţioneze o predică, foarfecă bucăţi întregi din predicile altora, alcătuind cu greu o haină pestriţă, din petece. O astfel de predică se lucrează greu, chiar foarte greu şi reclamă o muncă uriaşe, dar zadarnică. O astfel de predică este o făptură chinuită şi artificială, şi elaborarea ei, pentrucă înfrânge regulele esenţiale ale omileticei, nu adaogă nimic la progresul artei personale a predicatorului.

Predica nu este o canoneală, o fabricaţie moartă a spiritului, ci este o creaţiune vie, ţâşnită din sorgintea naturală a duhului creator. Ea este rezultatul unui efort de creaţie, a unei contemplări, în care spiritul se înalţă până aproape de regiunile ameţitoare ale câmpului de imediata lucrare a inspiraţiei dumnezeeşti. In cadrul acestei contemplări regulele omiletice nu sunt menite să îngroape elanul şi originalitatea personalităţii creatoare a predicatorului, ci dimpotrivă, le purifică, le amplifică şi le înalţă până la sublim.

Toate aceste aspecte ale crizei predicatoriale, mai mult sau mai puţin justtificate raţional, dar complect false şi nejustificate din unicul şi sfântul punct de vedere al adevărului creştin, sunt la dreptul vorbind moduri de sabotaj intern al operei de înrâurire şi expansiune a duhului creştin, pe care o carte închinată militantismului evangelic nu le poate ignora. Cuvântul lui Dumnezeu nu poate fi nici înfrânt, nici împărţit lumii cu jumătăţi de măsură. Trebue să-i predăm integral fiinţa noastră, viaţa noastră, iubirea şi jertfa noastră.

Preotul este dator să predice, cu vorba şi cu fapta, pentru gloria împărăţiei celei eterne a lui Dumnezeu. In faţa acestui imperativ orice considerent de alt ordin, orice sofismă a înţelepciunii din lumea aceasta — chiar mască teologică având — orice slăbiciune a firii leneşe sau grăbite trebue să cadă. Semnalul cu rezonanţe veşnice a fost dat. Cuvântul etern valabil al Domnului a fost pronunţat „Duceţi-vă în toată lumea şi propoveduiţi Evanghelia la toată făptura". Iar celui ce adaugă sau scade ceva din porunca aceasta a lui Dumnezeu, i se vor adăuga urgiile scrise în cartea Apocalipsei.

Pentru a preciza în termeni mai precişi vina nepredicării, sf. Vasile cel Mare decretează următoarele: „Cui i s'a încredinţat slujba de a învăţa şi el va lipsi dela binevestire, unul ca acela să se socotească întocmai ca un ucigaş de oameni".

Vizitele şi inspecţiunile dlui secretar general Prof. Aurel Popa

— Dare de seamă —

Seria vizitelor şi inspecţiunilor, inaugurată şi patronată de dl Ministru Ioan Petrovici, la şcolile şi bisericile din ţară, şi-a găsit un răsunet cât se poate de larg la toţi colaboratorii d-sale.

Dl prof. Aurel Popa, secretarul general al cultelor şi artelor în zilele de 1—6 August curent, însoţit de dnii V. Brătulescu, directorul comisiunii monumentelor istorice, şi Atanasescu, arhitectul acestei comisiuni, a continuat seria vizitelor şi s'a îndreptat către Curtea de Argeş, Piteşti, M-rea Bistriţa, R.-Vâlcii, Sibiu, Săliste, Sebeş Alba şi Arpaş.

La Curtea de Argeş, a vizitat Biserica Domnească, zidită de Nicolae Alexandru Voevod, la 1350, ca reşedinţă pentru cel dintâi mitropolit al ţării, Iacint din Vicina; biserica Brad Brătuşani, biserica Olari, biserica Capul Dealului, şi în fine măreaţa biserică episcopală dela Argeş, zidită de Neagoe Vodă, iar actualmente şi criptă a Familiei noastre Domnitoare.

La episcopie, d-sa a fost întâmpinat de P. S. Episcop Locotenent de Argeş, *Emilian Antal*, care i-a prezentat situaţia de fapt a Eparhiei, cu părţile bune şi cu neajunsurile ei.

Dela Argeş, dl secretar general a trecut la Piteşti, unde a inspectat schitul Trivale, ctitorie a mitropolitului mazilit Varlaam, din sec. XVII, silit să părăsească scaunul mitropolitan din cauza participării sale la luptele lăuntrice din ţară. La schitul Trivale se fac astăzi mari reparaţii, atât la biserica schitului, cât şi la schitul însuşi.

In următoarea Duminecă dl secretar a inspectat M-rea Bistriţa din jud. Vâlcea, orfelinatul, Seminarul monahal de aici, M-rea de călugări şi pe P. S. Episcop la pensie Vartolomeu.

Dela M-rea Bistriţa a trecut şi a vizitat M-rea Dintr'un Lemn, unde a găsit deasemenea frumoase realizări.

In R.-Vâlcii, dl Prof. Aurel Popa a vizitat trei biserici monumente istorice. De aci a trecut apoi la *Sibiu*. Aici a făcut o vizită oficială I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului. Conducerea Mitropoliei Sibiului poate servi de model sub toate punctele de vedere pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română. Marea personalitate a I. P. S. Mitropolit este atât de covârşitoare, încât nu-i ramură de activitate bisericească şi spirituală dincolo de munţi, în care să nu se simtă în întregime. I. P. S. Sa a ştiut să se înconjoare de o pleiadă de tineri, pe cari i-a crescut şi sprijinit încă de pe băncile Academiei Teologice, i-a trimis la studii superioare în străinătate, iar după reîntoarcerea în ţară a aşezat pe fiecare acolo unde putea să facă treabă bună, dând astfel fiecăruia posibilitatea materială de trai şi cele mai largi posibilităţi de afirmare pe terenul activităţii intelectuale şi practice. La Academia Teologică I. P. S. Sa are un mănunchi de profesori bine aleşi şi distinşi, cărora le-a pus la dispoziţie teascurile tipografiei eparhiale şi pentru care nu economiseşte nici un ban, atunci când este vorba să le aducă din străinătate ultimile noutăţi apărute în specialitate. Şi profesorii aceştia tineri, în frunte cu rectorul lor, Păr. D. Stăniloae, lucrează intens, întreţinând aproape exclusiv seria Teologică şi Pedagogică a publicaţiilor Sf. Mitropolii şi dând la iveală lucrări personale de o valoare necontestată.

La *Săliste* dl secretar a fost întâmpinat de protopopul Dr. Dim. Borcea şi de preoţii Isac şi Flucuş. Atât din raportul care i s'a dat aici, cât şi din ceea ce personal a observat, D-sa a putut constata că şi aici reprezentanţii Bisericii ortodoxe lucrează cu multă temeinicie.

La *Sebeş-Alba*, dsa a fost întâmpinat de protopopul Dr. Vasile Oana şi de fostul prefect Dr. Ioan Cuşuta. Şi aici a constatat aceeaşi vrednicie la slujitorii Bisericii.

In fine, dl secretar a vizitat *Arpaşul*, comuna sa natală, inspectând lucrările de reparaţie ale Bisericii şi şcoalei, lucru pe care l-a mai făcut şi altădată.

Ca încheere se poate spune că Biserica strămoşească este astăzi, ca totdeauna, prezentă în frământările cele mari ale neamului, lucrând fără odihnă la crearea şi menţinerea conştiinţei că toată suflarea românească ortodoxă alcătuieşte marele front dela vatră, front care trebue să-şi împletească suferinţa şi bucuria laolaltă cu celalalt front, care înaintează victorios, acolo departe de ţară, dar numai pentru ţară, pentru sfintele şi veşnicile ei drepturi şi pentru credinţa de totdeauna a strămoşilor noştri.

Pr. O. N. C.

Apel

Moartea prematură a prof. Horia Teculescu, odată cu regretele unanime şi dureroasa pierdere a unui vajnic luptător al Bisericii şi Neamului, a adus cu sine datoria cinstirii pomenirii lui veşnice, prin ridicarea unui bust.

Imortalizarea figurii lui în bronz, constitue temeiul pilduitor al unei vieţi ce a ştiut să se dăruiască din belşug, pentru tot ce a fost folositor deaproapelui,

Bustul lui Horia Teculescu se va ridica în Sighişoara.

Prietenii şi admiratorii mult regretatului profesor s'au constituit într'un comitet de iniţiativă, în frunte cu P. C. prot. Emilian Stoica, şi apelează către toţi ceice l-au cunoscut şi apreciat, să contribue cu obolul lor la augmentarea fondului necesar ridicării bustului.

Comitetul şcolar al Liceului „Principele Nicolae", din Sighişoara, a deschis această colectă cu suma de 25.000 Lei.

Contribuţia fiecăruia se va trimite prin poştă sau alte căi, Băncii Naţionale a României, Sucursala Sighişoara, cu menţiunea: „pentru bustul lui Horia Teculescu".

CĂRŢI ŞI REVISTE

„Viaţa Ilustrată", revistă de familie, apare lunar cu binecuvântarea P. S. S. Episcop Nicolae. Cluj, Abonamentul 450 Lei. — Nr. 6. In acest număr: Dinu Pajură: Pomenirea lui Caragiale, Prot. Ion Goron: Panteismul, Eugenia Mureşan: Werner Sombart, C. Mureşanu: Michel Angelo, Pr. Aug. Faur: La mănăstirea din Rohia, Iosif Moruţan: Doamne. — Urmează o bogată cronică literară şi actualităţi edificatoare. Coperta e împodobită de clişeul: poartă românească din Ardealul de sus.

INFORMAŢIUNI

Marea *şezătoare literară din Sibiu, ţinută Duminecă, şi pusă sub patronajul I. P. S. Sale Mitropolitului* **Nicolae** *al Ardealului, s'a desfăşurat ca un călduros omagiu, adus jertfei armatelor noastre care îş fac sfânta datorie împotriva hoardelor din stepele ruseşti. Festivitatea din sala »Corso« s'a inaugurat, — de faţă fiind »tot Sibiul«, — prin executarea imnului regal român, a imnului german şi a imnului naţional, din partea orchestrei militare. Cuvântul de deschidere l-a spus dl* **Lăzărescu**, *directorul ziarului »Citadela« care a organizat serbarea. A cuvântat apoi dl general* **Georgescu-Plon** *despre »Unitatea naţională«, drept garanţie a fiinţii şi a puterii româneşti. Pagini, de mare frumuseţă literară, au cetit după această prozatorii şi poeţii de seamă ai neamului, dnii: R. Ganea, P. Şuvăgău, I. Dobridor şi Grigore Popa, directorul ziarului »Ţara«. »Hora unirii« şi marşul »La arme« au încheiat şezătoarea în mijlocul unei nesfârşite însufleţiri.*

Din alte eparhii. Foaia oficială a Eparhiei Huşilor, *Cronica Huşilor*, vesteşte în numărul său recent, înfăptuirea unui gând luminos al Prea Sfinţitului Episcop *Grigore*, care a ţinut ca eparhia sa, alături de alte eparhii, să-şi instaleze o **tipografie** proprie, a eparhiei Huşilor, şi să o rânduească cu cea mai mare grije lângă reşedinţa sa. Cu această frumoasă realizare, P. S. Episcop Grigore trece în şirul ierarhilor *ortodocşi cărturari*, cari îş împlinesc deplin misiunea de a da preoţilor şi altor sprijinitori de cultură ai eparhiei îndemn la muncă prin graiul slovelor din noua tiparniţă bisericească.

Ardeleni în Chişinău. Gazeta *Raza* din Chişinău comunică: Un fapt mai mult decât îmbucurător este că golul lăsat în Chişinău de jidovii cari au plecat, se completează de elementul românesc din toate ţinuturile ţării, — astfel, din Ardeal au venit la Chişinău, până în prezent, mai mult de 400 de români.

Vechea bancă „Albina" din Sibiu deschide subscripţie pentru o nouă **emisiune** de acţii, în scop de a spori capitalul social la *150 milioane* de lei. Acţionarii pot opta, până la *30 Sept.* a. c., de fiecare două acţii vechi, câte *una* nouă, à 500 Lei. Preţul acţiilor se varsă în 2 rate. Acţiile neoptate se pun la dispoziţia vechilor acţionari, ear cele nesemnate se pot distribui şi neacţionarilor.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă 30 August 1942 servesc: Prot. stavr. Emilian Cioran, Mih. Neagu şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Alexandru Popa. *Predică: Preot Prof. Zosim Oancea.* După masă la ora 4, predică la Oastea Domnului, *diaconul Simion Macarie.*

Nr. 9402—1942

Aviz oficial

Aducem la cunoştinţa candidaţilor la preoţie, că Marele Stat Major, interpretând noua Lege a recrutării, prin adresa Nr. 71470 din 13 August 1942, trimisă Onoratului Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor, a făcut cunoscut, că tinerii candidaţi la preoţie pot fi hirotoniţi înainte de data încorporării contingentului 1943—1944 (1 Octomvrie 1942).

După aceasta dată nu vor mai putea fi admişi la hirotonire decât candidaţii, cari vor face dovada, că au satisfăcut serviciul militar.

Sibiu, la 21 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Judecătoria de pace rurală Nocrich secția cărților funduare

Nr. 235—1942 c. f. (68) 1—1

Extract din publicațiune de licitație

In cauza de executare făcută de urmăritoarea Banca Agronomilor S. A. Agnita contra urmăritei Tatu Anisia născ. Popovici

Judecătoria

A ordonat licitațiunea executională în ce privește porțiunile din imobilul situat în comuna Alțina circumscripția judecătoriei de pace rurală Nocrich cuprinse în c. f. a comunei Alțina Nr. coalei c. f. 2024 Nr. de ordine A+1 Nr. top. 144, 145 casă Nr. 44 și curte în valoare de 100.000 lei cu prețul de strigare de 75.000 lei pe lângă menținerea dreptului de uzufruct viager întabulat sub C. 4, 7—8 pentru încasarea creanței de 20.000 lei capital și accesorii.

Licitația se va ținea în ziua de 6 Octomvrie 1942, în casa comunală a comunei Alțina.

Imobilul ce va fi licitat nu poate fi vândut pe un preț mai mic decât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiaș delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX 1881 § 21 legea LX 1908.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare, este dator să întregească imediat garanția, fixată conform procentul prețului de strigare — la aceiaș parte procentuală a prețului ce a oferit [§ 25 XLI, 1908]

Dată în Nocrich, la 27 Iunie 1942.

Conducător c. f.: ss. N. Balaban **Judecător: Dr. V. Pascu**

Pentru conf.: Balaban

Nr. 481—1942 (69) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Săcămaș cu filiile Ohaba și Stănceștí, din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.

2. Folosirea sesiunei parohiale de 8 jug. 1200 st. pătrați, din care 1/2 fânaț, iar 1/2 arător.

3. 20 m. c. lemne de foc din pădurea Bisericii (tăiatul și transportul îl privește pe paroh).

4. Până la transformarea fostei școli confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuință preotului.

5. Câte 20 l. grâu dela fiecare familie din filii.

6. Folosirea cimitirelor din materă și filii.

7. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de toate documentele necesare și de încuviințarea de candidare a Inalt Prea Sfințitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei în termin.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dobra, la 30 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dobrei înțelegere cu Consiliul parohial din Săcămaș

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Nr. 9030—1942.

Aviz oficial

Personalul bisericesc (consilieri, protopopi, parohi, capelani, diaconi și cântăreți), care până la data de 31 Martie 1943, împlinește termenul pentru gradația I-a, II-a, III a și IV-a de vechime, va înainta cerere timbrată cu 10 lei la Consiliul nostru arhiepiscopesc *până la cel mai târziu 1 Octomvrie 1942*, solicitând aprobarea gradației la care este îndreptățit.

Ceice nu vor cere gradațiile de vechime până la acel termin, *pierd dreptul* la gradația cuvenită pentru bugetul anului financiar 1943—1944.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 11 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 92—1942 (71) 1—1

Publicațiune de licitație

Pentru edificarea casei parohiale din comuna **Leșnic**, județul Hunedoara, publicăm licitație, cu oferte închise și sigilate pe ziua de 8 Septemvrie a. c., ora 15 la oficiul parohial.

Planul, devizul și caietul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial din Leșnic.

Concurenții vor înainta, deodată cu ofertele închise și sigilate, și o garanție de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat, și nu vor putea pretinde spese de deplasare.

Nu vor fi admiși la licitație numai antreprenori autorizați.

Contractul se va încheia imediat după licitație, și toate actele de licitație sunt valabile pentru antreprenorul cărula i sa adjudecat lucrarea numai după aprobarea Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc.

Leșnic, la 25 August 1942.

Pr. Mihai Pepenariu

Nr. 325—1942 (62) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Blăjeni-Grosuri,** din protopopiatul **Zarand,** județul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salar dela Stat.
2. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare și de încuviințarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, — se vor înainta Oficiului protopopesc al Zarandului—Brad, — în termin.

Concurenții se vor prezenta cu prealabila încuviințare a Oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la 24 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ort. român al Zarandului—Brad.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 8601—942 3—3

Concurs din Oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea următoarelor parohii de *clasa a treia nou bugetate* și anume:

1. *Băgaciu*, cu filia Românești din protopopiatul Târnava,
2. *Dobra—Jina*, din protopopiatul Sebeș,
3. *Tohanul vechiu*, din protopopiatul Bran.

Cererile de concurs, *timbrate în regulă*, vor fi înaintate la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi, aceste parohii prin numire.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 11 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 212—1942 (70) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Bobohalma, protopopiatul Târnava, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător și fânaț.

3. Grădina bisericii în mărime de 1 jugăr.

4. Cimitirul bisericii în mărime de 1/2 jugăr.

5. Locuință deplin corespunzătoare, închiriată și plătită de Consiliul parohial.

6. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei în termenul indicat. Totodată se va anexa și permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană și a predica, eventual a servi la sf. altar și a face cunoștință cu poporul.

Târnăveni, la 28 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înțelegere cu consiliul parohial ortodox român din Bobohalma.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 522—1942 (66) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Folt, din protopopiatul Geoagiului, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela stat.

2. Casă parohială cu toate dependințele economice necesare.

3. Sesiune parohială 6 jug. 1419 st. p. arător.

4. Folosirea cimiterului de 1200 st. p.

5. Dreptul la o parte lemne din pădurea comunală și la o parte lemne din pădurea composesoratului.

6. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, dimpreună cu încuviințarea de-a candida dela Inalt Prea Sfințitul Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc concernent.

Candidații se vor prezenta în parohie — după încunoștiințarea protopopului — într'o Duminecă sau sărbătoare, pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

Geoagiu, la 25 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial din Folt.

Teodor Glodeanu
protopop

„ALBINA" institut de credit și de economii, Sibiu

Prospect de emisiune

In baza autorizării adunării generale extraordinare a acționarilor Institutului de credit și de economii „ALBINA" Sibiu, ținută la 21 Martie a. c. și în conformitate cu art. 6, alin. 2 din noile Statute votate în aceeași adunare generală extraordinară, subsemnatul Consiliu de administrație deschide prin aceasta subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului social dela: Lei 100.000.0000.-- la Lei 150.000.000.--

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze cel mai târziu până la data de 30 Septemvrie 1942 pentru fiecare două acțiuni vechi à 500 Lei, câte una acțiune nouă, cu prețul de Lei 500.—.
2. Prețul acțiunilor se va vărsa conform articolului 9 din Statute în 2 rate și anume:
   50% = Lei 250.— de acțiune la subscriere;
   50% = „ 250.— „ „ până la 30 Noemvrie 1942.
   Față de acționarii cari nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispozițiunile art. 10 din Statute, de următorul conținut:
   „La emisiuni viitoare, pentru acționarii cari n'au achitat vreun vărsământ la termenul stabilit de Consiliul de administrație, se fixează „prin publicare în conformitate cu art. 4 un nou termen de 45 zile, „Dacă nici până la expirarea acestui termen nu se vor face vărsă„mintele cerute, atunci sumele plătite cad în folosul societății (fondul „de rezervă), iar titlurile acțiunilor se anulează și sub aceiași nu„meri se emit alte titluri. Anularea se publică.
   „Pentru vărsămintele, cari nu s'au făcut la termen, se plătesc dobânzi de „întârziere, cu etalonul fixat prealabil de Consiliul de aministrație".
3. Pentru anul 1942 acționarii vor beneficia după vărsămintele făcute de o dobândă de 5% pro rata temporis, iar cei cu plăți întârziate vor avea să plătească 7% după ratele restante.
4. Acțiunile noui vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1943.
5. Acțiunile neoptate de vechii acționari până la 30 Septemvrie 1942, se vor pune la dispoziția vechilor acționari în proporție cu vechile acțiuni ce posedă, iar cele rămase nesemnate, se vor putea distribui și neacționarilor.
   Rata primă la acțiunile astfel distribuite se va plăti cel mai târziu la 15 zile socotite dela data avizului dat de institut, iar rata a doua până la 30 Noemvrie 1942.
6. Pentru exercitarea dreptului de opțiune, trebuesc prezentate acțiunile fără coală de cupoane.
7. Ca locuri de subscriere și vărsăminte se designează: sediul central din Sibiu și sucursalele Brașov, București, Lugoj, Mediaș, Târnăveni și Timișoara.
8. Pentru subscriere la noua emisiune se va folosi declarațiunea anexată acestui prospect.

Sibiu, 31 Iulie 1942.

Consiliul de administrație

67 2—2

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 6 Septemvrie 1942 — Nr. 36

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Fapte și experiențe din războiul sfânt

Minunea dela Koganovka

Insoțind un Regiment de Infanterie, care prin bravura sa și-a do bândit deosebite merite, am trecut majestuosul fluviu al Niprului direcționându-ne spre Harkov și Donet. La Novowoskorsk - așezare cu răsunet în istoria luptelor pentru independența Ucrainiei, oraș dominat de una din cele mai mărețe catedrale; nouă cupole încununează sfântul locaș, de care furia bolșevicilor n'a cutezat să se atingă, — am trecut râul Samara.

Am urmat multă vreme cursul leneș al acestei ape, trecând peste Pavlograd, apoi peste câmpii întinse nesfârșite, iar ajunși în satul Koganovka, am cantonat acolo două săptămâni în șir. Ne aflam în inima Ucrainiei. Populația, bătrâni, femei și copii, ne-a primit bine; peste toate încercările prin cari a trecut, poporul rusesc a rămas blajin și ospitalier. Nu s'ar putea vorbi de o ospitalitate oferită cu dragoste, se vedea însă, că peste legea războiului care nu cruță, ucrainianul făcea mai mult decât îi era poruncit să facă. Spre deosebire de alte localități, am observat la populație o religiozitate mai trează. Văzând ruga pe care-o făceam cu trupa, ei participau cu evlavie la ea. Iar apropiindu-se Dumineca, au venit la mine în delegație mai mulți bătrâni, rugându-mă să slujesc sfânta Liturghie pentru tot poporul. Biserică aveți, i-am întrebat? Am avut și avem, au răspuns venerabilii bătrâni. Văzându-mi privirea întrebătoare, unul din bătrâni m'a apucat de mână, m'a condus în piața satului și lăcrămând a povestit că în Koganovka a fost mânăstire care avea trei biserici cu zeci de preoți și călugări. Veneau la Koganovka închinători dela mari depărtări și, pentru ținutul întreg al Samarei, mânăstirea de aici a fost o binecuvântare. Bolșevicii însă au dărâmat, au risipit și-au ars totul. Nu se mai văd decât temeliile sfintelor așezăminte, cari se ridicau falnice odinioară în acest loc.

Dar aceste temelii au rămas până astăzi biserică pentru noi, a spus mai departe bătrânul. La marile praznice aici ne adunam, în pofida batjocorilor și-a necazurilor pe cari aveam de-a le îndura. In mijlocul ceasurilor de grea încercare, aici ne adunam, pe aceste temelii sfinte ca într'o biserică. Temeliile acestea au ținut credința vie în sufletele noastre, din mijlocul lor ne înălțam rugăciunile către Dumnezeu, pe aceste pietri am plâns, dar am și nădăjduit minunea, care acum începe a se întrezări: *Reînvierea credinței pravoslavnici în sufletul poporului rusesc.*

*

Pe temeliile mânăstirii din Koganovka am slujit *Duminecă 17 Mai 1942, sfânta Liturghie.* Era de față tot satul. Și minunea s'a produs. Am început slujba în limba română, urmând ca vreo 4 ostași să-mi dea răspunsurile. Care nu mi-a fost însă mirarea, când am auzit răspunsurile pe rușește, date de un cor bine închegat, iar după cor cânta tot poporul, luând însuflețit parte la sf. Liturghie. Conducerea o avea o femee ca de 50 de ani *Elena Pavlovici*, suflet cucernic, voce extraordinară, coristă reputată încă din pruncie. Nu pot reda în scris clipele sfinte trăite în decursul acelei sfinte Liturghii. Stăpânea peste tot norodul un simțământ de adâncă evlavie. Două ceasuri în șir nu s'a mișcat nimenea dela locul său, cu toate c'au trecut și avioane inamice pe deasupra noastră. Răspunsurile liturgice au fost date în chip îngeresc și, cu toate că preotul rostea pe românește, iar corul răspundea rușește, nu s'a făcut nici-o greșală, nici cea mai mică confuzie.

Corul bătrânilor din Koganovka, mi-a rămas în amintire ca una din icoanele cele mai mângâitoare. Temeliile mânăstirii de acolo au lucrat minunea păstrării credinței în ținutul întreg. Iar Elena Pavlovici, cu darul minunat al cântărilor sfinte, a ținut aprinsă în mii de inimi candela nădejdii în întoarcerea vremurilor de strălucire a datinelor pravoslavnice.

Preot GHEORGHE SECAȘ

Altă notă stridentă

Există o seamă de oameni, pentru cari orice manifestare spontană de unanimitate națională, constituie o adevărată suferință și nu au liniște până ce nu pot articula câteva obiecțiuni menite să micșoreze însemnătatea unui gest de asemenea caracter.

Aceștia nu se pot ridica niciodată la înțelegerea anumitor momente și acte a căror semnificație, destinată unei maxime eficacități morale, trebue ferită de atingerea unor cugete și cuvinte pătimașe.

Dacă s'ar lua lumea după ei, nu s'ar mai putea săvârși nici un gest nobil, sau ar trebui invitați totdeauna cu mari stăruințe Domniile lor ca să decidă să se facă sau să nu se facă un lucru.

E par'că o fatalitate ca urechea să înregistreze alăturea de corul armonic al sufletului colectiv și câte o astfel de voce care nu poate scoate decât note stridente.

Ni-a fost dat astfel să cetim în cursul acestei veri într'o foaie din Ardeal un jalnic articol cu obiecțiuni cârcotașe pe marginea alegerii P. S. Episcop Nicolae Colan ca membru al Academiei Române. Intreaga opinie publică românească a condamnat cu indignare această manifestare, ce vădea o tristă incapacitate de sesizare a tâlcului înalt al acestui act.

Dar iată că în același timp ziarul »Ardealul« din București, publică sub semnătura dlui Dr. George Ohăbeanu un articol despre „Crucea de pe Feleac« exact de aceeaș marcă și pornit din aceleaș tendințe ca și cel din foaia de care am pomenit.

Sub critica unor amănunte de ordin secundar se ascunde reaua dispoziție provocată de faptul că Crucea s'a ridicat din inițiativa unei Societăți ortodoxe.

Aceasta i ar scădea, scrie dl Ohăbeanu, din semnificația de simbol obștesc. »Crucea trebuia ridicată în numele Țării, a neamului, sau în formă anonimă, dar nu în numele unui comitet oarecare«. Judecata dlui Ohăbeanu nu prea se vădește forte. Pricina e desigur numai patima. Cum ar fi putut-o ridica neamul? Să se adune neamul tot, să construiască o cruce și să o ducă pe Feleac? Sau să se fi organizat o zi electorală în care să fie ales comitetul executiv?

Anonim, iarăși cum s'ar fi putut executa ridicarea acestei cruci? Să fi mers cineva noaptea pe furiș, să nu-l știe nimeni? Cu siguranță că ar fi fost prins și atunci s'ar fi știut că crucea este ridicată de o persoană care reprezintă și mai puțin neamul decât o societate.

Țara ca oficialitate de Stat nu o putea nici ea ridica. Gestul n'ar mai fi avut caracter spontan, abstrăgând de alte eventuale dificultăți.

Să fi convocat poate Societatea Ortodoxă a Femeilor Române la o consfătuire toate societățile și instituțiile din România în vederea realizării acestei idei? Numai gândul la o asemenea procedură este absurd.

Cred că nu e de lipsă să-l învățăm pe dl Ohăbeanu că practic conștiința neamului e activă și reprezentată în toate actele cari răspund unei așteptări a lui, în cari el se recunoaște și la cari aderă spontan. In concret neamul se manifestă de cele mai multe ori prin câte o persoană sau grup de persoane.

Societatea ortodoxă a fost cea dintâi care a sesizat dorința profundă a neamului, necesitatea ce-o simțea el mai mult sau mai puțin clar, de-a pune pe hotarul vremelnic un semn de legătură cu frații rămași dincolo, un semn de nădejde în același timp și un izvor de putere. Și altul mai nimerit decât o cruce, cu care pornește Românul la orice lucru, prin care invoacă ajutorul lui Dumnezeu pentru orce năzuință, nu se putea.

Sesizând această poruncă a împrejurărilor și a sufletului românesc, ce avea de făcut Societatea ortodoxă? Să purceadă la convocări și la dispute, era absurd. Să aștepte până ajungea la astfel de gând vreo altă Societate sau instituție, era tot așa de absurd. O idee nobilă, în împrejurări istorice, e o idee în marș. Ea se cere imediat trecută în faptă. Dacă nu se înfăptuește sub presiunea celui mai poruncitor și mai arzător moment, nu se mai înfăptuiește cu acel elan și cu acea eficacitate niciodată.

D. Ohăbeanu mai obiectează că Crucea e prea mică și cuvintele scrise pe ea prea multe.

Dar credinciosul adevărat nu se uită la inscripție, ci la cruce. In biserică nimeni nu se simte stingherit de-a îngenunchia la o icoană, de faptul că în dosul ei e scris numele vreunui donator și a ocaziei în care s'a donat. Dl Ohăbeanu n'ar fi vrut nici o inscripție, sau ceva.. așa... grandios... un singur cuvânt. Ceva însă trebuia să se scrie. Altfel peste 40—50 de ani, strănepoții văzând acea cruce n'ar mai fi știut când s'a ridicat și pentru ce. Iar cuvântul unic... grandios, poate îl găsește dl Ohăbeanu de-i vom da vreo 20 de ani gândire, rămânând ca alți 20 de ani să-l supună discuției publice pentru ratificare.

Crucea e prea mică, mai spune dl Ohăbeanu. N'o văd cei din Cluj. Atunci ar fi trebuit probabil o cruce pe care să o vadă și Românii din Sălaj. De ce numai cei din Cluj?

Desigur suntem de acord și noi că un asemenea semn la hotar trebue să aibă proporții de monument. Dar crucea dela Feleac e impunătoare și pe deasupra ea este o cruce istorică, are o bogăție spirituală intrinsecă. Ea e crucea construită din obolul invalizilor din războiul trecut și concepută de Regina Maria. E un fel de testament lăsat de Regina întregitoare de neam și de eroii care și-au schilodit trupurile pentru eliberarea tuturor provinciilor, generației noastre. Această cruce poate să fie mai mică în proporțiile cantitative, dar e cea mai mare posibilă după puterea ce se ascunde în semnificația ei.

De ce nu s'a inaugurat în cadrele unor serbări *pompoase*, cu participarea unui mare număr de popor cu mult *fast* și cu manifestări *sgomotoase?* Dl Ohăbeanu se va fi gândit poate și la ceva țuică, ca la faimoasele adunări de odinioară, după cari va fi tânjind atât de mult?

Pompă, fast, sgomot nu se potrivește cu semnificația acestei cruci, lângă care se cere reculegere și hotărâre strânsă în pumni. Poporul cel mult n'a putut fi dus la actul formal al inaugurării, din motive independente de voia Societății ortodoxe. Dar pe la cruce se perindă zi de zi multă românime și sunt extrem de

dese ocaziile când se fac acolo pelerinagii de mari mulţimi.

Regretăm că s'a provocat o asemenea discuţie pe marginea unui simbol care ajută atât de mult la înălţarea sufletelor şi la sfinţirea întregei probleme de care geme graniţa dela Feleac.

D. Ohăbeanu ar putea găsi alte teme de discuţie, nu să relaxeze concentrarea noastră sufletească prin asemenea păşiri inoportune şi lipsite de seriositate şi elevaţie a inimii.

Iar acuza de vanitate pe care o formulează la adresa marei romînce care prezidează Societatea ortodoxă a Femeilor române, dna Alexandrina Cantacuzino, este tot ce poate fi mai lipsit de ceeace se cheamă simţul just şi cuviincios al realităţii.

Deşi nu este din Ardeal dna Cantacuzino s'a identificat ca oricare dintre noi cu durerea Ardealului, acum ca şi în trecutul obidit, venind adeseori între noi şi încurajându ne sau pledând în Capitala Ţării cu toată puterea sufletului pentru Ardeal. Însuşi faptul că este cea dintâi care s'a gândit să ridice pe creasta însângerată a Feleacului o cruce, pe care o cercetează adesea, este o dovadă a marei iubiri ce o păstrează Ardealului.

Să ne rugăm Domnului să avem multe asemenea suflete între bărbaţii şi femeile fraţilor de peste Carpaţi.

Misiuni religioase în Zarand. — In după ameaza Adormirii Maicii Domnului, preoţimea din protopopiatul Zarand, împărţită în patru grupe, cu program stabilit de mai 'nainte, a purces în misiune religioasă în câteva parohii din tract.

In 15 August, s'a slujit vecernia şi s'a citit Acatistul Maicii Domnului de preoţii participanţi la misiuni în parohiile: Baia de Criş, Bulzeştii de jos, Blăjeni, Criş, Grohot şi Luncoiul de jos. La sfârşitul vecerniei s'a vorbit despre Cultul Maicii Domnului la români: în parohia Baia de Criş, Păr. Nicolae Florea, în Bulzeştii de jos, Păr. Tiberiu Perian, în Grohot, Păr. Iosif Comşa, în Blăjeni Criş, Păr. Candin Stanciu, iar în Luncoiul de jos Păr. C. Boneu.

In cea mai depărtată parohie din protopopiat, Bulzeştii de sus, a căutat să fie prezent însuşi P. C. părinte protopop Ioan Indrei, însoţit de 8 preoţi.

A doua zi, în 16 August s'a slujit în Bulzeştii de sus utrenia, sf. liturgie şi maslu pentru pace. P. C. părinte protopop, într'o luminoasă cuvântare, a vorbit despre „Cultul strămoşilor", la sfârşitul căreia a dat preţioase sfaturi morale de vieţuire creştinească şi de alipire către sfânta biserică, ocrotitoarea neamului în toate vremurile. Pr. A. Barna a tălmăcit Evanghelia zilei, iar preotul Şt. Corpadea a predicat despre „Pacea lui Hristos".

Părintele local Viorel Paul îndeamnă credincioşii, adunaţi în număr frumos, să-şi însuşească cu tragere de inimă toate învăţăturile zilei ce-au fost semănate în sufletele lor, ca să aducă roduri bogate în via Domnului.

In Baia de Criş, în 16 August, s'a slujit utrenia, sf. liturgie şi sf. maslu pentru pace.

Aici au predicat Păr. T. Tisu sen. despre „Viaţa veşnică" şi Păr. Gh. Albu despre „Rolul Reuniunii de femei în combaterea concubinajului".

La Blăjeni Criş s'a slujit utrenia, sf. liturgie şi sf. maslu pentru ostaşii de pe front. Păr. M. Popoviciu a predicat despre „Bogăţia în lumina Sf. Scripturi", iar Păr. Gh. Bona despre „Războiul nostru sfânt".

La Luncoiul de jos aceleaşi sfinte slujbe. Păr. A. Ursa a tălmăcit Evanghelia zilei, iar după masă, în cadrele unei frumoase serbări culturale la şcoală a organizaţiei „Muncă şi Lumină", a vorbit cu multă însufleţire Păr. V. Floruţa despre Munca în lumina sf. evangheliei. — Pr. Şt. Corpadea.

Chestiuni omiletice

de Preot **Ioan Opriş**

II

Necesitatea şi ţinta predicării

Predica creştină. — Sofismele păcatului. — Răul izvorât din nepredicare. — Analfabetismul religios. — Predica liberă, predica misionară şi catehetică. — Stabilirea criterului moral unic şi permanent.

Predica este un element indispensabil al luptei creştine. De aceea dacă nu-l vom mărturisi noi pe Dumnezeu — după cuvântul Scripturii, — îl vor mărturisi pietrile. Predica creştină este o acţiune de contrapondere a predicei satanice. Lupta creştină este lupta contra răului organizat după cele mai ingenioase şi mai diabolice sisteme. Cetatea întunerecului este un fort greu expugnabil. Pentru aceasta se cere cel puţin tot atât de mare răbdare, înţelepciune şi puteri de sus, şi poate nu mai puţină artă.

Lumea este infectată de păcat. Respirăm atmosfera păcatului, privim prin ochelarii lui, ascultăm aproape cu exclusivitate incantaţia iluzorie a sirenelor lui. Sofismele păcatului circulă nestingherite pe uliţi, cu masca adevărului şi a înţelepciunii pe obraz. Suntem datori să purificăm această atmosferă, să smulgem aceşti ochelari, să facem să amuţească sirenele păcatului, să demascăm şi să prohibim libera circulaţie a sofismelor lui. Pentru aceasta se cere o activitate uriaşă şi organizată de intensă predicare, o totală subordonare la comandamentele supreme ale Marelui Învăţător.

Indeosebi lupta contra sofismelor păcatului este foarte grea, din pricina alianţei lor cu spiritul logic. Ce este mai logic şi mai onest decât „strânge bani albi pentru zile negre". Şi cu toate acestea aparenţele înşală. Căci dacă pedeoparte câştigăm ceva în lupta contra luxului şi a risipei, pierdem foarte mult din lărgimea orizonturilor morale. Această placidă sentinţă populară este o rafinată sofismă diabolică, pentrucă ea are drept punct de plecare un lucru oprit de creştinismul providenţial şi optimist: îngrijorarea. „Strânge bani albi pentru zile negre" zice făţarnicul binevoitor. „Priviţi la pasările cerului... Priviţi la crinii câmpului..." ne învaţă cu insistenţă Dumnezeescul Învăţător.

Sofismele păcatului sunt argumentele predicei lui Satan. Căci pe când Iisus ne înalţă ochii spre cer, aceste sofisme ne leagă de pământ. „Omul cinstit moare de foame". „Raiul sau iadul sunt bogăţia sau sărăcia de pe pământ". „Edite, bibite, post mortem nulla voluptas", „Carpe diem". Iată numai câteva din sofismele cu care satana răsuceşte minţile oamenilor, dupăce le-a împrumutat autoritatea înţelepciunii şi a experienţei populare.

Toate aceste mistificări cu aparenţe de adevăr trebuesc cercetate, comparate cu principiile logicei unice şi eterne, şi divulgate ca atare. Această acţiune de salubritate ideologică şi morală este absolut necesară. Şi este cât se poate de fructuoasă. Pentrucă viţiul nu este iubit decât pentru aparenţele lui. Când un predicator poate naşte în ascultătorii lui convingerea că cutare mod al lor de a vedea sau de a se comporta este în fond un viţiu, când reuşeşte să izoleze toate accesoriile viţiului, lăsând viţiul pur înaintea ochilor, poate fi sigur de rezultatul predicei sale. Răul nu poate persista prin resurse proprii, ci numai substituindu-se unor valori pozitive, acreditate în mediul social. Puterea predicei satanice stă în sofisma care-i conferă aparenţa de adevăr şi care o justifică. A desfiinţa sofisma, a distruge aparenţele, a suspenda orice justificare pozitivă a răului, a reduce răul la ceeace este, constituite un însemnat scop pe care este chemată să-l realizeze în lume predica creştină.

De aceea, cu drept cuvânt se poate spune că dacă în lume există păcat, apoi acest păcat există cu voia predicatorilor, cu complicitatea lor tacită, isvorând din tăcerea lor tolerantă sau din nepregătirea lor. Pentru ca să biruiască împărăţia lui Dumnezeu pe pământ, ne trebueşte o mare râvnă predicatorială. Să nu ne lăsăm copleşiţi de imensitatea păcatului, formându-ne părerea greşită şi sacrilegă despre o pretiusă atotputernicie fatală şi exclusivă a răului pe pământ. Conştiinţa autentic creştină respinge cu vehemenţă astfel de porniri. Dacă ne vom uni desăvârşit cu Domnul în lupta împotriva răului, îl vom birui. Aceasta trebue să fie convingerea inflexibilă dela care trebue să pornim.

Vorbind despre rezultatele dezastruoase ale nepredicării, marele Ilie Miniat spune următoarele: „Dureros lucru când este tăcere în biserică, adică atunci când nu se aude cuvântul lui Dumnezeu, când păzitorii staulului, păstorii oilor celor cuvântătoare, următorii Apostolilor nu cuvinteză şi sunt fără glas, fie din neştiinţă, fie din lenevire. Atunci îşi ia diavolul îndrăsneală, iese fără frică, intră fără să-i pese înlăuntrul turmei lui Hristos şi ca un lup setos de sânge, mănâncă sufletele creştinilor ca pe nişte oi fără pază".

Că răul isvoreşte dintr'o slabă predicare, ne-o dovedeşte cruntul analfabetism religios al vremurilor noastre. Intr'adevăr, câţi credincioşi cunosc cel puţin învăţăturile de temei ale Bisericii? Câţi iau parte cu tot cutremurul sufletesc şi cu deplină încredinţare la dumnezeiasca Liturghie? Câţi din ei sunt perfect conştienţi de marea dramă divină care se desfăşoară simbolic în faţa ochilor lor? Câţi sunt pregătiţi să pătrundă cu mintea şi cu inima, dincolo de considerent e de ordin tradiţional? Câţi înţeleg complect tot ce se propovedueşte şi tot ce se petrece în biserică? Ne mărturiseşte continuul du-te, vino din marile catedrale şi răutatea generală, mereu crescândă a omenirii.

Creştinismul de azi e un creştinism deficitar, un creştinism de semne şi de forme goale, cum zice dl prof. T. M. Popescu, sau un creştinism de praznice cum îl caracterizează dl I. Gr. Oprişan. Interesul pentru problemele vieţii creştine a scăzut. Biserica e acuzată de intoleranţă şi e suspectată de exclusivism. Lumea nu iubeşte cuvântul lui Dumnezeu, dar nici nu-l cunoaşte. Acest lucru ne face să credem că ea, nu pentrucă nu-l iubeşte nu-l cunoaşte, ci pentrucă nu-l cunoaşte nu-l iubeşte. Convingerea noastră rămâne fermă că sorgintea indiferentismului religios de astăzi este analfabetismul sistematic organizat de lenea sau de nepriceperea celor ce au fost chemaţi de Domnul la misiunea înaltă de învăţători creştini ai poporului.

Marea massă a credincioşilor — dela ţărani şi până la profesori universitari — sufere de o completă ignoranţă în materie religioasă. Dela sectarul ipocrit, până la ipoteza atee, totul poate pătrunde, poate cuceri şi desfiinţa o conştiinţă religioasă echivocă, firavă, neînchegată. Viaţa celor mai mulţi oameni este dominată de cele mai autorizate regule de morală utilitaristă, deşi îşi păstrează nealterată până la ceasul morţii iluzia că au trăit conform principiilor moralei creştine. Avem datoria să instruim lumea, să distingem morala creştină de morala utilitară, să destiinţăm analfabetismul religios printr'o puternică predicare. Trebue să creem conştiinţe religioase ferme şi durabile, să facem operă de educaţie a caracterelor, să precizăm şi să propagăm necontenit în cuvântările noastre stilul specific şi etern valabil al vieţii autentic creştine.

Dar pentru a face acest lucru e nevoie să pornim dela alfa. După părerea Păr. Dr. L. Stan e util să uzăm cât mai mult de predici libere, convertive, cu caracter apologetic. Numai aşa, crede sf. Sa, isbuteşti să te faci ascultat şi să te apropii de sufletele celor ce s'au înstrăinat destul de simţitor de Biserică. In astfel de predici libere se vor combate fără aparat scripturistic — ca să nu pară interesat şi forţuit — sofisme şi ideologii antireligioase curente, pe baza raţiunii juste.

Alt mod de a predica potrivit cu vremurile apocaliptice de astăzi este predicarea misionară. Este un pas înainte faţă de predica liberă. In acest stadiu de predicare trebuesc desbătute toate problemele cu scopul de a se demonstra valoarea practică a creştinismului, legătura absolut vie şi irefutabilă între Evanghelie şi viaţă, necesitatea pocăinţei, etc.

Dar lumea de astăzi nu e lipstă numai de instrucţie ci şi de educaţie, mai ales de educaţie religioasă. De aceea, alături de nuanţele ei apologetice şi misionare, predica de azi trebue să fie şi o predică cu caracter catehetic. Lumea are nevoe de un nou catehumenat creştin. Trebueşte reluat aprofundat şi răspândit catehismul. Trebuesc puse în circulaţie, adevărurile elementare ale Bisericii în ce priveşte credinţa, morala şi cultul. Trebuesc creiate pepiniere ale dragostei creştine, oştiri ale nădejdilor cereşti şi cetăţi nebiruite ale credinţei. Lumea trebueşte crescută cu „lapte duhovnicesc", până la vârsta înălţimii depline a lui Hristos prin o predicare apologetică, misionară şi catehetică, adecvată vicisitudinilor vremii.

Cauza crizei morale în care se sbate omenirea de azi, geneza desechilibrului moral, după părerea — pe care o găsim admirabilă — a dlui S. Negrutzi constă în lipsa unui criteriu moral unitar şi permanent. „Câte capete atâtea idei". Iată expresia cea mai nimerită pentru a caracteriza zăpăceala morală a lumii de azi. Fiecare se conduce de capul lui, după interesele lui pur egoiste, fără să ţină seama de ideia de dreptate, de iubire sau chiar de autoritate. Pluralitatea de criterii, ciocnirea de interese iată nodul gordian al crizei.

Insănătoşirea morală n'ar putea veni decât prin desfiinţarea acestei pluralităţi, prin reducerea acestor criterii la acelaş numitor, care în limbajul dumnezeesc şi etern al scripturii se numeşte Iisus Hristos. Ţinta cea mai înaltă a predicei nu poate fi decât: Stabilirea în lume a adevărului creştin drept criteriu moral unic şi permanent, în numele lui Iisus Hristos.

Cercul religios I. Mediaş a ţinut şedinţă în 30 August 1941 în parohia fruntaşă Curciu.

Dimineaţa la ora 8½ s'a slujit utrenia şi sf. liturghie, în sf. biserică spaţioasă, dar neîncăpătoare faţă de numărul mare de credincioşi, care au sorbit cu nesaţiu mireazma sfinţitoare a Dumnezeeştei slujbe.

La priceasnă a predicat părintele C. Anghel-Nemşa.

La sfârşitul sf. liturghii a vorbit păr. N. Medeşan-Dârlos, despre: Chemările Domnului.

După masă, la ora 2, s'a slujit vecernia, sfinţirea apei celei mici, citindu-se rugăciuni pentru cei de pe front.

La sfârşit a vorbit păr. M. Maier-Brătei, despre: „Pacea lumii şi Pacea lui Hristos", întărind pe credincioşi în credinţa că numai Domnul Iisus poate să dea bucuria cea adevărată. Ca să avem pace în suflet, trebue să lăsăm pe Domnul să fie stăpânul inimii noastre. „Poporul românesc a spus vorbitorul, s'a născut la umbra altarelor, şi a rămas mereu lângă ceasloave. Nimic nu l-a clintit din tăria lui ortodoxă. Am deschis ochii la viaţă sub patrafirul ortodoxiei, ea ne-a crescut din cele dintâi clipe ale istoriei noastre. Evoluţia neamului românesc se va desfăşura tot în cuprinsul ortodoxiei." Apoi Păr. M. Maier subliniază activitatea, preotului A. Băcilă care conduce, de 25 ani, parohia Curciu cu multă pricepere şi duhovnicească iubire, Păr. A. Băcilă răspunde mulţămind preoţilor, cari au înălţat sufletele poporului credincios, prin cuvântările lor. Coresp.

*

Procesiunea la Cioara. *Biserica ortodoxă română din Cioara, protop. Sebeşului, jud. Alba, organizează un pelerinaj, pe ziua de Marţi în 8 Septemvrie 1942, la sărbătoarea Naşterea Maicii Domnului, cu programul din anii precedenţi. Donaţiile pentru mânăstire sânt binevenite.*

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan

în călătorie misionară

Cunoscut lucru este că, în vremuri de azi, oamenii își amintesc cu drag că în ceruri este un Dumnezeu, care singur învârte roata lumii. Numai așa se înțelege graba cu care a alergat potopul de pelerini la Mănăstirea Sfânta Ana din Rohia.

Incă din după masa ajunului codrul Mănăstirii răsuna de cântecele credincioșilor, ce se revărsau ca un puhoi pe toate drumurile și pe toate cărările. In fruntea pioaselor și nesfârșitelor coloane de închinători, grăbiau preoții, ca din vreme să poată începe sfta slujbă de seara. După Vecernie s'a oficiat Litia, s'a continuat cu Privegherea și s'a încheiat în miez de noapte cu Prohodul Maicii Domnului. Au predicat în ajun, cu multă pricepere și avânt, preoții: Alexandru Manu și Teodor Ciceu.

După miezul nopții credincioșii s'au mărturisit până în zori.

Des de dimineață s'a servit Sfânta Liturghie și s'au împărtășit credincioșii. Un grup de preoți a plecat apoi în gura văii, la poarta din sat, să-și întâmpine Stăpânul.

La ora 9 Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae Colan, însoțit de consilierul Ion Goron și arhidiaconul Vasile Bogdan, sosesc cu mașina dela reședință. Protopopul tractului Ștefan Gheție întâmpină pe neobositul Arhiereu cu alese cuvinte de bun sosit, spunându i că turma credincioasă își așteaptă Păstorul cu atâta dragoste și sete duhovnicească, cum niciodată nu-și amintește să l fie așteptat. Adânc mișcat Prea Sfinția Sa răspunde: »an de an tainica liniște a codrului de-aici și mulțimea fiilor mei sufletești, mă aduce între voi, ca împreună să ne rugăm pentru bună liniștea văzduhurilor, îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremi cu pace«.

Se formează apoi o coloană începută de preoți cu Crucea în frunte, continuată de iubitul nostru Stăpân și terminată cu un nesfârșit șir de credincioși. Așa, cu cântec de slavă, se urcă în fiecare zi de Sfântă Marie Mare, pe cărăruia ce șerpuiește tainic prin desimea codrului de fagi, până sus în deal, la mijloc de codru des, unde Maica Sfântă și-a ales locaș de închinare. Aci P. S. Sa a fost întâmpinat de potopul de pelerini, și de un alt sobor de preoți în frunte cu harnicul și neobositul stareț al mănăstirei, ieromonahul Nifon Matei.

S'a oficiat apoi Liturghia Arhierească, P. S. Sa fiind încunjurat de toți preoții, și în decursul căreia monahul Iustinian Chira a fost sfințit întru Ierodiacon.

A predicat P. S. Sa Episcopul Nicolae despre Fecioara Maria Maica Domnului. A spus între altele, că Fecioara Maria nu e numai Maica Domnului, ci și Mama noastră a tuturora, după cum Dumnezeu e Tatăl nostru și noi fiii Lui.

A urmat apoi botezul cu apă sfințită a miilor de credincioși și maslu pentru cei bolnavi.

După masă P. S. Sa împreună cu însoțitorii a plecat spre Ardusat, mică parohie la marginea de Nord-Vest a Eparhiei, izolată și rămasă de câtva timp fără păstor sufletesc statornic. P. S Sa voia să le ducă și lor mângâere și îmbărbătare. După cum se cuvine să fie așteptat cel ce vine în numele Domnului în curtea frumoasei biserici P. S. Sa a fost întâmpinat de întreagă obștea credincioșilor din loc și de un frumos număr de credincioși veniți din parohiile învecinate, în frunte cu P. C. adm. prot. Ștefan Bărbos din Baia-Mare, înconjurat de un sobor de preoți.

După cuvintele de bun sosit ale P. C. protopop, în care a exprimat bucuria enoriașilor de a avea în mijlocul lor pe supremul lor părinte sufletesc, nestrămutata încredere în Dumnezeu și alipirea de Biserica strămoșească, — întreagă obștea a intrat în biserică, unde P. S. Sa încunjurat de sobor a săvârșit sf. Vecernie, a cetit rugăciunea de obștească deslegare și în simțite cuvinte le-a vorbit celor de față despre binefacerile credinței și binefacerile cinstirii Maicii Domnului, despre cele ce trebue să învețe dela Cea mai sfântă dintre femei toate femeile și mamele. A ținut să-i asigure că deși puțini și îndepărtați de centrul Eparhiei, și spre ei se îndreaptă atenta grijă și părintească supraveghere și nu sunt nici o clipă uitați.

După Vecernie P. S. Sa a botezat cu apă sfințită pe credincioși și a împărțit cărți de rugăciuni copiilor de școală.

A doua zi, Duminecă, 16 August, P. S. Sa a săvârșit liturghia arhierească în măreața și minunat de frumoasa Catedrală din Satu-Mare. Ca semn al bunei înțelegeri și al ajutorării împrumutate ce există între cele două biserici românești surori, răspunsurile de sfta Liturghie au fost date de corul bisericii gr.-cat. Incăpătoarea biserică au umplut o, toată, credincioșii localnici și cei veniți dela mari îndepărtări săl vadă și săl audă pe Arhiereul lor.

P. S. Sa, pornind dela pilda îmbiată de sfta Evanghelie, a tânărului cu multe bogății, a vorbit despre necesitatea mântuirii sufletului, care trebue să fie grija de căpetenie a oamenilor, căci prin ea se rezolvă toate problemele vieții. Ea ne ține pe drumul cel drept al virtuților.

După Liturghie, în casa parohială, P. S. Sa s'a întreținut cu delegația credincioșilor celor două biserici.

Spre seară P. S. Sa s'a întors la reședință.

(Tribuna Ard.)

† Episcopul Ghenadie al Buzăului

După o scurtă suferință, a trecut la cele veșnice P. S. Sa Episcopul *Ghenadie Niculescu* al Buzăului, care și-a închinat întreaga activitate ridicării spirituale a eparhioților săi.

Născut într'o comună a județului Prahova, a urmat seminarul din Iași, ear licența în teologie și-a luat-o la facultatea teologică din București. A funcționat mai întâi în calitate de protopop la Tulcea, Constanța și R.-Vâlcea, desfășurând o întinsă activitate pastorală. Ca director al seminarului din R.-Vâlcea, timp de mai mulți ani, a pregătit, cu râvnă și pricepere, câteva serii de elevi, ajunși mai târziu slujitori ai bisericii.

Ca episcop al Buzăului, ales în 1923, a condus eparhia cu înțelepciune, prin spiritul său de bun organizator și îndrumător al preoțimii.

A îngrijit să se tipărească în eparhie lucrări de caracter bisericesc, între care și revista de învățături morale *Ingerul*.

Biserica ortodoxă română pierde prin moartea episcopului dela Buzău, pe unul dintre aleșii săi slujitori. Odihnească cu drepții!

Anunț

Se aduce la cunoștință că deschiderea anului academic la Academia teologică „Andreiană" se amână cu o săptămână față de cum a fost anunțat.

Prin urmare inaugurarea solemnă a cursurilor se va face la 27 Sept. a. c., iar înscrierile și examenele în săptămâna dintre 21 și 27 Septemvrie.

Rectoratul Academiei

Act de mulțumire

Biserica ortodoxă „sf. Adormirea" din Brașov Cetate, aduce mulțumiri credinciosului bisericii noastre epitropul *Ghéorghe Ștefan*, care a donat încă de acum sfintei noastre biserici, imobilul dsale din centrul orașului, în valoare de mai multe milioane, spre a servi ca o fundațiune pentru Catedrala orașului. De asemenea mulțumim din toată inima dlui *Stefan Rizescu* comerciant din Brașov, care a donat suma de *1 milion*, pentru zidirea unei catedrale în centrul orașului.

Bunul Dumnezeu să răsplătească mărinimoșilor donatori.

Aceiaș parohie mulțumește Grupului III de Bombardament dela Flotila din Brașov, pentru frumoasa donație a unei icoane a soborului Maicii Domnului împreună cu două sfeșnice de argint scăpate de urgia bolșevismului ateu.

Bunul Dumnezeu să primească odată cu donația vitejilor noștri aviatori și jerfa eroilor acestui Grup de Bombardament, care vor fi pomeniți la sfintele slujbe în biserică.

Preot **Vasile Coman**
paroh

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Septemvrie 1942

1. In fiecare zi dimineața la ora 6½ Utrenie și în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci și Sărbători* dimineața la ora 8½ Utrenia, iar la *ora 9½ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.
3. *Duminecă în 6 Septemvrie 1942* servesc: Prot. Ieronim Grovu, cons. mitr., Prof. Aurel Nanu și Prot. M. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. *Predică: Prof. prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 *Pr. Ioan Muntean.*
4. *Marți în 8 Septemvrie 1942, Naș. Maicii Domnului* servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gheorghe Secaș și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov și prof. Dr. Grigore Marcu. *Predică: cons. Gheorghe Secaș.*
5. *Duminecă în 13 Septemvrie 1942* servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeț, cons. mitr. Prot. Ieronim Grovu, cons. mitr. și Prot. Mih. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu și Dr. Nicolae Balca. *Predică: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeț.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: *cons. Gheorghe Secaș.*
6. *Luni în 14 Septemvrie 1942 la Înălțarea Sfintei Cruci*, servesc: cons. stavr. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Dr. Spiridon Cândea, Prot. Mih. Neagu și prof. Zosim Oancea; diaconii: Ioan Circov și Simion Macarie. *Predică: cons. Dr. Spiridon Cândea.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*
7. *Duminecă în 20 Septemvrie 1942* servesc: Prot. Mih. Neagu, Prof. Dr. Nicolae Terchilă și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. Predică: *Prot. Mihail Neagu.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului *predică: Prot. Mih. Neagu.*
8. *Duminecă în 27 Septemvrie 1942* servesc: prot. Mih. Neagu, Dr. Nicolae Terchilă și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov și Dr. Nicolae Balca. *Predică: Dr. Nicolae Terchilă.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Nicolae Vonica.*

„Ziua Ostașului" la Sibiu

Cetățenii vechiului oraș al Sibiului și-au dat, cu largă mână, contribuția de caldă îmbrăcăminte de earnă pe seama ostașilor, cari se jertfesc la răsărit pentru un viitor mai bun al țării și al neamului nostru.

Echipele Consiliului de patronaj au cercetat toate cartierele Sibiului în zilele de 29 și 30 August 1942, adunând dela contribuitori flanele, pieptare, mănuși, căciuli etc., destinate soldaților cari vor înfrunta frigul iernii viitoare.

In cele două zile Consiliul de patronaj al județului a organizat în Piața Regele Ferdinand I două gherete, unde au fost expuse, spre vânzare, asemenea obiecte călduroase, pe care populația românească le-a cumpărat pentru a fi dăruite în acelaș scop.

La timpul său vom arăta rezultatul final din „Ziua Ostașului", atât din oraș, cât și din județ.

INFORMAȚIUNI

Deschiderea școalelor. Serviciul religios, la deschiderea anului școlar 1942/3, se va face Duminecă în 27 Septemvrie, ear *Luni, în 28 Septemvrie*, vor începe cursurile în mod regulat la toate școalele primare, secundare, normale și profesionale din țară.

Expoziție generală pe județe. Prefectura județului *Sibiu*, secția administrativă, a dat instrucțiuni organelor sale, din cuprinsul județului, în legătură cu organizarea unei **expoziții** *agricole, zootehnice și a indusfriei casnice*, ce se va ține la reședința plășilor și apoi la reședința județului, în pavilioanele Târgului de mostre. Expoziția la reședințele de plasă se va ține *în 20 și 27 Septemvrie*, ear expoziția generală dela Sibiu în *4 Octomvrie* 1942. — Expoziția, ca mijloc potrivit pentru înleznirea schimburilor, este în acelaș timp și o școală practică în ajutorul micului producător sau crescător, care are prilej de a vedea progresele realizate în diferite ramuri de activitate: agricolă, pomicolă, viticolă, animală și a industriei casnice. Se vor acorda *premii*, în bani, unelte agricole și diplome, tuturor locuitorilor, cari se vor prezenta în cele mai bune condiții.

In sprijinul celor răniți. Din *Ariujd* primim: Răspunzând unei creștinești îndatoriri, tinerimea ort. rom. din *Ariujd*, jud. Brașov, constituită în societatea „Sf. Gheorghe", sub conducerea părintelui *Iacob Gheorghe* a cercetat Duminecă în 16 August 1942, răniții din spitalul Z. I. 157 din Stupini-Brașov. Cu aceasta ocazie societatea Sf. Gheorghe a organizat o reușită șezătoare desfășurând un program alcătuit din coruri și recitări. Programul a fost completat cu o conferință a dlui Maior *Dr. Suciu Sibianu*, comandantul spitalului, vorbind despre condițiile cerute de medicină și religie în vederea ajungerii la o viață fericită. A urmat conferința părintelui Iacob Gh. La urmă s'au împărțit răniților fructe și țigări, iar pentru aprovizionarea spitalului s'au dăruit 19 kg. lapte și 44 ouă. Atât conducerea spitalului, cât și răniții au rămas foarte mulțumiți de inițiativa tineretului ort. rom. din Ariujd.

La Institutul Surorilor de ocrotire evacuat din Cluj și instalat la *Arad*, se primesc bursiere (casă, masă, luminat, încălzit, gratuit). Candidatele vor trebui să aibă vârsta de 18 ani și cel mult 30 de ani. Cursurile încep la 15 Septemvrie 1942. Cererile timbrate, se adresează: *Direcțiunii Institutului Surorilor de ocrotire*, Arad, strada Brătianu 15, și vor fi însoțite de certificate: de naștere, de studii, de sănătate. Alte informații se dau la direcțiunea Institutului.

Câți mai sânt. Statistică recentă arată, că în țara noastră de astăzi s'ar mai găsi numai (!) 272.409 jidovi, dintre aceștia 97.868 în capitală. Prea mulți și atâția!

Expoziţia de artă românească. Ni se anunţă: De curând s'a deschis, la *Breslau*, o expoziţie de artă românească, a cărei durată s'a fixat pentru trei săptămâni. Expoziţia aceasta face parte din seria expoziţiilor româneşti, organizate în marile oraşe ale Germaniei, cu scopul să facă cunoscut, poporului german aliat, bogăţiile artistice ale frumoasei ţări dela gurile Dunării şi din cetatea Carpaţilor.

Basarabeni eliberaţi. Armatele germane şi române care înaintează acum în Caucaz, au eliberat de sub robia bolşevică câteva mii de basarabeni, mobilizaţi de ruşi pentru front sau pentru lucru; între aceştia se găsesc şi multe femei. Au fost aflaţi şi dintre cei deportaţi. Făcându-se trierea lor, toţi sânt trimişi spre Tiraspol, de unde după avizul prefecturilor de judeţ din Basarabia, vor fi admişi sau nu, să revină acasă.

Dela 1 Octomvrie 1942 nici un jidov şi nici o instituţie jidovească nu mai are dreptul să angajeze sau să păstreze în serviciu servitor sau personal de serviciu creştin. Contravenienţii, atât creştini, cât şi jidovi, vor fi sancţionaţi.

CĂRŢI ŞI REVISTE

Luptă şi Lumină nuvele de *Coriolan Bărbat*, 1942, Arad Tip. Lovrov. Un vol. de 80 pg. Preţul ?

Poşta redacţiei

Pr. *A. E.* în *L* Sântem, ni se pare, de aceeaş părere: individul e departe de a merita altă atenţiune, decât aceea de care s'a împărtăşit. Şi, în sfârşit, *„de mortuis nihil"*...

Nr. 9402—1942

Aviz oficial

Aducem la cunoştinţa candidaţilor la preoţie, că Marele Stat Major, interpretând noua Lege a recrutării, prin adresa Nr. 71470 din 13 August 1942, trimisă Onoratului Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor, a făcut cunoscut, că tinerii candidaţi la preoţie pot fi hirotoniţi înainte de data încorporării contingentului 1943—1944 (1 Octomvrie 1942).

După aceasta dată nu vor mai putea fi admişi la hirotonire decât candidaţii, cari vor face dovada, că au satisfăcut serviciul militar.

Sibiu, la 21 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 551—1942 (72) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Mada**, protop. Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salarul dela Stat.
2. 8 jug. cad. sesiune: arător, fânaţ şi păşune.
3. Folosirea cimiterului de 1 jug. 880 st. p.
4. Câte un litru (15 kgr.) porumb dela cca 200 familii.
5. Stolele obişnuite în parohie.
6. Casă parohială nu este. Până la construirea ei, credincioşii se îngrijesc de locuinţă corespunzătoare pe seama preotului.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, iar candidaţii se vor prezenta în parohie, cu înştiinţarea protopopului, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 20 August 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 9512—1924

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a treia: Găinari din protopopiatul Agnita, Certejul de jos din protopopiatul Ilia, Răduleşti din protopopiatul Dobra, Dealul Babii şi Federi din protopopiatul Jiu, Cheile Cibului din protopopiatul Geoagiu şi Orlat din protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Cererile de Concurs, se vor adresa la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi aceste parohii prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 25 August 1942.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 9750—1942

Concurs

La şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu, e vacantă catedra de cântări bisericeşti şi tipic, pentru întregirea căreia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Candidaţii să aibă pregătire academică şi să fie de confesiune ortodoxă. Cererea, însoţită de actele legale, va fi înaintată Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 1 Septemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 522—1942 (66) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Folt**, din protopopiatul Geoagiului, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu toate dependinţele economice necesare.
3. Sesiune parohială 6 jug. 1419 st. p. arător.
4. Folosirea cimiterului de 1200 st. p.
5. Dreptul la o parte lemne din pădurea comunală şi la o parte lemne din pădurea composesoratului.
6. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, dimpreună cu încuviinţarea de-a candida dela Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc concernent.

Candidaţii se vor prezenta în parohie — după încunoştiinţarea protopopului — într'o Duminecă sau sărbătoare, pentru a se face cunoscuţi credincioşilor.

Geoagiu, la 25 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial din Folt.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 367—1942 [75] 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Pentru executarea lucrărilor de reparaţie exterioară a edificiului Bisericii şi caselor parohiale protopopeşti ortodoxe române din Şercaia, jud. Făgăraş, se publică licitaţie cu oferte scrise, pe ziua de 8 Septemvrie 1942, ora 14, în cancelaria oficiului protopopesc Şercaia.

Planul, devizul, condiţiuni: la oficiul protopopesc Şercaia.

Pr. Chirlon Marcu
adm. protopopesc

Nr. 496—1942 (73) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei cl. II-a **Zam** cu filia **Tămăşeşti**, din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială, cu toate supraedificatele necesare, în stare foarte bună.
3. Folosirea sesiunei parohiale de $19^1/_2$ jugăre, teren arabil, fânaţ, pomet şi pădure.
4. Câte 15 l. porumb sfârmat dela fiecare familie din filie şi $^1/_4$ din preţul de arendare a cimiterului dela Biserică, achitat de epitropie.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 16 August 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Zam.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Nr. 115—1942 (74) 1—1

Concurs

Pentru construirea fundamentului Bisericii ortodoxe române din **Luncoiul de sus**, jud. Hunedoara, se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de 14 Septemvrie 1942, ora 13 la oficiul parohial, unde se pot vedea zilnic planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţiunile de licitaţie.

Concurenţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 5% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de stat şi nu vor putea pretinde spese de deplasare.

Se vor admite numai antreprenori autorizaţi a construi astfel de lucrări.

Contractul şi actele de licitaţie cari se vor încheia imediat după licitaţie, sunt valabile pentru antreprenorul căruia i s'a adjudecat lucrarea din momentul semnării lor, iar pentru parohie după aprobarea P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Din şedinţa Consiliului parohial ort. rom. Luncoiul de sus, ţinută la 23 August 1942.

Preot Axente Ursa paroh — **Bota Nicolae** epitrop I.

Nr. 735—1941 Prot. (65) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Şura mare**, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat,
2. Casă parohială foarte bună, cu 4 camere mari şi bucătărie de vară.
3. Sesiune parohială de 13 jugăre 873 stânjini pământ arabil şi fânaţ.
4. Stola stabilită de cons. parohial după timpurile de azi.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela Preaveneratul Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la altar şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, 11 August 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 81—1942 (76) 1—1

Convocare

In baza ordinului cu Nr. 5181—1942, Bis. din 16 Iulie a. c., al Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc şi în conformitate cu dispoziţiile Regulamentului pentru procedură la alegere de protopop, convoc Onor. Adunare protopopească electorală a protopopiatului Dobra pe Joi 24 Septemvrie 1942, ora 11 în bis. ort. rom. din Dobra.

Va premerge celebrarea sf. liturgii cu chemarea Duhului Sfânt.

Mult Onor. membri ai Consiliului protopopesc sunt invitaţi să se întrunească Miercuri 23 Sept. a. c., la ora 16 (4 p. m.) în cancelaria oficiului protopopesc, spre a examina actele concurenţilor şi a stabili lista de candidare.

Dobra, la 3 Septemvrie 1942.

Protopop Iosif Morariu
Cons. Onor. Comisar consistorial

Nr. 481—1942 (69) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Săcămaş** cu filiile **Ohaba** şi **Stănceşti**, din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea sesiunei parohiale de 8 jug. 1200 st. pătraţi, din care $^1/_2$ fânaţ, iar $^1/_2$ arător.
3. 20 m. c. lemne de foc din pădurea Bisericii (tăiatul şi transportul îl priveşte pe paroh).
4. Până la transformarea fostei şcoli confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă preotului.
5. Câte 20 l. grâu dela fiecare familie din filii.
6. Folosirea cimitirelor din materă şi filii.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 30 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dobrei în înţelegere cu Consiliul parohial din Săcămaş.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Nr. 439—1942 (61) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Fintoag**, cu filia Coşeşti din protopopiatul **Dobra**, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Până la transformarea şcoalei confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă potrivită pe seama preotului.
3. Folosirea sesiunii parohiale de 6 jug. 900 st. p. teren arabil şi fânaţ şi birul preoţesc uzitat în parohie şi filie.
4. Folosirea cimitirelor I şi II din materă şi I din filie.
5. Lemne de foc din pădurea comunală în mod egal cu credincioşii din parohie,
6. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a I. P. S. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 22 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei, în înţelegere cu Consiliul parohial din Finteag.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae — Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 13 Septemvrie 1942 — Nr. 37

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Biserica ortodoxă a Transilvaniei [1]

Marele Eminescu a definit pregnant rolul Bisericii ortodoxe la Români prin caracterizarea ei ca »Maică a neamului«. Atributul acesta și-l merită însă Biserica ortodoxă cu deosebire în legătură cu ramura ardeleană a poporului nostru. Românismul ardelean își datorește atât de mult menținerea sa Bisericii ortodoxe, încât fără aceasta el și-ar fi pierdut demult existența sub presiunea popoarelor înconjurătoare, favorizate de împrejurările istorice să aibă un rol de dominație.

După sfărâmarea voevodatelor române ardelene în urma năvălirii și așezării ungurilor în partea de vest a Transilvaniei, singura instituție ocrotitoare pe seama Românilor a rămas Biserica ortodoxă. Prin unitatea ei de credință și de organizație a păstrat în unitate satele așezate pe diferitele văi și în diferitele regiuni ale Transilvaniei, cu toate infiltrările de elemente străine cari urmăreau fărâmițarea blocului etnic românesc și ruperea legăturilor dintre diferitele părți.

Intinzându-și grija și atențiunea ei peste toate așezările românești încăpute sub o stăpânire străină, Biserica ortodoxă a fost factorul care a păzit acest întreg etnic de orice amestecare cu națiile înconjurătoare, accentuând tot ce-l deosebea de acelea, tot ce-l detașa ca pe o unitate de sine stătătoare și opusă acelora. In deosebirea de credință față de stăpânitori și în conștiința mândră și neclintită că numai el posedă credința cea adevărată a lui Hristos, conștiință ce i-a știut-o cultiva Biserica ortodoxă, neamul românesc din Ardeal a avut forța cea mai puternică a menținerii sale ca entitate distinctă, abisul de netrecut al oricărei influențe desnaționalizatoare. S'o fi simțit el acest neam în multe alte privințe un oropsit al sorții, profund umilit în raport cu celelalte nații. Când cugeta însă asupra credinței sale, nu mai avea nici o îndoială că este un privilegiat al Tătălui ceresc, care i-a hărăzit lui credința cea adevărată și singură mântuitoare și îndată conștiința superiorității sale îi umplea mângâitor sufletul și gândul îndreptat spre cei de alte nații nu mai putea fi unul de umilință, ci de compătimire. Credința îi era astfel singura dar uriașa valoare care îl țintuia de naționalitatea sa când îl învăluia mulțimea ispitelor de-a trece în rândul celor de alt neam.

Marele merit al Bisericii ortodoxe stă în puterea spirituală uimitoare cu care a știut sădi și întreține în poporul român această forță a unei credințe proprii, ca factor de detașare a lui față de celelalte neamuri.

De unde a luat această putere o Biserică smerită, lipsită de organizație impunătoare, de aparatul misionar și teologic, de latifundiile fără de sfârșit, pe care le-au avut alte Biserci?

La întrebarea aceasta vom răspunde mai la vale.

Acum, continuând înfățișarea diferitelor chipuri în cari Biserica ortodoxă a ocrotit ființa românismului transilvănean, trebue să adăugăm că acest rol și l-a împlinit Biserica încă și prin faptul că era aceeași în Transilvania și aceeași în Sudul și Răsăritul Carpaților. Prin aceasta ea era un factor puternic de legătură între Românii de pe cele două versante ale Carpaților. Ierarhii ardeleni veniau din mânăstirile Moldovei și Munteniei, fiind hirotoniți de mitropolitul Ungrovlahiei. Biserica ortodoxă se înfățișa, nu numai prin faptul că-și împletea soartea cu obijduitul neam românesc și cu nici un altul din Transilvania, ci și prin aceea că ierarhia și preoțimea ei păstra legăturile cu Biserica din Principate, ca o Biserică a neamului, ca o solie a fraților dela Sud și Răsărit, ca o mână de ajutor și de binecuvântare întinsă dela ei.

Biserica ortodoxă din Transilvania trăia cu privirile spre Răsărit, obișnuind întreg poporul să privească într'acolo cu toate nădejdile lui. Nimic nu atrăgea atențiunea acestei Biserici spre vreo cetate, sau spre vreun potentat din Apus. Pentru ea Apusul nu însemna altceva decât motiv de neliniște și de îndoită priveghere. Prin Biserica ortodoxă inima Ardealului românesc era orientată întreagă spre Răsărit. Centrul de gravitate pentru Ardeal era la Sudul Carpaților. Ardealul se arcuia într'o totală nădăjduire și așteptare spre Sud. Biserica ortodoxă a dat întregului neam o tensiune centripetală, ferind fiecare parte a lui de gravitația periculoasă spre centre exterioare. Ea are dealtfel această virtute de-a face neamurile să se concentreze în ele însile prin însași ființa ei. Cu toată unitatea ei dogmatică, Biserica ortodoxă s'a adaptat ființii etnice a fiecărui popor în așa măsură încât a devenit pentru fiecare o Biserică națională. Rămânând în unitatea dogmatică, Bisericile ortodoxe s'au organizat în cadrul diferitelor națiuni după principiul autocefaliei care le permite să-și desfășoare întreaga activitate fără imixtiuni din extern și fără necesitatea de-a asculta porunci din afară, potrivit cu împrejurările de viață ale fiecărui popor. Ne având un centru geografic, centrul fiecărei Biserici ortodoxe este acolo unde se află inima neamului, puterea și vitalitatea lui maximă. Ea este astfel factorul esențial al concentrării neamului în sine însuși, al conservării unității, integralității și independenții lui.

In Transilvania ea a avut însă motive în plus să se identifice cu românismul și împreună cu el să privească spre Răsărit, întrucât numai poporul român era ortodox și toate celelalte neamuri erau de altă credință, persecutând-o și pe ea în rând cu poporul românesc.

Biserica ortodoxă din Ardeal stând cu privirile ațintite spre Biserica neamului din Sudul și Răsăritul Carpaților, n'a trăit cu toate acestea numai din inițiativele aceleia. Nu în sensul acesta trebue înțeleasă orientarea ei spre Soare-Răsare. In multe privințe Biserica ortodoxă din Ardeal a fost o înainte mergătoare. Dar impulsurile ei luau de asemenea calea peste crestele Carpaților și întreg neamul se împărtășea ca din acelaș potir din rodul faptelor Bisericii ortodoxe.

Textele dela Măhaci, tipăriturile lui Coresi, ne arată Biserica ortodoxă din Ardeal însufletită de o voință de cultură românească, chiar înainte de ce-a putut îndrăsni așa ceva Biserica din Sudul și Răsăritul Carpaților.

La asemenea fapte Biserica din Ardeal era îndemnată și de împrejurările de acolo. Protestantismul și Calvinismul aprinseseră sufletul națiilor conlocuitoare de marea pasiune a unor noui trăiri și interpretări ale credinții creștine. E de mirare cum Biserica ortodoxă a fost în stare să apere sufletul românesc de râvna cuceritoare a acestei izbucniri de viață religioasă și cum au știut ierarhii și preoții să se strecoare pe sub poruncile de calvinizare ce li le impunea autoritatea de stat. Mai făcându-se la suprafață că primesc unele din reformele dictate de potentații zilei, în fond ei au știut să primească în viața bisericească a poporului lor o singură reformă, care nu schimba întru nimic credința veche, dar care în schimb era menită să dea românismului o mare forță tocmai împotriva acestor stăpânitori. Din toate ideile care băteau pasionat și imperios la ușa Bisericii și a sufletului românesc, în timpul reformei, această Biserică a știut până la urmă să le respingă pe toate, dând drumul larg numai limbii naționale.

Comuniunea Bisericii ortodoxe ardelene cu Biserica din Principate a ajutat-o la oprirea acestor valuri, dar aceeași comuniune a făcut ca limba națională, cu care s'a ales din această confruntare, să devină bun obștesc al vieții bisericești a Românilor de pretutindeni. Principatele au ajutat Ardealului să-și păstreze credința, iar acesta a comunicat Principatelor curajul limbii naționale tipărite.

Principii ardeleni erau purtați în voința lor de calvinizare a poporului român nu numai de pasiunea apostolică, ci și de interese politice. Ei voiau să înăbușe tocmai acea tensiune centripetal-românească, susținută de credința ortodoxă în Ardeal. Dar silința lor n'a reușit. Incercarea lor au reluat-o Habsburgii în numele catolicismului la 1700. Ajutați de iezuiți, aceștia, lucrând cu mai multă istețime decât principii calvini, în sensul că n'au ținut să impuie fățiș o altă credință poporului, au reușit să spargă unitatea bisericească a Românilor ardeleni și să întoarcă din punct de vedere religios privirile unei părți din ei dinspre Răsărit spre Apus, punând capăt minunatului cetripetalism unanim și total al românismului.

Din fericire cea mai mare parte a poporului refuzând această desfacere a lui din legăturile cu românismul din Sudul Carpaților, Ardealul a rămas prin această parte în comuniunea integrală cu frații de pretutindeni. Un noroc este pentru noi și faptul că și partea care a ieșit juridic din legăturile bisericești ale panromânismului, în credință a rămas în comuniune cu tot neamul. In adâncurile de suflet nu s'a produs nici o separație între cele două părți ale românismului ardelean și nici o modificare a orientării religioase centripetale a tuturor Românilor.

Voim să răspundem acum la întrebarea ce ne-am pus-o înainte: prin ce putere uimitoare a reușit Biserica ortodoxă să mențină în sufletul poporului ardelean credința răsăriteană ca factor principal de conservare a lui ca entitate distinctă?

Răspunsul nu poate fi decât unul: Biserica aceasta a fost în sensul deplin și sincer al cuvântului o *Biserică a poporului*. A fost în general o caracteristică a Bisericii ortodoxe să fie o Biserică a poporului. Năvălirea turcească a aruncat popoarele ortodoxe în situații de suferință. Păturile superioare, cari nu pot trăi fără comoditate, au fugit în Țări străine, perzându și credința și identitatea, sau chiar dacă au rămas s'au asimilat în massa stăpânitorilor, ispitite de avantagiile ce li se ofereau. Singur poporul a rămas locului, fidel ființii și credinții sale. Biserica a rămas și ea fidelă poporului, împărtășind soarta lui grea.

In Ardeal împrejurările de îndelungată stăpânire străină au făcut ca Biserica să devină poate mai mult ca oriunde o Biserică a poporului. Boierii și puținii intelectuali ce s'au ridicat din când în când s'au maghiarizat, pierzând deodată credința și naționalitatea. Biserica s'a îmbrățișat cu poporul, purtându-și împreună durerea. Poporul având în Biserică singura mângâitoare și sprijinitoare, s'a atașat ei cu toată ființa lui, nemai fiind în stare să o părăsească pentru nici o altă credință. Biserica, trăind lângă sufletul poporului, a dobândit o înțelegere și o iubire nemărginită pentru comorile lui și pentru durerea celor obidiți și împovărați.

Intrucât poporul e națiunea în autenticitatea ei nefalsificată, Biserica ortodoxă ardeleană a primit din strânsa comuniune cu el, un cuprins și o înfățișare de pitoresc duh românesc. Iar întrucât poporul reprezintă

[1] Conferință cetită la Radio în 2 Sept. a. c.

pătura celor nedreptăţiţi şi împovăraţi, ea şi-a păstrat proaspătă acea trăsătură socială, de umană simpatie şi de hotărâtă voinţă de ajutorare pentru clasele de jos, care e atât de intim legată de fiinţa creştinismului şi care face ca Biserica Ardealului să fie un fel de premergătoare a vremurilor de azi, categoric opuse distanţelor şi inegalităţilor sociale.

Nicolae Iorga, cu intuiţia lui de vizionar, a surprins atât caracterul pitoresc naţional, cât şi pe cel uman-social al Bisericii Ardealului, când a numit-o Biserică de sate şi preoţi. N'a fost o Biserică de prelaţi strălucind de vestmintele roşii şi violete şi zeloşi pe titulaturi cu gradaţiuni precise, dar nici o Biserică de preoţi împodobiţi în culioane cucernice, ci o biserică de părinţi ai satelor, îmbrăcaţi în cămaşa albă de in, peste care se revărsau pletele şi barba căruntă. Când apăreau în uşa altarului cu sfântul potir ridicat de mâinile lor bătătorite de muncă şi în odăjdiile împodobite cu motive româneşti peste albul nedeplin acoperit al cămăşii de in, poporul vedea pe Tatăl ceresc, sau pe Iisus Hristos dacă era mai tânăr, dar pe un Tată ceresc sau pe un Iisus Hristos familiar, coborât jos între ei şi înţelegând şi vibraţiile etnicităţii, dar şi năcazurile obidei lor. Preotul acesta da o autoritate de lucru sacru portului românesc, ferind poporul de imitarea inesteticelor vestminte străine. Prin Biserică se sfinţeau, se transfigurau şi se conservau toate ale poporului. Dar şi Biserica se umplea de cuprinsul creaţiei populare româneşti. Arta poporului devenea artă a Bisericii în bisericuţele de lemn cu uşi sculptate după motive româneşti şi răsunând de troparele înduioşate de modulaţiile doinei noastre. Câtă vreme în Apus revoltele iobăgimii împotriva feudalilor erau în acelaş timp schisme, pentrucă feudalii erau episcopi şi Biserica pornea războiu sfânt împotriva răsculaţilor, în Ardeal preoţii, fără să fie nişte svăpăiaţi, binecuvântau cu gesturi grave, ridicarea poporului împotriva împilărilor străine.

Ar fi greşit însă să ne închipuim că Biserica ortodoxă din Ardeal, fiind o Biserică a poporului în sens naţional şi social, nu mai punea nici un preţ pe credinţă. Din scrupulozitatea cu care preoţii de atunci săvârşeau sfintele slujbe în toate amănuntele lor, convinşi de puterea sfântă ce este în ele, din neclintirea cu care păzeau canoanele, practicau posturile, spuneau rugăciunile şi stăteau pe lângă dogmele Bisericii, învăţând şi poporul să facă asemenea, s'ar putea lua pildă şi azi. Contactul uşor cu toată intelectualitatea teologică a celor 4 patriarhate şi cu monahii Athosului şi ai tuturor mânăstirilor din Răsărit, aflători prin Ţările româneşti, susţineau în conştiinţa Bisericii ortodoxe a Ardealului, pe lângă tot caracterul ei popular, trează şi neclintită ortodoxia dogmatică. De altfel am văzut că numai în această nerelativizare a credinţii răsăritene şi a deosebirilor ei de celelalte, stătea puterea românismului de-a rezista tuturor încercărilor de asimilare.

Desigur Biserica Ardealului a avut şi episcopi. Ei erau punctul de convergenţă, scaunul lor era culmea de unde se îmbrăţişa şi se strângea obştea satelor într'o unitate. Ierarhii aceştia au avut chiar, în Ardeal, un rol mai însemnat ca oriunde în Biserica creştină, fiind nu numai căpetenii bisericeşti, ci conducători ai poporului în toate privinţele. Dar erau conducători ai unei Biserici populare, ei înşişi fiind nişte bătrâni, »atât de simpli după vorbă, după port« şi totuşi atât de respectaţi, atât de impunători.

Vlădicii în tradiţia Ardealului n'au fost numai propovăduitorii şi supraveghetorii credinţei evanghelice, deşi n'au neglijat-o pe aceasta câtuşi de puţin, apărând-o cu grele jertfe. Ei au fost însă şi ocârmuitorii poporului pe linia destinului nostru naţional. Pe meleagurile noastre unde existenţa neamului a fost o isbândă obţinută în fiecare zi cu lupte grele şi sacrificii, Mitropoliţii au fost nu numai păstorii sufleteşti, ci în general singurii lui ocrotitori şi apărători în faţa asprimilor sorţii. Ei au fost etnarhii românismului, urmaşii voevozilor, bucurându-se de încrederea şi iubirea totală a obştei, dar atrăgând în acelaş timp asupra persoanei lor toate fulgerile vremilor tari. In ei s'a concentrat atât înţelepciunea, cât şi puterea de răsbatere şi de rezistenţă a neamului întreg. Hitotoniţi de Dumnezeu, ei au fost totodată exponenţii sufletului unui popor ce a voit să trăiască. Ei au fost principii poporului într'un sens cu mult superior celui ce-l are acest titlu la ierarhii din Apus. Principi nu în înţelesul autocrat şi fastuos pe care l-a lăsat ca pe o ereditate nesimpatică evul-mediu, ci în înţelesul de exponenţi totali ai sufletului poporal în virtutea faptului că erau expresia organică a acestui suflet şi poporul le acorda o nemărginită cinstire şi ascultare. Erau principi prin înrudirea supremă cu poporul, prin intimitatea în duh cu el şi prin faptul că Biserica era şi Statul acestui popor. Ei au fost conducătorii poporului întrucât au adunat în sufletul lor toate durerile, toate aspiraţiunile, toată capacitatea de mucenicie a neamului, fiind neamul însuşi în rezumat şi în maximă potenţare. Ilie Iorest, Simion Stefan, Sava Brancovici, Andrei Şaguna au fost culmile de nădejde, au fost înălţările supreme ale neamului cari au înfruntat şi au biruit potrivniciile timpurilor, ca tot atâtea concentrări de cremene şi de lumină ale substanţei noastre etnice, pe cari încrucişerile de fulgere şi de tunete, printre îngrămădirile de nouri, n'au făcut decât să le arate şi mai masive, şi mai grandioase.

Cu astfel de orientări şi de puteri Biserica ortodoxă din Ardeal a contribuit într'o măsură incomensurabilă la păstrarea neamului, la împodobirea lui cu cele mai alese virtuţi şi la înfăptuirea întregirii naţionale dela 1918. Mitropolitul Andrei Şaguna în special făcuse cu ajutorul tradiţiilor sănătoase ale Bisericii ardelene din poporul românesc un bloc luminat şi puternic căruia nimic nu-i mai putea sta în cale în pornirea spre libertate şi unire politică. El reluase tradiţia culturală a Bisericii ardelene, oprită de aspra prigoană venită asupra ei din partea habsburgilor catolici după 1700, şi îi adunase toate puterile slăbite în urma desfiinţării organizaţiei sale ierarhice.

In urma întregirii naţionale, punându-se vieţii româneşti noi probleme, Biserica ortodoxă a Ardealului a ştiut să se ridice deasemenea la înălţimea lor.

Intrarea poporului nostru în era de viaţă ce se deschidea cu sfârşitul războiului şi cu unirea politică a tuturor Românilor, a adus o clătinare profundă a formelor lui de viaţa anterioară, o lărgire de orizonturi, o mutare pe un plan spiritual expus unor complexe încrucişeri de vânturi ideologice. Incepea o epocă nouă în viaţa poporului nostru. Şi ca deobiceiu în astfel de momente de răscruce toate coordonatele vieţii naţionale de până atunci erau aduse sub un semn de întrebare înaintea unei conştiinţe pătrunsă de noui timpuri, în faţa căreia aveau să-şi probeze viabilitatea, în noile condiţii de viaţă, şi să-şi pună pasul de acord cu noul ritm de viaţă.

Atâtea preocupări cari nu aveau decât un rol modest în viaţa poporului nostru dinainte de 1918, căpătară o mare amploare, solicitând atenţiunea şi sufletul poporului într'o măsură vecină cu exclusivitatea. Statul cu tot vastul lui registru de probleme politice, economice, culturale începea să capteze până la copleşire interesul poporului. Ridicaţi pe podişul unei vieţi istorice ample, intraţi în curentul mondial de idei, de influenţe, o mulţime de doctrine filosofice, sociologice şi religioase şi-au făcut apariţia bătându-şi toba reclamei, angajând cu arme ce luceau de prestigiul Apusului o luptă pe viaţă şi pe moarte cu temeiurile spiritualităţii româneşti, masive dar lipsite de sprinteneala mişcărilor dialectice şi de-o armură potrivită cu noii adversari.

In faţa nouilor preocupări de viaţă naţională, ce se înălţau ca munţii, ameninţând să ascundă orizontul şi putinţa de respiraţie pentru laturea religioasă, trebuia să se înalţe şi aceasta la nivelul lor, pentru a salva armonia sufletului românesc, pentru a vărsa lumina spiritualului peste amplificatele preocupări politice şi economice ale unui neam ajuns la libertate. Iar pentru frângerea elanului agresiv al concepţiilor străine şi disolvante, trebuia să se înviorezе duhul de luptă, de propagandă, de cucerire al Bisericii şi să se făurească armătura adecvată a credinţii strămoşeşti.

Trebuia cu alte cuvinte ca preocuparea religioasă a sufletului românesc să fie amplificată cel puţin în măsura în care se amplificaseră celelalte preocupări, să fie înviorată, să se pună ca o problemă deosebită şi importantă, să fie scoasă din starea de indistincţie în care trăise până atunci la un loc cu tot complexul, dealtfel destul de simplu, de neproblematic al vieţii naţionale.

De datoria aceasta Biserica ortodoxă a Ardealului s'a achitat cu vrednicie sub conducerea I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan. Ea a urmărit cu ardoare înoirea sufletească a poporului prin religie, desfăşurând uriaşele forţe latente ce se găsesc în sânul ei şi în Evanghelia lui Hristos, trezind şi dilatând dorul de viaţă în comuniune cu Dumnezeu, ce se găseşte strâmtorat în sufletul fiecărui om. Ea a făcut să se reverse asupra tuturor păturilor sociale vibraţia puternică a credinţii religioase. Pentru popor a mânat în luptă mişcarea de înviorare »Oastea Domnului«, rândurile intelectualilor mireni le-a strâns şi le-a înfiorat de duhul credinţii strămoşeşti în cadrul »Frăţiei ortodoxe Române«.

Activitatea preoţimii a primit accentul şi ardoarea misionară. Cuvântul şi scrisul religios şi teologic, străbătute de focul aprig al apostolatului şi întemeinicite pe o cultură serioasă, s'a luat la luptă biruitoare cu indiferenţa, cu duhul ateu, cu ideologiile sectare vehiculate de agenturi streine. Creştinismul nostru ortodox a intrat într'o fază de viguros avânt, de încrezătoare amplificare a puterilor sale, ţinute până acum într'o stare mai puţin desvoltată.

Imprejurările grele de azi şi cele de mâine ne pot procura multe îngrijorări Dar între factorii, cari ne pot inspira încredere şi siguranţă de biruinţă, neamul întreg poate socoti liniştit Biserica ortodoxă. Din tradiţiile ei mari şi sănătoase, ea învaţă să lucreze azi şi în viitor cu putere pentru *unitatea naţională desăvârşită, pentru cultura întemeiată pe credinţa ziditoare de suflete şi pentru uşurarea greutăţilor şi ridicarea socială a bunului nostru popor.*

D. STĂNILOAE

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

După doi ani

S'au împlinit, în 6 Septemvrie 1942, doi ani decând **Mareşalul Antonescu** *a luat, în mâni viguroase, frânele guvernării statului român.*

Dl prof. Mihai Antonescu, vicepreşedintele consiliului de miniştri, a făcut Duminecă, la posturile noastre de radioemisiune, o largă expunere asupra acestor doi ani de guvernare.

Ce s'a făcut, sub regimul Mareşalului pentru **culte?** *Eată expunerea dlui prof. Mihai Antonescu:*

Subsecretariatul de stat pentru culte şi arte a luat măsuri împotriva francmasoneriei şi iudaismului, a dispus ca obiectele de cult, vestmintele bisericeşti, icoanele etc. să nu mai poată fi vândute de magazinele evreeşti.

A dat dispoziţiuni pentru îngrijirea cimitirelor şi desvoltarea cultului morţilor.

A interzis ca preoţii să mai ia parte în acţiuni politice ori în întreprinderi cu caracter negustoresc, urmând ca să-şi închine toată puterea de muncă preocupărilor de ordin spiritual-cultural de asistenţă socială şi în general, operei de ridicare a satului.

Au fost avansaţi funcţionarii dela centrele eparhiale, cari nu mai fuseseră avansaţi de 15 ani.

S'au trecut în buget 350 posturi de preoţi, cari funcţionau de mai mulţi ani fără salar. S'au acordat subvenţii şcolilor de cântăreţi dela eparhiile, cărora nu li s'au luat în buget până în prezent şcolile de cântăreţi.

S'a acordat în exerciţiul 1941—42, o sumă de 25.000.000 lei ajutoare pentru bisericile şi mânăstirile avariate de cutremur, iar în exerciţiul 1942--1943 o sumă de 60 000.000 lei, deci total 85.000.000 lei.

S'a prevăzut în buget suma de 3,100.000 lei pentru bursele studenţilor teologi, ortodoxi şi uniţi.

Au fost asimilate salariile preoţilor cu institut teologic şi bacalaureat sau şcoală normală din Transilvania cu acelea ale preoţilor licenţiaţi, iar profesorilor dela Academiile teologice li s'a rectificat încadrarea, stabilindu-se o încadrare superioară în grad şi salar, faţă de conferenţiarii universitari.

S'a reglementat situaţia juridică a bunurilor imobile, care aparţineau şcoalelor confesionale ale parohiilor ortodoxe şi greco catolice din Transilvania, recunoscându-se parohiilor dreptul de proprietate asupra acestor şcoli.

S'a întocmit proectul de decret lege pentru a se reda eparhiilor respective pădurile mânăstireşti.

Au fost plasaţi şi ajutaţi preoţii refugiaţi. In Transnistria a fost organizată o misiune permanentă, cu preoţi puşi la dispoziţie de eparhiile din ţară.

Casa şcoalelor şi a culturii poporului a înzestrat şcoli de grad secundar şi de curs primar cu material didactic, unelte şi biblioteci, a acordat ajutoare pentru construcţii, reparaţii şi mobilier.

A ajutat elevii săraci şi a dat subvenţii cantinelor şcolare, distribuind în acest scop 60.000.000 lei, iar în Basarabia şi Bucovina 23.000.000 lei.

A repus în funcţiune o veche editură a acestei instituţiuni, care tipăreşte lucrări de ştiinţă şi literatură.

Adunarea generală a „Astrei“

Conform statutelor, se convoacă membrii „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român — Astra“ la Adunarea generală ce se va ţinea Duminecă, 27 Septemvrie 1942, în Sibiu, în sala mare a prefecturii judeţului.

Această adunare va avea numai un caracter administrativ, cu prezentarea şi examinarea rapoartelor. După masă, la ora 18, în sala cea mare a Prefecturii, se va ţinea conferinţa dlui prof. univ. Silviu Dragomir, membru al Academiei Române, despre „Un capitol ales din istoria redeşteptării politice a Românilor ardeleni“.

Capitol nou în istoria bisericii braşovene

Cei dintâi ctitori ai Catedralei din Braşov

Oraşul Braşov a fost, în trecutele vremi, centru de cultură religioasă, de apărare a ortodoxiei, şi focar de viaţă naţională. Par'că în nici un alt oraş transilvănean n'au răsunat atât de multe glasuri de redeşteptare naţională şi ortodoxă. In permanentă legătură cu Principatele, Braşovul nu şi-a trădat niciodată misiunea de factor de apropiere între fraţi, de centru de armonizare al vrerilor româneşti. Nu numai prin poziţia sa geografică, ci şi prin spiritul şi reprezentanţii de elită ai săi, a stat totdeauna în inima adevăratei Românii. Braşovul a fost multă vreme oraşul de avangardă al năzuinţelor pur româneşti.

După războiul mondial cu oraşul Braşov s'a petrecut un fenomen similar cu al altor oraşe din ţară, dar cu urmări mai rele aici. Desvoltarea lui nu s'a mai făcut pe un plan integralist, ritmul vieţii, sincronizat înainte, a început a se fragmenta, unele părţi cunoscând un progres extrem de rapid, în timp ce celelalte laturi de desvoltare s'au oprit, au stagnat sau chiar au ajuns în regres. Luăm de pildă numai două din aspectele vieţii. Din punct de vedere economic şi industrial Braşovul a cunoscut cea mai vertiginoasă desvoltare în ultimii douăzeci de ani, cu tendinţa de a deveni cel dintâi oraş industrial şi comercial al ţării. La periferiile lui şi chiar în centru s'au aşezat o mulţime de fabrici şi case industriale, care au angajat în lucru încă odată atâţia oameni câţi avea oraşul înainte. Fabricile dela Braşov găzduesc, între zidurile lor, fiecare atâţia locuitori, câţi are un orăşel de a doua mână. In cealaltă privinţă, datorită comerţului tot mai intens al concetăţenilor saşi, ca şi a nevoilor tot mai sporite ale populaţiei a început şi comerţul românesc, în decadenţă în ultimii cincizeci de ani, să reînvie.

In timp ce laturea economică a vieţii mergea cu paşi repezi spre desvoltare, în celalalt sector al ei, laturea religioasă care era altădată în primul plan, stagna tot mai mult. Erau în acest sector multe lipsuri; unele mai mari altele mai mici. Numărul de biserici nu mai corespundea unei populaţii într'o aşa de vertiginoasă creştere. Autoritatea slujitorilor altarelor era tot mai nebăgată în seamă, datorită unui duh laicizant pe care forţa lor morală nu l-a putut stabili sau contrabalansa.

Am asistat astfel în acest oraş de intensă trăire religioasă, de vibrantă conştiinţă creştină şi naţională, de strălucit spirit de jertfire şi dărnicie pentru scopuri de binefacere şi de ajutorare a sfintei biserici, la o epocă de anemie spirituală, la o epocă de apatie religioasă.

Lucrul, nu mai putea rămânea aşa. Era de două ori primejdios acest duh de vrăjmăşie şi indiferenţă, pentru neam şi biserică. Cel ce simţea mai mult acest desechilibru de forţe din viaţa Braşovului, a fost însuşi Inaltul nostru Părinte sufletesc, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. Nu exista prilej de întâlnire — individuală sau comună — cu slujitorii altarului din Braşov şi Ţara Bârsei, în care să nu-i facă atenţi de marea răspundere care apasă pe umerii lor, şi să nu-i îndemne a-şi spori râvna pentru recucerirea poziţiilor pierdute. Problema religioasă dela Braşov, în cadrele tineretului dela liceul bisericii „A. Şaguna", ca şi din cadrele poporului dela puţinele parohii, era dintre cele mai permanente ale I. P. Sf. Sale.

Datorită acestor stăruitoare îndemnuri revirimentul n'a încetat să se arate. Duhul creştin a pornit să cucerească tot mai multe inimi. Unele parohii s'au înoit cu preoţi tineri, altele sunt în curs de întregire. Prin purtarea de grije a Inalt Prea Sfinţiei Sale s'au înfiinţat parohii noui în cartierele mărginaşe ale oraşului şi la fabrici. Pe de altă parte fiecare fabrică e obligată print'o dispoziţie mai nouă să aibă duhovnic. E o măsură cum nu se poate mai salutară. Ideile ostile neamului şi credinţei nu pot fi desrădăcinate din mintea şi inima muncitorului prin măsuri de represalii, fără să torni nimic în sufletul lor. Acestea nu pot fi desrădăcinate decât prin apropierea lor de credinţa strămoşească, de învăţătura şi poruncile ei.

Semnele bunului început se indesesc. Biserica „Sf. Nicolae", nestora locaşurilor de închinare din Braşov şi jur, ctitoria atâtor domnitori din Principate, este astăzi într'o reparaţie generală, menită să-i schimbe faţa şi să-i redea strălucirea de altădată. Consiliul parohial şi slujitorii de aci depun toate sforţările spre a duce la bun sfârşit lucrarea. Lucrările sunt destul de avansate, iar pictorul Costin Petrescu, care a început lucrările de pictură, nu ne îndoim că va depune toată priceperea şi talentul cu care l-a înzestrat Dumnezeu, ca să ne dea o adevărată capodoperă.

In altă parte a oraşului o altă biserică aşteaptă ca Primăria să-i definitiveze locul pentru a aşeza piatra fundamentală.

E vrednic să amintim că se arată semnele de reînviere a spiritului de jertfă şi dărnicie pentru biserică şi şcoală a negustorilor de altă dată ai Braşovului. O profundă impresie a făcut în rândurile credincioşilor din Braşov, gestul mărinimos alor doi reprezentanţi ai acestei clase cari nu de mult, au făcut Bisericii „Sf. Adormire" din Cetate două donaţii însemnate, drept fond iniţial pentru construirea unei catedrale impunătoare la Braşov.

Prima, este donaţia dlui *Gheorghe Ştefan*, epitropul Bisericii din Cetate şi „binefăcătorul" Episcopiei Vadului, Feleacului şi Clujului" pe care a dăruit-o cu o vilă frumoasă la Sovata. Dsa a adus la cunoştinţa Consiliului parohial din Cetate în ziua de 29 August a. c., întrunit în şedinţă extraordinară, că s'a hotărît să dăruiască sf. biseri i, încă de pe acum imobilul dsale din centrul oraşului, în care este hotelul Ştefan cel Mare, cu scopul ca atunci când Domnul va voi ca în oraşul Braşov să se ridice o catedrală, precum toate oraşele din Transilvania au, acest imobil să treacă în proprietatea ei. E de prisos orice comentar la un asemenea gest. El grăieşte prin sine despre sufletul donatorului. Într'o vreme de cumplită nelinişte, când oamenii privesc cu înfrigurare spre ziua de mâne şi cei ce pot, în paguba celor lipsiţi, îşi umplu prin speculă hambarele, se găseşte un om care să înfrunte acest spirit egoist al vremii, să privească mai departe în viitor, spre veşnicie, către care se apropie prin astfel de mărinimoase fapte de binefacere.

A doua donaţie, pe care vrerea lui Dumnezeu a rânduit-o în aceeaşi zi bisericii din Cetatea Braşovului, este a dlui *Ştefan Rizescu*. Acest tânăr şi inimos comerciant a pornit la lucru nu de mult şi a cerut ajutorul lui Dumnezeu în lucrarea lui, făgăduind că dacă Dumnezeu va binecuvânta întreprinderea lui, cea dintâi faptă va fi să dăruiască sfintei biserici ceva, după pilda voevozilor şi boerilor din trecutul nostru. Dumnezeu i-a ajutat, iar dsa nu şi-a uitat recunoştinţa şi făgăduiala, donând în ziua de 29 August a. c., *suma de un milion*, Bisericii din Braşov-Cetate, pentru zidirea unei catedrale.

Cei doi donatori se înscriu astfel prin fapta lor între primii ctitori fondatori ai aşteptatului locaş.

Semnificaţia acestor două donaţii este pentru Braşov cu mult mai mare. Ele, împreună cu toate cele amintite de noi aici, formează începutul unei noui epoci în istoria bisericii braşovene, şi semnul de reînviere a spiritului de dărnicie al negustorilor de altădată ai Braşovului.

Părintele **VASILE**

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Contribuţiunea Arhiepiscopiei noastre

la colecta de „Ziua Ostaşului"

In zilele de 29 şi 30 August a. c., precum se ştie, echipe de colectare, anume orânduite de către Consiliul de Patronaj al operelor sociale de sub preşedinţia activă a Doamnei Maria Mareşal Antonescu, au umblat din casă în casă pentru a strânge îmbrăcăminte călduroasă de iarnă, pe seama bravilor noştri ostaşi cari luptă în blestematele stepe ale Rusiei împotriva bolşevismului ateu şi anarhic.

Cetăţenii de toate categoriile şi-au dat cu dragoste obolul, fiecare după cum îl ierta puterile.

In dimineaţa zilei de 29 August a. c., echipa de colectare de pe strada Mitropoliei, alcătuită din Păr. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu, Doamna Maria Rector Dr. D. Stăniloae, o elevă de liceu comercial şi patru ostaşi din garnizoană, s'a prezentat la Cancelaria Arhiepiscopiei noastre, unde a fost primită de Păr. Prot. Ieronim Grovu, consilier mitropolitan. P. C. Sa a procedat la predarea darului oferit de Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae, *din partea instituţiilor noastre arhidiecezane, constând din:*

115 perechi ciorapi
16 perechi pătrăţele
6 fulare
1 căciulă
21 perechi mânecări
38 perechi mănuşi
22 svetere şi
1 pereche obiele,

toate lucrate din lână, noui-nouţe.

După mărturisirile organelor de colectare, obolul Arhiepiscopiei noastre a constituit cel mai copios dar al sectorului respectiv.

Reprezentanţii Consiliului de Patronaj au rugat pe Păr. Consilier Ieronim Grovu să binevoiască a transmite Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae *mulţumirile respectuoase ale ostaşilor de pe front şi toată recunoştinţa autorităţilor de resort.*

Conferinţă de protopopi

In 27 August 1942, s'a ţinut la Alba-Iulia o conferinţă a protopopilor, convocaţi de P. C. vicar prot. *Al. Baba*, care are în purtarea sa de grijă viaţa administrativă a părţii din eparhie aflătoare în ţară.

La întrunire s'au prezentat *toţi* protopopii, spre a desbate problemele vitale ale parohiilor.

Centrul preocupărilor l-a format de astădată chestiunea **catehizării**. Din acest punct de vedere, preoţimea va fi sfătuită ca, la instrucţia şcolară, să întrebuinţeze *tablouri intuitive şi cărţi* de rugăciuni, folosite cu râvnă şi iscusinţă, şi îngrijind de participarea copiilor, în mod activ, la slujbele religioase, prin cântare şi rugăciune; catihetul va întocmi apoi serbări şcolare cu caracter religios. Organele de control, dela centrul vicarial, vor cerceta felul cum se face catehizaţia, apreţiind silinţele celor devotaţi acestei lucrări, şi îndreptând pe cei mai puţin silitori în această îndatorire.

Conferinţa a mai discutat despre subiectul viitoarei întruniri de toamnă şi s'a decis ca şi aceea să fie de caracter catihetic; ear preoţii, odată cu desbaterea subiectului, vor avea să ţină şi o *lecţie practică* model.

La urmă cei adunaţi s'au ocupat de problema şcoalei de cântăreţi, şi de unele chestiuni de administraţie bisericească.

Astfel, deşi despărţiţi trupeşte de Ierarhul canonic, cei chemaţi la supravegherea turmei cuvântătoare caută toate căile pentru a răspunde cât mai din plin chemării ce au să îndeplinească spre binele obştesc.

Conferinţe preoţeşti. — Cercul preoţesc *Rapolt*, protop. Geoagiului, s'a întrunit în conferinţă la 30 August a. c, sub presidiul parohului local Vasile Florea.

De faţă: toţi preoţii cercului, administraţia locală, primpretorul plasei şi prefectul judeţului.

Lăţită fiind vestea despre sfinţirea bisericii renovate, s'a adunat o mare mulţime de credincioşi la această sărbare.

Terminată sf. slujbă a utreniei, se face sfinţirea apei şi rugăciunea ce se cuvine la redeschiderea bisericilor reparate.

La sf. Liturghie, săvârşită de 5 preoţi, răspunsurile au fost date de Corul mixt din loc, condus, şi format încă din 1932, de dl *Remus Florea*, fiul preotului.

La priceasnă a cântat dna Silvia Soltischi, fiica păr. local. A predicat păr. *I. Tiruţa*-Uroiu, mânecând dela cuvintele: Iată am gătit prânzul meu, toate sânt gata (Mat. 22).

S'a slujit apoi parastas pentru eroii căzuţi pe câmpul de luptă.

A urmat apoi predica păr. *C. Furdui*-Răpoltel, despre: Rolul bisericuţelor săteşti în trecutul neamului.

Părintele V. Florea mulţumeşte oaspeţilor, sosiţi cu această ocazie, dlui prefect, primpretor, medic, reprezentanţilor primăriei, jandarmeriei şi tuturor creştinilor adunaţi aci la acest act solemn.

Dl prefect judeţan în cuvântarea sa laudă stăruinţa de fier a parohului local şi a fiului său Remus, pe care îi prezintă ca exemple de muncă şi vrednicie.

Apoi preoţimea, autorităţile şi întreaga asistenţă se încolonează şi trec cu toţii în curtea primăriei comunale, unde se sfinţeşte *baia populară*, construită cu sprijinul dlui prefect prin stăruinţa primăriei comunale şi a obştei săteşti.

Aci a vorbit dl medic local de circumscripţie, arătând că baia va fi de folos, dacă sătenii se vor folosi cât mai des de ea. **Coresp.**

Aviz

Se aduce la cunoştinţă studenţilor dela Academia teologică „Andreiană" că taxa anuală de internat pe anul academic 1942/43, este de 28.000 lei.

La înscriere vor aduce cu ei prima rată de 10.000 lei, urmând ca a doua rată de 10.000 lei şi a treia de 8.000 lei să le aducă după vacanţa de Crăciun şi de Paşti.

Studenţii din an. I vor plăti pentru confecţionarea reverenzii 5.200 lei.

Taxă de înscriere pentru studenţii vechi este de 1090 lei, iar pentru cei ce vin primadată în Academia teologică de 1025 lei.

Se atrage atenţiunea studenţilor că este absolut obligatorie aducerea cantităţii de grâu ce li s'a anunţat, fie toată la început, fie în două rate.

Rectoratul Academiei

Din alte eparhii

Revista oficială, „Cuvântul Adevărului", editat de Secția culturală a Consiliului eparhial din Ismail, sub patronajul Prea Sfințitului episcop *Policarp*, înregistrează, în Nrul său din 1 Septemvrie a. c., *rezultările* frumoase de un an în refacerea Eparhiei, care a îndurat cumplite lovituri pe urma cutremurului și a războiului.

In decursul anului s'a restaurat *tipografia* distrusă, și s'a completat cu cele trebuincioase ca singura tipografie în sudul Basarabiei. A tipărit și răspândit revistele oficiale: Cuvântul, Buletinul, și Cuvântul Adevărului, foae pentru popor; o carte de rugăciuni pentru tineret, și alte tipărituri. Fabrica de *lumînări* s'a pus în stare de funcționare; s'au redeschis atelierele de icoane și de odăjdii bisericești; pentru înzestrarea bisericilor s'au procurat și distribuit numeroase obiecte necesare cultului. Eparhia s'a înzestrat cu câteva corpuri de case, pentru reședință, cămin preoțesc, ateliere etc. Diferitele localuri, distruse sau deteriorate, sânt în refacere și restaurare. La fel este în curs de înoire și viața sufletească a poporului. Munca preoților în biserici, în școală și în toate inițiativele culturale din parohii, s'a desfășurat după programa și mijloacele date de organele de sub conducerea înțeleaptă a P. S. Sale Episcopului Policarp.

INFORMAȚIUNI

In ședința plenară *a Cons. Arhiep. din 11 Sept. a. c., a fost introdus și a depus jurământul de Consilier arhiepiscopesc P. C. Părinte* Gheorghe Secaș.

P. C. Sa este binecunoscut în Arhiepiscopia noastră și departe peste granițele ei ca râvnitor misionar al cuvântului evanghelic, prin predică vie și prin scrisul din coloanele foilor »Oastea Domnului« și »Lumina Satelor«.

Așteptăm ca lucrarea P. C. Sale din importantul post de consilier să fie una tot atât de vie și de animatoare, ba chiar mai efectivă, decât cea de până acum.

Parastas. Implinindu-se doi ani dela moartea de martir a regretatului protopop stavrofor, *Aurel Munteanu*, încetat din viață în ziua de 10 Septemvrie 1940, s'a slujit Dumineca trecută, în biserica centrală din Alba Iulia, un cucernic parastas în amintirea acestui fost protopop, luptător pentru biserică și neam. Jertfa lui rămâne pildă și îndemn spre țânta la care ne străduim cu toții.

Abonament de sprijin. Dl prof. universitar *Ion Lupaș*, prorector, a contribuit suma de *una mie* lei, drept abonament de sprijin, pentru valoroasa revistă *Viața Ilustrată*.

Moartea unei preotese-învățătoare. După lungă suferință, a trecut la cele veșnice, în ziua de 8 Septemvrie c., preoteasa-învățătoare *Ana Popovici*, născ. *Codrin*, soția parohului nostru Moise Popovici, din Bogatu-român, protopopiatul Miercurea. Decedata, un model de soție, mamă și evlavioasă creștină, a desfășurat o pilduitoare activitate școlară timp de 9 ani la școalele primare din Săsăuși și Bogatu-român. S'a stâns la vârstă abea de 36 ani. Înmormântarea i s'a făcut în 3 l. c. Prohodul s'a celebrat în biserica ortodoxă, slujind păr. protopop din Miercurea Sibiului, Dumitru Ciuchendea, încunjurat de un sobor de preoți. Au rostit impresionante cuvântări, la acest jalnic prilej, păr. protopop, pr. Ioachim Evi-Armeni și învățătorul director Sever Hurdea, ca reprezentant al Inspectoratului școlar din județ. Veșnică să fie pomenirea ei!

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 13 Septemvrie 1942 servesc: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeț, cons. mitr. Prot. Ieronim Grovu, cons. mitr. și Prot. Mih. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu și Dr. Nicolae Balca. *Predică: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeț.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: *cons. Gheorghe Secaș.*

Luni în 14 Septemvrie 1942 la Înălțarea Sfintei Cruci, servesc: cons. stavr. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Dr. Spiridon Cândea, Prot. Mih. Neagu și prof. Zosim Oancea; diaconii: Ioan Circov și Simion Macarie. *Predică: cons. Dr. Spiridon Cândea.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*

Nr. 9770—942 [77] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Bârghiș**, din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariție a lui în Telegraful Român.

Parohia este de clasa a treia, și beneficiile postului de paroh sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială cu dependințe.
3. Sesiune de 11 jug. 125 stj. arător și fânaț.
4. Stola obișnuită în protopopiat.
5. 1 ferdelă de cucuruz dela fiecare cap de familie.

Cererile de concurs vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc, în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

In cerere se vor arăta studiile făcute și serviciul îndeplinit, în mod amănunțit.

Sibiu, la 3 Septemvrie 1942.

Consiliul arhiepiscopesc

Culegători tipografi

angajează

Tipografia arhidiecezană

Să fie liber de armată, sau mai bătrân

Nr. 9598—1942.

AVIZ

Se reamintește tuturor membrilor On. Cler că participarea la ședințele consiliilor de colaborare și ale Sfaturilor comunale a Cucernicilor preoți este obligatorie și absențele nemotivate dela astfel de ședințe se pedepsesc sever.

Sibiu, la 31 August 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 551—1942 (72) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Mada**, protop. Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salarul dela Stat.
2. 8 jug. cad. sesiune: arător, fânaț și păsune.
3. Folosirea cimiterului de 1 jug. 880 st. p.
4. Câte un litru (15 kgr.) porumb dela cca 200 familii.
5. Stolele obișnuite în parohie.
6. Casă parohială nu este. Până la construirea ei, credincioșii se îngrijesc de locuință corespunzătoare pe seama preotului.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare și cu încuviințarea I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, iar candidații se vor prezenta în parohie, cu înștiințarea protopopului, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Geoagiu, la 20 August 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 9386—1942.

Concurs

La școala normală de băieți „A. Șaguna" din Sibiu sunt vacante următoarele posturi:

1. Ajutor de secretar [se cere pregătire de școală secundară].
2. Pedagog [se cere pregătire de școală secundară].
3. Infirmier-pedagog [se cere pregătire inferioară].
4. Grădinar [se cere om cu experiență de grădinărit].

Candidații să fie de confesiune ortodoxă. Cererile, însoțite de actele legale, vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc prin Direcțiunea școlii normale de băieți „A. Șaguna" din Sibiu.

Sibiu, din ședința secției culturale, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 1 Septemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 735—1941 Prot. (65) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Șura mare**, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat,
2. Casă parohială foarte bună, cu 4 camere mari și bucătărie de vară.
3. Sesiune parohială de 13 jugăre 873 stânjini pământ arabil și fânaț.
4. Stola stabilită de cons. parohial după timpurile de azi.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în termenul indicat. Totodată se va anexa și permisiunea de candidare primită dela Preaveneratul Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană și a predica, eventual a servi la altar și a face cunoștință cu credincioșii.

Sibiu, 11 August 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 481—1942 (69) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Săcămaș** cu filiile **Ohaba** și **Stănceștii**, din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea sesiunei parohiale de 8 jug. 1200 st. pătrați, din care $^1/_2$ fânaț, iar $^1/_2$ arător.
3. 20 m. c. lemne de foc din pădurea Bisericii (tăiatul și transportul îl privește pe paroh).
4. Până la transformarea fostei școli confesionale în casă parohială, parohia se va îngriji de locuință preotului.
5. Câte 20 l. grâu dela fiecare familie din filii.
6. Folosirea cimitirelor din materă și filii.
7. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de toate documentele necesare și de încuviințarea de candidare a Inalt Prea Sfințitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei în termin.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dobra, la 30 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dobrei în înțelegere cu Consiliul parohial din Săcămaș.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Șofeur mecanic

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, angajează un șofeur mecanic priceput și cu practică îndelungată la conducerea și îngrijirea automobilului.

Să fie liber de armată, sau mai bătrân.

Informațiuni la Secretariatul Consiliului, strada Mitropoliei 32

Nr. 212—1942 (70) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bobohalma**, protopopiatul Târnava, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător și fânaț.
3. Grădina bisericii în mărime de 1 jugăr.
4. Cimitirul bisericii în mărime de $^1/_2$ jugăr.
5. Locuință deplin corespunzătoare, închiriată și plătită de Consiliul parohial.
6. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei în termenul indicat. Totodată se va anexa și permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană și a predica, eventual a servi la sf. altar și a face cunoștință cu poporul.

Târnăveni, la 28 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înțelegere cu consiliul parohial ortodox român din Bobohalma.

Gheorghe Oprean
protopop

Pictură pentru biserici

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări de branșa picturii în stil bizantin și repar picturi vechi cu prețuri potrivite și în condiții artistice ireproșabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri și icoane bisericești artistice, cruci, prapori.

Am pictat și reparat biserici și posed certificate de apreciere din partea Onoratei comisii a monumentelor istorice. Autorizație.

Primesc lucrări în orce timp și la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuință de pictură și de reparații interioare de biserici.

Profesor ILIE CHIDU
pictor bisericesc

Sibiu, strada Regele Mihai I, Nr. 18

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 20 Septemvrie 1942 — Nr. 38

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Sfințirea bisericilor din Crișeni și Batiz

Duminecă în 13 Sept. 1942, I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru *Nicolae* a săvârșit actul sfințirii bisericii din Crișeni, din protop. Hațegului.

Comuna a fost frumos pavoazată cu drapele naționale.

Pe drumul spre biserică tineretul și premilitarii în haine de sărbătoare au aclamat pe I. P. S. Sa care a sosit în parohie la ora 8^{30} dimineața. La poarta de triumf a fost primit de prefectul jud. dl Colonel Const. Dumitrescu, de funcționarii și lucrătorii uzinelor Călan, în frunte cu președintele acestei societăți dl Orghidan.

După cuvintele de bun sosit ale primarului, I. P. S. Sa împărtășind binecuvântările sale arhierești a trecut în curtea bisericii, unde a fost primit de preoțimea din tractul Hațegului, în frunte cu Prea Sfinția Sa episcopul *Veniamin al Caransebeșului*, care a ținut să participe la sfințirea acestei biserici.

Se începe apoi slujba sfințirii. I. P. S. Sa urmat de credincioși înconjoară biserica, o unge în formă de cruce cu sf. Mir, apoi intră în biserică continuând cu sfințirea bisericii și cu sfânta liturghie.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul bisericii din Lupeni, instruit de preotul Șandru.

La sfârșitul sfintei liturghii I. P. S. Sa a ținut o înălțătoare cuvântare cu referire la felul cum trebue să interpretăm în sens creștinesc evenimentele de astăzi și cum poporul român să-și apere întregi nădejdile sale de viitor.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos prin patimi și moarte și-a arătat dragostea lui față de noi și n'a cerut altceva dela noi, decât să rămânem și noi întru dragostea lui. Ne-a rânduit și nouă mai ales în zilele grele de azi suferințe și dureri mari, dar având dragoste și încredere în Mântuitorul nostru, vom birui toate greutățile și vom ajunge la mântuirea sufletească și isbăvirea națională. Poporul românesc a trăit prin sufletul său, pe care și l-a păstrat curat și l-a închinat numai lui Dumnezeu, deoarece este sigur că prin puterea lui sufletească va birui.

Inalt Prea Sfinția Sa a mulțămit apoi dlui *Orghidan*, președintele societății Călan, care a acordat cel mai mare sprijin material și moral pentru zidirea acestei biserici.

Aceleași mulțămiri le-a exprimat funcționarilor și muncitorilor societății Călan, consiliului parohial și celui comunal, cari s'au ostenit cu râvnă multă la ridicarea acestei frumoase biserici.

După terminarea sfintei liturghii, I. P. S. Sa a stropit credincioșii cu apă sfințită, iar Prea Sfințitul Veniamin al Caransebeșului a sfințit piatra de temelie a casei parohiale, care se va clădi tot cu ajutorul societății Călan.

A urmat apoi o recepție, la care a vorbit Păr. prot. Ciocan pentru preoțimea din tractul Hațegului, preotul Nicoară al bis. gr.-cat., preotul romano-catolic, dl Orghidan și dl I. Jula, președ. Consiliului parohial.

A răspuns I. P. S. Sa mulțămindu-le și împărtășindu-le arhierești îndemnuri pentru o muncă armonioasă și desinteresată pentru binele neamului și al țării noastre.

La masa servită de societatea Călan s'a închinat în sănătatea M. S. Regelui Mihai, a dlui Mareșal Antonescu Conducătorul statului, a dlui vicepreședinte Mihai Antonescu, în sănătatea I. P. S. Sale Mitrop. Nicolae, a preasfințitului episcop Veniamin, a dlui Președinte Orghidan și dlui prefect Dumitrescu.

Spre seară I. P. S. Sa, însoțit de dl președ. Orghidan, dl Const. Bursanu și dl Col. Dumitrescu, prefectul județului, a vizitat bisericile vechi din veacul al XIV-lea din Strei și Strei-Sângeorz.

Aci I. P. S. Sa a luat măsuri pentru a se începe de urgență construcția unei noui biserici.

In ziua Sfintei Cruci s'a săvârșit sfințirea bisericii din Batiz. Inalt Pr. Sf. Sa a sosit însoțit de dl Constantin Bursan, care a suportat toate cheltuelile cu clădirea acestei frumoase biserici, credincioșii contribuind cu munca lor la ridicarea ei.

Această biserică deși mai mică decât cea din Crișeni, este foarte plăcută atât în interior, cât și ca exterior, totul este armonios și toate sunt bine făcute.

La sfințirea sfântului prestol dl Constantin Bursan îmbrăcat în haina albă de ctitor ia parte activă la cimentarea hrisovului și spălarea sfintei mese. La liturgie cântă frumos corul parohiei din Sântandrei condus de pr. Popovici.

Inalt Prea Sf. Sa a vorbit poporului în pilde frumoase și sugestive, îndemnându-l să-și păstreze credința neclintită în Dumnezeu și în viitorul neamului nostru.

S'a adresat apoi către dl Constantin Bursan, mulțămindu-i pentru toată munca și jertfa adusă pentru înălțarea acestui sfânt lăcaș de închinare. L-a asigurat pe dl Bursan, că jertfa adusă va da roadele cele mai bogate, prin faptul că poporul drept credincios din Batiz, prin rugăciunile ce se vor face în acest locaș își va regenera puterile sufletești și trupești și se va preface într'un isvor nesecat de fapte bune pentru biserica și neamul lui. I P. S. Sa a proclamat apoi pe dl C. Bursan de ctitor al acestei sfinte biserici, dând ordin parohului să-l pomenească, pe el și pe soția dânsului, ca ctitor pentru totdeauna la toate slujbele sfinte.

A mulțămit apoi poporului drept credincios din Batiz pentru osteneala și interesul cu care a sprijinit ridicarea sfintei biserici.

Cuvântarea I. P. S. Sale s'a terminat cu rugăciuni pentru sănătatea M. S. Regelui, a Conducătorului statului și guvernului țării.

A urmat cuvântul ctitorului C. Bursan, care în cuvinte calde mulțămește I. P. S. Sale pentru că a binevoit a sfinți biserica.

Il asigură pe I. P. S. Sa că n'a făcut-o pentru mărirea sa personală, ci pătruns de convingerea că neamul românesc, mai ales pe aceste plaiuri, a trăit, a suferit și a rezistat numai datorită credinții lui strămoșești și de aceea a clădit acest locaș ca să ne fie scut puternic și de aci încolo. Roagă pe Dumnezeu să-i primească jertfa și să o prefacă în isvor de întărire a credinții.

Mulțămește și dânsul poporului pentru sprijinul acordat.

Urmează cuvântul de mulțămire către toți al preotului local I. Truca, care a fost distins cu această ocazie de către I. P. S. S. de-a purta brâu roșu.

Inalt P. S. Sa a purces apoi cu întreg poporul și cu dl prefect al județului la baia populară, unde s'a făcut sfințirea apei și stropirea cu apă sfințită a acestei băi. I. P. Sf. Sa s'a întors la Hunedoara pentru a vedea monumentala biserică nouă ridicată prin osârdia dlui C. Bursan. Această biserică este un adevărat monument din toate punctele de vedere și e pe cale de a fi terminată. Până acum a costat mai bine de 36 milioane Lei.

Fapte și experiențe din războiul sfânt

II

„Boje moi, Boje moi"

Propaganda care s'a făcut în legătură cu acțiunea antireligioasă a bolșevicilor, ar fi făcut pe cineva să creadă, că în cuprinsul împărăției lor fără de sfârșit, a dispărut orce urmă de religiositate. Lucrul nu stă tocmai așa. Când s'a reluat în vara trecută Basarabia, mulți din ofițerii și ostașii părtași la campanie au rămas uimiți, văzând că, cu rari excepții, toate bisericile de acolo au rămas neatinse, mai mult, au rămas la locul lor și troițe multe și frumoase dela răspântia drumurilor basarabene.

Pătrunzând mai adânc în Rusia astăzi, după un sfert de veac de stăpânire diabolică, urmele religiosității le afli pretutindeni. Pe *Bug*, pe *Nipru*, pe *Donet*, pe *Oskol*, deci în plin centru al stăpânirii bolșevice am aflat semnele credinței creștine pravoslavnice. Icoane am găsit în toate casele, nu una, ci mai multe și de o isbitoare frumusețe. Despre icoane voi stărui în numărul viitor. Am aflat însă și biserici, ce înălțau cupole falnice spre ceriuri, cu crucile de pe ele strălucind de bogăția aurului. E drept însă că aceste biserici erau pustii, în paragină, sau li s'a dat altă destinație. Faptul însă că mai dăinuia locașul, cu crucea pe el, însemna totuși o mărturie a credinței.

Am aflat însă și suflete pline de cucernicie, bărbați și femei. Toate aceste semne ale credinței nu însemnează că bolșevicii ar fi fost toleranți, nu, semnificația acestui lucru este aceea că, cu toată stăpânirea lor păgână, cu toate cruzimile și persecuțiile pe cari le-au intreprins în decurs de un sfert de veac, ei n'au putut înăbuși credința în suflete și nici n'au fost în stare să șteargă urmele credinței din republica lor.

Credința în Dumnezeu este o forță vie, o putere plină de taină, pe care 25 de ani de stăpânire bolșevică n'au putut-o isgoni din Rusia. Credința în Hristos este peatra din capul unghiului, pe care Lenin, Stalin și tovarășii lor n'au luat o în seamă, s'au poticnit însă de ea și căderea lor este mare.

La 5 Iunie a. c., am însemnat cele de mai jos în carnetul meu:

Digul de încercuire germano-român, strângându-se mereu, armatele rușești au trebuit să se retragă necontenit. Rezultatul a fost bătălia de nimicire din valea Bereca, Sud-Harkov. La câteva zile după bătălie am parcurs în lung și 'n lat acel cazan al morții. Pe întindere de mai mulți km. verdele ierbii îmbelșugate este pătat de urmele crude ale morții. Te aflai în fața unui cimitir uriaș al bolșevicilor. Oameni și cai zac unii alături de ceilalți și peste olaltă, seceraţi de moarte. Ici o ceată de 7—8, par a fi ofițeri sau comisari, au murit alăturea îmbrățișându-se în moarte. Colo o trăsură pe care o veghează doi cai și doi ostași încremeniți pe capră; alături o căruță cu 3 cioloveci morți în ea și doi pe jos. Apoi șiruri întregi de morți cu trupuri schinjuite, cari nu mai samănă a oameni. Mai departe dai peste sute de mașini zdrobite, tancuri cu înfățișare de monștri, imobilizate sau împotmolite, tractoare uriașe folosite la transportarea tunurilor gele Intr'un asemenea tractor incendiat, au rămas la volan două trupuri carbonizate; ambele păstrează, cu toată desfigurarea lor, pecetea de spaimă prin care-au trecut în clipa

de iad a morţii lor. Alături o mlaştină, pe care 'n pripă au voit s'o treacă zeci de camioane şi căruţe. S'au înpotmolit toate, iar ostaşii din ele şi de pe lângă ele, au rămas morţi pe loc. Ceva mai sus un alt grup surprins de moarte în timp ce ospăta. Erau vreo nouă comisari, iar în mijlocul lor o femeie ofiţer, animatoare în luptele grele.

Martori oculari, în chiar ceasurile luptei acesteia, mi-au povestit că prăpădul cel mare l-au făcut avioanele germane şi artileria română. Sovieticii au fost buimăciţi şi îngroziţi în aşa măsură încât alergau înnebuniţi în toate părţile căutând scăpare. *Iar unii, ostaşi şi comisari sovietici, aruncând armele îngenunchiau şi ridicând mânile spre cer strigau:* »***Boje moi, Boje moi***«, *adecă Dumnezeul meu, Dumnezeul meu.*

In clipa de zguduire a morţii încremenirea inimii a făcut loc jarului credinţei.

Acelaş martor ocular mi-a spus că văzând acest prăpăd, artileria română şi-a încetat tirul.

Boje moi, Boje moi, -- da, credinţa rămâne biruitoare; ea lucrează cum noi nu ştim, şi din bolşevici păgânizaţi ea ridica mărturisitori de Dumnezeu. **Preot GHEORGHE SECAŞ**

Cuvântul P. C. Prot. Ieronim Ciocan

adresat I. P. S. Mitropolit Nicolae la recepţia dela Călan

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Ţinând seamă de greutatea timpurilor pe cari le trăim, folosesc acest prilej de-a prezenta şi reînoi recunoştinţa preoţimii din protopopiatul Haţegului, pentru dragostea caldă de părinte cu care neîncetat ne îndemnaţi la o râvnă pastorală pentru întărirea credinţei şi prin ea, la păstrarea vieţii noastre naţionale.

Toate circularele şi toate pastoralele de sărbătorile împărăteşti sunt pline de iubire şi nesecate în sfaturi duhovniceşti pentru ajungerea scopului, dar şi mai grăitoare sunt pildele, pe cari nile-aţi administrat în ultimii doi ani. Nu pot trece cu vederea şi nu pot să nu evoc toamna, plină de durere, a anului 1940 când grija părintească a I. P. S. Voastre, aţi cutreerat personal părţile cedate din Ardeal şi aţi stăruit şi aţi îndemnat preoţimea să rămână la postul de conducere şi de răspundere a păstoriţilor lor. Cu o nesecată dragoste aţi semănat nădejdea în viitorul neamului şi aţi susţinut drepturile lui.

Pline de mângâere şi calde de speranţe au fost cele cuprinse în pastorala dată după evacuarea Ardealului cedat şi a suferinţelor îndurate cu înfricoşatele cutremure de pământ.

Abia a trecut un an de redresare a neamului şi v'am văzut în fruntea Episcopatului ardelean, înfruntând greutăţile drumurilor desfundate din provinciile desrobite cu s â n g e l e soldatului român, ale Bucovinei şi ale Basarabiei, trecând departe în Transnistria, unde aţi semănat cu căldură şi cu convingere cuvântul evangheliei Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos aşa cum numai I. P. S. Voastră o poate şi o ştie predica, trezind conştiinţele amorţite de influenţa distrugătoare ale bolşevismului blestemat.

Am ascultat cu satisfacţie cuvântul rostit cu greutate şi cu demnitate la manifestaţiunea naţională dela Universitatea din Bucureşti în primăvara anului curent şi am urmărit vizitaţiunea recentă şi mult grăitoare a Vicariatului de Alba-Iulia dela graniţele de Vest.

Preste tot şi în tot locul V'am însoţit cu rugăciunile noastre, şi sufletele noastre au tresăltat de bucurie la rezultatele obţinute.

Recunoaştem momentul istoric şi atât de hotărâtor prin care trece neamul nostru românesc. Vedem şi constatăm zi de zi povara care apasă cu greutate pe umerii credincioşilor noştri, pentru aceea facem mărturisirea de supunere şi de dragoste către I. P. S. Voastră răspunzând afirmativ, că preoţimea va fi la înălţimea cerută de ceasul vremii şi conştientă la datorie! Fiecare din noi cu modestele puteri de cari dispunem, muncim, alinăm durerile, mângâiem şi mai presus de toate întărim nădejdea în destinele istorice ale neamului şi speranţa în preamărirea şi fericirea lui, pe care o asigură vieţile stinse şi sângele pe care îl varsă din belşug ostaşul român.

Suntem mândri, pentru că în aceste timpuri de grea încercare Vă avem în fruntea bisericii noastre. Vedem şi ştim că o conduceţi cu siguranţă şi cu multă demnitate. Constatăm, că ţineţi steagul ortodoxiei sus, la culmi înalte cum l-a ridicat şi nemuritorul Andrei Baron de Şaguna, astfel, că sufletul nostru nu are altă dorinţă mai fierbinte, decât rugăciunea către cel Atotputernic Ceresc Părinte să Vă dăruiască sănătate la biruinţă! Zicându-Vă la mulţi şi fericiţi ani, Stăpâne!

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru **Nicolae** la Slănicul -- Moldovei

In ziua de 18 August 1942, a sosit — venind cu maşina — Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, împreună cu marele ctitor, boerul moldovean, *Gheorghe Sion*.

Intru întâmpinarea vrednicului urmaş al lui Şaguna, au eşit toate autorităţile administrative ale oraşului şi preoţii N. Chiriac, protopop al Adjudului, şi Const. Haşcău, administratorul Fundaţiei „Gh. Sion" din Slănic.

Găsduirea s'a făcut în frumosul Hotel „Racoviţa". Timp de două zile, Inalt Prea Sfinţia Sa a vizitat imobilele sfintei Episcopii ort. rom. a Clujului, donate de dl Sion, instalaţiile băilor şi inhalatorul, stând de vorbă cu bolnavii staţiunii, împărţind cărţi de rugăciune şi cruciuliţe, mângâind — ca un bun părinte — copiii şi mamele ce se îmbulzeau să-i sărute sfânta dreaptă.

Cu această ocaziune a vizitat şi căminul de studenţi al Facultăţii de drept din Iaşi, care se află în cea mai frumoasă vilă a dlui Sion, dăruită acestei facultăţi, fiind întâmpinat de studenţi în frunte cu conducătorii Coloniei: Constantinescu şi Bratu, doctori în drept. La plecare studenţii au cântat diferite cântece ardeleneşti şi „Pre Stăpânul".

Diacon **Ghelasie Hariton**

Cercul preoţesc *Topârcea*, din protopopiatul Sălişte, şi-a început activitatea în 6 Sept. 1942, în ziua istorică a neamului, când înainte cu doi ani s'a urcat pe tron cel mai tânăr şi cel mai iubit Rege, M. S. *Mihai I.*

Credincioşii din Topârcea urcă dealul bisericii în pâlcuri. Soarele trimite raze fierbinţi peste plaiurile îngălbenite de uscăciune.

— „Doar s'o îndura Dumnezeu şi ne va da ploae dacă vin atâţia preoţi, că mare secete mai este"...

— „Şi noi răi mai sântem", adaugă un moşneag cu plete albe, la cele spuse de femeia cu busuioc în mână.

Clopotele cheamă la închinare pe credincioşi, cu unde până dincolo de hotar. Părintele din Alămor, Ioan Chiorean, e cel dintâi la datorie. Se opreşte o clipă în faţa unei cripte cu multe flori: o tainică rugăciune, câteva cuvinte şi un zâmbet celor nevinovaţi cari şedeau alături pe o bancă lângă o fetiţă ca de şase ani ce ţinea deschisă o umbreluţă roşie.

Pe crucea de lemn e o candelă în care arde untdelemn curat.

Curtea bisericii e adevărată grădină cu pomi încărcaţi de fructe. Toate îţi sânt prietenoase în jur şi 'n acest sfânt locaş.

Slujba s'a săvârşit într'o cucernică atmosferă, cuvântul de zidire al părintelui Chiorean e ascultat cu evlavie: cele două porunci date de Mântuitorul, sânt legi veşnice care stabilesc armonia între om şi om, şi om şi Dumnezeu. Cine le ţine, are 'n mână cheea cu care se poate intra pe poarta mântuirii.

Se adresează mamelor cu o istorioară duioasă pentru copiii lor, în cari de mici să sădească iubirea de Dumnezeu, de Neam, de Lege şi de Rege.

La sfârşit poporul iese la Crucea Eroilor unde s'a făcut parastas pentru cel din urmă erou al nostru, eroul Nicolae, căzut la Sevastopol.

După masă, Vecernia deasemenea s'a slujit în sobor cu rugăciune pentru ploae, ear la sfârşit Părintele Chiorean predică despre Rugăciune, dând exemple de urmat.

De încheere, părintele din loc mulţumeşte lui Dumnezeu de toate, cercului preoţesc şi poporului credincios.

Coresp.

Vizita I. P. Sfinţitului Mitropolit **Nicolae** la Târgul Ocna

Pitorescul oraş, dela poalele munţilor „Coşna şi Cireşoaia", în ziua de 20 August c., a avut marea cinstă de a fi vizitat de I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului.

Poporul drept credincios din această parte a locului a ţinut să-l întâmpine cu toată smerenia fiască, de buni creştini, fiind — până azi — primul Mitropolit ardelean care i-a dat acest prilej de bucurie.

Incă din zorii zilei, Catedrala „Precista" s'a îmbrăcat în haină de sărbătoare, aşteptând sosirea marelui Ierarh.

La ora 10 a. m., în sunetele clopotelor, părintele protoiereu Ioan Matei, cu preoţii şi intelectualitatea oraşului, au eşit întru întâmpinare la uşa catedralei să primească pe I. P. S. Sa, care venea dela Slănicul Moldovei, însoţit de marele ctitor Iorgu Sion şi preotul Constantin Haşcău.

După ce protoiereul Ioan Matei, prezintă Sfânta Evanghelie, Inaltul Ierarh intră în Sfântul Altar, în timp ce corul Catedralei intona „Cuvine-se cu adevărat" şi „Pre Stăpânul", apoi a luat loc în strana arhierească, iar părintele Ioan Matei a rostit un cuvânt de bun venit pe aceste locuri şi roagă smerit, pe Inalt Prea Sfinţia Sa, să binecuvinteze acest popor, pentruca Dumnezeu să se milostivească a ne trimite pacea şi victoria.

Cu părinteasca dragoste şi cu marele talent oratoric de care este înzestrednicit, I. P. S. Sa a rostit o prea frumoasă şi instructivă cuvântare dreptcredincioşilor, arătând printr'o pildă potrivită momentului, că noi oamenii sântem trecători şi că ceeace rămâne în veşnicie este sufletul nostru. Ca români creştini, sântem datori să ne pregătim neîncetat prin Biserică şi Tainele ei, a păstra nealterat acest suflet, îmbogăţindu-l cu virtuţile creştine. Casa aceasta, trupul în care se găseşte sufletul, este trecător, singur sufletul este veşnic. Pentru aceea Mântuitorul a spus: „Ce va folosi omului de ar dobândi toată lumea şi-şi va pierde sufletul său"? Prin cuvinte care vor rămânea neşterse în sufletul Tg. Ocnenilor, Inalt Prea Sfinţitul arată clerului ortodox, care a cultivat sufletul ardelean, că prin unire şi credinţă noi am rămas şi rămânem deapururi stăpâni.

Un popor din cauza vitregiilor istorice, îşi poate pierde graniţele, dar rămâne puternic atâta vreme, cât nu-şi pierde sufletul! Neamurile care n'au ştiut să-şi păstreze sufletul, au dispărut din Istorie.

I. P. S. Sa încheie, arătând că neamul românesc va eşi biruitor din toate greutăţile prezente, dacă-şi va avea nădejdea numai în Dumnezeul puterilor şi va fi unit într'un singur cuget, alături de Tron, Conducător şi păstorii lui sufleteşti.

Dela Catedrală „Precista" I. P. S. Sa însoţit de dl Iorgu Sion şi alte distinse persoane, a vizitat Biserica „Răducanu" şi mormântul marelui patriot român, Costache Negri, în faţa căruia I. P. S. Sa s'a închinat, păstrându-se, de toţi, un moment de reculegere.

Această vizită a produs mare mulţumire sufletească în obştea ortodoxă din Tg. Ocna. **Asistent**

Bucuriile războiului

Există un grai pe care îl pricep toţi oamenii, acela al rugăciunii. Inchinarea în faţa sf. altar ne-a înfrăţit inimile şi genunchii cu nişte prisonieri ruşi, cari au venit să asculte în biserica noastră dumnezeiasca slujbă a liturghiei. Deşi nu le cunoşteam graiul, totuşi noi le-am vorbit din dragoste şi aceasta ne-a dat siguranţa că ne-am înţeles.

Din multele dureri pe cari războiul le împrăştie în lume, din amărăciunea pierderii unor părinţi şi fraţi pe câmpurile de luptă, din greul unor lipsuri ce umbresc aceste zile, am avut prilejul să simţim în suflet un val de bucurie sfântă pe care o aduce războiul.

Această bucurie a fost datorită faptului că am avut în faţa sf. altar pe acei prisonieri ruşi, veniţi să se închine lui Dumnezeu şi să simtă peste sufletul lor mângâierile rugăciunilor şi ale cântărilor divine.

Ostaşii noştri nu se bat în depărtările Rusiei pentru a cuceri pământ străin, noi nu vrem decât glia românească, ei sunt ostaşii crucii, trimişii Impăratului ceresc ca să cheme la darurile creştinătăţii pe poporul rus. Peste stepa rusească a suflat crivăţul de necredinţă, bolşevismul a pustiit sufletele de credinţa creştină, şi din Siberia a făcut un cimitir pentru ceice au refuzat să aducă prinoase lui Stalin.

In urma frontului se ridică o viaţă creştină, din sânurile pământului se scot icoane şi cărţi de slujbă, din moluz şi ziduri vechi se ridică altare. Un războiu care dărâmă şi zideşte. Dărâmă o lume a ateismului, a cruzimii, o împărăţie a întunerecului roşu. Războiul acesta zideşte o temelie de credinţă pe un pământ, unde ortodoxia a fost stăpână până acum un sfert de veac. In casele noastre se găsesc icoane zugrăvite de înaintaşii acestor prisonieri ruşi şi de aceea, în faţa acestor mărturii de credinţă, ei se vor regăsi într'o întâlnire fericită. Vor lua de aici duhul dragostei creştine, al jertfei Mântuitorului, care le va lumina cărările gândului şi ale faptei.

Darul acesta, al revenirii la credinţă, este supremul bun pe care îl aduce războiul în pământul pângărit de comunism.

Sântem în aşteptarea unei bucurii depline, pe care cerul are să ne-o aducă la sfârşitul acestui război.

Rugăciunea va fi pâinea pe care biserica ortodoxă o va împărţi unui neam care s'a hrănit la colhozul iluziilor nefericite.

In ziua păcii, din catedrala dela Moscova, se va auzi g'asul clopotelor care vor chema la Hristos un neam întreg.

Pr. **Gheorghe Şerbu**
Satulung-Braşov

Chestiuni omiletice

de Preot Ioan Opriș

III

Predicarea, o sfântă pedagogie

Artă și vocație. — Cuvânt și faptă. — Viața predicatorului. — Predica este împărtășire de putere. — Secretul predicii lui Iisus. — Caracterul moral la cei vechi. — Piatra de încercare a predicii.

Predicarea este o sfântă pedagogie, un vast aparat de educare a lumii. Ea cere în egală măsură artă și vocație. Totuși elementul preponderent este vocația; iar vocația în omiletică coincide cu însuși darul misiunii preoțești. Graiul predicatorului este graiul păstorului care își iubește turma și care pentrucă o iubește o și învață. Predicatorul se confundă cu păstorul, și tot cel ce propoveduește, într'un chip mai mult sau mai puțin figurativ, păstorește. Așa ne și explicăm pentru ce ține Biserica cu atâta scumpătate la dreptul ei de a dispune după propriile-i interese de libertatea predicării.

In Evul Mediu dreptul de a-ți însuși și apoi de a desfășura în fața altora cunoștințele artei, de a propovedui cuvântul lui Dumnezeu, era un privilegiu sacrosanct al episcopatului. Și până în zilele noastre dreptul de a predica aparține de fapt tot episcopatului și numai în mod concesiv, prin delegație, acest drept a fost acordat și presbiterilor.

Totuși, nici arta nu este mai puțin necesară acestei sfinte pedagogii predicatoriale. Ea precizează tendințele obscure ale vocației, clarifică și întărește dispozițiunile native. Fără regulele artei totul s'ar întâmpla după capricii individuale. Arta conferă cuvântărilor bisericești o notă de universalitate, adaptându-le la condițiile și necesitățile generale ale sufletului omenesc. Ea adaugă cugetării individuale, efortului personal, vastul cortegiu de experiențe ale gândirii colective.

In sfânta pedagogie a predicării, ca și în orice pedagogie un rol important revine raportului viu și indisolubil între cuvânt și faptă. Intre cuvântul și fapta predicatorului trebue să fie o perfectă consonantă. Puterea persuasivă a predicei rezidă în bună parte în puterea contagioasă a exemplului. Fapta, exemplul este isvorul principal al imponderabilului unei predici, imponderabil care determină în chip esențial rezultatul convertiv al unei predici.

Pentru a pecetlui definitiv raportul necesar și indelibil dintre cuvânt și faptă, Mântuitorul Hristos proclamă că „Cel ce va face și va învăța mare se va chema în împărăția cerurilor". Această sinteză își are expresia desăvârșită în însăși persoana vie a Logosului divin. De aceea cel ce vrea să calce pe urmele Eternului Pedagog trebue să întrunească în sine armonia dintre cuvânt și faptă.

Celui ce vrea să slujească lui Dumnezeu și oamenilor prin cuvânt, sf. Ioan Gură de Aur îi recomandă pe lângă o laborioasă pregătire prin studiu, sfințirea vieții personale prin practicarea virtuții și prin rugăciune. Fără sfințirea vieții, orice știință, oricât de înaltă, este neputincioasă. Căci prima și esențiala condiție a succesului real al unei predici este viața personală a predicatorului.

Fără o viață religioasă intensă, adâncă, total stăpânită de duhul lui Hristos, efectul predicei este nul. Căci ea nu este atât o afirmare sau o serie de afirmări ale adevărului creștin, ci e o împărtășire de putere și de lumină mântultoare, o relație vie, comunională dela suflet la suflet. Vorbirea preotului este ceva cu un scop în afară de sine. Ea este un simplu vehicol necesar de comunicare, de împărtășire tainică a puterii harice care sălășluește în inima lui de părinte duhovnicesc. Dacă nu trăește el însuși la temperatura harului, dacă nu este mai credincios decât cel mai credincios ascultător al său, ce va putea împărtăși altora? Noi nu ne vom îndeplini desăvârșit misiunea sfintei noastre pedagogii, decât când lumea va putea zice: „Iată, acum înțelegem că acești oameni ai lui Dumnezeu ne-au întrecut cu mult pe noi. Noi nu mai putem să trăim fără să-i ascultăm și să-i urmăm" (Prot. M. Neagu).

Insuși secretul predicii lui Iisus constă nu în vreun artificiu de forme, ci în superioritatea morală a vieții Lui. „Personalitatea predicatorului Iisus, zice Herzog, era cu totul alta decât a noastră. El trăea ceeace învăța. El nu numai că poseda adevărul, dar era însuși adevărul. „Cuvântul trup s'a făcut" (Ioan 1, 14). Pentru aceea, personalitatea Lui radiază un imponderabil de o covârșitoare importanță. După cum vorbele sale erau fapte, tot astfel și lucrările Sale erau cuvânt tăcut" (Pr. M. Ionescu).

De secretul lui Iisus s'au împărtășit și Apostolii, împreună cu toți sfinții Bisericii la cari predica a fost una cu viața și la care adesea viața și sacrificiul ei au fost unica și suprema predică. De aceea și zice Avva Isidor Pelusiul „Viața fără de cuvânt mai mult folosește, decât cuvântul fără viață. Iar dacă cuvântul va fi unit cu viața ele vor forma icoana filosofiei adevărate".

Chiar și la cei vechi caracterul moral și virtutea erau prețuite. Astfel, Cicero zice în al său „De oratore" următoarele: „Intr'adevăr elocvența este una din cele mai mari virtuți ...iar dacă am dat putința de vorbire celor ce n'au asemenea virtuți (morale) nu i-am făcut adevărați oratori, ci am dat niște arme în mânile nebunilor". Quintilian este mai explicit". Nu poate fi socotit orator perfect, cineva zice el, dacă nu este om bun. De aceea elocvența nu o scoatem numai din acea facultate (a elocinței) ci cerem toate virtuțile sufletului".

Puterea unei predici se măsoară după înrâurirea pe care e în stare să o producă asupra sufletelor omenești. Dar piatra ei de încercare stă în puterea ei de lucrare asupra duhului însuși al predicatorului. Predica cere suflet cult și viață sfântă, cere artă și vocație unite de acolada aceleiași iubiri sincere a lui Iisus.

Bibliografie

Dr. Grigorie T. Marcu: **Mythos,** Sibiu, 1942, Pg. 40, Lei 50.—

Intr'o expunere succintă, dar densă în argumente și înaripată ca stil, Păr. Dr. Grigorie T. Marcu, profesor la Academia teologică „Andreiană", ne desfășoară istoria mitului, a acelei concepții superficiale, provenită din incapacitatea de-a sesiza realitatea, care reduce existența istorică a Dumnezeu-omului fie la aceea a unui simplu om, fie la o ficțiune.

Șirul impresionant, dar monoton și jalnic, al mitomanilor se încheie cu un nume românesc: dl Lucian Blaga. Trebuia să vină, măcar și mai târziu, și un Român, să se înscrieze în veriga acestei ideologii necredincioase. „Să avem și noi faliții noștri", ce Dumnezeu. Altfel nu mai eram popor civilizat.

Meritul lucrării dlui prof. Dr. Gr. T. Marcu este că îi găsește bine dlui Blaga locul printre mitomani, ca să nu mai poată spune că nu i s'a resunoscut valoarea justă între somitățile savante ale străinătății.

*

Prof. Dr. L. G. Munteanu: **Viața Sfântului Apostol Pavel,** Cluj 1942, Pg. 248.

Harnicul rector al Academiei teologice ortodoxe din Cluj, dă la lumină, în întrecere cu toți ceilalți colaboratori ai P. S. Episcop Nicolae Colan, carte după carte, cu toată asprimea împrejurărilor în cari viețuim.

După „Viața Mântuitorului", ne dă acum o Viață a marelui Apostol. Scrisă în graiu curgător, colorat, ea răspunde totuși cerințelor științifice, zugrăvind fidel sbuciumata existență și lucrarea misionară a Sf. Pavel.

Cartea se cetește cu tot atâta plăcere și folos de popor și de intelectuali. Numeroase ilustrații ce însoțesc textul fac și mai atrăgătoare lectura.

Să mergem la biserică

Adeseori oamenii uită de Dumnezeu și de sf. biserică. Ei nu se gândesc că pot fi pedepsiți pentru răutatea lor.

Ori care tată, fie cât de bun, își pedepsește copiii dacă nu voiesc să asculte de el. Oare Dumnezeu ai cărui fii suntem toți, până când va răbda păcatele și fărădelegile noastre? Nu va face la fel ca și părinții noștri?

Frate creștine, de ești tânăr sau bătrân, întoarce-te la Domnul, ca să nu te ajungă mânia Lui. Când te găsești în floarea tinereții, nu-ți uita, că și cea mai frumoasă floare se usucă, dacă ploaia nu o adapă și dacă razele soarelui nu o încălzesc. Gândește-tă că ai un suflet nemuritor, căruia nu-i trebue nici aur, nici argint, nici cele mai scumpe comori ale pământului, ci numai fapte bune. Mai mare fericire pe pământ nu vei afla, decât atunci când vei „iubi pe Domnul mai presus de toate, iar pe deaproapele tău ca însuți pe tine".

De aceea, frate creștine, ascultă de glasul lui Dumnezeu cu luare aminte și mergi regulat la sfânta biserică, căci numai acolo găsești cu prisosință hrana sufletească de care ai nevoie, pentru a te întări sufletește și a te face cu adevărat creștin. Ascultă cuvintele preotului ce ți le spune în biserică, pentrucă nu sunt ale lui, ci ale Domnului, Impăratul cerului și al pământului, care grăește prin gura slujitorilor săi.

Nu uita, că Domnul a spus: „celce ascultă de voi (preoții), de Mine ascultă și celce se lapădă de voi, de Mine se lapădă" (Luca 10, 16). Fără de mâncare, omul moare trupește; dar fără de învățătura Domnului, omul moare sufletește. Deci frate creștine gândește-te la sufletul tău și-l împodobește cu cât mai multe fapte bune, căci și celce vine în al unsprăzecelea ceas la îndreptare, e primit de Domnul cu aceeaș bucurie ca și cela ce a venit în ceasul cel dintâi.

Să mergem deci, cu toții, la biserică!

Prof. **C. Costin**

Comemorarea „Craiului Munților". *In ziua de 10 Septemvrie 1942, s'au împlinit 70 de ani dela moartea lui Avram Iancu. Din acest prilej, s'au făcut, în mai multe localități din țară, parastase întru pomenirea eroului cu o viață sbuciumată și pilduitoare în lupta cruntă pentru dobândirea drepturilor unui neam prigonit.*

Amintirea lancului rămâne veșnică în sufletele tuturor bunilor români din munți, și din câmpii, și de pretutindeni.

Dar pentru invalizi și văduve de război. Mareșalul Conducător *Ion Antonescu,* a dăruit, pe seama invalizilor și a văduvelor de război, din câteva comune ale județului Neamț, 17 perechi de boi și 8 care cu jug.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Viața Ilustrată, revistă de familie, a apărut, pentru Septemvrie a. c., cu bogat material de articole, cronici și însemnări, semnate de: Prot. Ion Goron, Victor Ion Popa, Virgil Șotropa, Dr. V. Sava ș. a. Abonamentul pe un an 450 lei. Un număr 40 lei. A se cere la: Librăria Arhidiecezană.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 20 Septemvrie 1942 servesc: Prot. Mih. Neagu, Prof. Dr. Nicolae Terchilă și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. Predică: *Prot. Mihail Neagu.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului *predică: Prot. Mih. Neagu.*

INFORMAȚIUNI

P. S. Episcop Nicolae Colan oaspe al I. P. S. Mitropolit Nicolae. *Bunul și înțeleptul arhipăstor al Românilor ortodocși din Ardealul de Nord, P. S. episcop Nicolae al Clujului, a sosit într'una din zilele acestea la Sibiu, pentru a face o vizită I. P. Sale Mitropolitului Nicolae, superiorul Său ierarhic, pentru chestiuni de ordin bisericesc.*

Ne bucurăm nespus de mult că am putut revedea pentru puțin timp pe distinsul fost rector al Academiei noastre teologice, atât de prețuit de populația Sibiului și pe ilustrul academician, a cărui strădanie de cărturar și animator însemnează atât de mult pentru înălțarea Bisericii noastre.

Dl Nichifor Crainic a plecat într'o călătorie de studii la Roma. Dsa a fost primit în audiențe înalte, făcându-i-se o primire din cele mai călduroase. Dl prof. Crainic va sta în Italia mai mult timp, unde va avea o seamă de întrevederi cu personalitățile de seamă ale Italiei, în interesul țării noastre. Presa italiană e unanimă în aprecierile făcute la adresa dlui prof. Nichifor Crainic, despre care scriu că este una din cele mai de seamă personalități din România.

Meritate distincții aduse unui erou căpitan invalid. Duminecă s'a desfășurat, la regimentul de infanterie din Sibiu, solemnitatea decorării eroului căpitan invalid *Constantin Hâncu,* pentru fapte de arme săvârșite în luptele dela Kerci. In fața regimentului și a ofițerilor comandamentului teritorial, dl colonel *Chitu,* delegat al generalului Băldescu, a prins pe pieptul viteazului căpitan „Steaua României" în grad de cavaler și „Coroana României" în grad de ofițer, ambele cu spade și panglici; ear în numele Führerului, dl căpitan Stölting a prins pe pieptul eroului Hâncu „Crucea de fier clasa II a", prezentându-i tot odată felicitările armatei germane. Dl col. Chitu a subliniat, în cuvinte însuflețite, bravurile căpitanului în luptele grele, la care a luat parte pentru neam, țară și tron.

Ofițerii români decorați cu ordinul „Mihai Viteazul" au dreptul a călători gratuit pe C. F. R. în cl. I, în baza permisului ce li se acordă. De asemenea vor fi împroprietăriți cu loturi de câte 25 ha. de pământ în Bucovina de Nord și Basarabia. In caz de moarte a decoratului, lotul se atribue unuia dintre copii, fiind indivizibil. Dacă decoratul n'are moștenitori, soția sa se bucură de uzufruct tot timpul vieții, apoi lotul trece în posesia statului.

Parastas în memoria învățatului fost profesor în Cernăuți, *Aron Pumnu,* s'a slujit, în vara aceasta, în comuna sa natală *Cuciulata,* din protop. Oltul. Au participat, la piosul act, credincioșii din parohie și din satele vecine, între cari se găseau toți descendenții răposatului, în frunte cu dna Ana Lazăr Lăzărescu, nepoată, venită dela București. Figura neuitatului profesor a fost evocată în cuvântul comemorativ rostit, după slujirea parastasului, de parohul local, păr. Simeon Iacob, care a distribuit apoi credincioșilor prezenți câteva sute de iconițe, dăruite în amintirea unchiului său de dna Lăzărescu.

Pe seama răniților. Reuniunea femeilor ortodoxe române din Cuciulata, prot. Oltul, județul Târnava Mare, a pregătit, sub conducerea prezidentei, a secretarei și a parohului din localitate, mai multe daruri pentru vitejii noștri ostași răniți, aflători în spitalul din Sighișoara. Li s'au dăruit: 150 kgr. de fructe, 40 de cozonaci, cărți poștale, țigări etc., în ziua de 5 Septemvrie 1942, când a fost cercetat, mângâiat și încurajat fiecare soldat rănit din acel spital.

Act de mulțămire. Parohia ort. rom. din Boz, protop. Mercurea, jud. Sibiu, adânc mișcată de nobilul gest al familiilor Popa Nicolae, șef de divizie C. F. R., Cristofor Papaenache, proprietar cofetăria Tic-Tac și drei Ruxanda Vârlau, toți din Galați, le exprimă vii mulțumiri pentru cele 3 perdele de mătasă și un prosop, ce le-au dăruit sfintei noastre biserici, în valoare de peste 30.000 lei.

Preot **I. Popa-Boz**

Rectori noi: s'au ales în fruntea Academiilor teologice din Timişoara şi din Caransebeş. In cea dintâi a fost ales păr. *Dr. Sofron Vlad.* în cea de a doua păr. *Dr. Zeno Munteanu.*

Darul făcut de Führerul *Adolf Hitler* României, este o prea frumoasă *biserică*, din centrul Berlinului, numită „Biserica Ierusalimului", pentru a fi pusă la dispoziţia parohiei ortodoxe române din capitala Germaniei. Fapta simbolică, a marelui bărbat de stat, constitue un omagiu adus vitejiei ostaşului român luptător împotriva bolşevismului şi, în acelaş timp, un semn de biruinţă a ortodoxiei în apusul european. — Ţara noastră are, până acum, capele ortodoxe în: Baden-Baden, Berlin, Budapesta, Paris, Viena, — şi sperăm că în curând şi la Roma, pentru românii ortodocşi de acolo, în mare parte studenţi. — Lângă biserica din Berlin se organizează un *muzeu* de artă religioasă română, sub îngrijirea unei comisiuni, designate de dl ministru Ion Petrovici şi având de preşedinte pe dl prof. Aurel Popa, secretarul general al cultelor.

O mie de burse, pentru orfanii de război, se vor da, anul acesta din partea guvernului român. Bursele sânt de câte 30 mii lei anual şi se vor acorda elevilor cari cercetează licee teoretice, comerciale, sau gimnazii industriale, şi cari sânt orfani ai eroilor căzuţi în războiul pentru cruce şi civilizaţie.

Pentru cei cu familii numeroase. Din ordinul Mareşalului Ion Antonescu, primăria dela Petroşani a primit *două vagoane zahăr* spre a fi distribuit muncitorilor din Valea Jiului cu familii numeroase. Zilele acestea, în faţa primăriei oraşului, s'a slujit o sfeştanie de către P. C. Sa protopopul Ion Duma, asistând numeros public, în frunte cu reprezentanţii primăriei, ai garnizoanei locale şi ai societăţii „Petroşani". Păr. protopop Ion Duma, în cuvântarea rostită, a accentuat deosebita grijă a Mareşalului Conducător pentru muncitorimea neamului. — Intocmindu-se lista de muncitori, cu familii numeroase pentru a primi zahăr, s'a început distribuirea.

Prime pentru familii cu numeroşi copii. Ducele Mussolini a acordat capilor a 5 familii, care au sub drapel cel mai mare număr de copii, prime de 5 mii până la 20 de mii de lire, atribuite de Uniunea naţională a familiilor numeroase din Italia. Cele 5 familii au sub drapel 40 de copii, din totalul de 56 de copii.

Oficiu de consultare înainte de căsătorie. La Praga există un „Oficiu de consultare înainte de căsătorie", susţinut de asociaţia pentru „Protecţia tineretului şi a familiei". Acest oficiu ţine cursuri pentru oamenii tineri spre a-i învăţa ce răspundere îş iau la intrarea în căsătorie. Prelegeri ţin profesori universitari, doctori, doctorese şi învăţaţi din toate domeniile pedagogiei.

Expoziţii agricole. Prefectura judeţului Sibiu, secţia administrativă, anunţă organizarea următoarelor expoziţii de toamnă: Duminecă 27 Septemvrie 1942, expoziţii la reşedinţa plăşilor: Mercurea-Sibiului, Ocna-Sibiului şi Sălişte; Duminecă 4 Octomvrie la reşedinţa plăşilor Sibiu, Tălmaci şi Valea Hârtibaciului; Duminică 11 Octomvrie, expoziţia generală în Sibiu, pe terenul Târgului de Mostre. Comitetul central de organizare face călduros apel, pe lângă întreprinderile industriale şi firmele comerciale din municipiul şi judeţul Sibiu, să participe cu produsele şi mărfurile lor, maşini şi instrumente agricole, horticole, pomicole, etc. la expoziţia generală dela reşedinţa judeţului.

Bancnotele de Lei 1000.—, cu capul fostului rege Carol II în filigrană, îş pierd puterea circulatorie la 30 Septemvrie 1942. De aici încolo circulează valabil numai bancnotele cu capul lui Traian în filigrană, sau bancnotele care peste capul fostului rege au tipărite două ţărance.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 10268 — 1942

Concurs

La liceul „A. Şaguna" din Braşov sunt vacante următoarele posturi:

1. Un post de ajutor de secretar.
2. Trei posturi de supraveghetori de ordine.

Pentru fiecare din aceste posturi se plăteşte leafa lunară de 6000 Lei.

Cei cari vor face şi serviciul de pedagog în internat vor primi, pe lângă salar, şi întreţinerea în natură.

Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă şi să-şi înainteze imediat cererile Direcţiunii liceului „A. Şaguna" din Braşov.

Sibiu, la 16 Septemvrie 1942.

Consiliul arhiepiscopesc

Concurs

La liceul ort. rom. „Avram Iancu" din Brad sunt vacante un post de pedagog plătit din bugetul statului cu lei 5300 bruto lunar şi 1 post supraveghetor de ordine plătit tot din bugetul statului cu 5300 lei, bruto lunar.

Posturile se pot ocupa pe ziua de 27 Septemvrie a. c.

Cei ce doresc a solicita acestea posturi să-şi înainteze cererea de numire Direcţiunii liceului Brad, fiind însoţită de actele prevăzute de Codul funcţionarilor publici.

Se cere candidaţilor să fie de religia ortodoxă.

C. Ciocan, directorul liceului Brad

Nr. 551—1942 Prot. (79) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hamba-Daia,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 20 jugăre pământ arător şi fânaţ, primit din ref. agrară.
3. Curte parohială de 600 st. p., nezidită.
4. Parohia se obligă să plătească chiria pentru locuinţa preotului, până la zidirea casei parohiale.
5. Fiecare familie dă preotului o ferdelă de grâu, dacă are sămănătură de grâu, iar dacă n'are, e obligată să dea o ferdelă de porumb.
6. Venitele şi stolare uitate în parohie.
7. Preotul va locui în comuna Daia.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ministerul Agr. şi Domeniilor, Direcţia Păd. Persoanelor Juridice, Inspectoratul Silvic Sibiu.

Nr. 9507—1942 (82) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 8 Octomvrie 1942, ora 10, în localul Inspectoratului Silvic, Sibiu, strada 10 Mai Nr. 51, se va vinde prin licitaţie publică, cu oferte închise, materialul lemnos conţinând 3060 buşteni molid cu un volum de cca 911 m³ lemn de cherestea şi cca 141 m³ lemn de celuloză, din pădurea Zimbru staţia Ivan proprietatea Sesiei Parochiale, Cantorale şi Învăţătoreşti din comuna Tălmăcel, judeţul Sibiu.

In caz de lipsă de concurenţi licitaţia următoare se va ţinè la 9 Noemvrie 1942, în aceleaşi condiţiuni şi fără altă publicaţie.

p. Şeful Inspectoratului
Mircea Sandi
inginer silv.

Nr .10210—1942 (81) 1—1

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Luţa,** se publică concurs cu termin de 15 zile.

Cererile de concurs se vor înainta la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, 15 Septemvrie 1942, din şed. sen. bis.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 10.237—1942 (80) 1—1

Concurs

Pentru întregireu postului — nou bugetat — de diacon la parohia **Braşov-Scheiu I,** se publică concurs cu termin de 8 zile dela apariţa lui în Telegraful Român.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi postul prin numire.

Dela candidaţi se cere să aibă calificaţiune preoţească pentru parohii de clasa întâia.

Sibiu, 15 Septemvrie 1942, din şed. sen. bis.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9770—942 (77) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Bârghiş,** din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Parohia este de clasa a treia, şi beneficiile postului de paroh sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială cu dependinţe.
3. Sesiune de 11 jug. 125 stj. arător şi fânaţ.
4. Stola obişnuită în protopopiat.
5. 1 ferdelă de cucuruz dela fiecare cap de familie.

Cererile de concurs vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc, în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

In cerere se vor arăta studiile făcute şi serviciul îndeplinit, în mod amănunţit.

Sibiu, la 3 Septemvrie 1942.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 212—1942 (70) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bobohalma,** protopopiatul Târnava, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător şi fânaţ.
3. Grădina bisericii în mărime de 1 jugăr.
4. Cimitirul bisericii în mărime de $^1/_2$ jugăr.
5. Locuinţă deplin corespunzătoare, închiriată şi plătită de Consiliul parohial.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei în termenul indicat. Totodată se va anexa şi permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta la strană şi a predica, eventual a servi la sf. altar şi a face cunoştinţă cu poporul.

Târnăveni, la 28 Iulie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Bobohalma.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 496—1942 (73) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei cl. II-a **Zam** cu filia **Tămăşeşti,** din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială, cu toate supraedificatele necesare, în stare foarte bună.
3. Folosirea sesiunei parohiale de $19^1/_2$ jugăre, teren arabil, fânaţ, pomet şi pădure.
4. Câte 15 l. porumb sfărmat dela fiecare familie din fiile şi $^1/_4$ din preţul de arendare a cimiterului dela Biserică, achitat de epitropie.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 16 August 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Zam.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.

Pictură pentru biserici

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări de branşa picturii în stil bizantin şi repar picturi vechi cu preţuri potrivite şi în condiţii artistice ireproşabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri şi icoane bisericeşti artistice, cruci, prapori.

Am pictat şi reparat biserici şi posed certificate de apreciere din partea Onoratei comisii a monumentelor istorice. Autorizaţie.

Primesc lucrări în orce timp şi la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuinţă de pictură şi de reparaţii interioare de biserici.

Profesor ILIE CHIDU
pictor bisericesc
Sibiu, strada Regele Mihai I, Nr. 18

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 27 Septemvrie 1942 — Nr. 39

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro[illegible] — Arhiva Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cultură şi duhovnicie

Adeseori auzim, când se vorbeşte despre pregătirea preoţilor, exprimându-se părerea că între cultură şi viaţa duhovnicească ar fi un raport de exclusivitate. E necesară preotului, se spune, puţină cultură teologică, dar nu prea multă, căci atunci nu mai e apt pentru chemarea preoţească.

Părerea aceasta provine dintr'o judecată pesimistă generală asupra culturii. Aceasta ar fi prin sine o piedecă pentru viaţa de puritate, de străduinţă şi de jertfă care se cere dela un preot.

Din nefericire cultura a îndreptăţit de cele mai multe ori această judecată pesimistă. Ea în loc să cultive inima, a cultivat orgoliul şi în loc să înrădăcineze şi mai adânc pilonii zăgazurilor cari trebue să canalizeze viaţa omului, a disolvat cu întrebările şi cu răspunsurile ei negative pripite fiinţa oricărei legi sociale, morale şi spirituale.

Cultura este într'adevăr purtată de cele mai multe ori de prezumţia omului că poate înţelege totul, iar ceeace nu înţelege la moment nu are drept la existenţă. Ea are la bază mândria, încrederea nelimitată a omului în puterile sale de pricepere.

Adeseori chiar şi cultura teologică manifestă asemenea trăsături. De câteori nu vedem doctori în teologie încântaţi de propria lor ştiinţă şi plini de superioară condescendenţă faţă de ceilalţi muritori.

Dar oare să nu fie posibilă şi să nu fi fost realizată uneori şi o altă cultură? Răspunsul nu poate fi decât afirmativ.

In trecutul Bisericii nu sunt rari cazurile când cea mai înaltă ştiinţă a fost împreunată cu cea mai adâncă smerenie şi puritate a inimii. Sf. Părinţi sunt toţi pildă în această privinţă. Un Vasile cel Mare, un Simion, Noul Teolog, un Grigorie Palama, nu au fost împedecaţi câtuşi de puţin de marea lor ştiinţă să se ridice la cele mai înalte culmi ale vieţii duhovniceşti şi ale destoiniciei pastorale, ci dimpotrivă au fost ajutaţi de ea.

Cultura nu trebue să fie purtată numai decât de mândria omului că poate înţelege totul, ci mai firesc e să fie străbătută de tot mai marea uimire în faţa măreţiei operei lui Dumnezeu şi de tot mai adânca recunoştinţă faţă de Creatorul care l-a înzestrat cu puterea să o cunoască.

Omul care-şi dă seama cu adevărat de starea lucrurilor, nu poate să nu treacă în îndeletnicirea cunoaşterii din starea mândriei în cea a inimii smerite, odată ce e uşor să constate că prin cunoaşterea sa nu crează realitatea cea minunată, ci doar o descopere, fiind întemeiată de o putere mai presus de el, şi o descopere nu cu vreun instrument ce el şi l-a dat, ci cu care a venit dăruit pe lume.

Se poate spune chiar că numai când din cele două atitudini posibile ale omului de cultură, mândria şi uimirea smerită, învinge ultima, omul s'a înălţat la adevărata cultură. Până când stăpâneşte în el mândria ce disolvă totul, nu s'a trezit încă în faţa măreţiei realităţii, sau n'a cunoscut-o încă. El cunoaşte încă foarte puţin, sau e în starea de somnolenţă a spiritului şi de aceea nu se simte copleşit de ceeace există.

Numai când omul a străbătut cu ajutorul ştiinţii sale până la marginea cunoştibilului, până în faţa regiunilor de taină ale realităţii, numai când şi-a dat seama că ştiinţa mai mult reliefează misterele decât le lichidează, se poate spune că a cunoscut mult, a cunoscut în esenţă tot ce se poate cunoaşte şi în toată adâncimea.

Profunzimea şi vastitatea cunoaşterii omeneşti nu ajunge la fundul şi la marginea realităţii, ci abia la linia de unde începe abisul, de unde începe să »înţeleagă« suprainteligibilitatea realităţii.

Nu cultura înaltă este deci o primejdie pentru puritatea şi duhovnicia vieţii, ci semi-cultura, caricatura culturii.

Departe de-a împărtăşi opinia că între cultură şi preoţie este o incompatibilitate, socotim dimpotrivă că lipsa culturii este o cauză care îl face pe preot sărac în izvoarele lăuntrice de continuă împrospătare a trăirii duhovniceşti. Intrucât el nu mai are nici naivitatea iniţială a omului care n'a fost infectat de prezumţia culturii, poate să se afle într'o stare duhovnicească chiar inferioară aceluia.

Dar dacă oricând cultura teologică străbătută de smerenia credinţii şi de curăţenia inimii iubitoare este o cerinţă principală pentru înduhovnicirea preotului, ea este cu atât mai mult în timpurile noastre.

Ni se reproşează azi că preoţimea şi în general cultura teologică a rămas în urma celeilalte culturi. E unanimă în lumea mirenească opinia că preoţimea departe de-a fi un factor de cultură, e o reprezentantă a ignoranţei şi a spiritului retrograd. Biserica nu se bucură azi de un prestigiu cultural. Cultura e socotită ca aflându-se oriunde în alt loc, numai la Biserică nu.

Nu ajunge să învinovăţim pentru aceste opinii numai lumea mirenească. Poate nici noi nu facem destul ca să dovedim că adevărata cunoaştere şi cultură o reprezintă Biserica, reprezentanta şi trimisa Adevărului în lume. Nu e suficient să pretindem numai că avem Adevărul, ci trebue să-L şi evidenţiem în aşa fel încât să convingem pe oameni prin puterea lor de judecată că este la noi.

Trebue să desvoltăm în învăţământul nostru teologic acele preocupări cari pot face adevărul creştin evident omului de azi care a parcurs drumul ştiinţii şi al filosofiei din ultimele veacuri. Ne trebue multă filosofie şi apologetică creştină, ne trebue o mişcare puternică de gândire creştină pentru a lămuri şi întemeia în lumina şi în faţa noilor forme de gândire, a noilor progrese ale ştiinţei, Adevărul creştinismului.

Ce bine ar fi dacă ar avea Biserica vreo douăzeci de reprezentanţi ai unei filosofii creştine şi dacă preoţimea întreagă s'ar sălta la un nivel corăspunzător cu pretenţiile intelectualului de azi?

Invăţământul teologic trebue să primească o nouă desvoltare şi condiţii potrivite pentru aceasta.

Stăm la cea mai mare răscruce a istoriei. Nu ştim ce va fi mâne. Creştinismul însuşi e pus, ca niciodată, în discuţie. Numai un efort supraomenesc de misionarism, de jertfă, de luptă ideologică, din partea reprezentanţilor Bisericii, ar putea să-i facă ideii creştine loc în vremurile cari vin. Cu pasivitatea de acum, cu reeditorarea comodă a unor formule, cari, orcât cuprind toate comorile de adevăr, dacă nu le ştim deschide lumii de azi, nu-i spun mare lucru, nu vom putea da răspuns marilor examene cari pot să vină.

Biserica e chemată la marea ofensivă a culturii şi a duhului misionar, între cari există cea mai indisolubilă legătură.

D. STĂNILOAE

Mila Creştină

I

Intre problemele vitale, pe care le ridică actualul războiu şi le cere stăruitor rezolvirea adecvată, cea mai acută este problema socială. Rezolvirea ei izbăvitoare numai din sânul creştinismului poate să vină, căci acesta posedă dinamismul social cel mai eficace şi mai tămăduitor al suferinţelor sociale, în care se sbate astăzi omenirea.

In special Ortodoxia are această dinamică socială. Ea concepe pe Dumnezeu ca având drept trăsătură fundamentală a fiinţei Sale iubirea şi mila, ca un transcendent care se apleacă îndurător asupra lumii, o tămăduieşte şi oblăduieşte. Prin aceasta, ea a infuzat în sufletul mărturisitorilor ei un profund simţământ de aderenţă şi solidaritate umană. Aceasta a susţinut popoarele ortodoxe în tot lungul şir de suferinţe şi necazuri, pe care li le-a hărăzit destinul lor istoric, le-a rezolvit problemele sociale. Ortodoxia n'a provocat şi nici n'a patronat lupte sociale sau de clasă; acolo unde acestea s'au produs în sânul neamurilor ei, s'au născut sub înrâurirea curentelor venite de aiurea.

Şi astăzi, ortodoxia — cu duhul ei de dragoste şi solidaritate comunitară — este singura formă a creştinismului care poate inspira şi îndruma spre calea care duce la izbăvitoarea rezolvire a problemelor sociale şi'n consecinţă numai dela Biserica ortodoxă poate veni mântuirea socială, pentrucă numai ea a păstrat adevărul creştin curat, nefalsificat şi proaspăt, singurul care naşte şi cultivă o sănătoasă conştiinţă socială, singurul care izbăveşte integral şi orientează spre un regim social potrivit vremurilor actuale. Pentrucă adevărul ei este cel autentic creştin şi tocmai de aceea totdeauna actual şi viu.

Intre lipsurile de care sufere mai mult comunitatea umană de astăzi, este sărăcia spirituală şi fizică, mizeria umană, care se iveşte în perspectivă din ce în ce mai neagră şi mai ameninţătoare!... Nici o statistică nu poate cuprinde în sine întreaga mizerie umană. Cine ne poate asigura, că actualul războiu nu se va isprăvi printr'o foamete cumplită? Numai o intervenţie de sus ne va putea salva din ghiarele ei.

In atari împrejurări porunca milei creştine este mai actuală şi mai imperioasă decât în vremurile normale. Pentrucă împlinirea ei cu intensitate este în stare să reducă mult din greul şi necazul vieţii umane şi să evite deslănţuirea unei catastrofe generale.

Acuta ei actualitate, precum şi deprecierea, negarea, neglijarea sau înţelegerea ei greşită în cercuri destul de largi, fac tratarea sub unghiu creştin a poruncii milei nu numai oportună, ci chiar necesară.

De fapt, unii socotesc porunca milei creştine ca ceva învechit şi demodat, ce şi-ar mai justifica prezenţa numai în muzeul sau istoria trecutului bisericesc; ei îşi motivează această stranie afirmaţie prin susţinerea că această poruncă creştină e de prisos, întrucât — având o milă public organizată — nimeni nu mai e avizat la ea. Alţii — mânaţi de o concepţie spartană sau nietzscheană despre om — stigmatizează porunca milei creştine ca pe una ce ar fi sub nivelul demnităţii de om şi promovează trândăvia şi oblăduirea examplarelor neizbutite ale speţei umane. Această negare şi depreciere a ei a fost alimentată şi susţinută şi de concepţia materialistă despre om care pe de o parte a cauzat aprecierea tot mai scăzută a valorii omului şi — implicit — a îngrijirii lui, iar pe de altă parte a

mărit încrederea în puterea raţiunii umane de-a organiza viaţa socială şi'n consecinţă a umbrit necesitatea şi valoarea poruncii milei creştine. In sfârşit, alţii o confundă cu noţiunile înrudite cu ea sau o răstălmăcesc cu totul.

De aceea în tratarea poruncii milei creştine se impune numai decât o plasare a ei în ansamblul concepţiei creştine şi apoi o fixare adecvată a noţiunii ei.

Creştinismul nu-i numai doctrină, teorie abstractă şi nici optimism sau idealism care pluteşte pe deasupra realităţii fără să o sesizeze ca atare. Ca cea mai realistă şi sănătoasă concepţie despre lume şi viaţă, creştinismul este totodată trăire, viaţă, faptă şi luptă. Adevăratul creştinism nu este fugă din faţa vieţii sau negarea ei, ci afirmarea şi susţinerea ei prin împrejurări oricât de grele. E luptă cu viaţa, pentru a o face mai bună, mai frumoasă, pentru a o plini în măsura realizabilă aci pe pământ. De aceea adevăratul creştin nu este acela care rosteşte mecanic şi fugar câteva articole de credinţă, ci cel care se străduieşte necontenit să împlinească poruncile Mântuitorului. Adevărata viaţă creştină este luptă titanică şi eroică, o strădanie uriaşă de a trăi şi lucra după pilda şi îndemnul Domnului Hristos. Rezultă aceasta, cel puţin indirect, din următoarele cuvinte ale sf. Scripturi: »Impărăţia lui Dumnezeu se ia cu forţa şi cei puternici o cuceresc« (Mat. XI, 12).

Dar ceeace imprimă mai mult creştinismului pecetea sa specifică şi caracteristică, este porunca iubirii, necunoscută în semnificaţia şi dimensiunile proprii numai doctrinei lui Hristos. »Legea cea nouă«, legea supremă a creştinismului este porunca iubirii: »Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima, din tot sufletul şi din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuţi«. (Mat. XXII, 39) Aceasta-i porunca care străbate ca un fir roşu toată doctrina creştină, care se numeşte de aceea scurt şi »legea dragostei«. Din ea rezultă, ca dintr'un izvor central, toate celelalte comandamente ale creştinismului. Ea canalizează şi dinamizează creştinismul în spre lucrare din iubire, întru iubire şi spre iubire. Creştinismul lipsit de faptă întru dragoste este literă moartă (Cf. Iacob II, 26). Ea inspiră şi activează întreaga concepţie socială a creştinismului. Ea inspiră şi viază şi porunca milei creştine.

Fără iubirea creştină, porunca milei nu-i numai neînţeleasă, ci aproape inexistentă şi moartă. Dovadă despre aceasta e faptul că mila este un simţământ şi o poruncă aproape necunoscută înainte de ivirea creştinismului. In păgânism mila s'a manifestat foarte timid şi palid, ca ecoul unui simţământ natural de umanitate şi compătimire. Aşa la Greci şi Romani — deşi existau unele credinţe şi obiceiuri, care impuneau celor mai avuţi ajutorarea celor săraci şi căzuţi în suferinţă, precum şi ocrotirea celor slabi şi neputincioşi — filosofii lor condamnau mila; astfel bunăoară bătrânul Seneca zice: »Oamenii onești trebue să evite milostenia (adecă ajutorarea celor lipsiţi), căci ea este defectul sufletelor mici şi în stare să moară la vederea nenorocirii altuia«. (De Clementia, II, 6).

Nici în Vechiul Testament mila nu s'a practicat deplin fiind îngrădită într'un cadru limitat, inerent stadiului respectiv de revelaţie supranaturală şi lipsei harului dumnezeiesc adus lumii de Hristos. In V. T. se recomandă într'adevăr iubirea faţă de aproapele, şi deci şi mila faţă de săraci, dar prin »aproapele« se înţelegeau numai Ebreii, aşa încât streinii erau urâţi şi disprețuiţi, robia îngăduită, iar legea talionului (»ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte«) ordona răzbunarea crimelor prin săvârşirea altor crime la fel.

A trebuit să vină creştinismul cu duhul său de noutate şi înnoire, care — schimbând din temelie concepţia despre viaţă — a deschis larg perspectiva milei. El aducea cu sine »legea cea nouă« a iubirii aproapelui ca pe tine însuţi. Implinirea ei cerea creştinului descătuşarea din lanţurile grijilor sale proprii şi identificarea cu nevoile semenilor săi, depăşirea şi subjugarea intereselor sale, jertfirii şi dăruirii pentru alţii. Creştinismul cere lărgirea inimii, pentru ca în dimensiunile ei cât toată umanitatea şi în focul dragostei ei să încapă tot semenul nostru, după chemarea sf. Ap. Pavel: »Nimeni să nu caute ale sale, ci fiecare ale altuia, după cum nici eu nu caut folosul meu, ci al multora, ca să se mântuiască«. (I Cor. X, 24 şi 33).

Pr. Dr. CORNELIU SÂRBU

P. S. Episcop Nicolae Colan la Sibiu

Am anunţat în numărul nostru trecut, cu mare bucurie, sosirea P. S. Episcop Nicolae Colan la Sibiu, în oraşul în care şi-a desfăşurat o însemnată parte din activitatea culturală şi bisericească a P. S. Sale, pentru a lua contact cu I. P. S. Mitropolit Nicolae şi a discuta chestiunile bisericeşti la ordinea zilei. Cu această ocazie P. S. Sa s'a putut întâlni cu o mare parte din pretinii şi admiratorii P. S. Sale aşezaţi în Sibiu, cari au fost fericiţi să-L revadă după un îndelungat timp de despărţire.

Nu a avut loc însă nici o şedinţă festivă în Aula Academiei, cum s'a publicat în chip eronat în ziarul »Curentul«. Deci discursurile de cari pomeneşte numitul ziar că s'ar fi ţinut cu acest prilej şi declaraţiile P. S. Episcop Nicolae Colan, sunt pe deantregul inventate.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a cerut ziarului »Curentul« să rectifice afirmaţiile sale, prin următourea telegramă:

Domnule Director,

Sunt dator să Vă rog, în interesul adevărului, să rectificaţi afirmaţia corespondentului D-Voastre din Nr. dela 22 Septemvrie despre sosirea P. Sf. Episcop Nicolae Colan la Sibiu, în sensul că Pr. Sf. Sa n'a făcut nici o declaraţie şi n'a ţinut nici o cuvântare.

Nicolae Mitropolitul Ardealului

Misiuni religioase. — A doua serie de misiuni religioase din această toamnă s'a ţinut în 13 Septemvrie 1942 în parohiile Căraci, După piatră-Valea Porcurii, Luncoiul de sus şi Ţebea, în protop. Zarand.

In toate locurile s'a slujit sf. liturgie în sobor, s'a făcut maslu pentru pace şi s'a citit Acatistul sf. cruci.

In biserica din Căraci, predica zilei a rostit-o Păr. Iosif Tisu jun. din Baia de Criş, iar Păr. Amos Florea din Rişca a vorbit despre „Foloasele rugăciunii".

In biserica din După piatră-Valea Porcurii a luat parte la sf. slujbe, pe lângă alţi 8 preoţi, şi P. C. Păr. protopop Ioan Indrei din Brad, vorbind despre „Urmarea lui Hristos". Părintele Miron Popovici a rostit predica zilei, iar Pr. Ştefan Corpadea a vorbit despre „Duhul vremii şi duhul evanghelic". Părintele locului Avram Morar în numele credincioşilor aduce calde mulţumiri P. C. Păr. protopop şi C. C. preoţi cari au venit să samene sămânţa evangheliei şi să le înalţe sufletele spre Părintele milostivirilor.

In biserica din Luncoiul de sus predica zilei a rostit-o preotul Virgil Perian, iar preotul Axente Ursa a vorbit despre „Concubinajul, un rău social, şi combaterea lui".

In biserica din Ţebea, după priceasnă a rostit predica zilei preotul Ioan Mihuţ, ear preotul Gheorghe Albu a vorbit despre Rolul Reuniunilor de femei în combaterea concubinajului. — **Pr. Şt. Corpadea.**

Condiţiunea esenţială a predicei

S'a scris şi se scrie mereu, că nu se predică îndesjuns, sau că nu se predică destul de bine; că nu se întocmesc cuvântările după toate regulele omiletice, sau nu se rostesc aşa după cum scrie la carte; că gesturile sunt lipsite de expresivitate, şi figurilor de stil le lipseşte puterea evocatorie şi originalitatea, trăgându-se apoi concluzia că acestea sunt cauzele cari fac ca predicile să nu mai fie ascultate cu interes şi să nu-şi mai atingă scopul binecuvântat.

Nu s'a insistat de loc, sau aproape de loc, asupra unei condiţiuni mult mai importante în propoveduirea cuvântului dumnezeesc decât toate figurile de stil, decât toată măiastra alcătuire a cuvântărilor, decât toată neîntrecuta oratorie, care poate impresiona dar nu înfierbântă, poate provoca admiraţiunea dar nu zelul, poate chiar să emoţioneze, dar nu poate smulge inima din letargie, nu poate aprinde în suflet focul dragostei de Hristos şi de aproapele, în văpaia căruia să se topească toată sgura şi tot pământescul acestei lumi.

Nu s'a scris şi nu s'a insistat de loc asupra vieţii predicatorului, viaţă ce trebue să coincidă până la desăvârşire cu cele zise, să acopere întru totul cele propoveduite. In această acoperire a predicei cu viaţa stă tot succesul, toată forţa de convingere şi de transfigurare a cuvântării bisericeşti, şi fără această acoperire tot ce se spune e un nesfârşit şir de zerouri cărora le lipseşte cifra din frunte, un fel de inflaţie a cuvintelor, fără putere de acoperire.

In aceasta stă tot secretul succesului oricărei predici, a oricărei cuvântări.

Mare este puterea cuvântului şi minunate sunt lucurile pe care le face, cum spune psalmistul, dar nu orice cuvânt pe care-l rostim ori când şi ori cum, ci cel rostit din cea mai adâncă convingere, din cea mai perfectă identitate a ta cu el; cuvântul care ia puteri de viaţă din viaţa ta, creşte din personalitatea ta, se revarsă din plinătatea sufletului tău. Numai acesta aprinde, numai acesta mişcă, numai acesta dă fiorii nebuniei pentru Hristos şi neastâmpărul dragostei creştine.

Criza de care se vorbeşte, nu e o criză a predicei, căci se vorbeşte şi încă se vorbeşte poate prea mult, şi ori unde se vorbeşte mult se înfăptueşte puţin, ci e o criză a trăirii religioase, a cărei gravă consecinţă este lipsa de putere a cuvântului, lipsa de convingere a predicei. Numai atunci pot mişca pe cineva când sunt mişcat eu, numai atunci îl pot încălzi, când ard eu. Dacă eu sunt de ghiaţă şi suflarea mea de crivăţ, zadarnic voi cerca să încălzesc pe alţii.

Lumea de azi pare plictisită într'un fel oarecare de a asculta cuvântul lui Dumnezeu de pe amvon, însă nu pentrucă acel cuvânt nu-i înflorit cu destule flori oratorice, sau nu-i îmbrăcat în haina de gală a retoricei, ci pentrucă e spus fără destulă convingere. Nu are drept suport viaţa aceea evanghelică, trăirea aceea de cerească neprihănire, din care să erupă cum erupe lava din sânul de foc al vulcanului clocotitor.

Au doară sf. Apostol Pavel era tocmai aşa meşter la vorbă? Ni-o spune însuşi că nu se poate compara cu Apolo. Cine însă a fost mai ascultat decât el, cine a făcut mai multe convertiri decât el, cine a răspândit legea dragostei lui Iisus mai mult decât el? Nu era meşter la vorbă, dar cine ardea mai tare ca el pentru Hristos şi pentru fraţii lui, cine plângea şi tremura de grija lor, cine şi-ar fi dat bucuros sufletul anatemei ca să-i smulgă din păcat, dacă nu acel nebun pentru Hristos, convertit pe drumul Damascului?

Amar mie, de nu voi binevesti, căci cum vor auzi, de nu li se va propovedui, zice sf. Ap. Pavel, dar cum trebue să fie inima şi sufletul şi toată viaţa celui ce propoveduieşte, pentruca predica să nu fie aramă sunătoare şi chimval răsunător? De nu va ţâşni predica din aceea viaţă clocotitoare de iubire evanghelică, apoi de-aş vorbi în limbi omeneşti şi îngereşti, nimic nu voi folosi.

Nu predica trebue turnată în tipare noui, căci tiparele curând se vor învechi şi cu timpul se vor epuiza oricât de multe ar fi, ci altceva trebue schimbat, ceva care va da predicei prospeţimea dimineţilor de primăvară şi puterea soarelui sub razele căruia totul se desvoltă şi se preschimbă. Viaţa celuice propoveduieşte trebue refăcută! Ea trebue transfigurată de duhul evanghelic şi atunci orice vei cuvânta, va avea o miraculoasă putere de pătrundere, o uriaşă influinţă asupra celor ce ascultă. Atunci orice lucru, cât de simplu spus, va părea nou, după cum nouă părea predica bătrânului evanghelist Ioan ori de câte ori o spunea, deşi nu cuprindea mai mult ca o propoziţiune.

Recapitulând cele de mai sus, spunem: reuşita predicei depinde întru totul de viaţa celui ce predică. Toate celelalte sunt adausuri cari fără această capitală condiţiune nu folosesc la nimic. Schimbaţi viaţa şi veţi vedea roadele cuvintelor voastre. Schimbaţi felul de a trăi şi veţi vedea că nu-i nevoe să vă străduiţi a vă rade capul ca Demostene şi a lua pietricele în gură spre a fi ascultaţi şi urmaţi, ci veţi vorbi prin simplul exemplul vieţii voastre mai mult şi mai convingător decât toţi oratorii de pe pământ. Chiar şi în această lume de azi, care pare rea şi desinteresată de cele duhovniceşti, celce-şi va reforma viaţa va fi soarele, la lumina căruia se vor deschide toate conştiinţele, cum se deschid fiorile în zilele lui Mai.

Aduceţi-vă aminte cuvintele sf. Apostol Pavel, că puterea Evangheliei lui Hristos, nu stă în măestria cuvintelor, ci în trăirea până la perfecta identificare cu ea, când cercetându-te, nu te mai regăseşti pe tine, ci pe Hristos trăind în tine. Atunci predicile vor fi şi frumoase, şi instructive, şi ascultate, căci inima din care isvoresc, e plină de El şi El e plinătatea frumosului şi adevărului şi binelui şi al tuturor virtuţilor. Atunci viaţa va fi o nesfârşită predică despre Iisus, o cântinuă şi prelungă chemare a păstorului ce-şi caută oile rătăcite, la glasul căruia se vor strânge cu bucurie, de pe toate cioclaurile lumii şi păcatului. **Pr. P. Pr.**

Nr. 9499—1942.

AVIZ

Având în vedere marea mortalitate infantilă din ţara noastră, On. Minister al Sănătăţii a tipărit o broşură cu instrucţiuni pentru combaterea unor boli foarte frecvente la copii.

Invităm On. Preoţime să dea concurs nelimitat organelor sanitare, în lucrarea de combatere a mortalităţii infantile şi să ajute la răspândirea şi explicarea broşurei în cauză. Indrumăm pe P. C. Protopopi şi pe C. preoţi să organizeze chiar o serie de conferinţe în parohii pentru lămurirea credincioşilor, în această prea importantă chestiune, care priveşte deaproape întreg viitorul neamului nostru.

Sibiu, la 2 Septemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Chestiuni omiletice

de Preot Ioan Opriș

IV

Cum să predicăm?

Predica trebue să fie impersonală. — Formă și fond în predică. — Rolul tonifient al predicii. — Predica stă în slujba Religiei.

Așa dar predica nu este o vorbire ca oricare alta. Ea îndeplinește în lume o funcție de sfântă pedagogie. De aceea nu se poate predica oricum. Trebuesc respectate anumite condițiuni generale, mai ales în ce privește fondul.

In primul rând, trebue să fim bine lămuriți că predica nu este expresia unei acțiuni pur individuale. „In predică nu vorbește predicatorul ca individ, zice Păr. M. Ionescu, fiindcă ea e o adversară, neîmpăcată a individualismului uman și îi place de minune să se arate ca plămân al colectivității și ca organ al harului divin, — singur rânduit să fecundeze în sens creștin gândirea slobodă și simțirea spontană a spiritului uman".

Preotul când vorbește mulțimii în biserică, nu mai este el însuși, ci este un adevărat „Alter Christus". Căci zice sf. Ap. Pavel Corintenilor: „Noi vă îndemnăm în locul lui Hristos, ca și când Dumnezeu v'ar îndemna prin noi". Și tot așa și sf. Ioan Gură de Aur: „Tatăl L-a trimis pe Fiul Său, ca Acesta să îndemne în numele Lui și să săvârșească dregătoria unui trimis; dar fiindcă El, prin moartea sa a părăsit pământul, apoi în aceasta solie i-am urmat noi și noi vă îndemnăm și vă rugăm în numele Lui: ...Nu cugetați așa dar că numai noi înșine vă îndemnăm; Hristos vă îndeamnă prin noi, Tatăl ceresc vă îndeamnă prin noi".

Deci predica nu e o manifestare a unei personalități omenești, ci instrument de lucrare a lui Dumnezeu. Predicatorul nu vorbește oricum și orice, ci numai ce i-a poruncit Dumnezeu și este de folos pentru mântuirea sufletească a credincioșilor Săi, ca reprezentant al Cerului pe pământ. El nu predică din ale sale, ci reprezintă pe amvon pe însuși învățătorul Hristos. De aceea a predica este mai mult decât a cuvânta; însemnează a te smeri ca să se înalțe Iisus — cum a făcut sf. Ioan Botezătorul — a renunța la orice ambiție personală, la orice deșertăciune omenească și a vorbi numai în numele personalității colective a Bisericii. „Misiunea noastră, zice Prot. M. Neagu, este supranaturală, de aceea preotul trebue să fie îmbrăcat în puterea Duhului sfânt. Cuvântul preotului trebue să fie cuvântul lui Dumnezeu, nu cuvântul său personal. Cuvântul omenesc dispare ca fumul jertfei lui Cain. Pentru sufletul credincioșilor rămâne numai cuvântul lui Dumnezeu".

In predică se împletește duhul credinței cu duhul dragostei, cu duhul nădejdii și al rugăciunii. Ea nu face uz de forme meșteșugite ci de cuvântul adevărului. Însuși sf. Ioan Gură de Aur care n'are pereche între predicatorii lumii, nu s'a preocupat în mod special de chestiunea formei. El a creiat retorica bisericească prin puterea spontană a geniului său, adânc stăpânit de duhul creștin. „Cuvântul meșteșugit n'are ce căuta pe amvon, zice tot Prot. M. Neagu. El este al oratorilor politici în fața alegătorilor. Preotul este slujitorul lumii de dincolo. Influența predicei lui nu poate fi din lumea aceasta, ci din lumea cerească. Formele retorice sunt secundare. In predică principalul e adevărul, trecut prin sufletul preotului. E viața care se revarsă ca dintr'un isvor curat asupra credincioșilor. In predică lucrul de căpetenie nu-i forma și stilul, ci cugetarea religioasă. Ce spui, e dătător de măsură și abea după aceea, cum spui.

Funcția predicei este o funcție adânc religioasă. Ea trebue să mângâe, să întărească, să vindece, să indice mijloace de salvare din mizeria cotidiană. Predica este o putere tonifiantă pentru viață. In ea se va vorbi despre tot ceeace dorește în chipul cel mai intim sărmanul suflet omenesc, dornic de a-și liniști nesigurantele, de a-și înlătura temeiurile, de a-și înălța viața. Ceeace ofere predica, sunt soluții eterne, potrivite la viața de toate zilele. In predică se va vorbi despre mântuire, despre iubire, despre iertare, despre ajutorul lui Dumnezeu, despre nădejde, odihnă, pace, virtute, despre fericirea eternă și despre tot ce poate arunca o lumină transfigurativă din ordinea ideală și supranaturală asupra vieții omenești.

Predica are rostul de a aduce o lumină și o putere nouă în dorul de viață al omenirii. De aceea, bine zice Huonder, adresându-se preotului: „O preotule, tu cum faci? Ce rostești tu mai des: Cuvântul înviorător „fericiți", sau cuvântul apăsător „vai"? In fața ta stă poporul cu fețe îngrijorate, pe care lupta grea a vieții și suferințele au săpat brazde adânci. Sunt între ei și oameni slabi și păcătoși, dar ei totuși vin la tine cu voința de a primi cele ce spui tu și de a se îndrepta. Și tu cum le vorbești? In loc să-i mângâi, îi mustri, In loc să-i însuflețești îi descurajezi, Aceasta este „vestea cea bună" pe care tu ești dator să o vestești? Astfel, se duc acasă fără să laude pe Dumnezeu, cum îl lăuda odinioară mulțimea căreia îi vorbea Mântuitorul, blestemând în sufletele lor pe cel ce i-a mustrat de pe amvon".

In trista stare morală de azi numai puterea cuvântului dumnezeesc mai poate lecui ranele adânci pricinuite de păcat. Omenirea nu se poate salva singură din această mlaștină a desnădejdii, căci în fața patimilor și voința, și inteligența, și conștiința sunt neputincioase. Cei vechi exprimau acest adevăr prin cuvintele „Video meliora, proboque deteriora sequor". Iar sf. Ap. Pavel însuși zice „Că binele pe care-l vreau nu-l fac, ci răul pe care nu vreau să-l fac, iaca ce fac". De aceea e nevoie de o cale supranaturală, de lumina adevărului revelat și de puterea harului de sus, pe care predica trebue să-l împărtășească cu prisosință.

Dacă nu este un adevărat organ de igienă divină a vieții, predica nu și-a ajuns tinta. Ea trebue să pună mult preț pe „duhul blândeților" și numai în cazuri extreme pe „mustrare" și „certare". Asprimea pe cât e posibil trebue înlăturată de pe amvon și în locul ei trebuește să domine pacea desăvârșită a lui Hristos. „Predica trebue să învețe sufletele ascultătorilor și să le liniștească, zice tot Huonder; ea trebue să încurajeze să edifice. A amenința cu foc și cu pucioasă și a arunca tunete și fulgere de pe amvon, înseamnă a-ți dărâma toată opera. Chemarea noastră însă este a edifica prin învățătura blândă a Mântuitorului celui Milostiv, ale cărui cuvinte dau mângâere și iertare și celor mai păcătoși".

Predica este unul din organele cele mai de seamă prin care Religia își îndeplinește funcția ei. In ce constă această funcție? Ne lămurește Păr. V. Iordăchescu. „Religia, afirmă Sfinția Sa aduce omului credința unor relații cu lumea supranaturală, de unde el dobândește ajutor, pentruca puterile lui naturale să realizeze scopurile urmărite, unde el găsește obiecte mai proprii a satisface tendințele indefinite ale eului, decât lumea sensibilă. Toate religiile pozitive dau o satisfacție instinctului de conservare, propunând omului credința într'o anumită supravețuire după moarte. Ori această speranță tonifică și întărește energia morală a omului, în mijlocul strâmtorărilor și decepțiilor". In sfârșit, după Păr. Arhim. Scriban, religia este „instinctul vieții superioare a omului", care pe lângă potolire și mângâere dă acestuia și regulare a vieții.

De felul cum predicatorul știe sluji această funcție a Religiei prin predica sa, adică de felul cum poate mulțămi setea adâncă de pace, de liniște, de supravețuire, cu un cuvânt setea de veșnicie a ascultătorilor săi, depinde valoarea convertivă a predicei. Predicatorul, tocmai pentru aceasta este bine să cunoască mai în amănunt și să se conformeze psihologiei conversiunii. De aceea, vom da și noi aici câteva date sumare în acest sens.

După o anchetă, făcută asupra sentimentelor ce însoțesc conversiunea, profesorul american Starsbuck ajunge la următoarele concluziuni: „Bucuria, ușurarea și acceptarea unirii cu Dumnezeu, zice el, sunt, poate, speciile de emoțiuni care caracterizează cel mai exact ceeace se petrece în conversiune, și anume: liberul exercițiu al puterilor noui, evasiunea dintr'o anumită stare și nașterea la o viață mai largă cu un sentiment corespunzător de căldură și armonie". In sfârșit, după psihologul și filosoful W. James: „Trăsătura dominantă — în stările afective care succed conversiunii — este dispariția oricărei strâmtorări, sentimentul că la urmă totul va fi bine: pacea, armonia și bucuria vieții".

Descriindu-și propria stare sufletească după ce și-a recâștigat smerita pietate a copilăriei, François Coppée scrie astfel în prefața cărții sale „La bonne soufrance": „N'am momente mai bune decât acelea când mă adresez lui Dumnezeu și când îi cer acea pace pe care El ne-a promis-o în cealaltă viață, al cărui delicios presentiment, grația Sa ni-l dă în această viață. Da, nu este într'adevăr frumoasă decât ora în care cineva se roagă, în care se află în fața lui Dumnezeu. De-o sută de ori fie binecuvântată suferința care m'a readus la El. Căci în prezent eu cunosc incognoscibilul! Evanghelia mi l-a descoperit. El este Tatăl, este Tatăl meu. Eu îi pot vorbi fără sfială și El m'ascultă cu duioșie".

In Epistola Sa către Galateni, vorbind despre „Roada Duhului", sf. Ap. Pavel face o descriere creștină a sentimentelor însumate în fenomenul convertirii: „Roada Duhului este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioșia, blândețea, înfrânarea poftelor". O predică în care tindem să se producă aceste sentimente, este o predică convertivă.

Deci predica nu este o lucrare individualistă, ci îndeplinește o funcție divină. Este cuvântul miraculos al lui Iisus rostit prin delegația mistică de preot. Rolul ei este de a propovedui pretutindeni biruința Impărăției lui Dumnezeu și de a produce în lume cel mai „delicios" presentiment: acela al vieții celei de dincolo de moarte. Aici stă toată valoarea și tot succesul convertiv al unei predici.

Mândria. — *Cu dreptate se numește mândria »rădăcina tuturor păcatelor«. Sălășluindu-se în suflet, aruncă fum peste toată strădania omului doritor de mântuire. In răutate, ca și în bunătate, ea se ascunde ca o boală ce cuprinde întreg sufletul.*

Mereu ne paște gândul că sântem și noi cineva, că facem și noi ceva, uitând că acest gând îl aduce în suflet urâtorul a tot binele, diavolul, care dela început a căzut din fericire pentru păcatul mândriei.

Cineva a spus că, e mai bun un păcătos smerit decât un binefăcător mândru.

Nici un bine nu putem săvârși fără harul lui Dumnezeu. »Fără mine nu puteți face nimic«, a spus Mântuitorul.

Multe daruri ni-ar da Dumnezeu dacă am rămânea în smerită cugetare. Mai curând ne lasă să fim ispitiți, ca smerindu-ne pentru slăbiciunea noastră să păstrăm darul dumnezeesc.

S'a mândrit Petru când a zis: »De se vor lepăda toți, dar eu nu mă voi lepăda până la moarte«. L-a lăsat Dumnezeu să se lapede de 3 ori, ca să vină la smerenie și să-și plângă cu amar greșala.

Sf. Macarie vorbește despre un frate care se ruga împreună cu alții, și deodată s'a răpit cu mintea la cer unde a văzut Ierusalimul cel de sus și corturile sfinților, dar în urmă a căzut din fapta cea bună și a ajuns la pierzare, pentrucă i se părea că a ajuns ceva mare. Neavând smerita cugetare, a pierdut toată osteneala.

Cine cunoaște bogăția milei dumnezeești, se pleacă în fața Părintelui ceresc și cu smerenie îi cere ajutorul. Fiul lui Dumnezeu s'a făcut om smerit ca să vindece rana mândriei, spune un sfânt părinte. Să urmăm și noi pilda Lui de smerenie, ca să ne facem vrednici de darul Său. De vreme ce mărirea dumnezeiască s'a smerit până la moarte pe cruce, de ce să se înalțe slăbiciunea omenească? Dumnezeu s'a smerit pe Sine, ca să ne arate și nouă chip de înălțare prin smerenie și să înlăture minciuna mândriei.

Să lăsăm să odrăslească în sufletul nostru smerenia, și slava lui Dumnezeu ne va umbri. Căci »ochii Domnului spre cei smeriți cugetători, ca să-i veselească pe dânșii, iar fața Domnului împotriva celor mândri, ca să-i smerească pe dânșii«. Fă-te lesne defăimat în mărimea ta și nu mare în micșorimea ta, spune Sf. Isac Sirul. Fugi de slava deșartă și vei fi slăvit. Teme te de mândrie și te vei mări. Defăimează-te pe tine însuți pentru Dumnezeu, și fără să știi se va înmulți slava ta. Să te socotești păcătos ca să te îndreptezi în toată viața ta. Și iarăși zice Sf. Isac: Smerenia, și fără lucruri bune, multe greșeli iartă, iar lucrurile bune fără smerenie sânt nelăudate. Precum este sarea în toată hrana, așa și smerenia în toată fapta bună.

Smerit cugetător este celce are în suflet ceva vrednic de mândrie și nu se mândrește, ci se socotește pământ și cenușă, spune Sf. Isac.

Cu aceste gânduri să stăm împotriva duhului mândriei, ca toată răutatea să piară din sufletul nostru, și să putem vedea pe Dumnezeu slăvindu-se în viața noastră. Că Lui se cuvine toată mărirea și cinstea în vecii vecilor.

Ieromonah **Serafim**

Orașul salvat din robia comunistă

Confrați ziariști au cercetat de curând, între alte localități transnistriene, și orașul *Odesa*, vizitând așezămintele de seamă culturale și de artă ale acestui oraș, pentru care s'au jertfit atâtea vieți românești.

Redăm câteva fragmente, din impresiile confraților, dobândite pe urma vizitării orașului de mare frumuseță, Odesa, în care alături de splendoarea unor clădiri, întâlnești la tot pasul desfigurarea chipului omenesc, operă de pomină a regimului bolșevic.

Fețele oamenilor sunt sbârcite ca ale malaezilor și sud africanilor. Nu vezi față tânără sau veselă. Toți par îmbătrâniți, deși nu sunt trecuți nici de 30 de ani. Spinările încovoiate, frunțile încrețite, fețele trase, capetele plecate în jos, nervii săriți din țâțâni, locuitorii Odesei par mai mult umbre decât oameni. Mizeria-i întipărită pe fețele acestor jertfe ale celui mai sălbatec regim din câte a cunoscut istoria.

Oamenii sunt pur și simplu neoameni. Nu-și pot reveni. Te cuprinde jalea când, încotro ți-ai îndrepta privirile, nu vezi decât oameni cu înfățișare de servitori, a căror stăpâni îi bat de 3 ori și-i hrănesc o singură dată. Nu vezi locuitor al Odesei bine îmbrăcat. S'au desobișnuit oamenii de manieră și de viață bună.

Aceleași urme se văd și la clădirile orașului, care n'au fost reparate dinaintea războiului trecut.

Dar, alături de toate acestea, am întâlnit urmele administrației românești. Orașul este foarte curat. Grădinile și parcurile sunt bine întreținute și frumos împodobite, deși numărul lor e mare.

De asemeni fabricile de conserve, de marmeladă, de bomboane, de pâine, de unt, etc. puse în funcțiune de primăria Odesei, concurează cu cele mai de seamă așezăminte industriale ale Europei.

Și, spre mândria noastră, conducerea efectivă a treburilor Odesei se află în mâinile românilor basarabeni.

Și rodul lucrului mâinilor se vede peste tot. Nu-i instituție de seamă în Odesa, în care să nu întâlnești un frate basarabean și unde să nu constați rezultate frumoase, recunoscute de către populația băștinașă.

Peste tot, moldovenii au rămas nepăsători şi reci la încercările de a-i transforma în fiare şi roboţi ai bolşevicilor.

Blândeţea, bunătatea şi ospitalitatea moldoveanu'ui nostru au rămas aceleaşi legendare caracteristice, despre care istoria lumii va vorbi totdeauna cu admiraţie.

La Odesa, deşi mai puţini ca număr, moldovenii băsarabeni şi cu cei transnistrieni, au trecut un serios examen, dovedind excepţionale însuşiri de buni gospodari şi pricepuţi cârmuitori.

Increzător în virtuţile neamului şi în puterea lui Dumnezeu, moldoveanul aşteaptă în tăcere şi răbdare dreptatea istoriei şi recunoaşterea muncii, pe care o desfăşoară pentru civilizaţie şi înceţăţenirea omeniei între oameni.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Octomvrie 1942

1. In fiecare zi dimineaţa la ora $6^1/_2$ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenia, iar la *ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. *Duminecă în 4 Octomvrie 1942*, servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Dr. Nicolae Neaga; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: Prot. Mihail Neagu.* La Oastea Domnului predică: după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*
4. *Duminecă în 11 Octomvrie 1942*, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Zosim Oancea şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: Prof. Zosim Oancea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Nicolae Vonica.*
5. *Miercuri în 14 Octomvrie 1942, la Cuvioasa Paraschiva* servesc: prot. Mih. Neagu, pr. Ştefan Morariu şi prof. Ioan Beju; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Grigore T. Marcu. *Predică: Prof. Dr. Grigore T. Marcu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *cons. Gheorghe Secaş.*
6. *Duminecă în 18 Octomvrie 1942*, servesc: Prot. cons. Ieronim Grovu, prof. Aurel Nanu şi Prot. M. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Simion Macarie. *Predică: prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *diaconul Cornel Dascăl.*
7. *Duminecă în 28 Octomvrie 1942*, servesc: Prot. Mih. Neagu, prot. cons. Dr. Spiridon Cândea şi prof. Dr. Teodor Bodogae; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: prot. cons. Dr. Spiridon Cândea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *diacon Simion Macarie.*
8. *Luni în 26 Octomvrie 1942, la sf. Mucenic Dumitru*, servesc: Prot. stavr. Dr. Dumitru Stăniloae, prof. Dr. Liviu Stan, prot. Mihail Neagu, Iosif Ţint secr. cons. şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Simion Macarie. *Predică: secr. cons. Iosif Ţint.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Prot. Mihail Neagu.*

Teatrul german din Sibiu şi-a deschis stagiunea Joi, în 24 l. c. Reprezentaţiile sânt organizate de concetăţenii noştri saşi şi se bucură de mare sprijin din partea sibienilor. Repertoriul stagiunii este alcătuit din piese moderne şi clasice. — Piese *româneşti*, deocamdată, nu sânt anunţate pentru actuala stagiune.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat Marţi, 22 Sept. a. c., la Bucureşti, pentru a rezolvi mai multe chestiuni bisericeşti.

Sâmbătă, 26 Sept. a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţa Sa.

Grija pentru orfani. Dl Mareşal Antonescu, Conducătorul statului, a hotărât ca urmaşii celor ce cad în războiul din Rusia, să poarte numele de *„Copiii naţiunii"*. Dintre aceştia, 1000 vor fi aleşi să urmeze la şcoalele statului, întreţinuţi gratuit. Grija pentru aceşti copii, lipsiţi de ajutorul tatălui lor, este una dintre cele mai frumoase fapte creştine şi româneşti.

P. S. Arhiereul Valeriu Moglan, vicarul Mitropoliei Moldovei, a fost delegat de I. P. S. Sa Patriarhul Nicodim să gireze conducerea episcopiei Buzăului, până la alegerea viitorului titular.

La violentele *lupte aeriene de pe frontul Stalingradului, alături de glorioasa aviaţie germană, participă de câteva zile şi unităţi din aviaţia română de vânătoare.*

Reîntrată în luptă, tânăra noastră aviaţie a înregistrat în răstimp de câteva zile 22 victorii aeriene.

Pentru strălucitele ei fapte de arme, una din unităţile noastre de vânătoare a fost citată prin ordin de zi de către Comandamentul aerian german din regiune.

Cu mândrie şi emoţie ţara urmăreşte epopeea splendidă scrisă de bravii sburători.

A se cruţa hârtia! Având în vedere lipsa mare de hârtie, în urma imprejurărilor de război, subsecretariatul industriei, direcţia materiilor prime, roagă publicul şi întreprinderile de orce natură, să formuleze în text, cât mai scurt, cererile şi comunicările lor către autorităţi, şi să le scrie în rânduri strânse, fără a lăsa foi libere, cum se face de obicei.

Instalare de preot. Duminecă, 20 Sept. 1942, s'a făcut instalarea părintelui Miron Mihăilescu în una din cele trei parohii ale Ocnei Sibiului. După săvârşirea sfintei Liturghii, în sobor de 4 preoţi, părintele protopop Mihail Neagu a ţinut o înălţătoare predică despre sfânta cruce, arătând cum trebue înţeleasă jertfa Mântuitorului în viaţa noastră de creştini, ca ea să rodească bogat în sufletele noastre. La sfârşitul sfintei Liturghii, a prezentat poporului credincios, adunat în număr mare, pe noul preot Miron Mihailescu, ca pe un încercat păstor sufletesc. A dat apoi cetire actului de instalare prin care I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* aşează aici ca părinte duhovnicesc pe unul din fiii săi sufleteşti. Au luat cuvântul preotul locului asigurând pe noul împreună slujitor de înţelegere adevărată şi dragoste de părinte. Din partea credincioşilor a vorbit dl judecător ca unul ce vrea să slujească împreună cu părintele său dreptăţii lui Dumnezeu spre binele bisericii şi al satului. Păr. M. Mihăilescu, prin o frumoasă predică, a mişcat sufletele celor de faţă grăind despre misiunea sfântă a preotului şi făgăduind să fie tuturor un tată sufletesc, îngrijind de buna propăşire a păstoriţilor săi. **Coresp.**

Ministerul culturii naţionale a dispus ca uniforma şcolară să nu mai fie obligatorie; obligatoriu este numărul de pe braţ şi şapcă. — Taxele şcolare se plătesc în 4 rate; cei săraci şi silitori vor fi scutiţi, integral sau parţial. Orfanii de război, reuşiţi la examen, sânt întreţinuţi în internatele şcoalelor.

Scăpaţi de o povară. Din Orăştie se comunică faptul că un număr de 74 ţigani localnici, bătrâni şi tineri, deveniţi o povară materială şi morală pe seama oraşului, au fost transportaţi în lagăre de muncă.

O nouă şcoală la Odesa. Guvernământul Transnistriei şi primăria dela Odesa a pus un imobil din acest oraş la dispoziţia Societăţii ort. naţionale a femeilor române de sub preşedinţia dnei *Alexandrina Cantacuzino*. Societatea a deschis aici o şcoală pe seama fiicelor „moldovenilor" noştri, pentru a fi crescute în crezurile şi idealurile neamului românesc. Inscrierile, care se fac la sediul Societăţii femeilor (Odesa, strada Poliţiei 18), se primesc pentru 4 clase primare, 2 clase secundare şi un curs mixt de: religie, limbă română şi istorie. Fraţii transnistrieni se bucură, negreşit, de noul institut, aducându-şi cu drag fiicele la şcoala creştină acum înfiinţată.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 27 Septemvrie 1942, servesc: prot. Mih. Neagu, Dr. Nicolae Terchilă şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii; Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: Dr. Nicolae Terchilă.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Nicolae Vonica.*

Şofeur mecanic

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, angajează un şofeur mecanic priceput şi cu practică îndelungată la conducerea şi îngrijirea automobilului.

Să fie liber de armată, sau mai bătrân.

Informaţiuni la Secretariatul Consiliului, strada Mitropoliei 32

Nr. 551—1942 Prot. (79) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hamba-Daia,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 20 jugăre pământ arător şi fânaţ, primit din ref. agrară.
3. Curte parohială de 600 st. p., nezidită.
4. Parohia se obligă să plătească chiria pentru locuinţa preotului, până la zidirea casei parohiale.
5. Fiecare familie dă preotului o ferdelă de grâu, dacă are sămănătură de grâu, iar dacă n'are, e obligată să dea o ferdelă de porumb.
6. Venitele şi stolare uitate în parohie.
7. Preotul va locui în comuna Daia.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9770—942 [77] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Bârghiş,** din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Parohia este de clasa a treia, şi beneficiile postului de paroh sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială cu dependinţe.
3. Sesiune de 11 jug. 125 stj. arător şi fânaţ.
4. Stola obişnuită în protopopiat.
5. 1 ferdelă de cucuruz dela fiecare cap de familie.

Cererile de concurs vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc, în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

In cerere se vor arăta studiile făcute şi serviciul îndeplinit, în mod amănunţit.

Sibiu, la 3 Septemvrie 1942.

Consiliul arhiepiscopesc

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". **Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.**

Nr. 496—1942 (73) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei cl. II-a **Zam** cu filia **Tămăşeşti,** din protopopiatul Dobra, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială, cu toate supraedificatele necesare, în stare foarte bună.
3. Folosirea sesiunei parohiale de $19^1/_2$ jugăre, teren arabil, fânaţ, pomet şi pădure.
4. Câte 15 l. porumb sfârmat dela fiecare familie din filie şi $^1/_4$ din preţul de arendare a cimiterului dela Biserică, achitat de epitropie.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 16 August 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Zam.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

Nr. 551—1942 (72) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Mada,** protop. Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salarul dela Stat.
2. 8 jug. cad. sesiune: arător, fânaţ şi păşune.
3. Folosirea cimiterului de 1 jug. 880 st. p.
4. Câte un litru (15 kgr.) porumb dela cca 200 familii.
5. Stolele obişnuite în parohie.
6. Casă parohială nu este. Până la construirea ei, credincioşii se îngrijesc de locuinţă corespunzătoare pe seama preotului.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, iar candidaţii se vor prezenta în parohie, cu înştiinţarea protopopului, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 20 August 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial

Teodor Glodeanu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 4 Octomvrie 1942 — Nr. 40

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful R[omân]

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvânt către studenții teologi la începutul anului academic 1942-43

Inalt Prea Sfințite Părinte,
Prea Cucernici Părinți,
Iubiți Studenți,

Cu voia și cu binecuvântarea lui Dumnezeu începem un nou an de pregătire pentru marea slujbă a preoției.

E al patrulea an care se deschide în împrejurări îngrijorătoare de războiu. In toți cei trei ani trecuți am putut simți apropierea lui Dumnezeu nu numai din cuvântul Revelației Sale, viu și lucrător astăzi ca și atunci când a fost rostit sau scris, ci și din aspra strâmtorare a vremilor. Cleștele lui Dumnezeu s'au strâns în jurul nostru în acești trei ani tot mai tare. Cu începutul acestui an academic strânsoarea lor a devenit nu numai jenantă, ci chiar dureroasă.

Dar noi pășim cu tot curajul la lucru. Nu ne vom plânge, ci vom da laudă lui Dumnezeu care voește prin mijloace mai grăitoare să ne facă a-l simți prezența și a ne întoarce de pe căile de uscăciune religioasă și morală pe cari am apucat.

Un singur lucru Il vom ruga: să ne dea capacitatea să simțim, în împrejurările apăsătoare în cari trăim și cari pot deveni neînchipuit de grele, fața Sa de Părinte, aspră numai pentrucă vrea ca lumea să se îndrepte.

Prin ce s'a făcut lumea atât de vinovată încât a trebuit să vină strâmtoarea de acuma? Și de ce este strâmtoarea o situație în care omul poate face mai ușor experiența apropierii lui Dumnnzeu?

Viața omenească pe pământ nu poate decurge decât între granițe spirituale și morale. Omul în familie nu poate trăi dacă nu admite ca egoismul să-i fie limitat de anumite granițe. Orice comunitate mai restrânsă sau mai extinsă constă dintr'o sumă de oameni în jurul căreia e trasă linia unei granițe spirituale, care îi oprește să dea curs nelimitat pornirilor lor. (Hermann Herrigel, Zwischen Frage und Antwort).

Granița aceasta însă nu poate fi fixată de oamenii cari constituesc comunitatea, ci trebue să fie experiată ca pusă de o forță mai puternică decât ei, de dinafară de ei. In granița aceasta este experiată prezența lui Dumnezeu. Și numai până când este experiată granița, ca manifestare a lui Dumnezeu, viața între oameni este posibilă. Granița nu e decât voia lui Dumnezeu, sau realitatea Lui.

In timpurile mai nouă toate granițele cari fac posibilă conviețuirea între oameni au început să fie desconsiderate, călcate, desființate. Omul contimporan a perdut capacitatea de-a mai simți caracterul absolut al acestor granițe ale egoismului său, originea lor divină. In iueșul său de-a pune sub semn de întrebare totul, n'a mai avut respect de nici o opreliște, n'a mai considerat nici un stăvilar ca sfânt, ca realitatea pe care nu trebue să o macine cu întrebările lui ireverențioase. A disolvat orice dig cu rațiunea sa, a trecut peste orice țărm cu apele lacome ale patimilor sale.

S'ar părea că ieșind din viața organizată și limitată de granițe, din conținuturile purtătoare ale unor forme, s'a pus într'o legătură mai directă cu infinitul și s'a împărtășit de-o experiență mai adecvată a lui Dumnezeu cel nemărginit.

Efectul însă n'a fost acesta. Omul care sparge toate granițele în viața sa, în loc să se pună în legătură directă cu infinitul, în loc să facă experiența tot mai vie a lui, pierde contactul cu realitatea extrasubiectivă, căci egoismul lui își umflă apele atât încât acopere totul și nu mai e văzut decât el. Insul care și-a perdut respectul de părinți, care disprețuește obligațiile față de familie, de semeni, de neam, de Biserică, nu se mai vede decât pe sine însuși, nu mai vede în jurul său decât glasul asurzitor al patimilor și toate cuceririle sale externe, în loc să-i sporească legătura cu realitatea, îl fac tot mai însetat, tot mai sufocat în închisoarea egoismului propriu. Prin isbânzi materiale și sociale, prin desfășurări de teorii impunătoare, el pare a pluti pe un ocean al infinitului. De fapt infinitul lui este făcut din substanța visurilor. El nu face experiența adevăratei realități, întrucât nu simte nici pe aproapele ca pe o graniță consistentă, nici pe Dumnezeu.

In afara granițelor nu se experiză infinitatea realității, ci monotonia eului. Infinitatea se experiază înlăuntrul granițelor; în atingerea cu granița se experiază intensitatea și adâncimea realității. Granița e adâncul, e abisul existenții. Granița ne afundă și pe noi înșine în adâncul nostru. Granița nu are deci numai un caracter negativ, de limitare, ci mai ales unul pozitiv de punere a noastră în contact cu adâncimea infinitului. Dar granița pusă egoismului omenesc, care imprimă o formă conviețuirii umane, nu e un dig de natură substanțială. Ea e experiată ca o poruncă, sau ca o voie a unei realități personale. Nu putem trece peste granița ce ne-o impune semenul nostru, deoarece el este experiat ca o voință. Nu putem trece peste obligațiile și formele vieții familiare și sociale, deoarece ele sunt experiate ca voia lui Dumnezeu cel personal.

Realitatea adevărată, infinitatea, nu pot fi experiate decât ca entități personale, revendicatoare. Numai acestea pot fi simțite ca graniță, ca limită a egoismului și ne pot scoate din monotonia de falsă varietate și realitate a eului, din pustietatea lui turmentată de iluziile de fata morgana.

Dar pentrucă omenirea a disolvat prin orgoliul rațiunii și prin deslănțuirea egoismului toate granițele, ieșind la largul gol de realitate, reacțiunea lui Dumnezeu s'a produs în chip oarecum automat, aruncând pe om în cea mai penibilă strâmtorare. Din individualismul și egoismul cel mai netemperat, omul se vede azi silit să renunțe la tot ce-i dorește inima. El trebue să primească o bucățică de pâne extrem de limitată pentru a ajunge la toți și trebue să-și dea contribuția de muncă și de sânge pentru scăparea sa și a semenilor din primejdia de moarte.

Sensul acestor strâmtorări este așadar să ne facă să simțim iar apropierea lui Dumnezeu.

Dacă omenirea va fi în stare să experieze acest caracter al năcazurilor actuale, ea se va putea încadra din nou într'o viață de ordine, de egoisme limitate, de conviețuire suportabilă. De nu va fi capabilă de-o astfel de experiență, existența ei se va prăvăli din rău în mai rău.

Granița de căpetenie a întregei vieți omenești și izvorul tuturor granițelor, obligațiilor și formelor este Dumnezeu. Și întrucât cel mai mult s'a apropiat Dumnezeu de oameni în Iisus Hristos, în El putem experia cel mai ușor granița noastră și izvorul întregei ordini sociale. Dacă nu se ține seama de Iisus Hristos, în care experiența lui Dumnezeu e atât de palpabilă, este aproape imposibil să mai fie experiat Dumnezeu în genere, dată fiind nepreciziunea și vagul în care îl ține pentru conștiința noastră regiunea spirituală depărtată în care locuește.

Nu există mijloc prin care apropierea lui Dumnezeu, deci prezența Lui ca graniță, să o putem experia atât de copleșitor, ca Evanghelia și Biserica. Cine cetește Evanghelia greu rămâne necucerit de convingerea că ea este documentul și mediul revelației adevărate a lui Dumnezeu în Iisus Hristos.

Dacă omenirea nu-și va putea reînviora experiența lui Dumnezeu în Isus Hristos, ea nu va mai putea experia nici o graniță, nici o transcendență și prin urmare nici o obligație și nici o formă socială stabilă și sacrosanctă nu se va mai putea reface, ca condiție a unei ordini de viață.

Iisus Hristos e singurul punct fix, singurul teren solid dela care se poate mâneca la reorganizarea lumii cuprinsă de haos.

Numai el poate fi granița tuturor granițelor vieții omenești, numai El poate fi izvorul și principiul tuturor cadrelor solide ale unei noui ordini.

Destinul viitor al omenirii depinde de puterea ei de-a redescoperi pe Iisus Hristos ca punct arhimedic al întregului echilibru social.

Cei ce se angajează la această lucrare, își aleg partea cea mai însemnată din opera de rezidire a ordinei umane.

Voi iubiți tineri v'ați angajat la această lucrare de fundamentare a viitoarei ordini omenești. De capacitatea voastră de-a Vă pătrunde până în adânc de certitudinea că Iisus Hristos este singurul temeiu al lumii de mâne și de puterea voastră de-a sădi în oameni, prin propovăduire și viață, această convingere, depinde salvarea umanității pentru o continuare a istoriei.

Altceva nimic nu trebue să ne intereseze pe noi decât această reașezare a lui Iisus Hristos ca suprema graniță și temelie a vieții omenești de mâne. Nu avem să ne împrăștiem grija asupra altor multor forme de ieri ale vieții omenești. Poate nu toate izvorăsc direct din relitatea lui Iisus Hristos și poate nu toate împlinesc funcția de zăgazuri ale egoismului și orgoliului omenesc. Sunt multe din ele cari se prevalează în mod mincinos de legătura lor cu Iisus Hristos. Să avem grije să nu ne acățăm prea mult de ele în numele creștinismului, ca să nu aducem și asupra creștinismului valul de mâne care nu mai poate tolera anumite forme.

Din nenorocire nu toate granițele, obligațiile, normale și formele societății de eri sunt zăgazuri împotriva egoismului, arătându-și prin aceasta originea lor în Iisus Hristos, ci multe din ele sunt mai degrabă diguri de apărare a egoismului. Acestea vor fi măturate de duhul vremilor ce vin.

Principiul călăuzitor pentru organizarea societății viitoare trebue să fie acesta: Iisus Hristos ca izvor al tuturor normelor și granițelor, iar ca norme și granițe nu se vor admite decât acelea cari limitează egoismul și impun comuniunea, nu acelea cari apără egoismul.

Dar misiunea cea mare care ne revine nouă este lupta pentru Iisus Hristos ca piatră din capul unghiului pentru lumea de mâne. Celelalte norme vor decurge dela sine din prezența Lui.

Pe steagul nostru e scris Iisus Hristos. El e singura lozincă de mântuire, singurul țărm, singurul liman pentru omenirea ce plutește în valurile desnădejdii și haosului. El e răspunsul nostru la întrebările fără de sfârșit ale omului de azi. Iar acest răspuns e singurul care poate satisface și opri întrebarea de mai departe a omului. E răspunsul ultim, pentrucă prezintă realitatea ultimă, neclintită, sigură, odihnitoare și convingătoare.

Tot ce se cere dela voi iubiți studenți este să vă faceți destoinici și puternici pentru a da lumii evidența că Isus Hristos e răspunsu[l]

ultim şi temelia sigură a vieţii. Pentru aceasta se cere ca mai întâi să Vă procuraţi vouă înşivă această evidenţă.

Şi eu vă asigur că ea se va produce în voi prin studiu serios, străbătut de meditaţie, dar mai ales de rugăciune.

Făcând acestea din partea voastră, Insuşi Isus Hristos îşi va coborî harul Său în inimile voastre creind şi pecetluind acolo evidenţa că el este singurul principiu în legătură cu care lumea poate să-şi dea o nouă ordine.

Lumea de mâne va trebui să restabilească la baza ei practica jertfei, ca supremă limitare a egoismelor. Iar voi iubiţi preoţi de mâne veţi avea să fiţi învăţătorii şi pilduitorii omenirii întru acest duh de jertfă. In vederea acestei misiuni încă de aici trebue să creşteţi în voi curajul şi tensiunea spre autosacrificare. Gândiţi-Vă cu stăruinţă la sacrificiul adus de colegul vostru Nicolae Lăpădat, care şi-a dat viaţa în faţa Sevastopolului, transportându-şi camarazii răniţi de sub ploaia de gloanţe.

In duh de jertfă trebue să creştem sufletul neamului, căci avem o mare datorie de îndeplinit.

Mulţumind P. C. oaspeţi pentru participarea la această intimă sărbătoare a noastră şi rugând pe I. P. S. Mitropolit Nicolae să binevoiască a ne acorda arhiereasca binecuvântare pentru lucrarea ce-o începem, să pornim cu Dumnezeu la lucru.

D. STĂNILOAE

Mila Creştină

II

Mila şi-a găsit loc şi s'a realizat deplin numai în creştinism; şi anume ca o poruncă expresă isvorâtă din iubirea faţă de aproapele şi ca o formă de înfăptuire a acestei iubiri.

Odată cu venirea sa în lume, Mântuitorul a schimbat din temelie vechile concepţii despre om şi despre rostul vieţii sale şi a făcut din simţământul de milă faţă de suferinţele şi necazurile semenilor noştri un isvor bogat de fapte de oblăduire şi alinare a lor.

Deşi nu lipsea cu desăvârşire, mila era încătuşată în antichitate de o concepţie prea pământească despre om. Rostul vieţii omului era limitat la cadrele prea strâmte ale imanentului şi toate preocupările şi ostenelile în jurul persoanei umane se reduceau la pregătirea ei corespunzătoare pentru o viaţă de orizonturi exclusiv pământene.

Concepţia spartană privea rostul vieţii numai prin prizma intereselor de ordin politic-militar, şi în consecinţă supraevalua fizicul uman în detrimentul psihicului, pe care-l subevalua. Ea urmărea scopul de a creşte pe seama statului cetăţeni cât mai zdraveni şi mai viteji, gata oricând de luptă; potrivit acestui scop, copiii erau supuşi, îndată după naştere, unei examinări, pentru ca cei slabi sau schilozi să fie aruncaţi de pe muntele Taiget şi să rămână în viaţă numai cei capabili de creştere şi desvoltare normală.

E drept, această concepţie nu s'a bucurat de o răspândire generală. In Atena bunăoară, creşterea tinerilor era aşezată pe alte principii şi baze, urmărind desvoltarea armonioasă a întregulni om, adică a puterilor sufleteşti şi a celor trupeşti deopotrivă, ideal exprimat prin cunoscuta formulă Kalokagatia (frumuseţe şi bunătate). Cu toate acestea, deşi concepţia despre om era mai înaltă, totuşi destinul omului era încarcerat în orizontul strâmt al imanenţei. Idealul vieţii umane preconizat de Plato: »Asemănarea cu Dumnezeu după putinţă« a rămas izolat şi nerealizat ca ecoul unui glas inspirat de Logosul divin încă neîntrupat, dar care nu se putea înfăptui neavând lumina de îndrumare a revelaţiei creştine şi puterea de desvoltare a harului divin.

Nici Testamentul Vechiu n'a realizat deplin pe om. Nu numai pentrucă lipseau condiţiile necesare, pe care le-a adus în lume (numai) Hristos, ci şi pentrucă idealul vieţii umane (desăvârşirea, sfinţenia, dobândirea fericirii veşnice) a fost umbrit şi secularizat de idealul pământean şi politic-naţional al iudaismului, care nu tânjea după o fericire şi împărăţie cerească, ci după o împărăţie politico-naţională şi fericire pământească.

Orizonturile unei vieţi corespunzătoare demnităţii umane le-a deschis numai Mântuitorul. In concepţia creştină, omul, creat »după chipul lui Dumnezeu«, este chemat să realizeze »asemănarea (întru desăvârşire şi sfinţenie) cu Dumnezeu« şi să dobândească o fericire veşnică potrivită în intensitate gradului de înfăptuire a acestei asemănări. Acesta-i idealul suprem al vieţii umane, pentru a cărui realizare Dumnezeu a pus la dispoziţia omului toate mijloacele necesare. Aşa încât, omului i-a rămas numai să vrea să se încadreze cu toată fiinţa sa în lupta pentru acest ideal înalt. In lumina acestui ideal, viaţa pământească apare numai ca un stadiu de pregătire pentru cer. Cine nu ajunge să înfăptuiască acest ideal, e pierdut pentru totdeauna, ca unul care nu s'a putut realiza în măsură cuvenită pentru a dobândi fericirea veşnică.

Integrarea în acest ideal şi ajungerea lui nu se poate face decât prin ascultarea poruncii supreme a creştinismului, adecă prin dragoste şi în dragoste. Fără dragoste, nu există apropiere şi unire cu Dumnezeu şi în consecinţă nici viaţă în Dumnezeu, nici mântuire şi fericire. Numai iubind deplin pe Dumnezeu, ca pe sinteza tuturor desăvârşirilor, ne unim cu El.

Această iubire trebue să se reverse şi asupra semenului nostru, căci dacă nu iubim pe aproapele (fratele) nostru, pe care-l vedem, atunci cum putem iubi pe Dumnezeu, pe care nu-l vedem? (Cf. I, Ioan, IV, 20). In acesta trebue să vedem făptura mânilor lui Dumnezeu, care are de împlinit acelaşi ideal ca şi noi.

Dragostea de aproapele însemnează solidarizare şi ajutorare reciprocă în drumul spinos care duce la mântuire şi fericire. Aici e locul în care se încadrează, în spirit autentic creştin, porunca milei: Noi trebue să ajutăm pe semenul nostru ca să nu cadă »între tâlhari«, adecă să nu se poticnească în drumul care duce la ceruri, ci să-l parcurgă până la Dumnezeu. Rezultă aceasta din însăşi propovedania Mântuitorului şi-i deajuns să citâm numai un singur loc din sf. Scriptură: »Purtaţi sarcinile unul altuia şi aşa împliniţi legea lui Hristos« (Galat. VI, 2).

Crainicul poruncii celei noui a iubirii de Dumnezeu şi de oameni — şi implicit a poruncii milei — n'a propoveduit numai prin cuvinte, ci a pecetluit aceste porunci cu însăşi viaţa Sa, murind moarte pe cruce. Mântuitorul Insuşi este cea mai înaltă şi deplină întruchipare a milei, care a legat şi tămăduit ranele întregei omeniri. In persoana Lui, s'a coborât aievea pe pământ transcendentul iubirii nemărginite şi adâncul imens al milelor celor mai bogate. Mântuitorul Insuşi s'a coborât în mijlocul mulţimilor obidite, tămăduind pe cei bolnavi, redând orbilor vederea, mângâind pe cei întristaţi, ridicând pe cei căzuţi sub povara diferitelor ispite şi încercări ale vieţii, înfăptuind din plin chemarea Sa; »Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi eu vă voi odihni pe voi«. (Mat. XI, 28). Cât de întremător şi maiestos e tabloul, care răsare în ochii sufletului nostru la citirea cuvintelor scripturistice: »Mergând spuneţi lui Ioan cele ce auziţi şi vedeţi: Orbii văd şi schiopii umblă, leproşii se curăţesc şi surzii aud, morţii înviază şi săracilor li se binevesteşte« (Mat. XI, 4—5). Par'că întreg cerul se coboară asupra »Vitezdei« tuturor suferinţelor şi lipsurilor fizice şi spirituale ale omenirii, spre a le tămădui şi alina. Ne-a dovedit că este cu adevărat şi în cel mai plin sens al cuvântului »doftorul sufletelor şi al trupurilor noastre«.

Mila Mântuitorului faţă de cei obidiţi merge până la identificarea Sa deplină cu ei. Aceasta rezultă clar din următoarele cuvinte ale sf. Scripturi: »Veniţi binecuvântaţii Părintelui meu, moşteniţi împărăţia cea pregătită vouă dela întemeierea lumii, căci am flămânzit şi mi-aţi dat de am mâncat, am însetat şi mi-aţi dat de am băut, străin am fost şi m'aţi primit, gol şi m'aţi îmbrăcat, bolnav am fost şi m'aţi cercetat, în temniţă am fost şi aţi venit la mine« (Mat. XXV, 34—36). Când cei de-adreapta Mântuitorului, cărora le este rezervată fericirea veşnică, pentru că au săvârşit fapte fapte de milostenie, vor întreba miraţi când au săvârşit toate acestea, El le va răspunde: »Amin grăiesc vouă: întrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai mei prea mici, mie mi-aţi făcut« (Mat. XXV, 40). Prin urmare, Mântuitorul nu numai se identifică cu cei bântuiţi de nevoi, ci acordă faptelor de milostenie o valoare egală cu a celor săvârşite în serviciul lui Dumnezeu.

Credincioasă învăţăturii întemeietorului său, Biserica creştină veche a dat o importanţă deosebită poruncii milosteniei prin întemeierea aşezământului diaconilor şi diaconiţelor, a căror principală îndatorire era îngrijirea fizică şi spirituală a săracilor, văduvelor şi orfanilor.

Alături de această străveche organizare publică a milei creştine, trebue să amintim şi vechile agape creştine, care nu erau altceva decât mese comune ale dragostei creştine, ce se organizau în legătură cu serviciul divin; şi anume la finea acestuia se făcea din prinoasele credincioşilor mai înstăriţi o masă comună, având scopul de-a ospăta pe cei mai săraci nu numai prin hrana fizică care le stâmpăra foamea trupului, ci şi prin hrana spirituală a unei iubiri frăţeşti cu care îi învăluia, alinându-le durerea sufletească şi ridicându-le moralul prin participarea sinceră şi personală a celor bogaţi alături de dânşii la masa caritătii creştine, care nu ştie nimic de vreo deosebire de treaptă socială.

Pe lângă centrele episcopale, s'au organizat aşa numitele xenodochii, care aveau de scop ocrotirea străinilor şi a călătorilor sărmani, orfani sau bolnavi. După îndrumările pastorale ale sf. Apostol Pavel, ospitalitatea este o îndatorire principală a episcopilor: »Trebue dar ca episcopul să fie... iubitor de străini...« (I Tim. III, 2). Acelaş Apostol ne îndeamnă: »Iubirea de străini să nu o uitaţi, căci prin ea unii, fără să ştie, au primit oaspeţi pe îngeri »(Evrei XIII, 2)«.

Iniţiativa particulară încă nu a lipsit, căci persoane private săvârşeau fapte de adevăraţi fraţi şi surori de caritate, cum făcea de pildă ucenita Tavita din Ioe, pe care Faptele Apostolilor o descrie ca: »plină de fapte bune şi de milosteniile ce făcea« (IX, 36). Mila acesteia s'a revărsat mai ales asupra văduvelor, care la moartea ei erau aşa de înduioşate, încât »au stat toate... plângând şi arătând cămăşile şi hainele câte făcea (IX, 39).

Duhul dragostei creştine, precum şi simţământul de milă şi de ajutorare faţă de cei lipsiţi, de care erau stăpâniţi primii creştini, ni-l zugrăveşte sf. Scriptură în felul următor: »O singură inimă şi un singur suflet era în mulţimea celor ce credeau şi nici unul nu zicea că din a sa avere este ceva al său, ci totul le era de obşte... Şi nimeni nu era între ei lipsit, fiindcă toţi câţi stăpâneau ţarini sau case le vindeau şi aduceau preţul celor vândute şi-l puneau la picioarele apostolilor. Şi se împărţea fiecăruia, după cum avea fiecare trebuinţă« (F. Ap. IV, 32, 34—35). Sufla peste ei şi-i încălzea cu adevărat un duh de solidaritate comunitară întru frăţească dragoste.

Mai târziu, mânăstirile au fost acelea care au desfăşurat o întinsă activitate de milostenie. Pe lângă rolul lor religios-moral, ele au îndeplinit în vechime şi o importantă misiune de ordin social-caritativ, dăruind ajutoare săracilor, streinilor şi călătorilor, ba organizând chiar spitale sub îngrijirea călugărilor.

Mai amintim, în sfârşit, că în Biserica veche a patra parte din veniturile bisericeşti erau întrebuinţate pentru ajutorarea săracilor, că posesiunile Bisericii treceau drept patrimoniu al săracilor.

Iată, în rezumat, cum s'a conceput şi realizat în primele veacuri creştine porunca milei: ca un comandament expres al iubirii aproapelui şi ca o formă de manifestare a acesteia având de scop să dea o mână de ajutor semenului pe drumul spinos al mântuirii şi slujind, deci, în ultima analiză, scopului ultim al omului, mântuirea şi fericirea veşnică.

Rămâne acum să înlăturăm obiecţiunile principale ce s'au făcut la adresa milei creştine, spre a pregăti şi mai bine calea pentru fixarea noţiunii ei şi pentru înţelegerea ei mai adâncă şi autentic creştină.

Pr. Dr. CORNELIU SÂRBU

In alinarea greutăţilor de răsboi

O instituţie ajutătoare, care îndeplineşte o măreaţă operă în statul român, s'a dovedit a fi Consiliul de Patronaj, *alipit pe lângă preşedinţia consiliului de miniştri. Această instituţie a luat fiinţă cu menirea de-a alina greutăţile de răsboi ale celor ce luptă pe front, precum şi ale familor acestor luptători, rămase fără ocrotirea capului lor.*

Consiliul de Patronaj, pe lângă sprijinul mare al statului, primeşte şi ajutorul neprecupeţit al particularilor, cum s'a văzut şi acum, cu prilejul recentelor contribuţii de îmbrăcăminte călduroase de earnă şi alte materiale sanitare.

Opera Consiliului de patronaj priveşte şi pe văduvele şi pe orfanii celor căzuţi la datorie, căci instituţia aceasta minunată a izvorât din marea grijă creştinească pentru deaproapele ajuns în lipsă. Nu sânt lăsaţi în uitare nici invalizii răsboiului, în folosul cărora se desfăşoară o preţioasă lucrare educativă, învăţându-i să se slujească de membrele rămase sănătoase sau de mintea lor, ca să-şi croiască o existenţă vrednică.

In acest mod Consiliul de patronaj se afirmă ca un puternic aşezământ al spiritualităţii noastre de români şi creştini.

Chestiuni omiletice

de Preot **Ioan Opriș**

V

Puterea predicii

Predica creștină și indiferentismul actual. -- Puterea cuvântului rostit. -- Puterea harică a cuvântului dumnezeesc. — Puterea predicii la sf. Părinți. — Puterea prédicei lui Massillon. — Răspândirea creștinismului, o minune a predicii.

Lumea de astăzi trăește într'un groaznic indiferentism religios. Concepția de viață după care se conduce ea, este păgână. Prin mijlocul acestei lumi înstreinate, predicarea creștină este chemată să tae o pârtie largă, propoveduind adevărul suprem al Impărăției cerurilor și al iubirii. Este însă aceasta lume chiar atât de inexpugnabilă, cum ne-au obișnuit s'o vedem scepticii și nepregătiții predicei? Este lumea aceasta mai îndârjită în răutatea ei decât a fost lumea căreia i-au predicat Mântuitorul și Apostolii? Nu cred aceasta. Lumea e și bună și rea, după cel ce o cucerește.

Deși lumea este copleșită de alte preocupări decât cele religioase și creștine, totuși, zice Păr. Arhim. Scriban „un vorbitor de temei, care are ce spune și care știe să spună cu farmecul, nu se va putea plânge că nu vine nimeni să-l asculte. Oricât este predica lucru nou, uneori tocmai această noutate poate stârni lumea să te asculte, ca și cum ar întreba: Ce mai este și aceasta? Dar întrebându-se totodată va prinde și un înțeles din gura vorbitorului. Pe măsură ce buzele acestuia vor desfășura lucruri de temei, gânduri sănătoase și frumoase, nu va fi cu neputință ca cel ce se întreabă: ce mai este și aceasta, să te urmărească și să primească ce spui".

Puterea predicei este uriașă. Căci tot după părerea Păr. Arhim. Scriban „Predica nu poate fi bătută" fiindcă „sunt pricini organice, psihologice pentru care predica nu poate fi înlocuită". Puterea deosebită a predicării răsare din faptul că „omul are trebuință organică de a se vedea cu altul". Cu alte cuvinte, predica satisface o sete adâncă a sufletului omenesc, de contact personal, de relație comunională cu altul.

„Poate produce mișcări în popor și un literat, adică o persoană care desvoltă idei, afirmă Prot. V. Gan, dar ca ideile sale să poată prinde teren, să răscolească sufletele, se cere ca ele să fie provoveduite cu graiul viu; pentru că graiul viu răscolește sufletele și le împinge înainte, spre acțiune". De aceea „dacă omul este așa după însăși croiala lui dela Dumnezeu, însemnează că poate slăbi vreodată mijlocul care cere ascultarea oamenilor". Se înțelege că nu. Atâta vreme cât omului îi place să se uite în gura altuia, să prindă ce spune altul, atâta vreme cât nu-i place să stea singur acasă, predica nu are cum să scadă în puterea ei, nici cum să fie întrecută. De-o mai veni altceva, vine, dar cu calea lui, fără să se încurce în căile așa de firești ale predicii". (Arhim. I. Scriban).

Iată deci cât de mare putere are cuvântul rostit. Dar puterea unei predici este incomparabil mai mare decât puterea oricărei cuvântări obișnuite, căci ea se bazează pe resursele supranaturale ale revelației divine. Elocința ei decurge din elocința eternă a cuvântului lui Dumnezeu.

Intr'adevăr, cuvântul evanghelic, chiar singur rostit, fără zorzoane omenești, are o mare putere de pătrundere și lucrare în sufletele omenești. Căci zice Apostolul „Viu este cuvântul lui Dumnezeu și lucrător și mai tăios ca orce sabie cu două tăișuri. El străbate până la despărțirea sufletului și a duhului, a încheeturilor măduvei și judecă cugetele și gândurile inimii". Iar omiletica tocmai rostul acesta îl are, de a ne învăța cum să folosim cuvântul lui Dumnezeu, fără a-i scădea ceva din puterea lui naturală, dela Duhul Sfânt, din pricina neputințelor firii și ale graiului omenesc.

Predica lucrează, nu atât prin puterea elocinței care nizuește să te facă „să poți stăpâni cu vorba adunări de oameni, să momești mințile și să împingi voințele unde vrei" — cum zice Cicero — cât mai ales prin puterea Duhului Sfânt, a harului dumnezeesc, care trebue să gâlgâe într'însa.

După sf. Ioan Gură de Aur — dacă această condiție e îndeplinită — „Un singur om este deajuns, când el este înflăcărat de zel, pentru a transforma un întreg popor". Iar aceasta a dovedit-o el însuși cu prisosință. „Predica hrisostomică, afirma Păr. M. Bulacu, a rămas până în zilele noastre cu înțelesul acesta de predică transformatoare. Predicele sf. Ioan înblânzeau cruzimea împărătească, atăcau vițiul, chiar dacă ar fi fost acuns prin palate, liniștea sufletele mulțimilor revoltate, înduioșau inimile dârze ale bogaților, mângâiau suferințele săracilor, sfărmau lanțurile sclavilor, vindecau toată rana și durerea. Cu un fond evanghelic, cu o neîntrecută formă a elocinței creștine, cu o adâncă psihologie religioasă, predicile sf. Ioan duceau toate către realizarea unicului său scop: triumful moralei evangelice".

Puterea predicii hrisostomice stă mai ales în fondul ei evangelic. Predica lui era un fel de exegeză. De aceea, pe bună dreptate afirmă Bardenhewer „Poate nimeni n'a știut să interpreteze textul sfânt cu atâta temei și chibzuință, ași putea spune atât de sobru și totuși să-l facă în acelaș timp util pentru toate ramurile vieții religioase, în chip așa de adânc și multilateral, așa de gingaș și de fin".

Un element important, care contribue la puterea minunată a predicei e deci puritatea ei evangelică. Cu cât predica se identifică mai mult cu acest adevăr evangelic, cu atât puterea ei de pătrundere crește, prin simplitutea profundă a cuvântului lui Dumnezeu. Iisus a vestit oamenilor o altă lume, o altă viață, o viață înaltă, transfigurată de luminile cerului dar cu o artă într'adevăr divină. Secretul predicei lui Iisus este simplitatea. El vorbea chiar și despre cele mai răscolitoare taine ale împărăției lui Dumnezeu, atât de simplu, de natural, de fără sforțare, încât părea că vorbește de lucruri obișnuite și fără gravitate. De aceea, cine înțelege gândirea lui Iisus, împropiindu-și secretul simplității sale, este pe calea cea bună care duce spre succesul sigur al predicii.

Puterea predicii cu duh este cu adevărat uluitoare. Ea răstoarnă brazde adânci în sufletul omenirii setoase de lumina mântuirii și de viață nouă. Astfel, în decursul istoriei bisericești, se citează cazuri celebre despre efectele deadreptul miraculoase pe care le-au avut în vechime unele din predicile sf. Părinți.

Despre sf. Ciprian, care era episcop în Cartagina, pe la anul 252, se spune că în timpul unei molime grozave, când toată lumea fugea înspăimântată din oraș, prin puterea cuvântului său, aprins de Duhul Sfânt, a reușit să restabilească liniștea sufletească a locuitorilor, să le reaprindă în inimi flacăra curajului moral, să le deștepte în suflete conștiința datoriei și a carității creștine și să-i determine la acte de sublim sacrificiu personal, față de cei ce zăceau atinși de molimă. Acelaș lucru îl face în Cezareea Capadochiei sf. Vasile cel Mare în timpul unei mari foamete. Nu trebue să uităm apoi că, datorită predicilor sf. Ambrozie de Mediolan este, convertit la creștinismul adevărat și activ cel mai mare cărturar bisericesc al Apusului: Fer. Augustin.

O deosebită influență au produs predicile sf. Ioan Gură de Aur. Astfel în 387, punându-se un nou bir pe cetățenii din Antiohia, aceștia se revoltă și sfarmă statuile împărătești. Acest act de les majestate urma să fie aspru sancționat. Tot poporul aștepta cu teroare revărsarea mâniei împărătești. Dar sf. Ioan care era pe vremea aceea predicatorul cetății, ține înaintea lor 21 de cuvântări „Despre statui" prin care îi mângâe și-i liniștește. Compune apoi o cuvântare impresionantă pentru Ep. Flaviu, prin care acesta, susținând-o la Constantinopol înaintea împăratului, obține grațierea lor.

Influența acestui mare predicator și sfânt creștin a fost atât de mare, încât cetățenii s'au expus la orce risic protestând împotriva exilării lui. Influența lui a rămas atât de vie și după moartea sa, încât Teodosiu al II-lea a trebuit să se plece și să îngenuncheze, cerând iertare pentru păcatele părinților săi.

Un exemplu mai apropiat despre puterea predicei ni-l dă efectul produs de o predică a lui Massillon, asupra lui Ludovic al XIV-lea. Iată cum povestește Păr. Arhim. Scriban această întâmplare: „Când Massillon a vorbit în fața lui Ludovic al XIV-lea despre „Cât de puțini sunt cei ce se mântuesc" și a spus cuvintele „Unde sunteți voi rămășiți ale Israelului? Treceți la dreapta, Grâu al lui Iisus Hristos, despărțiți-vă de paele care sunt osândite focului"! Oh Doamne, unde sunt aleșii Tăi și ce-ți mai rămâne drept moștenire a Ta?" — atunci, spune povestirea, Ludovic al XIV-lea și-a acoperit fața de groază, iar mânile îi tremurau, pe când toată adunarea suspina și însuși vorbitorul a rămas mut în fața unei așa priveliști.

Cine a săvârșit toate aceste minunate lucrări duhovnicești de care am pomenit? Omul neputincios? Nu, ci puterea lui Dumnezeu care a întărit pe om și cuvântul Lui care a lucrat. Dacă Duhul Sfânt fecundează predica, se pot săvârși minuni, căci puterea predicei cu har este irezistibilă.

Prin predică s'a realizat cel mai impunător miracol istoric: răspândirea creștinismului, din partea a 12 pescari din necunoscuta Galilee. „Cugetă, zice sf. Ioan Gură de Aur către ascultătorii săi din sec. IV, ce lucru mare este a umplea într'un timp așa de scurt tot pământul de biserici, de a aduce la pocăință atâtea popoare, de a îndemna atâtea națiuni să-și părăsească legile moștenite și să desrădăcineze niște datini înrădăcinate, să scuture ca pulberea tirania poftei celei rele și puterea răutății, să nimicească întocmai ca focul altarele, templele, idolii, misteriile, solemnitățile profane și splendoarea necurată, să ridice altare peste tot, în țara Romanilor, a Perșilor, a Sciților, a Etiopilor, a Indienilor. Și ce zic eu? Chiar și peste marginile pământului celui uscat".

Predica este o putere biruitoare a luminii lui Hristos. Această putere trebue să o folosim și noi astăzi cu energia cu care a fost folosită și în trecut. Ni-o poruncește Dumnezeu, ni-o cer vremurile pline de întunecime și ură pe care le trăim, ni-o cere sufletul omenesc etern însetat de viața cea nouă pe care ni-o făgăduește Domnul Hristos. Cu convingerea că „Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorând dela Părintele luminilor", să pornim la lupta cea bună a propoveduirii evangelice. Și „Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea sfântului Duh" va fi cu noi cu toți.

P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan la Academia Română. *La ședința dela 25 Septemvrie 1942, deschisă sub președinția dlui prof. I. Simionescu, a luat parte întâia oară P. S. Sa Episcopul* **Nicolae Colan,** *ca membru activ ales în sesiunea trecută a Academiei.*

Dl președinte Simionescu, l-a salutat cu nemărginită bucurie în mijlocul colegilor săi.

Noul academician a mulțumit din toată inima pentru călduroasa primire ce i s'a făcut, promițând că va contribui la întărirea prestigiului Academiei Române, la progresul ei cultural și la respândirea culturii naționale.

Sinod episcopesc. In ziua de 29 Sept. a. c., s'a întrunit la Sibiu, Sinodul episcopesc al P. Sf. ierarhii din Mitropolia Ardealului ocupându-se îndeosebi cu problema formării clerului.

Ședințele Consistorului Mitropolitan. Deodată cu sinodul episcopesc, s'a întrunit în sesiune ordinară Marți, în 29 Septemvrie 1942, Consistorul Mitropolitan ținând ședință plenară și cu singuraticele secții, și rezolvând mai multe probleme de interes bisericesc. La ședință au participat PP. SS. LL. Episcopii din Mitropolia Ardealului.

Deschiderea anului școlar la Academia teologică „Andreiană"

Luni, 28 Sept. la ora 11 a. m. a avut loc, într'un cadru intim, solemnitatea deschiderii anului școlar la Academia noastră teologică.

De dimineață profesórii și studenții au participat în paraclisul mitropolitan la Sf. Liturghie slujită de P. Sf. Episcop Vasile al Maramurășului, înconjurat de mai mulți preoți. In decursul Sf. Liturghii s'a făcut pomenirea sublocotenentului erou, Nicolae Lăpădat, student al Academiei teologice, căzut în fața Sevastopolului.

După aceea profesorii și studenții s'au adunat într'o sală de curs unde au primit pe I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a sosit însoțit de P. C. Părinți consilieri.

După cuvântul Păr. rector D. Stăniloae, pe care-l publicăm în altă parte a foii, a luat cuvântul I. P. S. Mitropolit, dând studenților luminoase și întăritoare îndemnuri.

Iată câteva pasajii din cuvântarea I. P. S. Mitropotit:

Iubiți tineri,

Cu multă bucurie am venit și de astă dată în mijlocul vostru.

Sunt legat sufletește de această înaltă instituție de învățătură și educație ortodoxă românească prin cei cincisprezece ani de profesorat pe cari i-am făcut aici, prin cele peste douăzeci de serii de absolvenți ai ei pe cari i-am hirotonit până acum și mai ales prin ceea ce aștept dela ea de aici înainte.

Astăzi, dragii mei, lumea întreagă trece prin încercări grele. In vâltoarea lor, Biserica este chemată să îndeplinească misiunea de luminătoare a popoarelor și de îndrumătoare a lor pe căile Evangheliei. Căci numai prin cuvântul Evangheliei și prin reașezarea tuturor sectoarelor de viață obștească și individuală pe temelia ei de nëclătinat se vor putea pune bazele unei lumi mai bune.

Voi, dragii mei, sunteți chemați să fiți binevestitorii acestui cuvânt. Pregătiți-vă în acest scop cu toată stăruința și cu tot mai multă răspundere, prin studiu sârguincios, prin meditație stăruitoare și mai ales prin rugăciune — cum a spus Păr. Rector. Școala noastră vă pune la dispoziție mijloacele de trebuință în acest scop, iar luminații voștri profesori depun silințe devotate ca să vă împărtășească luminile învățăturii și să vă deprindă în practicarea virtuților creștine.

La sfârșit I. P. S. Mitropolit a rugat pe Dumnezeu să-și coboare harul și ajutorul Său peste străduințele profesorilor și studenților.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Cea mai respândită Carte de Rugăciuni. A apărut în ediție nouă: Carte de Rugăciuni pentru trebuințele iubiților noștri ostași și ale tuturor dreptmăritorilor creștini. Cu binecuvântarea Inalt Preasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, — care a spus că *rugăciunea ne este izvorul cel dintâi al întăririi puterilor și nădejdilor noastre de mai bine.*

Prețul 10 lei. A se cere dela: Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 4 Octomvrie 1942, **servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă și Dr. Nicolae Neaga; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie.** *Predică: Prot. Mihail Neagu.* **La Oastea Domnului predică: după masă la ora 4,** *Pr. Ioan Muntean.*

Bisericile de acasă

Un sat fără de clopote, o căsătorie fără copii o inimă fără iubire. Cine dă împrumut lui Dumnezeu, cine, ca poporul, să-şi cumpere clopote pentru a-şi înălţa rugăciunile?

Copil, acasă în sat, am încercat cea dintâi mare impresiune când am intrat în biserica, unde făcea slujbă bunicul meu. A doua mare impresiune când, plecat din sat în ţări străine, am dat cu ochii de imensa mare şi a treia când am văzut domul din Milano.

E mult de atunci. In faţa mării... impresia nemărginitului şi a spaimei. Mă gândiam, că pe apa asta plină de primejdii, oamenii caută ţări şi bătălii!

In faţa domului din Milano, ca mai târziu în faţa atâtor catedrale... impresia unui vis al oamenilor de a face aievea ceva din piatră... ceva aproape de tot şi totuşi aşa de departe, sforţarea supremă a omului de a oferi lui Dumnezeu un altar demn de mărirea Lui.

Le-am văzut. Atâtea catedrale, domuri şi biserici frumoase şi atâtea cugete m'au asaltat că nu ştiam la care să mă opresc...

Le-am văzut pe cele ale Italiei şi Spaniei. Latinii ăştia au creat altcum templul divin. Ei au preferat stilul român, îmbrăcat cu marmoră, iar Renaşterea cu aurituri strălucitoare.

Catedralele Franţei, sunt gotice. Ele au fost imitate de Germani, Olandezi şi Englezi, însă mai grele în construcţie.

Catedralele, domurile depăşesc orce definiţie...

*

Bisericile noastre, ale noastre, ale românilor, sunt mai puţin frumoase, decât frumuseţea gravă a unei arhitecturi monumentale, — în schimb mai aproape de cele dumnezeeşti, sensul tainic al Sfintei Scripturi, care nu admite ca podoabă chipuri cioplite, decât lumina soarelui cu razele de aur. Biserica noastră, catedrală sau Casa Domnului în sat ascuns în munţi, este mama ocrotitoare, care şi-a întins braţele a adăposti pe cei mari şi pe cei mici de tot, aşezaţi în jurul turnului ei cu clopotele ce frâng fulgere şi plâng morţii...

In drumeţia mea văd greşala altor secole, cu geometrie, şi fără suflet, aşezând marile catedrale şi biserici solitare, ca pe un monument în pustie, în largi pieţe.

Bisericile noastre, în tinda lor cu şcoala ca o fică smerită, la multe din ele şi locul de odihnă veşnică a strămoşilor, unde moartea rămâne întotdeauna neputincioasă faţă de divinitate, pentrucă în faţa altarului lor simţim că Dumnezeu ne-a dat suflet pentru ca el să fie resfrângerea divinităţii Sale.

Bisericile noastre, ale credinţei milenare, sunt atâtea suveniri ce palpitează peste tot, şi le zic, la fiecare pas, credincioşilor: Hristos, Naţiunea şi Patria...

...Căci, aceasta e întreaga istorie a românilor care intră cu noi, când noi intrăm sub cupola unei catedrale sau sub turla unei mânăstiri...

...Aici găsim istoria voevozilor şi regilor noştri... a bătăliilor... a învingerilor... a suferinţelor şi încercărilor... istoria însă şi a nesocotinţei noastre naţionale.

*

O catedrală românească, o mânăstire voevodală, o bisericuţă de lemn?

Inchideţi ochii, şi încercaţi a vă închipui tot ce a cerut zidirea lor?

Un Meşter Manole, un mare Vlădică sau Mitropolit, boeri dreptcredincioşi, un Basarab, un Ştefan cel Mare un Negru-Vodă, sau mulţimea românească a satelor dela Bug până la Tisa, dela Marea Neagră până în munţii Albaniei şi ai Pindului, tot atâţia drept-credincioşi care şi-au impus sacrificii şi au făcut daruri ca ele să fie ridicate, aşa cum a vărsat jertfă mirositoare Magdalena la picioarele Mântuitorului...

O mare catedrală, o bogată mânăstire, pot fi frumoase. Insă cât de mişcător, cea zidită piatră de piatră, bârnă de bârnă, de către mânile acelora, care ne având mai nimic, dau cu toate astea atâta că se ridică o biserică!...

Zece secole românii şi România au avut un suflet religios aşa de frumos!

Abia acum, după ce putem vedea cu toţii iadul bolşevic, ne putem da seama, că credinţa strămoşească există intens în biserica cea cucernică la culme ...în inima acelora care au păstrat-o sub prigoana roşie.

*

Zidiţi biserici pe întinsul românismului, ele sunt leagănul suprem al celor mai scumpe suveniri naţionale.

Ele sunt nobilul trecut al rasei noastre româneşti.

Ele sunt singurul nostru viitor.

Dar mai sunt şi fapte de credinţă tăiate în piatră care trăieşte.

Dr. ION GAROVINA

Adunarea „Astrei" culturale

In sala festivă, a prefecturii judeţului Sibiu, s'a ţinut Duminecă adunarea generală anuală a „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", sub preşedinţia dlui profesor *Dr. Iuliu Moldovanu*. La masa prezidială au mai luat loc, afară de dl preşedinte, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, păr. canonic prepozit dela Blaj *Dr. V. Macavei*, vicarul mitropoliei, — dl prof. rector al universităţii Cluj-Sibiu *Dr. I. Haţieganu*, şi dl secretar al Asociaţiunii N. Băilă.

Deschizând adunarea, dl Preşedinte remarcă în cuvinte adânc simţite însemnătatea întrunirii de astăzi, care se ţine în vremurile excepţionale ale marelui războiu, la care participă şi ţara noastră cu toate puterile sale morale şi materiale.

Din mijlocul adunării se trimit telegrame omagiale: Suveranului, preşedinte de onoare al Asociaţiunii, dlui Mareşal Conducător Ion Antonescu, dlui Mihai Antonescu, preşedinte al interim al consiliului de miniştri dlui I. Petrovici ministrul culturii naţionale şi al cultelor.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, luând cuvântul, a făcut un călduros apel către cei prezenţi spre a veni în ajutorul fraţilor ardeleni din teritoriul cedat.

In acest scop Inalt Prea Sfinţia Sa a propus, şi adunarea a acceptat, formarea unor comitete speciale compuse din personalităţile de seamă din întreg Ardealul şi Banatul, care să se ocupe cu această problemă. Totodată Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae, a pus la dispoziţie pentru acest fond suma de 100 mii lei din partea Mitropoliei, şi 50 mii lei din Cassa personală.

Părintele canonic Dr. Victor Macavei, luând cuvântul în numele P. S. S. Traian Frenţiu locţiitor de mitropolit, s'a alăturat cu însufleţire la propunerile făcute de Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Nicolae, accentuând că va contribui cu aceeaşi sumă în scopul amintit.

După vorbirea ţinută de dl Dr. Haţeganu, rectorul universităţii, care se alătură la propunerile făcute de Inaltul chiriarh al Ardealului, a urmat prezentarea raportului general înaintat de Comitetul central.

In şedinţa a doua s'au citit rapoartele comisiunilor şi s'au făcut mai multe propuneri.

In cuvântul de închidere dl preşedinte Dr. Iuliu Moldovanu a mulţumit tuturor pentru modul înalt şi patriotic cum au decurs desbaterile actualei adunări generale şi a remarcat prezenţa în sală a marelui filantrop G. Sion dela Cluj, căruia îi mulţumeşte pentru tot ce-a făcut în scopul ridicării şi promovării culturii româneşti din Ardeal.

INFORMAŢIUNI

Noul an şcolar. Duminecă şi Luni s'au săvârşit slujbe religioase la deschiderea şcoalelor din ţară. Domnii profesori, pe lângă îndemnurile şi poveţele obişnuite, au vorbit şcolarilor şi părinţilor, la acest prilej, şi despre lupta mare şi sfântă pentru neam şi cruce, — luptă purtată de eroli noştri ostaşi în răsăritul Europei.

La Congresul tineretului european, ţinut de curând în Viena, au participat şi reprezentanţii tineretului român, conştient de puterea destructivă a bolşevismului, care dela răsărit a încercat să străbată în întreg restul Europei, spre a sgudui din temelie orce semn de ordine şi de civilizaţie. Tineretul nostru, dându-şi seamă de noua orânduire socială ce ne aşteaptă, merge alături de cei ce lucrează pentru a creia o nouă Europă în cadrul unei opere *constructive*.

La Cernăuţi s'a ţinut Joi, săptămâna trecută, o adunare preoţească. Au participat vreo 250 preoţi din Bucovina şi din Vechiul Regat. Preşedinţia a avut-o I. P. S. mitropolit *Tit* al Bucovinei.

Medicii viitorului. La facultăţile de medicină, din ţara noastră, studiază: la Bucureşti 1690 studenţi şi studente, la Iaşi 639, la Sibiu 2202. Cu totul 3264 studenţi şi 1087 studente. *Toţi creştini.*

Monetă metalică nouă. Ministerul de finanţe este autorizat să bată şi să pună în circulaţie monete de zinc de 20 lei, de culoare gris-cenuşie; această monetă înlocueşte monetele de 10 şi 20 lei, metal galben, cu efigia fostului Rege Carol II, care se retrag din circulaţie şi mai pot fi primite numai până în 31 Ianuar 1943.

Părerea doctorilor. La o anchetă ce li s'a cerut de curând, medicii francezi au declarat »*postul*«, ce ni se impune astăzi, o binefacere, spunând că: pânea neagră, reducerile de carne şi de zahăr, ne ajută să trăim zece ani mai mult şi să fim mai sănătoşi decât pe vremea meselor copioase.

Au să dispară din Europa. Un ziar din Praga scrie într'un articol de fond, că soarta evreilor din Europa este de pe acum decisă. Faptul că se mai văd, ici colo în Europa, jidovi cu steaua lui David sau fără ea, este o stare provizorie cauzată de războiu. După terminarea marei lupte actuale şi după înfăptuirea completă a nouii ordini, vor dispărea de pe firmamentul european şi aceşti ultimi jidovi, ca să-şi transpoarte „acţiunea" în Statele unite nord americane.

Zadarnică opintire. Jertfele poruncite de comisarii bolşevici, prin teroarea cea mai groaznică, au rămas zadarnice şi la Stalingrad. Armatele noastre au zdrobit din nou rezistenţa desnădăjduită roşie.

Pierderile bolşevicilor, în acest războiu, ar fi până acum: de $1^1/_2$ millon patraţi, cu peste 100 miloane de locuitori, din care *14 milioane* sânt: morţi, răniţi şi prisonieri.

Şofeur mecanic

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, angajează un şofeur mecanic priceput şi cu practică îndelungată la conducerea şi îngrijirea automobilului.

Să fie liber de armată, sau mai bătrân.

Informaţiuni la Secretariatul Consiliului, strada Mitropoliei 32

Nr. 10905/1942 Plen. (84) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului Orăştie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei I din Orăştie şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul dela Stat;
2. Locuinţă în casa parohială-protopopească;
3. Sesiune parohială în extenziune de 10 jug. pământ arător;
4. Stolele parohiale legale;
5. Diurna de protopop, dela Stat;
6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc, în Sibiu.

Sibiu, la 1 Octomvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9385—1942

Publicaţiune

Din „Fundaţiunea culturală a fraţilor Gheorghe şi Spiridon Moian din Voila" se va acorda un ajutor de Lei 2000, la un tânăr lipsit de mijloace, care cercetează vreo şcoală sau este aplicat la vreo meserie.

La acordarea ajutorului vor fi preferaţi descendenţii familiei Moian, iar în lipsa acestora, alţi copii din Voila şi din altă parte.

Reflectanţii la acest ajutor vor înainta până la 1 Noemvrie 1942, cerere la Consiliul Arhiepiscopesc ort. român în Sibiu.

1. Certificat şcolar, sau certificat dela patronul unde este aplicat la meserie.
2. Dovadă, că solicitantul este român ortodox.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 5 Septemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 447—1942 (83) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II, **Rod II**, protopopiatul Sălişte, în conformitate cu ord. P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10.159—1942, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat;
2. Stola obişnuită în protopopiat;
3. Relut de lemne.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare esoperată dela I. P. S. Sa Mitropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului oficiu preoţesc.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sălişte, la 27 Septemvrie 1942.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 551—1942 Prot. 79) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hamba-Daia**, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 20 jugăre pământ arător şi fânaţ, primit din ref. agrară.
3. Curte parohială de 600 st. p., nezidită.
4. Parohia se obligă să plătească chiria pentru locuinţa preotului, până la zidirea casei parohiale.
5. Fiecare familie dă preotului o ferdelă de grâu, dacă are sămănătură de grâu, iar dacă n'are, e obligată să dea o ferdelă de porumb.
6. Venitele şi stolare uitate în parohie.
7. Preotul va locui în comuna Daia.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 11 Octomvrie 1942 — Nr. 41

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Impresii din Sondershausen

I

Sondershausen? — Un nume necunoscut, fără importanță istorică, fără zodie politică. Un orășel pierdut printre alte multe în imensitatea de spațiu a Marelui Reich. Și desigur așa ar fi rămas și pentru mine, dacă într'o zi n'aș fi primit, — îmbietoare ca un pisc de munte — solia că acolo, la umbra Kyffhäuser-ului legendar, sub ocrotirea secular a pădurilor Turingiei, în inima Germaniei — pe unde, alături de statura lui Luther, străjuie încă duhurile tutelare dela Weimar (Goethe, Schiller), acolo — în orășelul acesta anonim va avea loc singura »Universitate de vară« protestantă din anul acesta: a 11-a sesiune academică-ecumenică a Academiei Luther. »Luther Akademie« din Sondershausen împlinise deja 10 ani de activitate; iar dacă socotim anii chiar dintru început -- când Academia avea numele modest de Seminar Apologetic -- anul acesta se prăznuia 25 de ani de existență. Un jubileu promițător. Și semnificativ: — însemnează că Academia nu e o ficțiune, ci o închegare intim concrescută cu realitatea, cu nevoile vremii... Sondershausen.. Intr'adevăr un orășel. Dar nu atât de neînsemnat. In împrejurimile lui stăruie prezența unei întregi istorii, dela împărăția imperiului medieval, concretizată în figura legendară a lui Friederich Barbarosa — care și-a avut scaunul de domnie prin părțile acestea — până în vremea Reformei și a făuririi Marelui Reich de astăzi. Nici nu se putea un oraș mai potrivit pentru Luther-Akademie. Fost reședință a principatului von Schwarzburg, Sondershausen posedă un castel destinat conferințelor de vară și o tradiție culturală, mai ales o tradiție muzicală. Ferit de trepidația marilor orașe moderne, ascuns între dealurile împădurite ale Turingiei, piesajul și viața lui îmbie la liniște, la meditație. De aici — cale de patru ore cu trenul e — Eisleben, locul de naștere al lui Luther și tot atât de aproape Erfurt, orașul studenției, noviciatului și profesoratului lui Luther, înainte de a pleca la Wittenberg. Tot amintiri scumpe lutheranismului...

Academia a răsărit dintr'o inițiativă particulară, nu e o instituție bisericească. De altfel ca în protestantism: totul poartă peceta unui anumit individualism. Biserica e mai mult chestiune administrativă, decât comunitate exterioară vie. Și totuși e mult farmec, multă dăruire în aceste inițiative individuale și mai ales multă sete spre comuniune. E ciudat, pentrucă e paradoxal: am avut impresia că tocmai această sete de comuniune este chiagul care face Academia atât de necesară, atât de actuală. Pentrucă oricât protestantismul s'ar caracteriza prin individualism, cei ce trăesc cu adevărat în duh creștin nu se pot elibera de sub povara nostalgiilor comunitare: Hristos nu se poate fărămița în milioane de conștiințe individuale; El este Acelaș în toți. De aceea Creștinismul este prin excelență comunitar. Și nici un creștin — ori cărei confesiuni ar aparține — nu se poate sustrage acestui duh, care s'a manifestat atât de minunat în primele veacuri creștine. Simțământul comunității nu e o descoperire modernă: el e o permanență în lumea creștină. Suprema lui întrupare e în Biserică. De nostalgiile lui nu e ferit nici protestantismul: Academia e o expresie fragmentară a acestor nostalgii. O bisericuță, dar nu o Biserică...

Sufletul Academiei îl constituie prof. Carl Stange dela Göttingen, o figură iluminată de înțelepciune și bunătate creștină: un caracter tipic protestantismului evanghelic (ortodox). Activitatea lui teologică e destul de vastă, mai ales în domeniul doctrinei lui Luther; renumele lui științific exercită o evidentă influență în special asupra teologiei suedeze și finlandeze. Publică — în colaborare cu Paul Althaus, Adolf Köberle și Georg Wehrung — de 18 ani — »Zeitschrift für systematische Theologie«, în care Ortodoxiei i s'au închinat nu arar studii importante. Personalitatea lui a creat aproape totul: el e centrul organizator și animator..

Scopul? — Definit lapidar: 1. Revizuirea pozițiilor față de Luther și față de prezent; 2. Bucuria trăirii comunitare. Revizuire, în sens de meditare, de adâncire. Majoritatea participanților la ședințe — afară de conferențiari cari sunt profesori universitari — sunt preoți. Aici au ocazia să se cunoască unii pe alții, să-și mărturisească gândurile și faptele, să mediteze asupra adevărurilor evanghelice, asupra adevăratei linii protestante, să se întărească în convingeri, să ia contact cu noile directive teologice și cu noile curente ale vremii, să li se deschidă zări de inițiative înnoitoare. E o adevărată școală de împrospătare a cunoștințelor, de lărgire a orizonturilor, »de punere în curent cu vremea«, de înrădăcinare în adevăruri și convingeri vechi, tradiționale. Căci, oricât ar părea de paradoxal, protestanții au o tradiție: începutul ei nu e în primele veacuri creștine, ci este în sec. 16-lea. Și dacă pentru noi e valabilă întotdeauna chemarea: înapoi la sf. Părinți, pentru ei e actuală lozinca: înapoi la Luther. Dincolo de Luther nu există nimic, decât numai sf. Scriptură. E, în libertatea protestantă, o îngrădire de perspective mai pronunțată decât în »tradiționalismul« ortodox. Dar, oricum ar fi, astfel de cursuri sunt bune și necesare nu numai pentru protestanți, ci și pentru preoțimea românească: în acest sens, nevoile sunt aceleași în România, ca și în Germania. Adaog, că participanții — profesori și preoți — suportă personal toate cheltuelile (călătorie și găzduire).

Cum se realizează scopul Academiei? — Cea mai mare și mai importantă parte o constituie cursurile (conferințele). Un program încărcat și variat. Programul în general e acesta: după un scurt serviciu divin, urmează conferințele (între orele 9 12). După masă dela 4-6 discuții asupra celor audiate dimineața. Seara la 8, o conferință. La cursuri se adaogă excursiile în împrejurimi, concertele orchestrei din Sondershausen și serbările de seara (Dumineca), înmuiate într'o atmosferă de largă comuniune duhovnicească. Toate acestea colaborează ca preoții să plece după două săptămâni (2-15 August) în parohiile lor cu o nouă lumină în gând, cu o nouă flacără în inimi.

Sonderhausen?... — Un orășel pierdut în imensitatea Marelui Reich — și o vatră de meditație și întărire a protestantismului evanghelic.

N. MLADIN

Mila Creștină

III

Din cele expuse până acum rezultă cu evidență, că porunca milei stă în centrul creștinismului ca expresie vie a supremei sale porunci: iubirea de Dumnezeu și de aproapele, și în consecință este un element ce face parte din însăși esența lui.

Așa fiind, e de așteptat să se fi ridicat obiecțiuni împotriva milei creștine, pentru că dușmanii creștinismului sunt — implicit — și dușmanii ei. Dar obiecțiunile împotriva milei creștine nu pornesc numai din divergențe de concepții, ci și din răstălmăcirea ei într'un fel sau altul.

Cele mai serioase obiecțiuni aduse poruncii milei creștine, sunt următoarele:

1. Mila creștină vădește prea pregnant deosebirea de stare materială între oameni și — prin aceasta — stimulează și întreține lupta socială și de clasă.

E o acuză cu totul gratuită și neserioasă. Pentru că — prin acțiunea ei din dragoste și întru dragoste — milostenia nivelează diferențele de stare materială și rezolvă în modul cel mai fericit anevoioasa problemă socială a repartiției bunurilor, a cărei soluționare arbitrară este un continuu ferment de luptă între clase. Departe de-a alimenta lupta socială, împlinirea intensă a poruncii milei creștine o reduce considerabil; ba, împlinirea deplină a ei ar desființa-o aproape în întregime.

2. Concepția spartană și nietzscheană despre rostul vieții umane înfierează mila creștină ca pe una ce-i sub demnitatea noțiunii de om adevărat și plin și promovează totodată trândăvia și oblăduirea neputincioșilor. Incă stoicul Zenon, care elogia de altfel virtutea în general, învață că mila-i o boală spirituală care este a se suprima fără cruțare; el zice: »De aceea îmi spăl mâna, care ajută celui ce sufere, de aceea mi-aș spăla și sufletul«. Nietzsche, propoveduitorul vașnic al supra omului, este și mai drastic: »Există astăzi aproape peste tot în Europa o sensibilitate și susceptibilitate bolnavă pentru durere, de asemenea o necumpătare desgustătoare în tânguire...«; sau: »Ah, unde în lume se întâmplă prostii mai mari decât la compătimitori și ce în lume produce mai multă durere decât nebuniile compătimitorilor?« Critica celor ce profesează această concepție, merge și mai departe, afirmând că este nebărbătesc a pune atâta valoare și greutate pe mângâiere. Intr'o lume în care se practică porunca milei, bărbăția cu virtuțile ei înrudite, ca: sobrietatea, stăpânirea de sine. întărirea inimei și disprețul durerii, sunt stânjenite. Insuși marele Goethe afirmă, că prin milă lumea întreagă e transformată într'un spital imens, în care fiecare e pacient și infirmier totodată. Pe aceeași linie se mișcă și cugetarea lui Nietzsce când zice: »Timpurile tari, culturile nobile văd în milă, în »iubirea de aproapele«, în lipsa de sine și a simțământului personal ceva disprețuitor«. Nu numai că i sub nivelul calității de bărbat, dar mila e chiar primejdioasă ca una care promovează neputința și suferința: »Creștismul se numește religia milei... Dacă se compătimește se pierde putere. Prin milă se înmulțește și se multiplică încă pierderea de putere, pe care o aduce vieții deja suferința în sine. Insăși suferința devine contagioasă prin milă«.

Deși pare mai serioasă, nici această obiecțiune nu rezistă criticii obiective. In felul cum e înțeleasă și cum se practică, compătimirea nu se poate identifica cu porunca milei creștine. Pentru că: *a)* Unii dau ajutor îngroziți fiind de privelișteа unui om căzut în nenorocire și pentru a nu cădea și ei într'un atare destin; *b)* alții pentru a și ușura conștiința chinuită de mustrările din cauza săvârșirii unor păcate mari; *c)* această compătimire profană se practică de obiceiu numai față de aceia care-s de același sânge și de aceeaș stare socială. E iubirea, pe care — după cum remarcă

Mântuitorul — o practică şi păcătoşii şi păgânii (Cf. Luca VI, 32). Atari gesturi sunt expresii ale iubirii de sine, simţământ personal lărgit în dimensiuni, dar nicidecum compătimire propriu zisă.

Există, ce-i drept, şi o milă sentimentală şi exagerată, care-i de dispreţuit şi pe care unii o exploatează; împotriva acesteia se ridică pe drept Nietzsche. Creştinismul sesizează viaţa în pura ei realitate; el nu vede numai răul din viaţă, nu numai plânge cu cei ce plâng, ci se şi bucură cu cei mulţumiţi şi fericiţi. Pe de altă parte, adevărata milă este aptitudinea de-a recepta durerea altuia nu pur şi simplu cu simţurile, cu nervii, cu fantazia şi nici cu arcanul unor teorii oarecare, ci cu inima, care — uitându-se pe sine însăşi — face durerea altuia proprie ei, pentru că se simte una cu cel nenorocit. Această putere rară este baza naturală a milosteniei pe care o potenţează şi plineşte iubirea creştină şi focul harului dumnezeesc.

Cât priveşte în special obiecţiunea că mila promovează neputinţa şi suferinţa, ţinem să observăm următoarele: E chiar ridicol cum »puternicul şi nobilul supraom« al lui Nietzsche se înspăimântă de suferinţa pe care trebue să o ia asupra sa prin practicarea milosteniei!.. Ce »nobil« îşi întoarce el privirile (ca preotul şi levitul din pilda Samarineanului milostiv: »şi văzându-l a trecut pe alături« Luca X, 31 şi 32), pentru a nu trebui să ajute pe cel nenorocit, pentru că nu a simţit povara lui, pentru că el, eroul, are deja de-ajuns în »pierderea de putere pe care durerea o aduce vieţii«, pentru că nu poate face nimic, nu poate fi milostiv... Nu-i mai bărbat şi mai om acela, care se luptă cu suferinţa şi o birueşte, care are putere să poarte nu numai suferinţa sa, ci şi a altuia, decât acela care se teme şi fuge de durere?... De fapt, sub vălul unei aparenţe de putere se ascunde cea mai lamentabilă şi detestabilă neputinţă. Explicaţia e faptul că nu se sesizează nici se acceptă realitatea ca atare, ci o idealizează, plutind pe deasupra ei. Ori, pentru a îndrepta realitatea dată, trebue să o cunoşti adecvat şi să o iei în piept, nu s'o neglijezi sau să fugi de ea.

3. Porunca milei creştine este de prisos, deoarece există o milă public şi sistematic organizată şi fiecare ins e învăţat să ajute.

E o obiecţiune pornită din încrederea prea mare în puterea raţiunii umane de-a organiza şi îndrepta viaţa socială. Fapt este, că mila public organizată şi oficializată nu poate înlocui efectiv porunca milei creştine, activitatea caritativă creştină. In ţările apusene, de pildă în Germania, în care mila publică e foarte bine organizată, s'a făcut constatarea că fără raportul intim cu caritatea creştină toate grijile sociale rămân neroditoare.

4. Implinirea poruncii milei creştine tămăduieşte mizeria umană numai diletantist şi fragmentar, nici decum integral.

Obârşia acestei obiecţiuni este exigenţa exagerată faţă de mila creştină, alimentată de sesizarea necorespunzătoare a realităţii şi de tendinţa duşmană de a subestima sau compromite creştinismul ca factor social.

Mizeria umană este strâns legată de om şi de stadiul actual al cosmosului şi nu poate fi total şi definitiv înlăturată. Despre acesta ne-a asigurat însuşi Mântuitorul, când a zis: »Pe săraci pururea îi aveţi cu voi« (Mat. XXVI, 11). Oricât de restrânsă interpretare s'ar da acestui mult discutat loc scripturistic, el mărturiseşte prezenţa sărăciei (fizice sau psihice) umane în lume până la sfârşitul veacurilor. Mizeria umană e indisolubil legată de chipul şi structura actuală a lumii, în care puterea răului nu-i înlăturată complet şi definitiv şi în care mântuirea şi transfigurarea se face întru apăsare şi durere. In consecinţă, înlăturarea totală a suferinţei din lume rămâne mereu un ideal spre care tindem, dar care se va realiza numai dincolo. De aceea porunca milei creştine nici nu urmăreşte tămăduirea întreagă a suferinţelor sociale, ci numai ameliorarea lor în măsura realizabilă în condiţia actuală a existenţei. A cere mai mult decât atât, însemnează a pretinde imposibilul, a cere depăşirea actualei stări a cosmosului. Nu-i un punct de vedere pesimist acesta, ci realist, şi deaceea cel mai sănătos şi mai eficace.

5. E o disensiune şi inconsecvenţă internă a doctrinei creştine faptul că pe de o parte recomandă şi fericeşte suferinţa, purtarea »crucii« şi o pune în centrul ei, iar pe de altă parte propoveduieşte ca cea mai înaltă virtute a ei pe aceea, care vrea să aline şi tămăduiască în cea mai mare măsură posibilă.

Realitatea creştină e prea tainică în însăşi esenţa ei, pentru ca să poată fi simplificată în felul acesta. Crucea Domnului, care stă în centrul vieţii creştine nu-i în deosebi şi exclusiv suferinţă; suferinţa nu-i sensul vieţii creştine, ci numai expierea păcatului şi piatra de încercare a vieţii. Crucea însemnează totodată — şi în aceeaşi măsură — luptă titanică cu răul şi cu viaţa, spre a o face mai bună, mai uşoară şi mai frumoasă. E deci evident, că chiar în semnificaţia crucii creştine mila se încadrează minunat şi perfect.

Pe înfăptuitorul milei creştine nu-l preocupă deloc chestiunea dacă suferinţa trebue suprimată sau eroizată, ci pe el îl interesează omul care sufere.

Suferinţa şi mila nu pot fi înţelese adecvat decât print'o sesizare cât mai realistă a vieţii şi nu prin idealizarea sau poetizarea ei. Umanitaristul, bunăoară, începe — în ceeace priveşte tabloul omului — cu un om »ideal«, care-i dela natură bun, nobil şi nevinovat, care nu merită nici o suferinţă şi care totuşi e chinuit mereu. In consecinţă, el simte orice durere, orice trebuinţă de-a suferi ca o nedreptate, ca o pretenţie exagerată, ca o insultă, ba chiar ca o provocare, ca un fapt împotriva căruia trebue să protestezi necontenit şi apăsat. Milostivul inspirat şi mişcat de o atare concepţie ţine întotdeauna parte cu omul, cu cei apăsaţi, cu cei pedepsiţi, şi-i împotriva celor puterneci, cari pot pricinui suferinţa, prin urmare în deosebi împotriva autorităţii, ba chiar împotriva lui Dumnezeu Insuşi, care n'a făcut şi n'a rânduit lumea bine. In această compătimire se ascunde totdeauna patosul răsvrătirii lui Faust, cel cu pumnii strânşi, în care Dumnezeu ca »vinovatul« nu mai e văzut, ci se caută un altul »mai bun şi mai înţelept«; această iubire »rară« e mereu amestecată cu cea mai neîmpăcată ură care caută neadormit şi cu sete de răzbunare un ţap ispăşitor (pe acesta ştie să-l găsească sub diferite nume şi-l face vinovat de toate), pe care a-l pedepsi, a-l face inofensiv sau a-l nimici e o faptă bună.

Idealul consecvent al acestei iubiri de oameni este ţara trântorilor, a căror pace o constitue pactul de neagresiune al slabilor: »Nu mă muşca, căci nici eu nu te muşc«, iar fericirea lor cea mai mare cantitate posibilă de tihne şi plăceri, cari se împart de către funcţiunile statale în doze priitoare şi normate, ca nici unul să nu primească prea mult.

Nu numai că-i o utopie, dar atare concepţie naşte eroi sau nemernici. Când încurcăturile devin prea mari şi dacă pericolul îi depăşeşte, pentru eroi există numai o singură »izbăvire«: moartea glorioasă, eroică. In afară de faptul că duce la moarte, cunoaşterea serioasă şi adâncă a vieţii ne arată că lumea nu constă numai din puternici, din sănătoşi, nu prezintă înfăţişarea zugrăvită în literatură. Cine pune în discuţie faptul dacă mila e sau nu necesară, acela nu cunoaşte viaţa în realitatea ei, ci pluteşte deasupra ei. Pe lângă aceasta, cea mai înaltă şi eroică concepţie despre viaţă s'a îngemânat splendid cu mila; şi anume: monahismul activ, care are drept ideal apărarea şi proteguirea celor lipsiţi şi neputincioşi.

Cine numai visează despre om, acela va cere mereu dela el prea mult sau prea puţin, acela va ajunge la decepţie şi dispreţ. Milostenia odihneşte pe cunoaşterea adecvată a omului. Insuş Dumnezeu e milostiv cu noi până la moarte pe cruce, pentru că ştie din ce suntem făcuţi, pentru că ne cunoaşte desăvârşit. Eroii milosteniei ştiu, că şi de ce omul a căzut în suferinţă; ei ştiu (dacă pot sau nu explica acest fapt, e pentru ei o chestiune secundară) că rădăcinile suferinţei trupeşti sau sufleteşti merg până la păcatul strămoşesc, ei ştiu că suferinţa şi moartea nu erau să fie; cauza prezenţei ei în lume, e omul care s'a desfăcut în mod liber de Dumnezeu (isvorul vieţii şi al integrităţii trupeşti şi sufleteşti) şi s'a dat durerii şi morţii. Redobândirea — în mai mare grad — a ceeace a fost, se face numai prin ispăşirea vinei. De aceea ei acceptă faptul suferinţei fără protest, fără sensibilitate excesivă, fără pornirea de a o exagera acuzându-o. Ei ştiu să se dedice ei cu seriozitate, hotărâre, tăcere şi abnegaţie, vrednice de chipul unui erou; nu numai din mândria pură a afirmării şi a apărării de sine în faţa destinului, ci din ştiinţa limpede că bunătatea, milostivirea, şi bunăvoinţa lui Dumnezeu faţă de om s'a ivit şi a învins moartea; că răul nu a fost înlăturat cu totul şi moartea şi suferinţa rămân mai departe, ca mijloace pedagogice şi încercări de cinste ce nu mai poartă stigmatul pedepsei, fiind uşurate în Hristos şi transformate în scară ce duce la izbăvire şi fericire deplină. Omul trebue să treacă prin ele ca printr'un foc curăţitor şi transfigurator pentru a fi mântuit; însă ultimul cuvânt al existenţii sale nu se cheamă apus sau moarte, ci fericire veşnică.

Grija celui ce săvârşeşte milostenie, este ca nici unul din semenii săi să nu rămână pe marele drum al »trecerii ca prin foc«, ca nici unul să nu slăbească aşa de tare în puterile sale, încât să nu-i mai fie suficiente. El cunoaşte comuniunea indisolubil de solidară a destinului nostru, ştie că oamenii sunt avizaţi unii la alţii; el ştie fiinţa misterioasă a oamenilor, pentru a evita simpla împărţire a lor în eroi şi nemernici, ştie cât de adeseori puterea şi slăbiciunea sunt amestecate, că fiecare ins puternic are locul său vulnerabil, că vitejia, neaşteptată după aparenţele exterioare, poate ţâşni din cea mai pură şovăială sau sfială. De aceea el refuză dreptul de-a aprecia şi judeca, cine-i »vrednic« sau nu de ajutorul său şi întinde fiecăruia (care are nevoie de ea) mâna, aşa cum şi Dumnezeu i-a întins-o lui spre mântuire.

6. Milostivii îşi neglijează viaţa proprie pentru alţii; mai mult: ei se uzează şi mistue (se deslănţuie cu furie împotriva corpului lor şi a sănătăţii acestuia) într'un mod pe care l-am putea numi sinucidere, iar Biserica creştină îi numeşte — pentru aceasta — sfinţi. E frumos eroismul şi jertfelnicia lor — continuă obiecţiunea, — dar nu-i logic ca omul sănătos şi valoros să se jertfească celor pierduţi, idioţilor, imbecililor, schilozilor, să se îngroape pentru cei care nu mai au niciun viitor şi nici o nădejde.

Obiecţiunea aceasta sufere de greşala de neiertat de a vedea întregul acolo unde-i numai parţialul, de-a cunoaşte serios realitatea. Căci unde creştinismul vede întregiri şi contraste fructificatoare, precum şi diferite misiuni şi roluri, acolo ea vede contrazicere.

Numai celor ce săvârşesc porunca milei creştine, li se cere o asceză sinucigaşă? Soldatul, medicul sau omul de ştiinţă explorator nu-s în aceeaş situaţie? Numai când se întrebuinţează această asceză în direcţiune religioasă, este sinucidere?

Biserica creştină n'a socotit niciodată că viaţa pământească şi sănătatea sunt bunurile cele mai mari. Ea a ştiut totdeauna — şi în vremurile cele mai molatice şi burgheze, pentru care eroismul era o batjocoră — că aparţine vredniciei omului calitatea în virtutea căreia poate şi trebue să se jertfească. Ea a crezut totdeauna în chemarea divină extraordinară, precum şi că orce suferinţă e o valoare.

Ajutorarea celui slab şi jertfirea sănătăţii şi a vieţii pentru el nu-i sensul şi nici idealul suprem al creştinismului, ca şi suferinţa în sine; ci numai un mijloc spre ceva mai înalt: frumuseţea spirituală. Spre a dobândi această bogăţie şi frumuseţe supremă şi indestructibilă, creştinismul străbate cu privirile şi cu viaţa sa chiar şi prin vălul cel mai tenace şi mai înspăimântător, dacă e nevoie şi prin jertfa morţii.

Ştiind ce-i omul, creştinismul nu se lasă zăpăcit de formele cele mai ciudate şi mai îngrozitoare ale vieţii acesteia; de aceea părinţii creştini socotesc copilul lor debil »dar dela Dumnezeu« şi-l poartă pe inima lor ca pe un altar al durerii şi al nădejdii, cu conştiinţa vie a bântuirii lui, dar şi cu nădejdea tare că această fiinţă numai pentru durata acestei vieţi pământeşti este ca un trandafiraş deghizat iarna, însă făcut şi făgăduit spre înflorire veşnică.

Solidaritatea indestructibilă dintre trup şi suflet fac destinul acestor două părţi constitutive aşa de legat, încât nu-l poţi mântui pe om decât în trup şi sullet. Iubirea creatoare, bunătatea şi atotputernicia lui Dumnezeu poate face şi din leproşi şi idioţi moşteni ai învierii, ai fericirii veşnice. Creştinismul cugetă şi oblăduieşte pe om întreg: din şi în trup şi suflet, şi spre acest om îşi îndreaptă grija, milostivirea şi responsabilitatea sa.

Inlăturând fără patimă obiecţiunile împotriva ei, concluzia generală ce se impune este că porunca milei creştine e aşa de consolidată în ansamblul doctrinei creştine, încât stă şi cade cu aceasta.

Ea face parte constitutivă şi integrantă din însăşi viaţa cu adevărat umană, şi numai constatarea acestui fapt e suficientă pentru legitimarea prezenţei ei în lume.

Pr. Dr. CORNELIU SÂRBU

Nr. 10.937 Şcol.

Concurs

La liceul ort. rom. „A. Şaguna" din Braşov e vacantă spre suplinire catedra de matematică. Cei care doresc să suplinească, în cursul anului 1942—43, această catedră, să-şi înainteze până la data de 15 Octomvrie a. c, cererea însoţită de actele legale Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale din 1 Octomvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 11.187—1942 Ep.

Circulară

către Oficiile protopopeşti şi parohiale din Arhiepiscopia ort. română de Alba Iulia şi Sibiu

Se atrage atenţiunea Oficiilor noastre protopopeşti şi parohiale, că în baza dispoziţiunilor cuprinse în Deciziunea Nr. 50.530—942, dată de dl Ministru Subsecretar de Stat al Românizării, Colonizării şi Inventarului, publicată în Monitorul Oficial Nr. 187—942, protopopiatele şi parohiile pot cere, prin cerere motivată adresată Centrului Naţional de Românizare, să li-se atribuie în mod definitiv din bunurile evreeşti aparţinând astăzi acelui Centru, imobilele clădite de cari au nevoe pentru case protopopeşti, case parohiale şi case culturale.

Indrumăm deci Oficiile noastre protopopeşti şi parohiale din comunele în cari se găsesc astfel de imobile disponibile, să facă îndată cererea către Centrul Naţional de Românizare pentru a li-se atribui în mod definitiv imobilele de cari au nevoie.

Cererea va cuprinde următoarele:

1. Comuna şi judeţul în care se află parohia şi imobilul ce se cere.

2. Numele proprietarului evreu dela care s'a expropriat imobilul.

3. Datele funduare ale imobilului: numărul foii funduare şi numerii topografici.

4. Descrierea imobilului, arătându-se numărul încăperilor din care se compune edificiul clădit.

5. Scopul pentru care se cere imobilul: casă protopopească, casă parohială, sau casă culturală.

6. Se va arăta în cerere, că parohia dispune de fondurile necesare pentru plata chiriei, respective a preţului de vânzare a imobilului cerut. Vor cere deci astfel de imobile numai acele parohii cari dispun de fondurile necesare la plată.

Cererile astfel întocmite se vor înainta de către parohii direct Consiliului nostru arhiepiscopesc cel mai târziu până la *20 Octomvrie 1942*, spre a fi promovate Centrului Naţional de Românizare cu recomandarea de a fi încuviinţate; cunoscând că cererile pe cari le vom primi după această dată, nu vor putea fi înaintate acestui Centru, ear cererile cari s'ar înainta de către parohii direct Centrului Naţional de Românizare, şi nu prin Consiliul nostru Arhiepiscopesc, — nu vor putea fi luate în considerare.

Pentru mai bună orientare se atrage atenţiunea Oficiilor noastre protopopeşti şi parohiale, că se tratează acum numai de atribuirea de *imobile clădite* — case —, deci cererile nu se pot referi la atribuirea de pământ cultivabil expropriat dela evrei.

Sibiu, 7 Octomvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Fapte şi experienţe din războiul sfânt

Bucuria pascală în lumea pravoslavnică

Paştile în Rusia, da, azi noapte la slujba Invierii am trăit ceva din fiorul bucuriei de Paşti al ortodoxiei ruseşti. Norodul a venit în număr mare la miez de noapte şi în desăvârşită linişte a ascultat sfânta slujbă săvârşită în limba română. Ostaşii erau şi ei de faţă într'un număr mare, în frunte cu ofiţerii, peste una mie. La vreme potrivită „Hristos a înviat", cântat cu putere de sute de ostaşi, a mişcat mult populaţia civilă, martoră tăcută. Doar unii din civili cuprinşi de valul cântării de biruinţă a ostaşilor, cântau şi ei melodia şi îngânau cuvintele româneşti. La ora 1,30 slujba Invierii s'a sfârşit, ostaşilor prezenţi le-am împărţit „Paşti" după obiceiul din Ardeal, iar după câteva cuvinte de creştinească urare, în care am arătat situaţia deosebită în care se află oştirea română, s'a dat semnalul pentru întoarcerea în cantonamente. Deacum începea praznicul localnicilor. M'am adresat lor cu cuvintele în limba slavonă: „Hristos voskrese", deodată şi cu multă bucurie au răspuns: „Voistinu voskrese". Au cântat apoi de trei ori cântecul Invierii, cu toată însufleţirea. Mişcătoare a fost priveliştea pe care o înfăţişa adunarea lor. Totul alcătuia un cerc mare, înşiruindu-se astfel familie după familie. Inaintea fiecărui grup familiar era aşezat un coş mare cu bunătăţi de Paşti: cozonac, ouă roşii, unt, sare, iar deasupra fiecărui coş ardeau atâtea lumânări câţi membri vii erau în familie.

După cântarea „Hristos voskrese" s'a făcut linişte, cercul celor peste una mie de credincioşi, adăpostind coşurile cu lumânările aprinse, era atent la slujba aghiasmei de Paşti. Este o datină rusească pe care am împlinit-o şi subsemnatul pentru a nu rupe astfel vechile tradiţii creştineşti care au fost înlăturate doar pe o vreme de stăpânirea bolşevică. După aghiasmă aşteptau cu toţii stropirea cu apă sfinţită a coşurilor cu bunătăţi. Partea mişcătoare a prăznuirii începea abia acum. Pornind cu căldăruşa la stropirea bunătăţilor, salutam fiecare familie cu „Hristos voskrese" şi stropiam îmbelşugat coşurile cerând binecuvântarea cerului peste prinoasele ce cuprindeau. Deodată o seamă din cei de faţă s'au reunit, şi au pornit un torent de cântare. Credincioşi din cei mai bătrâni, în majoritate femei, alcătuiseră un cor şi au început a cânta rând pe rând tot „canonul Paştilor" dearostul. Corul avea conducerea iar ceilalţi luau şi ei parte la cântare.

Dar cântau cu inimile înălţate, era un fel de explozie de bucurie dintr'o încătuşare supărătoare şi acum cântau eliberarea cu o bucurie negrăita. La strălucirea palidă a lumânărilor vedeai feţe aureolate de un nimb din altă lume, trecute oare cum din lumea aceasta şi stăpânite de cerească bucurie, se cufundau în cântece de slavă, pentru Hristos, mirele iubit, care prin Invierea sa din morţi, a revărsat atâta lumină şi atâta sfântă mângâere în sufletele credincioase.

Iată, bucuria de Paşti a ortodoxiei ruseşti am văzut-o acum în noaptea Invierii cu ochii noştri. Fără să vreau am făcut asemănarea între acest şuvoi năvalnic de bucurie şi între felul prăznuirii Invierii din Ardeal. Este o mare deosebire în această privinţă. De măritul praznic al Invierii Domnului Hristos există şi la noi o bucurie, dar această, bucurie în inima ardeleanului este mult mai potolită decât în sufletul rusesc. Parcă văd pe creştinii dintr'un sat de pe Mureş sau de pe Târnave: în stranele lor din biserica modestă ei sunt liniştiţi, au lumini aprinse în mâni şi în ochii sufletului; murmură încet după cântăreţ cântările Paştelui. Dar la toată bucuria Invierii sunt de faţă numai, văd cum se petrece, dar nu se lasă răpiţi de ea, nici nu sorb până la lacrimi din „băutura cea nouă" şi plină de vrajă a veseliei cereşti pricinuite de Invierea lui Hristos.

Unii din ostaşii, noştri, în convorbirile avute mai târziu mi-au arătat că au fost adânc mişcaţi, că cele petrecute în noaptea Invierii i-au zidit mult; credinţa poporului ucrainian i-a nimit şi amintirea acestor Paşti va rămâne multă vreme vie în sufletul lor.

La fel au mărturisit şi unii din domnii ofiţeri rămaşi de faţă. Invăţătura din cele petrecute e îmbucurătoare. Dacă un popor după 25 ani de stăpânire bolşevică ştie să se arate în felul acesta, însemnează că Hristos cel înviat a treia zi este o putere vie în mijlocul vieţii omeneşti şi credinţa în acest Hristos nu poate fi clătinată uşor din inimi, nici chiar de un regim diavolesc cum a fost cel sovietic. Peste valurile înviforate ale răutăţii omeneşti şi ale meşteşugirilor drăceşti, Hristos guvernează în lume şi povăţuieşte spre adevărata lor împlinire destinele noroadelor.

Preot **GHEORGHE SECAŞ**

Rugăciune pentru ploaie

Soarele îşi trimitea razele de jaratic şi pârjolea în văpaie de foc, toate podoabele verzi ale firei. Cerul era limpede de mai multe săptămâni, pe cărările albastre nu s'a zărit nici o umbră de nor. Seceta făcea rupturi în glia care aştepta îndurarea Celui de sus ca să potolească setea pământului.

Era o aşteptare grea şi îngrijorătoare. La marginea unui izvor, se găsea în procesiune poporul unei parohii. Ingenunchiaţi într'o frăţească rugă, tineri şi bătrâni urmăreau tăcuţi cererea rostită de preotul satului:

„Doamne Dumnezeule atotţiitorul; carele ridici norii dela marginea pământului; carele ai făcut fulgerile spre ploaie, carele scoţi vânturile din vistieriile tale; carele chemi apa mării şi o reverşi peste faţa a tot pământul, Ţie ne rugăm şi ne cucerim, mărturisindu-ne păcatele noastre şi cerând dela Tine mila cea bogată; deschide jghiaburile cerului; porunceşte norilor să dea ploaie; miluieşte toate rele pământeşti ale tale; îndură-Te de bătrâni, de tineri, de prunci... Priveşte rugăciunile a tot norodului Tău şi să nu lepezi suspinurile săracilor"...

Obştea creştină conştientă că singurul care poate deschide jghaburile cerului şi poate da ploaie la vreme, este Tatăl ceresc, şi-a îndreptat nădejdile pe cărările rugăciunii.

Din mijlocul acestei holde de suflete îngenunchiate la rugăciune se putea vedea patru tineri cari n'au îngenunchiat. Erau vreascurile uscate ale despărţirii din comunitatea conştientă de puterea credinţei. Erau spicele măreţe dar goale din mijlocul holdei, care se apleacă la suflarea aspră a vântului.

Incă nu va da Domnul ploaie, — mi-am zis, — predica aspră a Cerului trebue să mai dureze până atunci când îşi va pleca genunchii la rugăciune şi tineretul.

Din văzduhul plin de lumină, cineva mi-a şoptit cuvintele de mustrare ale Domnului nostru Iisus Hristos: „Căci de cel ce se va ruşina de mine şi de cuvintele mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului se va ruşina de el, când va veni în mărirea Tatălui său cu sfinţii îngeri".

Preot **Gh. Şerbu**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

FOIŞOARA

Raportul dintre cântarea bisericească şi cea populară

Pentru lămurirea mai adâncită a raportului dintre muzica cea *clasică* şi cea *populară*, n'avem decât să controlăm impresia ce o lasă cântecele clasice şi cele populare auditorului.

Muzica zisă clasică, sau modernă de azi, se deosebeşte cu totul de cântările populare, din ale căror tonalităţi şi intervale fac parte şi glasurile bisericeşti ortodoxe: iar inspiraţia cântărilor populare, în ale căror idei melodice se evidenţiază specificul românesc, arată pe autor, naţiunea întreagă.

Doinele noastre, cântate în intervalele mărite, micşorate, şi tonalităţiile lor naturale, creiază o atmosferă de demnitate naţională, pentrucă frazele melodice au în sine fragmente şi din cântările bisericeşti, iar această înrudire a cântărilor alimentează şi înspre viitor originalitatea autentică a artei muzicale româneşti.

Incercarea făcută de unii autori de a introduce melodii străine, dar asemănătoare doinelor noastre, dispar după o scurtă trăinicie, pentrucă expresiile fragmentare ale glasurilor, cari sunt amestecate în cântările populare, lipsesc.

Cântările primilor creştini — care au evoluat din cetirea declamatorică sonoră a psalmilor şi a stihirilor biblice, din puţine intervale sonore a izvorât o muzicalitate misterioasă, cuceritoare, atât prin originalitatea ei creştină, cât şi prin sistemul de a se cânta în prozodie. Aglomeraţia cântărilor creştine apărute din belşug în primele veacuri cu tonalităţi creiate din mediul religios creştin, sa ajuns la apogeu cu mulţimea lor, fiind nevoit St. I. Damaschin a sistemiza cântarea creştină, notându-o cu diferite semne, culegând caracterele tonale autentice creştineşti din ansamblul cântărilor practicate la serviciile divine, şi formulându-le în modele melodice augmentabile numite glasuri, iar nu game bisericeşti.

Dar influinţa muzicală a celor 8 glasuri, nu numai că a contribuit la răspândirea creştinismului, ci a adus şi o reformă care a schimbat expresivismul inistinctiv muzical al popoarelor încreştinate, dovadă că melodiile populare ale popoarelor ortodoxe se aseamănă, în schimb diferă enorm de muzica din apus, unde clasicismul şi modernismul laic, artificial, împreună cu muzica bisericească vocală şi instrumentală, se bazează numai pe tonalitatea diatonică majoră şi minoră.

In timpul din urmă, apusenii în lipsă de inspiraţii originale pentru muzica lor modernă, au început să împrumute din orient idei muzicale, a căror motive sunt păstrate de o tradiţie milenară, unde dreptul de autor în ale muzicei nu a fost considerat ca un merit social şi unde cântările sunt considerate ca o proprietate naţională. Tot aşa şi la noi, muzicalitatea glasurilor bisericeşti ale căror cântări păstrează o continuă legătură cu ideile melodice izvorâte din inspiraţia primilor creştini, dar cari sau acomodat felului de a se cânta în stilul popular naţional, păstrează cu sinceritate flacăra muzicală a bisericii ortodoxe.

Cea mai evidentă dovadă a raportului de înrudire ce există între cântările populare cu cele bisericeşti, o avem în colindele noastre care fac puntea de trecere între ele. Colindele care sânt cântece populare cu caracter religios, sânt considerate ca cele mai vechi poezii în forma artei populare, culturale, încă din antichitate de strămoşii noştri. Cântarea bisericească din Transilvania, adaptându-se simţului muzical popular creiat din mediul de viaţă românească, se cântă în stil popular autohton, iar poporul român consideră această muzicalitate bisericească ca o artă proprie a sa, contribuind astfel împreună cu celelalte arte în mare măsură la prosperitatea bisericii naţionale.

Cum se explică rezistenţa bisericii ortodoxe din Ardeal în faţa atacurilor catolice şi de reformă calvinistă pe timpul păstoririi arhiepiscopilor Ghenadie II şi Iorest între anii 1628—1643? Cântările practicate pe atunci, ca şi azi în biserica lutherană şi calvină din Ardeal, a căror construcţie muzicală sânt cântece profane creiate de diferiţi autori în forma de romanţe devenite populare, ale căror melodii n'au nimic comun cu glasurile bisericeşti ortodoxe de origine divină, sânt străine de cântările noastre, fără nici o influinţă asupra caracterului muzical popular românesc.

Cântarea bisericească ortodoxă a cărei formă muzicală s'a adaptat doinelor populare, într'o mişcare liberă de doină românească, a devenit artă populară naţională. Această artă diferă cu totul de tipurile compoziţiilor clasice ale autorilor străini de muzicalitatea naturală a specificului popular bisericesc, sânt genuri muzicale inadaptabile sufletului românesc.

Prin urmare, cântările populare bisericeşti prin bogăţia motivelor muzicale cari s'au născut din mediul de viaţă creştină, conveţuesc într'un raport de înrudire.

Dialectul muzical al românilor din

INFORMAȚIUNI

Expoziție în Sibiu. Comitetul de organizarea expoziției agricole, zootehnice, și de industrie casnică a județului Sibiu, anunță că solemnitatea deschiderii expoziției din 11 Octomvrie 1942, se face pe terenul Târgului de Mostre la ora 9½ cu Serviciu religios, urmat de: Cuvântul de deschidere, rostit de dl Colonel Vasile C. Mihailescu, prefectul județului; o expunere asupra organizării tehnice a expoziției, de către dl ing. Traian Suciu Sibianu, directorul Camerli agricole; vizitarea expoziției; dansuri naționale executate de grupuri de țărani. D. a. decernarea premiilor. — In Piața Unirii, ora 16: Defilarea primarilor și agenților agricoli, — cortegiilor, formate din grupuri de țărani români și germani, în costume naționale. — Trecerea în revistă: a animalelor premiate, a carelor alegorice.

Rezultatul colectei pentru „Darul Ostașului". Rezultatul colectei la Sibiu și județ din zilele de 29 și 30 August, pentru „Ziua Ostașului" cuprinde următoarele cifre: Flanele 3527 buc., mănuși 2124 perechi, ciorapi 8637 perechi, mănecuțe 1000 perechi, șaluri, glugi 1750 bucăți, căciuli, capișoane, 900 bucăți, cojocele, pieptare, blănuri 700 bucăți, lână pentru prelucrat 1500 kg., piei diferite pentru prelucrat 1258 buc., efecte care necesită mici reparații și altele care vor reveni Patronajului: 3800 bucăți. Intreaga valoare a acestor articole întrece suma de 7 milioane lei. — Cu această ocazie, președintele comitetului, dl prefect col. Vasile C. Mihăilescu, pe această cale, aduce călduroase mulțumiri tuturora celor cari au înțeles chemarea Doamnei *Maria Mareșal Antonescu* și au dat pentru ostașii noștri de pe front, sau au contribuit pe lângă aceasta și cu munca lor dezinteresată la reușita acestei colecte.

Culturale. Intelectualii din Valea Jiului au ținut recent o adunare în orașul Petroșani, unde au hotărât să organizeze o serie de șezători culturale în diferite localități. P. C. Sa păr. prot. *I. Duma*, din Petroșani, a declarat că este binevenită mișcarea culturală plănuită. Intâia șezătoare se va desfășura în ziua de 19 Octomvrie c., în sala teatrului muncitoresc din acel oraș.

Internat pentru seminariștii monahi. Indată ce s'a desființat seminarul monahal dela Cernica, (în județul Ilfov, cu o mănăstire zidită în 1608 de Vornicul Cernica Știrbei), I. P. S. Mitropolit *Nifon* al Olteniei a luat măsuri, încă din anul trecut, ca elevii seminarului desființat să fie repartizați la seminarul din Râmnicu Vâlcea. Cu ziua de 1 Octomvrie 1942, tineretul monahal, din eparhia Mitropoliei oltene, va avea un internat în R.-Vâlcea, în vechiul local al fostei episcopii, unde funcționase odinioară vechiul seminar. Aici tinerii vor avea sală de repetitor, dormitor și sufragerie, ear orele de curs vor fi urmate la seminarul sf. Nicolae din acel oraș.

Sărbătorire. O șezătoare literară, organizată de Societatea scriitorilor ardeleni, s'a ținut Dumineca trecută în Sibiu în sala prefecturii județului, pentru a sărbători pe sexagenarul, distins scriitor, *Ion Agârbiceanu*. S'au făcut la acest prilej, citiri din scrierile de seamă ale purtătorilor condeiului românesc de astăzi. Din partea Academiei Române a salutat pe cel sărbătorit dl Dr. Papilian. Au mai vorbit dnii: Grigorie Popa, în numele gazetarilor, Iuliu Maior dela Blaj, M. Peculea, prof. Roth în numele germanilor din România. Le răspunde tuturor, într'o măiastră cuvântare, scriitorul Ion Agârbiceanu.

Potrivite măsuri. Comisiune de control a literaturii de romane polițiste și de aventuri, ce rătăcesc și amăgesc spiritul cetitorului, a luat măsuri împotriva mai multor edituri bucureștene, care au pus în circulație astfel de producții otrăvitoare de suflete. Li s'a acordat un termen de 60 de zile în care astfel de producții au să fie scoase cu totul din circulație. — Măsurile, luate în capitală, ar trebui imitate în celelalte orașe din țară, și a feri, prin aceasta, mai ales generația tineretului, de infecțiile unor librării și ambulanți cari ofer spre cumpărare asemenea „literatură" păcătoasă.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 11 Octomvrie 1942, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Zosim Oancea și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov și Dr. Nicolae Balca. *Predică: Prof. Zosim Oancea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 *Pr. Nicolae Vonica.*

Miercuri în 14 Octomvrie 1942, la Cuvioasa Paraschiva servesc: prot. Mih. Neagu, pr. Ștefan Moțariu și prof. Ioan Beju; diaconii: Anatolie Scurtu și Dr. Grigore T. Marcu. *Predică: Prof. Dr. Grigore T. Marcu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *cons. Gheorghe Secaș.*

CĂRȚI ȘI REVISTE

Cea mai respândită Carte de Rugăciuni. A apărut în ediție nouă Carte de Rugăciuni pentru trebuințele iubiților noștri ostași și ale tuturor drept'măritorilor creștini. Cu binecuvântarea Inalt Preasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, — care a spus că *rugăciunea ne este izvorul cel dintâi al întăririi puterilor și nădejdilor noastre de mai bine.*

Prețul 10 lei. A se cere dela: Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu.

Transilvania, revistă lunară de cultură, organ al „Astrei", sub redacția dlui Ion Breazu, conține în Nrul 9, acum apărut, articole scrise de: I. Agârbiceanu, Al. Lapedatu, R. Cândea, Dr. P. Râmneanțu, S. Lupaș, V. Literat. — Cronici și Insemnări întregesc și acest număr.

Nr. 10905/1942 Plen. (84) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi și parohul titular al parohiei I din Orăștie și va avea îndreptățire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul dela Stat;
2. Locuință în casa parohială-protopopească;
3. Sesiune parohială în extenziune de 10 jug. pământ arător;
4. Stolele parohiale legale;
5. Diurna de protopop, dela Stat;
6. Diurnele dela vizitațiile canonice și dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoțite de actele cuvenite, se vor înainta Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc, în Sibiu.

Sibiu, la 1 Octomvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Șofeur mecanic

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, angajează un șofeur mecanic priceput și cu practică îndelungată la conducerea și îngrijirea automobilului.

Să fie liber de armată, sau mai bătrân.

Informațiuni la Secretariatul Consiliului, strada Mitropoliei 32

Nr. 447—1942 (83) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II, **Rod II,** protopopiatul Săliște, în conformitate cu ord. P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10.159—1942, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat;
2. Stola obișnuită în protopopiat;
3. Relut de lemne.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea de candidare esoperată dela I. P. S. Sa Mitropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului oficiu preoțesc.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Săliște, la 27 Septemvrie 1942.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 607—1942 (85) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Homorod Joseni,** prot. Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salarul dela stat.
2. Case parohiale noui, cu dependințele necesare.
3. 9 jug. cad. pământ arător și fânaț.
4. Stolele obișnuite în parohie.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare, și cu încuviințarea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, iar candidații se vor prezenta în parohie, cu înștiințarea protopopului, pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, la 1 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 8770—1942.

Comunicare

Se aduce la cunoștință că în lipsă de erezi, P. C. Protopop al Sibiului, încredințat de Consiliul Arhiepiscopesc, în baza §-lui 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul statutar de Lei 50.000 cuvenit după Protosinghelul Evghenie Brânzescu dela parohia Hamba, decedat la 21 Iulie 1942.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului Arhiepiscopesc, ținută la 25 Septemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9986—1942.

Comunicare

Se aduce la cunoștință că, C. preot Moise Popoviciu, dela parohia Bogatul-Român, în baza §-lui 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Casa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar de Lei 20.000, cuvenit după soția sa Ana, decedată la 1 Septemvrie 1942.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului Arhiepiscopesc, ținută la 25 Septemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 206—1942 (86) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Hașag** de cl. III-a, din protopopiatul Mediaș, în urma pensionării parohului Ioan Dordea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu toate supraedificatele necesare.
3. Sesiune parohială: 12 jug. arător și 20 jug. fânaț.
4. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare și cu încuviințarea de candidare a Inalt. Prea Sfințitului Mitropolit, se vor înainta în termen Of. protopopesc ort. rom. al Mediașului, iar candidații se vor prezenta în parohie cu înștiințarea protopopului pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Mediaș, la 4 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun
protopop

Transilvania, îndeosebi cel din Bihor, a căror motive evidențiază o influință pronunțată a glasurilor 5–6, cu expresii impresionante, triste, apoi bocetele dela morți, ce sânt declamate prin melodii improvizate din influința glasului 1, au mișcări ritmice variate.

Majoritatea cântărilor populare din aceste ținuturi au o predispoziție înspre tonalitatea muzicală a glasului 4, care alimentează motive cu scopul de a se creia noi variante muzicale, care se reprezinte posterității spiritul românesc.

Mulți compozitori români au început recent să compună cântări românești pentru a le asimila în patrimoniul popular, fiind de bună credință că ele sânt originalitatea lor; îl trădează însă scheletul compozițiilor prin apariția discretă a glasurilor bisericești, cu originalitatea lor din Transilvania.

Diacon **Oct. Lipovanu**
prof. Arad

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Zece regule ale fericitului Diadoh episcopul Foticeii

1. Regulă, *a credinței*, este cugetarea netulburată despre Dumnezeu.

2. Regulă, *a nădejdii*, este înălțarea minții spre cele nădăjduite.

3. Regulă, *a răbdării*, este stăruința neîncetată pentru a vedea pe Cel nevăzut ca văzut.

4. Regulă, *a neiubirii de argint*, este să dorești neaverea, precum dorește cineva averea.

5. Regulă, *a cunoștinței*, este să te uiți pe tine când te gândești la Dumnezeu.

6. Regulă, *a smeritei cugetări*, este să uiți izbândirile câștigate, cu luarea aminte.

7. Regulă, *a nemânierii*, este dorința multă de a nu te mânia.

8. Regulă, *a curăției*, este să ai simțirea deapururea lipită de Dumnezeu.

9. Regulă, *a iubirii*, este să mărim prietenia față de ceice ne ocărăsc.

10. Regulă, a desăvârșitei *desfătări întru Dumnezeu*, este să socotești ca bucurie aducerea aminte de moartea cea înfricoșată.

Trad. de **Ieromonahul Serafim**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 18 Octomvrie 1942 — Nr. 42

ROMÂNIA 25 BANI POSTA

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropol... Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Ortodoxie și Protestantism

Articolul «Actualitatea ortodoxiei», publicat în ziarul nostru din 30 August a. c., a trezit interesul unor cercuri bisericești luterane din Sibiu, cari l-au publicat în traducere germană în foaia «Kirchliche Blätter» din 15 Septemvrie 1942, însoțit de câteva observații din partea redacției.

Nu putem decât să ne bucurăm de acest interes pe care încep să-l acorde cercurile luterane dela noi spiritului și manifestărilor Bisericii ortodoxe, dar știm că acest fapt ne obligă și pe noi de-a arăta același interes creștinismului protestant practicat în vecinătatea noastră de concetățenii germani.

Dacă unirea creștinătății se prezintă conștiinții noastre ca un ideal încețoșat de negurile unui viitor de tot îndepărtat, piedecile pentru o păsire comună a Bisericilor creștine, cel puțin în anumite chestiuni de ordin practic, sunt cu mult mai puține.

Dar pentru atingerea acestei ținte nu e suficient ca să se întâlnească din când în când câțiva reprezentanți ai Bisericilor în oarecare centru care este egal de departe de toți, ci e necesar ca vecinătatea în care Dumnezeu a așezat anumite părți ale diferitelor forme ale creștinismului să fie folosită în fiecare zi pentru reciproca cunoaștere și apropiere sufletească.

E o metodă artificială și neeficace aceea care urmărește să apropie sufletește două sate vecine prin convocarea câte unui reprezentant al lor în cine știe ce localitate depărtată, în vreme ce în viața de fiecare zi nu are loc nici o comunicare între ele.

Pentru aceste motive am crezut că se cuvine să facem cunoscut comentarul cu care foaia «Kirchliche Blätter» a însoțit articolul nostru despre «Actualitatea ortodoxiei», adăugând din parte-ne câteva precizări. Iată acest comentar:

«Articolul de mai sus este extrem de interesant nu numai din motivul că aduce lămuriri însemnate cu privire la ființa Bisericii ortodoxe, ci și pentrucă manifestă o atitudine clară prin străduința lui de a arăta locul ce i se cuvine ortodoxiei în viața spirituală a Europei noui. Dacă totuși suntem obligați să facem câteva obiecțiuni pe marginea ideilor prețuitului autor, acestea se referă numai la judecata sa asupra protestantismului și prin urmare și a Bisericii noastre evanghelice, judecată pe care firește nu ne-o putem însuși. Situația spirituală a protestantismului, pe care Fr. Nietzsche l-a declarat odată cu o anumită ciudă «cea mai iredutabilă formă a creștinismului», este mai complicată decât e văzută de obiceiu de către Biserica ortodoxă. Protestantismul a străbătut printr'o problematică, care nu s'a pus niciodată Bisericii ortodoxe.

Mai întâi trebue desigur să recunoaștem că raportul între luteranism și Calvinism a ajuns astăzi la o încordare extraordinară în urma antagonismului aspru dintre popoarele german și anglosaxon, așa încât azi putem înțelege și aprecia mai bine atitudinea lui Luther în Marburg la 1529 și al său ceterum censeo: «Voi aveți un alt duh».

Dar, întâi de toate, raportul protestantismului față de individualism și liberalismul politic e văzut de autor fără îndoială prea schematic. Luteranismul stă în această direcție cu mult mai aproape de Biserica ortodoxă, decât crede dânsul. Căci Luteranismul nu pune toată greutatea în cumpăna individualismului, ci fără îndoială pune o greutate apreciabilă în cumpăna comunității (Gemeinde). Și după învățătura luterană insul poate dobândi fericirea numai în comunitate. Desigur ar trebui supus unei cercetări speciale raportul între ideea luterană despre comunitate și între «Sinodalismul» ortodox. Dar ceeace pretinde autorul ca avantagiu al ortodoxiei: o anumită rezolvare a contrastului individ-comunitate (Gemeinschaft), pretinde și luteranismul pentru Biserica sa. In orice caz soluția aceasta, care în ultima analiză este una cu mântuirea (eine Lösung die sich zu einer Erlösung weitet), e dată numai credinței și în aceasta stă deosebirea reală față de ortodoxie. Căci adevărata comunitate (Gemeinde) este vizibilă numai credinții și nu poate fi constatată prin experiență. In această privință luteranismul este cu totul sobru (lipsit de iluzii), în vreme ce ortodoxia este amenințată de pericolul misticii entuziaste (schwaermerische Mystik).

Deodată cu aceasta luteranismul afirmă libertatea comunității față de tot ce e etnic — comp. termenul ἀσυγχύτως, neamestecat, dela Calcedun — libertate întemeiată în credință, deși își dă seama de destinația sa de-a căuta și iubi naționalul în veci.

Incheind declarăm: ne bucurăm că Biserica ortodoxă își recunoaște îndatoriri atât de clare și de promițătoare în raport cu situația spirituală a Europei celei noui. Biserica luterană pășește în aceeaș direcție spre același țel, deși pe alt drum, deoarece ea este condusă în hotărîrile ei de considerații principial altele, ca o Biserică existențial alta».

Din observațiile acestea ale foii luterane remarcăm afirmația că protestantismul nu e atât de individualist precum e văzut de ortodocși, ba chiar e cu mult mai aproape de Biserica ortodoxă în direcția spiritului de comunitate.

Această afirmație nu ne poate decât bucura. Noi știm că în teologia protestantă mai nouă se accentuiază în chip deosebit de stăruitor asupra caracterului comunionist al creștinismului. In legătură cu filosofia existențială, cu descoperirea raportului eu-tu, ca dat originar și fundamental al existenții umane, mulți teologi protestanți de renume, ca Fr. Gogarten, Karl Heim, susțin că omul este imposibil să se mântuiască altfel decât în comuniune și comunitate, satisfăcând revendicările semenilor. Comunitatea se descopere gândirii teologice protestante de azi ca având o bază în însași structura existenții umane și numai păcatul egoismului împedecă desăvârșirea ei în ceeace noi ortodocșii numim Biserică. Am putea spune că lumea protestantă ratifică, după o lungă neînțelegere, doctrina ortodoxă de totdeauna despre Biserică, ca formă și ca țintă desăvârșită a existenții umane, deci indirect caracterul păcătos al individualismului, al antibisericismului.

In ceeace scrie foaia «Kirchliche Blätter» recunoaștem aceeaș întoarcere a creștinismului protestant spre duhul comunitar-bisericesc.

Dar nu e mai puțin adevărat că aceasta e o întoarcere și că prin urmare protestantismul a fost la origine precumpănitor o mișcare a individualismului religios. N'avem decât să aruncăm o privire asupra teologiei germane din v. 19, în care găsim atâtea doctrine câți teologi, dela cei mai fideli tezaurului revelat al creștinismului până la ceice resping chiar și dumnezeirea lui Iisus Hristos, ca să ne dăm seama cât de liber este în protestantism să creadă fiecare ce vrea și prin urmare cât de puțin poate fi vorba de o comuniune, odată ce lipsește chiar și condiția minimală a unei credințe identice.

Chiar și întoarcerea actuală spre duhul de comuniune este numai parțială, după cum însași revista «Kirchliche Blätter» mărturisește, afirmând despre comunitate că e vizibilă numai credinții și nu poate fi constatată prin experiență.

Este aci ceva pe care niciodată ortodocșii nu l-au înțeles. In ce sens este comunitatea numai o chestiune de credință, nu și de experiență? Credința însași este o experiență, căci experiența nu este numai o constatare prin simțurile externe, ci și printr'o sesizare tainică.

Este vizibilă comunitatea numai credinții în senzul că nu e ceva dat, ci ceva de realizat? Dar atunci există măcar o bază dată în puterea ce ne-a dăruit o Dumnezeu spre această misiune și dacă ne luăm în serios misiunea de a o desvolta, trebue să fim purtați de cel mai categoric duh comunionist și să desaprobăm ca păcat orice tendință individualistă. Atunci principală este tensiunea spre comunitate, nu inerția individualistă cu care avem de luptat.

In teologia protestantă de azi se vorbește minunat despre răspunderea față de semeni, despre obligația etică, despre datoria iubirii. Desigur nici noi ortodocșii nu spunem că există ca stare dată o perfectă iubire între creștini. Dar nu e mai puțin adevărat, că fiind obligați la iubire și silindu-ne spre desăvârșirea ei, nu putem fi socotiți ca niște visători entuziaști. Legătura iubirii, comunitatea bisericească, nu e numai ceva de viitor sau un obiect de credință, ci și de experiență și de obligație.

Protestantismul deodată cu afirmarea duhului comunionist, reabilitează și datoria etică a iubirii. Prin aceasta părăsește pe sola fide, ceeace este și firesc, sola fide fiind o expresie a individualismului religios. Dar părăsind pe sola fide, nu mai poate spune despre comunitate că e numai o chestiune de credință, ci și una experiată sau una experiabilă. Tensiunea etică se întemeiază pe accentul de valoare pus pe semenul nostru și pe încrederea că în fiecare zi putem spori și adânci legătura de comuniune cu el.

Este în protestantismul de azi un mare elan spre revizuirea pozițiilor sale originare în senzul comunitar, chiar dacă se silește, din motive de onoare, să deducă acest elan tocmai din formulele sale originare individualiste.

Este însă și o luptă între acest elan și între spiritul de până acum și din această luptă se explică situațiile și atitudinile nu prea limpezi și consecvente ale protestantismului contimporan.

Dumnezeu va ajuta poate ca această nouă direcție să se impună până la urmă definitiv și în toate consecințele.

D. STĂNILOAE

Către tineri

Intoarcere la calea lui Hristos

Tinerețea este vremea sămănatului pentru bătrânețe.

Se spune că ziua bună se cunoaște de dimineața, și că: Ceea ce este omul la tinerețe, va fi și la bătrânețe.

Dragi tineri, nu vă înșelați și nu vă închipuiți că puteți trăi în tinerețe după poftele și plăcerile voastre și către sfârșit apoi veți putea sluji și lui Dumnezeu.

Să nu vă închipuiți a trăi ca Esau și a muri ca Iacov.

Este o crudă batjocură să crezi, că ai putea să dai puterea ta lumii și satanei și apoi resturile inimilor voastre să le dăruiți Domnului domnilor. Dacă socotești că ai să te întorci la Dumnezeu „oarecând" în viața ta, atunci te înșeli amar.

Dar să știți și acêea, că o întoarcere adevărată niciodată nu este târzie: tâlharul, gata să se pocăiască, s'a întors la Hristos în cea din urmă clipă.

Stă scris: „Iisus poate să mântuiască în chip desăvârșit pe cine se apropie de Dumnezeu prin El". (Evrei 7, 25).

Dar prin același Duh mai stă scris: „Eu chem și voi vă împotriviți, fiindcă îmi întind mâna și nimeni nu ia seamă, fiindcă lepădați toate sfaturile Mele și nu vă plac mustrările Mele, de aceea și Eu voi râde, când veți fi voi în vre-o nenorocire, îmi voi bate joc de voi, când vă va cuprinde groaza".

Despre un general de seamă se povestește, că atunci când putea să la în stăpânire un oraș împotriva căruia lupta, n'a vrut; mai târziu însă, când a vrut, n'a mai putut.

Temeiul de existenţă al Academiilor teologice

Faptul că în Legea învăţământului superior, publicată în Monitorul Oficial Nr. 118 din 23 Mai a. c., se face pomenire într'un articol de Academia teologică din Sibiu, a provocat anumite nedumeriri în legătură cu situaţia celorlalte Academii.

Mai copleşită şi mai tulburată de temeri s'a arătat «Legea Românească» dela Beiuş, organul centrului eparhial de acolo.

Intr'un număr din Iulie a. c., amintita foaie, sub apăsarea unor îngrijorări neîntemeiate, articulează o serie de reflexiuni asupra temeiului de existenţă al Academiilor teologice, cari nu pot fi în nici un chip aprobate.

«Legea Românească» se plânge că celelalte trei Academii teologice din Ardeal «*nu sunt încadrate*» în legea din 23 Mai a. c. şi că prin urmare ele sunt «*ex lege*», deci «*în curs de lichidare*», odată ce «*n'au o lege organică şi fundamentală care* **să le asiguro existenţa**».

Punctul de vedere care stă la baza acestor lamentaţiuni, este aşadar acela, că Academiile teologice îşi au temeiul de existenţă într'o lege a Statului şi nu în fiinţa şi puterea Bisericii, aşa cum totdeauna s'a afirmat de către reprezentanţii vieţii bisericeşti din Ardeal.

Faţă de această opinie eronată, observăm că instituţiile de învăţământ teologic din Ardeal există, cel puţin unele, din timpul stăpânirii străine, având înapoia lor peste o sută de ani de existenţă. Dar niciodată nu şi-au închipuit că sunt lipsite de un temeiu de existenţă, din motivul că Statul ungar nu le-a dat o lege.

Nici în Statul roman nu a existat pentru ele o lege până în 1938. Le-a lipsit din această cauză temeiul de existenţă?

Noi credem că ar fi de dorit ca să înceteze orice nedumerire şi temere cu privire la existenţa Academiilor teologice, neamintite în legea din 23 Mai a. c.

Ele există în baza puterii şi dreptului intrinsec al Bisericii de a-şi creşte ea clerul, drept afirmat şi prin legea ei de organizare dela 1925.

Cunoaştem obiecţiunea ce s'ar putea aduce: dar atunci dece s'a primit să se facă pomenire în recenta lege despre Academia teologică din Sibiu?

Credem că e uşor pentru oricine să sesizeze următoarea distincţie:

Academia teologică din Sibiu nu şi-a primit prin art. 141 din recenta lege un temeiu al existenţii sale. Ea a existat şi există prin puterea intrinsecă bisericească. Numitul articol nici nu pretinde să-i dea o legitimitate de existenţă sau măcar o oarecare organizare. De aceea el are o formă ipotetică, prin care Statul recunoaşte că nu are nici un drept de a decide ceva în privinţa existenţii sau a organizării acestei Academii, ci totul e în funcţie de libertatea Bisericii. Statul nu impune şi nu interzice nimic prin numitul articol cu privire la Academia teologică din Sibiu. Iar fiinţa legii stă într'o hotărîre a Statului, prin care impune să se facă sau să nu se facă ceva, sau să se facă numai într'un anume fel.

Numitul articol este o simplă obligaţie pe care şi-o ia Statul de-a ridica salarul profesorilor Academiei teologice din Sibiu la egalitatea cu cel al profesorilor Facultăţilor de teologie şi de-a nu socoti pe absolvenţii ei mai prejos decât pe absolvenţii Facultăţilor, dacă această Academie va voi — cu totul liberă — să-şi recruteze profesori tot atât de bine pregătiţi ca şi Facultăţile, ceeace se arată prin supunerea lor aceloraşi probe la instituire şi dacă şi în alte privinţe dovedeşte că e la nivelul Facultăţilor.

Biserica e liberă prin urmare să-şi aibă şcolile ei teologice. Nimeni din afară nu-i poate lua sau da acest drept. E liberă să şi le organizeze şi să le numească cum îi place. Articolul 141 din legea recentă nu schimbă în această privinţă nimic.

Dar dacă Biserica e liberă să-şi aibă şi să-şi organizeze şcolile ei teologice cum îi place şi Statul e liber în obligaţiile pe cari le ia faţă de ele să se orienteze după anumite criterii general valabile în materie de învăţământ.

Dacă Statul nu poate obliga Biserica să-şi organizeze şcolile teologice ţinând seama de criteriile din învăţământul universitar, nici Biserica nu poate obliga Statul să-şi ia obligaţia de-a le considera ca pe nişte Facultăţi. Echitabil este ca Biserica să ceară Statului să-şi ia faţă de o şcoală a ei obligaţii ca faţă de o Facultate, numai când şi Biserica şi a organizat-o din punct de vedere ştiinţific ca pe o Facultate.

Nu e echitabil ca Biserica să-şi conceapă libertatea sau dreptul ei faţă de Stat în materie de învăţământ teologic până la punctul ca ea să ţină de pildă o şcoală care e sub nivelul Facultăţilor şi totuşi să pretindă ca Statul să o trateze ca pe o Facultate.

Prin art. 141 din legea recentă Statul neimpunând obligator Academiei teologice din Sibiu vre-o formă oarecare de organizare, îşi ia obligaţia ca, în cazul când aceasta, de bună voie, va dovedi că întruneşte condiţiile ştiinţifice ale Facultăţilor să-şi sporească obligaţiile sale faţă de ea acordând profesorilor şi absolvenţilor beneficii egale cu cele ce le acordă Facultăţilor.

Numai pentrucă s'a produs ceva nou în legătură cu Academia teologică din Sibiu, o sporire a obligaţiilor Statului faţă de ea în urma ridicării nivelului ei ştiinţific, se face pomenire numai de ea. Celelalte Academii rămânând în statu quo, nu era motiv să se facă o asemenea amintire.

Principial s'ar fi putut vorbi desigur şi despre ele în forma ipotetică în care s'a amintit despre Academia din Sibiu.

Dar s'a amintit numai despre cea din urmă, pentrucă numai la ea s'a constatat că în fond nu stă cu nimic în urma unei Facultăţi.

Nu poţi vorbi într'o lege serioasă, chiar în formă ipotetică, decât de posibilităţi uşor de transformat în realitate. Nu se poate vorbi într'o lege, în mod serios, nici măcar în formă ipotetică, de lucruri a căror realizare e mai depărtată sau mai grea.

Dar principial credem că Statul n'ar fi împotrivă să acorde şi celorlalte Academii teologice aceleaşi drepturi, *dacă* s'ar înălţa la condiţiile Facultăţilor.

Prin urmare ar fi de dorit ca «Legea Românească» sau Păr. Şofron Vlad să nu se mai tot lovească de Academia teologică din Sibiu. Domniile lor n'au decât să-şi vadă de ridicarea Academiei la nivelul şi la prestigiul unei Facultăţi, aşa cum a făcut cea din Sibiu şi apoi să ceară Statului aceleaşi drepturi. Academia teologică din Sibiu n'are nimic împotrivă şi n'a făcut nici unei surori nimic.

De ce să împedecăm sforţările unei instituţii de învăţământ de-a depăşi o anumită stare şi de ce să luptăm toţi pentru zădărnicirea unor condiţii mai prielnice cari i se oferă.

Altceva e mai nimerit să se facă: să se străduiască toţi a porni pe calea silinţelor ei.

Mai avem, de încheiere, un răspuns. «Legea Românească», vorbind de proectul de Decret-Lege al Ministerului Cultelor din 1941, insinuează că «cineva» ar fi purtând răspunderea eşuării lui. Ştie autorul acelui articol cine poartă acea răspundere? S'o spunem noi: *principiul*, limpede pentru un teolog, că *nu Ministerul Cultelor are să legifereze în chestia învăţământului teologic, ci Biserica.* Este «cineva» în Mitropolia Ardealului care s'a identificat în toată vremea cu acest principiu şi n'a cunoscut nici o abatere dela el, n'a cerut temeiu de existenţă pentru şcolile teologice dela Ministerul Cultelor. Şi când acest Minister a venit în 1941 cu un proect de Decret-Lege, prin care un «canonist cleric», ca funcţionar în Minister voia să reglementeze şcolile pentru educaţia clerului, atunci i-s'a răspuns limpede: aceasta e de *competenţa Bisericii*, nu a Statului! Răspunsul l-a dat, în numele Mitropoliei Ardealului, celce stă pe scaunul ei şi a reprezentat cu consecvenţă principiile ei.

Cine vrea să se abată dela ele, să o spună pe faţă ca să-l cunoaştem.

De ce spun eu acestea? Fiindcă ştiu ce putere nemărginită are obişnuinţa. Fiindcă am învăţat din viaţa mea, că inima omenească cu greu se mai poate schimba, dacă nu s'a schimbat în tinereţe.

Dacă ai lăsat păcatul să pătrundă în inimă, cu anevoe se va îndepărta Obiceiurile ajung a doua fire. Ele sânt ca pietrile care târăsc totul după sine, ele se întăresc ca pomii vechi prin rădăcinile lor.

Poţi îndoi şi desrădăcina un stejar atâta vreme cât este arbust; când ajunge pom puternic, o sută de bărbaţi nu-l pot desrădăcina.

Obiceiul este doica păcatului. Fiecare păcat nou micşorează teama şi adoarme cugetul, împietreşte inimile şi întăreşte pornirile noastre rele.

Cu fiecare zi te apropii, sau te depărtezi de Dumnezeu. Cu fiecare zi trăită, fără să te pocăieşti, zidul despărţitor, dintre tine şi cer, va ajunge tot mai înalt şi mai gros, şi prăpastia, prin care trebue să treci, va deveni tot mai adâncă.

Vino, tinere, la Iisus şi ia iertare pentru toate păcatele tale.

Prof. C. Cristiu

Oastea Domnului

Sau: douăzeci de ani de muncă creştină ortodoxă...

La 1 Ianuarie a. c., asociaţia creştină ortodoxă «Oastea Domnului» din Sibiu, a împlinit 20 de ani de existenţă. Adică aproape un sfert de veac!

Pentru orice fel de activitate omenească, un timp de două decenii reprezintă un titlu de mândrie; pentru o lucrare creştină ortodoxă însă, această bucată de vreme trebue socotită ca un titlu de glorie! Şi pe dreptul! Căci munca pe ogorul creştin e deosebit de anevoioasă şi numai cine cunoaşte lucrarea duhovnicească desfăşurată de «O. D.» pe tot cuprinsul ţării, în decursul acestor două zeci de ani, îşi poate da seama de adevărul celor cuprinse în vorbele de mai sus! — In adevăr, e o lucrare uriaşă, care s'a dus cu tot arsenalul armăturii, de care pomeneşte Sfântul apostol Pavel în Epistola către Efeseni (6, 11—12). Căci era vorba de cucerirea sufletească a neamului nostru, cu Cuvântul Domnului! Unde totul era de făcut dela început de cele mai multe ori! E meritul deosebit al I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului de a fi văzut constrângătoarea nevoe sufletească de care suferea neamul nostru: Setea de cuvântnl Domnului, de Evanghelie şi de a fi pornit voinicеşte la luptă, căci era vorba de o luptă aprigă, pentru care trebuia un om înţelegător al problemei, care om a fost chiar I. P. Sf. Sa din chiar primii ani de harnică arhipăstorie! Era o problemă de pastorală în stil mare, care nu se găseşte desvoltată în tratatele de Pastorală, dar pe care I. P. Sf. Sa o purta sub formă embrionară în inima Sa! Pentru ca astăzi să devină un bun preţios, care aparţine întregii Biserici, de pe plaiurile ţării noastre! Ameninţată de primejdia sectară, care apare peste tot unde împrejurările au fost neprielnice evanghelizării profunde a poporului, de către factorii fireşti, care sunt păstorii de suflete! De aceea I. P. Sf. Sa a făcut apel la batalioanele de rezervă ale Bisericii, pe care le-a asociat la luptă dârză; aceste batalioane de rezervă sunt *apostolatul laic*, care având în frunte pe toţi păstorii de suflete, conştienţi de marea lor misiune, au alcătuit marea armată a Bisericii, care este «Oastea Domnului». Unică în toată ortodoxia! In adevăr, creştini devotaţi celor duhovniceşti, s'au înhămat la luptă din primul moment, punând în slujba cauzei, toată puterea lor de muncă, toată priceperea lor, tot zelul lor, care nu se mai pomenise ceva asemănător pe meleagurile noastre! Şi astfel ne-a fost dat să vedem literaţi alături de doctori în medicină, de jurişti, de ofiţeri superiori şi de profesori universitari din toate provinciile ţării, dându-şi mâna frăţeşte pentru credinţa strămoşească sub ascultarea Păstorului oilor, care merge înaintea lor! (Ioan 10, 4). Numai cine a fost în fiecare an la Sibiu, de ziua Pogorârii Duhului Sfânt, când se prăznueşte ziua de hram a Oastei, s'a putut încredinţa de minunile pe care le-a săvârşit această lucrare în sufletele oamenilor. Acolo se pot vedea atunci ţărani dornici de a se lumina şi a se desăvârşi în cele duhovniceşti, venind adesea *pe jos*, dela distanţe foarte mari, pentru a fi de faţă în ziua Praznicului, alături de «mai marele păstorilor» (I Petru 5, 4), alături de numeroşi preoţi de prin sate şi dela oraşe şi de intelectuali de frunte! «Intr'o inimă şi într'un cuget» (F. Ap. 2, 46). Ca în vremurile primare ale creştinismului! Fiindcă toată această lume şi toţi acei care sunt stăpâniţi de aceleaşi preocupări, au frământat ani de zile Cuvântul Domnului, pe care s'au trudit să-l înţeleagă şi înţelegându-l să-l trăiască. Este acesta un gen nou de predică: predica adaptată la viaţă şi la împrejurările neobişnuite prin care trecem şi care cer o Biserică vie, care să se avânte în vălmăşagul luptei! Experienţele minunate, ce s'au făcut în aceşti douăzeci de ani, pot fi urmărite în pilduitoarele foi ale mişcării: «Lumina Satelor» şi «Oastea Domnului» care împrăştie în fiecare săptămână Cuvântul Domnului, peste tot cuprinsul ţării şi adună deacolo ecourile pe care le produce aceasta în sufletul creştinesc cel năcăjit şi dosădit, căruia îi trebueşte mila şi ajutorul lui Dumnezeu!» O adevărată «*Experienţă religioasă*», care fiind făcută pe teren ne aminteşte de formidabila operă rămasă neegalată până acum, a profundului cercetător în ale sufletului omenesc, americanul *Wiliam James*, ale cărei rezultate le confirmă, peste tot unde acest subtil filosof se află pe linia adevărului!

Preot C. Ch. Vartolomeiu

(Din Revista „Cronica Romanului" Nr. 7—8 1942)

Chestiuni omiletice

de Preot **Ioan Oprițe**

VI

Sf. Scriptură ca izvor al predicii

Valoarea cuvântului lui Dumnezeu în predică. — Trebuința de a »actualiza« Scriptura. — Ceva despre »exegeza omiletică sau practică«. — Caracterul sintetic al acestei exegeze. — Corolarii.

Spre a-și realiza desăvârșit misiunea ei dumnezeiască, predica trebue să se reazime pe cuvântul lui Dumnezeu. Sf. Scriptură este izvorul principal al predicei și toată puterea unei predici depinde de raportul ei cu sf. Scriptură. „Ea va trebui să influențeze întreaga predică, zice Păr. Gh. Secaș, nu numai dovezile care le aduce; e chemată să dea întregii cuvântări putere, caracter, sfințire, popularitate, ființă practică, conținut, frumusețe, bogăție și succes".

Predicile de azi, cele mai multe, dacă nu-și ating totdeauna ținta, este pentrucă ele nu țin seamă de puterea harului dumnezeesc, care singur este în stare să miște și să aducă sufletele la credință și viață adevărată. „In predicile noastre, mărturisește Păr. O. Tarangul, cuvântul lui Dumnezeu este amintit numai în treacăt, prin citate luate din Biblie, așa că cuvântul Domnului se îneacă în mulțimea dovezilor raționale și a altui material de înțelepciune omenească. In acest chip, predicile noastre nu pot fi vestirea cuvântului lui Dumnezeu, și în consecință le lipsește harisma, puterea robitoare pentru o viață prin credință, puterea de a adăpa sufletele însetate, de a ridica sufletele zdrobite și a trezi căința, puterea de a cârmui viața sufletească a credincioșilor, harisma ce o aveau predicile sf. Părinți".

Valoarea cuvântului lui Dumnezeu în predică este nemărginită, mai des în predica adresată imensei masse de credincioși „căldicei". De aceea toți marii predicatori au fost cu adevărat mari, pentrucă s'au adăpat din plin din apa cea vie a acestui cuvânt și pentrucă l-au dăruit lumii curat și neînjumătățit.

„Ignoranția scripturarum, ignorantia Christi est", zicea Fer. Ieronim (Gh. Secaș). Iar un mare predicator al vremurilor mai noui era de părere că „Mai bine să nu predicăm de loc, decât să încetăm a fi purtătorii cuvântului lui Dumnezeu". „Aceasta arată, zice Păr. Arhim. Scriban, cât de vie era credința acestui predicator și câtă temere avea el, ca nu cumva să pună ceva dela el, care nu ar fi fost o depânare a firului dumnezeesc al scripturii; iar pe de altă parte, că el privea pe predicator nu ca pe un om care-și rostește proprille sale păreri, ci cari trebue să-și dea toată silința de a-și întrebuința darurile sale în slujba lui Dumnezeu".

Lumea trebuește trezită la o viață nouă, însă această trezire vine prin alte graiuri decât acelea ale înțelepciunii omenești. Singurul grai cu adevărat trezitor este graiul sf. Scripturi. Dar cum? „Actualizând" Scriptura, adică făcându-o vie, „actuală", potrivită cu vremile de acum. O predică cu adevărat lucrătoare este aceea care se folosește de Scriptură, înodând legătura dintre vremile trecute în care a fost scrisă și vremile de acum, descoperind într'ânsa sensuri etern valabile în treeut, prezent și viitor.

Acest meșteșug al „actualizării" Scripturii ne este înlesnit prin utilizarea regulelor ermeneutice, prin exegeză și mai ales prin exegeza omiletică, sau practică, preconizată cu deosebire de episcopul W. v. Keppler din Rottemburg. In cele ce urmează vom desbate aceasta din urmă chestiune, desigur în linii foarte generale, după broșura „Regenerarea predicei" a Păr. Dr. O. Tarangul din Cernăuți.

După părerea Păr. O. Tarangul „Exegeza practică sau omiletică, caută să pătrundă în intențiile cuvântului dumnezeesc în direcția mântuirii noastre... Exegeza omiletică are deci menirea să pregătească textul biblic pentru predică. In scopul acesta ea săvârșește trei lucrări: explică, interpretează și aplică textul biblic la viața practică a credincioșilor. Explicarea omiletică, interpretarea omiletică și aplicarea omiletică, sunt cele trei funcțiuni esențiale ale exegezei omiletice".

Ce rost are explicarea omiletică? „Prin explicarea omiletică predicatorul caută să se adâncească în psihologia textului unei pericope, pentru a cunoaște bogăția de idei cuprinsă în ea, legătura logică și psihologică între ideile pericope, problemele ce le soluționează, precum și tendințele ce le urmărește pericopa. Prin acest procedeu predicatorul câștiga pe de o parte idei și imbolduri omiletice, iar pe de altă parte unele elemente tipice: situațiuni, nevoi și curente sociale, rătăciri, caractere etc. cari se repetă în toate timpurile în viața oamenilor. Cu ajutorul acestor elemente tipice predicatorul va putea face legătura între adevărul și învățăturile cuprinse în pericopă și timpul nostru".

Explicarea omiletică — partea cea mai însemnată a exegezei omiletice — cuprinde două părți: 1. Stabilirea situațiilor istorice din text; 2. Cunoașterea situațiilor psihologice.

„Situația istorică, zice Păr. Tarangul, este adeseori cheia prin care pătrundem mai adânc în înțelesul textului". Când textul pericopei nu e el însuș destul de clar și de complect, îl cercetăm în context, din locurile paralele din Scriptură. Când situația istorică lipsește și vrem să reconstituim situația istorică a unui fapt, o combinăm din împrejurări probabile. „Așa, ne imaginăm pentru parabola semănătorului, situația că Iisus trecând cu Ucenicii Săi, pe timpul semănatului, prin șesul Galileii, vede pe țăranii galileeni la munca câmpului. Unii ară, alții aruncă sămânța între brazde. Sub sugestia acestei priveliști, Domnul desvoltă parabola semănătorului".

Situația psihologică a textului o aflăm dacă analizăm conținutul sufletesc posibil al autorului, al persoanelor din acțiunea pericopei, sau a persoanelor cărora se adresează pericopa. Indeosebi „prin analiza psihologică putem cunoaște procesele sufletești ale persoanelor din acțiune, reflexiile și intențiile lor. Textul capătă imaginație vie, concretă. In felul acesta explicarea omiletică pătrunde adânc în duhul slovei și scoate la iveală puternice imbolduri și bogate idei pentru predică, care sunt ascunse în textul biblic.

Așa dar metoda episcopului Keppler constă în tâlcuirea mai amănunțită și cu un precis scop omiletic a textului biblic, — care este totdeauna scurt și concis, — prin lămuriri laterale de ordin istoric, geografic, psihologic etc. Această exegeză are un vădit caracter sintetic, pentrucă introduce în text elemente noui, pe baza legii asociației necesare a faptelor, pentrucă umblă să afle intențiile și subînțelesurile pericopei, adică ceeace, deși nu se află scris, negru pe alb în text, trebue să fie totuși cuprins implicit în el, după logica firească a lucrurilor și a vieții. Descoperind astfel „elementele tipice" ale textului biblic, viața cu cele mai propulsive energii ale ei, îl învederează, transformându-l în ceva viu și plin de o viguroasă actualitate.

In fața oricărui text, a oricărei pericope, trebue să iscodim: Ce spune și ce nu spune, deși ar putea sau ar trebui să spună? Ce înțeles are cutare cuvânt sau cutare gest izolat al unui personagiu biblic? De ce a făcut așa sau a vorbit așa și nu altfel? Textul biblic tocmai prin scurtimea și concizlunea lui nu cuprinde nici un lucru la întâmplare, inutil sau fără semnificație. „In istoria vieții Fiului Omului, zice A. Vinet, nici un detaliu nu este indiferent; toate acțiunile ca și toate cuvintele sale ne instruesc, și adeseori din o împrejurare care pare a fi destinată doar pentru a face legătura între faptele din care e compusă povestirea, relese, pentru cetitorul atent, o învățătură de mare importanță".

Cheia care ne deschide înțelesul textului biblic este întrebarea „De ce?". Tot întrebându-ne mereu, obișnuindu-ne cu iscodirea aceasta, aflăm o mulțime de lucruri, cari ne apropie mai mult de textul biblic, îl face mai viu, mai interesant, plin uneori de nebănuite semnificații. Astfel ajungem să adăugăm textului biblic, scurt și concis, tocmai ce-i lipsește spre a prinde teren în inimile credincioșilor: desvoltare, viață, voiclune, legătură vie cu viața de toate zilele a prezentului.

Secretul metodei episcopului Keppler stă în sugestia ce o dă predicatorului de a întregi textul biblic cu elemente care sunt în același timp valori ale prezentului și valori ale trecutului. Astfel făcând tranziția unor trebuințe actuale în textul sacru îi dăm viața, îl întinerim, îl facem mai acceptabil pentru conștiințele ascultătorilor, pentru mentalitatea veacului de acum. Dar mai presus de toate dăm prilej eternei soluții divine să deslege problemele prezente. Căci dacă Biblia nu este o carte legată de vremuri, o carte pentru vremuri apuse, atunci adevărurile ei trebue să se impună și azi, ca și ieri, ca și mâine, cu aceeași fatală necesitate.

De aici urmează pentru predicator, se înțelege, în primul rând datoria de a cunoaște adânc cutele sufletului omenesc, apoi de a simți chemările vremii, de a cunoaște necazuri și nevoi, de a înțelege situații și caractere. Numai așa se poate face o adevărată exegeză omiletică a textului biblic, numai așa putem „actualiza" Scriptura, introducând elemente istorice, psihologice sau sociale, numai așa se poate prinde firul desfășurării firești a faptelor, spre a ajunge la interpretări și aplicări omiletice reușite. Cu ajutorul mai ales al psihologiei, predicatorul va clădi pe osatura textului sacru o lume nouă, plină de viață și actualitate, pe care ascultătorii vor înțelege-o mai ușor și de care se vor simți mai apropiați, spre folosul mântuirii sufletelor lor.

INFORMAȚIUNI

Colecta din „Ziua Ostașului". Pentru ostașii de pe front, în scop de a li se procura îmbrăcăminte călduroasă pe timp de iarnă, — au dăruit: Capitala București 208.170 buc. județele și capit. lor 830.078 buc. Grupul etnic german 53.703 buc. Total 1.091.951 buc. — Cifra aceasta, de felurite articole de îmbrăcăminte, constitue o contribuție însemnată, dovedind spiritul de solidaritate ce unește pe cei de acasă cu aceia care înscriu, pe câmpiile rusești, luptând în contra bolșevismului, pagini glorioase întru apărarea neamului și a patriei.

Teren de activitate. *Acum când din satele și săticelele noastre pleacă tot mai mulți jidovi, părăsindu-și negustoriile și industriile, se deschide un teren de activitate pe seama* **românilor** *din acele localități, unde hărnicia și istețimea săteanului nostru are să se dovedească prin fapte biruitoare și mai cinstite decât au fost ale jidovilor. Chiar și fără sprijinul guvernului, — care a rezervat un fond de 3 miliarde lei în ocrotirea întreprinderilor românești — poporul nostru este dator și trebue să ajungă în stăpânirea locurilor părăsite de fiii lui Izrail. Preoții și ceilalți conducători ai satelor, au sarcina de-a lua inițiativa lucrării și a-i grăbi înfăptuirea.*

Biserica în Transnistria. Este știut că în Transnistria a fost trimis un destoinic păstor, în persoana I. P. C. Sale arhimandritului *Iuliu Scriban*, distins predicator și scriitor bisericesc. Gazeta redeșteptării naționale a românilor dintre Nistru și Bug, ce apare în Tiraspol, sub titlul „Transnistria", spune în Nrul său din 15 l. c., cât de mult țin credincioșii din această provincie la părintele lor sufletesc Scriban și-i urmează povățuirile, iar clerul îl stimează și îl secondează cu vrednicie. Transnistria, scrie gazeta dela Tiraspol, în raport cu suprafața sa, cu numărul locuitorilor și cu rostul ei de provincie românească la granița de răsărit, are trebuință de un ierarh al Transnistriei, mai ales că acolo 90 la sută din locuitori sunt ortodocși, cari cer să li se dea păstorul dorit.

Respândiți, în fiecare cămin de intelectuali, revista **Viața Ilustrată**, care

* FOIȘOARA *

Unui frate mai mic, student în teologie

— Pentru mărturisire —

Se apropie timpul să te mărturisești Domnului, — și tu, nici acum, după ce te-a așteptat de atâtea ori, nu vrei să știi de ce te mai primește la Tainele Sale.

Mărturisirile tale, făcute duhovnicului până acum, sânt făgăduințe pentru îndreptare; — dar ce folos, căci azi zaci în aceleași păcate de odinioară! In loc să te ușurezi de ele, ești robul lor.

Dar, ca să scapi din vârtejul acesta, ia aminte sfaturile următoare:

Privește mai mult la cele din lăuntrul tău, decât la cele din afară: adecă grijește mai mult sufletul, decât trupul.

„Intoarce-te către Domnul, și părăsește păcatele. Intoarcă-te către cel Inalt, și te întoarce dela nedreptate, și urăște lucrarea cea rea" (Sirah).

Caută să fii liniștit și, înainte de spovedanie, singur și cu sârguință să socotești ce păcate ai săvârșit.

Adu-ți aminte de toată vremea vieții tale, și deschizând Sf. Carte la locul unde scrie: „Invățătură către duhovnic", ispitește-o amănunțit și vei găsi ajutorul căutat.

Inseamnă-ti toate păcatele în care ai căzut, și să le mărturisești cu multă pocăință.

Știu că până acum te-ai mărturisit adese, fără să înțelegi mărturisirea cea adevărată. De mic copil ai fost obișnuit să mergi înaintea preotului-duhovnic, să asculți ce te întreabă și să răspunzi cu *„da"* și *„nu"*, indiferent și fără multă judecată.

Acum, ca să eviți lucrul acesta, trebue, în folosul tău, să fii bine pregătit și, când îngenunchezi înaintea duhovnicului, să-ți poți arăta fără șovăire toate păcatele tale.

Să nu aștepți, ca un neștiutor, întrebările preotului și să stai la îndoială neștiind să zici *da* sau mai bine *nu*.

Mărturisirea să-ți fie s i n c e r ă, dreaptă, fără rușinare, ca ea să fie bine primită și bine plăcută Domnului.

După aceasta, luptă-te în tot chipul ca să omori păcatele, făcute cu părere de rău, — „altcum te vatămi pe tine și necinstești pe Dumnezeu" (Romani 2, 23).

Gândește-te că acum e momentul, când îți hrănești mintea cu învățăturile sfinte, ca să fii zidit pe un fundament ce nu se clatină când vor veni lupii, îmbrăcați în piei de oi, să te amăgească.

Astăzi ești judecătorul păcatelor tale, mâne vei fi judecătorul păcatelor altora. Dar pentru aceasta, se cuvine să lapezi toată grija cea lumească și să înveți a-ți judeca păcatele *proprii*, — altfel nu vei putea să judeci pe ale altora.

Ai trăit până astăzi în speranța că ori decâte ori te-ai spovedit, ai fost ușurat sufletește; — dar n'ai știut că păcatele reîncepute nu sânt iertate decât atunci, când nu mai greșești!

Deprinde-te dar cât mai mult să biruiești ispitele și să te faci vrednic părtaș de darurile dumnezeești.

Silește-te, — mai ales la ultima spovedanie din preajma hirotonirii tale, — să n'ai de mărturisit Duhovnicului nici un păcat. Pentru aceasta roagă-te lui Dumnezeu, în fiecare zi, cu psalmistul, zicând:

„Invredniceste-mă, Doamne, în ziua aceasta fără de păcat a mă păzi eu"...

Duhovnicul **A. S.**

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul
Telegraful Român

apare cu binecuvântarea P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan. Abonamentul anual 450 lei. — Se poate cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

„Săptămâna cărţilor bune". Sub această numire se organizează, într'un oraş din Boemia, o expunere de cărţi, al cărei scop nu este numai de a respândi lectura, ci în deosebi a spori interesul pentru *calitatea* lecturii, cu deosebire la tineret. Deviza „Săptămânii cărţilor bune" este: *Spune-mi ce citeşti şi-ţi voi spune cine eşti*».

Declaraţia unui mitropolit. Despre cumplita prigonire a creştinilor din partea comuniştilor bolşevici, mitropolitul *Sergiu* al bisericii ortodoxe din comisariatul Reichului pentru teritoriile din răsărit declară: „In timpul bolşevismului, toate religiile au fost prigonite groaznic. Acest fapt este dovedit de cei peste 100,000 de martiri care au fost ucişi, închişi sau deportaţi. Toate bisericile au fost jefuite, închise şi pângărite şi multe din ele desfiinţate. In Petersburg se găseau în 1914 circa 240 de biserici, iar în 1942 nu mai rămăseseră decât 7. Bolşevicii au închis toate instituţiile în legătură cu cultul, iar copiii nu învăţau nimic despre credinţa lui Hristos şi în ultima vreme nici nu erau botezaţi. Reîntronarea credinţei strămoşilor noştri nu se poate face decât prin eliberarea acestei ţări de bolşevici, cari trebue distruşi când sunt duşmanii lumii şi ai lui Hristos. Atunci, biserica va putea din nou să trăiască în linişte şi pace.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 18 Octomvrie 1942, servesc: Prot. cons. Ieronim Grovu, prof. Aurel Nanu şi Prot. M. Neagu; diaconi: Ioan Circov şi Simion Macarie. *Predică: prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *preotul Cornel Dascăl.*

CARŢI ŞI REVISTE

Cea mai respândită Carte de Rugăciuni. A apărut în ediţie nouă Carte de Rugăciuni pentru trebuinţele iubiţilor noştri ostaşi şi ale tuturor dreptmăritorilor creştini. Cu binecuvântarea Inalt Preasfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, — care a spus că *rugăciunea ne este izvorul cel dintâi al întăririi puterilor şi nădejdilor noastre de mai bine.*

Preţul 10 lei. A se cere dela: Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu.

Nr. 247—1942. (89) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Băreşti** cu filia **Sântămăria-Orlea**, din protopopiatul Haţeg, jud. Hunedoara, se publică concurs de 39 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aces post:

1. Salarul dela stat, după pregătire.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 11 jugăre: 5 jug. arător şi 6 jug. fânaţ.
4. Câte una măsură (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă.
5. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, şi celelalte acte prevăzute în regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie — cu încuviinţarea oficiului protopopesc — într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Haţeg, 7 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 1100—1942 (90) 1—3

Concurs

In conformitate cu ordinul Preaveneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr 6.683 din 3 Iunie 1942 publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei, de cl. I, **Cheia-Bran,** devenită vacantă prin pensionarea bătrânului şi neputinciosului paroh Isaia Enescu.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 19.123 jug. pădure, în „Preduş".
3. Venitele stolare aprobate cu ord. Nr. 4.544—1929.

Cererile de concurs, prevăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Preavenerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Zărneşti 10 Octomvrie 1942.

Vasile Stoicanea
potopop

Nr. 460—1942 (88) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Josani** cu filia **Peştişul-Mic**, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială 21 jug. pământ arabil şi fânaţ.
2. Folosirea celor 3 cimitire cca, 1 jug.
3. Stolele obişnuite în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului Protopopesc ort. român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea Preaven. Consiliul Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a Oficiului Protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 6 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 206—1942 (86) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Haşag** de cl. III-a, din protopopiatul Mediaş, în urma pensionării parohului Ioan Dordea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu toate supraedificatele necesare.
3. Sesiune parohială: 12 jug. arător şi 20 jug. fânaţ.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea de candidare a Inalt. Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta în termen Of. protopopesc ort. rom. al Mediaşului, iar candidaţii se vor prezenta în parohie cu înştiinţarea protopopului pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Mediaş, la 4 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Mediaşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 10905/1942 Plen. (84) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului Orăştie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei I din Orăştie şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul dela Stat;
2. Locuinţă în casa parohială-protopopească;
3. Sesiune parohială în extenziune de 10 jug. pământ arător;
4. Stolele parohiale legale;
5. Diurna de protopop, dela Stat;
6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc, în Sibiu.

Sibiu, la 1 Octomvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 447—1942 (83) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II, **Rod II,** protopopiatul Sălişte, în conformitate cu ord. P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10.159—1942, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat;
2. Stola obişnuită în protopopiat;
3. Relut de lemne.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare esoperată dela I. P. S. Sa Mitropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului oficiu preoţesc.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sălişte, la 27 Septemvrie 1942.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 607—1942 (85) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Homorod Joseni,** prot. Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salarul dela stat.
2. Case parohiale noui, cu dependinţele necesare.
3. 9 jug. cad. pământ arător şi fânaţ.
4. Stolele obişnuite în parohie.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare, şi cu încuviinţarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, iar candidaţii se vor prezenta în parohie, cu înştiinţarea protopopului, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Geoagiu, la 1 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 49/1942 (87) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă-română din parohia **Crişeni-Călan,** protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă va fi bugetat cu 1 Aprilie 1943, pentru care parohia nu garantează;
2. Cantorul ales va fi angajat în serviciul Uzinei metalurgice din Călan într'un post corespunzător pregătirii sale;
3. Venitele stolare uzitate în parohie;
4. Până la sălarizare, parohia va pune la dispoziţia cântăreţului locuinţă şi luminat în mod gratuit.

Candidaţii trebue să fie absolvenţi ai Şcolii de cântăreţi bisericeşti „Dim. Cunţan" din Sibiu şi pricepuţi la dirijarea corului bisericesc.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin în Dumineci şi sărbători, este obligat să fie şi peste săptămână la săvârşirea serviciilor divine.

Ceice doresc să ocupe acest post, vor înainta cererile de concurs oficiului parohial şi se vor prezenta la sfânta biserică într'o Duminecă pentru a fi cunoscuţi.

Crişeni, din şedinţa Consiliului parohial dela 19 Septemvrie 1942.

Pr. Adam Lăzărescu preşedinte — **Corneliu Pop** secretar şi epitrop

Văzut.
Oficiul protopopesc:
Haţeg, 6 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop

România. Corpul Portărelilor Trib. jud. Târnava-mare, Sighişoara

Publicaţiune de licitaţie

Nr. 5189 din 10 Oct. 1942

Subsemnatul Şef-Portărel, prin aceasta public, cum că în bază încheriri de executare cu Nr. C. 3267/1939, şi a încheierei Nr. C. 2884/1942, ale Judecătoriei mixtă Sighişoara, pentru încasarea creanţei de 9998 lei capital plus accesoriile, în favoarea urmăritorilor Nicolae Moldovan şi Veturia Hantău născută Moldovan din comuna Ţeline, reprez. prin Dl Dr. Victor Ştirbeţ, advocat din Sighişoara, se fixează termen de licitaţie pentru ziua de 31 (trei zeci şi unu) Octomvrie 1942, ora 16 p. m. în comuna Ţelina sub Nr. Casei 126, respective la Domiciliul debitorului, unde se vor vinde prin licitaţie publică judiciară următoarea mobilă şi anume: una junincă de bivolă de 3 ani circa, patruzeci metri pânză groasă ţărănească în trei suluri, trei bănci lungi ţărăneşti cu spate vopsite maro şi galben, un garderob nou galben cu două uşi, cincisprezece ferdele ovăz, şapte ferdele grâu, un hambar mare din scânduri aflat în şopru curţei şi un bou de circa trei ani în valoare estimativă de 36500 lei, la nevoe şi sub acest preţ.

In cazul când acele obiecte au fost sechetrate şi de alţi urmăritori, licitaţia prezentă este de drept ordonată şi în favoarea acelora. (91) 1—1

Şef-Portărel: **indescifrabil**

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 25 Octomvrie 1942 — Nr. 43

Telegraful Român

SIBIU 4.942 ROMÂNIA

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O ŞCOALĂ DE MISIONARE

Sub auspiciile Consiliului de Patronaj al operelor sociale, a luat fiinţă la Braşov-Stupini o Şcoală de misionare, în care vor fi primite deocamdată 50 eleve, majoritatea absolvente a şapte clase primare, precum şi un număr restrâns de intelectuale. Candidatele cari se vor bucura de întreţinere gratuită, vor trebui, printre altele, să aibă vârsta de 20—35 ani.

Ştirea a apărut zilele trecute în organele noastre de presă, însoţită de deslușiri amănunţite asupra rostului acestei şcoli originale, fapt care ne-a determinat să întâmpinăm cu interes şi cu simpatie proaspăta iniţiativă a Consiliului de Patronaj. Iată, mai departe, temeiurile atitudinii favorabile pe care ne-am simţit obligaţi în conştiinţă s'o luăm faţă de plănuita Şcoală de misionare.

Noua instituţie ţinteşte să formeze elemente de elită, recrutate din lumea satelor noastre, cari vor fi sfătuitoarele mamelor romînce în materie de gospodărie, igienă şi creşterea pruncilor. Alături de conducătorii fireşti ai satelor noastre, preotul şi învăţătorul, misionarele pe care vrea să le pregătească şcoala dela Braşov-Stupini vor fi răspunzătoare de starea sanitară a locuinţelor, de ocrotirea orfanilor şi a copiilor, în lipsa părinţilor plecaţi la munca câmpului, a invalizilor, a văduvelor, a săracilor şi a bătrânilor, precum şi de îndrumarea la medic din vreme şi de vizitarea şi îngrijirea bolnavilor.

Până aici, nu este nimic deosebit. Citim însă mai departe:

«Misionarele vor fi supuse aceluiaş regim în timpul şcoalei. O singură condiţie este esenţială: *fiecare suflet să fie încălzit de o nețărmurită credinţă în Dumnezeu*, un spirit desăvârşit de abnegaţie, de o hotărîre nestrămutată de a sluji neamului în orice împrejurare, în orice loc şi în orice condiţiuni».

«Misionarele nu vor fi un ordin religios. Dar ele vor rămânea sub o disciplină severă şi *vor face un legământ de-a se jertfi neprecupeţit pentru biruinţa Crucii în sufletele oamenilor, pentru combaterea viciilor şi păcatelor, pentru ridicarea ţării prin puterea Evangheliei la un nivel moral demn de numele de creştin*».

«Misionarele vor fi folosite întâi la sate, unde lipsurile sunt mai mari şi mai urgente. Ele se vor identifica cu durerile şi preocupările sătenilor, îşi vor organiza gospodăria model în mijlocul satului, pentru ca traiul şi fiinţa lor să fie un exemplu».

Candidatele cu studii mai înalte vor trebui să se prezinte personal cu actele, pentru a fi selecţionate cu multă prudenţă. Căci «de cele mai multe ori o cultură laică mai înaintată înăbuşeşte în suflete acea credinţă simplă, puternică şi neşovăitoare, gata să se supună lui Dumnezeu fără ambiţii personale. *In această mişcare nouă, cu un caracter integral religios, nu va putea fi de nici un folos o inteligenţă orgolioasă, care nu înţelege să pună totul la picioarele Mântuitorului.* Ideea misionară, în decursul ultimului sfert de veac, a fost slujită la noi de mulţi oameni de talent. Dar ea nu a reuşit, deoarece a fost promovată ori de oameni ambiţioşi, dar lipsiţi de convingere, ori de oameni luminaţi duhovniceşte, dar orgolioşi. Aceştia, nutriţi la şcoli de gândire străină, au părăsit Biserica; ceilalţi au renunţat, deoarece misionarismul nu este remuneratoriu ci numai jertfelnic».

Conducerea Şcoalei de misionare face un călduros apel către preoţime, rugând-o să îndrume elementele cele mai bune să urmeze cursurile ei. In concursul de primire, care a apărut zilele trecute, se precizează că vor avea întâietate acele candidate cari au activat în cadrul asociaţiilor religioase din sânul Bisericii noastre strămoşeşti.

Recomandarea scrisă a preotului locului, este indispensabilă. Aceasta cu atât mai vârtos cu cât viitoarele misionare «vor lucra alături de preot». «Ele vor combate pe teren, printr'o temeinică cunoaştere a catehismului ortodox şi a Sfintei Scripturi, rătăcirile sectare, cari pun aşa de uşor stăpânire pe sufletul simplu şi ignorant al femeilor dela ţară».

Dar în afară de aceste clare amănunte asupra recrutării viitoarelor misionare şi asupra misiunii lor ulterioare, mai avem trei motive cari ne fac să privim cu încredere şi cu simpatie experienţa ce se face la Braşov-Stupini. Iată-le:

1. «Mişcarea misionară pentru ridicarea femeii dela sate... *nu înţelege să se abată dela învăţăturile sfintei noastre Biserici ortodoxe şi crede că reînvierea sufletească şi morală a neamului se va face prin mijlocirea Bisericii noastre strămoşeşti*». Aşa citim în deslușirile oficiale cari au fost date publicităţii.

2. Şcoala în chestiune va funcţiona în spaţiosul local pe care-l ocupa până nu de mult «Institutul biblic» al sectei adventiste, fost pe vremuri la Târnăveni, de unde s'a mutat la Braşov-Stupini. Energica intervenţie a preoţimii şi intelectualilor braşoveni — despre care am scris şi noi la timpul său — n'a rămas fără rezultat: cuibarul sectar din inima Ţării Bârsei a fost desfiinţat.

3. La cârma nouei Şcoli de misionare a fost rânduită Doamna Sanda I. Mateiu, a cărei temeinică pregătire este în deobşte cunoscută. Femee de o solidă cultură religioasă, însufleţită de un zel misionar excepţional şi încercată organizatoare, Domnia Sa va creşte — nu ne îndoim câtuşi de puţin — o generaţie de devotate alinătoare a suferinţelor sociale cari bântue vremea noastră.

Mila Creştină

IV

Expresie vie a poruncii supreme a doctrinei Mântuitorului, porunca milei şi înfăptuirea ei constitue un element integrant al esenţei creştinismului şi ca atare este *autentic şi specific creştină*. De aceea mila creştină nu se poate confunda sau identifica cu nimic, la suprafaţă asemănător cu ea, din concepţia sau practica laică. Nu poate fi milostiv, în accepţiunea plină şi autentic creştină a cuvântului, decât acela care-i cu adevărat creştin.

Milostenia nu-i identică cu dreptatea, nici cu prosperitatea publică şi cu ceeace aparţine la aceasta, nici cu compătimirea şi nici cu binefacerea obştească. Evident, milostenia are o legătură deosebită şi neschimbabilă cu fiecare din aceste forme ale ajutorului uman şi anume: ea premerge dreptăţii şi o plineşte; ea dă prosperităţii publice stimulare, exemple şi întregire; ea educă compătimirea şi însufleţeşte, ridică şi interiorizează binefacerea obştească.

Rostul dreptăţii este acela de a stabili ceeace se datorează fiecăruia (în cazul nostru celor ce zac în suferinţe şi lipsuri) şi dela cine, precum şi de a purta grije ca fiecare s'ajungă la dreptul său şi de a stabili şi menţine o justă ordine socială a bunurilor. Cu toate strădaniile ce le depune omenirea în numele acestei dreptăţi sociale, mizeria e prezentă în lume, pauperismul în toate formele lui stărue încă în ciuda atâtor eforturi titanice ale raţionalismului organizatoric modern.

Inlăturarea milei din societate şi credinţa că poate fi suplinită de o justă ordine socială, e o atitudine isvorîtă din încrederea prea mare în puterea de organizare socială a raţiunii umane, care uită că mizeria şi cu ea necesitatea milosteniei va exista până va fi răul în lume.

Adevărat, dreptatea e fundamentul existenţei noastre, dar nu se poate realiza deplin şi spiritul nostru tânjeşte mereu după dreptate, după sfânta dreptate. Pe lângă aceasta, viaţa socială nu poate trăi numai din dreptate. Ea-i uneori prea aspră şi prea grea de purtat. Aparatul statului trebue să calculeze, să cruţe şi să trieze ajutoarele sale după ceeace e mai presant. Mai mult decât face dreptatea, poate numai iubirea creştină şi fiica ei bună: mila, care completează şi plineşte dreptatea. Pentrucă problema socială nu-i numai o chestiune de tehnică şi de dreptate, ci mai ales o problemă de duh şi de iubire. Cu cât iubirea va inspira şi anima mai mult rânduelile sociale, cu atât societatea se va dura în forme de organizare mai drepte şi mai bune. Propăşirea vieţii sociale e condiţionată nu numai de progresul dreptăţii, ci mai ales de acela al iubirii. Dacă formula ideală a vieţii sociale este şi trebue să fie o icoană cât mai deplină posibil a comuniunii din ceruri (Dumnezeu este o îmbinare armonică şi tainică a dreptăţii cu iubirea), atunci ea se poate realiza numai printr'o dreptate inspirată şi alimentată de iubire.

Mila nu se confundă nici cu îngrijirea săracilor care tinde să înlăture numai lipsurile şi suferinţele fizice, ci ea oblăduieşte şi sufletul omului.

Mila creştină e înrudită şi cu dărnicia sau generozitatea. Darnicul posedă o oarecare libertate faţă de avutul său, el poate uşor să se detaşeze de el şi să-l întrebuinţeze bine. Dar..., o face aceasta de multe ori — dacă nu întotdeauna — de dragul laudelor din partea lumii. Fapta lui este oarecum o acţiune naturală a prisosului, care-şi găseşte plăcere în a dărui. Desigur, e mult faţă de egoism şi sgârcenie, dar nu e milă creştină. Ceeace o distinge mult de veritabila milă e simpatia şi uneori chiar patima faţă de publicitate (anunţuri în public), uitând că una din legile fundamentale ale împlinirii milei creştine este discreţia.

Mila creştină este în fond iubire creştină, este un fruct al poruncii centrale a creştinismului: iubirea de Dumnezeu şi de aproapele. Ea e o poruncă expresă a iubirii şi una din formele înfăptuirii ei.

Mila creştină este în primul rând un produs al iubirii de Dumnezeu, care este reprezentat prin săraci, căci cu ei s'a identificat Mântuitorul: «Amin grăiesc vouă: întrucât aţi făcut unuia dintre aceşti *fraţi* ai mei prea mici, mie mi-aţi făcut» (Mat. 25, 40). In baza acestei identificări mistice a lui Hristos cu cei săraci, în fiecare nenorocit trebue să vedem pe Hristos, în lipsurile şi suferinţele lor pe acelea ale lui Hristos, în lacrimile lor, lacrima de sânge a Mântuitorului. Cugetarea şi simţirea patristică a desprins din plin sensul adânc şi bogat al acestei identificări a Mântuitorului cu fiecare sărman; iată bunăoară ce spune sf. Ioan Hrisostomul despre Hristos: «Nu i-a fost deajuns a răbda crucea şi moartea. El a voit să devină sărac, călător, cerşetor şi gol, a fi aruncat în închisori şi a suferi infirmităţi, ca aceasta cel puţin să te mişte. Dacă tu nu-mi dai nimic pentru durerile mele — zice El — ai milă de mine pentru sărăcia mea, boalele mele să te înduplece, lanţurile mele să te înmoaie. Eu nu-ţi cer nimic costisitor, ci pâine, un acoperemânt, cuvinte mângâitoare». Identificarea Mântuitorului cu cei săraci e şi mai vădit mărturisită când zice: «Voiţi să vă aduc în faţă pe Hristos, căruia îi este foame, El care e gol, care pretutindeni e prizonier şi înlăn-

ţuit? El este acela pe care-l disprețuiești în sărac». Fapta de milostenie a unei văduve bogate din Constantinopol (Olimpia) o caracterizează astfel: «Încă din copilăria ta n'ai încetat a hrăni pe Hristos, a-i potoli setea, a-l cerceta în durerile lui». Deci în orice sărac iubim și ajutăm pe Dumnezeu.

In al doilea rând, *mila creștină este o manifestare și un fruct al iubirii de deaproapele.* Această iubire ne face să vedem în fiecare om un frate al nostru, ca unul care este ca și noi fiu al aceluiași Părinte ceresc; mai mult: *ne face să ne identificăm cu el.* Dragostea față de deaproapele ne face să ne solidarizăm și să ne ajutorăm reciproc în drumul lung și greu care duce la mântuire și fericire.

Milostenia (realizarea concretă a poruncii milei creștine) izvorăște din iubire curată față de semenul nostru, iubire care inspiră jertfirea pentru altul, dăruire pentru aproapele. *E produs nu al rațiunii, ci al inimii care face lipsa și durerea altuia, proprie, prin aceea că dragostea le unește în același curent de viață.* Nu este fruct al dreptății, care face numai atâta cât trebue, *ci al iubirii care face mai mult decât trebue,* din inimă curată și din abnegație. De aceea milostenia nici nu se poate concepe fără iubire. Numai iubirea-i în stare să nască și întrețină acea stare de solidaritate comunitară, pe care o cere calitatea noastră de împreună fii ai aceluiași Părinte ceresc. Cine știe că-i iubit, se simte mânat de dorința de a iubi și el, de a fi bun cu altul și de-a-i face bine, cu atât mai mult atunci când îl vede în suferință și în lipsă.

Mila creștină e profund umană, pentrucă profund umană e și mizeria (răul fizic și moral sub toate formele lui) adusă în lume de păcat. Ea-i profund umană și pentrucă-i cuprinsă implicit în noțiunea de om, ființa creată de Dumnezeu. Ca atare noi avem în ultima analiză totul dela Dumnezeu, Creatorul nostru: «Ce avem ce să nu fi primit?» — spune sf. Ap. Pavel. Pentrucă totul în dar am primit, se cade ca și noi să dăruim.

Omul are nevoie de milă și o poate practica, pentrucă însăși structura sa îl face avizat la ea și-l mână spre înfăptuirea ei. Prin însăși orânduirea divină suntem ființe avizate la sprijinul altuia și totodată îndatorate față de semeni. Existența omului se desfășoară în cătușele unor limite sau contingențe care-l scot din cercul strâmt al individualismului și solitarismului egoist și-l deschide spre o viață de comuniune. Pentrucă scopul său ultim și divin (mântuirea și fericirea veșnică) a rămas încă supremul său ideal, dar puntea care duce într'acolo a fost prăbușită de păcat, pentrucă omul, avizat la puterile sale proprii, rămâne mereu înapoi dela ceeace putea înainte de cădere și trebue să facă acum; pentrucă totuși dacă năvala harului divin îl inundă, vibrațiile sale uitate sau adormite se desvoltă în pornire și sbor imens, departe peste scopul pământesc și necesitățile acestuia. El are nevoe de milostenie pentrucă existența sa nu-i circumscrisă neted și simplu de legi mecanice, care se împlinesc automat; pentrucă el este un strein și un pelerin pe pământul atât de iubit de robii țărânei, și care pelerin n'are trebuință de milostivire în drumul său? *E așa de profund umană mila creștină, așa de adânc săpată în existența noastră, încât o viață cu adevărat umană nu se poate concepe fără ea.*

Tocmai pentrucă suntem așa de bogat dăruiți de Dumnezeu, putem să dăruim fiecare; la dărnicia divină trebue să răspundem cu dărnicia noastră. Milostenia realizează un cerc sfânt, care începe dela Dumnezeu și — prin inima și mâna omului — se încheie tot la Dumnezeu. In actul milosteniei se realizează mereu frumoasa legendă despre strugurele părintelui din pustie, care a fost dăruit mai departe prin mai multe mâni, pentruca în cele din urmă să ajungă la dăruitorul inițial. E ceeace zugrăvește minunat sf. Ap. Pavel la 2 Corint. 1, 3—6.

E drept, milostenia autentic creștină se realizează cu trudă; ea nu-i «din lumea aceasta» a egoiștilor, împietriților la inimă, a utilitariștilor și profitorilor, ci din lumea iubirii creștine și a dărniciei și jertfelniciei fără margini și fără calcule robite pământului.

Sensul și scopul suprem al milei creștine este acesta: Să înlăture și să întărească pe semenul nostru, ca să nu-i slăbească puterile în așa măsură, încât să-i fie insuficiente și să rămână în drumul spre mântuire, ci să-l străbată până la capăt, până la ceruri. E solidaritatea iubirii de frate, care vrea și se străduește din răsputeri ca și semenul să se izbăvească și la fericirea veșnică s'ajungă. Ea slujește în ultima analiză ultimului scop, a cărui realizare constitue suprema împlinire a omului.

Ajunși aici, dăm următoarea definiție a milosteniei: *Mila creștină* (îndurarea, binefacerea sau, cu un cuvânt mai vechiu, milostenia sau milostivirea) *este practicarea iubirii creștine și constă în ajutorarea celor cuprinși de suferințe și lipsuri spirituale și materiale, având de scop suprem înviorarea și întărirea semenului nostru în drumul său spre izbăvire și fericire veșnică.*

Milostenia poate fi de două feluri: *ocazională* și *permanentă.* Milostenia ocazională este ajutorul moral sau material pe care cineva îl dă unui sărac pe care îl întâlnește pe stradă sau îl cercetează la el acasă. Milostenia permanentă constă în instituțiuni de binefaceăe pentru îngrijirea celor lipsiți și suferinzi. Dacă acestea sunt înființate și susținute de una sau mai multe persoane caritabile, se numește *asistență privată,* iar dacă sunt întemeiate și întreținute de stat, județ sau comună, se chiamă *asistență publică.*

Cum porunca milei creștine urmărește oblăduirea omului întreg, faptele de milostenie sunt de două feluri: sufletești și trupești. Biserica creștină le-a rânduit în următoarea clasificare:

I. *Faptele îndurării sufletești:* 1. A îndemna pe păcătoși la pocăință, 2. a învăța pe cei neștiutori dreapta credință, 3. a ne ruga lui Dumnezeu pentru aproapele nostru, 4. a mângâia pe cei întristați, 5. a suferi cu răbdare orice nemulțumire ne-ar veni dela semenii noștri, 6. a ierta pe cei ce ne greșesc și 7. a ne ruga pentru cei morți.

II. *Faptele îndurării trupești:* 1. A hrăni pe cei flămânzi, 2. a adăpa pe cei însetați, 3. a îmbrăca pe cei goi, 4. a adăposti pe cei străini, 5. a îngriji pe cei bolnavi, 6. a cerceta pe cei închiși și a îngropa pe cei morți.

Cele dintâi rezultă din însăși esența și scopul primordial al milei creștine, iar cele din urmă și din sentința pe care o va rosti Mântuitorul la judecata obștească (cf. Mat. 25, 34—36 și 41—43).

Rânduirea lor în felul acesta nu-i o simplă întâmplare, pentrucă după cum sufletul este superior trupului, tot așa datoria de a săvârși faptele îndurării sufletești este superioară datoriei de a săvârși fapte de îndurare trupească. Insă dată fiind solidaritatea de viață și destin dintre suflet și trup, unele fără de altele nu-s deajuns și deaceea nu trebuesc despărțite, ci îmbinate armonic.

Pr. Dr. CORNELIU SÂRBU

Reîncreștinarea

prizonierilor ruși din Lagărul dela Crăciunești

— Cu ocazia transferării lor —

Printre Lagărele de prizonieri, înființate pe cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, se numără și cel așezat în sătucul dela poalele sudice ale munților Apuseni, Crăciunești, din jud. Hunedoara. Pe vârful colinei, în partea de Apus a satului, au fost amenajate încă din toamna trecută — când a luat ființă Lagărul — barăcile și toate anexele necesare cazării prizonierilor, iar în vale — în sat — s'a stabilit Comandamentul cu toate serviciile lui și infirmeriile. Un drum, care altădată era o rușine pentru sat, a fost refăcut de prizonieri și leagă pe acestea din urmă cu Lagărul propriu zis. O curățenie exemplară se observă în fiecare colțișor și-o disciplină rară, menținută fără intermitențe, stăpânește pe toți deopotrivă: păzitori și păziți.

Lagărul are ateliere, și în vara ce-a trecut a avut grădină de zarzavat. Viața de 24 ore, în Lagărul dela Crăciunești, se scurge liniștită și cu regularitate matematică. Sus la aceleași ore fixe se aude gornistul anunțând începutul și sfârșitul lucrului, rugăciunea de prânz și cină și stingerea.

Jos la infirmerie cu aceeaș precizie în timp îți încântă urechea melodiosul „Oce naș" cântat de cor, înainte de distribuirea hranei. Aici însă ceva în plus. In fiecare seară până la ora 9, orhestra Lagărului delectează pe cei suferinzi. Și, dacă ești mai atent — concomitent cu melodia „Cracovencei sau Căzăceasca" auzi bătăile ritmice ale unor picioare și palme mai puțin obosite. Peste tot și oricând, ordine, disciplină și voie bună.

N'a fost așa la început! Realizările existente acum, când Lagărul ne părăsește, se datoresc — în largă măsură, — dlui Lt.-Colonel Cavcovschi Dumitru, destoinicul Comandant, venit aici prin Februarie. Născut pe malul basarabean al Prutului, crescut în pravoslavnica credință ortodoxă cu avansate cunoștințe muzicale religioase, s'a gândit că, dacă armata noastră și cu preoții ei de pe frontul din Răsărit duc în fiecare pas de pământ desrobit de sub puterile telurice pe Iisus și Evanghelia Lui, de ce n'ar fi descoperit El — Mântuitorul — și prizonerilor din Lagărul pe care-l conduce.

De aceea, totdeauna a primit cu o atenție deosebită pe trimisul I. P. Sf. *Nicolae,* care cel dintâi s'a gândit la promovarea unei vieți religioase printre prizonieri, pe Preotul Octavian Chehaiciuc, confesor al Lagărelor.

Rolul Comandanților Lagărelor de prizonieri din actualul război din Răsărit, este de-o covârșitoare însemnătate. Ei nu nu au a se îngriji numai de paza prizonierilor, de hrănirea lor și de executarea întocmai a lucrărilor la care sunt supuși. Li se incumbă ceva mai mult: Să caute prin toate mijloacele să schimbe o mentalitate, o concepție greșită despre viață, să spulbere un ideal rătăcit, să desdobitocească indivizi veniți din haosul cel mai autentic al veacului nostru.

O schimbare radicală și imediată prin mijloace coercitive, sau prin *politic,* a acestor fiare cu chip de om, e imposibilă și nu-și are roadele așteptate. In fața celor dintâiu individul se ascunde în străfundul ființei lui, ca melcul în cochilie, privind cu dispreț și ură la tot ce i se bagă sub nas cu forța. In cazul al doilea e trebuință de multă vreme și perseverență, de multă răbdare și de tot atâta momeală. Individul refuză cu încăpățânare să-și schimbe așa de ușor ideile lui sociale, concepțiile lui morale-religioase, să se transforme în suflet și — drept consecință și în înfățișare.

De aceea, Comandantul dela Crăciunești — om profund religios și cu largi vederi sociale, a sesizat fericit balsamul pe care turnându-l în sufletele acestor prizonieri, să-i vadă imediat renăscuți la o viață nouă.

I-a dus pe toți la apa cea vie, la fântâna în care ea — acum două decenii, acolo în Rusia — gâlgâia atât de puternic și peste care bolșevicii aruncaseră pietre de moară, i-a dus la izvorul unde fuseseră așezați strejarii Satanei.

Elixirul acela miraculos care să înomenească pe acești indivizi desrădăcinați, care să le descrețiască frunțile și să le coboare seninul cerului în priviri, să le întindă ridurile obrajilor, să le ridice privirile dela pământ, care să aducă sufletele din bordeie și din fabrici unde fuseseră lăsate și uitate, care să pună aripi noi spiritului ca, înălțându-se și spărgând carapacea vremelniciei, să lasă în transcendent, l-a găsit dl Comandant în ceeace lipsia acestor prizonieri. Domnia Sa, care cunoscuse îndeajuns viața religioasă a Rusiei dinainte de 1917, a sesizat imediat că prizonierului rus, dacă este așa de îndobitocit, îi lipsește din inimă Cel care pe toate le umple, că nu are în suflet pe Cel care i l-a dat. Cămara sufletului prizonierului are ferestrele deschise și vântul pustiitor al necredinței răsună sinistru în întreaga lui ființă.

In inimile tuturora — căci mai toți sunt tineri, deci crescuți în școala atee și areligioasă a comunismului — nu sălășluește Hristos.

Dacă omul, fără Dumnezeu, trece și se poate socoti în rândul patrupedelor, — cu El în suflet, cu Iisus în inimă, cu siguranță că se ridică pe picioare, se spiritualizează, se schimbă la înfățișare.

Acestea au fost gândurile dlui Lt.-Colonel Cavcovschi D. prin Martie și cărora — ca preot de curând instalat în parohie, am răspuns fără zăbavă.

Cum se apropiau sărbătorile Sf. Invieri a Mântuitorului, în Lagărul dela Crăciunești, a fost ridicată sus — între barăci cu câteva zile mai înainte, o Sf. Cruce simplă, dar măreață prin ceeace amintește și simbolizează. In zorii zilei Sf. Invieri, am fost luat de dl Comandant din ușa Bisericii, ca să ducem și celor cari uitaseră că Domnul va învia, vestea cea mare și plină de nădejdi. Aici, toți prizonierii împărțiți după grupurile lor de muncă și încadrați de jandarmii respectivi, formau careu în jurul Sfintei Cruci și își întindeau rândurile până departe pe povârniș la vale. In golul careului așteptau dnii ofițeri și corul religios al Lagărului.

— „Hristos voscres!" a fost prima mea salutare. Un răspuns îndoelnic și bănuitor de „Voistini voscres" fu ecoul acestui mare adevăr. Am repetat, după datina noastră, până la trei ori. Nesiliți, pentrucă n'ar mai fi avut nimeni timpul și nu-și avea nici rostul, cei peste o mie de prizonieri lăsară să izbucnească din piepturi — ca la comandă — răspunsul lor plin de bucurie la această vestire neașteptată. Buzele lor se arcuiseră până la refuz, pentruca, nu cumva să fie oprită afirmarea acestui mare adevăr: Invierea Domnului, Lacrămi șiroaie au început să curgă pe fețele tuturora în timp ce corul cânta, pe melodioasa armonie rusă, troparul Invierii. Am văzut atunci pe Maria Magdalena recunoscând pe Domnul, iar în lacrimile acelea care nu mai conteniau, vedea oricine puterea lucrătoare a lui Dumnezeu, care a făcut să isvorască apă, odinioară, și din stâncă. A urmat serviciul sfințirei apei și împărțirea Sf. Paști.

De aici, am coborât la infirmerie, foarte populată pe acel timp, cu cei suferinzi. Aceeași ezitare, apoi același răspuns crescendo, dar mai multe lacrămi.

Tuturor prizonierilor li s'au dat ouă roșii și cozonac. In fiecare Duminecă și și Sărbătoare au fost lăsate apoi grupuri de prizonieri să participe neîntrerupt la Sf. Liturghie ce se oficia la Biserica din Crăciunești, cu răspunsuri date de corul lor în limba rusă. Aveai impresia că faci un sacrilegiu călcând — la sfârșitul slujbei — peste podelele scăldate de lacrimile celor care nu le mai putuseră stăvili.

Incepând cu luna August, împreună cu dl Comandant, am învățat pe coriștii prizonieri să dea răspunsurile Sf. Liturghii în românește. Ce poate fi mai mișcător

decât să vezi o mână de oameni, zece la număr — zece ruşi — cari, în afară de unul sau doi, neştiind o boabă românește, adunaţi într'un mănunchi coral şi să-i auzi rostind: „Ţie, Doamne!“ Ţie, Doamne, plecăm capetele şi genunchii noştri şi Ţie îţi dăm toată viaţa noastră, pentrucă Tu eşti singurul Judecător drept în împărţirea talanţilor şi de nimeni altul, afară de Tine, nu vrem să mai ştim! Corul acesta a dat răspunsurile şi la serviciul ultimelor două înmormântări, iar la 4 Sept. a. c. la cununia unui subofiţer al Lagărului.

Nu lipseşte din nici o baracă icoana şi candela.

Din Iulie Lagărul are ca păstor sufletesc pentru prizonieri pe ieromonahul rus Dimitrie Bocicovschi, căruia după cercetări în Transnistria prin Misiunea Ortodoxă Română, I. P. Sf. Mitropolit i-a recunoscut toate drepturile sacerdotale.

Acesta le satisface toate nevoile sufleteşti şi le binecuvintează după fiecare „Oce naş“ toate mesele.

Cu cei talentaţi şi plasaţi la serviciul infirmeriei, dl Comandant a format o orhestră cu instrumente făcute de ei. Până la ora stingerii răsună satul de melodiile acesteia.

Aşa s'a făcut „reîncreştinarea“ prizonierilor dela Lagărul din Crăciuneşti: cu dragostea lui Hristos trăită şi exemplificată zi de zi, cu Duhul blândeţelor, cu Sf. Cruce mereu înălţată în mijlocul lor. Şi schimbarea s'a realizat. Nu m'a surprins deloc, mai zilele trecute, când unul din enoriaşii mei, întrebând pe ruseşte pe unul din prizonieri care lucra la mine în curte: „Tu crezi în Dumnezeu?“ (o întrebare cam siloasă şi pusă de unul care mi s'a părut că nu ar mărturisi cu prea multă convingere art. 1 din Simbolul credinţei) i-a răspuns puternic, scurt, gesticulând oarecum transfigurat: „Ia vieriu!“ A fost atâta putere de afirmare în glasul acestui tânăr, că românul nostru a rămas deadreptul mirat, dar oarecum şi strâmtorat. Astăzi nu mai vezi feţe încruntate, priviri duşmănoase, ci toţi — cu mici excepţii — sunt stăpâniţi de o singură bucurie şi o singură nădejde: au aflat pe Mântuttorul şi să se reîntoarcă cu El în suflet în ţara de unde au venit.

Le spusesem muitora dintre ei, după ce au aflat că I. P. Sfinţitul cercetase pe prizonierii dela Vlădeni, că se prea poate să vină şi pe la noi. De aceea, acuma la plecare, când Lagărul se transferă la Vulcan, sufletele acestora sunt nemângâiate că peste capetele lor nu a venit încă binecuvântarea Arhierească şi nu au auzit cuvântul Arhipăstorului. Îl aşteaptă căci ştiu să cânte pe românește şi: „Pe Stăpânul şi Arhiereul nostru, Doamne, îl păzeşte întru mulţi ani!

Întru mulţi ani, Stăpâne!“

Pr. Ioan Ciurea

Nr. 687—1942 Prot.

Coterinţa preoţească

din protopopiatul Sibiului se convoacă pentru ziua de *Marţi în 24 Noemvrie 1942*, cu următorul

PROGRAM:

1. Invocarea Duhului Sfânt în catedrală la ora 9 a. m.
2. Deschiderea conferinţei.
3. Lucrarea: „Biserica şi sănătatea morală şi fizică în parohie“.
4. Lecţie practică de Religie la şcoala primară, ţinută de preoţi, la ora 11 a. m.

După masă la ora 2.

5. Discuţii asupra lucrării.
6. Discuţii asupra lecţiei practice.
7. Stabilirea programului de muncă pentru iarnă.
8. Comunicări oficiale.

Fiecare membru al conferinţei va pregăti în scris lucrarea, ţinând seamă de îndrumările date cu ordin special.

Sibiu 20 Octomvrie 1942.

Prot. **Mihail Neagu**

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Probleme pastorale:

Colaborarea preoţilor dela oraşe

Viaţa orăşenilor îşi deapănă cursul la un nivel inferior de trăire religioasă. Activitatea pastorală aci trebue începută cu lămurirea celor mai elementare, adevăruri şi forme de trăire religioasă, dar ea trebue să urce până la cele mai înalte pretenţiuni ale modului de îndrepetare şi de explicare a lor.

Preotul dela oraş are de propoveduit aceeaş Evanghelie, acelaşi ademânţuitor ca şi cel dela sat, dar el trebue predat astfel ca să găsească priză în sufletul uneori rece, alteori chinuit de asemenea probleme al orăşanului.

Gama felurită a vieţii orăşeneşti diferitele categorii de oameni pe cari are de păstorit, fiecare cu o psihologie şi fel de viaţă aparte, frământarea zilnică ce se desfăşoară în aceste uriaşe furnicare de oameni, cer preotului dintr'un asemenea mediu o mare putere de comprehensiune, un simţ psihologic desvoltat, o cultură la nivelul pretenţiunilor vremii şi o activitate organizată şi neîntreruptă spre a putea duce lumina lui Hristos şi a salva cât mai multe suflete de pe drumul pierzării.

Dar oricât zel apostolic ar depune un preot la oraş, ori câte metode ar folosi pentru săltarea vieţii omeneşti din indiferenţă şi apatie religioasă, munca lui e ca o flacără pe care stinge vântul puternic al lumii.

Et nu poate pătrunde decât într'un restrâns cerc de activitate, şi lucrarea lui izolată nu poate da roadele aşteptate.

Spre a putea porni şi a realiza o adevărată înviorare religioasă într'un oraş, se cere imperios organizarea activităţii pastorale printr'o mai strânsă colaborare a slujitorilor altarului. Acţiunea de înviorare a vieţii religioase şi de aşezarea ei pe primul plan în viaţa orăşenilor trebue pornită printr'o muncă coordonată şi simultană din toate punctele lui.

In această privinţă stăm departe de ceeace ne cer vremurile. Precum în celelalte câmpuri de activitate acţiunile singuratice sunt sortite peirii, aşa şi în domeniul pastoraţiei trebue păşit la acţiuni comune, numai astfel pot fi cucerite poziţiile sufletului orăşanului pentru Impărăţia lui Dumnezeu. Dar la oraş această intensificare a colaborării preoţeşti se mai cere din încă un motiv. In oraş fiecare preot este nu numai parohul unei enorii limitate. Prin legăturile şi întâlnirile personale sau oficiale cu diferiţi slujbaşi pe la instituţii fiecare poate înrâuri cu ceva asupra credincioşilor din altă parohie. Sunt funcţionari a căror activitate se desfăşoară într'o parohie, iar locuinţa o au în altă parohie. O icoană fidelă asupra vieţii lui nu şi-o poate face unul din preoţi decât cu concursul celuilalt.

Am înşirat numai câteva din motivele cari impun o colaborare mai strânsă a preoţilor dela oraşe. Ele pot fi înmulţite. In orice caz în situaţia de acum, de activitate fără coeziune şi orientare întreolaltă, nu se mai poate sta. Avem oraşe care numără mai multe zeci de preoţi, împreună cu profesorii de religie. Şi totuşi preoţii se întâlnesc foarte rar. Nu ştiu unul de altul aproape nimic, nu-şi comunică probleme care privesc îndeaproape Biserica, fiindcă nu au prilejuri de întâlnire.

Singurele întruniri în care se pun asemenea probleme, sunt cercurile grupurilor religioase şi conferinţele pastorale semestriale protopopeşti.

Dar fiecare din aceste întâlniri îşi au scopul lor bine determinat. Ele sunt mulţumitoare pentru activitatea pastorală a satelor, în care viaţa se scurge în alvia tradiţională şi conservativă a datinilor noastre creştine. La oraş însă unde în fiecare zi se flutură o idee nouă, se desemnează o atitudine nouă sau o hotărîre care priveşte Biserica, e necesar ca preoţii să se întâlnească mai des spre a putea afirma mai puternic şi de câte ori se simte nevoia punctul de vedere creştin.

In cadrul cercurilor religioase pe grupuri abia dacă se poate îndeplini activitatea de întărire a sentimentului religios prin serviciul divin, săvârşit în sobor, de misionarism în mijlocul credincioşilor prin predici alese. Programul unui cerc religios bine alcătuit poate cuprinde o activitate specială pentru credincioşi o zi întreagă: Inainte de masă serviciul divin cu predică, după masă serbare cu caracter religios, sau la oraş participare la un film religios, comandat anume.

In cadrul lor prea puţin timp rămâne pentru consfătuirea preoţilor în problemele pastorale pe care le cere oraşul, nu rămâne timp pentru rezolvarea anumitor teme cu caracter religios, nici spre a se face o discuţie asupra rezultatelor pastorale şi asupra piedecilor cari stau în calea pastoraţiei la oraş.

Tot astfel stă cazul şi cu conferinţele pastorale semestriale protopopeşti. In ele se desbat probleme generale, care privesc pe toţi preoţii, dări de seamă asupra cărţilor teologice de seamă, mărturisirea şi cuminecarea preoţilor cu meditaţii potrivite, catehizaţia, comunicări şi alte probleme care privesc în general pe toţi preoţii din protopopiat.

Insă pentru preoţii din oraşe se pun mult mai multe prôbleme cari cer o conlucrare a lor. Aproape nu e zi în care să nu survină un caz mai însemnat, întâlnirea cu o mentalitate străină Bisericii, apariţia unei cărţi potrivnice concepţiei creştine, un sfat sau o hotărîre la o instituţie care ar interesa Biserica.

Pentru soluţionarea lor şi pentru impunerea principiilor creştine în toate sectoarele de activitate dintr'un oraş, socotim că e necesar ca preoţii din oraş să convină mai des întreolaltă, *în confătuiri pastorale săptămânale sau bilunare.*

Aşa precum există în şcolile superioare metoda de comunicare a noilor achiziţii ştiinţifice prin ore de seminarii, tot astfel cred că am putea avea preoţii din oraşe anumite ore de *seminariu pastoral*, în care să se înceapă activitatea de sporire a pastoraţiei la oraş şi de coordonare a ei.

Cum ar fi posibilă realizarea lor?

Protopopul să stabilească o zi pe săptămână sau la două săptămâni, în care să se întâlnească toţi preoţii din oraş seara dela 6—8 la oficiul protopopesc sub preşedinţia protopopului. Ora de seminar se va deschide totdeauna printr'o meditaţie. Ar urma apoi o lectură biblică, scurtă prezentare a unei cărţi apărute recent. Partea a doua a şedinţei ar fi consacrată lucrării pastorale practice: metode de pastoraţie în parohie, pe categorii sociale sau pe vârste, pastoraţia în cadrul tineretului, rezultate şi piedeci în activitatea pastorală. In partea ultimă a şedinţei s'ar stabili programul de activitate viitoare, misiune în fabrici, spitale, penitenciare, organizarea asistenţei sociale prin Biserică etc.

Câte iniţiative frumoase nu ar putea rezulta din aceste întruniri, ce îmbogăţire duhovnicească ar răsări din sânul lor şi îndeosebi ce exemplu minunat de solidaritate în misiunea apostolească!

La temelia misiunii preoţeşti stă iubirea, faţă de Dumnezeu şi faţă de oameni. Tot prin iubire ne simţim una, solidari într'o activitate sfântă de convertire a oamenilor la Hristos-Domnul.

Părintele **Vasile**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Secţia Sibiu
a Asociaţiei „A. Şaguna“ a Clerului ortodox român din Mitropolia Ardealului

Nr. 27—1942.

Convocare

Potrivit art. 24 din Statutele Asociaţiei „A. Şaguna“ a clerului ort. român, — având Arhiereasca binecuvântare, — convocăm adunarea generală anuală a Secţiei la Sibiu pe ziua de Joi, 12 Noemvrie 1942, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Ora 9 a. m. Slujba sfintei Liturghii şi chemarea Duhului Sfânt în biserica catedrală mitropolitană. Predica: P. C. Sa Prot. Icon. Stavr. Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei teologice.
2. Ora 10.30. Deschiderea adunării în Aula Academiei teologice.
3. Conferinţa: „Comemorarea Sinodului dela Iaşi din 1642“ de C. Sa Pr. Prof Dr. Teodor Bodogae.
4. Conferinţa: „Operă constructivă în Biserică“ de I. P. C. Sa Arhim. Teodor Scorobeţ, Vicarul Arhiepiscopiei.

După masă:

5. Raportul general pe anii 1939—1941.
6. Raport cu privire la „Căminul preoţesc din Bazna“.
7. Raport despre „Fondul de ajutorare preoţesc“.
8. Raportul cassierului.
9. Propuneri. (Se vor anunţa în scris comitetului, cu cel puţin 3 zile înainte de adunare).
10. Alegerea Comitetului Secţiei.
11. Inchiderea adunării.

P. C. Părinţi Preşedinţi sunt rugaţi şi obligaţi a participa cu delegaţii aleşi de despărţăminte, precum şi cu un număr cât mai mare de preoţi.

Membrii comitetului Secţiei sunt convocaţi la şedinţă în Sibiu (sala Consiliului mitropolitan) pe ziua de Miercuri, 11 Noemvrie, ora 5 p. m.

Sibiu, 19 Octomvrie 1942.

E. Cioran, Preşedinte. — **Prot. Ioan Bânda,** Secretar.

O distincţie binemeritată

Cu prilejul ieşirii la pensie a P. C. S. **Dr. Sebastian Stanca**, *consilier referent, Consiliul plenar al Vicariatului, sub preşedinţia P. S. Sale Episcopului* **Nicolae** *al Clujului, în şedinţa sa din 8 Octomvrie 1942, a adus următoarea hotărâre:*

„Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului, Vicariatul Alba-Iulia, luând act de pensionarea P. C. Sale Protoiereului Stavrofor **Dr. Seb. Stanca**, *consilier referent, drept semn al preţuirii activităţii Sale pe teren bisericesc şi cultural naţional, îl proclamă consilier onorar pe viaţă al acestei Eparhii şi, ca un omagiu netrecător pentru lucrările Sale ştiinţifice şi literare, îi va publica, pe spesele Eparhiei, într'un volum toate lucrările referitoare la Biserică, însoţindu-le cu biografia P. C. Sale“.*

După un turneu de conferinţe ţinute în Germania

Academicianul, profesor universitar şi apreciat istoric al nostru, dl *Ion Lupaş*, prorectorul Universităţii Cluj-Sibiu, a rostit, în primăvara anului curent, — şi în urma invitaţiei ce i s'a făcut, — câteva prelegeri publice în oraşele marelui Reich, unde problemele poporului român întâmpină astăzi cel mai viu interes.

Două din aceste prelegeri, ţinute la universitatea din *Tübingen*, au apărut recent într'o broşură sub titlul: «*I. Die Grundlagen der rumänischen Volkseinheit; II. Der geschichtliche Weg der Rumänen*, Gastvorträge an der Universität Tübingen, 1942“. (Tipogr. Krafft şi Drotleff. Editura Grupului german din România, Sibiu. Pagini 60).

In linii mari, conferenţiarul tratează, în prima din prelegerile acestea: despre

spaţiul vital al poporului român; despre elementele fundamentale etnice ale acestui popor; apoi despre credinţa lui creştină şi limba sa; iar în capitolele din urmă se înfăţişează unitatea de obiceiuri şi legi a poporului, şi înfăptuirea unităţii naţional-politice. A doua prelegere se ocupă de: Drumul istoric al românilor către unitate şi independenţă. Rolul istoric, al mitropolitului *Andrei Şaguna*, este îndeosebi reliefat şi cu acest prilej.

Efectul expunerilor luminoase ale profesorului român, asupra numerosului public ascultător german, a fost unul dintre cele mai profunde, după cum reiese din vocile de presă apărute în organe de publicitate germane. Astfel sânt dările de seamă ale profesorilor universitari din Tübingen: *Dr. R. Csaki* şi *Dr. Vogt*. Cel dintâi scrie că „prelegerile profesorului Dr. Lupaş formează cea mai nobilă şi cea mai puternică propagandă în favoarea patriei sale; asemenea prelegeri sânt şi de aici înainte mijlocul cel mai bun de înţelegere şi de adâncire a relaţiilor dintre România şi Germania. Este foarte de dorit, ca seria excelentelor prelegeri de Dr. Lupaş, să fie pusă, în formă de carte, la dispoziţia publicului nostru".

Prof. Dr. Vogt, făcând un resumat al prelegerii, încheie darea sa de seamă cu vorbele: Expunerea profesorului Dr. Lupaş a fost o sinteză impresionantă despre calea poporului român, schiţată din ideea că unirea naţională a românilor reprezintă o urmare firească a unei istorii milenare. Prof. Dr. Vogt mulţumeşte apoi prelegătorului român în numele auditorului dela Tübingen.

INFORMAŢIUNI

Răscumpărare Părintele rector Dr. Dumitru Stăniloae şi-a răscumpărat felicitările de ziua numelui dând 500 lei la Consiliul de Patronaj de pe lângă Prefectura judeţului Sibiu.

† **Laurenţiu Vintilă**, preot în Cuţelnic, transferat în parohia Mahala-Cernăuţi, după scurte şi dureroase suferinţe şi-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în 19 Oct. 1942 în spitalul din Târnăveni, în etate de 28 ani şi după 2 ani de fericită căsătorie şi $1^1/_2$ an de preoţie. Rămăşiţele pământeşti ale adormitului în Domnul s'au înmormântat în 22 Oct. 1942 în cimitirul bisericii ortodoxe-române din Târnăveni. Odihnească cu drepţii!

† **Dr. Leon Scridon.** Din Bistriţa se anunţă încetarea din viaţă a venerabilului fruntaş *Dr. Leon Scridon* senior, o figură proeminentă a românilor din Ardealul de Nord, unde s'a distins totdeauna cu povăţuirile sale înţelepte şi cu munca sa stăruitoare în resolvarea problemelor de viaţă ale fraţilor noştri din acel colţ de ţară. Astfel şi-a câştigat respectul şi dragostea tuturor românilor, în mijlocul cărora a trăit, contribuind la toate manifestările lor culturale, economice şi sociale. Rămăşiţele sale pământeşti au fost aşezate, spre odihna de veci, în 15 l. c. în cimitirul din Bistriţa. Veşnică să-i fie pomenirea.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 25 Octomvrie 1942, servesc: Prot. Mih. Neagu, prot. cons. Dr. Spiridon Cândea şi prof. Dr. Teodor Bodogae; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: prot. cons. Dr. Spiridon Cândea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *diacon Simion Macarie.*

Luni în 26 Octomvrie 1942, la sf. Mucenic Dumitru, servesc: Prof. Dr. Liviu Stan, prot. Mihail Neagu, Iosif Ţint secr. cons. şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Simion Macarie. *Predică: secr. cons. Iosif Ţint.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Prot. Mihail Neagu.*

Nr. 11062—1942 [96] 1—2

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a (întâia) Jina II. din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salar dela Stat.
2. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea de candidare din partea I. P. Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc al Mercurei (jud. Sibiu), iar candidaţii se vor prezenta în parohie, cu înştiinţarea protopopului, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 30 Septembrie 1942.

Dumitru Cluchendea
protopop

Nr. 327—1942 [93] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I dela Biserica Sf. Nicolae din **Braşov-Scheiu II**, protopopiatul Braşovului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10,717—1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat,
2. Locuinţă în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jug,
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare, esoperată dela I. P. Sf. Sa Metropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului Oficiu protopopesc.

Concurenţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a Oficiului protopopesc în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii, a cânta, a predica şi eventual a celebra în Biserică.

Braşov, în 7 Octomvrie 1941.

Dr. N. Stinghe
adm. protopopesc

Nr. 330—1942 (94) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I dela Biserica Sf. Nicolae din **Braşov-Scheiu III**, protopopiatul Braşovului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10, 727—1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuinţă în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jug.
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare şi de încuviinţare de candidare, esoperată dela I. P. Sf. Sa Mitropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului Oficiu protopopesc.

Concurenţii se vor prezenta cu încuviinţare prealabilă a Oficiului protopopesc în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii, a cânta, a predica şi eventual a celebra în Biserică.

Braşov, în 9 Octomvrie 1942.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 249—1942 [95] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Biertan**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român,

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe în stare bună.
3. Sesiune parohială 5 jug. arător 27 fânaţe care se poate transforma în arătură.
4. Stola fixată pentru farohiile din protopopiat, aprobată de P. V. Consiliu cu org. Nr. 4655—1942.

Şase stânjini lemne de foc.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 4 Oct. 1942.

Oficiul protopopesc ort. român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Nr. 1100—1942 (90) 2—3

Concurs

In conformitate cu ordinul Preavenerabilului Consiliu Arhiepiscopesc Nr 6.683 din 3 Iunie 1942 publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei, de cl. I, **Cheia-Bran,** devenită vacantă prin pensionarea bătrânului şi neputincioşiui paroh Isaia Enescu.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 19.123 jug. pădure, în „Preduş".
3. Venitele stolare aprobate cu ord. Nr. 4.544—1929.

Cererile de concurs, prevăzute cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Preavenerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen Oficlului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Zărneşti 10 Octomvrie 1942.

Vasile Stoicanea
potopop

Nr. 460—1942 (88) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Josani** cu filia **Peştişul-Mic**, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială 21 jug. pământ arabil şi fânaţ.
2. Folosirea celor 3 cimitire cca, 1 jug.
3. Stolele obişnuite în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului Protopopesc ort. român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea Preaven. Consiliul Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a Oficiului Protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 6 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 247—1942. (89) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Băreşti** cu filia **Sântămăria-Orlea**, din protopopiatul Haţeg, jud. Hunedoara, se publică concurs de 39 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aces post:

1. Salarul dela stat, după pregătire.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 11 jugăre: 5 jug. arător şi 6 jug. fânaţ.
4. Câte una măsură (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă.
5. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, şi celelalte acte prevăzute în regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat,

Candidaţii se vor prezenta în parohie — cu încuviinţarea oficiului protopopesc — într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Haţeg, 7 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 49/1942 [87] 2—3

† Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă-română din parohia **Crişeni-Călan,** protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat cu 1 Aprilie 1943, pentru care parohia nu garantează;
2. Cantorul ales va fi angajat în serviciul Uzinei metalurgice din Călan într'un post corespunzător pregătirii sale;
3. Venitele stolare uzitate în parohie;
4. Până la salarizare, parohia va pune la dispoziţia cântăreţului locuinţă şi luminat în mod gratuit.

Candidaţii trebue să fie absolvenţi ai Şcolii de cântăreţi bisericeşti „Dim. Cunţan" din Sibiu şi pricepuţi la dirijarea corului bisericesc.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin în Dumineci şi sărbători, este obligat să fie şi peste săptămână la săvârşirea serviciilor divine.

Ceice doresc să ocupe acest post, vor înainta cererile de concurs oficiului parohial şi se vor prezenta la sfânta biserică într'o Duminecă pentru a fi cunoscuţi.

Crişeni, din şedinţa Consiliului parohial dela 19 Septemvrie 1942.

Pr. Adam Lăzărescu preşedinte — **Corneliu Pop** secretar şi epitrop

Văzut.

Oficiul protopopesc:

Haţeg, 6 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop

Judecătoria de pace rurală, secţia cf. Agnita

Nr. 480/1942 cf.

Extract din publicaţiune de licitaţie

In cererea de executare făcută de urmăritorul Dr. Victor Ştirbeţiu, advocat din Sighişoara, contra urmăritei Bordonia Anghelina, Judecătoria a ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilul situat în comuna Noiştat, circ. Judecătoriei Agnita, cuprinse în cf. 802 Nr. de ord. A—II Nr. top. 338 grădină în extenziune de 134 stj. Nr. top. 339 casă intravilan 18 stj. p. ambele cu preţul de strigare de 3750 Lei, pentru incasarea creanţei de 11,900 Lei cap. şi accesorii. Licitaţiunea se va ţinea în ziua de 20 Noemvrie 1942 ora 11 la casa comunală a comunei Noiştat. Imobilul ce va fi licitat, nu va fi vândut pe un preţ mai mic decât preţul de strigare.

Agnita, la 27 Iulie 1942

Judecător: **Dr. Eugen Ciolan.**

Aj. dir. cf. **Andreiu.**

Citiţi, sprijiniţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 1 Noemvrie 1942 — Nr. 44

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul [illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei, — Pentru America 6 Dolari

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Vrednicia Bisericii Ortodoxe

Trecerea noastră peste Nistru ne este prilej de multe constatări. Am păşit într'o lume pe care n'o cunoşteam. Am dat peste stări de lucruri şi oameni care ne dau temei să stăm de vorbă şi să tragem încheieri.

Atâţia cu care ne întâlnim, ne întreabă ce fel de lume e acolo? Nu cumva sunt nişte înverşunaţi bolşevici? Şi dacă le spui că sunt oameni buni şi blânzi, îndată adaogă: «Bine, bine, vor fi ei aşa cei mai trecuţi cu vârsta; dar tineretul? Acesta nu e câştigat pentru apucăturile bolşevice?»

Şi fără să ne întrebe cineva ceva, noi ne simţim îndemnaţi să spunem că rar am întâlnit o lume mai blândă, mai binevoitoare, mai iubitoare de Dumnezeu şi de oameni ca lumea aceasta de peste Nistru. Şi moldoveni, şi Ruşi sunt la fel. Este o lume care parcă acum a ieşit din mâna lui Dumnezeu. O vezi atât de setoasă de lucrurile sfinte, atât de doritoare să guste Sfintele slujbe, atât de inimoasă îndeplinitoare a datinelor creştineşti, apoi atât de primitoare, atât de poftitoare să te aibă în casă şi să te ospăteze! Şi asta nu numai cu noi, oameni mai aleşi, pe care se cinsteau să-i aibă în casa lor, ci cu toată lumea.

In toţi locuitorii pe care-i vedem în Transnistria, dăm peste nişte oameni pe care-i vedem plămădiţi în adâncă bunăvoinţă. Iubirea de oameni pe care o propoveduim noi, mult pomenita dragoste către aproapele, pe care trebue s'o aibă creştinul, — aici o vedem în carne şi oase. Găseşti nişte oameni aşa cum îi propoveduieşti la carte să fie. Dar pe când cartea pune astfel de chipuri de oameni numai ca nişte născociri ale minţii noastre, adică arătăm cum trebue să fie omul, aici îi vedem în deplina vieţuire omenească, în toată buna înfăţişare creştinească.

Atunci rămâi pe gânduri şi te întrebi: Da de unde Dumnezeu atâta curăţire de suflet la oamenii aceştia? De unde atâta dor de Dumnezeu şi de lucrurile sfinte? Au venit peste ei atâtea urgii, au căutat să-i rupă dela viaţa duhovnicească, şi ei tot stăruesc înainte în ce au apucat?

Care a fost puterea care a plămădit astfel sufletele acestor oameni?

Precum e în de obşte cunoscut, în Rusia nu a domnit prea multă grijă de buna creştere a norodului. Acolo a stăpânit grija de Stat centralistă, adică toate să fie orânduite, pentruca stăpânirea ţaristă să meargă înainte nestingherită. Cât priveşte munca de furnică pentru cioplirea fiecărui suflet în parte, cu aceasta stăpânirea centrală nu s'a muncit din cale afară.

Atunci cum? de unde un popor atât de blând şi îmbrăţişător?

Au putut lipsi altele, dar în Rusia a lucrat vechiul aşezământ al Bisericii ortodoxe. Chiar dacă ea nu a desfăşurat un mare aparat de lucru, chiar dacă s'a mărginit numai la slujbele ei; dar a desfăşurat aceasta cu atâta amănunţime, cu atâta stăruinţă, încât asupra poporului s'au revărsat puteri tainice duhovniceşti, au lucrat ciopliri care se simt.

Poporul acesta este fiul Bisericii ortodoxe. El trăeşte cu ea, se mângâe cu ea, gândeşte şi făptueşte aşa cum el înţelege că trebuie să fie după învăţăturile ei. Alte învăţături n'a avut, dar a avut una bună şi singură: Sfânta Biserică Ortodoxă.

Putem imputa acestui popor că e moale, că prea rabdă toate, că «e pasiv», cum se zice cu vorbă nouă, dar, pe de altă parte, nu putem tăgădui că el dă dovadă de atâta dulceaţă sufletească, de atâta curăţie de inimă, de atâta drag de a sluji lui Dumnezeu, încât te simţi fericit că ai putut face o asemenea descoperire.

Dar atunci trebue să-ţi spui mai departe: Uite ce fel de lume bună şi curată a putut fătui Biserica ortodoxă. Prin o mie de ani de lucrare în sânul acestui popor, ea a putut da o roadă care e întru totul spre cinstea ei.

Va să zică fiii ei nu sunt nişte sălbateci, nişte necioplţi, ci nişte oameni cu făptură dulce şi voioasă. Că se mai găsesc între ei şi hoţi, şi beţivi, e adevărat; dar aceasta nu e starea de obşte. Ca totdeauna între oameni, trebuie să se găsească şi scaieţi şi mărăcini. Luăm însă starea de obşte, aşa cum ţi se arată ea când priveşti întregul.

Apoi dacă o iei astfel, o găseşti aşa cum am zugrăvit-o. Este o lume cu iubire de oameni, totdeauna gata să te întâmpine cu inimă bună, cu chip vesel, pornită totdeauna a fi de bun ajutor semenului său.

Dacă însă am descoperit aceasta, trebuie să preţuim Biserica ortodoxă, care a fost singura învăţătoare a acestui popor şi l-a plămădit în chipul acesta adânc creştinesc, încât îţi face o plăcere să-l priveşti. Biserica aceasta, căreia nu i se arată toată înţelegerea şi preţuirea, iată totuşi ce omenire aleasă a fost în stare a clădi.

S'au scris pe socoteala ei, de unii din scriitorii noştri, multe graiuri de slabă preţuire. Au arătat-o ca aşezământ care n'a putut avea largă resfrângere în sufletul neamului, că poporul a cules dela ea doar porniri spre superstiţie,.. Cu toate acestea, când priveşti în mare, peste întinsul unui popor cu nenumăraţi închinători, poţi vedea că e o fericire pentru un popor să fi avut o aşa învăţătoare. Va mai fi având el unele scăderi, dar luat în partea de temelie a vieţii lui, în ceiace alcătuieşte miezul lui, vezi bine că această Biserică este o binefacere. Fericit poporul care avut-o ca îndrumătoare, fiindcă ea l-a cioplit în ce poate avea omul mai înalt.

Că el nu este de laudă sută în sută, se poate; dar uite că luat cu toptanul, vezi într'însul atâtea daruri creştineşti, încât te mângâe peste măsură şi eşti nevoit să te întrebi: Prin ce alte mijloace am fi putut plămădi un popor în chip atât de dulce?

Deci, din toată umblarea noastră peste Nistru, din atâtea câte vedem şi aflăm, aceasta este una din descoperirile cele mai fericite. Din ea însă te alegi cu o adâncă preţuire a Bisericii ortodoxe şi-ţi zici că este un păcat a nu preţui cum trebuie un asemenea aşezământ. Dimpotrivă, înţelegi ce binefacere este ea pentru ciopIirea unui popor şi că n'ai fi putut ajunge la atâta sfântă rodire prin alte mijloace.

De aici urmează că acestei Biserici trebuie să i se dea toată preţuirea, fiindcă dacă ne zbatem atâta de mult pentru cioplirea şi luminarea norodului, uite că un mijloc mai bun ca acesta n'am putut găsi. De aceea să fim cu toată inima pentru a o preţui, s'o folosim cu toată grija, fiindcă nu putem face un mai mare bine norodului nostru decât a-l ţinea în strânsă legătură cu un izvor de viaţă atât de răcoritor şi bine îndrumător.

(Gl. M.). **Arhim. Scriban**

Impresii din Sondershausen

II

Prezenţa lui Hristos

Problema esenţială a protestantismului este modul prezenţii lui Hristos în lume, ca şi participarea comunităţii creştine la această prezenţă. Desigur, la Sondershausen, s'au discutat probleme de istorie, exegeză, teologie biblică, etică, artă creştină, dogmatică, oglindind, toate, diferite atitudini şi direcţii din sânul protestantismului, dar dincolo de ele persistă aceiaşi sete adâncă după o mai reală, mai totală, mai directă participare la duhul lui Hristos. Este năzuinţa pe care a rezumat-o magistral — într'o conferinţă — venerabilul profesor-preşedinte C. Stange din Göttingen. Ea mărturiseşte despre convertirea protestantismului actual spre misterul vieţii creştine...

Biserica evanghelică este numită Biserică a Cuvântului: Biblia, Cuvântul prin care Dumnezeu vorbeşte oamenilor, este izvorul vieţii luterane. Ea e piatra unghiulară a pietăţii protestante. Aceasta e o caracteristică distinctivă, fără însă a fi lipsită de unilateralitate. Pentrucă de aici decurge şi fărâmiţarea protestantismului în atâtea bisericuţe şi o anumită secetă spirituală, care se disolvă în apele raţionalismului. Iisus e prezent în Cuvântul Scripturii, dar — pentru viaţa creştină — nu e suficientă numai această prezenţă a lui Iisus. Ea e o prezenţă lucrătoare, care mişcă inima şi luminează cugetul, totuşi nu este identică cu o prezenţă actuală: e învăluită par'că în nostalgiile trecutului. In felul acesta creştinismul devine cultul unui trecut, cultul unei amintiri istorice copleşitoare. Un trecut care a fost odată viu, din viţa căruia freamătă încă slovele Cărţii sfinte; un trecut pe care îl imprimăm ca pe o pecete arzândă, în suflet, spre a-i reaprinde văIvătăile şi a-i retrăi splendorile: fiecare suflet, fiecare veac e un ecou al măririlor de altădată. Prezenţa lui Iisus, în acest senz, poate fi o prezenţă sentimentală sau morală; e un prototip al perfecţiunii morale, pe urmele căruia trebuie să păşească omenirea spre desăvârşire. Poate de aceea moralismul este atât de răspândit în protestantism. Totuşi între credincios şi Iisus se păstrează distanţa necesară efortului de imitaţie morală, dar cu totul nesatisfăcătoare din punct de vedere spiritual-religios. Sentimental, e posibilă o retrăire a vieţii lui Iisus, mai ales a patimilor Lui: ea crează acea psihologie superficială caracteristică duhului sectar. Desigur aceasta ca degenerare: ea înfloreşte adesea duhul sacrificiului creştin şi al operelor caritative, iarăşi atât de bogat reprezentate în protestantism. Totuşi nici această prezenţă a lui Iisus nu este liberă de umbrele amintirii: pluteşte sub aceleaşi zări ale trecutului.

E adevărat: romano-catolicismul a încercat un alt fel de a fi al prezenţei lui Iisus. Prin substituire. Dacă protestantismul caută în Cuvânt prezenţa vie a lui Iisus, catolicismul o vede întrupată numai în Biserică, iar aceasta în scaunul papal. Iisus e prezent printr'un reprezentant, printr'o împărăţie. E o soluţie care face din prezenţa lui Iisus tot o amintire, tot o umbră a trecutului. Ea are însă câştigul unei bune organizări umane. Poate de aceea spiritualitatea catolică este în permanentă căutare de noui forme ale pietăţii creştine: însetează după prezenţa mai reală a lui Iisus în lume.

Şi adevărul e acesta: Creştinismul nu este un cult al trecutului; El e experierea vie, neîndoelnică a prezenţii lui Iisus. Hristos *a fost*, dar El şi *este; a trăit*, dar El *e şi astăzi viu*. El n'a venit ca să fie numai o icoană îmbălsămată în melancolia vremilor trecute, ci ca să vieze peste veacuri, să sălteze fiinţa umană sub zările veşniciei. Dacă un împărat — spiritul iul — e prezent în sucesiunea împăraţilor ce asigură regatului existenţa şi puterea, Hristos nu este un astfel de împărat: El nu poate fi substituit. Dacă un geniu — viziunea lui — trăeşte peste veacuri sub vălul străveziu al cuvântului în care şi-a turnat sufletul, Iisus nu este un astfel de ge-

niu: El e mai viu decât cuvântul. El e prezent nu numai prin cuvânt sau prin succesiune. El există nu numai ca o amintire. Ci mai mult: *ca o realitate vie, care umple şi astăzi cuprinsurile vieţii şi le transfigurează.* Dacă Hristos ar fi murit ca orice erou, ca orice geniu, prezenţa prin cuvânt şi cea prin succesiune ar fi singurele prezenţe valabile ale duhului Lui. El însă n'a murit ca să fie rob al morţii: El e biruitorul morţii. El a înviat: acesta e faptul esenţial care stă la temelia creştinismului şi distinge *radical* prezenţa lui Hristos de orice altă prezenţă. El stă deadreapta Tatălui: El e Viaţa. Prezenţa Lui nu e o trăire pur psihologică (sentimentală sau morală) sau socială (substituire), ci o realitate vie, dinamică, ontologică. Fiinţa Lui, preamărită în sânurile de lumină ale Tatălui, participă — real, efectiv — la sbuciumul de chin şi lumină al omenirii: El e viu sub zările de flacără ale veşniciei, ca şi pe cărările prăfuite ale pământului. El nu e absent din lume, ci se dărueşte lumii; El nu e absent din veac, ci călăuzeşte veacurile; El nu e absent din suflet, ci umple de har potirul sufletului omenesc. El e Viaţa şi Izvorul vieţii: în afara Lui e întunerec şi moarte.

Unde însă avem *certitudinea* întâlnirii personale cu Iisus, certitudinea prezenţei Lui reale, neîndoelnice? Nu atât în Cuvântul biblic — deşi e şi aici o anumită întâlnire — nici în locţiitorul lui Iisus, cât mai ales în Sfintele taine, în Sfânta Liturghie, în Sfânta Impărtăşanie. E mărturisirea teologiei evanghelice de azi. Aici realismul de creştin îşi găseşte — pentru majoritatea celor muritori — cea mai desăvârşită întrupare. Aici prezenţa lui Iisus nu numai că e sigură, reală, pipăită (am putea spune), dar şi copleşitoare, cutremurătoare, transfiguratoare. E o prezenţă care se revarsă în valuri de lumină, toarnă apele vii ale harului în suflete şi le transformă din temelii, le face să se simtă îmbrăcate în puterea lui Hristos, mlădiţe neveştejite ale butucului viei, care e Hristos. Aici Hristos se sălăşlueşte în ieslea de umilinţă şi dragoste a sufletului omenesc: ceriurile se deschid şi ochii de viziune ai credinţii văd pe Hristos, înălţat în slavă ca biruitor al morţii şi aplecat în iubire peste omenire ca dăruitor al vieţii. Nicăiri — nici în cuvânt, nici în organizaţie — prezenţa lui Hristos nu e atât de vie, atât de puternică, atât de reală, de luminoasă. Acum avem cu adevărat certitudinea că El e cu noi până la sfârşitul veacurilor, că El lucrează prin noi, că în El şi prin El e singura fericire adevărată a vieţii omeneşti. In Sfânta Impărtăşanie, Hristos-Viaţa, Hristos-Cel înviat, este de faţă, ca odinioară pe drumurile Palestinei, ca altădată în mijlocul ucenicilor Lui: e de faţă şi se dărueşte tuturor spre viaţă şi renaştere, spre biruinţă şi înviere.

Iată adevărul — măreţ ca o catapeteazmă aşezată între cer şi pământ — de care protestantismul actual începe să-şi dea seama, după zările căruia însetează de atâta timp. El îşi dă seama că prezenţa biblică a Mântuitorului nu e suficientă pentru spiritualitatea creştină. *Trăirea creştină nu se poate mărgini la cuvântul Cuvântului: ea ţâşneşte vie, dogorâtoare, din însăşi prezenţa vie, personală a Cuvântului.*

Protestanţii recunosc că — în Biserica evanghelică — Sfintele Taine au un loc foarte palid. Dar mărturisesc — astăzi — că această îndepărtare de Sfintele Taine nu trebuie să fie definitivă sau permanentă, pentrucă «o Biserică lipsită de sfintele Taine nu mai e Biserică — după expresia categorică a unui studiu recent de atitudine protestantă asupra Sfintei Impărtăşanii. Care este pricina acestei decăderi? Teologia raţionalistă a veacului trecut. E răspunsul obişnuit. Nouă ni se pare că e mult mai adâncă. Ea îşi are rădăcinile în unilateralitatea credinţei că Hristos a adus în lume numai iertarea păcatelor: conştiinţa că, în Iisus Hristos, avem, în dar, iertarea păcatelor e nota fundamentală a pietăţii protestante. Aceasta s'a întâmplat odată pentru totdeauna pe Crucea Golgotei. Din conştiinţa aceasta se revarsă, în iubire şi recunoştinţă, toată fapta vieţii creştine. Ea însă favorizează perspectiva istorică şi nu pe cea mistică.

Dar cauza principală este în dogma preoţiei universale şi devalorizarea ierarhiei. Oricât de entuziaste ar fi chemările — în sânul Bisericii protestante — la o nouă viaţă sacramentală, ele nu vor deveni o realitate masivă atâta timp cât nu se va restaura sfinţenia de har a preoţiei. Intre ierarhie şi sfintele Taine e o strânsă condiţionare: ea e «economa tainelor (misterelor) divine» — după cuvântul apostolesc. Unde lipseşte nimbul haric al ierarhiei, lipseşte şi puterea unei vieţi sacramentale mai vii. Oricare ar fi rezultatul, am încrestat această însetare a protestantismului după prezenţa vie, reală, personală a Celui înviat în sfintele taine spre meditare asupra comorilor harice pe cari le avem şi asupra căror nu îndreptăm, câteodată, îndestulătoare atenţie. Şi e simptomatic că mişcarea aceasta nu se observă numai în sânul protestantismului, ci şi în sânul catolicismului occidental.

Ortodoxia stă la cumpănă de veac. Din umilinţa şi martirajul Ei de veacuri, se vădeşte din ce în ce mai mult — ca aurul lămurit în foc — plinătatea adevărului creştin şi a vieţii în Hristos care îi umple cuprinsurile. Fi-vom noi vrednici ca din comorile acestea să dinamizăm propria noastră existenţă şi să revărsăm şi peste cataliile Occidentului apele vii ale unor noi orientări? — Răspunsul e ascuns în taina sfatului celui nepătruns. Dar el stă şi în vrerea, în trăirea noastră: — întrucât ne vom da seama de comoara ai cărei «economi» suntem şi vom trăi din luminile ei, întru atât zările de mărire ale Ortodoxiei vor fi mai aproape. Nădăjduim şi credem. Intru slava Celui ce este prezent în volburile veacurilor, ca să le călăuzească paşii spre plinirile veşniciei...

Diacon **N. MLADIN**

Asociaţia Clerului „A. Şaguna", Secţia Arad

In 16 Oct. c., după serviciul chemării Duhului Sfânt în catedrala din Arad, Asociaţia clerului „A Şaguna" s'a întrunit, în adunarea generală, în sala Academiei Teologice din acel oraş, de faţă fiind P. S. Sa episcopul *Andrei* şi P. C. Sa *Dr. Gh. Ciuhandu*, preşedintele general al Asociaţei precum şi un mare număr de preoţi din eparhie.

După deschiderea adunării de către preşedintele secţiei, Pr. Viorel Mihuţ, a luat cuvântul P. S. Sa episcopul, care arată ce se pretinde astăzi, în vremurile prin care trece ţara şi biserica, dela preoţimea noastră şi dela cei păstoriţi: pentru preot trăirea în liturghie; pentru poporul din eparhie, şcoalele de Duminecă.

Pe lângă partea administrativă şi desbaterea raportului prezentat de secţie, adunarea a urmărit cu interes viu conferinţele rostite la acest prilej: „Insemnări pe marginea unei comemorări" (Sinodul dela Iaşi în 1642) şi „Problema manualelor de religie, în special a catehismului în şcoala primară".

S'au aprobat mai multe propuneri prezentate de comitetul secţiei, între care sânt:

1. Intervenire pentru mutarea târgurilor din zilele de Duminecă;

2. Credincioşii să nu fie scoşi cu puterea la muncă în Dumineci şi sărbători;

3. Ministerul Cultelor e rugat să nu înlăture, din şcoalele comerciale şi industriale, învăţământul religiei ş. a.

Conştiinţă şi faptă preoţească

Oficiul Protopopesc al Făgăraşului, fidel ordinelor primite dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, în legătură cu îngrijirea sfintelor locaşuri, a dat o circulară către C. preoţi din acel protopopiat, invitând preoţimea să răspundă la un chestionar precis. In general, răspunsurile sunt mulţumitoare, unele din ele sunt ziditoare. Dintre acestea dăm aici spre publicare raportul C. părinte Ioan Neagoe din Dridif.

Prea Onorat Oficiu Protopopesc,

Conform ord. Nr. 1167/1942, punctul 8, răspund la rigurosul chestionar de faptă şi conştiinţă preoţească, dat nouă de Prea Onoratul Oficiu Protopopesc prin circulara cu Nr. 1406—1941, purtătoare de raze de lumină, trezitoare din amorţeală şi indolenţă, la trezvie şi corectitudine.

In parohia Dridif pe care o chivernisesc abie de doi ani, încă din primele zile după venirea mea aici, ochii mi s'au oprit cercetător asupra întregei orânduiri din biserică şi din afară de biserică (Curtea, grădina, cimitirul şi Of. parohial).

Nu simţeam lipsa unui îndrumător pentru a potrivi aşa cum e mai bine şi mai la locul său fiecare lucru, căci am avut, pe când eram încă elev şi student, exemplul viu şi demn de luat pildă, chivernisirea impecabilă a bisericii din Viştea de jos, sub păstoria Pr. Pavel Borzea. Abia acum când mă vedeam pus în faţa împlinirii lucrului, acel îndrumător tainic crescut în mine se îmbina cu propriu-mi simţ de ordine şi fapta s'a împlinit aşa cum trebuia.

Din prima Duminică după instalare, când aveam deja puterea şi libertatea de a călca în paşii obiceiului locului, sau de a'mi deschide drum luminat, am delăturat „Zărăfia" depe Sf. Prestol, lăsând o în seama crâsnicului. In acest scop i-am orânduit o măsuţă anume într'un colţ lângă uşa de m-noapte, creion şi hârtie pentru însemnarea pomenirilor, cari se primesc afară din altar, la masa de prinoase şi la momentul potrivit mi se prezintă spre pomenire. Am stârpit obiceiul de a intra în Sf. Altar oricine şi oricând. Astăzi în altar nu intră decât crâsnicul, sau în lipsa acestuia, cantorul prim. Orice comunicare, cât de mare interes ar prezenta, ni se aduce la cunoştinţă numai prin crâsnic. Am oprit vagabondarea cantorilor dela o strană la alta în timpul slujbelor.

Am îndrumat pe credincioşi ca în timpul momentelor înălţătoare ale Sfintei Liturghii (Citirea Evangheliei, vohodul cel mare, Pre Tine Te lăudăm) să nu mai intre nimeni în biserică.

Am delăturat din Sf. altar obiectele vechi şi inutile (Tetrapoade, lăzi, cârpe, chindeauă).

Am procurat, fiindcă lipseau: Spălător pt. mâini, douăzeci şi cinci linguriţe pt. Sf. Impărtăşanie, foarfece pt. botez, tăviţă pt. proscomidie, cană pentru apă, căniţă mică pt. căldură, sticluţă pt. vin. Am înlocuit şi primenit chindeauăle dela icoane. Am schimbat acoperămintele depe Sf. Prestol şi am orânduit o pânzătură, pentru acoperirea în întregime a Sf. Prestol, peste sfeşnice, Antimis şi Evanghelie, pentru ferirea de praf şi insecte. Am oprit pe Sf. masă numai Sf. Antimis, Sf. Evanghelie, sfeşnicele şi crucea. Am triat vestmintele şi alte obiecte de cult, şi punând spre bună îngrijire numai cele necesare. Am făcut rânduială în dulapul vestmintelor. Am schimbat uzul local greşit de a se duce la morţi sfeşnicul depe Sf. Prestol, destinând în acest scop un sfeşnic înalt cu picior.

Am interzis trasul clopotelor pentru toate nevoile sătеşti şi particulare, cum am găsit obiceiul.

Mai toate aceste schimbări au creiat îndoeli şi nemulţumiri. Astăzi însă noutatea, adică aducerea în noutate a formelor vechi corecte, a devenit obiceiul.

Mi-am instruit crâsnic în sensul vederilor şi lucrului meu, colaborator priceput şi devotat.

După toate aceste orânduiri, mi-am întocmit inventarul general despre întreg patrimoniul bisericesc.

Nu am reuşit şi cred că nu voiu reuşi să schimb sistemul de orânduire al stranelor în biserică, sistem protestant (câte 4-5 alături ea).

Nu am putut ajunge la sistematizarea cimitirului, piedică principală fiind însăşi starea de azi (rândul mormintelor în folosire fiind abia trecut de mijloc).

Imi lipseşte din Sf. Altar Chivotul. N'am încă mijloacele de a-l procura. Mi-am procurat, pentru suplinirea chivotului, o cutiuţă de argint pentru păstrarea sfintelor. Imi lipsesc trusele complete pentru Sf. Cuminecătură şi Sf. Botez.

Nu avem sfintele vase aurite (Potirul şi discul).

Curăţenia se păstrează în mod mulţumitor.

Mai sunt desigur, multe de îndreptat. Şi spre a se vedea mai bine ce trebue îndreptat şi schimbat şi cum, am propus la cercurile pastorale şi propun şi acum, ca atunci când ne cercetăm unul pe altul, preoţii între ei să facă propuneri neocolite, frăţeşti, fiindcă un ochiu străin vede mai bine nepotrivirile decât cel ce s'a învăţat cu ele şi nu i mai pot atrage luarea aminte.

Toate însemnările de mai sus, care sunt răspunsuri drepte la examenul de faptă şi conştiinţă preoţească, subsemnatul, le-am extras din ziarul meu pastoral, în care îmi însemnez zilnic sau la orice ocaziune când am făcut un lucru bun, sau când observ ce mai este de făcut.

Dridif, la 25 Septemvrie 1942.

Preot **Ioan Neagoe**

Secţia Sibiu
a Asociaţiei „A. Şaguna" a Clerului ortodox român din Mitropolia Ardealului

Nr. 27—1942.

Convocare

Potrivit art. 24 din Statutele Asociaţiei „A. Şaguna" a clerului ort. român, — având Arhiereasca binecuvântare, — convocăm adunarea generală anuală a Secţiei la Sibiu pe ziua de Joi, 12 Noemvrie 1942, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Ora 9 a. m. Slujba sfintei Liturghii şi chemarea Duhului Sfânt în biserica catedrală mitropolitană. Predica: P. C. Sa Pr. cons. Dr. Spiridon Cândea.

2. Ora 10.30. Deschiderea adunării în Aula Academiei teologice.

3. Conferinţa: „Comemorarea Sinodului dela Iaşi din 1642" de C. Sa Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae.

4. Conferinţa: „Operă constructivă în Biserică" de I. P. C. Sa Arhim. Teodor Scorobeţ, Vicarul Arhiepiscopiei.

După masă:

5. Raportul general pe anii 1939—1941.

6. Raport cu privire la „Căminul preoţesc din Bazna".

7. Raport despre „Fondul de ajutorare preoţesc".

8. Raportul cassierului.

9. Propuneri. (Se vor anunţa în scris comitetului, cu cel puţin 3 zile înainte de adunare).

10. Alegerea Comitetului Secţiei.

11. Inchiderea adunării.

P. C. Părinţi Preşedinţi sunt rugaţi şi obligaţi a participa cu delegaţii aleşi de despărţăminte, precum şi cu un număr cât mai mare de preoţi.

Membrii comitetului Secţiei sunt convocaţi la şedinţă în Sibiu (sala Consiliului mitropolitan) pe ziua de Miercuri, 11 Noemvrie, ora 5 p. m.

Sibiu, 19 Octomvrie 1942.

E. Cioran, Preşedinte. — **Prot. Ioan Bânda,** Secretar.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Conferinţă pastorală

Preoţimea protopopiatelor Braşov, Sf. Gheorghe şi Oituz s'a întrunit în a treia conferinţă pastorală în zilele de 19 şi 20 Octomvrie a. c.

Prima zi de şedinţe s'a ţinut la biserica din Braşov-Vechiu. Un sobor de preoţi, în frunte cu Păr. Dr. N. Stinghe, adm. prot., a săvârşit slujba invocării Duhului Sfânt, după care deschide şedinţa arătând în simţite cuvinte rolul preotului în aceste vremuri şi îndemnând pe preoţi să-şi întocmească un program de activitate cât mai bogat şi să însemne zi de zi activitatea într'un jurnal pastoral, care să fie o adevărată oglindă a preotului. Salută apoi prezenţa în mijlocul preoţimii a dlui Prof. univ. I. Mateiu, preşedintele F. O. R.

Preşedintele aduce la cunoştinţă membrilor, că acţiunea preoţimii din cele trei protopopiate şi a credincioşilor din Stupini-Braşov pentru deshiinţarea institutului adventist din Stupini, a fost încununată cu o biruinţă deplină.

Memoriile preoţimii şi ale credincioşilor din Stupini s'au bucurat de întreaga atenţie şi larga înţelegere a dlui Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului, care a pus pe ele grăitoarea rezoluţie de rechiziţionare şi expropriere pe seama statului a clădirii şi averii sectarilor şi desfiinţarea şcoalei adventiste. In clădirea şcoalei adventiste a luat fiinţă o şcoală de misionarism sub auspiciile Consiliului de Patronaj.

Preoţimea ia act cu mare mulţumire despre rezolvarea dreaptă a acestei cauze bisericeşti şi naţionale, şi hotărăşte trimiterea adreselor de recunoştinţă Dlui Mareşal Ion Antonescu, I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, d-lui Aurel Popa, secretar general al Ministerului Cultelor. Exprimă deasemenea mulţumiri dnei Sanda I. Mateiu pentru preţiosul concurs dat la rezolvarea acestei chestiuni.

***Părintele I. Turcu* din Ţânţari prezintă tema: »*Catehizarea tinerilor veniţi la căsătorie*« S. Sa arată importanţa tainei şi a familiei. Iau parte la discuţii Pr. I. Ludu şi prof. univ. I. Mateiu.**

A doua temă o prezintă *Pr. Pavel Viţelariu* despre: »*Preotul şi copiii, din punct de vedere pastoral şi catihetic*«. Aduc completări păr. V. Coman, I. Ludu şi Aurel Radu.

In legătură cu educaţia religioasă a tineretului preoţimea face dureroasa constatare că întreagă activitatea tineretului extraşcolar şi premilitar se desfăşoară Dumineca în decursul Sfintei Liturghii, şi astfel bisericile rămân goale de tineretul de acasă.

In consecinţă hotărăşte înaintarea unui memoriu către forurile în drept, aducând la cunoştinţă această nepotrivire.

A doua zi a şedinţelor se începe prin oficierea Sf. Liturghii în sobor la biserrca grecească. Predica o rosteşte Păr. Gh. Şerbu.

Membrii conferinţei aleg noul comitet al despărţământului Asociaţiei Clerului. Sunt aleşi: preşedinte: Dr. N. Stinghe, vice-preşedinte: Păr. Gh. Constantin-Stupini, secretar: Păr. V. Coman; casier şi bibliotecar, diaconul Gh. Constantin. Preşedinţii grupurilor religioase prezintă rapoartele despre activitatea lor, din care reiese că preoţimea celor trei protopopiate îşi îndeplineşte datoria.

Din cuprinsul bogat al desbaterilor dela această conferinţă mai amintim propunerea ca preotul să aibă cât mai dese întruniri cu intelectualii din parohie, iar preoţii dela oraş să purceadă la o activitate de strânsă colaborare, care s'ar putea realiza prin anumite ore de seminarii pastorale săptămânale.

A doua zi la ora şi jumătate preşedintele declară şedinţa închisă, iar preoţii păşesc din nou în câmpul activităţii pastorale cu noile, cunoştinţe îndrumări şi îndemnuri.

Cor.

Citiţi, sprijiniţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Meditaţie

Inainte spre desăvârşire

„Celce pune mâna pe plug şi caută înapoi, nu este vrednic de împărăţia lui Dumnezeu" (Luca 9, 16).

A privi înapoi este pentru anumite suflete o dispoziţie firească. Această dispoziţie e ameninţată de două primejdii.

Slujitorii lui Hristos au trebuinţă de toată energia, sufletul lor nu poate fi împărţit în două. Chiar şi atunci când lucrăm cu toate puterile şi suntem prea slabi pentru lucrul cel mare al Evangheliei.

De altfel ni se spune limpede nu poţi sluji la doi domni. Nu poţi merge în acelaş timp şi înainte şi înapoi. Hristos ne chiamă înainte spre desăvârşire, spre lumină, spre locurile netrecătoare.

Unii privesc înapoi, din scrupulozitate. Nu se pot desbrăca de sarcina păcatelor din trecut!

Să mergem cu această sarcină la picioarele crucii; să luăm prin umilinţă deslegare şi să pornim ca nişte făpturi nouă înainte.

Preocuparea continuă de greşalele din trecut, ne aduce la o lipsă de încredere şi în acest fel râvna creştinească ne scade.

Chemarea sufletului creştinesc este alta decât a se tângui mereu.

Domnul Hristos prin jertfa sa ne-a lucrat descătuşarea din cele de aici. In El avem bucurie şi pace. Nu mai avem de privit în urmă, ci plini de bucurie, ne orientăm spre patria de sus, spre desăvârşire veşnică în Dumnezeu.

Preot **GHEORGHE SECAŞ**

Medicina şi Evanghelia

Prelungirea vieţii

de Dr. Mircea Suciu-Sibianu

Medic Maior R., medic primar-Braşov

Se ştie azi, că precedeele de reintinerire au dat faliment.

In un congres de sexuologie dela Berlin din 1933 încă s'a stabilit cu curaj mai ales de celebrul nostru neurolog profesorul Marinescu, că în toate aceste procedee artificiale de reîntinerire nu poate fi vorba de o reîntinerire de durată lungă, nici de o prelungire a vieţii, ci numai de o reactivare de scurtă durată de 3-4 săptămâni şi adesea organismul recade în o stare inferioară celei înainte de intervenţiunea operatorie.

Adevăratul secret al prelungirii vieţii — tot în Biblie îl găsim. Este foarte greşit să se creadă, că Biblia cuprinde numai legi pentru suflet: — cuprinde tot atâtea sfaturi pentru sănătatea corpului nostru, în aşa măsură, că îndrăsnesc să afirm, că orice boală este o călcare a unei legi dumnezeeşti şi că te poţi bucura de o sănătate durabilă şi astfel să ajungi adânci bătrâneţe într'o perfectă sănătate dacă respecţi Biblia. Am afirmat-o şi în alte locuri cu scrisul şi cu graiul, că cea mai scurtă reţetă de reîntinerire sau de prelungire a vieţii este mişcare'n liber pentru corp şi bunătate pentru suflet, dar ambele aceste legi le găseşti în rânduri, şi printre rânduri, în Cartea sfântă.

Ceeace se impune ca o poruncă sinequa non atunci, când studiezi cu ochii critici medicali Biblia, este adevărul, că eşti obligat să-ţi îngrijeşti sănătatea. Legile, poruncile şi sfaturile ce le voi scrie în articolele mele, nu constituesc numai ceea ce în termen comun se numesc sfaturi medicale pe care e bine să le ţii, ci constituesc tot atâtea ordine dumnezeeşti, care trebue executate ori îţi plac ori nu.

Dar iată şi alte texte, luate la întâmplare: Fiule, nu uita învăţăturile mele şi păstrează în inima ta sfaturile mele, căci ele îţi vor lungi zilele şi anii vieţii tale şi-ţi vor aduce multă pace. Să nu te părăsească bunătatea şi credinţa, leagăţi-le de gât, scrie-le pe tăbliţa inimii tale, (Prov. 3, 1-3. Teme-te de Dumnezeu, abată-te dela rău, aceasta va aduce sănătate trupului tău. (Prov. 3, 7-8)

Nu este carte modernă de fiziologie, care să nu cuprindă adevărul: Omul ar trebui să trăească 100 de ani; una suta ar trebui să fie limita fiziologică a vieţii, dacă n'ar bea şi n'ar fuma, dacă s'ar culca de vreme şi n'ar scula de vreme, dacă ar face uzzilnic de a freca cu apă rece întreg corpul, dacă ar gusta zilnic binefacerea razelor ultraviolete şi a mişcării cu paşi vioi în natura liberă, dacă ar fi bun la suflet, blând, iertător şi răbdător — căci un om rău de suflet îmbătrâneşte tot aşa de repede ca şi obiceiurile greşite ale vieţii fizice.

Să reţinem de încheere şi de un argument în plus textul din Geneza 6, 3: Duhul meu nu va rămânea pururi în om, căci în om este şi carne păcătoasă, totuşi zilele lui vor fi de 120 de ani. — Cei mai mari fiziologi ai lumei: Pavlov, Alexis, Carell sunt de aceeaş părere, iară recent Bogomolcev, preşedintele Academiei de ştiinţă din Moscova, susţine chiar, că, dacă nu am fi maeştri a ne scurta viaţa, ar trebui să trăim 125-150 de ani.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Noemvrie 1942

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, iar la *ora 9½ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. *Duminecă în 1 Noemvrie 1942, Deschiderea anului universitar*. Servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Prot. cons. Ieronim Grovu, prot. Mihail Neagu, Prot. Aurel Nanu şi cons. Gh. Secaş; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: Prof. Aurel Nanu.* După masă la ora 4 predică la Oastea Domnului: *Diaconul Simion Macarie.*
4. *Duminecă în 8 Noemvrie 1942*, servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Teodor Bodogae şi cons. Dr. Spiridon Cândea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Grigore T. Marcu. *Predică: Prof. Dr. T. Bodogae.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*
5. *Duminecă în 15 Noemvrie 1942*, servesc: Prot. cons. Emilian Cioran, Mihail Neagu, prof. Nicolae Gavra; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: Prof. Nicolae Gavra.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Nicolae Vonica.*
6. *Sâmbătă 21 Noemvrie la Intrarea în biserică* servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Neaga şi Nicodim Belea, duhov. Acad. teol.; diaconii: Al. Popa, secr. arhiep. şi Simion Macarie. *Predică: diaconul Simion Macarie.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Prot. Mihail Neagu.*
7. *Duminecă în 22 Noemvrie 1942*, servesc: Prot. prof. A. Nanu, prot. M. Neagu şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *cons. Gh. Secaş.*
8. *Duminecă în 29 Noemvrie 1942*, servesc: Prot. Mih. Neagu, Nicodim Belea şi secr. Iosif Ţint; diaconii: Dr. Nicolae Balca şi Dr. Grigorie T. Marcu. *Predică: Pr. Nicodim Belea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *preotul Cornel Dascăl.*

INFORMAŢIUNI

La deschiderea, din 18 Octomvrie a. c., a universităţii Mihăilene din Iaşi, după săvârşirea slujbei religioase, a luat cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul *Irineu* al Moldovei, care exprimându-şi bucuria că a oficiat slujba religioasă la deschiderea universităţii ieşene, a cuvântat despre religie şi ştiinţă. De faţă, la solemnitate, a fost şi dl prof. *Ion Petrovici*, ministrul culturii naţionale şi al cultelor.

Măsuri contra celor ce nu-şi trimit copiii la şcoală. Dl Mareşal Antonescu a aprobat raportul Subsecretariatului de stat al şcoalelor, prin care se cere ca părinţii şi tutorii cari nu vor trimite copiii la şcoală, să fie chemaţi la munca de folos obştesc, atâtea zile câte au lipsit copiii lor dela şcoala primară, luându-se în acest scop toate măsurile necesare. — Preoţii satelor noastre vor aduce, dispoziţiile de mai sus, la cunoştinţa părinţilor şi tutorilor interesaţi în cauză.

† Octavian C. Tăslăoanu. Din Bucureşti vine vestea tristă a morţii lui Octavian Codru Tăslăoanu, fost ministru al industriei şi comerţului în guvernul generalului Averescu. Răposatul, stâns la vârstă de 66 de ani, a fost fiu de preot, născut în comuna Bilbor, jud. Mureş. A studiat în Braşov şi Blaj, şi la universitatea din capitală unde şi-a luat licenţa în litere. In 1902, când era secretar al consulatului român din Budapesta, a înfiinţat, sprijinit de alţi distinşi colaboratori, revista *Luceafărul*, pe care a continuat-o şi după'ce, în 1906, s'a stabilit la Sibiu, în serviciul Asociaţiunii, cu O. Goga. S'a dovedit, în viaţa ardeleană, ca o bună putere de muncă şi priceput organizator, contribuind la întărirea conştiinţei naţionale române. Afară de articolele din Luceafăr, a scris diverse studii de economie politică, şi amintiri de pe câmpul de război. Pomenirea neobositului muncitor al culturii naţionale să fie veşnică!

Aşa se falsifică istoria. In ziarul „Universul", a apărut nu de mult o corespondenţă datată „Turda 10 Sept.", care începe aşa:

„*Urmând o străveche tradiţie, credincioşii de pe valea Arieşului au făcut şi anul acesta, de Sfta Marie mică, un pios pelerinaj la mânăstirea Lupşei, una dintre cele mai vechi biserici greco-catolice româneşti din Ardeal, clădită din lemn la anul 1429*".

Strasnic! Deşi unirea cu Roma s'a făcut la 1700, greco-catolicii aveau biserici în Ardeal încă dela... 1429...

Grija acordată bibliotecilor. In pragul toamnei şi al iernii când de obicei, se arată interes mai pronunţat pentru lectură, conducătorii bibliotecilor din Boemia şi Moravia îşi îndreaptă grija spre triarea radicală şi completarea, cu bune cărţi, a bibliotecilor, înzestrându-le cu lucrări de specialitate şi de literatură actuală, spre a răspunde cât mai mult dorinţelor exprimate din partea celor iubitori de lectură sănătoasă.

CĂRŢI ŞI REVISTE

Revista de Pediatrie, Puericultură şi Nipiologie, de sub direcţia dlui prof. univ. *Dr. Gh. Popoviciu* a apărut într'un bogat volum, pentru anii V şi VI, în Institutul de arte grafice „Dacia Traiană", Sibiu, 1942. Evenimentele anilor din urmă au întârziat apariţia acestei preţioase reviste, care cuprinde, în programul său de activitate, *toate ramurile de medicină şi ocrotire publică a copilului.* Volumul, acum publicat, cu numeroase *anexe*, cuprinde articole de importanţă practică asupra unor probleme actuale: ocrotirea familiei, mamei, copilului, combaterea mortalităţii infantile, alimentaţia, bolile infecţioase, modul de-a acţiona *în mediul rural* etc. Revista o pot folosi atât medicii, cât şi

a'ți intelectuali doritori de a se informa despre aceste probleme. Volumul mai conține și anteproectul de lege pentru ocrotirea și asistența familiei, mamei și copilului, pentru lămurirea publicului și a factorilor răspunzători. — Redacția și Administrația Revistei se află la: Clinica Infantilă, *Sibiu*, Spitalul Public.

Poșta Redacției

Dlui *Dr. M. S.-S.* în *Br.* Contribuția e binevenită. Primim cu mulțumire cele făgăduite: de a reintări cu argumente nouă credința străbună.

Nr. 11, 237—1942. 97 1—3

Concurs din Oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante **Ariujd,** se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariție a lui în Telegraful Român.

Cererile de concurs se vor înainta la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 19 Oct. 1942,

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 249—1942 [95] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Biertan**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român,

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe în stare bună.
3. Sesiune parohială 5 jug. arător 27 fânațe care se poate transforma în arătură.
4. Stola fixată pentru farohiile din protopopiat, aprobată de P. V. Consiliu cu org. Nr. 4655—1942.

Șase stânjini lemne de foc.

Cererile de concurs, cu toate documentele și cu încuviințarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuți parohienilor.

Dumbrăveni, la 4 Oct. 1942.

Oficiul protopopesc ort. român Târnava mare în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Nr. 11062—1942 [96] 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a [întâia] **Jina II.** din protopopiatul Mercurêa, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salar dela Stat.
2. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare și cu încuviințarea de candidare din partea I. P. Sfințitului Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc al Mercurei (jud. Sibiu), iar candidații se vor prezenta în parohie, cu înștiințarea protopopului, pentru a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 30 Septembrie 1942.

Dumitru Ciuchendea
protopop

Nr. 327—1942 [93] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I dela Biserica Sf. Nicolae din **Brașov-Scheiu II**, protopopiatul Brașovului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10,717—1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post:

1, Salarul dela Stat,

2 Locuință în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.

3. Sesiune parohială 31 jug.

4. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare și de încuviințarea de candidare, esoperată dela I. P. Sf. Sa Metropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului Oficiu protopopesc.

Concurenții se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a Oficiului protopopesc în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii, a cânta, a predica și eventual a celebra în Biserică.

Brașov, în 7 Octomvrie 1941.

Dr. N. Stinghe
adm. protopopesc

Nr. 1100—1942 (90) 3—3

Concurs

In conformitate cu ordinul Preavenerabilului Consiliu Arhiepiscopesc Nr 6.683 din 3 Iunie 1942 publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei, de cl. I, **Cheia-Bran,** devenită vacantă prin pensionarea bătrânului și neputinciosuiui paroh Isaia Enescu.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 19.123 jug. pădure, în „Preduș".
3. Venitele stolare aprobate cu ord. Nr. 4.544—1929.

Cererile de concurs, prevăzute cu toate documentele necesare și cu autorizația de a concura dela Preavenerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc Bran, iară concurenții se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu credincioșii.

Zărnești 10 Octomvrie 1942.

Vasile Stoicanea
potopop

Nr. 460—1942 (88) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Josani** cu filia **Peștișul-Mic**, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială 21 jug. pământ arabil și fânat.
2. Folosirea celor 3 cimitire cca, 1 jug.
3. Stolele obișnuite în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului Protopopesc ort. român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea Preaven. Consiliul Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a Oficiului Protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Hunedoara, 6 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 607—1942 (85) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Homorod Joseni,** prot. Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salarul dela stat.
2. Case parohiale noui, cu dependințele necesare.
3. 9 jug. cad. pământ arător și fânat.
4. Stolele obișnuite în parohie.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare, și cu încuviințarea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, iar candidații se vor prezenta în parohie, cu înștiințarea protopopului, pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, la 1 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 206—1942 (86) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Haşag** de cl. III-a, din protopopiatul Mediaș, în urma pensionării parohului Ioan Dordea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu toate supraedificatele necesare.
3. Sesiune parohială: 12 jug. arător și 20 jug. fânat.
4. Stola obișnuită în protopopiat,

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare și cu încuviințarea de candidare a Inalt. Prea Sfințitului Mitropolit, se vor înainta în termen Of. protopopesc ort, rom. al Mediașului, iar candidații se vor prezenta în parohie cu înștiințarea protopopului pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Mediaș, la 4 Octomvrie 1942.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 247—1942. (89) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Băreşti** cu filia **Sântămăria-Orlea**, din protopopiatul Hațeg, jud. Hunedoara, se publică concurs de 39 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aces post:

1. Salarul dela stat, după pregătire.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 11 jugăre: 5 jug arător și 6 jug. fânat.
4. Câte una măsură (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă.
5. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de autorizația de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, și celelalte acte prevăzute în regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat,

Candidații se vor prezenta în parohie — cu încuviințarea oficiului protopopesc — într'o zi de Dumlnecă sau sărbătoare, ca să fie cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Hațeg, 7 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 330—1942 (94) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I dela Biserica Sf. Nicolae din **Brașov-Scheiu III**, protopopiatul Brașovului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10, 727—1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuință în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jug.
4. Stola obișnuită.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare și de încuviințare de candidare, esoperată dela I. P. Sf. Sa Mitropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului Oficiu protopopesc.

Concurenții se vor prezenta cu încuviințare prealabilă a Oficiului protopopesc în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii, a cânta, a predica și eventual a celebra în Biserică.

Brașov, în 9 Octomvrie 1942,

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 49/1942 [87] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc la biserica ortodoxă-română din parohia **Crișeni-Călan,** protopopiatul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat cu 1 Aprilie 1943, pentru care parohia nu garantează;
2. Cantorul ales va fi angajat în serviciul Uzinei metalurgice din Călan într'un post corespunzător pregătirii sale;
3. Venitele stolare uzitate în parohie;
4. Până la salarizare, parohia va pune la dispoziția cântărețului locuință și luminat în mod gratuit.

Candidații trebue să fie absolvenți ai Școlii de cântăreți bisericești „Dim. Cunțan" din Sibiu și pricepuți la dirijarea corului bisericesc.

Se menționează că cel ales, în afară de săvârșirea serviciului divin în Dumineci și sărbători, este obligat să fie și peste săptămână la săvârșirea serviciilor divine.

Ceice doresc să ocupe acest post, vor înainta cererile de concurs oficiului parohial și se vor prezenta la sfânta biserică într'o Duminecă pentru a fi cunoscuți.

Crișeni, din ședința Consiliului parohial dela 19 Septemvrie 1942.

Pr. **Adam Lăzărescu** preşedinte — **Corneliu Pop** secretar și epitrop

Văzut.

Oficiul protopopesc:

Hațeg, 6 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop

România, Judecătoria de Pace Mixtă Mediaș, Județul Târnava Mare.

Dos. Nr. G. 3231—1941 98 1—1

Publicațiune de licitație

Subsemnatul delegat judecătoresc prin acesta public, că în baza deciziunei cu Nr. de mai sus a judecătoriei de Pace Mixtă Mediaș, favorabil lui Dr. Victor Stirbețiu advocat Sighișoara, contra urmăritului: domiciliat în comuna Biertan Nr. 559, pentru încasarea creanței de 549 lei capital și accesorii, se fixează termen de licitație pe ziua de 14 Noiemvrie 1942 orele 10 a. m. în comune Biertan județul Târnava Mare la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară următoarele: una iapă, patru oară de fân și patru gâște, în valoare de 4000 Lei. In caz de lipsă și sub acest preț.

In cazul că acestea obiecte au fost secvestrate și de alți urmăritori, prezenta licitație este fixată și în favorul acestora.

Mediaș la 24 Octomvrie 1942.

Grefier **Ioan Vlad**

De vânzare

Un Smoking cu Vestă,
aproape noui

Un Frac cu Vestă,
cu căptușală mătase, noui pentru statură mijlocie

Se pot vedea la Croitoria Dușleag, Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 8 Noemvrie 1942 — Nr. 45

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu
2 ex. (Of.)

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântarea

rostită de I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului, Duminecă 1 Noevmrie a. c., în Catedrala mitropolitană, cu prilejul sfințirii steagurilor Universității Daciei Superioare

Domnilor Generali,
Domnule Rector,
Iubiți studenți,
Iubiții mei fii sufletești,

Universitatea în pribegie a Ardealului aprinde pentru un nou an academic flacăra ei de suflet și de putere românească.

Semnul în numele căruia pornește la lucru, este steagul Patriei. Prin știința și cultura propoveduite de pe amvoanele ei de lumină, Universitatea voește să servească idealul național reprezentat de aceste steaguri. Prin ideile ce le va turna în inimile tinerilor noștri, ea vrea să strângă și mai mult puterile în creștere ale neamului în jurul marilor lozinci și datorii ale generației de azi.

Iubiți studenți, steagurile ce Vi le predă în grijă Universitatea dela primul contact al Vostru cu ea, rezumă și simbolizează ținta supremă ce o urmărește ea cu Voi.

Universitatea Ardealului pune ca scop ultim al întregei ei activități aprinderea iubirii de neam în sufletele Voastre și sporirea conștiinței Voastre de Români, obligați să dați totul pentru apărarea și mărirea Țării.

Steagul concentrează în el patrimoniul național. El ne înfățișează toată comoara etnicului nostru, sufletul strămoșilor și al părinților noștri cu simțirile și concepțiile lui.

Universitatea întâmpinându-Vă la intrarea Voastră în ea cu steagul național, Vă spune că păsirea Voastră în acest aeropag al culturii, în această lume a ideilor, nu trebue să însemne o înstrăinare a Voastră de vatra spirituală a poporului, ci o și mai deplină concentrare în jurul ei.

Steagul reprezintă însă neamul nu ca realitate statică, ci ca forță în marș, ca voință de victorie prin luptă și sacrificiu.

In jurul steagului nu există altă atitudine decât de mișcare hotărîtă **înainte** *spre realizarea idealurilor naționale.*

Steagul activează voința și încordează hotărârea.

Universitatea chemându-Vă în jurul steagului, Vă angajează la o viață dinamică în slujba neamului.

Cei ce se adună în jurul steagului, trebue să simtă că ceea ce reprezintă el trebue să triumfe, că steagul e totul, iar ființa lor proprie n'are o valoare decât ca instrument de realizare a poruncilor ce emană din el.

Voi, iubiți tineri, contimporani cu Ardealul sfâșiat și îndoliat, aveți o mare misiune. Steagul național Vă grăește cu o insistență unică.

El Vă cere să nu-l păstrați ca pe un obiect decorativ, ci să-l duceți peste linia despărțitoare de frați în cuprinsul Ardealului mucenicit.

Intr'o zi, care nu va putea să întârzie prea mult, va trebui să porniți din sălile Universității ca din niște cuiburi de vulturi, purtând lumina tricolorului în părțile țării ce azi gem în umbra suferinței.

Dumnezeu să binecuvinteze steagurile Voastre și să Vă dea puterea să le acoperiți de o glorie reală și neperitoare.

Impresii din Sondershausen

III

Confruntări

Conferințe ecumenice. De ce ecumenice? Pentrucă interesul Academiei — Luther nu se mărginește la protestantism, ci — inspirată din spiritul ecumenic de după războiul mondial — îmbrățișează în dragoste frățească și pe celelalte confesiuni creștine. Deși — în treacăt fie spus — delimitările față de catolicism sunt destul de categorice și nici decum ecumenice. De aceea cu toată mișcarea biblică din sânul catolicismului, cu toate reformele adoptate dela protestanți — și cu toate spiritele supraconfesionale cari mărturisesc și doresc o apropiere — dacă nu chiar unire — între catolicism și protestantism, zările unei astfel de uniri nu mi se par apropiate. Față de Ortodoxie există, în schimb, o mișcătoare simpatie, deși perspectiva ortodoxă nu le este decât în parte accesibilă. Ecumenismul protestant nu este identic cu ecumenismul ortodox. Prin paradox, ei definesc ca ecumenic ceeace fiecărei confesiuni creștine îi este în chip deosebit specific. El nu tinde spre o nivelare, spre o «turmă și un păstor» — ci respectând în fiecare Biserică o formă istorică necesară, chiar voită de Dumnezeu — mărturisește voința de a nu reduce o formă la alta și de a întări între ele numai conștiința creștină a iubirii frățești. E un ecumenism care se pleacă în fața realităților istorice, îi e teamă să te înfrunte. Dimpotrivă: le accentuiază, pentruca să țese între ele pânza unei unități sentimentale. Și totuși dincolo de aceste realități istorice trebuie să existe unitatea de viață și credință (dogmă și trăire), care constitue esența creștinismului. Căci — să nu uităm — dacă despărțirea apare istoric condiționată, unitatea este sădită în inima Bisericii creștine: ea e realitatea trupului mistic al lui Hristos, realitate mai adâncă decât toate celelalte realități. Ortodoxia — trunchiu originar al creștinismului — va avea odată un cuvânt greu de spus și în această problemă. Deocamdată ea își mărturisește crezul sub zările Occidentului și mărturisirea ei e o chemare către izvoarele originare ale vieții creștine, e plinătate de har și deschidere de orizonturi..

La Sonderhausen a vorbit prof. N. Arseniev despre «Mistica creștină a Orientului». O perspectivă caracteristică pentru Ortodoxie, nu și pentru protestantism. Protestantismul are foarte puțină înțelegere pentru trăirea mistică. Și e firesc: unde lipsește Biserica în sens obiectiv și individul iese în evidență, misticismul e mai curând o deviație decât o linie de sănătoasă realizare creștină. Numai în cadrul Bisericii, el este cale de desăvârșire și transfigurare. Psihologia sectară e o dovadă în acest sens...

Intr'o astfel de atmosferă, dacă nu refractară, în orice caz streină trăirii mistice, orice prezentare a misticismului oriental ia caracter apologetic. De aceea prima parte a conferinței prof. N. Arseniev a fost o justificare a misticei în fața prejudecăților raționaliste. Că mistica ar reprezenta fuga, retragerea din viață; că ar fi o experiență patologică; în fine că e ceva excepțional, cu totul personal, nu o experiență general-umană. Dacă mistica e într'adevăr o renunțare, nu este renunțare la viață, ci dimpotrivă: câștigarea adevăratei vieți, care este temelia și izvorul oricărei vieți umane. Cât despre patologia stărilor mistice, e un fapt căruia i s'au lămurit de mult nedumeririle: trăirea mistică nu e o stare patologică, ci cea mai sănătoasă plinire a nostalgiilor spiritului. In sfârșit, mistica nu e ceva extraordinar. Ea e sâmburele fierbinte al vieții: e o realitate centrală și — de aceea — generală, comună, deschisă tuturor. Căci ce este — în ultima analiză — experiența mistică?

Este: «a fi cuprins de covârșitoarea prezență a lui Dumnezeu». Or acest sentiment al măreției divine care covârșește nimicnicia noastră de lut, este însăși trăirea religioasă în esențialitatea ei. Religia e raportul real, personal dintre Dumnezeu și om. Mistica este experierea acestui raport: sufletul e cuprins și «făcut prizonier» de covârșitoarea prezență a Dumnezeirii. De aceea nu există Religie fără Mistică: ea e sâmburele intern al oricărei religii. Cu atât mai mult al religiei creștine.

Care este specificul misticei creștine? — Este faptul că e o mistică reală, concretă. Nu e o mistică pierdută în valurile tulburi ale panteismului, ci o trăire concentrată asupra persoanei concrete a lui Iisus. «Persoana Lui, așa cum a apărut între noi: aceasta este focarul și conținutul misticei creștine. Și în El toată plinătatea dumnezeirii, comunitatea cu Tatăl. Căci în El locuește trupește toată plinătatea Dumnezeirii (Colos. 2, 9)». Aceasta este esența Evangheliilor și a creștinismului primar. «Caracteristic pentru experiența creștinismului primar și a creștinismului în genere este că stăpânitoarea, covârșitoarea prezență a lui Dumnezeu, prezența Plinătății se descopere în ființa concretă a lui Iisus Hristos». Acesta e tot conținutul Noului Testament: prezența lui Dumnezeu în Iisus Hristos. Noi le-am văzut cu ochii noștri, am auzit cu urechile noastre, am pipăit cu mâinile noastre — și am crezut. Ceva nemaiîntâmplat, ceva nemaiauzit, ceva dumnezeiesc: Dumnezeu însuși întrupat.. E o taină ale cărei adâncimi cutremură, amețesc, uimesc, îngenunchează, robesc. Experierea ei sparge încăperile sufletului, îl înaripează cu o bucurie și o lumină supranaturală, îl face să se simtă răpit sub noui orizonturi, apostol al lui Hristos, mlădiță a butucului viei. Este ceeace mărturisea Origen, când spunea că singurul loc din lume unde îngenunchiem într'adevăr *în* sânul lui Dumnezeu este întrupareă Domnului, înomenirea Fiului lui Dumnezeu. Prin El și în El privim veșnicia. De aceea bucuria pascală are o așa mare importanță: în Inviere, Dumnezeirea lui Iisus se revelează ca pe o culme dominatoare. De aceea mistica creștină e o mistică a Invierii, o mistică a transfigurării în Iisus Hristos. Aceasta mai ales în Orient. Dar în acelaș timp și a crucificării: «M'am răstignit împreună cu Hristos. De aceia nu mai trăesc eu, ci Hristos trăește în mine» (Gal. 2, 19).

...Și citate din Pateric și Filocalie ilustrează toată grandoarea de smerenie, crucificare și iluminare a misticei orientale. Ea nu se apleacă numai asupra Unei personalități istorice: inima ei e în prezența vie, actuală a lui Iisus. El nu e numai Crucificatul și Inviatul: «El este Cel viu. El e prezență, aici, acum, în noi... deși acum într'un chip intern, nevăzut ochilor trupești. Dar nu mai puțin real. Căci El însuși este noua Viață, prin care trăim — El în noi și noi în El... Nu numai noi orizonturi-morale, cosmice, istorice: o totală răsturnare a vieții lăuntrice.

...Viața mea, din care eu trăesc, toți trăim... El butucul viei, noi mlădițele (Ioan 15).. Nu o cunoștință nouă, ci o viață nouă: noi, cari ne îmbrăcăm în Hristos tot mai mult, suntem tot mai mult de Hristos cuprinși și transformați, creștem în Hristos, devenim o parte din viața Lui, acesta este conținutul creștinismului». Hristos «activ și viu în noi ca prezență reală-mistică, ca realitate prezentă, vie»...

Această uniune mistică, prin care nu eu trăesc, ci Hristos trăește în mine, este numai o favoare excepțională, individuală: ea devine trăire colectivă, mistică a întregii comunități creștine, în taina sfântă a dumnezeeștii Euharistii. Aceasta este vatra de taină, a cărei flacără stântă aprinde atât sufletul individual, cât și pe cel colectiv.

Liturghia Orientului este experierea cea mai adâncă a inimii intime,

în umilinţă şi transfigurare, în lacrimi şi bucurie, în cunoaştere şi iubire, dintre Hristos şi comunitarea creştină: în ea prezenţa lui Hristos pe pământ e o realitate care sfinţeşte, luminează şi transfigurează firea.

...Sunt variate aspecte ale misticei orientale, văzute în lumina fugară a unui fulger. Câtă plinătate, câtă bogăţie de viaţă cuprinde fiecare în parte! Această bucurie a unei mai largi prezentări o vom gusta la apariţia cărţii în pregătire, din care conferinţa a fost numai o schiţă rezumativă. Deasă de gânduri, învolburată, cuprinzătoare ca un şuvoi, luminoasă ca o boltă bizantină... Desigur spiritul protestant încă nu se poate acomoda acestor realităţi: e greu să fie convertit dela credinţă la vedere, dela morală la trăire...

...Dar Ortodoxia are rădăcinile fecundităţii ei veşnice, a Adevărului ei, în această transfigurare mistică în Iisus Hristos. Căci El este Adevărul, Calea şi Viaţa. El e Invierea. Invierea Neamurilor. Invierea Ortodoxiei. Puterea ei de biruinţă.

Diacon N. MLADIN

Inaugurarea căminului şi a Şcoalei industriale de ucenici dela Uzinele Mârşa—Avrig

Sâmbătă 24 Octomvrie a. c. s'a făcut în Valea Mârşei, la Uzinele de acolo, o înălţătoare solemnitate. Au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, dl Iuliu Haţeganu, Rectorul Universităţii din Sibiu, dl prof. universitar O. Ghibu, dl Insp. Regman, păr. consilier Gh. Secaş, diacon A. Scurtu etc.

Dl Colonel Popovici, directorul Uzinelor Mârşa, a condus mai întâi pe I. P. S. Sa, arătându-i o parte din instalaţiile de mari proporţii ale uzinei.

La ora 10·30 s'a săvârşit sfinţirea apei, cu rugăciuni speciale pentru inaugurarea şcoalei şi a căminului de ucenici.

A luat apoi cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, dând luminate sfaturi ucenicilor.

In afară de cei 200 ucenici, au luat parte la serbare peste 1000 de muncitori, apoi personalul întreprinderii cu familiile.

La ora 11·30, în sala încăpătoare a căminului de ucenici, s'a desfăşurat un program festiv bine reuşit, din partea ucenicilor. In cadrele acestul program au rostit cuvântări dl Regman, inspector M. S. O. S. şi dl Colonel Popovici, directorul uzinelor.

La Chişinău şi la Cernăuţi s'au desfăşurat, Sâmbătă şi Duminecă, măreţe manifestări de patriotism, de tărie în credinţă şi de adânc devotament al poporului basarabean şi bucovinean, către ţară, Rege şi Mareşalul Conducător.

Serbările au fost onorate cu înalta prezenţă a Majestăţilor Lor Regele Mihai I şi Regina-Mamă Elena, şi cu participarea membrilor guvernului, a demnitarilor bisericeşti, civili şi militari şi alte distinse persoane.

Cu acest prilej s'a inaugurat „Expoziţia Desrobirii" la Chişinău, şi „Expoziţia Bucovina Reîntregită" la Cernăuţi.

La serviciul religios din catedrala Chişinăului un sobor de preoţi, în frunte cu PP. SS. LL. episcopii Efrem şi Partenie Clopron al Armatei, au înălţat rugăciuni pentru sănătatea Majestăţilor Lor Regele Mihai şi Regina-Mamă Elena, a Mareşalului desrobitor de ţară şi pentru slava armatei române. In aceeaş zi s'a sfinţit din nou catedrala Chişinăului, pângărită de cotropitori, şi refăcută de credincioşii din tot cuprinsul ţării.

Expoziţiile, una la Chişinău, alta la Cernăuţi, au arătat vizitatorilor comorile ce cuprinde pământul celor două provincii româneşti desrobite, şi ce muncă s'a depus de mintea şi braţul fraţilor noştri basarabeni şi bucovineni, pentru ca, într'un timp relativ scurt, să se înfăptuească redresarea acestor ţinuturi frumoase şi primitoare.

Mila Creştină

V (1)

Dată fiind uşurinţa cu care oricine poate sesiza lipsurile şi suferinţele trupeşti, nu mai stăruim asupra lor. Ele-s cuprinse şi indicate lămurit în cele şapte fapte ale îndurării trupeşti definite de Biserica creştină.

In schimb, faptul că lipsurile şi suferinţele sufleteşti sunt mai greu de sesizat şi alinat, precum şi importanţa lor deosebită ne fac să insistăm în mod special asupra faptelor îndurării sufleteşti. Inainte de a face acest lucru, mai amintim că această înşirare sau clarificare este foarte veche şi anume o găsim deja în veacul al 13 lea, când a fost pusă în clasicul şi sfântul număr de 7; firesţe, experienţa pe care o închide în sine această clasificare e mult mai veche, căci ea nu-i rezultatul unor teoretizări de ordin moral, ci-i luată din viaţa de toate zilele. Ca de obiceiu, şi aici practica a premers teoriei.

Cele şapte fapte ale îndurării sufleteşti răspund nemijlocit şi expres trebuinţelor sufleteşti ale aproapelui ca pâinea, flămândului şi medicamentul, bolnavului. Privind cu băgare de seamă clarificarea lor, oricine poate observa că fiecare faptă poartă caracterul unui răspuns la niste năcazuri şi nevoi care pot învălui pe orice ins, pentrucă sunt aşa de profund umane şi că numitele fapte sunt modul corect al întâmpinării acestora.

Cum lipsurile şi suferinţele trupului sunt mai vizibile şi uşor sesizabile, oricine cugetă şi simte cu adevărat omeneşte acceptă fără multă vorbă îndatorirea de a le alina. Că există foame, frig, sete, etc. nu poate nega nimenea şi în consecinţă nu pune în discuţie obligaţia de a ajuta pe cei ce sufăr de ele.

Nu tot aşa e cazul cu lipsurile şi suferinţele sufleteşti; atitudinea oamenilor faţă de acestea e cu totul alta. Mulţi susţin sus şi tare că cerinţa acestora priveşte numai pe cei ce sufăr şi ei înşişi au să-şi dea răspunsul, faţă de lumea înconjurătoare ei trebue să tacă şi să se ascundă. De aceea oblăduirea lor o socotesc ca un gest împotriva spiritului vremii, ca risipire de forţe şi mijloace de viaţă, ca lipsă de cumpătare şi chivernisire.

Acestea sunt pur şi simplu mofturi şi «modernisme», care uită că omul are un suflet ce are — ca şi trupul — trebuinţe şi necesităţi, fără de care nu poate trăi şi care pot fi turburate sau hrănite fals. Omul are o inimă care nu-i numai aptă de singurătate eroică, ci şi de porniri care pot fi flămânde sau setoase, goale sau îngheţate de frig. Cea mai elementară ştiinţă despre om ştie că fiecare ins e *slab*, că slăbiciunile sale se arată tocmai în aceea că nu-i «autarc», adecă nu-i în stare cu puterea proprie şi singur să câştige pâinea sufletului său; că el e avizat la comunitate şi apt de aceasta. Dacă în domeniul vieţii fizice Robinson e cugetabil, în cel al vieţii spirituale e o absurditate. *Omul are trebuinţă de oameni.*

După aceste preliminarii, trecem la fiecare faptă a îndurării sufleteşti în parte:

1. *A îndemna pe cei păcătoşi la pocăinţă:* A îndrepta pe cei păcătoşi, însemnează a voi să-i eliberezi de răul vinei şi de consecinţele ei. Numai cine ia în serios pericolul ce-l paşte pe păcătos, numai cine-i convins de realitatea înspăimântătoare a păcatului e gata să vină în ajutorul păcătosului. Indreptarea lui poate să fie şi o faptă a dreptăţii (ca de altfel şi faptele îndurării trupeşti), dacă are în privire înainte de toate răul, pe care-l constitue prezenţa păcatului pentru binele comun. Insă îndreptarea frăţească nu are în vedere păcatul şi consecinţele acestuia, ci pe păcătos; pe acesta vrea să-l izbăvească şi elibereze.

Cât priveşte îndatorirea practicării acestei fapte a îndurării sufleteşti, observăm că ea nu revine numai funcţiunilor respective, ci tuturora: «Cine neglijează îndreptarea frăţească — zice fer. Augustin — acţionează mai rău decât cel care păcătueşte». Ea-i liberă ca iubirea, deşi îndatoritoare ca şi aceasta. Insăşi Sf. Scriptură ne porunceşte: «Dacă fratele tău greşeşte, atunci du-te şi-l ceartă între patru ochi».

Ca norme în această privinţă dăm următoarele: Certarea e permisă numai acolo, unde competinţa e indiscutabilă. Este a se observa chiar o graniţă a competinţei, căci după cum numai acela poate şi trebue să dea care posedă deajuns, tot aşa trebue să se încerce în mustrare şi îndreptare numai acela, care posedă acea putere de judecată care-l face apt de a îndrepta greşelile altora.

Singur zelul nu poate face nimic. Totdeauna trebue să observăm regula înţelepciunii creştine, mama tuturor virtuţilor, precum şi aceea a unei tactici cât mai desăvârşite. Certarea frăţească în sensul strict al cuvântului e mai mult decât un «prim ajutor», ea stărue până la împlinirea scopului. Ea presupune obiectivitate, smerenie, lipsă de invidie, sinceritate şi loialitate, dar mai ales abnegaţie şi dragoste frăţească. Rezultatul ei este totdeauna problematic şi încercarea ei se face totdeauna numai cu nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu.

Certarea şi îndreptarea frăţească este o intreprindere foarte delicată şi anevoioasă; de multe ori, ele duc la un rezultat cu totul altul decât cel urmărit de noi. Faptul acesta nu constitue un argument serios împotriva lor, pentrucă ceeace-i anevoios nu-i numai decât şi irealizabil. In exercitarea lor trebue destoinicie şi stăruinţă eroică, căci omul nu poate fi transformat dintr'odată.

Opera sfătuirii şi îndreptării frăţeşti *presupune un dar special, darul sfătuirii*, care revine lucrării Sf. Duh. Acesta trebue să fie însoţit de o zestre naturală corespunzătoare: daruri ale spiritului şi ale inimii, conştiinciozitate pură, cea mai deplină libertate de sine, cea mai înaltă conştiinţă a responzabilităţii, privire incoruptibilă asupra puterilor şi slăbiciunilor semenului respectiv, pentru a-l cântări cu măsură dreaptă, renunţ la încăpăţânare şi precepte favorite, respect profund — în caz de claritate neînduplecată a hotărîrii — faţă de unicitatea şi specificul destinului strein, ca celce întreabă să nu fie siluit în niciun fel, ci să-şi păstreze libertatea pe care nici un sfat n'o poate desfiinţa: şi anume libertatea deciderii, dacă el vrea sau nu să primească sfatul.

E evident, că sfătuitorul trebue să posede mai întâiu de toate arta convorbirii şi mai ales a ascultării. A asculta însemnează a-ţi deschide inima, pentru a lăsa să intre ca un oaspe ceeace un altul are să-ţi spună; cu respect, fără grabă, ca streinul să-şi desvelească inima, fără a-l acoperi cu întâmpinări, cu ajutorul tău. Aceasta-i un lucru foarte greu, care cere stăpânire de sine, politeţe bine învăţată şi chiar modestie veritabilă, care nu socoteşte de pierdere ireparabilă pentru lume faptul că înţelepciunea proprie nu poate fi expusă deplin. Aceasta cere răbdare, care are timp şi repetiţii, ceremonie şi minuţiozitate şi — ceeace cade greu oamenilor mândri — chiar răbdarea înfumurării şi jocului de păun a celui ce-ţi vorbeşte.

De asemenea trebue să cântărim bine răspunsul şi să aşteptăm, să-l dăm cu uşurinţă, chiar dacă am sta «ca prostul» şi s'ar părea că n'avem nimic de spus, nu trebue să ne temem, ca odată de fapt să nu avem nici un răspuns gata, chiar nici o «părere asupra»... Trebue să ascultăm ca un duhovnic, s'auzim ca şi când n'am auzi, trebue să nu mai ştim nimic despre aceasta, dacă îl întâlnim pe convorbitor aiurea. Noi avem numai un singur serviciu de prestat: să ascultăm, pentruca celălalt să poată vorbi. Noi trebue să disparem şi mâine va fi altul în locul nostru.

Trebue s'ascultăm chiar dacă respectivul devine neplăcut, agresiv şi plin de acuze; aceasta înseamnă să stai ca la dentist, liniştit şi cu respiraţia lungă până ce termină celălalt; nu în respingere clocctitoare, nu adunând muniţiuni întru ofensivă în timpul ascultării, nu cuirasându-te împotriva a orice cedare, ci şi în acest caz să laşi pe vecin să-ţi cunoască faţa ta adevărată.

O atare artă a convorbirii are o minunată putere creatoare, căci duce la rezultate nebănuite.

2. *A învăţa pe cei neştiutori dreapta credinţă:* Porunca aceasta odihneşte pe temelia faptului că omul e apt de a cunoaşte şi a mijloci adevărul. Ea-i inspirată din realitatea necesităţii inevitabile a adevărului pentru om. Omul are nevoe de adevăr, însetează după el şi nu-i indiferent că el ajunge sau nu la acesta, e tulburat dacă i se reţine pe nedrept sau dacă e falsificat. Ştiinţa sănătoasă nu-i privilegiul câtorva puţini, ci un drept al tuturora, pentrucă ignoranţa asupra lui Dumnezeu, asupra sa însuşi, asupra lumii este o lipsă cumplită, o nefericire crudă... Viaţa fiecărui om e determinată de spirit, chiar şi viaţa celor mai săraci şi inculţi, pentrucă şi fapta şi străduinţa lor este mânată şi hrănită până înlăuntrul trupescului şi lumescului de ceeace socotesc ei bun, corect, important şi real. De aceea ei au pretenţia justă şi necondiţionată de a primi răspuns valabil şi normativ în problemele fundamentale ale existenţei şi mai ales în aceea a mântuirii şi fericirii. Căci numai adevărul autentic creştin izbăveşte integral.

De aceea a învăţa pe cei neştiutori dreapta credinţă, este o faptă preferată a iubirii îndurătoare, pentrucă cuprinde în sine un element esenţial şi inevitabil al mântuirii şi fericirii, pentrucă milostivirea trebue să fie plină de respect profund, de înţelegere şi responsabilitate, pentru a satisface această lipsă. In fiecare dascăl veritabil trebue să trăiască o scânteie din această pasiune, din acest foc al luminării altuia; cu atât mai vârtos în acela care ştie că împărtăşeşte ceeace-i mai important, mai roditor şi mai de neapărată trebuinţă la întărirea şi realizarea deplină a vieţii umane. Acesta-i argumentul care a determinat Biserica creştină să ducă cu mari jertfe lumina culturii şi a Evangheliei până în cele mai îndepărtate colţuri ale pământului.

«A învăţa pe cei neştiutori dreapta credinţă, însemnează că fiecărui creştin adevărat îi incumbă îndatorirea şi misiunea de a purta mai departe solia bucuriei creştine, a da unui om tânăr, în întunecimile vieţii, un răspuns cu adevărat luminător şi îndrumător, a apăra un adevăr atacat, a risipi prejudecăţile cu privire la adevărul mântuitor, a trezi interes faţă de problemele spirituale şi de a comunica cu recunoştinţă luminarea primită.

Această operă de învăţare nu este a se limita pur şi simplu la for-

marea şi înzestrarea şcolară. Căci şi «exemplul bun» este instruire în acest sens.

Despre obligativitatea imperioasă (şi mai imperioasă în atari vremuri!) a exercitării acestei misiuni socotim de prisos a mai vorbi şi ne mărginim a induce că un cugetător creştin a spus următoarele: «Cine posedă un cuvânt al vieţii şi nu-l transmite mai departe, acela se aseamănă unui om care în timpul foametei are grâu în hambare şi lasă pe flămânzi să cadă în pragul său».

3. *A ne ruga lui Dumnezeu pentru aproapele nostru:* Cât de uitată este astăzi această poruncă a iubirii creştine! De fapt, această faptă — care într'un fel ar «fi cea mai uşoară» — a primit un loc vitreg în munca zilei noastre.

Dacă am înţelege-o corect, rugăciunea de mijlocire ar putea oarecum să cuprindă în sine şi să desăvârşească toate celelalte fapte ale îndurării sufleteşti şi le ar putea chiar înlocui, dacă toate celelate ar fi făcute imposibile. Şi un bolnav sau un puşcăriaş, care nu mai vede nici un om, poate ruga pe Dumnezeu să lumineze spiritele, să mângâe pe cei întristaţi, să îndrepte pe păcătoşi, etc.

Cauza neglijării acestei îndatoriri este slăbirea sau dispariţia credinţei în puterea rugăciunii. De fapt, care dintre cetăţenii «veacului luminii» poate crede real că acea luptă dela Lepanto, adecă salvarea Europei de Islam, a fost câştigată nu numai prin tactică strategică şi cu tunurile, ci şi cu «*armele rugăciunii?*» Cine mai crede că rugăciunea în viaţa neamului nostru a fost pârghia de rezistenţă în faţa atâtor vitregii ale istoriei? Cine din noi mai crede că cu atari fapte fizic necântăribile se scrie istoria şi se schimbă faţa lumii? Din nenorocire, puţin mai cred.

Pentrucă cei mai mulţi dintre noi am uitat că cuvintele Mântuitorului, care garantează rugăciunii noastre ascultare, aparţin la cele mai mişcătoare şi energice cuvinte ale Evangheliei, lămurite prin pilde şi întărite prin făgăduinţă solemnă: «Eu mă duc la Tatăl meu şi orice veţi cere în numele meu, aceea voi face. De veţi cere ceva în numele meu, eu voi face» (Ioan 14, 12—14).

Pentrucă chipul lui Dumnezeu pe care-l zugrăvim în inima noastră nu-i totdeauna cel adevărat. Căci cine cu trudă a răsbit din faza de «prunc» în aceea de «bărbat» în cele ale religiunii creştine, cine leapădă în fine dela sine familiaritatea cu sfiinţii, care stă înainte de propriuzisa întâlnire cu Dumnezeu, relaţiunea personală greoaie în rugăciune, care consideră religiunea ca pe una ce oferă fericire nu prea mare, acela trebue să se depărteze de modul curent al rugăciunii de intervenţie. El, ai cărui ochi încep să se ridice în faţa măreţiei infinite a lui Dumnezeu, trebue să întrebe: Poate rugăciunea mea modestă să schimbe hotărîrea eternă a lui Dumnezeu? Se poate ca ceeace în orbia mea îmi pare «însemnat» să fie şi înaintea lui Dumnezeu aşa? Se poate ca Dumnezeu să facă milostivirea Sa faţă de un alt om, pe care îl iubeşte cel puţin tot aşa de mult ca şi pe mine şi a cărui lipsă El o cunoaşte mult mai bine decât mine, — dependentă de faptul dacă eu mă rog sau nu pentru el? *Şi tocmai pe această acceptare şi preţuire se clădeşte rugăciunea pentru altul.* Dacă n'ar fi aşa, Dumnezeu ar da tuturor lipsiţilor în măsură indiferentă de ruga noastră.

Numai un om credincios până în adâncurile sale poate simţi că Dumnezeu ascultă rugăciunea pentru altul. O auzire a ei este ceva minunat, ceva tare «în limitele decrezutului şi totuşi» e omului dela natură ştiut, că aceasta trebue să existe. Au existat şi există locuri de pelerinaj ale păgânilor, în care cei cuprinşi de cele mai grele lipsuri aşteaptă salvatorul, ca şi când «ar trebui» să existe acesta, căci există o «inimă sensibilă peste nouri», care ascultă cu bunătate la suspinele grele din adâncuri. Scandal pentru raţiunea rece, pentru inimă e o certitudine, că există această întâlnire a două fiinţe libere, pe care o numim ascultare: căci dacă se adresează o rugăciune liberă lui Dumnezeu, El o aude şi-şi coboară milostiv libera Sa atotputernicie.

E aceasta un scandal numai pentru raţiune, care şi-a făcut o imagine despre Dumnezeu şi a marcat graniţele ce arată cât de departe se cade a merge cu sublimitatea şi demnitatea lui Dumnezeu, ca şi când iubirea divină, care s'a întrupat pentru a fi fratele nostru, n'ar fi depăşit de mult toate graniţele. Cine crede în această iubire nemărginită, nu trebue să îndrăznească a crede şi în ascultarea rugăciuniii pentru altul?! Minunile ce le-a făcut Mântuitorul la rugămintea altora, sunt o dovadă pentru aceasta. *Pentrucă El vrea ca milostivirea Sa faţă de semenul nostru să se facă prin mâna noastră, să depindă de inima noastră.* Pentrucă vrea ca să fim ajutaţi unii prin alţii, să ne izbăvim în dragoste şi solidaritate comunitară. Şi e un privilegiu, o graţie că noi putem aduce unul altuia izbăvire, fie prin cuvânt şi faptă, fie rugându-ne la Dumnezeu.

O ţară în care omul se roagă puţin, în care locurile de rugăciune sunt distruse, devine o pustie spirituală, întocmai ca o regiune în care pădurile sunt tăiate, izvoarele scurse şi râurile astupate cu nămol. Dacă ne cade greu a crede că Dumnezeu trimite har şi face minuni la rugămintea noastră, ce motiv avem să credem, că El va face o minune, pur şi simplu pentrucă nu ne rugăm?

Cea mai măreaţă realizare a rugăciunii pentru alţii — după Mântuitorul — a prestat-o călugărismul activ. Şi azi trăesc mulţi necunoscuţi, poate bolnavi şi singuratici, uitaţi şi nepreţuiţi de lume, din a căror bogăţie a rugăciunii trăim şi noi. Nu ţi s'a întâmplat că într'un moment de oboseală şi ologire te-a bătut ca o suflare de vânt streină, care ţi-a adus din îndepărtări liniştire şi puteri noui?!

Nu există pentru om cinste mai mare decât aceea că se poate ruga, că el îşi poate ridica — peste tot ceeace face aici pe pământ — privirile la Dumnezeu şi poate să vorbească cu El ca un prieten către prieten; că el este aşa fel creat, încât poate face aceasta fără a pieri; că el se poate ruga Lui nu numai tremurând, ci poate chiar să aducă înaintea Sa micile sale doruri şi dorinţi.

Pr. Dr. CORNELIU SÂRBU

Glasul Domnului către preoţi

Nu te teme, ci crede numai! (Luca 8, 50)

Cu ajutorul scumpului nostru Mântuitor, vreau ca din Evangheliile duminecale, sau din alte pericoape evanghelice, să ascult cu inima mea de preot şi să însemn aici, pentru noi, pentru toţi, **glasul Domnului către preoţi.** Căci în orce pericopă sau pildă evanghelică, Domnul grăeşte în multe feluri, şi grăeşte fiecăruia după starea sa socială sau morală şi chiar după vârstă. Aici e minunea cuvântului dumnezeesc: ca şi vorbirea apostolilor în limbi în ziua Cincizecimii, glasul Domnului grăeşte tuturor deodată şi fiecăruia în parte, potrivit cu starea sa. Aceeaş pildă sau învăţătură a Evangheliei vorbeşte şi tinărului şi bătrânului, şi preotului şi mireanului, şi bogatului şi săracului.

De pildă, în Evanghelia din această Duminecă, cu învierea ficei lui Iair, Domnul Iisus grăeşte şi tinerilor şi bătrânilor, şi preoţilor şi mirenilor, şi părinţilor şi copiilor, fiecăruia potrivit cu starea sa. Tinerilor le spune că moartea nu-i ocoleşte, părinţilor le pune înainte pilda lui Iair, iar copiilor le arată ce minunată e dragostea părintească, şi aşa mai departe.

Dar mi se pare foarte interesant să ştim care e *glasul Domnului către preoţi* în această pericopă evanghelică? Desigur că fiecare preot, meditând asupra acestei Evanghelii, va auzi în inima lui un anumit glas al Domnului către sine, potrivit cu misiunea lui de preot şi cu starea lui sufletească. Insă eu vreau să aud aici glasul Domnului către toţi preoţii. Dar şi când e vorba de misiunea preotului în general, glasul Domnului ne grăeşte în această pericopă evanghelică, în multe feluri despre multe chestiuni. Fiecare verset ne vorbeşte despre ceva deosebit. De aceea eu acum mă opresc numai asupra versetului de mai sus: «*Nu te teme, ci crede numai*» (Luca 8, 50).

Pilda lui Iair

Aşa dar bietul Iair îşi avea fiica greu bolnavă şi auzind că Domnul Iisus trece prin părţile acelea, a alergat la El şi aruncându-se înaintea Lui L-a rugat să vină să i-o vindece. O, cât de răspicat este aici *glasul Domnului către preoţi*, căci şi ei sunt *părinţi* şi au nu numai o fică, ci sute de fii şi fice cari sunt bolnavi sufleteşte şi unii chiar trag să moară. Evanghelia ne arată pe acest Iair mai ales nouă preoţilor, şi fapta lui de dragoste pentru fică şi credinţă în Domnul, ne mustră şi ne îndeamnă, după cum e cazul cu zelul nostru apostolic.

Să privim pe acest *părinte* Iair, îngenuncheat la picioarele lui Iisus pentru izbăvirea ficei sale, şi vom înţelege îndată cât de departe sau de aproape suntem noi de fapta lui, cât de mult sau de puţin ne aruncăm şi noi la picioarele Domnului cu rugăciuni şi lacrimi, pentru fiii noştri sufleteşti, loviţi de toate săgeţile iadului.

O, cât ne mustră pe noi, preoţii, acest *părinte* îngenunchiat la rugăciune pentru fica sa. Şi mustrarea lui e cu atât mai mare, cu cât că el avea în grije doar *trupul muritor* al ficei sale, pe când noi preoţii avem în grije atâtea *suflete nemuritoare*, din cari unul singur preţueşte mai mult decât cerul şi pământul. Prin pilda lui Iair îngenunchiat, glasul Domnului ne întreabă: „Ce faceţi voi, preoţilor, pentru mântuirea fiilor voştri sufleteşti? De câte ori îngenunchiaţi voi pentru ei, afară de liturghia duminecală? Unde sunt genunchii voştri bătătoriţi de rugăciuni şi lacrimile voastre de durere pentru ei, căci n'aveţi, ca Iair, numai o fică, ci aveţi sute şi mii? Ştiţi voi pe toţi fiii voştri bolnavi sufleteşte? Ştiţi voi câţi se sbat chiar acum în ghiarele morţii veşnice fără nici un ajutor din partea voastră? Oare nu vă gândiţi că veţi fi întrebaţi odată despre atâtea suflete pierdute?"

Nu te teme...

Dar va zice careva: eu îmi dau silinţa, predic regulat la liturghie, dau îndemnuri şi sfaturi creştine de câte ori am ocazie, mă lupt să înlătur obiceiurile rele, dar înzadar. Oamenii nu se îndreaptă, nu mă ascultă; străduinţele mele nu dau roade. Le arăt calea vieţii şi calea morţii, şi ei merg spre pierzare. Din pricina asta cu durere şi lacrimi am îngenunchiat şi eu ca Iair înaintea Domnului Iisus. Şi totuşi văd mereu cum fiii mei sufleteşti cad în păcate de moarte.

Dar să nu ne pierdem nădejdea, iubite frate. Iair îşi pierduse şi el nădejdea când a auzit că fica lui chiar a murit. Dar aici intervine dragostea şi puterea lui Dumnezeu faţă de ceice se încred în El. Tocmai când Iair îşi lua gândul dela izbăvirea ficei sale, Domnul Iisus intervine să-l întărească zicându-i: „*Nu te teme, crede numai*". O, dragoste şi milă nespusă a scumpului nostru Mântuitor, ce minunată te arăţi celor ce te caută! Ţie toate îţi sunt cu putinţă, *dacă credem.*

O, iubite frate întru preoţia Domnului Hristos, misiunea noastră e într'adevăr nespus de mare şi grea faţă de puterile noastre mici şi slabe. Şi totuşi noi avem la îndemână cheile atotputerniciei dumnezeeşti. Cu credinţă şi nădejde neclintită în Domnul puterilor, noi putem aduce pe Iisus lângă toţi cei bolnavi sau morţi sufleteşte, întocmai cum a făcut Iair.

Să nu uităm lucrul acesta. Să nu uităm că mântuirea lumii atârnă nu de puterile noastre, ci de dragostea şi puterea Tatălui ceresc. Dar să nu uităm nici aceea că noi preoţii suntem rânduiţi cu chivernisirea tainelor şi puterilor dragostei lui Dumnezeu faţă de oameni. Deci să nu ne temem, orice greutăţi întâmpinăm, ci să ne întrebăm mereu: oare folosim noi destul darul care este în noi? Oare folosim noi destul puterea şi ajutorul lui Dumnezeu? Oare nu stăm noi nepăsători şi faţă de cei bolnavi, şi faţă de Doctorul cel mare? Căci noi stăm între cer şi pământ, între doctor şi bolnavi, iar slujba noastră este să aducem pe bolnavi la Doctor şi să chemăm pe Doctor la bolnavi, după cum e cazul.

Intrebarea supremă este deci: ne împlinim noi misiunea aceasta, sau poate am uitat şi de bolnavi, şi de Doctor?

Preotul Nicolae Vonica

Meditaţie

Cuget omenesc şi cuget ceresc

Un pelerin şi-a întrebat odată îngerul păzitor: **Care dintre oameni este cel mai bineplăcut înaintea lui Dumnezeu?** *Ingerul i-a răspuns: Eşti cucernic, citeşti Sf. Scriptură, cunoşti învăţătura Bisericii, spune-mi tu.*

Creştinul nostru, care umblase mult pentru a dobândi cunoştinţă duhovnicească şi era un om încercat, a răspuns îngerului:

Cel mai bineplăcut pământean înaintea ochilor lui Dumnezeu **este copilul în strălucirea nevinovăţiei sale.** *Nu, a explicat îngerul. Atunci* **fecioara care în desăvârşită curăţenie se dăruieşte lui Dumnezeu.** *Nu, a răspuns îngerul: Dar* **mucenicul care moare pentru credinţă?** *Nici el!* **Apostolul care merge la propoveduire printre păgâni,** — *nici acela zise îngerul.*

Creştinul nostru n'a cutezat să spună mai departe, ci întorcându-se rugător către înger, a zis: Vorbeşte tu cu solie din ceriuri, căci eu pământeşte cugetând, greşesc. — Care este omul cel mai bineplăcut înaintea lui Dumnezeu?

Atunci îngerul l-a dus la o închisoare şi s'au oprit în faţa celei mai întunecate celule. Acolo **un tâlhar îşi mărturisia, în adâncă umilinţă şi căinţă, vina grea a păcatelor sale şi plângea cu amar.**

„Iată omul cel mai bineplăcut înaintea ceriului", a zis îngerul şi s'a făcut nevăzut.

Prelucr. de Preot Gh. Secaş

Conferinţă preoţească. — Preoţimea ortodoxă a tractului *Agnita* şi-a ţinut conferinţa pastorală de toamnă, de această dată, în parohia *Coveş*, sub preşedinţia Părintelui protopop *Emil Păcală*, în 24 şi 25 Octomvrie 1942.

După ce s'a făcut invocarea Duhului Sfânt, în dimineaţa zilei de 24 l. c., se deschide şedinţa adunării prin părintescul cuvânt al preşedintelui cu sfaturi pentru greutatea vremurilor: — „să nu-ţi fie socotită ţie parohia o moşie, ci mai degrabă te arată un neînfricat administrator al ogorului sufletesc al păstoriţilor tăi".

Părintele *Petru Târziu* din Seliştat citeşte lucrarea «*Biserica şi asistenţa socială*», după care au luat cuvântul mai mulţi preoţi. De remarcat observaţiile ce le face Păr. *Nichifor Todor* pe marginea lucrării, zicând: Prima asistenţă socială, de care avem lipsă, e asistenţa sufletească a noastră înşine, a părinţilor sufleteşti ai satelor, respectul reciproc, de-a te coborâ ca

să ridici pe aproapele tău întru Hristos, — acolo unde tu eşti, deschizătorul de lumină al vieţii noastre. Mai multă cumpănire a vorbelor, cu eliminarea din vocabularul preoţesc a celor condamnate de Ap. Pavel în epistola către Efeseni...

După masa comună, urmează lucrarea Părintelui *Rosalim Boca* din Merghindeal: „Cuvântul oamenilor mai mari despre Sf. Scriptură", prin care ne-a adus probe puternice că Biblia nu poate fi tăgăduită de adevăraţii făclieri ai culturii.

Părintele consilier *Gh. Secaş*, reprezentantul I. P. Sf. mitropolit, după salutul P. C. Părinte protopop, ţine un preţios cuvânt de îndrumare sufletească, cu mânecare dela însemnătatea cunoaşterii cu temei a Sf. Scripturi, în viaţa de toate zilele a preotului.

Urmează „Gânduri despre problema răului la Fericitul Augustin", note pe marginea cărţii dlui Dr. Const. C. Pavel, o lucrare a Părintelui *Nichifor Todor* din Ilimbav.

După-ce se fac unele comunicări şi propuneri, preoţii au purces spre biserica satului unde s'a slujit vecernia şi pavecerniţa mare, la care au predicat P. C. Părinte consilier Gh. Secaş, apoi Păr. Vasile Cheşcu-Ghijasa de jos, despre sufletul omenesc, cu frumoase pilde care au impresionat mulţimea credincioşilor.

In dimineaţa zilei următoare s'a slujit utrenia şi sf. Liturghie de un sobor de preoţi, răspunsurile fiind date de corul bis. ort. din Agnita sub conducerea Părintelui *Emil Pora*. A predicat Păr. *V. Bonea*-Foteldea, despre năvala demonilor din latura Gadarenilor, şi Păr. consilier *Gh. Secaş*, arătând sdrobitoarea luptă ce se poate da pentru câştigarea unui suflet omenesc.

După masă s'a slujit un sf. maslu pentru binele şi pacea de obşte, sfârşindu-se poposirea noastră în cântările Oastei Domnului, după care a urmat cuvântul de mulţumită a Părintelui din loc *Mihail Leicu*, expediindu-se apoi o telegramă dlui Aurel Popa, secretarul general al Cultelor, Bucureşti. *Asistent*

Cerc pastoral. — Cercul preoţesc „Topârcea" a ţinut şedinţă în 20 Sept. 1942, la Amnaş.

Aci păstoreşte cu vrednicie părintele Ioan Giurgiu. E deajuns să fii într'un sat cu minoritari *primul* dintre oieri: „Noi stabilim preţul fructelor la Sibiu", — ne spune păr. Giurgiu — „dacă ar lipsi amnăşenii, n'ar mai fi fructe pe piaţă".

Biserica e zugrăvită nu demult cu culori deschise şi cu citate alese din Sf. Scriptură.

După vecernie facem sf. Maslu pentru ostaşii de pe front. Rostesc predici păr. *Chiorean* din Alămor şi *Ilea*.

Primul pe lângă sfaturile frumoase îndeamnă pe amnăşeni la păstrarea portului şi a datinelor bune româneşti; al doilea explică evanghelia dela Maslu cu citatul: „Prietene, cine m'a pus pe mine judecător peste vòi",

In esenţă arată că dacă la baza edificiului omenesc ar fi iubirea creştină, n'ar mai fi judecăţi între fraţi, ci armonie între popoare.

Toată lumea e stropită cu aghiasmă şi miruită la sfârşit, plecând fiecare mulţumit de osteneala părinţilor lor duhovniceşti, despre care a spus părintele din loc în cuvântul de mulţumire: „Ni-aţi dat şi nouă, cucernici fraţi, câteva fărâme din pânea cu care Mântuitorul a săturat popoare în pustie". — *Coresp.*

Nr. 11, 237—1942. 97 2—3

Concurs din Oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante **Ariujd,** se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Cererile de concurs se vor înainta la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 19 Oct. 1942,

Consiliul Arhiepiscopesc

Dela Universitatea „Daciei Superioare"

In cadre solemne s'a făcut, Duminecă, inaugurarea cursurilor universităţii „Daciei Superioare" din Cluj, refugiată la Sibiu.

In catedrala mitropolitană s'a săvârşit, la ora 10, serviciul religios, împreunat cu un parastas întru pomenirea eroilor căzuţi în războiu din şirurile studenţilor şi profesorilor. A cuvântat, pentru studenţime, păr. protopop şi profesor A. Nanu, spiritualul universităţii.

Urmând sfinţirea drapelelor universităţii şi ale facultăţilor, a slujit I. P. Sf. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, în fruntea unui sobor de preoţi. Publicăm, în alt loc al ziarului, vorbirea ţinută la acest prilej de Inaltul chiriarh dela Sibiu.

Dela catedrală publicul s'a îndreptat spre sala dela Teatrul municipal, unde s'a desfăşurat şedinţa inaugurală, în care dl rector al universităţii, *Dr. Iuliu Haţeganu* a rostit discursul despre: „Anul de muncă în serviciul neamului" şi progresul ştiinţific şi educativ realizat de universitate.

După amează, la ora 4, s'a sărbătorit reaşezarea temporară a statuei lui Andrei Mureşanu în faţa palatului universitar. S'au rostit aici: o rugăciune, compusă de I. P. Sf. mitropolit *Nicolae*, şi un cuvânt festiv ţinut de prof. *Dr. R. Cândea*.

Seara, la ora 6, în sala prefecturii judeţului Sibiu, s'a deschis seria cursurilor de sinteză, prin prelegerea prorectorului, prof. *Dr. I. Lupaş*, care a vorbit despre epocile istorice în evoluţia politică a Ardealului.

INFORMAŢIUNI

Pentru invalizi. Eforia ostăşească pentru militari şi invalizi, înfiinţată din ordinul Mareşalului Conducător, va clădi pe terenurile dela Cotroceni un mare palat al invalizilor cu scop de-a adăposti pe toţi mutilaţii eroi, cari şi-au dat sângele pentru ţară. Palatul invalizilor va costa suma de peste un miliard de lei.

Dl Dr. Ioan Papp, *primul preşedinte al Curţii de Apel din Sibiu, şi-a lăsat averea dela Beiuş, în valoare de 5 milioane lei, Episcopiei de Oradea-Beiuş, cu scopul ca din veniturile ei să se ajute la învăţătură copiii sârguitori şi săraci din Beiuş şi jur. Actul acesta de donaţie aşează pe dl Ioan Papp în rândul marilor binefăcători ai neamului nostru, — ca fiu bun al Bisericii noastre s'a dovedit încă de multă vreme.*

Consilieri eparhiali au fost aleşi, în vicariatul Alba-Iulia, PP. CC. Lor părintele *Teodor Ciuruş*, redactorul organului eparhial „Renaşterea", şi păr. profesor *Lucian Munteanu*.

Pentru C. preoţi din jud. Făgăraş. Adunarea preoţească ce urma să se ţină în 17 ale lunei curente la Făgăraş, se amână pe mai târziu.

Sprijin pentru instituţie culturală. Comunitatea de Avere dela *Caransebeş*, al cărei preşedinte este dl colonel R. Boldea, a votat suma de 40 mii de lei pe seama bibliotecii profesorale dela Academia teologică din oraşul lui Doda şi Popasu, de fericită amintire.

Măsuri înţelepte au luat organele şcolare din Arad cu privire la disciplina elevilor dela şcoalele secundare din municipiul Arad. Intre altele, s'a oprit plimbările după ora 6 seara pe stradă, precum şi frecventarea localurilor de cinematograf şi teatru fără învoirea direcţiunii şcolare sau a dirigenţilor de clasă. S'a mai hotărât ca ţinerimea acestor şcoale să fie însoţită, la serviciile religioase totdeauna de către un profesor sau profesoară.

Semnalizatoare. Guvernul ţării a hotărât să aşeze, pe toate drumurile şi şoselele din ţară, semne care să arate direcţia lor. Ingrijirea şi păstrarea acestor semnalizatoare sau indicatoare cade în sarcina comunelor. Se prevăd aspre pedepse pentru ceice ar strica sau ar distruge astfel de semne.

Scriitori din 14 ţări s'au întrunit recent în istoricul oraş al clasicismului german, în *Weimar*, unde a trăit şi a scris Goethe, şi unde în anul trecut a luat fiinţă „Asociaţia scriitorilor europeni". Autori apreciaţi şi-au dat şi de astădată întâlnire la Weimar, — de faţă au fost 60 de scriitori din 14 naţiuni europene. Din *România* au participat scriitorii: Liviu Rebreanu, Ion Marin Sadoveanu şi Herescu.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 8 Noemvrie 1942, servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Teodor Bodogae şi cons. Dr. Spiridon Cândea; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Grigore T. Marcu. *Predică: Prof. Dr. T. Bodogae.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*

CĂRŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului. Abonamentul pe un an: 400 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, str. Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 9—10 pe Septemvrie—Octomvrie 1942 cuprind: **Despre Sinodul dela Iaşi (1642)**: Preot Dr. Teodor Bodogae: Petru Movilă şi Sinodul dela Iaşi (1642). — Preot Dr. Ilarion V. Felea: Ştiinţa şi religia. Preot Dr. Corneliu Sârbu: Natura şi valoarea timpului. Preot Dr. Isidor Todoran: Filosofia religioasă a lui Nicolae Berdiaeff. — Dr. Grigorie T. Marcu, Preot Dr. Ilarion V. Felea, Prof. Septimia P. Gherman şi Minodora Belea: Mişcarea literară: Rasă şi religiune. Ortodoxia. Personalitatea filnsofului Leibniz şi opera sa filosofico-religioasă. Nimicirea familiei în statul sovietic. De unde a provenit credinţa în Dumnezeu. — Dr. Grigorie T. Marcu şi Dr. Teodor Bodogae: Cronica: † Episcopul Ghenadie Niculescu al Buzăului. † Profesorul Hans Lietzmann. — Gr. T. M. şi T. B.: Note şi informaţii: Vizita P. Sf. Episcop Nicolae Colan în România. „Gândirea" despre alegerea P. Sf. Episcop Nicolae Colan ca membru activ al Academiei Române. „Poziţia dlui Lucian Blaga faţă de Creştinism şi Ortodoxie". Clerul nostru în războiu. Un nou consilier arhiepiscopesc la Sibiu. Două premii bine întrebuinţate. Noui reviste bisericeşti în provinciile desrobite. „Idealism şi Protestantism". Alţii despre Ortodoxia răsăriteană. † Abatele Zavoral. Suferinţele bisericilor din ţările baltice. Epilogul chestiunii unui fugar. Mărunte.

Nr. 249—1942 [95] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Biertan**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român,

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe în stare bună.
3. Sesiune parohială 5 jug. arător 27 fânaţe care se poate transforma în arătură.
4. Stóla fixată pentru farohiile din protopopiat, aprobată de P. V. Consiliu cu org. Nr. 4655—1942.

Şase stânjini lemne de foc.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 4 Oct. 1942.

Oficiul protopopesc ort. român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Nr. 327—1942 [93] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I dela Biserica Sf. Nicolae din **Braşov-Scheiu II**, protopopiatul Braşovului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10,717—1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post:

1, Salarul dela Stat,
2. Locuinţă în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jug.
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare, esoperată dela I. P. Sf. Sa Metropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului Oficiu protopopesc.

Concurenţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a Oficiului protopopesc în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii, a cânta, a predica şi eventual a celebra în Biserică

Braşov, în 7 Octomvrie 1941.

Dr. N. Stinghe
adm. protopopesc

Nr. 49/1942 [87] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă-română din parohia **Crişeni-Călan**, protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat cu 1 Aprilie 1943, pentru care parohia nu garantează;
2. Cantorul ales va fi angajat în serviciul Uzinei metalurgice din Călan într'un post corespunzător pregătirii sale;
3. Venitele stolare uzitate în parohie;
4. Până la salarizare, parohia va pune la dispoziţia cântăreţului locuinţă şi luminat în mod gratuit.

Candidaţii trebue să fie absolvenţi ai Şcolii de cântăreţi bisericeşti „Dim. Cunţan" din Sibiu şi pricepuţi la dirijarea corului bisericesc.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin în Dumineci şi sărbători, este obligat să fie şi peste săptămână la săvârşirea serviciilor divine.

Ceice doresc să ocupe acest post, vor înainta cererile de concurs oficiului parohial şi se vor prezenta la sfânta biserică într'o Duminecă pentru a fi cunoscuţi.

Crişeni, din şedinţa Consiliulu parohial dela 19 Septemvrie 1942.

Pr. Adam Lăzărescu preşedinte — **Corneliu Pop** secretar şi epitrop

Văzut.

Oficiul protopopesc:

Haţeg, 6 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop

Nr. 2—1942 [96] 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a (întâia) **Jina II.** din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiei:

1. Salar dela Stat.
2. Stola uzitată în protopopiat.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea de candidare din partea I. P. Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc al Mercurei (jud. Sibiu), iar candidaţii se vor prezenta în parohie, cu înştiinţarea protopopului, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 30 Septembrie 1942.

Dumitru Ciuchendea
protopop

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

Anul XC — Sibiu, 15 Noemvrie 1942 — Nr. 46

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Şase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

rostită de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE la adunarea Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna" din 12 Noemvrie a. c.

P. C. Părinte Preşedinte,
P. C. şi Cucernici Părinţi,

Vremurile pe cari le trăim sunt deosebit de apăsătoare, dar pe noi ele nu trebue să ne copleşească, ci să ne facă şi mai râvnitori pentru marea slujbă ce ne este încredinţată. In mijlocul împrejurărilor de azi, trebue să ne punem mai stăruitor ca oricând întrebarea: cum putem da mai multă eficacitate lucrării noastre închinată mântuirii oamenilor prin puterea Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos?

Simţim că mai ales azi slujba preoţească, cea mai esenţială şi mai necesară dintre toate, reclamă toată agerimea minţii şi toată căldura inimii noastre. Ea ne reclamă pe fiecare în întregime, cu tot ce e mai bun în fiinţa noastră.

A vorbit frumos şi a caracterizat cu entuziasm misiunea preoţească Părintele Consilier pe care l-am ascultat azi în catedrală. Dupăce a terminat mi-am zis: Ce misiune mare e preoţia! Ea pe toate le covârşeşte. Dar am adăugat îndată: Tu, preot al lui Hristos, nu dai dela tine nimic; dai numai ceeace ai primit. Şi cât de smerit trebue să fii dacă ceeace dai poporului la toate ocaziile nu-i rezultatul elaborării minţii tale, ci **înţelepciunea dumnezeească,** *lumina cerească cea descoperită nouă în Domnul Iisus Hristos. Tu n'ai decât s'o pui în sfeşnicul fiinţii tale, ca să lumineze tuturor celor ce se apropie de tine.*

Ceeace dai oamenilor prin **sfintele taine** *întrece tot ce pot primi ei pe lume. O, dar cât de smerit trebue să fie preotul ortodox când rosteşte cuvintele: „Botează-se robul lui Dumnezeu". Spre deosebire de preotul altor confesiuni creştine, care declară „***Eu** *te botez" (ego te baptizo), preotul ortodox îşi dă seama că nu dă dela sine nimic şi persoana sa o retrage cu discreţia smereniei în faţa marelui eveniment al mântuirii unui suflet, ce se săvârşeşte prin Duhul Sfânt. Pentru el e limpede că atunci Mântuitorul Hristos însuşi e la lucru şi El îşi revarsă darurile Sale cele bogate asupra primitorilor sfintelor taine. Preotul simte prezenţa Domnului în legătură cu săvârşirea fiecărei taine şi se duce cu gândul la cuvintele: „Iată eu* **cu voi** *sunt în toate zilele până la sfârşitul veacurilor" (Mat. 28, 20).*

In lucrarea de **păstorire** *a credincioşilor încă trebue să se smerească, bine ştiind că Păstorul cel mare este Hristos însuşi. El trimite pe Duhul Său cel Sfânt, care însufleţeşte şi împlineşte toate şi întăreşte cele neputincioase, acum şi pururea.*

Prin urmare, Tu preotule, nu eşti decât o unealtă, un vas. Dar un vas ales. Dela tine nu cere Dumnezeu altceva decât să aduci pe altarul slujbei tale preoţeşti toate puterile modeste pe cari le ai, toată râvna, toată dragostea ta, luminată de darul de sus, toată voinţa ta de îndeplinire a poruncilor Domnului, toată credinţa ta nesdruncinată în prezenţa şi ajutorul lui Iisus Hristos Domnul nostru.

Dar tocmai în această calitate de unealtă şi vas ales stă vrednicia ta, autoritatea şi puterea slujbei tale. De aceea să ai încredere în slujba ta şi să o faci deplin, ştiind că prin ea sunt active puteri divine pe cari lumea nu le poate birui, ci ele până în sfârşit au să iasă biruitoare.

Sunt stârnitoare de dureri evenimentele care se petrec acum pe pământ. Totuşi noi să avem convingerea că azi, ca şi ieri şi ca întotdeauna, **Dumnezeu stă la cârma lumii.** *El n'a uitat de lume, ci o chiverniseşte cu înţelepciunea Sa şi veghiază asupra-i cu milostivirea, cu dreptatea şi cu iubirea Sa părintească. Această încredere să o insuflăm credincioşilor Bisericii şi întregului nostru popor.*

Să nu uităm că noi prin credinţă am biruit toate împotrivirile sorţii şi toate uneltirile vrăjmaşilor noştri şi tot prin credinţă vom birui şi de aici înainte. Iar credinţa în sufletul poporului nostru numai noi o putem întreţine şi spori.

Să examinăm atenţi evenimentele ce se petrec sub ochii noştri şi stările sufleteşti ce le produc înlăuntrul oamenilor, iar cuvântul de îndrumare smuls de pe buzele Mântuitorului să-l ştim tălmăci pentru împrejurările şi nevoile zilelor noastre. Numai atunci nu vom greşi, dacă în centrul propovăduirii noastre vom aşeza pe Hristos Domnul şi evanghelia lui şi dacă în lumina ce cade de aici vom judeca întâmplările vremii de azi. Atâtea glasuri rămân azi neascultate: glasul păcii, al milostivirii, al bunătăţii, al dreptăţii, al iubirii şi chiar al raţiunii. O, ar putea să amuţească toate glasurile, dar unul singur trebue să răsune pretutindenea cu sporită tărie: glasul Domnului şi al evangheliei Sale. E destul dacă acest glas neînşelător se va face auzit în mijlocul învălmăşelii de azi.

Imprejurările grele şi apăsătoare pe cari le străbatem, trebue să ne îndemne să ne apropiem în măsură şi mai mare de popor şi de sufletul lui. **Să facem cât mai strânsă legătura cu poporul nostru.** *Biserica noastră instituţie de origine divină şi nu alcătuire omenească, a fost totdeauna o* **Biserică a poporului.** *Am spus şi cu alte prilejuri că într'aceasta stă una din nebiruitele tării ale ei, cu care s'a împotrivit vrăjmăşiei veacurilor. Iar preoţimea noastră a păstrat în toată bună vremea cea mai vie legătură cu naţiunea. Să ne identificăm şi de aici înainte, în măsură cât mai deplină, cu toate năcazurile poporului nostru dar şi cu toate nădejdile şi aspiraţiunile lui.*

Intraţi deci, dragii mei, în casele şi familiile credincioşilor, le deslusiţi cu inimă părintească nevoile şi le încurajaţi bunele năzuinţi. Cu cei cari se găsesc în oastea ţării să păstraţi legătura şi să staţi într'ajutor celor rămaşi acasă, ca şi ei să poată comunica cu membrii familiilor lor cari se află pe front. Să fiţi luători aminte la orice durere, la orice suspin, la orice lacrimă. Iubirea şi milostivirea n'au fost nici când mai mult reclamate ca astăzi. Trebue să simtă toţi cei împovăraţi de lipsuri şi nevoi, toţi cei copleşiţi de dureri şi suferinţe, că trăiesc în mijlocul marii familii creştine a neamului nostru, ai cărei membrii se încurajează, se mângâie şi se ajutorează unii pe alţii. Şi mai ales să păstraţi pe lângă toată povara zilei, încrederea poporului nostru în Dumnezeu, în puterile Neamului şi'n dreptatea cauzei noastre. Să faceţi să dispară micile vrajbe, să se închege Neamul într'o voinţă mai tare ca stânca. Şi atunci, fiţi siguri că vom duce neamul nostru la limanul fericirii.

Eu nutresc convingerea neclătită că Dumnezeu nu ne-a păstrat atâtea veacuri pe acest pământ şi nu ne-a mântuit din atâtea vijelii şi primejdii, ca să ne piardă astăzi. Dumnezeu nu lucrează nimic fără de scop. Şi dacă ne-a păstrat întregi ca naţiune, însemnează că ne-a hărăzit un loc însemnat în planurile Providenţei Sale. Să privim deci cu încredere viitorul nostru.

Ştiţi cine va birui în acest război? Eu mă leg să străbat vălul ce acopere taina aceasta şi să vă răspund: Cel ce-şi va păstra până la urmă **sufletul întreg** *— acela va birui. Căci un popor care-şi păstrează sufletul întreg, care nu se reneagă pe sine, care vede limpede ţintele sale de viitor, care solidarizează pe toţi fiii săi în voinţa neînduplecată de a trăi, acela nu poate fi zdrobit de nici o urgie. Noi am experiat veacuri dearândul acest adevăr. Noi am biruit şi am răzbit la limanul mântuirii naţionale prin sufletul nostru. Intre toate împrejurările ne-am păstrat această singură forţă nebiruită: sufletul nostru. Numai făcând aşa şi de aici înainte, vom fi în stare să trecem prin negura vremurilor şi să zidim viitor spre care năzuim.*

Un popor care-şi păstrează sufletul întreg, poate să sufere înfrângeri trecătoare, poate pierde părţi mai mari sau mai mici din teritoriul său, poate ajunge vremelnic în robie chiar, dacă-şi păstrează sufletul nealterat şi plin de vigoare, până la urmă recâştigă totul. (Aplauze frenetice). Şi ţin să mărturisesc şi dela acest loc convingerea mea, că noi vom recâştiga tot ce am pierdut din trupul ţării, pentrucă sufletul Neamului s'a păstrat întreg şi sănătos. Noi nu renunţăm la dreptele noastre hotare căci le-am purtat în suflet sute de ani, le-am văzut înfăptuite într'o Românie Mare şi imaginea ei ne apare în fiecare rugăciune pe care o înălţăm către Părintele ceresc, cerându-I grabnica ei refacere. (Aplauze). Avem credinţa tare că nu va trece prea mult până ce vom întinde hotarele acolo unde le este locul: până la limitele graiului şi sângelui românesc. (Aplauze).

Ortodoxia, dragii mei, mai mult decât ori care din celelalte comunităţi creştine, se întemeiază pe minunea Invierii din morţi a Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Noi credem nezdruncinat în această minune. Iar cel ce crede în Inviere, acela trebue să creadă că după Vinerea Patimilor trebue să sosească Dumineca Invierii şi pentru Neamul său. De aceea vă cer şi vă îndemn din tot sufletul meu de Părinte iubitor, să vă faceţi purtătorii acestui duh de înviere în mijlocul poporului nostru.

Văd cu multă bucurie strădania ce o pun preoţii noştri, cu aprinsă râvnă, în lucrarea lor. Nu vă puteţi închipui cu câtă mulţumire sufletească constat că se propovăduieşte din ce în ce mai mult şi mai bine, că preoţimea noastră păstrează glorioasa ei tradiţie de-a se identifica în orice împrejurări cu nevoile, dar şi cu nădejdile obştei celei drept credincioase. Zi de zi în rugăciunile mele cer bunului Părinte ceresc, să întărească această râvnă sfântă în sufletele slujitorilor săi, să coboare asupra lor binecuvântările sale cele bogate, să-i lumineze cu harurile Sale cele de sus. Şi dacă am o rugăminte către preoţii şi împreună slujitorii mei, aceasta este ca şi ei să se gândească, pe cum o şi fac, în rugăciunile lor la mine, care port într'o mai mare măsură răspunderea Bisericii şi a sorţii Neamului. Fac tot ce-mi stă în putinţă în această privinţă şi rog pe bunul Dumnezeu să-mi ajute la îndeplinirea misiunii mele, aşa cum mă povăţueşte iubirea părintească ce o port turmei celei dreptcredincioase şi întregului nostru Neam.

Ca unul care mă străduesc să înţeleg sensul vremurilor ce le străbatem, ca unul ce am misiunea de îndrumător al poporului nostru pe căile mântuirii sufleteşti şi naţionale, vă cer să aveţi încredere în darul care s'a sălăşluit întru Voi, să aveţi încredere în tăria Neamului şi să nu vă îndoiţi o clipă măcar de izbânda cauzei lui drepte.

Cu aceste simţeminte, împărtăşind arhiereştile mele binecuvântări tuturor, rog pe bunul Dumnezeu să reverse darul şi binecuvântările sale asupra lucrărilor acestei adunări. (Aplauze prelungite).

(După notele păr. prof. Gr. T. Marcu)

Preotul şi natalitatea neamului

«...Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul...»
[Facere 1, 28.]

Iubite frate,

Petrecându-mi anul acesta concediul de vară în pitoreasca ta parohie dela poalele munţilor împăduriţi, am avut prilej să cercetăm împreună, să analizăm şi să verificăm până în amănunte problemele de ordin religios, moral şi naţional din acea regiune. Am încercat cu stăruinţă să sondăm cât mai temeinic adâncurile sufleteşti ale neamului, spre a ne da seama dacă zăcămintele de aur sunt tot aşa de bogate cum au fost ele în veacurile trecute, dacă patrimoniul spiritual este păstrat pretutindeni fără alterări şi diminuări.

Săvârşind această lucrare am constatat — după cum bine ştii — că războiul trecut şi cel prezent, că luptele politice, pline de patimi, că diferitele curente sociale şi de altă natură, că modernismul, neomaltusianismul şi în general concepţia şi felul de viaţă din zilele noastre, au micşorat mult comorile spirituale ale neamului şi au atacat, alterând uneori, chiar fundamentele vieţii noastre creştineşti şi româneşti.

In urma acestor constatări, pentru gravitatea faptului, am stăruit în cercetările noastre, într'un chip cu totul special asupra scăderii natalităţii în parohia C. Tale şi în toate parohiile din jur. Având în vedere proporţiile şi consecinţele acestui păcat, iată sunt neliniştit, sunt adânc tulburat în sufletul meu, sunt foarte îngrijorat de soarta şi de viitorul neamului nostru şi de aceea viu şi pe calea scrisului să încerc să te urnesc ca să porneşti la lucru fără zăbavă şi să munceşti continuu şi sistematic pentru a curma fărădelegea şi a înlătura primejdia, care întunecă chipul nostru cel spiritual, strică frumuseţea omului duhovnicesc şi ameninţă cumplit însaşi existenţa noastră ca neam.

Iubite trate.

Păcatul cumplit al desfrâului care se practică chiar în viaţa celor căsătoriţi, sub forma raţionalizării, sau mai bine zis a reducerii voite a naşterilor, este cunoscut în ştiinţă sub numirea de «neomaltusianism».

R. T. Malthus, pastor anglican, mare scriitor economist, născut la 1766, a afirmat în lucrarea sa «Essay on the principies of population» (1798) că mizeria economică a claselor sociale şi a popoarelor nu se poate înlătura decât prin limitarea natalităţii. El susţinea că în lume se produce un mare desechilibru prin faptul că populaţia sporeşte în progresiune geometrică (1, 2, 4, 8, 16, 32...), iar bunurile economice şi în special articolele alimentare sporesc numai în progresiune aritmetică (1, 2, 3, 4, 5, 6...). Din acest motiv, după Malthus, singurul remediu de a înlătura mizeria economică din lume este reducerea natalităţii. Dar spre onoarea lui, Malthus nu cerea reducerea naşterilor în cadrele căsătoriei. El pretindea amânarea căsătoriei până-ce omul agoniseşte averea, care îi este necesară pentru întreţinerea familiei, şi pretindea în acelaş timp feciorie curată până la căsătorie.

Teoria lui Malthus s'a dovedit greşită, deoarece sporirea populaţiei a avut totdeauna drept urmare la toate popoarele o intensificare a producţiei economice. Dar dacă această teorie nu s'a putut menţine, s'au adoptat, spre nenorocirea omenirii, concluziile lui Malthus şi anume: *limitarea natalităţii.* Falşii aderenţi ai lui Malthus, aşa numiţii neomaltusianişti, propagă limitarea naşterilor prin mijloace necinstite, păcătoase şi nepermise, ca de ex. anticoncepţionalismul şi criminalele avorturi. Malthus, prin teoria lui, a avut în vedere interesul general al societăţii, căruia a subordonat interesele particulare ale indivizilor.

Neomaltusianismul însă subordonează interesul general al societăţii intereselor particulare ale indivizilor. *Temeiul pe care stă neomaltusianismul nu este, nici măcar în teorie, mizeria materială a omenirii, ci depravarea morală, produsă prin slăbirea credinţii adevărate.* Lăcomia de avere, avariţia, confortul, luxul, «viaţa uşoară», păstrarea frumuseţii corpului, aşa numita emancipare a femeii etc. sunt temeiurile pe care se bazează această depravare.

Tu, iubite frate, ca slujitor al altarului, cunoşti tot aşa de bine ca şi mine porunca dată de Dumnezeu primilor oameni. Binecuvântând Dumnezeu pe Adam şi Eva le-a zis: «*Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul*».

Dacă crearea omului este un act de iubire, este manifestarea cea mai înaltă a dragostei lui Dumnezeu în opera creaţiunii, atunci porunca creşterii şi înmulţirii neamului omenesc este o datorie esenţială a creaturii. Procrearea este unul din scopurile principale ale tainei căsătoriei.

De aceea, orice călcare a acestei porunci dumnezeeşti, orice evitare a îndeplinirei dorinţei Creatorului este un păcat grav, este o nesocotire a unuia din scopurile superioare ale sfintei taine a căsătoriei, este o sfidare a lui Dumnezeu. Deci neomaltusianismul este o călcare voită a legii lui Dumnezeu, este un păcat cumplit, care pune în primejdie sigură mântuirea noastră sufletească. Din cauza acestui păcat noi putem pierde cu multă uşurinţă împărăţia cerului.

In faţa acestei probleme sensibilitatea morală a lumii Testamentului Vechiu era atât de pronunţată, încât femeile lipsite de copii erau socotite ca unele cărora Dumnezeu le refuză — desigur pentru nevrednicia lor — darul şi binecuvântarea Sa. Asemenea familii erau deadreptul nefericite şi dispreţuite de societate. De aceea cea mai înaltă dorinţă a unor asemenea familii era ca Dumnezeu să-şi ridice mânia Sa de asupra lor şi să le binecuvinteze cu urmaşi. In Sfânta Scriptură avem nenumărate cazuri de acestea.

In creştinism, a cărui lege morală e mult superioară legii Testamentului Vechi, ar trebui ca sensibilitatea conştiinţii creştinilor să fie în toate privinţele în proporţie egală cu superioritatea Testamentului Nou faţă de cel Vechi şi creştinii nu să evite sau să limiteze în chip voit naşterile, dar ar trebui să se considere foarte păcătoşi şi foarte nevrednici în faţa lui Dumnezeu atunci când au copii puţini, sau n'au deloc. Cu adâncă durere constatăm însă că realitatea este astăzi alta.

Dar problema natalităţii are pe lângă laturea ei religioasă-morală şi o latură de ordin naţional. In lupta crâncenă pentru cucerirea şi stăpânirea fiecărui metru pătrat de pământ şi a fiecărui colţ de lume, neînvinse rămân numai neamurile acelea, care au o puternică natalitate. Numărul naşterilor condiţionează în măsură hotărîtoare întreg viitorul unui neam. Puterea ofensivă, puterea de expansiune şi de stăpânire sunt mereu nebiruite numai la popoarele acelea a căror natalitate este în continuă creştere şi invers puterea de rezistenţă este cu totul slăbită la popoarele al căror număr de naşteri este în scădere. Războiul actual a dovedit acest adevăr mai mult decât orice altă argumentaţie savantă.

Căci popoare cu trecut glorios, cu tradiţii de luptători şi cu agonisiri de bogăţii nenumărate s'au prăbuşit în câteva luni de război, din cauză că păcatul neomaltusianist a infectat organismul şi a slăbit puterea de luptă şi de rezistenţă a neamurilor respective.

Şi cu toată siguranţa viitor fericit, drepturi depline şi putere nebiruită vor avea numai neamurile acelea care se îngrijesc să aibă în moştenitori cea mai mare bogăţie a lor, pe când neamurile care se tocmesc pe tema naşterilor de prunci şi grămuesc cea mai de preţ bogăţie naţională, sunt sortite să-şi piardă puterea de influenţă, de expansiune, de rezistenţă şi sunt predestinate pieirii. Înţelegem deci motivele pentru care revoluţiile naţionale din Europa de astăzi au dat şi dau continuu o atenţiune cu totul deosebită naşterilor, îngrijirii copiilor şi creşterii tineretului.

Trebue să ne dăm şi noi seama deci că perpetuarea neamului, asigurarea existenţii lui şi făurirea unui viitor mai fericit ne obligă să ne interesăm deaproape de problema natalităţii româneşti. In situaţia de astăzi cu o mare scădere a natalităţii în toate oraşele din ţară, cu primejdia depopulării unor ţinuturi întregi — ca de ex. Banatul şi alte părţi din Ardeal — cu continuarea inconştientei indiferenţe din partea organelor statului şi cu nesesizarea nici din partea preoţilor a pericolului care ne ameninţă, din cauza neomaltusianismului, neamul nostru se îndreaptă cu destulă grabă şi cu paşi siguri spre desnodământul fatal, spre sleirea puterilor sale de luptă, spre secarea izvoarelor de viaţă. Trebue să ne dăm seama şi să nu ne amăgim cu aceea că naşterile multe din alte regiuni ale ţării salvează situaţia şi acolo unde lipsesc naşterile. Nu, pentrucă mortalitatea infantilă, atât de pronunţată în ţara noastră, măreşte zi de zi primejdia despre care am vorbit. Iar nenumăratele jertfe de vieţi tinere, sacrificate clipă de clipă pe altarul patriei în războiul actual, face să sporească şi mai mult răul care periclitează serios existenţa neamului nostru.

La toate acestea se adaugă faptul că neamurile care locuesc împreună cu noi şi anume aşa zisele minorităţi, sub influenţa sănătoasă a unor curente politice şi în urma unei lucrări sistematice, săvârşită prin biserică, prin şcoală, prin cursuri speciale şi prin alte mijloace, în ultimul deceniu au fost trezite şi făcute să înţeleagă că este pentru fiecare familie o înaltă datorie morală şi naţională să aibă copii cât mai mulţi posibil. Numărul naşterilor în familiile minoritare din satele şi oraşele noastre este din an în an în continuă creştere, în timp ce numărul naşterilor în familiile româneşti este în continuă scădere. Oare nu este şi acesta un motiv în plus care ne obligă să examinăm lucrurile deaproape şi cu toată seriozitatea şi să luăm măsuri până nu-i prea târziu?

Iată prin urmare că problema prezită atât din punct de vedere religios moral cât şi din punct de vedere naţional o importanţă cu totul deosebită.

S'ar cuveni, ce-i drept, ca în primul rând autorităţile statului să ia măsuri urgente şi radicale pentru îndreptarea răului şi prin legiuiri înţelepte şi prin o politică chibzuită să influinţeze într'o măsura hotărâtoare şi să determine în chip sigur creşterea natalităţii româneşti.

Atâta timp cât lipseşte o asemenea atentă preocupare, suntem datori, în primul rând noi preoţii, să sesizăm lucrurile şi să muncim pentru stăvilirea răului. Această lucrare se poate face prin îndeplinirea următoarelor îndatoriri:

Fiecare preot să lucreze din toate puterile în parohia sa, pentru a reînvia în sufletele parohienilor săi credinţa cea adevărată, care impune dela sine fiecărui credincios o înaltă ţinută morală. Fără această credinţă vie şi însufleţită este cu neputinţă combaterea răului. Numai pe temelia credinţei adevărate se poate zidi edificiul măreţ al trăirii morale.

Credincioşii trebue să fie lămuriţi, în al doilea rând, până în amănunte, cu privire la destinul nostru natural şi supranatural. Creşterea şi înmulţirea naturală, ca şi creşterea şi desăvârşirea morală a omului, sunt porunci dumnezeeşti şi pozitive şi orice nerespectare a acestor legi, trage greu în cumpăna negativă a neamurilor şi a indivizilor.

In concepţia creştină copiii sunt un dar al lui Dumnezeu şi naşterea de prunci oferă părinţilor posibilitate de mântuire (II Tim. 2, 14—15). De aceea, fiecare credincios al bisericii noastre trebue să vadă în naşterea de prunci o împlinire a voiei lui Dumnezeu şi un mijloc de mântuire sufletească. Şi invers: puţinătatea şi lipsa totală de copii trebue socotită ca un păcat, care pune în mare primejdie mântuirea sufletului nostru. Fiecare preot trebue să insiste din toate puterile sale asupra acetui principiu moral.

In special împiedecarea venirii unui om în lume, prin intervenţii postconcepţionale, constitue crima gravă a omuciderii şi acest păcat pune în primejdie sigură atât fericirea din viaţa pământească cât şi mântuirea sufletului părinţilor.

Tu să lucrezi din toate puterile tale, iubite frate, contra acestui păcat de moarte şi prin instrucţiune creştinească sistematică, prin predici potrivite, prin şcoala de pregătire a mirilor, prin conferinţe rânduite anume pentru adulţi şi mai ales prin taina sfintei mărturisiri să cauţi să desrădăcinezi integral din viaţa credincioşilor tăi acest păcat.

Vei arăta totodată că motivele economice atât de des invocate de unele familii întru a scuza lipsa de copii, nu au nici un temei real. Copiii nu sunt niciodată o sărăcie, ci o superioară bogăţie la casa creştinului adevărat. Nu prin copii puţini şi agonisire de avere multă se asigură mântuirea sufletului şi nici viitorul fericit al copiilor şi al neamului, ci prin numărul mare al copiilor şi prin buna creştere, care se dă acestor copii. Copiii bine crescuţi, chiar săraci fiind, sunt o bucurie continuă pentru părinţii lor şi o adevărată fericire pentru neam.

Dealtfel, realitatea ne dovedeşte la tot pasul că cei bogaţi şi în tot cazul cei ce nu sunt săraci, se plâng mereu că din cauza crizei economice nu pot să aibă copii, pe când locuitorii mai săraci din sate şi oraşe au mai mulţi copii decât bogaţii şi cu toată sărăcia lor, agonisesc şi asigură existenţa şi creşterea unui număr mare de copii, lucru pe care cei bogaţi nu-l pot face. In dosul scuzelor de ordin economic se ascunde prea marea comoditate, iubirea confortului moleşitor, lipsa voinţei de a face un efort sănătos, lipsa credinţei adevărate şi lipsa trăirii morale.

Te rog, iubite frate, să declari imediat război cumplit contra acestor păcate şi să devii luptător aprig întru curmarea cumplitei fărădelegi. Şi făcând acest lucru poţi să fi pe deplin încredinţat că vei binemerita în primul rând dela Dumnezeu, adevăratul stăpân al vieţii noastre şi dela neamul, a cărei dragoste vie ştiu că o porţi mereu în sufletul tău curat.

Cu frăţească iubire:

Pr. **TEOFIL**

Preoţimea şi acţiunea „Ajutorului de iarnă“

In avânt de epopee şi sub semnul sfânt al Crucii, ostaşii noştri au dus flamurile biruinţei lor până în depărtatele ţinuturi pe care nu le-au călcat nici când nici cei mai vajnici dintre marii noştri Voevozi cu oştile lor.

Eroismul şi jertfa lor sublimă, sunt egalate doar de eroismul mut al familiilor, rămase să lupte cu greutăţile vremurilor, mărite de seceta ultimului an.

Sunt nenumărate mame bătrâne şi soţii ce-şi împlinesc cu sfinţenie datoriile căminului lor, în lipsa fiilor sau a soţilor plecaţi să lupte şi să înfrângă duşmanul şi moartea.

Spre aceste suflete, de-o pilduitoare vrednicie morală, s'a aplecat c'o largă şi învăluitoare grije şi iubire părintească, gândul stăruitor şi cald al Mareşalului Conducător, aducându-le sprijin, alinare şi binecuvântată ocrotire.

Ziua de 1 Noemvrie a fost hărăzită unei mari şi adevărate acţiuni, pentru cei suferinzi şi împovăraţi de nevoi.

S'au adunat multe ajutoare, menite să încălzească inimile celor trişti şi căminurile celor lipsiţi.

Din această acţiune, s'au desprins însă mai presus de toate preocupările în mare şi suprem învăţământ:

Acela, că ziua iubirii şi ajutorării familiilor celor ce luptă şi jertfesc totul pentru Ţară, trebue să depăşească spaţiul mărginit al unei zile trecătoare şi să cuprindă de fapt tot timpul cât va dura războiul, cu asprimile, greutăţile şi cerinţele lui necruţătoare.

In lumina acestui imperativ moral, spre cine am putea să nădăjduim la mai multă înţelegere şi însufleţire, decât spre preoţimea noastră şi a lui Hristos?

Căci preoţimea are drumul deschis nu numai spre lăuntrul căminurilor, ci spre adâncimile inimilor omeneşti, ale tuturor credincioşilor şi păstoriţilor săi!

Singur preotul poate vorbi nu numai în numele unei dreptăţi sociale, care rareori convinge până la schimbarea desăvârşită a sufletului omenesc, ci în numele acelei dreptăţi divine, înaintea căreia se pleacă deopotrivă, cu înfiorată smerenie, şi bogatul, şi săracul.

Sub acest raport al nivelării sociale, prin iubire şi caritate, misiunea preotului este covârşitoare.

Şi din ea rezultă însuşi rolul predominant al clerului ca factor hotărâtor în creierea unei conştiinţe morale, misiunea relevată dintru început, prin apelul Mareşalului Conducător către preoţime.

Investit cu această putere sacră, preotul are înalta autoritate şi mai ales datoria de a schimba radical, prin acţiunea-i stăruitoare, caldă şi convingătoare, egoismul profitorilor războiului şi al sufletelor încastrate într'o neiertată nepăsare, în suflete vii, iubitoare şi pline de grije pentru urmaşii celor ce se jertfesc pentru ţară şi privilegiaţii ei.

Căci nu poate fi dar şi misiune mai mare, decât aceea pe care o are preotul de a deschide inimile împietrite, făcând să ţâşnească din ele izvoarele milei şi ale iubirii frăţeşti, pentru a apropia şi desăvârşi, în marele duh de jertfă, toate inimile acestui neam şi toate puterile lui de viaţă şi de luptă!

Majoritatea oamenilor sunt buni! Trebue să se găsească însă acel ce în numele Domnului, şi împreună cu El, să le deschidă inimile spre dărnicia cea sfântă şi spre iubirea ce duce la nemurire, după însuşi Cuvântul Mântuitorului: «*Nu jertfa voastră o cer, ci mila! Indrăzniţi, Eu am cucerit lumea!*»

In lumea satelor, preotul trebue să redevină, ceea ce era în vremurile patriarhale, pe care mulţi dintre noi le-am apucat încă: părintele, sufletul şi îndrumătorul înţelept şi respectat al obştei.

Astăzi pretinsul val de «civilizaţie» pe care-l aduc de cele mai multe ori târgoveţii improvizaţi în îndrumători morali, lasă mai multă confuzie şi desorientare decât lumină şi bunătate în mintea şi sufletul dornic de bine al ţărănimii.

Şi aceasta, pentrucă s'a prăbuşit aproape cu totul temelia tradiţiei de adevărată «omenie», care constituia însuşi granitul moral al spiritualităţii creştine, în viaţa satelor şi a neamului nostru.

Preotului îi revine deci sarcina şi datoria ca să reînvie odată cu duhul creştin şi românesc al adevăratei «omenii», însăşi concepţia morală, de-o înaltă etică creştină, în sufletul şi viaţa satelor noastre.

S'ar împlini astfel cel mai de seamă dintre dezideratele şi postulatele morale ale Mareşalului Antonescu şi ale sfetnicului său, ministrul cultelor, exprimate cu atâta putere de credinţă şi de dragoste de neam, în cele mai hotărâtoare clipe istorice.

Războiul actual, războiul din care neamul nostru îşi va croi soarta pentru veacuri şi milenii, ofere preoţimii prilejul unic al unui apostolat faptic, menit să ridice Biserica Neamului în cultul cald şi meritat al posterităţii.

Preoţimea poate, dacă înţelege şi vrea, să înceapă această cruciadă a milei şi a înfrăţirii prin Hristos.

O cer imperios vremurile, o doresc toate sufletele, o aşteaptă, dela slujitorii Lui, însuşi Mântuitorul!

Vor înţelege preoţii să dea Bisericii naţionale, această adevărată piatră de temelie, printr'o mare pornire de înfrăţire şi înoire spirituală?

Căci Europa de mâne va fi o Europă nouă numai în măsura în care şi slujitorii lui Hristos vor înţelege să-i dea adevărata ei faţă de har şi duhovnicie evanghelică!

Prof. AUREL POPA,
secretarul general al ministerului cultelor şi artelor

Conferinţă religioasă. — Asociaţia Clerului Andrei Şaguna“, despărţământul „Oltul“, a ţinut şedinţă în 22 Oct. 1942 în parohia centrală *Şercaia*.

După invocarea Duhului Sfânt în biserica parohială C. P. *Alex. Florea*-Vlădeni a ţinut meditaţia: „Eu sânt viţa, voi sânteţi mlădiţele“ (Ioan 15, 5) după care membrii conferinţei s'au adunat în cancelaria oficiului protopopesc.

Aici, după cuvântul de deschidere al P. C. Sale *Chirion Marcu*, preşedintele despărţământului, s'a desvoltat programul fixat al conferinţei.

Pr. *Gheorghe Ivaşcu*-Hălmeag a cetit tema: „Iniţiative de organizare pentru adâncirea vieţii religioase şi promovarea vieţii culturale în cuprinsul despărţământului“; C. Păr. *Valeriu Boeriu*-Grid tema: „Insemnătatea sărbării hramului Bisericii în parohie, cu alcătuire de program pentru praznic“, iar C. Păr. *Gheorghe Grovu*-Hârseni, lucrarea: „Activitatea preotului în parohie în cadrele aşezămintelor bisericeşti şi pastoraţia individuală în timpul iernii, cu program adaptat împrejurărilor de astăzi“.

Toate aceste lucrări, cu subiecte importante, au fost tratate cu îngrijire şi cu multă pregătire.

Înţelegând chemarea vremii, preoţii, cu toată trezvia, depun sârguinţă apostolică pentru binele neamului şi slava lui Hristos. — *Secretar.*

Glasul Domnului către preoţi

„Mergi şi fă şi tu asemenea“ (Luca 10, 37)

Pilda cu samarineanul milostiv a spus-o Mântuitorul pentru toţi creştinii cari vor să dobândească viaţa veşnică (Luca 10, 25). Dar cum oamenii se iau unul după altul şi la bine ca şi la rău şi cum pilda vieţii apostolilor şi urmaşilor lor este singura adeverire a puterii Evangheliei, e uşor de înţeles că această pildă a iubirii deaproapelui ca pe tine însuţi (Luca 10 27) a spus-o Mântuitorul adresându-se mai ales preoţilor. Ba Mântuitorul atât de mult s'a gândit la preoţi când a alcătuit această pilda, încât două din cele patru personagii ale pildei le alege chiar dintre slujitorii altarului: un preot şi un levit.

Să nu credem cumva că Mântuitorul a ales la întâmplare personagiile pildelor Sale. Nu, ci întotdeauna El lucrează după un plan dumnezeesc, fără greş, potrivit scopului ce urmăreşte. I-a trebuit Mântuitorului două personagii pentru pilda Sa, spre a arăta nepăsarea de piatră a multor inimi omeneşti? Putea să ne arate pe un negustor sau pe un plugar trecând pe drumul dela Ierusalim la Ierihon (Luca 70, 30), mai ales că negustorii şi plugarii călătoresc mai mult decât preoţii, legaţi de slujba altarului. Dar nu, Domnul Isus a vrut să se arate un preot şi un levit trecând nepăsători pe lângă cel zdrobit de loviturile tâlharilor.

Dacă cineva dintre cei de azi ar fi alcătuit acum această pildă şi ar fi publicat-o undeva, sau ar fi folosit-o într'o predică, îndată l-am fi acuzat că e anticlerical, spirit dizolvant, care dă apă la moara sectarilor. Din pricina asta chiar se observă în literatura noastră roligioasă o trecere sub tăcere a unui anumit înţeles al acestei pilde prin care Mântuitorul grăeşte tuturor oamenilor, dar în primul rând ucenicilor Săi, adecă preoţilor.

Dar nici sectarii şi vrăşmaşii preoţilor n'au dreptate când, referindu-se la pilda cu samarineanul milostiv, spun: uite, aşa sunt preoţii, aruncând oprobriul asupra tuturor preoţilor. Nu aceasta a fost intenţia Mântuitorului. Ci El, ca pedagog dumnezeesc, pe cei aleşi pentru slujbe sfinte şi înalte îi sperie ca râvna lor să crească mereu, iar pe cei slabi îi ia cu vorbă bună şi cu largă îngăduinţă ca să-i ridice şi să-i pornească la lupta cea bună.

Mântuitorul ne pune aici înainte pilda celor doi slujitor ai altarului, ca preoţii tuturor veacurilor să vadă primejdia cea grozavă care-i pândeşte, să se înfioare mereu gândindu-se că ei sunt „area pământului“ şi „lumina pusă în sfeşnic“.

Această pildă este, aşa dar, un puternic strigăt de alarmă al Stăpânului către slujitorii altarelor Sale, în primul rând, şi apoi către toţi creştinii dornici de mântuire. Mântuitrul parcă vrea să ne spună printre rânduri: „Aţi văzut pe acel preot şi pe acel levit cum au trecut nepăsători pe lângă cel nenorocit şi lipsit de orce ajutor? Aveţi de grij să nu ajungeţi şi voi în acea grozavă împietrire a sufletului. Aveţi de grije şi voi preoţii Noului Testament al iubirii şi al jertfei de sine, aveţi de grije mai ales voi slujitorii altarelor jertfei de pe Golgota şi înţelegeţi că nepăsarea faţă de nenorocirea deaproapelui este cea mai grosolană batjocură a Evangheliei cu care umblaţi mereu în mână.

Gândiţi-vă mereu la acel preot şi la acel levit, cari au trecut surzi şi orbi pe lângă vaetele şi rănile sângerânde ale celui căzut între tâlhari. Pe acel preot şi acel levit i-am pus în acea pildă anume pentru voi, preoţii Noului Testament, ca să vă feresc să apucaţi şi voi pe urmele lor. Căci cel mai urât lucru din lume este un preot cu inima împietrită. Eu am venit în lume din dragoste ca să mântuesc prin jertfa mea lumea ce zăcea în păcat şi în moarte. Deci tu preot al altarului de pe Golgota, vei putea trece nepăsător pe lângă cel nenorocit, fără să-i legi ranele trupului şi ale sufletului?

Ia priveşte la acel samarinean, care măcar că era de neam străin, a avut atâta milă încât a făcut de ruşine pe preotul şi pe levitul care era din acelaş neam cu cel căzut între tâlhari. Mergi şi fă şi tu ca acel samarinean milostiv“.

Da, acesta este glasul Domnului către toţi creştinii, dar mai întâi către preoţi. »*Mergi şi fă şi tu asemenea*« [Luca 10, 37]. O iubite frate întru sfânta preoţie a lui Hristos, acest îndemn, ca şi întreagă pilda Samarineanului milostiv, e mai mult o mustrare decât un îndemn, pentru toate nepăsările noastre prin cari de multe ori am fost întocmai ca preotul din pilda Mântuitorului. O, de câte ori n'am trecut şi noi nepăsători pe lângă cei căzuţi între tâlharii tuturor necazurilor şi nenorocirilor vieţii acesteia. De multe ori chiar de am fi vrut tot nu i-am fi putut ajuta decât cu un cuvânt bun şi cu o rugăciune către Doctorul şi Mântuitorul nostru. Dar noi n'am făcut nici atât.

O, ce nevrednici trebue să ne vedem în oglinda acestei pilde! O, cât ne mustră glasul Domnului! Căci copleşiţi de grijile familiei şi de grijile lumii rar mai pătrund până la inima noastră vaetele celor căzuţi între tâlhari. Şi totuşi glasul Domnului ne strigă peste veacuri: „Mergeţi şi faceţi şi voi preoţilor, ca samarineanul milostiv, căci numai prin aceasta veţi dovedi că sunteţi ucenicii mei“.

Preotul Nicolae Vonica

Congresul Asociaţiei clerului „A. Şaguna“, secţia Sibiu

Joi, 12 Nov. a. c., s'a ţinut la Sibiu congresul Asociaţiei clerului „A. Şaguna“, secţia Arhiepiscopiei, cu participarea unui impresionant număr de preoţi şi cu un bogat program.

Darea de seamă despre chipul cum a decurs desfăşurarea programului, o vom publica în Nr. viitor.

Scaune vacante de vlădici. — Prin trecerea la cele veşnice a titularilor, sau prin retragere din cauza vârstei înaintate, Biserica ortodoxă română are astăzi *şapte* scaune vacante de Vlădici, şi anume în: *Chişinău, Cetatea-Albă-Ismail, Bălţi, Constanţa, Buzău, Argeş*, şi eventual *Odesa*. — Având în vedere, de o parte dispoziţiile cuprinse în legile bisericeşti, de altă parte numeroasele probleme ce-şi aşteaptă deslegarea în timpurile grele prin care trecem, — între care încrestăm la loc de frunte lupta dintre creştinism şi comunism, — se cere neapărat ca scaunele episcopale să fie ocupate cât mai curând, alegându-se, în toate aceste locuri, cei mai valoroşi reprezentanţi ai bisericii noastre ortodoxe.

Nr. 12641— 1942 Ep. [99] 1—1

Concurs

Consiliu Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu publică concurs pentru transportarea a circa treisute stânjini lemne de foc din pădurea Ciuha dela Vurpăr la Sibiu.

Lemnele sunt a se transporta şi aşeza în stânjini în curţile din Sibiu, ce se vor designa de către Consiliul Arhiepiscopesc.

Cei-ce doresc a lua în intreprindere transportarea acestor lemne vor înainte oferta până la *30 Noemvrie 1942* la Consiliul Arhiepiscopesc ort. în Sibiu unde se pot vedea zilnic condiţiunile şi se dau informaţiuni.

Ofertele vor fi însoţite de garanţie de lei 20.000 — douăzecimii — în numerar cunoscând că oferta fără această garanţie nu se primesc.

Ofertanţii vor declara în ofertele lor, că cunosc condiţiunile şi se supun lor.

Sibiu, din şedinţa secţiunei economice, ţinută la 13 Noemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Statul Transilvan

Pe marginea unei conferinţe a dlui profesor I. Lupaş

Festivităţile de început de an ale Universităţii din Cluj-Sibiu s'au sfârşit cu inaugurarea propriu zisă a cursurilor. Sarcina rostirii lecţiei tradiţionale de deschidere i-a revenit de astădată eminentului nostru academician şi istoric dlui profesor I. Lupaş, Prorectorul Universităţii Daciei Superioare.

In faţa unei asistenţe alcătuite din tot ce are mai select obştea românească din capitala vremelnică a Transilvaniei, care umplea până la refuz spaţioasa sală de festivităţi a Prefecturii judeţului, dl Prorector a vorbit o oră şi un sfert, cu vervă şi avânt, despre „*Epocile istorice în evoluţiunea politică a Transilvaniei*».

Veneratul profesor de istorie naţională, adept convins al idealului tradiţional al şcoalei româneşti — transilvane, care n'a despărţit niciodată ştiinţa de educaţiune, şi-a prefaţat într'aripata lecţia inaugurală cu rememorarea „triunghiului sfânt": *Religie—Istorie—Poezie*, în care marele preot şi profesor Herder vedea pe bună dreptate începutul, măduva şi sfârşitul oricărei înţelepciuni.

Cât priveşte Istoria naţională, dsa a definit-o ca un „nesecat izvor de energie spirituală, ca un adăpost perpetuu pentru valorile netrecătoare prin al căror efort poate contribui un popor la progresul obştesc al omenirii şi ca un „altar de rodnică închinare în faţa acestor valori".

Intrând în miezul conferinţei anunţate, dl Prorector I. Lupaş a prevenit numerosul auditoriu asupra concepţiilor eronate, cari au stat până acum la temelia tuturor încercărilor de periodizare a Istoriei Transilvaniei. Inglobată politiceşte în fosta Monarhie habsburgică, istoriografia austriacă, transilvană-săsească, maghiară şi chiar cea românească au împărţit trecutul istoric al Transilvaniei după diversele dinastii, cari s'au perindat vremelnic la cârma ei, dinastii cari n'aveau nimic comun cu massele populare. Istoria oricărei întocmiri statale este însă cu totul altceva decât lista stăpânitorilor ei vremelnici. Este înfăţişarea specificului şi năzuinţelor poporului care a creat-o şi susţine. Istoricul onest nu poate rosti judecăţi definitive, nedesminţite de realitate, decât dacă ia în considerare viaţa unui neam în toate manifestările ei. El trebue să calce pământul, să răscolească fiecare unghet cu răbdare, să judece cu înţelegere realităţile. Istoriografia mai veche tocmai de aceea a greşit, s'a superficializat şi artificializat, fiindcă a privit trecutul Transilvaniei ca din avion, neisbutind să vadă mai mult decât doar acoperişurile caselor. Calapoadele ei învechite trebue deci date la o parte.

Dl Prorector I. Lupaş a insistat în mod convingător asupra *trecutului mai mult decât milenar al Statului transilvan*. Mai vechi decât Monarhia austro-ungară, mai vechi decât plăsmuita „coroană a zisului Ştefan cel sfânt", acest Stat transilvan era o realitate istorică de sine stătătoare. Inglobarea lui totală în istoria austro-maghiară este rezultatul unei ignoranţe voite, nicidecum întâmplătoare.

După ce a ilustrat şubrezenia punctului de vedere reprezentat de istoriografia veche cu privire la istoria Transilvaniei, dl Profesor I. Lupaş demonstrând că trebue înlocuit criteriul extern-dinastic, luat până acum ca *fundamentum divisionis* pentru periodizarea istoriei transilvane, cu unul intern, anume cu cel morfologic-structural, oferit de însaş evoluţiunea politică a acestei ţări, a purces la o nouă periodizare a ei. Iată fazele de căpetenie ale acestei istorii:

I. *Epoca pre-natală a Statului transilvan*. Ea înglobează perioadele istorice ale Daciei pre-romane, romane şi post-romane, întinzându-se până către jumătatea a II-a a veacului al 9 lea. Poate fi considerată ca o preistorie sau protoistorie transilvană.

II. *Epoca ducatelor şi a voevodatului* (veacurile 9—16). In ciuda invaziei maghiare, ducatele româneşti amintite în cronicile medievale, duceau o viaţă independentă. Ca nicăiri altundeva, Voevodul român era conducătorul tuturor compartimentelor de viaţă obştească — iar nu numai comandant militar, ca la popoarele slave. Este meritul istoricului I. Bogdan dela Braşov de-a fi atras atenţiunea asupra specificului Voevodatului românesc.

III. *Epoca Principatului*, cu două subdiviziuni: 1. Statul transilvan sub suzeranitate turcească (sec. 16—17); 2. sub stăpânire austriacă (sec. 18—19), devenind la 1765, sub Maria Terezia, Mare Principat. Turcii au fost mai respectuoşi faţă de fiinţa acestui Stat decât Austriacii. De aceea s'a putut desvolta Transilvania sub ocrotirea turcească atât de bine, încât a reuşit să aibă în cursul războiului de 30 de ani rol însemnat în coaliţiunea antihabsburgică a Statelor europene protestante. Rolul acesta l-a putut îndeplini însă numai cu sprijinul alianţelor sale muntene şi moldovene. Mai târziu însă politica vieneză a prefăcut Transilvania într'o provincie de exploatat pentru interese străine-austriace.

IV. *Epoca dualismului austro-ungar* coincide cu *desfiinţarea Statului transilvan* cu eliminarea acestei ţări de pe harta politică a Europei. Un neaşteptat succes al maghiarismului agresiv care a reuşit atunci să frângă politica Vienei, aruncând totodată otrava disoluţiunii în organismul Monarhiei cu pajură bichefală. Fără ajutor habsburgic însă nu ar fi fost maghiarismul niciodată în stare să desfiinţeze Statul transilvan.

V. *Anul 1918* marchează începutul celei de-a cincea epoci în istoria Transilvaniei semnificând *reaşezarea ei în cadrele firesti ale spaţiului vital românesc*. Pe temeiul principiului autodeterminării, locuitorii Transilvaniei puteau revendica atunci reînfiinţarea vechiului lor Stat şi o independenţă absolută. Nimănui nu i-a dat însă prin gând să ceară Stat transilvan. Românii şi apoi Şvabii şi Saşii, în impresionante adunări naţionale, şi-au rostit răspicat vrerea: *unirea necondiţionată cu Regatul României*.

Faptul istoric consumat la 1 Decemvrie 1918 *Alba-Iulia*, apoi în adunarea Saşilor dela *Mediaş* precum şi în a Şvabilor dela *Timişoara* este, virtual, *în vigoare şi astăzi*. El a avut un caracter plebiscitar. A fost expresiunea voinţei covârşitoarei majorităţi a populaţiei transilvane şi bănăţene. De aceea dl Prorector I. Lupaş a ţinut să sublinieze că evenimentele din vara anului 1940 nu au putut deschide o nouă epocă în istoria Transilvaniei. Actul dela Viena rămâne un epizod efemer, care n'a fost şi nu poate fi consimţit niciodată de poporul român din Transilvania — şi nici de Saşi. Organul de presă al acestora „Siebenbürgen Deutsches Tageblatt", în nrii săi din 10 şi 11 Sept. 1940, n'a ezitat să exprime îngrijorarea şi chiar desnădejdea pricinuită Saşilor de noua situaţie creată la masa verde. Citind în original şi în traducere scrisul ziarului săsesc sibian, dl Prorector I. Lupaş a adăugat:

„Sufletul românesc, dacă a împărtăşit o clipă descurajarea compatrioţilor saşi, nu a lunecat însă, slavă Domnului, *niciodată pe povârnişul desnădejdii*. Dimpotrivă, a rămas şi rămâne convins că sângele eroilor-mucenici sacrificaţi în războiul Crucii pe frontul contra bolşevicilor — sângele care a stropit cu atâta îmbelşugare imensitatea spaţiului dela Prut până la Stalingrad şi care înroşeşte acum stâncile din Caucaz — va preţui, fără îndoială, în cumpăna judecăţii celor chemaţi să-şi spună cuvântul la noua fundamentare a Europei dreptăţii, incomparabil mai mult decât cerneala spălăcită a unui dictat pripit sau decât potopul imundelor clevetiri ale inamicilor noştri de totdeauna".

Sunt adevăruri cari trebue să se audă departe.

Gr. T. M.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Act de mulţămire. Societatea pentru cultură şi literatură românească din Bucovina a trimis prin preşedintele său, dl *Dr. I. Nandriş*, suma de 10.000 [zecemii] lei ca prim ajutor, pentru repararea clădirii bisericii ort. rom. din comuna de naştere Cuciulata a neuitatului mare cărturar Aron Pumnul. Suma aceasta s'a şi întrebuinţat la repararea parţială a tindei dela această sf. biserică, deteriorată prin ultimele cutremure. Enoriaşii parohiei aduc, pentru nobilul sprijin, respectuoase mulţumiri generoasei societăţi culturale din Bucovina. — *Pr. Iacob Simeon.*

† **Valentin Poruţ,** luptătorul neînfricat ardelean, advocat distins, întâiul prefect român al Clujului în vremea Consiliului Dirigent, şi fost în deosebite rânduri senator, în timpul din urmă preşedinte al unui institut financiar, a încetat din viaţă la Turda unde se refugiase în 1940. In 30 Octomvrie a fost înmormântat provizoriu în cimitirul din acel oraş. S'a distins totdeauna prin tăria sa de caracter, prin credinţa de cucernic creştin şi prin o mare iubire de ţară şi neam. Jalnica slujbă a prohodului a fost săvârşită de însuş P. Sf. Sa episcopul *Valeriu Frenţiu*, administratorul mitropoliei dela Blaj, de faţă fiind numeroşi reprezentanţi ai vieţii spirituale şi naţionale din tot Ardealul.

Vizita medicală a fost legalizată obligatorie în Franţa şi în Germania. — In Praga există o reuniune cu numele „Ocrotirea tineretului şi a familiei". Această reuniune a organizat un oficiu de consultare pentru tineri înainte de a se căsători.

In plină activitate. Conducătorii poporului din Boemia şi Moravia sunt în toate anotimpurile, elemente dintre cele mai active. Acum, în vremea iernii, organizează, între altele, cursuri etnografice la Olmütz în Moravia. Scopul cursurilor este a deştepta interesul pentru amintirea etnografică, pentru cărţile de rugăciuni scrise cu mâna, pentru tablouri, monezi etc.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 15 Noemvrie 1942, servesc: Prot. cons. Emilian Cioran, Mihail Neagu, prof. Nicolae Gavra; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: Prof. Nicolae Gavra.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Nicolae Vonica.*

CĂRŢI ŞI REVISTE

Macedoromânii, etnografie, istorie limbă, — de *Th. Capidan*, Fund. Regală Bucureşti, 1942. Pg. 274 Preţul? — Apărut întâi (în 1937) în limba franceză, după aceea (în 1941) în limba germană, volumul dlui Th. Capidan, — care într'o formă bine documentată, a făcut pe Macedoromânii mai exact cunoscuţi lumii din străinătate — a stârnit viu interes şi s'a bucurat de-o bună primire în cercurile ştiinţifice ale apusului, — ceeace se constată din recenziile apărute în diferitele reviste de specialitate.

Preţioasa lucrare a dlui Th. Capidan, premiat pentru mai multe din operele sale, apare azi în româneşte, sporită cu unele capitole ce lipsesc în celelalte două ediţii

Intr'o formă clară se înfăţişează cetitorului un „element de cultură — macedoromână — şi factor de creaţie în economia şi gospodăria din Balcani"; aşezările păstorilor macedoromâni, ocupaţia şi istoria macedoromânilor, limba, starea culturală şi stările actuale ale acestor români din sudul Peninsulei Balcanice.

Este o citire dintre cele mai atrăgătoare pentru doritorii de a cunoaşte mai dinadins ramura meridională a poporului român.

AVIZ

Atragem atenţiunea Oficiilor parohiale din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre că o parte din obligaţiunile *Rentei 4½% din 1935* a ieşit la sorţi la tragerile dela 1 Martie 1942.

Plata acestor obligaţiuni, purtând cuponul dela 1 Aprilie 1943 şi următoarele, precum şi plata cuponului dela 1 Aprilie 1942 se face la sucursalele Băncii Naţionale a României.

Fiecare preot este deci obligat să se intereseze la sucursala din judeţ a Băncii Naţionale a României, dacă între obligaţiunile ieşite la sorţi se găsesc şi obligaţiuni de ale parohiei, a căror valoare urmează să fie încasată şi vărsată în cassa parohiei,

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 11, 237—1942. 97 3—3

Concurs din Oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante **Ariujd,** se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Cererile de concurs se vor înainta la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 19 Oct. 1942,

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 247—1942. (89) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Băreşti** cu filia **Sântămăria-Orlea,** din protopopiatul Haţeg, jud. Hunedoara, se publică concurs de 39 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aces post:

1. Salarul dela stat, după pregătire.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 11 jugăre: 5 jug arător şi 6 jug. fânaţ.
4. Câte una măsură (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă.
5. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, şi celelalte acte prevăzute în regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat,

Candidaţii se vor prezenta în parohie — cu încuviinţarea oficiului protopopesc — într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Haţeg, 7 Octomvrie 1942.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 330—1942 (94) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I dela Biserica Sf. Nicolae din **Braşov-Scheiu III,** protopopiatul Braşovului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10, 727—1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu ace stpost:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuinţă în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jug.
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare şi de încuviinţare de candidare, esoperată dela I. P. Sf. Sa Mitropolitul, se vor înainta în termen subsemnatului Oficiu protopopesc.

Concurenţii se vor prezenta cu încuviinţare prealabilă a Oficiului protopopesc în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii, a cânta, a predica şi eventual a celebra în Biserică.

Braşov, în 9 Octomvrie 1942,

Dr. N. Stinghe
adm. pro-i

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezan

Anul XC — Sibiu, 22 Noemvrie 1942 — Nr. 47

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful R

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Despre darul și puterea preoției[1]

«Nu fi nebăgător de seamă la darul care este în tine...» [I Tim. 4, 14]

I. P. Sf. Stăpâne,
P. C. Părinți și Frați,

Dumnezeu în nemărginita Lui dragoste față de neamul omenesc și cu veșnica Sa providență a acoperit cu blândeță îndărătnica noastră neascultare, a copleșit cu înaltă iertare cumplita noastră greșală, a răspuns cu iubire răutății noastre, a povățuit cu stâlpul de foc al luminii cerești marea noastră rătăcire prin negura veacurilor, a răscumpărat prin suprema și propria Sa jertfă ființa noastră și a salvat din chinurile iadului și din veșnicia morții sufletul cel atât de prețuit de Divinitate. Multă iubire, multă îndurare, multă bunătate și multă grijă a arătat Dumnezeu totdeauna neamului omenesc, pentru mântuirea căruia cerul a vărsat și varsă necontenit potop de har dumnezeesc.

Intre tainele sfințitoare, prin care se împărtășește lumii harul cel mântuitor, strălucește ca un diamant ceresc taina sfântă a preoției, taină ai cărei părtași și purtători suntem și noi cei ce ne-am adunat astăzi în această măreață catedrală.

Prin taina preoției, oameni de mai înainte aleși și chemați sunt trecuți din rândurile mirenilor în rândurile clericilor. Prin punerea mâinilor și rugăciunea episcopului se împărtășește acestor oameni darul cel sfințitor al lui Dumnezeu și puterea preoției și prin aceasta «ființe cari locuesc pe pământ și aici își săvârșesc felul lor de viață sunt puse să îngrijească de bogățiile cerului și să primească o putere pe care Dumnezeu n'a încredințat-o nici îngerilor, nici arhanghelilor, pentru că nu acestora s'a zis: «*Tot ceeace veți lega pe pământ va fi legat și în ceruri și tot ceeace veți deslega pe pământ va fi deslegat și în ceruri*». Cu alte cuvinte Dumnezeu aprobă sus în ceruri ceeace noi preoții facem în numele Lui jos pe pământ». (Sf. Ioan Gură de aur: «Despre preoție». Cartea III, cap. V).

Prin taina preoției preotul devine însuși serafimul, care vede direct tainele lui Dumnezeu, se apropie de ele, se face părtaș lor, le deține și le săvârșește. Căci noi suntem deținători și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu (I Cor. 4, 1).

Prin taina preoției noi am devenit stătători înaintea lui Dumnezeu și organe prin care alții sunt puși în legătură cu Creatorul, am devenit cale și povățuitori altora spre Lumina cea adevărată.

Prin taina preoției am devenit heruvimii, cari văd pe Cel ce vede toate și purtători de foc cari țin cărbunele cel viu.

Prin taina preoției noi suntem tronul pe care se odihnește Cel ce este pretutindeni și veșnic neobosit.

Prin taina preoției noi suntem îngerii cari liturghism jos pe pământ liturghia pe cari îngerii o slujesc sus în ceruri. Căci prin noi cei ce suntem din firea cea smerită și căzută ia loc în lume Cel ce toate le cuprinde și El însuși este necuprins. Prin noi se vede și se pipăie Cel nevăzut, se pricepe Cel neajuns de minte și se împărtășește celor muritori.

Prin taina preoției noastre se face și se arată, se dă și se poartă, se sălășluește și se îmbracă, se mânie și se împacă, se îmblânzește și se împărtășește Cel ce se împarte pururea și niciodată nu se desparte, Cel ce se mănâncă pururea și niciodată nu se sfârșește.

Prin taina preoției noi cei ce suntem țărână și lut ne arătăm puteri și stăpâniri. Și chiar mai mult decât atât, pentrucă noi prin puterea preoției ne facem ziditorii unei zidiri mai bune și ne facem chiar părinții fiilor lui Dumnezeu și lucrători celor ce sunt dumnezei după dar și păcatului pierzători și izbăvitori de suflete și deslegători de legăturile cele veșnice și descuietorii ușilor raiului și lucrători de lucrurile cele dumnezeești și chiar lucrători împreună cu Dumnezeu ne arătăm spre mântuirea oamenilor.

Deci noi preoții suntem mântuitori și ziditori de suflete și povățuitori către cer și lumină și viață și părinți și păstori și păzitori, cărora Dumnezeu ne-a dat să avem pe pământ puterea Lui. (Simion Tesalonicianul: «Περὶ ἱερωσύνης». Migne P. G. Tom. 155, p. 956—957).

Deci cu adevărat s'a putut spune că preoția se săvârșește pe pământ dar rangul ei face parte din categoria lucrurilor cerești și că ea e mai presus de regalitate, așa după cum și suflesul este mai presus de trup (Sf. Ioan Gură de aur, op. cit. Cartea III, cap. I și IV).

Ce lucru putea să fie mai minunat decât acesta? Ce bun mai mare, ce dar mai înalt și ce putere mai covârșitoare decât aceasta putea să dea Dumnezeu unor oameni? Căci ce stăpânire este în lume să aibă daruri și puteri mai mari decât noi preoții?..

*

Lumea întreagă se găsește astăzi la răscrucea cumplită a celor două căi: *calea vieții și calea morții*. Mie mi se pare că din zilele venirii lui Hristos pe pământ și până astăzi n'a fost nicicând o întunecare mai uriașă a orizonturilor spirituale ale lumii, o demonizare mai totală a ființei umane, o apunere mai tristă a iubirii creștine, o abrutizare mai integrală a sentimentelor frumoase, o descetățenire și o expulzare mai sălbatecă a lui Dumnezeu din lumea aceasta decât este acum. Căci ateism, socialism materialist, comunism și chiar rasismul exagerat până la aberație nu sunt nimic altceva decât întunecări ale rațiunii și despărțiri totale de Dumnezeu creatorul nostru. Deaceea cultura de atâtea ori milenară și civilizația atât de mult trâmbițată, stau neputincioase, înghesuite în ungherele lumii, în timp ce flacările infernului ard pretutindeni, sângele se varsă în valuri, operele de artă, în care s'a cristalizat toată truda și toată jertfa atâtor generații trecute, se distrug cu o plăcere sadică și lipsa și foametea și ura și moartea cea mai grozavă își întind pretutindeni nebiruita lor împărăție.

Lumea de astăzi în nebunia ei și a pierdut frâna opririlor la timp și deaceea ea coboară vertiginos și ametitor în prăpastii înfiorătoare.

In fața acestei realități triste noi preoții trebue să fim cei dintâi, care să știm și să credem că încetarea uraganului și înseninarea zărilor nu pot fi aduse nici acum și niciodată de către invingibilele armate ale secularelor împărății lumești. Nu oștile fără de număr, nici armele cele mai moderne, nici dictaturile cele mai puternice, nici democrațiile lăudăroase, nici recoltele mănoase și nici genialele teorii și savantele tratate de economie politică vor fi în stare să biruiască răul, care stăpânește azi lumea și să aducă dreptatea și iubirea și îndestularea și pacea și lumea cea nouă, după care însetează atât de mult sbuciumatul nostru suflet. Nu, de o mie de ori nu!

Lumea cea nouă a dreptății și a iubirii frățești nu răsare din adâncurile pământului și nu se înfiripă din iscodirile viclene și pofticioase ale omului păcătos.

Lumea cea nouă a dreptății adevărate, a iubirii curate și a păcii durabile nu se poate realiza decât prin pogorîrea cerului, decât din harul și din binecuvântările lui Dumnezeu, date prin Biserica Sa, prin sfintele taine și în special prin preoția noastră.

Răul din lume e mare, dar puterea preoției noastre e și mai mare! Și cu această putere extraordinară noi putem să biruim în orice clipă tot răul și chiar lumea întreagă. De altfel Mântuitorul ne-a spus în chip pozitiv: «Indrăzniți, eu am biruit lumea!»

In fața răului care ne înfruntă sfidător, în fața dușmanilor preoției noastre și a lui Dumnezeu, în fața atâtor curente vrăjmașe creștinismului și Bisericii, în fața zidurilor și întăriturilor care s'au ridicat în lume ca să oprească propovăduirea noastră, noi să ne gândim că zidurile puternice ale cetății Ierihonului s'au prăbușit și cetatea însași a căzut, când preoții Testamentului Vechiu au sunat cu putere sfântă din trâmbițele lor.

In fața tuturor greutăților și dușmăniilor de astăzi noi să ne gândim la minunea extraordinară că doisprezece Apostoli, doisprezece oameni săraci și simpli au fost în stare, cu darul preoții lor, să lupte și să biruiască «neînfrânta împietrire a inimii Iudeilor, iscoditoarea înțelepciune a Elinilor și înfricoșetoarea putere a Romanilor». (Ilie Miniat: «Didahii», p. 272). Doisprezece oameni de rând au fost în stare — cu darul și ajutorul primit dela Iisus Hristos — să înfrângă religii seculare, să înfrunte filosofii îngâmfate și să doboare împărății ce păreau nebiruite!

*

Adevăr peste veacuri rămân cuvintele sfântului Vasile cel Mare că nici iepurele nu se teme atât de mult de tunetul cerului precum se teme diavolul de propovăduirea noastră și de puterea preoției noastre.

Să fiți pe deplin încrezători în darurile cu cari ne-a împodobit Mântuitorul Hristos, să îndrăzniți fără nici o teamă și mobilizând în slujba lui Dumnezeu toate puterile sufletului și ale trupului și punând în lucrare întreg zelul ființei noastre, să fim noi preoții de astăzi, prin darul și ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos, începătorii realizării lumii celei noui.

Vă rog deci Prea Cucernici Părinți și Frați să nu fiți nebăgători de seamă la darul care este în voi, dar cu care puteți să biruiți prin muncă și zel sfânt toate obstacolele și toate vrăjmășiile și puteți să supuneți din nou lumea Impăratului împăraților, Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, căruia I-se cuvine toată mărirea, toată cinstea și toată închinarea, acum și în vecii vecilor amin.

Prot. SP. CÂNDEA

[1] Cuvânt rostit în catedrala din Sibiu la adunarea „Asociației clerului „Andrei Șaguna" din 12 Noemvrie a. c.

Din alte eparhii. — In organul diecezei Caransebeșului, «*F. D.*» din 15 l. c. se arată drumul parcurs recent, în misiuni canonice, de către P. S. Sa episcopul *Veniamin:* „înțeleptul cunoscător al administrației și al problemelor mari bisericești". P. S. Sa a inspectat, în zilele de 28 Octomvrie — 8 Noemvrie a. c., peste 20 de parohii din eparhie, uneori pe drumuri grele de străbătut. Pretutindeni a revărsat credincioșilor speranțe nouă și a dat preoțimii îndrumări în misiunea ei de astăzi, încurajând pe cei sfiitori și dojenind pe cei neglijenți. Inspecțiile arhierești au lăsat după sine o bună primenire sufletească pentru popor și pentru fiecare slujitor al altarului.

Nr. 12.002/1942.

Comunicare

Se aduce la cunoștință că, erezii preotului Laurențiu Vintilă dela parohia Cuștelnic, decedat la 19 Octomvrie 1942, în baza §-ului 5 din regulamentu fondului de ajutorare preoțesc au ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoțesc statutar, în sumă de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 13 Noemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Mila Creștină

V (2)

4. *A mângâia pe cei întristați:* Omul a fost creat pentru bucurie și de aceea însetează după ea. Bucuria îi luminează și transfigurează ființa, iar tristețea i-o întunecă și i-o împovărează. Dea acee când vâltoarea vieții îl aruncă în durere adâncă, el se năruе dacă nu i se ivește de undeva cel puțin o cât de palidă și efemeră geană de lumină a bucuriei, care se cheamă mângâiere.

«A mângâia» nu înseamnă încercarea slabă de a îndupleca pe un întristat să accepte că năcazul său nu-i propriu zis atât de mare; aceasta nu numai că nu e mângâiere, ci-i o impertinență condamnabilă față de durerea veritabilă. Nu este mângâiere nici răscolirea în rană, pentru a arăta cât de mare-i durerea și cât de eroic o poartă respectivul.

Dumnezeu ne mângâie; Sf. Duh — pe care Mântuitorul Insuși l-a numit «Mângâietorul» — picură mângâiere reconfortantă în potirul sufletelor noastre, oridecâteori acestea gem sub povara întristării. La rândul nostru, și noi trebue să mângâiem pe cei ce sunt întristați, cu mângâierea pe care o primim dela Dumnezeu. Căci omul este în stare — dacă vrea — să facă aceasta față de semenul său.

Când mângâiem pe cineva, suferința rămâne, însă un răstimp scurt ea nu mai doare; chinul nu-i șters, ci numai lacrimile și o clipă biruiește surâsul; drumul rămâne tot atât de lung și de spinos în fața întristatului și trebue să fie străbătut, însă o oră el poate sta la umbră ca s'adune puteri pentru cea mai apropiată postată. Intunecimea îl apasă și nu știe cât va dura, dar mângâierea îl luminează ca o lumânare frățească și el știe atunci că această licărire este făgăduința, că întunecimea nu i propriul vieții sale și nici permanentul acesteia, ci ea va trece și ceea ce urmează este lumina, în care experiem prezența lui Dumnezeu, care șterge toate lacrimile din ochii noștri și nu va mai fi nici moarte, nici suferință, nici vaiet și nici chin!..

Aceasta-i adevărata mângâiere; aceasta-i rostul și roadele ei binecuvântate!

In aparență slabă și neputincioasă, mângâierea este nebiruită. Ea vine și trece repede ca o suflare de vânt și ca o rază de soare. Insă din aceste clipe trăiește cel greu încercat, dela una alta: Pauzele sgârcite ale mângâierii sunt ca niște stâlpi de pod peste care se clădește bolta cea mare care duce până la țărmul veșniciei.

In cele mai multe rapoarte despre sinucideri stă scris: «într'o clipă nesupravegheată...». Aceasta i așa zisul «punct mort», în care ajutorul eficace, aproape exclusiv, este mângâierea. Ingerul mântuitor al milosteniei, care vine în atari ore, în care se pare că diavolul are drum liber, nu trebue absolut deloc să poarte o cruce vizibilă în mână. Uneori el se ascunde într'o învitare la cinematograf, la teatru, la plimbare, într'o scrisoare. Mijloace sunt multe și ușor de găsit; *principalul este să asistăm și protejăm pe cel ce sufere, până ce trece peste ora întunecimii.*

In împrejurări tragice și desperate, mângâierea-i mai de preț decât orice alt ajutor: «Sunt mărturii de purtare de grijă și de bunvoință, care au mai multă înrâurire și sunt cu adevărat mai de folos decât toate darurile. Câți nenorociți, câți bolnavi au mai multă nevoie de *mângâiere*, decât de ajutoare. Câți năpăstuiți, pentru cari ocrotirea le slujește mai mult chiar decât banii!» (J. J. Rousseau).

5. *A suferi cu răbdare orice nemulțumire ne-ar veni dela semenii noștri:* Nemulțumirile pricinuite de semenii noștri aparțin la micile plăgi inevitabile ale vieții acesteia, ca și vremea urâtă, mâncările nereușite, țânțarii sau praful ș. a. Pe acestea trebue să le suferim cu răbdare în diferite chipuri.

Nu este atitudine creștină aceea care socotește pe semenii noștri ce ne produc nemulțumiri ca pe niște paraziți, cu care trebue să întreținem relații cât mai reduse, punându-le în vedere că ei există pentru noi numai în relațiunile strict oficiale și deci peste acest cerc să nu aibă pretenții.

Tocmai unde începe întinderea acestor relații, începe opera milostivirii. Omul milostiv îi rabdă sincer și bucuros din milă, din dragoste. El știe că toți îi îndepărtează împingându-i în lături și aceasta îl doare, pentrucă și aceștia sunt oameni, chiar dacă-s supărători pentru semenii lor. De aceea le acordă acces în casa sa și'n cercul familiei sale, precum și drept de oaspeți în timpul său scump sau în orele sale libere.

Multe calități trebue să aibă cineva, pentru a se purta în felul acesta: Obiectivitate și dreptate, care recunoaște cât sunt aceștia de puțin vinovați și cât sunt de nenorocit condiționate adeseori chiar însușirile, prin care ei ne cad pe nervi și ofensează gustul nostru; dreptate și bunăvoință, care știe și vrea să deosebească greșelile veritabile și de caracter păcătos de cele inerente sau datorite unei creșteri rele, care îi fac pe nesimpaticii noștri respingători. De multe ori oamenii răi și periculoși pot fi încântători și ne seduc, pe când aceștia sunt — oricât de cumsecade și cuviosi ar fi — fără farmec, plictisitori, neghiobi sau grosolani; le lipsește tactul, curajul, fantazia, aptitudinea de a se adapta și manierele.

Observând toate acestea, cel îndurător vede totodată și timiditatea, piedicile, neajutorarea și disperarea lor. El știe că adeseori atari oameni sunt încarcerații creșterii lor rele și de aceea cercetează pe cei prinși, îi acceptă așa cum sunt. Pentrucă el observă cu o privire justă și virtuțile lor, oricât ar fi ele de neînsemnate și de simple, le laudă cu căldură și sincer și-i pune în lumină adevărată în fața altora.

Mai este nevoie într'o atare atitudine și de *humor*, acel binecuvântat dar dumnezeesc care știe să stabilească cumpăna dreaptă între ceeace este ușor și greu. Nu mai puțin necesară este *abnegația*, pentru a învinge constant pornirea spre trândăvie și comoditate, care admite numai ceeace-i cunoscut de mult, obișnuit sau — cu cea mai mare preferință — felul propriu, pentrucă este așa de obositor a primi pe străini, a-i aprecia și transforma. Totodată trebuește o mare *stăpânire de sine*, singură'n stare să nască și susțină politețea deplină, care-i poate cea mai plăcută formă a răbdării; acea politețe care dobândește iubirea, alungă dușmănia și ferește de ură. Desigur, mai e nevoie de siguranță, libertate lăuntrică și largheță.

Iată, aceasta-i adevărata atitudine creștină față de nemulțumirile cauzate de semeni.

Impotriva ei se îndreaptă obiecțiunea, că cel ce depune atâta trudă în direcția aceasta, nu câștigă nimic pentru el. Dar..., dragostea adevărată nu caută ale sale, ci ale altora. Poate, cel ce practică o așa atitudine, nu vrea să câștige nimic determinat. El e condus de principiul evanghelic: «Celui ce-ți cere dăi, și celui care-ți ia al tău, nu-i cere nimic». El nu-și oferă ajutorul său spiritual, însă cunoscuții lui știu că este totdeauna gata și stă la dispoziție fără pretexte și subterfugii. In rest, lui îi este deajuns să fie bun cu acești oameni, altceva nimic. El le face prieteni, îi lasă să-și facă prieteni și-i vesel cu ei până la sburdălnicie.

A purta nemulțumirile pricinuite nouă de alții, este una din jertfele cele mai neînsemnate, care cade însă greu asupra sufletelor noastre mici, pentrucă suntem comozi, pretențioși și nerăbdători.

De fapt, în purtarea nemulțumirilor ce vin dela alții, trebuește în primul rând și mai mult decât orice altceva, răbdare. Nici-o concepție din lume nu recomandă atâta răbdare ca creștinismul. Ea-și găsește expresie clasică în biblicul: «Cine va răbda până la sfârșit, acela se va mântui», a cărui sferă cuprinde și răbdarea în purtarea neajunsurilor ce ne vin dela alții. «Oamenii să aibă — spune Sf. François de Sales — răbdare unii față de alții. Cei mai bravi sunt cei cari îndură mai bine cusururile aproapelui».

6. *A ierta pe ceice ne greșesc:* Temelia oricărei iertări creștine este mila. Dumnezeu ne-a iertat din milă. Când ne gândim la faptul că Dumnezeu ne-a iertat păcatele noastre, *cugetarea ne duce în mod firesc și spontan la concluzia că și noi trebue să iertăm greșalele semenilor noștri.* In Sfânta Scriptură iertarea divină și cea umană sunt mereu intim legate una de alta. Expresia culminantă a acestei realități este cuprinsă în rugăciunea domnească: «Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri». Noi înșine condiționăm iertarea noastră de către Dumnezeu de iertarea din partea noastră a greșalelor semenilor noștri; cum mântuirea noastră-i necugetabilă fără iertarea fărădelegilor noastre de către Dumnezeu, însemnează că *noi înșine condiționăm mântuirea noastră de iertarea pe care o acordăm semenilor noștri. De aceea trebue să iertăm pentrucă de aceasta depinde propria noastră mântuire!* Și tot deaceea Sf. Scriptură e așa de clară și stăruitoare în această privință, încât socotim de prisos a mai induce citate dintr'ânsa.

Adevărata iertare poate ține numai dintr'o inimă creștină, iubitoare și îndurătoare. «Grație în fața dreptului», în sens de «amnistie», îngăduință ca dovadă a puterii celui puternic, este ceva similar cu generozitatea sau dărnicia în urma bogăției. Iertarea din dragoste față de cei iubiți, iertarea neobosită a mamei și a tatălui față de copiii lor iubiți care greșesc, este naturală inimii ca și compătimirea; de aceea trebue s'o distingem de iertarea pe care o acordăm străinilor. Pe aceasta din urmă o poate practica numai o îndurare adevărată, și-i așa de rar și de greu înfăptuită, din pricina că omul natural e mereu aplecat s'o socotească drept o slăbiciune și o rușine, care trebue tratată cu dispreț.

Este adevărat, multe răni se închid dela sine, căci timpul face ca pizma, amărăciunea și chiar ura să moară ca firicelul de iarbă. Omul poate să piardă simțământul nedreptății suferite, pentrucă a trecut peste starea sufletească ce l-a făcut să simtă un cuvânt al altuia ca ofensă, pentrucă o impresie sau înțelegere greșită s'a spulberat între timp, ori pentrucă împrejurarea care făcea rănirea posibilă, a încetat. «Și a pierdut ascuțișul» sau «Acest om nu mă mai poate insulta» — spunem adeseori. Deci și mândria și dispretul pot să producă o indiferență veritabilă față de ofensa trecută. Insă aceasta nu-i iertare.

Iubirea așa zisă «umană» din vremea noastră *scuză numai, dar nu și iartă.* Ea scuză numai ceea ce socotește că nu i o nedreptate reală față de ea; în schimb love ște cu sete de răzbunare ceea ce socotește c'a tulburat-o și nedreptățit-o. Câtă fățărnicie se ascunde sub această «blândețe» care «închide ochii» peste neplăcerea cauzată de altul, dar n'o iartă!...

Pentru a ierta cu adevărat, este nevoie de mult mai mult decât un zâmbet semnificativ și o clipire din ochi peste cel ce ne-a «deranjat».

Iertarea adevărată însemnează a renunța cu dragă inimă la dreptul ce-l ai de a dispune asupra vinei celui ce ți-a greșit, în fața lui Dumnezeu. *E arderea vinei în flacăra dogorâtoare a iubirii de frate.* E nu numai acțiunea oarecum negativă de renunț la un drept, *ci mai ales acțiunea pozitivă de iubire și milă,* care vrea să înlăture obstacolele care stau în calea mântuirii: în cazul acesta vina, care-i piedică pentru izbăvire de către Dumnezeu.

Evident, numai Dumnezeu poate nimici păcatul atunci când iartă, numai El îl înlătură real. Iertarea omului nu-i creatoare, ea nu poate nimici vina streină, ea n'o poate atinge întrucât stă între Dumnezeu și făptuitor. Totuși iertarea lui poate schimba real situația, *pentrucă i-o ușurează.* Cine iartă, spune lui Dumnezeu: «Vina, pentru care Tu vrei să-i ceri acestuia socoteală, nu mai există întrucât mă privește pe mine»; iar celui ce i-a greșit: «Socoteala ta dintre Dumnezeu și tine e treaba ta; dar socoteala pe care o am eu în fața lui Dumnezeu împotriva ta, e nimicită. Eu am retras pâra din fața lui Dumnezeu însuși. Dreptatea Lui nu mai are nimic a face cu tine, din partea mea».

La iertarea fără margini pe care ne-o acordă Dumnezeu, trebue să răspundem cu iertare față de semenii noștri. Creatorul fiind absolut, iar el relativ, omul nu putea nicidecum să aducă lui Dumnezeu satisfacție deplină pentru grava ofensă ce I-a pricinuit prin căderea în păcat. Dacă s'ar fi lăsat condus numai de legile dreptății, Dumnezeu nu ne-ar fi iertat. Insă El îmbină în mod tainic și armonios — în ființa Sa — dreptatea cu iubirea. Această iubire L-a făcut să se aplece îndurător și iertător peste păcatele noastre; nu numai peste păcatul strămoșesc, ci peste toate păcatele noastre. Pentrucă oricât am expia — prin căință — din greșalele noastre față de Dumnezeu și față de oameni, rămâne mereu un rest pe care nu-l putem împlini; pe acesta îl lichidează numai mila iertătoare a lui Dumnezeu. De aceea la neîntrerupta acțiune divină de conversiune a păcatelor noastre, trebue să răspundem cu iertarea semenilor noștri oridecâteori ne greșesc.

Dacă cel ce ne-a greșit nu se căește, să-l stimulăm și să-l îndreptăm noi spre aceasta. Dacă ofensa sau greșala semenului nostru față de noi este așa de gravă și de grea, încât ne este cu neputință s'o iertăm, — atunci s'o lăsăm pe seama lui Dumnezeu s'o judece El. Gestul acesta nu poate fi înfierat ca o aruncare a păcătosului în brațele mâniei veșnice a lui Dumnezeu; el este în fond cea mai mică treaptă a iertării. Căci Dumnezeu nu-i numai drept și atotputernic, ci și milostiv și aplecat să ierte pe acela pe care-l iubește nu mai puțin decât noi. Ca element de lămurire și aplecare spre îndurare în atari cazuri, inducem — ca răspuns la eventuala obiecție că asemenea iertare este oblăduirea răului — minunata sesizare a fericitului Augustin: «Tu nu iubești în el (adecă în păcătos) ceea ce este, ci ceea ce dorești să fie... In felul acesta ne iubește și Dumnezeu pe noi păcătoșii». Indemn spre iertare este și trebue să fie întotdeauna și sublimitatea și frumusețea gestului

iertării: «Niciodată omul nu este aşa de frumos, ca atunci când se roagă de iertare, sau când iartă el însuşi», (Jean Paul).

7. *A ne ruga pentru cei morţi:* Temeiul rugăciunii pentru cei morţi este acelaş cu al rugăciunii pentru aproapele în general. De aceea nu-i nevoie să mai stăruim asupra lui.

Noi trebue să practicăm cu osârdie această rugăciune, fără a ne crampona în «dificultăţile dogmatice» ale ei. Rugăciunea pentru cei morţi (deci pentru toţi morţii în general şi nu numai pentru cei păcătoşi!) este expresia vie şi pregnantă a *iubirii* frăţeşti care uneşte — ca un curent electric. — Biserica luptătoare cu cea triumfătoare, ca pe unele ce-s părţi constitutive ale trupului mistic al lui Hristos, care este Biserica în general. Fără a ne întreba, care-i modul şi esenţa folosului ce rezultă din ele pentru ei, noi ne rugăm pentru morţi *din dragoste* şi cu nădejdea legitimă şi firească, că dacă rugăciunile noastre folosesc celor vii, folosesc şi celor morţi. Aşa concepe şi practică duhul ortodox rugăciunile pentru morţi: Ca o expresie şi mărturie vie a comuniunii desăvârşite şi vii de iubire dintre cei de aici şi cei de dincolo.

Spre rostirea lor cu căldură să ne mişte şi înduplece şi *uitarea* — înspăimântătoarea uitare! — ce se aşterne de cele mai multe ori asupra mormintelor proaspăt închise. De fapt, nu arareori morţii sunt lăsaţi în grija exclusivă a lui Dumnezeu, de a cărui dragoste noi abuzăm aşa de mult!.. Viaţa-i aşa de grea, trebuinţele ei sunt aşa de mari, necazurile sunt aşa de istovitoare, încât nu ne ajung puterile nici pentru noi, necum şi pentru morţi, — aceasta-i logica şi scuza cu care credem că ne putem furişa din faţa obligaţiei de a ne ruga pentru cei morţi.

Numai Biserica n'a uitat deloc pe morţi, ci mereu îşi aduce aminte de ei şi se roagă pentru ei şi niciodată n'a declinat dela sine povara responsabilităţii şi pentru cei dispăruţi dintre noi. E chiar impresionantă grija cu care Biserica aduce, la fiecare sf. Liturghie, Jertfa cea fără de sânge pentru *toţi* răposaţii, fără deosebire.

Nu este aceasta un indiciu, că numai atunci suntem mădulare vrednice şi adevărate ale ei, dacă ne rugăm şi pentru cei morţi?!.

Preot Dr. CORNELIU SÂRBU

Fapte şi experienţe din războiul sfânt

Va birui credinţa

Cu cât se vor cunoaşte mai deaproape şi mai amănunţit stările sub raportul religios din Rusia, care a stat vreme de un sfert de veac sub stăpânire anticreştină şi bolşevică, se va putea constata cât de mare a fost puterea credinţei în Hristos. Da, cine a colindat prin stepele ruseşti fără de sfârşit, şi-a putut da seama că forţa tainică a credinţei a lucrat acolo ca o semănătură binecuvântată, care deşi îngropată de regimul vrăjmaş în brazda prigoanei celei mai acerbe, a lucrat şi a crescut „precum omul nu ştie", iar roadele se văd încă de pe acum. Dar în afară de ocrotirea cerească, în afară de neizbânda sovieticilor de-a smulge pe Dumnezeu din inima poporului rus, martorii oculari au mai putut constata la faţa locului şi faptele de mai jos.

Rusia, pravoslavnica Rusie a Ţarilor, număra în 1917, la declanşarea revoluţiei comuniste, peste 200 de mii de clerici, dintre aceştia 118 mii preoţi de mir, iar 94 de mii călugări şi călugăriţe; o armată duhovnicească de proporţii neobişnuite.

Persecuţiunile pornite împotriva Bisericii au lovit crunt şi pe slujitorii ei; dar precum din cele peste 100 mii biserici, au mai rămas în picioare mii de locaşuri sfinte, aşa şi din preoţi, fost-au mulţi martirizaţi, batjocoriţi şi trimişi în Siberia, dar au mai rămas şi pe loc, încât nu a fost provincie mare a Rusiei, unde să nu fi rămas mai mulţi slujitori ai altarului, cari săvârşeau actele de căpetenie din viaţa duhovnicească a credincioşilor. Cât am umblat eu, n'am aflat neboţezaţi copii dela 5 ani în sus. Toţi pe care-i întrebam mărturiseau c'au fost botezaţi. Se alcătuiseră preoţi pelerini, cari circulau pe ascuns sau pe faţă din sat în sat şi botezau copii, prohodeau pe morţi şi binecuvântau casele credincioşilor. Când sosia un astfel de preot într'o localitate, svonul se lăţea în toate părţile şi tacit locuitorii şi-aduceau copiii, mici de câteva luni, alţii de câţiva ani, dar se botezau toţi. Se săvârşea şi sf. Liturghie şi cei credincioşi se împărtăşeau cu sfintele taine.

Firește, să nu-şi închipue cineva, că acest lucru se petrecea la intervale de timp regulate şi în fiecare regiune. Remarcăm însă că în multe părţi lucrul s'a petrecut astfel şi vedem în aceasta o biruinţă a credinţei. Mulţi din aceşti preoţi pelerini descoperiţi fiind de autoritatea sovietică, erau duşi înaintea tribunalului, declaraţi ca duşmani ai statului comunist şi în felul acesta osândiţi deportării sau executaţi.

In împărăţia sovietică au existat însă şi organizaţii bisericeşti, cari au reuşit să se menţină cu toată legislaţia diabolică a bolşevicilor.

„Serghienii"

Au fost numiţi aşa credincioşii bisericii patriarhale, dela mitropolitul Serghie, unul din urmaşii patriarhului Tihon, care până în 1925 a ţinut sus cu vrednicie steagul credinţei Pravoslavnice. In legătură cu activitatea bisericii patriarhale, revista „Transnistria Creştină" Anul I, Nr. 2/1942, dă interesante amănunte:

„In anul 1934, Biserica Patriarhală cuprindea 43 eparhii, din care 22 cu episcopi sufragani. Episcopii sunt supuşi direct patriarhiei, protopopii dau ascultare episcopilor... Credincioşii şi preoţii înaintează cereri şi plângeri pe cale ierarhică. Mulţi episcopi, preoţi şi credincioşi au fost omoriţi sau au murit de munci istovitoare în tundrele siberiene sau săpând la canaluri. Cei deportaţi după un număr de ani, se întorceau din surghiun şi erau întrebuinţaţi ca paznici de noapte, portari, văcari, ciobani etc. Cu toată această prigoană vrăşmaşe, afară de mitropolitul Serghie, locţiitor al scaunului patriarhal, în 1937, mai lucrau în Rusia centrală cu succes, răspândind lumina lui Hristos, arhiepiscopul Pitirim, episcopul Serghie, protoereul Lebedev şi alţii.

Biserica „vie"

Ca să slăbească influinţa bisericii patriarhale asupra poporului, sovieticii au pus la cale o organizaţie bisericească după gustul lor. In felul acesta s'a născut *biserica „vie"*. Episcopul Evdochim s'a făcut coadă de topor în mâna comuniştilor, a recunoscut stăpânirea lor ca lăsată de Dumnezeu, a convocat soboară, rânduit episcopi şi preoţi, a adus sentinţă de caterisire a patriarhului Tihon, făcând întru totul jocul sovieticilor. Patriarhul Tihon a avut curajul în Ianuarie 1918, să anatemizeze stăpânirea comunistă şi să îndemne pe credincioşi să lupte împotriva ei. Conducătorii bisericii „vii", au ridicat această anatemă.

Sprijiniţi de regim, ei nu s'au bucurat de încrederea poporului, care a simţit trădarea. Biserica vie număra în 1925, 17 mii parohii cu totatâţia preoţi, iar în 1938 numărul parohiilor s'a redus la 2800, graţie curentului puternic în folosul Bisericii patriarhale. La această risipire au contribuit episcopii şi preoţii bisericii „vii", cari duceau o viaţă scandaloasă. De ex. Mitropolitul Al. Vendenski a fost căsătorit de 4 ori.

Au mai existat şi alte grupări bisericeşti; bolşevicii le-au încurajat pe toate, având o singură ţintă slăbirea credinţei prin abaterea credincioşilor dela biserica tihoniană care era într'adevăr pe linia pravoslavnică. Precizăm însă că mulţi din preoţii bisericii „vii" şi-au făcut totuşi datoria, ba unii din ei cu toate că erau socotiţi „oficiali", poliţia sovietică nu i-a putut răbda şi în felul acesta au avut de suferit pentru credinţă.

Datoria cea mare

Văzând poporul rus, atât de dornic după lucrurile credinţei, mi-am zis de multe ori: Precum s'a pornit războiul sfânt pentru curmarea comunismului, aşa trebue pornită o cruciadă duhovnicească pentru reîntronarea ortodoxiei în Rusia. Ca cea mai mare ţară ortodoxă, România prin Biserica ei dominantă ar trebui să ia iniţiativa reorganizării Bisericii, dacă nu în toată Rusia, cel puţin în Ucraina. O experienţă oarecare cu frumoase rezultate am făcut în Transnistria. Acum 300 de ani un mare ierarh român Petru Movilă, prin îndreptarul de învăţătură a isbăvit lumea pravoslavnică de primejdia calvinismului.

Astăzi Biserica noastră e chemată să-şi ajute sora mai mare de-a ieşi din ceasul greu de acum. Precum s'a făcut în Transnistria aşa să se utilizeze şi în Ucraina preoţii serghieni, la fel şi cei din biserica „vie" după ce vor fi făcut ispăşire. Să se trimită dela noi câţiva ierarhi şi preoţi luminaţi pentru a închega organizaţia bisericească pregătind în felul acesta primăvara credinţei în sufletul abătut pentru o vreme al poporului pravoslavnic.

Credinţa va birui! De aceasta nu ne îndoim. Poporul se întoarce, se trezeşte la credinţă. Am văzut acest lucru la faţa locului. Vom culege însă o mare mângâere sufletească, dacă Biserica noastră printr'un misionarism bine organizat, va ajuta ca biruinţa credinţei ortodoxe să vină cu un ceas mai de vreme în Rusia.

Preot Gh. Secaş

P. S. S. Episcopul Nicolae Colan
în vizită canonică în Valea-Bârgăului

Sâmbătă în 24 Octomvrie 1942 P. S. Sa **Nicolae Colan**, *episcopul ortodox român al Ardealului de Nord, însoţit de P. C. Sa Dr. L. Munteanu, rectorul Academiei Teologice din Cluj şi arhidiaconul V. Bogdan, a părăsit oraşul Albalulia, pentru a duce învăţătură creştinească, mântuitoare de suflete, credincioşilor din fruntaşele parohii ale protopopiatului Bistriţa.*

Misiunea şi-a început-o la răscrucea drumurilor dintre Caila şi Blăjenii de jos, unde a fost întâmpinat de mult popor din comunele sus amintite, în frunte cu intelectualii români ai comunei. In cuvintele cu care l-au primit, se vedea toată dragostea nefăţărită faţă de capul bisericii, toată mulţumirea pentru a-l vedea coborând în mijlocul lor. Aceleiaş bucurii a revederii după 6 ani cu fiii săi spirituali i-a dat expresie şi Inaltul Ierarh în cele câteva cuvinte de răspuns.

La intrarea în comuna Caila este întâmpinat de un banderiu de călăreţi. La uşa bisericii în sunetul clopotelor, un sobor de preoţi cu protoereul tractual Victor Mureşan iese întru întâmpinare. Preotul local Teodor Ciuruş, un vrednic slujitor al altarului, rosteşte urarea de bun sosit.

In biserica spaţioasă şi frumos împodobită, plină de mulţimea credincioşilor se serveşte vecernia. Au venit la praznic mulţi credincioşi din comunele vecine. A impresionat mult faptul, că un mănunchi de intelectuali, ca Dr. Lazar, Dr. Dan, Dr. Maghiaru au venit din Bistriţa să-şi întâmpie Ierarhul.

In predica de după vecernie P. S. Sa stărue asupra adâncului cuprins al ecteniei liturgice: «Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru unirea tuturor. Domnului să ne rugăm». Ne rugăm pentru pacea din lume, Dumnezeu să se îndure de suferinţa omenească, apropiind din nou pe oameni, împăcând neamurile, uscând lacrimile, descreţind frunţile, readucând bucuria vieţii. Ne rugăm pentru bunăstarea bisericilor, nu atât a bisericilor case de închinăciune, ci a Bisericii celei vii, adecă a credincioşilor. Pavel apostolul spune că credincioşii sunt Biserica cea vie a lui Hristos. Ori, bunăstarea Bisericii celei vii înseamnă credinţă şi dragoste adâncă faţă Hristos şi învăţătura Lui mântuitoare.

Ca încheere practică constată că dragostea ce i s'a arătat din partea credincioşilor, dragostea cu care au alergat la biserică, îi sunt o garanţie despre bunăstarea bisericii celei vii din Caila, bunăstare care o doreşte tot mai înfloritoare, tot mai adâncă. In această bunăstare credincioşii pot privi cu încredere înainte.

Plecând din Caila în drum spre Bistriţa P. S. Sa se opreşte pentru câteva clipe în Blăjenii de sus, la casa părintească a I. P. S. Sale Mitropolitului **Nicolae**, *unde se întreţine cu surorile şi fratele I. P. S. Sale, preotul Iuliu Bălan.*

A doua zi la ora 9 soseşte din Bistriţa în parohia Şimoneşti, pentru a târnosi biserica renovată.

Aceeaş primire sărbătorească a călăreţilor, la câţiva kilometri de sat. La intrare tineretul, copiii de şcoală, şi primarul satului îi urează bun venit. Carul cu 6 boi împodobit cu flori îl duc până la biserică. Aici popor mult şi un sobor de 12 preoţi, în frunte cu protopopul V. Mureşan. Părintele local Deac rosteşte cuvântul de bun sosit.

Imediat se începe târnosirea bisericii, la care asistă şi primpretorul Tallmann. Corul Bisericii din Bistriţa dă răspunsurile. Credincioşii din Şimoneşti s'au dovedit prin străduania lor, şi în aceste timpuri grele, a fi oameni înţelepţi. Preţuirea lăcaşului de închinăciune dovedeşte credinţă şi dragoste faţă de Hristos, iar aceste bunuri nu vor rămânea nerăsplătite de Dumnezeu.

In ziua de 26 Oct. P. S. Sa a fost condus la biserică de un sobor de preoţi. La intrare venerabilul preot Suceava i-a urat bun venit în numele Domnului. S'a oficiat apoi Sf. Liturghie.

Pentru P. S. Sa fiecare lăcaş de închinăciune este o chezăşie în plus, că creştinismul este o putere care tot creşte modelând sufletul omenirii după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. E fericit că în mijlocul credincioşilor săi această putere este vie şi activă.

Predica atât de luminoasă şi încurajatoare a fost ascultată cu smerenie.

La sfârşit fiecare credincios a voit să fie botezat şi binecuvântat de arhiereul său.

După masă, în drum spre Susenii-Bârgăului, este primit cu flori şi urări de bine în parohia lad de învăţătorul Aurel Groze; în parohia Rusul-Bârgăului de preotul Hangan; în parohia Josenii Bârgăului de învăţătorul Simeon Pop; în parohia Mijlocenii Bârgăului de preotul Augustin Pop. Pretutindeni poporul l-a întâmpinat cu toată dragostea.

La Susenii Bârgăului a fost întâmpinat de prot. V. Mureşan, înconjurat de un sobor de preoţi. Urarea de bun venit a fost rostită de harnicul preot Cristea, în cuvinte pline de duioşie.

S'a săvârşit apoi Vecernia. La finea slujbei arhiereşti, după rugăciunea de deslegare, P. S. Sa a scos din evanghelia zilei despre minunea din ţinutul Gadarei învăţătura cuvenită.

Peste noapte a tost găzduit cu toată dragostea în Prundul Bârgăului de medicul Dr. Pavel. Venit-a popor de pe toată valea Bârgăului să asiste. Biserica şi piaţa au trăit o zi de mare sărbătoare.

In predică P. S. Sa a stăruit asupra cuvintelor Mântuitorului: „Ce-i va folosi omului de va câştiga lumea toată

dar își va pierde sufletul". Ochii mulțimii adeseori s'au umplut de lacrimi.

Timp de două ore după serviciul divin au defilat credincioșii pe dinaintea P. S. Sale pentru a i mirui și binecuvânta.

Merită să fie amintit faptul, că o delegație a preoților uniți din Valea Bârgăului a asistat la serviciul divin și a adus salutul bisericii surori înaltului ierarh.

La ora 4 p. m. după o duioasă despărțire și o călduroasă manifestație de dragoste din partea mulțimii care nu voia să se împrăștie, P. S. Sa și însoțitorii au plecat spre casă.

Sântem siguri că sămânța dumnezeeștilor învățături, împrăștiată cu atâta dragoste în această călătorie misionară, va rodi din belșug în sufletele și viața credincioșilor de pe Valea Bârgăului.

Rap.

Glasul Domnului către preoți

„In noaptea asta ți-se va lua sufletul" (Luca 12, 22)

In această Duminecă e la rând Evanghelia cu bogatul cel nebun, căruia i-a rodit țarina și hotărându-se să își strice hambarele și să le facă mai mari, și-a zis: „*Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea și te veselește*» (Luca 12, 19). Inainte de a spune această pildă, Mântuitorul a spus următoarele: «*Aveți de grije și păziți-vă de lăcomie, căci viața cuiva nu stă în avuția lui*» (Luca 12, 15).

Așa dar Mântuitorul a spus această pildă ca un semnal de alarmă împotriva grozavei primejdii a lăcomiei după avere, după bani, după onoruri, scumpeturi și lux. Punctul culminant al pildei este cuprins în cuvintele Mântuitorului: «*Nebunule, în noaptea aceasta ți-se va lua sufletul, iar cele ce ai strâns cui vor rămânea?*» (Luca 12, 20).

Prin pilde Mântuitorul ne grăește răspicat și pe înțelesul tuturor. Deci aplecându-mi urechea sufletului asupra acestei pilde am vrut să înțeleg care este aici *glasul Domnului către preoți?* După cum am spus mai sus, prin această pildă Mântuitorul dă alarma împotriva lăcomiei de avere și de bani și de toate lucrurile moarte și pământești. Dar m'am întrebat: oare prin această pildă nu spune Domnul Iisus ceva anume pentru preoții și ucenicii Săi cei mai apropiați și mai aleși? Am ascultat îndelung cuvintele pildei și am ascultat și printre cuvinte și afară de strigătul cerului împotriva lanțurilor pământești ale lăcomiei de avere, n'am auzit nimic.

Așa dar de data asta glasul Domnului e același către toți creștinii, și către preoți, și către mireni.

Deci am stat și am ascultat glasul Domnului din această pildă, și m'am gândit și la starea noastră a preoților, privind viața și faptele noastre în oglinda acestei pilde. Mă durea tot mai mult chipul nostru urât și schimonosit de prea multă grije și alergare după avere și bani, care grije de multe ori e chiar lăcomie, iar glasul Domnului îmi răsuna tot mai mustrător în suflet: «*Aveți de grije și păziți-vă de lăcomie*».

Și iarăș mă gândeam la lăcomia noastră, a preoților, care deschide porțile lăcomiei în atâtea și atâtea suflete cari se uită la noi și fac ce facem noi. Iar glasul Domnului îmi striga mai apăsat: «*Nebunilor, în noaptea asta vi se va lua sufletul, iar cele ce ați adunat cui vor rămânea?*»

Și mă întrebam cu durere și spaimă: Cum, chiar și nouă putem ajunge să ne strige Domnul Iisus așa? Cum, chiar și noi putem cădea robi lăcomiei? Chiar și pe noi moartea să ne găsească robi pământului? Cum, noi nu suntem robi ai lui Hristos? Cui slujim noi oare? Și dacă slujim lui Hristos, să ne mai poată robi pe noi lăcomia după avere, lăcomia după gunoae și putrejuni? Căci din două una: ori slujim lui Hristos din tot sufletul și atunci *lăcomia* de avere și banii nu ne poate stăpâni, ori suntem niște slujitori *năimiți* (pentru plată) și atunci desigur că lăcomia este elementul nostru.

Lăcomia de bani și avere, iată piatra de încercare a apostoliei noastre, iată prăpastia ce ne pândește pe noi preoții. Iar lăcomia de avere este negarea misiunii de preot. Și totuș nici-o ispită nu doboară mai mulți preoți ca lăcomia de bani și avere. Preotul primește în fiecare zi bani dela credincioși și gustul banului, dragostea de bani, adică lăcomia îl cuprinde ușor, încât îndată nu mai face deosebirea între cel ce poate să-i dea și cel ce nu poate. Nimic nu compromite pe preot mai mult ca lăcomia după avere și după bani. Cel ce propoveduește dragostea de aproapele, lepădarea de lume și lepădarea de sine pentru Hristos, să nu lase 5 lei unei văduve nevoiașe? O, Doamne, ce grozăvie ne pândește pe noi preoții!

Știu că sunt preoți săraci, cu familii grele. Dar lăcomia nu e în legătură cu sărăcia sau cu bogăția, ci cu gradul de credință și dragoste de Hristos, adică cu gradul de lepădare de sine din dragostea de Hristos, cu gradul de încredere în Hristos și ajutorul Său. Cu alte cuvinte: lăcomia este în legătură cu gradul nebuniei noastre pentru Hristos.

Căci să nu uităm: viața asta ne cere să fim nebuni. Chiar dacă ne socotim cuminți totuș suntem stăpâniți de o nebunie: ori nebunia lumii acesteia, ori nebunia lumii de dincolo, ori nebunia care a scos pe diavol și pe Adam și Eva din raiu, ori nebunia celor ce prin Hristos au dobândit iar raiul. Ori suntem nebuni pentru Hristos, ca apostolii, mucenicii și martirii, ori suntem nebuni pentru lumea aceasta, ca și bogatul din pilda de mai sus, căruia Dumnezeu i-a zis: „*Nebunule, în noaptea aceasta ți-se va lua sufletul, iar cele ce ai strâns cui vor rămânea?*"

E adevărat că sunt multe grade de nebunie, dar, să luăm aminte, nebunii sunt **numai două**. Ori noi, preoții ne-am ales nebunia pentru Hristos. De aceea glasul Domnului către preoți este acesta: „*ai de grije, că în noaptea asta ți-se va lua sufletul*». Acest semnal de alarmă să-l avem mereu în urechile sufletului, căci el ne scapă de primejdia lăcomiei de bani și avere, și tot el ne arată dacă suntem nebuni pentru Hristos sau nu, și în ce grad. Numai oglinda morții ne arată adevărata noastră stare sufletească, adevărata noastră stare față de Hristos și veșnicie, adică dacă suntem nebuni pentru Hristos sau pentru lume. Deci să ne privim mereu în oglinda morții. E cel mai bun leac împotriva morții veșnice.

Să lepădăm cu scârbă lăcomia de bani și avere și să ne facem lacomi de Hristos, lacomi de a-L iubi pe El, lacomi de a face voia Lui, lacomi de a-I propovedui Evanghelia cu viața noastră și lacomi de a-L avea pe Iisus cât mai mult și mai viu în sufletul nostru, spre a-L putea împărtăși și enoriașilor noștri. Căci aceasta e misiunea noastră: să dăm lumii pe Hristos și nu să strângem bani și avere.

Preotul **Nicolae Vonica**

Inștiințare

Deoarece în ultimul timp, din cauza lipsurilor, nu mai găsim în comerț sticluțe, rugăm On. Preoțime ca atunci când cere Sf. Mir dela Consiliul nostru să ne aducă sticluțele vechi, pentru a le putea folosi pe acelea.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Inaltă *decorație germană.* «*Ehrenzeichen für deutsche Volkspflege*» *clasa I, cu briliante, a conferit Fuehrerul Adolf Hitler doamnei Maria Mareșal Antonescu, drept cinstire a grijii purtate răniților germani internați în spitalele românești și ca expresie de vie mulțămire și profundă gratitudine, atât în numele Fuehrerului, cât și al întregului popor german.*

Un chip de preot ales și cu râvnă în păstrarea neștirbită a ortodoxiei, părintele *Dr. Petre Chiricuță*, slujitor la biserica Hagiu din București, s'a stâns de curând din viață în vârstă de 52 de ani. Iscusit conferențiar și distins predicator, autor de articole serioase de reviste și ziare, a împărtășit mulți ani dearândul, ascultătorilor și cetitorilor săi, cunoștințe folositoare din comoara sa intelectuală, nesecată și neispitită: nici de vanitate și nici de materialism. Pomenit în veci să-i fie numele!

Mare demoralizare. Un ziar basarabean anunță. Trei persoane (sânt date cu numele) din Chișinău, întorcânduse zilele acesta dela Stalingrad, declară că moralul armatei roșii este cât se poate de scăzut. In armata sovietică, cuprinsă de nervositate, stăpânește dorința de-a sfârși războiul. Sânt tot mai dese cazurile când soldații împușcă pe politruci și refuză să execute ordinele. Poporul așteaptă nerăbdător terminarea luptelor și lipsit de mijloacele traiului se dedă tot mai des la jafuri.

Cerc cultural învățătoresc s'a ținut în 15 l. c., în parohia *Bratei*, la care au luat parte: dl Subinspector școlar de control, Ilarie Racoți, președintele cercului, și învățătorii din Ațel, Bratei, Dupușul și Dârlos. Dl președinte a arătat, în cuvinte alese, rostul cercurilor învățătorești. A urmat: I. Lecția practică de scris-citit: Predarea cuvântului normal „Om", predată de Dna învățătoare Maier-Bratei, a fost declarată de foarte reușită, de către dl Subinspector școlar, fiind de aceeași părere și învățătorii prezenți. 2. Dl Teofil Dumitru, înv, dir. în Ațel, a citit: Comentarii asupra „Indrumătorului" trimis dela minister, pentru predarea Scris-Cititului, arătând că învățătorul care se va folosi de el, va avea bune rezultate. După ce dl președinte a cetit mai multe ordine și dupăce a mulțămit învățătorilor precum și părintelui local Miron Maier, că a luat parte la acest cerc cultural, ședința a fost declarată închisă. — Pr. *M. M.*

Act de mulțămire. Casa Culturală parohială ortodoxă română din comuna *Cuciulata*, protopopiatul Oltul, a fost înzestrată de către Casa Școalelor din București cu un număr de 145 volume, cărți alese. Acest dar l-am primit prin dl director general al Ministrului Cultelor și Educației, Emanoil Bucuța, care a cercetat în vară comuna noastră, spre a cunoaște mai bine locurile unde s'a născut cărturarul Aron pumnul. Pentru acest dar, membrii Casei Culturale din Cuciulata aduc calde mulțumiri dlui Bucuța și Casei școalelor și a culturii poporului. — Pr. *Iacob Simeon.*

„Astra" sibiană la sate. Despărțământul central județean al „Astrei" își continuă activitatea culturală la sate. Duminecă în 15 l. c., neobositii conferențiari s'au deplasat în următoarele comune: *Tălmaci* unde a conferențiat dl profesor Constantin Criștiu, despre: Ajutorarea celor lipsiți de grija față de tineret; în *Boița* dl inspector școlar Petre Olariu, despre: Folosul învățăturii în carte; — în *Tălmăcel* a vorbit Dr. Cornel Lungu, medic primar la spitalul de boli mintale din Sibiu, tratând subiectul: Sfaturi pentru păstrarea sănătății; — în *Sadu* dl Ioan Dragomir, Inspector școlar regional, vorbind despre „Astra" și binefacerile ei, precum și despre: Credință ca mântuitoare de suflet și neam. — Conferințele au fost încadrate de programe artistice, executate de elevii școalelor primare și ai celor dela școalele de copii mici, sub conducerea harnicilor învățători.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. *Duminecă în 22 Noemvrie 1942*, servesc: Prot. prof. A. Nanu, prot. M. Neagu și dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. *Predică: prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *cons. Gh. Secaș.*

Parastas. Duminecă, după terminarea sfintei Liturghii, s'a slujit în catedrala mitropolitană din Sibiu, un parastas pentru odihna sufletească a martirilor eroi dela Beliș, arși pe rug în Noemvrie 1918. Au slujit, la acest prilej, P. C. Sa păr. consilier Em. Cioran, înconjurat de un sobor de preoți, și în asistența unui mare număr de credincioși, cărturari și popor.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Viața Ilustrată, revistă lunară, publicată cu binecuvântarea P. S. Sale episcopului *Nicolae*, a apărut pentru Noemvrie 1942 cu următorul cuprins: Prot. Ion Goron: Statul socialist-creștin Paraguay: Emil Giurgiuca: Drum de Toamnă (poesie); Eugenia Mureșanu: Dualism (poesie). Ioan Râmbu: Crucea păcătosului. Bâlc Traian; I. V. Spiridon: Joc și Om (poezie); Sergiu Grosu: Autumnală (poezie); Teodor Ciceu: Eu sunt fecior de țăran (poezie); C. Mureșanu: Pictura Venețiană din sec. XVI; Dorin Iliescu: Primul proces; P. I. Mureșanu: Cronica ecnnomică: Cauciucul. — Teodor Iordache și D. P.: Insemnări: Poezia de dragoste. Fântâna darurilor.

Abonamentul pentru România 450 lei. Un număr 40 lei. A se cere la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Transilvania, revistă lunară de cultură, organ al Astrei, sub redacția dlui *Ion Breazu*, a apărut pe luna Oct. 1942 cu bogat și variat material de articole, cronici și însemnări, datorit colaboratorilor: I. Moldovan, Dr. Filipescu, N. Săulescu, V. Pușcariu, N. Comșa, E. Petrovici ș. a. — Abonamentul: 400 lei anual. Redacția și Administrația: Sibiu, str. Șaguna 6.

Nr. 595/1942 [101] 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a **Zam** cu filia **Tămășești** din protopopiatul Dobra, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post

1. Salarul dela Stat;

2, Casă parohială cu toate supraedificatele necesare, în stare foarte bună.

3. Folosirea sesiunei parohiale de 19½ jugăre, teren arabil, fânaț, pomet și pădure.

4. Câte 15 l. porumb sfărâmat dela fiecare familie din filie și ¼ din prețul de arendare a cimitirului dela Biserică achitat de epitropie.

5. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de toate documentele necesare și de încuviințarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei în termin.

Concurenții se vor prezenta cu încuviințarea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie la biserică, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dobra, la 10 Noemvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Dobrei în înțelegere cu consiliul parohial din Zam.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

C. preoți să stea
n fruntea mișcării

Oastea Domnului

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 29 Noemvrie 1942 — Nr. 48

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei, — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor cu șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Păstorii de suflete

Sufletul preotului trebue să stea în cursul fiecărei zile sub puterea îndemnului pe care l-a dat Apostolul Pavel primei adunări de păstori ai Bisericii convocată și condusă de el (Fapte 20, 28).

«Aveți grije de voi și de toată turma ce vi s'a încredințat de către Duhul Sfânt», sunt cuvintele apostolești ce trebue să răsune peste capetele noastre, să se înfigă în inimile noastre, să ne însoțească ca o șoptire interioară neînduplecată în toate mișcările noastre sufletești și trupești.

Noi suntem oamenii cu cea mai grea răspundere de pe lume. Indemnul Sf. Apostol Pavel nu e decât un apel la reînoirea conștiinței acestei răspunderi, dar îndemnul lui trebue să se repete în liniștea forului nostru interior necontenit, ca unda unei ape vii, susținătoare de viață.

Noi suntem păstorii și formatorii sufletelor pentru viața cea eternă și întrucât *prin suflet se menține însuși omul*, noi suntem păstrătorii oamenilor pentru eternitate. Nu hârtii, nu materie, nu forme culturale avem noi de conservat pentru eternitate, ci existența vie a oamenilor. Toate ocupațiile și profesiunile de pe pământ sunt inferioare misiunii noastre, putându-i desigur servi indirect. Dar tocmai de aceea și răspunderea noastră este neasemănat mai gravă.

Dumnezeu nu a lăsat însă o asemenea înfricoșată povară numai în seama slabelor noastre forțe omenești. Ci ne-a dat puterea preoției prin care *însuși Iisus Hristos e cu noi*. Preoția este una singură și ea este a lui Iisus Hristos. In vasele noastre relative, sub înfățișările noaste omenești, e aceeaș unică putere preoțească a lui Iisus Hristos, acelaș izvor de viață nouă pentru oameni. Suntem mai mulți preoți și totuși o singură preoție, mai multe organe ale lui Iisus Hristos și totuși o singură putere înfățișată și comunicată oamenilor. Suntem acoperirea văzută, dar tocmai deaceea trebue să fim și descoperirea puterii lui Iisus Hristos, lucrând cu autoritatea și cu puterea Lui.

Și totuși conștiința puterii preoțești a lui Hristos, purtată și manifestată în vasul nostru omenesc, nu trebue să ne facă fără grije la datoria noastră.

Preoția din noi este la fel de efectivă, actele ei au prin toți o deplină valabilitate și totuși sunt preoți mai slabi și preoți mai vrednici, păstori cari știu da hrană bună sufletelor încredințate și se fac iubiți de ele și alții în jurul cărora se face gol.

«Aveți grije de voi» spune Sf. Apostol Pavel. Deci nu se cade să adormim conștiinciozitatea noastră, liniștiți de prezența preoției lui Hristos în noi. Aveți grije de voi nu atât de dragul vostru, ci pentru a deveni păstori destoinici ai sufletelor încredințate.

Dacă preoția este aceeaș în toți, prin ce se deosebește preotul de preot? Prin identificarea mai deplină sau mai puțin deplină a vasului său omenesc cu preoția din el, care este însuși izvorul mântuitor din Iisus Hristos.

Actele publice ale oricărui primar sunt valide, dar comuna lui prosperează numai când prin destoinicia lui le sporește eficacitatea.

Preoția nu ni s'a dat numai ca să se execute automat prin noi, ci ca să transforme toate puterile noastre omenești în sensul ca să devină cele mai adevărate unelte, întruchipări și manifestări văzute ale puterilor pe cari le reprezintă ea. Altfel ar fi putut așeza Domnul puterea preoțească în niscai obiecte, cari se manifestă la fel totdeauna.

Dăm din Sf. Maxim Mărturisitorul un citat mai lung din care se vede că harul se folosește de colaborarea puterilor omului în vederea unei maxime eficacități:

«Nu e îngăduit a spune că harul singur produce în sfinți pătrunderea tainelor dumnezeești, fără colaborarea facultăților naturale capabile de cunoaștere... Dar n'au ajuns nici prin simpla cercetare cu rațiunea naturală, fără harul Duhului Atotsfânt, la adevărata pătrundere a lucrurilor... Așadar harul Duhului Sfânt nu produce în sfinți înțelepciunea fără spiritul lor capabil de percepere, cunoașterea fără facultatea de înțelegere pentru cuvânt și credința fără o siguranță spiritual-rațională și fără o răzimare cu încredere pe ceeace li se comunică... Nu produce nici darul sfințirii fără dragostea naturală de oameni și nici un alt dar harismatic fără facultatea și puterea de activitate potrivită fiecăruia. Invers, nici omul nu poate să-și procure cu puterile naturale vreunul din lucrurile înșirate, fără puterea dumnezeească ce le oferă.

Aceasta o arată limpede sfinții, cari după primirea Revelațiunii caută să-și clarifice înțelesul lucrurilor revelate... Ei caută să și reveleze înșiși Revelațiunea. Căci niciodată nu distruge harul Duhului facultatea naturii. Dimpotrivă el face natura, slăbită prin uzul potrivnic naturii, din nou capabilă de o activitate naturală și o înalță la pătrunderea tainelor divine». (Qu. a. T. 59; P. G. 90, 604 D—608 C; după Hans Urs von Balthasar, Kosmische Liturgie, Fr. i. Br. 1941, pg. 25—26).

Să aplicăm acum la preoție aceste considerații și la raportul ei cu omul în care e sălășluită.

Preoția e prezență *sfințitoare*, curățitoare de păcat și aceasta trebue să aibă drept urmare ca toate puterile omului în care e așezată ea și prin cari are să se reverse asupra altora să devină prin rugăciune, atențiune la sine și înfrânare, organe și forțe curate, sfinte, capabile să închipuiască și să facă evidentă intensitatea curățitoare a preoției.

Preoția este putere și misiune *luminătoare* de suflete prin propovăduirea cuvântului dumnezeesc și aceasta înseamnă că puterile și organele intelectuale și sufletești ale omului prin care se exercită trebue să devină cât mai apte pentru funcția învățătorească, să se adapteze acestei slujbe înalte. Mintea preotului trebue să devie prin studiu și meditație mai ageră în prinderea înțelesurilor spirituale ale vieții, forțele lui intelectuale trebue să se subțieze și inobileze atât în lucrarea de pătrundere a tainelor dumnezeești cât și în lucrarea de prezentare cuceritoare a lor pe seama altora.

Preoția este putere de *conducere* a sufletelor. Ea are o incomparabilă forță de a se impune altora, de-a le inspira autoritate, de-a trezi ascultare în suflete întru a le duce pe drumul ce li-l arată. Dar această forță crește copleșitor când toată personalitatea omenească a preotului, penetrată și plămădită de harul preoției din el, a câștigat fermitatea, siguranța și preciziunea cea mai neșovăelnică în îndemnul ce-l rostește, în pilda ce-o oferă.

In special preoția se experiază ca autoritate asupra sufletelor, ca forță spirituală, ca putere și destoinicie conducătoare. Insușirea de conducător e tot ce e mai înalt în om. Preotul este îmbrăcat în autoritatea de conducător de sus. Dar persoana lui întreagă trebue să devină instrument adecvat și corăspunzător al acestei autorități de conducător ce o are prin harul preoției. El trebue să facă din sine, sub influința harului preoțesc, o personalitate, adică o ființă fermă și înțeleaptă, capabilă să se decidă nu numai pe seama sa, ci să determine și pe alții să meargă spre anumite ținte.

Fermitatea e rodul unei mari credințe. Numai adâncind în sine credința, preotul câștigă neclintirea în cuvântul său și această neclintire face și pe alții să se razime cu toată încrederea în el. Oamenii au lipsă de certitudinea altora. Conducătorii sunt cei ce știu să insufle această certitudine.

Dar preotul în rol de conducător nu este un oarecare înflăcărat, ci o personalitate armonică, fermă printr'o convingere adânc lămurită, care își afirmă statornic și neșovăelnic, dar liniștit, prin toate acțiunile sale mari și mici, orientarea categorică a ființii sale.

A fi conducător nu înseamnă a afirma din când în când cu pasiune excesivă un crez, ci a fi un om capabil să-l susțină printr'un cât mai vioi aparat al minții și să-l urmărești cu voință neșovăelnică în toate clipele vieții. Conducătorul copleșește prin masivitatea de convingeri ce emană din el, dar și prin chipul armonic și neîntrerupt în care se desfășoară întreaga lui viață sub semnul unui crez.

Poporul nostru, ca toate celelalte, au lipsă de asemenea păstori cu autoritate neclintită și cu înțelepciune ireproșabilă. Iți trezește mila starea de nesiguranță, de încurcătură sufletească, în care l-au adus atâția sfătuitori improvizați.

Preoțimea trebue să formeze osatura de neclintit pe care să se razime și să crească liniștită viața neamului, cu toate vânturile cari pot bate în ea.

Infiptă în certitudinile credinței creștine, verificată bimilenar ca singura forță ce poate susținea în armonie viața popoarelor, răspunzând trebuințelor fiecărui timp, preoțimea trebue să formeze cadrele solide cari să readucă în matca lor valurile tulburate ale omenirii contimporane.

D. STĂNILOAE

Conferințe preoțești. — Preoțimea ort. rom. din tractul Mediașului s'a întrunit în conferință de toamnă în orașul Mediaș, în 19 Nov. 1942.

După invocarea Duhului Sfânt, în biserica ortodoxă, preoții au trecut la sediul protopopesc. Păr. Prot. Ioan Crăciun a deschis ședința printr'o frumoasă cuvântare, în care a arătat datoria preoților din vremurile de azi, zicând: Preotul zilelor noastre, înainte de a învăța pe alții, trebue să-și facă autoexaminarea cunoștințelor sale, să-și controleze manifestările propriului său spirit, pentru ca să nu riște să primească la tot momentul cunoscuta replică: „Doctore, vindecă-te pe tine însuți".

Părintele *M. Maier*-Bratei a citit recenzia asupra tratatului: „Despre Preoție" de I. Hrisostom, în traducere de Pr. Ic. Geamănu. Recenzentul a scos la iveală părerile acestui mare dascăl despre preoție, spunând la sfârșit: „Să mulțumim Sf. Ioan Gură de aur că ne-a lăsat acest minunat tratat pe care citindu-l vom prinde curaj pentru lupta împotriva tuturor răutăților din lume și dragoste pentru harul care este în noi.

Părintele *Z. Rucăreanu*-AxenteSever, a citit tema: „Convorbirea lui Iisus cu Nicodim" (Ioan 3, 1—20). — Sub impresia înălțătoarelor momente duhovnicești trăite cu ocazia congresului „Asociației Clerului „A. Șaguna" la Sibiu în 12 Nov. 1942, preoțimea a luat hotărârea ca în cea mai apropiată Duminecă să citească fiecare în biserică magistrala cuvântare a iubitului lor ierarh *Nicolae*, rostită în fața preoților dela acel congres.

Aceeaș preoțime, a tractului Mediaș, aduce mulțumiri Păr. consilier *Dr. Spiridon Cândea*, pentru cuvântarea rostită în catedrala din Sibiu cu aceeaș ocazie, precum și celorlalți cuvântători. — Pr. *Miron Maier*-Bratei.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Adunarea generală a Secţiei Sibiu a Asociaţiei „A Şaguna“ a clerului ortodox român din Mitropolia Ardealului

Secţia Sibiu a Asociaţiei „A. Şaguna“ a clerului ortodox român şi-a ţinut adunarea generală în 12 Noemvrie 1942 în centrul Mitropoliei noastre, în Sibiu.

Cu tot timpul nefavorabil: ninsoare cu ploaie, cu toate greutăţile împreunate cu o călătorie din zilele noastre, au început să sosească totuşi, — încă din ajun — delegaţii despărţămintelor şi din cele mai îndepărtate colţuri de graniţă ale Arhiepiscopiei, iar în dimineaţa zilei adunării generale au coborât din trenuri, autobuse şi cei din apropierea Sibiului.

La Biserică. — La ora 9 a. m. s'a slujit sfânta Liturghie cu chemarea Duhului Sfânt, în biserica catedrală, în prezenţa I. P. Sf. Sale Mitropolitului *Nicolae* şi a preoţimei sosită la adunarea generală.

Slujba dumnezeească a fost celebrată — în frunte cu I. P. C. Sa arhimandritul Teodor Scorobeţ, — de un sobor de preoţi, compus din PP. CC. Lor Părinţii Protopopi: Emilian Cioran, Pavel Borzea, Ioan Crăciun, Mihail Neagu, Dr. Spiridon Cândea, CC. Lor Preoţii Ştefan Morariu, Ioan Roman, Dr. Ioan Chioariu şi diaconul Simion Macarie.

Predica ocazională rostită de P. C. Sa Păr. Prot. Dr. Spiridon Cândea, consilier arhiepiscopesc, am publicat-o în numărul trecut al gazetei..

Predicatorul a captivat dela început şi a ţinut încordată până la sfârşit atenţia ascultătorilor, vorbind cu accente duioase şi convingătoare despre importanţa sfintei Taine a Preoţiei, precum şi despre rolul important al preoţimei în aceste zile de grea încercare a războiului.

In Aula Academiei teologice. — După terminarea serviciului divin, preoţimea trece în Aula Academiei teologice, destinată pentru ţinerea adunării generale. Abia acum se poate constata, că numărul preoţilor prezenţi a întrecut şi cele mai optimiste aşteptări, pentrucă numărăm peste una sută preoţi, afară de cei din centrul Mitropoliei.

Soseşte Vlădicul. — Pleacă o delegaţiune, să invite pe I. P. S. Sa la şedinţa adunării generale. La ora 10·30 apare I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, primit de toată asistenţa cu cântarea: „Pe Stăpânul şi Arhiereul nostru Nicolae...“, precum şi cu lungi aplauze ca manifestări ale dragostei şi devotamentului preoţimii.

— Se cântă rugăciunea „Impărate ceresc“ de cei prezenţi.

Cuvântarea preşedintelui. — Părintele preşedinte *Emilian Cioran* îşi rosteşte şi de data aceasta, vorbirea plină de duh şi înţelepciune; schiţează evenimentele dela ultima noastră întrunire din 1939, până astăzi, stăruind cu sfatul şi îndemnul ca preoţimea să-şi facă integral datoria şi în viitor în cadrele Asociaţiei Clerului şi în jurul patronului şi întemeietorului ei, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

Vorbeşte I. P. S. Sa Mitropolitul. — Vorbirea Inalt Prea Sf. Sale s'a publicat după notiţele, care s'au putut lua în fuga condeiului, în numărul 46 al ziarului nostru. Prin aceasta a luat cunoştinţă toată lumea *de ce a spus* cu ocazia aceasta Mitropolitul nostru, nu a luat însă cunoştinţă *cum le-a spus*.

Pentru că nu e tot atâta, *să ceteşti* un discurs al I. P. S. Sale, sau să ai norocul *să-l şi asculţi*.

Numai aceia care l-am ascultat de atâtea ori, ştim ce deosebire este între slova scrisă şi cuvântul rostit de Vlădicul nostru.

Mai întâi ne-a purtat, cu arta-i cunoscută, pe tărâmurile misiunei noastre preoţeşti, zugrăvind dumnezeescul din acest tablou al misiunii noastre.

Iar când pe nesimţite a trecut dela partea duhovnicească la drepturile veşnice ale neamului nostru, la graniţele ciuntite ale ţării noastre, atunci cuvintele I. P. S. Sale au căpătat proporţii profetice, care trecând peste prezent, aveau ecouri îndepărtate în viitor.

Telegramele. — Preşedintele dă cetire următoarelor telegrame adresate:

M. S. Regelui Mihai I. I. P. S. Sale Patriarhului Nicodim, dlui Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, dlui Mihai Antonescu, preşedintele Consiliului de miniştri, dlui Ioan Petrovici, ministrul Culturii Naţionale şi Cultelor, dlui Aurel Popa, Secretarul general al cultelor, P. S. Sale Episcopului Veniamin al Caransebeşului, ca semn de recunoştinţă pentru activitatea neobosită, depusă pentru prosperitatea Secţiei noastre dela înfiinţarea ei până la alegerea P. S. Sale de Episcop, precum şi pentru iniţierea, sugestiile, sfaturile şi ajutorul efectiv dat dela începerea şi până la terminarea Căminului nostru dela Bazna; şi P. C. Sale Păr. Prot. Stavrofor Gheorghe Ciuhandu, preşedintele Asociaţiei noastre.

Conferinţa Păr. Prof. Pr. Dr. Teodor Bodogae. — Păr. Prof. T. Bdogae îşi citeşte conferinţa: „Comemorarea Sinodului dela Iaşi din 1642“. — Conferenţiarul ne înfăţişează, din istoria ortodoxiei noastre, atât evenimentele premergătoare, precum şi cele din timpul Sinodului dela Iaşi, scoţând în evidenţă marea personalitate ortodoxă a Mitropolitului Petru Movilă.

Preşedintele, mulţumind conferenţiarului, aduce la cunoştinţă preoţimii, că prezenta conferinţă face parte dintr'o lucrare mai mare a păr. Bodogae, care va apărea la timpul său.

Conferinţa I. P. C. Sale Păr. Vicar Teodor Scorobeţ. — Păr. Arhimandrit T. Scorobeţ dă citire conferinţei I. P. C. Sale: „Operă constructivă în Biserică“.

Timp de peste o jumătate de oră conferenţiarul ţine încordata atenţiune ascultătorilor cu documentarea diferitelor aspecte ale problemelor, care fac parte integrantă din opera constructivă a Bisericii.

Prelegătorul este viu ovaţionat de preoţime pentru cunoştinţele primite, iar preşedintele tălmăceşte sentimentele de mulţumire şi gratitudine ale adunării pentru conferinţa prezentată.

Raportul despre Căminul preoţesc dela Bazna. — Păr. Protopop *Ioan Bânda*, secretarul secţiei, dă citire raportului despre Căminul preoţesc din Bazna, întocmit de păr. preşedinte E. Cioran.

Din raport se desprind toate amănuntele în legătură cu zidirea acestui Cămin dela începerea lucrărilor până la terminarea şi sfinţirea lui. Preoţimea a contribuit cu suma de 830,000, donaţiuni dela instituţiuni şi particulari Lei 255,000 ş. a. Se arată că cheltuielile totale s'au ridicat la suma de 2.000,000 Lei. Pentru terminarea lucrărilor s'a ridicat din fondul de ajutorare preoţesc un împrumut — fără dobândă — de 700,000 Lei, din care s'au replătit până acum 300,000 Lei, rezultă deci că mai grevează asupra Căminului o datorie de 400,000 Lei.

Raport despre fondul de ajutorare preoţesc. — Păr. Preşedinte *Emilian Cioran* face o dare de seamă asupra fondului de ajutorare preoţesc, dela înfiinţarea căruia s'au împlinit, la 1 Iulie 1942, 10 ani.

Fondul de ajutorare pentru preotese s'a început cu anul 1936.

In decurs de 10 ani au murit 142 preoţi, pentru care s'au plătit ajutoare în suma de Lei 5.260,000.

Din 1936 până acum au decedat 40 preotese, după care s'au dat ajutoare în sumă de Lei 635,000. In total s'au dat ajutoare în suma de Lei 5.895,000. Averea fondului la 1 Iulie 1942 este de Lei 4.847,789.

Adunarea generală ia la cunoştinţă şi aprobă raportul, hotărând:

1. Să se păstreze o clipă de reculegere pentru membrii decedaţi;

2. Să se exprime I. P. S. Sale şi P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc toată recunoştinţa Secţiei pentru conducerea şi administrarea gratuită a acestui fond de ajutorare preoţesc.

Inchiderea şedinţei. — Le ora 13·30 Păr. preşedinte închide şedinţa şi anunţă pe cei prezenţi, că masa se poate lua la Academia teologică, şi că la această masă comună va participa şi I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

Redeschiderea şedinţei. — Părintele preşedinte Emilian Cioran redeschide — în prezenţa I. P. S. Sale Mitropolitului — şedinţa la ora 15. La ordinea zilei:

Raportul comisiunii financiare. — Păr. Protopop *D. Secărea*, preşedintele comisiunei financiare, aleasă de adunarea generală în şedinţa de astăzi, înainte de masă, prezintă raport scris despre verificarea gestiunei financiare a Secţiei pe anii 1939, 1940 şi 1941. Propune în numele comisiunei, iar adunarea generală aprobă, ca să se dea gestionarilor, respectiv comitetului, descărcarea cuvenită.

Raportul general. — Păr. Protopop *Ioan Bânda*, cu experienţa câştigată din 1923, de când funcţionează ca secretar al Secţiei, reuşeşte să prezinte un raport general, asupra activităţii desfăşurate de preoţime dela ultima adunare generală ţinută în 1939 în Odorhei, satisfăcător şi complet din toate punctele de vedere.

Adunarea generală dă expresie sentimentelor sale de mulţumiri pentru prezentarea reală a problemelor pastorale din ultimii trei ani şi hotăreşte, ca raportul general să se publice în întregime în Telegraful Român. Alegerea comitetului se amână, prelungindu-se mandatul până la reconstituirea generală.

Propuneri. — In terminul prevăzut de Statute, au intrat următoarele propuneri, pe care Adunarea generală, discutându-le, aduce următoarele hotărâri:

1. Să se amplifice slujbele religioase cu ocazia „Hramului“ bisericii, dându-i-se acestei sărbători tot fastul şi importanţa cuvenită. (Propunerea Păr. Gh. Secaş, consilier arhiepiscopesc);

2. Să se intervină la P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, ca să facă demersurile necesare, pentru ca târgurile să nu se mai ţină în ziua de Duminecă;

3. Asemenea ca credincioşii să nu mai fie obligaţi şi scoşi cu forţa Dumineca, nici la lucrul câmpului, nici la lucrări de folos obştesc ale comunelor;

4. In legătură cu memoriul studenţilor teologi referitor la schimbarea legii recrutării în sensul statornicit de sfintele canoane, odată cu însuşirea tuturor doleanţelor juste cuprinse în acel memoriu, să se transpună, spre cele legale, forurilor bisericeşti competente;

5. In legătură cu chestiunea federalizării asociaţiilor preoţeşti existente, îşi exprimă dorinţa ca, la vreme potrivită să se reia tratativele pe baza principiul de federalizare, sub regimul unui statut comun.

Inchiderea adunării. — Terminate acestea, Păr. preşedinte, mulţumeşte I. P. S. Sale pentru onoarea şi bunăvoinţa acordată adunării noastre de astăzi, prin faptul că a participat până la urmă la dezbaterea şedinţelor, precum şi pentru sfaturile bogate, îndemnurile arhiereşti şi părinteşti acordate preoţimei. Mulţumind asemenea preoţimei pentru participarea numeroasă, declară şedinţa închisă la ora 17.

La despărţire, preoţimea ovaţionează îndelung atât pe I. P. S. Sa cât şi pe conducătorii Secţiei Sibiu a Asociaţiet „A. Şaguna“ a clerului.

Sibiu, în Noemvrie 1942.

Protopop **Ioan Bânda**,
secretarul secţiei

Conferinţă preoţească. — Preoţimea protopopiatului Mercurea s'a întrunit în conferinţă de toamnă, în ziua de 10 Nov. 1942, într'una din salele şcoalei primare din loc. Toţi preoţii tractului au fost de faţă, în frunte cu Păr. D. Ciuchendea, protopop. După săvârşirea slujbei invocării Duhului Sfânt, urmează cuvântul de deschidere al Păr. Prot. Dumitru Ciuchendea care, în cuvinte bine simţite, arată rolul preoţimei şi al întregei Biserici active, în aceste vremi de grea cumpănă.

Al 3-lea punct, lecţia practică de religie la cl. IV „Pilda cu bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr“ este la înălţime atât în ce priveşte felul de predare, cât şi ţinuta preotului catihet.

Al 4-lea punct, „Educaţia religioasă a tineretului premilitar“, o prezintă Păr. *Ilie Geleriu*. După masă şedinţa se începe cu conferinţa Păr. *Dumitru Comşa*, al cărei subiect este: „Contribuţia Bisericii noastre în războiul actual“. Preoţimea, în frunte cu P. C. Păr. Protopop, cade de acord ca această conferinţă să fie publicată. Părintele Prot. mulţămeşte întregii preoţimi, care a urmat cu osârdie chemării făcute. — Pr. *Ioan Popa*-Reciu.

Inaugurarea

conferinţelor religioase la Universitatea Cluj-Sibiu

Se observă la Universitatee refugiată a Ardealului o serioasă străduinţă de a se pune de acord cu duhul creştin al poporului nostru şi cu tendinţele spiritualiste ale ştiinţii în urma eşecului total al explicaţiilor exclusiv materialiste ale realităţii.

Unul din semnele acestei străduinţi este seria de conferinţe religioase organizată de Universitate în acest Post al Crăciunului. Au fost o frumoasă surpriză pentru publicul sibian afişele cari anunţau subiectele acestor conferinţe şi numele conferenţiarilor.

Seria a fost inaugurată în 22 Nov. orele 11/½, cu conferinţa dlui D. D. Roşca, decanul Facultăţii de Litere şi Filosofie, intitulată: „Sentiment religios şi gândire filosofică“.

Momentul a avut un caracter sărbătoresc. In faţa unui public extrem de numeros şi de select, format din profesori universitari, intelectuali distinşi ai oraşului şi studenţi, dl rector al Universităţii, prof. Dr. Iuliu Haţieganu a rugat pe I. P. S. Mitropolit Nicolae să împărtăşească arhiereasca binecuvântare conferenţiarilor, declarând că Universitatea Ardealului se inspiră din etosul credinţei creştine şi din etosul iubirii de neam, cele două mari puteri prin care trăeşte poporul nostru.

I. P. S. Mitropolit arătându-şi bucuria ce-o simte de-a constata din nou în acest Aeropag al culturii naţionale sinteza fericită dintre ştiinţă şi credinţă, împărtăşeşte arhiereasca Sa binecuvântare acestui ciclu de conferinţe menit să lămurească şi consolideze în sufletul tineretului nostru concepţia creştină despre lume.

A urmat apoi interesanta conferinţă a dlui D. D. Roşca.

Domnia Sa a ţinut dela început să împrăştie echivocul ce înconjoară termenul de *sentiment* pe care l-a ales pentru a circumscrie sfera religiei. E vorba mai degrabă despre ceeace numeşte poporul nostru *presimţire*, adecă despre o intuiţie tainică şi directă a întregei noastre fiinţe, prin care îşi dă seama despre realitatea lui Dumnezeu şi despre raportul nostru cu El. In aceste cunoaşteri totale şi directe se cuprind adevăruri mai sigure şi mai adânci decât în cele obişnuite.

Dealtfel şi filosofia, a spus Domnia Sa, are la baza investigaţiei sale o credinţă ce nu vine din experienţă sau din intelect. Este credinţa că realitatea în ultima ei temelie este de natură spirituală, căci altfel n'ar avea rost să întrebuinţăm spiritul pentru a o cunoaşte, ar fi refractară oricărei cunoaşteri. Dacă realitatea nu corespunde legilor raţiunii şi spiritului nostru, nu poate fi cunoscută.

Filosofia se întemeiază pe credinţă şi întrucât scoate dintr'un fragment infim de experienţă concluzii generale. Aceasta nu-i un act de logică, ci de credinţă.

Dar nu numai filosofia, ci şi ştiinţa se întemeiază pe credinţă, căci ea admite o corespondenţă între legile realităţii, corespondenţă ce nu poate fi demonstrată.

Conferenţiarul a mai relefat şi alte înrudiri între religie şi filosofie, socotindu-le pe amândouă ca luptătoare pentru primatul spiritului.

Pe de altă parte Domnia Sa a înfăţişat deosebirile între ştiinţă şi religie, arătând că cea dintâi se ocupă cu ceeace-i obiectiv şi general, iar ultima cu ceeace-i

subiectiv, cu ceeace depăşeşte domeniul ştiinţii redus la legile fixe. Ştiinţa constată ceeace este, religia dă puterea pentru modificarea a ceeace este prin forţa spiritului.

Conferinţa dlui decan D. D. Roşca, bogată în idei şi deschizătoare de largi perspective şi probleme, a fost ascultată cu încordată atenţiune şi răsplătită cu îndelungate aplauze.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Decemvrie 1942

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, iar la *ora 9½ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. *Duminecă în 6 Decemvrie 1942, Sfântul Nicolae*, Servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Prot. Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Acad. teolog., Emilian Cioran şi Ieronim Grovu, cons. mitr., prof. Mihail Neagu, consilierii arhiep. Dr. Spiridon Cândea şi Gh. Secaş; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: cons. Gh. Secaş.* După masă la ora 4 predică la Oastea Domnului: *Pr. Nicolae Vonica.*
4. *Duminecă în 13 Decemvrie 1942*, servesc: Prot. M. Neagu, Dr. Nicolae Terchilă, prof. şi Nicodim Belea; diaconii: Al. Popa, secr. arhiep. şi Simion Macarie. *Predică: prot. Mih. Neagu.* După masă la ora 4 la Oastea Domnului predică *Pr. cons. Gh. Secaş.*
5. *Duminecă în 20 Decemvrie 1942*, servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Aurel Nanu şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*
6. *Vineri în 25 Decemvrie 1942. Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos, liturghie arhierească, serveşte şi predică I. P. Sf. Mitropolit Nicolae*, înconjurat de un mare sobor de preoţi şi diaconi. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Prot. Mihail Neagu.*
7. *Sâmbătă în 26 Decemvrie 1942, a doua zi de Crăciun* serveşte I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeţ, cons. stavr. Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea, Ieronim Grovu şi Prot. Mih. Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeţ.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Cornel Dascăl.*
8. *Duminecă în 27 Decemvrie 1942. Sf. mucenic Ştefan*, servesc: Prot. Mihail Neagu, pr. Nicodim Belea şi Iosif Ţint; diaconii: Dr. Nicolae Balca şi Dr. Grigorie T. Marcu. *Predică: preot Iosif Ţint.* La Oastea Domnului, după masă la ora 4, predică: *Pr. Nicodim Belea.*

Nr. 12,728—1942.

Concurs

Pentru ocuparea postului de catihet, la şcolile secundare din **Sălişte**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Candidaţii îşi vor înainta cererea, însoţită de actele legale pentru numiri, direct Consiliului arhiepiscopesc ort. român din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 24 Noemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Glasul Domnului către preoţi

„Incă una îţi mai lipseşte" (Luca 18, 22)

In Evanghelia cu tinărul bogat, Domnul Iisus ne îndeamnă iar să ne ferim de robia averilor şi deci a plăcerilor lumii acesteia. Şi pentrucă acest glas al Domnului l-am mai auzit şi în Evangheliile din Duminecile trecute, m'am aplecat să aud un alt glas, o altă strigare a Domnului Iisus către noi preoţii. Şi îndată am auzit pe Domnul mustrându-ne blând, dar foarte serios. Parcă îl auzeam spunându-ne fiecăruia în parte: «*Incă una îţi mai lipseşte*» [Luca 18, 22].

Tinărul bogat, spune Mântuitorului că toate poruncile le-a păzit din tinereţe. Şi totuş nu era mulţumit. Simţea poate şi el că numai împlinirea formală a poruncilor nu-i umple sufletul de lumina şi viaţa cea adevărată. De aceea a venit la Mântuitărul să-L întrebe zicând: „Invăţătorule, ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?" [Luca 18, 18]. Şi atunci Mântuitorul îi răspunde: „*Incă una îţi mai lipseşte. Du-te şi vinde toate şi dă la săraci şi vei avea comoară în cer, apoi vino de-Mi urmează Mie*» [Luca 18, 22].

Mulţi dintre noi preoţii ne împlinim slujba cu sârguinţă, aşa cum se cere. Slujim la sfântul altar întotdeauna la vreme, predicăm cu drag, răspundem la chemările enoriaşilor, încât toţi sunt mulţumiţi. Locaşul sfânt al bisericii îl ţinem în curăţenie şi-l împodobim mereu cu câte ceva. Cimitirul e împrejmuit frumos. Poate am zidit casă parohială şi unii din noi chiar am izbutit să ridicăm o frumoasă biserică în satul nostru. Şi totuş... eu aud glasul Domnului mustrându-ne: «*Incă una îţi mai lipseşte*».

Unii dintre noi au înfiinţat cooperative, case culturale, reuniuni de femei, au înjghebat bogate biblioteci parohiale, au izbutit să stimuleze râvna plugărească, economică şi comercială a sătenilor, încât au ajuns la o mai bună stare socială. Alţii aleargă într'o parte şi alta pentru interesele satului sau ale bisericii, reuşind să câştige pentru sat şi pentru biserică frumoase averi, mobile şi imobile. Sunt socotiţi pentru asta preoţi harnici, activi, preoţi model. Şi totuşi eu aud glasul Domnului spunând şi pentru ei: „*Incă una vă mai lipseşte*".

Şi să recunoaştem fiecare, în adâncul inimii noastre, că glasul Domnului are dreptate. Pentrucă toate aceste activităţi, pline de zel mare şi de înfăptuiri alese, le putem realiza fără să vindem averile ambiţiilor şi mândriilor deşarte, fără să ni se împuţineze moşiile şi bogăţia, adică fără să ne predăm viaţa cu totul în braţele lui Iisus şi să urmăm Lui cu lepădare de sine şi lepădare de ale lumii, ca nişte buni ucenici ai Lui...

Putem ajunge la ranguri înalte în ierarhia bisericească, putem aduna cunoştinţe întinse, putem fi foarte bine apreciaţi de cercurile în cari trăim şi lucrăm, şi totuşi *să ne mai lipsească una*, încă cea mai de seamă apreciere: buna apreciere din partea Domnului Iisus.

„Du-te, vinde tot ce ai şi dă săracilor şi vei avea comoară în cer, apoi vino şi-mi urmează Mie". Să nu credem că Domnul Iisus e fără judecată şi învăţăturile Lui nu pot fi împlinite, căci ne cere prea mult. Nu, deloc. Tinărului bogat i-a cerut să-şi vândă averile pentrucă a văzut că inima lui era legată de bogăţia sa. Şi i-a mai cerut acest lucru pentrucă tinărul desigur nu era căsătorit şi putea foarte uşor să se lipsească de averi fără să-şi lase copiii pe drumuri.

Domnul Iisus ne cere mai ales nouă preoţilor Săi, să vindem tot lucrul care ne robeşte inima cumva, pentrucă inima noastră trebue să fie robită numai de Creatorul şi Mântuitorul ei. Şi cui să vindem? Să vindem chiar Domnului Iisus toată mândria, toate ambiţiile, toate răutăţile şi lăcomiile din lumea aceasta, căci El le cumpără fără să se vateme de ele. El le cumpără şi le aruncă în neant, dar în schimb ni le plăteşte cu preţ mare. In loc de mândrie deşartă ne dă smerenia cea mult preţuită; în loc de răutate, ne dă bunătate sfântă, în loc de ambiţii deşarte, ne dă ambiţia sfântă de a face numai voia Lui, şi aşa mai departe. Mântuitorul umblă mereu după orice suflet, să-l câştige, să-l cumpere şi încă cu ce preţ: cu preţul Jertfei Sale de pe cruce. Şi o, ce dureros este că oamenii nu vor să facă târg cu Domnul Iisus, nu vor să-I vândă Lui toată viaţa lor de aici spre a primi atâtea binecuvântări dela El aici pe pământ, şi viaţa veşnică dincolo de mormânt.

Deci vom mai rămânea şi noi preoţii fără să încheem acest lucru izbăvitor? «*Du-te şi vinde toate ale tale şi vei avea comoară în cer, apoi vino şi urmează-mi Mie*». Iată glasul Domnului către noi preoţii! Iată care e aceea *una care ne mai lipseşte!* O, cât de uşor ne putem amăgi rămânând la slabele împliniri formale, înşelătoarele realizări din afară. Ci să căutăm în adâncul sufletului nostru, să vedem nu cumva găsim acolo nemulţumirea şi golul vieţii, care la făcut pe tinărul bogat să alerge la Mântuitorul? Să căutăm nu cumva, peste toate calităţile şi zelul nostru, peste toate străduaniile şi împlinirile noastre, totuşi este acea una esenţială care ne lipseşte şi fără de care nimic n'am făcut bun şi nimic nu suntem? Ia să căutăm în inima noastră, să vedem avem pe Hristos, viu şi Stăpân al gândurilor şi faptelor noastre? Căci a avea pe Hristos Stăpân al inimii tale, acesta e tot secretul mântuirii, tot secretul adevăratei şi rodnicei noastre apostolii.

«*Incă una îţi mai lipseşte*»... De când am auzit clar acest glas al Domnului, el mă urmăreşte mereu, m'a pus pe gânduri şi mă face să-mi cercetez serios viaţa şi lupta ce duc. Căci toată străduania mea ar fi zadărnică, dacă mi-ar lipsi Iisus...

Preotul **Nicolae Vonica**

Dumnezeul tău, e mare sau mic?

Calliv, un liber cugetător englez, a întâlnit în zi de Duminecă pe un muncitor pe care-l cunoştea. Unde mergi, i-a zis: La biserică, fu răspunsul. — Spune-mi, Dumnezeul tău e mare sau mic? a zis necredinciosul. Muncitorul l-a privit cu seriozitate şi i-a zis: «Atât de mare de capul Dtale nu-L poate cuprinde şi atât de mic încât poate locui în inima mea». Cărturarul necredincios a rămas uimit şi a mărturisit că niciodată în viaţa lui n'a fost zguduit aşa ca prin răspunsul acesta al muncitorului.

Pr. **G. S.**

Societatea ort. naţională a femeilor române, filiala Sibiu

In 13 Noemvrie 1942 s'a inaugurat noul an de activitate a filialei sibiene din Societatea ortodoxă a femeilor române, printr'o şedinţă bine cercetată de membrii săi şi condusă de dna preşedintă Sofia Şt. Meteş.

Filiala sibiană a Societăţii urmăreşte: înfiinţarea unui *cămin* pentru eleve şi studente în capitala vremelnică a Ardealului. S'au purtat discuţii asupra acestei chestiuni, la care au luat parte Păr. Rector Dr. D. Stăniloae, Păr. consilier Emilian Cioran, dna Sofia Şt. Meteş, ş. a.

Pentru ajutorarea celor lipsiţi, de sărbătorile *Crăciunului*, societatea a hotărât să lanseze liste de subscripţie şi distribuirea darurilor să se facă în înţelegere cu preoţii-parohi din Sibiu.

S'au luat măsuri în vederea organizării unui ciclu de *conferinţe* pentru sfântul şi marele post al Paştilor, apelându-se în acest scop la Păr. prof. Dr. Grigorie T. Marcu, la dnii profesori uuiversitari Nichifor Crainic, Dr. Romulus Cândea şi alţi fruntaşi ai culturii noastre.

INFORMAŢIUNI

Răscumpărare. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* şi-a răscumpărat felicitările de ziua numelui, dăruind suma de 10,000 Lei pentru ajutorarea săracilor.

Obişnuita recepţie din anii trecuţi nu va avea loc la Sf. Nicolae de astă dată.

Călduros *apel, către toată suflarea românească, face* **Eforia Ostăşească**, *în scop de a clădi* **palatul invalizilor** *pe terenurile sale dela Cotroceni, unde se vor adăposti şi îngriji, în cele mai bune condiţii toţi mutilaţii eroi cari şi-au dat sângele pentru ţară. Sumele de bani, pentru acest aşezământ de mare bine facere, vor putea fi trimise, prin mandat poştal, direct pe adresa:* **Palatul Invalizilor**, *Bucureşti. str. G-ral Angelescu 40; sau pot fi depuse: la oficiile postale, la sucursalele Băncii Naţionale, sau la Percepţiile fiscale, cu destinaţia: Palatul Invalizilor, Bucureşti.*

Din alte eparhii. Urmând pilda apostolească întru respândirea evangheliei lui Isus Hristos, P. S. Sa episcopul *Vasile* al Timişorii a continuat drumul vizitaţiilor Sale canonice în 15 l. c. cercetând mai multe comune bisericeşti din eparhie şi controlând oficiile lor parohiale. Vizitaţiunile arhiereului, bogate în roduri sufleteşti, au stârnit pretutindeni, în inimile credincioşilor, sentimentele calde şi înălţătoare ale iubirii de ţară, neam şi biserică. P. S. Sa episcopul *Vasile*, tâlcuind cuvintele de învăţătură ale sfintei Evanghelii, a vorbit ascultătorilor, veniţi la slujbele religioase în număr neobişnuit de mare, despre iubirea faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele nostru, — spunând credincioşilor: Astăzi, când sânt atâtea neajunsuri şi atâtea suferinţe de alinat, când spitalele adăpostesc mulţi răniţi, avem să îndeplinim mai cu prisosinţă porunca Mântuitorului de *a face milă creştină*; dacă nu vom înţelege porunca ceasului de faţă şi nu vom alcătui din dragostea de neam cheag al solidarităţii naţionale, ne vor osândi urmaşii noştri şi vom fi răspunzători şi faţă de înaintaşi, a căror moştenire n'am lăsat-o întreagă şi sporită pe seama celorce vin după noi.

† **Profesorul Mihail Dragomirescu**, autor de manuale didactice, lucrate în colaborare, şi cunoscut critic literar, a încetat din viaţă în vârstă de 74 de ani. A publicat numeroase lucrări de literatură critică şi a încurajat tineri scriitori înzestraţi cu talent, dar încă necunoscuţi marelui public al cititorilor de literatură românească; câteva zeci de generaţii de studenţi şi-au făcut creştere culturală sub conducerea acestui venerabil profesor şi ocrotitor al tineretului şcolar, care îi va păstra o lungă aducere aminte.

Mişcarea de renaştere, pornită în jurul aşezământului **„Oastea Domnului"** împlineşte în anul ce vine, 1943, o existenţă de *douăzeci* de ani de luptă creştină pentru lege şi neam. Numărul de anul nou 1943, al foilor noastre de propagandă religioasă ortodoxă, va fi închinat sărbătorirli acestor două decenii de activitate a *Oştii Domnului*. Cucernici preoţi, luptători în oaste, precum şi fraţii ostaşi ai Domnului sânt invitaţi să trimită, la redacţia foii „Lumina Satelor" Sibiu, articole şi amintiri din mişcarea creştinească desfăşurată până acum, precum şi sfaturi şi îndemnuri, pentru anii ce urmează, şi altele de acelaş fel.

Şcoala normală de fete „Andrei Şaguna" în turneu religios-moral de propagandă. La această şcoală, secţia de fete, a luat fiinţă o societate cu caracter moral-religios având de patroană pe mama fericitului Ierarh al cărui duh va stăpâni peste veacuri spiritualitatea noastră ortodoxă, pe Anastasia Şaguna, sub conducerea P. C. părinte prof. Zosim Oancea, spiritualul şcoalei şi cu concursul dnelor prof. Liliana Stan, Constanţa Dinu şi Silvia Ionescu, s'a pregătit piesa „Anastasia Romană", opera părintelui Andrei Lupşa dela Oradea, cu care au plecat în turneu de propagandă. Binecuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* a îndrumat echipa misionară spre a începe micul turneu în *Sălişte* cea cu vechi tradiţii religi-

oase şi naţionale şi a fost fixată pentru 21 Noemvrie (Intrarea în Biserică). Programul a început cu Sf. Liturghie. La Sf. Pristol din biserica cea Mare, au servit părintele prof. Z. Oancea şi preotul de rând, O. Fiucuş. Răspunsurile liturghice au fost date de corul şcoalei, sub conducerea dnei C. Dinu. S'a executat liturghia cea nouă a P. C. Sale părintelui profesor, Timotei Popovici. Predica a fost rostită de părintele profesor Z. Oancea. După masă la ora 3 în sala festivă a şcoalei, s'a dat *prima* producţiune pentru elevii tuturor şcoalelor noastre, iar la ora 8 seara a *doua* reprezentaţie pentru publicul adult. A luat parte toată intelectualitatea din loc. După reprezentaţie părintele protopop, *Dr. D. Borcia*, într'o cuvântare de încheere, aduce călduroase mulţumiri celor ce s'au ostenit pentru reuşita acestei frumoase manifestaţiuni. — Pr. *O. F.*

Al 13-lea! In comuna Răsboeni-Cetate, lângă Turda, s'a serbat botezul copilului al 13-lea al ţăranului *Vicenţiu Popa*, naş fiind Mareşalul Ion Antonescu, reprezentat prin prefectul judeţului Cluj-Turda, dl general Vâlcu. După botez, la sf. biserică, dl general a rostit numeroşilor săteni o frumoasă cuvântare, apoi a înmânat părinţilor noului botezat 25 mii de lei trimişi de Mareşalul Conducător Antonescu, precum şi o cantitate de cereale din partea prefecturii judeţene. Cei 13 copii ai familiei Popa trăiesc cu toţii sănătoşi şi voinici. Părinţii lor au vârsta în jurul celor 40 de ani.

Pentru tineret. La biserica „Sf. Adormire" din Braşov-Cetate preoţii şi profesorii de religie au început un ciclu de *meditaţii* şi *conferinţe religioase*, pentru tineretul cursului superior dela şcolile secundare şi pentru studenţii Academiei Comerciale din Cluj, aflătoare la Braşov. Se ţin în fiecare Miercuri seara, dela 5—6, împreunate cu serviciu divin pentru tineret. Se vor trata următoarele teme: 1. Tineretul şi Biserica; 2. Virtutea în viaţa tineretului; 3. Credinţă şi îndoială în viaţa tânărului; 4. Ce aduce Hristos tineretului; 5. Biblia şi tineretul; 6. Tineri şi eroi creştini. — Pregătirile spirituale pentru tineret se vor încheia cu un concert de colinde, în cadrul căruia se va vorbi despre: Datinile creştineşti şi datoria tineretului faţă de ele. Vor fi clipe de reculegere sufletească, de rugăciune şi îndrumare a vieţii tineretului nostru pe căile arătate omenirii de Fiul lui Dumnezeu.

† Preot Alexandru Talabă. In 17 Noemvrie 1942 a răposat în spitalul din Sighişoara de febră tifoidă preotul Alexandru Talabă din Ţeline şi a fost înmormântat în 20 Noemvrie în preajma bisericii din parohia sa, pe care a păstorit-o cu vrednicie 7 ani de zile.

Slujba îngropăciunii a celebrat-o păr. protopop Emilian Stoica din Sighişoara, asistat de preoţii: S. Dobre-Şaeş, D. Ciulei-Daia, G. Tohăneanu-Hendorf şi A. Opriş-Metiş.

In panegiricul rostit de păr. prot. a fost înfăţişat ca om de o rară stăruinţă pentru propăşirea religioasă, morală şi economică a parohiei sale, ca păstorul cel bun, care şi-a pus viaţa pentru binele obştesc şi în special pentru clădirea unei noui biserici în locul celei actuale deteriorate de cutremur.

Plâns de întreaga suflare din parohia sa ca tată al săracilor, lasă în urma sa o văduvă cu 4 copii. Odihnească cu drepţii!

An bogat în fructe. Se spune că în anul acesta 1942, România a recoltat *două miliarde şi 30 milioane* kg. de fructe, care ar costa peste 20 milioane de lei.

Cum are să se facă educaţia tineretului? Noua educaţie a tineretului ceh, — scrie un ziar din Praga, — se face în duhul dragostei creştine pentru munca bine înfăptuită. „Avem trebuinţă — spune ziarul — de tineri bărbaţi şi tinere femei care să fie priviţi de viitoarele generaţii cu stimă şi iubire, ca părinţi model şi valoroşi membri ai comunităţii naţionale". — La fel se gândeşte şi se lucrează în toate ţările care vreau să propăşească în Europa Nouă.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

8. *Duminecă în 29 Noemvrie 1942*, servesc: Prot. Mih. Neagu, Nicodim Belea şi secr. Iosif Ţint; diaconii: Dr. Nicolae Balca şi Dr. Grigorie T. Marcu. *Predică*: *Pr. Nicodim Belea.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *preotul Cornel Dascăl.*

Şedinţă festivă. — *In Aula Academiei Teologice. Sibiu, Strada Mitropoliei No. 24, se va da Luni 30 Noemvrie 1942, ora 18, de către Societatea de lectură a studenţilor Academiei Teologice »Andreiane« o Şedinţă Festivă pentru comemorarea patronului ei, Mitropolitul* **Andrein Şaguna.** *După cuvântul de deschidere rostit de păr. prof. Dr. Gr. T. Marcu. urmează programul de coruri, recitări şi o conferinţă despre: Actualitatea Ortodoxiei. Programul coral va fi executat de corul studenţilor teologi, cu concursul Şcoalei Normale de băieţi »Andrei Şaguna«, condus de Păr. Prof. Gheorghe Şoima. — Intrarea benevolă.*

Ciclul de conferinţe religioase, organizat de Universitatea din localitate, în ziua de Duminecă, ora 11 şi jum. în sala Nr. 1 a Facultăţii de drept se continuă; Duminecă, în 29 l. c. când va vorbi dl prof. I. Lupaş, prorectorul universităţii, despre: Activitatea mitropolitului Tudose Veştemianul. In 6 Decemvrie urmează conferinţa dlui *Dr. Iuliu Hăţeganu*, rectorul universităţii, despre: Puterile culturii creştine; iar în 20 Decemvrie dl prof. *Şt. Bezdechi* despre: Scara iubirii.

CĂRŢI ŞI REVISTE

Fundaţiunea culturală de binefaceri şi ajutor *Pavel Ioan Papp.* cu sediul Beiuş. Actele de înfiinţare 1942. Tip. „Cartea Românească din Cluj", Sibiu. — Broşură de 64 pagini, conţinând: Actul constitutiv pentru înfiinţarea acestei fundaţii, statutele sale, regulamentul de administrare, o anexă şi câteva clişee întru pomenirea familiei Papp. — Acele, cuprinse în această publicaţie, dovedesc din nou neţărmurita dragoste de neam şi biserică a ilustrului mare binefăcător, *Dr. Ioan P. Papp*, prim-preşedinte al Curţii de apel din Sibiu.

Valeria Căliman: *Mama, generatoare de viaţă românească*", Sibiu 1942, Pg. 144. Lei 100.

In colecţia „Neam şi Familie" a „Astrei" a apărut cartea dnei Valeria Căliman, privind cu un pronunţat suflu liric, fiinţa mamei în multiplele acţiuni ce le are în viaţa neamului.

Autoarea păşeşte dela datele biologice, spre funcţiunile sociale, până la lumina poruncilor evanghelice, morale şi naţionale în care se poate incadra rolul mamei: ca vestală a familiei, generatoare de viaţă, educatoare dela cele dintâi surâsuri ale copilului şi până a maternitatea lui.

Cartea nu e lipsită de evocarea câtorva figuri de mame reprezentative ca: Zoe Golescu, şi alte mame din trecutul nostru

Ca preot de multe ori te afli în situaţia de a vorbi pentru mame. Prezenta lucrare poate fi un izvor în activitatea pastorală pe acest teren. De aceea ne-am îngăduit să o remarcăm în aceste coloane. — *C.*

Nr. 453—1942 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Juncul de jos** cu filia **Juncul de sus**, din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salar dela Stat;
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta Oficiului protopopesc al Zarandului—Brad în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 17 Noemvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului—Brad.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 595/1942 [101] 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a **Zam** cu filia **Tămăşeşti** din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post

1. Salarul dela Stat;
2. Casă parohială cu toate supraedificatele necesare, în stare foarte bună.
3. Folosirea sesiunei parohiale de 19½ jugăre, teren arabil, fânaţ, pomet şi pădure.
4. Câte 15 l. porumb sfărâmat dela fiecare familie din filie şi ¼ din preţul de arendare a cimitirului dela Biserică achitat de epitropie.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei în termin.

Concurenţii se vor prezenta cu încuviinţarea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 10 Noemvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox róm. al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Zam.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

Nr. 11.612—1942 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante, de clasa întâia, **Jina II**, se publică concurs nou ca termen de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficiile sunt:

1. Salarul dela Stat;
2. Stolele obişnuite în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs în termen la oficiul protopopesc din Mercurea, însoţindu-le de toate actele cerute.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc din 24 Noemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

[102] 1—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul Parohial al Bisericii ort. române, Sf. Nicolae din Braşov-Schei, publică licitaţie pentru darea în întreprindere a uşilor dela intrarea principală a Bisericii. Uşile vor fi din lemn de stejar, sculptate cu relief înalt, conform planului şi devizului, care se pot vedea şi studia în orice zi în Biroul Consiliului Parohial, Piaţa Unirii 1.

Ofertele închise şi sigilate, conţinând garanţia legală, se vor înainta Biroului parohial până în ziua de 15 Decemvrie 1942.

Consiliul Parohial al Bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei.

Dr. N. Stinghe Preşcdinte — **Vasile Iordache** secr. contabil

Parohia Ort. Rom. Jud. Braşov.

Nr. 257 1942 [103] 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Parohia Ort. Rom. dă în întreprindere, prin licitaţie publică, cu oferte închise şi sigilate pe ziua de 15 Decemvrie 1942, ora 15, în cancelaria Oficiului Parohial: facerea Iconostasului din lemn şi pictat, cât şi mobilierul bisericii din Budila.

In caz de neprezentare, se va ţinea a doua licitaţie în ziua de 27 Decemvrie 1942, ora 15 tot în acel local.

Concurenţii autorizaţi pentru astfel de lucrări vor înainta ofertele cu vadiul de 5% dela suma oferită.

Informaţii să dau de Oficiul parohial din Budila.

Concurenţii nu pot pretinde spese de deplasare.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu, după ce se va putea încheia contractul.

Din şedinţa consiliului Parohial, ţinută la 22 Noemvrie 1942.

Pentru Consiliul Parohial:

Preot Ioardan Curcubătă, paroh

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1943

cu Şematism Lei 100·—; fără Şematism Lei 40·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1943 Lei 40·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 30 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezan

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ "LUCIAN BLAGA" CLUJ-NAPOCA

Anul XC — Sibiu, 6 Decemvrie 1942 — Nr. 49

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Înființat în 1853 de Mitropo.

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

SIBIU -6.D.

ROMÂNIA 25 BANI POSTA

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Catolicismul despre Ortodoxie

O sală de conferințe în clădirea episcopală. Bănci, un pupitru. Deasupra: icoana lui Hristos. Va conferența Dr. Gasper despre «Duhul evlaviei orientale în importanța lui pentru situația teologică a prezentului». Un tânăr — să tot aibă 33—35 de ani — din noua generație a catolicismului, cu ferestrele deschise spre vânturile înoirii. Și mai ales atent la comorile de viață ale ortodoxiei, aplecat sub năzuința irenică a ecumenicismului. A publicat un studiu serios asupra Liturghiei orientale; conduce cu o energie tinerească secția de pastorație bărbătească a Arhiepiscopiei. Auditori: preoții diecezei și studenții.

Eram curios să aud cum este privită Ortodoxia în Apus, aici unde nu e vorba de prozelitism, unde cuvântul aspru de «schismatic» n'are ce căuta. Și într'adevăr nimic mai surprinzător. Nu ne așteptam. O apologie a Ortodoxiei, făcută de un teolog catolic într'un cerc preoțesc catolic, o apologie pe care ar fi iscălit-o orice ortodox. Natural cu unele exagerări: totuși o pledoarie. Caldă, vibrândă, năzuind par'că să coboare pe pământul sec al raționalismului occidental vigoarea primar-creștină a ortodoxiei. Apusul are ceva de învățat din comorile de dar ale Orientului; el, celce se simțea până azi cuceritor, constată azi că trebuie să se lase și cucerit. Cucerit de duhul unei vieți ale cărei izvoare curg din chiar sânurile Duhului Sfânt.

Dar să dăm cuvânt conferențiarului. Cu tot regretul, numai fragmentar. «A se lăsa cuprins, copleșit radical de Hristos și Evanghelia Lui, a se concentra radical asupra persoanei lui Hristos, a atârna numai de Hristos, a trăi și a muri pentru și în Hristos — acesta este spiritul, ființa și temelia evlaviei orientale»... «Dela arianism, peste apolinarism, nestorianism și monofizitism, până la ultimele ecouri ale luptelor cristologice din vremea monotelitismului, e vorba în cele din urmă de întrebarea cea mai caracteristică pentru Orient: Cum pot fi mai adânc cuprins de Hristos? Ce cult trebue să închin Domnului Hristos?» Luptele împotriva iconoclasmului n'au alt sens: apărarea adevăratului chip spiritual al lui Hristos.

«In Biserica orientală Hristos este Kyrios, Atotputernicul, Hristos care tronează în ceruri. Totuși Hristos și ca Pantocrator, nu este așezat într'o depărtare inaccesibilă, nesfârșită; mai curând pentru că El trăește în Pnevma și e înălțat peste îngustele legături ale vremelniciei, Hristos este noua plinătate de viață cerească, — centrul celor isbăviți. Cu cât mai slăvit și mai înălțat privește orientul pe Hristos cel atotputernic, cu atât se știe mai aproape de El și mai neîndoelnic ridicat prin El la Tatal. De aceea Biserica orientală este Biserica bucuriei pnevmatice».

«Biserica Orientului e păstrătoarea realismului primar creștin: ea trăește din misterii. Când cântă, se roagă sau cuvântează.., ea se înalță dincolo de vremelnicie spre Dumnezeu. Ea știe că de când Logosul s'a întrupat, omenirea s'a înobilat și lumea s'a transfigurat, s'a îndumnezeit». «Dumnezeu este singura ei substanță; dela întruparea Logosului El îmbrățișează toata făptura, care pare a fi devenit divină». Dacă teologia apuseană a fost «puternic îndreptată spre om, creștinul oriental a rămas necontenit sub vraja lui Dumnezeu, fără însă a nega sau reprima omenescul». Teologia apuseană subliniază în chip special fața omenească a Mântuitorului; în Orient «puterea și mărirea lui Dumnezeu stă pe primul plan». De aceea teologia Orientului — în preocupări — e precumpănitor **teocentrică**». «De aceea Orientul a luptat atât pentru dumnezeirea lui Hristos; de aceea năzuința lui principală e îndumnezeirea omului». Pe când Occidentul este precumpănitor antropologic orientat.

«Biserica Orientală... cunoaște numai o lume, pe Dumnezeu; trăind pe pământ, ea privește necontenit în ceriuri. Rugăciunea ei e explozie de bucurie, minunata ei imnologie e muzică, e cântec. ...Creștinul oriental trăește într'adevăr în Hristos prin Liturghie. Aici experiază marele eveniment ioaneic al întrupării Logosului: Kenosa, jertfa și mântuirea Lui. Creștinismul oriental este de aceea religie cultică, mai bine: religie a misterului... Insistenta chemare a Bisericii orientale, rugăciunea Diaconului — în ectenii - fierbințeala rugăciunii, sunt expresii ale cererii către Dumnezeu ca lumea să fie sfințită, ca El să se coboare și să umple lumea de Sine... Că de când Hristos s'a întrupat, cele cerești s'au înfrățit cu cele pământești. Și alergarea timpului e călătorie în veșnicie... Mai mult decât în Occident, Biserica orientală pare a înfrânge timpul în Liturghie... Trăim și noi (apusenii) în Liturghie sacramentul, mântuirea și îmbrățișarea cerului cu pământul, dar trăirea aceasta apare în Liturghia orientală mai clară, mai pipăibilă, mai reală». Dumnezeu, s'a înomenit spre a ridica pe om în lumea Dumnezeirii. «Liturghia occidentală e dominată de o puternică sistematizare, cea orientală de un covârșitor dramatism. Este, una învățătură, cealaltă e trăire. Una e mărturia disciplinei romane, cealaltă e mărturia unui suflet ce arde după Dumnezeu. Liturghia romană — în disciplina formelor — pare adesea aspră: liturghia orientală respiră simțământul frumuseții într'o naturalețe care devine experiență sensibilă. Ea devine cale reală Pistis spre Gnosis. Aceasta nu însemnează că la prăznuirea sfântului mister ar cădea cu totul vălul corporalității omenești, ci că pentru mulți creștini orientali contactul (mediat) cu divinitatea în sf. Liturghie e așa de viu, așa de nemijlocit, încât îi cutremură adânc... In Apus motivul ob ectiv-cultic se retrage în formarea formelor evlaviei sub ective... In Apus, liturghia e ceva neorganic, neasimilat; dimpotrivă pentru oriental, ea este rugăciune originară, proprietate aproape organică, de care nu poți face abstracție în viața religioasă... Creștinul oriental vede în sf. Taine înfrângerea vremelniciei și invazia veșniciei». De aici și caracterul lui eshatologic.

«Biserica Orientului e Biserica Invierii. Ea cântă bucuria Invierii în tot cursul anului liturgic...: mereu răzbate bucuria Invierii și a Transfigurării... Sărbătorile nu sunt simple reamintiri, ci urcarea la transfigurata ființă a misterului ceresc, căci Logosul cel veșnic a înălțat natura căzută și a așezat-o de-a dreapta Tatălui... Dar nu numai omenirea, ci și întregul cosmos este atras în șuvoiul acestei noi vieți... Granițele dintre cer și pământ au căzut. Biserica orientală e Biserica transfigurării».

Creștinul oriental trăește în marea comunitate cosmică: în comunitatea Bisericii. Aceasta se vede lămurit la pregătirea sf. daruri. «Concepția orientalului nu e un simplu sentiment pentru natură, ci ea crește din adâncimea și intensitatea lăuntrică a perspectivei religioase originar-creștine... Orientalul cunoaște marea, înduhovnicita, sfânta comunitate universală, prin care cei botezați devin cetățeni ai împărăției ceriurilor».

«Orientalul n'are ideal deosebit pentru preoți și pentru mireni, nici nu cunoaște vre-o deosebire între asceza mirenilor și asceza monahală; după perspectiva lui spirituală toți sunt chemați la transfigurata viață asemenea celei îngerești. El e deplin convins că creștinul mântuit trăește deja de acum în împărăția lui Dumnezeu. Despre aceasta mărturisesc și icoanele sfinților, a căror severitate hieratică glăsuește despre lumea divină de dincolo, care s'a coborît pe pământ și în ochii cărora arde o întreagă lume a realității pnevmatice vii». Concepția transfigurării cosmice și a iubirii mântuitoare, a iubirii comunitare este întrupată în chipuri de sfinți «oameni ai unei iubiri mari, milostive, smeriți și blânzi, pe cari cu adevărat îi poți numi oameni ai Duhului Sfânt. Transfigurare, iubire, comuniune, preamărire imnologică, bucurie, smerenie, blândețe, sunt ad eri ale Sf. Duh, care plăsmuesc sufletul creștin oriental». Cultul divin le cuprinde pe toate: unirea cu Hristos, transfigurarea, comunitatea cu sfinții, cu vii și morții, cu Cosmosul întreg. De aceea «misterul Euharistiei formează, plăsmuește sufletul oriental în așa fel încât, dacă trăește religios, poate trăi numai din el».

Biserica Orientului e Biserica minunatei capacități de a crede: «ea trăește și azi în credința vie a lumii transfigurate». De aceea e străină de rationalismul occidental și nu e supusă pericolului unui creștinism cultural (secularizat). «De aceea s'a dovedit și în vremile noastre, în Rusia, cea mai mare Biserică martiră a prezentului... Această aprindere de duh apocaliptic, această minunată credință în biruința Celui înviat, este sublimul pe care Biserica orientală îl mărturisește lumii. De aceea nu trebue să ne mirăm dacă mulți creștini adevărați din Apus văd în evlavia orientală un element de temelie, pe care mulți — învăluiți în scepticism și rationalism — l-au pierdut: înăscuta capacitate de a crede. Creștinul oriental trăește încă în deplina prospețime a credinții naive, originare; noi — apusenii — dimpotrivă purtăm în noi moștenirea pozitivismului și relativismului religios. Pentru noi realitățile lumii corporale sunt unicele realități pipăibile; calea spre realitățile credinții și sfintelor taine a devenit așa de depărtată și anevoioasă! Scepticul din noi privește lumea harului, zâmbește ironic, se leapădă ușor de ea. El înăbușe avântul inimii în rugăciune, face din dogmatist istoric și jurist, din duhovnic, psiholog... Realitatea lumii empirice ne silește gândul și se aruncă asupra conștiinței oridecâteori vrem să îndeplinim cutezanța. Pentru creștinul oriental realitățile empirice nu sunt de loc mai reale decât schimbarea la față a Domnului sau transfigurarea lumii».

Asceza — pocăința și postul — «nu corespund satisfacțiunii apusene, gândirii mai mult etic-religioase a Apusului... Trupul, care e Templu al Sf. Duh, trebue ținut în frâu, ca prin aceasta omul întreg să fie preamărit. Creștinul oriental nu cunoaște asceza pentru ea însăși. Indumnezeirea este ținta ascezei orientale. Fiecare lacrimă, fiecare cuvânt de căință duce spre iluminare în Hristos, spre înoirea spiritului în Dumnezeu. Pocăința și încercările (ispitele) trebue să facă sufletul tot mai liber pentru Dumnezeu... Toată lupta spirituală nu este în cele din urmă decât o deschidere pentru puterile active ale harului. Sfinții orientali sunt deosebiți unii de alții după origine, cultură, capacitate și înclinări sufletești, dar tuturor le e comun scopul: a crește în Hristos, a fi asemenea Lui, a zăbovi singur cu singurul Dumnezeu, și în această singurătate a privi lumina lui Dumnezeu în strălucirea ei. Din credința că osteneala (asceza) duce spre iluminare, răsare puterea de a suferi: sfântul unește cea mai adâncă smerenie cu cea mai adâncă dispoziție de a suferi. El nu vrea să facă misionarism, dar sfințenia lui atrage pe alții». In apropierea lor cântătorii de Dumnezeu experiaza apropierea lui Dumnezeu. Astfel pustiile pustnicilor și zările Athosului devin cetățile credinței și sfințeniei. «Aceste pustii au fost locurile adorării neîntrerupte a lui Dumnezeu, izvoarele harului, centre spirituale de înoire pentru întreg

Orientul. In fe'ul acesta pustnicul, care trăeşte ca înger pământesc şi om ceresc, devine fără să vrea apostol al ortodoxiei şi purtător al entuziasmului pnevmat c harismatic».

Caracterul hristocentric al sfinţeniei orientale e deplin reliefat în »rugăciunea lui Iisus« (cf. Filocalia), deopotrivă recomandată monahilor şi mirenilor (Spovedania unui pelerin rus). Hesychia nu este tot una cu dormitarea: ea pretinde activitatea omului întreg (fizic şi postul).

Sunt caracterizări cari tind să cuprindă laturi cât mai variate ale Ortodoxiei. Ele mărturisesc despre Ortodoxie ca despre forma adâncpnevmatică a creştinismului. Ele preamăresc viziunea orientală, care trăeşte viu realitatea harului, a lucrării lui transf guratoare în lume. Sunt cuvinte de entuziasm sincer faţă de măreţia cosmică a perspectivei ortodoxe.

Ce poate învăţa teologia catolică actualmente din Ortodoxie? Succint formulate: 1. »Chemarea la o comunitate bisericească spirituală, pnevmatică. Momentul evidenţiat de creştinătatea orientală ca imagine specifică a bisericii, — adică însufleţirea prin Sf. Duh şi comuniunea iubirii creştine nu este secundar, chiar şi într'o Biserică juridic construită, condusă de un cap vizibil, ci este un element constitutiv al fiinţei bisericeşti. Dimpotrivă adierea Pnevmei divine transformă, ceeace se ţine unit juridic adesea pur exterior, într'un tot viu supranatural» (Wunderle). — 2. O teologie a harului temeinicită pe Sf. Duh. «Când gânditori orientali au numit cultura apusului o cultură a lui Filioque, este în această caracterizare ceva exagerat, totuşi nu e mai puţin adevărat că, prin concepţia trinitară occidentală, Duhul sfânt apare ultimul în acţiune. De aici evlavia faţă de Duhul sfânt e aşa de rară. Şi totuşi Duhul sfânt ar trebui să apară ca primul, ca principiul de bază al vieţii harice-supranaturale». - 3. Improstpătarea căilor mistice ascetice prin teocentrismul oriental. «Înălţarea spirituală a vieţii, nu numai desăvârşirea morală, trebuie să fie scopul străduinţelor creştine!» Aceasta prin potenţarea harului habitual, căci creştinul apusean cunoaşte aproape exclusiv harul ajutător şi e prea încurcat într'o tehnică ascetică amănunţită. — 4. «Din evlavia orientală s'ar putea realiza şi idealul primar-creştin al adevăratei gnoze, a adevăratei Sophia. «Nimeni — care priveşte cu ochii deschişi în structura actuală a vieţii catolice occidentale, nu va nega, că depărtarea dintre teologie şi viaţă a devenit adesea prea mare« (Wunderle). »O adevărată sofiologie catolică în interiorul teologiei catolice ar înfrânge raţionalismul şi nominalismul laicizator din teologia noastră«. - 5. Atitudinea eshatologică, cu rădăcini în »Basileia Theon«. - 6. Evlavia comunitară-liturgică... Concluzia? »Să învăţăm a preţui pe fraţii Bisericii orientale şi sfânta ei viaţă dumnezeiască«...

...Cuvintele s'au stins ca un ecou din altă lume. Din vraja lor se desprinde nostalgia după zările de minune şi har ale Ortodoxiei. Şi par'că un regret în inima catolicismului: de ce Ortodoxia — aşa de plină de har — nu se vrea încadrată în organizaţia lui juridică? ...Şi întrebarea s'a rostogolit firească:

— »Cum vedeţi posibilă apropierea dintre ortodoxie şi catolicism?« Ce putem răspunde, decât să continui linia conferinţei până în ultimele consecvenţe:

— »Prin concentrarea radicală a catolicismului asupra persoanei lui Hristos, ceeace constituie inima ortodoxiei, inima Creştinismului«. Unirea creştinilor într'o turmă şi sub un păstor, este posibilă numai atunci când Păstorul e Hristos şi nu altcineva. Până atunci Ortodoxia îşi urmează calea ei. Asemenea pustnicilor ea nu e mânată de râvna prozelitar-misionară, căci frumuseţea ei cea veşnică este o chemare. Adevărul ei se va împlini«...

Diacon **N. MLADIN**

Mila Creştină

VI. Valoarea milosteniei

După ce am căutat să pătrundem în sensul adânc al poruncii milei creştine, trecem la frumuseţea şi preţul pe care-l are împlinirea ei, la *măreţia şi valoarea milosteniei.*

Ca orice faptă bună plinită cu stăruinţă, milostenia poartă în sine frumuseţea şi preţul unei virtuţi. Însă ca una ce-i expresie vie a supremei porunci a creştinismului: iubirea, *milostenia este o virtute aleasă şi eroică;* ca atare, *ea închide în sine o sublimitate şi valoare excepţională.* Ea este practicarea binelui, împlinirea datoriei creştine în cel mai plin înţeles al cuvântului. E trăirea din plin a poruncii iubirii de Dumnezeu şi de aproapele, trăire care înobilează pe om şi-l face asemenea lui Dumnezeu, desăvârşirea absolută şi mila fără de margini. Ştiind că Dumnezeu [illegible] ales după concepţia ortodoxă — drept trăsătură fundamentală a fiinţei Sale *iubirea* şi *mila,* nu greşim dacă afirmăm că milosteniei i se potriveşte în cea mai largă măsură definiţia platoniciană a virtuţii: »Străduinţa omului de a se asemăna cu Dumnezeu«.

Implinirea poruncii milei creştine îl arată pe om ca făptură aleasă a lui Dumnezeu, făcută după chipul şi asemănarea Lui şi superioară animalelor, care nu cunosc şi nu practică milostenia. Ea înobilează şi desăvârşeşte pe cel ce-o săvârşeşte, întrucât îi înalţă sufletul cultivând în el simţăminte alese şi obişnuinţe demne de toată lauda: »Milostenia face pe oameni *desăvârşiţi:* ea imită pe Dumnezeu... E o faptă de iubire mântuitoare, mare mângâiere a celor credincioşi, coroană a păcii, dar al lui Dumnezeu, necesar celor slabi, glorios celor tari«. (Sf. Ciprian). Este o exoresie văzută a curăţeniei noastre lăuntrice, o mărturie a calităţii noastre de creştini adevăraţi: »Daţi milostenie cele ce sunt în voi şi iată, *toate vă vor fi curate«* (Luca XI, 41).

Nu-i deloc înjositor faptul că omul poate face sau primi milostenie. Căci însuşi Dumnezeu a încredinţat omului exercitarea acestei griji faţă de semenul său. Exercitarea ei este demnitate aleasă, după cum demnă de om este şi realizarea scopului ultim al său, pe care-l sluieşte milostenia.

Ce-ar fi lumea fără milostenie? Dacă n'ar exista ea, suferinţa ar fi poate de fapt o »obiecţiune« împotriva creaţiunii divine a lumii. Căci dacă n'ar fi milostenia care să reducă considerabil din mizeria umană, foarte uşor ne-am lăsa stăpâniţi de impresia că suferinţa face parte esenţială din constituţia şi structura cosmosului. Însă unde-i pericol şi suferinţă în lume, acolo se iveşte şi salvarea, acolo izbucneşte perspectiva mângâietoare a milostivirii divine prin inimile şi mâinile noastre. Şi, vai nouă, dacă-i refuzăm intrarea!...

E înspăimântătoare şi mângâietoare totodată ideea că Dumnezeu a lăsat în mâna celor tari şi a dat în grija celor milostivi tot ceeace-i slab şi fără apărare în această lume. In dosul acestei neputinţe a celor slabi, stă tăcând şi nevăzut — dar real — Însăşi Majestatea lui Dumnezeu, care garantează pentru toţi cei săraci şi mici dintre făpturile Sale! Deci, cine ridică mâna asupra milostivirii, se ridică împotriva a Însăşi Majestatea divină. De aceea milostivirea este plecare de veneraţie adâncă în faţa Tronului lui Dumnezeu şi nu cedare faţă de ceeace-i josnic şi compromiţător, cum greşit socotesc înpătimiţii propoveduitori ai »supraomului«.

Milostenia duce la împuţinarea răului din om şi din lume, iar pe de altă parte la sporirea binelui dintr'însa. Dacă suprema legitimare a prezenţei noastre aici pe tărîmurile pământului este lupta pentru înstăpânirea binelui în noi şi în lume, atunci odată cu încetarea milosteniei ar înceta şi împlinirea sensului autentic al vieţuirii omului aici pe pământ: »Crede, omule, — zice Vlahuţă — că dacă nu mai poţi face bine, viaţa nu mai are nici un preţ şi nici un sens«. Căci odată cu încetarea ei ar conteni şi cununa de aleasă calitate spirituală a omului: *bunătatea,* întrucât: »Omul cel mai milos — zice Lessing — este omul cel mai bun«.

Aşa de mare preţ are milostenia, în faţa lui Dumnezeu, încât El o preferă jertfei, căci zice prin rostul unui profet: »Milă voiesc, iar nu jertfă«, (Mat. 12, 7) In faţa unei împliniri pur exterioare şi formale a îndatoririlor creştineşti prin aducerea aproape mecanică de daruri (jertfe) la biserică, Dumnezeu preferă mai de grabă împlinirea cu duh şi cu inimă fierbinte de dragoste a poruncii milei creştine. Căci împlinirea ei în atare [illegible] autentică a simţămintelor creştineşti.

Atât de mare şi de importantă este datoria împlinirii poruncii milei creştine, încât Mântuitorul face din împlinirea sau neîmplinirea ei *unica condiţiune a fericirii sau a osândei de veci* la judecata obştească: »Veniţi binecuvântaţii Părintelui meu — va zice El ca Judecător suprem, către cei drepţi — de moşteniţi împărăţia care este gătită vouă dela întemeierea lumii, pentrucă: flămând am fost şi Mi-aţi dat să mănânc; însetat am fost şi Mi-aţi dat să beau; străin am fost şi M'aţi adăpostit; gol am fost şi M'aţi îmbrăcat; bolnav am fost

* FOIŞOARA *

Raportul general

despre activitatea preoţimii din cuprinsul Secţiei Sibiu a Asociaţiei »A. Şaguna« a Cl[illegible]ui ort. român din Mitropolia Ar[illegible]ui, pe anii 1939, 1940 şi 1941, prezentat [illegible]dunării generale, ţinute în Sibiu, în 12 Noemvrie 1942

Vremurile excepţional de grele, prin care am trecut şi trecem încă, nu ne-au îngăduit în ultimul timp, cum ne era obiceiul, dar şi cum prevedeau Statutele, ca să ne întâlnim anual în adunările noastre generale.

Au trecut 3 ani şi mai bine dela ultima noastră adunare generală, ţinută în 15 Iunie 1939 în inima ţinutului seculzat, în Odorheiul devenit centru românesc, unde ne-am spus ultima dată cuvântul nostru ortodox şi românesc cu tot prestigiul şi demnitatea, de care s'a bucurat totdeauna Secţia asociaţiei noastre.

Ţinusem această ultimă adunare generală a noastră încă sub presiunea şi tensiunea evenimentelor precedate în primăvara aceluiaşi an, când în preajma Sfintelor Sărbători ale Invierii Domnului, a trebuit să ne mobilizăm forţele noastre armate pentru apărarea graniţelor noastre şi a impune respectul cuvenit unui vecin hain, care jinduia de pe atunci la pământul ţării noastre.

După acestea, evenimentele s'au precipitat în mod vertiginos. In toamna anului 1939 a izbucnit războiul între popoarele, care veacuri dearândul au trimis, urbi et orbi, ştiinţa, arta şi faima unei culturi, pe care o admiram şi preţuiam, şi pe care le ştiam ca cele mai civilizate ale lumii.

A sosit apoi anul 1940 cu evenimentele cunoscute şi cele mai dureroase, din câte a putut să înregistreze istoria ultimelor veacuri ale neamului nostru mult încercat.

Anul 1940 a fost anul suferinţelor, durerilor şi umilinţelor noastre româneşti.

Graniţele noastre româneşti, câştigate cu atâtea jertfe, s'au prăbuşit, pierzând o însemnată parte din pământul, din glia noastră strămoşească, din Ardealul scump al nostru şi lăsând în robie milioane de fraţi de ai noştri.

Ceea ce duşmanii noşlri n'ar fi putut dobândi prin luptă dreapta, au primit plocon printr'un verdict şi arbitraj pe cât de neînţeles, tot aşa de nedrept, care ni-a impus şi umilinţa de a ne părăsi pământul strămoşesc şi fraţii, fără posibilitatea de a ne folosi de forţa noastră armată.

Lovitura asasină şi piezişe din anul 1940 ne-a desmetecit şi ne-a făcut ca să ne regăsim pe noi înşine. Ne-a determinat. să ne căim pentru păcatele noastre, să luăm hotărârea eroică de a ne întoarce la Dumnezeu şi calea destinului nostru istoric Această cale nu putea duce decât peste Golgota.

Anul 1941 ne dă posibilitatea să participăm, cu un eroizm fără pereche, în cel mai grozav şi crâncen război din câte a cunoscut până acum istoria omenirii, pentru recucerirea hotarelor sfinte ale ţării şi desrobirea sufletelor creştine din legăturile satanice ale iudeobolşevizmului,

Cu ziua de 22 Iunie 1941 se isprăveşte, se fermină cu ruşinea şi umilinţa impusă şi suferită cu scrâşnirea dinţilor din vara şi toamna anului 1940. Acum avem din nou un scop, un ideal, un vis „de jalea căruia ni-au murit şi moşii şi părinţii". In slujba acestui ideal ne am înrolat toţi fiii buni ai neamului, şi întrezărim de pe acum, cu speranţă şi bucurie, ziua sfântă 'n care, după ce v'om răpune de astă dată definitivi duşmanul secular, socotit şi astăzi inamicul numărul 1, şi vom tăia toate capetele hidrei blăstămate, care ne a supt sângele veacuri de-a rândul, să ne putem îmbrăţişa toţi fraţii într'o nouă ţară şi mai mare, dar şi mai creştină.

Onorată adunare generală! Am avut lipsă de această introducere şi schiţare a evenimentelor excepţionale din ultimul timp, ca să ne servească de ramă, în care să încadrăm icoana şi potretul activităţii preoţimii noastre în aceste vremuri de pătimiri şi eroice sforţări ale neamului şi Bisericii noastre.

După studierea cu grijă a rapoartelor de activitate a preoţimii noastre pe ultimii 3 ani, 1939, 1940 şi 1941, înainte de realizările şi progresele obişnuite, de care vom aminti în cadrele acestui raport, constatăm, că din toate paginile lor se desprinde şi stărue dragostea, devotamentul, admiraţia şi recunoştinţa sinceră, atât a preoţimii, cât şi a enoriaşilor faţă de persoana I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae.*

Preoţimea din cuprinsul Secţiei şi Arhiepiscopiei noastre a înregistrat cu mândrie şi satisfacţie, că personalitatea providenţială şi luminată a I. P. S. Sale a fost călăuzitoare nu numai în conducerea treburilor bisericeşti, ci şi în ale neamului nostru.

Cuvântul chibzuit, dar răspicat şi competent, al I. P. S. Sale a fost solicitat de conducătorii destinelor ţării noastre în toate ocaziile de răscruce ale istoriei, şi acest cuvânt rostit cu toată competinţa şi

şi M'aţi cercetat; în temniţă am fost şi aţi venit la Mine« (Mat. 25, 34—36). După aceea va zice celor răi: »Duceţi-vă dela Mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic, pentrucă flămând am fost şi nu Mi-aţi dat să mănânc; însetat am fost şi nu Mi-aţi dat să beau«... ş. a. m. d. (Mat. 25, 41—43).

Considerând aceste cuvinte ale Mântuitorului şi această atitudine a Sa, avem impresia că în ziua de apoi nici o altă faptă bună nu va fi răsplătită, ci numai milostenia, iar pe de altă parte nici un alt păcat nu va fi pedepsit, ci numai lipsa de îndurare. Oricât de straniu şi de ciudat ni s'ar părea acest fapt, Mântuitorul afirmă cu însăşi autoritatea şi infailibilitatea Sa divină că: *milostenia este punerea în practică a tuturor faptelor bune, împlinirea tuturor poruncilor şi datoriilor creştine, iar lipsa de îndurare, împietrirea inimii, este rezumarea tuturor păcatelor.* Este, deci, în afară de orice îndoială, că *împlinirea şi neîmplinirea milosteniei este criteriu suprem de apreciere a vredniciei morale a omului şi — ca atare — elementul care investeşte de om cu cea mai înaltă valoare religios-morală.* De aceea acordarea fericirii veşnice apare ca o răsplătire divină pentru milostivirea umană. Explicaţia constă în faptul că milostenia este expresia vie şi punerea în practică a supremei porunci: *iubirea*, care rezumă într'însa întreg creştinismul. In această privinţă Bossuet afirmă un adevăr, când spune: «Milostenia este întreg creştinismul».

Valoarea excepţională a milosteniei devine şi mai evidentă pentru mintea noastră, când ţinem cont de faptul că *Dumnezeu îi atribue o valoare egală cu a faptei săvârşite Lui Insuşi.* Acordarea acestei valori se bazează pe indentificarea mistică a Mântuitorului cu fiecare din săraci şi rezultă clar din următoarele Sale cuvinte: «Intru cât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai Mei prea mici, *Mie Mi-aţi făcut*» (Mat. 25, 40). Acest adevăr îl afirmă şi sf. Părinţi prin peana sf. Ambrosie: «Cine îşi aduce aminte de necazul celor săraci, va avea în ziua judecăţii pe Domnul Insuşi dator cu milă faţă de el». Iar înţelepciuuea poporului nostru spune într'un proverb: «Cine pe săraci ajută, pe Dumnezeu împrumută». Cine face milostenie nu-i numai executorul voinţii şi poruncii lui Dumnezeu, ci-i chiar binefăcătorul lui Iisus Hristos, Dacă suprema slujire şi vrednicie este cea închinată lui Dumnezeu, atunci este evident că *împlinirea poruncii milei creştine este cea mai înaltă valoare pe care şi o poate agonisi omul în marginile pământului.*

Acum înţelegem de ce sf. Scriptură fericeşte pe cei ce fac milostenie: »Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui« (Mat. 5, 7), iar fapta lor o consideră ca *îmbogăţire în Dumnezeu* (Cf. Luca 12, 21) *»comoară nesecată în ceriuri«* (Luca 12, 33). Minunat se exprimă în această privinţă glasuri din perioada patristică; aşa sf. Ioan Hrisostomul pune în gura Mântuitorului următoarele cuvinte adresate omului: »După ce te-am încărcat cu mii de binefaceri, îţi cer ceva înapoi, nu ca şi cum aş cere o datorie, *ci spre a-ţi da în locul acestor puţine lucruri*, împărăţia«; iar Fer. Augustin zice: »N'avem nimic ce am putea da lui Dumnezeu, dar putem da aproapelui: dând ceva celui sărac, *vom dobândi pe cel ce posedă toate*«.

Cu drept cuvânt putem afirma, că aurul dobândeşte cea mai înaltă valoare şi cea mai splendidă strălucire prin aceea că se dăruieşte celui lipsit.

Această înaltă valoare a milosteniei ne duce în mod firesc şi logic la ideea că *milostenia este condiţie şi element al mântuirii subiective.* Afirmaţia aceasta se încadrează deplin în teza creştină că mântuirea se face — ca cerinţe din partea omului — prin credinţă şi fapte bune. Căci milostenia este o faptă bună, o jertfă ce expiază păcatele şi mântueşte sufletul. Acest adevăr îşi găseşte bază lămurită şi tare în Sf. Scriptură şi în Sf. Tradiţiune: «Milostenia *izbăveşte de moarte şi nu lasă sufletul să intre întru întuneric*» (Tobie 4, 11; cf. şi Proverbe 11, 26 şi 15, 27); «Dacă ai, dă cu propriile tale mâini *răscumpărare pentru păcate (Didahia);*» şi mai lămurit şi mai frumos se rosteşte sf. Ioan Gură de Aur: «Fără milostenie sufletul este sterp. Fără aceasta toate sunt murdare şi nefolositoare. *Milostenia şi îndurarea sunt cele două lucruri de căpetenie, prin care ne putem apropia de Dumnezeu.* Deci, când nu avem acestea, suntem lipsiţi de toate. Intindeţi mâinile voastre nu către cer, ci către mâinile săracilor. Căci atunci când ai întins mâna ta către mâinile săracilor, *te-ai ridicat până la înălţimile cerului.* Dacă n'ar fi fost săracii, nu s'ar fi putut scurta lanţul cel lung al păcatelor noastre. Ei ne întind mâinile lor întocmai ca nişte medicamente. Când un sărac îşi întinde mâinile şi primeşte ceva dela noi, el este ştergătorul păcatelor noastre. De îndată ce ai dat banul tău, dimpreună cu el au fugit dela tine şi o parte dintre păcatele tale». In lumina acestor lămuriri, gestul poporului nostru care dă milostenie «pentru ca să se ierte păcatele şi să se izbăvească omul« nu este nicidecum un simplu »do, ut des«, ci o atitudine deplin justificată din punct de vedere creştin.

In fine, *milostenia prezintă valoarea unui eminent şi foarte eficace factor social.* Funcţiunea ei socială constă în aceea că încadrează avuţiile în comunitarismul iubirii, care naşte solidarismul social, în care proprietatea dobândeşte o misiune spirituală şi socială. Prin aceasta ea devine un agent de nivelare socială, căci duce societatea umană spre o închegare a unei comunităţi în care dispar diferenţele de bogaţi şi săraci, toţi având cele necesare. Soluţionarea problemei sociale nu se poate face prin revoluţii sângeroase sau prin egoism nesăturat, nici prin măsuri paşnice dar streine de Hristos, ci numai prin conformarea noastră cu porunca iubirii şi — implicit — a înfrânării şi milei. Numai înfrânarea îmbinată cu mila pot reduce considerabil din mizeria socială.

Preot Dr. CORNELIU SÂRBU

Serbarea studenţilor teologi

Luni, 30 Noemvrie la ora 6 seara, s'a desfăşurat în Aula Academiei teologice „Andreiane" Sibiu tradiţionala serbare a Soc. de lectură a studenţilor teologi, închinată memoriei marelui Mitropolit Andrei Şaguna. A fost o manifestaţie de vibrant patriotism şi de elevată religiositate. A participat un public mai numeros ca oricând, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. S. Episcop Vasile Stan, dl general comandant al Armatei I N. Macici, dl rector al Universităţii Dr. Iuliu Haţegan, dl general Filip Agricola, dl prefect al judeţului col. Vasile Mihăilescu, dnii profesori universitari: Ioan Lupaş, Dr. Emil Ţeposu, Dr. G. Popovici, Păr. I. Agârbiceanu, dna Sofia Şt. Meteş, dl Reinert, reprezentantul episcopului Staedel, dl Scheiner, reprezentantul grupului etnic german etc. etc.

Punctele din program au fost executate în aşa fel încât au stârnit admiraţia şi entuziasmul publicului.

Cuvântul de deschidere al păr. prof. Dr. Grigorie T. Marcu, preş. de onoare al Soc., a fost o încântare, ca totdeauna. Conferinţa stud. Liviu David, preş. Soc., despre „Actualitatea ortodoxiei" a fost urmărită cu viu interes. Declamările studenţilor Virgil Bota „Rugăciune" de Octavian Goga, Iancu Popa, „Plânset de Moţ" de George Ciobanu, şi Iuliu Pănican „Ardealul" de Mircea Rădulescu, au atins coardele cele mai sensibile ale sufletelor participanţilor. Impreună cu „Balada Iancului", executate de corul studenţilor, sub conducerea păr. prof. G. Şoima, au creat o stare de intensă simţire naţională. Păr G. Şoima s'a dovedit un maestru în exploatarea maximă a tuturor virtualităţilor ce se cuprind într'o compoziţie muzicală.

In atmosfera de entuziasm lăsată de sfârşitul serbării, a răsunat la urmă glasul I. P. S. Mitropolit, care a tras categoric şi masiv toate concluziile ce se desprind din starea de spirit românească, căreia manifestaţia teologilor i-a dat o expresie arzătoare.

In cuvântul I P. S. Sale s'a rostit pe faţă hotărârea grea şi neînduplecată a unui neam care-şi cere dreptatea şi nu mai vrea să suporte nedreptatea.

Manifestaţia din seara de 30 Noemvrie a fost o vecernie a zilei mari ce va trebui să vie.

Sporul de scumpete al funcţionarilor

Cu începere dela 1 Septemvrie 1942, vor primi şi preoţii dela sate un spor de salar care variază între 2000 până la 3500 Lei lunar.

Dăm mai jos un tablou, din care fiecare preot dela sate poate afla sporul de salar numit *indemnizaţie* de scumpete, ce-l va primi în plus pe lângă salarul de până acum, începând cu 1 Septemvrie 1942.

I. Preoţi licenţiaţi sau bacalaureaţi:

fără gradiţii	Lei 2500	lunar
cu 1 gradaţie	„ 2760	„
cu 2 „	„ 3040	„
cu 3 „	„ 3040	„
cu 4 „	„ 3360	„

II. Preoţi fără bacalaureat:

fără gradaţii	Lei 2120	lunar
cu 1 gradaţie . . .	„ 2520	„
cu 2 gradaţii	„ 2960	„
cu 3 gradaţii	„ 3040	„
cu 4 gradaţii	„ 3040	„

III. Preoţi cu Seminarul grad II:

fără gradaţii	Lei 1920	lunar
cu 1 gradaţie	„ 2300	„

demnitatea a căzut greu în cumpănă, ori de câte ori a fost vorba să se ia vreo hotărâre gravă.

Astăzi şi duşmanii bisericii şi ai neamului nu mai pot contesta şi trebue să recunoască, că Vlădicul nostru este nu numai cea mai luminată figură a Episcopatului nostru românesc din ambele strane, ci şi o personalitate politică, de ale cărui sugestii şi sfaturi nime nu se mai poate dispenza. Cuvintele I. P. S. Sale în materie de principii naţionale, au fost totdeauna precise, energice, pline de demnitate, adevărate sentinţe epocale inapelabile, care au făcut să vibreze — la auzul lor — toate inimile de emoţie şi mândrie românească.

In consecinţă, cu legitimă mândrie şi admiraţie:

Pentru destoinicia şi râvna cu care a condus afacerile interne ale Bisericii noastre în ultimii 3 ani, realizând o mulţime de îmbunătăţiri pentru Biserică şi slujitorii ei;

Pentru atitudinea dârză în ceea ce priveşte drepturile noastre naţionale, precizate de atâtea ori de I. P. S. Sa ca indiscutabile, pentru care s'a ridicat cu toată greutatea, atât în Consiliile de Coroană, cât şi la atâtea mari adunări.

Pentru dragostea şi îngrijorarea, cu care a alergat în zilele de grea încercare a cedării Ardealului până în Secuime şi celelalte părţi ale Ţării, pentru a sfătui, a înbărbăta şi a ajuta preoţimea rămasă în teritoriile ocupate;

Pentru plasarea şi ajutorarea preoţilor refugiaţi din Basarabia şi Nordul Ardealului.

Pentru ideea organizării misiunei Episcopatului ortodox Ardelean şi participarea însuşi a I. P. S. Sale în Basarabia recucerită şi în Transnistria, contribuind prin aceasta nu numai la mângâierea sufletelor lipsite de slujbe dumnezeeşti, ci mai ales la ridicarea şi afirmarea prestigiului ortodoxiei noastre;

Pentru purtarea de grijă a ostaşilor de pe front, prin distribuirea a zecilor de mii de cărţi de rugăciuni, prin colectele ordonate, prin circulările trimise cu îndemn pentru ajutorul de iarnă, tricotarea vesmintelor de lână;

Pentru cercetarea răniţilor noştri scumpi şi dragi de atâtea ori în spitale, precum şi a prizonierilor ruşi în taberile de concentrare;

Pentru toate îndrumările arhiereşti şi părinteşti date în nenumăratele circulare în ultimii ani, care au fost norme călăuzitoare şi de real folos organelor în subordine;

Pentru toate acestea, care le ştim şi alte multele, care, chiar dacă nu ni-ar scăpa, tot nu ar putea fi încrestate toate în cadrele acestui raport; —

Preoţimea din cuprinsul Secţiei şi Arhiepiscopiei noastre îşi face plăcuta datorie şi de data şi ocazia aceasta, şi roagă pe I. P. S. Sa să binevoiască a-i primi repetarea şi reînoirea sentimentelor Sale de dragoste, recunoştinţă şi admiraţie, iar pe bunul Dumnezeu îl roagă „Să-l dăruiască Sfintei Sale biserici, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului..." Intru mulţi fericiţi ani, Stăpâne!...

(Va urma).

Unitatea pământului românesc

Rezumatul conferinţei rostite de păr. prof. I. Lupaş la Ateneu, în 7 Nov. 1942

In introducere a arătat conferenţiarul motivele care l-au determinat să nu refuze a-şi da contribuţiunea la acest ciclu, cu toate că din partea organizatorilor i s'a cerut să trateze o chestiune, în aparenţă mai mult de ordin geografic, decât istoric. D-Sa o consideră însă de interes deosebit şi pentru cercetătorul istoric, obişnuit a nu se mulţumi cu o seacă înşiruire cronologică a faptelor şi evenimentelor din trecut, ci râvnitor să pătrundă, dincolo de învălişul lor exterior, până în miezul procesului tainic, din ale cărui permanenţe şi influenţe reciproce este ţesută pânza multicoloră a vieţii istorice.

Pământul fiind elementul *static*, iar poporul elementul *dinamic* — din sinteza acţiunilor continue rezultă *istoria* pe care preotul *Herder* o definise drept *geografie în mişcare.*

Spaţiul etnic românesc reprezintă cea mai desăvârşită unitate geografică între Tisa, Nistru, Dunăre şi Mare, cu arcul Carpatic în forma triunghiului sfânt aşezat la temelia vieţuirii noastre istorice. S'a riscat în vremea din urmă afirmaţiunea că formula clasică din neperitoarea doină a lui Eminescu „Dela Nistru până la Tisa" ar fi devenit „perimată" şi ar trebui înlocuită cu alta impusă prin recentele succese militare: „Dela Bug sau chiar dela Volga până la Tisa"... Rămâne însă valabilă tot formula cea veche, pecetluită şi consacrată printr'o multimilenară certitudine istorică.

Cu o serie întreagă de plastice demonstraţiuni, culese din scrierile geografilor români şi străini, precum şi din literatura noastră şi a popoarelor învecinate, a înfăţişat conferenţiarul cu multă putere de convingere legătura indisolubilă a pământului cu poporul, subliniind că sunt puţine cazuri de con-

cu 2 gradaţii . . . . „ 2688 lunar
cu 3 gradaţii . . . . „ 2760 „
cu 4 gradaţii . . . . „ 3040 „

Preoţii dela parohiile de oraş din Categoriile de scumpete I, II şi III vor primi indemnizaţia de scumpete de mai sus mărită cu 8%, 12% şi cu 20%.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I P. Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat Miercuri, 2 Decemvrie la Bucureşti, pentru a lua parte la şedinţele Sf. Sinod şi pentru a rezolvi mai multe importante chestiuni bisericeşti.

Sâmbătă, 5 Decemvrie c. I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţa Sa.

Răscumpărare Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* şi-a răscumpărat felicitările de ziua numelui, dăruind suma de 10.000 Lei pentru ajutorarea săracilor.

Obişnuita recepţie din anii trecuţi nu se va ţinea la Sf. Nicolae de astă dată.

Ziua de 1 Decemvrie, serbătoarea naţională, s'a desfăşurat în *Sibiu* cu deosebită semnalitate. In catedrala mitropoliei, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, înconjurat de un sobor de preoţi, a săvârşit serviciul religios în prezenţa reprezentanţilor autorităţilor locale civile şi militare. Slujba religioasă s'a ţinut şi în celelalte biserici române din Sibiu. Solemnitatea s'a continuat la Universitate, în sala Nr. 1., de faţă fiind profesorii, studenţii şi un mare număr din publicul Sibiului.

Pentru mame sărace, văduve şi orfani de războiu consacrată ziua de Duminecă, 6 Decemvrie 1942, când se va deschide, în favoarea lor, o chetă publică ce le va servi ca ajutor de iarnă. inimile darnice creştine nu vor întârzia nici de astă dată a contribui la alinarea suferinţelor, îndurate de cei rămaşi fără ajutor şi năpăstuiţi pe urma crâncenului războiu dela răsărit, unde ostaşul român îşi jertfeşte ceea ce are mai scump, pentruca dreptatea neamului să ajungă la izbânda dorită. — De aceea „Ziua mamei şi al copilului" ne cere să ne împlinim întreaga datorie.

Conferinţa păr. prof. I. Lupaş. In ciclul conferinţelor religioase, organizate de Universitatea din Cluj—Sibiu, Duminecă, 29 Noemvrie a. c., ora 11½ a vorbit dl prof. I. Lupaş despre „Mitropolitul Teodosie Veştemeanu". In faţa unui auditor numeros şi select, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, ilustrul academician a desfăşurat, cu elocinta-i cunoscută şi admirată, viaţa şi străduinţa marelui ierarh, care a fost sfetnicul luminaţilor Domni Şerban Cantacuzino şi Constantin Brâncoveanu şi care a animat şi patronat bogata activitate culturală din acea vreme, culminând cu prima traducere în româneşte a întregei Biblii (1688).

Prelegere de deschidere. Prin noua lege de organizare a învăţământului superior, a fost înfiinţată la Universitatea Daciei Superioare o catedră de Istorie a Transilvaniei, la care a fost chemat dl prof. Dr. Ion Moga.

Originar din Sălişte, noul profesor universitar s'a distins în mod deosebit ca asistent şi colaborator al Institutului de Istorie naţională, precum şi prin număroase lucrări de specialitate, unanim apreciate în ţară şi peste hotare.

Miercuri 2 l. c., la ora 11, dl Prof. Dr. I. Moga şi-a rostit prelegerea de deschidere despre „Voevodatul Transilvaniei", dând un răspuns nimicitor tăgăduitorilor continuităţii daco-romane pe aceste plaiuri.

Dsa a fost prezentat de maestrul său, păr. Prorector Dr. I. Lupaş. Erau prezenţi la solemnitate: dl Rector Dr. Iuliu Haţieganu, dl G. Sion, dl Dr. Ioan P. Papp, prim preşedintele Curţii de Apel, număroşi profesori universitari şi de teologie, preoţi, studente şi studenţi.

Exprimăm noului profesor universitar toate dorinile noastre de spor bun în misiunea de care s'a învrednicit a se împărtăşi.

La sate. Conferenţiarii „Astrei„ sibiene se deplasează în fiecare Duminecă, în localităţi aparţinătoare despărţământului din judeţul Sibiu al „Asociaţiunii". In toate comunele, din partea locului, s'au rostit conferinţe poporale în legătură cu trebuinţele materiale şi sufleteşti ale numeroşilor ascultători bucuroşi cu toţii de-a asculta povăţuirile şi îndemnurile ce li se dau.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 6 Decemvrie 1942, Sfântul Nicolae, Servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, Prot. Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Acad. teolog., Emilian Cioran şi Ieronim Grovu, cons. mitr., prot. Mihail Neagu, consilierii arhiep. Dr. Spiridon Cândea şi Gh. Secaş; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: cons. Gh. Secaş.* După masă la ora 4 predică la Oastea Domnului: *Pr. Nicolae Vonica.*

Nr. 12,728—1942.

Concurs

Pentru ocuparea postului de catihet, la şcolile secundare din **Sălişte**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Candidaţii îşi vor înainta cererea, însoţită de actele legale pentru numiri, direct Consiliului arhiepiscopesc ort. român din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 24 Noemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

(105) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **nou bugetate** Orăştie III, de **Clasa întâia**, se publică Concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficiile postului sunt următoarele:
1. Salarul dela Stat;
2. Sesie parohială de 10 jug. arător;
3. Drept de folosinţa în casa parohială;
4. Stolele reglementare.

Cererile de Concurs se vor înainta la Oficiul protopopesc din Orăştie. Ele vor fi însoţite de toate actele şi de actul de binecuvântare de candidare dat de I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie, ca să facă cunoştinţă cu parohienii, să predice şi să servească, numai cu prealabila încunoştiinţare a oficiului protopopesc Orăştie.

Orăştie, la 22 Octomvrie 1942.

Pr. **Iosif Vinţan**
adm. protopopesc

(102) 2—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul Parohial al Bisericii ort. române, Sf. Nicolae din Braşov-Schei, publică licitaţie pentru darea în întreprindere a uşilor dela intrarea principală a Bisericii, Uşile vor fi din lemn de stejar, sculptate cu relief înalt, conform planului şi devizului, care se pot vedea şi studia în orice zi în Biroul Consiliului Parohial, Piaţa Unirii 1.

Ofertele închise şi signate, conţinând garanţia legală, se vor înainta Biroului parohial până în ziua de 15 Decemvrie 1942.

Consiliul Parohial al Bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei.

Dr. N. Stinghe Preşedinte — **Vasile Iordache** secr. contabil

Nr. 453—1942 (104) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Juncul de jos** cu filia **Juncul de sus**, din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile:
1. Salar dela Stat;
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta Oficiului protopopesc al Zarandului—Brad în termin.

Concurenţi se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 17 Noemvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului—Brad.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 595/1942 [101] 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a **Zam** cu filia **Tămăşeşti** din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post
1. Salarul dela Stat;
2. Casă parohială cu toate supraedificatele necesare, în stare foarte bună.
3. Folosirea sesiunei parohiale de 19½ jugăre, teren arabil, fânaţ, pomet şi pădure.
4. Câte 15 l. porumb sfărâmat dela fiecare familie din filie şi ¼ din preţul de arendare a cimitirului dela Biserică achitat de epitropie.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei în termin.

Concurenţii se vor prezenta cu încuviinţarea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 10 Noemvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Dobrei în înţelegere cu consiliul parohial din Zam.

Pr. **Adam Lăzărescu**
adm. protopopesc

---

topire aşa de totală a oamenilor cu glia străbună, cum este contopit „homo carpaticus". Românul băştinaş, cu pământul dacic. A citat dovezi istorice, demonstrând existenţa unei clare şi puternice conştiinţe, chiar în păturile ţărăneşti din Sudul Transilvaniei, despre descendenţa ei dacică.

Pentru a lămuri zădărnicia opintirilor de a răsturna adevărul relativ la neîntrerupta noastră persistenţă în arcul carpatic, a subliniat că toate celelalte neamuri din prejma noastră au venit cândva de undeva, pornind din alte regiuni ale Europei sau ale Asiei, spre a poposi în locurile unde se găsesc astăzi. Numai despre Români nu se poate dovedi să fi vieţuit vreodată pe alte meleaguri, în afară de *pământul care este al lor, nu în temeiul cuceririi cu arma, ci printr'o dreaptă şi firească moştenire milenară.* Insuş poporul român a răsărit din pământul acesta şi a rămas nedesiipit de glia lui, de poenile, de codrii şi de toate rosturile lui pe care le înţelege, le simte, le tălmăceşte adeseori atât de duios în cântecele şi în basmele sale.

Nedreapta sfâşiere a graniţelor ţării a fost resimţită cu negrăită durere atât în adâncul sufletului, cât şi în adâncul pământului românesc. Dovada ni-a fost dată prin cutremurul dela 10 Noemvrie 1940. Specialiştii în materie au căutat să explice cauzele lui prin feluri te formule savante, mai mult sau mai puţin convingătoare. Ţărănimea din Vrancea nu a lipsit nici ea să caute o tălmăcire, naivă dar plină de farmecul credinţei populare, înţelegând acest fenomen ca un înfiorător *strigăt de durere*, ca un enorm *protest telluric* împotriva răsluirilor teritoriale dela sfârşitul lui Iunie şi dela 30 August. Dacă n'au putut atunci grăi oamenii, s'au rostit stihiile înfricoşate din adâncul pământului. Dacă împrejurări de ordin diplomatic au constrâns neamul nostru să-şi înnece în tăcere cumplita-i durere, glasul ei sugrumat a izbucnit cu tărie elementară din măruntaiele gliei străbune.

Dealungul veacurilor a fost adeseori ştirbită unitatea pământului românesc, prin capriciile evoluţiunilor politice, prin efemere orânduieli omeneşti, pentru ca să fie apoi iarăş refăcută, cum cerea însaş legea acestui pământ, lege mai puternică şi mai neînduplecată decât anume legiuiri omeneşti, adeseori pe atât de nesocotite, pe cât de nedrepte

Agresive curente imperialiste, ca cel mongolic al lui Ginghizhan, ca cel turanic al lui Arpad, ca cel turcesc al lui Baiazid, ca cel austriac al împăratului Leopold dela Viena, sau ca cel rusesc al ţarului Alexandru I, au smuls pe rând fâşii însângerate din pământul nostru, spre a-şi stâmpăra năvalnica lăcomie. Rapacitatea lor a întâmpinat însă împotrivirea, uneori mai dârză, alteori mai slabă, a băştinaşilor. Aşa d. e. când s'au prezentat solii lui Arpad, la sfârşitul veacului IX, înaintea acelui „*dux Bihoriensis*", despre care ştie da amănunte plastice cronicarul anonim, spre a-i cere o parte din pământul ce stăpânea, el a răspuns cu bărbătească hotărâre: Spuneţi lui Arpad că-i vom da cele de trebuinţă şi de cuviinţă ca unui oaspe, dar *pământul nu-l cedăm nicidecum până suntem vii: Terram autem nullatenus concedimus nobis viventibus!*

Ce curs ar fi luat oare evenimentele celor doi ani din urmă, dacă în vara anului 1940 aceste 6 cuvinte latineşti ar fi putut servi ca răspuns prompt la notele ultimative din noaptea 29—30 August? S'ar fi surpat oare cu aceeaşi repeziciune graniţa Munţilor Apuseni lăsând din *sfântul triunghiu al arcului carpatic* — limanul perpetuu de salvare a existenţii româneşti — o singură latură a Carpaţilor meridionali, în stăpânirea noastră?

Triunghiul Carpatic trebue reaşezat din nou integral sub sceptrul regalităţii române. E un postulat al dreptăţii istorice şi al dreptăţii divine, un postulat a cărui împlinire ne-o garantează eroismul ostaşului român, admirat de lumea întreagă.

Dar, după ce se va fi împlinit din nou postulatul dreptăţii şi va fi fost ascultat glasul sângelui, să nu mai fie dată uitării, în nici o împrejurare, porunca istorică dela sfârşitul veacului IX *Terram autem nullatenus concedimus nobis viventibus!*

In revista *Vremea* din Bucureşti publică dl Radu Hotarnic această apreciere justă: „Dl profesor I. Lupaş a vorbit despre *Unitatea pământului românesc* într'o captivantă expunere, care îmbina datele riguroase ale ştiinţei cu simţămintele adânci ale Neamului, ilustrate în ataşamentul Românului cu pământul istoriei sale. Făcând să vibreze coardele năzuinţelor româneşti, dl prof. I. Lupaş a fost salutat cu entusiasm de numerosul auditoriu, ca reprezentant al pământului şi al unităţii româneşti".

Bucureşti, 16 Noemvrie 1942.

Corespondent

Citiţi, sprijiniţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul XC — Sibiu, 13 Decemvrie 1942 — Nr. 50

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — **Intemeiat în 1853 de I**

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegrafui Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate se înapoiază.

Prețul inserț un șir petit 10 Lei pentru od..., dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Importanța vocației preoțești

Iubite frate,

Țin neapărat să-ți vestesc și pe calea scrisului, ceea ce ți-au spus de altfel și verbal tinerii pe care i-ai trimis în vară la mine și anume că ei m'au găsit acasă și că eu i-am primit cu toată dragostea și am stat mult de vorbă cu fiecare din ei. Pe lângă acestea îți voi spune, după cum vei vedea din cele ce urmează, și alte lucruri, pe care socotesc că trebue neapărat să le cunoști în legătură cu misiunea ta în parohie.

Tânărul Vasile mi-a făcut bună impresie. Din cele ce am discutat cu el am putut să constat că în liceu a muncit serios și ajutat de o inteligență scăpărătoare și-a agonisit frumoasă zestre culturală pentru vârsta lui. Ceea ce mi-a plăcut însă și mai mult la acest tânăr a fost curățenia sufletească și sinceritatea cu care mi-a povestit despre toate.

Am aflat din gura lui, fără ca eu să fac nici un fel de efort, că nimic dar absolut nimic altceva nu l-a îndrumat să vină spre mine, cu gânduri de a ispiti teologia, decât stăruința ta continuă și pisălogeala de fiecare zi. A spus omul cinstit că se jenează să arate argumentația de fiecare clipă, prin care ai încercat să-l înduplecI să se hotărască să intre la teologie. In cele din urmă făcând parecă un anumit efort a început să spună:

«Unchiul meu, părintele Ioan, neavând copii mă iubește ca pe propriul său fiu. Și cum vremurile sunt grele și războiul seceră zilnic mii de vieți tinere, unchiul meu nu vrea nicidecum ca eu să intru la armată și să mi fac datoria pentru țară și neam. Vrea cu tot dinadinsul să mă ferească de încercări grele, să mi scutească viața de năcazuri și mai alcs nu vrea odată cu capul n ci măcar să-și închipue ca eu să ajung să fiu obstacol gloanțelor vrăjmașe. In dorința lui curată de a mă avea lângă el și de a mi cruța viața, unchiul găsește că cea mai bună cale e aceea ca eu să urmez teologia. Eu însă din fragedă pruncie am visat continuu și am dorit statornic să fiu ostaș, să mă fac ofițer...»

După o discuție, care s'a prelungit mai mult decât de obicei, i am dat dreptate și l-am sfătuit cu dragoste, ca pe un copil al meu, să meargă neapărat la armată. Sunt mulțumit că m'a ascultat și în felul acesta a intrat în oaste chiar înainte de a apare legea, care obligă și pe tinerii teologi sa facă serviciul militar.

La vreo zece zile după aceasta a venit tânărul Neacșu. Om închis, mai puțin sprinten la vorbă și la inteligență decât Vasile. Totuși mi-s'a părut om de treabă și el. Mai încet și mai greoi, dar mi-a povestit și el gândurile frumoase pe care i le-ai desvăluit înainte cu câteva zile. Mi a spus omul că dorești să facă teologia, să-l căsătorești apoi cu nepotica Aurelia și să l lași, colea peste vreo șapte opt ani, urmaș în parohie. Bune planuri n'am ce zice și e foarte frumos când un preot se gândește să-și crească și să și lase urmaș în loc. Numai cât cu Neacșu n'ai nimerit o. In sufletul acestui om nu vibrează nici un fel de coardă pentru slujba sfântă a preoției. El n'are nici un fel de înclinare, nici un fel de chemare lăuntrică pentru această misiune. Acest lucru se constată cu ușurință la cea dintâi luare de contact cu el, ceeace, de altfel, însuși recunoaște și mărturisește deschis și fără nici un fel de jenă.

In urma acestor întâmplări mă simt obligat să ți spun, iubite frate, că în calitatea ta de preot trebue să știi că mai presus de orice calcule și înaintea tuturor intereselor personale trebue să ai totdeauna în vedere interesul cel mare al bisericii. Acestui interes trebue să subordonăm totdeauna toate celelalte interese ale noastre. In al doilea rând ești dator să cunoști de asemenea că orice candidat la preoție trebue să aibă neapărat o anumită dispoziție interioară, o anumită atracțiune pentru misiunea preoției. Această dispoziție lăuntrică e cunoscută în știința teologică sub numirea de *vocație* pentru slujba preoției.

Se înțelege că vocația aceasta nu este un act sufletesc simplu, ci un întreg complex psihologic, care se manifestă puternic și statornic ca un fel de plăcere, ca un fel de înclinare, ca un fel de aspirație, ca un fel de atracțiune spre viața și slujba sfântă a preoției. Vocația aceasta este un dar, este o înzestrare prețioasă pe care Dumnezeu o dă numai unor anumite persoane. Deci nu fiecare om poate să aibă din naștere o asemenea zestre sufletească.

Este adevărat că prin educație și instrucție sufletul omului poate fi influențat, și dacă la acestea se adaugă și stăruința continuă a individului, se poate ajunge până acolo ca omul să îndrăgească o misiune, o carieră, o ocupațiune, pentru care la început n'a avut nici un fel de înclinare, nici un fel de dragoste. Cu alte cuvinte, recunoaștem că prin o muncă sistematică se poate ajunge cu timpul la un fel de vocație chiar și atunci când omul n'a avut-o din naștere. Totuși, între o asemenea vocație și cea pe care omul o are ca zestre naturlă dela Dumnezeu este o mare deosebire, e deosebirea pe care o găsim totdeauna între lucrurile făcute de Dumnezeu și lucrurile făcute de oameni.

De aceea, persoanele care au din naștere o asemenea vocație pentru slujba sfântă a preoției păcătuiesc dacă nu îmbrățișează această misiune, așa precum persoanele lipsite total de orice vocație păcătuesc dacă îmbrățișează misiunea preoțească.

Observarea existenții unei vocații adevărate a făcut pe părintele Andrei să scrie în carnetul său intim rândurile care urmează:

«Tu, Mihai, vei fi preot, — căci preot trebue să fii, — preot te văd atunci când mă gândesc la zilele ce vor veni. Nu știu de ce, dar așa te văd în zarea sufletului meu **Ai duh de preoție, — ai acea pornire de aflare a dragostei** prin calea de aur a suferinței, — ceea ce dragul meu, este (ar trebui să fie!...) cea dintâi calitate a unui preot... (Al. Lascarov Moldovanu: Intoarcerea lui Andrei Pătrașcu, pag. 194).

Vocația este în toate împrejurările vieții temelia sigură și necesară pe care se poate clădi preotul cel bun, căci acolo unde există ea există totdeauna dragoste, însuflețire, pasiune și spirit de jertfă și de abnegațune pentru îndeplinirea slujbei preoțești. Un om cu vocație preoțească va fi în toate împrejurările vieții un preot mulțumit cu slujba lui, un preot care își desfătează zilnic sufletul în bucuria rezultată din îndeplinirea conștiencioasă a îndatoririlor sale. Un om cu vocație este un preot care nu se rușinează de Hristos și de slujba Lui.

Iar preotul lipsit de vocație va fi o ființă nenorocită, un om nemulțumit pururea de sine și de slujba sa. Un asemenea om este un simplu funcționar, ba de cele mai multe ori este un funcționar silnic, un om lipsit de orice entuziasm, un om indiferent față de cele sfinte, un om lipsit de zel, lipsit de orice dragoste și interes pentru mântuirea sufletească a credincioșilor să. Un asemenea preot nu va alerga niciodată după oameni, pentruca să-i capteze și să-i ducă la Hristos. Unui asemenea preot i se pare totdeauna prea mult și puținul serviciu pe care i-l cer credincioșii săi. Un asemenea preot nu va simți nici odată bucuria rezultată din îndeplinirea datoriei sale.

Iată, iubite frate, lucruri pe care dacă le-ai fi știut, sunt sigur că n'ai fi încercat să-ți nenorocești rudenile, îndemnându-le spre preoție, fără ca ele să aibă nici un fel de vocație pentru această slujbă și n'ai fi intenționat să-ți nenorocești credincioșii, lăsând în urma ta un urmaș lipsit total de vocație preoțească.

Acuma însă, după ce ți-am povestit lucrurile acestea, te îndemn să fi atent și să observi semnele vocației preoțești la tinerii din parohia ta. Aceste semne se manifestează totdeauna vizibil în formă sinceră și naturală. Tinerii aceia care fără nici un fel de constrângere externă își fac regulat rugăciunile, iubesc biserica și sfintele slujbe, participă cu dragoste la serviciul divin, respectă pe slujitorii bisericii și simt o deosebită plăcere a le sta în ajutor la diferitele slujbe, tinerii care au o purtare exemplară și o atitudine meditativă și în general sunt caractere blânde și senine, vădesc existența vocației preoțești în sufletul lor. Pe acești tineri ești dator să-i povățuești continuu, să-i cultivi mereu, să i faci să îndrăgească tot mai mult misiunea de a sluji lui Dumnezeu și in cele din urmă să-i îndrumi spre studiul teologiei. Numai prin astfel de oameni te poți asigura de urmași vrednici și poți să încredințezi cu toată liniștea sufletului în mâinile lor opera de conducere a credincioșilor la mântuire.

In același timp, când observi că interese de ordin familiar, că anumite combinații de ordin material etc. intră în funcțiune ca să determine pe anumiți tineri din parohie să se îndrepte spre studiul teologiei, chiar și atunci când ei sunt cu totul lipsiți de vocație, ești dator să iai atitudine contrară față de asemenea planuri. Parohia nu trebue să fie în nici o împrejurare o zestre care însoară tineri și mărită fete, nu trebue să fie un bun care fără nici un drept și fără nici o calitate este monopolizat de către anumite persoane cu putere și cu influență în treburile bisericii și ale comunei. Nici chiar preotul nu poate să aibă un asemenea drept asupra parohiei.

Lumea toată trebue învățată și obișnuită cu aceea că orientarea spre studiul teologiei și ocuparea parohiei sunt lucruri sfinte, la baza cărora nu trebue să stea nimic altceva decât existența vocației preoțești și a virtuților care ajută la îndeplinirea acestei înalte misiuni.

Tu, iubite frate, ești dator ca păstor de suflete să încetățenești această știință și această conștiință în sufletele credincioșilor tăi și prin aceasta ajungi să lași în mâini vrednice moștenirea spirituală a parohiei, moștenire la care ai lucrat cu cinste și vrednicie o viață întreagă.

Al tău binevoitor frate:

Pr. TEOFIL

Concertul religios de colinde și cântece de stea, devenit tradițional, se va da *Duminecă 13 Octomvrie 1942, ora 18*, în sf. biserică mitropolitană din Sibiu. Păr. consilier Dr. Sp. Cândea va rosti o scurtă cuvântare. Intrarea liberă.

Teatru religios. Elevele din Asociația religioasă „Anastasia Șaguna", dela Școala noastră Normală de fete, vor reprezenta, sub înaltul patronaj al I. P. Sfinției Mitropolit Nicolae, piesa religioasă în 4 acte: „*Anastasia Romana*" de Pr. Andrei Lupșa, cu un cuvânt de deschidere rostit de păr. prof. Z. Oancea. Reprezentația se va ține în Sala Teatrului municipal, *Marți în 15 Dec. 1942*, ora 20. Biletele se vând la Librăria Arhidiecezană, și seara la cassa teatrului, Sibiu.

De Crăciun. Conform comunicatului ministerial, școalele primare, secundare și profesionale vor lua vacanță de Crăciun Marți, în 22 Decemvrie, ora 13. Seminariile și școalele superioare vor lua vacanță de Crăciun Sâmbătă, în 19 Dec. ora 13. Reînceperea cursurilor se face Luni, în 11 Ianuar 1943, ora 8 dimineața.

Secretul isbânzilor şaguniene

Intr'una din zilele binecuvântatei sale arhipăstoriri, uriaşul a cărui pomenire o săvârşim astăzi cu emoţie şi mândrie, a primit în audienţă, la reşedinţa sa din vecini, pe un ţăran fruntaş din împrejurimile Sibiului. După ce omul şi-a spus păsul, Mitropolitul Şaguna l-a ispitit îndelung, cum avea obiceiul, despre cele ce se petrec în satul lui. Şi smeritul oaspe al marelui Arhiereu i-a povestit câte toate, pe 'ndelete. Din una-alta, a venit vorba şi despre preotul loculuí.

— V'am rânduit acolo, înainte cu câţiva ani, un vrednic slujitor al altarului. Il ascultaţi voi cum se cuvine? Vă place cum slujeşte, cum propovăduieşte, cum vă povăţueşte spre tot lucrul bun? — l a întrebat nemuritorul mitropolit.

— Nici vorbă — răspunse ţăranul. Face nişte Liturghii de se duce veste, iar purtarea Sfinţiei Sale e fără cusur. Dar — să ierte Măria Sa — părintele nostru, de când a venit în sat, în toată Dumineca şi sărbătoarea ne ţine mereu aceeaşi predică.

— Şi ce vă spune în predica aceea? — îl întreabă Mitropolitul.

— D'apoi nu ştiu chiar de bună seamă, măcar că merg totdeauna la sfânta biserică -- răspunse creştinul -- dar când voiu mai veni odată, am să vă spun.

Replica Mitropolitului Şaguna a fost promptă:

— Du-te acasă şi spune-i părintelui vostru că-i poruncesc să repete cât va trăi predica aceea, ca s'o învăţaţi şi voi bine de tot.

*

Intâmplarea aceasta, petrecută aievea, e plină de învăţăminte.

Se împlinesc tocmai acum şapte decenii de când Societatea de lectură a studenţilor Academiei teologice «Andreiane» ortodoxe române din Sibiu prăznueşte an de an, în cadrele festive ale tot atâtor şedinţe publice, pe cel mai strălucit înaintestătător al Bisericii străbune din Ardealul umilinţelor noastre de veacuri. Inainte cu patru ani, în 1938, mi-am luat voie să rememorez dela acest loc, pe temeiul spuselor unui martor ocular, Arhimandritul Ilarion Puşcariu, (vezi «Revista Teologică» III, 1909 p. 392 urm.), mişcătorul episod petrecut în împrejurări similare la 1872. Mitropolitul Şaguna, chinuit de-o boală nemiloasă care avea să-l bage 'n mormânt înainte de vreme, aflând dela mai mulţi deputaţi sinodali despre reuşita serbare a studenţilor teologi, închinată în întregime operei sale netrecătoare, le-a cerut acestora s'o repete. Ceea ce, firesţe, s'a şi întâmplat, într'o după amiază de primăvară, cu soare mult, în grădina mitropolitană. Copleşit de emoţie, incomparabilul nostru «dătător de legi şi datini» a fost nevoit să ceară întreruperea producţiunii, într'atâta l-a impresionat mărturia de credinţă şi admiraţie pe care i-au adus-o tinerii teologi.

De atunci, de acum şapte decenii, episodul amintit se repetă mereu. An de an desvăluim aici aspecte noui ale acestei personalităţi complexe. Şi cât va exista suflare românească pe sfântul pământ al Ardealului, povestea se va repeta cu fiecare soroc al acestui praznic luminat. Căci Mitropolitul Şaguna, ca şi predica preotului din întâmplarea povestită, este o problemă vecinic nouă şi deci inepuisabilă. Este unul din marile merite ale luminatului nostru Arhipăstor, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, de-a fi accentuat cu timp şi fără timp, uitându-se pe sine şi epoca creată de geniul său constructiv, măreţia operei şaguniene şi neobişnuita ei prospeţime.

Mitropolitul Şaguna este butucul miraculoasei viţe care a odrăslit aşezarea actuală a Bisericii ortodoxe române din Ardeal. Ştim că unii istoriografi de provenienţă felurită se fac luntre - punte să atribue această isbândă exclusiv — sau în prima linie — pronunţatului şi totuşi atât de corectului său dinasticism orientat spre Viena imperială de altă dată. Nu semnalăm noi întâia oară exagerările acestui punct de vedere, care a dobândit în faţa generaţiilor succesorale un credit prin nimic meritat. E adevărat că Şaguna s'a aliat cu Burgul pentru a-şi realiza ţelurile sale limpezi ca obrazul cerului văratec. Această alianţă era menită însă să facă inoperantă paralizanta influinţă a Budapestei geloase de dominaţia sa cu orice preţ peste un pământ care simţea şi ea, prin instinct, că nu-i aparţine altfel decât printr'un abuz prelungit prea multă vreme de nişte împrejurări nefireşti, influinţă care se interpunea ca un strat izolator între luxuriantul Schönbrunn şi obiditul popor român din Ardeal. Acesta n'a avut decât de câştigat de pe urma clarei viziuni a realităţilor politice, pe care a dovedit-o totdeauna marele Mitropolit. Şi a câştigat într'adevăr totul.

Marea faptă a Mitropolitului Şaguna rămâne, peste ani şi peste vremi, reînfiinţarea Mitropoliei ortodoxe ardelene, năruită de un complot politic, urzit departe de meleagurile transilvănene şi perfectat în condiţiunile ştiute, în ultimii ani ai veacului XVII.

Dar mai covârşitoare decât această isbândă, dobândită cu concursul Vienei imperiale, nouă ni se pare a fi crearea de către acelaşi «preot deşteptării noastre» şi «semnelor vremii profet» a condiţiunilor optime -- am zis mai mult decât «prielnice» -- pentru menţinerea, legitimarea şi îmbunătăţirea situaţii dobândite la 1864 pe seama Ortodoxiei ardelene, prin reînfiinţarea Mitropoliei noastre.

In concordanţă cu năzuinţele pururea pomenitului arhiereu, destăinuite în atâtea scrisori pastorale şi circulări — cari au văzut lumina tiparului, în ediţii primenite, prin osârdia unui I. Lupaş sau G. Tulbure — şi mai ales cu interpretarea pe care le-a dat-o cel mai strălucit executor întru cuvânt şi faptă al testamentului şagunian, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, noi credem şi mărturisim că secretul isbânzilor şaguniene zace în reabilitarea chipului de preot român ardelean de totdeauna — şi mai cu osebire în desăvârşirea lui. Căci dacă Şaguna a fost ceea ce a fost — să nu se uite! — această favoare o datoreşte tocmai şi numai idealului preoţesc pe care l-a contemplat şi întruchipat el.

«De-o sută de ori de m'aş naşte, tot preot m'aş face» — a mărturisit marele mitropolit într'un moment de chibzuită judecată asupra providenţialei misiuni pe care geniul său pur şi ajutorul lui Dumnezeu i-au rânduit s'o îndeplinească în mijlocul poporului român de dincoace de munţi.

A găsit aici, când ni l-a trimis Cerul ocârmuitor, o «dieceză număroasă, dar de multe şi felurite fatalităţi sguduită». «Religia răsăriteană era luată la goană ca o erezie, sau batjocorită ca o sumă de credinţe băbeşti». A vrut să îndrepteze toate întocmirile strâmbe ale unui maşter trecut. Greutăţile pe cari le-a avut de întâmpinat, au fost demne de nebiruita sa energie. Cuvântarea rostită în catedrala patriarhală din Carloviţ, cu prilejul hirotonirii sale întru arhiereu, o dovedeşte cu prisosinţă: «Cea mai mare parte a norocirii mele, pururea în osteneală mi-a fost şi îmi va fi, şi aşa cea mai mare bucurie mi-a fost a învinge piedecile şi aceasta şi în viitor îmi va fi«. Tot atunci şi-a mărturisit în cuvinte nemuritoare scopul întregei sale vieţi: «Pe românii ardeleni din adâncul lor somn să-i deştept şi cu voia către tot ce e adevărat, plăcut şi bun să i trag». Strădaniile sale ulterioare — ştim cu toţii — au fost îndreptate exclusiv în această mântuitoare direcţie. A isbutit pe deplin. A isbutit fiindcă a iubit poporul şi i-a hărăzit o preoţime luminată şi pătrunsă de chemarea sa. Pentru pregătirea ei temeinică, şi-a cheltuit cei mai frumoşi ani ai vieţii sale. In deplin acord cu sf. Grigorie Teologul, pe care l citează de predilecţie, Mitropolitul Şaguna era convins că: «să ştie preotul cum i se cade a păstori şi a îndrepta cu scop bun turma încredinţată lui, *este învăţătura tuturor învăţăturilor şi măestria cea mai înaltă*».

Nebiruita sa vrere de a aşeza în fruntea satelor noastre preoţi destoinici, cu credinţă tare şi însufleţiţi de zel apostolic, a purces din concepţia dreptă pe care o avea despre misiunea de neînlocuit pe care o îndeplineşte Biserica în viaţa plenară a Neamului românesc. «Noi Românii de religia răsăriteană — scria Şaguna în prefaţa Compediului său de Drept canonic (1868) — în părţile acestea, unde din vechime trăim mestecaţi cu alte naţiuni favorite pân'acum bisericeşte şi politiceşte în paguba bisericii şi naţiunii noastre, — avem să mulţămim numai aşezămintelor bisericii noastre răsăritene, că ne-am putut susţinea limba noastră maternă şi prin ea naţionalitatea noastră» (p. 15).

Biserica noastră a fost totdeauna — cum a subliniat de atâtea ori şi cu atâta dreptate I. P. Sf. Mitropolit Nicolae — o adevărată *Biserică a poporului*. Legătura organică dintre cler şi obştea dreptcredincioasă, identitatea de simţăminte şi de ţeluri dintre păstor şi turmă, a fost chezăşia permanenţei noastre pe aceste plaiuri, româneşti din veci şi pentru veci de veci. Mitropolitul Şaguna a încurajat-o din toate puterile, a aprofundat-o şi a statornicit-o pentru deapururi, realizând în propria sa persoană idealul preotului ortodox român aplecat cu înţelegere şi cu iubire asupra nevoilor păstoriţilor săi. In primăvara anului 1872, el mărturisea deputaţilor sinodali cari i-au prezentat în corpore urările lor de grabnică însănătoşire, cele ce urmează:

«Scriitorii cei vechi ai bisericii numeau pe episcopi miri ai bisericii; eu zic însă că *episcopul e mire al poporului credincios*. Precum caracterul mirelui e acela al credinţei către mireasa sa, aşa trebue să fie şi al episcopului către popor. Dară de aici urmează că şi poporul să fie cu aceeaşi credinţă către episcopul său».

Aceasta a fost ideea sa conducătoare de totdeauna — şi a întregii preoţimi crescute în spiritul său.

*

Studenţii Academiei noastre teologice «Andreiane» văd în Mitropolitul Şaguna «cea mai puternică întrupare a geniului creştin al poporului nostru», (Prof. Dr. Nicolae Bălan: Sus să avem inimile! Art. în «Revista Teologică» III, 1909 p. 390). Preamărindu-i virtuţile exemplare, cu gândurile îngenunchiate pe lespedea sfinţită dela Răşinari, ei se leagă şi de astă dată, în faţa lui Dumnezeu şi a umbrelor tutelare ale străbunilor, să întruchipeze idealul preoţesc şăgunian, devenind tot atâţia părinţi iubitori ai poporului — şi să apere moştenirea restauratorului Mitropoliei ardelene cu toată ardoarea sufletelor lor.

Primiţi-le făgăduinţa cu bucuria cu care V'o fac!

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Mila Creştină

VII. Indatorirea şi modul săvârşirii milosteniei

Chiar măreţia şi valoarea soteriologică şi morală a milosteniei indică în mod vădit îndatairea de a o săvârşi. Totuşi vom stărui puţin în această direcţiune, arătând şi felul în care trebue să facem milostenie. Căci nu-i deajuns să ştii şi să fii convins ce trebue — în semn de obligaţie morală — să săvârşeşti ceva, ci trebue că cunoşti şi modul săvârşirii, pentru ca respectiva înfăptuire să fie deplină.

Săvârşirea milosteniei este într'o anumită măsură îndatorire naturală, adecă obligaţie morală izvorîtă din însăşi firea lucrurilor, căci omul — în baza instinctului de viaţă şi de conservare a ei — trebue să se sprijinească reciproc întru păstrarea şi promovarea vieţii. Dacă totuşi în păgânism s'a manifestat aşa de palid şi de timid, explicaţia este faptul că păcatul a stricat şi desfigurat şi zestrea naturală a omului.

Incadrată şi spiritualizată în morala creştină, porunca milei creştine nu-i atât o îndatorire de dreptate, cât mai ales de iubire; nu-i o faptă a minţii, ci mai ales a inimii. Numai inima în care arde puternic flacăra iubirii de Dumnezeu şi de aproapele, este în stare să înţeleagă şi să împlinească porunca milei. Aşa încât nu poate fi vorba de constrângere fizică, ci doar cel mult morală în sfera îndatoririi de a face milostenie.

Cât priveşte atitudinea sf. Scripturi în această direcţiune, putem afirma — după ce cunoaştem sensul milosteniei — că în ultima instanţă din întreg cuprinsul ei răsare duhul de încadrare totală pe linia de înfăptuire a scopului suprem şi de dăruire pentru semenul nostru, ca toţi s'ajungă la realizarea acestui scop. Porunca iubirii, atât de pregnant reliefată şi subliniată în sf. Scriptură a N. T., este implicit şi porunca milosteniei, iar Mântuitorul a încadrat milostenia în una din cele mai însemnate etape ale propoveduirii Sale, în predica de pe munte. (Cf. Mat 5, 7). Acolo unde dă îndrumări cu privire la modul săvârşirii milosteniei (Mat. 6, 1 – 4), El socoteşte porunca împlinirii ei ca dela sine înţeleasă. Totuşi sf. Scriptură porunceşte şi în mod expres şi pregnant săvârşirea milosteniei. Ca locuri mai concludente şi mai reprezentative citâm următoarele: »Purtaţi sarcinile unul altuia şi aşa împliniţi legea lui Hristos» (Galat 6, 2); «Celui ce cere dă-i» (Mat. 5, 42); «Milă voiesc, iar nu jertfă» (Mat. 9, 13). Slova sfântă cuprinde apoi — direct sau indirect — îndatorirea milosteniei cu privire la fiecare faptă a îndurării sufleteşti şi trupeşti în parte.

Glasul sf. Părinţi este ecoul fidel şi apăsat al propovedaniei — cu cuvântul şi cu fapta — Mântuitorului. Din tradiţia Bisericii creştine vechi, — tradiţie trăită sau scrisă — răsare luminoasă atitudinea de totală dăruire şi de identificare integrală cu nevoile şi neamurile semenilor. Cei înzestraţi de Dumnezeu cu daruri materiale sau spirituale — învaţă această tradiţie — le-au primit nu numai cu scopul de a le folosi întru desăvârşirea lor în-

Nr. **13 526/1942** şe. Arh. Secţ. unite.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş

La toţi dreptcredincioşii creştini har şi milă dela Dumnezeu, iar dela noi arhierească binecuvântare.

Văzând raportul Onor. Secţii bisericeşti şi decizia Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc al Secţiilor Unite, întrunite la 11 Decemvrie 1942

Am decretat şi decretăm:

Regulamentul

de mai jos al Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, întocmit în baza art. 34 din Legea pentru organizarea Bisericii ort. Române şi a dispoziţiilor art. 144 l. i., din Statutul pentru organizarea Bisericii ort. române.

CAPITOLUL I

ART. 1. Academia teologică „Andreiană" ortodoxă română, cu sediul în Sibiu, este şcoală superioară de grad universitar, stând sub jurisdicţiunea exclusivă a Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

ART. 2. Scopul ei este formarea de preoţi ai Bisericii, pătrunşi de misiunea lor de slujitori ai altarului, de părinţi sufleteşti ai poporului, legaţi de Hristos, de Evanghelie şi de aspiraţiunile mari ale neamului.

Mijloacele pentru ajungerea acestui scop sunt: studiul străbătut de duhul credinţei, educaţia prin meditaţie, disciplină creştină şi rugăciune, prin deprinderi liturgice în preajma altarului şi prin exerciţii misionare.

ART. 3. Academia teologică „Andreiană" eliberează diplome de licenţă în Teologie.

Aceste diplome sunt egale cu diplomele de licenţă, pe cari le eliberează Facultăţile de Teologie ortodoxe din ţară, acordând, fără excepţie, toate drepturile pe cari le conferă diplomele de licenţă în Teologie ale acestora.

ART. 4. Studiile pentru licenţă în Teologie se predau în 4 ani şi sunt împărţite în patru grupe: 1. Teologia exegetică. 2. Teologia istorică. 3. Teologia sistematică şi 4. Teologia practică.

ART. 5. Teologia exegetică şi Teologia istorică se predau în anii I şi II, iar Teologia sistematică şi Teologia practică în anii III şi IV.

ART. 6. Predarea studiilor la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu se face prin următoarele Catedre A) şi Conferinţe (B).

A) Catedre:

1. Exegeza Vechiului Testament şi Limba ebraică
2. Exegeza Noului Testament şi Ermineutica biblică.
3. Apologetica şi Sociologia.
4. Teologia dogmatică.
5. Dreptul bisericesc.
6. Teologia morală şi mistică.
7. Istoria Bisericii româneşti şi a artei creştine ort.
8. Istoria Bisericii universale şi Patrologia.
9. Liturgica şi Teologia Pastorală.
10. Filosofia creştină şi Pedagogia.

B) Conferinţe:

1. Omiletica şi Catichetica.
2. Indrumări misionare şi Sectologie.
3. Muzica bisericească şi Ritual.

ART. 7. Pe lângă catedra de: a] Teologie dogmatică şi b) Apologetică, funcţionează şi câte o asistenţă.

ART. 8. Studiile se distribuie şi se predau pe ani, precum urmează:

In anul I:

Introducerea în Vechiul Testament.
Exegeza Vechiului Testament şi Limba ebraică.
Arheologia biblică.
Istoria bisericească universală până la 1054.
Istoria Bisericii române până la 1700 şi Paleografia română.
Limba greacă a Testamentului Nou.
Introducere în filosofia creştină.
Psihologie.
Muzică bisericească şi Ritual.

In anul II:

Introducere în Noul Testament.
Exegeza Noului Testament.
Exegeza Vechiului Testament.
Istoria bisericească univ. dela 1054 până azi.
Istoria Bisericii române dela 1700 până azi, şi Istoria artei creştine ortodoxe.
Patrologie şi Aghiologie.
Filosofia creştină.
Muzică bisericească şi Ritual.

In anul III:

Dogmatica.
Teologia fundamentală (Apologetica).
Sociologia.
Teologia morală şi mistică.
Omiletica teoretică.
Catehetica teoretică.
Pedagogia şi Istoria Pedagogiei.
Exegeza Noului Testament.
Muzică bisericească şi Ritual.

In anul IV:

Dogmatica cu Simbolica.
Dreptul bisericesc.
Administraţia bisericească.
Pastorala.
Liturgica.
Omiletca: Predici.
Catehetica: Lecţii practice.
Sectologie.
Muzică bisericească şi Ritual.

Pe lângă fiecare catedră funcţionează câte un seminar sub conducerea titularului catedrei.

ART. 9. Toate studiile menţionate în art. 8. al acestui regulament se predau prin cursuri şi seminarii de către titularii catedrelor şi conferinţelor menţionate la art. 6 al acestui regulament.

ART. 10. Catedrele, conferinţele şi asistenţele Academiei teologice „Andreiane" vor putea fi sporite prin dispoziţiuni ulterioare.

CAPITOLUL II

I. Recrutarea Corpului didactic.

ART. 11. Profesorii Academiei teologice „Andreiane" sunt egali în grad, drepturi şi în salarizare cu profesorii Facultăţilor de Teologie.

ART. 12. Profesorii titulari, agregaţii şi conferenţiarii Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu se recrutează prin chemare şi prin concurs.

Chemarea este de două feluri:

a) Chemarea restrânsă sau prin transferare şi

b) Chemarea largă prin numire ca titular.

ART. 13. Pot fi chemaţi prin transferare la Academia „Andreiană", la aceeaşi sau la altă catedră, profesorii titulari dela Academia teologică „Andreiană" şi dela Facultăţile de Teologie, ca profesori titulari, agregaţii ca agregaţi şi conferenţiarii în posturi de conferenţiari.

Profesorii titulari dela celelalte Academii teologice ortodoxe, fiind egali în grad cu conferenţiarii universitari, pot fi chemaţi prin transferare în posturi de conferenţiari.

ART. 14. Chemarea prin transferare se face după următoarele norme:

1. După anunţarea vacanţei prin Consiliul Arhiepiscopesc la avizul Rectoratului Academiei, în organul oficial al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu şi în Monitorul Oficial, Consiliul profesoral al Academiei, întrunit în şedinţă specială, alege dintre membrii lui o comisie de trei profesori titulari de specialitatea înrudită a catedrei sau conferinţei vacante, aprobaţi de Consiliul Arhiepiscopesc. In caz de chemare prin transferare a unui conferenţiar definitiv, poate face parte din comisia de trei şi un profesor agregat. Preşedintele Comisiei este I. P. S. S. Mitropolit sau delegatul său.

2. In termen de treizeci de zile dela constituire, Comisia depune la Consiliul arhiepiscopesc, prin Rectoratul Academiei, un raport motivat asupra activităţii ştiinţifice, didactice a profesorilor titulari, respectiv a profesorilor agregaţi sau a conferenţiarilor definitivi, recomandaţi pentru chemare prin transferare.

3. In cel mult zece zile dela primirea raportului, Consiliul arhiepiscopesc, întregit prin Rectorul Academiei, procedează la numire.

4. Numirea se confirmă prin decret, după luarea consimţământului celui chemat prin transferare şi după publicarea raportului în organul oficial al Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu şi în Monitorul Oficial.

ART. 15. In caz de neocupare a catedrei, respectiv a conferinţei pe baza chemării prin transferare, se procedează, fără altă publicare, la chemarea prin numirea ca titular după următoarele norme:

1. Pot fi chemaţi:

a) Ca profesori titulari: Profesorii agregaţi, conferenţiarii, asistenţii definitivi cu cel puţin cinci ani de funcţiune şi doctorii cu cel puţin şapte ani de serioasă activitate ştiinţifică în specialitatea catedrei.

Profesorii titulari dela celelalte Academii teologice ortodoxe, fiind egali în grad cu conferenţiarii universitari, pot fi deasemenea chemaţi ca profesori titulari.

b) Ca conferenţiari definitivi:

Asistenţii definitivi cu cel puţin trei ani de funcţiune şi doctorii cu cinci ani de serioasă activitate ştiinţifică în specialitatea conferinţei.

2. Rectorul în cel mult cincisprezece zile dela încheierea lucrărilor de transferare, anunţă Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc că este cazul să se procedeze la numire ca titular, iar Consiliul arhiepiscopesc, cerând opinia Consiliului profesoral, completează Comisia de raportori cu încă un profesor titular de specialitatea catedrei vacante, sau în lipsă de o specialitate înrudită dela una din Facultăţile de Teologie ortodoxă din ţară.

Comisia va fi prezidată de I. P. S. Arhepiscop şi Mitropolit sau de delegatul său şi va putea lucra în mod valabil cu majoritatea membrilor.

3. In termen de cel mult treizeci de zile, Comisia întocmeşte un raport amănunţit şi motivat asupra activităţii ştiinţifice, didactice şi de organizator, a persoanelor propuse pentru chemare. In cazul când persoanele propuse pentru chemare nu fac parte din cadrele corpului didactic universitar, ele vor fi supuse unei probe didactice, care va consta dintr'o prelegere ţinută în faţa comisiei şi a studenţilor.

Raportul Comisiei este supus Consiliului arhiepiscopesc, care procedează la numire.

Numirea se confirmă prin decret, după publicarea raportului Comisiei în organul oficial al Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu şi în Monitorul Oficial.

ART. 16. Dacă nici lucrările în vederea chemării largi, nu au dus la ocuparea catedrei, se procedează la ocuparea ei, respectiv a conferinţei, prin concurs, după următoarele norme:

1. Consiliul profesoral al Academiei „Andreiane" înaintează Consiliului arhiepiscopesc avizul său pentru publicarea catedrei sau conferinţei vacante pentru concurs, iar Consiliul arhiepiscopesc face publicarea în foaia oficială a Arhiepiscopiei şi în Monitorul Oficial în termen de treizeci de zile dela primirea avizului.

2. Se pot prezenta a) la concursul pentru catedră: doctorii în specialitatea catedrei vacante, adică doctorii în Teologie cu o activitate ştiinţifică de cel puţin cinci ani în disciplina pentru care candidează sau într'o disciplină strict înrudită; b) la concursul de conferinţe: doctorii în specialitatea catedrei sau doctorii în Teologie cu o activitate ştiinţifică de cel puţin trei ani în specialitatea conferinţei sau într'o specialitate înrudită.

Consiliul arhiepiscopesc poate acorda reducere de stagiu cel mult un an.

3. Termenul pentru înaintarea actelor în vederea concursului este de treizeci de zile dela publicarea lui. Actele specificate în textul prin care se publică vacanţa catedrei sau conferinţei, însoţite de un număr suficient de exemplare din lucrările de specialitate ale candidaţilor, se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc.

4. Comisiunea examinatoare se constituie din cinci membrii, precum urmează:

Preşedinte: I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit al Ardealului.

Membrii: Rectorul Academiei teologice „Andreiane", doi profesori titulari ai Academiei teologice „Andreiane", şi un profesor titular de specialitatea respectivă sau înrudită dela una din Facultăţile de Teologie ortodoxă din ţară.

Membrii Comisiunii examinatoare vor fi numiţi de I. P. S. Mitropolit, la propunerea Consiliului profesoral al Academiei teologice „Andreiane".

5. Concursul pentru ocuparea catedrelor şi conferinţelor vacante, constă din următoarele probe:

A) La concursul pentru catedre:

a) Fiecare membru al Comisiei cercetează activitatea ştiinţifică, didactică şi de organizator a fiecărui candidat şi îi dă o notă motivată;

b) Un colocviu asupra lucrărilor şi realizărilor candidatului, precedat de o expunere orală de cel mult o oră a acestuia, asupra contribuţiei personale în specialitatea catedrei. Colocviul, inclusiv expunerea candidatului, nu va putea trece de două ore şi jumătate;

c) Două prelegeri publice cu subiecte trase la sorţi de către candidat dintr'o listă de subiecte date de membrii comisiei, câte trei de fiecare examinator. Se acordă pentru pregătirea fiecărei prelegeri, cel mult douăzeci şi patru de ore, iar pentru susţinere cel mult o oră.

B) Examenul de conferinţă.

Examenul de conferinţă cuprinde aceleaşi probe ca şi examenul de catedre, cu deosebirea că proba dela punctul b) aliniatul precedent se înlocuieşte cu un colocviu de cel mult două ore asupra lucrărilor candidatului şi asupra principiilor generale ale disciplinei respective.

6. Notarea probelor la concursul pentru ocuparea catedrelor şi conferinţelor se face cu cifre dela 1-20 după fiecare probă. Fiecare membru din comisie dă o notă în scris preşedintelui. Notele predate se trec toate în procesul-verbal al zilei. Nu se poate reveni asupra notelor predate şi trecute în procesul-verbal respectiv.

Media primei probe este eliminatoare dacă este mai mică de 16.

Media generală de admitere este tot 16.

ART. 17. Comisia trimite dosarul concursului Consiliului arhiepiscopesc, care va numi pe candidatul care a întrunit media cea mai mare.

Candidatul reuşit la concursul pentru catedră dacă a obţinut media de cel puţin 19 este numit cu titlul de profesor agregat prin decizie, iar după un an devine profesor titular fără nici un examen.

Dacă a obţinut o notă mai mică de 19 este numit tot ca profesor agregat prin decizie, având să rămână trei ani în această stare, iar după trei ani pe baza raportului unui profesor de specialitate înrudită, desemnat de Consiliul profesoral, devine profesor titular.

Candidatul la conferinţă este numit cu titlul provizoriu prin decizie, devenind definitiv după unul sau trei ani după cum a trecut examenul de recrtuare cu media de cel puţin 19 sau mai mică, după normele aliniatelor precedente.

Titularizarea o face I. P. S. Mitropolit şi se confirmă prin decret.

ART. 18. Nu va fi titularizat un profesor sau conferenţiar înainte de a fi preot.

ART. 19. La recrutarea oricărui profesor sau conferenţiar, Consiliul arhiepiscopesc va avea în vedere ca persoana pe care o va numi să se bucure de un nume bun sub raportul moral, să fi dat probe de caracter şi să-şi fi vădit ataşamentul ireproşabil la doctrina Bisericii şi la dealurile ei.

Nu va putea fi numită o persoană care este oprită de impedimente canonice dela taina hirotoniei.

ART. 20. Dacă niciunul dintre candidaţii prezentaţi la concursul de catedră, respectiv de conferinţă, nu a întrunit media de admitere, Consiliul profesoral va da avizul pentru o nouă publicare abia după un an dela încheierea primului concurs.

ART. 21. Pentru ocuparea conferinţei de Muzică bisericească şi Ritual se cere, pe lângă Diploma Academiei regale de muzică, cel puţin absolvenţa unei Academii teologice.

Procedura chemării sau a numirii conferenţiarului pentru Muzică bisericească şi Ritual este aceeaş ca şi cea observată la chemarea sau numirea celorlalţi conferenţiari ai Academiei, cu deosebirea că în locul profesorilor dela o Facultate de Teologie, vor face parte din comisie pe lângă profesorii Academiei „Andreiane", un profesor dela Academia regală de Muzică, secţia Muzică bisericească.

ART. 22. Concursul pentru ocuparea posturilor vacante de asistenţi se va face după următoarele norme:

De îndată ce un post de asistent devine vacant, profesorul catedrei cere prin Rectoratul Academiei Consiliului arhiepiscopesc în scris, să publice vacanţa postului.

Rectorul este obligat să înainteze adresa profesorului Consiliului arhiepiscopesc, care va publica vacanţa postului în cel mult zece zile dela primirea adresei.

Candidaţii, cari trebue să fie cel puţin licenţiaţi în Teologie, îşi înaintează cererile Consiliului arhiepiscopesc în cel mult două zeci zile dela publicarea vacanţei.

Concursul se ţine în faţa unei comisii numită de Consiliul arhiepiscopesc, formată din trei profesori titulari, profesori agregaţi sau conferenţiari. Comisia este prezidată de profesorul catedrei unde s'a ivit vacanţa. Concursul constă dintr'un colocviu public asupra principiilor fundamentale ale disciplinei respective şi asupra principalelor opere ale profesorului catedrei.

Notarea răspunsurilor se face de către fiecare membru al comisiei cu cifre dela 1 la 20. Notele se trec într'un proces-verbal special.

Candidatul care a obţinut media cea mai mare, dar nu mai mică de 16, este propus pentru numire.

Numirea candidatului reuşit o va face Consiliul arhiepiscopesc şi se va comunica Ministerului de resort spre cele legale.

II. Suplíniri

ART. 23. Suplinirea unei catedre vacante e hotărâtă de Consiliul arhiepiscopesc cu avizul Consiliului profesoral. Pot fi recomandaţi suplinitori, specialişti în disciplina catedrei şi în lipsă specialişti în discipline înrudite. Ordinea de preferinţă este următoarea: profesori titulari, profesori agregaţi, conferenţiari, asistenţi şi persoane dinafara catedrelor didactice cu serioasă activitate ştiinţifică în specialitatea catedrelor.

ART. 24. La suplinirea conferinţelor se urmează ordinea de preferinţă indicată la suplinirea catedrelor, cu observarea că nimeni nu poate suplini un post inferior gradului său. Suplinirea conferinţelor vacante se aprobă după aceeaşi modalitate ca şi suplinirea catedrelor vacante.

CAPITOLUL III

Inscrieri şi frecvenţă

ART. 25. In Academia teologică „Andreiană" se pot inscrie absolvenţii cu diplomă ai Seminariilor, precum şi absolvenţii cu diplomă de bacalaureat ai liceelor teoretice. Primirile se fac de către Consiliul arhiepiscopesc al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu.

ART. 26. Cel admis în Academie primeşte dela Rectorat un Caet de studii imprimat.

In Caetul de studii se va nota: numele şi pronumele studentului, locul naşterii, domiciliul, numele, pronumele şi profesiunea părinţilor, studiile făcute, numărul, data şi originea actului de studii.

Caetul de studii va fi investit cu formele oficialităţii. El va cuprinde atâtea foi câte sunt trebuincioase pentru studiile ce sunt de urmat şi pentru eventuala repetire a vreunui an şcolar.

Studiile ce sunt de urmat se vor trece în Caetul de studii la începutul fiecărui an şcolar de către studenţi şi Rectorul va pune viza sa.

La începerea cursurilor, Caetele vor fi prezentate spre semnare profesorilor, agregaţilor şi conferenţiarilor, iar la sfârşitul anului spre a semna de frecvenţă.

ART. 27. La Rectorat se va ţine un Registru în care se va nota frecvenţa, rezultatul examenelor şi conduita studenţilor.

Studenţii sunt obligaţi a frecventa regulat cursurile şi lucrările de Seminar.

CAPITOLUL IV

Examene şi diplome

ART. 28. Examenele sunt: anuale şi de licenţă.

ART. 29. Examenele anuale se depun înaintea fiecărui profesor, agregat şi conferenţiar, în Iunie şi Octomvrie, în zilele şi orele ce se vor fixa de către examinator.

Examenele anuale nu se pot depune fără obţinerea tuturor semnăturilor pentru frecvenţă.

Cererile de examinare se vor prezenta Rectorului.

Examenile anuale se depun în fiecare an din toate studiile audiate în acel an.

ART. 30. La examene, răspunsurile date se vor aprecia cu notele: dinstincţie, bine, suficient, nesuficient. Notele se vor trece de fiecare profesor în rubricile rezervate în acest scop în Caietele de cursuri.

In caz când studentul n'ar da răspunsuri care ar merita cel puţin nota suficient, el va fi respins, având dreptul de a se prezenta în sesiunea următoare.

Cel care va fi respins în două sesiuni ale unui an de studii, chiar şi la o singură materie, va repeta anul.

ART. 31. Studenţii, cari în curs de doi ani consecutivi nu vor fi trecut examenele unui singur an de studii, vor fi exmatriculaţi.

Asupra reînscrierii lor, se poate pronunţa numai Consiliul profesoral.

ART. 32. Academia teologică „Andreiană" conferă titlul de licenţă în Teologie după următoarele norme:

Pentru obţinerea titlului de licenţiat, absolvenţii Academiei teologice „Andreiane" şi absolvenţii Facultăţilor de Teologie din ţară vor trebui să elaboreze în scris o teză ştiinţifică asupra unui subiect ales de candidat din studiile predate la Academie. Subiectul va fi aprobat de profesorul, agregatul sau conferenţiarul respectiv şi comunicat Rectorului, spre ştire. Extinderea tezei va fi de cel puţin trei coale de tipar, format 8. Ea va fi lucrată în mod ştiinţific, cu onestitate şi va trebui să fie însoţită de o declaraţie prin care se arată că autorul ei este candidatul care o prezintă.

In cazul când teza nu ar fi lucrată cu onesitate ştiinţifică, candidatul nu va mai fi admis niciodată la examenul de licenţă.

ART. 33. Teza manuscrisă pentru Licenţă se prezintă Rectorului, care o trimite spre cercetare în cel mult zece zile profesorului, agregatului sau conferenţiarului în a cărui specialitate intră subiectul ei. In caz de forţă majoră, teza va putea fi trimisă în cercetarea profesorului, agregatului sau conferenţiarului, care posedă studii apropiate de cele ale profesorului, agregatului sau conferenţiarului specialist.

In urma referatului satisfăcător dat în scris în termen de cel mult două luni, de examinatorul tezei, Rectorul aprobă susţinerea ei.

Candidatul, cu aprobarea profesorilor, agregaţilor sau conferenţiarilor respectivi îşi va alege patru poziţiuni ce vor consta din chestiuni controversate, şi anume: una din Teologia exegetică, a doua din Teologia istorică, a treia din Teologia sistematică şi a patra din Teologia practică, pe care le va susţine în faţa comisiunii examinatoare.

ART. 34. Comisiunea examinatoare se compune din cinci membri, şi anume: Rectorul şi cinci profesori, agregaţi sau conferenţiari, dintre cari unul va fi cercetătorul tezei, iar ceilalţi patru vor fi aceia din ale căror studii au fost luate poziţiunile.

Ziua şi ora examenului de Licenţă se vor fixa de Rector, după cel puţin zece zile dela înaintarea tezei.

ART. 35. Examinarea va consta din întrebări asupra conţinutului tezei şi desvoltarea poziţiunilor.

Aprecierea se va face cu aceleaşi note cu care se face şi aprecierea examenelor anuale. Dacă aprecierea este favorabilă, candidatul va fi proclamat licenţiat în Teologie, după ce va depune în faţa comisiunii examinatoare următorul jurământ:

„Inainte de a mi se da titlul de licenţiat în Teologie, eu... N. N.

Jur înaintea Atotştiutorului şi Atotputernicului Dumnezeu că în toată viaţa mea voi păzi şi voi propovedui fără schimbare învăţătura Sfintei noastre Biserici creştine ortodoxe de Răsărit, aşa cum ni s'a dat de Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cum s'a propoveduit de Sfinţii Apostoli şi Sfinţii Părinţi ai Bisericii noastre, aşa cum se păstrează de Sfânta Biserică şi mi s'a predat de către profesorii mei în Academia teologică „Andreiană".

Jur că în toată viaţa mea voi păstra şi voi apăra bunul nume al acestei Inalte Instituţii de cultură teologică. Amin".

Cel proclamat licenţiat va primi Diploma de Licenţă în Teologie, care va fi semnată de I. P. S. Mitropolitul Ardealului, de Ministrul de resort, de Rectorul Academiei teologice „Andreiane" şi de titularul ei. In diplomă se vor însemna notele la susţinerea tezei de licenţă şi data susţinerii ei.

CAPITOLUL V

Echivalări

ART. 36. Echivalarea şi recunoaşterea diplomelor universitare, obţinute la Facultăţile şi Academiile teologie din străinătate, se face precum urmează:

Diplomele de candidat, de magistru şi de licenţiat în Teologie, conferite de Facultăţi sau Academii Teologice din străinătate, autentificate de autopritătile competente, vor fi cercetate de Consiliul profesoral al Academiei.

După aprecierea Consiliului profesoral posesorii acestor feluri de diplome vor fi supuşi la trei sau patru probe orale, din studii teologice, în faţa întregului Consiliu profesoral.

Rezultatul examinării fiind satisfăcător, diploma va fi recunoscută ca echivalentă cu diploma de licenţă în Teologie ce se conferă de către Academia Teologică „Andreiană" şi Rectorul o va viza.

ART. 37. Examenele pentru echivalarea şi recunoaşterea diplomelor obţinute în străinătate, pot avea loc în orice epocă a anului.

CAPITOLUL VI

Administraţia Academiei teologice „Andreiane"

ART. 38. Academia teologică „Andreiană" este condusă de un Rector, care este numit pe o perioadă de trei ani de I. P. S. Mitropolit dintre profesorii titulari, după ce va fi cerut opinia Consiliului profesoral.

Rectorul poate fi numit în continuare pe mai multe perioade.

El are în special conducerea Academiei teologice „Andreiane" din punct de vedere al învăţământului, fiind îndatorat a controla instrucţia şi educaţia în Academie. Tot el conduce şi internatul Academiei.

Rectorul are sub supravegherea sa cancelaria şi biblioteca Academiei teologice „Andreiane".

Unul dintre profesorii, agregaţii sau conferenţiari, Academiei teologice „Andreiane" se alege bibliotecari având la dispoziţie funcţionari plătiţi.

ART. 39. Toţi studenţii Academiei teologice „Andreiane" locuesc în internatul Academiei, care se va conduce după un normativ special, întocmit de autoritatea bisericească.

ART. 40. Cancelaria Academiei teologice „Andreiane" este condusă de un secretar, care trebuie să fie cel puţin Licenţiat în Teologie, sub controlul Rectorului sau în lipsa acestuia a locţiitorului său.

Numirea secretarului o face I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit al Ardealului, la propunerea Rectorului.

Secretarul este echivalent în drepturi şi salarizare cu un asistent universitar.

CAPITOLUL VII

Dispoziţiuni finale şi tranzitorii

ART. 41. Actualii profesori, cari au doctoratul în Teologie şi lucrări de specialitate şi au fost instituiţi prin concurs şi examen ca profesori titulari ai Academiei teologice „Andreiane", sunt şi rămân egali în grad, drepturi şi salarizare cu profesorii Facultăţilor de Teologie.

ART. 42. Actualii studenţi ai Academiei Teologice „Andreiane" se bucură de regimul prezentului Regulament.

ART. 43. Absolvenţii de până acum ai Academiei teologice „Andreiane" pot obţine titlul de Licenţiat în Teologie, dând examen din materiile noilor catedre înfiinţate acum pe lângă această Academie şi satisfăcând prescripţiile pentru examenele de Licenţă.

Absolvenţii celorlale Academii teologice ortodoxe vor putea obţine titlul de Licenţiat în Teologie, dând examen la materiile catedrelor deosebite de alte acelor Academii şi satisfăcând precripţiile examenului de Licenţă.

ART. 44. Prezentul Regulament intră în vigoare din ziua promulgării.

ART. 45. Toate dispoziţiunile contrare prezentului Regulament, sunt şi rămân *abrogate*.

Dat, în reşedinţa noastră arhiepiscopească, din Sibiu, la 12 Decomvrie 1942.

NICOLAE
Arhiepiscop şi Mitropolit

Expunere de motive

Din originea şi din fiinţa divină a Bisericii, ca şi din pilda ce ne-a dat-o Mântuitorul Iisus Hristos şi tradiţia ei de veacuri, rezultă dreptul ei esenţial de a-şi creşte singură clerul de care are lipsă. Dela principiul acesta nu ne-am abătut niciodată. Deaceea am apărat neîncetat forma de şcoală teologică, reprezentată prin Academiile teologice, cari stau deplin sub jurisdicţia şi supravegherea Bisericii cu toate darurile ei de păstrătoare infailibilă a adevărului şi de îndrumătoare spre mântuire.

Pe de altă parte am năzuit ca să facem din Academia teologică „Andreiană", ce stă sub grija şi ocrotirea Noastră, o vatră de lumină teologică şi de educaţie duhovnicească tot mai corăspunzătoare cu marile necesităţi ale timpurilor actuale. Şi putem constata cu cea mai deplină bucurie că silinţele Noastre au fost încununate de succes.

Văzând nivelul înalt la care se află astăzi această instituţie, Onor. Guvern al Ţării, prin înţelegerea dlui Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului şi a dlui Ion Petrovici, Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor, a hotărât, după un prealabil acord cu Noi, să considere diplomele ce le eliberează Academia teologică „Andreiană" ca diplome de licenţă, întru totul egale în consecinţele lor juridice cu diplomele de licenţă ale Facultăţilor de teologie din Ţară, iar pe profesori să-i echivaleze în grad cu profesorii universitari.

Această hotărire a fixat-o On. Guvern în art. 141 al Legii pentru organizarea învăţământului superior, publicată în Monitorul Oficial din 23 Mai 1942. Dispoziţia aceasta a Statului are o formă facultativă, fiind dependentă aplicarea ei de voinţa liberă a autorităţii bisericeşti de a face ca Academia teologică „Andreiană" să se conformeze în ce priveşte predarea materiilor de învăţământ şi recrutarea profesorilor ei criteriilor de natură ştiinţifică prevăzute în Legea învăţământului universitar.

Dat fiind că prin această dispoziţie On. Guvern nu atinge, ci mai degrabă accentuiază dreptul autonom al autorităţii bisericeşti asupra Academiei teologice „Andreiană", iar pe de altă parte acordă profesorilor şi absolvenţilor acesteia un drept nou, am procedat la întocmirea şi decretarea acestui nou Regulament prin care Academia „Andreiană" dovedeşte că se află şi din punct de vedere formal la nivelul Facultăţilor, dupăce se afla de multă vreme din punct de vedere al fondului.

Sârguincioşii profesori şi absolvenţii acestei Academii primesc prin aceasta o meritată recunoaştere a strădaniei lor şi suntem siguri că aceasta îi va îndemna la o activitate şi mai asiduă spre înălţarea sfintei noastre Biserici.

Sibiu, din şedinţa Secţiunilor unite ale Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 11 Dec. 1942.

şişi, ci şi pentru a le întrebuinţa — ca slujitori ai providenţei divine — în folosul altora. Cât priveşte în special avuţiile materiale, sf. Părinţi învaţă unanim că ele nu-s un bun personal, ci un dar dela Dumnezeu care trebue folosit după voia Sa. El este proprietarul absolut al tuturor bunurilor — spirituale şi materiale —, iar bogatul este numai un administrator vremelnic al lor. De aceea dreptul omului asupra avutului său e limitat de îndatorirea de a ajuta pe cei lipsiţi, încadrând bogăţiile sale în comunitarismul iubirii şi solidarităţii frăţeşti.

Iată acum şi câteva citate reprezentative: «Nu te întoarce de către cel nevoiaş, ci împarte toate cu fratele tău şi nu zice că sunt ale tale, căci dacă sunteţi părtaşi la cele nemuritoare, cu cât mai mult la cele muritoare». (Didahia, IV); «Imparte toate cu fratele tău şi nu zice că suni proprietatea ta, căci împărtăşirea de bunuri a fost pregătită de Dumnezeu deopotrivă pentru toţi oamenii». (Aşezămintele apostolice); «Asociaţi pe Hristos la bogăţia voastră de aici, ca El să vă asocieze la moştenirea Sa cea cerească». (Sf. Ciprian); «Prisosul bogatului este avutul săracului şi cine-l păstrează pentru sine, este un hoţ». (Sf. Vasile cel Mare); «Tu ai, dacă vrei, ca grânare casele săracilor. Adună ţi prin aceasta comori în cer». (Acelaşi); «Voi n'aţi primit bunurile spre a le risipi în desfătări, ci pentru a face milostenie. Crezi că posezi ceva propriu? Sunt bunurile celor săraci al căror depozitar eşti, fie că le posezi prin muncă cinstită, fie prin moştenire, Dumnezeu n'ar fi putut să ţi le ia? El nu face aceasta, spre a vă lăsa liberi să vă revărsaţi generositatea asupra celor sărmani...» (Sf. Ioan Gură de Aur); «Serviciul celui ce primeşte este de a împărţi» (Sf. Ambrosie). Putem conclude, prin urmare, că în sf. Scriptură şi în sf. Trad ţiune îndatorirea săvârşirii milosteniei este clar, apăsat şi insistent mărturisită.

Nici un popor din lume n'a înţeles mai din plin această poruncă a milosteniei şi n'a împlinit-o mai cu sârg ca neamul nostru românesc. Ideea de milă s'a cimentat la noi prin citirea sf. Scripturi, prin predica dela altar şi mai ales prin monahismul activ şi aşezămintele acestuia, care a realizat comunitarismul creştin cel mai pur şi a făcut ca Biserica noastră strămoşească să fie caritabilă nu numai în fiinţa ei, ci şi în tradiţia ei. Trecutul nostru cuprinde în sine o comoară nepreţuită de iubire de aproapele şi de milostenie. Cercetările recente şi erudite ale unui tânăr teolog şi istoric al nostru au arătat că, de pildă, mila românească faţă de aşezămintele călugăreşti dela sf. Munte Athos a fost mai bogată decât a tuturor celorlalte popoare ortodoxe. In trecut, mila românească s'a revărsat din plin până departe peste graniţele geografice ale neamului. N'o spunem aceasta spre a ne mândri, ci spre a scoate şi din acest fapt un argument şi un îndemn în plus pentru împlinirea sârguincioasă a poruncii milei creştine.

(Va urma).

Dela sf. Sinod

— Cuvântul dlui ministru I. Petrovici —

Prin înalt decret membrii Sfântului Sinod au fost convocaţi pe Miercuri, 21. c., în sesiune ordinară. După serviciul din catedrală, înalţii prelaţi, împreună cu dl ministru *Petrovici* şicu dl secretar general *Popa*, au trecut în sala de consiliu a palatului patriarhiei. Aici I. P. S. Sa patriarhul *Nicodim* a dat cuvântul dlui ministru al cultelor, care a cetit decretul de deschidere a Sfântului Sinod.

Dl ministru al culturii naţionale şi al cultelor, a rostit, cu acest prilej, următoarea cuvântare de covârşitoare importanţă:

Inalt Prea Sfinţiţi, Prea Sfinţiţi,

Participând pentru întâia oară în calitate de ministru al cultelor la şedinţa Sf. Sinod îmi voi îngădui ca să-mi desvolt puţin cuvântarea peste marginile restrânse ale unui salut de protocol.

Imi veţi face onoarea să mă credeţi că fără nici o umbră de ipocrizie, declar că am fost şi sunt profund convins de valoarea credinţei religioase pentru individ şi de importanţa bisericii în viaţa statului românesc. N'am crezut şi nu cred nici astăzi în vreo incompatibilitate între credinţa religioasă şi cugetarea liberă. Dacă ar fi să mă raportez la cazul meu personal, ar trebui să spun dimpotrivă că am crezut mai mult pe măsură ce am cugetat mai mult. Eu personal sunt o exemplificare vie a unei maxime a unui filosof din occident, care a zis că «cerul nu există decât pentru oamenii cari gândesc». Tot aşa sunt încredinţat că uitarea religiei conduce la uitarea tuturor datoriilor, după cum socotesc şi invers, anume că cine îşi uită datoriile şi marile comandamente morale, acela poate să facă oricâte cruci evlavioase, nu crede sincer în Dumnezeu. Dar mai cu seamă sunt convins de marele rol, pe care-l are biserica în viaţa socială şi, restrângându-ne la interesele noastre, în viaţa statului românesc.

Trecutul istoric al statului românesc este strâns împletit de viaţa bisericească. Dar nu cred că e vorba numai de trecut. Lucrurile cred că urmează să se petreacă la fel şi în viitor. Nu trebue mai ales să uităm un lucru: în momentul de faţă se naşte o lume nouă.

Oricare ar fi incertitudinile momentului, acest lucru este însă sigur: se naşte o lume nouă, pe baze reînoite, pe baze proaspete.

Ei bine, nevoia de credinţă este şi mai mare la o lume nouă decât la o lume veche. O societate îmbătrânită se poate dispensa de Dumnezeu; o lume nouă nu merge fără acest avânt al credinţei.

Dar mai este şi altceva, care mă face să afirm că biserica în momentul de faţă este mai importantă decât oricând. Ne găsim tocmai în clipa când se face trecerea dela lumea veche la lumea nouă, şi aceasta nu pe o cale lină, ci se face cu cutremure şi cu convulsiuni.

In momentele acestea biserica are o mare însemnătate, însă adaug, o biserică luptătoare. Şi mai adaug încă ceva: biserica nu ajunge să lupte, ci trebue să câştige biruinţa.

Este un moment în care biserica nu poate să se mărginească la o activitate contemplativă. Dacă în momentele de cumpănă şi marii poeţi sunt obligaţi să nu se refugieze în idealuri, ci dimpotrivă să facă din poezie un instrument pentru viaţa activă, — citez cazul neuitatului Octavian Goga, care a împlinit acest rol, — biserica nu poate să fie contemplativă în momentele de cumpănă, ci dimpotrivă trebue să fie prezentă, luptătoare, militantă, în mijlocul acţiunii sociale. Spuneam că ea trebue nu numai să lupte, dar trebue să câştige bătălia.

Şi după cum armata, ca să câştige bătălia, trebue să fie viguroasă, tot aşa biserica, pentru a câştiga bătălia, trebue să fie sănătoasă.

In momentul de faţă este şi un alt motiv, pentru care s'a produs aproape o contopire între biserică şi naţiunea noastră. Prin credinţa creştină noi ne-am definit astăzi poziţia faţă de primejdiile dela răsărit. Lucrul era foarte natural să se întâmple aşa.

Faţă de violenţa sălbatecă a acestui balaur fără scrupule, pentru noi nu exista altă eşire decât credinţa în dreptate, credinţa în mai bine. iar aceste lucruri rămân vorbe goale dacă nu sunt întovărăşite şi de credinţa în Dumnezeu.

Astăzi ţara românească, în teribila încăerare dela răsărit, în care am participat pentru datorie, pentru onoare şi deopotrivă pentru interesele noastre naţionale, apare în momentul acesta ca un paladin al crucii. Ei bine, această cruce, pe care trebue s'o ducem acolo unde nu mai exista, trebue să înainteze luminoasă, triumfătoare şi pentru aceasta trebue să fie purtată de mâini care s'o ridice, nu de mâini care s'o pângărească. Vă spun toate acestea şi le spun în faţa Dv., încredinţat că le spun în fond alături de Dv. Sunt convins că înalţii ierarhi ai bisericii noastre gândesc la fel despre misiunea şi datoriile excepţionale, pe care le are biserica în momentul de faţă.

Ar fi cea mai mare exagerare dacă s'ar spune că în biserica noastră nu e nimic bun (sic! N. R.). Dar mai trebue pentru a ti totul bun, şi de aci datoria noastră s'o împingem la o stare mai desăvârşită acelei de astăzi. Nimeni nu trebue să aibă indulgenţa să exagereze cruţarea în împrejurări care ar putea să scadă prestigiul bisericii. Este drept că doctrina creştină spune: «Nu vrem moartea păcătosului" însă cu o condiţie: el să rămână în colţul lui de umbră, nu să aibă misiuni de purificare şi de luminare a altora.

V'am spus toate acestea pentru ca să fiţi convinşi că, în opera dv. de înălţare a bisericii, aveţi întregul meu concurs. Ba, aveţi un concurs şi mai mare decât al meu, al unei persoane mai sus puse în Statul român, şi îmi veţi da voie să citez un mic pasaj dintr'o apostilă recentă a dlui Mareşal Antonescu: «Eu nu vreau să fac din biserică un instrument politic, ci un organ principal de colaborare pentru salvarea Statului. Pentru aceasta, biserica trebue să fie exemplară şi nu poate fi exemplară decât dacă Statul dă bisericii tot aportul material de care are nevoe şi biserica dă exemple de moralitate în sânul ei».

Iată care este, în scurte cuvinte, crezul, lozinca dlui Mareşal Antonescu, care de asemeni are convingerea cea mai adâncă despre rolul permanent al bisericii şi mai ales despre rolul ei actual, în grelele împrejurări prin care trece viaţa neamului românesc.

FOIŞOARA

Raportul general

despre activitatea preoţimii din cuprinsul Secţiei Sibiu a Asociaţiei »A. Şaguna« a Clerului ort. român din Mitropolia Ardealului, pe anii 1939, 1940 şi 1941, prezentat adunării generale, ţinute în Sibiu, în 12 Noemvrie 1942

(Urmare).

Revenind la activitatea propriu zisă a preoţimii, în cadrele Asociaţiei Clerului, constatăm că ea s'a desfăşurat în ultimii trei ani, pe lângă îndatoririle din trecut, şi în deplină înţelegere, şi adaptare la vremile excepţionale, în care trăim.

In timpurile de faţă, când se dă o luptă uriaşă şi gigantică, nu numai între armatele de pe două fronturi, ci şi între două lumi, cu concepţii asupra vieţii diametral opuse, pe de o parte naţionalismul altoit în preceptele şi învăţăturile Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pe de altă parte, iudeo-bolşevizmul cu tendinţa de a prăbuşi şi nimici o ordine morală existentă, nu se putea, ca Biserica şi slujitorii Ei să nu cunoască această luptă în toate amănuntele ei, ca să poată lua atitudine precisă faţă de ea şi să-şi aranjeze în aşa fel activitatea, încât să se simtă din toate manifestările ei, slujirea şi trăirea acestor noi concepţii de viaţă, care să poarte pecetea noilor metode de pastoraţie în timp de războiu.

Primul mijloc, pentru ajungerea scopului urmărit, l-a găsit preoţimea în cultivarea mai stăruitoare a tuturor serviciilor bisericeşti, prin rostirea mai evlavioasă, mai cucernică, mai simţită a rugăciunilor la slujbele dumnezeeşti, având ferma convingere, că prin acestea se pot alina multe dureri pricinuite de războiu.

Pentru aceea, cu ocazia cercurilor religioase, la misiuni, pelerinaje, unde se adună popor mai mult, s'au făcut rugăciuni cu ectenii speciele pentru pomenirea ostaşilor de pe front, a răniţilor şi a celor căzuţi pe câmpurile de luptă.

Numai cine a văzut mulţime mare de norod ascultând cucernic rugăciunile sfinte, îşi poate da seama de marele adevăr, exprimat de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae: „Un popor întreg îngenunchiat în rugăciune e ca o armată nebiruită".

Dar aceste slujbe le-au făcut unii preoţi şi în parohiile lor: mai mult, unii preoţi nu s'au mărginit numai la slujbele din Dumineci şi Sărbători, ci au introdus asemea slujbe şi în anumite zile de peste săptămână, mai ales seara, ca astfel, prin efectul binefăcător al rugăciunilor mai dese să poată mângâia sufletele obidite ale celor rămaşi acasă şi să poată face, prin puterea rugăciunii, legătura cu sufletele celor dragi ai lor, plecaţi la datorie.

S'a ţinut seamă de jertfele eroilor din acest războiu, prin pomenirea lor, atât în singuraticele parohii, cât mai ales cu ocazia cercurilor religioase, când s'au oficiat totdeauna parastase pentru odihna sufletelor lor. Prin panegiricele rostite s'a preamărit jertfa lor, cu îndemnuri pentru cinstirea memoriei lor şi ocrotirea familiilor lor, folosindu-se aceste prilejuri ca momente potrivite pentru cultivarea sentimentului patriotic, mai ales în educaţia tineretului.

In privinţa aceasta ni se pare demnă de relevat iniţiativa despărţământului Târnava, care ne raportează, că a înfiinţat 5 premii pentru cele mai complete albumuri ale ostaşilor eroi căzuţi în războiul sfânt, albumuri aranjate cu chipurile eroilor luate din ziare. Premiile s'au împărţit elevilor gimnaziului de stat din Târnăveni în Dumineca Ortodoxiei, în cadrele unei festivităţi ortodoxe naţionale, cu scopul de a contribui la educaţia lor patriotică.

Unii din fraţii noştri preoţi au tradus în fapt sugestiile date de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, de a menţine legătura cu credincioşii îndepărtaţi, prin corespondenţă, trimiţându-le ştiri şi veşti despre cei de acasă. Toţi preoţii ar trebui să facă acest lucru, pentru că ostaşii întorşi de pe front vor şti să preţuiască după cuviinţă această drugoste a „Părintelui" lor, care s'a interesat de ei şi familiilor lor.

Intre preocupările pastorale ale zilelor, de astăzi, un loc de frunte a ocupat şi problema asistenţei caritative. In timpul războiului suferinţele sunt mai multe, durerile mai pronunţate. Nu este parohie care să nu aibă văduve, orfani şi răniţi. Aceştia au lipsă, pe lângă mângâieri şi îmbărbătări, şi de ajutor efectiv pentru acoperirea nevoilor şi înlăturarea suferinţelor lor.

Preoţimea noastră a făcut faţă şi acestei îndatoriri cu multă dragoste şi tragere de inimă. A executat şi ordinile circulare ale autorităţii bisericeşti, privitoare la strângerea de fonduri pentru „darul ostaşului", „ajutorul de iarnă"... etc., dar a dat întreg concursul său şi autorităţilor administrative civile, activând cu râvnă şi abnegaţie în comitetele locale de patronaj, înfiinţate în toate comunele. In cele mai multe comune, preşedintele acestor comitete locale de patronaj e însuşi preotul, având posibilitatea să iniţieze şi să organizeze ajutorarea celor în suferinţe, precum şi să dea concurs comitetelor judeţene de patronaj la strângerea fondurilor şi hainelor de iarnă pentru ostaşii şi familiile lor din ţara întreagă.

(Va urma).

Incunoştiinţare

Se aduce la cunoştinţă că în Mitropolia Ardealului nu se fac alegeri pentru corporaţiunile reprezentative bisericeşti, ci rămâne în funcţiune actualele adunări eparhiale şi corporaţiunile parohiale cu aceiaşi membrii.

INFORMAŢIUNI

Mulţămire. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae mulţămeşte pe această cale celor ce i-au adresat felicitări şi i-au făcut urări cu ocaziunea zilei patronului (Sf. Nicolae) şi le împărtăşeşte tuturor arhiereşti binecuvântări.

Biserică centrală ortodoxă în Braşov. Sânt câteva decenii de ani, de când s'a proectat construirea unei biserici ortodoxe în cetatea Braşovului. Oficialitatea, de pe vremuri, a găsit însă totdeauna motiv pentru amânarea proectului. In scopul înălţării acestui locaş de rugăciune s'au strâns până acum zece milioane de lei. Ar urma deci ca primăria municipiului Braşov să delimiteze locul cuvenit, unde biserica să se poată clădi cât mai curând şi în condiţiile cele mai bune. In această chestiune, parohia bisericii sf. Adormiri din cetate a redactat un *memoriu*, semnat de intelectualii braşoveni, arătând necesitatea unei biserici ortodoxe în centrul oraşului. Acest memoriu, compus cu ştirea şi îndemnul I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, s'a înaintat dlui Mareşal *Ion Antonescu*, Conducătorului de stat, cu rugarea ca primăria să primească ordinele necesare pentru fixarea terenului, unde să fie înălţată viitoarea noastră biserică. Astfel, prin bunăvoinţa şi îngrijirea dlui Mareşal şi Conducător, cetatea de sub Tâmpa se va putea împodobi însfârşit cu o monumentală clădire a credinţei străbune, sporind printr'însa forţele noastre sufleteşti şi preţuirea de care se bucură astăzi ortodoxia.

In conferinţe preoţeşti de toamnă s'au mai întrunit: preoţii din protopopiatul *Avrig*, sub conducerea părintelui Aurel Radu, admin. protopopesc. S'au citit dări de seamă asupra diferitelor cărţi teologice mai nouă şi s'a discutat programa de lucru a preoţimii în timpul de earnă. — Conferinţa preoţilor din protopopiatul Sălistei a fost destinată problemei catehetice. In acelaş timp, după sf. liturghie slujită de un sobor de preoţi, s'a ţinut parastas pentru odihna sufletului marelui mitropolit Andrei, cu predică ocazională rostită de Pr. Ioan Isacu. In conferinţa catehetică, păr. prot. Dr. D. Borcea a desvoltat tema despre educaţia tineretului prin biserică şi şcoală, ear preoţii Const. Ţipuriţă şi Iacob Bologa au predat lecţii practice din religie, în clasele a patra şi a cincea dela şcoala primară, în asistenţa învăţătorilor şi a preoţilor.

— Conferinţa din Sibiu, s'a ţinut în 24 Nov. c., sub conducerea păr. prot. Mihail Neagu, care în cuvântul de deschidere a stăruit asupra importantei chemări a preoţimii în timpurile de faţă. Tema de căpetenie a conferinţei a fost: *Biserica şi sănătatea morală şi fizică în parohie*, — subiect lucrat de toţi preoţii protopopiatului, şi aducând fiecare ceva nou în această materie. La ora 11, păr. D. Hâmbăşanu a ţinut, în şcoala primară Nr. 1, o lecţie practică despre: Pilda bogatului nebun. După masă s'au continuat desbaterile asupra subiectelor tratate şi a lecţiei practice din religie.

Impozitul excepţional, pentru apărarea ţării, se urcă dela 4% la 5‰ şi se prelungeşte până la 1 April 1944.

Tarif poştal urcat. S'au statorit următoarele taxe: o carte poştală 10 Lei; scrisoare, până la 20 grame, loco 12 Lei, în altă localitate 16 Lei; taxa de recomandare 20 Lei; o carte de vizită cu text de felicitare 5 Lei; o carte de vizită cu orce text loco 12 Lei, în altă localitate 16 Lei; la telegrame un cuvânt loco 5 Lei, în altă localitate 7 Lei, cu minimum de taxare 15 cuvinte, etc.

Autorizaţiile pentru călătorie pe C. F. R., se desfiinţează începând cu ziua de 10 Decemvrie 1942, — cu excepţia autorizaţiilor pentru străini şi jidovi.

Conducător nou la protopopiatul Avrigului. Preotul Aurel Radu din parohia Teliu a fost numit preot al parohiei protopopeşti Avrig şi administrator protopopesc al protopopiatului Avrig.

Introducerea lui în post a fost făcută Duminecă 29 Noemvrie 1942, de către delegatul chiriarhal Prot. Dr. Andrei Gâlea, consilier referent arhiepiscopesc.

Introducerea s'a făcut la sfânta liturghie în cadrul unei cuvântări plină de sfaturi, la care a răspuns noul titular al protopopiatului Avrig printr'o cuvântare program, în care a adus şi mulţumiri I. P. Sfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae pentru încrederea cu care l-a învrednicit în postul cel nou.

Atât conducerea superioară bisericească cât, şi protopopiatul Avrig aşteaptă dela noul conducător realizarea programului, ce l-a expus la întrodueerea în post.

După o dispoziţie ministerială, mai nouă, preoţii tuturor cultelor, pot funcţiona ca membri în consiliile de administrare ale *băncilor populare* şi *ale cooperativelor*; dar le este oprit să deţină funcţiunea de: director, contabil, casier, sau censor la numitele instituţii; clericii, din consiliile de administraţie bancară, pot primi numai indemnizaţii de transport şi deplasare, dar nu şi jetoane de prezenţă.

Asociaţia religioasă «*Ştiinţa Creştină*», cu sediul în Bucureşti, str. Michelet 16, este interzisă de ministerul cultelor, întrucât această Ştiinţă Creştină profesează învăţături contrare intereselor statului.

Răsplată datorită jertfelor aduse de România. La deschiderea Expoziţiei româneşti din Barcelona, revista de acolo *Nueva Espana*, consacră mai multe pagini ţării noastre şi conducătorilor statului român, aducând omagii M. S. Regelui Mihai I, Mareşalului I. Antonescu şi profesorului M. Antonescu. Revista spaniolă declară: România, astăzi ciuntită, aşteaptă să găsească în noua justiţie europeană, compensaţia datorită jertfelor ei; această Românie aduce astăzi, pe lângă sacrificii de sânge, o generoasă contribuţie la noua ordine europeană prin importanţa economiei şi a forţei muncii sale.

Cărţile jidoveşti. S'au luat măsurile necesare ca în bibliotecile publice să nu mai existe cărţi scrise de jidovi. — De dorit să fie înlăturate şi cele din bibliotecile particulare.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 13 Decemvrie 1942, servesc: Prot. M. Neagu, Dr. Nicolae Terchilă, prof. şi Nicodim Belea; diaconii: Al. Popa, secr. arhiep. şi Simion Macarie. *Predică: prot Mih. Neagu.* După masă la ora 4 la Oastea Domnului predică *Pr. cons. Gh. Secaş.*

CĂRŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului. Abonamentul pe un an: 490 Lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24-28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 11—12 pe Noemvrie — Decemvrie 1942, cuprind: **Intruparea.** Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Intruparea. Prot. Dr. Spiridon Cândea: Despre valoarea sufletului. Diacon Nicolae Mladin: Lumină din Răsărit. Prot. Stavr. Dr. Seb. Stanca: Coloportajul vechilor cărţi bisericeşti. Preot Dr. Isidor Todoran: Filosofia religioasă a lui Nicolae Berdiaeff. Preot Dr. Corneliu Sârbu: Natura şi valoarea timpului. Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: „Tinărule, ţi-ţi zic scoală-te"! Preot Dr. T. Bodogae: Mişcarea Literară: Lupta împăratului Iulian împotriva creştinismului. Introducere în Teologia pastorală. Probleme de psihologie religioasă şi de filosofie morală. In legătură cu valorile morale. Pe căile Domnului. Duh creştin şi duh românesc. Invitaţii. Despre rugăciune. Gr. T. M. şi T. B.: Note şi Informaţii: Hristos să triumfe sau despre menirea predicii. Victimele bolşevismului. Suferinţa bisericilor evanghelice din Ţările baltice sub teroarea roşie.

Nr. 13.055 Şcol. 1—3

Concurs

Pe data de 1 April 1943, devine vacantă catedra de ştiinţe agricole şi postul de conducător al fermei şcolare dela şcoala normală de băeţi „A. Şaguna" din Sibiu, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Candidaţii vor înainta cererile, însoţite de actele legale pentru numiri, direct Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu. Se pretinde ca ei să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 2 Decemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

(105) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **nou bugetate** Orăştie III, de **Clasa întâia**, se publică Concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficiile postului sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat;
2. Sesie parohială de 10 jug. arător;
3. Drept de folosinţă în casa parohială;
4. Stolele reglementare.

Cererile de Concurs se vor înainta la Oficiul protopopesc din Orăştie. Ele vor fi însoţite de toate actele şi de actul de binecuvântare de candidare dat de I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie, ca să facă cunoştinţă cu parohienii, să predice şi să servească, numai cu prealabila încunoştiinţare a oficiului protopopesc Orăştie.

Orăştie, la 22 Octomvrie 1942.

Pr. Iosif Vinţan
adm. protopopesc

---

[102] 3—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul Parohial al Bisericii ort. române, Sf. Nicolae din Braşov-Schei, publică licitaţie pentru darea în întreprindere a uşilor dela intrarea principală a Bisericii. Uşile vor fi din lemn de stejar, sculptate cu relief înalt, conform planului şi devizului, care se pot vedea şi studia în orice zi în Biroul Consiliului Parohial, Piaţa Unirii 1.

Ofertele închise şi sigilate, conţinând garanţia legală, se vor înainta Biroului parohial până în ziua de 15 Decemvrie 1942.

Consiliul Parohial al Bisericii Sf. Nicolae din Braşov Schei.

Dr. N. Stinghe Preşcdinte — **Vasile Iordache** secr. contabil

---

Nr. 453-1942 (104) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Juncul de jos** cu filia **Juncul de sus**, din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salar dela Stat;
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta Oficiului protopopesc al Zarandului—Brad în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabilă încuviinţare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 17 Noemvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului—Brad.

Ioan Indreiu
protopop

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 400.

Nr. 11.612—1942 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante, de clasa întâia, **Jina II**, se publică concurs nou ca termen de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficiile sunt:

1. Salarul dela Stat;
2. Stolele obişnuite în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs în termen la oficiul protopopesc din Mercurea, însoţindu-le de toate actele cerute.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc din 24 Noemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1943

cu Şematism Lei 100 —; fără Şematism Lei 40 —

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1943 Lei 40 —

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 30 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

1-52 1943 1942 1941-1942-coupé
BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU
CIVR 157
2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 CIVR 157 Sibiu

Anul XC Sibiu, 25 Decemvrie 1942 Nr. 51—52

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 14042/1942.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Este un Domn, o credință, un botez ..... precum ați fost chemați la o singură nădejde a chemării voastre"
Efeseni 4, 4—5.

Iubiții mei fii sufletești,

Deodată cu sărbătorile Crăciunului prăznuim din nou pogorârea Fiului lui Dumnezeu pe pământ și între noi. Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos nu este departe, ci este lângă noi cu tot ajutorul și cu toată mângăierea Lui. Aceasta este vestea și asigurarea pe care ne-o reînoește an de an această sărbătoare. De aceea sufletele noastre sunt pline de bucurie. In aceste zile, în inima creștinului nu încape întristare și descurajare, căci odată ce știe că Domnul cerului și al pământului este aproape cu dragostea și cu puterea Lui, cum s'ar mai putea teme de greutățile și de năcazurile trecătoare ale acestei vieți?

Dar neamul nostru a trăit totdeauna cu Domnul. In toată vremea noi I-am cântat cu îngerii *„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu"* și l-am căutat cu magii, călăuzindu-ne după stea. Dela obârșia noastră ca popor român, am stat sub ocrotirea Lui și în toate veacurile grele ce le-am străbătut, El ne-a însoțit și ne-a povățuit cu lumina și cu evanghelia Lui, păzindu-ne sufletul curat și ființa neștirbită. Nici când strămoșii noștri nu s'au închinat altcuiva și n'au dat ascultarea credinții decât lui Hristos, singurul Domn și Stăpân adevărat și atotputernic și mântuitor al vieții. De aceea am răsbit prin toate dușmăniile sorții, iar sufletul ni s'a păstrat curat, căci în el nu și-au făcut culcuș gândurile rele și planurile viclene cari vin din lipsa credinții sau din credința rătăcită. Credința creștină și-a pus pecetea adânc pe ființa noastră, sufletul nostru a crescut după chipul virtuților întrupate în Hristos Domnul. Prin traiul cu Domnul s'a format sufletul neamului, acelaș pe tot cuprinsul locuit de Români, bun ca pânea și curat ca ceara albinelor.

Inaintașii noștri au avut cu toții un singur Domn, pe Iisus Hristos, o singură credință și un singur botez întru iertarea păcatelor, de aceea s'a format în ei acelaș suflet, pe care ni l-au predat nouă ca să-l păstrăm neschimbat și nepătat.

Dar având aceeaș credință, acelaș Domn Iisus Hristos și acelaș suflet, noi avem cu toții aceeaș „nădejde a chemării" noastre. E nădejdea mântuirii pe care ne-a adus-o Domnul nostru Iisus Hristos prin nașterea Sa ca om. Dumnezeu ne chiamă la mântuire și toată viața noastră de pe pământ trebue să fie o alergare la această chemare, o pregătire spre ajungerea la ținta cea dreaptă a vieții celei veșnice, sprijiniți de darul și de iubirea lui Iisus Hristos. Nici o clipă nu trebue să ne abatem din drumul care ne duce spre mântuirea la care ne-a chemat Dumnezeu, căci altfel zadarnică ne este truda acestei vieți. „Nădejdea chemării" lui Dumnezeu să vă lumineze, iubiții mei fii sufletești, cărarea acestei vieți pas de pas și zi de zi, să stea ca o lumină nestinsă în mijlocul sufletelor voastre.

Dar afară de chemarea la fericirea cea veșnică în apropiere de Tatăl nostru cel ceresc, mai avem și o chemare ca neam, spre care de asemenea trebue să tindem cu nădejdea cea mai nesovăitoare. Nici unul din noi n'avem altă putință să ne păstrăm sufletul pe care să-l pregătim pentru mântuire, decât dacă trăește neamul din care facem parte. Cu toții trebue să ne străduim așadar să dobândim pe seama întregului nostru neam *libertatea deplină.*

In silințele noastre să fim însuflețiți de încrederea că răsboiul acesta, care merge înainte cu multă înverșunare, nu se poate sfârși altfel decât cu libertatea deplină pe seama tuturor națiilor. Nu se aduc atâtea jertfe, nu se varsă atâtea lacrămi, ca la sfârșitul lor să înceapă o nouă robie a popoarelor. Dacă mai sunt neamuri cari nu se pot desvăța de pofta de a trăi din munca de rob a altor popoare, vor fi trezite din visurile lor.

Libertatea e pentru sufletul națiilor ceeace este aierul pentru trupul omului. Toate națiile au lipsă de libertate, căci numai în ea le pot crește virtuțile și talentele și destoiniciile ce le-a sădit Dumnezeu în făptura lor. Dumnezeu însuși cheamă neamurile la libertate, așa cum cheamă plantele să crească și să dea rod în lumina soarelui. Noi luptând pentru libertatea neamului nostru, ascultăm de o chemare dumnezeească.

Dacă răsboiul nu s'ar isprăvi cu o orânduire care să asigure libertatea tuturor popoarelor, ci și de aici încolo se vor asupri neamurile între ele, s'ar ivi curând alt răsboiu și lumea nu și-ar mai găsi pace.

Așteptăm așadar cu cele mai întemeiate nădejdi pacea care va trebui să recunoască neamului nostru întreg dreptul la libertate. Atunci frații noștri cari petrec aceste sărbători în suferințe și lacrimi, se vor îmbrățișa cu noi în bucuria unei reîntâlniri ce nu va mai avea sfârșit.

Dar ziua aceea trebue să o pregătim prin tot ceeace vom face până atunci. Cel dintâi lucru ce se cere dela noi este *„să păzim unirea duhului, îngăduind unii pe alții în iubire"*, cum spune Apostolul (Efeseni 4, 2—3). Unirea în cuget, frăția în duh, este una din cele mai mari puteri ale unui neam. Să ținem unul la altul și fiecare la neamul nostru, făcând împreună un zid pe care să nu-l poată dărâma și împrăștia nici o meșteșugire a dușmanilor. Să ne ferim de șoapte străine, cari încearcă să facă crepături în acest zid al frățietății noastre și să nu ascultăm de nici unul din cei ce caută să ne învrăjbească și să ne atragă spre cine știe ce rosturi neguroase, ci numai de interesele neamului, cari sunt adevăratele interese ale fiecăruia din noi. Sunt astăzi mulți apostoli mincinoși, cari propovăduesc prin șoapte ademenitoare tot felul de raiuri în cari ar curge lapte și miere pe pământ. Se pot ivi de aceștia și printre voi, îndemnându-vă să nu mai țineți la neamul și la țara noastră, ci să porniți pe alte cărări. Ei ar vrea ca sfârșitul răsboiului să ne găsească învrăjbiți între noi, în plină neorânduială, ca să nu avem puterea să ne cerem drepturile noastre și de va fi nevoie să intrăm în luptă pentru ele.

Ca părinte sufletesc, cu grijă de popor, vă atrag din vreme luarea aminte asupra primejdiilor ce pot să vină asupra noastră, de nu ne vom ține strâns unul lângă altul, în unirea duhului românesc, de nu ne vom închina fiecare gândul și iubirea noastră neamului din care facem parte. Să știți că nici unul din voi nu poate să-și dobândească o fericire pe pământ, dacă neamul este în suferință și în asuprire. Fericirea fiecăruia din noi atârnă de fericirea neamului. Plugarul care-și scoate pânea cu sudoarea feții din brazda lui scumpă, muncitorul care-și susține viața sa și alor săi prin osteneala în fabrică, funcționarul care din birourile Țării sale ajută rânduiala și viața românească, fiecare își are soartea legată de soartea neamului, căci dacă nu e în jurul lui o lume și o stăpânire românească, e înlăturat dela locul lui de muncă sau e apăsat de dușmănia străinului.

Iubirea de neam să vă fie așadar cea mai înaltă datorie, după credința în Dumnezeu, ca să fiți gata să aduceți pentru el orce jertfe, știind că jertfindu-vă pe voi, asigurați pe seama urmașilor voștri putința unui traiu liber și adăpostit.

Vitejia armatei noastre dovedește ce puternic este un neam care vrea să-și pună la adăpost și să-și asigure libertatea. Inima noastră e lângă iubiții noștri ostași plină de încredere în puterea lor de-a face să ni se recunoască dreptatea noastră.

Iubirea voastră de neam să vi-o arătați, dragii mei, și în voința deajutor cu care să întâmpinați pe semenii voștri mai împovărați de năcazuri și de greutăți. Aveți grije de cei săraci, căci însuși Domnul Iisus Hristos ni i-a dat în seamă. Inconjurați cu iubirea voastră pe cei al căror sprijin stă în ploaia de gloanțe, pentru apărarea noastră a tuturor. Sărbătorile Crăciunului să aprindă în voi simțul de datorie față de copiii cei orfani și săraci, căci și Domnul nostru Iisus Hristos și-a arătat dragostea față de ei, născându-se într'o iesle, ca cel mai smerit dintre prunci.

Gândul la Nașterea Domnului trebue să ne smerească, să ne facă să nu ne mai ținem privirile îndreptate numai spre bogați și spre bogăție, ci să ni le plecăm spre cei umiliți și pe noi înșine să ne coborîm, înălțându-ne întru umilință, ca să ne apropiem de pilda ce ni-a dat-o Fiul lui Dumnezeu.

Iubiții mei fii sufletești,

Trimițându-vă aceste îndemnuri și povețe și rugând pe Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care s'a pogorît între oameni, să se sălășluiască la acest praznic al Nașterii Sale celei după trup în peștera din Vifleem, și în sufletele voastre, ca să-l puteți petrece întru bucurie curată, în „unirea duhului" și „în legătura păcii" și să vă învredniciți a-l ajunge, împreună cu pe cel al Anului Nou și al Bobotezii, întru mulți ani fericiți, Vă îmbrățișez cu calda mea iubire părintească și Vă împărtășesc arhierestile mele binecuvântări.

Dată în reședința Noastră arhiepiscopească-mitropolitană din Sibiu, la Sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1942.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

[ss] Nicolae,
arhiepiscop și mitropolit

„O, ce veste minunată!“

Sunt multe veşti pe lume cari satisfac zi de zi dorinţa de noutate a omului. Unele din ele sunt mai sensaţionale, altele mai obişnuite.

Dar când judecăm bine, toate sunt asemănătoare cu altele cari au mai fost. Variaţia e numai ca între diferitele exemplare ale aceleiaşi specii. Dacă auzim de cineva că s'a căsătorit sau a murit, lucrul e o noutate, dar o noutate extrem de relativă, căci nu e decât o repetire a unei întâmplări care se petrece atât de des.

Nici una din noutăţile cari ne trezesc în primul moment cu putere interesul şi ne sgudue nervii, nu e de fapt ceva ce iese din cursul precis delimitat al imanenţii, ceva ce nu se poate reduce la un tip general şi obişnuit de evenimente. De aceea auzim adesea rostindu se de câte un om, trezit din amăgirile pretinselor noutăţi, sentinţa: «Nu e nimic nou sub soare», sau: «Toate-s, vechi şi nouă toate».

Şi în rostirea acestei sentinţe se adulmecă totdeauna o melancolie, o descurajare, un sentiment de zădărnicie. De fapt, dacă viaţa lumii şi a omului n'ar fi decât această repetire monotonă, dacă am fi încuiaţi hermetic în cercul acesta vicios, greu am putea găsi un înţeles al frământării noastre.

Dar din fericire a răsunat odată pe pământ vestea unui eveniment cu adevărat nou, esenţial deosebit de toate noutăţile monotone ale lumii noastre. S'a produs odată un eveniment care nu-şi mai avea deplin originea în cercul imanenţii noastre fizice şi sufleteşti, ci o intervenţie reală din alt plan în ordinea existenţii noastre.

Evenimentul acesta a aruncat o explozie de lumină asupra lumii noastre. Intunerecul care apăsa asupra unei lumi închisă în sine şi lipsa de sens ce se desprindea din monotonia neîntreruptă a naşterii şi a morţii, au fost împrăştiate de lumina coborâtă de sus prin naşterea lui Dumnezeu ca om. Vestea aceasta lămureşte tuturor celor ce voesc să o primească înţelesul afirmativ al evenimentelor şi frământărilor lumii noastre. Dacă Dumnezeu s'a făcut om, ştim că oamenii nu se nasc pentru a pieri total prin moarte, ci pentru a trăi sporind cu duhul în comuniunea veşnică cu Dumnezeu. Lanţul indefinit de naşteri şi de morţi nu mai e ferecat cu pecetea zădărniciei, ci atât în totalitatea cât şi în fiecare din inelele lui se revelează o înaltă valoare.

Prin naşterea Fiului lui Dumnezeu ca om s'a deschis celor de pe pământ zarea de lumină a cerului ca perspectivă de existenţă nesfârşită şi mereu sporită pe seama fiecăruia. Existenţa pământească ni s'a lămurit ca un preambul al existenţii cereşti. Vestea din Vifleem a rupt ascuţişul oricărui pesimism şi oricărui agnosticism principial. Noi ştim acum în fond care este fiinţa şi rostul existenţii, chiar dacă în privinţa detaliilor cercetarea omenească are posibilitatea unei nesfârşite strădanii. Noi ştim în fond că există pentru toţi posibilitatea mântuirii, a unei bune rezolvări a problemei vieţii, chiar dacă nu toţi transformă această posibilitate în bun personal real.

Vestea, care a răsunat în noaptea sfântă şi răsună de atunci încoace la urechea oricărui muritor ce vine pe lume, este astfel asemănătoare veştii care răsună celor încuiaţi într'o temniţă deodată cu sfărâmarea uşii dela intrare şi cu năvălirea luminii soarelui înăuntru: sunteţi liberi, în faţa voastră se deschide perspectiva bucuriilor nesfârşite ale vieţii, în orizontul nemărginit al luminii de afară!

Ce palide şi neînsemnate sunt pentru ei toate veştile referitoare la viaţa semenilor din temniţă, faţă de vestea eliberării lor. Intr'adevăr aceasta merită să fie numită *Vestea*, sau *Vestea bună* prin excelenţă: *Evanghelia*. Prin ea trăim acum, prin ea ne înţelegem rostul vieţii de aici şi chemarea noastră viitoare. Ea ne umple fiinţa, ea umple relaţiile noastre cu semenii. In lumina care s'a proectat din cer pe câmpul Vifleemului în noaptea Naşterii, întinsă pretutindeni unde a ajuns Vestea cea bună, umblăm noi pe pământ.

Aşezaţi în lumina acestei veşti permanente, care covârşeşte toate veştile relative ale vieţii pământeşti, ce pot însemna pentru noi evenimentele de azi şi cele de mâne?

Desigur creştinul nu disprețuește istoria. In clipele vieţii de aici ne dobândim mântuirea. Vestea Vifleemului a dat un înţeles pozitiv cursului vieţii pământeşti. Numai lipsa oricărei intervenţii cereşti ar lăsa viaţa de aici încuiată în întunerec şi în non-sens.

Nu putem privi cu indiferenţă la ceeace se petrece azi cu lumea şi nici nu ne putem desinteresa de soartea ce se pregăteşte omenirii prin războiul actual.

Dar pe de altă parte nu ne este îngăduit să ne comportăm faţă de desfăşurarea evenimentelor asemenea unor inşi cari n'ar şti de Vestea cea mare a naşterii Fiului lui Dumnezeu ca om şi de însemnătatea ei covârşitoare. Nu trebue să absolutizăm importanţa evenimentelor actuale şi să gâfâim în aşteptarea înspăimântată sau încordată a celor viitoare. O asemenea atitudine ar scoate aceste evenimente de sub puterea Vestii celei mari, cursul vieţii pământeşti şi-ar recâştiga trista sa autonomie cu toate consecinţele funeste ce ar decurge din acest fapt.

Trebue să activăm în toate clipele vieţii, indiferent de conţinutul lor mai liniştit sau mai tulburător, ca unii ce considerăm existenţa de aici ca pregătire pentru viaţa eternă. Şi să propovăduim o astfel de comportare în cercul nostru. Este extrem de importantă activitatea în clipele vieţii de aici, dar rodul ei pozitiv atârnă de faptul dacă această activitate s'a desfăşurat în lumina Veştii celei mari, în duhul Evangheliei.

Trebue să strigăm la urechea oamenilor: nu absolutizaţi viaţa de aici, nu o consideraţi în sine unică şi veşnică pentru fiecare din voi în parte. Dacă e potrivită o pasiune pentru ceva, cheltuiţi-vă suprema pasiune pentru susţinerea legăturii acestei vieţi cu cerul, pentru evidenţierea importanţei ei în funcţie de perspectivele cereşti. Lăsaţi lumina cerească a Vifleemului să o scalde în razele ei de blândeţe, de pace şi de bunăvoire. Nu trageţi obloanele peste întinderile vieţii pământeşti, căci îndată se îngroaşe asupra ei întunerecul şi se înferbântă patimile. Ridicaţi-vă, fără a părăsi lumea, ci cu ea împreună, pe piscurile elevate ale spiritului nins de lumina perspectivelor cereşti şi se va linişti furtuna ca prin farmec, căci se vor linişti sufletele voastre.

Faceţi vă inima curată de patimi, ca a prunc ilor şi ca a păstorilor, şi cu lumina stelii — a Vestii bune — pe umeri, cântaţi, mărturisind:

«O, ce veste minunată»!

D. STĂNILOAE

Bucuria Intrupării[1]

«... iată vă binevestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul». (Luca II 10)

In mijlocul unei lumi copleşită de tot felul de griji, apăsată de grele poveri şi încercată de multe năcazuri iată că auzim din nou glasul colindătorilor şi armonioasa melodie a colindelor, vestind *«taina cea din veac ascunsă şi de îngeri neştiută»*, anunţând evenimentul cel mai uriaş din întreagă istoria omenirii, vestind bucuria cea mare a prasnicului naşterii lui Iisus Hristos.

In mijlocul unei lumi umbrită de cumplite dureri, în mijlocul unei lumi în care circulă atâtea svonuri triste, iată că primim astăzi vestea celei mai mari bucurii din întreagă existenţa noastră, vestea bucuriei întrupării lui Dumnezeu, pentruca să mântuiască lumea, pentruca să salveze omenirea din dureri şi moarte.

Colindele, aceste minunate imne de slavă ale Naşterii — creaţii ale geniului poetic al neamului nostru — au darul să ne scoată din valul ce ne bântue, să ne smulgă din învălmăşeala trăirii în cotidian şi să deschidă sufletului orizontul pentru a privi lumea, viaţa şi evenimentele pe plan de eternitate. Pe aripile armonioaselor psalmodii sufletele noastre urcă acuma până la înălţimile spirituale de unde putem să vedem toată frumuseţea şi să simţim toată bucuria din minunata noapte a sfintei Naşteri.

Priviţi! Pe bolta cerului a apărut în această noapte de taină steaua cea mai luminoasă, steaua strălucitoare care va călăuzi până la sfârşitul veacurilor paşii tuturor «magilor» dornici de închinare, paşii omenirii care caută pe Hristos.

Priviţi! Văzduhul întreg e străbătut de cete îngereşti, care în transfigurarea celei mai înalte bucurii, pentru minunea Naşterii, preamăresc bunătatea lui Dumnezeu. In armonii divine corul îngerilor cântă: *«Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu»*... Cerul întreg străluceşte de lumină şi cântă de bucurie pentru naşterea lui Iisus Hristos.

Priviţi! jos în peştera din Vetleem, în staulul lor, vitele, reprezentând întreagă firea cea necuvântătoare, stau blânde şi uimite în faţa minunii.

Priviţi! Păstorii, reprezentanţii norodului, reprezentanţii milioanelor de oameni simpli şi săraci, copleşiţi de cea mai nevinovată bucurie îngenunche plini de credinţă şi nădejde în preajma pruncului Iisus.

Priviţi! Magii, reprezentanţii înţelepciunii, ai teologiei, ai ştiinţei, ai nobilimii şi ai bogăţiei îşi aştern la drum lung bucuria de a vedea Nevinovăţia, prin care se face întreagă revelaţia Cerului.

Pământul, cu tot ceeace are el se pleacă smerit, se închină cu bucurie curată şi varsă la picioarele pruncului Iisus, drept daruri, cele mai preţioase comori ale sale. Câtă înfrăţire, câtă comuniune între cer şi pământ, între Dumnezeu şi oameni, între cele spirituale şi cele materiale! Adevărate sunt deci acordurile din stihirile hvalitelor şi din catavasiile Naşterii, care ne spun: *«...Ceriurile se bucură şi pământul cu oamenii se veseleşte, Magii aduc daruri, păstorii vestesc minunea, iar noi neîncetat strigăm... veseliţi-vă dreptilor, săltaţi munţilor, cântaţi Domnului tot pământul şi cu veselie lăudaţi-L popoarelor, că s'a preamărit»*...

Cu adevărat firea întreagă se bucură dar mai presus decât toată firea se cuvine să ne bucurăm într'un chip cu totul deosebit noi oamenii, pentrucă în noaptea sfintei Naşteri «Hristos s'a coborît pentruca noi să ne înălţăm, Cuvântul s'a făcut trup pentruca noi să devenim primitori de dumnezeire, Fiul s'a sărăcit pentruca noi să ne îmbogăţim, El a luat formă de rob pentruca noi să dobândim libertate deplină, El a luptat pentruca noi să biruim, El s'a lăsat ispitit şi umilit pentruca noi să triumfăm, El a luat asupra sa tot răul din lume pentruca nouă să ne dea tot binele cerului». (Atanasie cel Mare).

«Hristos s'a făcut om asemenea nouă pentruca noi să putem deveni prin sfinţenie asemenea lui Hristos. Din pricina noastră El s'a făcut om pentruca din pricina Lui noi să putem deveni dumnezei». (Grigore Teologul).

Bucuraţi-vă deci suflete pentrucă peste toate deşertăciunile vieţii trecătoare, peste toate biruinţele şi înfrângerile momentane, peste toate durerile şi bucuriile pe care le avem, stăpâneşte mai puternic decât un uriaş faptul cel unic din toată istoria universului: Naşterea lui Iisus Hristos!

Bucuraţi-vă credincioşilor pentrucă a răsărit «Soarele dreptăţii» şi lumina Lui binefăcătoare se întinde peste veacuri, peste generaţii, peste continente, peste neamuri şi pe toţi ne face părtaşi veşnicei fericiri!

Bucuraţi-vă creştinilor, colindaţi şi primiţi pe colindători, pentrucă prin naşterea Fiului lui Dumnezeu s'a deschis nouă tuturor cerul mântuirii, al biruinţii şi al fericirii adevărate!

Pr. SP. CÂNDEA

[1] Cuvânt rostit în Catedrala din Sibiu, Duminecă 13 Dec 1942, în cadrul concertului de colinde.

Invitare la abonament

Intrăm, cu anul Domnului 1943, în al 91-lea an de existenţă a foii înfiinţate de Andrei Şaguna.

Indurarea şi ajutorul Celui Atotştiutor a făcut să ajungem ***nouăzeci*** *de ani de muncă întinsă şi binecuvântată în rezultatele ei.*

In nouă decenii, atât de bogate în făptuiri epocale în istoria neamului românesc, în dureri şi bucurii, organul bisericii noastre naţionale n'a încetat o clipă în apărarea legii, limbii şi datinelor strămbune, condus de idealurile ortodoxiei române, aşa cum a dorit şi prevăzut providenţialul arhiereu, care mărturisea: ***Bucuriile poporului meu sânt bucuriile mele, şi durerile lui sânt durerile mele.*** —

Invităm, la acest prilej, cărturarii noştri din cler şi mireni, să aboneze, în număr cât mai respectabil, acest vechi organ de publicitate, stăruind pentru larga lui respândire în cercurile doritoare să cunoască mai dinadins mersul activităţii desfăşurate în aşezămintele bisericeşti şi culturale din Mitropolia Ardealului şi munca depusă aici pentru obştească bună propăşire a neamului şi bisericii.

Abonamentele, indicate în fruntea foii, se trimit la adresa Administraţiei foii.

Redacţia şi Administraţia „Telegrafului Român“, Sibiu.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Fii vesel, iubit creştine!

Naşterea lui Hristos vine...

de N. TERCHILĂ

Este ajunul Crăciunului. Fulgi mar de zăpadă cad domol asupra căsuţelor satului natal care, văzând cu ochii, se îmbracă în albul imaculat al iernii. Amurgul îşi aşterne pe neobservate vălul său asupra uliţelor, cari devin tot mai liniştite pe măsură ce se îndeseşte asupra lor întunericul serilor lui Decemvrie. Un pâlcuşor de copii pe cari parcă-i văd şi acum, căci în mijlocul lor eram şi eu, în frunte cu cel ce poartă „Steaua", dinăuntrul căreia răsuna un clinchet argintiu de clopoţel, se strecoară în curtea părintelui sub fereastra căruia începe a colinda. S'au scurs deatunci mai bine de trei decenii, două războaie mondiale, multe noutăţi am aflat şi multe am uitat, dar nu pot uita colinda care-mi răsună şi acum în urechi cu aceeaş vivacitate cu care răsuna atunci în tinda preotului:

Fii vesel, iubit creştine,
Naşterea lu Hristos vine,
Mielul cel nevinovat
Hristos marele 'mpărat,

Astăzi pe cel Nevăzut
O fecioară L-a născut
In oraşul Vifleim,
Aproape de Rusalim

Păstorii se bucurau,
Ingerii frumos cântau,
Filosofii se 'nchinau
Daruri scumpe-l aduceau,

Pe noi să ne mântuiască
De greşala strămoşească,
Să ne înveţe cu a-l său graiu
Care-i calea către raiu,

Ce-i binele pământesc
Pe lângă cela ceresc —
Azi Adam se veseleşte,
Iar iadul se tânguieşte

Azi toate se desfătează,
Numoi Irod se'ntristează
Veniţi dar iubiţi creştini
Astăzi să ne veselim.
Veniţi să cântăm frumos
La naşterea lui Hristos,
Şi de-cum până'n vecie
Mila Domnului să fie!

Am recitat textul acestei colinde învăţată şi cântată cu toată veselia, cu toată bucuria şi cu toată seninătatea sufletului cristalin al fragedei copilării, după care însetează, mai ales astăzi, sufletul nostru care geme cumplit sub povara enormă a vieţii, povară impusă nouă tuturor din pricina războiului purtat cu un eroism legendar de soldatul român împotriva fiarei apocaliptice care ameninţa neamul nostru cu înghiţirea.

Am recitat această colindă pe care o am învăţat pe când eram copil, pentrucă mi se pare de o actualitate nebănuită prin chemarea ei atât de stăruitoare spre acel dar scump şi atât de rar în zilele noastre, spre veselia, spre seninătatea pe care lumea de azi nu ne-o mai poate da. — „Fii vesel iubit creştine, Naşterea lui Hristos viine"...

Sunt sigur că omul gârbovit de povara zilei va asculta cu scepticism, va primi cu zâmbet ironic invitarea aceasta atât de paradoxală, sau chiar anacronică pentru duhul vremii de azi. Cum te poate invita cineva să fii vesel, acum când în lume bântue toate furiile războiului deslănţuite din adâncurile tartarului, când arme ucigătoare, creaţiile cele mai rafinate ale spiritului inventiv, stâng luminile atâtor vieţi tinere, iar acasă avioanele distrug căminul menit să adăpostească soţia şi copilaşii lipsit de tata plecat la război.

Şi totuş este îndreptăţită invitarea, ce răsună peste veacuri către toată suflarea creştinească. Ea nu este anacronică, pentrucă şi azi, ca acum două mii de ani, cu aceeaş stăruinţă, cheamă spre lumina înveselitoare şi isbăvitoare a lui Hristos, omenirea care se zbate şi sufere cumplit în întunericul şi'n umbra morţii. Au nu ne spune Scripura că şi atunci, ca şi acum a răsărit lumină mare, dătătoare de viaţă pentru cei ce zăceau în întunericul şi'n umbra morţii.

Şi cred că pentru omenirea de azi singurul isvor de bucurie a rămas lumina lui Hristos, care luminează tuturor. Deaceea, o iubite creştine, fii vesel, căci se apropie naşterea lui Hristos mielul cel nevinovat. Hristos marele Impărat, astăzi se naşte dintr'o Fecioară, în oraşul Vifleim aproape de Ierusalim.

Să ne oprim puţin din goana vieţii motorizate şi cu răbdarea rănitului chinuit de dureri cumplite să ne aplecăm spre izvorul răcoritor al adevărurilor eterne cuprinse în veşmântul simplu al acestei poezii populare. Citind cu atenţie textul colindei noastre vom reuşi, cel puţin pentru o clipă, să ne zmulgem din vâltoarea vieţii de toate zilele şi să trăim în acea lume, pierdută pentru omul modern, în care:

Păstorii se bucurau,
Ingerii frumos cântau,
Filosofii se'nchinau,
Daruri scumpe aduceau.

Şi transpuşi în această lume paradisiacă să ascultăm graiul blând al Aceluia care a venit ca:

Pe noi să ne mântuiască
De greşala strămoşască,
Să ne înveţe cu al său graiu
Care-i calea către raiu,
Ce i binele pământesc
Pe lângă cela ceresc.

Să încercăm acum a privi, prin prizma culturii moderne, aurul strălucitor al doctrinei Bisericii noastre despre:

„Mielul cel nevinovat
Hristos marele Impărat",

adevăr care a pătruns pentru eternitate în sufletul poporului nostru aşa cum n'a pătruns în sufletul nici unui neam, adevăr care ca o sămânţă miraculoasă, căzând în ogorul sufletului Carpatin, a rodit din belşug şi a produs un popor unic în felul său, popor al lui Hristos din naştere, care este poporul român.

In sensul acesta invitarea colindei: Fii vesel, iubite creştine, înseamnă totatâta ca şi când ar zice: Fii vesel iubite Române, căci se apropie Naşterea lui Hristos, căruia îi datoreşti şi naşterea ta ca popor.

Mulţumită acestei naşteri din credinţa Mântuitorului nostru Iisus Hristos, sufletul poporului nostru este împodobit cu multe şi frumoase virtuţi creştineşti.

Să-mi fie îngăduit a zăbovi acum numai la una dintre aceste virtuţi, la virtutea românească şi în acelaş timp prin excelenţă creştinească a iubirii, a dragostei creştineşti, care stăpâneşte toată viaţa individuală şi socială a Românului în aşa măsură, încât adeseori, lipsa lui de răzbunare este timbrată drept laşitate. Această dragoste frăţească învăţată de poporul nostru, încă în copilăria sa dela Hristos, este izvorul tainic al unităţii noastre religioase şi naţionale pentru care ne invidiază toată lumea. Dela Hristos a învăţat îndrumătorul destinului românesc să rostească cuvintele istorice: „Eu ţi sânt frate, tu-mi eşti frate, în noi doi un suflet bate".

Dela Iisus Hristos, care se naşte în mod tainic dar real şi azi în sufletul fiecărui Român vrednic, care este cel mai sincer povăţuitor, îndreptător şi păzitor al vieţii sale, cu care împreună lucrează, prăznuieşte, ospătează, se veseleşte, sufere, moare şi învie Românul, dela Iisus Hristos, tovarăşul cel mai vrednic de încredere în viaţa pământească şi cerească a Românului şi-a însuşit neamul nostru cele mai frumoase virtuţi ale sale, pentrucă dumnezeescul Invăţător n'a fost un teoretician, ci şi-a trăit cu toată intensitatea doctrina Sa.

El n'a zis numai cu vorba: „fii bun", ci a fost El însuş bun cu toată lumea, El n'a zis numai cu vorba: „ajutaţi pe cei năcăjiţi", ci i-a ajutat, şi-i ajută şi azi ca nimeni altul, El n'a zis numai cu vorba: iubiţi-vă unii pe alţii, ci mai întâi El ne-a iubit, şi ne iubeşte cu iubirea lui dumnezeească, Cu alte cuvinte, El a trăit aşa cum a dorit să trăim şi noi, ca să fim vrednici de chipul şi asemănarea lui Dumnezeu pe care-l purtăm cu atâta mândrie. Dumnezeu s'a făcut om ca să ne arate cât de greu este să fii om cu adevărat, adică să corespunzi chemării înalte de a fi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu.

Cine este bun cu semenii săi aşa cum a fost Hristos — omul cu oamenii, cine ajută pe cei năcăjiţi, aşa cum a ajutat Hristos — omul pe oamenii năcăjiţi între cari a trăit, cine iubeşte pe semenii săi, aşa cum a iubit Hristos— omul chiar şi pe duşmanii săi, acela este după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, acela este om care trăieşte în Dumnezeu şi Dumnezeu trăieşte în el, în acela s'a născut Hristos şi trăieşte în el, acela se poate bucura cu îngerii de Naşterea lui Dumnezeu pe pământ.

Iată câteva dintre nenumăratele motive, pentru care este bine să deschidem larg porţile inimilor noaste şi să primim cu dragoste pe Hristos, care şi azi caută un loc de naştere în sufletul nostru şi să ascultăm creştinescul îndemn al colindei strămoşeşti:

Veniţi dar iubiţi creştini,
Astăzi să ne veselim,
Veniţi să cântăm frumos
La naşterea lui Hristos.

Prezenţa teandrică

Praznicul Naşterii după trup a Mântuitorului ne duce spontan cu gândul la modul prezenţei Domnului Hristos în lume. Sălăşluirea aievea printre noi a Pruncului divin, prezenţa divino-umană (teandrică), de care ne aduce aminte Crăciunul acesta întunecat de greutăţi şi mizerie, dar pe care o simţim caldă în sufletul nostru — ne cutremură prin adâncul şi măreţia ei de taină.

Asupra modului şi semnificaţiei morale a acestei prezenţe teandrice am vrea să stăruim, folosindu-ne de minunatele noastre imnuri liturgice, care cuprind în sine atâta bogăţie dogmatică şi mistică, încât — oricâtă putere şi hotărâre de selecţiune ai avea — cu greu laşi pe unele şi citezi pe altele.

Prezenţa divină în Intrupare se reliefează mai bine în compararea ei cu celelalte moduri de prezenţă divină în cuprinsul cosmosului. Dumnezeu nu tronează dincolo de nori în singurătate maiestoasă, ci se coboară în lume prin puterea şi lucrările Sale. Cheia înţelegerii corecte a prezenţei lui Dumnezeu în lume (ferită de panteizare) este ideea palamită de a face distincţie limpede între puterea sau lucrarea divină necreată şi fiinţa lui Dumnezeu. In natura şi viaţa Sa intimă, Dumnezeu rămâne transcendent pentru creatură, este nepătruns, absolut inaccesibil şi necomunicabil (Cf. Dr. Stăniloae D., Viaţa şi învăţ. Sf. Grigorie Palama. Sibiu 1938, p. 4; Heiler F., Urkirche und Ostkirche. München (Reinhardt) 1937, p. 406; Benda I,, La fin d'eternel. Paris (Gallimard) 1929, p. 185). Cu toate acestea Dumnezeu se desbracă de transcendenţa Sa absolută şi se coboară în lume, comunicându-se creaturii prin energiile şi lucrările necreate şi divine, care izvorăsc din fiinţa Sa. Acestea — deşi ţâşnesc din adâncul fiinţei divine — sunt altceva decât fiinţa divină, care nu se scurge într'ânsele; căci energiile şi lucrările sunt din fiinţă, dar fiinţa nu este din acestea (Dr. Stăniloae., Ibidem p. 4 şi 207 sq; Bulgakow S., Kosmodizee. In „Ostliches Christentum". Herausgegeb. von Bubnoff u. Ehrenberg. München (C. H. Becksche Verlagsbuchhandlung) 1925, II. Philosophie, p. 219). Este clar, deci, că orice pericol de panteizare este exclus, deoarece Dumnezeu coboară în lume numai cu energiile şi lucrările Sale, nu cu însăşi fiinţa Sa. Prin urmare, Dumnezeu e prezent în mod real şi activ în cosmos fără a se identifica cu el. Acesta-i modul prezenţei divine metafizice în lume şi constitue condiţia şi baza celorlalte moduri de prezenţă divină în sânul cosmosului.

Aplicând precizările de mai sus în chip special la Mântuitorul, putem afirma: Logosul neîntrupat era, desigur, prezent şi activ în lume, o prezenţă metafizică prin puterea şi lucrarea Sa în lume. In virtutea deofiinţimei Sale cu celelalte două ipostasuri ale sf. Treimi, Cuvântul era prezent activ în lume, participând direct la crearea şi pronierea ei, dar şi ca acel tainic „λόγος σπερματικός", care pătrundea în fiecare om ca „σπέρματα τῆς ἀληθείας" (Iustin Filozoful şi Martirul), inspirând şi orientând „înţelepciunea lumii" spre o direcţiune teoretică şi practică prielnică venirii Lui în trup printre oameni.

Prezenţa Logosului neîntrupat în lume era reală, dar oarecum — aceasta în termeni umani spus — prea dela distanţă şi prea rece, fiind umbrită şi de chipul (constituţia şi structura) lumii schimonosit şi învârtoşat de realitatea păcatului. Omul se doria după comuniunea mai directă — caldă şi vie — din raiul de odinioară. Nu ştim cum se făcea în esenţă şi în detalii comunicarea dintre Dumnezeu şi prima pereche de oameni în paradisul primordial, dar e în afară de orice îndoială că era o comuniune mai directă şi mai intimă.

La „plinirea vremii", s'a înfăptuit „taina cea din veac ascunsă şi de îngeri neştiută": Logosul divin s'a întrupat, devenind om ca noi în cel mai plin înţeles al cuvântului, cu singura deosebire că era neatins de macula păcatului. In taina Intrupării, Dumnezeu se face om, adevărat iar omul se face Dumnezeu adevărai. Procesul acesta se realizează prin sălăşluirea lui Dumnezeu în om în aşa chip că uneşte — într'o singură persoană — natura Sa divină cu natura umană în mod „neîmpărţit, nedespărţit, neamestecat şi neschimbat". Prin uniunea ipostatică, se realizează prezenţa teandrică a Mântuitorului în lume; limitele cunoaşterii acestui mod de prezenţă divină sunt limitele pătrunderii în această mare taină a uniunii ipostatice. Cum se face Dumnezeu — prin Intrupare — om şi cum îmbracă toate contingenţele şi modurile existenţei şi fiinţării umane şi totuşi rămâne „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat" şi cum omul se face Dumnezeu adevărat rămânând totuşi om adevărat, — este un proces care depăşeşte puterea de pătrundere a minţii noastre. Nu-i de mirare, deci, că formulările dogmatice în această privinţă sunt în fond numai conturări şi articulări ale misterului, fără să-l poată surprinde în detaliile lui.

Biserica noastră aduce la expresie acest fapt în minunatele ei imnuri liturgice, înfăţişând Intruparea ca o „minune negrăită", ca o „taină negrăită, preamărită, necuprinsă, înfricoşată, mare şi mai presus de minte", ca o sălăşluire, „cu negrăită rândulală" şi ca o naştere „cu sfat negrăit". După ce recunoaşte şi mărturiseşte răspicat taina Intrupării în felul acesta: „Taina nu suferă ispitire, numai cu credinţă toţi o mărim, strigând cu tine şi zicând: Negrăite Doamne, mărire ţie!", Biserica — cutremurată de adâncul şi de măreţia ei —

izbucneşte în cântarea: „Cum te va primi Cuvinte, pre tine cel ce vei să te naşti cu trup, peştera cea prea mică...? Cum te vei înfăşa cu scutece, cel ce îmbraci Cerul cu nori? Cum te vei culca în ieslea necuvântătoarelor ca un prunc?"

Cu toate acestea ea crede în realitatea care formează conţinutul acestei taine, accentuând puternic prezenţa teandrică prin întrupare şi modul realizării ei. Inomenirea Logosului o reliefează prin expresiuni ca acestea: „Dumnezeu Cuvântul... după Ipostas unindu-se cu trup... om s'a făcut"; „Fiul lui Dumnezeu... va să se nască cu trup ca un om"; „Dumnezeu asemenea oamenilor făcându-se... în trup s'a văzut Dumnezeu, făcându-se om"; „Cuvântul s'a îmbrăcat în casă trupească, în zidire trupească, în firea noastră, a luat frământătura" omului; ele culminează în accentuarea par'că expres antidochetică: „om te-ai arătat cu firea, iară nu după nălucire".

Prezenţa teandrică în modul şi condiţiunile uniunii ipostatice este tot atât de accentuată prin mărturisiri imnologice ca acestea: „...venind Dumnezeu, din curata Fecioară, desăvârşit fiind el în Dumnezeire şi în omenire"; „...că însuşi Dumnezeu şi om Hristos se naşte"; „din sânurile Tatălui nedespărţindu-te, om te-ai văzut"; „te-ai arătat... îndoit în fire, Dumnezeu şi om"; „...om făcându-te şi rămâind Dumnezeu"; „Cuvântul se întrupează şi de Tatăl nu se desparte". Acestea culminează într'o adevărată perifrazare a dogmei uniunii ipostatce: „Se naşte cu trup cel fără trup; se cuprinde acum cu trupul cel necuprins şi păzeşte nemişcat amândouă firile; ceeace a fost a rămas, Dumnezeu fiind adevărat, şi ceeace n'a fost a luat, om făcându-se; nici amestecare răbdând, nici despărţire".

Prezenţa teandrică prin întrupare este văzută, concretă şi istorică, adecă aievea în carne şi oase, îmbrăcând haina spaţiului şi a timpului; istorică nu numai pentrucă sălăşlueşte în condiţiile vieţii istorice, ci şi în sensul că-i de importanţă universală şi capitală pentru viaţa omenirii: ea despică istoria în două şi croeşte destinul lumii întregi.

Sălăşluirea Logosului întrupat în condiţia spaţiului şi vieţuirea în contingenţele acestuia rezultă indirect sau direct din frânturi de imnuri liturgice ca acestea: „Fecioara te poartă... pre tine cela înfăşurat cu trup muritor, carele a te sălăşlui în peşteră mică ai binevoit"; „Cel ce a plecat Cerurile şi în Fecioară s'a sălăşluit, vine în peştera Vifleemului să se nască cu trup"; „...astăzi fiinţa cea nemăsurată în Vifleem cu scutece se înfaşă"; iar Fecioara e numită „Loc încăpător al celui neîncăput" sau „sfinţit dumnezeesc locaş al celui prea înalt".

Nu mai puţin reliefată este şi sălăşluirea şi vieţuirea în vadul timpului în modul următor: „Cuvântul s'a zidit şi a crescut cu vremea, şi după aceea s'a născut în peşteră"; „Începătură de fire vremelnică din Fecioară cu trupul a luat Fiul, cel ce este din Tatăl fără de ani"; „început ia cel din fire fără început, şi unul cel mai presus de ani, prunc se vede..."; „Cuvântul lui Dumnezeu cel fără de ani... subt ani s'a născut"; „Iisus cu trup se naşte, şi în ani cel fără de ani se vede prunc". Biserica noastră pune chiar în gura Preacuratei cuvintele: „Pre Fiul cel fără de ani, subt ani l-am născut".

De subliniat este şi faptul că unul şi acelaşi text liturgic mărturiseşte deodată sălăşluirea în spaţiu în mod direct, iar pe cea în timp indirect (căci tot ce-i în spaţiu este şi în timp), relevând par'că corelaţia strânsă dintre timp şi spaţiu: „peştera primeşte pe cel neîncăput; şi ieslea se găteşte să primească viaţa cea veşnică".

In Hristos, viaţa divină a apărut în formă umană. Căci în El e prezent Dumnezeu nu ca 'n restul creaturilor, ci locueşte viu, aşa că una şi aceeaşi persoană e Dumnezeu şi om totodată. Ceea ce era invizibil s'a făcut vizibil, incomprehensibil comprehensibil şi accesibil nouă oamenilor. De aceea prezenţa prin Intrupare e mai uşor sesizabilă decât cea pur metafizică, fiindcă-i mai evidentă, e vizibilă şi palpabilă şi, deci, accesibilă tuturor. De aceea inişi demonizaţii s'au cutremurat în faţa prezenţei Mântuitorului, iar necredincioşii (iudei şi păgâni) au sesizat aşa de acut prezenţa Sa, încât L-au prigonit şi ucis. Şi această trăsătură a prezenţei teandrice o zugrăvesc cântările liturgice: „prunc văzut", „se vede acum ca un prunc înfăşat în iesle"; „Cel fără de trup se întrupează, Cuvântul se îngroaşă, cel nevăzut se vede, cel nepipăit se pipăie".

Prezenţa divină întrupată e o prezenţă kenotică, de umilinţă şi de privaţiune, de smerenie purtată într'un „chip de serv", supusă condiţiunilor desvoltării omeneşti şi diferitelor mărginiri şi imperfecţiuni inerente modului uman de fiinţare, deşi minunile şi schimbarea la faţă ni-L arată în strălucire dumnezeiască. Biserica aduce acest fapt la expresie prin expresiuni ca: „Deşertarea ta cea dumnezeească"; „Din sânurile părinteşti pogorându-te, cu nespusă umilinţă"; „te-ai micşorat pre tine neschimbat pentru cel căzut, şi chip de rob din Fecioară ai luat"; „Negrăita plecăciune a.. Cuvântului"; „trupească smerenia lui"; „umilinţa Domnului cea negrăită".

Deşertarea Mântuitorului a durat însă numai până la Inviere. După Inviere, trupul Său transfigurat nu mai rămâne pe pământ, ci se înalţă la ceruri şi odată cu înălţarea încetează prezenţa teandrică istorică a lui Hristos. In locul acesteia ne-a rămas prezenţa teandrică mistică sau euharistică şi anume: In Biserică (trupul mistic al Domnului) Hristos e prezent real în mod mistic, prin lucrarea sf. Duh, în sf. Euharistie. Prezenţa aceasta poate fi sesizată şi experiată numai prin credinţă vie şi viaţă deplin corespunzătoare acesteia. Insă nici ea nu-i deplină, fiind şi ea împiedecată de stadiul şi chipul actual al lumii; de aceea-i o prezenţă învăluită în sf. Euharistie sub forma (chipul) pâinii şi al vinului. Abia dincolo va fi o preprezenţă teandrică plenară şi integrală, într'u slavă şi putere deplină şi într'un „Cer nou şi pământ nou", compatibile cu acea prezenţă. Atunci vom vedea pe Domnul „faţă către faţă" în toată strălucirea şi măreţia Lui divină. E o prezenţă desvăluită de orice formă, pe care omul — descătuşat de condiţiile actuale ale timpului şi spaţiului — o va putea sesiza deplin.

Toate prezenţele divine amintite sunt reale, dar de diferite moduri şi grade, determinate de chipul şi stadiul lumii şi al omului. In direcţiune gradată, modurile anterioare de prezenţă sunt condiţie necesară pentru cele următoare. Firesc, toate aceste feluri de prezenţă nu-s necesare în sens metafizic sau absolut (ceeace ar fi incompatibil cu libertatea şi atotputernicia absolută a lui Dumnezeu), ci numai în sens moral-didactic, adecă sunt cerute de chipul respectiv al cosmosului şi de stadiul de cădere, mântuire sau fericire al omului.

După cele mai sus spuse cu privire la modurile prezenţei divine în lume, se pune întrebarea: Cum îl avem pe Domnul prezent în lume la Sărbătoarea Crăciunului? Anul liturgic (cu toate tainele şi cu tot ritualul care se desfăşoară într'însul) este o actualizare, continuare şi permanentizare în mod mistic — dar real — a mântuirii obiective săvârşite de Domnul Hristos. In acest sens sf. Atanasie cel Mare şi sf. Grigorie Teologul afirmă că Intruparea se continuă — desigur mistic — în tot timpul în sânul Bisericii şi în noi. (Cf. Tyciak I., Die Liturgie als Quelle östlicher Frömmigkeit. Freiburg i. Br. (Herder) 1937, p. 84 sq; Dr. Marcu Grigorie, Intruparea. In „Rev. teol". Nov.—Dec. 1924, p. 475). Sub flacăra de foc a harului liturgic, sălăşluirea prin Intrupare ne devine în mod mistic — dar real — contimporană nouă, iar noi ne facem contimporani cu ea, fiind ridicaţi de această flacără a harului într'o zonă ontologică şi într'o condiţie de viaţă superioare, prefăcuţi în „iesle a sălăşluirii întru care se naşte Hristos". Harul liturgic înfrânge vremelnicia şi ne saltă în supratemporalitate, unde suntem contimporani cu toate evenimentele mântuirii obiective; ne scoate din vremelnicia cotidiană, ca o anticipare efemeră şi nedeplină a ceeace va fi permanent şi deplin în viaţa viitoare.

In sprijinul acestor afirmaţiuni care ar putea părea unora prea îndrăzneţe, stă via şi pregnanta accentuare a actualităţii mistice a Naşterii Domnului în cântările liturgice din preajma şi din ziua Crăciunului. Atât adverbul cât şi verbul (întrebuinţat numai la prezent!) reliefează prezenţa mistică a acestei naşteri: „Astăzi Hristos în Vifleem se naşte din Fecioară, astăzi cel fără început se începe, şi Cuvântul se întrupează"; „Domnul se naşte din Fecioară..., acum în cetatea lui David". In preajma Crăciunului, venirea în lume a Mântuitorului se accentuează cu insistenţă: „Hristos cel ce vine arătat Dumnezeul nostru. veni-va, şi nu va zăbovi..." Actualismul acesta primeşte uneori perspectivă de dimensiuni cosmice: „Munţii şi dealurile, văile şi câmpii, râurile şi toată făptura, măriţi acum pe Ziditorul".

Deasemenea posibilitatea şi realitatea contemporaneizării noastre mistice cu naşterea e răspicat afirmată: „...acolo mergând cu gândul, să-l întâmpinăm; în Vifleemul Iudeii îl vom vedea pre dânsul născându-se"; „De pe pământ înălţând pre oameni, Ziditorul vine, înoind iarăşi chipul cel împărătesc"; „Cerul şi pământul s'au unit astazi, născând pre Hristos"; „Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit, şi omul la cer s'a suit".

Condiţia esenţială şi absolut necesară a acestei contemporaneizări este integrarea mistică în duhul Crăciunului prin primenire şi înălţare duhovnicească, prin îmbrăcare în Hristos, prin strădania intensă de a deveni întrupări vii ale chipului Lui în lume. De aceea cântarea liturgică nu uită să ne îndemne la aceasta aşa: „Să prăznuim dumnezeeşte"; „Să ne înălţăm dumnezeeşte;" „Cu gura şi cu inima să ne silim a mări pe Hristos", prin „îndreptarea gândului", „cu ochii curaţi şi cu cinstite fapte", prin „mireazmă de fapte bune"; „Cu curăţie să ne luminăm, cu fapte bune să strălucim, cu frică şi cu bucurie să ne gătim". Prăznuirea în acest mod constitue o condiţie a mântuirii subiective: „Vine mântuirea tuturor, se apropie să se nască Domnul, şi să mântuiască pe cei ce cinstesc Naşterea lui cu dumnezeească înţelepciune", iar în gura Mântuitorului Biserica noastră pune cuvintele: „Pre voi pe toţi acum mie aproape vă voi face, dacă veţi păzi poruncile mele".

Dacă toate acestea par astăzi multora ca ceva straniu sau ca „misticism bolnav şi prea entuziast", este pentrucă mulţi dintre noi ne-am învârtoşat în păcat făcându-ne „peşteră tâlharilor" şi nu mai suntem sensibili la chemările praznicelor şi nici la adierile harului divin. Deaceea nu mai putem sesiza prezenţa tainică a Mântuitorului în lume.

Singura cale de ieşire din această învârtoşare este revenirea la credinţa creştină şi strădania continuă de a ne face sufletul şi trupul „iesle a sălăşluirii, într'u care s'a culcat cel neînceput, Hristos Dumnezeu, purtând în braţe (ale inimii) pre Dumnepeu". E ceeace se desprinde — ca o chemare peste toate veacurile — din prea frumoasa cântare: „Hristos se naşte, măriţi-l; Hristos din ceruri, întâmpinaţi-l; Hristos pe pământ, înălţaţi-vă".

Preot **Dr. CORNELIU SÂRBU**

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Discul dela Naşterea Domnului, pentru Internatul arhidiecezan şi discul dela Botezul Domnului pentru fondul Mitropolitan, se vor purta şi anul acesta în conformitate cu ordinul nostru Nr. 3751—931.

Sumele încassate se vor trimite, prin oficiile protopopeşti, oficiului nostru de Cassă până la 1 Februarie 1943.

Sibiu, la 16 Decemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Incunoştiinţare

Se aduce la cunoştinţă că în Mitropolia Ardealului nu se fac alegeri pentru corporaţiunile reprezentative bisericeşti, ci rămân în funcţiune actualele adunări eparhiale şi corporaţiunile parohiale cu aceiaşi membri.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Ianuarie 1943

1. In fiecare zi dimineaţa la ora 6½ Utrenie şi în continuare *Sfânta Liturghie*. Seara la ora 6 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului".
2. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora 8½ Utrenia, iar la *ora 9½ Sfânta Liturghie*. La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
3. *Vineri 1 Ianuarie 1942, la Tăerea împr. Sf. Vasile, Anul nou* serveşte P. S. Sa Episcopul Vasile Stan înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. *Predică: Prot. Mihai Neagu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *cons. Gh. Secaş.*
4. *Duminecă în 3 Ianuarie 1943,* serveso: Frot. M. Neagu, prof. Zosim Oancea şi Nicodim Belea; diaconii: cons. Al. Popa, şi Simion Macarie. *Predică: prof. Zosim Oancea.* La Oastea Domnului, după masă la ora 4, predică: *diacon Simion Macarie.*
5. *Mercuri în 6 Ianuarie 1943, Botezul Domnului, liturghie arhierească la ora 9,* serveşte I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, prof. stavr. Emilian Cioran, Ieronim Grovu, cons. mitr. prot. Mih. Neagu şi cons. Gh. Secaş; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. *După sfânta liturghie se săvârşeşte Sfântul Botez în «piaţa Regele Ferdinand».* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Nicolae Vonica.*
6. *Joi în 7 Ianuarie 1943 la sf. Ioan Botezătorul* servesc: Prot. Mih. Neagu, pr. Dumitru Călugăr, dir. şi Iosif Ţint secr. cons., Pr. Şt. Morar; diaconii: Simion Macarie şi Vasile Şortan. *Predică: Iosif Ţint.* La Oastea Domnului, predică după masă la ora 4, *Pr. Ioan Muntean.*
7. *Duminecă în 10 Ianuarie 1942,* servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gheorghe Secaş şi pr. Ioan Nicoară; diaconii: Ioan Circov şi Dr. Nicolae Balca. *Predică: cons. Gh. Secaş.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: *Prot. Mih. Neagu.*
8. *Duminecă în 17 Ianuarie 1943,* servesc: prof. Mih. Neagu, prof. Aurel Nanu şi Dr. Nicolae Neaga; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: prof. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *Pr. Cornel Dascăl.*
9. *Duminecă în 24 Ianuarie 1943,* servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă şi duhovnicul Nicodim Belea, diaconii: Ioan Circov şi Alexandru Popa, *Predică: Prof. Dr. Nicolae Terchilă.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4, *duhovnicul Nicodim Belea.*
10. *Sâmbătă în 30 Ianuarie 1943, sf. Trei Ierarhi, Vasile, Grigore şi Ioan* servesc: Prot. Mih. Neagu, cons. Alexe Latiş, Ioan Rujdea, Pr. Şt. Morar, dir. Dumitru Călugăr şi Iosif Ţint; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Grigore T. Marcu. *Predică pr. Iosif Ţint.* La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: *Pr. Nicolae Vonica.*
11. *Duminecă în 31 Ianuarie 1943,* servesc: Cons. Ieronim Grovu, Dr. Spiridon Cândea şi prot. Mih. Neagu; diaconii Dr. Nicolae Balca şi Simion Macarie. *Predică: Prot. Mihal Neagu.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului, *predică Pr. Ioan Muntean.*

Scrisoare deschisă

I. P. S. Mitropolitului Nicolae

Prin adânca înţelegere a I. P. S. V., o serie de tineri teologi de pe meleagurile muntene şi moldave se resfiră prin satele ardelene ca păstori de suflete. Am avut fericirea, înainte de a ne prezenta la parohiile noastre, să primim ultimele sfaturi şi îndrumări chiar dela I. P. S. V. Ne găseam pentru prima dată înaintea ierarhului, care, după o expresie fericită a profesorului nostru întru teologie şi luptă naţională *Nichifor Crainic*, este «Capul care luptă şi braţul care lucră al Bisericii Ortodoxe române». Nu ştiam ce să facem mai înainte: să privim pe ierarhul care aduce şi la chip şi la faptă cu marele său înaintaş şi de eternă amintire Andrei Şaguna, sau să ascultăm «sfaturile» cari luau forma unei prelegeri de înaltă ţinută academică, — amintindu-ne că vorbitorul nostru a fost şi un strălucit dascăl de teologie. După ce ni-aţi arătat misterul rezistenţei ardelene datorită Bisericii: Simbioza dintre «ortodoxim şi românism» ca să folosim expresia Păr. Prof. D. Stăniloae, (ne doare când auzim, bunăoară, că şcoli întreţinute de Bis., etatizate de statul român şi preluate de drept de statul maghiar, au ajuns acum un mijloc de maghiarizare) ni-aţi înfăţişat apoi un adevărat program de pastoraţie.

Fireşte că se cuvenea un răspuns din partea noastră în afară de cel care venea mai târziu, adică îndeplinirea datoriilor noastre. Era prea aproape însă muntele ca să-l putem privi în faţă, eram prea încălziţi de dogoarea sfaturilor sale şi eram impresionaţi de răspunderea ce ne luam asupra-ne. De aceea, acum, când depărtarea ne dă mai mult curaj şi avem în faţă perspectiva răspunderilor şi puterilor noastre de muncă, să ne fie îngăduit să asigurăm pe Inaltul nostru Ierarh, că am sădit *tot* în inimile noastre şi ne vom strădui să-l înfăptuim până la o iotă.

Deşi s'ar părea că nu prea am avut timp să medităm la sublimitatea tainei preoţiei şi răspunderilor ce decurg din ea, Vă asigurăm însă că am cerut hirotonia cu frică şi cu cutremur. Din momentul mărturisirii, culminând prin punerea mâinilor, când Harul divin s'a pogorât asupra nevolniciei noastre şi până când am primit duhovnicia, am simţit un continuu «misterium tremendium» având mereu înainte exemplul Sf. Grigore de Nazians, care, cu toată vrednicia sa, nu se simţea vrednic să fie preot, se înfricoşa de responsabilitatea acestei taine, căutându-şi refugiul în pustie. Suntem şi noi acum păstori de suflete. Şi păstorul răspunde cu averea şi viaţa sa de oile pierdute. Dar noi cu ce vom răscumpăra oare un suflet pierdut, ne întrebăm cu Sf. Ioan Gură de Aur, când nimic de pe lume nu echivalează cu sufletul, când pentru mântuirea lui a trebuit să se întrupeze însuşi Fiul lui Dumnezeu? Iată ce gânduri şi răspunderi ne frământă sufletul şi conştiinţa. Intrând în preoţie am vrea să avem capul cugetător al Sf. Grigore de Nisa, delicateţa sufletească a Sf. Grigore de Nazians, vorba de aur a lui Hrisostom şi braţul energic al Sf. Vasile cel Mare.

Dela început vom căuta să ne însuşim viaţa ardeleană. De altfel am trăit din prima zi spiritualitatea Sibiului, care e a întregului Ardeal. Era o zi de Duminecă, şi spaţioasa catedrala ortodoxă a Sibiului era plină de tineret, iar Vlădica îşi rotea privirile ca un vultur peste acest tineret universitar, care venise să se roage în locaşul lui Dumnezeu, să-i ceară ajutorul pentru noul an universitar pe care-l începea: Universitatea venise în biserică. Era trăirea ortodoxă. După amiază a fost trăirea naţională, cu ocazia desvelirii statuii lui A. Mureşanu şi a minunatei conferinţe a Păr. Prof. Lupaş.

S'a întâlnit şi înfrăţit duhul ortodox cu cel naţional.

Ardealule, Ardealule, multe avem de învăţat dela tine!

Suntem tineri şi tinereţea e capabilă de cele mai mari fapte. Toate puterile noastre de muncă şi dragostea toată o vom depune pentru a fi adevăraţi preoţi, pe linia ardeleană, *preoţi cu crucea în frunte şi cu milă de popor*. Cu ajutorul Harului divin, care ne vindecă neputinţele şi întăreşte slăbiciunile, nădăjduim că, atunci când veţi coborâ în mijlocul nostru, să ne învrednicim să auzim din gura I. P. S. V. evanghelicele cuvinte:

«Bine, slugă bună şi credincioasă, peste puţine ai fost pus, peste multe te voi pune. Intră întru bucuria Domnului tău!»

Aşa să ne ajute Dumnezeu,

Preotul GH. C. DIACONU-UDA
dela Bobohalma

INFORMAŢIUNI

Mulţi ani cu bine, şi sănătate, urăm tuturor iubiţilor noştri cetitori de Sfintele sărbători ale Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Cifre grăitoare. Totalizând rezultatul colectei din zilele de 29 şi 30 August 1942 „Ziua Ostaşului", în cuprinsul Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, din 325 de parohii, s'au colectat următoarele: Lână 41,460 kg., Blănuri 4180 bucăţi, Ciorapi 7965 perechi, Căciuli 2153 bucăţi, Mănuşi 4833 perechi, ştergare 2271 bucăţi, alte efecte 3308 bucăţi. Bani 30.807 Lei. Aceste cifre nu au nevoie de nici un comentar, ele grăiesc dela sine.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Reuniunea culturală naţională a Meseriaşilor Români din Sibiu, aranjază în sala Teatrului municipal din Sibiu, Sâmbătă, 26 Decemvrie 1942, ora 8 seara [a doua zi de Crăciun], pentru Palatul Invalizilor din Bucureşti, o Reprezentaţie teatrală. Se vor prezenta, sub conducerea dlui Dumitru Axente: Mureşianu tablou dramatic, de Mihai Eminescu, şi Niobe, piesă localizată de Corneliu Axente. Publicul e rugat să onoreze reprezentaţia în număr cât mai mare. Bilete de intrare se află la Librăria arhidiecezană, precum şi, în sărbători, la Reuniune; iar seara la cassa teatrului. Daruri benevole pentru *Palatul Invalizilor* se primesc cu mulţumită.

Comitetul

Rescumpărare. Sfinţia păr. Ştefan Morariu, preot la Catedrală îşi rescumpără ziua onomastică, donând 300 lei, la pomul de Crăciun al penitenciarului din Sibiu.

Rescumpărare. Ştefan Duca îşi rescumpără felicitările de ziua numelui cu 200 Lei în favoarea Darurilor de Crăciun al ucenicilor săraci meseriaşi dela „Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu.

109 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ în parohia nou înfiinţată Brădet-Acriş (Intorsura Buzăului) jud. Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat.

2. Venitele din parohie, conform uzului local. Candidaţii vor prezenta oficiului parohial, pe lângă cerere următoarele acte:

a) Diploma de absolvire a Şcoalei de Cântăreţi „Dimitrie Cuntan" din Sibiu. [In caz contrar se admite şi diploma altei şcoli de cântăreţi din ţară];

b) Extras de naştere;

c) Extras de botez;

d) Certificat de moralitate.

Doritorii au a se prezenta în termen la strană spre a fi cunoscuţi de credincioşi. Vor fi preferiţi cunoscătorii de note, spre a conduce cor bisericesc.

Pentru consiliul parohial al parohiei Brădet-Acriş.

Brădet, la 25 Noemvrie 1942

Pr. I. Popica
paroh

Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ s. a. Turda
(refugiată din Cluj)

Prospect de emisiune

în extras

Banca Centrală pentru industrie şi comerţ s. a., majorează capitalul social dela 50 mil. Lei la 100 mil. Lei. Sporul de 50 mil. Lei se va acoperi: Lei 25 mil. prin întrebuinţarea fondului pentru majorări de capital, (sub rezerva aprobării adunării generale ordinare a anului 1942) şi Lei 25 mil. prin subscripţie.

Se rezervă vechilor acţionari câte una acţiune nouă pentru două vechi, la preţul de Lei 250 val. nom.; drept de opţiune până la 16 Ianuar 1943, — achitarea se face integral la subscriere, — pentru exercitarea controlului, acţionarii sunt obligaţi să depună acţiunile vechi la sedille, unde urmează şi unde vor rămânea până la a doua adunare generală extraordinară, subscrierile se fac atât la sediul principal Turda, cât şi la sucursalele băncei (Bucureşti, str. Ion Ghica Nr. 2, Braşov, Sibiu, Alba Iulia şi Haţeg); acţiunile noi vor participa la dividendul anului 1943.

Nr. 456—1942 Prot. 107 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lupşa**, protopopiatul **Oltul**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială în edificare, ridicată în roşu.

3. Pământ în folosinţa preotului, 8 jugăre fânaţ, 8201 m² grădină şi 9 jugăre pădure.

4. Câte jumătate măsură — 1 decalitru — bucate, jumătate grâu şi jumătate porumb, de fiecare familie.

5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta în termin Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu. Consiliul parohial renunţând la dreptul de alegere, întregirea parohiei se face prin numire de către Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Oltului, în înţelegere cu consiliul parohial din Lupşa.

Şercaia, la 7 Decemvrie 1942.

Pr. Chirion Marcu
adm. protopopesc

Nr. 13.055 Şcol. 2—3

Concurs

Pe data de 1 April 1943, devine vacantă catedra de ştiinţe agricole şi postul de conducător al fermei şcolare dela şcoala normală de băeţi „A. Şaguna" din Sibiu, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Candidaţii vor înainta cererile, însoţite de actele legale pentru numiri, direct Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu. Se pretinde ca ei să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 2 Decemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 596—1942 106 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Pânc** cu filia **Seliştе**, din protopopiatul Dobra, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegratul Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.

2. Folosirea sesiunii parohiale de 19 jugăre, teren arabil şi fânaţ.

3. Lemne de foc din pădurea comunală nelimitat.

4. Stola obişnuită în protopopiat.

5. Birul preoţesc în cucuruz nesfărâmat, 2 măsuri.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 29 Noemvrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Dobrei, în înţelegere cu consiliul parohial din Pânc.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

(105) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **nou bugetate** Orăştie III, de **Clasa întâia**, se publică Concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficiile postului sunt următoarele:

1. Salarul dela Stat;
2. Sesie parohială de 10 jug. arător;
3. Drept de folosinţă în casa parohială;
4. Stolele reglementare.

Cererile de Concurs se vor înainta la Oficiul protopopesc din Orăştie. Ele vor fi însoţite de toate actele şi de actul de binecuvântare de candidare dat de I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie, ca să facă cunoştinţă cu parohienii, să predice şi să servească, numai cu prealabila încunoştiinţare a oficiului protopopesc Orăştie.

Orăştie, la 22 Octomvrie 1942.

Pr. Iosif Vinţan
adm. protopopesc

Nr. 11,612—1942 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante, de clasa întâia, **Jina II**, se publică concurs nou ca termen de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Beneficiile sunt:

1. Salarul dela Stat;
2. Stolele obişnuite în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs în termen la oficiul protopopesc din Mercurea, însoţindu-le de toate actele cerute.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc din 24 Noemvrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea
în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Tabla de materii

(Cifrele arată numărul ziarului)

Telegraful Român 1942

Anul XC

1. Articole

Anul 1942 — 1
Actualitatea ortodoxiei — 35
Adevărat a înviat! — 14
Altă notă stridentă — 36
Biserica Românească — 10, 11
Bisericile de acasă — 40
Bis. ort. a Transilvaniei — 37
«Boje moi, Boje moi» — 38
«Bucură-te, uşa mântuirii!» — 12
Bucuria Intrupării — 51
Bucuria pascală [în Rasia] — 41
Capitol nou în ist. bis. braşovene — 37
Catolicismul despre Ortodoxie — 49
Chestiuni omiletice — 35, 36, 38, 39, 40, 42
Cinstirea Mitr. Şaguna — 22
Colab. preoţilor dela oraşe — 43
Comemorarea Mitr. Şaguna — 23
Condiţia esenţ. a predicii — 39
Credem în providenţa divină — 3
Cu încredere în ajutorul lui Dumnezeu — 2
Cultură şi duhovnicie — 39
Cumpătarea preotului — 19
Darul şi puterea preoţiei — 47
Datoria pastorală — 26
De n'a înviat Hristos — 14
Desăvârşirea necesară preotului — 15
Dogma Invierii — 15
Exemplul vieţii preotului — 14
Existenţă şi negaţiune — 18
Facultatea teol. din Cernăuţi — 21
«Fără de mine nu puteţi face nimic — 27
Front şi amvon — 21
«Gândirea» la 20 de ani — 5
Gânduri de anul nou — 1
Glasul Domnului către preoţi — 45—48
Hristos în Universitate — 8
Iisus cel nebiruit — 16
Importanţa vocaţiei preoţeşti — 50
Impresii din Sondershau — 41, 44, 45
Inapoi la Dumnezeu — 19
Incompatibilităţi — 11
Înfăţişarea externă a preotului — 20
In slujba dreptei credinţe — 27
Intoarcere la esenţial — 18
Invăţ. relig. în şc. primară — 26
Invierea Domnului — 14
I. P. S. Mitropolit NICOLAE la 60 de ani — 17
Jertfa, esenţa preoţiei — 4
La începutul postului mare — 7
Lângă sufletul neamului [viz. can.] — 30
Liturghisitorul — 30
Lucian Blaga faţă de creştinism şi ortodoxie 22—29, 31—32
Mărturisiri — 17
Medicina şi Evanghelia — 44
Mila Creştină — 39—41, 43, 45, 47, 49, 50
Minunea dela Kogănovka — 36
Naşterea lui Hristos — 52
O izbândă a dep. Cultelor — 21
«O, ce veste minunată!« — 52
Ortodoxie — 8
Ortodoxie şi Protestanism — 42
O şcoală de misionare — 43
Păstorii de suflete — 48
Patima confesională — 32
Pe marginea unor neadevăruri — 17
Petrovici, ministrul, la Sibiu — 6
Post şi lumină taborică — 9
Preoţimea şi «Ajutorul de iarnă» — 46
«Preotul să fie neiubitor de pregint» — 6
„ dela sat, gazetar — 13
Preotul şi natalitatea neamului — 46
„ şi ostaşii de pe front — 35
„ şi sf. Scriptură — 24
Prezenţa teandrică — 52
Reîncreştinarea [în lag. Crăciuneşti] — 43
Responsabilitatea preotului — 18
Rolul scrisului bisericesc — 2
«Românizarea» numirilor parohiilor — 31
Sărbătoarea preoţiei — 21
Secretul izbânzilor şaguniene — 50
Semne luminoase — 25
Sensul vieţii — 3
Serviciul de presa bis. elveţian — 31
Sfinţ. bis. din Crişeni şi Batiz — 35
Soţia Mareşalului în Ardeal — 38
Sublimitatea preoţiei — 16
Sufletul naţiei noastre [de Ep. Nicolae Colan] 2
Suprema valorificare a semenului — 20
Tăcere şi grai — 7
Temeiul de existenţă a Acad. teol. — 42
Transfigurări — 33
Un om vrednic [A. Popa] — 12
Va birui credinţa — 47
Veacul monahismului misionar — 10
Vrednicia Bis. Ortodoxe — 44

2. Pastorale, cuvântări, ş. a.

Apeluri, proclamaţii — 2, 18, 26, 31, 35 48
Cuvântări 1, 6—9, 11, 14, 16, 20, 22, 23, 24, 38, 40, 45, 47, 50, 51
Cuvântul Bisericii — 2
Meditaţii — 8, 12, 13, 44, 45
Noul regulament al Ac. teol. — 50
Pastorale — 1, 3, 8, 14, 15, 52
Program de meditaţii religioase — 5
Program de servicii religioase 2, 5, 9, 13, 17, 22, 26, 30, 36, 39, 44, 48, 51
Programul săpt. spirituale — 7
Telegrame — 20

3. Antrefileuri

Aniversare [Mareş. Antonescu] — 25
Ce a spus Adolf Hitler? — 12
Ceea ce se poate la Berlin, nu se poate şi la Roma? 9
Circumscripţii administrative — 5
Cuvântul Evangheliei — 3
Instalare — 4
La începp. Marelui Post — 8
Lupaş I. la Berlin — 19
Procesiune la Cioara — 36
Scaune vacante de vlădici — 46
Şcoală ţărănească — 13
Scolarii se vor premia — 12
Solii [slovaci] — 10

4. Probleme, comentarii, corespondenţe, rapoarte

Acad. teol. «Andreiană» [diplome de licenţă] 22
Activitatea [în Transnistria] — 9
Adunarea Eparohială [Sibiu] — 16
Adunarea naţională — 12
Adunări Eparh. [alte eparhii] — 20, 21
Act de multumire — 36
A fi ferbinte — 34
Anul nou la Sibiu — 2
Asoc. clerului «A. Şaguna» 14, 28, 43, 44, 48, 49, 50
«Astra» [Program de muncă etc.] 26, 30, 33, 37, 40, 47
Bucuriile războiului — 38
Bucurii sufleteşti [Sibiu] — 15
Cinstirea vitejilor — 5
Combaterea mortalităţii infantile — 10
Comemorarea Iancului — 38
„ Memorandului — 22, 25
Conferinţă de protopopi — 37
Conferinţe preoţeşti, Cercuri Reltgioase 3—5, 9, 11—13, 15, 16, 18, 21, 28, 31, 33—39, 43—46, 48, 50
Congresul As. «A. Şaguna» — 46, 47
Consfăt. din Caransebeş — 6
Consilierul patr. G. Maior — 20
Consiliul de Patronaj — 40
Conştiinţă şi faptă preoţeasbă — 44
Cuvinte de nădejde — 20
Darul lui A. Hitler — 38
Daruri ostaşilor — 3
De pe Valea Jiului — 33
Deschid. Universităţii [Sibiu] — 45
Deschid. de an şcolar — 40
Din alte eparohii — 30, 35, 37, 47, 48
Din ordinul [Uareşalului] — 33
După 6 luni [Ep. Hotin] — 9
„ 2 ani [Mareş. Antonescu] — 37
Ep. Nicolae Colan [membru al Ac. Rom. etc.] 22, 25, 29, 34, 36, 38. 39, 40, 47
«F. O. R.» — 9
Goga O. [parastas] — 24
Halal de combatere — 5
Inaugurare de conf. religioase — 48
Invierea Domnului [intre răniţi] — 15
I. P. S. Sa Mitr. Nicolae, în spitale — 1
„ „ „ „ „ „ între sălişteni — 1
„ „ „ „ „ „ la orfanii din Turnu Roşu 12
„ „ „ „ „ „ la Rusalii — 22
„ „ „ „ „ „ în Munţii apuseni — 30
„ „ „ „ „ „ la Vlădeni — 34
„ „ „ „ „ „ la Slănic — 38
„ „ „ „ „ „ la Tg. Ocna — 38
Incheere de an şcolar — 25
Intoarcere [la Hristos] — 42
La mormântul lui G. Lazăr — 17
La sfinţirea bis. din Tălmaci — 34
Lupaş I. [conferinţe, etc.] — 26, 43, 49
Mândria — 39
Manif staţie naţională — 27
MM. LL. Regele şi Regina Mamă la Sibiu — 17
Molitvă — 21
Naghiu Iosif E. caterisit — 33
Nanu Aurel, preot la 50 de ani — 4
Noul arhiereu vicar Teodor al Arhiepiscopiei 4
Noul Testament [Ep. Nicolae] — 16
«Oastea Domnului» — 42, 48
«Ocrotirea» [Sălişte] — 9
Oraşul salvat [Odesa] — 39
Pelerinaj la Sâmb. de Sus — 13, 15
Pentru ostaşii ţării — 7, 9
Pe marginea unui mormânt — 32
Praznicul dela Uroiu — 30
Preoţimii ardelene i s'a făcut dreptate — 8
Prin credinţă — 9
Protop. Jiului [Din] — 21
Răvaş luptătorilor din Crimeea — 6
Reun. de muzică «G. Dima» — 27
Reun. meser. din Sibiu — 11
„ ort. a fem. din Făgăraş — 28
Rugăciune pentru ploae — 41
Să mergem la biserică — 38
Scrisoarea şco'arilor — 2
Scrisoare deschisă — 52
Şedinţa lit. religioasă — 11
Se impune o anchetă — 29
Singur Hristos e capul creştinităţii — 21
Soc. Fem. Ortodoxe — 1, 10, 11, 12, 13, 19, 48
Soc. «Sf. Gheorghe» — 13
Sporul de scumpete — 49
Stanca Seb. [distins] — 43
Statul Transilvan [I. Lupaş] — 46
Tot problema tineretului — 6
«Unirea» — 33
Vizita dlui min. Petrovici la Acad. Teologică 7
„ dnei Antonescu — 13
Vizitaţii can. arhiereşti — 32
Vizit le dlui Aurel Popa — 35
«Ziua cumpătării» [22 Febr. 3 Mai] 8, 11, 18, 20
Ziua de Crăciun la Sibiu — 1
„ de 24 Ianuarie — 4
„ „ 10 Mai — 20
„ Eroilor — 20, 21
„ 30 Nov. — 49
„ „ Dec. 1918 — 49
„ „ Sf. Nicolae — 49
„ Mamei — 21
„ Ostaşului — 36, 37, 41, 42

5. Recenzii, notiţe

Alexandru P. F. Huşi: Religia şi Morala — 2
„ Originea omului — 4, 5
Anuarul Sf. Mitr. a Olteniei — 16
Belu D. I. Dr.: Maica Domnului — 18
„ „ In leg. cu valori mo ale — 18
«Bucium Ortodox» [dela Patriarhie] — 16
«Calea Mantuirii» — 22
Călman Valeria: Mama — 48
Ca idan Th.: Macedoromânii — 46
Catalogul publicaţiilor — 16
Clam Ernest: Lord Cohn — 14
Carte de Rugăciuni — 40
Coman V. pr.: Despre sf. Tradiţie — 4
Cioroianu Şt. Dr.: Lauda crinilor, Cuvântări 16
Chialda M. Dr.: Ebed-Iahva — 16
„ „ „ Sacrificiile Vechiului Testament 16
Cotoşman G. Dr.: Episcopia Caransebeşului 33
«Duh şi Adevăr» — 12
Fundaţia Culturală «Pavel Ioan Pappo» — 48
Hans Urs von Balthasar: Maxim Mărturisitorul 10
Lascarov-Mold. Al.: Vieţile Sfinţilor, VII — 11
„ Scrisori de război — 16
«Lumina Satelor» — 10
Marcu G. T. Dr.: Mythos — 38
Meteş Şt.: Contribuţii la studiul pop. din Transilvania 5
„ Din scrierile lui Gh. Sion — 5
Moldovan Şt. Dr.: Concoranul — 33
Munteanu L. G. Dr.: Viaţa Ap. Pavel — 38
„ Râmnic: Amintiri — 16
Neta V.: Noi contribuţii — 27
Nica Antim Dr.; Aspecte — 17
Nifon Criveanu [pastorale] — 5
Omagiu prof. Petrovici: Ist. fil moderne — 11
Popa Gr.: Invitaţii — 11
Popoviciu Gh. Dr.: Revista de Pediatrie — 44
„ Nic. Dr.: Lespezi — 23
Rezuş P. Dr.: Teologie fundamentală — 33
Sf. Ioan Gură de aur: De pre Preoţie — 3
Stan Liviu Dr.: Rasă şi Religie — 19
«Transilvania» — 7, 18, 27 47
Vasilescu Em.: Apologeţi creştini — 11, 12
«Viaţa Ilustrată» 11, 12, 16, 20, 25, 29, 33, 35, 38, 42, 47

6. Foiletoane

Corp. ret. al Pred. de pe Munte — 25
Cuvânt la înorm. prof. Colceag — 22
Din trecutul cântărilor [corale bis. ş. a.] — 7, 30
Familia în vreme de răsboi — 32
Figura Mântuitorului — 3, 4, 5, 6
Filosofia Religiei la Lucian Blaga — 14
Institutul rom din Germania — 16
Intre cuvânt şi faptă — 5
Introd. la Pred de pe Munte — 19
Invăţăminte din opera lui Şaguna — 13
Liturgia cosmică — 10
Momente din viaţa profesorului Dr. N. Bălan 18, 19, 20
Pe marginea predicei — 31
Raportul Asoc. «A. Şaguna» — 49—51
Raport l dintre cânt. bis. şi cea poporală — 41
Reuniunea meser. din Sibiu — 17, 18
Seamănă — 16
Sfântă faptă dela ţară — 34
Unitatea pământului românesc — 49
Un frate mai mic — 42

7. Anunţuri etc.

Anunţuri 10, 11, 36
Avizuri 2, 4, 5, 7, 10, 17, 20, 21, 24, 28, 31, 32, 34—37, 39, 46
Chemare 21
Circulare 7, 15, 19, 41, 51
Comunicări 2, 4, 5, 9, 10, 11, 16 19, 24, 26, 30, 34 41, 47
Concursuri [dela Consiliul Arhiepiscopiei] 2—5 7—10 24, 26, 32—42, 44—48—52
Convocări 13, 43, 44
Dumineca Bolnavilor, 1 Martie 8
„ Ortodoxiei, 22 II 8, 10
Inştiinţări, îndemnări 32, 47, 50
Invitare la abonament 1, 52
Notificări 28, 29, 30, 32
Publicaţie 40

8. † Necrologuri

Albu Ştefan 7
Bârsan Catincă 8, 11
Bodor Vasile pr. 9
Chiricuţă Petre pr. 47
Dănilă Const. pr. 27
Debu P. Dr. pr. 3, 4
Doroaga Silvia 3, 7
Dragomirescu Mihail 48
Gerasim Agapie arhim. 20
Ghenadie, ep. al Buzăului 36
Gropşianu Ilie Dr. 13
Hanzu Ion pr. 16, 17, 18
Jantea Marcu pr. 19
Josan Silviu pr 18
Ludu Maria n. Frateş 30
Marcu Iosif sen. 2
Nicodim Ioniţă protosincel [Parastase] 27, 37, 38
Popovici Ana n. Codriu 37
Poruţ Valentin 46
Scridon Leon Dr. senior 43
Stanciu Ioan 4
Stănuleţ Maria 3
Talabă Alex. pr. 48
Tăslăoanu O. C. 44
Teculescu Horia 32, 38, 35
Vintilă Laurenţiu pr. 43
Vlaicu Ana 18
Zavoral 28

Informaţii, ştiri locale, cărţi şi reviste, concursuri, inserţiuni

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1943

cu Şematism Lei 100·—; fără Şematism Lei 40·—

Calendarul „Oastea Domnului“

pe anul 1943 Lei 40·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 30 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane